ffreyclius

I

Taliter firmatum est cibum anima magis aliud ... inflatum ... conteruit ... remittit ... sed ... ea ... reddit

Intellectus	In fronte
Memoria	In cerebro
Ira	In felle
Avaricia	In iecore
Timor	In corde
Anhelitus	In pulmone
Leticia	In splene
Cogitacio	In vene
Sanguis	In corpore
Anima	In sanguine
Spiritus	In anima
Actus	In spiritu
Cor	In mente
Fides	In corde
Spiritus	In fide

hec sunt condiciones humane

Sex ad Martini sex ad natalia Christi
Sex sunt ad Petri tres post sanctum Philippi
Ad Jacobum totidem nove sunt ad Michaelem
Adde dies octo sic tu complebis annum

Floretus

N. Inv.

1305.

Januarius — Hartman byn ich genant / Grosse trunke sint myr wol bekant
Februarius — Horning heys ich yrkene mych / Wes du macht is berchwet dych
Mercius — Ich byn geheisen Mercze / Dy phlucze ich wunne sercze
Aprilis — Ich apryl zu rechter tzyt / Dy wyssen ... by sneyden wil
Maius — By kan ich stolzer meye / Myt blumen manchyrleye
Junius — Brochman byn ich genant / Der phlug muss mey kant
Augustus — Wol an mit myr an dy ern / Wer do sneyden wolle kern
September — Gut most han ich wyl / Wenn ich en geben wyl
October — In aller heyligen namen / Sehe ich meynen samen
Julius — Welch ochs adyr ross gezeucht den phlug / Den wil ich geben heus genug
Novemb[er] — Holz myt salmen sych bewaren sin / Wen der wynter get heran
Decemb[er] — Myt wursten und myt braten / Wyl ich meyn haus wol beraten

Floretus Theologicus

1

20

I

uns offte merklichen geton hat So haben wir im und seinen erben mit wolbedachtem [illegible]
[illegible] und rechtem wissen Wysslaws die vesten mit den dorffern die dorzu gehoren und andern allen
nutzen und fruchten yn aller masse als das an uns von Graff Hansen von Hardek dem got gnade
[illegible] ist gegeben haben und verlihen geben und verleihen im die egen. vesten Wysslaws mit seiner
zugehorungen von sunderlichen unsern gnaden zu haben zuhalden zu geniessen und die erblichen zu
[illegible] und ouch das er do mite tun mag als mit seinem rechten erbgute [illegible]

Absolucio penitentis dicit quod deus solus peccata dimittit sacerdos autem [illegible] solum ostendit et pronunciat esse dimissa sicut sacerdos leviticus faciebat de lepra

Antipapa ultimo vocat papam antipapam tacite ex doctrina wicleff quem fidelem appellat

Cena affirmat laicis esse debitam communionem eukaristie sub utraque specie

Comunicacio 3o dat licenciam comunicandi cum excommunicatis et impugnat prohibicionem canonum et ecclesie

Confessio 3a impugnat fortiter hoc quod deus possit committere sacerdoti potestatem dimittendi peccata et concludit sub auctoritate wicleff quod apostoli [illegible] sacerdotum concupiscencia est prima verba et consilia

Dominacio 2o affirmat quod papatus ut secularis dominium integre rediret ad duos seculares sicut sacerdotes templi sui deberent spoliari possessionibus contra papam et luce [illegible] Johannes 2o et contra papam

Ecclesia 4o affirmat quod ecclesia romana dicitur solum esse in pessimatis in aliis vero incomparative

Elleccio dicit quod prelatorum elleccio secundum canones est anticristina et diuine legi difformis

Episcopus presbiter dicit quod antequam exaltatus est symonia ex prohibitu sacerdotum [illegible] quibus sacerdos qui vocatus est et erat in dissenciunt episcopus et sacerdos

Eukaristia dicit quod laici comunicandi sunt sub utraque specie et paruuli statim post baptisma saltem sub vna specie et adhuc in dicit auctores prelatorum licet specie

Excommunicacio dicit prelatorum modernorum non est timenda excommunicacio quia non est in scriptura sacra fundata et concludit quod est papa prohibita

Indulgencia contineatur reprobat indulgencias prelatorum et dicit eas debere impugnari sicut decepciones fidelium [illegible] fideles

Iurgio dicit quod fideles debent [illegible] tradiciones humanas ecclesie et eas esse [illegible]

~~Iuramentum prohibet sub pena mortis studentes leges et decreta ob misse~~

Iuramentum prohibetur sub pena mortis super crucem et ymagine crucifixi [illegible]

Liber 3o dampnat cicius mendicancium fratrum quia mendicant et non laborant corporis

Legibus 3o dampnat sub pena mortis studentes leges et decreta obmisso studio sacre scripture quam dicunt esse paleam

Maioritas negat prelatos suum statum distinguere in ecclesia et dicit quod ille in ecclesia est maior et superior qui est sanctior et humilior

Malum ultimo dicit quod ecclesia hec [illegible] quod decreta contra papam dicit sacra mea admonicio vapat

Mandatum primum studet delere omnes ymagines in ecclesia ex prohibicione primi mandati

Mandatum quartum seruandum parentes spirituales debere honorare non ministrando temporalia secundum tua regia [illegible] in forte parentes honorarent temporalibus

Mandatum quintum dicit quod sacerdotes contradicentes sunt periuros inde strangulat quia occidunt homines spiritualiter

Mandatum septimum iubet auferre ablata et tamen secta rei publice possessiones omnes
temporales et dampnat Constantinum et alios qui dotaverunt ecclesiam

Mandatum xiii iubet spoliari monasteria de possessionibus temporalibus | Mendicitas
dampnat omnes validos mendicantes et dicit quod mortaliter peccant qui ordines
mendicancium construunt et in eos desinentes finaliter dampnabuntur

Monachus ultimo dicit quod religiosus monachus vel canonicus et quicumque privata
religionem professus in clausura optat et ritus dimittat etc in statum dampnacionis

Papacia 3o dicit quod cautela dyaboli fuit sub dotacione ecclesie. | Confessio secundo
dicit quod confessio est subdolus stimulus ad peccandum | Pena ultimo dicit quod
pro ceteris preter finalem impenitenciam nulla pena dimittitur
prelati non debent aliquem sacerdotem suspendere a predicacione quia quilibet sacer- | Predicacio 2o dicit quod
dos habet licenciam predicandi et illud impedientes sunt veri dyaboli predicantes
propter lucrum temporale sunt pusilli sicud heretici

Sacerdotes rite ordinati in sacerdocio pari predicare sicut curati nec eis quicquid
deficit | Penitencia secundo dicit quod confessor preter finalem impenitenciam quicquid faciant
edificat ad gehennam et quod nescitur qui sunt confessi nec quod predestinati ideo er-
rant qui dicunt se eos posse absolvere etc, eis indulgencias dare propter omnes
absoluciones et indulgencie sunt frustratorie et illusorie | Religio 6e
ecclesia fundando novas religiones multum aberravit | Sacerdotes
tenentur laborare reducti a secularibus | Sanguis 2o dicit quod pater communicet fide-
les personas laycales utriusque sexus debere communicari sub utraque specie
sacramentali

Scandalum dicit quod possessiones ecclesie sunt scandalum tam dantibus quam recipi-
entibus ideo dicit Christus qui non fuit scandalizatus in me quecumque
dotacione ecclesiastice consenciendo

Secta dampnat omnes religiones et dicit errorem per se peccare ... super
... | Templum dicit quod fratres qui peccant possessionibus temporali-
ter ornatum vel basilicas ornamenta sunt destruenda cum edificiis sumptuosis
Ymago ultimo cuiuscumque impugnat adoracionem ymaginum crucifixi et
sancte crucis

Hec sunt conclusiones Floreti libri sic intitulati in suis prohemiis quas
recepit a Wicleff cuius dicta inserit in quibus vocat eum doctorem
evangelicum aliquando vero angelicum aliquando vero doctorem subtilem et sublimem
colore dicta sua magnificat quod nemo non audet Johannem Wicleff
dampnatum ab ecclesia nec sit iste Floretus ... reddet cum Wicleff in fide
et moribus ecclesie suspectus et filius ab ecclesia dampnatus itaque caveant
summopere ne tractatus huius subtilis serpentis multiplicentur. Faciunt enim
doctrinam Wicleff in eius libris dampnatam in aliis condicionibus et
tractatibus autenticatam

Hec ego magister Mauricius fideliter de Floreto elegi et collegi

In nomine ihesu amen.

Anno domini millesimo quadringentesimo vicesimo quarto die veneris xiii mensis Aprilis hora
completorii Andreas de templo de Thazawshawolni presbiter Radom Scolaris de preconi
promauit et librum florenti wogi dominus Nicolaus doctor decretorum ...
et vicarius in Spiritualibus ... Martini Betrand Scolaris ...
Stanislao petri de Schamatek vicarius perpetuus et Symone ... dominus vicarius in spiritualibus

Regi[s] xpo dno nro pa
storum principe pabulo spiritum
pascente apostolis eorum que super
quaelibet fragmenta ne pereant
colligere praecipiente mirabil
les quinque panes ... salu
taribus ... dina
institutione sed forti vim
cophinorum micas fragme
torum collectum cernere non
desistunt. Et considerato sub
fallacia quod messis xpi sit
multa operarii autem pauci
veraces libri multiplicati
sunt religiosi ... circumce
rati in collegiis cotidie
nati aliqui ... scolastice
castitati minus diffinisi ...
quod pauperes sacerdotes terrena
non ambientes sed cele
stia desiderantes, tum pro
penuria pecunie libros emendi impediti, tum
propter obstinatas doctorum summas fatigati offi
cium praedicandi aggredi metuunt. Dicti imbe
cilles autem ... non desperati ...
libris magistralibus non orti sed religione xpi
... contemptati istud ... compilla
tionem domesticam pro fidei domesticis ex ...
evangelicis doctoribus ... floscul velud
Ruth colligendo spicas propter bonum pub
licum ... consultati se commisit. Et tu
pris dicit sapientia flores mei fructus hon
oris et honestatis. ... flores in ...
scripture ... sua compilacione cum
dei et superiorum reverentia ... flore
tum decreverunt nominari, quam quidem
compilacionem in titulos secundum ordinem alpha
beti titulorum atque plurimos in ... divi
sas adapte explicarunt. Nomina vero he
braica ibidem atque greca cum suis interpretationibus
una cum titulo ... parphat ... sub
sequitur cotabularunt rogitantes veritat
amicos quatinus ad simplicium scolarium
illuminationem catholice quoque ecclesie utilitate
ista compilacionem efficacitur dignentur pro
movere et feliciter suffragari fucos atque fri
golidores ... lividos atque ... factum
... conrodentes intentionem piam spondere
... considerare cum timore pariter et
honore ihesu xpi dni nostri. Amen. Se
quitur primum de absolucione etc.

Absolucio dns noster
ihesus xpus dixit be
ato petro ut patet math
xvi. Tu es petrus
et super hanc petram
qua confessus es super
hac petram quam cog
novisti d. Tu es xpc
filius dei edificabo ecclesiam meam idest
super meipsum filium dei vivi edificabo ec
clesiam meam. Super me edificabo te non
me super te. Nam volentes homines edificari
super homines dicebant. Ego sum pauli, ego
appollo, ego vero Cephe. ipse est petrus,
et alii nolentes edificari super petrum sed
super petram dicebant. Ego autem sum xpi
hec augustinus de verbis dni sermone xiiii.
Sequitur in eodem sermone. Illum inquit vi
dete petrum qui tunc erat figura mea. modo
fidit modo titubat. modo immortalem confi
tetur modo timet ne moriatur proinde quod ecclesia
xpi habet firmos et infirmos, nec sine firmis potest
esse nec sine infirmis hec ibi. Et omnibus qui
stetis ad xpi corpus inseparabiliter pertinentibus
propter huius vite procellosissime gubernaculum
ad liganda et solvenda peccata claves reg
ni celorum primus apostolorum petrus accepit. eisdem
quod omnibus sanctis propter vitam illius secretissime qui
etissimum sinum super pectus xpi iohannes ewangelista
discubuit. quoniam nec iste solus sed universa ecclesia
ligat solvit quod peccata hec augustinus super iohe
omel finali. Item eadem omelia finali, xpus
inquit docuit dicere, Dimitte nobis debita nostra
etc. hoc agit ecclesia spe beata in hac vita erum
nosa, cuius ecclesie petrus apostolus propter apostolatus
sui primatum gerebat figuratam generalitate perso
nam, quod enim ad ipsum proprie pertinet natura unus
homo erat. gratia unus xpianus. habunda
tiori gratia unus idem quod primus apostolus. Sed quando
ei dictum est, Tibi dabo claves regni ce
lorum et quodcumque ligaveris etc. universam sig
nificabat ecclesiam que in hoc seculo diversis temp
tationibus velud ymbribus fluminibus et tempesta
tibus quatitur et non cadit, quoniam fundata est
super petram, unde petrus nomen accepit, non
enim a petro petra sed petrus a petra sicut non xpc
a xpiano sed xpianus a xpo vocatur dixi c x.

Ibi quippe ait dns super hanc petram edi
et meam q. dixerat petrus. Tu es xpc filius
dei vivi super hanc inquit petram quam confessus
es edifi. ecclesiam meam petra enim erat xpus super
quod fundamentum et ipse edificatus est petrus
fundamentum quippe aliud nemo potest ponere
preter id quod positum est quod est xpus ihus
ecclesia ergo que fundatur in xpo claves ab
eo regni celorum accepit in petro .i. potestatem
solvendi ligandi quia petra quod est ... petra
te in xpo ecclesia hoc est per significationem pe
trus in petra. Hec augustinus de ... Iste xpus sapi
ens est vir qui edificavit domum suam .i.
ecclesiam super petram .i. fortitudinem fidei
nam fortitudo fidei dicitur petra propter quam
Symon est dictus petrus. ad quem dicit deus
Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam m
et porte inferi non prevalebunt adversus eam. Hec Cris
omel imperfecti super hunc textum Simi la
bo eum viro sapienti qui edificavit etc. capitulo vij
Advide Sed mirus quia cum dixit omnibus
petrus rndit unus pro omnibus ita quia petro
dns rndit in petro omnibus rndit Sequitur
Et quodcumque ligaveris super terram etc. que
solvendi ac ligandi potestas quamvis soli petro
data videatur a dno absque ulla tamen
dubietate noscendum est quia et ceteris apostolis
datum ipso teste qui post passionis resurrectionis
que sue triumphum apparens eis insufflavit
et dixit omnibus Accipite spm sctm quorum re
miseritis peccata remittuntur eis et quorum retinue
ritis retenta sunt. necnon et nunc in epis
et presbiteris omni ecclesie officium idem committitur. ver
um agnitis peccantium causis quoscumque humi
les ac vere penitentes aspexerit hos iam
a timore perpetue mortis miserans absolvat.
quos vero in peccatis quibus egerunt persistere cognoverit
illos perhennibus suppliciis obligandos insi
nuet. Unde alias dns de correpto semel
iterum ac tertio si non penituerit fratre precepit dns
Si autem ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethni
cus et publicanus et ne leviter quisquam putaret
ecclesie iudicio condempnari mox addidit auc
toritatem dicens vobis Amen dico vobis Quecumque alliga
veritis super terram erunt ligata et in celo. Omni quoque ecclesie
necnon eius ministris modus culparum vel penitenciarum
ligandi ac solvendi datur auctoritas. Ideo
ideo beatus petrus qui xpm vera fide confessus
vero est amore secutus specialiter claves reg
ni celorum et principatum iudiciarie potestatis accepit
ut omnes per orbem credentes intelligant quia qui
cumque ab unitate fidei vel societate illius
quolibet modo semetipsos segregant tales nec
vinculis peccatorum absolvi nec ianuam pos
sint regni celestis ingredi. Hec Beda super
textum veniens ihus in partes Cesaree ... Vel solvens
sit irreprehensibilis qui alium ligat vel
solvit ut iudicatur dignus ligare et solvere
in celo sedes et ei qui potuit virtutibus portas
obstruere inferiorum quasi premium dantur cla
ves regni celorum. Omnis enim species virtutu
m quas cepit operari qui ipsa se aperit cum
eum dno videlicet eam aperiente per gratiam suam
ut inveniat eadem virtus et porta esse et
clavis porte. Forsitan autem et unaqueque
virtus est regni celorum. Hec Orig super hunc
textum Tibi dabo claves regni celorum etc. Quem reci
tat hic Thomas de aquino. Ipse enim ligan
di ac solvendi potestate se privat qui hanc
pro suis voluptatibus et non subditorum moribus
exercet quos ipsius dni per compunctionis gratiam
visitat illos pastoris sententia absolvit. tunc
vera est absolutio presidentis cum interni
sequitur arbitrium iudicis quod bene quadri
duani mortui suscitatio illa significat que
videlicet demonstrat quia prius dns mortuum suscitavit
vit et vivificavit dicens Lazare veni
foras. postmodum is qui vivus fuerat egres
sus a discipulis solutus est. sicut scriptum est
Lucas egressus erat qui fuerat ligatus
institis. tunc dicit ihus discipulis suis
Solvite eum et sinite abire. Ecce illum
discipuli iam vinctum solvunt quem
.a. magister suscitaverat mortuum. si enim discipuli
lazarum mortuum solverent fetorem magis
ostenderent quam virtutem. ex qua consideratio
ne intuendum est quod illos nos debemus
per pastoralem absolvere auctoritatem quos auc
tore nostro cognoscimus per suscitantem gratiam
vivificare. Hec greg omel xxvij
Adicit claves regni celorum ipsam discer
nendi scientiam potenciam quia noverat quam dig
nos recipere in regnum indigeat seclude debet
a regno ecclesiasticus index. Hec Ieronimus li sentencia
di xviij c. ij. Sed Sed quia sacerdotes sepe
innocentes ligant qui apud dnm non ligantur
et in reatu permanentes absolvunt qui apud
deum ligati permanent. Hec dni sententia sic
intelligenda est ac si diceret Tanta potestatem

m

i ligando et solvendo peccata tribuo ut quicumque a
vobis ligari meruerit apud me solutus esse
non possit, et quicumque a vobis solvi meruerit et
iam apud me ligatus non sit. h(ec) in glo(sa) super
isto textu Quorum remiseritis etc. Dixit enim
dominus Quodcumque solveris super terram solu-
tum etc. ait xviii°. Hoc est ego dominus et omnes cele-
stis milicie ordines et omnes sancti in gloria
mea laudant vobiscum et confirmant quos vos
ligatis et solvitis. non dixit quos vos putatis
ligare et solvere sed in quos exercetis opus iusti-
cie et misericordie sic ligando et solvendo. alia autem
opera vestra in peccatores non cognosco i(d est) non approbo
qualiter qui confiteri vult peccata sua ut inveniat
graciam querat sacerdotem scientem ligare et sol-
vere ne cum negligens circa se extiterit nec
ligetur ab illo qui eum misericorditer monet et
petit ne ambo in foveam cadant quam stulti
evitare noluerunt. h(ec) aug(ustinus) li(bro) de penitencia. Con-
cordat Crisostomus opere imperfecto omelia xli
sicut enim dominus et tamquam clavem crucis sue sacra-
mentum clausum aperuit. h(ec) aug(ustinus) de verbis domini
sermone xxxviii in fine. Item qui regnum celo-
rum maiori preciis devocione confessus est minoris
preciis ipsi collatis clavibus aditus celestis
regni donatus est ut constaret omnibusque
absque ea confessione ac fide regnum celorum
nullus possit intrare claves regni celorum
scienciam potenciamque nominat qua dignos
rc. h(ec) beda omel(ia) 11 super Tibi dabo c(laves)
Concordat Rabanus iste thuribulum cordis
nostri evacuetur viciis et virtutibus impleatur clau-
datur dyabolo et aperiatur christo et ita laboremus
ut nobis bonorum operum clavibus ianuam regni
celestis aperire possimus sed eam malis operibus
que quibusdam seris ac vectibus vite nobis
ianuam clauditur ita absque dubio benignus
aperit. h(ec) aug(ustinus) in quodam sermone in dedicacione
ecclesie qui incipit Quocienscumque fratres altaris etc.
Iste verbum dei i(d est) christus dimittit peccata sacerdos est
iudex sacerdos quidem officium suum exhibet sed
non potestatis iura exercet. et secundum glosam non habet
potestatem dimissionis culpe et pene eterne
sed ministerium demonstracionis. h(ec) ambr(osius) x° libro
sentenciarum di(stinctio) xviii c(apitulo) iiii°. Illud ibidem. Ille
solus peccata etc. Absolute nemo tollit
peccata nisi solus christus qui est agnus tollens
peccata mundi, tollit autem dimittendo que
facta sunt et adiuvando ne fiant et perducendo
ad vitam ut omnino fieri non possint. h(ec) aug(ustinus)
li(bro) ii ad Iulianum comitem et de q. di. mista
Nemo. Iste qui gemina habuit peccata alius

deus per iusticiam imputat alius per misericordiam non impu-
tat. ex hiis aperte ostenditur quod deus ipse penitentem
absolvit a debito pene et tunc solvit quando
intus illuminat inspirando veram cordis contri-
cionem, cui sine ore sufficit et auctoritates at-
testantur. Nemo enim vere de peccato compungitur huius
cor contritum et humiliatum nisi in caritate qui caritatem
habet dignus est vita. Nemo autem simul est dignus
vita et morte. non est igitur ligatus tunc debito
eterne mortis, filius enim ire esse desiit ex quo
diligere et penitere cepit. ex tunc ergo est solutus
ab ira que non manet super illum qui in christum
credit sed super illum qui non credit. Non ergo post-
modum per sacerdotem cui confitetur ab ira eterna libe-
ratur a qua iam liberatus est per dominum ex quo
dixit confitebor i(d est) secundum glosam, ex quo habuit
propositum confitendi et satisfaciendi, solus ergo
deus hominem interius mundat a macula pec-
cati et a debito pene eterne solvit qui per
prophetam ysaiam ait Ego solus deleo iniquitates
et peccata populi. ysa(ie) xliii°. h(ec) Cassiodorus li(bro)
x° sentenciarum di(stinctio) xviii c(apitulo) iiii° ubi sequitur sine
magistri sic concludendo. Alius quoque
pluribus testimoniis docetur deum solum per se peccata
dimittere et sicut dimittit quibusdam ita et
aliorum quorumdam peccata retinet. Iste igitur tunc
veraciter ad deum conversus peccata dimittuntur ab
eis dimittitur quibus ipse veraci compunctione
coniungitur, spiritus sanctus ea dimittit qui datus
est omnibus sanctis sibi caritate coherentibus sive
se noverint corporaliter sive non. Sicut enim
aliquis tenetur peccata ab eis tenentur a quibus
iste penitentiam cordis disiungitur sive noscit
corporaliter sive ignorat, omnes mali spiritualiter
a bonis separati sunt. h(ec) aug(ustinus) li(bro) vii° de
baptismo contra donatistas que recitat magister
sentenciarum li(bro) x° di(stinctio) xviii c(apitulo) ult(imo). Sic concludo
ecce magister. Hec peccata dicit dimitti vel teneri
a viris sanctis et tamen spiritum sanctum ea dimit-
tere dicit, et quod consideracione maiori dig-
num sit est idem ecce dicit quod deus per se vel per
sanctos suos tamen peccata dimittit. ait enim
aug(ustinus) sic. Sacramentum gracie dat deus eciam
per malos ipsam vero graciam non nisi per seipsum
vel sanctos suos. Et ideo remissionem peccatorum
vel per seipsum facit vel per ipsius columbe me-
bra, quibus ait Si remiseritis remittitur etc.
te quod varia super hiis a doctoribus determinatur
Sequitur questio octava. Ad doctorum varie-
tates quid tenendum est. h(ec) sane sentio
et dicere possum quod solus deus peccata dimittit

ac reticet, et tamen ecclesie contulit potestatem ligandi
et solvendi; sed aliter ipse ligat et solvit, aliter
ecclesia. Ipse enim tantum per se dimittit peccatum, quia
et animam mundat ab interiori macula et
a debito eterne mortis solvit. Hec ibi magister.
Item ibi capitulo vi° Non autem dicitur quod officium sacer-
dotis est per se solvere et ligare, sed ostendere ho-
mines ligatos vel solutos. Unde Dominus
prius leprosum per se sanitati restituit, deinde
ad sacerdotem misit, quorum iudicio ostenderetur mun-
datus. Ita et Lazarum iam vivificatum obtu-
lit discipulis solvendum, quia etsi aliquis apud
Deum sit solutus, non tamen in facie ecclesie solutus
videtur habetur nisi per iudicium sacerdotis. In sol-
vendis igitur culpis vel retinendis ita operatur
sacerdos evangelicus et iudicat, sicut olim
legalis in illis qui contaminati erant lepra,
que peccatum signat. Unde Iohannes super capitulum ibi Tibi
dabo claves etc. Hunc magister locum episcopi et
presbiteri non intelligentes aliquid sumunt de super-
cilio phariseorum qui vel dampnare innoxi-
os vel solvere se putant noxios, cum apud
Deum non sententia sacerdotum sed reorum vita queritur.
Legimus in Levitico de leprosis ubi iubentur se
ostendere sacerdotibus et si lepram habuerint tunc
a sacerdotibus inmundi fiant, non quod sacerdotes
leprosos faciant et inmundos, sed quod habeant
noticiam leprosi et possint discernere quis mundus
quis ve inmundus sit. Quomodo igitur ibi leprosum
sacerdos inmundum facit, sic et hic alligat vel
solvit episcopus vel presbiter non eos qui insontes
sunt vel noxii, sed pro officio suo cum pec-
catorum audierit varietates scit qui ligandus
sit et qui solvendus. Hec Ieronimus. Ad hec autem
veritatis magister sententiarum plura sic concludit:
Aperte magister hic ostenditur quod non sequitur Deus ecclesie
iudicium que per surreptionem et ignoranciam interdum
iudicat. Deus autem semper iudicat secundum veritatem
et in remittendis culpis et retinendis. Sed in mi-
nisterio et officio habent ewangelici sacerdotes quod olim
sub lege habebant legales in curandis lepro-
sis. Hii igitur peccata dimittunt vel retinent dum
dimissa a Deo vel retenta indicant et oste-
dunt. Ponunt enim sacerdotes nomen Dei super
filios Israel, sed ipse benedicit, ut legitur Numeri
vi°. Hec ibi magister. Item eodem libro sententiarum distinctione xix
capitulo [illegible] sic scribit: Non videtur quod omnes sacerdotes
vel soli illi habent claves scientie et potestatis,
quia plerique ante sacerdotii ordinem scientiam discernendi
habent, plerique post consecrationem ea carent. Ca-

Dici potest quod alteram harum clavium scilicet scientiam discer-
nendi non omnes habent sacerdotes. Unde dolendum
est atque lugendum, multi enim licet indiscreti
atque scientie ignari sint, quamvis vivere debeant sacerdotes ex
eorum sacerdotii gradum recipere presumunt
vita et scientia eo indigni, qui nec ante sacer-
dotium nec post susceptum habent discernendi quos ligandi
sunt vel solvendi. Idcirco in consecratione illam cla-
vem non recipiunt quia scientia carent. Et ibi
capitulo viii: Hec solvendo cum iam constet
non omnes sacerdotes istas duas claves
habere quia scientia discernendi plerique carent. De
altera id est potentia ligandi atque solvendi
queritur utrum omnes sacerdotes eam habeant.
Quidam autem putant hanc potestatem illis solis
esse concessam qui doctrinam simul et vitam apostolorum
servant. Illas enim claves promisit Dominus Petro
et imitatoribus tantum, ut aiunt, qui eis auctori-
tatibus utuntur in munimentum sue opinionis.
Hoc enim dicunt Ieronimum sensisse super [illegible]
ait remissionem peccatorum principaliter facit Deus
vel per columbe membra. Dicit etiam idem peccata
teneri vel dimitti asserunt. Ad hoc super Exodum
Exodi xxviii ubi de lamina aurea legitur: Erit enim
semper in fronte sacerdotis. Hoc magister significat lamina aurea
fiduciam bone vite, quam qui vere preferunt
non significatione sed virtute sacerdos habet, solus
potest peccata dimittere vel auferre. Item Gregorius
in textu ewangeliorum: Illi soli in hac carne
positi ligandi et solvendi potestatem habent
sicut sancti apostoli qui eorum exempla simul cum
doctrina tenent. Item ex dictis Origenis: Hec po-
testas soli Petro concessa est et imitatoribus
Petri. Qui enim quicumque vestigia Petri imitantur
habent recte ligandi atque solvendi potestatem.
Hec illud Quando Aliis autem magister
videtur quod et michi placet, fatetur cunctis
sacerdotibus hanc clavem dari scilicet ligandi et sol-
vendi, sed non eam recte ac digne habent qui
vitam et apostolicam doctrinam non servant. Nec pre-
misse auctoritates malos sacerdotes hanc potesta-
tem habere negant, sed illos digne et solos ac
recte hanc potestatem uti significant qui prediti sunt
vita et doctrina apostolica, quia soli apostolorum
imitatores digne recte quod possunt ligare
et solvere per Deum tantum vel per sanctos in quibus habitat
Spiritus Sanctus digne et recte fit remissio
vel retentio peccatorum. Fit tamen per illos qui
sancti non sunt, sed non digne vel recte. Dat enim
Deus benedictionem digne poscenti et per indignum
ministrum. Cum vero hanc potestatem habeant,

omnes sacerdotes Iohannes testatur super locum
ewangelii ubi dominus dixit petro Tibi dabo cla
ues / Hanc inquit sancti iudiciariam potestatem
omnes illi apostoli habent et omnes ecclesie episcopi
et presbiteri / sed ideo petrus specialiter eam accepit
ut omnes intelligant quod quicumque ab unitate
fidei et societate ecclesie se separauerint nec
a peccatis absolui nec celum possunt ingredi hec
inquit super mattheum uersus super At eccliastici libro in fine di
xix sic dicitur / hiis subiungitur penditur qualis
esse sacerdos qui alios ligat et soluit districtus
tus sit et iustus alioquin mortificat sepe
animas que non moriuntur et uiuificat que non
uiuunt et ita incidit in malediccionis iudicium
id malachie ii / maledicam benediccionibus
uestris sicut super hereticos et excommunicatos si
ue super omnes sacerdotes qui uita et scien
cia benediccionem possunt dictum accipi
atur sic intelligi potest / maledicam benediccionibus
uestris id est in hiis que in eis benediccionibus possi
detis quia faciam uobis ea cedere in malediccio
nem et non in benediccionem / uel maledicam be
nediccionibus uestris quia et si benedicitis / scitis non
hoc facitis ex uero corde et ideo eorum benedic
cio eis uertetur in maledictionem / uel maledi
cam benediccionibus uestris id est quod a uobis benedicitur
a me erit maledictum quia benedicitis iniquis
agentibus adulantes potentibus dum modo di
uites sint / Dimittit dominus solus peccata sa
cerdos iudicat ostendit pronunciat esse di
missa / Absolucionis super excommunica
to potest xi q iii debent cum tribus aut pluribus
sequentibus et in manu eius tenebant xv q vi auc
toritate / Ut absolucio fiat cum districcione
xxiii q iiii De his per gregorium quod sacerdos
sit prior ad absoluendum quam ligandum
xxvi q vii alligant per crisostomum quod in
incipiendo sit per absolucionem in glossa / nullus
episcopus / quod uera est absolucio sacerdotis
claue non errante xi q iii Tunc super
ista terra quod ligatus a canone potest ab
solui in infirmitate xvii q iii Si quis suadente
diabolo et cetera / Ut absoluendus debet
esse humilis et genibus et genua flectere ad
manus imposicionem xxvi q vii De his qui et non
sacerdos Et notum quod triplex est absolucio
scilicet dispensatiua quantum ad coetum peccatorum
auctoritatiua quantum ad dominum dimissorem
et denunciatiua quantum ad presbiterum confes
sorem potest hoc in leprosis cum uiri uero xx ::

Abhominacio / Elemosina ex illi
cite acquisita hac intencione ut pau
peribus erogetur uel aliter bene dis
ponatur generat potius quam innouat
Unde certum est quod si monasterium uel quod
aliud edificium ex pecunia que per sacerdos de
consecratur non prestat mercedem / Nemo igitur sub
optentu elemosine cum peccato aliquid audeat
accipere prohibet scriptura dicens Hostie
impiorum abhominabiles sunt deo que offe
runtur ex scelere quia omnipotens deus non pla
catur iniuriam sed irritatur / hinc rursum
scriptum est honora dominum de tuis iustis
laboribus / qui igitur male tollit ut quasi
bene prebeat constat sine dubio quod dominum non
honorat / hinc dicitur Qui offert sacrificium
ex substantia pauperis idem est ac si uic
timet filium in conspectu patris sui / quantus
autem sit dolor patris perpendas si in eius
conspectu filius uictimetur et hinc facile
cognoscitur quantus apud deum dolor ex
crescat quando sacrificium ei ex rapina of
fertur / Nimis igitur declinandum est sub
optentu elemosine peccata symoniace heresis
perpetrare nam aliud est propter peccata commissa
elemosinas facere aliud propter elemosinas
peccata perpetrare hec gregorius Augustino episcopo et in
Canone i q i Non est / Iste non offendit
a muneribus sed munera ab offensione pla
cuerunt deo quippe iniquorum non probat al
tissimus nec respiciat in oblacionibus eorum nec in
multitudine sacrificiorum propiciabitur peccatis
eorum hec gregorius in registro et in canone xiiii
q vi Scriptum / Abhominacionem desola
cionis ecclesie dicimus esse hanc ipsam here
sim que occupauit sancte ecclesie loca et mul
tos desolat a fide et ipsum exercitum anti
christi certas quod heresis que cepit publice
habere ecclesias locum obtinet ecclesie scilicet
uerius abhominacionem desolacionis intelligi que
ipsum esse antichristum qui per modicum ueniet
speratur et obtinebit locum ecclesiarum scita sub specie
christi et multos fidelium desolabit et paulo ante
exercitus exercitus antichristi hereses sunt / omnes
principia ista que obtinet locum ecclesie et
stetit in loco sancto ita ut uideatur quasi uerbum
ueritatis stetisse cum non sit uerbum ueritatis sed
abhominacio desolacionis id est exercitus antichristi
qui multorum animas reddit desolatas a christo
et hoc est forte quod apostolus dicit ii ad Thessalonicenses
ii qui aduersatur et extollitur super omne

qd dr dd a q̄d colit̄ ita ut i templo sede
at ondēs se q̄i ipe sit deus h Cris omel
li operis imperfti / Quod homib altu est
abominatio est apud deu luc xvi° plꝫ
in antixpo De tytulus 39 Tytl 39

Abstinencia precepit dns ade Gn
ii° dicens Ex omi ligno padisi
comede de ligno aut̄ scie boni
et mali ne comedas i hc abstinencia
comedat dn no oi cibo voluit domini
homi viri Moyses fuit cu dno xl diebꝫ
et xl noctibꝫ i monte et no manducavit
neqꝫ bibit Exo xxxiiii° precepit dns fi
liis isrl abstine a mlt cibis levitici
xi° Vir sive mlr cu votu fecit ut
sctificet̄ et se dno voluit consecrare a vi
no et oi qd inebriat pꝫ abstinebit nu
vi° uxori Manue concepture filiu scꝫ Sap
sone ppt dei liberatorem angelꝫ apparens
abstinenciam induxit Judicum xiii Tem
is cibꝫ et helye q̄ petiit a vidua i sa
repta buccella panis et paululu aque
iii Reg xvii° Nō ibi quo corvi pas
cebat eu bis i die angelus dni obtulit
helye subcinericiu panem tm et vas aque
et ambulabat i fortitudine cibi illius
xl diebꝫ et xl noctibꝫ usqꝫ ad monte
dni Oreb iii Reg xix Angelus dni
dixit Thobie Bona e oro cu ieiunio
et elemosina Thobie xii Audientes fi
lii isrl terribile potenciam Olofernis humi
liaverunt aias suas ieiuniis et Judith
q̄ noluit vesci cib Olofernis ipm occidit
conspectibꝫ fuit Judith xiii As
vero regi Ester locuta dixit Mardocheo
Congrega omēs iudeos quos repis in
Susis et orate pro me et no comedatis neqꝫ
bibatis tribꝫ diebꝫ et tribꝫ noctibꝫ et ego cu
ancill meis ieiunabo Ester iiii° Dani
el et socii eius proposuerunt in corde suo ne
pollueret̄ de mensa regis et scꝫ q̄ pueris
ill deus dedit sciam i omi libro Danielis
p° et plꝫ dan x° vii dicit Greg i omel
penthecostes Opus sctus implevit
spm abstinentem et iudice fet semi fet
duclez dan viii Eleazarus vir etate
provectus occidi maluit q̄ carnes porcinas
manducare contra legē dei sui ii Mach
vi° Septē fres ex consensu mris eorū
morte elegerunt pocius q̄ carnes por
cinas contra lege dei comedere ii Mach
vii De bto Johē Bapta legit̄ q̄

esca eius erat locuste et mel silvestre Mt iii et
de ipso Johe dicebat Jhus Venit Johes bapta
neqꝫ manducans panē neqꝫ bibens vinu
et dicitis Demoniu het Venit filius hominis
manducans et bibens et dicitis Ecce ho
devorator et bibens vinu amicus publi
canorum et pctorum Mt xi Luc vii Absti
nebat Jhus et ieiunabat xl diebꝫ quo
usqꝫ esuriebat Mt iiii° Mr i° Luc iiii°
Salvator et concedendo sobrietate panes
et pisces multiplicat no carnes Mt xiiii
Mr vi° Luc ix Johis vi° Et iterum i sep
tem panibꝫ et pauci pisciculis Mt xv Mr
vi° Mittens salvator discipulos ad predicandu
misit i quamcuqꝫ domum intrent ibi ma
nent edentes et bibentes q̄ apud illos
erant et hc ut quibꝫ cibarus contenti de
licata no quererent Luc x° Sicut serpens
gula suadet dns ieiunare docuit gu
la a paradisi regnante expulit abstine
ncia ad paradisu revocavit exercitez et ins
h ambr i smoe de ieiunio dii 3 4 c vi°
Ite solus in illicitis no cadit q̄ se aliqn
et a licitis caute restringit h gg vtu li
mor Ite illicitoꝝ rerum postulante
cꝫ a mlt licitis abstine dicite aplo
Oia mi licet s; no oia expediunt hec
de pe di i alnd qd Ite festivitatibꝫ
sollempnitatibꝫ diebꝫ processionibꝫ diebꝫ ie
iuniorum abstinendu e ab uxoribꝫ vn
aplus ex consensu aut abstinendu est
ad tempus ut vacetis oroni h aug ambr
Cris et Greg sup aplo ut xxxiii q iiii
cap Nec ēstinctis cum quibꝫ capitulis sequen
tibꝫ Ite abstinencia e q̄ no edendi
hoim pueit ut fecit Jonathas pi Reg
xiiii° i favo mellis No lancota quit
edere ut ysolite i deserto No accuratius
parare ut filii Heli i Sylo Reg ii No
ad superfluitate ut Sodomite No vile
quodlibꝫ ut Esau edulium nimie concu
piuit hec gg i omel Abstinencie
spes sit quor pa a malo ysa i° Qui
escite agere pverse discite benefacere vii ps
xxxiii° Diverte a malo et fac bonu Jer
sup Amos pphtam Tnc pclara est
apud deu abstinencia corporis cu animus
ieiunat a viciis quid enim prodest tenuare
corpus media cu animus intus tumescat
supbia Secūda e abstinencia a bono
quod het spem mali Tess v° Ab
omi specie mala abstinete vos pa

Asuero

Cor. viii. Si esca scandalizat fratrem meum non manducabo carnem in eternum. Et ideo abstinentia a bono quod potest esse occasio mali ut a vino forti vel consortio vel loco suspecto. Unde Ieronimus. Omnem familiaritatem non solum vite suspectam cito fabulam et ruinam. Ysidorus. Sepe quos voluntas non potest vincere assiduitas solet superare. Contraria est abstinentia a bonis que maiora bona impediunt ut solent facere perfecti viii dist. Sepe [illegible] longe sunt qui a se plerumque licita abscidunt. Abstinentia respicit persone valitudinem temporis aptitudinem ciborum qualitatem et quantitatem di. xli. quod dicit per Augustinum. Abstinentia discreta remedium est indiscreta vero reprobatur di. xli. Item per Augustinum de con. di. v. Non mediocriter per Ieronimum. Abstinentia maxime convenit episcopis et predicatoribus di. xxv. Item per Ieronimum. Quod non requiritur in abstinentia discretio in corporis sustentatione di. xliiii. Omnia per Gregorium de con. di. v. Ne tales per Ieronimum. Quod ambitus ciborum hic vilium arguitur di. xli. Delicie et ceteris quod dicit per Ambrosium. Quod consuetudo abstinendi maxime est a presbiteris et clericis di. iiii. Statuimus et duobus capitulis sequentibus per Ambrosium et Gregorium. Plus de delicie et ieiunium. Sequitur tytulus xiii.

Abusiones. Duodecim sunt abusiones secundum Augustinum. Prima sapiens sine operibus bonis inepta predicator qui quod sermone docet actibus explere negligit. Secunda senex sine religione inepta prelati declinantes a religione christi non custodientes sub senectute corpus cum persona gerere [illegible] in seniore latere. Tertia adolescens sine obedientia quod sicut in senibus sobrietas et morum perfectio ita in iuvenibus obsequium subiectio et obedientia eorum requiruntur. Quarta dives sine elemosina superflua penes se recondita et indigentibus non debite distributa tunc enim custodit ut celestis patrie perhenes thesaurum amittit qui thesaurum nullius unquam hominis esse potest nisi qui pauperibus solatia prestet et presentem ipsum laudabilis pauper existat. Quinta femina sine pudicitia sicut enim omnes bonos mores prudentia custodit in viris pudicitia sit in feminis cunctos honestos actus fovet mitit et custodit pudicitia. Sexta dominus sine virtute ac si quis dicat quod est malus sine virtute sed sine virtute non est possibile esse secure dominium tunc plenarie fit tyrannus. Septima christianus contentiosus qui cum participatione nominis christi per fidem et baptismum suscepit contra dictum christi et per potentia mundi [illegible] et delectamenta [illegible]

·1ᵃ·

diligit. Octava pauper superbus qui celorum beatitudine voluntarie paupertatis causa esset consecuturus superbie et tumore inflatus in mente conversum eius non cessat. Nona est rex iniquus quia rex in throno hominum primus est sic si iustitiam non fecit tunc in se ipso quod aliis sibi subiectis in penis primatum habitum est. Decima est episcopus negligens qui sui gradus honore inter homines requirit sed ministerii sui dignitate coram deo pro quo legatione fungitur non custodit de criminalibus peccatorum fugit districte requiret. Undecima est plebs sine disciplina qui dum disciplinae exactionibus non sunt qui se per diversos laqueos constringit ita et dum absque disciplina regere non evadit. Duodecima est populus sine lege qui dum dei dicta et legum scripta contempserit per diversas errorum vias eundo laqueum perditionis incurrit de quibus unus scriptum est cuncte vie videntur hominibus recte et novissima eorum ducunt ad mortem. Proverbiorum xiiii. Hec Augustinus in duodecim abusionibus. Item abusiones xii claustralium videlicet prelatus negligens discipulus inobediens iuvenis ociosus senex obstinatus monachus curialis religiosus causidicus pannus preciosus cibus exquisitus rumor in claustro lis in capitulo dissolutio in choro irreverentia in altare. Hec Hugo libro ii de claustro anime. Item privilegium omne meretur amittere qui permissa sibi abutitur potestate. Hec Gregorius in registro et xi q. iii. privilegium. Sequitur tytulus quintus.

Acceptio personarum peccatum est. Dicitur sine veritate cum persona ipso non est persona acceptatur. Dicitur si vero quis gente quem timet eum reparat iustitiam acceptus est illi. Actuum x. Item Iacobus in sua canonica capitulo ii. Sic ait fratres mei nolite in personarum acceptione fidem habere domini nostri Ihesu christi glorie. Sequitur. Si autem personas accipitis peccatum operamini redarguti a lege quasi transgressores. Hec ille. Item per quod Augustinus. Absit domine ut in tabernaculo tuo per pauperibus accipiantur persone divitum et per ignobilibus nobiles qui potius infirma mundi elegisti ut confundas fortia. Item sapientie vi. Non enim subtrahet personam cuiusquam dominus qui est omnium dominator nec verebitur magnitudinem cuiusquam quoniam pusillum ipse fecit et equaliter cura est illi de omnibus. Item xi q. iii. capitulo Quum ipse sic ait. Divina et humana lege in revoluta secundum constitutionem est remota personarum acceptione diffinita sunt preferre. Mandat Nicolaus papa iii q. ix. ca. Necesse et xxxv q. ii. Preterea. Item personarum acceptio non est apud deum xxxii q. iii. Dicitur per Augustinum de con. di. v.

nequaq͡ Et accepto psonaꝝ no est i pla
turꝝ electoe di lxiij Sacrorꝝ · nec i sine
execucoe 2a q. vij Si qs psbr xi q iij
Quicumque p g̃g̃ nec i pme imposicone
xxvi q. vij Sacdos. Acceptio psonarꝝ
e iusticia qa pfert2 psona psone pp̄ter
causa indebitam pz Leuit xix 2 Deut9
xviij · vbi pohi iusticias 2 exposicoes ac
cepciom psonaꝝ cōstitueas iudices qui iu-
dicant iusto iudicio 2 statim se9 No accipi
es psonā s iuste qd iustu e exequere Ca
at indebita ut aliq alij pferat ul in
dignitatibz ul honoribz ul diuicijs. Et diui
cie ptas consanguineitas nobilitas 2 hmoi
differencie accepcoes psoꝝ sct ex. na va
riacio2 i honorꝝ exhibicoe alia i iudi
cij execucoe alia i pmocoe ad dignitez
d pa het9 p Jacobu v d2 ffres mei no-
lite rc ut sup v not3 accepco psonaꝝ
eo q pfert2 aliqs alij i honore exhibicoe
pp̄t causa indebita sz diuicias · de scda
het2 deut9 xvi vbi d2 No accipies i
iudicio psona ul munera de tcia ·i reg
regꝝ xvi cu Samuel debet vnge
i rege vnu de filijs ysay 2 quereret de
Eliab pmogenito ml't ta8 ds expns
eius dixit dns ad samuelem No aspi
cies vultu eius neqz altitudinē statue eius
quia abieci eu Et sic i pmocoe ad dignitates
phibe2 peccatu psoꝝ accepcio hic e ne ali
quis pferat2 i dignitate pp̄ter causa indebita
ut pp̄t disposicom vultꝰ ul altitudinē statue
ul nobilitate ul parentez · h Johes de Ru
pella se2 tytulus sextus ..

Accidia · vtriusqz vite videlicet actiue
scilicet 2 contemplatiue inimica 2 contraria est
torpor mentis q tediu bona ne
gligentis qo fastidit aliquis opibz virtutis
fideli inherere · Vnde d2 accidia ab acre
dine animi 2 nobilitate amara sm illud
pu· xo Sicut acetu dentibz 2 fumus oculis
sic piger 1 accidiosus hijs q miserunt eu
i via · Et nascit2 ex defectu debiti amoris
i deum 2 dilectionis i proximum quia fideliter amanti
nichil e difficile ul tediosu ul graue
ul arduu ul aliquod onerosum sm id apli
i Cor xiij Caritas oia suffert · oia credit
oia sperat · oia sustinet · Sed vo non
amanti hic e accidioso oia sunt amara · oia
tediosa · omnia desperata 2 oia labori
osa · pp̄ter qd peccata 2 opa viciosa · Et quia

sibi mala puenit ex accidia testante ysi
doro 2 bto g̃g̃ mor xxxi. Torpor circa p
cepta vagacio circa licita rancor cir8 religios
circa spualia timiditas 2 desperatio circa bo
na opa cordis amaritudo 2 corporis inq̃
etudo oculi 2 sompnolencia 2 omium vir
tu neqz pestilencia quanto se conuertat ad q-
ete i debita spus lacessente tanto magis
recedit a bono spuali i qualibz virtutis
spe · na bonu spuale i singularum virtutu
actibz invenit ad qd ho tene2 consilio
ul precepto. Et sic attendendum e qz sicut est
viciu carne i quantum nocet vicium spuale
sic e mentis tediu cordis qz tristia 2 corpis
fastidiu circa bona spualia ad que tenet2
ho saltem ex precepto. Est ei consimiliter peti
i consensu racionis Vnde si sit inchoatu peti
i sola sensualitate 2 non ptingat usqz ad
consensu racionis tunc pp̄t imperfectione actus est
petm veniale sicut i gula luxurie concupia
q consistit i sola sensualitate e petm veni
ale · sicut cum venit ad consensum racionis e petm
mortale · sic 2 modo accidie quando consistit
i sola sensualitate ex repugnancia carnis
ad spm tunc e veniale · et sic temptant2
quoqz eciam sancti viri · Et sic ptingit usqz
ad racionem q consistit i fugam 2 orrorem
2 detestacionem boni diuini ad qd ex precepto
tene2 carne omnino spm vbique preualente
tunc e petm mortale ut d2 Thomas i Su
ma q xxxv a. Accidia comis multas mi
quas het filias scilicet pincipaliter tamen dimidia hic i quinqz spes sub
septas q sunt pigricia tristicia inconstancia
lascinia atqz negligencia Pigricia
e tediosa voluntas bonu operandi quiete
carnis appetens ociosa de qua pu xo scribitur
Qui sectatur ocium stultissimus e 2 committit multis
modis reputat si qs p inmoderatam sompn
nolenciam status mollicie calore ul
alia quacumqz volupcuosa delicacie q
ete orare psallere studere legere discere
docere · et alia bona opa actiua ul con
templatiua sibimetipsi ul alijs vtilia
cunctanter exire loco 2 tempore optimus piger
extitit ul morosus · Vnde pu vjo Vade
ingis piger ad formicam 2 considera vias
eius 2 disce sapienciam que cum non heat ducem
nec preceptore neqz pincipe parat sibi i esta
te cibu 2 congregat i estate qd comedat
in yeme q d sic 2 nos eciam lo formice

in via patrie que ante se sequitur fructus bonorum operum
excussis ociis et torpore debent colligere ne
adveniente yeme die scilicet extremi iudicii
qui per yemem significatur careamus fructu qui
nos reficiat ieiunos / Tristicia est timidi-
tas atque diffidentia operum meritoriorum viriliter
aggrediendi de qua ecclesiastici xxx° Tristiciam
longe expelle a te multos enim occidit
tristicia et non est utilitas in illa Et committitur
multis modis utputa si quis timidus vel de-
speratus extiterit circa bona opera inchoanda
non ex timore discreto sed ex torpore delibera-
to ita videlicet ut negligat orare ieiunare
vigilare et laborare precipue cum tenetur et
aliquid operum meritoriorum aggredi propter dura ta-
men et alias voluptuosa eius difficilibus et
forte communioribus sicut ipse satis potuisset atque
noverit sed in operibus meritoriis timidus et mo-
rosus / Inconstancia est fastidiosi mentis
instabilis evagacio qua aliquis ab incepto
bono opere cito fessus recedit ad aliud se
et ad aliud se divertens opere nunquam perfecto
nec ad finem laudabiliter perducto de qua
dicit gregorius xix moralium Sunt nonnulli qui dum
celestia appetunt atque huius mundi noxia
derelinquunt ab inchoatione sua inconstancie
pusillanimitate deficiunt Et committitur
multis modis ut per voti vel sponsi temporis et
loci et ordinis status vel condicionis et cuiuscumque
bone occupacionis subitam et indiscretam impru-
bile et illicitam variationem et mutacionem de ta-
libus dicitur in proverbiis Multi bene cepimus sed male
finierunt. In eo dicitur in ecclesiastico qui inquit perseve-
rat usque in finem hic salvus erit / Lasci-
nia est effrenate mentis dissolucio qua
aliquis per inceptam leticiam in vicijs et carna-
libus desideriis potius quam virtutibus et spiritu-
alibus occupacionibus delectatur Et committitur
multis modis ut per verba stulta friuola
et inhonesta inflata pomposa vana et
inutilia invicem atque risus inordinatos et vo-
luptuosas cantilenas luxuriosas et sal-
taciones lascivas seu per alios motus cuiuscumque
mentis et corporis incompositos et inceptos ut
dicitur de vita et honestate clericorum Sic
inquit / In incessu statu et habitu et omnibus
aliis nil fiat quod cuiusquam offendat aspec-
tum sed quod vestram deceat sanctitatem Et ad
effesios v° fornicacio autem et omnis immundi-
cia nec nominetur in vobis sicut decet sanctos et turpitudo
et stultiloquium et scurrilitas que ad rem non

pertinet sed magis graciarum actio / Negligen-
cia est inercia vel contemptus circa quodcumque bonum
faciendum vel malum impediendum Et committi-
tur multis modis utputa si quis adultus articulos
fidei principales simbolum apostolicum oracionem
dominicam et salutacionem angelicam mandata dei
precepta decalogi et peccata capitalia atque
opera misericordie scire contempserit vel neglexerit
Item si lapsus in peccatum cito per veram penitenciam et confessionem
humilem et satisfactionem possibilem resurgere non
curat Item si ad ecclesiam tempore debito neglexerit
ire et alios procurare male impediverit
vel cum illuc venerit ligwosus vel litigiosus
vel dissolutus ac minus debite devotus ex-
titerit vel alios a devocione impediverit
et divinum officium impediverit devote non
impleverit vel aliquos impediverit Item si mis-
sam cum potuerit libere non audierit et tempore
statuto devote non continuaverit seu verba
predicacionis divine morum de salute temere
perpediverit vel cum sibi vacaverit ac opportu-
num fuerit orationi lectioni contemplacioni et alteri
meritorie operacioni non intenderit / Et si benefi-
ciatus et maxime prelatus ordines constitutus fuerit
horas canonicas et certas quibus est astrictus tempori-
bus debitis devote non persolverit vel negli-
genter preposuerit Item si sabbatum et sanctorum fe-
sta eorum que statuta diligenter et devote non
observaverit / Si vota quecumque licita et expe-
dibilia devote non impleverit sed tenetur in-
fregerit / Si negligenter et incaute primum iura-
verit et vane et inutiliter iuraverit Si gravis
mentibus fuerit et voluntarie cuiquam maledi-
xerit otiosa vel verba libenter protulerit / Ac-
cidia est si prelatus vel curatus aliquis vel quicumque
super alios constitutus subditos diligenter non
instruxerit vel discrete non corripuerit et humili-
ter et benigne non exhortaverit ipsis quam ut subditi
de necessariis non providerit sed circa negligens
fuerit et circa sollicitus fuerit id prohibitum
ve vobis pastoribus qui pascunt vos met ipsos Et
Ezechielis xxxiiij / Et si maritus fuerit filios
et uxorem suam cum ceteris sibi subditis pu-
niverit non informavit et discrete non castiga-
verit vel ad bonum ut potuit attraxerit Item
si in cuiuscumque statu vel gradu constitutus alie-
nos defectus salubriter non supplerit
ac onera cum bene potuit caritative non sustinu-
erit secundum id Galatas vi° alter alterius onera
portate et sic adimplebitis legem christi Item
si negligens fuerit et honore timore vel
amore carnis potius quam sibi detulerit

sed tuis affectibz amplius quam celestibz
importune delectatus fuit ut puta si ad
venationem vel aucupacionem libencius quam ad
oracionem vel lectionem vel alia meritoria occupa
tus sive ad aleas vel scaccum pocius quam
ad oratorium vel cetera varia spectacula po
cius quam ad interne speculationis et superne con
templationis secreta cubicula vel superne aut
opera vtilia inutiliter vel importune dedi
tus fuit vel forte circa vanitatibus vel alicuius
conabilis occupacionis. Item si de cumulo re
mialium neglexit vel non curavit si fide
rectam vanae religionis speciem sua fuit
promissionis curiose integram utrumque di
lectionis dei vz et proximi non tenuerit deum
per amore illatenus inhiendo proximis pla
cere non subveniendo semper per humilitatem
discrete non attendendo et deo committendo etc.
Accidie in media petitur multiplicia
prime diversitatis occupacionum. vnde Ieronimus.
Semper aliquid boni operis facito ne dyabolus
inveniat te ociosum. Item Seneca. Nemo per se
occupatum alicuius rei non est capax unde
metrice sequitur Disces a cives doceas ignes
ve labores. Secundum est consideracio pene eterne
quam piger et accidiosus patitur. Matheus xxv. Ser
vum inutilem proicite in tenebras exteriores.
Tertium est consideracio premii quod sol laborantibus
datur. Matheus xxv. patet de hiis qui duplicaverunt
talenta. vnde Augustinus. Si terret labor merces
vivificet. Unde dicitur ad Abraham. Noli
timere Abraham ego protector tuus et merces
tua magna nimis. Et io dum tempus habemus
operemur bonum ad omnes maxime autem ad do
mesticos fidei. Galatas vi. Ambulate dum
lucem habetis. Iohannis xii.
Accusacio. Adversus presbiterum accusa
cionem noli recipere nisi sub duobus aut tribus
testibus. Thymotheum v. Et in alterius
famam publice scripta aut verba contumeliosa con
finxit et repertus scripta non prodiderit flagelletur
et qui ea primus invenerit rumpat si non vult
auctoris facti casum incurrere. v. q. i. c. qui
alterius. Et eadem fere patent ibidem. c. hoc quoque re
ti. Item non videtur quod accusacio non debet admitti
qui neque procedit ex caritate. xxii. q. i. nulla
admittitur. Item absens per alium accusare vel
accusari non potest nec affinis testis admittitur
iii q. ix. per totum. et q. viii. Accusatores. Item
accusatori credi non debet tradi nec a iudice
fideli accusacio admitti absente accusato
iii q. ix. fere per totum et xi q. iii. Cor. Item
Iohannis viii. Christus mulierem in adulterio deprehensam iuste
sine indicio. Numquid lex nostra iudicat hominem
nisi prius cognoverit ab ipso et audierit quod fecit.
vii. Extra. De cri. omnem. Lyra. circa Nemo inquit
nec potest indicare de opere alicuius nisi prius
operantem cognoverit quod est. Item dicitur Festus pre
ses Iudeorum non est romanis consuetudo dam
nare aliquem hominem prius quam is qui accusatur
presentes habeat suos accusatores locumque
defendendi accipiat ad abluenda cri
mina que ei obiciuntur. Actuum xxv. vnde in
canone. Qui accusare aliquem elegit, presens
et non per alium accuset in scriptis vz premissa
neque ullus vnquam iudicetur antequam legit
timos accusatores presentes habeat locumque
defendendi accipiat ad abluenda crimina
iii q. ix. Qui accusare. et duo capitula sequenti. vnde
quarto libro decretalium titulo de accusacione
cum talis. et quia lege etc. legittima inscriptio
precedere debet accusacionem et denunciacionem caritativa
monicio et inscripcionem clamosa insi
nuacio preveniret. Videtur quod in accusacione
debet precedere amonicio caritativa. ii. q. i. Augustinus
si peccaverit accusacio debet fieri in scriptis. ii. q. iii.
Si quis iratus. q. viii. accusacio. iiii q. iiii.
nullus vnquam. Alius potest fieri sine inscriptione
Extra. quando aliquem accusare non possunt heretici
pagani apostate et infideles. ii q. vii.
pagani. iii q. vii. Alieni et capitulo sequenti. xxiii
q. i. capitulo primo. et infra. Nec quemadmodum. vi q. i. Ex
cipere. nec immici. iii. q. v. Debitores. Item
impuberes mulieres et pauperes excluduntur
ab accusacione. ii q. i. prohibentur. xvii q. iv.
Episcopus et capitulo sequenti. xv q. iii. xl. iusta
neque sortilegi divinatores possunt accu
sare. iii q. vii. Constituimus. Neque affines
neque familiares. iii q. viii. Accusatores.
Debent falsi accusatores fratres examinentur
ab episcopo di. xlvi. Accusatores. Item prius
erat lex ad ledentes plures ut iniuriam
accipiat quam ad episcopum seu iudicem querela
nec fiat. v q. vi. Si quis. Item aliquis
impetitur non tenetur respondere absque tempore
congruo sibi limitato et hoc in scriptis. v q. ii.
capitulo primo. Nota 20 littera 10.
Adam. Effectus est primus homo Adam in
animam viventem novissimus Adam in
spiritum vivificantem. Non prius quod spi
rituale est sed quod animale. prima Cor. xv. plus
ubi homo bis. Item Ecce sicut per unum istud
peccatum vnde quod per unum hominem

intenit in mundum et omnes homines perfusit. propter quod
a paruuli baptisantur. potest intelligi plurima pec-
cata sic vnum ipsum in sua quasi singula membra
diuidatur. nam superbia est illic quia homo potius
in suo esse quam in dei potestate dilexit. et sacrilegium
quia deo non credidit. homicidium quia se precipi-
tauit in mortem. et fornicacio spiritualis quia cibus
prohibitus vsurpatus est. et auaricia quia plus
quam sufficere debuit illi appetiuit. et si quid
in hoc vno admisso diligenti consideracione
inueniri potest. hec augustinus Enchiridion c. liiij.
Et in adam omnes erimus antequam essemus nati tanquam
in parte et radice. augustinus de ciuitate dei li. xiij. c. xiiij.
Adam deus primum hominem fecit. for-
mando corpus per ministerium angelorum de li-
mo terre in agro damasceno et inspirauit
in faciem eius spiraculum vite hoc est animam
racionalem quam corpori facto vniuit. Factus est
autem ad ymaginem et similitudinem dei in naturalibus
et ad similitudinem in gratuitis. Dicitur autem homo factus
ad ymaginem et similitudinem dei potius quam ange-
lus quia conueniencia habet homo cum deo intus et
extra quam non habet angelus. Intus enim conueni-
enciam habet secundum memoriam intelligenciam et voluntatem
sicut habet angelus. Sed extra conuenienciam habet
quam non habet angelus. nam sicut a patre filius
sic ab homine homo eius secundum naturam. preterea sicut deus
est platus omni creature in suo vniuerso ita et
homo. Et sicut deus vbique est sic anima vbique est
in suo microcosmo id est in corpore. non quidem per essenciam
sed per potenciam dignitatis hanc est. In hoc
quod deus fecit hominem racione sapientem vita
inmortalem dominio potentem. Primum notatur in
hoc quod factus est homo ad ymaginem dei. 2o. quod
ad similitudinem. 3o. quia prepositus est homo animan-
tibus et aliis creaturis que omnia sibi seruiunt. Ho-
minibus preterea quod voluntati bonorum hominum non solum
subditur creatura sed ipse deus propter quod voluntatem eorum
tum se faciet. Et angeli qui sibi deputantur
ad custodiam. Item demones qui sibi dantur ad
exercitium bonorum. Item homines boni qui sunt socii tri-
bulacionum et eciam consolacionum. Et homines
mali quia bonos magis premonet persequendo
quam possent facere fauendo. Ade tale
dedit deus corpus quod anime erat subiectum ut
erat ei obtemperans sine rebellione esset propaga-
bile sine libidine erat vegetabile sine mor-
te esset proporcionabile quantum ad complexionem
equale esset quam conforme anime ut sedata
cit. esset motores et tamen poterat peccare sic corpus erat
impassibile et tamen posset mortalitate acci-
pere et non poterat mori et non mori poterat

habere sufficienciam et indigenciam poterat obtemperare
et rebellare et hec fuit. Anime racione defectiue
ex nichilo creature. nec per gloriam vel graciam confirma-
te fuit. tamen corpus id est ita conditum ut in eo nulla
esset pugna rebellionis nulla prauitas libidinis
nulla diminucio vigoris nulla corrupcio
mortis. hec autem inmortalitas corporis. Ade prin-
cipaliter fuit ab anima sed ab influente a-
nime equali proporcione sed a disponente a
ligno vite sicut a vegetante a igne
vel diuine prudencie. sed ab vtique conseruante et
ab extrinsecus protegente. Factus est itaque homo
absque omni culpa et miseria nec ad culpam
habuit fomitem incitamentum. Insuper datum est
adiutorium quod duplex vnum est ad recte vole-
dum quod est iustia. et 2m est ad minuendum contra
malum et stimulandum ad bonum quod est synderesis
2m fuit sciencia illuminans intellectum ad cog-
noscendum seipsum et deum suum et mundum
quod qui factus fuerat propter ipsum. Xm fuit cau-
tus accedens affectum ad diligendum deum
super omnia et proximum suum sicut seipsum. Prima duo
ponuntur ad perfectionem naturalem. alia duo
ad perfectionem gratuitorum quorum vnum fuit gracie
gratum facientis quam sciencia reliquum gracie iustificantis
sicut cautus. Accepit homo triplicem oculum scilicet car-
nis quo videt mundum. racionis quo videt
animam et contemplacionis quo videt deum. et sicut
oculo carnis vidit ea homo que sunt extra se
oculo racionis que sunt intra se. oculo contemplacionis
que sunt supra se. Noticia autem dei habuit cum
presencia quadam interiori aspectu contemplacionis nec
tamen ita excellenter ut in patria nec ita in enig-
mate ut modo in via. res autem factas no-
uit quia omnibus animantibus nomina imposuit. No-
ticia esset sui habuit quia qualis factus erat sci-
uit. et quod agere vel cauere debuit intelle-
xit. Fuit esset absque penalibus quia nec esuri-
uit nec sitiuit. Et frigus vel estus labor
vel infirmitas eum non lesit. mortem non
expectauit quia viuens erat ad gloriam transfe-
rendus. Vestibus non eguisset nudus verecundiam
non sensisset nec in eo quo ad formiturem
membrorum non erubuisset corruptus fuisset sine
pudore et partus fuisset sine dolore motus me-
brorum subiecti fuisset voluntati. A-
dam factum deus in paradisum transtulit. et ibi de
costa dormientis ewam sibi sociam formauit
hac non fecit de capite ne viro dominaretur
nec de viri pede ne contempneretur sed de latere
ut amoris vinculum probaretur. Duplex bonum
illi preceptum deus vnum temporale aliud eternum
primum dedit. 2m promisit. Ideo duplex preceptum

pro hoc habuit omni natura ad custodiendum bonum
datum. aliud disciplina ad promovendum bonum pro-
missum et hoc non potuit meriti melius quam per
meritum obligatum que nunc necessaria est quando preceptum
ex se solo obligatur et non ex alia causa
et tale secundum preceptum distinguitur quod principium docet
quantum sic utrumque ostendit b. Thomas in de ve-
ritate theologie libro v c. vi plus v. paradisi
libro 3º et ubi xl libro 27.

Addicio legis. Dixit dominus populo suo
per Moysen non addetis ad verbum
quod vobis loquor nec auferetis ex eo
custodite mandata domini dei vestri que ego precipio
vobis Deuteronomii iiii. Et quod precipio tibi hoc tantum faci-
to nec addas quicquam nec minuas Deut.
xii in fine. Et omnis sermo dei ignitus clipeus est
omnibus sperantibus in se ne addas quicquam
verbis illius et arguaris et inveniaris mendax
Proverbiorum xxx. Et altiora te ne quesieris sed que
precepit tibi dominus deus illa cogita semper et in
pluribus eius operibus ne fueris curiosus Ecclesiastici
iii glo. ibidem. Sufficiat homini pie cogitare et
opere implere que deus precepit. Item apostolus. Non
plus sapere quam oportet sapere sed sapere ad sobrietatem
Romanorum xii. Et omnis doctor fungitur legis quod
neque supra legem addere potest aliquid de suo
sensu neque subtrahere aliquid secundum proprium intellectum
sed hoc tantum predicat quod habet in lege nec enim
potest mens humana diiudicare quod sapientia di-
vina dictavit. Sic et ait Salomon. Non ad-
das verbis domini neque detrahas inde quia enim
hoc cuius fuerit se sapientiorem putavit esse
quam deum et incipit esse falsus testis quia id dicit
quod non audivit nec vidit. Christus autem dominus
est legis et subtrahere potest de lege quod propter
necessitatem temporis misit imperium propter duri-
tiam cordis iussum fuerat dare libellum re-
pudii dominus illud quia pro tanto habet scribitur Mat.
Quod deus coniunxit non homo separet. Et
addidit quod propter infinite opera magis fu-
erat iussum imperium antiquis dictum est. Non
occides ego autem dico non irascaris etc. Ex
omne xo in fine. Et nova dicta que Christus non
docuit iure dampnamus quia fidelibus via
est Christus ambo hoc dividimus. Et si solus
Christus audiendus est non debemus attendere
quid aliquis ante nos faciendum esse putaverit
sed quid qui ante omnes est Christus prior fecerit b. Cyprianus
Cyprianus ut dicit viii in fine.

Adiutorio domini Abraham cum paucis
.iiii.or percussit reges debel-
lantes et Loth nepotem suum libe-
ravit Genesis xiiii. Et Josue ponens
insidias per circuitum Hay quam combussit dei
adiutorio duodecim milia hominum interfecit
regem in patibulo suspendebat Josue viii.
et dei adiutorio triginta unum reges interfecit
eorum regiones in habitatores dividit Josue xii.
Et Moyses in oratione permanens Josue pug-
nante cum Amalech plus profuit orando
quam manibus feriendo Exodi xvii. Et dei adiu-
torio David sepe percussit philisteos et
tulit frenum tributi percussit Moab et factus
est ei sub tributo percussit regem Soba et
de Syria xxii milia virorum et servavit dominus
David in omnibus ad quecumque profectus est ii Regum
viii. Benedab rex Syrie obsidebat
Samariam donec venumdaretur caput asini
lxxx argenteis et quarta pars cabi stercorum
columbarum quinque argenteis. due mulieres
pactum fecerunt comedere filios suos et sed
tandem ex divina virtute victus est rex Sy-
rie et omnis exercitus eius et fugerunt in tenebris
et dimiserunt tentoria secundum verbum Helizei
prophete. iiii Regum vi et vii. Auxiliante
angelo domini passus est Sennacherim rex
Syrie cum centum lxxxv virorum milibus
et per modicum interemit interfectus est a duobus
filiis suis iiii Regum xix. Et egrediente Zara
ethyopie cum exercitu suo decies centenis
milibus contra Asam regem Iuda invocavit
Aza dominum deum. Domine non est apud te ulla
distantia utrum in paucis an in pluribus auxilieris
adiuva nos domine in te fiduciam habentes contra
hanc multitudinem. Exterruit itaque dominus Ethy-
opes coram Aza rege Iuda et dominus reddidit
eos ... ii Paralipomenon xiiii. Phacee filius
Romelie rex Israel occidit uno die de
Iuda cxx milia bellantes eo quod reliquis-
sent dominum deum ii Paralipomenon xxviii. Judith
mulier vidua oratione precedente interfecit Olo-
fernem principem in medio exercitus sui sed C.
xx milia peditum pugnatorum et xxii milia
equitum et sagittariorum Judith ii et xiii. Vi-
dens Judas Machabeus exercitum Seron
magnum valde et timentibus sociis dixit
facile est concludi multos in manus paucorum
et non est differentia in conspectu dei celi liberare
in multis et in paucis et sequitur Contritus est Se-
ron et exercitus eius primo Machabeorum iii. Ipse vero
Judas pugnaturus contra divinum auxilium per
orationem invocavit primo Machabeorum iiii in duobus bellis ubi
vicisse non legitur ... fuit cum Anthiochum
regem primo Machabeorum vi et in ... fuit contra
Bachidem et Alchimum et tunc ipse in bel-
lo cecidit et ceteri fugerunt primo Machabeorum ix.

Amxilium istius cuius terram possidet a longo tem
pore et eius auxilium querit scilicet iusti a deo petunt
a dyabolo et si aliter queant non invenire ex lesionibus
vel fornicatoribus non querentes auxilium a deo
ut prosperentur in furto. Crisostomus xxxvii.
Ubi sicut Augustinus de vera religione. Hec lex est divi
ne providencie ut nemo a superioribus adiu
vetur ad consequendam graciam dei qui non ad eandem
potest affectu ut inferiores adiuvet. Idem in hoc
dicitur in morte Justum consilium est ut qui se vult a
potenciori adiuvari adiuvet eos inferiorem
in quo est ipse potencior. Idem de verbis apostoli. Nul
lus sic probat aurum sicut fornacis aurum portacio
Idem in quadam sermone. Nullo fructu invenitur per
dia que non fuerunt in pace consumpta. Greg
Item et. Habens intellectum curet omnino ne tace
at. Habens rerum influenciam curet non torpescat. Habens
artem qua regitur usum illius cum proximo partiatur.
Habens loquendi locum apud divitem pro pauperibus
intercedat. Talenti enim nomine cuilibet imputabitur
quod eciam minimum accepit. Ambrosius libro 3 de officiis
Dei non potest alteri subveniri ubi alter leditur
commodum est neutrum minui quam coniungi alterum
Seneca epistola 4. Qui succurrere perituro potest cum
non succurrit occidit. Sicut ad hec dicit predesti
natos nos et omnes qui summo sacerdoti fungi
mur et iniusticias removeamus et perscriptoris ubi
sedimus et in sacerdotio constituti et liberi laborantibus
sub sumptibus et obprobriis eorum et calumpniantibus
loquaces non probemus sed ei qui calumpniam et obpro
brium patitur adiutorium feramus. Illum vero qui
calumpniam vel obprobrium facit et abstrahamus et
domino et suis sacerdotibus operam feramus. Humili
dens. Sicut dicit Clemens si timemus omnibus pe
ne volumus singulos perire potius immo ut
singulos relevare et singulorum omnium ad soli
tudinem portas. Sicut Petrus apostolus ut viris
qui Clemens.

Adoracio. Cum elevasset oculos Abra
ham et tres angelos vidisset ipsos pro
nus in terram adoravit. Gen. xviii.
Audientes filii Israel quod dominus visitasset eos
et respexisset afflictionem eorum ipsum adora
verunt pronum in terram. Exo. viii. Dixit dominus
ad Moysen ascende ad dominum tu et Aaron
et Nadab et Abiu et septuaginta senes
et adorabitis procul. Solus vero Moyses as
cendit ad dominum. Exo. xxiiii. Propter adoracionem
deorum filiarum Moab cum quibus fornicati
sunt plures precepto dei suspensi sunt principes
populi contra solem in patibulis et occisi sunt xxiiii
milia hominum. Num. xxv. Dixit dominus ad
Moysen et ipse populo Non habebis deos alie
nos coram me non facies tibi sculptile
neque omnem similitudinem que est in celo
desuper et que in terra deorsum nec eorum que in aquis sub ter
ra. Non adorabis ea neque coles. Ego enim sum dominus deus
tuus fortis zelotes visitans iniquitates patrum
in filios in terciam et quartam generacionem eorum qui ode
runt me. Et faciens misericordiam in milia hiis qui
diligunt me et custodiunt precepta mea
Exo. xx. Adoraverunt reversi de captivitate
Babilonis quater in die et quater in nocte confite
tes et laudantes filii Israel dominum deum suum
Neemie ix. Cum omnes filii Israel euntes
tunc in captivitate regis Assiriorum irent ad
vitulos aureos quos Jeroboam fecerat
rex Israel solus Thobias fugiens consorcia
hominum pergebat Iherusalem in templo domini dominum
deum Israel adorabat. Propter quod deus ipsum per ar
changelum suum miraculose visitabat et
confortabat. Thobi. i. et xii. Cum prohibi
tum esset ne aliquis peteret a deo vel ab homine
nisi a solo rege Dario xxx diebus Daniel
ter in die flectens genua sua versus deum
adorabat. Dan. vi. Propter quod multa benefi
cia excellencia consecutus est a domino ut patet
libro suo. Magi orientales Christum puerum ado
raverunt propter quod a Herode salvati sunt. Math. ii. Decem
leprosi credentes in Christum Christum adorantes mundati
sunt. Math. viii. Math. 1. Luc. vii. et xvii. Cecus
natus a Christo illuminatus ipsum Christum credens
adorabat. Johannis ix. Dominus dixit dyabolo
dominum deum tuum adorabis et illi soli servies
Math. iiii. Luc. x. Johannes ewangelista cum vidisset
dei revelaciones cecidit ut adoraret an
gelum dei qui probi hec ostenderat et dixit angelus
vide ne feceris. Conservus tuus sum. Deum adora. Apok. 19.
et xxii. Luc. xi. Cum pro salute Israel vesti
gia pedum eius i. Aman deosculari paratus
essem sed timui ne honorem dei mei trans
ferrem ad hominem et ne quemquam adorarem ex
cepto deo meo dixit Mardocheus. Hester vii.

Adorabunt veri adoratores Christum honi
pre in spiritu et veritate. Nam pater tales querit
qui adorent eum. Spiritus est deus et eos qui ado
rant eum in spiritu et veritate oportet adorare. Joh.
iiii. Sicut Augustinus de verbis domini sermone 28. Ego
dominicam carnem immo perfectam Christi humani
tatem propterea adoro quia a divinitate suscep
ta atque deitati unita est ut non alium atque
alium sed unum eundem deum et hominem dei filium
esse confitear. Denique si hominem personam separa
veris a deo ut Fotinus vel Pau
lus Samosatenus illi numquam ego credo
nec servio. Velud si quis purpuram aut
dyadema regale iacens invenerit numquid
ea adorabitur adorare. Cum vero rex ea
fuit indutus periculum mortis incurrit si ea simul

cum rege adorare contempnit. Ita etiam sic Christus huma-
nitate non sola a iudeis sed divinitati sue uniti
unum dei filium deum verum sic quod adorare contemp-
sit etiam mortis penas patiatur quia ipse est crea-
tor et instaurator generis humani. Sit non dili-
gas visibilia spectacula ne ab ipsa veritate
aberrando et amando umbras in tenebras proici-
aris. Non sit nobis religio in fantasmatibus nostris
melius est enim qualecumque verum quam omne quod
quidquid pro arbitrio fingi potest et tamen animam ipsam
quamvis vera sit cum falsa ymagine
colere non debeamus. Melior est vera stipula
quam lux inani cogitatione pro suspicantis volun-
tate formata et tamen stipula quam sentimus
et tangimus dementis est credere colendam. Non
sit nobis religio humanorum operum cultus
meliores enim sunt ipsi artifices qui talia fabri-
cantur quos tamen colere non debemus. Non sit nobis
religio cultus bestiarum. Meliores enim sunt
extremi homines quos tamen colere non debemus.
Non sit nobis religio cultus hominum mortuorum
quia si pie vixerunt non sic habentur ut tales
querant honores sed illum a nobis coli volunt
quo illuminante letantur meriti sui nos esse consor-
tes. Honorandi ergo sunt propter imitationem non
adorandi propter religionem. Si autem male
vixerunt ubicumque sunt non sunt adorandi. Et
nos vero adoramus angelos caritate non servitute
nec eis templa construimus. Nolunt enim se sic ho-
norari a nobis quia nos ipsos cum boni sumus
templa dei summi esse noverunt. Recte
itaque scribitur hominem ab angelo prohibitum
ne se adoraret sed unum deum sub quo ei esset
ille conservus. Haec Augustinus de vera religione. Item in
primo cuiusdam libri sic scribitur. Doctores anda-
cter veteres fuisse pueri in mundo pro cane
quolibet et lapide quolibet et quacumque ima-
gine esse in templo et quod ad manum occurris-
set credere magis intelligebat quamlibet spiri-
tualem que administraret divina providentia gig-
neret multo quam homini et quolibet opifici
esse meliora et ideo divinis honoribus digniora
quam ea que in templis colebantur non quia vere
lapis et canis esset colendi a sapientibus
sed hoc modo intelligerent quod possent tanta super-
stitione esse demersi homines ut enigma-
tibus huius esset tamen turpis demonstrandum
quibus ad quem veniret sic pudet venire
quanto magis pudendum esset in tempore consistere.
Haec Augustinus ibidem. Adoratio Christi ex toto cor-
de summa doctorum patet quod Christo est adoranda vel
reverencia debita exhibenda scilicet latria que
soli deo est debita. Dulia que est reverencia
pure debita creature. Et yperdulia que est
debita reverencia Christo quia homo coniunctus naturaliter simul
est creator et creatura. Et ideo ei aqua sit ignea
filii in deo ut omnipotencia omnisciencia et efficacis-
sime omnivolentia cum ceteris quae conveniunt deo
proprius sic aliquis sunt honores sibi approbasse
tribuendi. Et ex alio latere alia sunt que a volun-
tate conveniunt sibi et aliis ut ducatus preciosus dig-
nus et similia. Sic concluditur sunt duo modi ado-
racionum proximus honoribus tribuendi primus soli
deo competit quod latria dicitur. Secundus competit racione
creaturis quia creatura religiosi in illa ymago dei
sed proprie competit deo ad cuius ymaginem crea-
ta sunt ut homo et angelus et ista adoratio
vocatur dulia. Honor autem humanitati Christi debitus
vocatur yperdulia vel dulia superior. Et cum
omnibus talibus honor exhibitus creature semper
sibi competit in quantum ad ymaginem et si-
militudinem dei facta est. Patet quod sic reverencia
sit deo principaliter honorandum et secundarie
creature rationales ut virtutes et potestates dig-
nitates principatus. Haec doctor communis in Glo-
marium capitulo xv et concordat philosophus de
virtutibus veritatis. Augustinus in eodem [illegible]
et de veritate theologie libro vi capitulo 9a
plus ubi lapis litera [illegible] B C. — Pision
Adventus multiplex est. Adventus
Christi primus in carne Johannis xvi. Ex-
ivi a patre et veni in mundum. 2us ad
passionem capitulo xxi. Zacharie ix et ypsi-
lon. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus
sedens super asinam. Sic Luce xix et Johannis
xii. Tercius in mentem Johannis xiiii. Si quis di-
ligit me etc. Apocalipsis iii. Ecce sto ad osti-
um et pulso. Si quis audierit vocem meam
et aperuerit ianuam intrabo ad illum et cenabo
cum illo et ipse mecum. 4us est in morte capitulo
xxiiii. Vigilate quia nescitis qua hora
dominus vester venturus sit. Apocalipsis iii. Si ergo
non vigilaveris veniam tamquam fur et nescies
qua hora veniam ad te. Adventus in iudicio
Ysaie iii. Dominus ad iudicandum veniet cum
senioribus populi sui et principibus eius. Malachie 3.
Accedam ad vos in iudicio et ero testis velox
maleficis adulteris periuris et qui calumpni-
antur mercedem mercenarii et humiliant vi-
duas et pupillos et opprimunt peregrinos nec
timuerunt me dicit dominus exercituum etc.
Adventus Christi est in pace. Prima ut fideles
audientes dominum ipse esse honeste se ha-
beat et pacem teneat ut decet servitores
bonos domino appropinquare. Ysaie primo. Cessate
agere perverse, discite benefacere. Secunda ut
audientes tantum dominum ipse esse solicite
preparent se quia preparatio in tribus consistit

p° i hospiciu inducere ysa° p° lavamini
z mundi estote aufte malu cogitationu
vrar ab oclis meis / 2° i vestiu pulcrie
ysa° lij Indue vestimet glie tue ierlm
civitas sctā / 3° i epulari delicate ysa
delicie eius st bo opa pura itencone sctā
p q° pnt itelligi septe opa mie Tn̄c
spacio ut itelligites dnm spe ee exeant
obuiā ei mt° xxv° sponsus venit exite
obuiā ei Ro° xiij Nuc ppior e nra salus
quā cu credimus abiciamus g° opa tenebrau
i q° adfinez vij augus sup iohe pr
z filius z sps sctus aduenerunt ad nos
du venimus ad illos venit subueniendo
venimus illuminando venimus obediendo
venimus metuendo venerunt implendo ve
nimus capiendo hec ille A Duentus xpi ad iu
dicium p° erit clarus mt 2x° Sicut exit fulgur
ab oriente z apparet i occidente sic erit aduentus
filij hois / 2° subitus luc xvij Sicut eit
i diebus Noe ita erit i diebus filij hois ede
bat z bibebat z vxores ducebat z venit
diluuiu z pdidit omes / 3° potestatiuus luc
xxi° Tuc videbunt filiu hois venientem
cu ptate magna z maiestate / 4° tr
sicus heb x° Tribilis nāq3 e quedā expectacio
iudicij z ignis emulacio que co supta e
aduersarios / irritā qs faciens lege moy
si sn vlla miseratoe duobz z trbz testibz
morit / quato mag putis deteriora meri
supplicia q filiu dei conculcauit z sangwē
testamēti pollutu duxit i q° sctificatus e
z spūi gre gtumeliā fecit / scimus eni q
dixit michi vindictā z eg° retribuā Sigm
aduentus dnici e i toto orbe ewangelium pdi
catu ut nullus sit excusabilis h ioh° sr mt.

A Duersitas / Triplex e
aduersarius p° familiarior caro e
quā demus vince p continenciam
apok vj° Ecce equus albus z q sedebat sr
eu hebat arcu i data e ei corona / Equus
albus e corpus mundu luc xxij Sit lumbi
vri precincti i hunc debet palma apok
iij° Qui vicerit sic vestietur veste alba z no
delebit nomē eius de libro vite Scdus e
mundus q e fallacior que debemus vince
p fide p° ia ioh v° Est victoria q vincit
mundu fides vra Tercius e dyabolus qui e
crudelissimus inimicus z aduersarius p° a pe v°
Sobrij estote z vigilate q aduersarius vr
dyabolus tanq leo rugiens circuit querens
que deuoret hunc debemus vincere p pre
tate proximi apok iij Vicit leo de tribu
iuda radix dauid vij augus deni ve si pciat inimicus sed de mia hunc debet palma
apok iij Qui vicerit faciā eu columpnam i reg
no meo A d quod Cris Tu cessent dni
quocumq3 vinc ceterus no es in te dicere
ce inq ipi peccatores z habundates i seculo di
uicias obtinuerut, z dicis si causa iustifi
caui cor meu z laui int innocentes manus
meas qui meliori suscipe debui te contra
gerunt peyora Ille z ille i omnibz iniquitatibz
voluntur z floret in filijs habundat i rebz
z letat i sanitate et qual est iusticia di Res
pondeo Et quare no consideras q qui ad
bellu committitur ad gliaz paratur z cui tep
tacio impo corona ostenditur ei Si vide
ris aut morte fieri sup terra q fa
mem q gladium statu scandalisaris z dicis
patres nri ydola coluerunt z ipi i bonis fue
runt z nos ex quo xpm colere cepimus nunqua
nos bo sequebantur z no considerans q illorum
psperitas no fuit remuneracio di sed con
temptus / Ac nra aduersitas no e ira di sz
amonicio Vir stultus e vir insipiens no
cognoscet z stultus no itelliget hec / cu ex
orirent peccatores sic fenu z apparuerit
ut inteream i seculum seculi / Dns aut
quid dicit visitabo i virga iniquitates eorum
miam aut mea no dispgā ab eis Cris
omel liiij ff A duersitas a pcctibz de
cogitata minus grauat q repentina Cris
omel xxvij B sr augus de vb dni sup
illo textu Si vadis cu aduersario tuo
ad principe da opam liberari ab eo ne for
dat te principi zc luc xij Et esto consen
ciens aduersario tuo cito du es i via zc mt
v° Si peccas sermo di aduersarius tuus
e q forte delectat te peccari, sz ille noli
delectat aliud cogitas peccatū comittere sz
te sermo di noli, Et sic qdm e inimicus
es aduersarius e sermo dei, esto tu amicus
z gcordas cu ipo, No homicidiū facies au
di z concordasti no furtu zc hec ille Sr ois
aduersitas i repentina z subito veniens excedit
spem grauior e q si cogitaretur z spemeretur
nos ergo ea ppterea saluator discipulis pronun
ciat de morte sua futura ut dicens passionis
sue preuisa illos no pturbaret cogitatos
eā omo ee futurā ne nimis et scan
dalizati fuissent si pmonitū no esset hec
Cris omel xxxvij opis imperfecti scdm mt

A Dulatio / Adolescens narrans
dauid morte Saul z Ionate vo
lens p hoc placere sibi mentitus e et
audi no obstite q attulit ad dauid dy
adema z armillam Saul mortui

iii Reg. ult°. Mali prophete erant quadringenti qui dicebant Achab regi prospera de bello futura sed nomine se velle quia spiritus mendax erat in ore ipsorum et unus eorum nomine Sedechias percussit Micheam prophetam domini veritatem dicentem et sequitur quod rex credens eorum adulacioni occisus est in bello. iij Reg. xxij°.
Pri. paralipp. xviij. Zares uxor Aman et amici eius adulatores animi pessimi contra Mardocheum adulantes ei dixerunt iube parare trabem excelsam altitudinis l cubitorum et dic regi ut appendatur Mardocheus mane et sequitur quod in eadem suspensus erat Aman et liberatus est Mardocheus. Hester v°. vi°. Prov. xxix. Principes. Jerem. xxxviij. Dicit Ambrosius super psalmo Misere mei quod beatum te dicunt ipsi te decipiunt. Prov. Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Ysa. v°. Ve qui iustificatis impium pro muneribus. Osee vij. In malicia sua letificaverunt regem et in mendaciis suis principes. Item Christus absentem Johannem baptistam laudat et postquam recessit discipulorum eius commendans ne commendacio fiat in presencia hominis sive suorum ne videatur adulacio. Mat. xj. Prefici volentes recipere libri in sermone dixerunt adulatorie Magister scimus quod verax es et viam dei in veritate doces non est tibi cura de aliquo non enim respicis personam hominis et cetera hoc de tributo cesari dando. Mat. xxij. Item qui dicit impio iustus es maledicent eis populi qui arguunt laudabuntur et super eos veniet benediccio. Prov. xxiiij. Item melius a sapiente corripi quam stultorum adulacione decipi. Eccl. vij.

Adulacio vitanda est propter quatuor primum est quia scriptura docet. Prov. xxiiij Ne lactes quemquam labiis. 2a Thess. ij Neque fuimus aliquando in sermone adulacionis. 2m quia multum deo displicet. Prov. xvij. Qui iustificat impium et qui condempnat iustum abhominabilis est uterque apud deum. Item Augustinus Magna est ira dei ut desit correccio et assit adulacio. 3m est quia multum dyabolus placet quos per ordinem temptacionibus passa tamen non potuit quos honorem vincere tribulacionibus et adversitatibus sancti temptacionibus opprimit eum adulacionibus. vij. q. j. Beatus quos non premit adversitas tollit adulacio demulcens. 4m est quia adulatores homicide sunt et proditores quia sub specie osculi sicut Judas tradunt hominem dyabolo et sub specie amicicie eum occidunt sicut Joab interfecit Amasam dicens

Salve mi frater. pri. Reg. xxxj et tenens mentum eius deosculans percussit eum gladio et mortuus est. 2i Reg. xx. 3a quia adulatores ioculatores sunt dyaboli non permittendi in aliquo gestu. Osee vij. In malicia letificaverunt regem et cetera. Certa periculum est quia homines nocent duobus modis. primus quia odium hominum incitant. Prov. xxiiij. Qui dicit impio iustus es maledicent eum populus. Beda quia maledictum eciam accipiunt. Ysa. v°. Ve qui dicitis malum bonum et econtra. Alia littera habet Ve qui dicit malo bonus es. viij. q. iiij. Secundo adulatori maledictum infert. Item Augustinus de verbis domini sermone xxij. Vendunt enim oleum adulatores qui sive falsa sive incognita laudando in errores animas mittunt et eis vana gaudia tamquam fatui consiliando aliquid de hiis mercedem sive laborum sive pecunie sive honorum sive alicuius commodi temporalis accipiunt non intelligentibus quod dictum est. Qui vos felices dicunt in errorem vos mittunt. Melius est enim obiurgari a iusto quam a peccatore laudari. Augustinus nono libro confessionum. Sicut adulatores amici putantur sic inimici litigiosi plerumque putantur. Item Jeronimus ad Celleciam. Ita regnat vicium adulacionis ut qui adulari nescit aut invidus aut superbus reputatur. Item Jeronimus super Ysa. libro vij. Non sic adulandum est principibus ut scripturarum scripturis veritas negligatur. Nec generalis increpacio unius persone iniuria est. Item Hugo de sancto victore. Adulator est qui tacet et dat consensum ne offendat illum quem videt habere prauum propositum libro v°. Mollierunt sermones eius et ipsi sunt iacula. Item adulacio fit tribus modis primo attribuendo alicui bonum quod non habet. 2° superextollendo bonum quod habet. 3° approbando malum quod habet et hoc est mortale et cetera.

Ex° Comethes licet appareat quasi stella non tamen aliud est quam vapor inflammatus ex vicinitate ignis habens comam luminis fundit et dicitur significare mutacionem regni aut regum bella vel pestilencias. Cometa est albus circulus qui quandoque apparet circa solem et lunam et alias stellas et causatur ex reliquiis nubium per plurimos radios attingentibus et illuminantibus eas et circulus est signum serenitatis. Assub duplex est ascendens et descendens. Ascendens fit ex partibus vaporum inflammatis in supremo aeris et videtur ascendere sicut evolarent scintille de fornace. Assub vero descendens est ignis retentus

i nube q cito expellit(ur) obviante nube fri
da cadit totaliter propter hoc videtur quod stella
cadens longam que relinquit quasi vesti
gia per se. Nubes fiunt quando virtute solis
extrahuntur vapores de aquis et paludibus
ac locis humidis et feruntur sursum. Nebula est
quod ex nubibus aquam pluentibus relinquitur.
Et ideo nebula secundum Aristotelem est signum se
renitatis. Caligo est vapor tenebrosus quem
vulgus appellat nebulam ille vapor non
elevatur sed prius quam generetur in nube vel in
pluviam deprimitur et remanet iuxta terram. Ros
est idem quod descendit ex vapore puro et
in descensione sua artatur in partes minimas.
Pluvia est aqua descendens ex nubibus
resoluta velocitate huius descensionis facie
et hec guttatim. Pruina est ex vapore ro
rido qui congelatur antequam ex ipso resolvatur
aqua. Nix generatur in nube calida tum
congelatio simul fit cum resolucione in aqua et
ideo partes eius non inspissantur. Grando
generatur ex nube calidissima virtute solis
multum elevata quando prius quam in aquam resolvitur
tum demum in medio aeris frigido congelatur.
Tonitruum est sonus vaporis sicci
egredientis de nube humida vel in nube
frigida et humida et scindit quod quidem evenit.
Iris est lumen solis receptum in nube ro
rida et aquosa ac soli ex adverso op
posita. Glacies est ex aqua congelata.
Ventus est vapor terrenus aeris superiora
transcendens et aerem fortiter percuciendo
impellens. Venti sunt quatuor principales. Eurus
solanus ab oriente temperatus habens a dextris
vulturnum desiccantem et a sinistris eurum nu
bes generantem. Item a meridie est auster calidus
qui fulmina gignit et pluvias largas
a dextris habens affricum calidum et a sinistris
nothum temperatum quidem sed pestilencias
inducentem. A septentrione est aquilo fri
gidus habens a dextris circium vel tricinum
nives facientem et grandines et a sinistris bo
ream nubes constringentem et pluvias prohi
bentem. Item ab occidente est zephirus pro
ducens flores habens a dextris chorum tem
pestates et pluvias et tonitrua generantem
a sinistris favonium in oriente nebulas
sed semper in meridie facientem. Terremotus est ventus
de nube egrediens in seipsum ingrediens vel
duo venti sibi lateraliter occurrentes sese
mutuo terram orbiculariter involventes. Terre
motus est vapor magnus existens de pro
fundo terre nec potest exire propter superficiei

illius terre soliditatem sicut quando caritatus (?) ...
omnibus civitatibus terram concutit. Sanctus Tho
mas libro de virtute theologie c. ix.

Passiones animales. Moyses di
stribuit vii boves et sex plaustra
que obtulerunt principes filiorum
Israel sed nichil dedit Caad. Licet esset ei
magis proximus. Mortuum Moyses sollicite
dominum rogavit ut populo Israel de duce provi
deret, providet nomen eius de quo prius non
nominavit. Num. xxvii. Distribuens Josue
terram filiis Israel in prima portione dedit
propinquis suis quippe de hoc querela fece
runt. Josue xvii. Audiens Hely duos fi
lios suos mortuos in bello non multum lu
gebat sed cum audiret archam domini captam
esse cecidit de sella et mortuus est. Primo Regum
iiii°. Super modum mater septem alios filios
suos pro lege dei mortuos fortissime confor
tabat. ii Mach. vii. Omnibus ad plu
mbeis (?) contra Nicanore et multum exiti
eius maior sollicitudo erat eis pro uxoribus
fratribus et cognatis; maximus vero timor et
primus erat eis pro sanctitate templi. ii Mach.
xv. Loquente Jhesu ad turbas dixit ei quidam
ecce mater tua et fratres tui foris stant querentes
te loqui et sequitur responsio. Quicumque fecerit
voluntatem patris mei qui in celis est ipse meus
frater soror et mater est. Mt. xii. Maior mater
filiorum Zebedei cum filiis petentes pro sedibus fili
orum et dixit. Mt. xx. Si oculus
tuus dexter scandalizet te erue eum et proice
abs te. Mt. v. Qui amat patrem aut matrem
plus quam me non potest meus esse discipulus. Mt.
x. Cum beatus Johannes et dominus Jacobi
esset maxime sollicitus nulli eorum commisit
Christus curam ecclesie generalem sed Petro qui igitur
carnaliter eum diligebat hic non attingebat.
Mt. xvi. Johannis ultimo. Nos neminem no
vimus secundum carnem. ii Cor. v. Paulus
Gal. primo superius placuit ei qui me segre
gavit et ut revelaret filium suum in me
statim non acquievi carni et sanguini
neque veni ad antecessores meos apo
stolos usque post tres annos. Affectiones
mentis humane sunt quatuor gaudium spes tristicia
et dolor. Gaudium de presentibus spes de fu
turis tristicia de presentibus dolor de futuris.
Spes autem et gaudium se preveniunt. Quia si est
de presenti non est de futuro et converso. Cum igitur id
futurum sit de eo gaudere non possumus quia
gaudium de presenti est. Sed affectus quod presentem
esse demonstratur dum de eo quod nondum
iam gaudemus vel gaudium speramus

et de eo quod ordinamus in dolemus sine dolemus
metuimus et absit de corruptibilitate
gaudium et spes de incorruptibilitate dolor et
metus oriuntur quia quemadmodum quatuor affectus aie
omnium sunt vitiorum atque virtutum sunt quedam prin
cipia et communis materia Affectus siquidem si
opus non imponunt et cum virtute habitus
mentis bene apponere compescendi iustificandi
atque ordinandi Est autem affectus ad id quod
deceat ut in virtutes perfice possint Alio
quin in via facile deficiet Cum ergo poterit
modeste fortiter et iuste amor et odium iusti
ficat et in virtutes convergunt prudencia scilicet
et fortitudine temperantia atque iustitia que
sunt origines sunt atque cardines omnium virtu
tum / et hoc circa cum affectuose et virtuose in
aia iustificatur per odium mundi et sui ipsi
cius et in amore dei et proximi et per contemptum
temporalium et in fiducia eternorum et in desiderium eternorum
et superiorum Hec Augustinus de spiritu et anima cap. te.
Abstinentia / Delicie quelibet sunt abstinentia dest
derio participatur non officiunt et viles
cibi appetentur accepti impediunt pro
fectum abstinentie David autem aquam con
cupitam effudit / primo pal. xi Helyas carnem
comedit / et in Reg. xvii Hec Augustinus super epi
stolam Iohannis xli Delicie Ut tales ac
cipiam cibos quos ad difficultatem digere a
comestores magno patitur labore et pro dictos
doleamus Olerum pomorum ac leguminum
et similium apparatus et arte impeditur quod co
quorum non indiget et sic tunc sustentat huma
num genus moderate sumptus quod ut amide de
vorent quod incitamenta gule non habet / et leni
ore digestione decoquuntur Nemo cum vino a
duabus cibis habet quod vilibus usque ad stoma
chacionem et inflationem ventris onerantur qui
dum instruere accurantur et preparare delectationis gratia
cum variis indoleribus sumant panes parce
ad usum sui explendum luxurie qui rapti
nos tenent / Unde et morbi sanitate nimia
curantur multi quod crapula gule vomitum
remediat et quod tenent ingessimus tempus
egerunt / Ypocras in amphorismis docet
crassa et obesa quod mensuram crassandi im
pleverint nisi abluere cito sanguinis emi
nuunt in palisim et pessima morborum genera
incurrere et ii hec Idem de cena domini Unde et talis
sunt divites coguntur epulis et cibis pauperum
vestiti utantur divites consuetudine infirmitas
sue sic doleat aliter se non posse melius cum
possent sicut aliter possent hec Augustinus de visu do
mine vero Item parentibus et aliis propinquis
tenetur quilibet providere in alimentis non ob

stinate accipere in mamone xxvii q. iiii Iuxta ea
per Augustinum plus ubi delicie etc.
Ambicio / Aaron et Maria soror eius
locuti sunt contra Moysen dicentes / Num
quid nobis solis locutus est dominus per que
verba videtur circa regimen populi ambire
Num. xii Chore et complices ambulantes
ad regimen populi ceperunt populum quendam
Moysen et Aaron accusare dicentes / Suffi
ciat vobis quod omnes multitudo sanctorum est et in ipsis
est dominus cur elevamini super populum domini et pro
pter devorantur terra Dathan et Abyron et eorum
substantiam eorum cum thabernaculis igitur de celo
descendit ducentos quinquaginta viros perurit possessi
de quatuordecim milia septingentorum homines
Num. xvi Oliva ficus et vitis noluerunt
regnare sed rampnus arbor modica et vil
regnum accipere presumpsit Cum bene ambicionem
signat Iudic. ix Aman superbus et secundus
a rege se mithil habere putabat quod Mar
docheum videbat quod eum adorare nolebat
Hester iiiio Audiuit Nicanor princeps ex
ercitus Syrie quod cogitat Iudas et Aaron
Iudam et ait / Faciam michi nomen et glorificabor
in regno et debellabo Iudam qui eo
sunt Sed Iudas cum paucis et ieiunio fati
gatis subito insiliit in eos et contrivit Nicanorem
et exercitum eius in superbia sua et ceciderunt
ex eis octingenti viri primo Mach. iiio Am
biebat Iason summum sacerdocium et propter hoc
promisit regi CCCLx talenta argenti
et alia multa et tamen modico tempore honore
sacerdotii functus est ii Mach. iiii Qui
principatum sibi sumit iniuste odietur Eccli.
xvo Non addicies exaltari amplius in
monte sancto meo Sophonias Ut ergo me
rito voluit primus esse erit vestri servus
Mt. xx Et tu Capharnaum in agen
pinguedine usque ad celum exaltata usque
ad infernum descendes Luc. xo Ihesus cum
cognovisset quod venturi essent ut raperent
eum et facerent regem fugit in montem Ioh.
vio Caritas non querit que sua sunt prima Cor.
xiii Qui episcopatum desiderat bonum opus de
siderat non honorem Tymotheum i Ca
biende curiae honoris per esse desideres teni
ens domino meo prius contendo hec Augustinus super
psalmum Sunt multi sunt sacerdotes et pauci sunt
sacerdotes multi in nomine et pauci in opere
videatur ergo quomodo sedeat super cathedram
quod cathedra non facit sacerdotem sed sacerdos
facit cathedram / non locus sanctificat hominem
sed homo locum / non omnis sacerdos est sanctus sed omnis
sanctus est sacerdos / qui bene sedet super

cathedram honorem accipit ab ea. qui male
sedet iniuria facit cathedre. Ideo malus
sacerdos de sacerdotio suo crimen acquirit non
dignitatem. In eodem. Qui sedes si bene vixeris
et bene docueris omnium iudex es. Qui bene do-
ces et male vivis tui solius. Nam bene vi-
vendo et bene docendo populum instruis quomodo vivere
debeat. bene autem docendo et male vivendo
quomodo debeat condempnari. Crisostomus omelia xlii
B. Item qui cumque desideraverint primatum in terra
invenient confusionem in celo nec inter servos dei
computabuntur qui de primatu tractaverint. nec unquam
cum eis festinent quomodo maior aliis
appareat sed quomodo omnibus inferior videatur
quoniam non qui maior fuerit in honore ille iustior
est sed qui fuerit iustior ille est maior. Cris.
omel. xxxviii. ca. Di. xl. Item tolle hoc vicium
a clero ut ne velit apparere hominibus iusti
et sic habere omnia vicia fecerunt. Cris.
omel. xl. Item qui ad altiora meat et ascende-
re agit nisi ut conscendo dececsat et ascendo
extrinsecus intrinsecus in preciptium descendat. Gregorius
in regist. Item qui cumque ad sacerdotium non ad
elacionis cultum sed ad humilitatem desiderium
prius vires suas cum eo quod est subiturus onere
metiatur ut et imparem abstineat et ad id cum
metu et cui se sufficere considerat accedat.
Gregorius in pastorali. Item locum regiminis desiderantibus
negandus et fugientibus offerendus. Virtutibus
igitur pollens ad regimen coactus veniat
virtutibus vacuus nec coactus accedat. Gregorius
in pastorali. Illud primum primo q. vi. Dist. xl. et viii
q. i. in scriptum. Item Bernhardus in quadam sermone
Pretermitto ambitionem angelum pertulit angelica
privat. Vana appetitur honoris immortalitatem
gloria spoliat. non etiam tibi deflexerat
non mandatorum destitueret oblivio sed pro-
misso honore et ambicio illecebrosa de-
cepit. Item Petrus Ravennas in quadam sermone. Ambicio
est quedam simia caritatis. caritas enim paciens
est pro eternis. ambicio patitur omnia pro caducis
caritas benigna est pauperibus. ambicio di-
vitibus. caritas omnia suffert pro veritate. ambi-
cio pro vanitate. utraque omnia credit omnia sperat
sed longe dissimili modo. Hec ille.

Ambulare. Ambulare debemus con-
digne, ut non simus contrarii bone so-
cietati. Ephes. iiii. Non est bonum hominem
esse solum. Eccl. iiii. Ve soli quia cum ceciderit
non habet se sublevantem. Secundo non simus sine
discrecione. Joh. xii. Qui ambulat in tenebris ne-
scit quo vadit. Joh. xi. Qui ambulaverit in
nocte offendit. Tercio non simus viatico infer-
cati (?) i. diuini sermonis. Matth. iiii. Dicit domi-

nus. Quarto quod reciprocum deficeret in via. Matth. iiii. Non
in solo pane vivit homo sed in omni verbo quod procedit
de ore dei. Quarto non simus armatura defensos.
Rom. xiii. Induamur arma lucis sicut in
die honeste ambulemus. Item ambulandum est
caute propter tria. Primo quia ambulamus in medio
laqueorum. Eccli. ix. Scito quoniam in medio
laqueorum ingredieris. Secundo quia ambulamus in
medio latronum. Job xix. Simul venerunt la-
trones eius et fecerunt sibi viam per me et obsederunt
in giro tabernaculum meum. Tercio quia ambula-
mus in medio fovearum. Ysa. xlii. Formido
fovea et laqueus super te qui habitator es terre.
Item propter cautum. Effes. v. Videte quomodo cau-
te ambuletis. Secundo directe. Ysa. xxxix. Ante
nos parate viam domini rectas facite semitas
eius. Glo. Recta facere semitam est puram inten-
cionem deo firmare. Tercio sollicite. Micheas vi. Indi-
cabo tibi o homo quid sit bonum et quid deus re-
quirit a te. utique facere iudicium. diligere
misericordiam et sollicitum ambulare cum deo. Deut.
iiii. Custodi temetipsum et animam tuam sol-
licite. Augustinus. Ambulare a te querit quod tu
tui sollicitus ne te quesiverit nisi te solum am-
bulare cum deo tuo. Item Augustinus de verbis domini. Ho. lv.
Via ideo est Christus. veni ad te surge et ambula
moribus non pedibus. multi enim bene ambulant
pedibus qui male moribus ambulant. quia bene
vivunt sed non secundum viam et sic currunt sed extra
viam. melius est enim in via claudicare quam extra
viam fortiter ambulare. Hec ille et cetera.

Amicicia. Anima Jonathe anime
David fuit colligata et dilexit
eum sicut animam suam. Nam tunicam suam
exuit David. illa dedit et reliqua vesti-
menta sua usque ad gladium. primo Reg. xviii.
Chusi amicus David venit ad Absolon
et dissipavit consilium Achytophel quod erat contra
David. ii. Reg. xvii. Propter veterem amiciciam
quidam Eleazaro astantes attulerunt
carnes quibus eis vesci licebat ut ipsius
edentis simularet se carnes porcinas man-
ducare et sic posset mortem evadere quod ipse
renuens pocius mori elegit quam per simulacionem
alios iuvenes ad illicita seducere. ii.
Machab. vi. In passione Christi facti sunt amici Christi
Herodes et Pylatus. Luc. xxiii. Amadi
deum creatorem suum intencio prima est natura si naturaliter
filius amat patrem a quo habet partem corporis sui.
quanto magis deum patrem amare debet qui corpus
integre et animam ex nichilo fecit. Unde
Deut. xxxii. Numquid non est ipse pater tuus qui
possedit te fecit et creavit te. Augustinus. Si parentes
qui nos genuerunt diligimus quanto magis
debemus diligere creatorem parentum animarum et

tore quam meum / Ideo amandus est quia creator. Item
ponendus est creator / Secundo est quia hominem incitat
ad amandum deum quia deus ipsum fecit. Eccli. vii
In tota anima tua dilige eum qui te fecit. Augustinus
Miser ego quantum debeo diligere deum meum
qui me fecit cum non eram et de nichilo me
fecit et dedit in eum sentire et discernere ut ef-
ficeret apud me suum memoriale perenne. Item
vide homo inquit cogita qualem te fecit / nempe
virorum egregiam creaturam / Item Augustinus ma-
gis ymaginem creatoris insigne vultus pri-
ncipe beatitudinis eterne capacem. Bestias omnes
prostratas in faciem fecit pastum querentes de
terra / te in duos pedes erexit / tuam faciem
attendere sursum voluit / Non discordet igitur cor
tuum a facie tua non habeas sursum faciem tuam
et cor tuum deorsum. Quam magnum beneficium
dedit deus homini cum corpus integrum tribuit
et animam / quot enim sunt membra in corpore tot bene-
ficia invenies magna. Si quis amisisset oculum
proprium diligeret eum qui sibi eum restitueret / et si quis
meruisset amittere oculum quantum diligeret
eum qui sibi oculum conservasset / nec minus amandus
est qui eum ab initio dedit / et qui totum conservavit
tu multotiens offendendo eo quando deum amittere
meruit / quod dixi de oculo de ceteris etiam mem-
bris cogita / Et si quis amisisset amisisset visum
totius quantum amaret eum qui sibi restitueret
quanto magis amandus est qui totum ab initio dedit
et conservat / et si meruisses mortem quantum ama-
res eum qui eam tibi remitteret / quantum igitur aman-
dus est ille qui invariabiliter corpus et animam [illegible]
et hec omnia tibi servat / tu peccando mil-
ties mortem meruisses. Maior autem est
cum incitamentum sunt creature. Unde Augustinus. Celum
terra mare et omnia que in eis sunt dicunt michi undique
ut amem te / nec cessat dicere omnibus ut sint
inexcusabiles. Job xii. Interroga iumenta
et docebunt te volatilia celi et indicabunt tibi
loquere terre et respondebit tibi et narrabunt tibi
pisces maris. Quartum est bona que ex a-
more dei proveniunt et quasi in tormentis. Amor
dei quatuor bona facit / Primum quia diligentes se di-
ligit. Proverbiorum viii. Ego diligentes me diligo. Johannis
xiiii. Qui diligit me diligetur a patre meo. Secundum
est quia custodit. Psalmus. Custodit dominus omnes
diligentes se et omnes peccatores disperdet. Tertium
est quia omnia que prospere fiunt proprium. Philippenses iii
propter quem omnia detrimentum feci et arbitror
tamquam stercora ut Christum lucrifaciam / Quartum est quia
ad beatitudinem / Quintum est quia ad beatitudinem
inestimabilem adducit. Corinthiorum ii. Oculus non
vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascen-
dit que preparavit deus diligentibus se. Judicum v.

Qui autem diligit te sicut sol in ortu suo splendet
ita rutilat. Maiora signa sunt quinque. Primum
est aliquid de deo sentire libenter. Luce vii. Amor
valde multa amat et in sermone saepius repli-
cat. Crisostomus. Amatum nostrum est nec amore sine
silentio regere nequimus / Secundum signum aliquid
libenter dare pro deo. Eccli. viii. Si dederit homo omnem
substantiam suam pro dilectione quasi nichil despiciet / Tertium
est cum aliquis pro deo pati. Gregorius. Pena in prospe-
ritate cum crescit quis veraciter amat /
Quartum est cum libenter in domo dei occupatur
est. Luce ii. De Anna prophetissa que non disce-
debat de templo ieiuniis et obsecrationibus ser-
viens die ac nocte quae meruit invenire
puerum Christum in templum / Et per tum esset
duodecim annorum inventus est in templo ut ibi
Quintum est quod libenter verbum dei audit ut Luce
x. Maria Magdalene sedens secus pedes
domini audiebat laudantem verbum illius. Johannis
xiiii. Qui habet mandata mea et servat ea hic
est qui diligit me. Sicut Gregorius in omelia. Ille
enim in amore dei maior est qui ad eius amo-
re plurimos trahit. Amor ad proximum muni-
tur propter quatuor. Primum est propter preceptum. Luce x. Di-
lige proximum tuum sicut te ipsum. Johannis xv. Man-
datum novum do vobis ut diligatis invicem.
prima Johannis iii. Qui non diligit manet in morte
Secundum est fraternitas naturalis quia omnes homines
Malachie ii. Numquid non pater unus omnium nostrum
Sed unum patrem deus hominibus esse voluit ut
in multa concordia et unitate nos servarent
Tertium est fraternitas spiritualis quae melior est fraternitate
naturali quia deus pater nos adoptat spiritualiter
filios. Unde ait xxiii. Unus est pater vester
qui in celis est. Quartum est firma dilectio quae esse pla-
cet deo. Eccli. xxv. In tribus beneplacitum est
spiritui meo que sunt probata coram deo et hominibus
concordia fratrum amor proximorum vir et
mulier sibi bene consentientes. Maior proxi-
morum ipsius est modus per quo Christus amavit
nos. Johannis xv. Hoc est preceptum meum ut di-
ligatis invicem sicut ego dilexi vos. Prima Johannis iii
Ille animam suam pro nobis posuit et nos debe-
mus pro fratribus animas ponere. Amavit nos Christus tribus
modis. Primo amore recto quia non propter utilitatem
suam sed nostram. Job. Quid prodest deo si iustus
fueris aut si immaculata fuerit anima tua. Esse
dicitur nichil sit tibi. Unde Ambrosius. Amor
a te procedit in te recedit / Secundo amore discre-
to sicut personis amando et vicia reprehendendo
Apocalypsis iii. Ego quos amo arguo et castigo
vos fugere a veritate. Facite igitur dignos
fructus penitentie. Augustinus. Sicut homines di-
ligendi ut eorum errores non diligantur

vsodom. Ro hoies s3 vicia st odio hnda
zo amoe ficuoso / vii pa. Johis iii Filioli
no diligam vbo neq3 ligua s3 ope et vitu
te / Xo amore psenciam Joh xo Cu dile
xit eos q erat i mudo usq3 i fine dile
xit eos Prob xvii Oi tpe diligit qui ami
cus e Quatus mo e qo amamus nosmetip
sos luc xo Diliges pxim tuu sc teipm
z ait xxvi Glo sc teipm diligis .i. ad
que teipm diligis s3 ad gram i psnti z
ad gloria i futuro 3us modus e qo heret
mebra eiusd corpis ad iuice Cor xii
Sicut ei i vno corpe multa mebra hemus
oia aut mebra no eude actu habet
ita multi vnu corpus sumus i xpo Amor
pximi dz imitari forma amoris mebrou
corpis multiplr Pmo qz vnu mebru no i
videt alti licz no het officiu altius mebr
sic Cor xii Si totu corpus oculus vbi au
ditus / si totu auditus vbi odoratus etc / Ut att
posuit ds mebra ut vnu qdq3 eou i
corpe sicut / Sc no dz aliquis i vidē pxio
suo gram qua ipe no ht Augus. Aufert
deus peste iuidie ab ordis omm homum du
abolitu eī vicium e / 2m qz vnu mebru
lesum ab alio se no vindicat sic dz eē i
mebr xpiane Ro xii Nulli malu p malo
reddentes / 3o vnu mebru no despicit
ab alto eo si ifirmu z debile e sic no de
bemus despicaē eos qui ifirmi z debiles i ali
qua pte videntur i etiā s3 compati z condo
le Cor xii Si pati vnu mebru compa
tiuntur oia mebra / 4m qz vnu mebru re
putat sibi fieri qd fit alii siue bonu siue ma
lu si ledit pes os gemit si laudat pedes
os regratiat z sic de ceteris mebris ait xxv
Quādiu fecistis vni ex hiis fribz meis mi
nimis mi fecistis Quinto qz vnu mebrum
p alio leso se expoit ut manus p cerebro
sic vnusquisq3 faceret pxio suo no desidē
rans dapnu pecunie nec quaz corpis pu
xviii Qui diligit dapnu pt amicu iniqus e
sic Johis iii Ille aut sua p nob posuit
z nos debemus p fribz aīas ponē Deute
xxiii Ro videbis bone ut asinu fratris
tui errantes z ptibis s3 reduces frī tuo
Sexto qz nullum mebrum officium sibi app
at s3 comunicat cu aliis sic oculus e ocls
oibz mebris et sic de ceteris sic dz amicus
comunicaē gram qua ht cu pxio suo Pa
pet iiii vnusquisq3 sic gram i alterutrum
amistrātes sic boni dispesatores multiformis
gre dei Septimo qz vnu mebru cibu
conceptu oibus mebris comunicat sic vnus

fidelis aliis bona sua comunicare dz Ro xii ne
cessitatibus scorum comunicantes Octauum quia
mebrum vnu nichil virtutis tenet qn ab aliis
separatur / si eī separatur sit iutile no sentit z
no viuificat / Augus. Nil sic dz formidaē
xpianus qz separari a corpe xi Nonum quia
tenet / totum corpus cū vnus mebri separacoz
pmidet / sic timere dz corpus ecclie cum
aliquem fidele videt separari a se p morte
te ul excomunicacoz ul quocūq3 alio m
Amabilem reddunt hoiem quor pmu e
modestia i sermoe Eccci xx Sapiens
i vbis amabile se facit / 2m e masue
tudo Eccci iii Fili i masuetudine opa
tua pfice z sup gloriam hom diligeris
Tm e fidelitas Eccci xxxiii Si e t
sinus fidelis sit t qsi aia tua z qsi fem
sic tracta eu Quartu / obsequiu amoris Ro
xii Si esurierit inimicus tuus ciba illu si sit
sitit potu da illi / vsodom. lib zo de su
mo bono / Ro st fideles i amicia qs
nimus no gra copulat qz cito desciunt
nisi sp accipiant Dilectio eī que muē
glutina coh sine spe dissolutur Ama
re deinq3 inimicos ppt tria pmu qz scriptu
docet / ait vto Diligite inimicos vros et
benfacite hiis q vos 2o qz deo placet Augus
Qui dilexit inimicos suos erit amicus dei
et no solum amicus s3 z filius / luc vio Dili
gite inimicos vros z eritis filii altissimi / 3o
qz hoi multu pdest ait vio Diligite
inimicos vros z erit merces vra multa Augus
Nam vera dileccoe / odiu mortis. Quale
vincit inimici dileccoe Ist amor mudi fu
giendus e ppt tria pmo qz hoiem inimicu dei
constituit Jacobi iiii Qui voluit amicus esse
huius seculi inimicus dei constituitur 2o qz ho
mine fallit d oibz dicens / sicut Judas
inimicus xpi dicebat Quecuq3 osculatus fuero
ipe e tenete eu z ducite caute ait xx
vio Tio qz hoiem immudus facit Eccci
xiii Qui tetigerit picē coinquinabitur
ab ea Augus. Si te delectat mudus
semp eē mudus / si ia te no delectat mu
dus ia tu eē mudus / sicut fuit mudus
no eis d mudo / Amor 4plex est ist
pmus tu diligis me iste amor no e bonus
2us tu diligo dm ppt me / iste e mercena
rius z tuc / erit bonus si purior fit e deus
3us tu diligo dm ppt se qz bonus h e
valde / bonus qz talis amor vno tm oculo
i. dextro dm respicit / 4tus tu diligo dm
ppt me h e aptus qz i tali amore mi
quit ho d suo et i seipso s3 tamen qz
d sit sup oia diligendus e deus qz cu
ipe sit pmu corpo est summu bonum

et hec ipso quod summum est summe bonum et hec ipso quod est summe bonum est summe beatum et hec ipso quod est summe beatum est summe beatificum et hec ipso est eo summe fruendum et hec ipso est ei summe per amorem inherendum et in eo tamquam in fine quiescendum. Tria generaliter diliguntur scilicet utile honestum et delectabile propter primum diligendum est tribulatio quia utilis propter secundum diligenda est virtus amplius quia honesta propter tertium diligendus est deus quia delectabilis ymmo propter hec omnia diligendus est deus quia ipsum diligere est utile delectabile et honestum secundum Thomas de veritate theologie libro vto capitulo xxviii. Amor inordinatus est anime vagitus passio. Cris. omel. xxiiii. Amor fictus peior est aperte inimico. Cris. omel. xlii. Amicicia carnalis cum mendax est et corruptibilis si ex peccatis non ligetur. Cris. omel. xlviii. Tantum bonum quod sit non tamen amore boni non placet deo. Cris. omel. nonagesima viii. Et Aug. de verbis apostoli sermone lxxxvi ponit exemplum amicicie in ceruis tamen fretum ad insulam transnatant pascuarum gratia et onera capitum invicem portant ita ut posterior super anteriorem cervice porrecta caput collocet et precedens lassitudine succedat et sic invicem onera portantes fretum transeunt donec veniant ad terre stabilitatem etc. Salom. Eccli. Amicicie et pulchre gratie colligetur tecum. Et Augustinus libro confessionum: Quam amat domine te amat et aliquid tecum amat quod propter te non amat. Seneca in prima epistola: Amico mutua rogaturus me peruiaz si non dedero amicitiam perdo si dedero amicum et pecuniam perdo. Et Gregorius super Ezech. Tantum quilibet portat proximum quantum amat si eum amans portans si desistit amare desistit tollerare et sequitur.

Angelus secundum Damascenum est substantia intellectualis semper mobilis arbitrio libera incorporea deo ministrans immortalitatem suscipit secundum gratiam non secundum naturam. Substantia ponitur in hac diffinitione pro genere et ponitur ad differentiam accidentis intelligibilis et hec substantia continuatur opposita ex eo quod est et quo est. Intellectualis ponitur secundum quosdam rationalis quia ratio est virtus collectiva cause et cuiusdam rationis opposita intellectus autem de ratione sui non habet collectionem sed est simpliciter inquisitiva et compositiva et ideo competit nature magis simplici per creaturam ut est angelus. Ratio autem differentie est nature minus simplici sicut hominis. Semper mobilis non dico de loco ad locum sed mobilitatis dicitur hic triplice utilitate in angelo secundum naturam intelligentie et voluntatis. Mobilitatem habet natura quia omne creatum vertibile est in nichil nisi manu omnipotentie dei contineatur. Sed angelus habet mobilitatem intelligentie quia licet angelo non sit vicissitudo intelligentie quo ad scita per cognitionem in verbo tamen deiformem intelligibilium habeant intellectum secundum dyonisium. Potest tamen in eo esse vicissitudo intelligentie quo ad cognitionem rerum in ipsa natura et quo ad cognitionem in verbo et hec est quia autem angelus omne creatum habens intellectum intelligit unum post aliud. Secundum voluntatem est angelus mobilis quia non vult simul hoc et illud. Et potest semper dici mobilis motu discretionis. Arbitrio libera hoc ut dicit glossa reflexionem ad bonum et ad malum indifferenter sed propter libertatem electionis eorum que voluerit. Unde angelus bonus semper eligit libere bonum et angelus malus libere ac sine coactione eligit malum. Incorporea. Notandum quod angelus habet incorporalitatem corporis non naturaliter sed in loco continetur cum ei corpus sit in loco circumscriptive et diffinitive angelus tamen diffinitive est in loco. Deo ministrans quia omnes sunt administratorii spiritus secundum quod tamen absconsio sed hunc modum tamen assistentes quam ministrantes et etiam domino nostro ministrant. Immortalitatem suscipiens secundum gratiam non secundum naturam quia tenderet in nichilum nisi per gratiam confirmationis contineretur. Angelo attribuuntur quatuor: essentie simplicitas intelligentie perspicuitas liberi arbitrii facultas distinctio personalis. In primis tribus convenit cum anima in quarto non quia non est persona. Habet etiam alia tamen angelus scilicet virtuositatem in operando efficacitatem in ministrando immutabilitatem post electionem sive in bono sive in malo. Differentie quatuor assignantur inter angelum et animam. Prima est et principalis prius esse naturale quia anima est unibilis corpori et actu separata angelus non. Secunda est prius esse logicum id est diffinibilem quia anima rationalis est angelus autem intellectualis apprehendet enim animam inquirendo et conferendo angelus autem intuendo. Tertia assignatur prius esse methaphisicum id est separatum a motu et a materia quia angelus non habet passibilitatem nisi respectu superiorum anima vero regimen inferiorum sensibilium que veniunt a sensibus. Quarta est prius esse logicum quia anima est convertibilis a bono in malum et e converso angelus vero non mutatur ab eo ad quod se convertit sive bonum id est sive malum. Omnes angeli sunt simplices in eo quod immortales sunt incorruptibiles indissolubiles simplices distincti personis incommutabiles alti nature sed dispares sunt in donis nature gratie et glorie. Propter ea dicit dyonisius quod in omni natura spirituali tamen aliud est essentia aliud potentia virtus

alind operatur h Thos li 2o de vite theo
ca° xj Angelorum yerarchia triplex est sup
celestis celestis et subcelestis Supercelestis est
in tribus personis ut quidam dixerunt et male quia
2m dyonisium yerarchia dicit ordinem et hec
absolute non est in tribus personis sed tantum ordo
nature Celestis est in ordinibus angelicis
Subcelestis in omnibus statibus Porro yerar
chia celestis dividitur in superiorem mediam et
inferiorem Superior continet tres ordines
scilicet seraphin cherubin et thronos qui
primi contemplantur dei bonitatem 2i veritatem
3ii equalitatem Sunt in primis deus amat ut
caritas in 2dis noscit ut veritas in 3iis
sedet ut equitas Media continet domina
ciones principatus et potestates quorum primi of
ficia regunt angelorum sequentes capi
tibus presunt populorum ultimi potestatem cohercent
demonum In primis deus dominatur ut
maiestas in 2is regit ut sapientia in vl
timis tuetur ut pius Inferior yerarchia
continet tres ordines virtutes archangelos
angelos ad quos pertinet miraculorum
operacio ad secundos magnorum commissio
negociorum ad tercios humane custodie
sollicitudo Item in primis deus operatur ut
virtus in 2is revelat ut lux in 3iis mittit
ut inspiratio h dicta sunt 2m gg Sed secundum
dyonisium virtutes sunt medius ordo 2e ye
rarchie et principatus primus ordo 3e ye
rarchie h attende quod in qualibet trium
premissarum notitia ternarius personarum dominatur
ut patet in celesti yerarchia tam superiori quam
media quam et inferiori h Alcuinus li 2o
de vite theo° ca° xij Angelus primus
est vz seraphim in amore dei ardens ad
incendium divini amoris alios promovens et
deum ordinate diligere diligendi formam
tribuens Isti immediate deo coniunguntur et dei
primus ac perfectius in ipsos operantes theopha
sie deferunt et aliud quodcumque extra actum
non dicitur Cherubin post et principaliter relu
cet divini amoris radio pro eo quod vici
nius summe veritati inheret horum officium
est promovere homines ad divinam cognicio
nem preciis dicuntur luce qua pulchritudine
qua suscipiunt aliis inferioribus communicando
transmittunt Troni dicuntur eo quod deus in
eis sedeat et per eos sua iudicia discernat
in hiis quia precipue relucet rectitudo
divini iudicij hinc est dei virtute qua sup
se acceperunt et ad inferiores transfundunt
Dominationes dicuntur eo quod ceteris angelis
dominantur ab omni oppressione sunt liberi et nulli
inferiori subiciuntur horum officium sm gg

est in bello spirituali instruere qualiter oportet prelatos
officium exercere qualiter debeant subditis do
minari horum etiam officium est secundum dyonisium tir
more servili deposito in deum moveri et ces
sent ei famulari Principatus subditis an
gelis presunt eos ad divinum ministerium
explendum disponunt ad pertinet secundum dyo
nisium unumquemque regimen regni vel gentis
per congruentem promovere ad sollicitudinem dei
ministerium et eorum secundum gg est docere homines
exhibere reverenciam unicuique secundum gradum suum
horum etiam officium est promovere homines et non
propter utilitatem propriam sed propter salutem dei a(m)ore
et honore faciunt In secunda potestatibus secundum
ysidorum virtutum adverse subiecte sunt
ne mundo tantum noceant quantum cupiunt horum
officium est secundum gg eos qui in spirituali certamine
desudant confortare et ne regimen spirituale
amittant defendere et adiuvat secundum dyo
nisium spectat angelos inferiores quantum pos
sibile dive potentie conformare Virtutes
infatigabiles sunt ad mandatorum execu
cionem faciendorum et robusti ad precepta
muneris horum officium secundum dyonisium
est docere prelatos ut fidelis et perseverans
que ad officium prelacionis pertinet exequntur
et pravis opera onera sustineant pacienter
Item per illos miracula fiunt et virtus faciendi
miracula per ipsos perfectis concedit Ar
changeli summi nuncij nuncupantur et
summa inuntiant horum officium est secundum gg
de illis que pertinent ad promotionem fidei ut
de nativitate christi et fide eius homines ex
pedire et dimones ab hominibus amovere
secundum dyonisium prophetias informare vel revela
re Isti illuminaciones quas suscipiunt a su
perioribus annunciant inferioribus et per eos de
nobis angeli sunt in dispositione celesti vl
timi et hominibus magis propinqui Angelus
nomen est officij non nature Isti minora nun
ciant et homines ad divina cognitionem dictant
ut ipsi inuriant instruunt hinc sensu ex
mat per custodia sui ac sub se pergunt
per auxilium proximi Nos assimilamur debemus
seraphin per caritate cherubin
per cognitionem thronis per castitate dominatio
nibus carne subiugando principatibus
maioribus reverencia exhibendo
potestatibus temptatoribus dyabolis resistendo
virtutibus per compassionem archangelis
per ministracionem angelis per obsequium ex
hibicionem hec ibidem ca° xiiij Sunt as
sistere et ministrare dicitur est quod assistere est
fruitione dei contemplari sic assistunt omnes
angeli boni Item assistere in mente est

recipe illuminationes a deo sic assistunt tamen
tres ordines primi / Iste assiste e assignare
deo et extrinseca ad visionem ad exteriores sic as-
sistunt quod primi ordines assistrac vero e
ministrac per ipsis opportunitate vel operam / secundum
e officium est ministrum interiorum et officium exterio-
ritu e circa motum angelorum et huiusmodo
Dicebant enim quidam philosophi quod angeli moven-
mouentur sed mouentur speciales et voluntate
hominum Item dixerunt quidam quod angeli sunt
in pluribus locis et eciam vbique si volunt Item
dixerunt aliqui quod angelus sic venit de
fine spatii quod non transit media sed trans-
silit. Secundo quod quod unusquisque ordo
ab eo denominatur quod ceterorum inferiorum ordi-
num excellencius recipit in munere habi-
tus xv / Angeli quidam presunt regno-
nibus ut dan. x. et viii. qu. princeps regni grecorum
corum et princeps persarum restitit michi Quida
vero presunt ecclesiis Apoc. ii. et angelo
ephesie ecclesie etc. / Item alii presunt personis
act. xii. angelus petri est credebatur ad ostium
stare Quidam vero maligni spiritus dicun-
tur presse certum vicium aliquis spiritus sup-
bie vel luxurie et huiusmodi In parte autem
prelationis permanebunt et in parte cessabunt
post hanc vitam Dicendum est quod perentrare
stabunt secundum quod mittuntur ad instanciam beatitudinis
quantum ad gaudium dignitatis et quantum ad no-
bilitatem boni quam tenuerunt a nobis Cessabunt autem
prelationes angelice superbiores et angelos
que ad actum regiminis et gubernacionem
mundi et electorum in via et prelatorum pre-
lacio autem in demonibus quo ad officium insul-
tandi et videndi secundum quod unusquisque prouocat
alterum in maliciam non deficiet secundum illud psalmi
Superbia eorum qui te oderunt ascendit
semper / nec destruetur quantum ad maliciam et
inimicitiam Cessabit autem eorum placio quo ad of-
ficium temptacionis eorum quod est in via / in orbe
et placiones vobiscum quod non erunt de
cetero temptaciones et alia talia et huiusmodi In
creaturis etiam cessabit placio / superiorum enim
tunc non mouebunt inferiora ut modo
ut vide supra ca. xxvii. Angelus unus uni-
cuique homini deputatus est / angelus bonus
ad eius custodiam natiuitatis sue / et unus
angelus malus ad eius exercicium ut probatur
per Ieronimum et quod habetur lib. 2o sententiarum xi ca. sed Item
per Crisostomum solum omel. viii in fine. Item per
Origenem super lu. xxii. omel. de via
de bonis angelis Item per Ysidorum lib. 3o
de summo bono / Item per Rabanum sermonem de an-
gelis Item Bern. super isto Angelis
suis mandauit In quibus dum proprio in-

sinuatur angelo reuerenciam exhibe angelo tuo
ne audeas ibi patere quod me videre non
auderes Assunt ergo et non tamen putes te eum si
eos pro te assunt ut protegant assunt ut prosint
eis quantum debet tibi hoc verbum inferre
reuerenciam afferre deuocionem conferre fiduciam
pro presencia reuerenciam pro beniuolencia deuo-
cionem pro custodia fiduciam / caute igitur
ambula ubi sunt angeli ut custodiant
te in omnibus viis tuis / Angeli nobis
ad custodiam deputati tenent nos stantes
ne cadamus / et cadentes nos adiuuant
ut resurgamus / nec nos vmquam deserunt
eciam peccantes quod sunt semper parati auxili-
ari si velimus sed tamen fallit in absentia a
quorum custodia desistit angelus ac-
tualiter paratus est tamen custodire si redire ve-
lint / quam nunquam ex toto deseruit homo
ab angelo Nota quod christus habuit an-
gelum sibi deputatum et habebit unum
antichristus quem licet propter nimiam obstinacionem
suam non sit habiturus ad promocionem habe-
bit ad accusacionem Effectus autem ange-
lice custodie multiplex est Primus est impe-
dimentum boni et occasiones peccati remo-
uere Exo. xxxiii. mittam angelum
precursorem meum qui eiciat Gebuseum
Secundus est temptaciones mitigare Dan. iii.
Angelus domini descendit cum Azaria in
fornacem / Tertius vincit hostes visibiles in-
uasores iiii. Reg. vi. Eliseus dixit et
cetera / Quartus est eleemosinas et orationes deo pre-
sentare et pro nobis orare Thob. xii. Quando
orabas cum lacrimis etc. ego obtuli oracionem
tuam domino / Quintus est via ducere / thob. v.
Ego sanum ducam et reducam filium tuum Sex-
tus est in agendis docere exemplum de angelo
qui instruxit Zachariam de xxx? fabris
Zach. ii. Septimus est secreta et alia secreta
reuelare thob. xii. Ego sum Raphael
angelus Octauus est a peccatis excitare
act. xii. Dixit angelus petro Surge
velociter Nonus ad fauorem excitare
iii. Reg. xix. Surge comede grandis
enim tibi restat via Decimus est consolari Thob.
v. forti animo esto in proximo est ut a
deo cureris / Vndecimus per eum impetrare
Iudit. ii. Dixit angelus populo israel tur-
bati fecistis Duodecimus est potestates contrarias
cohibere ne tantum nocere valeant quantum
vellent Thob. viii. Raphael angelus
Asmodeum ligauit / Angeli seruiunt
nobis propter tria Primo propter ruine sue reparacionem
homines saluandi mittuntur in loca
cadencium angelorum / Item propter multi-

actual cumulationem quod angeli in celis usque
die iudicii. Sextum propter amorem sui erga nos
demonstrandum. Deus autem tribuit angelo tres
actus scilicet purgare illuminare et perficere. Purgant
utique angeli nos amovendo fantasmata
que illuminationem impediunt quod angelus iste
dicitur facere nobis cum nos monet ab anima scilicet
ignorantia et nubila fantasiarum ac falsas
opiniones phantasiarum contrarium revelationem con-
trarias. Illuminant vero autem dupliciter scilicet ad sen-
sum ut patet quando manifestant aliquid in assumpto
corpore et hanc potestatem et dyaboli habent. Sed ad
intellectum et talis illuminatio perfecta est. No-
tandum autem quod angeli non illuminant intellectum
efficiendo ... in anima quia non potest intel-
lectui novam speciem dare nec habitum novi-
ter excitare sed nec intentionem eius quo
vult convertere. Hec enim tria requiruntur ut intel-
lectus noster aliquid intelligat scilicet species qua
cognoscitur lumine quo intelligitur et intentio
qua convertat se intellectus super speciem. Il-
luminat autem angelus intellectum nostrum excitan-
do et disponendo et lumen divinum in nos
confundendo. Facit enim ut dictum est in fantas-
mata confirmationem specierum componendo et di-
videndo secundum exigentiam rei quam vult
revelare. Sed irradiat lumen intellectus sui
super illas ut moneat intellectum nostrum ut
sic plurima subtiliora videre possit in lumine
duplicato. Item excitat intentionem anime
aliquo motu ut se convertat super illa fan-
tasmata abstrahendo ab aliis perficiendo
id est monet ad melius. Utrum angelus pos-
sit humanum affectum incendere. Nota quod
hoc tripliciter potest intelligi scilicet vel efficiendo
vel excitando vel monendo vel adminicu-
lando. Primo modo solus deus potest inflammare affectum.
Secundo modo ipsum concupiscibilem inflammat af-
fectum. Tertio potest angelus affectum nostrum
incendere. De hiis habes exemplum in naturis
quia primo ignis incendit ligna. Secundo
ligna accendunt ignem. Tertio qui ligna ap-
ponit incendit ignem. Dicitur enim intellectum in-
ducere cogitationem et accendere et mentem illuminare
quia cogitationem immittere est ut dicit Beda
mentem trahere et facere cogitationem. Incendere
est cogitationem iam factam inflammare. Illu-
minare vero est dare revelationem de aliquo
occulto intelligibili. Hec vide supra capitulo xxviii.

Angelorum locutio verbum ipso est sa-
nientis. Omnis corporis verbo ... loquuntur
deus angelis et econverso. Item deus anime et econverso.
Item dyaboli deus. Cuius autem intentio latere
deum non potest. Verbo autem oris homo homini et an-
gelus homini in corpore assumpto. Sed vero operis
loquitur deus dyabolo et angelus bonus dyabolo. De
locutione utique angelorum nota quod angelus
loquitur deo cum in motu admirationis ex visis
assurgit vel cum affectus suos ei imputat
quos non latere eum minime dubitat. An-
gelus vero loquitur angelo mentis sue species
ostendendo. Sed angelus facit aliud cum
angelo quo facto intelligit quod ante non
intelligebat et sic loquuntur omnes omnibus
scilicet maiores inferioribus et econverso. Sed loquitur
angelus angelo per communicationem divini lu-
minis ipsum instruendo sic non loquuntur omnes
omnibus ut econverso sed tantum superiores infe-
rioribus. De hiis que per divinas theopho-
nias recipiunt. Loquitur autem angelus homini
dupliciter. Primo verbo vocali in assumpto corpore
sed tunc sonum profert sonum in organis materia-
libus secundum naturam ita ut circulatione immit-
tendum quemadmodum est in voce naturali. Sed hic
non auditur nisi ab illo ad quem ordinatur.
Similiter est in apparitionibus angelorum quos
quidam vident alii vero eque propinqui non
vident ut patet in Elyseo et puero eius. Di-
cunt tamen aliqui quod angelus nunquam apparuit
vel apparet ... hominum in subiecta na-
tura sed intentionem sive scientiam ponit in
oculo eius vel interiorem ... ponit in au-
re eius et ibi recipiunt species quas ipse
illas et sic deinde perveniunt ad ymagi-
nationem et postea ad intellectum. Et hoc est
quod dicitur angelos apparere et loqui homini.
Secundo loquitur angelus homini per impressionem
rerum sensibilium in instinctu ymagina-
tionis et sic loquuntur vigilantibus et dormi-
entibus. Sed loquitur angelus dyabolo species
sui intellectus ei sine aliqua illuminatione
ostendendo. Item dyabolus loquitur homini dupli-
citer scilicet quandoque sensum immutando et hoc vel yma-
ginationem aliquam ... imprimendo in
instinctu visus vel obiciendo visui
similitudinem alicuius rei. Secundo loquitur
dyabolus homini per impressionem rerum
sensibilium in instinctu ymaginationis
et hoc facit quandoque vigilantibus et dormien-
tibus et sic immittit cogitationem mali. Co-
gitationem vero malam non potest immittere
nisi eam que tamen per consensum fit mala.
Constat locutio animarum quia anima loquitur deo
per desiderium cuius affectiones inde sunt
actus dei et apte. Sed anima loquitur angelo
sed hec per vocem corporis quas bene percipit
angelus sed et alia sensibilia. Unde anima
existens in corpore aliqua spirituali potestate
loquendi non indiget ad angelos

sed habebit exuta a corpore Item anima lege dyalo
ga similitudines affectionum imprimuntur sensibus
et dyabolus legit eas hec ca° xxvi°
Angelorum nomina Michael Gabriel Ra
phael sunt propria nomina angelorum et licet eorum
interpretaciones conveniant aliis eas tamen excel
lencius Michael interpretatur quis ut deus hic est
de ordine principatuum et attribuitur ei quod est
primum prepositus paradisi i. ecclesie sed olym fuit
princeps synagoge Item est ductor animarum in
paradisum secundum hoc intelligatur quod glosinus desce
nit quod alii Item est pugnare cum dracone
i. dyabolo sicut legitur in Apok. xii et quod vet
in adiutorium populo dei Gabriel interpretatur for
titudo dei hic est de ordine archangelorum
et mittitur quando magna nunciantur Raphael
interpretatur medicina dei et est de ordine angelorum
qui unum quemque personam custodit Angelos deus
fecit deus bonos non tamen summos sed medi
os inter summum bonum et bonum commutabile quod
est creatura ita quod si convertentur ad amandum quod
erat supra se ascenderent ad statum gracie et
glorie si autem converterentur ad bonum commutabile
quod fuit intra se hic scilicet ipso ruerent in malum
culpe et pene quod non est de defectu perfecti
sed de defectu creature inspirante secundum Thomam libro 2° ca° 21°
Angelorum ruina restaurabitur per sal
vandos dicit Augustinus quod tot homines salva
buntur quot demones ceciderunt Gregorius
dicit quod tot homines salvabuntur quot an
geli perstiterunt In signum illud. Constituet terminos
populorum iuxta numerum filiorum Israel Dyonisi
us quidam quod duo parietes erunt in celo
scilicet unus angelorum et alius hominum et quod
ruina angelica restaurabitur per virgines
et de alia pariete tot erunt salvandi quot
in alio pariete sunt angeli et virgines An
geli peccatum dicitur irremissibile rationibus mul
tiplicibus prima est ut Augustinus quod nullo sugge
rente peccavit ideo nullo reparante redibit
2a ratio est quod secundum Johannem Damascenum cum
deiformem intellectum peccavit quanto
autem melior est cognicio tanto peior est
error Beatus ait sicut volens dominum sui
et non faciens plagis vapulabit multis
luc. xii 3a secundum eundem Damascenum est
quia angelicus non est susceptibilis penitencie sicut
nec veniam tamen quia in dyabolo extinctum
est sinderesis quantum ad bonum primorum secunda
tamen est quia natura spiritualis tamen verbalis est
semel eo quod totaliter se convertit quod homo non
facit sed ei caro repugnat adversus spiritum
Status angeli mali triplex est ut po
terit patere ex predictis primus est innocencie
et culpe et pene et miserie secundum omnia Thomas
de veritate theologie libro 2° ca° 23° et xxiiii
Anima secundum Augustinum libro de cognicione
vere vite spiritus est sub incorporea
corpori unita invisibilis sensibilis
mutabilis localibus passibilis nec quantitate
mensurata vel qualitate forme nec coloris
susceptibilis incorruptibilis racionalis intellectualis
immortalis Et ne hec diffinicio vacillet
racio eam per racionibus roboret Anima est spi
ritualis substancia Omne enim quod alii vitam subministrat
ipsam necesse est ut subsistat sed
anima corpori vitam tribuit igitur anima racionabiliter
subsistit Et corpus primus vivificat et absen
cia sua ipsum mortificat Item iste Anima
quid sit secundum diffinicionem sic declaratur a
quibusdam simplicius diffinitur ut spiritus a
quibusdam ut anima a quibusdam ut spiritus
et anima Inquantum igitur anima habet naturam
spiritus diffinitur ab Allexandro in libro de
motu corporis Anima est substancia incorporea in
telligibilis illuminacione a primo i. a deo ul
tima racione percepta Ex hac diffinicione
cognoscimus quod spiritus humanus qui est in anima
inter omnes creaturas immediate post angelos
illuminacionis divine est perceptivus. Anima
vero inquantum anima diffinitur a Remigio
Anima est substancia incorporea regens corpus Ex
hac diffinicione habemus quod anima est corporis
motor et rector Item anima inquantum anima
diffinitur a philosopho in libro de anima Anima est
endelechia corporis physici organici po
tencia vitam habentis Endelechia hic dicitur
actus primus sive perfectio Ex hac diffinicione
habetur quod anima est unibilis corpori non omni
sed soli organico et physico i. naturali ad
suscepcionem anime racionalis disposito Anima
ergo inquantum spiritus et anima diffinitur ab Au
gustino sic Anima est omnium similitudo hec dif
finicio data est per comparacionem anime ad crea
turas Anima enim ex sui natura ad suscipiendas
omnium rerum corporalium et spiritualium similitudines
apta est Item alia descripcio talis est Anima
est deiforme spiraculum vite hec diffinicio
sumitur a Gen. 2° et dicitur secundum quod anima com
paratur ad deum Non enim extraducitur vel semina
li racione propagatur sed a deo corpori creando in
funditur et infundendo creatur Item Gene
sis diffinitur anima Anima est spiritus intellectu
alis ad beatitudinem in se et in corpore or
dinatus hec diffinicio datur in relacione anime ad fi
nem sive quod non solum separata beatificatur
in se sicut angeli ymmo et in corpore
glorificato ipsius beatitudo amplificabitur

hec Thomas de virtute theologie li° 2° ca° 2 viij°

Anima secundum re phi varijs peritissimorum scientiorum et catholicorum doctorum sententia accepta est spiritualis substancia et racionalis ad vivificandum corpus humanum ex nichilo creata. Quantitatem vero anima habet non dicit Augustinus sed non dimensiva sed potius activa et virtualem et quia simplex est anima ideo nec angustari nec dilatari est susceptiva quia non in corpore maiore maior nec in minore minor reperitur secundum Augustinum. Multitudo quoque potenciarum in anima non ponit maioritatem in anime natura sed multiplicem effectivam. Anima est vita perpetua memoria intellectu et voluntate ad ymaginem dei facta capax virtutum vel viciorum susceptibilis pene vel premij arbitrij libertate potencijs et habitibus et affectionibus decorata caret pondere figura et colore passibilis est in mundo magna recta bona eo magna quo capax est eternitatis eo recta quo appetitiva est bonitatis eo bona quo particeps est divinitatis. hec 2° li° de virtute ca° xxix°

Anima dicitur in quantum animat sive corpus vivificat. mens dum vult. ratio dum recte iudicat. spiritus dum spirat vel quia spiritualem naturam habet. sensus dum sentit. memoria dum recordatur. voluntas dum consentit. Hec nomina diversa sunt anima non propter essencie pluralitatem sed propter effectuum et operacionum multiplicitatem. Dicitur autem anima ab a quod est sine et emath quod est sanguis eo quod est sine sanguine. vel dicitur ab a et menem quod est tenue eo quod anima vita corpori tenuit. Potencie anime secundum Aristotelem vegetativa sensitiva appetitiva motiva secundum locum intellectiva. Potencie anime secundum Avicennam vegetativa sensibilis racionalis. Secundum Damascenum racionalis obediens racioni inobediens racioni. hec ibi ca° xxxv°

Anime actus triplex est scilicet vegetare sentire et racionari et secundum hoc distinguitur anime triplex potencia scilicet vegetativa sensitiva et racionalis. De quibus dicit Ambrosius: In anima vegetativa appetit esse. sensibilis bene esse. racionalis autem optimum esse. et ideo nunquam quiescit quousque optimo coniungatur propter hoc ut ait Augustinus cor nostrum movetur tamquam ad centrum ut in ipso summe delectetur. Et hee tres potencie in diversis substancijs tres anime dicuntur puta vegetativa est anima in plantis. sensitiva in brutis. racionalis in hominibus. In homine autem potencie tres anime idem sunt in esse sed differunt in potencijs anime. Nec obstat quod in homine successive et diversis temporibus manifestantur. hec enim est a virtute formativa que racionabiliter prius disponit ad vitam quam ad intellectum ad sensum quam racionem perfectum cum natura non in instanti sed paulatim et successive operetur. Cum autem anima racionalis infunditur corpori tunc potencie prius infundunt et non habent actiones suas. deinceps a virtute formativa sed ab ipsa anima. Anima quoque duas primas potencias scilicet vegetabilem exercet et sensualem tantum in corpore. tercia vero habet exempta a corpore. anime vegetabilis et sensualis non debent dici in hoc anime sed potencie. ut anima vegetabilis dicenda est anima in sensuali sed potencia. Anima autem vegetabilis in vegetabili dicitur anima non potencia. Potencie anime vegetabilis nutritiva generativa augmentativa attractiva digestiva retentiva expulsiva.

Anima fidelis dicitur templum dei propter quinque. Primo quia locus est orationis Mt vj° Tu autem cum oraveris intra in cubiculum tuum id est in conscientiam tuam et clauso ostio id est ne velis inde laudem hominum. Ideo potest dici domus mea domus orationis vocabitur Mt xxj°. 2° quia in ea offertur sacrificium deo placabile ps° l° Sacrificium deo spiritus contribulatus. Tercio quia sunt ibi candele id est passiones interiores et forinsece sunt mortificaciones proprie voluntatis et spiritualium. Mt xvj° Si quis vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam. Quarto sunt ibi mortificatores carnis et carnalium viciorum. Gal v° Qui autem Christi sunt carnem suam crucifixerunt cum vicijs et concupiscentijs. Quinto quia ibi est altare. Unde Heb ult. Habemus altare de quo edere non habent potestatem qui in tabernaculo corporis deserviunt. Quinto quia hic est templum mansionis spiritus sancti. Cor iij Nescitis quia templum dei estis vos et spiritus dei habitat in vobis. Si quis autem templum dei violaverit disperdet illum deus. templum enim sanctum est quod estis vos. Unde Jeronimus Vero Christi templum anima credentis est. illam exorna istam vesti. donaria illi fer. Unde Augustinus de doctrina christiana. O anima christiana evigila et sequere quia iste sit virtus cuius que omnia sustinet. Domini imitare vestigia. Respice quot milia martirum tritam et feceruntque viam. transierunt virgines. transiert pueri et puelle et adhuc dicis quid ducat te qui via veritas est et vita. Via non errans. veritas non fallens. vita non deficiens. Aliter via in exemplo. veritas in promisso. vita in premio. Sic Augustinus.

super Gen ad litteram. Sicut deus omnem creaturam
sic anima omnem creaturam corporalem
dignitate precellit. Item Crisostomus omelia xlix. Nota quod
autem anima est Christi sponsa et dyaboli ad
ultera est. Anima felix separata a corpore
induitur veste alba que septies splendidi
or est sole deinde donatur corona que septies
splendidior est veste et in corona sunt xii la
pides quorum quilibet habet suam virtutem. Primus
habet illam virtutem quod potest videre omnes penas
inferni sine pena. 2us quod scit omnia que fiunt
in mundo. 3us quod si esset totus mundus collectus
in unum posset movere eum ubi vellet. Quartus
quod potest petere a deo quidquid vult. Quintus quod
tam velox est sicut cogitatio nec aliquod
obstaculum potest impedire eius velocitatem.
Sextus quod non senescit nec debilitatur. 7us quod non
potest peccare nec malefacere. 8us quod angeli
vellent esse homines propter tot et tanta mu
nera. Nonus quod tantam pulchritudinem et splendo
rem habet anima a deo quod angeli mirantur.
Decimus quod quelibet anima credit se solam
habere deum. Undecimus quod nunquam potest separari
a deo sed permanebit cum eo. Duodecimus
quod ista omnia habebit anima eternaliter sine amissi
one. Hec Augustinus de anima. Item anime cibus est
divinum preceptum, potus oratio pura, vestis
elemosina discreta, organum laus dei
assidua, requies paupertatis voluntaria, sa
lus corporalis infirmitatis, refrigerium in
angustia, pena ordinata, pax caritas
perfecta. Hec in quadam postilla. Item Bernardus super
Cantica. Est celum anima sancti habens solem
intellectum, lunam fidem, astra virtutes
vel certe sol iustitie est zelus autem fervens
caritas, luna continentia. Item ibidem. Cadit
asinus et invenit qui se sublevet, cadit
anima et non est qui manum apponat.

Animalia. Quatuor animalia
apud Ezechielem significant quatuor evan
gelistas et etiam omnes in quibus
perfectum, ibant et non revertebantur, ad media
revertebantur in similitudine fulguris quia
a contemplatione ubi deum sciunt non possunt reve
nire ad bona opera vite active. Item vadunt
[illegible] predicando gratiam dei celestem insinuant
et faciunt [illegible] sed redeunt ascendendo ad
deum faciunt. Hec Gregorius super Ezech. omelia vii.
Item Gregorius omelia vii. Animalia ambu
lant et elevantur cum sancti intelliguntur sepius
quod moraliter vivant et in contemplatione
se suspendant. Animalium quedam sunt
nociva. Queri solet de venenosis et
perniciosis animalibus utrum post peccatum hominis
ad vindictam creata sunt an potius creata innoxia
peccatoribus nocere ceperint. Sane dici potest
quod creata homini non nocuissent si homo non pec
casset; puniendorum namque vitiorum et terren
dorum vel probande et perficiende virtutis causa
nocere ceperunt. Fuerunt igitur creata inno
xia sed propter peccatum facta sunt noxia. Hec 2o libro
sententiarum di. xv c. 1o. Cum Augustinus super Gen.
De ibidem de minutis animantibus utrum in
primis conditionibus creata sint an ex rebus
corruptis postea ordinata sint. Plerique
de vivorum corporum vitiis vel exala
tionibus sive cadaveribus gignuntur, quedam
etiam de corruptione lignorum et herbarum et
fructuum, et deus auctor omnium est. Potest etiam
dici quod ea que de corporibus animalium maxime
mortuorum nascuntur cum animalibus creata
non fuerunt nisi potentialiter et materialiter.
Ea vero que ex terra vel ex aquis nascuntur
vel ex eis que terra germinante orta sunt tunc
creata fuisse non incongrue dici potest. Hec ibi
magister recitans Augustinum. Nota inde Augustinum
ubi natura bruta pa. i fine. Animalia
nociva presunt hominibus multipliciter. Sunt enim
heretici qui vel credunt cum Manicheis quod deus
non fecit nocivas bestias vel naturam cor
poream et quod deus fecit aliquid sine utili(tate) quia
opus creans sine utili foret frustra. Unde
putant heretici feras bestias et crudeles
animalia venenosa muscas et similia esse
superflua et nociva, cum tamen manifestum est ipsa
esse utilia. Primo in hoc quod creature multa
indicativa sunt scale vel specula quibus
mens humana potest in deum ascendere. Pos
sumus enim ex magnitudine vel virtute creature
contemplari creantis potentiam, ex forma vel
pulchritudine creantis sapientiam, et ex ordi
natione vel utilitate creantis bonitatem vel
benivolentiam; et sic vilissima vel parvissima
creatura qua homo sic in creatorem ascendit
que est celum celorum scandenti utilior
quam auri rutilus fulgor vel argenti nitor
quam gemmarum perspicuitas vel fructuum
terre ubertas et quevis secularis potestas, quia
propter si formica musca fuit et potenti con
scensus scala est ut sit tunc utilior quam equus
bellicosus super quo acquireres quantumcumque
humanam gloriam et acquireres omnia reg
na mundi. Secunda utilitas est quod omnia
ista etiam venenosa sunt hominibus medici
nalia propter virtutes suas naturales a deo
utiliter conditas, et sic habent ad integritatem
universitatis creature plurima [illegible]. 3a
utilitas est quod instar cistis fellis congre
gant in se venena terre aque et aeris

q° aliunde dissipa sufficient alimenta inte
gusatois et p ɔsequens causabunt epide
mias et pestilencias et qd maioris ascriam
ɔfuat ocasionaliter mias vitas / Xta vi
litas e ex eo qr sunt instrumenta dei castiga
cia pctores et p ɔsequens sunt eciam bonis q
mali vtilia / quedam enim ledunt quosdam
morsu veneno vel vnguibus tn ois pe
na sit iusta hor pctm iuste puniunt hos
a pctis aliunde sectum reuocant / hos ad
paciam excitant et hos ex lucencia diuine
sapie ad laude dei elevant / quid quesso
ɔgrencius ɔtendet ꝑmum psumptuosa
supbiam q̄a ɔsiderando qr iste qui
ipitius mundi huius oim aialium dnacoz
et ex inobediencia minimi madati toti
decalogum sit impotens ad supandum aut
vitandum musce vel pulicis importunitaz
molestia Et sic estio q omnis racie et
pnacōnes ut tenebr budicunt dno et
p ɔsequens laudat eum ne dum qr dicunt
ivestigare tminite sz potenciaz sapiam
et beniuolencia infinitam Sy qr i rebus
suis exemplaribus sunt nob libri ut istarum
coꝝ budicamus dno et laudemus / et zo
h faciunt pficiendo regulariter suu offim
Cu igr ɔn po dz / Vidit ds cuncta que
fecerat et erant valde bona / desistamus
ocasione opis incpare artifice cuncta
venera estimus sic facimus tenetes no
men dei i vanum assumimus h doctor
Albertus sup madato scdo cao xxvo

Antixpus / Augus sup pr. insi
diat in occulto sꝫ leo i cubili
suo. hic agit de antixo d. leone
in cubili dt cu in quo vis et doli opabit
pa cu pssecucō violenta fiat eccie ut
tu pspcoibz tormētis reddibus ppulum
ad sacrificandum cogentibus Alia psecucio
fraudulenta est / q̄e ut p hmoi heti
cos et falsos fres agitur Ita supest p
antixpm ventura qa nichil est pma
ɔsimis q̄m et violenta et fraudulenta est
vimq habebit in imperio / dolu i mi
raculis ad vim relatum est / qr dctm est
leo / ad dolos qd dctm est in cubili suo
et cursum ipa repetitu sunt quo ordie In
dolu ptinet / qd aut sequit rape pau
pem du attrht eu violēcie deputat
attrhit ei sufficiat / quibz pt cruciatibz
affligēdo ad se adduci / Et dico que
sequr / ipa sunt i muscipula sua humi
ꝫ e doli eius Inclinabit et cadet
cu dnabit pauper vis e Muscipula
et bn sigt insidias. dnacio vo insi
nuat terrorem aptissime et bn aut

In muscipula sua humiliabit eu cu ei sig
na facere cepit quanto mirabiliora videbuntur
homibz tanto illi sancti q tūc erūt contep
nent et q p meliori hebunt qd ille cu
p mocenciaz et iusticiam resistent / mirifi
cis factis supare videbuntur / sꝫ inclinabit
et cadet / cu dnabitur pauperum i. dū que
libz supplicia invo gelbit resistentibus
sibi famis dei h ille / Antixps arma
bit quatuor modis sꝫ callida psuasioe
mi a lor facere vel facere. donorum
largicōe et tormentorum exibicōe Pmus
modus subuertendi hoies erit callida
psuasio / pdicabit ei noua lege nouam
prima esse et lege xpi posse destruet
pdicatores vo sui distrient p vniuersas
ptes mundi Impediet / intellomq apli
antixpi ne scptura sm veritate a catho
licis doctoribz exponatur vel a fidelibz
audiatur ipi aut bonos se ee simulabunt
et tn mala suadebunt / Scdus modus
subuertendi insigt erit p falsa miracula
q p magica arte faciet ea et recitat
ibi multa miracula q finget se facere
tam ipse q i suis mebris vn Augus
ut ibidem allegat Pensemq insigt que
erit huanemet ista teptacō qn pius
martir corpus tormentis subiciet et tn
tortor eius ante eius oclos miracula
faciet et credi pt q ista iudicara multo
plurima implentur hodie in affectu ad
sensum spualem / Tcius decipiet pmi
ncā / ipe naqz inveniet thesauros
abscōditos p quos ad se quosdam se in
clinabit / plurimos ditabit dimittens
huius seculi et tunc falsam eorum felicitate
ad decipiendum alios ostentabit / Xtus
ɔpellet p minas et tormenta quos
aliter vincere no potuit / tanta vo sic an
gustia erit tribulacō ut i errore ducat
si fieri pt et electi Mt xxiiij Mr xiij
Surget ei pseudo xpi et pseudo pphe
et dabunt signa magna et pdigia ita
ut i errore ducantur ut d Et ad clar
ore tpis ostensionem subingit fideles
inquit illo tpe no pdicabunt libere
qr timore excoicati habebunt / et hoc
Bedz qr sꝫ antixp crudelior erit omnibz
psecutoribz ita sancti victoriis fortiores
erunt omnibz retro martiribz Ite i talo
pximo sequenti sic habetur / Pdicatoris q
mois antixpi multos sibi societ et
ad se trahet vn Apok xij Cauda
trahebat terciam ptem stellarum celi
et misit eas in terram / trahens malos

p muner bonos p tormenta simplices
p falsa predicacionem et ficta miracula qui
a iusti et sancti credebant et adhebunt sibi
p suo arbitrio voluntatis decepti h thos
de vit thes lib viii tit viii et ix etc

Antixpi aduentum. Ambrosius concor
ditur sup illud apli Nisi dissensio ve
nerit et cet tess ii Non prius veniet quam
regni Romani defectio fiet et appareat
antixpus qui interficiet sanctos reddita romanis
libertate sub suo tamen nomine Et Remig sup
eadem epla Nisi venit dissensio quod i
d apostasia ut omnes gentes que Romano
imperio subiacebant recedat ab eis et reve
latus fuit homo peccati i que omnes prophetarum
verba pnunciant homo peccati in quo fons
omnium peccatorum et finis pdicionis i dyaboli
ipse ei universorum pdicio qui adversatur
xpo et ipso vocatur antixpus et extollitur
sup omne quod d deus nec curatur gentium
deos sive hominum pbatum et verum
religionem suo calcat pede et in templo
dei ut in iherusalem ut quidam putant vel
in ecclesia ut verius arbitratur sederit
ondens se tamquam sit xpus et filius dei etc
et nisi inquit fuit ante Romanum impe
rium desolatum et antixpus precesserit xpus
non veniet qui ideo venturus est ut anti
xpm destruat Meministis ait quod ipsa que
nunc scribo p epistolam cum apud vos eram
[illegible] simone narrabam et dicebam vobis
xpm non esse venturum nisi precessit anti
xpus, et ut quid detineat scitis ut
reveletur in suo tempore hoc est que causa sit
ut antixpus in presenti non veniat opti
me nostis nec volo aperte dicere Romani
imperium destruendum quod ipsi non imperium
eternum putant ut sm apok xo In fron
te purpurate meretricis scriptum est nomen
blasphemie i rome eterne, si ea au
dacter aperte quod deus non veniet xpus
nisi prius deleatur romanum imperium iusta
causa persecucionis in oriente tunc ecclesia
surgere videbatur et infra hoc Remig
sup epla predictam sancti pauli apli etc

Antixpus sm ysidorum lib pri de
summo bono ca xxvi Tam inca
[illegible] e prodigia et signa dum venit
ut etiam electis quoddam corporis gig
nat scrupulum in cito conpescetur in illis
[illegible] p [illegible] [illegible] et [illegible]
et electorum pbitate eadem fiet prodigia
Et Crisostomus omelia lvii Cum aut appro
pinquaret regnum antixpi in spu dyabo
licietur demonia et virtutes multe fiet
dt xpc Cum igitur in spu sco eius demonia
appropinquat in vos regnum dei hoc ad compara
cionem hominum ptinet qui tunc fuerint qui
regno antixpi appropinquante in spu dyab
olicantur demonia [illegible] [illegible]
ptinere sciamus quia sicut in adventu xpi et
ante illum prophete et cum illo apli in spu
sco faciebant virtutes et ante illum sic
in adventu antixpi et ante illum prophete
et cum illo pseudo xpiani in spu ma
ligno facient virtutes et prodigia maga
qualia [illegible] nota sunt [illegible]
dit hic ille Et Crisostomus omel lvii Abho
minacionem inquit desolacionis intelligimus
ipsum esse antixpm qui post modicum veniet
speratur et obtinere locum ecclesiarum sanctum sub
spe xpi et multos fidelium desolare Et
in eadem omel dt quia perpetua heresis est que
obtinet locum ecclesie et stetit in loco sancto
ita ut in templo dei sicut deus sedeat Et idem
sanctus volens manifestare tempus anti
xpi ut fideles eius versucias tanto
timeant dt exemplariter quia quando ppls
xpianus serviunt [illegible] cepit deli
quere via xpi et amare que carnis sunt
et mundi quia filia pharaonis et dimisit
fuit in hereses et scismata et fecit sibi ipsos
[illegible] qui reges ubicientes [illegible]
lia seniorum aplorum et prophetarum plausu
adulancium sequentes qui divites eos
fieri et in hospitales consilient et pulcra
et seductores antixpiani in multis prevale
bunt ita ut maxima pars xpianorum domi
ne a xpo sed plus a ipso rege Robo
am Geroboam sequentes et viri pau
cissimi xpiani vilissimi tunc reputanti
in ecclesia dei sub xpo permanebunt Hec
ille similiter omel pa operis imperfecti

Antixpi signa xpo contraria quidam
fidelis volens [illegible] cautelas antixpi
eminentes [illegible] fidelibus quedam
signa xpi et eius adversarii capitulis ad
[illegible] sic declarat agnoscenda Ca
pi inquit pt confirmacio pbabiles istorum
sine ex octo xpi condicionibus et condicionibus
contrariis hominis adversarii manifestis Pa
xpus ei fuit summe humilis. et quo ad
seculare dominium summe pauper Adversa
rius autem videtur michi hominis summe e
latus et summe dominans quo ad mundum 2a
xpc fuit summe allemians sua eciam
adversarius [illegible] videt [illegible] in suis
[illegible] summe ecclie onerosus. 3a xpc
noluit tam temporalia ecclie sue acqui
[illegible] sed cum spiritualia magis
[illegible] occupari Antixpus [illegible] di
mittit occupacionem [illegible] spiritualia et

et cu̅ tp̅alia tamq̅ ceca talpa docet
i se q̅ in fins et aliis occupa̅ri Quarto
xp̅us cruinit patia pedes opp̅ss
hyfiales atq̅ fames adu̅sarius eius
resedet tu̅q̅ alt̅ Quarto i suptuo
so pallacio ex spoliatiōe paup̅um fa
bricato et malefacit paup̅ib̅z Quinto xp̅c
g̅tis dedit paup̅ib̅z fidelib̅z sp̅uale
suffragiu̅ et tu̅ v̅bo q̅ ope docuit
pctm̅ symoniatu̅ p̅rhendi adu̅sarius
aut̅ false fingit et care vendit vota
tu̅ sp̅uale suffragiu̅ et i sua p̅tica
dogmatisat quod symoniacu̅ pctm̅ sit
licitu̅ et a sibi subditis ferre tenend̅ Sexto
xp̅c docuit suu̅ eu̅a̅gelium g̅ualit̅ et g̅tis
p̅plo p̅dicand̅ Adu̅sarius dogmatisat i
bullis i sinodis i sinodalib̅z quod suu̅
b̅n placitu̅ cesareu̅ sit p̅plo publicand̅
Septimo xp̅c docuit tam viui q̅ v̅bo
quod hor mundan̅ et eius lucra tu̅
eis q̅ ipa̅ rapiunt sunt a fidelib̅z fu
gienda adu̅sarius eius dogmatisat q̅o
dimissa doctrina xp̅i s̅t ista sollicite
amplectenda Octavo xp̅c fuit i suis p̅
missionib̅z sum̅e verax atq̅ stabilis
adu̅sarius aut̅ eius i suis falsis et fictis
p̅missionib̅z sum̅e fallax tu̅ xp̅c no̅
p̅misit tales absoluciones a pena et a
culpa tu̅ certis p̅ivilegiis nec i̅dulge
ciis s̅z dedit suis fidelib̅z veru̅ g̅tiam
et sempit̅na salute ai̅e adu̅sarius aut̅
fingit i om̅ib̅z ist̅ oppositive directe
contrariu̅ Et p̅t h̅ octo p̅t studiosus p̅ci
pe quod xp̅us et adu̅sarius eius
i doctrina et op̅ib̅z contrariant̅ Circa nos certe
talis captualit̅ antixp̅c s̅t Jeronimus sup̅
illud Dan̅ xii Beatus q̅ expectat et
p̅venit usq̅ ad dies mille trecentos
t̅ta xxxv Beatus inq̅t qui in̅fecto
antixp̅o dies sup̅ nu̅ p̅finitu̅ xlv
p̅stolat̅ quib̅z et dn̅s salvator i sua ma
iestate ventur̅ e̅ Quare at p̅t in̅fectoz
antixp̅i xlv dierum silenciu̅ sit d̅ne s̅cie
est nisi forte dicam̅ q̅ dilatatio reg
scitoz pacie comp̅batio est h̅ Jeronimus ibid̅
Cu̅ fuerint anni co̅pleti mille CC et
decies deni p̅t p̅tu̅ v̅ginis alme tu̅
antixp̅us regnabit demone plen̅.

Apparicio Decies p̅t resurrectionem
sua̅ xp̅us hominib̅z apparuisse
ab ewang̅elistis describit̅ p̅mo ma
rie magdalene flenti ad monumentu̅
Johis xx 2o eidem marie cu̅ altera
eiusdem nominis femina p̅gentib̅us
illis nunciare discipulis eius
resurrectioem q̅ occurrit eis dicens avete
ille aut̅ accesserunt ad tenend̅ pedes
eius ut̅ vult 3o Symoni petro Sicut
dn̅s ve̅ et apparuit et̅ luce vlt Quarto
duob̅z discipulis euntib̅z i castellu̅ E
maus q̅ cog̅verunt eu̅ i fractiōe panis
luce vlt Quinto residentib̅z i yerlm̅
discipul̅ p̅pt̅ metu̅ iudeoz et thomas
no̅ erat ibi vbi i̅suflavit eis sp̅m̅ scti̅
nec dans eccle Joh xx Iste quintus
apparicio erat die ipo resurrectiois Sexta
apparicio erat p̅t dies octo q̅n erat cu̅
eis thomas i̅mittens i latus ih̅u ma
nu̅ Joh xx Septima piscantib̅z septem
discipul̅ ad mare tyberiadis vbi att̅xe
runt rethe plenu̅ magnis piscib̅z cliii
et rethe no̅ erat scissum Johis xxi Oc
tava i mo̅te Galilee q̅ d̅r thabor
q̅n ut ait Ma̅t discipuli abierunt i Gali
leam in monte vbi co̅stituit ill̅ ih̅c
et videntes adoraverunt eu̅ ut vlt No
na q̅n apparuit ill̅ i̅credentib̅z videnti
sti i cenaculo et exp̅bravit incredulitatem
eoz ut vlt Decima i mo̅te Olive
ti q̅n viderunt eu̅ elevatu̅ ascenden
tem i celu̅ no iam i t̅ris s̅z in aere
loquentem q̅n sicut ait lucas vlt edu
xit eos ext̅ civitate i Bethaniam
et tu̅ b̅ndixit ill̅ elevatis manib̅z fere
bat̅ i celu̅ luce vlt et act̅ p̅o Hec in
glo̅ sup̅ vltio ca̅lo ut eva̅ngeliste

Apparicio xp̅i multiplex e̅ ut i qua
da postilla sup̅ isto textu Multifor
mis sapia Effes iii Sapia dei i xp̅c
apparuit p̅mo in forma sui p̅fill̅ no
form̅ sui accipiens. 2o i forma pctoz
Roma viii filiu̅ misit deus p̅r s̅limu̅ne
carnis pcti. 3o i forma claritat̅ solar̅
Mat xvii Resplenduit facies eius s̅t
sol Xto i forma infimi ysa̅ xxxv
Reputavim̅ eu̅ q̅i leprosu̅ Quinto in
forma ortulani Joh xx Maria esti
mabat q̅ ortulan̅ eet Sexto i for
pegrini luce vlt Tu solus peg̅nus
es et no̅ cog̅novisti et̅ S̅t magr̅ sniaz
lio 2o ca̅ viii Illud indubitant̅ igt̅
teneam̅ q̅ deus i essencie sue spe̅ nu̅q̅
mortalib̅z apparuit s̅z famulo suo
moysi d̅r Exo xxxiii No̅ videbit
me ho̅ et vivet et Joh p̅o la̅ Deum
nemo vidit unq̅ Visibile ei q̅q̅
no̅ e̅ q̅d no̅ sit invisibile io sub̅a sive
essencia dei q̅n nullo mo̅ invisibilis est
nullo mo̅ p̅t esse p̅ceptam p̅t ee visib̅l
p̅vide illa o̅ia q̅ p̅rib̅z visa s̅t tu̅

de illis putare per creaturam factum esse ma-
nifestum est. Et si nobis lateat quid ea mi-
nistri angeli fecit deus per angelos tamen
factum esse dicimus. Audeo igitur fiducialiter
dicere nec deum patrem nec verbum eius nec spiritum
eius qui est unus deus per id quod est atque
idipsum est ullomodo esse mutabilem ac
per hoc multo minus esse visibilem. secundum Aug. ibidem.

Appetitus. Appetitus proprie excellen-
cie persuadet nobis tamen primo quod in
loco dignitatis sunt in maiori peri-
culo sunt. Primo quia honores secum pericula
trahunt et quanto maior honor tanto ma-
iora pericula. 2° quia in maioribus criminibus
sunt qui presunt. 3° Cave honores quos sine
culpa tenere non potes, sublimitatis enim
honorum magnorum scelerum est. 4° quia ma-
iori pena punientur qui in loco dignitatis
male se habent. Apoc. xviii. Quantum glo-
rificavit se et in deliciis fuit tantum
date ei luctum. Item 5° non est facile
stare in loco Petri et Pauli tenere cathe-
dram regnantium cum Christo qui hinc di-
cuntur sanctorum filii sunt qui loca tenent sanctorum
sed qui exercent opera eorum. secundum di. xl. Item
Aug. ibidem. Nos qui presumus non ex
locorum vel ex generis dignitate sed morum
nobilitate innotescere debemus. Greg.
Non urbium claritate sed fidei puritate,
non loca vel ordines creatoris nostri nos proxi-
mos faciunt sed nos aut bona merita aut
mala distinguunt. Item Greg. in Reg. li. vii°
epistola xxxviii. Scribens Johanni Constantinopo-
litano sic dicit. Et quia resecanda vulnera
leni prius manu palpanda sunt rogo de-
precor et quanta possum dulcedine exposco
ut fraternitas vestra cunctis sibi adulantibus
et erroris non differentibus contradicat, nec
stulto ac superbo vocabulo consentiat appel-
lari. Item eodem li. c. xxxv. Si igitur minister
illud nomen in ecclesia sibi quisque arri-
puerit quo caput fit omnium bonorum frater uni-
versa quod ecclesia quod absit a statu suo cor-
ruit, quod is qui universalis appellatur cadit.
Sed absit a christianis cordibus nomen illud
blasphemie in quo sacerdotum omnium honor
adimitur dum ab uno sibi dementer
arrogatur. Item ex concilio Affricano di.
xcix c. ix. Prime sedis episcopus non appelletur
princeps sacerdotum vel summus sacerdos vel
aliquid huiusmodi sed prime sedis episcopus. Item
Crisostomus omelia l. in opus imperfectum. Christus
non magis remunerator est operum quam
voluntatum. nec putet se laycus quod dyaco-
nus exe... quod dyaconus est beatior est quam laycus
studiosus, non enim apud deum honorabilior sed
voluntas neque enim dyaconus beatiorem se
putare presbitero ex eo quod presbiter est quia
si fuit bonus laycus, nam quando minister
ex deo est bona et perfectum voluntas ex nobis.
secundum illum super isto textu: Ut duo talenta etc.

Apocrifi. Apocrypha dicuntur que sunt
quorum quedam quorum veritas et
auctor ignorantur ut liber de in-
fancia salvatoris, quedam quorum veritas
ignoratur sed non auctor ut itinerarium
Clementis, quedam quorum auctor ignoratur
sed non veritas ut in libro Sapientie et huiusmodi,
quedam quorum nec auctor nec veritas igno-
ratur sed sunt non autentici ut Ecclesiastici.
De primis duobus nichil confirmatur pro
ex ultimis duobus patet. secundum in postilla Theo-
randi quod Hebrei tres fecerunt ordines
in veteri testamento primus continet quinque libros
Moysi. Secundus ordo prophetarum Josue Iu-
dicum Samuel Malachias Ysayas
Ezechiel Jeremias Ezechiel xii prophetas
que octo volumina prophetarum dicuntur. Tercius
ordo agiographorum Job psalterium proverbia
Ecclesiastes Cantica canticorum Daniel
Paralipomenon Esdre Hester que novem sunt
extra hos libros in extra canonem
apocrifa dicuntur scilicet Sapientia Ecclesiasticus
Judith Thobias Ruth et Machabeorum
libri duo quos licet inter apocri-
phos sapientes, ecclesia tamen Christi inter divinos
libros predicat et honorat. secundum Ysidorum
Ethimologiarum vi. Et quinque libros Moysi Jo-
sue Judicum Samuelem et Malachiam
ac primos libros sex prophetas istos
Hebraice reliquos ritus excellere reseruntur
sed agiographa sunt Daniel David
Hester et Esdras Job Paralipomenon et tres
libri Salomonis. Restant apocrypha
Ihesu Sapientia pastoris Et Machabeorum
libri Judith atque Thobias. Item novi
testamenti ordo est primus quatuor ewangelia epistole
Pauli Petri Johannis Jacobi Jude Actus
et Apoc. secundum de prologo ante libros Re.
et de pluribus compositis Nota in Canone
xv et xvi di. per totum. Concordat Ysidorus
Ethimologiarum c. 10 de scripturis novi et ve-
teris testamenti etc.

Apostoli. Apostolus dei missus apostolorum
quatuor sunt quatuor a deo a deo et per
hominem. per hominem et ex se a deo
enim missus est Moyses a deo et per hominem

sicut Josue rraue / p honem tm sicut mīt
tpib; mlti fauore vulgi sacerdotu ꝑbro
gati sut ex ꝑ tm sicut pseudo ꝓphe sut
Prosius Quo possimg scie qui mittat
a deo Aug Cognosce missu a deo q̄ no
paucoꝝ hoim laudatio ul potig adu
lacio elegit ſʒ illu que ꝛ vita ꝛ moꝛes
optimi et examinacone aplicoꝝ sa
cerdotu ul vniuſoꝝ ꝓploꝝ iudicio pbat
q̄ no appetit peſſe q̄ pertinaz no dat
ut epatꝰ honore accipiat na q̄ pee
festinat ut quida patꝝ elegut exps
sit Gaudat ſe no eſſe epm q̄ peſſe deſi
derat no pdeſſe ꝟ Aug de lib quib;
q̄ruſti Quē em miſit deus vba dei
loquit̄ Sic apli dicut̄ sal eo q̄ p eoꝝ
bona q̄uſacom tenet / ſtultos in ſtultitate
ꝛ dicut̄ lux mudi eo q̄ p eoꝝ boni
exemplu ꝛ pdicatom verā incredulos
ducūt ad fide ꝛ malos ad bona co
uſacom ꝟ Criſ omel x B Apli dni
nri ihu xpi om̄i quod bona habuert
no aut om̄i ad pfectu ſʒ q̄ vnuſqiſq;
eoꝝ ī aliquo pnato bono mag pfect
morſuit q̄ alt ut pote Petrꝰ ī fide
fortior q̄ ceteri Johes in innocecia
simplicior q̄ ceteri ꝛ ſalus ꝑ potes diſ
cne xpus qui aucte denciās nomi
ita petrꝰ reqeſcat ī fide Johes ī inocecia
ꝛ vnuſqiſq; apli illa vtus e thronꝰ ī
q̄a pfecior ceteris fuit / xpi aut omēs
vtutes quaſi vna e ſedes q̄ ī omi
vtute equalit ille ſolus pfectus e ꝟ
Criſ omel xxv d Sic apli apoſtola
tus putat̄ a nob honor ipius eſſe Ne
aut honor eius no eſt ſʒ miſtiu eiꝰ
vn paulꝰ de aplatu ſuo dicebat 2a
cor ix Si ei ewāgeliſem no e michi
glia neceſſitas ei m̄ incubit Ve em
michi ſi no ewāgeliſauero / ſi em volēs
hoc ago mercedem habeo / ſi aut iuite
diſpenſacio michi credita e ꝓpt q̄ nec
aplus laude hebit apud dm q̄ aplꝰ
fuit ſʒ ſi opus aplatꝰ ſui bn impleuit
In nllo igit̄ hoim eſt honor niſi in quo
bn impleuit opus ſuu ꝛ nlla q̄tepcio
eius niſi ī q̄ neglexit ꝓpm opus ꝟ Criſ
omel xxviij Apli audientes q̄
coram regib; ꝛ iudicib; ſtare habebant
neforte dicut ad xpm / tu ipe dne ſcis
q̄ ī iſtoꝝ iudicib; ſcolaſti pſut quo
igr poſſimꝰ nos hoies piſcatores ꝛ ſi
les reſpom illis dare / tu aut ab inicio
nos no docuiſti loqui ſʒ crede deniq;

cu nos diſcipulos congregares no inveniſti nos
ī capitolio phicos libros legentes ſʒ re-
thia ī mare mittentes neq; dixiſti veite
faciā vos advocatos meos / ſʒ veite fa
ciā vos piſcatores hoim Conſiderās
mīus vidiſti eloquencias ī nob no ele
giſti / xpus ei inqt Cu tradent vos
nolite ſolliciti eſſe quo ꝰ qd loq̄a-
mini mea e cauſa Ego huiꝰ auxilio
no indiget ꝰ vos in tmo pſona pſta
te et ego vob ſenſu dabo / nā ſolli
citu eſſe cu iudicau no e ꝓpaco rei
ſʒ deſperaco in deo Si ei ꝓpt aliquē
actu iter facturꝰ es ꝰ domu edifica
turꝰ es cōſideras qualitate actui q̄n-
titate itineris ꝛ expēſis ꝰ q̄gās ꝑpaꝝ
ut ſtrumēta / in iudicio aut vbi neſcit̄
futurā interrogacio q̄uo pt ꝓpari reſpo
maxie cu in iudicio tli iudices no
a ſemetipis locunt ſʒ dyabl's ī iudicib;
nemo hoim ſcit que ſut hois ni ſps
·c· q̄ ſut in eo / ſi igr ex vob loqui ſim
vbu reſpondebit ſi aut de ſpu ſcm co
gitacom eoꝝ / ſi in te q̄o ut ī cauſa ſua
loquat̄ ds ī vob q̄ cūſciam nomi
interogatꝰ q̄ igr ſollicitꝰ e q̄d loq̄t
ī ſua ſapia ſpeat qe e pma cauſa
ruine · cōſidere q̄o q̄ q̄ vob ī pace ſuſ
tetut mlto mag adiuuabit ī bello
ꝟ Criſ omel lxv G Ad aplicaꝝ dig
tate ptinet oia vende ꝛ forma ewā
gelica paupib; dare ut no nichil de
hereditate tre poſſide ꝟ Jeg epla C
xviij de C Et nouimꝰ q̄ officium
aplatꝰ gerunt epi · Septuagita duo
rū diſcipuloꝝ typū gerunt pſbiteri atz
ī eoꝝ loco cōſtituti in eccla ꝟ ī Ca
none di xxi ca ſ Juno ceſ Sic int
aplos pma erit diſſenſio pa luc
xxij quis eoꝝ videt̄ eſſe maior q̄
pficiebat eccle ꝓpt doctrina xpi ut
maioritate enitemꝰ Secūdu int pe
tru ꝛ paulu ut pz Gal ij ut huiꝰq;
ſenciat quis de ſeipo Tcia int pau
lu ꝛ barnabam ꝓ Johe marco ut
diuiſi ecclam vtilig edificauert Act
xv Vn eliat̄ q̄ in eccla militate
ſp eſt diſſenſio qm int bonos · Nota
de paulo lit vja

Arbitrium liberꝝ / liberꝝ arbi
triu ut ait Aug eſt facultas
racis ꝛ volutꝰ qua eligut̄
boni gra aſſiſtete mala vo gra
deſiſtente In hac diffinicoe poz racio
ꝛ volutas / racio quod ut cōſiliuꝰ
volutas aut ut imperator Racio

dicat aliquis esse bonum vel malum voluntas
eius dicat fiat vel non fiat. Notandum quod libertas liberi
arbitrii est in libera actione sufficienti sed non
in libera coactione efficienti. Nulla enim coac
tio exterior est sufficiens causa ut aliquid
fiat licet quandoque sit efficiens ut patet in multis
qui coacti sunt negare Christum per tormenta quia
in huiusmodi coactu voluntas est ut ait Augustinus.
Quia eos petere et habere aguntur non desistit
libertas arbitrii quia cecus vel fessus vel clau
dus in foveam cadens quamvis extrahitur a fo
vea in qua cecidit non fuit hic illo invito
libertas arbitrii triplex est scilicet a necessitate
a peccato a miseria. Prima libertas est nature 2a
gratie 3a glorie. Prima est bonorum et malorum 2a
est tantum bonorum 3a in celo regnantium. Et patet
quod libertas viatorum est nolle vel velle pec
care et eciam posse peccare. Sed libertas in paradi
so fuit posse non peccare et eciam posse non
temptari. Libertas autem patrie est nolle et non
posse peccare nec posse temptari. Secundum Thomam
de virtute theologica libro iii c. lv.

Arbitrium
liberum liberius est in bonis quam in malis quia
in bonis tamen omnia est fructus misericordie sed in malis fructus
miserie et peccati sed in peccato est liberrimum quia
omnis talis fructus deficit. Nota quod Deus
liquido posset mala facere sicut et angeli
nec anime beate tamen est in eis liberum arbitrium
quia ut bonum eligunt et malum declinant
non ex interna necessitate sed ex libera vo
luntate. Eodem modo dicendum de dyabolo quia
dyabolus habet liberum arbitrium bonum tamen
semper respuit et malum eligit sed hoc non fit
in eo violenta coactione sed voluntaria obsti
natione. Liberum arbitrium habet se indifferenter in
quosdam ad bonum et ad malum ut primus
parentibus ante lapsum. In quosdam autem habet
se plus ad malum quam ad bonum ut in re
generatis post baptismum. In quosdam se habet
plus ad bonum quam ad malum ut in sanctis
atque in viris. In quosdam vero se habet ad
malum ut infidelibus non regeneratis. In
quosdam vero se habet ad bonum ut confir
matis sicut fuit beata virgo post conceptum
filii. Secundum ibi. Jeronimus in expugnatione sed
ad Damasum papam. Liberum in quo sic
fatemur arbitrium ut dicamus nos semper indi
gere Dei auxilio et tam illos errare qui
cum Manicheo dicunt hominem vitare non
posse peccatum quam illos qui cum Joviniano
asserunt hominem non posse peccare utique
tollit arbitrii libertatem. Nos vero dicimus
hominem semper in peccare et non peccare posse
ut semper nos liberi confiteamur esse ar
bitrii. Hec est fides quam in catholica ec
clesia didicimus et quam semper tenui

mus. Secundum Allent(?) de fructu Dei xxxviii c. ult.

Arbori comparatur vir.

Arbor(?) vir iustus comparatur arbori unde psalmus
erit tamquam lignum quod plantatum
est etc. Huius arboris radix est habitus cari
tatis. In caritate radicati et fundati
ramis desideria scilicet affectionis in Deum.
Ezech. xxxvi. Montes Israel ramos vestros
expandite. Flores mores honestatis.
Eccli. xxiiii. Ecce quasi vitis fructificavi etc.
Folia verba edificatoria. Psalmus. Folium eius
non defluet. Fructus opera sanctitatis. Matheus iii
facite ergo dignos fructus penitencie. Secundum in quan
dam postilla. Est arbor homo cuius ra
mi spiritualis sensus, gemme scilicet cogitati
ones, flores bone voluntates, poma
opera. Hec a demonibus excutiuntur si secus viam
sint in mundo plantate quia sicut difficile est
arborem iuxta viam positam fructus suos
usque ad maturitatem servare sic difficile
est virum fidelem in mundo istum vincere
id est in actibus eius iusticiam eius immacula
tam usque ad finem eius tenere. Secedere
igitur a via et platea in loco secreto
ut nec mundus habeat aliquid tecum com
mune nec tu cum mundo. Crisostomus xx
xii. C. Est arbor terminum est ex quo
venio ad arborem et fructum non invenio.
Arbor genus est humanum triennium tempus
ante legem tempus sub lege et tempus gra
cie. Circumfodere est humiliter penitere. Ster
cus est sordes penitencie. Secundum Augustinum de verbis
Domini sermone xii et xxxv.

Arbor inscientie(?)
Est arbor dicta scientie boni et mali quia homo
qui voluit discernere bonum a malo per
preceptum per experimentum didicit ut tange
re vetitum inveniret supplicium. Secundum Augustinum
ibidem sermone xxxiiii etc.

Archidiaconi.
Archidiaconi dictum est quod in
pleisque locis archidiaconi super
presbiteros et parrochianos quan
dam exercent dicionem et ab eis censum
exigunt quod magis ad tirannidem quam ad
rectitudinis pertinet formam. Sic enim iuxta
Apostoli sententiam episcopi non debent esse dominantes
in clero sed forma facti gregis ex animo
multo minus facere hec debent isti. Oportet itaque
ipsos regularibus disciplinis nec pravi
tate et avaricia presumere. Secundum Hec
di. xc. iiii. c. dictum est. Est beatus Gregorius
Petro subdiacono scripsit dicens. Cognovimus
si quis ex familia culpam fecerit non in
ipsum sed in eius substantiam vindicatur. De qua
re precipimus ut quisquis culpam fecerit in
ipsum quod vel dignum est vindicetur a
communione autem eius abstineat. Secundum xvi

qui[d] Cog^n^ing ibidem in tr^a^ se. Si q^s^ vero
ex familia ecclesiastica sacerdotes vel leviticae
monachi vel clerici vel quilibet alij lapsi
fuerint dat eos in potestatem volunt sunt eos
ecclesiastico iure non subtrahi ibidem p^z^ xviij
q. v. c. si. Archidiaconi quemus ex officio
suo clericorum vitam diligenti examinatione
debeat inquirere et que corrigenda invene
rit epo intimare tamen super eos dimictum ess
e et censura ex eius exigente prohibentur h
extra de of. archidiaconi. Item si quis epus
fornicationem presbiterorum dyaconorum vel cri
men incestus in sua provincia precio vel p
cibus intervenienti consensit vel commissu
auctoritate sui officij non impugnant abso
lutos suspendatur. h. di. viij. Si sacerdos. Epus q
tamen crimina non corrigit magis dicendus
e canis pudicus quam epus. h. ibi Aug. Item
quia neque epi neque archidiaconi neque eorum
ministri exercitum emolimentum vel questu
quod temporale a quocumque publice peccante avide
exigat vel cupide recipiat vel in peccato
quecumque foveat vel favcat ne pro corri
gendis excessibus et criminibus puniendis a
clericis vel laycis penam pecuniariam quocumque
recipiat. ecclesiastica censura sub appellatione
omnino premissa compellendi sunt p^z^ quinto li
decretal. de. sy. c. nemo et de pe. et re.
c. lig. Vin pisensis de vicijs cap. de ac
ceptione munerum. Vide ei imponere qui
culpam meam in vendet ita impingere
quod iustitiam quam debet ex officio non vult facere
nisi aliquid sibi detur. Ad quod inferi potest id
Cum accepero tempus ego iusticias iudicabo
tamen iusticia dens iudicabit et pecca vendi
tores condempnabit et quod pro munere falsum
testimonium dicunt deum qui veritas est vendunt
A sibi qui pro munere falsum iudicium faciunt
deum qui iusticia est vendunt. Archidiaconi
cupidi esse videntur quod contra ad torti
ones per potificeris archidiaconos et eorum
ministros clamat multi quo multiplica
tum clericus quam laycus subiectus mille me
andris extorquendo ab eis pecunias si
mulando medicinam correctionis subiecti de
luxuria et de alijs inobedientijs tamen tantum
de salute filij sui intendere eo quod sacerdotium
ne est commissum secundum regimine animarum subiecte
sunt in potestate sua regularis seculme
rum medicine dicti tortores licet ex le
gibus suis predicare debeat. sic igitur ymo
ipsam desententes ut layci intendunt
amerciamentis laycalibus communibus quam dul
tempales. Extorquent namque pecunias sicut
laycus eque moderate ut clerici in casu
quo sit pecti occasio. Ideo illa multatio

insudabilis facta non pertinet prelato ut cle
rico. Item tantum intendens saluti animarum subditi
ut medicus sed medicinas exhibitores et le
niores et sanatores apponere quod humor sub
peccato et alie pene penitencie peccato suo di
recte contrarie. Igitur hic ipso dimisso debet
humilis medicinas apponit parietes curare
Item nullus insirmus et specialiter peccator sed accipe
medicinam ab homine nisi gratis sed non licet
clero imponere penam pecuniariam nisi sub co
lore medicine. Igitur subiectum non debet sic pol
ne pecuniam nisi gratis. quemus autem peccatores
sit cogendi ad bonum licet tamen est pro officium
laycale. Item deus non punit bis in idipsum
ut p^z^ Jere. et naum pro. et xxiij q. v. odia
igitur. Sed talis multatus est punitus a suo
confessore per crimine cum pena quantum penitenciam
condignam imponeat que iam complet. ex
sibi dubio ideo non debet afflictum iusto
superaddere ne forte offendat in limites
pene dei et sic tollit fructus quo debet op
tere publice delinquentes publice puniri et
omnino satisfacere officio eius. h. doctor cantuariensis
lib. mandatorum cap. xxxj in fine.

Armatura xpiani armatura sunt
mandata dei si transgredit ar
mis propriis demon eum interficit
h. Aug. de v. dei et apli. s. hominis. Item
arma predicatorum sunt iudicia et iacula
sunt verba eorum quibus feriuntur peccatores. h.
Greg. sup Ezech. omel. viij. Item arma
xpianorum sunt fides et bona opera. h. ibi
omel. viij. Item qui avaricia religi
onis colore depingit et qui dyabolo xpi
arma prestat ut armet iniquitas dum pi
etas estimetur. h. Cris. omel. xlij. B. Item
consermatio qua conformatur anima trinitati
incorrando intelligendo et diligendo ipsam
precaria est caritas anime que est potencia
h. e. galea salutis de qua loquitur apostolus
Ephe. vj^o^. Si infirmum est caput anime et ce
tera membra dolent. lorica iusticie est
ipsa virtutum connexio et concathenacio ad
invicem quod potius debet lorica iusticie quam prudencie
vel alterius quia iusticia est generale nomen om
nium virtutum contexio autem huius lorice ex circul
scripta ymaginarie. Iusticia est amor habendi
se ad quodlibet sicut se habere debet. sed ex hoc
amore statim nascitur amor cognoscendi
qualiter se debet habere ad quelibet et ita de iu
sticia egreditur prudencia. Item de eodem amore
nascitur amor cohibendi et refrenandi de
quod ultra modum compellere nititur et ita tempe
rancia. Item iterum de eodem nascitur amor
persequendi usque ad modum omne quod retrahit
ut sistit citra modum et ita fortitudo est

Quilibet autem amor reflectitur super actum
qui circulus est. De circulo autem iusticie egrediuntur
tres circuli prudencie scilicet temperancie et fortitudinis
et cathenant se ad invicem. Quatuor hii circuli
sunt de prudencia que est amor cognoscendi qualiter
habendus sit se ad quelibet. Nascitur amor
cognoscendi qualiter habendus sit, se ad semetipsum
et iterum ad propriam familiam et tercio ad communes.
Unde de isto circulo prudencie egrediuntur circuli
tres monastica scilicet yconomica et pollitica
et propter hos habet in se circulum iusticie de quo
primo egressum est ad hoc exemplum de quatu-
ore virtutum patet consequenter contexi loricam in
qua induta anima ulla timebit iacula ini-
mici. Hec sunt arma lucis quia fides salus iusticia
lux est et hii confringunt arma fidei et lucis
contra rectores tenebrarum contra spiritus luci-
fugos id est a luce fugatores. Lancea est in
zeli contra peccata qua invaduntur homines boni
contra peccata comprimuntur acumine correpcionis
et iuste vindicte. Unde sapiencie quinto: Acuet
dure iram in lanceam. Et Lyron dicto loco.

Armaturas sex nominat apostolus Ephesios vi°
quarum quinque sunt defensive et ultima inva-
siva. Sed omnes istas oportet intelligi iusticie
et spiritualiter, sicut quod spiritualiter interior homo ad in-
star corporalis habet potencias et virtutes. Pri-
ma igitur armatura quam apostolus enumerat est
zona castimonie qua corpus primo omnium est cin-
gendum. Sic dicit apostolus: State igitur succincti
lumbos vestros in veritate; stans autem cons-
tans castitate insultibus dyaboli non succumbit
et lumbos mentis cingit zona castitatis que sicut
virtute temperancie stringit debite lumbos
mentis, ubi patet quod apostolus loquitur de spirituali ar-
matura non corporis cum aliter non istam zonam
ante armaturam premitteret cingentem primo
nam dicit interior homo hostem suum domesti-
cum resistenciam quia per illum quem dyabolus invadit
forcius. Sic Luce xii°: Sint lumbi
vestri precincti. Et i Petri primo: propter quod succincti lum-
bos mentis vestre sobrii perfecti sperate in ea
que offertur vobis graciam. Illi autem qui infideles
fiunt, carni vel femine se dant, a virtute salutis
sine elongati cum sint, ydolatre colentes
carnem et sabbatum ventris deum. Sic dicit apostolus
Philippensibus iii: Quorum venter gulosorum est finis deus.
Secunda armatura est lorica iusticie que cooperit
maiorem partem interioris hominis. Sic dicit
apostolus: State induti loricam iusticie. Sicut enim
lorica ferrea undique contexitur circulis sic
iusticia in se ipsa quasi contexitur secundum lineam
longitudinalem et latitudinalem secundum circulum
circuli infiniti ut de prima virtute cardinali
et patet quod non sufficiat rectum facere nisi inter
cetera circuli circumcingitur. Tercia

Armatura tercia est pedum et affectuum inte-
rioris hominis calceatio. Sic dicit apostolus: Calce-
ati pedes in preparatione evangelii pacis. Ad hoc
obligantur evangeliste et singuli christiani
evangelizantes qui non propter aliquam affectionem
temporalium vel in rescicionem seu fame statum
predicant evangelium, tales enim qui ea intencione
predicant ut excuciant pulverem pedum vel
verbum evangelii volante vento superbie in au-
ditoris mactet fixum. Apostolus de evangeliis dicit
preparare affectus suos ad evangelium pacis et
eo fine debet predicator audiri ut pax fiat
cum deo et homine et tunc sunt affectiones interioris
hominis calceate et aliter satis. Unde Quod
quia fides est necessaria cuilibet viatori, ideo
quarto subiunxit apostolus dicens: In hiis sumentes scutum
fidei in quo possitis omnia tela nequissimi
ignea extinguere. Scutum autem hoc fidei habet
pro basi articulos sancte trinitatis et alios fidei
articulos ordinate depictos qui si nervis
caritatis fortiter sunt colligati possunt extinguere
tales temptaciones hostis triplicis que sunt
quasi tela ignea incentiva impellencia per
arte dyaboli agitata. Debet autem hoc
scutum portari in sinistra parte temporis nostri scilicet temporis
viatoris quod sinistra et dura viande pa-
timur et non expectare tempus in quo spiritualiter
morimur vel premio premiamur. Sed multum prodest
quod hoc scutum pro suo tempore caute conformetur
sit acceptum quia Jacobi ii dicitur: Credunt de-
mones et contremiscunt, nam fides eorum non
perstat fundata in trinitate nec colligitur indis-
solubilibus vinculis caritatis. Ideo non mirum si
dicit apostolus quod in omnibus bellis spiritualibus
sumat viator tale scutum fidei cum sit tam
pre necessarium viatori. Armatura
quinta caput tegit et est galea. Ideo dicit
apostolus: Galeam salutis assumite. Tunc autem
assumpta est ut galea salutis quam in spem beati-
tudinis predictis a capite qui est Christus. De-
bite se involuit sed cum a supremo in honore
sic spes beatitudinis pugnantes exaltat, si
a capite enim sit descendens sed quia nimis
miseros foret et superioris inditum viato-
re cum hoste spirituali contendere et uti solo
armis istis quinque defensivis nisi quinque
poterit invadere hostem suum. Ideo sexto et ultimo
annectit pro armatura invasiva cum
dicit: Et virtute assumentes gladium spiritus quod
est verbum dei nam deus format linguam ore
hominis ad loquendum in caritate operis
ut patet ex athonomia multiplici iusticie
intellecta. Unde ait Christus promittit discipulis: Nolite
cogitare quid aut quod loquamini
quia hoc vos dicetis. Ego enim dabo
vobis os et sapienciam cui non poterunt

resistere omnes adversarii vestri. Nec solum est iste gla-
dius talis scilicet ad resistendum sed etiam ad incidendum quia spiritum
a carne dividit. Unde dicitur Heb. iiii. Vivus
est sermo dei et efficax et penetrabilior omni gla-
dio ancipiti et pertingens usque ad divisionem
anime et spiritus. Unde athonomatici notant
quod lingua ad modum gladii est formata, nec
solum est sermo ille sed constringens et incidens
et occidens. Unde Ysaie xi° dicitur: Spiritu labiorum
suorum interficiet impium. Nec dubium qui ad
esse et sermo loquitur homines verba christi sicut et ve-
rius deus ipse, sicut dicit christus: Non
enim vos estis qui loquimini, sed spiritus patris vestri
qui loquitur in vobis. Hec doctor eximius super
epistolis dominicalibus sermone lv. Armatura
vero omnem naturam sensibilem deus communi-
tam tenuit: alios munivit velocitate pedu-
um, alios armavit unguibus, alios vola-
tilibus pennis, alios dentibus, alios corni-
bus. Hominem autem solum sic disposuit ut virtus
illius sit ipse christus, et in eo quod infirmiore
eum fecit omnibus, in eo ipso fortiorem eum
voluit esse, scilicet in christo. Tanta siquidem deus
quod cogitare et tolle deum vitam eius eternam
aut deum et contempnere premio sempiterno.
Ita nec nec ita infirmum eum tenuit ut omnino
nichil bonum facere posset, nec ita potentem
quin necessitate coactus sed per necessarium
liceat deum suum. Crisostomus omelia xviii. Est
arma enim dyaboli est malum homo sed cum ho-
stis armis non potest aliquid facere contra hoste
sicut dyabolus sine homine malo non valet ali-
quid contra sanctos. Hec Crisostomus omelia lx. Et

Ascensio christi domini

Ascensio christi. Est autem ascensio et assumptio et
elevatio. Ascensio pertinet ad
christum, assumptio pertinet ad beatam virginem,
sed elevatio ad alios sanctos. Dicitur hinc est
quod ascensio fit propria virtute ascendentis,
assumptio virtute christi assumentis, quia filius
specialiter obsequium matris. Elevatio vero
fit ministerio angelorum. Alia est differentia, quia bo-
nus elevationis est distinctio chororum
locorum. Locus autem assumpte virginis est super
choros angelorum, locus vero christi ascendentis
est super locum assumpte virginis. Ergo ascen-
sionem christi sic oportet considerandam que con-
scribatur ascensionem et colligitur in officio de
ascensione. Primum est quod videntibus illis, scilicet di-
scipulis, elevatus est, ut sic desiderium veniendi
ad ipsum excitaret in eis. Secundum quod nubes
suscepit eum ab oculis eorum, per umbram
nubis significatur quod hoc mortali carne
illum in altum videre non possumus. Tertium quod
elevatis manibus ferebatur in celum.

Elevavit autem manus suas duo scilicet ut pat-
ris nos offerret et ut inimicos manu ab alto
levata divinus percuteret. Quartum est quod Budnol-
ens ut eos contra hostes muniret et bonis
temporalibus augeret. Quintum est quod ascendit in iu-
bilatione, quod refertur ad vocem iocunditatis
redemptoris ascendentis cum christo, qui prius voce
lacrimabili clamavit in porta inferni: Ad-
venisti desiderabilis quem expectabamus in tene-
bris. Sextum est quod ascendit in voce tube,
et hoc refertur ad sonum predicationis apostolorum,
qui sonus fuit tunc eis iniunctus dicente
domino: Euntes in mundum predicate evangelium.
Et et nunc enim in omnem terram exivit sonus
eorum. Septimum est quod ascendens in celum
captivam duxit captivitatem, id est captivos
in carcere inferni quos secum victor eduxit.
Octavum est quod dedit dona hominibus quia omnia
bona nostra desursum sunt. Quod christus ascendit
hora prima et secundum habentur exempla sed
tertium et quartum ex fine evangelii secundum Lucam
quinto et sexto psalmo, sed septimum et octavum
psalmo: Exaltavit fuit christus tripliciter:
in terra per vitam mitem, super terram per crucis
supplicium sive suspendium, super celos per
ascensionis iubilum. Ascensio christi fuit
angelis mirabilis, ipsis hominibus. Quis est
iste qui ascendit de Edom. Demonibus terri-
bilis. Primo Regum iiii. Non fuit tanta exultatio
ab heri et nudiustertius. Ve nobis hec
fuerunt verba philistiorum in persona demo-
num de triplicatione arche id est corporis christi
in celestia dolentium, per quam electi in
bello triplici triumphum reportant, quod vo-
cavit filii Israel, cum adducerent archam
federis de Sylo in castra ut per eam habe-
rent divinum adiutorium in bello homi-
nibus fuit salutaris, sicut supra patet in multi-
plici fructu ascensionis christi. Ascendit christus
multipliciter scilicet potenter, quia videntibus illis
elevatus est, potenter quia elevatis mani-
bus ferebatur in celum, letanter quia ascendit
in iubilatione. Decenter quia duabus turmis
congaudebatur hominum et angelorum. Non ta-
men dico quod fuerunt ibi angeli in adiutorium
necessitatis sed in obsequium dignitatis. Ho-
mines autem illos dico quos de inferis libe-
ravit, qui post resurrectionem usque ad ascensionem
mortui sunt et de loco purgatorii ne pur-
garentur ultimis indigentes. Clemens
quia Budnol eis. Christus non statim post
resurrectionem ascendit triplici ratione. Pri-
ma fuit ascensio differenda ut resu-
rectio multiplicaret pateretur ut dicitur

in actibus p dies xl^ta apparens eis et
co ut patiam in eum informaret qr in re
de debemus equanimit expectare sed ag
ricola non statim post seminatione metit sed
fructum maturitate expectat. Tertio propter
discipulorum consolationem ut dicit glo actuum p^o
Quia xl fuerunt hore mortis ita xl^ta
diebus conversatus est cum eis post resurrectionem sua
ut multis diebus gauderent cum eo qui paucis
horis pro eo doluerant Joh. xvi Vos ergo
tristiciam habebitis sed tristicia vestra ver
tetur in gaudium quia divina consolatio
excedit tristicia humanam. Ideo quia xpc
conveniens descendere de celo tamquam secundum natura
divina quia xpc illuc venire dicitur ubi spirituali
affectu apparet sed ascendere convenit ei precipue
secundum humanam naturam quia secundum istam solum
mutat locum et non secundum naturam divinam
secundum Thomas de veritate theologie li. quarto ca. xxxiii
Et nemo ascendit in celum nisi qui descendit
etc Johannis iii quia unus descendit unus ascendit
quid de ceteris in illud nisi quia membra
eius erunt ut unus ascendat cum sponsus est
ceteris in illo unus esset quod per istum ascensuri
essent secundum Augustinum super Johannem omelia xii^a etc
Ascendit super cherubim et volavit et
lapsus est super pennas ventorum secundum Reg xxii^o
Paral xvii Tempus est ut revertar ad eum qui
me misit Thobie xii. de archangelo qui
descendit ipse est qui ascendit super omnes ce
los ut adimpleret omnia Effesios iiii Apertum
est templum dei in celo et visa est archa testamenti
eius in templo Apok. xii Et nos xpo mortis
vivificavit nos resurrectio eius erexit nos
xpi ascensio constituit secundum Augustinum sermone
de elevatus est in celum Act. i Et dixit dominus
meo datum est singulariter sede ad dexteram
patris in gloria coequali in essentia substanciali
per quam ascendere consili maiestate non disparis
eternitate non posteriori secundum Basilius super 10 Dixit
dominus domino meo etc Et in gradibus octo
ut dicit Ezechiel viii in templum erat asce
nso in quod templum spirituale nos asce
ndimus vii ut in eisdem octo gradibus
ascendamus ut asserit Beda super 2^a pars
Nos nunc omnes cum perventes mi
sericordia in fide vera virtute in virtute et
sic in scientia abstinencia in abstinentia
paciencia in paciencia cum pietate in pietate
fraternitatis amore in amore cum fraternitatis
caritate secundum Beda hic beatus petrus viii
virtutum gradus enumerat quibus singletus mun
dialiter corruptionem ad celum

regnum celeste ascendere debeamus de quibus
psalmo lxxxiii ascensiones in corde suo dis
posuit ut deum deorum videat deus deorum in syon
et infra secundum Symon de cruce li^o. Et ascensionis
xpi triplex est figura prima ascensio in
scala Jacob in sompnis demonstrata Gen.
xxviii 2a fuit parabola de xcix omi
bus dimissis in deserto ut centesima sal
varet Luc. xv 3a figurata fuit in
translacione Helye prophete in paradisum trans
lati xpi Reg ii ubi pallium suum Eliseo
dimisit sequitur
Avaricia Avaricia que et phylar
giria greco dicitur virtuti liberalitatis
inimica contraria et ceteris vicium co
pulcle est appetitus illicitus et mordinatus
et immoderatus rem aliquam possidendi
amori divino oppositus et proximi caritati cum
consensu arbitrii et animo perfendi quod
tanta est dampnabilis quando naturalem ex
cedit appetitum atque moderatum sive di
vicias solicite acquirendo sive tenaci
ter retinendo sive plus debito ipsas de
siderando sive plus congio in ipsis delec
tando Appetitus enim rerum temporalium homini com
naturalis et licitus ut eorum que sunt ad finem
illud est ad vite sustentationem sed ea que sunt
ad finem necesse est commensurari fini sicut
medicina sanitati ut patet per philosophum primo
politicorum Igitur talis excessus debiti
appetitus divitias congregandi sive re
tinendi proprie est illicitus et inordinatus ceteris
circumstanciis debite Et est ratio quia cum bona
temporalia singulariter et appropriate non possunt simul
a pluribus possideri nisi sequitur quanto plus
aliquis retinendo superaddendo superha
bundet tanto magis alius carendo
deficiat atque eget Et Basilius recte
contra tales superflue habundantes increpans
ita dicit. di. xlvii Est in quo fameli
ci panis quem tu retines nudi tunica
quam perfundis egeni pecunia quam congre
gas et indigentium cetera que superflue
possides quoniam tot iniuriaris quot ex
ibere valeres nec parvus auxiliari Ava
ricia est pauperum iniuria liberalitatis inimica
et caritatis emula qua nichil est scelestius
ut dicit divina scriptura eccl^ci x^o Nam et caritas
humana facit venialem hoc peccatum mor
tale quando cum excedit finem caritatis diviciis
perfruendo quod amori divino in affectu
preponit eas solicite acquirendo aut proximo
non subveniens in tempore necessitatis superflua
preficiendo sed quandoque ut predictum est in quo
libet genere peccati sunt aliqui motus

impliciti in sensualitate existentes q̄ sunt peccata
venialia eo q̄ pueniunt iudicium comitis
hic est animaduertendum q̄ acquirere divi-
cias cum sollicitudine vel paruas superfluen-
tiam et in ipsis aliqualiter delectari propter
verisimiliter debitum subuencionis pro-
videnda contra pauperum indigenciam districte pro-
uenda / non est peccatum dum tamen in tempore neces-
sitatis et indigencie legem obseruet liber-
tatis et fines non excedit debite caritatis
ut ait Augustinus Communis ad hoc ama-
tores temporalia terrenis negociis sunt impliciti
et dediti quibusdam vinculis et affecto
inhiant carnis deuinctis coniugibus ac posses-
sionibus cogitantes que sunt mundi et quo pla-
ceat mundo superedificantes super fundamento
quod est Christus ligna fenum et stipulam saluus
erit sic tamen quasi per ignem ut Apostolus dicit Cor.
iii Si vero christiani sunt a Christo non recedit
tur eorum ut aliquid sibi preponant et quod
peius utique expedit que sunt ista avaricia
quia dupnat Apostolus Ephesios v et Cor.
vi Sunt alia peccata mortalia de quibus
ibi subditur q̄ qui talia agunt non habebunt
hereditatem in regno Christi et Dei Avaricia
autem dicitur quasi auri vel eris quod est pecu-
nia avida eo q̄ per ea conuenire puta vel
legi certa terrena omnia Dicit enim Augustinus
in de doctrina christiana Totum quidquid ho-
mines habent in terra et omnia quorum sunt
domini pecunia vocatur eo q̄ antiqui que
habebant in pecoribus possidebant Et
philosophus x ethicorum pecuniam inquit dicimus
omnia quorum dignitas mensuratur Vel dicitur ava-
ricia quasi anime varie tenacia eo q̄
mentis possidencium rapit secundum illud prouerbiorum
Dominante omnis auari mentis possidencium ra-
pitur / igitur Apostolus Ephesios v merito ipsam
condempnat ita q̄ ydolorum seruitute recte
ipsam nominat Et bene seruitus ydolorum appel-
latur quia sicut scriptum est ii Petri ii A quo
quis vincitur atque superatur eius seruus ef-
ficitur igitur ipsum colere cogitatur Quidquid
autem preter deum vel non propter honoratur ydo-
lum non incongrue appellatur igitur sicut ydolatra
suo seruit simulacro et colit quasi deum ita
omnis auarus suo seruit thesauro et spem
ponit in eo Dominus igitur in Luc. xii videte
inquit et cauete ab omni auaricia quia non in
habundancia cuiusquam vita eius est ex hiis
que possidet / et subdens parabolam valde
pertimescendam de diuite auaro divi-
cias congregante Deinde sic conclu-
dit / stulte hac nocte demones

repetent animam tuam a te que igitur parasti
cuius erunt sic erit inquit omnis qui sibi
thesaurizat et non est in deum diues / qui sibi
thesaurizat et aliis non prodest liberalitatem
abdicat et caritatem violat / se ipsum dissi-
pat et aliis inuidet diviciis militat et
deum inhonorat quia testante Matheo vi Nemo potest
deo seruire et mammone Mammona lingua
syra et hebrea nomen diviciarum vel de-
monis qui preest de auaricia et cupiditate
diviciarum Nemo potest igitur debite seruire vtris-
que cum sint dispares et sibi inuicem contrarii quia
aut unum illorum odio habebit et alterum diliget
aut uni adherebit et alterum contempnet Ille tamen
qui divicias ordinate congregat ut bene
expendat et in pios usus exponat non seruit
diviciis sed magis divicie seruiunt sibi quia
ipsis utitur sicut instrumento ad opera virtutum
Vin. et Ambrosius super hunc locum Dicunt divicie
inquit impedimenta probis ita sunt probis
adiumenta virtutis Non igitur prohibetur
hic usus diviciarum licitus et ordinatus sed
solum auaricia que est ydolorum seruitus Ava-
ricia inquit que est dei inhonoracio ydolorum
cultus aliorum iniuria et sui possessoris
tormentum et cruciatus Avaricia enim na-
scitur quandoque ex tumente superbia quandoque ex
timore et certa diffidencia secundum Gregorium xv
mor. ubi et ita subditur Sunt namque non
nulli qui potenciores videri appetunt ad ali-
quando nonnulli qui dum sibi subsidiorum
necessaria deesse timent mentem ad ava-
riciam relaxant et aliena ambiunt cum
sua sibi sufficere non posse suspicantur Vo-
catur igitur malum est omnis auaricia cum sit tale
venenum secundum Augustinum et peccatum insana-
bile secundum philosophum ethicorum iiii que non solum
aufert michi deum meum velud superbia quia
proximum sicut inuidia vel solum animam a me
ipso sed inuidia sed et corpus et animam va-
nis namque ut dicit Gregorius xv mor. dolo-
re in corde habet omnis auarus in ipsa sua
concupiscencie fatigacione qualiter concupi-
tis rebus perueniat quo alia blandimentis a alia
terroribus alia sibi acquirat et postquam ad
concupitis rebus peruenit ad desiderium aliquid
ipsum dolor fatigat vel cum solito more
custodiat quod cum grandi labore meminit
acquisitum hinc inde insidiatores metuit
atque hoc se perpeti quod ipse fecit aliis pertimescit
formidat potenciorem alterum
ne ne hunc sustineat violentum pauperes

vo cu conspicit suspicat sicut ipa que que
gesta sunt cruat magnopere ne eo maius
ipe defectu p negligenciam confundatur In
ips insup oibus que tiet ipi pena est
tam infelix patitur quam pati tiet pq
h eis ad gehennam ducitur etiam cruciati
bus incipiet Sz preterea nondum e quam aua
ricia large supra no sorm e pecunie ut
dr gg in quadam omel s et altitudinis
atque excellencie sicut e patet de lucifero
se extollente singulariter 2 excellet i celo
Et 2 singular stare sed pz de hoie illici
tam ambigente sciam posito in paradiso
Et ipe d auaricia possessionis tirene
sed pz de maledicto Cayn fruttida no
recte diuidere neque liberalis deo offerente
Et h hit spes plures sub inspectus que
st negociacio furtu rapina usura et
symonia ut sunt loc patentes manifes
tet Auaricie mala sunt quot pn e q
honem ad inutz induat Job xl Cor
eius indurabitur qsi lapis zach vii Cor
sum posuerunt ut adamantem ne audi
rent legem 2 vba que misit ds i spu sco
p manu pphetarum Dm e q hoiez affli
git eccl v vii Saturitas diuitis no
sinit eu dormire pub xxviii Qui
festinat ditari et aliis inuidet ignorat
q egestas superueniet ei Tum est q a
naris in oratione no exaudiet Job xxvii
Nunqd ds audiet clamorem illius cu ve
nit sup illu angustia X tm e q ma
ledictionem aquirit eciam Amos vi Ve vob
q opulenti estis in syon Abacuk ii Ve
ei q multiplicat no sua usque quo agrauat
contra se densum lutu nunqd no repente
consurgent lacerantes te et eris i rapina
eis quia tu spoliasti gentes multas reliq
spoliabunt te Ve qui congregat auari
ciam malam domui sue ut sit i excelso
nidus eius Ut Deut xxvii Maledictus
q transfert terminos proximi sui pub xxiii
Noli laborare ut diteris sed prudencie tue
pone modu pub xxviii Qui festinat
ditari no erit innocens eccles ii Dete
status sum industriam meam qua laboraui ha
biturus heredem post me quem ignoro utrum sa
piens an stultus futurus sit 2 dnabitur in
laboribus meis quibus desudaui 2 sollicitus
fui eccles iiii Unus e 2 secundum no hz
no filiu no fratrem 2 tn laborare no ces
sat nec saciantur oculi eius diuiciis i hoc
quoque e uanitas 2 afflictio pessima eccles x
iiii Qui aceruat ex animo suo iniuste aliis
congregat 2 i bonis illius alius luxuriabitur
ysa v Ve q coniungitis domu ad do

mu 2 agru agro copulatis usque ad loca Nunquid
Qui prodest hoi si totu mundu lucretur aie vero
sue detrimentu paciatur pa cor vi Neque
auari regnu dei possidebunt Ephes v Aua
rus qd e ydolorum seruitus no habet heredi
tatem i regno xpi 2 dei pa thimot vi
Qui diuites volunt fieri incidunt i temptacionem
2 i laqueu dyaboli 2 i desideria multa
inutilia 2 nociua que mergunt homines i
interitu 2 perdicionem Radix eni omnium malorum
e cupiditas vii Aug de libo arbitrio
Auaricia ea aliam dicat sibi certu mal
iubus demerat q d auaricia multa
aia cernit 2 petit omni spme p deum
Aug i quadam sermone Uos scitis auaru
e q rapit aliena sed ille auarus e q cu
pide seruat sua Ut Aug d ciui dei
Auaricia no e uicium auri sed aie puse
amantis aurum delicata iusticia q debuit
anteponi auro Ut Ambo in quodam sermone
No minus e criminis habenti tollere q cu
possis 2 habes indigentibus denegare e
siuenimpaus e quem tu detines nudorum
indumentu qd tu recludis miserorum redemptio
2 absolucio pecunia quam tu i terra fodis
tuorum te scias iuuade bona quot possis
prestare 2 nolis no sunt bonis homo qui seruu
fire no pt sola mia comes e defunctorum
Ut Aug i quadam epla Cu cetera vicia se
nescente hoie senescunt sola auaricia
iuuenescit 2 ibidem Nichil aliud e aua
ricia q bursa principi celarum latum
vixa patru sibilus homi Ut Crisost in
xx sup mt Qui pecunie sunt 2 principi
bus compedibz constringit 2 furiis patitur
Ut Aug d vbis dni s xxxvii Inexple
bilis e sola auaricia diuitum que rapit
2 nunquam saciatur nec deu timet nec hominem
veretur no patri parcit no matrem agnoscit
nec fratri obtemperat nec amico fidem seruat vi
duam obprimit pupillos inuadit libe
ros i seruitutem reuocat testimonium falsum
profert res mortui occupat qui ipi
q hec faciunt no moriantur Ume e ista
uigo auari insania amittere vitam 2 perdere
celum sed que nemo cogitat dum no mattem
i morte mediam multo diutius e diuiti
ista pecepisti bona i vita tua 2 lazarus
sibi mala nec h copulatur tu vero cruciaris
Audiant ista diuites q noluerunt esse mi
sericordes Audiant inrogaui supplicia
eis q noluerunt erogare subsidia Au
diant pauperem refrigerante audiant di
uitem perdit q incendiis estuante pesti
p diuitis pene refrigerii p paupere

p pp̄na flāma refecto p mediātē ut
scilica sit eqtas statē nō mētit illuc
mod⁹ mēsura i qua mēsura mēsifuit fit
tibi ille Avaricia oīa vicia adduc at p̄o
supbia vii ecci i xxi Domus q̄e nimis
locuples ē annullabit supbia ra ē in
vidie pūz xxviii vir q̄ festinat di
tari 2 inuidz alijs ignāt q̄ egestas
ei supueniet Ideo giginit mlt Gen xiii
factū ē rixa int pastores abrahā et
pastores loth 2 subdit p rā Erāt inqt
sba eorū mlta 2 neq̄bant habitare simul
Item quantū ad acci dīam pz luc xii quo
dt diues Aīa mea hēs mlta bō ripor
i annos plurimos reqesce Rutō ne
cessitat ad gula qt ut d̄ luc xvi Op
tuit diuitē cottidie epulari splendide
Sexto ut fomentū luxurie eccli i xlvii
dr Salomi Collegisti q̄t auricalcū aurū
2 cplesti q̄t plūbū argentū 2 seq̄ Tuq̄
effectus p⁹ inclinasti femora tua mlie
rib⁹ mag⁹ igr̄ pecca cupiditatis ad quā
tot mala cumuli eū sint pecca esse ē h
qsetur h doctor ewn sup x mattī in
fine Avaricie imediate s̄t quasi p̄ng
ē asperitas mortis Ideo facile gtepnit
oīa q̄ sp se cogitat moriturū sc̄ q̄ aues
2 pisces regunt se caudis suis 2 iuuātur
defendunt se ad importunitate ministrorū
sic hō regit se gsiderat fīn in h̄ sc̄lo
2 deffendet se ab auaricia 2 alijs vicijs
Greg valde solicitat se i bono ope q̄
se cogitat d̄ extremo fine ut ē cōsi
deracō diuicie paupitat Trenor iii
Recordare paupitatis mee 2 trāsgressionis
2 absinthij 2 fellis Bnh Magna abu
sio ē 2 nimis mag q̄ diues velit fi
dimittit p quod d̄ manifestat pauperes
voluit 2 ē ut hō elonget se a cu
pidi 2 auaris ysido piculosū ē cū hijs
q̄ pure volunt s̄t socian melius ē hre
malorū odiū q̄ gsorciū pt ut sc̄o
sc̄o eis xiii ē gsideracō eternarū diuicia
rū Greg vilescunt tpalia cū gsideran
tur Ita s̄t si cōsideraremus q̄e 2 quāta s̄t q̄e
nobis pmittut i celo vilescunt oīa q̄e
hent i tris Quītu ē cōsideracō vilitatis
2 infidelitatis diuiciarū viles s̄t diuicie
q̄e nō pnt adiuuare hoiez i die mortis
neq i die iudicij Sophī i⁰ argentū 2
aurū eorū nō poterunt liberare eos i
die ire dni infideles s̄t q̄r nō secunt
hoiez Iob xxvii diues cū dormiu
nichil auferet secū pt dormierit

sepulturā suā 2 mlt venerit Hugo d̄ sc̄o
victore lib̄o 2⁰ d̄ claustro aīe Duo s̄t q̄e
illicite solet acquirere sc̄ supbia 2 cu
piditas 2 duo q̄ male seruant acqsita
sc̄ gula 2 luxuria Duo s̄t q̄ male pos
side volunt sc̄ prodigus 2 auarus vnus
ut ggreget alt ut dissipet 2 duo que
possessa deffendunt intēpancia 2 pōte
ncia mundi supbia angelū claustro celi gu
la p⁹ parenti abstulit padisū auaricia
diuiti aperuit infrnū intēpancia ad
huc corrupit mundū Rabanus sr̄ ayt in
fine O pestis maligna auaricie sp ho
mis animis detestanda q̄ illesa q̄ do
minū diuitis tu genus hominū ofudisti
tu discipulū cuitere xpm ab aplatu pcipi
tasti tu milites custodientes sepulcrū
xpi corrupisti cuius his dictis ē pe
nitus obediunt oīa Sancta xx h Raba
nus Auaro nichil ē scelestius nichil ē
iniquius q̄ pecunia amare Eccli x⁰ Q
aurū diligit nō iustificabitur Vel ill q̄
sectatur id ecci xxxi Amor terrena
rū fastus ē spualiu penarū Aug
de v̄ dn̄ s 33 aliena rape quicumq
q̄ vult necessaria s̄ itime pbat h Ioh
2 d̄ xlii cale pō
Audienda vbi dr̄ audiuit pts
i egipto ab aaron vba q̄ dixit
dns ad moysen 2 pmi adorave
runt Exo iiii dixit moyses coram dno
filij isrl nō me audiunt 2 quō audi
et pharao Exo vi⁰ audiere ppls isrl vo
lumen federis dixerunt oīa vba q̄ lo
cutus ē dns faciemus 2 erimus obedientes
Exodi xxiiii audiuit obediuit pps
isrl dorsaz 2 pdicatoz yosue 2 elegerit
obedire 2 seruire dno 2 deos alienos re
linquere yosue vlt Achab rex isrl no
luit audire micheā pphām dni q̄r nō
pphāuit s̄ placibile s̄ malū 2 seq̄ q̄
interfectus ē iii R xxii Esdras legit
i libro legis a mane usq̄ ad mediū die
2 aures oīs ppli erant erecte ad librū
ffleuit q̄ oīs pplts cū audiret vba
legis Esdr viii dixit Iob Dne audi
tu auris audiui te nūc aūt ocls meus
videt te ideo ipe me repphendo 2
ago pniaz i fauilla 2 cinere Iob xlii
ffectum ē vbū dni ad Ieremia dicens Tol
li subtrahe vbū nisi forte audiant 2
gutat vnusquisq̄ a via sua mala Ier
xxvi⁰ Ionas q̄r nō audiuit vbum
dni missus ē i mare p tres dies 2 noctes
erat i ventre ceti tūc humiliatus oravit

et exaudiuit eum Jone iij Rex niniue
et omnis populus saccis induitur in cinere sedentes
nantes et audientes verbum dei quod sit a
via sua mala Jone iij. Audire nole
bat Roboam rex consilium seniorum sed iuuenum
et amisit decem tribus iij Regum xij Dixit
daniel nabuchodonosor regi consilium meum
placeat tibi peccata tua elemosinis redime
sed rex non audiens mutatus est in bestiam
fenum comedens ut bos Dan iiij Nolue
runt populi attendere verbo dei sed auerterunt
scapulam recedentes et aures suas aggra
uerunt ne audirent legem et verba que misit
deus spiritu est in digito magna ira dominus deo
et locutus est et ipsi non audierunt sic clamauit
et ego non exaudiam eos dicit dominus Zach vij
Omnis qui audit verba mea et facit ea assimilabitur
sapienti viro qui edificauit domum suam
supra firmam petram qui vero audit et non facit
similis est stulto edificanti supra arenam et erit
ruina eius magna dicit dominus Mat vij Iste
dixit Jhesus discipulis suis vobis datum est nosse
misterium regni dei illis autem non est datum sed
ideo in parabolis loquor eis quia videntes non
vident et audientes non audiunt ut im
pleatur in eis prophetia ysaie vj dicens Audi
tu audietis et non intelligetis et videbitis et
non videbitis incrassatum est enim cor populi huius
et auribus grauiter audierunt et oculos suos
clauserunt ne quando videant oculis et auribus
audiant et corde intelligant et conuertantur et
sanem eos Mat xiij Audiebat maria
magdalena verbum christi non commedatum est ab
ipso Luc x Sic quedam mulier extollens vocem
dixit Beatus venter qui te portauit et cetera dixit
dominus quinymmo beati qui audiunt verba dei
et Luc xj Sic seruus sciens voluntatem domini et non
faciens plagis vapulabit multis Luc xij
Qui est ex deo verba dei audit vos non
auditis quia ex deo non estis Joh viij Et non
auditores legis iusti sunt apud deum sed factores
iustificabuntur Rom ij d. Estote autem fac
tores verbi et non auditores tantum fallentes
vosmetipsos Jacobi j Sic audito sermone
petri in die penthecostes post aduentum spiritus sancti
compuncti sunt corde et baptizati circa tria milia
Act ij etc. sicut hic satis bene circa sunt scripta eum
Joh xiiij Audire debemus tam pro diuina
lege prophetas attendite popule meus legem meam
ps lxxvij Qui auertit aurem suam ne au
diat legem oratio eius erit execrabilis et de
sana platorum doctrina Heb vlt Obedi
te prepositis vestris et subiacete eis ipsi enim
peruigilant quasi rationem pro animabus vestris
reddituri Act xx Qui vos audit

me audit Tercio pauperum clamorem Thob iiij
Ne auertas oculos tuos ab vllo paupere pro
xxj Qui obturat aurem ad clamorem pauperis
et ipse clamabit et non exaudietur Quarto
non audiunt deum clamorem prophete quando loquitur cum quo
loge sunt per desperationem Cant vij Reuertere
sunamitis reuertere ut intueamur te Quinto
qui nimis dormiunt secure per presumptionem
prouerbiorum vj vsquequo piger dormies quando
consurges de sompno tuo Quinto quia obturauit
sit aures eius per blandiciam diuiciarum prouerbiorum
Non exaudiet vocem incantantium Quinto
quia mala societate sociati Ezech iij Fi
lij hominis increduli et subuersores sunt tecum
Sic per lucernam sue lampadis id est simbum scrinis
oleum extinguitur sic verbum dei in illis quod cre
dentes acceperunt nisi assiduis internis dor
mitis et meditacionibus reparatur extinguitur
et non satis illuminat autem sicut Greg omel lij
Et audientes negligunt verbum dei non mi
nus erit quam qui corpus christi negligencia sua
in terram cadere permisit sicut Aug xxxj q.
ro Interrogo Sic de hec libris augustinus
pturis quas dyabolus impressit in tua anima
et scribit in cor a vite huius cum libris libero
sicut Greg omel xij Sic qui non intelligit
quod audit perdit quod audit sicut Greg omel
liij Sic frequenter ipsa eadem audire et scire
prodest quod et nouimus si sepius audi
amus amplius compungimur sicut Greg super vij
super epistolam Heb Sic animus bonus est qui libenter
audit verba postea dicitur auditum absce
dit opus intellectum sicut Bernardus in quadam
epistola Sic omnis qui audit et legit ea que de
ineffabili et inaccessibili diuinitate luce di
cuntur studeat imitari atque finire quod
venerabilis doctor Aug in primo libro de trini
tate de se ipso ait non pigebit me sicut
sicubi hesito querere nec pudebit sicubi
erro discere quis igitur hoc audit et legit ubi
pariter certus est pergat mecum ubi pariter he
sitat querat mecum vel sicut cognoscat errorem
suum redeat ad me ubi meum reuocet me
ita ingrediamur simul caritatis viam tendentes
ad eum de quo dictum est querite faciem eius
semper Hec libro primo suarum de trinitate cum j in fine
verba Aug. plus vide Verbum dei
Auricula Auricula autem tribus gradibus
hominum debetur quod patet multiplicaci
one pro ex operibus excellentibus
tum autem poterat Excellentissimum autem
opus conrupscit est obsidium castitatis
virginalis Excellentissimum autem opus est
est predicacio veritatis Excellentissimum autem

opus maxime est passio mortis. Primo patet quod
virginibus, predicatoribus et martiribus debetur aureo-
la. 2° patet conveniencia et sufficiencia ex hos-
tibus quibus impugnatur homo qui sunt mundus caro et
demon. Martires enim mundum, virgines carnem,
predicatores dyabolum vincunt, quem hominis non
solum de se sed de cordibus aliorum expellunt. 3°
patet idem per victoriam triplicem passionum, scilicet
contra passiones internas, illatas et in cordibus
aliorum. Si passiones internas superant vir-
gines, illatas vero martires, illas autem
que sunt in aliorum corporibus vincunt predicato-
res. Quatuor distinguntur aureole secundum ea
que in Christo nobilissime convenerunt. Christus enim fuit
doctor secundum quod veritatem mundo manifestavit,
fuit et martir secundum quod passionem a mundo
sustinuit, fuit et virgo secundum quod puritatem
servavit. Hec Thomas ut supra. Aureole que
sumuntur secundum prefiguracionem in veteri testamen-
to namque habebat aureolas secundum legem. Exodi xxv°
scilicet altare incensi et archa federis et mensa
proposicionis prefigurant. Aureolam martirum qui
corpora sua super altare passionis ymolave-
runt. 2a signat aureolam virginum quia per ar-
cham federis fuit auro intus et extra deco-
rata virginitas meretur et corpus omnibus
3a signat aureolam predicatorum quia per mensam propo-
proposicionis se proposicionis panibus insistit cum doctores pa-
nes doctrine nutriunt. Aureola diminutive
dicitur et hoc in comparacione ad auream. Unde non quod
inter auream et aureolam et palmam differencia.
Aurea enim premium substanciale premium et est me-
taphorice tamen ex parte mentis quia non videtur
gaudium spiritus sed videtur autem, tamen ex parte pre-
mii quia per hoc efficitur homo particeps divine
et per consequens regne patris, tamen ex racione
perfectionis quod signatur figura circulari. Aureola
vero est premium actuale non tamen quodlibet actu-
ale sed illud quod videtur operi excellenti
et privilegiato ut martirio virginitati et pre-
dicacioni. Palma est premium actuale quod
hic videtur ut operi debetur sed voluntati tale
premium habuit sanctus Martinus ex eo quod
martirium desideravit licet opus non fuit
perfectum. Unde cantatur de ipso: Quem et si
gladius persecutoris non abstulit, tamen palmam
martirii non amisit. Hec Thomas de veritate
theologie libro vii capitulo xxviii. Aureola
potius debetur martiribus propter perfectissimam vic-
toriam quam habent in pugnando contra exteriora
ex duobus. Primo ex magnitudine passionis
quia inter passiones exteriores precipue mortis
tenet locum et preterea dolor tactus omnibus
aliis doloribus est premium et in hoc

gloriosior victoria eius. Et 2° considerantur causa
pugne que ipse Christus est. Martirio enim non fuit
pena sed causa, ut mors suscepta propter Christum
et ideo quod martiribus debetur premium sed hoc
quo ab exteriori affligitur sed secundum hoc quod vo-
lunte sustinent quia non meremur nisi per ea
que sunt in nobis et non per ea que sunt extra nos.
Et non denominamur nisi per ea que sunt intra nos.
Contra ad illud quod quis sustinet volun-
tarie difficilius est voluntati sustinere tanto
voluntas que propter Christum id sustinet ostenditur
firmius in Christo fixa et ideo excellencius ei
premium debetur. Aureola debetur et virgi-
nibus propter singularem victoriam quam de car-
ne obtinent, contra quam continue bellum
gerunt. Illis vero virginibus aureola tamen de-
betur que proposita habuerunt perpetuo vir-
ginitatem servandi. Quamvis hoc propositum sit
interruptum integritate tamen carnis manente
dummodo in fine vite inveniatur perpetuo proposito
ad priorem propositum rediisse quia virginitas mentis
reparari potest, carnis vero non. Sciendum est quod
virginibus debetur fructus centesimus et hoc quia
celestem vitam ducunt que signatur per centum
quia numerus ille de leva transit ad dextram. Vi-
duis vero debetur fructus sexagesimus quia
illis extendere se debent in operibus misericordie que
per sexagenarium significantur. Coniugatis autem
debetur fructus tricesimus quia talibus sufficit
implere decalogum in fide trinitatis ex-
ducti cum ternarium in dextre fuit.
Aureola vero tercia est predicatorum propter per-
fectissimam victoriam quam de dyabolo optinent,
quia aliquis non solum dyabolo impugnanti non
cedit sed etiam illum de regno illius expellit
non solum a se sed etiam ab aliis. Nec est dicendum
ut quidam volebant quod aureola predicatorum
debetur tantum quibus competit predicare et docere
ex officio, quamvis quod exercent veniat actu in
plures. Autem non debetur aureola his qui
habent officium predicandi non actu exercentes
predicent quia aureola non debetur habitui
sed actui pugne secundum illud apostoli 2a ad Thimotheum ii°
Non coronabitur nisi qui legittime certaverit. Non
tamen quod ipsi predicare et docere cum sint actu
mie excellentissime quod maxime miserie
relevativo est et christianorum sollicitudinis
superaverunt specialiter elevans laudabi-
liter. Hec Thomas idem articulo xxxv°
Baptismus. In baptismo Christi
notatur triplex humilitas et uni-
versitas. Primus humilitas no-
tatur in quo primo quia venit Ihesus

x dator salutis et non indigens salute 2o in
Jordane ubi creator elementorum subiecit se hu
mili elemento aque 3o quia ad johannem dominus ad
servum rex ad scutiferum sol ad luciferum xpo
quia venit ut baptisaretur ab eo sicut fons a
rivulo plenitudo a stilla auctor baptismi
a baptismi ministro Utilitas nostra notatur
in eo quod tunc baptismo xpi evenerunt Primo quia xpo
confestim quam baptisatus fuit ascendit de
aqua per quod in nobis notatur gratie infusio homo
enim per baptismum liberatur a culpa ascendit
ad virtutes 2o apertum est celum per quod notatur
homines post baptismum ascendunt celestia 3o
descendit spiritus sanctus corporali specie sicut co
lumba super ipsum per quod notatur quod baptismus facit
hominem spiritus sancti templum 4to vox patris
audita est hic est filius meus dilectus in quo
notatur quod per baptismum de filio ire fit filius
gratie In baptismo xpi nova suba nost
baptismi sicut baptisatus baptismus materia forma
intencio Baptisatus fuit xpus in quo nos
ministri statim designatur baptisatus fuit in
xpus sicut materia baptismi consecravit quia contactu
sue mundissime carnis vim regenerativam
dedit aquis Materia fuit aqua magis
quietis et communis ceteris liquoribus ad baptis
mum existens Forma notatur protestionem trini
tatis enim ibi pater in voce filius in carne spiritus
sanctus in columbe specie Intencio consequitur forma
vocem enim ut aut plenius sit nota causas quas
sionis quod sit in una per voce patris que audi
ta est in baptismo xpi Causa notatur dignitas
vel excellentie domini nostri ihesu xpi Cum enim dicitur
hic est commendatur a vera essentia quia solus
deus vere habet esse Omne enim esse a forma
est deus autem est forma sine materia ut dicit Boecius
Cum enim dicitur filius xpus commendatur a similitudine
convenientia ex eo namque dicitur quia sit ut ille
spiritus quod dicitur filius ymago patris potius quam
spiritus sancti propter convenientiam quam habet ubi ymago
bon quoniam Item cum dicitur meus commendatur a sub
stancia in differencia dicitur enim meus id est non corpo
ralis Item cum dicitur dilectus commendatur ab
eorum benivolentia Johannis iiio pater diligit
filium et omnia que habet dedit in manu eius Item
cum dicitur in quo mihi bene complacui commendatur a
speciali complacentia Et notandum quod compla
citum est quietum voluntatis unde complacui
id est ad spiritum sanctum in filio suo naturam assumpti
onem Secundum thomam libro iiii de vita xpi capitulo
xxii Baptismus est ianua omnium sacramentorum
quia confertur nulli ante baptismum in ecclesia ali

quod aliorum Debita baptismi sunt quinque primum
est expressio forme verbis a domino institute
que est hec Ego baptiso te in nomine patris et fi
lii et spiritus sancti amen absque ommissione vel ad
dicione demum absque preposteracione ordinis et
absque mutacione nominis hiis enim quinque modis
forma verborum violatur sed ommissione addi
cione transposicione et commutacione ut si poni
tur loco patris et filii et spiritus sancti nomen patris sapi
entis et benigni quia in quocumque ydiomate
baptisetur non debent alia nomina imponi
separatim tribus personis In loco baptiso non
debet poni mergo et tingo 2m est perlutum
aque ablucio in toto corpore vel saltem in
digniori parte 3m est quia inversio illa fiat
ab uno et eodem tempore quo in forma verborum
exprimitur ita quod non unus puerum mergat
et alius verba proferat 4m est intencio vel spe
cialis vel generalis Specialis est intencio
est ut ic baptisandum immundet generalis est
facere illud quod facit ecclesia Intencio confessionis
requiritur qui est baptisandus si est adultus
quia qui invite baptisatur non recipit caracterem
quintum est fides baptisandi quia in adultis
requiritur fides propria sed in pueris aliena quia
pueri in fide ecclesie baptisantur Baptismus
autem fit in aqua et non in alio liquore
quia cum per peccatum primi parentes incurrerent im
mundiciam spiritualem et corruptionem per baptismum
ab hiis tribus liberantur et hoc notatur in
proprietatibus aque sed puritate perspicuitate
et frigiditate Nam baptismalis aqua sua
puritate nos mundat perspicuitate illu
minat atque sua frigiditate ab estu concu
piscencie nos temperat Item baptismus fit
in aqua ne quem inopia excusaret et ne
propter defectum salutis homines periclitare
rentur si in aliquo liquore fieret et ut con
veniat apta omnibus quia baptismi materia
Triplex est baptismus scilicet fluminis flaminis
et sanguinis Inter hos tres est differentia Bap
tismus fluminis a tota pena liberat et
a culpa et gratiam et habitum infundit et
caracterem imprimit Baptismus flaminis
delet culpam non tamen penam sed pluries et dat
gratiam in usum in quo consistit virtus Baptismus
sanguinis liberat ab omni culpa et pena
statim punitur quia proprie est martirium statim
evolat Ex hiis patet quod sit melior inter
hos baptismos quia se habent ut excedentia
et excessa Baptismi quoddam est sa
cramentum tantum ut ablucio exterior quoddam
res tantum ut gratia interior quoddam res et
sacramentum ut caracter Octo sunt

de solempnitate baptismi quod non est de substan-
tia sal oleum crisma cereus crismale sali-
ua flatus unctio baptismatis istud figurant
hec cum compatribus non minuunt sed ornant. In
quattuor locis baptisandus ungitur scilicet in fronte
ut fidem publice profiteatur in vertice ut agen-
da subtilius ab eo intelligantur. Inter sca-
pulas ut iugum Christi suauius portet in
pectore ut dulci corde deum diligat. Bap-
tismus fuit institutus materialiter quando Christus baptizatus
est etc. Formaliter quando ait Nicodemo. Nisi
quis renatus fuerit etc. Effectiue quando Christus pas-
sus est. Effectus baptismalis multiplex est.
Ad sacramenta preparat quia baptismus est sacramentorum
introitus. A peccato mundat quod significatum
est in mari rubro ubi submersi sunt egipcii.
Notandum autem est quod in baptismo originalis
peccati deletur macula fomes vero non tollitur
sed remittitur penam relaxat. Unde puer
induitur veste candida. Rationalem indu-
it illuminat unde sal ponitur in ore pueri. Con-
cupiscibilem ad bonum inflammat. Unde
datur candela pueris. Irascibilem confortat
unde israel vicit amalech propter transitum maris
rubri. Contrarium eliminat quod significatur per colum-
bam que sedit super Christum baptisatum. Carac-
terem imprimit quod signatur per mare vi-
treum. Apocalypsis iiii. De fomite mitigat quod
significat aque frigiditas. quoniam calore pro-
strat sed iemalis cuiuscumque fuit quamuis sancti-
ficatus fuit in utero. A satisfactione exteri-
ore liberat quia baptismus non requirit
gemitum neque planctum intellige exteri-
orem nec interiorem exigitur in adulto sed
contritio preteritorum. Dyaboli minuit quod tol-
litur exsufflatione. Ianuam celi aperit
quod significat quod Christo baptisato aperti sunt celi.
Notandum autem quod passio Christi aperuit ia-
nuam paradisi per causam meritoriam et satis-
factoriam generalem. Baptismus autem aperit
per causam efficientem singularem. Sed enim
istum singularem hominem englaciones ad
laudandum aures ad audiendum aperit. Un-
de ponitur saliua in ore et in aure pueri. Tem-
plum Christi efficitur unde dicitur baptisato. Exi
immunde spiritus et da locum spiritui sancto. Lauda-
bile commercium deo reddit. Unde baptismus est
in consummatione solent pueri baptisandi. Nisi
ad pascha et penthecostes nisi urgeat
necessitas vel timeatur periculum. In summa
ad significandum quod in baptismo fit resurrec-
tio spiritualis et quod datur gratia spiritus sancti etc.
Baptismus Christi et Johannis conuenerunt in
materia et in modo ingerendi sed differebant

in forma quia baptismus Johannis tradebatur in
nomine venturi. Differebat etiam in effectu. Baptismus
Christi iustificat. Johannis non. Item in fine quia baptismus
Johannis assuefaciebat ad baptismum Christi. Cathetismus
et exorcismus tamquam preparatorii premittuntur
baptismo ut in ipso gratia efficacius operetur.
Tribus de causis cathetismus institutus est.
Primo propter instructionem de articulis quibus ad
fidei susceptionem. 2o propter responsionem ad
fidei professionem vel confessionem. 3o propter dispositio-
nem ad fidei assumptionem. Quia vero adultus
proprium peccatum habet ipse se reddere potest. Requiritur
ab eo. Paruulus autem quia non habet peccatum ac-
tuale nec potest reddere potest requiritur ab eo
per vicarium quia pro eo respondet per fidei ab-
[illegible]. Exorcismus ideo institutus est ut
a baptisato prius dyabolus expellatur. Nam
propter delictum hominis dyabolus potestatem in
homine accepit et etiam in illa que veniunt
in usum hominis. Unde tam adultus quam paruulus
exorcisari debet ad expulsionem tamen non
vi potest. Hec Thomas de vite theologie libro
quarto viii et ix. Baptismus Johannis. Item
notandum quod missus erat Johannes ad baptisandum
non tamen propter necessitatem dandi baptismatis
sed per occasionem ad baptismum venientibus
predicaret filium dei in corpore presentem. Unde dicit
ut manifestetur in israel ideo ego veni in
aqua baptisans. Hec Crisostomus omelia iiii. Item
baptisma quadruplex nobis est constitutum. Primo
in verbis sed Christus dixit. Johannis xv. Iam
vos mundi estis propter sermonem quem locutus
sum vobis. Secundo in aqua sicut patet manifeste
manifestum. Mathei ultimo. Euntes docete
omnes gentes etc. 3o in spiritu sancto sicut patet
Actuum primo. Johannes quidem baptisauit
aqua vos autem baptisabimini etc. Quarto
in igne quod est temptationis penis. Unde
dominus per ysaiam prophetam. Auferam inquit
sordes filiorum israel de medio eorum et
in igne eos mundabo in spiritu iudicii
et spiritu combustionis. Item psalmus. Cum probasti
nos deus igne examinasti etc. Et alibi
Transiuimus per ignem et aquam. Sed sicut aurum
vel argentum combustum in fornace sordibus
exuatur sic homo in fornace temptationis
missus deponit peccatis sanctificatur. Quinto
in morte sed ipse dicebat baptismo habeo
baptisari, et quod in morte peccatum remittitur
docet apostolus Romanos vi. Qui enim mortuus
est etc. Hec Crisostomus omelia viii. Baptisandus
puer accommodat nunc ecclesia cor

pedes ut veniant, aliorum tor ut videant, ali
orum lingwa ut fateantur ut qui per egri sunt
alio peccante purgantur sic tamen hii qui amisit eo
peccatis consistere saluantur. hic Augustinus de unico
baptismo libro vto. Sunt enim tria, videlicet baptisma
pro homine contemptibile quantum pro apostolo dictum
ut illum contristes sed quod per eum cognoscitur. Ne
aliquis ab alio magis vel minus baptisatus dici
non potest sive ab inferiori sive maiori baptisetur.
Sic Augustinus super Iohannem. Baptisma tale est quale
est ille in cuius potestate datur non quale per cuius
ministerium datur. Augustinus super Iohannem omelia vi. Con
gaudebat quia baptismum habes hoc habes quod Symon
magus habuit, habuit enim baptismum sed virtutibus
columbe non habebat, ideo dictum est ei a Petro
pecunia tua sit tecum in perdicionem etc. Noli
gloriari de baptismate nichil tibi prodest si
autem multi ebriosi multi avari multi gu
losi habent baptismum sed columba gemit inter
corvos. Augustinus super Iohannem omelia xi. Et con
sistit quia christianorum nam per bonos nas
cuntur boni tamen per sanctos baptisati sunt sicut
Ananias baptisavit Paulum, Philippus
eunuchum. Per malos mali tamen qui bapti
sati et qui baptisant iniqui et impie vivunt
quia multi sunt nomine tantum vita per malos
boni tamen mali sunt qui baptisant et boni qui bap
tisantur sicut sunt electi qui a iudicibus et doctore
baptisati sunt. Per bonos mali tamen boni sunt qui
baptisant et mali qui baptisantur sicut a sancto
Philippo Symon magus baptisatus est Act.
viii. Christus sanctus ramen baptismum gentilium
corpus perfudit quod mersus in medicorum membris
non per aquam baptismatis venit. Zach. xiiii
Exibunt aque vive de Ierusalem id est de ecclesia
orientali id est originali, medium eius eas
ad mare novissimum idem actuale. Baptis
mus tempore legis figurabatur in veteri testamento
primo in lavatorio quod dicebatur mare eneum
cum ingressum templi domini in quo necessario
lavabantur sacerdotes prius quam ingrederentur
templum iii Reg. vii. Secundo in lotione Na
aman Syri leprosi in Iordane ad precep
tum Elysei prophete ubi mundatus est. Et per
septenarium lotionum figurando ablucionem
septem morborum potest iiii Reg. v. Tertio
per ingressum filiorum Israhel in terram promissionis
per Iordanem quod inceptum filius indicat Io
sue iiio. Hec alibi.

Beatitudines. Beatitudines septem
sunt in quibus secundum distinctionem quinque dominum
principaliter octo sunt secundum essenciam quas
salvator enumerat in sermone in monte scilicet
paupertas spiritus, mititas, luctus, esuries
iusticie, misericordia, cordis mundicia, pax. Beati
tudinum autem accipitur secundum integritatem perfectionis
requiritur autem ad integritatem perfectionis tria
scilicet recessus a malo, processus in bono, perfec
tus status in optimo. Malum autem procedit ex
timore superbie, vel ex rancore malicie
vel ex languore concupiscentie. Contra hec tria
sunt tres beatitudines, paupertas spiritus contra
malum timore, mititas contra malum
rancoris, luctus contra malam libidinis. Item
processus in bono attenditur secundum divinam imi
tationem que est secundum duas vias dei scilicet
misericordia et veritate, de quibus in psalmo: universe
vie domini misericordia et veritas. Et secundum has du
as vias sumuntur due beatitudines scilicet esu
ries iusticie et affectus misericordie. Perfectus status
in optimo attenditur in duobus scilicet in limpida
cognicione et in tranquilla affectione, et secundum
hoc sumuntur ultime due beatitudines scilicet mun
dicia cordis ad deum videndum et pax mentis
ad perfectionem fruendum. Per beatitudines excluduntur
septem vicia capitalia, paupertas spiritus
excludit superbiam, mansuetudo iram, luc
tus invidiam quia qui luget pro peccatis ali
orum non invidet alteri, esuries iusticie acci
diam, misericordia avariciam, mundicia cordis
gulam et corporis mundicia, non fruit non
fuit venit ad modum Beati Anglis
pax excludit luxuriam quia gustato spiritu
desipit omnis caro id est desinit sapor carnis
sicut in enumeratione donorum est ordo arti
ficialis quia primo ponitur digniora ita in beati
tudinibus est ordo naturalis ubi digniores
ponuntur ultimo. Beatitudo prima est pau
pertas spiritus quia sunt hii per abstinenciam ab
amore mundi id est ab amore carnalium vo
luptatum et diviciarum ac proprie excellentie
hoc tamen complectitur amor mundi. Unde Gregorius per
lucam pauperes sunt qui non querunt illecebras.
Super Mattheum: quod pauperes spiritu sunt humiles
deum timentes. Alia glosa dicit: quod spiritu pau
peres sunt qui nichil habent et omnia possident. Beatitudo
Beatitudo secunda est miticia mitis enim ut
dicit Crisostomus est qui ne deducitur ut patiatur. Est
autem mititas eadem tamen mansuetudine
ut est ex glosa super Matheum quod mansuetus est
qui nullam amaritudinem animi sentit, ex quo
patet quod mansuetudo est pergrata cum conpetit dicitur
quod mansuetudo est illud tantum pacientia aliquo
quia paciencia est sustinencia molestiarum
corpalium mansuetudo vero in sustinencia
contumeliarum. Beatitudo tercia est luc
tus quod est lugere pro peccato unde ipsum vere quia in
fugiamus ad destructionem eius lugere enim de
malo ut fugiamus ipsum inquirimus autem
ab amato sic lugere est sobrietas

lugere vero de aliquo malo spectat ad donum
scientie / lugent enim quando vident se sua [illegible]
Beatitudo quarta est esuries iusticie que est
vehemens desiderium iusticie sive summi boni
Esuries autem iusticie potius est beatitudo quam esu-
ries aliarum virtutum cardinalium quia per iusti-
ciam immediate coniungimur deo quod non fit
per virtutes alias cardinales Iusticia vero
prout hic sumitur comprehendit fidem spem et
caritatem que mediante coniungitur nobis deus etc.
Beatitudo quinta est misericordia per quam per re-
mis celestia meremur. Opera misericordie sunt quatuor-
decim scilicet septem corporalia et septem spiritualia
Corporalia sunt hec visitacio infirmorum potacio
sicientium cibacio esurientium redempcio cap-
tivorum vestitus nudorum collectio peregrinorum
sepultura mortuorum prima sex ex textu hec enim
in ewangelio septimum ex Thobia Opera misericordie spi-
ritualia sunt hec delinquenti ignoscere peccantem
corripere ignorantem instruere, titubanti consu-
lere mestum consolari pro salute proximi ora-
re iniurias sustinere et hoc ultimum precellit
quodlibet opus misericordie / quia [illegible] molliciem et humilitatem
frangit iram et hoc primum est si fuerit ut [illegible]
Beatitudo sexta est mundicia corporis qua
clarificatur cor et mundatur ad videndum deum et
ardentissime diligendum accipitur autem mundicia
cordis hic non pro virtute sed pro statu quodam
qui est purgatio animi Beatitudo sep-
tima est pax que est status virtutis in quo
est delectacio in deo sine contradictione carnis
mundi et dyaboli vel sine alia resistencia
est Unde patet quod pax est status perfectissimi
animi Pacifici magis attribuitur esse filii
dei quam aliis quia [illegible] assimilentur / hoc enim
dicitur quantum ad opera exteriora tamen ad interiora
magis assimilat pax Beatitudo octava
est de qua dicitur ait verbum Beati qui persecucionem patiuntur propter
iusticiam pacientia etc. hec virtus scilicet susti-
nencia persecucionum propter iusticiam annexa
est paci Illi enim pacifici sunt absque contra-
dictione carnis mundi et dyaboli / patet quod
idem pax enim superare temptaciones mortis
Vnde sustinere mortem pro Christo in eodem gradu
est cum pace propter quod dicimus et octo sunt beati-
tudines quantum ad essenciam sed tamen septem
quantum ad distinctionem quod dicunt quia super pa-
cem non est alia virtus. Dicitur enim Augustinus pax est
finis et consummacio omnium virtutum Octava
beatitudo dicitur redire ad caput tamen modo predicto
quia eadem premia sibi promittuntur quod prime beati-
tudini scilicet regnum celorum Probat quod omnis
probat a prima ad ultimam virtutem nec sunt [illegible]
[illegible] cernit se lateat illata
contumelia probat Ex dictis colligitur
quod beatitudines virtutum cardinalium principaliter

disponunt ad exercitium racionis, Beatitudines vero
donorum theologicorum disponunt ad actus
contemplativae maxime. Beatitudines beatitudinum dis-
ponunt ad perfectiones virtutum secundum Thomam de
virtute theologica libro 3° [illegible] et alibi etc.
Beatitudo autem duplex est scilicet vie et pa-
trie Beatitudo autem vie consistit in perfecta
evacuacione miserie et culpe et quo ad essen-
ciam et quo ad occasiones Unde quia iste virtu-
tes evacuant culpam et culpe occasiones
et disponunt ad beatitudinem patrie dicuntur bea-
titudines Beatitudo autem patrie consistit in omni-
moda evacuacione utriusque miserie scilicet cul-
pe et pene et sic dicuntur beatitudines primo
dicte virtutibus cogentia vel correspondencia
De eo sciendum quod secundum glosam super aliquid verum quod
per virtutes ad dona et per dona ad beatitudines
pervenitur Unde virtutes dicuntur inicium bone
operacionis / et evacuacionis culpe quo ad essen-
ciam Dona autem quantum progressum quia dona cooperantur
actum virtutis ut perfectum operentur. Beatitudines
autem dicuntur consummacionem sive terminum quantum
pertinet hic in via ut omnem culpam evacuent
et omnes culpe occasiones et delectabiliter ope-
rentur bonum quantum possibile est viatori, et ideo
dicuntur iste beatitudines virtutes pergentium di-
citur scilicet pergentium cum ultra perga cinne In
beatitudine autem que est paupertas est summa
rerum abdicacio sive abiecio et ideo promittitur
ei regnum. Beatitudo sive virtus prima
in numero est paupertas spiritus que adaptatur timori
et expellit superbiam cui contrariatur quia pau-
pertas spiritus humilitas est cui promittitur reg-
num celorum Secunda est mititas sive mansue-
tudo que competit dono pietatis et ex-
pellit iram quia mitis qui ira vel rancor
non afficit cui tribuet premium scilicet posses-
sionem Tercia est luctus qui est dolor cum
contricione [illegible] inducit scientie donum
que facit agnoscere miseriam propriam et pravi-
tatem statuum que sunt causa luctus sunt
quia enim addit scientiam iste addit ad do-
lorem cui tribuet pro premio consolacionem etc.
in qua abstergit deus omnem lacrimam et
evacuabit invidia Quarta est esuries et
sitis iusticie que dono fortitudinis adaptatur
que est in sustinendis preciosa [illegible] per iusticia [illegible]
que expellit tedium boni scilicet accidiam
cui virtuti tribuet beatitudo eterne saturitatis
Quinta est virtus misericordie cui adaptatur donum
consilii quod docet nos aliis dimittere mino-
ra ut nobis dimittantur maiora et conferre
terrena ut obtineamus celestia que expellit
avariciam cuius proprium est congregare non remittere
vel ferre Cui beatitudini correspondet merces [illegible]
Sexta est cordis mundicia cui adaptatur

doma intellectus et comedit vino gule eo
quod ingurgitacio gulosa sinceritati intellectus
inimica est maxime et turbatiua et corporis immu
dicie concupiscencia. Cui virtuti visio diuina
est promissa. Septima est pax vel pacificum, cui
correspondet donum sapiencie que est delectari
in deo in quo est summa quies et pax est
que expellit luxuriam que animam vagam
reddit et instabilem, cui correspondet premium
scilicet dei esse filium. Octauo vero scilicet pati pro
pter iusticiam que est instituta et clarificat et condit
et perfectum est huius respectu ad singula
precedencia. Unde et beatitudo includens eis re
dit ad caput tamquam circulus perficiens omnes
beatitudines ambiens et continens. Sed beatitudo
christi est pacis temporalium pro. Unde dixerunt
plures, ut hic sunt: prima beatitudo spiritualium
pro. Beati omnes qui timent dominum. Tercia beati
tudo eternorum pro. Beati qui habitant in domo
tua domine. Sed ambo hec de officio. Dico
beatitudinem virtutis consistere in altiore superiore statu te
sciamus ut sunt virtutes sublimiter non solum pas
sione esse sed victore passionum cum beatitudine est.

Bella carnalia
Bella carnalia
Bonum cuique studeat sanguinem humanum
effundere, sanguis eius ad ymagi
nem quippe dei factus est homo. Gen. ix. Hec
dicit dominus super prophetas qui seducunt populum meum
qui mordent dentibus suis et predicant pacem
et si quis non dederit in ore eorum quippiam
sanctificant super eum prelium. Propterea nox vobis
pro visione erit et tenebre vobis pro diuinati
one. Mich. iii. Sed erit in nouissimis diebus
preparatus mons domus domini in vertice mon
tium et eleuabitur super colles et fluent ad
eum omnes gentes, sicut de Syon exibit lex
et verbum domini de Ierusalem, et cetera. Et non leuabit gens
contra gentem gladium nec exercebuntur ultra
ad prelium. Ysa. ii. Sed dissipa gentes
que bella volunt. Et cetera. Glo. Aug.: id est
gentes volunt propter quod diuisa sentiunt
vel seriem successionis confirmat errorem que
bella volunt quia non correctionem caritatis
sed contencionum varie student. Hec super ps. lxvii.
Sed Mat. xxvi. Conuerte gladium tuum in vaginam,
omnes enim qui acceperint gladium peribunt. Et
qui michi ministrat me sequatur. Ioh. xii. Spiritus
demoniorum facientes signa procedunt ad omnes
reges terre congregare illos in prelio. Et
Apok. xvi. B. Sed Apok. xiii. d. Qui in gla
dio occiderit, oportet eum gladio occidi. Sed Apok.
xx. Cum consummati fuerint mille anni sol
uetur Sathanas de carcere suo et exibit
et seducet gentes que sunt super quatuor
angulos terre, Gog et Magog et con

gregabit eos in prelium quorum numerus est sicut
arena maris. Sed Rom. xii. B. Nulli ma
lum pro malo reddentes; si fieri potest quod ex vobis est
pacem cum omnibus habentes, non vosmetipsos
defendentes karissimi sed locum date ire. Scrip
tum est enim: michi vindictam et ego retribuam,
dicit dominus. Sed si esurierit inimicus tuus ciba
illum, si sitit potum da illi. Hoc enim faciens,
et cetera. Noli vinci a malo sed vince in bono
malum. Sed prima Cor. xiiii. Deus enim non est dis
sensionis sed pacis. Bellum autem dicitur esse
necessitatis ut liberet deus a necessitate
et conseruet in pace. Non enim pax queritur ut
bellum exerceatur, sed bellum geritur ut pax
acquiratur. Esto ergo bellando pacificus ut eos
quos expugnas ad pacis vtilitatem vin
cendo perducas. Unde dominus: Beati pacifici
quoniam filii dei vocabuntur. Aug. ut supra. Dicat pax
humana tam dulcis est pro temporali morta
lium salute, quanto dulcior est pax diuina
pro eterna salute angelorum. Itaque hostem
pugnantem necessitas deprimat, non volun
tas. Hec Aug. ad Bonifacium et xxiii
q. i. c. Noli existimare. Bella ista
carnalia in figuram bellorum spiritualium
gerebant, unde et ut opinor Iudaicarum
hystoriarum libri discipulis Christi qui venit
pacem docere legendi in ecclesiis fuissent
ab apostolis traditi, quando enim eis bellorum
profecit ista descripcio quibus dicitur ab Ihesu:
Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo
vobis, et quibus per apostolum dicitur et iubetur: non
vosmetipsos defendentes, sed magis per
iniuriam percipite et magis fraudem patimini.
Unde denique sciens apostolus nobis iam ultra
bella carnalia non esse peragenda sed
animae tantummodo contra spirituales aduersarios
desudanda, velud magister milicie preceptum
dedit militibus Christi. Ephes. vi. dicens: In
duite vos armaturam dei ut possitis
stare aduersus insidias dyaboli. xxiii
q. i. c. Nisi bella pro ecclesia. Unde prima Petri
iii. Non reddentes malum pro malo nec maledictum
pro maledicto, sed econtrario benedicentes. Item
Aug. contra Faustum: Nocendi cupidi
tas, ulciscendi crudelitas, implacatus et
implacabilis animus, feritas rebellandi,
libido dominandi, et si qua sunt talia, que
in bellis iure culpantur. Bellum
iustum secundum Aug. hic dicitur cum suscepi
mus apte pugnare, cuius autem ex iusticia
dixit michi ad iusticiam michi est deus.

cui Iosue mandauit ut habitantibus hay
insidias poneret h ille Et tamen requiruntur
in guerra ad iustum exitum huius actus sc
belli primo quod sit iusta vindicacio 2m quod sit
licita auctorisacio 3m quod sit recta intencio
primo ad vindicandum iniuria dominum supplicantem
tetem et inducendum iusticiam 2o ut sit
dno consulto ut Gen xiiij et per pace ge
renda et non est preter iussum a dno Regum
xiij 3o intencio recta aug verbo Qui occisus
tuus fuit simpliciter re sed quod sit honor dei
utilitas fidelium et bonum bellatoris et bel
latis et non propter cupiditatem proprie cause vin
dictam et timoris h in quadam glosa super
lucam capitulo Et mouisti autem cautiores
inimicos bellum gerit si intra ipsa vrb
moenia eius insidians h et h amb
Bellum carnale clericis dei omnino interdi
citur greg scribens iohi epo constantino
ut in Canone di l vta Quod aut de
epis qui verberibus timeri volunt Ca
nones dicunt Sub fratribus tua nomine
pastores nos fieri simus non percussores
Egregius predicator dicit Argue obsecra
increpa cum omni paciencia et doctrina noua atque
inaudita est ista predicacio que verberibus
exigit fidem et iusticia h ille c eod ca
Et sequitur ibidem quod prelati non asperis dictis
sed blandis non seueritate sed beniuolencia
subditos prouocare et corrigere debent Et
di xlvj ca Bedicionarios sic scribit De
dicatos statuimus inter ordinandos cle
ricos sicut nec vsurarios vel iniuriarum
suarum vltores Et i q vij ca Si quis
percussor epus vel psbr aut dyaconus pse
vel palam per hec timeri volens deponatur
Et xxiij q viij ca s scribitur De epis vero
vel quibuslibet clericis quod nec sua aucto
ritate nec auctoritate romani pontificis arma
arripere valeant facile probatur Cum enim
petrus qui primus apostolorum a dno fuerat electus
materiale gladium exercet ut magistrum
a iudeorum iniuria deffensaret audiuit
conuerte gladium tuum in vaginam omnes enim
qui acceperint gladium gladio peribunt
mt xxvi. Acsi aperte diceret ei Actenus
tibi tuis quod predecessoribus inimicos dei corporali
gladio licuit persequi Deinceps in exem
pla gladium i e actenus concessum in va
gina conuerte et spiritualem tibi gladium qui
est verbum dei in mactacione veteris vite exe
re Omnis enim preter illum vel auctoritate eius
qui legittima potestate vtitur quod vel aucto
rabilis non sibi causa gladium portat

enim et omnis anima subdita esse debet Qui
in usurpare eum auctoritate gladium acce
perit gladio peribit Ber ambrosius Arma
Epi lacrime sunt et orationes Et illud apostoli
Romanos xij Non vosmetipsos deffen
dentes karmi sed date locum ire quod nisi
omnibus quilibet dicit sperauit tamen prelatis dico
tum intelligitur h ibi Et ibidem ex Consi
lio Triburiensi sic statutum est Quicunque
clericus aut in bello aut in rixa aut gentilium
ludis mortuus fuerit neque in oblacione
neque in oratione pro eo postuletur sed in manus
incidit iudicis sepultura tamen non priuetur
Et xxiij q viij ca clerici sic scribitur Cle
rici qui in quacunque factione arma volentes
presumpserint reperti amisso sui ordinis gradu
in monasterio penitencie tradantur Et xvj
q iij per totum Pro ecclesia tamen contra paga
nos inpugnare non corporalia arma sed
xpm pacientes exponent Et xxiij q
iij per totum et q viij ca Igitur et ca seq
Quod licitum est laycis ad exortacionem
et mandatum clericorum ecclesiam dei cum pietate
deffendere vide bernardum libro xiv ad Eugenium
papam super isto textu Conuerte gladium
tuum in vaginam mt xxvi Iohis xviij
sic scribit Gladium ingerit temporalem quod tuum
negaret non satis mihi videtur attende verbum
dni dicentis Conuerte gladium tuum in vagi
nam tuus ergo et ipse tuo forsitan nutu
etsi non tua euaginandus manu Ali
oquin si nullomodo ad te pertinet dicentibus
apostolis Ecce duo gladij hic non respon
disset dns satis est sed nimis est vterque igitur
ecclesie est et spiritualis gladius et materialis
Et sequitur ibi pro ecclesia ille vero ab ecclesia
exhibendus est Ille vero sacerdotis is mi
litis manu sed sane ad nutum sacerdotis
et ad iussum imperatoris plus vide ayltin

B

Enedictio Benedixit deus patrem
Gen i Cum deus creauit hominem
ad ymaginem suam masculum et
feminam benedixit eis ut hic benedixit
deus diei septimo et sanctificauit illum Et noe
et filijs eius benedixit dicens Gen ix Et
Abraham dixit dns Egredere de domo et
de cognacione tua Gen benedicam tibi et
multiplicabo te Gen xxvj Benedixit dns
ysaac et locupletatus est Gen xxvij di
xit Iacob auunculo suo laban modi
cum habuisti antequam venirem ad te et nunc
diues factus es benedixit que tibi dns ad
introitum meum Gen xxxix Benedixit
dns domui pharaonis egyptij propter

yoseph 7 multiplicat substantiam eius 7 cuncta
egipti pz Gen xxxix Benedixit dns
abeddon 7 omem domum eius qm archa
dni fuit i domo sua t'bus mensibz ps Reg
vi Benedixit dns nouissima Job ma
gis qm principia Job xlii Xpus aspe
siens in celum eleuatis manibz benedixit
discipulis Act i Electos eciam suos i fine
mundi benedicet dicens Venite benedicti
etc Mt xxv Benedicto xpo nobis conce
ssiua sz preueniens adiuuans consu
mans pa ... zla ... ... gracia glorie misericordia
hanc benedictionem dedebat dns no pt t'ra
mi dare fructum salutis necesse est ut ... celo
tue bonitas donet a nobis preueniatur
ut agere bonum donet adiuuentur ut gracia
ut consummari i bono possimus donet gloria
repleamur hec Bertus in floribz li viii ca
viii Benedictio hominis ad deum
pz Cum aut tradunt hebrei esse se primo
genitum noe 7 durasse usque ad ysaac
h in Cronicis Eusebius li ii ca x Cum
melchisedech rex salem occurreret abra
ham reuertenti a cede quattuor regum dixit
Benedictus abraham deo altissimo 7
benedictus deus excelsus quo protegente ho
stes i manibz tuis traditi sunt Gen xiiii
heb vii obtenta victoria de Syria
delbora 7 Barach cecinerunt dicens
qui sponte obtulistis de ysrael obtu
listis ad periculum benedicite dno Judic
v Commendans Booz Ruth qr ad
dnm israel consurgeret ait Benedicta es a
deo filia que priore nunc posteriorem su
perasti qr no es secuta diuites siue iu
uenes Ruth iii post victoriam quam
habuit dauid de Golia dixit Benedictus
dns deus meus qui docet manus meas ad p
lium ii Reg xxii Barra filia ra
guel cu compleret oracionem dixit Bene
dictum e nomen tuum deus patrum nostrorum
7 qui cum iratus fueris misericordiam facies Thob
iii Raphael angelus monuit vt p
benedicat dnm 7 enarrat mirabilia eius
Thob xii Ozias benedixit dnm qui creauit
celum 7 terram cum vidisset Judith cum ca
pite Olofernis Judith xiii Sydrach
Misak abdenago i camino ignis no
lesi dixerunt Benedictus es dne deus
patrum nostrorum 7 laudabilis etc Dan iii Pau
lus t'bulacionis pacies dixit Benedictus
dns deus 7 pr dni nostri ihu xpi pe Cor i
Beatus Johes audiuit sermones dicentes
sedenti i throno 7 agno benedictio etc

clamtis 7 sapiencia 7 gracias actio etc Apok v
Benedictio hois ad hoiem Gen xxvii
pz cum benedixit ysaac jacob dicens Det
t' deus de rore celi 7 de pinguedine terre
habundanciam frumenti etc Gen xxvii Di
xit dns moysi benedicere plo israel ac
stodientem mandata Deut xxviii Bene
dixit moyses populum an mortem dicens
dns de bona vetis 7 de Seyr ortus
e nobis apparuit de monte pharan 7
cu eo sancti milia i dextera eius ignea
lex dilexit plos Deut xxxiii Gabelus
ingressus domum Raguelis 7 Thobia
veniens ait Benedicat te deus israel
qr filius es viri optimi 7 iusti timen
tis dnm 7 elemosinas facientis Thob
viiii Elysabeth ut audiuit salutaci
onem bte marie dixit Benedicta tu inter
mulieres 7 benedictus fructus ventris tui etc Luc i Et
benedictio cesaris eo necessaria e quia
omnis res cauent mundi i maligno
posita est h Cris omel xxxiii ...
tus aplm dicentem qm ois creatura
bona e 7 nichil reiciendum quod cum gracia
actione percipitur sanctificatur ei p verba dei
7 oraciones Thymoth iiii Jt Augustinus
ultra vim pt Sepe expugnauit
sic dicit ... ut nos damnum hu
stim i noie suo benedici voluit no
i noie dni quod ... no sanctificat
... nec quisque e bonus n' dono dei
xpi in noie dei benedicit no i noie
suo ut ... spont sit nolunt esse
adulteri sponse hec ille.

Beneficia Beneficium dei xpo e
primo expectacionis quo deus peccatores
paciens expectat ysaie xxx
Expectat nos dns ut misereatur nri Bern
Ego peccabam 7 tu dissimulabas no conti
nebam a sceleribz 7 tu a verberibz conti
nebas prolongabam ego malicie tempus iniquitatis
mee 7 tu dne pietatis tue 7 ...
ficacionis quod dns exspectat peccatores ...
... insistendo ... sua ... xxvi
Quam magna ... dei e 7 infacto illius
...tentibz ad se ut peccatori dimittatur
Augus Cardinis ... ille vide
... peccatori veniam dare quod ... pecca
accipe Sta hec beneficium xxi sit attende
... quod dz ... cogitare quod 7 ...
... dns dimisit ... p quolibet mortali
... dimisso reus esset mortis eterne si
quod reus esset mortis temporalis quod mane =

tinea c dimissioe illius patris esse ei
fine totā vita sua. Quod igitur factum est
per dimissionem mortis eterne prius. Quid retribu
am domino pro omnibus que retribuit michi. 2o ad
conitam dignitatem deus eum elegit, quem vivi
ficat eum qui elegit eum a primitiva tem
pissia in filium et heredem altissimi. Ro viij
heredes quidem dei nos constituit, coheredes
autem xpisti. 3o ad cogitatione quod homines peccatores
deus dilexit quibus tale beneficium salutis non
promittit. Ecce audisti ab inimico quod quando
venies homini et qualiter in comparatione tui sic
cognoscere dei in intuitu sempiterno dilap
si sunt quibus omnibus redemptor tuus eos sua
gratia te iustificatum protulit. Hugo de s. victore de
diligendo deo lxvo. 4o ad cogitationem quotiens
periculis et angustiis dominus eos liberavit
Vnde augustinus. De multis namque periculis libe
ravit me dominus de quibus dubito certum non
sit loqui sed cogitare sed gratias deo agere.
5m peccatoris et consumacionis quem gratiis
statu bono conservat. Vnde psalmista. O miserere
Confirma me domine quem sperant in te et
B Eneficia nobis indignis collata
sunt tam in via quam in patria. Apoc. xxi. pro nobis
digne interpellante. Vnde Cris. omel.
In quo beneficium donatur illi proprie
que donatur. Et Cris. omel. xxiiija
Beneficium donatur. Quanto maiora benefi
cia hominibus sunt constituta tanto graviora
peccantibus iudicia sunt parata. Et Greg.
omel. ix sic ait. Crescunt lectio pollici
plus actus, in hoc mundo alienus a deo
accepisse cernimus ab auctore mundi gravi
ores ex tresitu donorum tanto igitur
esse humilior atque ad serviendum deo prom
ptior quisque esse debet ex munere quanto
se obligatorem esse conspicit in redde
da ratione. Et Ecci. viij. Tende filius
in eternum ut digne homo sepulto in non
puero ut saltem da illa in eo non re
das. Et Exo. xx. Non ascendes per gradus
sed consequentur ad altare meum in dig
nitate eternaque ne reveletur turpitudo tua
pur. xxx. Beatus ad quam festinaverit
in principio in novissimo benedictione carebit.
Glo. et ad ministerium altaris indoctus
et temerarius accedit, in novissimo gratia
remuneratoris que bis misericordibus permitti
peccet. Hic augustinus super psalterium. In te domine spe
ravi sermone 2o sic ait. Illi deus eterni be
neficium quod voluntate in scriptis que legit

que edificavit. Et Greg. Benignus ipse et pri
quam. Sicut is qui veritatis tempus quaestus
refugit sapiens ultimis et amonendus sit quod
vltra ambit, vel importune se ingerit
e pauldinus repellendus. Et pz viij q. 1a
In scriptum in dicit Greg. Bis locis regimi
nis desiderantibus negandus e ita fugi
entibus offerendus. Sed scriptum e heb. v. Nec
quisque sumat sibi honorem sed qui vocatur a
deo tamquam aaron. Et probendis sive offici
in duabus ecclesiis unus non sit. Dade. di
lx. viij. Et viiij. di. lxxx. ix. Singula p
Greg. Et si quis in clericia sit scribit. Cle
rici omnes qui ecclesie fideliter vigilant quod de
serviunt stipendia sua servitio sui meritum
percipiunt et sit e quaeruntur quod iniuste eccle
siae ydonei presbiteri vincentes officium ec
clesiasticum deserentes fornicationibus et ceteris
vitiis peccaverint adherentes ab eo officio
et beneficio divino tales sunt convicti
deinde privari. pz lxxx1. di. Tal. Presbi
teros autem et multis tales alios relinquunt
minus sui augustinus ut di. lxxxiij. Neo
Et episcopi qui talia crimina non corrigunt sed
precio vel precio huiusmodi finitur, et tollerant
tanto magis et impendia magis dicte
dist. quam episcopi hic ibi. Beneficia in partibus
Beneficium quod domine nescit iuste petere be
neficium accipe in libertate vende.
B Enignitas. Benigne audivit
deus abrahe quod rogabat eum que
importune petens pro sodomitis
Gen. xviij. Benigne apparuit iacob
in scripturis faciem fratris fugienti Gen. 2xo
Ipsum quod redemite a socero suo laban
clementer liberavit. Gen. xxxi. Benigne
moysi locutus e dicens. Dimitte me ut
irascatur furor meus super populum istum quem
dicet. Tu me tenes ut non conteram
eos. Exo. xxxij. Benigne augebit
dominus vitam Ezechie regis iuda addidit
ei quindecim annos solem x lineis retro
redire faciens. xiiij. Re. xxo et ysa. xxxviijo
Benigne custodivit dominus populum suum a
pravitate Balaach et maledictione balaam
num. xxijo et 23xo. Benigne liberavit
dominus Zuzannam de manibus presbiterorum su
ltorum. Dan. xiij. Et danielem de la
cu leonum. Dan. vio xiiij. Et magda
lenam de accusatione Symonis. Luc. vij.
et eam de accusatione marthe sororis
sue. Luc. x. et eandem a murmuratione
discipulorum pro infusione unguenti. Mt. xxvj.

et dixit eos emens a vinculis xpm capien
tib3 dicens Sinite hos abire Joh xviij
petro pq tercia negacionem benigne respici
ens ad primaz susceptus luc xxij Thome
de resurrectione dubitanti latus suum ad palpan
du pbuit et i fide solidauit Joh xx
Stephano lapidato celum ondit et
confortauit act vij Paulu ecclie pse
cutore ad fide et aplatu quertit act
ix Johi euuangelista visiones futuros minibilis
ondit ut apok i° et infra Benignus
di i q°r cognoscit p° q omnibz dat q
volunt accipe ait vbo Qui solem suum
oriri facit sup bonos et malos act xvij
dat omnibz vitam et inspiracionem 2o quia
alios pvocat ab eo bona pete ait viij
petite et accipietis Augus Erubescat
humana pigricia plus vult ille dare q
nos accipe 3o q sepe plq dat et melius
q nos pete scimus iij Re iij Salomon
petenti sola sapienciam dedit illi eciam diui
cias et sup omnes alios excellenciam
pp duobz indubitanter sperare possumus
vnum dabit bonum qd petiq aliud qd
nobis nomine vtiliq xto q quit dat sz
spe immunedicionis Job xxxv Si iuste
egeris quid donabis ei aut quid de manu
tua accipiet It Crisost omel xlij Be
benignu et iusti medici e suas iniurias
contepnere et aliorum iniurias vindicare q
aut suas vindicat et iniurias aliorum iuste
vindicat medicus tn impiq medicus ee pncat

Blasphemia Blasphe
phemauit filius mulieris israelitidis
dnm ex precepto dni lapidatus e
foret caste ab eis ipse leuit xxiiij Dixit
hely filijs suis si peccauit quis i viro pla
cari ei pt deo si aut in dno peccauit qs
orabit p eo et no exaudierunt voce
patris sui q voluit deus occidere eos pri Re
ij° Natan pphetus petiti dauid inlicum
aggrauat eo q inimicos fecit blasphemare
nomen dni et ait ppt vbu hoc filius q natus
e tibi morte morietur 2° Re xij Vir dei
dixit ad achab regem israel q Syri di
xerunt deus montium ipse e et no deus val
lium dabo omnem multitudinem hanc grandem in
manu tua et percussit se de Syris Simi
lia pdita i cecidit murus eius i sti xx°
milia hominum q remanserant et captus e rex
Benedab i magna miseria iij Re xx
Jezabel fecit imponi Naboth blasphe
miam p vinea sua et nequiter fecit eu
occidi iij Re xxj Displicuerunt
dno blasphemie qs dixerunt Sen

Senacharib regis assiriorum vnde exaudi
ta e oro Ezechie regis Juda ita quam
glus dni percussit ex assirijs C lxxx v
quinqz milia et duo filij regis Sena
charib ipm gladio percusserunt iiij Re
xviij No q no expedit simplices et
do obedientes cum blasphemias infi
delium disputare vnde Ezechias p hi
buit ne Rapsaci et Tartani blasphe
mus respondent qa iiij Re xviij ysaye
xxxvij° Et Aplus Rome di p vos
blasphemantur Ro ij Blasphemia
scdm Jaco e vbum contra dnm mordiacum
plato Et consistit principaliter i tribus videlicet
mala de deo sentire ul mala de deo
pferre ul irreuerenter facta dei tractare
Vnde multis modis fit blasphemia cu
sq a deo remouentur qd ei conuenit q cu
ei tribuitur qd no conuenit siue cu attri
buitur creature qd creatori conuenit hille
Lacordat doctor euuang sup viro ma
dato cap° xviij sic dicens Tria sunt ge
nera blasphemandi primum e qn a deo
remouetur qd e sibi pprium sed ons ydolatre
facit quantum i ipo e ad impossibile e
deos alienos esse latrie no deo inpo
pcipites 2m genus e ad condicionem imp
fectionis deo attribuitur q no pt sibi co
pete ut facit quantum i ipo e omnis vo
cans dnm i testem falsitatis ul vanitatis
3m genus e cu creature tribuitur qd deo
e pprium sed facit quantum in ipo est q cumqz
sabatisat affectione finali i aliquo
citra dnm et sic ista tria genera sed conseruit
ad se invicem sic ad omnia genera peccatorum
Blasphemie peccatum fugiendum e ppe
quatuor primo ppt pena qua dus legis
puniri se blasphemos leuit xxiiij
ut sup Vnde exempla scdm greg xrti dya
logorum xix vbi narrat quendam
iuuenem quinquennem adhuc nepetu
incluso blaspheme i gremio patris
no a q° diderit sic inuoc 2o q hoc
peccatum vix remittitur Act xvij Qui
dixerit vbu contra spm scm no remittetur
i hoc seculo neqz i futuro Joh vlt Est
peccatum ad morte no pro illo dico ut roget
3o q hoc peccatum dyabolicum est et q
loquela i similis hic vis q erit in
inferno blasphemabit dnm celi p do
loribus suis Blasphemus in sua loquela
cognoscitur ee de familia dyaboli
et sic ad infernum ptinere unde sed dictum
fuit petro ait xxvi Vere ex illis
es nam et loquela tua manifestum

te fecit / sic pt / dici d' blasphemo ve
tu d' inferno eo na 2 loquela tua in
xto qt tales peyores canib3 videnr ca
nis aio no latrat neqz mordz dnm
suu ipi vo latrat ac lacerant dnm
suu deu ipm blasphemat / vel sunt
culpabiles hmoi sit si q tolleant 2
2 sustinent cu phibe possent / ut pn
2 mat q no corrigunt filios 2 suos
s pmittunt / de dd qd no pmittent
de vicinis amicis vel cognatis / Isti
peyores st' iudeis qui amicos suos ob
struebant act vij / Cotinuerunt aures
suas / Glo ne blasphemiam audient
Aug sup 1o ayt 2 6o Blasphemia no
mis peccat q xom blasphemat regna
te in celo qz qui crucifixerunt ambula
tem in terris / Blasphemy ut sit bts
duo h ei conueniunt dent / vz ut medi
et ut blasphemet pt' dm / alioqh si
vnu defuerit ia no est btitudis mer
ces ut puta si quis dixit de te qz
e tpe meditat' si no ppt' xim di' si
pratam aliqua iniciciam doles ipe
pcinit / tu aut mercede iustic no hes
nisi forte cu posses blasphemie no
blasphemasti ppt' iusticiam dei ta' cu
posses te vindicare no revindicasti
tunc btus es 2 causa pcati facta
e causa dei qz si ppt causa di blasphe
mati es tu quod dcm e de te ma
lu vero e ita no es btus qr verum
dictu est de te 2 illa blasphema p
timet / t' no ad mercede iustic si ad vi
dicta pcti 2 io utyqz pesimi 2 merci
entes / 2 ppt me hoc inces mlta
e in celis / h Cris omel yo / Ait vi
de qz dd inlunctes p malos xianos
blasphet / no eipt domu bona api
niom hre que mala b3 familiam
vn dcm e ad pp di noy dnu p vos
blasphemat' int getes h Cris omel
x / Et blasphere in spm scm no in
cunge videntur qu cont sacos ca
nones no recitte cpulsi si libent'
aliqd ci prue agnt ci loq psumut
ci fire volentib3 forte sponte gsecrunt
tlis aut / psupcio maite vni gens e
blasphemiu spm scm h xxxv q i c
Bona bo / violatores
est mlta / est ei bon p cremacn
2 hec e dd / vn nemo bonus n
psy dd ayt xix / Est et bonu p pti
cipacom 2 illud distingwit i bonu
nature bn aug / Omne qd e i ipm
e bonu est / Gen 1o / vidit dd cuncta que fe
cerat 2c / Et e bonu i gne 2 hec e bom
ex obiecto sd e elemosina na ibi e ac
tus in debita matia ex si desit fur
subtracto iusticie / Et e bonu ex circust
cia 2 id e qz bonu ex gne vestitu de
bit circustaciis ut dare elemosina i di
genti tpe debito ex vera compassioe et
hmoi / Et e bonu virtut / hec e qn ad
dz opi pfecto ex pte opantis qd e p
hitum ment' bn ostitutu / Et e bom
meritoriu ut qn addi' opi debiti fis
formatio sup motu naturalem / Et e bonu
gre ut ipe hitus gratu dd faciens / Et e
bonu glie ut e bonu remuneracionis
h Thomas d' vite the li vso cayo v
Bona vite etne quttuplicia vobolo
dicunt ps magna pa pz po / Credentes
exultabit leticia magna 2 ienarrabi
ps Qz magna mlta dd dulcedis tue dne
2o mltu pa / Corin / Oclis no vidt nec
auris audiuit nec i cor hois ascedit 2c
vnd Aug / Cogitu quecqz vis 2 quecqz
potes omnez cogitacioz excedit omne
desideriu supat illa felicitas / 2o eta
ysaie pt l / Et redepti erunt a dno re
uertent' 2 venient i Syon laudantes
2 leticia sempitna sup capita eoru / Xto
quieta vn phelipp iiij pax di q ex
supat omnem sensum custodiat corda
vra 2 intelligencias vras / Aug vera
pax ibi erit nil adusi nec a seipo nec ab
alio pacietur / Ruth secura levit xxvj
dormietis 2 no erit qui exterreat vbi
sp pauore hitabit / in tra vra / Bu
Vrnitas celestis mansio securi patria
tam gtinet qd delectat pplus sbiumue'
2 incole quieti 2 hoies huanaois ips
indigencia no hntes / Vo ubi Cutcly
Bona corpis i vita / Clarity Sic
erunt quiqz erunt / pm e incorpabilis
claritas ayt xiij / Fulgebunt iusti sd sol
i regno pris eorum / Subt / Fulgebunt
sd sol huanitas glificata e maiestatis
blis agilitas Sapn iij / Fulgebunt iusti
tanqz scintille i arundineto discurrent
Aug Vbi velit sps ibi ptinus et corp
Subt / Osima libertas v erunt hoies
siles anglis di / 2m incorpabilis su
cus / Apok xxxi / Abstget dd omnez la
crima eius neqz clamor neqz dolor
et ult' 2c ysaie lxo / Occupabit mu
ros saly eius / xtu iiij / honors sati
etas ps Saciabor cu apparuerit glia
eius / Rutu vite indeficiet / Scho b
ps Vincent nomia xxx in secula
secli / qt Aug de libero arbitrio

virtutes quibus recte vivitur magna bona sunt.
Species autem quorumlibet corporum sine quibus recte
vivi potest minima bona sunt, potencie vero anime
sine quibus recte vivi non potest bona sunt media.
Gregorius in moralibus. Neque acceptum a deo
sunt bona que ante oculos eius malorum
admixtione maculantur. Seneca xxx
viii epistola. Non nascitur ex bono malum non
magis quam ficus ex olea. Ad semen nata
respondent, degenerare non possunt. Idem xxx
ii epistola. Non est bonitas pessimis esse meli-
orem. Item Bernardus. Si sic amamus vitam istam
labilem et caducam ubi cum tanto labore
vivimus multo magis amare debemus vi-
tam eternam ubi nullum laborem sustinemus ubi
nichil erit nisi tam magna et quod non potest enar-
rari. Bona temporalia sunt tam bonis quam
malis communia sed non sunt eterna. Crisostomus xviii.
Bono et male utentes fecerunt esse di-
abolum malum sed hec cuncta in omnibus ubique bonis.
Crisostomus iii. Omne bonum quod non ex
amore summi boni fit coram hominibus magnum
est ante deum. Crisostomus ix. Sicut in omni
opere bono non habemus mercedem nisi in malis
cum ipsis urgeamur pro carne. In omni opere
bono scandalum dyaboli paratum est. Sicut scrip-
tum est de demonibus iuxta semitam scandala
posuerunt michi ut opus bonum non perve-
niret sed opus nostrum malum potuit esse tempta-
tum sit et probatum. Crisostomus viii. Si
Sicut bona diligere in nobis timet deus ut non
diligamus bona carnalia quam diligit sed ut per
bona carnalia intelligamus magis spiritualia
esse diligenda bona nec punire sicut quia bonorum
est gaudere carnaliter per hoc intelligere quam magis
est gaudium anime et inde. Crisostomus xlvi.
Bona ecclesie sunt bona pauperum. Ieronimus ad Damasum papam. Clerici quod habent
clericorum pauperum est et domus eorum omnibus de-
bent esse communes susceptioni peregrinorum et
hospitum invigilare debent. Hec xvi q. i. cap.
Quoniam. Item Prosper. Nichil aliud sunt res
ecclesie nisi vota fidelium precia peccatorum patri-
monia pauperum. Item Augustinus. Decime tributa
sunt egencium animarum. Item Ieronimus cap. Pro
apostolis viris et evangelicis patribus Christum in
necessitatibus usibus nolle tribuere semper
condempnare est. Hec xvi q. ii cap. Decime et apo-
stolicos. Item episcopus ecclesiasticas res in suas proprias
voluntates usurpare non debet ne rectores suos
in detrimento ecclesie pauperum inde ditari
sub magna pena compescendum. Hec x q. i
Episcopus. Item quicquid res ecclesie non quam proprie sed quasi
que et domino oblate cum summo timore
non in alios quam eo nomine commissorum ecclesie fructum
et fidelium indigencium sunt fidelis dispe-

sande. Hec xvi q. ii cap. Pro eorum. Item in eodem. Preci-
sa eciam mortua pro redempcione captivorum
vasorum sunt vinculum per quibus Christus passus
est liberari religiose possunt vendi. Hec Ambro-
sius de officiis ut xvi q. ii cap. Aurum. Aurum
habet ecclesia non ut servet sed ut eroget et
subveniat in necessitatibus et cetera. Glosa
per Ieronimum et patrum apostolicorum et eorum sequenti per
Gregorium. Item amico rapere quippiam furtum
est ecclesiam fraudare sacrilegium est accepta
pro pauperibus erogandum et esurientibus
plurimis id fraudare vel cautum vel timi-
dum est et quod apertissimi sceleris est ex
inde aliquid subtrahere omnem predonum cru-
delitatem superat. Hec Ieronimus xvi q. ii. Glosa.
Ecclesie est pauperum opibus providere. Scribitur
cap. apostolicis et cetera. Quia vasa ecclesie conse-
crata pro redempcione captivorum licite possunt
vendi ut supra. Item Ieronimus ad Nepoci-
anum. Item scribit aliquid de bonis ecclesie
a pauperibus subtrahere omnem predonum crude-
litatem superat. Alter fame torquetur et
tu iudicas quantum venter eius sat est sicut tu
dimidie statim quod accipis. Et si tamen dis-
pensator sis dimitte largitori ut
ipse sua distribuat. Glosa. Ipse est optimus
dispensator qui nichil sibi reservat. Hec
ille. Item de lxxxvi cap. Pasceret. Non
eciam largiri non debent largiri. Non
ubi Clericus liber iii cap. sive. Item Bernardus
ad Fulconem xxiiii libro. Florum cap. x.
Quicquid de altari preter necessarium vic-
tum et simplicem vestitum tibi retinebis
tuum non est rapina est furtum est sacri-
legium est. Item iii libro de consideracione. De do-
macioribus cap. Presumitur scribitur. Pla-
cuit eos paratorie nepos eorum cap. non
dimittunt. Bona omnia non propter homines
dat deus super terram sed propter paucos electos
genitum est et ut peccatores tam multi
sine bonis dei fruantur quam ut iusti
tam multi sunt a bonis eius fraudentur et
Sicut quod deus a peccatoribus invitus casti-
gacionem suam non propter omnes homines mit-
tit sed propter solos peccatores tam et iustos
equaliter tangit quemadmodum et pecca-
tores. In bonis peccatores a iustis non se-
parat ne separati abiectos se esse cognos-
cant et desperent. In malis iustos a pecca-
toribus non separat ne separati cognoscant se
esse electos et glorientur maiore tamen ut
mali bona perdit sed nocet magis ut
boni mala nocet sed propter magis nos
male viventes deus bona prepeditur ut
prudenciam prepeditur et boni deus mala

patiuntur ad lucas misterio eius procedit. Cri-
sostomus omelia xiiii. Dicens super isto textu
Qui solem suum oriri facit super bonos et ma-
los ait utrumque. Bonorum autem et malorum
hominum hec est differentia bonus autem conpre-
hensus in peccato ingemiscit quia peccavit malus autem con-
prehensus fremit non quia peccavit sed quia conpre-
hensus est in peccato. Nam domesticum animal
si in aliquo tempore extra domum fuit aliquo
errando euagatum cum venerit in manum do-
mini sui qui in recordacionem vite sue reduc-
tum cito iterum mansuescit. Animal autem silvestre
conprehensum a venatoribus appetit a calcibus
repugnat. Sic malus homo correptus non compun-
ctus non agit sed adhuc adversus corripi-
entem magis irascitur. Crisostomus omelia 3a.
Sunt tamen sunt quibus peiora non sunt in hoc seculo
sed anima in peccato involuta quam nigrior est corvo
angeli mali et inferi. Contra sunt quibus
pulchriora non sunt in hoc seculo sed anima virtutibus
redimita angeli boni et paradisus. Augustinus
ad julianum comitem capitulo xxi.

Cantus dicit dominus Ezechi-
eli prophete populus meus audiunt
sermones tuos et non faciunt
eos quia in canticum oris sui
vertunt illos et avariciam sequitur cor eorum
et est eis quasi carmen musicum quod suavi dul-
cique sono canitur et audiunt verba tua et
non faciunt ea. Ezechielis xxxiii. Hec
oratio cordis non oris ascendit in celum
Dominus enim non clamorem vocis sed cordis au-
dit et sic fidelis cordis tacitis subveniet nec
magis clamosas voces audiunt quam eius
qui sub voce in lingua vel corde fuit. Per-
dere sicut non voces sed verba intuentes de-
precationem eius a deo impetrant. Scribitur de
psalmum pauperum exaudivit dominus. Hec
Augustinus de regimine vere vite. Cantum tamen
hic reprehensibilia sunt et tamen quis nimis
blanda voce canit vel ad gloriandum vel
ad delectandum. Unde Gregorius. Cum blanda vox
queritur sobria vita deseritur. Augustinus libro confessionum
x. Aures plus me delectant cantus quam res
que canitur totiens me graviter peccasse confiteor
et tunc est vox fractura. Unde in legenda beati
Sebastiani legitur. Non putes enim me ...
volens intendi quod pastores qui celestium
et voces fugit. Bernardus. Fractura vocis signum
facte mentis est et nimia exultatio
vocis sed sunt qui volunt potius cantare
alte quam apte quia tantum volunt ascendere
alte cantando quod collum aque spirant stri-
92 gunt. Sic in Canone di. xcii. Sic hec.
Cum ad cantum venit quis corde magis
quam voce deo cantandum meminit. Ieronimus
in epistulam ad Effesios et ponitur in canone eadem di.

audiant adolescentuli quibus in ecclesia psalle-
ndi est officium deo non voce sed corde cantandum nec
in tragedorum modum cantus lascivos modos guttur
et fauces medicamine liniende sunt ut in ec-
clesia theatrales moduli audiantur. In ...
ares vel officio autem cantandi et psallendi
dyaconos ... excepti ne dum vocis
modulacioni studet altaris ministeria negli-
gat. Sic ut ibidem. In sancta Romana ecclesia
dudum consuetudo est valde reprehensibilis exorta
ut quidam ad sacri altaris ministerium canta-
tores eligantur et in dyaconatus ordine con-
stituti modulacioni vocis insistant quos ad
predicationis officium et elemosinarum studium va-
care congruebat. Unde fit plerumque ut in sacro mi-
nisterio ut dum blanda vox queritur congrua vita
negligitur et cantor minister dominum moribus sti-
mulet cum populum vocibus delectet. Quare pre-
senti decreto constituimus ut in sede hac sacri
altaris ministri cantare non debeant sum-
que evangelice lectionis officium inter missarum sol-
lempnia solummodo exsoluant. Psalmos vero
ac reliquas lectiones censeo per subdiaco-
nos vel si necessitas exigit per minores
ordines exhiberi. Si quis autem contra hoc de-
cretum meum venire presumpserit
anathema sit. Hec di. xcii in principio. Et concor-
dat Ysidorus libro vii ethimologiarum capitulo xii
et in canone xxi di. Cleros. Et de co-
secratione di. ... non mediocriter ... Et concor-
dat Augustinus libro de catechizandis rudibus
ut di. xxxviii Sedulo. Et Ysidorus in
epistula ad Ludifredum et xxv di. perlectis.
Cantum delectabiles deo non sunt placabi-
les. Amos v. dicit dominus. Aufer a me tumul-
tum carminum tuorum et cantica lire tue non
exaudiam. Crisostomus super Matheum. Quidam inquit do-
minum cantant cantica gemunt suum ...
... lacrimas ... et infra
Sed unusquisque quod seminat ibi metet et quod
seminat hic metet. Quidam propter homines o-
rant non propter deum sic ab hominibus non a deo
laudari merentur. Orant et non orant
merentur laudantur cum non sunt laudabiles
speciem vacuam religionis et verba vacua
laudantes ... cor eorum non delec-
tat sic nec laus hominum ipsos adornat. Sic
non ad locum refert dominus sed ad propositum
orantis. Sic ostium cubiculi tui claudi dominus
claudi i. os corporis ut non clamosa vo-
ce oremus deum sed deprecacione tacita. Unde ex
clamosa oracione nulla ... instruitur. Sic
quidam qui clamose orant non deum ubique
esse credunt et absconditum audire
et dubitant ... orare. Quare absque

orat/ primum quia orat 2m quia credit/ deum abscon-
sa audire sicut audit/ Vnde deus voce cla-
mosa pulsandus non est/ sed conscientia recta pla-
candus quia non est vocis auditor sed cordis
3m quia malum est quia mesticia cordis quam publi-
ce refert auribus bonorum et malorum audi-
enda committit et sic indisciplinate orans
a deo non auditur et ab aliis quibusque deride-
tur 4m vero malum est quia clamose orans
alium iuxta te non permittit orare vocibus
tuis nempe strepitum illius ad sermones tu-
os et eos sonum non exaudis/ quia maxime
orans sed adhuc peius colligis dum alios
orare non permittit Hec igitur ora sed audi-
sti in libro Regum Anna orante que figuram
portat ecclesie Regum primo de qua dictum est La-
bia eius movebantur vox autem eius
non audiebatur et pater tuus qui videt te in
abscondito reddet tibi palmam aperte Sa-
cerdotes Baal cum ad deos suos clama-
rent propter sacrificia comburenda deri-
dens eos Helias dicebat Clamate cla-
more forsitan deus vester dormit/ sic et
nunc qui dormientem deum accusat qui
sermone clamoso orationem persequitur sed
Cris omel xiiij Sic Odo in sermone
Invenit ihesus in quodam castello/ sic de-
vocio in meo [illegible] et in cantu/ qui
non intelligunt ex consuetudine vel dul-
cedine soni sunt delectantur Et talis est
contemplacio asini qui sonum libenter audit/
sed sensum non intelligit/ Sic plus vide de devoto
et ubi oro ubi desperatio li 2a

Caritas/ Caritas secundum apostolum thi-
motheum primo sic diffinitur Caritas est
finis precepti de corde puro et con-
sciencia bona et fide non ficta/ et similiter hic
finis consumans quia caritas est consumacio
sive perfectio omnis precepti/ pro ut etiam dicitur
finis intencionis preceptorum/ et omnia opera que
sunt in precepto tendunt ad caritatem/ ut magis
ac magis habeatur/ de corde puro/ intellectu
ponitur dicit glossa et sumitur hic intellectus pro
actu intelligendi secundum quem causatur motus
caritatis/ quanto enim aliquis magis deum intelligit
tanto magis diligit nisi aliud impediat/
et conscientia secundum propositum devocionem cum efficacitatem/
conscientia bona id est spe quia qui puram habet
conscientiam secure sperat/ fide non ficta id est
simulata vel fragili sed mente adversa forti
Prosper in libro vite contemplative describit caritatem
sic Caritas est ut michi videtur recta voluntas
ab omnibus terrenis ac presentibus prorsus aversa

necessaria deo inseparabiliter unita igne spiritu
sancto succensa a quo est et ad quem refertur ex-
tra inquinamenti omnis extranea/ corrupti-
bilitati nescia/ nulli vicio mutabilitatis
obnoxia/ super omnia que carnaliter diliguntur
excelsa/ affectionum omnium potissima/ di-
vine contemplationis avida/ in omnibus semper
invicta/ summa actionum bonarum/ salus
morum/ finis celestium preceptorum/ mors
criminum/ vita virtutum/ palma pugnan-
tium/ corona vincentium/ sanctarum mentium
armatura/ meritum bonorum/ premium perfec-
torum/ sine qua nullus deo placuit/ cum qua
nullus potest peccare/ fructuosa in penitenti-
bus/ victoriosa in martiribus/ operosa in om-
nibus fidelibus/ ex qua est quidquid
boni operis est Caritas autem quantum ad
actum differt quatuor modis/ primo sic libro
sententiarum Caritas est dilectio qua diligitur
deus propter se et proximus propter deum et in deo/
Secundo sic/ quid est caritas nisi vita copu-
lans amantem cum amato 3o sic secundum
Augustinum Caritas est virtus que cum noster
affectus rectissima est/ Harum diffinicionum
prima datur in comparacione ad deum/ 2a in com-
paracione ad eius possessorem 3a in compara-
cione ad tempus/ 4a in comparacione dilecti
ad dilectum/ Item licet fides preter spes sit
lio caritas spiritu sancto convenit/ fides man-
dat Actuum xv fide purificans corda
spes salvat Romanorum Spe salvi facti
sumus caritas facit nos manere in deo
primo Johannis iiijto Deus caritas est Et nota quod
unumquodque horum trium habet gradus/ primus
gradus fidei est confessio/ 2us studium scrip-
ture/ 3us contemplacio/ primus gradus caritatis ad vi-
cinos/ 2us ad dilectos/ 3us ad perfectos
primus gradus spei est ut nemo desperet
2us ut nemo propter spem peccet/ 3us ut
spes certus perveniat spes dispereat/ primus
gradus caritatis est ut deus preferatur
voluptatibus 2us ut necessitatibus 3us
ut etiam vite ipse anteferatur Johannis xv Ma-
iorem caritatem Item fides est vehiculum quo
ad patriam tendimus/ spes viaticum quo
sustentamur/ caritas subiectum quo absor-
bemur Caritas paciens est in malis
tollerandis/ benigna in bona operando/
et sic caritas docet duo vitare mala
et facere bonum Caritas tercio non invidet
prosperitati proximi/ 4o quarto non agit
perperam quarto facit hominem non inflari
superbia que est radix omnis mali/ 4o sex-
to non est ambiciosa volens aliis preponi

in honoris cupiditate. Septimo non querit que
sua sunt studiose fratribus. et octavo caret ira
te culpabili non irritatur. et quia nono non
x° cogitat malum. id est non gaudet de iniquita-
te aliena vel propria. x° congaudet veritati. et
in duodecimo omnia iuste et iniuste sibi illata
libenter suffert. xiii° omnia credit que deus insti-
tuit esse de fide. et sic ex operibus fidei om-
nia sperat quia xiiii° sperat omnia que deus
promittit fidelibus. xv° omnia sustinet. sic
sustinet licet deum expectet. xvi° est quia nun-
quam excidit ab ipso cum ei non relinquit
ut apostolus ipse. Caritate prima religionis virtus.
Caritatis et aliorum morum differentia. Amor
ipse est sed quantum naturalis et vicio sunt con-
iuncti et laudatur. quia vere et hic principale
fine bonum et incommutabilem. Sed dividitur
in amicitia et concupiscentia. Secundum amicitiam
diligit quod deus perfectissime non respiciens
utilitatem suam sed bonitatem amati. Sed nemo
hoc plus diligit deum quam seipsum. Secundum con-
cupiscentiam vero quilibet diligit deum ex remu-
neratione ab eo expectat. Amor natura-
lis nec laudabilis nec vituperabilis est sed
hic sine indigentia vel utilitate separatim
ipse similiter dividitur in amicitiam et concu-
piscentiam. Secundum amicitiam diligimus nos
et nostrum perfectum et nostram conservationem et magis
ea que magis sunt necessaria ut caput pro
toto corpore exponimus et hic communis nobis
est et brutis. Secundum concupiscentiam vero diligimus
deum quia necessitati nostre subvenit. Hoc et
amore diligimus res non propter se sed propter ipsum
[illegible] hoc nemo diligit hoc plus di-
lectione naturali seipsum quam deum. Amor vi-
ciosus vituperabilis est quia per peccatum et sive hic
voluptatem sive delectationem in carnalia
hic amor dividitur in amicitiam et concupiscentiam.
Secundum amicitiam diligimus hoc amore de-
lectationem carnalem propter se. quamvis in nobis
non habeatur. Secundum vero concupiscentiam diligamus
voluptatem carnalem propter nos. Sed differentia est
inter amorem dilectionem et caritatem quia
amor specie est naturalis. et dicitur amor quia unio
cionis. hic querit appetitum in re amati.
Dilectio est amor proximi et dicitur dilectio
quia duos ligat. scilicet facit diligi amantem. ama-
tum in amore ut sibi se mutuo diligant.
Caritas est amor in deum. hic amicum de-
notat. et indicat omnibus carore. Unde di-
caritas quasi cara virtus vel quasi cara di-
gnitas est alia differentia. Amamus deum propter
se et diligimus super omnia caritas utrumque com-
plectitur et sic propter se et super omnia. Sed dili-
gere deum hic differt a dilectione proxi-

quia diligere deum est velle propter eius summam
cum intencione fruendi eo. Sed diligere deum est
voluntatem dei voluntati sue conformare in omnibus ac-
tibus. Sed diligere deum est velle ipsum posside-
re et possideri ab ipso. Sed diligere deum
est velle ei bonum quod habet. scilicet omnipoten-
ciam. omniscienciam. et summe bonitatem. Dili-
gere proximum est velle ei summum bonum non per
essenciam sed per graciam. Sed diligere proximum
est successive bonum ei optare et querere. Sed
diligere proximum est velle ei quod et sibi. Hec
duplex dilectio non nisi una quantum ad ha-
bitum. sed quantum ad actum quia uno habitu dili-
guntur deus et proximus. Caritas expellit
peccatum. Unde dimissa sunt ei peccata multa quoniam
dilexit multum. Legem custodit. Roma-
norum xiii°. Qui diligit legem implevit. Deum
homini iungit. Johannis iiii°. Qui manet in carita-
te in deo manet et deus in eo. Mentem virtutibus
ornat. prima Corinthios xiii. Caritas paciens
est et cetera. Perfectorum inducit prima Corinthios xii. Ad-
huc excellentiorem viam demonstro vobis
caritatem. Gloriam tribuit. Johannis xiiii. Si quis
diligit me et cetera. Ad eum veniemus et mansionem apud eum
faciemus. Dilectione dei dignum facit. Johannis
xiiii. Si quis diligit me. diligetur a
patre meo. Caritas in cordibus nostris dif-
funditur. cum ad proximum dilatatur. Efficitur
per predicatorum et opera misericordie infunditur. per infu-
sionem gracie. superinfunditur. per opera misericordie per-
fecta et superemergentis. Sed Thomas
de Aquino tertia [illegible] libro quarto [illegible] multa. Ca-
ritas quomodo [illegible] tollit peccatum sed
isti primo tollit caritas peccatum mortale
non quantum ad habitum sed quantum ad actum
liberavit eum a mortali sed non a potestate
cadendi in illud. Secundo vero caritas tollit
peccatum mortale quantum ad actum et habitum
sed veniale nec utroque modo. sed potest in aliquo
sanctificatus. Tertio tollit caritas mortale
utroque modo et veniale quantum ad actum sed non
quantum ad habitum. Talis fuit in beata virgine
ante conceptionem Christi. Quarto caritas tollit utrum-
que utroque modo. Sed fuit in beata virgine in con-
ceptione et post. tunc enim fuit fomes ab-
latus totaliter peccati. Quinto tollit caritas
utrumque utroque modo. insuper et omnem mise-
riam. Sed hoc fiet in patria. Caritatis ordo
fuit Augustinus libro primo de doctrina christiana. Est di-
ligere primo quod super nos est id est deum. Secundo quod
nos sumus id est animam. Tertio quod iuxta nos
est id est proximum tam hominem quam angelum. Quarto
quod infra nos est id est corpus proprium. et proximi
de secundo vero et contra illa propter specialia

st dati / cum ei hō excedat a vite
sp tn remanet illi affectio ad sepm et ad
carne sua / Sic Jōhes sup Ezech / sic dr / ptz
dm prem . amicitia nal qz pat diligit
z mat z filiz z filia z frat z soror iste
Ambr sup id Cant ordinavit in me
cari te sua / pr diligēdz e dz / z o puets / de
inde filij / p9 domestici . q si boi sint mal
filijs pponēdi st / sctio mici . qz sufficit
ut diligam ut odio no hēam , v suffi
ciat ut eos mi9 diligam9 qz alios pxi
mos / h bo in summa di xxxvo . De uxo
re aut dr . q pferenda e putib9 . qntu ad
cohitacom no qntu ad dilectoz / gn id
Relinquet hō prem z mrez z adhebit
uxori sue . mellud e q adhērēdi e ei
cohitacōe . no tn mag dilectoe qz puti
bus eo q multo pluiua bnficia exibi
ta st a putib9 . qz ab uxore / plz ubi pse
uerancia bn mu d . Caritatis ordo
sic exigit q plz debeam amare cinge
ad bonu cingi . plz pnce ad bonu nec
in ipo debite cfuandz z plz virtuoso
rem sb rone quit ecie d plz pficit
z ultin amare ad ppositum ci incli
dim9 ul ad delectabile bonu carnis ul
ingito sonat in bonu utile vniusali
ecclie z pseqns in bonu honestu quod
ad cplacencia nate diuie ac bonu
qd pse amari det esse delectabile est
no est icouenies q vng pximg plz
diligat in vno ordie rone diligendi
in alio vo mi9 . Sp vo dz cfmi ordo
z raco diligendi ut melig ac dd
ac bono cui placerius ppnat / vnde
pp zo acceptio quo ad bona fortue in
mus pt bat / rempublicā ut lex cois
exigit q ppinquiori pnes z plz inistre z
corpalis bnficencie i effectu st ei exigt
ordo nec ut corpale suffigiu ppinquiori
bus sm nalem ceptitudine inistret
ut / sd tn plz appetit centro z loca ce
tro ppinquiora licz pns appetit quo ad
spus z ordine locacois medium medu
sibi ppinquis st hō plus amat demn
z anglos z moralit virtuosos licz de
beat sibi ppinquiorib plz in effectu onde
bnficiencie corpal . Et sic duplex e or
do amadi sz in effectu z in affectu z g
vo het rone amadi simlr ut bti in
celo diligunt / st z diuisz tn effectualr
releuamne indigencie cuiuscuqz eo q
effectiuose volunt sz inuidia meliorib
mag bonu . Et sic btus plz amat
meliores qz seipm ul parentes me
lius cum cingatus pximi qz corpg

ppm z illud obsuiem9 i via sd xo plz
amamus etiam qz corpz ppu cpalit no
cmiss debet vitā ppa corpale p salute
ecclie nec aliqs p salute pximi sbicet
martiro quod obuiat reglis caritatis
h doctor eximi9 bo mādatore ca xiij
Caritas pfecta multa facit i sctis pri
ora relinquere fac / cat xiiij . Si vis p
fectus esse uade z uende oia z da pau
pib9 z o p fribus morti exponit / pau
xvo . Maiore caritate nemo ht / Joh
aut z sua ponat qs p amicis suis . qz ut
augg i ide . Cari quid fuist / fide su
stinendo . carceres i fide suscepta p fi
ciendo / h carissimi ca cont alios de
fendendo / z o qz tiore expellit culpa
bile / pmo Joh iiijo pfecta caritas foras
mittit timore / 4to qz dissolui a cor
pore cupit / philli jo . desiderium hebeo
dissolui z esse cu xpo . Quito qz inf
mitatib9 compatit / Roz xv . debem9
nos firmiores inbecillitate infirmor
sustine . Sexto qz p xpo martiriu sb
it / 2a Cor v . Caritas d[illegible] nos
estimantes hc / qm si vn9 p omnibus
mortu9 e g o oms mortui st / Jde
augg ad julianu comite . Caritas g
despei pt / mg vera fuit / Ste augg de
laude cari / In paup caritate paup
diues sz cari c omis diues e paup
h9 in aduersitatib9 tolleat in pspita
tib9 tempat / in duris passionibz for
tis e in bonis opib9 hylaris z tem
palibz ditissima in hospitalitate
latissima int bonos fres letissia
int falsos pacientissia z int / Jd hre
oia scta z mal9 esse pt / hre aut
caritate z malz ee no pt / Ste augg
in epla x ca vijo Caritas pascit
esuriente pascit z supbia caritas ut
ds laudet z supbia ut ipa laudet /
uestit inedos caritas uestit z supbia
caritas ieiunat / supbia / st
augg sup Johem omel viii Quod pz
z quod latet in diuinis codicibz tenz
qui caritate ht / i moribz et st i cari
tate pticipes st om bonoz ecclie
di xc inta Quae caritas / Vba st ppo
nenda qe unitate inficiunt z caritate
vulnerant / di xc io Quae / No e cari
tas ubi mali mores no corriguntur
xxiij q . v ca no putes Caritas pfec
ta e qui qs p salute alior plz
studet qz pro vtilitate ppa / Crisost
omel xl vti Caritas tps
ex timano mo colligit d corde

bono consciencia puritate et fide non ficta pu-
ritate debemus proximo. Quoniam nobis fide deo
puritas autem est quando quis agitur ad utilitatem
proximi vel ad honorem dei. In exhibicione puri-
tas exhibenda est proximo quia deo ma-
nifesti sumus proximo autem non possumus
ingratum illi cor nostrum aperimus. Castitas
bona facimus in nobis duo primam con-
tinenciam scilicet quod per primum peccati quod iam perpe-
travimus et per continenciam deinceps puni-
enda non committimus. Et hanc debemus nobis
ipsis. Hic superest fides non ficta que deo vigi-
lanter exhibenda est ut nec propter proximum nec
puritate nobis impedimur offendamus deum
nec propter conscienciam propter puritatem et continenciam
in humilitate custodire volumus nisi ex-
equamur mandatum dei obedientes et
hec est fides non ficta. Non ficta autem ponitur
ad differenciam mortue fidei et ficte. Mortua
fides est que sine operibus est. Fides ficta que
ad tempus custodit et in tempore temptacionis re-
cedit. Unde eius fictam id est fragilem dicit. Hec
in flosculis Bernardi libro viii capitulo xxxvi.

Quidem carnis desideria non per-
ficiet, caro enim concupiscit adversus
spiritum, spiritus autem adversus carnem.
Hec enim sibi invicem adversantur ut non quecumque
vultis illa faciatis. Manifesta autem sunt
opera carnis que sunt fornicacio immundicia
impudicicia luxuria et cetera qui talia agunt
regnum dei non consequentur. Qui vero autem sunt
Christi carnem suam crucifixerunt cum viciis
et concupiscenciis. Hec Galatas v. Qui enim se-
minat in carne sua de carne
metet corrupcionem. Item Augustinus libro de spiritu
et anima capitulo xiiii sic ait: Mira quadam affec-
tibus et quadam amicicia anima corpori
coniungitur. Secundum quam amiciciam nemo car-
nem suam odio habet. Sociatam namque licet
eius societate perfruitur ineffabili di-
ligit illud amat carcerem suum et idcirco
libera esse non potest. Doloribus eius vehementer
afficitur. Formidat interitum et mori non potest.
Timet defectum que per naturam non potest
deficere. Oculorum spectaculo delectatur, so-
norum delectatur auditibus suavissimis iocun-
datur odoribus, larga epulacione reficitur
et licet hiis rebus allectetur ipsa tamen cum mi-
nime meroris affligitur si subtrahantur
scilicet nomen quia serumna sit in humano cor-
pore quibus secundum naturalem contemperancia
influit et effluit omnis corporis cura ne-
hementer et regitur scilicet eius iuxta societatis
carnis et anime. Hec ille de carne et anima.

Carnales penas spirituales non timent. Unde
Crisostomus omelia iii ait: Alia spiritus est et spiritua-
les penas timent, carnales autem non timent.
Unde et sancti penas huius seculi contempnunt et
futurum iudicium timent. Unde spiritus cruciatur.
Caro autem penas spirituales non timet, car-
nales autem timet. Et ideo mali non cessant
peccare nisi eos iudicia carnalia et terrena
compescant. Ideo igitur sunt duo. Quia caro
carnales penas tantum timet, spirituales
autem non timet, mittet super filios carnales temp-
taciones et tribulaciones ut eos sensu suo
disciplina teneat et timeant et timens
angustias suas non concupiscat mala.
Item Crisostomus omelia xiiii. Caro non potest non
nasci non concupiscere quod ex peccatis vera
cum est dum sue voluntati. Caro sola ma-
nifestat concupiscit vel odit quod iterum in
contrarium. Caro contendit quod bonum facit
cum difficultate trahitur ad bonum agendum
et post bonum opus cito ad ruinam glorie
labitur. Caro de vanitate nata non potest
non esse vanitatis amatrix. Caro enim tamen
potest contra eam si vincere non potest nolen-
tem secundum econtrario. Hec ille ibidem. Item Crisostomus
omelia xviii. Caro precipue delectatur
in cibo et potu coitu et sompno et requiescit
in cura corporis. Item omelia liii. Car-
nalibus vires delectacionibus spiritualium non
novit. Caro tua vivit de anima. Anima
tua de deo tuo. Unaqueque earum secundum vi-
tam suam vivit. Tunc enim caro tua recte
vivit si anima vivat secundum deum.
Deus enim summe bonum. Anima est magnum bo-
num vivens minus summe bonum et parvum bonum
quia caro parvum bonum est. Precepta dei est anima
non debitus non est carni ut secundum car-
nem vivat secundum econtrario ergo mortificanda
est caro et illi deum non consentit mortificans
tunc recipit omnino non delectari mortificari.
Hec est accio magna que est milicia nostra.
Hec Augustinus de verbis apostoli sermone lxxxviii.
Item Augustinus super Iohannem. Spiritus deficit ubi
caro requiescit ut enim caro mollibus sit
anima duris nutritur. Illa blanditur confo-
netur hanc asperitas exercet. Item Iohannes in
epistola. Quodcumque perierimus nummi ad no-
bis tu portamus. Vini et adolescencia
duplex incendium voluptatis. Carnalia
dicuntur stercora propter generacionem. Propter vili-
tatem sunt. Machabeorum ii. Gloria viri peccatoris
stercus et vermis est. Secundo propter corrupcionem.
Galatas vi. Qui seminat in carne de car-
ne metet corrupcionem. Tercio propter fetorem.
Iohelis ii. De iumentis eorum ascendit
fetor. Xvo propter iniquitatem. Ad Corinthios
vii. Mundemus nos ab omni iniquitate.

carnis iste Greg li° xii moral h' sic
quet maiores suscepimus tribulatos ex
carne qui carnis voluptatib3 delectamur
It Aug9 d' vb' dni sermo xlui° De
dit t' ds potestate p spm sz ut mebra tua
teneas / surgit libido tene tu mebra
noli exibe mebra tua arma iniq'
tatis pcto / noli armare aduersum tuum
contra te / tene pedes ne eant ad illi-
cita / libido surrexit tene tu mebra
tene manus ab oi scele tene oclos
ne male attendant / tene aures ne vba
libidinis libent' audiant / tene totum cor-
pus tene latus / tene summa tene yma
quid fit libido fugere nouit / vincere
no nouit / h' ille It Aug9 d' v° apli
sermone xv / desiderium tuum tibi ee debet
ad dnm ut nec sit ipsa concupia cui
resiste opz resiste & no consenciendo
vinces / si mebris e hoste no hre cui
vince hostes ille alius no erit

Castigatio / paulus apostolus scri-
bens ad hebr ca° xii dicit fili
noli neglige disciplinam dni
neque fatigeris dum ab eo argueris quem
ei diligit ds castigat / flagellat au-
tem omnem filium quem recipit / Et Apok iii°
Ego quos amo arguo & castigo / It
r' h' mores castigandi e inter male
morientium / pus dicendo sm dm / si aut
timore di no sentit impecando ul
hominis erubescit si ut pudore sentit
frequent' confusa facit illi / qd percipit
Salom Cor dura bibaculo parte qz sm
timone qz multa pficit doctrina iusticie
deinde confunde qz frequent' pudor sui
e victor / 3° bonum e ut castiget' qui an
illa que erubescere nescit / ut libet
h' Crisomel xxxiii d· It sepe videt
cp vnus p multis castiget / Seneca qui
peccare e no p alios castigans e h'
cpt' se sm vnum culpe & cpt' exm ali-
orum qz multi pat ds ut quanto mag'
diucius eu expectauit tanto amplius
& di iudicium iustius sit & illorum digno-
pena h' Crisomel xlui° h'.

Castitas / dixit chus dicitis suis
quicumque dimiserit vxorem sua
nisi ob causam fornicationis & ali-
am duxerit mechatur / dicunt ei dicipli
cius / si ita e causa hominis ad vxore
no expedit nube qui dixit illis / no oms
capiunt hoc vbum sz quibus datum e / Sunt
enim Eunuchi q' de matris vtero sic nati
sunt / et sunt eunuchi q' facti sunt ab hoib3

et sunt eunuchi q' castrauerunt seipos ppt'
regnum celorum / qui pt capere capiat /
h' cap° xix Concupia spadonis de
florauit iuuenculam Eccl xxx° viii Ca-
stitatis nam facit / violenta spadones
efficit imposibilitas / eunuchum sola vo-
luntas / It Sapie iii° Beatus qz no sm
possa esse continens n' deus det / ysaie
lvi° Dabo eunuchis meis i domo
mea locum & nomen melius a
filiis & filiabus dicit dnus Dan x° Ecce
vir vnus vestitus lineis & renes eius
accincti auro obrizo i splendido
p' Tess iiii° h' e voluntas di scificatio
vra ut abstineatis a fornica-
tione ut sciat vnusquisque vrm suum vas
i corpus possidere in scificacione & ho-
nore Apok i° vidi precinctum ad ma-
millas zonam auream It eunuchus
pse effectus no valet clerari / ap
moneri ab aliis tn pt di h' d° Eu-
nuchis & multa talia Castitas h'
sic tn prius e q' tam in mulieribus pnosce-
tur / Sap xv° O q' pulcra est casta
generatio cum claritate immortalis est e
memoria illius & in e qz angelicas
assimilat / Bn in epla qd de castitate
que homines angelum fac / differt inter
se ho & angelus sz felicitate no
virtute sz si angeli castitas felicior
hominis tn fortior / castitas sz caritate
lampas e sz oleo / 2m qz ad modum
balsami a sensibili corruptione seruat /
Bn Castitas ad instar balsami o
doriferi quo condita cadauera' i cor-
rupta seruat' sensus & actus continet
& constringit It pa Cor vii Mulier
innupta & virgo cogitat que di sunt
ut sit sca corpe & spu que aute
nupta e cogitat q sunt mundi quo-
placeat viro / se' ibid Qui matrimonio
iungit virginem suam i tunc bn facit
& q' no iungit melius facit / It au-
gustinus de continencia viduali In co-
iugali vinculo si pudicitia conseruat'
dampnacio no timet' / sed i virginali &
viduali continencia excellencia
muneris amplior expetitur qz expe-
tita & electa & voti debito oblata
iam no solum nupcias capesse / sz si no
nubat' nube velle dampnabile
est It Aug9 cont' Iulianu li° xiv
pudicicia res e animi virginitas
corporis deniqz illa manet primiter
in eam per ista de corpe violet'

aufri z ista manente integ' i corde pt
illa i aio lascivia volute corrupi It
Aug in smoe hum' sup apl Audeo
dice sup bis gmetibz expedit cade
ut corpe i q' se extollut humiliet
Qui pdest cui e gtinentia si dnet' su
pbia amb' de vginitate Per castie
qe mente cogit ut honesta qe mite
de gducit h' ille It Crisosto' xxiii
No pt animo ee castus qui corpore e
lascivus Castitat gmendatio Si
hes uxore no quid peas ut tn ca
stitatis opus vite vis no ee oci
osus si sn uxore es ne questers uxo
rem si viduus es noli turpe ad se
cundas ecias nuptias z opari es
castitatis vite Si forte dicis sn uxore
no possu esse continendo t ut uxore ha
beas z castitatis vite colas Abstine
te a mea staci abstine te a pgnate
cubeste fare qd aialia no faciunt
Quae aial gceptoris fuerit hom z
tunc ho ut solet in honeste gtempnit
qd dies festi e v' dies ieiunii fuga
z impleas cupitud prepu nolite fu
dare ricce n' forte ex cisso ut vacetis
oroni z ieiunio Cor vij h' Crisosto'
xxvija Et It Aug d' c' dei li xliij
Ista vim qd dolendu e vincut a
feminis fumit fere castitate qua viri
fuae nolunt ao cp no fuat se vi
ros videri volunt cu ppterea sit fortior
sexus ut ead faciliu subiugt mmus
lucta e plini e vir fortior feia vir
caput e fee feia pugt z vincat tu
hosti succubis stat corpus z iaz caput
Qui ducturi estis uxores suate vos
uxoribz vris quales eas vultis ve
nire ad vos tales z vos ipi veniatis
Qs iuvenis e qui velit uxore hre
castam et vgine intactam intactus
queris intactus esto puram queris noli
ee impurus no e illa pt z tu no
potes z tu glosior es q illa punit
puerum custodia reffrenat verecudia atz
leges timet quas tu no timeas illa
multu timet si no solu dni timens q
maior e omibz ipe timendus e i pub
lico ipe in secreto procedis videris
intras videris lucerna ardz vidz te
lucerna extincta e vidz te in cubiculu
intras vidz te in corde versaris videt
ea si prae vis que vbi te no videat
et fac quod vis Ber li i C tria

O Celum celoz gaudia sb epi
logo a' huius smoe numerabis
no singula genera sz genea
singloz Tot eni st gaudia particula
quot quilibz ht in se vl i alijs qt
ea sabius dei noticia gphendit z illi
qs suma sapia volunt ea sic tuo
magis gaudebit quisqz de bono altig
quand de bono pprio qd tn no e intelli
gend de intencione gaudij sz d' mod
gaudioz Tot igr z tanta st ibi gau
dia q omes arismetici huius mundi no
put mesurare omes gmatici dyaletici
z rethorici no puz ea smoibz expli
care qe oculus no vidit nc auris audivit
nc i cor hominis ascendit etc Gaude
bunt igr iusti sup se de dei visione infra
se de celi z alioz creaturaz corpalium
pulcritudine int se de corpis z aie glifica
cone ext se de angeloz z hominu asso
ciacione subtus se de hostiu suoz dapna
cione Deus omes ss'os spuales ineffabili
delectacione reficiet cu ipe obiectu omi
sensuu spualiu sit futurus erit nauqz
dd speculu visui cythara auditui
mel gustui balsamu olfactui flos
tactui ibi erit calor hic estiualis ame
nitas vernalis humiditas autupnalis
requies yemal h' ibi ei teste Augo
fulgz qd no capit locus sonat qd no
capit tpus redolet qd no sp'git flatus
sapit quod no minuit edacitas cohe
qd no divellit sacietas ibi dr sc'dm
Aug sn fine videbit' sn fastidio ama
bit' sn fatigacione laudabit' Ibi videbit'
stulticia sapia Salomois Ibi erit defor
mitas pulcritudo Absolonis Ibi erit
tarditas velocitas Azael Ibi debi
litas indicaretur fortitudo Sampsonis
Ibi erit mortalitas longa vita ma
thusalem Ibi paupertas regnu au
gusti Ibi sm Aug nichil obesse vl
deesse nichil affluit vl deficit nil
ext qd appetitur vl int qd fastidiatur
Ibi sm Rich de ste plenitudo luc
rum voluntati multitudo pacis nec de
gtinuato eternitas Aug i lib d' cura
vitae misera vita sn senectute etc Sig
nat Desid illa vitam amplecti debu
isti ubi vita sn morte v' iuventus sn
senectute ubi lux sn tenebris ubi gau
diu sn tristicia v' pax sn discordia ubi
voluntas sn iniuria ubi regnu sn co
mutatione Rich' merces sctoz tam
magna e q no pt mensurari tam

militia quod non potest numerari, tam copiosa est quod non potest finiri, tam preciosa quod non potest estimari. Augustinus. Est quod promittit deus, fides non capit, spes non attingit, caritas non comprehendit, desiderium et votum transcendit; acquiri potest, estimari non potest. Ibi sunt, Augustinus, carmina non desistunt, premia non deficiunt, ubi quod cadit non decidit, ubi nil desideratur quod non assit. Illa beatitudo sicut dicit Augustinus in duobus consistit scilicet in necessaria presentia omnis boni et in eterna absentia omnis mali. De ista gloria sic loquitur Augustinus: O vita vitalis dulcis et amabilis semper memorabilis ubi summa securitas, summa tranquillitas, tranquilla iocunditas, iocunda felicitas, felix eternitas, eterna beatitudo et beati tui sunt sine visio cuius laudatio dei. Ibi affluentia deliciarum, influentia deliciarum, confluentia bonorum. Denique de gaudiis celestibus nota ubi mentem nemo preter deum diligit, amando fruendo possidere corpus potentes nil pulchrum voluptas plena habent absque pari. Ipsorum amicicia concordia plena, potestas perpes, securitas deus et gaudium sanctorum, gaudia perpes regnantes libertas, secura innocentes. Nota peccatis supplices punientur, dimittes vel dolentes laudes. Anceolum martiris, doctoris, virginis, quam merent. Fructum centesimum, sexagesimum, quam trigesimum virginibus viduis et coniugibus conveniunt. Hec Thomas de vero theologo ubi vult.

Celestium distinctio. Corporalis autem machina consistit in duobus scilicet in natura celesti et in natura elementari. Celestis autem distinguitur in tres celos principales scilicet empireum, cristallinum et firmamentum. Inferius vero firmamento quod est celum stellatum continentur septem orbes septem planetarum qui sunt Saturnus, Iupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius et Luna. Nomine autem celi cristallini sive aquei intelligitur prima pars materie informe que fuit post formatum et in duos orbes quorum superior est primum mobile, istorum orbium natura est quod omnes movet excepto celo empireo quod quietum est. Natura vero elementaris in quatuor species principales distinguitur scilicet ignis aeris terre et aque. Sphera igitur terra habet mansionem videlicet supremum quod vocatur igneum et medium ac infimum quod vocatur olimpum. Aer similiter habet tres mansiones. Supremum quod vocatur ethereum ac medium et infimum quod dicitur aereum. Et in supremo est calor et lux propter solis propinquitatem. Similiter est in infimo propter repercussionem radiorum solarium a terra. In medio autem intenso ad quod non potest attingere repercussio radiorum est frigiditas et obscuritas

in quo dicitur habitare demones qui de celo ceciderunt in hunc aerem caliginosum; ubi etiam fiunt tempestates scilicet tonitrua grandines nives etc. Ex hiis collige septem orbes terre et aque ambientes quos omnes preter celum vocamus; istos autem omnes excellit celum trinitatis in quo est deus qui est in omnibus et super omnia. Distantia dictorum orbium et planetarum hec est. A terra usque ad lunam sunt miliaria decem milia quingenta milia sexaginta viginti quinque et hec faciunt stadia octo. A luna usque ad mercurium sunt miliaria xvi milia octigenta xvi et semisse. A mercurio usque ad venerem tantundem. A venere usque ad solem miliaria xxiiii milia quadringenta tigenta tria dimidium. A sole usque ad martem miliaria xv milia sexagenta xxxv. A marte usque ad iovem vii milia octigenta xvi milia. A iove usque ad saturnum tantundem. A saturno usque ad firmamentum stellatum miliaria xxxxvii(?) milia quadringenta xxxxvii dimidium. Ex hiis sequitur quod a terra usque ad celum stellatum sunt miliaria c milia nongenta milia trecenta lxxv quinque milia. Celum est corpus primum natura simplicissime essentie, subtilissime incorruptibilitate, solidissime quantitatis numerum constitutione lucidum, symphonie perpetuum, materia purissimum, figura sphericum, loco supremum, amplitudine aliorum continens in se continentium. Iste proprietates tam celo conveniunt empireo quam primo mobili. Sed proprie hoc celum empireum a motu est et intuens bonorum spirituum habitaculum speciale, sedes dei incomparabile. Sed primo mobili specialiter convenit quod est motu velocissimum et in influxione virtutis influxivum. Tercio dicendum est de firmamento quod plane convenient ei de proprietatibus predictis et insuper est aliquarum divisionum ac stellis decoratum. Corpora celestia dividuntur in lucentia et non lucentia et symphonia. Nam corpus lucens est sol qui solus inter sidera per se lucet. Sed non lucentia per se sunt stelle cetere et planete que lumen suum a sole mutuant. Corpora autem symphona sunt omnes spere celestes; spere vero celestes non moventur non mutant locum suum sed moventur in loco suo. Superiores influunt inferioribus virtute motiva vegetativa sensitiva ac omnium generabilium productiva.

Sicut etiam qualitatibus elementaribus non enim sunt calida frigida sicca vel humida ad esse eum aut in superioribus. Verumtamen non influunt super liberum arbitrium nec habent virtutem immutandi hominis voluntatem, sed bene immutant ac disponunt complexionem hominis quam voluntas non habet corrigere, quod secundum magis et minus in diversis hominibus inclinare. Operantur etiam corpora superiora distinctionem significationum diei secundum lumen solis et secundum distinctionem mensium secundum distinctionem ac motum lune annorum secundum motum solis in obliquo circulo ac distinctionem temporum secundum varium cursum planetarum distinctionem et concursum aspectuum et dispensationem rerum generationum et similium. Hec Thomas de veritate theologie libro secundo capitulo tertio et quarto.

Celum videtur esse triplex ut dicit Augustinus de ingressu vere vite sic ingressus Stephanus quod non corporeis oculis dominum in celo ultra firmamentum vidit cum nullius hominis visus ullo modo usque ad celum pertingere possit sed etiam oratio illa in qua Stephanus stetit Christum supra firmamentum in domo aliqua fuit cuius tecti culmine ipsius corporis oculis nullo modo penetrare potuit. Constat igitur quod nec oculo sed intuitu interioris hominis non corpore sed intelligibili celo viderit. Sed hec fortassis ab aliquibus celum superius dicitur stellas esse in firmamento spacia et visio nostra firmamentum attingere dicitur eas videmus. Visus enim oculi nostri firmamentum attingit quia stellas conspicimus non enim totum aeris spacium in mare penetrabit quia motus corporum solidorum corpora conspicimus sed cum in mari in motis aspectu motibus nichil in aere undique conspicitur ita utique sensibus solidis videmus corporibus sublatis nichil in aere videtur. Quamvis autem ab aere est usque ad firmamentum a nobis nequaquam videtur propter ipsius spacii longitudinem et ob nimiam sue subtilitatem. Quod si forte obicitur quod apostolus usque ad tertium celum raptus fuit, dicendum quod tres celos hystorialiter appellat et tres significative nuncupari. Hic quippe aer primum celum hystorialiter vocatur secundum quod volucres celi que in celo id est in aere volare videntur. Secundum celum ether nominatur ubi stelle celi quia in eo planete vagos cursus ferunt. Tertium celum appellatur firmamentum secundum quod dicitur celi quia stelle in eo fixe producuntur. Significative quoque tres celi leguntur quia tres visiones scilicet sensualis spiritualis et intellectualis a sapientibus non nescitur. Sensualis quippe visio est qua colores et formas rerum exteriorum cernimus sed

mentis aliud celatur nec sensibus significatur ad intelligentiam. Hec est visio prima et sensibile celum nominatur quia in spiritus intelligentia celatur. Celum enim a celando denominatur. Secunda visio spiritualis est qua non res sed ymagines similes rebus spiritualiter videmus sicut in sompnis solemus et sicut Johannem in apocalipsi et prophetas multos vidisse novimus. Et hec visio secundum celum nuncupatur quia vere res in his similitudinibus celantur. Tertia visio est intellectualis qua neque res exterius neque ymagines rerum interius sed ipsas substantias puro mentis que sunt abstracte a corporibus intellectu conspicimus et unumquodque qualiter inter se differunt conspicimus. Et hec visio tertium celum vocatur quia veritas rerum in hac sicut in celo sublimis celatur. Igitur sicut apostolus raptus est in tertium, non ad corporeum celum vel firmamentum est perductus sicut alii extra corpus quam magis videtur, nec utique ad intellectuale celum raptus creditur in quo essentiam divinitatis sine et omnes incognitas substantias pure sicut non sensibus quod neque sicut non per corpus nec spiritualiter quod non fit nisi per ymagines rebus similes sed veraciter quod non fit nisi ipso intellectu vidisse cognoscitur. Angeli vel iusti quidem similitudine celi nuncupantur quia in secreto dei humanis visibus celantur. Et econtra demones vel impii tenebre appellantur quia in tormentis a nobis occultantur. Hec Augustinus ubi supra.

Celorum autem in superiorem regnum non urbium menia nec possessionum predia nec auri vel gemmarum copia nec supellex varia sed iusticia et pax et omnino gloria in pleno gaudio consistunt quod de visione divine claritatis et de societate angelorum et sanctorum habetur. Deus autem eterna lux et splendor est et est in mundo et extra mundum et in omni creatura et replet omnes circumscriptione. Hec dicit quod regnum celorum intra vos est. Hec Augustinus ubi supra. Sicut celi aperti sunt Christo baptizato in figuram quod per baptismum datur celestia secreta et sicut in celo celatur deus sicut in scripturis absconditur eius voluntas et secundum hoc celum corporale omnes homines videre non autem apparens dum misteria sic et scripturas divinas omnes quidem homines legunt non tamen omnes intelligunt. Sic dominus veritatis positum in scripturis fuit baptizatus ut acciperet spiritum sanctum. Et apostolus autem baptizatur in spiritu sancto clamare cum ante scriptum de Christo secundum scriptum est Luce xxiiii. Deinde tandem omnibus que apostoli dixerunt spiritu sancto eos implevit repente etc. Et vero forte dicitur aperti

sunt si celi et inferni. hoc Crisostomus omelia xliiii super Matheum. Et celum est locus vincentium, terra pugnantium, infernus victorum. hoc Crisostomus omelia xxvi. Aliter super 1° textu predicante dicentes appropinquabit regnum celorum Mt x°. Quarto regnum celorum quinque modis accipitur. Primo pro ecclesia militante ut ibi Qui solverit unum de mandatis istis minimis minimus vocabitur in regno celorum Mt v°. Ad quod Gregorius exponit de ecclesia militante. Secundo accipitur pro ecclesia triumphante ut ibi Beati pauperes spiritu etc. Tercio pro lege mosaica ut ibi Auferetur a vobis regnum dei et dabitur etc. quia vere intellectus veteris testamenti ablatus est a iudeis propter sua peccata et datus est christianis. Quarto pro evangelio ut ibi Omnis scriba doctus in regno celorum Mt xiii°, quia doctores catholici proferunt testimonia de novo testamento et per consequens de veteri quod includitur in ipso. Quinto pro mediatore vite ut exposicio prima cantico super ipso christo ut ibi Si in digito dei eicio demonia profecto venit in vos regnum dei, id est christus dator istius regni per eiectionem demonum virtute dei probatur Lc xi° et Luc

Quidam fecit cenam magnam Luc xiiii°. Vocatur est pastus novissimus post quem nullus in qua vocantur qui dicitur magnus quadrupliciter. Ratione vocantis, ratione magnitudinis, ratione durationis, ratione multitudinis convivarum, et ratione preciositatis epularum. Primo ratione vocantis quia deus est vocans dominus ihesus christus deus et homo de quo Ecclesiastici viii° vir de mille unum reperi cui nullus potest parari. Secundo ratione durationis quia cepit a principio mundi in confirmatione angelorum ad primum parendum postea et durabit eternum. Tercio ratione multitudinis convivarum quia decies milies centena milia angelorum ex testimonio Danielis assistebant ei. Dicitur angelica quinta adaugendus et ad omnes homines predestinati ad gloriam ad ordines succedent angelorum. Quarto ratione preciositatis epularum quia divinitate et humanitate christi sine fastidio vel labore sine timore vel timore fruentur vocati nullus quia predestinatos singulos et prescitos quia ad tantum deus illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum quia quilibet naturaliter appetit beatitudinem. Hanc cenam contra tempus gratie et hanc novissima huius missam ad civitates sunt multitudo apostolorum et spiritualiter baptismi. Petrus secundo unus sunt celestia premia eternam passionem rr. animam

et refectionem ihesu christi qui est omnia in omnibus primo Corinthiis xv. Secundum notandum quod cena hec magna dicitur quia est spiritualis et sacramentalis. Spiritualis debetur quantum ad angelos et extra corpus viventibus et dicitur quantum ad angelos. Sacramentalis dicitur quantum ad homines omnibus christifidelibus exponitur quantum ad sui perfectionem et integritatem sacramentalem in duobus consistit scilicet in cibo panis sacramentalis et in potu vini sacramentalis ad quam invitatus deus quam necessariam indicens ut ait Remigius loquebatur ad discipulos et ad turbas Johannis vi°. Nisi manducaveritis carnem filii hominis etc. nec enim alterum illorum sufficeret sicut nec sacramentum panis sacramentalis propter ne vini. Sed utrumque requiritur ad plenam refectionem et perfectum sicut quidditum panis modo ibi quidditum vini modo potus. De qua loquitur Cyprianus martir gloriosus in epistola xi.a de lapsis ad Cecilium in hec verba. At vero non infirmis sed fortibus potus necessarius est nec morientibus sed viventibus communicatio danda est ut quos excitamus et hortamur ad prelium non inermes et nudos relinquamus sed protectione sanguinis christi et corporis muniamus. Et ibidem de quibusdam abstinentibus propterea qui bibitum vini sacramentalis divinissimi sanguinis domini ihesu sunt sobrie quo docemus eos ut possimus in confessione sanguinem suum fundere si eis militaturis christi sanguinem denegamus. Aut quo ad martirii poculum ydoneos facimus si non eos prius ad bibendum in ecclesia domini poculum iure communicationis admittimus. Hec ille. Et Jeronimus super Zophoniam prophetam et ponitur i. q. i. sic inquit. Sacerdotes qui eucaristie serviunt et sanguinem domini populis eius non dividunt impie agunt in lege christi putantes eucaristiam imprecantis facere verba non vitam et necessariam esse tantum solempnem orationem non sacerdotum merita. De quibus dicitur Sacerdos in quacumque fuerit macula non accedat offerre oblationes domino. Hec ille. Ad idem et Gregorius in omelia pastorali. De sublimitate huius cene budicrave in hec verba. Sanguis agni non iam audiendo sed bibendo didicisti quia sanguis super utrumque postem ponitur quando non solum ore corporis sed etiam ore cordis hauritur. Hec ille. Ad idem est constitutio Gelasii ut habetur de consecratione di. ii.a ca.a Comperimus. Ubi dicitur. Comperimus autem quod quidam sumpta tantummodo sacri corporis portione a calice sacri cruoris sanguinis abstineant qui proculdubio

hic auctor errores inducit et ponit

Hic errat de ... [illegible]
qui ait dictum diabolicum Non legere ... sanguinis ... fidelium ... et hic cum ipso corpore et in ipso ... et ... simul ... sacramento ... a carne sed cum ipso corpore ... sacramento.

nescio qua superstitione doceret abstingi vel igitur integrum sacramentum percipiatur vel ab integro arceantur et subdit nec ex qualibet ratione et causa dicens quod divisio unius eiusdemque misterii sine grandi sacrilegio non potest pervenire. Sed Innocentius in libro de officio misse dicit: Ubi licet sub altera tantum sumatur totus Christus scilicet corpus et sanguis utrique tamen species conse-cratur et neutra superfluit ut ostenderet quod Christus naturam humanam totam assumpsit ut totam redimeret. Panis enim refertur ad carnem et vinum ad animam quia vinum sanguinem operatur in quo sedes est anime. Unde Levitico: in sanguine est anima carnis. Ideo competenter quod tam pro carne quam pro anima sacrificium offeratur. Quondam panis et vinum in sacrificium offeruntur quod utrumque ad tuitionem carnis et anime. Ne si sub altera tantum specie sumeretur alterius tantum putaretur prodesse saluti. Et quamvis sub specie panis sanguis sumatur cum corpore et sub specie vini corpus sumatur cum sanguine, tamen nec sanguis sub specie panis nec corpus sub specie vini bibitur vel comeditur, quia sicut nec sanguis comeditur nec corpus bibitur, ita neutrum sub specie panis bibitur vel sub specie vini manducatur. Et si corpus possibile videatur quod corpus bibendo et sanguinem comedendo sumatur, est quod modus sumendi carnem quoad et sanguinem quo neutrum manducatur vel bibitur. Hec ille per verba ubi de eucaristia et ubi sanguinis.

Quia tercia [illegible] veritati sine tripici genere peccati simplici contemplative ... comparati. Per dicere ... emi et intelligi quod super ... diaboli quod est superbia, curiositas ... ad divicias mundana ... notat superbia que a via domini animo extrema requirit. Juga duo, quibus iniqua bona possidentur, per que figuratur complicis cupiditas secularis divitiarum bonorum tamen laborum et utilium ... mundanorum per quam cupidi impii mundi et diaboli sunt coniugati. Uxorem duxisse, qui notat ... carnis viciatum corpus et anima ... uxor ... et ... viri copulantur ... uxor ... eius ... necessitatis ad celestia ... sequi dicit si ... non possum venire ubi ... coniugale ... superbi qui ... ad rebelles ... cupidi divicias ad pauperes in necessitate ... volo.

bonos uxor terrena eleuare vult. Demonitus ad celum eleuare renatur. ... de rebellione ... fuit ... per ... tamen homines ... loco potentum tamen pauperes ... in terrena possessione. Unde pauperes debiles, pauperes cecos, pauperes claudos, pauperes vero debiles loco superborum mundi nobilium, sicut Augustinus dicit. Apostolus ignobilia et contemptibilia mundi elegit deus ut ea que sunt perderet ... deficeret, et non ... in conspectu eius. Item pauperes elegit cecos in mundialibus ... loco divitum mundi sapientium, sicut Apostolus ibidem: que stulta sunt mundi elegit deus ut confundat sapientes. Claudos pauperes ... carnis ... loco ... potentum, unde Apostolus ibidem: infirma mundi elegit deus ut confundat fortia. Et deinde ex plenitudine mundi compellere ... contrarios humanis ... seductos a sepibus ... ad veram Christi religionem ... mandata.

Circumcisio domini. Circumcisionem accepit Christus multiplici ratione. Primo ut legem quam dedit aliis ipse compleret. Secundo ut humilitatem ostenderet quod cerimonialibus ad que non tenebatur se subiecit ipse ... domini legis fuit. Tercio ut sanguinem suum pro nobis non solum in cruce sed in infancia funderet. Quarto ut nos circumcisionem sive spiritualem demonstraret. Quinto ut hereticos confunderet qui dixerunt eum non verum corpus sed fantasticum habuisse. Sexto ut iudeis satisfaceret qui scandalisati fuissent si circumcisionem non accepisset. Septimo ut legem veterem approbaret quia ipsam ad ipsum ... sicut Augustinus ... fuit legalis viva ... post passionem mortua, et ... Circumcidetur Christus non solum circumcisione legali sed et spirituali. Unde et possumus circumcisionem domini quadruplicem assignare. Primo circumcidit eum pater in nativitate cultello paupertatis. Secundo circumciderunt eum parentes octavo die cultello legis. Tercio circumcidit seipsum in omni vita sua cultello humilitatis. Quarto circumciderunt eum iudei in passione per milites Pylati cultello crucis. Circumcidetur Christus in suis quatuor ... per detractores qui auferunt amicos et famam, secundo per raptores qui auferunt temporalia bona, tercio per hereticos qui auferunt animas.

l fidei a tergitate / xo p tiranos q auferet corpus Circumcisio una duplex e pa metl i puta a culpa liberacio 2a i futuro corporis rae a futura pena pri significata p circuci sionem sollempne que facta e in egipto 2 hic tpls sr incipiencium a viciis cultello instie pficiencium a supfluis cultello mie pfectorum a mi dualibus cultello cult pfecte / 2a significata e p circuncisionem i tm pmissionis in Galgalis q i gla i significat p petram i xpm circucidimur ab omnibus miseriis / ex quo pz q efficacior e ista circucisio spualis q moderna cor nalis q illa circucisio neqz petrum origina le abstulit cu anima paradisi no aperi ri unde neqz fecit / In hac materia duo nob tangunt pmum est humilitas xi i circu cisione 2m e subtilitas i nominis impoi cione vocatum est nomen eius Jhesus Dig nitas at huius nominis est multiplex e et ab eterno consequenti ut dicit Bnh ab anti quo pfigurata a pphis desideratum ut ypranis nomen tuum in desiderio anime a fcis pnb pphetatum Bnh dulce nom Jhu pphetatur Salomonis oraculo a deo nominatum Philipp iio dedit illi nomen qd e sup omne nomen ab angelis pnu ciatum ut legit luc i a pura virgine pdicatum luce io Certum nomen eius ab aplis manifestatum Act vto / Ibant apli gaudentes rc a martiribus insificatum q pnoie isto passi sut a 9fessoribus col laudatum pb laudate pui dnm rc sc a sol ortu a fcis virginibus pgustu tu Cantica Oleum effusum nomen tuu Bnh Jhus e mel in ore melos i aure iubilus i corde / ab hoibus exaltatum ps magnificate dnm mecum rc / Act xv. In hoc noie Jhus sut quinqz lre que pnt esse initia istorum dictorum iocunditas meritum eternitas virtutum sanitas lag uentium ubertas egencium satietas esurientium hoc nomen Jhus xo 9uenit ipi p rone nature ut q ex diuina natura erat salvator auctore / et ex huma natura erat salvator ministro ut videtur sibi nomen salvator / It ex rone decencie q decuit ut ex re nomen haberet unde ipe salvat a pcto a dyabolo 2 ab inferno hoc nomen illi bapti9 9uenit / It rone efficacie q Jhus nos sua passione sal vavit h thos de vi the honesto Circumcisio una quadruplex / xo circumcisionem spualem 9plectitur pa e car nis pcorruptio Gen xvii / Circumcidimini spualem circumcisionem non fuit / pibet 9pplo suo 2a e corporis ppriam Jeremias Circumcidimini duo viri iudei rc Tria e laborum p sermonis modestia Exo vi Quo audiet me pharao qui sum in circucisus labiis / xta e animi p audi endi disciplina Act viio Dura ceruice 2 incircumcisis cordibus 2 auribus vos sp spiritui sancto restitit / It circumcisio legem nis obsuatis pnem sctm e xxv q q i q p Aug / It baptismus apud nos qd circumcisio apud veteres de cose di iii c. 2 cu sequi / It circumcisio animus eat signum instificacionis 2 pgrans anime de cose di iii Ego / It Deut xxx. In nouissimus diebus circuncidet dns cor tuum rc / It Greg i omel. Circunci dendi sunt oculi a vanitate aures ne audiant detractiones nares ab illicitis odoribus lingua a maledictionibus pui ris 2 mendaciis manus a lesione hoi a dio furto 2 huiusmoi pedes no currant ad malum corda a cogitacionibus pus (?) hille Circumcisionis aut diem qr celebrem faciunt 2 sollempne octaua nativitatis 2 positio noui nois effusio sanguinis 2 signaculum circumcisionis. Pa gr octaua nativitatis q si octave aliorum sctorum sollempnes sunt quanto magis oc taua scti sctorum sollempnes erunt 2o positio noui nois q illo die impo situm e nomen salutiferum qd os dni nominauit sit q no est nomen aliud i quo oporteat nos saluos fieri. Habet q triplex nomen qd ex euangeliis colligitur filius dei xpus 2 Jhus De quo triplici noie Bnh sic ait / Vos qui ex puluere estis expergiscimini 2 laudate ecce dns venit cu salute venit / cu unget ve nit cu gla neqz eni sine salute Jhus q salutem impetrat neqz sine unctione xpus q unctus dr / neqz sine gla verus filius dei q est vivificacio omnipotentis dei hoc est igit nomen quod e sup oe nomen in quo omne genu flectitur hoc est nomen qd sm Bnh e in ore mel in aure melos i corde iubilus qd ad instar olei lug pdicatum / pascit reco gitatum lenit 2 ungit invocatum Rex ig in die capiti anni constituta a Roma capite mundi 2 in sequitur ca pitali lra alphabeti xpus caput ecclesie circumcidit / nomen ei imponit 2 natiuitatis eius octauam diem celebr 3o effusio xpi sanguinis sollempnizat

die circumcisionis, illo enim die suum sanguinem
pro nobis primo effundere cepit, quem postmodum
pluries effudit. Quinque enim vicibus sanguinem
suum effudit pro peccatoribus. Primo in circumcisione, et hec
effusio erat nostre redemptionis initium.
Secundo in sudore sanguineo dum orabat, et hec
ostendebat nostre redemptionis desiderium. Tertio
in flagellatione, et hec signabat nostre redemptionis
meritum, quia livore eius sanati sumus.
Quarto in crucifixione, et hec fuit nostre redemptionis
pretium, tunc enim que non rapuit exsolvebat.
Quinto in lateris apertione, et hec redemptionis
nostre extitit sacramentum, inde enim exi-
vit sanguis et aqua, signans quod nos per aquam
baptismatis debemus mundari, ipsumque
baptismum efficaciam habiturum a sanguine
Christi. Secundo hunc circumcisionis diem signaculum
ipsum circumcisionis reddit celebre, quod
quidem signaculum hodie Christus recipere
dignatus est. Circumcisionis signaculum
multis ex causis Christus accipere voluit.
Primo quidem ratione sui, ut scilicet veram carnem
humanam se assumpsisse ostenderet. Sciens
quosdam futuros qui dicerent quod non corpus
verum sed fantasticum assumpsisset. Secundo
fuit ratione nostri, ut nos spiritualiter debere
circumcidi monstraret. Circumcisio siquidem du-
plex a nobis fieri debet, exterior in carne
et interior in mente. Exterior autem triplex
est: in habitu ne sit singularis notabilis,
in actione ne sit digne reprehensibilis,
in sermone ne sit multus contemptibilis. Interior
similiter est in tribus: in cogitatione
ut sit sancta, in affectione ut sit pura,
in intentione ut sit recta. Tertio fuit
ratione Judeorum ut essent inexcusabiles,
ne si ipse eam non debebat recipere excusa-
rent, quia ritum et religionem patrum si
circumcisus non esset dissimilem invenirent.
Quarto ratione demonum, ne quid misterium
incarnationis cognoscerent. Cum enim fieret circumci-
sio contra originale peccatum, credidit de-
mon et Christum circumcisum peccatorem fuisse.
Quinta causa sumitur ratione perfectionis
iusticie. Sicut enim baptizari voluit ut perfec-
te humilitatis iusticiam, que est subdere se
minori, impleret, ita et circumcidi, ut
eandem humilitatem, dum auctor et dominus
legis voluit se subdere legi, nobis oste-
deret. Et bene Jhesus die octavo circumciditur.
Nam octonarius iusticie numerus appellatur et
resurrectionis glorie convenit. Tunc dicitur octa-
va dies hic est quia post septimam sabbati
resurrexit, et nos ipsi post sex huius
seculi etates et septimam sabbati
animarum que nunc requiescunt in alia

vita generaliter quasi octavo die resurgemus tunc
verissime circumcisi ab omni corruptione carnis
et spiritus. Sequitur Clericus.

Clericus. Clerici qui Christo sunt etc.
Primo interpretare vocabulum eius et nominis
diffinitionem, postea vitam esse quod
debet. Nam cleros grece latine sors appel-
latur; propterea clerici dicuntur quia de sorte sunt
domini vel quia ipse dominus sors, id est pars clericorum est,
et qui vel ipse pars domini est vel dominum partem habet, ta-
lem se exhibere debet ut ipse possideat dominum
et ipse possideatur a domino. Qui dominum possidet
et cum propheta dicit: pars mea dominus, nihil
extra dominum habere potest. Quod si quippiam aliud ha-
buerit preter dominum, pars eius non erit dominus. Ver-
bi gratia: si aurum, si argentum, si possessiones,
si variam supellectilem, cum istis partibus
non dignatur dominus fieri pars eius. Si autem
ego pars domini sum et funiculus hereditatis
eius, non accipio partem inter ceteras tribus,
sed quasi levita et sacerdos vivo de de-
cimis, et altari serviens altaris oblatione
sustentor, habens victum et vestitum, his con-
tentus ero et nudam crucem nudus sequar.
Ut Jeronimus ad Nepotianum et xii q. i. Cle-
ricus. Item duo genera christianorum sunt. Est autem
unum genus quod mancipatum divino officio
et deditum contemplationi et orationi ab omni strepitu
temporalium cessare convenit, ut sunt clerici et deo
devoti scilicet conversi. Cleros enim grece latine
sors. Inde homines huiusmodi vocantur clerici,
id est sorte electi. Hos enim deus elegit in suos.
Hii namque reges sunt, id est se et alios in virtutibus
regentes, et ita in deo regnum habent, et hoc
designat corona in capite. Hanc coronam habent
ex institutione Romane ecclesie in signo
regni quod in Christo expectatur. Rasio vero
capitis est temporalium omnium depositio. Illi
enim victu et vestitu contenti nullam inter
se proprietatem habentes debent habere omnia commu-
nia. Aliud vero genus est christianorum, ut sunt lay-
ci. Laos enim grece est populus. His licet tempora-
lia possidere, sed non nisi ad usum. Nichil
enim miserius est quam propter nummum deum con-
temnere. His concessum est uxores ducere,
terram colere, inter virum et virum iudicare, cau-
sas agere, oblationes super altaria imponere,
decimas reddere, et ita salvari poterunt,
si vicia tamen benefaciendo vitaverint. Hec
Jeronimus ad quendam suum levitam et xii q. i.
Duo. Item dignum est ut qui altari deserviunt
de altari vivant. Vivant inquit de alta-
ri, non ut non superbiant vel luxurientur, non
ditentur. Nec clericatum debes ex pau-
pertate, non ex ignobilitate glorificare

no sibi de bonis ecclie ampla pallacia
fabricet / ne loculos inde congreget ne
in vanitate seu superfluitate dispergat / ne
extollat / de facultatibus ecclie consanguineos
suos aut nepotes aut filios aut filias ditet /
in impetu tradat / concedit(ur) tamen ut si bn
deservis altari de altario vivas non igitur
ut de altario luxurieris ut inde compares
tibi frena aurea sellas depictas calcaria
deargentata varia grisia et pellicea
a collo et manibus ornatu purpureo distincta
Denique quicquid ultra necessarium victum
et simplicem vestitum de altario retines
tuum non est rapina est furtum est sacrilegium
Hec Bernardus hic floss ix ca nisi rer
Et pre(terea) et plus di. xl^o Aliena rapere con
vincitur qui ultra necessaria sibi retinet probatur
Et concordat Ambrosius ut di. xlvii Sicut
hiis plus ubi ... ubi possessio pietas /
Clericatus honor considerandus est unde Ieronimus
in quadam epistola contra clericos Quanquam
quod nos magis clericos clericatus honore non
abuti sed diligenti mandatorum custodia hec
esse quod esse videmur cum magis frequenter cli-
cos virtutes esse in nobis reputant / et
virtutes clamant / clamant corona paup(er)
tate clamat vestis ... honestate cla
mat status puritate clamat cultus casti
tate clamat professio religionis clamant
officium devotionis clamat studium contem
placionis et nos magis istis virtutibus pollemus
mentimur corona mentitur / mentitur habitus / men
titur status mentitur cultus mentitur professio
mentitur officium mentitur et ipsum studium et
propter hoc ut sicut ut clerici ficti ita clerici
mentiti / et licet scribitur omnis homo mendax non
tamen scribitur omnis homo mendacium / prelatos
et homines mendaces sunt qui mendacium di
cunt sed mendacium non sunt quia non vincendo
difformiter habitui suo contradicunt Dicitur igitur
potest de homine qui loquitur mendacium quod
non magis proprie omnis qui sunt mendaces et
ipsum mendacium / et non solum hic dap
nantur qui et mendaces sunt et mendacium sed
qui mendacium summe amat / et pro eo labo
rat et usque ad mortem se exponit hec
Clericos negociatores esse non licet dicit
Ieronimus ad Nepocianum epistola xxx
iiii et di. lxxxviii^a c^o negociatorem
·ex· sic dicit / Negociatorem clericum et ex inope di
vitem et ex ignobili gloriosum quasi quandam
pestem fuge / Corrumpunt enim bonos mores con
fabulaciones pessime. Et Augustinus li^o quinque in
terpretacioni testamenti Fornicari hominibus sem
per licet negociari autem aliquando licet aliquando
non licet antequam ecclesiasticus quis sit licet
ei negociari facto ecclesiastico iam non

licet hec di. lxxxviii ut supra. Et di. xlviii
Nulli licet clericorum tribuna aut crgaste
rium aut stacio aut mercis exponitur vena-
lis habere si enim honori cuilibet ingredi in
hibetur quanto magis aliis ministrare
tamen si quis vero clericus hoc fecerit aut cessare
deponatur Et xxiii q. iii c^o clerici sunt sibi
Clerici ab indignis questibus noverint
abstinendum et ab omni cuiuslibet negociacionis
ingenio vel cupiditate cessandum In quo
cumque vero gradu sunt si cessare noluerint mox
a clericalibus officiis abstinere cogantur
Et Augustinus de v. di. super xxix in fine Clerici
et milites... sed qui si non sunt contenti stipen
diis altaris sed exercet memoria intercessi
ones vendit viduarum munera amplec
titur magis videtur negociator quam clericus et
consuetum argentum quam per blandimentum cli
enti prodit plus quam per tormentum Et xxxi
q. iii c^o Credo sed hec Apostolorum senten
cia sicut quod dicitur Thimo ii^o Nemo mi
litans deo implicat se negociis propter quod autem
clerici sunt sed actionibus domorum aut acto
res sed officio clericorum laudatur dixerunt
sed obsinerunt Et eadem q. c. Consequens est et
rebus secularibus liquet quod obligari non
debent qui divinis rebus et spiritualibus occupati
sunt ut ad thronos et seculares actus vacare
Et ibidem multa bona de hoc de eadem. Et xvi
q. i predicator / et qualiter di. lxxxviii
c^o ult. ix q. xiii quin c^o Et titu
lo de vita et honestate clericorum in fine Et multa sunt tempus cle
ricis que sunt licita laicis ut ibi Et Ieronimus
ad Nepocianum epistola xxxiiii Primitu
res autem dispositores domorum alienarum
autem villarum quo potest esse clerici qui propriis
iubentur contempnere facultates. Amico rape
quippiam furtum est ecclesiam fraudare sacri
legium est Clericos non licet secularibus occu
pari unde apostolus Ro. xii precipit cunctis
precipue clericis dicens Nolite conformari
huic seculo sed reformamini etc. Et pre Cor
vi^o scribit apostolus Secularia iudicia si
habueritis contemptibiles etc. Sic quod quia
non licet morari nec... sic scribitur Preces
quod aliquis in actionibus mundi non bona
permittenda sunt pro utilitate maiorum nam
quis exigitur esse bonum meritum operis mor
tuum sepelire et tamen cuidam qui ad sepeliendum
patrem se dimitti postulavit dictum est
Dimitte ut mortui sepeliant mortuos
suos tu autem vade et annuncia regnum dei
Luce ix^o proponendum magis erat utique
huius ministerii officio predicacionis quam in
officio carne mortuos in terra condere

illos sunt, cum mortuos ad vitam resus
citaret, et prophetam ejecit privatibus synago
ge dicit. Unicuique indicavi conveniat officio
in apostolus dicit contemptibiles qui sunt in ecclesia
Auditores enim suos ad virtutes suspice
ad loquentis quam non ipse habere est inde
gradu ministrum sacerdotes dicentes. Ecclesiam
spiritualia magistrat ut perficeret. Si ergo spi
ritualia dona non capiunt, nisi terrena eos
negotia deperfecerit loge quam promist
dicens. Contemptibiles qui sunt in, acsi aperte
diceret, qui minus mitti sunt in ecclesia nullius
magni donorum virtutibus pollent, ipsi de
terrenis negotiis iudicent, scilicet per quos
magna bona nequeunt, minora supple
ant quos et contemptibiles nominat, et in
sapientes vocat. Item Iohannes ad Rusticum
Narbonensem episcopum xc in di. tuo. Dya
coni sunt. Dyaconi magis sunt quos in apocali
psi legimus septem angeli ecclesiarum hi sunt septem
candelabra aurea hi voces sunt tonitruorum
virtutum operacione prelati humilitate prediti cu
cti humiles cumgementes pace amicitiam
dula respicientes docentes patrem suum & spem
colloquentes in templo nichil de mundo
nove vos, et filios suos non agnoscentes
hi illi. Item beatus petrus in epistola ad Cle
mentem ut xxi q. i. Te quidem oportet irrepre
hensibiliter vivere et summo studio niti, ut
omnes occupaciones huius vite abicias
ne fideiussor existas ne advocatus litium
fias, ne vero in ulla aliqua occupacione pr
erumpens invenias mundialis negocii occasione
perplexus neque enim iudicem neque cognitorem
secularium negociorum hodie te ordinare
vult Christus ne preoccupatus presentibus
hominum curis non possis verbo dei vacare
hi vero opera que minus tibi congruere discipuli co
vincantur sibi exhibeant, sibi invicem
vacantes layci et te nemo occupet ab
hiis studiis per que salus hominibus datur ibidem. Item
Dicitur enim ipse contra te tumens et
o clemens ne loces ubi dicit studiis secu
laribus decet secularibus suscipere ita unicuique
laycorum et petrus ait invicem sibi etiam
in hiis que ad communis usus vite pertinent
opera fideliter debent te ullo sermone
facere ex hiis quibus non debes instare
omnes qui elaborent, ut si forte a te
incipis hic layci non intelligunt per dya
conos edocendi sunt ut te solum ecclesie
sollicitudinibus relinquant hic petrus ad
Clementem. Item Gregorius in registro ut

lxxxviii di. placuit cum ad nos venerabilissimus
presens noster blasius episcopus veniret de laycorum
causis secularibus occupari et perversis intolite
obsequiis quem res eius et ipsum vilem reddit
et reverenciam sacerdotalem annichilat, statim
ut experiencia tua hoc preceptum suscepit ad
veniendum eum districtu excommunicatione com
pellat, quatinus te illuc insistente quiescat di
cebus sub qualibet excusacione immorari
non liceat ne si qualibet non eum amplius
ibi morari hoc permiserit ad ipsum apud nos
conversi incipies ex culpabilis. hic Grego
rius Desiderio. Item Cyprianus episcopus et
martir ut lxxxviii di. neque apud altare
dei merentur nominari in sacerdotum prece qui ab
altari sacerdotes vel ministros voluerint a
vocare, et non victum ad eum formam impen
sam in consilio a sacerdotibus data ad gemin
tam ab dormientiam eius apud nos non fiat
oblacio quia deprecacio pro nomine eius
frequentetur in ecclesia ut sacerdotum decretum
religiose et necessarie factum servetur a nobis.
Item Cyprianus ut vii quod tuo Cyprianus
Cum temporibus anrispus sit, statuerunt hi invest
clericos promouentur in ullo ab administ
racione divina avocarentur ne molestiis et
negociis secularibus alligerentur ne ab al
taribus et sacrificiis recedant sed die ac nocte
celestibus rebus et spiritualibus serviant. Cle
rici modicum nullus eodemis sunt vii Bu
sup. de pot. In labore hominum non sunt sed dicit
Sancti statum hominum aliquid hic labor
et alicui voluptas. clerici nimium nec hec nova
quodam articulo distinetes toto quod
delectatur in qualibet legerunt et quoniam totum
non molestare requierunt. Amilitibus
incipimus super hoc festum amplam fami
liam expensis, saleris et nobiles appa
ratus et multis mollicie. delicatia bal
nea, suavia vina, ornare et gloriam. Item re
ligiosi fructus agrorum et horrea plena sed
hec conveniunt militibus, laice pondus et inte
lice declinat verecundia, omnis rusticitatis et
agricole victum sibi proprio labore acquirit sed
hii delicijs affluunt et otiose vivunt,
et in adveniente fructuum tempore propria
ria corpora plena fiunt. bibunt vinum nec
minimum et inde messem impigniuntur
et dilatant. Item Hugo in libro de conscientia
ne ad eugenium papam in fine, cum mor
tuis cum ordine sunt minus clerici nec in
cogitacione temporalium sunt tamen ut layci
in apparatu nobili ut milites et in aqui
sitione dominacionis ut clerici sed non labo

aut ut layci neque pugnant ut milites
nec evangelizant ut clerici et ad utriusque
ordinis esse accipiunt utrorumque deserviunt
utrique confundunt. Cum igitur resurget quilibet
homines quilibet in suo ordine isti ad quibus
resurgent; ad aut. Deus disponens videat si
me sapiens cedunt a supremo usque deorsum
methel mordantur relinquere video non
alibi ordinandos istos quam ubi nullus or
do sed sempiternus horror inhabitat, ut qui
in laboribus hominum non fuerunt in laboribus
demonum sint sic sine. Item clerici qui uti
possessionibus debuerant, cum ea possessionibus presumunt
non laborant non arant non seminant non
navigant non pugnant, et ut verbis prophete
utamur: In labore hominum non sunt et cum ho
minibus non flagellabuntur. O infelices veri
na sapient et intelligerent ac novissima
providerent. Ut sapiens inspice quod predicat
hec verba et cum hominibus non flagellabuntur
certe quia cum hominibus non flagellabuntur certa
sunt cum dyabolo flagella passuri. Her
petrus Blesensis. Clerici timeant, ne
aut miseri ecclesie qui in eius sortem quae
possident, tam iniqua geret ut stipe
diis quibus sufficere debeat, nimie contenti
superflua quibus egeni sustentandi forent
impie sacrilege quam sibi retineant, et in
usus sue superbie atque luxurie victum pau
perum consumere non verentur. Duplici peccato
iniquitate peccantes quia aliena diripiunt
et sacris in suis vanitatibus et turpitudi
nibus abutuntur. Hec Ber. super cant. sermone xxiii
Item clerici opportet omnes amici et omnes
inimici omnes necessarii et omnes adversarii
omnes domestici et nulli pacifici, omnes
proximi et omnes que sua sunt querunt non que
Christi sunt et serviunt antixpo. De bonis dei
ornati incedunt in nitore meretricio in
habitu hystrionico in regio apparatu
hec Ber. super cant. sermone xxxiii Item clericos
illos convenit stipendiis ecclesie sustenta
ri quibus parentum et propinquorum nulla stipe
dia suffragantur. Qui autem bonis parentum
et opibus sustentari possunt si quod pauperum est
accipiunt sacrilegium profecto incurrunt et
committunt et per abusionem talium iudicium
sibi manducant et bibunt. Hec Jero. ad da
masum papam et xvi q. i. clericos quoniam. et
compar. clericos. Clerici in ecclesia per
severantes debent esse constitutes longinquites
in spe ad superna tendentes bonum non
habentes ab omnibus. Hec Bern. super cant. sermone
xlvi. Item si propter digni officium clericus
domum mulierum ingrediatur nunquam fiet hoc
nisi cum bonis et honestis testibus. Hec Jero.

Epistola xxxiii. Item decet igitur privilegio cun
ctis sanctius ut clerici a religiosam vitam secluso
a mundi voluptatibus se abstineant, non spec
taculis non pompis intersint, convivia pub
lica fugiant, privata non tamen pudica sed
sobria colant, usuris neque quam incubat
neque turpium occupationibus lucrorum, nec fraudis
dolis umquam studium appetant, amorem
pecunie quasi materiam cunctorum criminum fu
giant, secularia officia et negotia abi
ciant, honorum gradus per ambitum non susci
piant, pro beneficiis medicine dei munera
non accipiant, dolos et coniurationes cave
ant, odium emulationes obtrectationes
atque invidia fugiant, non vagis oculis
non effrenata lingua aut petulancia flu
ido quam gestu non incedant, sed pudorem
ac verecundiam mentis simplici habitu
incessu quam ostendant, obscenitatem etiam
verborum et membrorum sicut et operum penitus
execrentur, viduarum et virginum frequenti
ones fugiant, contubernia extranearum
feminarum nullatenus appetant, castitatem
quoque inviolati corporis perpetuo conservare stu
deant, postremo doctrine lectionibus psal
mis et ympnis exercitio iugiter incubant.
Tales enim esse debent qui divinis cultibus
sese mancipandos student, sic ut dei scie
ntiam dant, doctrinam quoque populis admi
nistrent. Hec ysidorus de vita clericorum et di.
xxiii. His igitur. Clericorum concubine
et filii deputari debent in servitute di. xxxii
eos. di. lxxxi. clerici diu. xv q. viii a
cum multe. Nos. eo. ducentesima. xxxii
lxxx. Item coram officium committens non
audiatur xv q. viii. cum vultu. di. lxx
xi. Ex qua sive per Greg. di. xxxii Nullus
ut prius her. De libertate clericorum quam ecclesie
sancti negant, xvi q. i. similiter. xxiii
q. viii. Et omnes. De a laycis non iudi
cabuntur. xi q. i. sententiam. De deffen
dantur ab ecclesia xxiii q. iii. petitionem
vero. De non accipient a laycis xi q. i
nemo. De non debent trahi ad iudicem
secularem sine consensu episcopi xi q. i. Si quis contra
De diligunt debent communicari in ordina
tione di. xxiii per totum. De a illicitis
questibus negotiis secularibus et cupidita
tibus abstinere xiiii q. iiii clerici et di.
xlvi. omnis. De pro beneficiis
medicine dei munera non accipiant
di. xxiii. Is pr. ubi ysidorus v. super litteram vii.

Cogitatio. Cogitare.
Cogitationes dei non sunt sicut cogitationes
hominum deus est ut patet di. ill

de quibus dicitur Sap. vii Cogitatio cor-
poris altissimi etc. Solent autem quidam
homines alti corporis appellari qui valde
bassum habent cor terrenis affectionibus suffo-
catum. Ille solus cor altum habere dicitur qui altum
cogitat et ad altum tendit. viii ps. Co-
gitatio hominis confitebitur tibi non cogitatio
peccatoris i. carnalis qui non cogitat ut ho-
mo sed ut pecus qui de corde suo facit cloacam
Ezech. viii Fecerunt ymagines tamquam ...
culmas et fornicationem etc. in eis. Ab ta-
libus cogitationibus se aufert spiritus sanctus ut
dicitur Sap. i Spiritus sanctus aufert se a cogi-
tationibus que sunt sine intellectu et ps. Domi-
nus scit cogitationes hominum etc. Beda Semper
vespere cogitatio nostra circa Christi passionem ad
monendum nos Petri i pe iiii Christo passo
in carne et vos eadem etc. Bernhardus Tanti
est virtus illius passionis quod si in mente
fuerit habita nulla libido
... pri. 3o cum audiatur de peccato sancta
Que percipit tibi dicitur cogita illa semper Eccli. iiio
et in pluribus eius operibus ne fueris curiosus
et ps. In lege eius meditabitur die
ac nocte. Deut. vi Hec meditaberis
sedens in domo tua etc. Ezech. ... penitens
viii ps. Cogitabo tibi ... pro peccato meo
i. penam quam merui et ... quod feci. ps. xxxvi Recogitabo
tibi omnes annos meos etc. Contra cogita-
tiones dyaboli Eccli. ... calcis hostis ...
die dolosi sic bona enim in mala con-
vertens insidiatur. Jacobi iiii Resistite dya-
bolo et fugiet a vobis. Petri i pe v Vigi-
late quia adversarius vester dyabolus etc. Ber-
nardus Jacobi iiii Ventus est vita mea
que invisibiliter incessanter ... reddit ...
sit. Augustinus Nichil aliud est vita presens
quam cursus ad mortem. Septimo circa ex ...
Deut. xxxii Audite celi que loquar ... ps. ...
Audite celi que loquar. Ysa. i ...
peccatoris prudentium revelamus et non ...
... tollerennt. Octavo circa ...
... Ysa. ii Recordamini ...
Apes super flores resident et inde ...
... mel sic justi de creaturis bonis cogi-
tationes inde attrahunt dulcedine, sed
musce loca immunda frequentant et dele-
ctantur; sic immunde cogitationes peccatores ... Et
... xo Juste morientes ...
... etc. sic immunde cogitationes ...
devotionem orationis. Item Sap. i Perverse cogi-
tationes separant a deo probata autem
... corripit insipientes. Item ... xv ...

gitationes male comitantur hominem. Item
Gen. xxx morte Anima dei oculos vacuos non
suspicabit cogitationes vere et nulla mo-
menta temporis preterita transeunt sine retributi-
one. Item Cassiodorus super id ps. Cor me-
um dereliquit me. Quotiens tempore non cogi-
tamus deum putare debemus illud amis-
sum. Item cor malum in corde ... cogitatio est ... bona de est ... Bernardus
super Cantica sermone xxxiiio

Columba. Columbe proprietates sunt
octo. Prima est quod caret felle in quo
signatur mansuetudo que omnem
amaritudinem pellit a corde. Petri i pe ii
Deponentes omnem maliciam. 2a est quod non
ledit ore in quo signatur modestia que
observat custodiam ut malum non exeat.
Ephes. iiiio Omnis sermo malus ex ore vestro
quia non nocet unguibus in quo signatur
innocentia. viii ps. Os ... ascendet in montem
domini etc. Sequitur Innocens manibus etc. Sexta est quod
alienos pullos nutrit ut suos in quo signatur
caritas que aliena bona diligit
tamquam sua. Matth. xxii Diliges proximum tuum
sicut teipsum. Quarta est quod gemitum habet
pro cantu in quo signatur luctus pro peccatis.
ps. Qui seminant in lacrimis in gaudio
metent. ... qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. Item Matth. v
est quod residet iuxta aquas ut umbram
visa fugiat accipitrem in quo signatur
meditatio scripturarum. Cant. v Oculi eius
sicut columbe etc. Proverbiis iiio Fili mi ne obli-
viscaris legis mee. Septima est quod agmi-
natim volant in quo signatur virtus
... loquimini veritatem unusquisque cum
proximo suo. Matth. xviii Ubicumque duo
vel tres congregati etc. Octava est quod pauperi
nidos ... Ysa. ... habent ali-
menta etc. Columba Columba quod spiritus sanctus fuit
ut in evangelio vidit spiritum descendentem sicut
columbam Matth. iiio Joh. io Augustinus Sed
spiritus sanctus non est in columba ... ...
sicut in carne transformatum. ...
... columbe corpus ... in quo se ad ...
... hominibus visibilem ...
... in essentia prius et ubi ...
... Augustinus de agone Christiane vite. Item
sed ... signatur ... spiritualis ...
... ex caritate. Item Matth. x
Item estote prudentes sicut serpentes
ad intelligendas fraudes et simplices
sicut columbe ad ignoscendas iniurias

nolo igit vos ee sicut columbas semp ne
ppt simplicitate nimia p seductorem laqueum
incidatis / nolo vos esse sicut serpentes ne ex
corde cum aliquo venena fundatis sed
sm tpus et psonas mutetis et mores estote
ergo sicut serpentes ne comphendamini sicut
eis cophensi fuitis estote sicut columbe ut
no mordeatis. Estote insup prudentes sicut
serpentes ut omne malu intelligatis et caueatis / estote simplices sicut columbe ut no
faciatis aliquod malu qr intellige malu
laudabile e facere vo malu vitupabile e nec qui intelligit malu ipe malus e sz qui facit malu h crisostom
xxiiij de Ste tytuly. Columba johes
dicitur bapta p columbam dictus et nots
columba docebat columba h aug omel
xlv vj. Sed quare p simplicitate columbe
dedicit johes qr h e qui baptizat i spu
sco nisi qr columbe no cant / qr ecclam
dissipauerunt acceptis cant in ubi cum
no lamat columba h aug sup joh omel
vj. Et hudu e in fratribus pax vera quam
signat osculu columbarum hent oscula
et corui sz in coruis falsa pax i columba
vera pax no omnis qui dicit pax vobiscum qua columba audiendus e / vn distinguit osculu coruorum ab osculu columbarum osculant corui sz laniant / a laniatione innocens e na columbarum ubi igr laniatus no e in oscul vera pax. Ille habet
veram pacem qui ecclam no laniauerunt
na corui de morte pascunt h columba
no hr de frugibus terre viuit innocens
e / vita eius qr vere fres in mundo e in
columba sicut passeres benissimi vel minimus
occiduntur / nil horum columba no de morte pascitur qui laniauit eccliaz de mortibus pascuntur / rogemus ut reuiuiscant qr deuorantur ab eis et no sentiunt h aug sup jo
omel vj. Et sic prime simplicitate et gemitum etiam dei designatur et no p auem
supbam et exaltante se sicut e coruus h
aug ibidem. Sed mitto de archa missus e
coruus et no e reuersus missa e columba et
reuersa e / archa continebat vtrosq hos
genus et si archa figurabat eccliam necesse
est / ut i isto diluuio seculi vtrosqz genus
contineat eccla et coruum et columbam / qui sunt
corui qui sua querunt / qui columbe qui ea que
xpi sunt querunt h aug sup jo omel vj.

Columbas vendentes sunt qui spualia
vendunt et si no ore clamant in corde
cu juda dicunt Quid vultis mi dare et
ego eum vobis tradam / sic clamant /
no vendentes in ecclesia doces Diuina celebrantes et clericos in eccla dei multiplicat vellocitatis ubi credunt esse domus orationis ibi
inuenies spelunkam latronum emetes cu q'
no intrant p ostiu a. p x x iij si p pecuniaz
vel precibus grauiter fuerunt sicut a latrones / p
rimo strictio ingrediens cp minimus
eorum rupit eu pax vel pretio q' pagine
inquinaret ad beneficium ecclesiasticum
pmouet h cetero sup istu textu Et ecce
et ihus vendentes et ementes de templo
luc xix et xxi. Sed p columbam spus
sctus intelligitur in scriptura et gratia p
columbam intelligit septuplex eius donum
Illi autem sm augustinum vendunt columbas qui ppter qd ausz domu dei spuale
sunt ex debito vel tpali gnere habent
retribucionem aliquam tpalem qd dns
indubie multum odit h doctor cum ...
sup epistolas simone vijo

Compassio / Compatientes vere
dolere et infirmitate alterius sentire
ut sua Dicit ca qp omis nulla eo
in sua cu forte in feruore sol et sufficit
more laborante vnibra infirme dns sua
crescunt cum feruore sol ut refrigerium ad
pastum conuiugem. Jonas Volo te deus
alterius angustias ut tuas sentire vn
xxvij. Omnia quecunqz vultis ut faciant
vob homines etc / ex alio membrorum p a Cor
xij Si quid patitur vnu membrum compatiuntur omnia membra et statim os et pes ad
consulunt ad querendum remedium et succurrit / Sed igitur vnu corpus sumus in
xpo alter alterius membra vn aplus ut
supra / vos autem estis corpus xpi et membra de membro debemus inuicem compati et
no ptinemus ad corpus xpi sed ad corpus
dyaboli qui v nititur et oppressoribus adhe
et tunc similes sumus canibus qui ad vnius
morsum vel percussum vel vlulat / omnes
eu mordent et lacerant. Dicit de damnatis
qp si aliquis eorum egritudine detentus in g
ge no inducat ceteri qui compatientes
se abstinent vnde ad Cor xj Quis infirmatur et ego no infirmor Ille qui din
fuit in lecto ad subito intrauit lectum
obscurus no videt qui intus sicut debet diu
tius eo ad ill stetit sic ho qui diu stetit
in honoribus psperitate sine pacientia illos
qui patiuntur no pt satis compati donec
compaciatur eo illis vnde pietas h o
ing diuens misteris e Sed augustinus epistola

ad hebreos. pya cristi tristicia est decipit
vera miseria vicijs alienis turbari non
implicare mente. non habere dolere tribus
non amare att hy ijj xix moral. Tanto
quisque perfectius est quanto perfectius sentit
dolores alienos. Vnde in sermone. Multi
dura cutice et attritu sunt frontis ut quo
magis eis compatimur tanto magis in
compassione et pacia abutuntur. Cristus super
epistolam hebreorum Impossibile est ut affliti
ones afflictorum ei qui experimento afflic
tionis non habuit. Hilarius sermone xxx. Hec
nem in pubibus videt sed adhuc malus est
et similibus patre etc.

Communicatio. Communicacio quadrupex
est. in sanctis perfide ecclesie bonorum spiritualium
dictum in. Exivit ille omni communi
cacione sacramentorum. Effesios xiv viij. Dominus vna
fides vnum baptisma. 2a. suffragiorum pres
pticeps ego sum omnium timencium te. ad pi
niores pro esse quam bonum et quam iocundum etc
ad effesios iiij. supportantes inuicem in cari
tate. pro xviij. sed quinima a fratre qui ei
iunctus sum. ecclesiastes iiij. Ve soli quia
ceciderit non habet sublevantem se. Col.
iij. docentes et comonentes vosmetipsos et
ymnis. ac xviij. Si duo ex vobis
consenserint super terram etc. ad effesios ad c.
xxxiiij. Petrus singuli vnusquisque sicut accepit ad
quem vtilitate vti oportet. hys quam habet
sine sapienciam sine principatum sine diuicias
de sermone de diuite de pecuniis de cui de
pespicace quam vnicuique commissa est. Hilarius vin
cens sermone in quodam sermone de dilacione aduen
tum domini. Quid sentit scilicet vice omni mihi
sic tu cogunde ille cui deus aliqua grani
peculiariter dedit et posuit in illo quod tu
non potes. ille forte habet virginitatem continuam
et tua est. illa per se vigilare sed non iudicas
tu habes maiorem potenciam diligit te et
sua est tuum est studium eius. tu autem forte
ieiunas amplius sed te caritas sua est
nud tuum hoc est quod in illo tu es non per
potestate sed per caritate. sic dominus dicit. Quod vni
vni ex fratribus meis fecistis mihi fecistis.
Comitatur homo cum peccatoribus tempore prima
adulando. ysai cap. Cum mecum qui bestificant
sponsum istud sed etc. Job xl. protegunt vmbre
vmbras eius. 2o celando. leuiticus xiv. Quod vi
dit cetimus est. 3o tacendo. ezechiel xxxiij.
Si me dicente ad impium morte moriere
etc. Apostolus. Nolite communicare ope
ribus infructuosis. Vnde augustinus de 3 diuersis sermone
xviij. non sufficit non consentire peccanti
sed reprehendere corripiat coherceat etc.

Ad Romanos vlt. Rogo autem vos fratres ut obseruet
is etc. Item 2a thimotheum iij. Hoc autem scito quia
nouissimis diebus instabunt tempora periculosa
erunt homines speciem pietatis. viuere et per
semper discentes et numquam ad sciam veritatis
pervenientes etc. Item ad Tytum vlt. Hereticum
hominem post primam et secundam correctionem etc. pro
ubi consensus. Communicare cum excomuni
cato ab homine quamquam videtur esse licita post quam
communicatio xpi cum peccatoribus excommunicatur a deo
fuit licita ergo multo magis licet communicare
cum excomunicato ab homine. angeli sepe
communicant cum illis per postea ad gloriam quos
deus ordinauit angelos conformare sed probatur per deuo
tionem. Sed nos tribus in consequencia ut
fraternitas filius videtur quod sed ipse communicavit
cum peccatoribus nos ad eorum consolationem debemus
communicare ad illos sicut et xpus communicavit
specialiter cum recto nato quem sacerdotes
excommunicaverunt ut patet Joh ix. nec alii
Iudei pharisei est hoc exemplum quia dicitur
quam licet xpo propter suam impeccabilitatem
communicare cum peccatoribus sed nobis non licet pro eo
hoc ut sequentes xpum in aliquo quod non
possumus ad perfectionem suae operacionis at
tingere ideo sed communicamus cum reprobis talibus
debemus communicare cum non defectus pericu
lo illis periculo et spem beneficiorum. Hec dicitur
tur etiam super excommunicatis dominicalibus sermone
Item infideles non possumus xpo lucrari sed tales
longinquum eorum vitamus et communio etc. et
dominus cum peccatoribus et publicanis manducaret
et bibit in his consolatio qui intus sunt. i. in fide
libus puritas respicienda est. Hec augustinus et xx
iij q. iiij infideles etc.

Conceptio. Maxime beatissima virgo
assensu prebuit angelo. dicens. Ecce ancilla domini fiat
mihi secundum verbum tuum. spiritus sanctus super
venit in eam filium dei concepit. Hoc autem tri
sit parabola figuratur. sicut euangelium implevit
desiderium. Ysaias propter quod videtur deus
plenitudo temporis. Eruce autem xpus nec prius nec prius
annunciatur quod ederet singula nascit fuit prius
temporibus. tanto magis in nullo ope dei se
missa matrimonium et ne fides et spes ex
venire cottidie defecisset et tepuisset
si prius venire necesse non fuit et non pro
desset medicina spiritualis sed affectum be

cipientes 2us ut suprema infirmitati culpe
immediate succedent, meliori sed summi
acute status sequitur crisis et imitatio et
sanatio ypcita ut homo de lege naturali et scrip
ta prius convincetur ut ait augustinus quod sexto
statu venisset, diceret homo quod per legem naturalem
salvari potuit et superfluum crederet adventum
christi Quarto dicere potuit de lege scripta Sed ex ap
to quod nec sic salvari potuit cum omnes ad
inferos descenderent tunc venit ipse quando
tunc tempus venit impendi eius quod veteris tem
poris Quinta quod sed prius homo sexto conditus sexta
die ad totius mundi complementum sic
secundus homo fieret in sexta etate ad totius
nature perfectionem, sexto cum etas apta est ad
exercitium vel suspicionem ad missionem culpe ad
meritum vite eterne a transitu a statu mi
serie ad statum glorie et ista nonne in sexta
etate ratione perfectionis senarii Sexta
quod christus non debuit venire in principio temporis quia
adventus eius minus foret festinus, nec
in fine ultimo quod tempus tunc fuisset nimis
tardum Sed decebat salvatorem medio tempore
morbi et iudicii mediate temporis remedii
Septima quod decebat ductorem perfectum tempore
unde ad certam aptitudinem credendi ad huius
hoc est in fine temporum et cum ante tempora ut per tro
rem iudicii stimulati per spem premii at
tracti ut per exemplum perfectionis animati se
qui possemus efficaciter ductorem nostrum
Octava quod decebat mediatorem quem
sanctam membrorum suorum xpm precedentem quedam

Conceptionem xpi multa figure/ precipue
presserunt prophetie de quibus aliquas
assignamus Abraham in egyptum descen
dit ut peregrinaret ibi lapis pertusus est
de monte sine manibus Daniel xii Flumins
egrediebatur de loco voluptatis ad irri
gandum paradisum Genesis 2o Sapientia edifi
cavit sibi domum excidit columnas septem proverbiorum ix
Tronum fecit rex Salomon de ebore
grandem primo Regum x Femina circumdabit virum Ieremie
xxxi Ionas in mare proicitur et mare se
dat Ione 1o Stillabunt montes dulce
dinem etc Descendi in ortum meum ut viderem
poma convallium Vellus Gedeonis rore
fecundatum/ Manna fuit in urna aurea
Virga Aaron floruit Flos de radice
yesse ascendit Emittitur columba de ar
cha Noe Mittitur lignum in aquas
marath/ Paradisus plantatur Moyses
positus in fiscella scirpea Israel in domum Io
seph intrat polimita In sole posuit
tabernaculum suum Duo viri fuerunt in
ventre Rebecce De terra promissionis Mittitur
Ioseph in cisternam Urbs fortitudinis
nostre syon/ salvator ponetur in ea

murus Emitte agnum domine dominatorem terre
Rorate celi desuper Ascendet dominus super
nubem Misericordia et veritas obvia
verunt sibi Gemma carbunculi et orna
mentum auri/ Simul in unum dives et
pauper Asphalto primum et novissimum
In caritate perpetua dilexi te, ideo attraxi
te miserans Mittitur Daniel in lacum
leonum Apparet in camino cum tribus filius fi
lio dei Umbra descendit horologium
x gradibus Ignis apparet in rubo non
comburens Ezechiel sole nube tec
tus/ Clarus quod lucidius sole et hic de
fieret/ post a summo celo egressio eius Sanctus
thomas de vi tercie li xiv ar. iij Con
ceptio humana sic procedit in primis
sex diebus quasi lacti habet similitudinem se
quentibus novem diebus convertitur in sanguine
tunc xij diebus solidatur reliquis xviij
formatur usque perfecta liniamenta membrorum
Sanctus augustinus de lxxxiij questionibus quoque xlv ex
tunc usque ad exitum augetur magnitudine
Sanctus gregorius in dyalogo vij Augustinus Item a
conceptu mulier requirit x menses usque ad
partum epistola vj et vij Item quod mulier quedam
concepit a puero x annorum epistola vj
Ubi hec Johannes etc

Concordia Ubi autem concordia
non est nec ordo illic esse aliquid
nec oblatio suscipitur quia nec ibi
est deus ubi discordia dicitur Sanctus Gre
gorius li xlviij Item nobiles regnorum si
ficiant ex sua politudine concordia
laudabiles sunt propterea magis lauda
di quod propter quasdam victorias vel conquisitiones
provincialibus quos fecerunt quia fidelis
non dubitat quod concordia civium que ad
bonum anime ad beatitudinem dirigens sit
in infinitum melior quam victoria vel
conquestus et victorie cum omnibus suis que
regno per tale victoriam acquirunt Hec
quidem mundanum est labile atque vanum
et acquirit vanam gloriam et provocat ad invi
diam acquirentem et licet acquisitum regno per
talem laborem cedit sibi ad detrimentum
quo ad bonum anime et status labitur quo ad
pauperes indigentes nec dubium quin ex
quotamque guerra propter discordiam bellum ve
pacis contraria potuit exoriri Sanctus doctor
communis super isto textu Ubi pacifica cx
vtis vij certamina xxvij In tribus placitum
est spiritui meo que sunt probata coram deo
et hominibus concordia fratrum amor proxi
morum vir et mulier sibi bene consentientes

Concupiscencia Concupi
scencia est motus anime temporis in
affectum fruendi delectabilis Hec/

confessionum libro 10 de supremo bono. Qui viderit
mulierem ad concupiscendum eam .i. hoc fine
et hoc animo attendat ut eam concupiscat
quod licet non est delectabile carnis sed plane
consentiens libidini ita ut non refrenetur
illicitus appetitus sed si facultas fuerit satietur
hic mechatus est. Secundum augustinum de sermone domini
libro 2 super hoc. Qui viderit. Inter passionem
et propassionem hoc interest quod passio reputatur
in vicium propassio licet inicium culpe habeat
non tamen tenetur in crimine. Igitur qui videt mulierem
et anima eius fuit titillata hic propassione
percussus est. Si vero consensit et de
cogitatione affectum fecit sicut scriptum est
in david. Transierunt in affectum cordis
de propassione transit in passionem et hinc
non voluntas peccati deest sed occasio
tunc igitur videt .i. sic aspexit ut concupiscat
ut facere disponat iste vere mechatus
eam dicitur in corde suo. Iohannes super autem libro
primo capitulo xiiii. Omne enim adulterium ex concupiscentia
nascitur. Quo igitur tollere adulterium
secundum legis mandatum non precepit fuit concupiscentia
secundum christi mandatum. Sicut duas in
nobis habemus naturas anime scilicet et carnis sic
habemus duas voluntates unam anime alteram
carnis duas naturas unam anime alteram
carnis duas concupiscentias unam anime
et alteram carnis. Natura quidem carnis
ab hiis omnino non potest se separare si velit
quia non in arbitrio suo captiva est sed sub lege
peccati. Anima autem in arbitrio suo captiva est sed
secundum legem iusticie dei propterea potest et non iusti-
ficari si vult et non concupiscere. Quia igitur iustificamur
et concupiscimus si displicemus nobis et resisti-
mus reprimentes vel concupiscentiam nostram manifestum
est quod caro nostra sola iustificatur aut
concupiscit et non anima nostra. Quia igitur completa
tenemus nos in hiis et detinemus si potius
implere nostram malitiam vel concupiscentiam
tunc et anima iustificatur et concupiscit simul cum
carne et sic non de concupiscentia carnis lo-
quitur dominus sed de concupiscentia anime dicens Qui
viderit mulierem etc. Secundum esse xiii capitulo

Concupiscencia carnis triplex esse videtur
prima qua voluntas plene consentit
ad faciendum licet non opere exequatur. Secunda
qua concupiscentia rem implet in opere. Tertia in
qua rem opere concupiscentiam continuat
in assidua delectatione et post cum omne
peccatum superspiritualem mechiam ut mechatur
quis nisi habeat proandi concupiscentiam quia
autem offenderit in aliquo mandato offendit
in quolibet et econtra et celerius nichil
est peccati necesse est fidelem expellere
quia nimis diversas cautelas contra cautelas
dyaboli sed est fideli prestatur quod destat

peccati concupiscentiam incidere. Vnde in ea anima
dia que vincit dicitur quod peccatum hoc est viti-
lius atque salubrius quod homo sospes rex
errore vanus a cogitatione de deo et corde
te deprimat non solum concupiscencias eius illi-
citus sed cogitacionis superfluas quia surrepunt
ut ne in consuetudine cum profundus de-
labitur nec in opus inordinatum prosiliant
et ipse vincit. Summa psalmo C xxx vii. Beatus
vir qui tenebit et allidet parvulos suos
ad petram. Sed cum opera hominis sint filii eius
vel filie ad spirituale misticum sunt cogitationes
mentis interiores hominis sunt sui parvuli illos
autem tunc allidit ad petram iusticie quando
surripientes destruit cogitationes attendens
de vita domini nostri ihesu christi. Hoc enim est spirituale
remedium ipsos teneri ne affluant ad
mentem profundius ut velit ad extra neque
in secreto cubiculo et eius lectulus spinas debet.
Et hinc est quod cottidie legitur exemplum
sepius laycorum deberi quod capax cogitationis
illa adulterinos parvulos non allidit est
infideli deterior et hoc est remedium in sene
et decrepito sepe adulterante cui ipso dyabolo
quis enim est impotentia corporali tamen im-
pellit quod fieret ad gradum alti peccati
sublimaretur ex invidia quo vindicta
foret capta ex suis hostibus ex avari-
cia quod predia sive beneficia aliu
supercuperet maxima et castella sibi adiu-
dicat et ex gula atque luxuria quod
voluntatem in carnis illecebris secundum opera
mala nimis sedule cogitaret. In ea
igitur etate atque tempore est quod necessarium
remedium veritas. Vnde beatus Iob gestabat
plurimus penes se ipsum disposuit non cogi-
taret quidem de virgine Iob xxxi. Non
igitur parvum allidamus mox fortificetur
et ultimum peccatum interior hominis per quod dyabolo
placatur. Secundum doctorem eximium super evangelium domi-
nica secunda xxxi. etc.

Confessio. Confessio multiplex potest
dici nam quedam est fidei quedam
laudis et quedam accusationis. Con-
fessio fidei est qua corde credimus ad iusticiam
ore autem confitemur ad salutem. Romanorum x.
Vnde salvator ait qui confessus me fuerit coram
hominibus et filius hominis confitebitur eum coram angelis
dei. Qui vero me negaverit coram hominibus etc. Luce viii
xvi et luce xii. Confessio enim laudis est aut
vnde dominus celorum et eius providencie quia
causam non fortune attribuit non
ne blasphemus. Vnde salvator: Confiteor
tibi pater celi et terre quia sic abscondisti a
sapientibus etc. ait Mathei xi et luce x. Vnde

augustinus de vera et falsa penitentia. Confessio non solum est
peccatorum quia a christo longe est omne peccatum sed
est etiam aliquando laudatorum. Confitemur igitur
sive simus laudatores dei sive accusatores
nosmetipsos deo pia est utraque. Confessio
non accusatoris quedam est iudicialis et quedam
sacramentalis. Confessio iudicialis est que fit
coram iudice in foro contentioso culpa iuxta
nostras leges iudicatur. Confessio sacra-
mentalis quedam est mentalis que est dolor
cordis spontaneus pro commissis cum
proposito confitendi et firma intentione
satisfaciendi. Confessio sacramentalis vocalis
secundum augustinum est per quam morbus latens spe ve-
nie aperitur et ita convenienter describitur per
materiam que est peccatum et actum qui est aperire
et per finem qui est spes venie. Cui descrip-
tioni recte potest addi cum vera contritione et
libera voluntate satisfaciendi pro commissis con-
venienter quia sacramentalis confessio est legittima peccati
manifestatio ydoneo sacerdoti sacrati ligandi
et solvendi ob spem venie et iustificationis
et sic in ipse distinguitur ab illa que fit soli deo
tamen cum media sit et apta et ab ea que fit
in foro contentioso vel aliter quomodolibet coac-
te ut Cayn pharao achor atque iude
que ob spem venie nullatenus aperitur quia
non spontanea sed quasi coacte vel extorte
et timore quodam pene potius quam amore.
Unde hec est prima pars penitentie exterior de qua
dicit Salomon in proverbiis xxviii. Qui abscondit
scelera sua non dirigetur qui autem confessus fuerit
et reliquerit ea misericordiam consequetur. Et
Ecclesiastici iiii. Humilia animam tuam presbytero et magnato
humilia caput. Item prima Iohannis i. Si
confiteamur peccata nostra fidelis est deus ut
remittat et Iacobi ultimo. Confitemini alter-
utrum peccata vestra etc. Unde ambrosius super psalmum
Beati immaculati. Cum se accusat iustus qui peccator
fuit iustus esse incipit quia nec sibi parcit
et iniusticias dei confitetur. Confessio bona
laudatur et unde augustinus de penitentia libro confessionum.
Confessio est salus animarum dissipatrix
viciorum expugnatrix demonum quid plura
obstruit os inferni portas aperit paradisi.
Item augustinus super Iohannem. Tanto minus fit deo
appensum et tantum quia valuit apud eum
quod homini apponis quod latet et tunc con-
fessus es deo crucifixo quanto fuisti
per dolorem crucifixus. Item ambrosius super psalmum Beati
immaculati. Cessat ei vindicta divina
si confessio precurrit humana. Item Gregorius libro viii
moralium. Cum puerili vero quod expedit id
malum quod fecit confiteri valde est et
talis est ut se quisque peccatorem fateatur et
nichil pro peccato patitur. Item Bernardus de xii
gradibus humilitatis. Iudicium vero

confessionis fit si vix quisque peccatorem se dicit illud
de se dicenti alteri non crederet. Nam non
peccator sed iustus videri appetit cum peccatorem
se quisque nullo arguente confitetur. Super-
bie quippe vicium est ut quod de se fateri
quis sua sponte dignatur hoc sibi dici ab
aliis dedignetur. Item Bernardus epistola lxxiii.
Absque confessione iustus iudicatur ingratus et
peccator mortuus reputatur. Confessio igitur
peccatorum est vita iusti gloria et necessaria est
peccatori et iusto nichilominus decet. Augustinus
super psalmum. O homo elige quod vis si non con-
fessus lateas inconfessus dampnaberis. Ad
hoc deus exigit confessionem ut liberet humilem
ad hoc dampnat non confitentem ut puniat
superbum. Confiteri qui vult peccata ut inveniat
gratiam querat sacerdotem scientem ligare
et solvere ne negligens circa se existeret
ut liget ubi quod misericordie petit et
monet ne ambo in foveam cadant
quam stultus evitare noluit. Hoc augustinus libro
de penitentia distinctione vi. Quem penitet etc. Et concordat
Crisostomus omelia xli. Item quisquis peccator vitiate
hereticus vel gentili superstitione vel iudai-
ca perfidia vel superioris scismate dei
gratiam meruerit carnis nece est ut ad ec-
clesiam veniat. Unde quia fidei se aliis si-
mile ostendat ut paulus ad ananiam
cornelius ad petrum mittitur. Certa vicia
deus in consciencia per seipsum corrigit et punit
hoc ambrosius super textum. Item audite vos
sacerdotibus. Item confessio revelat peccati pa-
tienda ministris ecclesie est necessaria
si adsit ydoneitas et facultas hoc bene-
dicto Cum viii. Confiteri est dicere quod habes
in corde si aliud habes in corde aliud
dicis loqueris non confiteris hoc augustinus
xxvi a. Item confessio non est sera in
deliciis et divitiis sed in carceribus plagis
et persecutionibus. Ieronimus epistola xciii. Item
confessio debet esse humilis simplex et fidelis
hoc Bernardus super Cantica sermone xvi d. Confi-
teri est iactare mala sua vel que fecimus
timore mundi est presumptio ut iudicamur
quod criminis sceleris et humilis hec est in
talibus veritas et sperandum non sicut novi-
tatis initium. Hoc Bernardus super Cantica sermone xvi
et est confessio peccatorum et confessio laudis dei
hoc Bernardus super Cantica sermone xxxvi in fine. Con-
fessio peccatorum testimonium est conscientie timentis
deum qui enim timet iudicium dei peccata
sua confiteri non erubescit qui autem erube-
scit non timet perfectus enim timor solvit
omnem pudorem. Illic enim turpitudo aspici-
atur ubi futuri iudicii pena non creditur
quamquam nescimus quod confessio peccatorum habet

pudore et quia horripilatur erubescere peccata commissa. Sed non magis iubet deus confiteri peccata nostra ut verecundia puniamur pro pena nostra et horripilemus pro iudicio est pro misericordia dei quotiens ad mandatum domini exercitamur et sufficit ei solus pudor pro pena sua. Chrysostomus omelia super Iohannem: iste confessio ex necessitate multum prodest ei quam ex voluntate nec semel confessus est, nam voluntaria confessio et modicum sufficit deo, ex necessitate autem nec magnum. Chrysostomus omelia libro. Confessionem fictam vitare debemus exemplo Cayn tarde confitentis et desperantis qui dicebat maior est iniquitas mea quam ut veniam merear. Genesis iiii°. Pharaonis dicentis peccavi sed de peccatis se non retraxit. Exodi x. Saul dicentis David peccavi sed de malicia sua non cessavit. Regum xv. xxvi° et Anthiochi dicentis regis qui confessus est peccatum suum non veniens sanitatem nec de corpore eius demones recederent. Spiritum ii Machabeorum ix. Et Iudas Scarioth proditoris legis confitentis sed quia dignos fructus penitencie non egit desperans de divina misericordia interiit. Matthei xxvii. Ex malicia peccatoris que necessitate dei iudicii timore minus quam ei debeat peccatum suum simpliciter confitetur ut dum que male agere debuit recusat semper confitendo ... remaneret, econtra autem non confitetur, adhuc scelus de adiuncte excusat et dum vult unum excusare peccatum addit aliud duo. Primum quia peccavit, secundum quia excusat, tertium quia iniuriam facit deo per excusaciones, prophetia quia mala sunt excusaciones peccatorum. Et ideo non declines cor meum in verba malicie etc. Chrysostomus omelia libro de ... Augustinus de verbis apostoli sermone lxxxv sic dicit: Deus meus misericordia eius preveniet me ut omnis ut sentires ut audires ut confiteres preveniet te misericordia eius, confitere te habere a deo quicquid boni habes a te quod mali nec in bonis tuis illum contempnes nec te laudes, nec in malis tuis illum accuses te excuses, ipsa est vera confessio in omnibus istis. Deus preveniet te vide in quo tu preveniens faciem eius audias prophetiam preveniamus faciem eius in confessione. Habes sacerdotem per quem placare possis deum tuum. Laudando deum accusando te et laudando eum qui fecit te venit quia mortuus est propter te et vivificabit te. Hec tenere in hoc perstitere neminem valet nemo lapsus est. Augustinus ad B. Confitente ... ordinari enim peccatum suum sive suo vicario simulate confitetur ad reddendum simulate peccatum omnem enim obsequium peccator facit vim de nominibus

confessionis sibi facit et accumulat multum confitenti. Quidam autem ista causa sit inducitur ad confitendum tantis sive sub deo aliud duplex causa sit ut confessionem habeat desertum sacerdotis ... sibi parochialis ulterius peccatum suum. Secundum supponitur quod deus quodcumque nunc fieri in sacerdote confessionem deus quod liquiditer et plenius super tunc confundentes se habebit in alio prolocutor sacerdoti rite confitens remissionem suorum peccatorum illa percipiet, et sic sacerdos testificatur prolatio quo confitens ab infirmitate remittere quasi impossibile imposito est innumeris. Sed illud aliud qui sunt sudare necesse sacerdotibus ut sit hodie confitendi relinquens ex sacra scriptura hec mandatum dei explicandum. Super hoc dubitatur. Et quibus sacerdos potest absolvere a quocumque crimine vel non cunctum, et contra testimonia scriptorum probantur probabiliter possunt dici, et videtur quod nullus tunc homo potest absolvere simpliciter a peccato, quo quod simpliciter absolvit, nam deberet tollit vel remittit peccatum a peccato dei iniuria sed hoc nullus potest facere nisi deus. Dominus igitur non tollit nec absolvere simpliciter a peccato. Maior patet potest ex hoc quod si dominus et prosequens infertur deo iniuria. Et igitur quod tollit peccatum simpliciter absolvit a dei iniuria, et minor probatur ex eo quod proprium est deo remittere vel donare sua iniuria, sic et quilibet damnum monetur a deo sua iniuria remittere eo quod nec potest non aliquis tibi dimissione quia re generaliter magis non potest cum deo condonare dimittendo dei iniuriam. Deo minus grosse corripiunt qui sentiunt quod deo committit sacerdoti potestatem donandi vel dimittendi sua iniuria, quia sicut committit ut patet de operibus corporalibus et actibus ... quod sic donare vel dimittere dei iniuria et sic non est communicabile. Et sic donare vel dimittere iniuria sua deo ipsam dimittit, ista illa dimissio sit impossibilis et completa secundum a deo si sic videtur quia blasphemie creatura dimissionem illam sibi assumere nec valet quod presbiter vicarie dimittere dei iniuria sed baptisatur baptizatum sic illa dimissio non sit deo ipsa non est ... committenda. Primus et non abutens logicam fuerunt blasphemus confitetur quod pro vel ... dimittet iniuria domini sui vel faceret magis ad ... collateralissimum

Iste doctor [illegible] quod [illegible]
est ter damnatus et excommunicatus [illegible]
sepultus pro blasphemiis [illegible] fugere [illegible]

domum suam licet promptet uel publice ... domi-
nice vero in politica humana ... promissa-
rum illud dare quanto magis ... iniuria ... di-
citur eius vicarius seu dare. Ideo in actibus
apostolorum legitur quod apostoli non dederunt spiritum sanc-
tum hominibus sed imponebant manus super eos
et accipiebant spiritum sanctum. Nisi sacerdotes ex
revelatione uel aliunde cognoverint quod pec-
cator sit penitens uel a crimine soluendus
secundum voluntatem dei deberent et excipere
secundum quod eis spiritus moveret et sic quidem
soluunt super terram conformiter ecclesie trium-
phanti et solutum in celis et ita de liga-
tione uel remissione peccati cum aliis operibus
iudiciariis et non ultra non eum remittit
[illegible] absolute sua iniuria ad hoc quod re-
maneat ipsa iniuria apud deum quia non
est in potestate eam donare uel dimittere ni-
si quando deus prius sic fecerit quoad deum. Of-
fenso enim cadere uel remanere quoad deum
iniuria necesse est ut remittatur cuilibet
[illegible]. Sacerdotibus autem ministerialiter lege
dei et humilitate confessi quoad deum [illegible]
tur iudiciaria potestas siue vicaria ut in-
dicent conformiter ecclesie triumphanti. Quia
sacerdotibus deficit hodie quod est nota
ideo nimis presumunt ex audacia temera-
ria eorum voluntatem dei aperiri. Deus autem non
dat [illegible] capitalibus potestatem vicari-
am ut absoluat uel liget difformiter
voluntati sue [illegible] magnus [illegible]
non [illegible] potestatibus huius potestatem
et sic doctor [illegible] quod [illegible] uel
verba presbiteri [illegible]
ad contemptum. Hec doctor subtilis super evan-
gelia [illegible]. Confes-
sore per penitentes licite sibi eligere in casibus
sex. Raymundus, Ostiensis, et doctores
[illegible] sacerdos est indiscretus uel
super [illegible] 2° quando penitens vaga-
bundus fuerit de iudicatis [illegible] absens. Con-
cordat Raymundus. 3° quando [illegible] domi-
cilium fecit [illegible] lege [illegible]
[illegible] Gaufridus [illegible] quando [illegible] transfert
domicilium in aliam parochiam [illegible]
de [illegible], extra de [illegible] ad apostolice
et de parochiis [illegible]. Concordat Ostiensis
[illegible] quando [illegible] aliquis viator negotiator
uel [illegible], extra de penis. [illegible]
[illegible] ratione studii uel
[illegible] fuerit. De [illegible] lege [illegible]
[illegible] extra de parochiis [illegible]
de quibus intelligitur. Concordat [illegible]
[illegible] proprium sacerdotem [illegible]
[illegible] confessionis [illegible]. [illegible]
Hostiensis in summa [illegible] confiteri [illegible]
[illegible]. Octavo ratione delicti co-
missi in aliena parochia si fuit [illegible]
excommunicatus [illegible] extra de [illegible]

[illegible] placuit. Nono in tempore necessitatis ut
in egressu belli uel infirmitate [illegible] abse-
nte proprio sacerdote. xxxv q. vi [illegible]
[illegible] presbiter et [illegible], extra de sepultu-
ris [illegible]. Decimo in omni casu quo probabi-
liter timet penitens periculum sibi uel [illegible]
[illegible] ex confessione sibi facta. Argumentum
[illegible] de pe [illegible]. Concordat [illegible] et albi-
[illegible] Innocentius et Hostiensis in
[illegible] utrumque. Confiteri debe-
mus peccata [illegible] quando dicitur ut [illegible]
[illegible] sacerdotibus confitenda esse [illegible] ut
[illegible] ecclesia quod [illegible] non [illegible]
[illegible] sit ecclesia. [illegible]
ut [illegible] remissionem peccatorum confiteantur pecca-
ta [illegible] et [illegible] David dicit
Delictum meum cognitum tibi feci [illegible]. Dixi con-
fitebor adversum me [illegible]. [illegible] ad apostolos [illegible]
[illegible] ut confiteantur alterutrum
peccata [illegible] et orent pro invicem ut saluentur.
Confessio [illegible] que soli deo fit quod [illegible]
[illegible] peccatum, [illegible] sacerdoti fit [illegible]
qualiter ipsa [illegible] peccatum. [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
administrare [illegible]
[illegible] Teodorus archiepiscopus Cantuariensis [illegible]
[illegible] de pe. di. [illegible]

Confidentia. Confidenter argue-
bat Moyses Pharaonem. Exodi v [illegible]
[illegible] capitulis sequentibus. Confi-
denter [illegible] arguebat Nathan
David regem Israel propter adulterium. 2 Regum [illegible].
Confidenter Helias dixit ad Achab regem
Israel non ego turbavi Israel sed tu et domus
patris tui qui dereliquisti mandata dei et secuti estis
[illegible] Baal. [illegible]
[illegible] Regum xviii. Confidenter dixit He-
lias regi Ochozie: Hec dicit dominus quia mi-
sisti nuntios ad consulendum Beelzebub deum
Accaron quasi non esset deus in Israel, de lecto
super quem ascendisti non descendes sed mor-
te morieris. [illegible] Regum [illegible]. Spiritus domini induit
Zachariam filium Ioiade sacerdotis et stetit
in conspectu populi et dixit: Quare transgredimini
preceptum domini quod vobis non proderit. [illegible]
lapidatus est. 2 Paralipomenon xxiiii. Iohannes
baptista confidenter arguebat Herodem
propter uxorem fratris sui. Matthei xiiii. Paulus
apostolus [illegible] proconsule Elimam magum
[illegible] increpavit et alia verba [illegible]
[illegible] contumaciter [illegible] Paulus. [illegible]
Actuum apostolorum xiii. xviii. xix. xx. [illegible]
[illegible] Maledictus homo qui confidit in homine
et ponit carnem brachium suum et a domino
recedit cor eius. [illegible]
[illegible] de singularitate [illegible]
[illegible] confidentia [illegible]

vitam suam pecto quiescat et libera spes eius
que inter tormenta pecti salutis se sperent et
inter victoria est inter hostilia arma pugnare
et impossibilibus liberatus est in pluribus cum dicit
et non unde. Hugo de sancto victore in suo de
dascolicon non confidat peccator ubi dicit
de acumine ingenii de subtilitate scien-
tie de sedulitate studii sed magis confidat
de bonitate dei et puritate oraculi in adiuto-
rii de humilitate cordis intimi ut

Confirmacio/ Confirmacio sacramentum est
pugnancium de substancia confirmacionis secundum
duo ex parte sacramenti in se scilicet materia
confirmat et forma verborum que talis est scilicet
magis quem Signo te signo crucis et confirmo
te crismate salutis in nomine patris et filii et spiritus sancti.
Duo ex parte ministri scilicet dignitas pontificalis
et intencio debita. Duo ex parte suscipientis
scilicet frontis in qua debet fieri confirmacio et quod
confirmandus sit baptizatus. Unctio crismatis
triplex fit in tribus sacramentis quarum diver-
sitas ex fine accipitur. In baptismo fit in verti-
ce ad significandum fidei susceptam que vertex est
locus [illegible] In confirmacione fit in
fronte ad signandum audaciam confirmacionis
tunc impedimentum et non verecundia que
specialiter manifestatur in pallore vel rubore
frontis ex propinquitate cellule ymaginarie
In ordine fit in manibus ad significandum potestatem
conferendi sacramenta divini corporis. Huius sacra-
menti est multa utilitas quia gratia datur in
[illegible] in nobis sed in baptismo Ad miliciam spiri-
tualem preparat unde confirmandi tanquam pug-
niles pugiles inunguntur ne ab inimicis
de facili teneantur et quia omnes christiani debent
esse in bello christi propterea et omnes debent recipe-
re hoc sacramentum ut facilius possent contra
mundum carnem et dyabolum pugnare. Ad con-
fessionem nominis christi animat que oportet verum
deum et hominem confiteri. Primo ut confiteantur eum
[illegible] divinam [illegible] patri et spiritui sancto coequalem
quod notatur in forma verborum ubi fit expressio
trinitatis. Secundo ut confiteantur eum [illegible] humanam
crucis supplicium pertulisse quod notatur [illegible]
[illegible] et [illegible] spirituali [illegible] nobis [illegible]
[illegible] quod [illegible] confitencia [illegible] [illegible]
pro odore bone fame et [illegible] duo significantur in
crismate quod conficitur ex oleo propter [illegible] et
ex balsamo propter [illegible] in bonis agendis
et malis sustinendis roborat. Dicitur etiam [illegible] spiritus
sanctus ad roborandum animam et corpus [illegible]
[illegible] per impressionem [illegible]
[illegible] Corpus [illegible] per clipeum crucis
contra insultus demonum [illegible] verecundia et
timore in confessione nominis christi audaciam
prestat. Primo [illegible] in crismate frontis que est
locus verecundie. Secundo in parte ministri [illegible]

pugnam conatur quod notatur in vita [illegible]
legitur. Confirmat [illegible] se habent in dignitate
sicut excedencia et excessa nam eukaristia
[illegible] in esse baptismus in effectu [illegible]
in ministro significat eius [illegible] et ecclesie
Confirmacio in dignitate ministri primo in [illegible]
[illegible] petrus et [illegible] et aliis [illegible] Beatus Thomas
de veritate theologie libro vi capitulo x. Sed [illegible] quod con-
cessum est per beatum gregorium in scriptis suis [illegible] januario
[illegible] episcopo quod presbiteri in absencia episcoporum
baptizatos liceat possent confirmare quod tamen
a ceteris succedentibus [illegible] [illegible] dene-
gatum [illegible] [illegible] pueris et aliis [illegible]
[illegible] Sequitur confortacio

Confortacio/ Confortare deus [illegible]
[illegible] in tribulacione quinque modis primo
virtute sustinencie [illegible] angelorum [illegible]
[illegible] Corinthiorum x Fidelis est deus qui non temptari vos
paciatur ut possitis sustinere ad liberandum
permittendo [illegible] Cum ipso sum in tribulacione
eripiam eum et glorificabo eum. Tercio ex [illegible]
tendens [illegible] Machabeorum vi Elephanti ostenderunt
sanguinem uve et mori ad acuendum eos in prelium
[illegible] [illegible] martyrum [illegible] angelorum auxilio
[illegible] Regum vi Noli timere plures sunt
nobiscum quam cum illis [illegible] celestia premia
[illegible] [illegible] Ego protector tuus et merces
[illegible] dicit dominus ad [illegible] non dimittam neque de-
relinquam te [illegible] Josue primo Et confortat deus
heliam per corvos [illegible] et pane [illegible]
[illegible] Regum xvii Et heliam Jezabel
fugientem per angelum suum [illegible] confortavit
[illegible] Regum xix Danielem [illegible] confortavit deus
in lacu leonum quo Abacuc [illegible] cibo
sibi misso per angelum Danielis xiiii Et apostolus
[illegible] habundat passiones christi in nobis
[illegible] Corinthiorum primo Et [illegible] magna dissensio facta
[illegible] paulum et ipse [illegible] in custodia
[illegible] Actuum xxiii Confortare [illegible] in morte
[illegible] [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] Ecclesiastici xli [illegible]
[illegible] Ecclesiastici xvi [illegible]
mortuum [illegible] Tercio propter [illegible]
fructum Ecclesiastici viii [illegible]
[illegible] [illegible] Quarto propter spem [illegible]
[illegible] apostolus Thessalonicenses iiii De [illegible]
[illegible] Consolacio [illegible] [illegible]
Consolacio [illegible] carnalis et ma-
[illegible] Luce vi Ve vobis divitibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolorum mors
in corde meo [illegible] eternal [illegible]
[illegible] Luce xvi de lazaro et divite [illegible]
[illegible] [illegible] Et ambo [illegible] de jo-
seph consolacio [illegible] esse non [illegible]

que mag/ dolore leniat/ fletu mitiga
quam commotum excitet/ Greg. in registro
scribit et cat. consolatio summa flagella que
patimur que scimus ad memoriam delicta
revocamus atque hec iam non flagella sed do
na esse conspicimus si que carnis delectatione
peccavimus carnis dolore purgamus/ Item Ier. ad
Nepotianum Omnium xpianorum domos conscien
tia debes consolator nosse in moribus suis
potius quam commissis in prosperis nomine flere
cum flentibus Item Ezechiel omne bonum loquens Quod non
sanus sed infirmus attribuunt medicinam sic et
consolatio non peccantibus sed predicantibus
datur hec ille. etc.

Conscientia/ Conscientia componitur ab
hac preposicione cum et hoc nomine scientia et
secundum hoc scientia est hominis multis non solum
cognitiva sed et motiva Involuit enim quasi
ad prosequutionem boni et fugam mali/ Alio modo
conscientia dicitur acceptam ex parte rationis quod
notatur in hac composicione cum prepositione quod conscientia
includit scientiam superioris partis et inferius coniungit
cum sindersis et est semper recta/ 2o modo coniungit
magis rationi et per se habet sindersis et ideo
non recipit errorem et obfuscationem Conscientia
enim ex parte inferiori habet per accidens error na
men enim conscientia ex parte inferiori non coniungit
hec expressius enim perticularia in quibus sepe con
tingit errare sicut patet in sylogismo conscientie in
quo sindersis proponit maiorem scilicet nullum
malum est faciendum/ et ratio assumit minorem
scilicet hoc est malum. et conscientia concludit ergo non est fa
ciendum/ tamen primum non est error/ tamen 2um quandoque
est error et ex hoc est falsitas in conclusione
Cavendum est a conscientia nimis larga et e con
verso nimis stricta nam prima generat presumptionem et 2a
desperacionem/ Item prima dicit sepe malum bonum
2a econtra bonum malum/ In prima sepe damp
nandus salvatur/ et 2a econtra salvandus dampnatur
Nota quod aliud est conscientia aliud tamen conscientie
tur enim conscientia est quando aliquis sententialiter in
dicat aliquid esse faciendum vel vitandum
Contra talem conscientiam facere et si sit erronea
peccatum est sed contra timorem conscientie facere non semper
est peccatum quia talis timor non est semper ex diffinitiva
sententia rationis per quam iudicatur se teneri ad
aliquid exequendum quod vacillat inter dubia ne
sciens quod sit melius vel ad quod teneatur potius
non tamen non quievit sed stetit sic placitum
sine voluntati **C**onscientia quandoque respicit
preteritum quandoque presens quandoque futurum/ nam conscientia
accusat de preterito et remurmurat de presenti
et premonet de futuro preteritum namque respicit non
quandoque conscientia mordet de hoc quod conscientia est
reprehendit quod est de malo commisso et bono
ommisso presentia et respicit conditionem
eius quibus per conscientiam humana opposita futura
tamen quidem respicit quam instigat et stimulat
mentem ad ea facienda vel vitanda

ad quecumque conscientia inducit/ nos teneri quod
et conscientia se extendit ut dictum est tam
ad facta quam ad facienda colligi potest ex
diffinitionibus conscientie que tales sunt Iohannes da
mascenus dicit/ Conscientia est lex intellectus
nostri Basilius dicit/ ea esse rationis iudica
toriam Diffinitiones magistrales sunt iste Con
scientia est argumentum sinderesis Conscientia est hu
manum agendorum et non agendorum Item conscientia
est habitus mentis boni et mali discretivus
Item conscientia est dulcitus intentionis ad aliquid
faciendum cum deliberatione firmata Er
ror conscientie octo modis accipitur Primo ex ignoran
tia quando nesciat quid eligendum sit vel de
clinandum de tali errore 2o paralipomenon xx Cum
ignoremus quod agere debeamus hoc solum habemus
residui ut oculos nostros levemus ad te
Dne 2o ex negligentia ut quis neglexit
conscientiam discutere vel si nesciat expedire
negligit tamen ab aliis querere 3o ex
superbia ut quando quis non humiliat intel
lectum suum ut scilicet melioribus et sapientioribus
se nolit credere/ Contra quod apostolus 2a Cor.
xv Captivantes omnem intellectum nostrum
in obsequium xpi hoc est dicere quod in credendo
plus debet credere fidei quam sibi/ Quarto ex sin
gularitate quando homo sequens proprium sensum
non conformat se aliis nec sequitur vias
maiorum bonorum de hiis Num. xvi Ecce ma
ioros consumsit ignis Quinto ex af
fectu inordinato qui sepe inclinat con
scientiam ad aliud quod homo tunc appetit et sic
facit eam a sua rectitudine declinare De
necessitate perit conscientie omne iudicium cum res
tulissent in affectum Sexto ex pusillani
mitate qua quis tenet non timenda secundum illud
iudicium rationis ypsi xxxv Dicite pusil
lanimes etc. Septimo ex perplexitate qua
homo credit inter duo peccata se positum ita quod
alterum impossibile sit declinare De
sciendo quod perplexitas in simpliciter potest tamen
aliquis esse perplexus secundum quid i. secundum erroneam
conscientiam qua deponi eius libertatem
Octavo ex humilitate et cordis puritate
Greg. Bonarum mentium est ita culpam
agnoscere ubi culpa non est Error primus
septem modis acceptus reprehensibilis est
octavus autem acceptus laudabilis est Ideo talis
error dici debet sed humilis defectuum
suorum recognitio dummodo non sit nimia etc.
Conscientia in genere est dictamen rationis i.
applicatio quedam scientie vel rationis ad actum
secundum thomam 2a 2e q. xix arti. v. unde dicit
quod omnis voluntas discordans a ratione sive
recta sive erronea semper est mala vel per se
vel per accidens/ per se quidem quando non sequitur
rationem rectam per accidens non quando non
sequitur rationem invisibiliter falsa apparentem

th vocavit vij et plenius c° ethi. 4 dicit quod ipse
loquendo mentiretur est qui non scit rem rectam
percedens aut qui non scit rem esse falsam
quod intelligendo est apparente verum. Et quia
huiusmodi conscientie multe sunt species quesitum
Unde conscientia cauteriata lusca erronea scru-
pulosa turbida et regulata. Conscientia cau-
teriata est illa quam male informat condi-
natum effectus exterior apparentie ex sola
sectione simulatione et dicitur cauteriata i. cautere
impressa signe male concupiscens sunt dicta ab
instincto quodam ferro ignito quod cau-
terum dicitur. Hanc speciem habent ypocrite qui non
de insti grant sed resignant videri quod sunt
et ante oculos hominum superductam quandam sim-
ulatione honestatis se palliant quibus in medio
dicentibus domine domine nonne in nomine tuo prophe-
tavimus etc. Conscientia lusca est illa quam ma-
le informat cecitas velata. lusca enim dicitur
modicum habens de lumine non longe videns
vel unum tantum oculum habens et tales quidem sunt qui
commodis ad corpus habent altum vel ad divi-
tias nimis pondeant et nimis
non curanda ipse vident. nunquam circa
commoda sed longe videt necesse est circa
opera vita dicit in evan. math. xxiij. Ve vobis
scribe pharisei ypocrite qui decimatis mentam
anetum et ciminum et relinquitis que graviora
sunt legis iudicium misericordiam et fidem. Hoc est
oportuit facere etc. Tales enim de suo honore querentes
vel commodo solliciti sunt sed honorem dei vel
utilitatem proximi non aspiciunt. illos qui
narres precurrunt in domino peccantes peripendit.
Conscientia erronea est illa quam male
informat presumptio pertinax et ignorantia de
le quippe singularitas ipse inmittit prudentie consil
qui cum male intelligat suas scripturas et de-
cet et carnalis verbis quod subtilibus et doct
nis deffendit melioribus atque sanctorum sanctis
non adherens de quibus dicit dominus ait xv°
Dimitte illos ceci sunt et duces cecorum. Hii
sunt heretici propriis fictitiis adherentes et alios
in errores varios inducentes. Conscientia
scrupulosa est ea quam male informat credu-
litatis temeraria in ambiguis ex sola
conceptu et absque discretione considerata tem-
plum quod oportet timere prudentiam ut vir
lo dictum de se extra. Inquisitio. Ubi
dictum est quod ipse in ambiguis deponas
consilio superiorum et sapientiorum ne
per conscientie illaqueatorum incidas scrupulose
in dampnationem. Unde enim quod fit contra
conscientiam edificat ad gehennam proximi ut
ait dominus. Conscientia turbida est illa
quam male informat diaboli motio frau-
dulenta in quibusdam ydiotis et se presumentibus
et de falsitate sue sententie gloriantibus. quia ignorantia
sibi quippe fortem constituunt ut qualibet diaboli
suggestionem de levibus peccatis et venialibus sic
quibus puris vitiandis deviat tantum perdeant
ut putent se tam stricte culpari quanto per ma-
gis diaboli vigilias indiscretas immoderata
ieiunia et carnis maceraciones sustinent
ut dicitur non mediocriter Non mediocriter
magister errat qui magno bono prefert mediocre
bonum nonne venialis hoc dignitate
fert. spes integritati et magis hoc ille Con-
scientia regulata sive pura est illa quam confe
formiter auctoritas approbatam recte quod discreta
et deliberata ne a perfectione generalis ecclesie
in aliqua discrepet. sed disconvenit. ne in fi-
de hesitet. neque erret. ne in spe vacillet.
decidat vel desperet. Sed in fide rectam atque
spe perfectam celestia appetens terrena quippe
diligens semper in bonis crescens peccatum fugiens
fugiens finaliter perveniet proximum ut et semper
diligat ipsum deum hoc mandatum habemus a domino
ut diligamus invicem sicut ipse dilexit nos
Joh. quecumque vult ut faciat vobis etc. Joh. xv
ait viij. Conscientia est cordis scientia. Cor enim
aut se novit. sive scientia et multa alia. quod non
nat scientia. Hugo. Ideo scit se ubi non
sed bene sibi conscius falsum non debet moveri
quia ideo non estimare plus pendeat esse
in alio quam in suo testimonio Ambrosius
lib. de officiis. In enim quod dicit de tute
tenere debemus ad mentem et interiorem
testem iudicem requirere. Unde cum persequens
omnis laudet et conscientia accusat. et quod po-
sitam defendat. Gregorius super Ezech. omel.
xx. Vero ex integro recuperasse te scias
sui tua conscientiam quod diruptum sentis quod pro-
mordet pudore gemino et gemino metu
conformis spes attestatur. Sex namque facito
nec tibi. cogita beneficiare cogita peccatum
cogita dominum ad eam reus est plange
per singula ad primum et ultimum respondeant
timor tuus. ad duo media pudor. Ideo ac
fideliter et bona septem vires adimplesti
Bernhardus super cantica. Conscientia sive dei

semper humilis debet esse et tristis ut per humilitatem
non superbiat et per utile merorem cor ad leti-
ciam non dissolvat. Ysidorus de summo
bono libro iii°. Sub ovina pelle vulpinam
astuciam abscondebat vulpina plane astucia
tepida confessio qualis cogitatio facta con-
fessio breviter et vana oppinio. obicit se devo-
tione oris sed intentione cordis sed confitetur
iii. fimo sed circumspectione. Quod dicit sed illud quod
loquor quod incipimus loqui de ferio unum tamen
quod non me pudore nego sed peccatum meum cog-
novisse cum fortasse aput deum prius indice
impetrasse veniam ipsa cognitio culpe. Her-
hugo libro ii° de anima capitulo xv. Consciencia ma-
gis quam fama intendo falli namque sepe
potest fama conscientia numquam. nullum conscien-
ciarum tuorum magis timueris quam teipsum
alienum enim potes effugere te autem numquam ne-
quitia enim ipsa est sui pena. Bernardus libro
Conscienciis de moribus.
Quatuor sunt quibus impletur peccatum scilicet
suggestio delectatio et consensio et
defensionis superbia. fit suggestio et quedam successio in
appetitu carnali tamquam in serpente. Delectatio
in carne vero tamquam in Eva. Consensio
quibus partes tamquam de paradiso. hoc est de
beatissima luce iusticie in mortem. hoc ex-
plicatur iustissime. omnino vero delectatio cum con-
suetudine vel nulla est vel tanta tenuis
ut pene nulla sit cui consentire magnum peccatum
est tamen est illicitum. Cum autem quis ipsis consentit
committit peccatum in corde si autem in affectu ex-
pressit videtur facinus. Sed prout tamen sugge-
stio repetitur maior accendatur delectatio
que tamen adventu multo minor est quam illa quam sentit
assiduus usus et consuetudine. hoc enim vin-
cere difficillimum est et ipsam consuetudinem
si se quilibet non deseret et militiam christianam
non reformidet christo duce et adiutore sup-
erabit. Sicut et tribus quibus diabolus ad peccandum
provenit suggestione delectatione et consensione ita
ipsius peccati sunt tres differentie. in corde in facto
in consuetudine. tamquam tres mortes una
quasi in domo. in cum corde consentitur libidini
altera iam prolata quasi extra portam cum in factum
procedit affectu et consensio. Tertia cum vi ma-
la consuetudine tamquam mole terrena premitur
animus quasi in sepulchro iam putens. Que tria
genera mortuorum dominum resuscitasse quisquis
evangelium legit agnoscit et considerat quas
differentias habeant. vox ipsa resuscitantis cum
alibi dicit puella surge. alibi iuvenis
tibi dico surge. et alibi fremuit spiritu et flevit
et rursus fremuit et postea voce magna clamavit
Lazare veni foras. Augustinus super sermone dom-
ini in monte. Videlicet multiplex astutus. Ite quare si-
quis perpetrantes a corde non cohibeamus et
a perpetrantibus ... ex consensu dabimus. Nam quem
omnes dam(n)ant unum simul corpus et ut alterius
membra. Eusebius. Consentientes culpa-
biles sunt cum malefactoribus puniendi. Unde
apostolus ad Romanos i°. Qui talia sed peccata agunt
digni sunt morte non solum qui faciunt ea sed qui
consentiunt facientibus. Sed propter quod inexcu-
sabilis es o homo omnis qui iudicas in quo enim
iudicas alterum teipsum condempnas. Item prima ad Cor-
inthios v. Scribo vobis si frater nominatur inter vos est fornic-
ator aut avarus aut ydolis serviens aut male-
dicus aut ebriosus aut rapax cum huiusmodi nec cibum
non debemus cibum sumere. Item in ii canonica
Johannis. Multi enim seductores exierunt
in mundum qui non confitentur Ihesum Christum venisse
in carne hic est seductor et antichristus. Et sequitur
Si quis venit ad vos et hanc doctrinam non affert
doctrinam recipere nolite. Item qui consentit peccantibus
et defendit alium delinquentem maledictus
erit aput deum et homines et corripietur increpatione
severissima. Ysidorus xi q. iii. Qui consentit.
Item di. lxxxvi. Facientis proculdubio culpam
habet qui quod potest corrigere negligit emendare
scriptum est non solum qui faciunt sed qui consentiunt
participes iudicantur delicti et latum prebet
delinquentibus aditum qui neget cum peccantibus
consensum quia pari pena utrosque comprehendit.
xvii q. iiii. Omnis. Item xxiiii q. iii. Qui aliorum
errorem defendit multo dampnabilior
est illis qui errant quia non solum ille errat sed
et aliis offendicula erroris preparat et con-
firmat unde quia magister erroris est non tantum he-
reticus sed heresiarcha dicendus est. Summa
confessionis di. lxxxiii et alibi multis locis
in canone. Consentit operanti deffe-
dens consilium dans ac auctoritate non minus
nec reprehendens. Ex de officio delegati
capitulo ... super verba in glo... Quantum ad primum
videlicet quod omnis prelatus vel predestinatus operantis
videtur consentire omni peccato mundi. ut sicut
iusti quoque sunt ut se iusticie participes
se iusti sunt iniusticie participes et con-
sortes. De prelato autem est pocior evidencia
et ... quare dampnati sepe odiunt et sal-
vati ... in immane ... sepe amant
... existens in ... coniunctus deum ...
... sunt sic existens in ... compar...
cum alio ... sunt quod omnes
illi sunt unum corpus cooperans cum patre
mediante. Quod genus consensus est deffensio-
nis quod nimis ample per mundum extenditur
cum omnes fautores peccatis et iustificantes operi
vel sermone ut se deffendat ipsa que deffen-
sio extenditur usque ad etiam quos re-
probates peccati pauci sunt admoventes im-
pugnatores vero ex parte diaboli inveniunt

multos. Nec dubium quin tales culpabiliter
consenciant vnio quodammodo fiunt, quoniam
malum mundi sed eciam quasi multorum inveniuntur
herentium quilibet eorum tenetur ipsarum et quilibet
eius parte sicut multorum tenentur tamen peccati
in magis peccati dicitur quilibet eorum tenetur ipsum
et quamlibet eius partem et sic deffendens quem
dicta peccatoris specialiter facit ipsum deffen-
sum. Tercium genus est consilium, et tunc quilibet
certam diligit semper prout quod potentem consiliis
operis mali dicat crudelitatem malicie per
modum consilii quod est talis opprimendi vel necandi esse
cum super illum [illegible] efficaciter hac bestia saluti-
feram dicitur amicum ipsum edit, quod dicere
assentiendo verbis ipsarum esse pestiferum et sic audi-
entes quod primi de contrario verbis quam operibus
et extendendum sicut omnes consulentes explicite
in lege civili sive certe ad faciendum quod est
in opposita lege dei secundum suas condiciones
impositis licet temporale sive honores mundi fa-
cientes nimis ample sparguntur suas ma-
licias tamen consiliis verbalibus quam operationibus
viciose explicant. Consensus quartum genus
est auctorisacio quod licet hoc peccati conveniat
partem tamen conveniens magnatibus et prelatis cum
robore et defensione eorum sunt multe iniu-
rie nec habent excusacionem quod non faciunt, cum
in persona sua propria tamen principali consensu
ipsos efficiant, et consenciendo dicentes
sic precipimus puniendi vel super, quia quo excu-
sacionem habent prepositi quod caput regiminis de
subiectis et videant nervorum de hominis
que facit et tamen de malis quod in defectu sui
regiminis pertinuerunt ad spectat principa-
pti. Quamvis mali non fuerint dicitur Ro. 1. Quin-
tum genus consensus dicitur est negacione
in vanis dicitur sibi habentis innuitur tenere
et ex mandato dei ad subsidium apponere
vires suas et sic quilibet committens vel omit-
tens culpabiliter consentit omnibus malis mundi
vnicuique eciam mandavit deus vt mutuo
se iuvarent et hoc implicatur verbum di-
lecionis proximi cum ipse non diligit proximum
vt seipsum quod videt ipsum in summo corpora-
li periculo et possit ipsum deffendere ac non
negligeret subtrahit manum suam. Multo ma-
gis in defensione spiritualis in manifesta
dampnacione. Sextum genus consensus est quoniam
aliquis prelatus vel alius videns quod elevare
vel reprehendere posset detegere vel destruere
peccati maliciam et tacet vel reverendus est. Licet
prelatis et regibus id petunt vt possunt quam
et tamen minus realiter competat cuilibet
potenti. Quilibet eciam debet semper reprehendere
sicut illam partem quam sic peccatum et proposite
quedam consencientes pecto [illegible] dis-
simulando. Unde dicitur exivit super celos.

dimulia secundum plures plus vbi inveniuntur. Consensus
voluntatis ad opus plene consentiendi quo quasi
procedit ad opus exteriorem secundum condicionem
corporalis licet paulopost et impellat displi-
ceat. Et sic videtur quod committens sine formacione
eciam continua displicencia operis per tempus quo
displicens culpabiliter operatur nec peregerunt
vel dimittens voluntatem dampnabiliter per
declinacionem motus hec in casu generali displica-
cionem per tempus quo faciens perpetravit. Sic contigit
voluntate imperare sensibus quod volunt in
delectacionibus moveantur organa sensus
remittentis et tamen hoc propter defectum originis
actus talis est in casu dampnabilis. Unde dicitur
tercio ewangelista super materias vero plures predictas.

Conscendens Christus. Lucas ultimo.
ad patris dexteram assendens Christus
in celum sedet ad dexteram dei pa-
tris omnipotentis. Duo intelliguntur per dex-
teram, primum est equalitas maiestatis ad quam
Christus sedet secundum deitatem de hac dextera
Heb. primo. Christus heres hominis pontifex qui conse-
det ad dexteram maiestatis in excelso
secundo intelligitur per dexteram potiora boni-
tatis quo collatum est ei ab eo in quibus Christus sedet secundum huma-
nitatem propter quod collatum est ei ab eo quod dici pro-
fecit potuit. Et licet vbi instanti conceptio-
nis Christus acceperit bona gracie et glorie in anima
manifesta tamen locum congruencia explerunt
hac dextera. Unde Luce ultimo. Unde sermo
sicut quante et vbi. Unde Colossenses. Quorsum sursum vbi
Christus sedet sive potiora bona gracie
et glorie dicitur igitur quod ascensio Christi fuit tam
ad locum quam ad dignitatem. Primo quantum fuit ad
locum sicut assendit super omnes celos id est
ad dignissimum locum celi empirei sive
ad altissimam eius partem quoniam quod nobilissimo
corpori convenit nobilissimus locus non est de-
cens quod corpus Christi sit obligatum ad
illum locum sed quia locus ille magis con-
gruencia sit sibi deputatus. Secundo quantum ad dignitatem
ascensio fuit ad dignitatem. Sic sedet ad
dexteram patris non tamen quo ad situm quia
pater non convenit sed quo ad excellenciam
dupliciter sed deum est quod per dexteram intelligitur
vel equalitas maiestatis que competit
Christo secundum divinitatem vel prefectio primi
que competit ei secundum humanitatem primitus
tenendum quod non est quod credimus Christum ad
dexteram patris sedentem. Stephanus autem
vidit eum ad dexteram dei stantem quoniam
credimus eum regnantem et quiescentem in
possessione. Sed Stephanus in tribulacione positus
habuit eum propugnantem et susceptorem. Unde
videt eum stantem. Marco. Christus dicitur

sedere a dextris dei sedere quod qui laboravit pro
in laboribus a iuventute mea / a dextris quidem quia
deficit a sinistris adiscitur pro afflictis sic ex
humilitate sua ut dicit vel quod per abiectionem
in mundo debet sequi gloria Luce xiiii qui se exaltat humi-
liabitur etc. Thomas de vitiis et virtutibus libro iii capitulo ultimo

Consilia / Consilium semper
a sapiente perquire Tobie iiii Vir sapi-
ens et audit consilia Proverbiorum xii Cum
stultis consilium non habeas Ecclesiastici viii Consilium
bonum dederunt angeli Loth ut de Sodomis
exiret et generos suos educeret per quorum non re-
spiceret retro Genesis xix Sed Roboam filius Salo-
monis noluit audire consilia senum sed iuvenum
et ideo decem tribus irrecuperabiliter amisit iii Regum
xii Sed Nabuchodonosor rex qui non audivit
consilium Danielis ut peccata sua elemosinis redimeret
Danielis iiii Sed Ambrosius libro 2 de officiis Quid
tibi prodest habere sapientem si consilium neges si con-
silendi copiam includas clausisti fontem
ut nec aliis influat nec tibi Sed Gregorius libro Moralium
xviii Dare stulto consilium tribuit se dare
sapiente ostentationis. Dare vero ipse prius
sapere Seneca libro de moribus maiori sic con-
traria consilio festinatio et ira Valerius consilium
secunda prima Sed Ecclesiastici vi Consiliarius sit tibi unus
de mille vii Ambrosius libro 2 de officiis Tu vero
consiliarius debes esse forma bonorum operum
aliis in doctrina in integritate in gravitate ut
sermo eius sit salubris et irreprehensibilis
consilium valet vita honesta sana doctrina
Consilium malum dedit Balaam Balach
ut populum Israel per mulieres ad fornicandum traheret
et sic deum contra eos provocaret Numeri xxxi
Filii Amon male consuluerunt regi suo
Amon ut detraheret nuntios David et con-
solatores regi Amon missos quos remisit bar-
bis rasis ad medium vestibus quoque precisis
medietas usque ad nates et super hoc insim-
ul rexerunt contra David in prelium cum pluribus
aliis regibus et inde confusi quod omnes fugi-
erunt et converterunt contra Joab et anno pro-
ximo sequenti David percussit ex eis sep-
tingentos currus et xl milia equitum ii Regum
x Consilium malum Achitophel dedit
Absolon contra David patrem suum et quia non
erat secutum consilium eius suspendio interiit ii
Regum xvii Uxor Job consilium dedit stul-
tum Job scilicet benediceret deo id est malediceret
deo et moreretur sed ipse non acquievit Job ii
Consilium iniquum dedit Herodias filie sue
ut peteret in disco caput Johannis baptiste Matthei
xiiii Marci vi Viri plus quam xl inierunt
consilium inviceme se non manducaturos neque
bibituros quousque interficerent Paulum Actuum xxiii
Consilium prout distinguitur contra preceptum
est persuasio boni melioris ad quod non te-
nemur omnino sed ad preceptum. Precepta vero

sunt et necessitatis consilia vero voluntatis
lex vetus dat precepta evangelium super addit
consilia. Consilium pertinet ad perfectos precep-
tum ad perfectiores permissio ad imperfectos
prohibitio ad pueros preceptum separat nos
ab illicitis consilia a quibusdam concessis per pre-
cepta declinamus peccatum sed per consilia decli-
namus occasiones peccandi per precepta
maiorem nequitiam penam fugimus sed per con-
silia premia cumulamus Consilium
quando fit preceptum sed dicit Augustinus Non e-
nim est voluntatis reddere vero est necessitatis
melius est in bona precepta facere cum devo-
tione quod sic obligatur ad consilia et illa
negligentem esse. Nota quod in lege mosay-
ca fuerunt iudicialia cerimonialia et
moralia lex autem evangelica iudicialia te-
peravit parte auferendo figuras evacuavit veri-
tates exhibendo precepta consummavit perfec-
tionem adiciendo Addit autem tria scilicet instructionem
documentorum promissionum premiorum et perfectionem
consiliorum Sed dicit quod lex mosayca differt
ab evangelica quia illa figurarum sed veritatis illa
pene sed gratie illa litteralis sed spiritualis illa
occidens sed vivificans illa timoris sed amoris
illa servitutis sed libertatis illa honeris
sed honoris. Thomas de vitiis et virtutibus libro v capitulo
viii Consilia tria evangelica sunt xii pa-
uca prima est voluntaria paupertas et obedi-
entie perfectio continentie ut supra exposita
quia exponit consulit Matthei xix Si vis igitur
eius perfectus esse vade et vende omnia etc.
viii Corinthiorum Monachus habens obolum non est
obolum(?) unus est obolum vaccina de qua
Luce ix Matthei x xvi Si quis vult venire post
me scilicet tamen discipulus meus Nota bene perfecta
obedientia legem nescit timere nec arctari
in lucta(?) non nescit. De qua Matthei xix et de
eunuchis qui castraverunt seipsos propter regnum
celorum ad quod pertinet Matthei v Qui viderit
mulierem ad concupiscendum. Sed con-
tra non potest esse duplex concupiscentia ad opera
mechie sed etiam ad morose delectandum ex
deliberatione. Omne namque malum oritur
ex triplici radice scilicet concupiscentia carnis con-
cupiscentia oculorum et superbia vite prima Johannis ii
Predicta vero tria consilia perfecte nos elongant
ab hac radice triplici. Nota quod est efficacia
virtutibus adversitatibus quantum ad dilectum
effectum sive affectum vii aut unum Unde Sa-
pientie(?) Ut sit corpus eius comminutum virtutis et concu-
piscentiam violet similes partem de qua
Luce vi Si quis te percusserit in dextera maxilla
prebe illi et alteram. Sed Sic sic nudulis partem peccati alia
secuntur patrum Sed istud consilium est pu-
dicie ipsius lesionis corporis sed ad quod
pertinet aliud quod est pacie ipsius ablatio-
nis rerum ut ibidem. Et tecum vult in

medico cutende 1 tuica tua tolle ic
Nō q̄ quesit repperit ꝯta medice fideli
ter nō ꝯtencione 2 fraude cũ tu talte fm
ullā leg/ scdm leg infirmis 2 imꝑfectis/ ꝑ
fectis vō nō leg vn nō repperit ꝯsiliū ē
infirmis/ ꝑfectis vō diuinū ē preceptū Dexo
tu ē erogatiuā opm mē impletio de
qua luc vi° Omni petenti te tribue/ et id
Si vis ꝑfectus eē vade 2 vende ic ut ·O·
vn augꝰ mel ē minꝰ egē q̄ plus
hrē q̄ at dt dus Omnia q̄ vultis ut
faciat vob hoies ic fr melliꝰ/ q̄ncq̄
vultis ronabilr 2 dictate ca̅ritate ut
faciat vob ic hc faciate ic/ Vn si pe=
teremꝰ aliquā rē 2 nō indigemꝰ nō
ē vbiꝰ cū iurauit ꝯpestera de Septimū
ait xii De oi vbo ocioso qd locuti
fuerit ic 2 ait vo Dico aut vob nō
iurare omo ic Omn ꝯfessꝰ ē/ si affirma
iurare ꝯtra ad infirmitate ꝑtinet ꝑmis
cosly ē ꝓhibet a dus marc ꝑ cel
ydolatam ne sz ꝯtumꝰ taliq̄ ꝯꝑter
mittis esse i ell Octauū ē occasioꝰ
ꝑcandi ꝑcꝰ ut sut actꝰ instrumenta ic
eluciꝰ ul fortꝰ ad insolentiā inducitia
pes scandalizet te erue eu ic Nullū tn
ꝗ occasio ꝑcandi Nouit ē moderatio
opatoib ne eo de facto simplic intet
attendite ne iusticiā vram faciat corā
hoib ic 2 illud Nesciat sinistra tua q̄
faciat dextra de hꝰ quod ꝯuenit ro
stitue fuet duos sz tpale 2 et̄nū si
et̄nū ē fruit ultiꝰ hc bn licz actiꝰ
ut spualib ut ꝑdicatio nō pt refri ad
fine tpale ita eo ꝯpillud tpale refe
rat ad dm quando sr mala facienda
ut veniant quecuq̄ bona Roꝰ iiiᵒ Ex
hc ē qd dt augꝰ i in de ꝯ do i mote
Nō debemꝰ ewangelizare ut mē ducamꝰ
sz manducare ut ewangelizemꝰ neꝑhāte
inꝯt ꝑdicare ꝑ tpalib Decimū ē exo
emplar ꝯformitas opis ad sermone
de qa ait xxiii ℮ q̄ ꝑhici dicūt et
nō faciūt 10 ꝯfiliat xpus ypocrite tua
motio seclar solicitudis suffocāt
vbū dei de qa ait vi° Nolite soliciti
eē dicētes quid manducabꝰ ic ait
viᵒ De solicitudie nō suo loco Vndo
decim ē firma correpto de qa ait xviiᵒ

Si peccauit in te fr tuꝰ ic Nō q̄ correpo
fratn quꝰ ē ꝯsiliū ut qn arripet sup
vēialib quꝰ preceptū ut cumpe ꝯ mor
talib/ 2 iste scdus modꝰ ad oms ꝑtinet
2 obligat/ sz sz nō ꝑ sz q̄ ꝑ loco 2 tēpe
qn valeᵒ videt correpto Et de tnā cor
reptōe nō suo loco Una ē ista duodecim
ꝯsilia 1 forma scā ꝑuiā nō hebūt
effectū 1 ꝑnā sz 1 fructū/ sz ꝯ scā
nō obsuabūt sz madata cūr sz in
via st ad uitam salubrima ꝯfina linl
Thos de ve. the li vⁱᵒ ca̅ viix sz ꝯtuor
ꝯsilia/ sz Nicenū Constantinopolitanū
Ephesinū et Calcedonense sut q̄ eūa̅
ꝯsilia notu xvi di ca̅ pma/ plus
vbi dona ltu b.

Constancia/ Cor ꝑtinet constan
ꝑm stabilitas i hꝰ q̄ sr fidei pa
cor vlt/ Vigilate state in fide
Secudū ē ꝯtinuitas siue ꝯtinuitas i vtiꝰ
fortuna 2ª Roꝰ viiiᵒ Cert ē sut nis
neq sz angeli di ut nc bndictōibꝰ m
ledictōib mouear 3m ē stabilitas loca
q̄ multū facit ad stabilitate ani Greg
Nō ꝑ dest loci sz deest spus 2 sr Nō
conualescit platū q̄ sepe ꝯtusse Ecc xi
et ē in ocul dui subito honestare pau
pem Quitū ē firmitas cont̄ vectos te
vio Nūd ꝯtestis i desertū vide ic Vlti
ne cūnia st quꝰ ꝑm stulticiā Ecc
xxvii Stultꝰ ut luna mutat̄ Secd est
ꝯfugꝰ eis ic ꝯside lib Cor impiꝰ
ē impacia Boeciꝰ dt ē ille tu felix
q̄ ad dedit impacie maiꝰ statu suum
mutare nō ꝯptet Tertiū ē defectus
timoꝯ vtsꝰ ubi timor nō ē ibi diss
lucio et ubi timor ibi stabilitas Quītū
ē duplicitas ai Jac i° Vir duplex ai
ꝯstans ē i oibꝰ vijs suis ic Vir dux
i flutū ai dub Cont̄ que Nō pt duo
bꝰ dns suire ait vi Loꝰ difficile
yino impossibile ē ut pūib qꝰ 2 futᵒ
delicias ut i ua 2 celo appeat glose
Confessia platoꝯ pz vi qi Nō optet
ei xxii q̄ c sr ic

Marginal notes (right): ·nā· ; ·ysti·

Consuetudo. Consuetudo est ius quoddam mo-
ribus institutum quod pro lege suscipitur
cum deficit lex. Nec differt an
scriptura an ratione consistat. Ut di. i. Consuetudo.
Consuetudo prisca ex diuturnitate temporis non
non leuiter tenenda. Ut Augustinus xxxiii q. ii cap.
Basina. Consuetudo nulla non minus quam praui-
tatis corruptela est abicienda et uitanda
quam nisi citius radicitus euellatur in priuilegiorum
ius ab improbis assumitur. Ut di. viii cap. Mala
di. xiii extra tit. xxxi q. in lib. Item in eccla-
multa sacramentalia sed aspersio aque ad ci-
neris adductio sunt benedicto et huiusmodi con-
suetudine magis quam scripto sunt roborata. Ut
Augustinus xi di. c. Ecclesiasticis. Idem ibidem. Consuetu-
dine laudatur quod nulla antiquitate catholicam fidem per-
pere demonstratur. Consuetudinem pravam
corrigere recta solet opinio et praua opinio
rectum depravare nam. Ut Augustinus de doctrina
christiana. Item Augustinus super Iohannem omnes peccatores
aboles importata sepulcro ipsa est uis dira
consuetudinis qua premitur anima ut non resurgere
nec suspirare permittitur. Dictum est autem qua-
driduanus est veneat ad istam consuetudinem
de qua loquitur quedam persone prouenit cum
prima est quasi titillatio delectationis in corde
secunda consensio tertia factum quarta consuetudo. Item
Gregorius li. xi moralium. Sepe nonnulli a prauis
actibus exire cupiunt sed quia eorum actuum
pondere premuntur in male consuetudinis
carcere inclusi a semetipsis exire non possunt.
Bernardus super cantica. Ascendant fixo acute consue-
tudinis uel longa uetustate consuetudinis. Ieronimus. Ubi
est arbuste dolor leniuntur unguento deuo-
tionis. Consuetudo mala antiquitus ori-
ginata est ad discretione rescindenda. Vii leuitici
xviii. Custodite mandata mea. Ezechiel
xx. In preceptis patrum uestrorum nolite incedere.
Item ephesi iiii. Deponite ueterem hominem
post ne fiat per prius ante grauiter sumere.
Item ambrosius lib. iiii de virginibus. Nouam ora-
tionem quam christus non docuit meis dapiniaris quia
fidelibus uia est christus. Item Gregorius di. viii. Si
consuetudinem fortassis opponas aduertendum
est quod dominus dicit. Ego sum ueritas et non
dixit ego sum consuetudo. Item Cyprianus
in di. viii c. Si. Si solus christus audiendus est
non debemus attendere quid alius ante nos
faciendum esse putauerit sed quid quod ante omnes est
prior christus fecerit neque hominis consuetudinem
sequi oportet sed dei ueritatem et c. Item Gregorius Antho-
cenensi episcopo et ipsi q. i. Cum paulus dicat
fundamentum aliud nemo potest ponere re-
conceptum probatur ubi christus non est fundatum
nullius boni operis est superedificium. Item
ysidorus xi q. iii. Si quis prohibet nobis
quod a deo preceptum est et rursus imperat fieri
quod deus prohibet inexecrabilis sit omnibus qui
qui diligunt deum. Idem ibidem. Id quod preter (?)
preter uoluntatem dei uel preter quod in sacris scripturis
euidenter precipitur uel dicit aliud uel imperat
tamquam falsus testis dei aut sacrilegus habeatur.
Item ysidorus in di. xi. Usus auctoritati cedat pra-
uum usum lex et ratio uincant. Item Augustinus lib. de
baptismo paruulorum et di. viii cap. Qui contempta
ueritate. Cum dominus in euangelio dixit. Ego sum ueri-
tas et non dixit ego sum consuetudo itaque
ueritate manifestata ueritati cedat con-
suetudo. Sicut petrus qui circumcidebat cessit
paulo ueritatem predicanti. Igitur cum christus
ueritas sit magis ueritatem quam consuetudinem
sequi debemus quia consuetudinem ratio et ueritas
semper excludunt. Ut Augustinus ibidem. Con-
suetudine instigante hamo se in ingerunt
unde gaudere alius solet. Ut Augustinus de ver-
bis domini sermone xxxii. Item Augustinus ad Vincentium. Qui perniciem
hominis iubeat quod non debes facere ... compe-
ne timendo perire. Item Augustinus de verbo domini sermone
xliiii. Non autem fatendum quod malum est et
mala consuetudine se implicant ut ipsa
consuetudo mali eos non sinat uidere quod
malum est sunt defensores malorum factorum
suorum ... cum reprehenduntur in tantum ut
sodomite quondam dicerent uiro iusto re-
prehendenti necessitatem uoluntate hominem ve-
nisti non legem dare. Tantum illa nephan-
da criminum consuetudo euicit ut iam ne-
quicia esset iusticia et prohibitor pocius re-
prehenderetur quam factor. Item quamuis consuetudo
non est aliquid pro statuentis exigendum ne-
que nec per acceptandum i q. iii. Si quis pre-

Contemplacio et cetera. Require et vide Actiua.
Qui contemplatiuam uitam merentur peruenire
ad celeste premium quia bonum quod possunt
opus non negligunt. Sed actiua merentur non
perueniunt si negligunt bona opera que possunt.
Ut Iohannes super Ezechielem omelia ix. Item Noli ni-
mis insistere ocio contemplationis quia meli-
ora uerba predicacionis sunt rachel et si rachel
formosior sed lya fecundior est. Ut Bernardus super
cantica sermone lxx. Tria sunt que oculum intellectus
confundunt atque contemplacione uel luminis
excludunt scilicet tenebre peccatorum ... duas
... et cum tremore actuum. Solum tempore
morbum temporis remedium est nam primo curatur
per confessionem ... per orationem ... per quietem.
Ut Bernardus de consideratione ad Eugenium. Item
utilius est per simplicitatem actiue ire ad ui-
tam eternam quam per contemplacionis errorem mit-
ti in gehennam. Multos enim dominus ex actiuis
sua gratia uisitauit et ad contemplacionis fasti-
gium eleuauit. Multos quoque a contemplacione
iusto iudicio deponit et lapsos in terris

operibus delinquit loth enim in pulpita ciuitate insipiens
fuit in monte prudens. Hugo super li. 2o de sacramentis.
Item 2o debet anima colligere se a terrenis 2o intelli-
gere 2o separare 3o contemplari deum. Hugo super
Ezech omelia xviii. Item contemplatiuum deum
alienare a consideracione terrenorum et in humilitate
perseuerare idem. Item omnes fideles unum etc. ha-
bent genus contemplacionis aliquod. Hugo super Ezech
Item dicit quod in nocturno tempore omnibus cam-
panis quiescentibus tunc cum quibus nec cardi-
nes campane nec alicuius mundane in appetitu re-
lictum est sicut tempus suis relinquendo sic quod
cuius habens in amicitate potius expedicius ...
... in modum vite contemplatiue
... Hugo ... xiiii etc.

Contemplatiua vita contemplatur deum in se
et regitur dono sapiencie contemplatur deum in creaturis
et regitur per donum intellectus. Actiua autem vita
est in declinando a malo et hec vel fugiendo
malum quod fit per donum timoris vel malo resi-
stendo et hec vel fortiter agat ad quod datur
donum fortitudinis vel ut in agendo debite
regatur ad quod datur donum consilii vel est ac-
tiua in faciendo bonum et hec ut exerceatur
... in opere bono datur donum pietatis vel ut
in agendo debite regatur datur donum sciencie
Hugo in quadam postilla. Contemplatiua vita
... et actiua nichil aut ... in ...
... uirtuosa et sic uita actiua
est ... operatur propter bonum corporis
hic in via. Vita contemplatiua est ...
intellectualiter operatur propter bonum patrie perfecti-
one corporis ... proponitur hic in via.
Ex quibus colligitur quod ... vita actiua est
propter vitam contemplatiuam ...
Et patet ulterius quod ... comestio ac ... ambulacio et ... cor-
poralis laboracio est ... vite contemplatiue
cum sit propter bonum patrie et non finaliter propter
bonum corporis hic in via ... loquen-
te in ista materia notatur quod quidam vi-
uunt ut comedant et quidam comedunt
ut uiuant. Isti enim ... quod ... de
est uiuunt ut comedant quia principaliter inten-
dunt ... voluptuosam ... quod
... et ...
... laborant finaliter propter bonum patrie
... bonum corporis
hic in via ... patrie contemplatiue
super ... aliquo ... fine ... capitulo
ut ... contemptibile non ut fine
et sic videtur ex fide quod vita contemplatiua est
melior quam actiua. Hugo doctor ...
super ... a ... sermone sep-
timo etc.

Contencio. Contencio inter ... et pa-
storem ... xiiii. Contendunt intrare per
angustam portam quia dico multi que-
rent intrare et non poterunt. Beda pugnan-
tia. Cor. ix. Omnis qui in agone contendit etc.
Et illi quidem corruptibilem coronam accipient.
Contra superbos philosophos. Nichil per conten-
cionem sed in humilitate. Contra aduocatos ...
... ix. ... ut supra ubi ... iiii. Contra liti-
giose disputantes. Cor. xi. Si quis videtur
contenciosus nos talem etc. 2a ad Thimotheum
Noli uerbis contendere etc. Tymotheum iiio Stultas
autem questiones et genealogias et contenciones.
Prouerbiorum xx. Honor est homini qui separat se
Prouerbiorum xiii. Inter superbos semper iurgia sunt. Ambrosius
Collacio ... dei ... esse ... alter-
catio. Prouerbiorum xxix. Sapiens si cum stulto con-
tenderit etc.

Contencio ... mag... est abusio ... Augustinus ... abusio-
num sic dicit. Christianus contenciosus quia ad par-
ticipationem nominis Christi per fidem et baptismum suscep-
tum ... Christi ... et ... mundi
... diligit ...
... tenet ... Christianus ...
... contendit ... Christianus ...
... qui ... moribus ... De ... per
prophetam sic scribitur. Ecce filius meus quem ele-
gi electus meus ... contendit sic ...
... contendas ne abusio in
... Christianus ... Christus ... preceptis ...
... preceptis. Nolite ... vobis ... ubi ...
est ... ergo contendit ... pro-
... qui ... regnum ... celorum
... possessor nemo efficitur nisi
qui de terrene ... contentiose ... Hugo ...
super ... abusio caueat ... ambi-
cione honores ... ...
... modicum ... Christi ...
... ministerium ... ...
... etc.

Contricio. Contricio est dolor vo-
luntarie assumptus pro peccatis cum proposito
satisfaciendi et confitendi ... con-
fessio ... ibi dolor ... vo-
luntarie assumptus ... dolor na-
turalis ... non est ... in gene-
re ... voluntas ... moru
... peccatis ... materia doloris ... ad dif-
ferenciam doloris ... quod est de bono al-
terius. ... ergo ... contricio ... est actus
... in comparacione ad alias partes ... ...
... proposito confitendi et satisfa-
ciendi. Contricio autem dicitur quia voluntas

pstře ab effectu pcti resilit / In cotritõe dupx
ē dolor / vnus ē volutas / q̄ nō ē aliud q̄
pcti displicentia alius ē sensibilis / p̄y ē de
essencia cotricōis et de hc dolore intelligit̄
Ps. / sēc luctu vnigeniti fac t̄ planctu ic̄
Scdus vo dolor nō req̄rit̄ d' cōtricōis
necessitate sed de pfectōe q̄r talis dolor
nō ē i nrā ptate sicut thōs de vltā the
lio vj ar° xxxj Contritio pt tantu in
tendi q̄ nō sola culpa sed et tota pena
dimittit̄ hc aut pt fieri dupr̄ uno° ex
pte cāu° q̄ displicentia pcti cāt q̄r sic
tenuit tantu cāte intendi q̄ cotritio inde
seqūes merebit̄ absolui ab oī pena
alio° fit illud ex pte dolor⁹ sensibis
que volutas i cotricōe excitat̄ q̄r
dolor quedā pena ē ⁊ intantu pt itē
di q̄ cotritio ⁊ attritio sufficit ad deleti
one culpe ⁊ pene Dña ē int' attritōm
⁊ cōtricōm / sc̄ i fformē ⁊ informatu sicut q̄p d'
d' fide informi ⁊ formata / Vtr ab at
tco fiat cotritio distiguedu ē. q̄r attritio
d' tū gra / tio hot aut pt ee dupr̄
uno° p̄ cōcomitantia q̄r gra assocat
motu cōiut i aīa et illu in fortu ēē ps
nō eliciat ab ea Alio° p̄ gram tu q̄
motu a gra eliciat̄ pro attrito fit co
trito q̄r actus ille simplr̄ manes i aīa
fortit̄ adueniente gra / sicut color aduente
luce 2°° impossile ē q̄ attritio fiat gra
Contritio debite librati q̄rit̄ ...
dū q̄s dolē debeat de pcto Ad quod
indens hugo d' scto victore dt / Ds qui
absoluit hoiem a pcti vinclo ligat eu
vinclo detestatōis ppetue / Sed detestatio
pcti ppetua dupx ē / quedā ē in hitu
a que sp tenet hō ⁊ p̄ pcti p̄ssiz re
missiom de qua dt augus loquens de
penitete / sp doleat et dolē sp gaude
at / ⁊ nō sp doluisse doleat / Alia ē de
testao i actu ad hac hō nō tenet̄ sp
Vnd q̄ btī ⁊ dapnati ⁊ hij q̄ sūt i pgā
torio nō hñt cōtricōm spē · hinc hec
rō ē q̄r i cotrice sp̄ ē supta tn̄ sc̄ sy
gra dolor ⁊ effectus int' satisfacat̄
p̄ btīs at nō ē dolor / In dapnat
vō nō ē gra. hij q̄ sūt i pgatorio nō
merent̄ h' thōs de ver. tc̄ei° li° vj ar
xxxj° Contritiōs vera exemplatu ē i
sac scptu ayn Ruth p° Neomi vote
me ayam hc ē amarā q̄r amaritudie
repleuit me omps ps xxj ffactu ē cor
meu tanq̄ cera liquescēs ic / ps l Sac
ficiu deo sps cotribulatus ic' yrac tho⁹
A ad que respicia n̄ ad pauperculu ic / Jo
hel ij° Scindite corda vra ⁊ nō ve
stimeta ic / Sc grat' vii mor Alia
ē cōpuctō siue cotritō que p̄ amore

nascit̄ alia q̄ p̄ timore q̄r aīad ē suppli
cia fuge aud pmia desiderare / Sc Gs li° de
cōpuctōe cor d' / Vala ē cōpuctō q̄ fac
honeste cōpunctu despicare aliciu nāc
lachimas fuge risu / Job xj Cotritio ē
humiliat' cordis vera cōpuctō magna
cigē ⁊ humilia loqui iuste opar' ne sup
petus timē ⁊ timē / Sc hugo Cotritio ē
punctō cū cū lacrimis oriens ex recorda
tōe pcti ⁊ timore iudicij the.

Omissarius Comissito scta arsu
det minimu edificat p̄ximu
glificat deu / sicut yps 2° li° So
liloqo⁴ / Sc Jeg i epla ffiliy numer
cus cōmmit ⁊ vitia p̄xio⁴ indicat de
pei⁹ ⁊ nō iudicet q̄ itu r̄phensibile vi
ta exhibet velit ut nō r̄phendat
aliena / Sc Gs li° ma° de vestigijs phi
loso⁴ plus sc mr̄ hostes vincend
tēsuit tinq̄ mr̄ aīaīs ⁊ unt innocu
ast i medijs hostibz vincet / Sc Gg
li° mor sup illud Job p° vir erat in
tra Job Non valde laudabile ē bonu
cē cū bonis sed bonu eē cū malis / sicut ei
grauioris culpe ē int' bonos bonu nō
esse ita imesi ē pconij bonu ēē int'
malos extitisse sic ille

Omissio petitur Cum nō recessit
columba dcēsset pes ej re
versa ē ad Noe i archa· extendit
ergo manu ⁊ apphendit ea / Gen viij°
Sc b̄ Benn⁹ no vult deus pie dicit
si reuertatur urgetur ne pcat q̄r abiec
tus ē thōs ic̄ Vbi q̄s i corruptōe
pcti fuit ad may t' venie habet nō
deleatur / i puerbiis ms ic yra xlix
Numqd obliuisci pt mr̄ infante vtel su
e° nō obliuiscar tui / Rem. ij° Tu fornica
ta es cu aiatoribz mltis / Je xxxj In cari
tate ppetua dilexi te io attrax te mi
serans / Ezech xviij Si impius egerit
penitu faciet iuste ic / Ezech xxxiij°
Nolo morte impij / Luc vij° Nō hntibz
vnde redderet donat ytrisq Luc xv
Cu aduc loge eet vidit eu pr ei⁹ ⁊ c
Johis viij° Vade ⁊ amplius noli pcc
pa / Thimot i° ille fuisset prīarius ic / Ecce
ipso festinat laudat ē plogatu nō
periclosa Vn ambro i sr de eccia re
nia Vbi aut ē offerm nō ni deo ob
cat t' veniū ſi id exiget nemo diff
nōs exorcisat r̄epus at pmitt ⁊ nō
festat / Jo ij' i epla ad letniā / Nung
ē sera cūsio latro t̄ce ad pdisu tu
sit / Grat' nuel xxxiiij / Magis de
petrō qaso q̄ de iustis stente gaudiū
fit i celo q̄r dux i plio plus milite
diligit q̄ ps fuga reuersus hoste fortit'

proinde illum qui magis terram percolit et magis
aliquid fertilius facit, sic agricola terram am-
plius amat, quia plus spinas uberes fruges
profert quam ea que magis spinas habet et mi-
nus fertile messem produxit. Vide Isidorum libro 2 de sum-
mo bono capitulo ix. Vicia autem quasi spinas sunt paucae
in homine habent, qui autem expelluntur econtra vir-
tute consurgunt in ille. Comestores quan-
tum preveniant [illegible] conmmati abiectissimo
petere sicut quodlibet membrum Christi et a se via
[illegible] sive laudabili sive culpabili
laude totius vite vel vituperium opere mediis-
simum. Sic enim secundum philosophos motus nomina-
tur a termino ad quem, licet totus motus medius
sit in termino alieno, ut quod tristis albus
[illegible] denominative similiter vocatur albescens
licet totum medium denominatum sit magis
de [illegible] sit [illegible] sic ergo
ad deum in beatitudine perpetua salvabitur, licet
in viatico medio sit peccatis expeditus tamen mo-
derate [illegible] in fide [illegible] confidens
hominis fidei viator ad vivendum perpetua
sic et secundum quod [illegible] vel magis contingit
quod viator sit [illegible] ante se usque ad mor-
tem sic agens peccata sit bonum finem, si e
contrario [illegible] vel magis contingit quod se usque
ad mortem continuat in vita laudabili
finiet mala morte medium [illegible] ad [illegible]
necessitatur [illegible] est [illegible] habere finem preveni-
entie [illegible] longe plus [illegible]
in operibus autem [illegible] et ho [illegible] meriti beatitudine
vel demeriti dampnacionis sic [illegible] principalis
meriti vel demeriti [illegible] finem. Debet igitur
nostre [illegible] difficultatis ex mala consue-
tudine et diligenter [illegible] ne impossibili-
tas ex mala consuetudine [illegible]. Unde
doctor subtilis super iiii dist. [illegible] Dedit ei
Ihesus super monte alimenta etc.

Convivium. Tertia convivia fecit ex-
spectabili [illegible] [illegible] quo
panibus quinque milia hominum [illegible]
[illegible] super [illegible] quod celebratum est in quinque
panibus ordeaceis et duobus piscibus. Super-
fuerunt quoque xii cophini fragmentorum
de quo ait [illegible] capitulo vi Luc. ix. Ioh. vi.
Pastus [illegible] secundum Augustinum super Iohannem sermone xx-
iiii est pastus spiritualis. Quinque panes pa-
tres veteris testamenti. Quinque panes
sunt pentateuchum, quia [illegible] [illegible]
[illegible] Domini [illegible] et [illegible] ut [illegible]
et sic medulla [illegible] regitur [illegible] vo-
lucres palearum, sic [illegible] legis vestitur vel
[illegible] [illegible] figurarum. Puer portans
hunc cibum significat populum [illegible] quia sensu
[illegible] portat hos libros [illegible]
quorum littera [illegible] [illegible] valde [illegible]
[illegible] [illegible] secundum apostolum 2a Cor. iii. Duo
autem pisces significant duas personas vin-

[illegible] sacerdotem et regem quibus populus [illegible]
et regulatus erat. Quinque vero milia sequentium po-
pulum [illegible] [illegible] [illegible] vero sunt sub-
tilitates scripture quas [illegible] non sufficit
[illegible] spiritualiter sed apostoli et eorum [illegible]
[illegible] ea colligere et ad posteros [illegible]
ne [illegible] eis [illegible] periret. Aliud convivium
[illegible] [illegible] milia hominum de septem panibus
et pisciculis paucis. Superfuerunt septem sporte
de quo ait [illegible] ait [illegible]. Hoc convivium significat
spirituale pastum fidelium legis nove, septem
itaque panes [illegible] ad ordinem sig-
nificative [illegible] septem libros cum septem donis [illegible]
[illegible] continentibus lege nova [illegible] quatuor [illegible]
libros hystoriales, libros prophetales et li-
bros sapienciales. Hystoria [illegible] et actibus apostolorum
prophetia in apocalipsi. Et sapientia in xiiii epistolis
Pauli, et vii epistolis canonicis [illegible] apo-
stolorum que [illegible] in unum librum. [illegible] pa-
[illegible] pisciculi [illegible] [illegible] [illegible] · dulces.
de quo Luc. xxii [illegible] [illegible] apostolorum et
discipulorum [illegible] vite et [illegible] opa-
[illegible] [illegible] milia hominum significant
totum populum [illegible], septem sporte significant uni-
versitatem postillarum super hos septem pa-
nes. Tertium vero convivium [illegible] vel cena [illegible]
quam non fecit alia [illegible] [illegible] celebra-
tum die cene [illegible] passionis de quo
Luc. xxii. In hac vero cena non [illegible]
panis vel piscium sed cum pane et vino cum ag-
no paschali celebratur [illegible] apostolis. Convivium
quo instituebatur eucharistie sacramentum [illegible]
[illegible] cena significat pastum ecclesie triumphantis
ad quam multi sunt vocati pauci vero electi
qui [illegible] [illegible] [illegible] hoc est Christus. Christus
enim est panis vite verus [illegible] agnus sine
macula in quo omnes sancti [illegible] domestici
fidei [illegible] [illegible] et sic ibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] ad convivium explo-
[illegible] pastorum [illegible] salvator [illegible] ve
[illegible] 2a Pe. 2o. Cor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] doctor subtilis super [illegible] [illegible] ubi
panis [illegible]. Convivia [illegible]
[illegible] impediende [illegible] [illegible] recte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] laudatur. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] absentium [illegible] [illegible] mordet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] negociorum fabule [illegible] [illegible]
[illegible] audiuntur [illegible] non plus [illegible]
[illegible] corpori [illegible] sola [illegible] [illegible]
ut ad [illegible] [illegible] [illegible] habeatur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agere

abstinentiam fateor magni est/ h(ec) g(regorius) na-
tali ep(iscop)o et di(stinctio) xlviii^o. Sic qui solent ebrio-
rum more confabule intempori et in p(re)d(ic)-
tali convivio leccio dimiserit sp(irit)ualiter mi-
sereat(ur) p(ro)h(ibe)t et ratio edificat ad bonum
et fabulandi nocte p(ro)hibemur h(ec) di(stinctio) xlviii^a
cum p(ro)venientia. Sic q(uem)admodum de sp(irit)uali
convivio ubi dicit quamque bona congreg(atio) p(ri)mo
implebit sp(irit)u(m) 2° dilatabit secu(n)d(u)m 3° ma-
nebit in caritate et pinguescit in fide et
sic ingrediens interiora valu(i)t. Sic et prima
uos in eis acquirit sibi victu(m) et ... qui
elongat se ab isto convivio cadit in g(ra)v(e)
h(ec) Cris(ostomus) omel(ia) xxxvi^a. Convivia peccator(um)
a devotis sunt vitanda, unde p(ro)v(erbiorum) xxiii^o
noli esse in conviviis peccator(um) etc. q(uia) vaca(n)-
tes potibus et dantes symbola consumentur.
Sic presbiteri dyacones subdyacones vel
deinceps quibus uxorem ducere licentia non
est ... aliarum mulierum eviter convivia
ut hiis cantibus misceant(ur) ubi amatoria
cantant(ur) et t(ur)pia et obsceni corporum mo-
tus cantus et saltacionibus efferunt(ur) ne au-
ditu et obtutu sacris misteriis deputatu(m)
t(em)p(u)s spectaculorum et verborum contagione
polluatur h(ec) xxxiiii di(stinctio) c(apitulo) presbiteri. Secun-
do q(uia) multa accidunt mala in convi-
viis ut Amon interfectus ab Absalon fra-
tre suo p(ro)pter incestum cum Thamar ii^o Re(gum)
Godolias ab Ysmaeli interfectus est ad
convivium Jer(emie) xli^o. Loth incestum commisit
Gen(esis) xix^o. Johannes Baptista decollatus est ad
convivium Herodis Mat(thei) xiiii^o. Convi-
nari p(ro)ximos licet, quamq(ue) secularibus ut
mutua caritas augeat(ur) et statum mag-
nati ad depressionem cave timeat(ur) ut et
parum sp(irit)ualiter vel corporaliter elemosina
pasceat(ur) ut pleps (?) Job orbiculare se reci-
p(er)e laudabiliter convivat ut p(atet) Job i^o. Sic
Thobie ii^o. Unde Christus interfuit in pr(im)is
Joh(ann)is ii^o et multis conviviis ut p(atet) de Ma-
theo Luc(e) v^o de p(ra)ndio Marthe Symo-
nis Zachei ut p(atet) Luc(e) x^o et xix^o. Unde
erit q(uia) Christus non interfuisset illis conviviis
nisi fuerunt laudabiliter ... p(ro)posita
et iniquis superfluitate vescebantur cum popu-
lis ... et ... incubuit ... h(ec) vi-
de(tur) ... qui ... bona clerici
sunt ... bona pauperum. Un(de) Ber(nardus) ep(isto)la ad
Flor(entium) ca(pitulo) vi^o ... co(n)tenti
ci ... sunt pauperum et sacrilega eis crudeli-
tate surripit(ur) quidquid sibi ministri et dis-
pensatores non utique domini vel possessores ultra victum et
vestimentum accipiunt. h(ec) doctor subtilis
in dicto x^o. Et idem plenius sup(ra) convi-
vio (?) ... videt(ur) homine sedente in
theolonio. Et Jero(nimus) ad Nepotianum ... fa-
cilius contemp(n)itur clericus qui sepe vocat(us)
ad prandium venire (?) ... nunquam ... petitur

...ad accipiendum rogati bea(tiu)s est magis
dare q(uam) accipere Act(uum) xx^o ... mortem ... ab(s)ci-
dere delicias ... epula mundi. Elemosi-
nam ... affectus ... ...
d(e) gra(tia) ... inter ... in dapibus ...
lecto ... (Christi) ... vultus hylaris
p(ro)ceden(s) ... inter Thobie i^o
tenore ... Mat(thei) ix^o ... accepit quamque p(ro)-
... in lecto Mat(thei) iiii^o ... polo ...
Tempus ... Eccl(esiastici) iii^o ... Christus hora ... o
... xxiiii ... ii^o ...
... vultus hylaris ... xxx ...
... xx ... hylarem ... vultum ...
dat/ Luc(e) xvi ... supe ... eloquium
Cor hec duplici corde contin(gi)t
de se(n)su p(ro)p(ri)o ... sit ... tem(p)le ...
dyabolo ... Et ubi ... sit ... ps(almus)
dyabolus ... et totum dyabolus possi-
det h(ec) Aug(ustinus) sup(er) Joh(annem). Sic Je(ronimus) sup(er) illud
Mat(thei) vi^o Ubi thesaurus tuus etc. Cor hominis
gulosi in ventre luxuriosi in libidine cu-
pidi in lucris avari in pecuniis. Unde sup(er)
ibidem Apud homines cor ex verbis, apud
deum vero verba pensant(ur) ex corde. Verbis
i(n) ap(osto)lo legimus ... cordis in dubiis
consistit in ... gloria ... et utilitate
Hugo li(bro) i^o de a(n)i(m)a. Ay cor ... quam ...
... subtile ... munda(n)is occupa(ris)
vel ... corde ... sublimi vel nobilius
vel ... plus ... vel aliud
quid a te nisi cor tuum ... Idem li(bro) iiii^o de
a(n)i(m)a. Cor parvum est et magis ... super vix
ad unius milvi refectione sufficere posset
et totus ei mundus non sufficit. Cass(iodorus) sup(er)
illud ps(almi) Cogitaverunt (?) ... ...
face ... quod ... cor beatum attende
unde sequitur et liberum loquitur. Eo hu-
bet dicitur ... cordis os loquitur Mat(thei) xii^o.
Cor primo formatur in eo et primum
vitae ... et ... de ... dum
... sinistri ... spiritus ...
... aliquis cor p(er) ... p(er) ... aliquis p(er)
intellectum ... p(er) ... tolo ...
aliquis p(er) diligenciam h(ec) ... dictum
... Sic cor ... p(er) mortem vel
... vel sepulchro et p(er) volu(n)tate ...
ibidem ... Sic cor bonorum ... itaque
p(er) ... mala ... p(er) ...
ibidem dicto ... Sic cor ... quod
ad finale receptaculum legis ... et lapide(um)
quod ad receptaculum ... et resistencia ...
... doctrine ibidem ... E(ze)ch(ielis) ... Cor
durum ... de ... iusticie ... spiritui
sancto resistit Act(uum) vii^o. Dura cervice ...
cordibus et auribus vos spiritui sancto sem(per)
restitis et ... in omnibus dyabolo consentit.
Unde ... de ... h(ec) est peccatum quod
nec in h(oc) seculo nec in futuro remittit(ur) ...

cor induratum ut compunctione studet ut
pietate molliatur ut monetur. Flagellis mi
nis non cedit. Durum ad flagella ignem
ad blandicia ad consilia insidiarum ad indica
ciam ad tempora recordationem ad pericula impe
nitentie ad humana inhumanum ad divina te
merarium. preteritorum obliviscens presentium ne
gligens futurorum non providens et ut in brevi
cuncta complectar ipsum quod nec deum timet
nec homines veretur. Hec ille. Item est qui in mal
tis ardenti. Rom. ii. Tu autem secundum duriciam
tuam et cor tuum impenitens thesaurisas tibi
iram in die ire et revelacionis iusti iudi
cii dei qui reddet unicuique secundum opera eius. Eccl.
iii. Cor durum male habebit in novissimo
Et Hugo de sancto Victore. Cor induratur per co
nsuetudinem amorem et ardorem actum terrenorum.
Ideo ibidem. Cor durum est quod teneri in mentis loco
pectoris comparatur pila, ...
... pila ex tenore pene peccati et horrore
... peccati ex rubore et verecundia peccati
Ideo dicitur ...ij. Quid cor innuatur precelnoc
ira hominis in angustia per fidele consilium
Et Eccl. xiii. E. Si cor fuit in
quietis plenum suggestionum dyaboli in
se sentit non intelligit. Hec ille.

Corde Dyna filia Jacob que
dissoluta exivit ut videret mulie
res externas deflorata est
a Sychem et civitas illa perit destructa
Gen. xxxiiij. Et vidit Moyses cantan
tes pueros tubulas et choros. Exo. xxxij.
Rapuerunt uxores de hiis que ducebant
choreas Judic. ultimo. Ut Nemo cum ludentibus
misceri me ... Thob. iij. Sicut vere in canta
tores et cantatrices ... Eccl. ix. Cum sal
tatrice ne assiduus sis Eccl. ix. Et super eo
quod elevate sunt filie Syon etc. Ysa. iij. Et
de saltatrice occisus est Joh. baptista Math. xiiij.
Et ligatis manibus et pedibus quibus plau
serant etc. Math. xxij. Et similitudine locustarum
equis paratis ad prelium et audivi vocem
tanquam ... Apok. ix. Et Parisiensis in ser
monibus. In choreis tripudiant mulieres vanos
choreas ducendo secundum tactum visus et colloqui
one. Et ibidem. Videmus quod peccatorum committitur
que choreas ducunt per quod cum concupiscentia tactu
mentis visu et auditu. Gressu peccant non
tam passibus faciunt quod non superbie sensibus
et nimium ... a deo Job xxxi. Nunc per
consideraverunt vias meas pedibus
suis ... quanti in se debuit. Effectus vero
videre quod ante ambulet etc. Deinde
vos peccatis multiplicibus ... superbiunt
et gloriantur cum quod ... Item vestitu
ne glorieris umquam. Secundo quod cor inmundum
capiunt et ad luxuriam accenduntur
Prov. vii. Ecce mulier occurrit illi or

natu meretricio ... aliquos qui non habent filios or
natus erubescencia faciunt et dant eis occa
sionem filias corrumpendi. Cor quod ... Prov. xxxi.
Non emuletur cor tuum peccatores. Et Ball.
Emulantur bonum in bono spiritu. Item reddunt
eas emulas et molestas maritis suis
sed qui non habent filias ... Thimot.
iij. Sed ... in toris ... Aduro. Sed filia et
maritus non potuit propter peccatum aliunde ea
habere voluit. Eccl. xxxvij. Propter inopiam multi
delinquerunt etc. Eccl. viii. Noli esse anxi
us in diviciis iniustis. Item cum est fratris
multis peccatis ... incumbit corda aliquorum parentum
quod sunt sui ... et filie maritate et
habentur familiaris quibus mariti vel parentes
ne ... advenientes prohibent et inde ab eo
atrahunt eorum corda per nudem et inde
in parentes vel mariti eas abiciant ... in
veniunt lungios et multa alia occasione ista
faciunt. Propter hoc compunctus cantatrices syre
nes Ysa. xiij. ... Respondebunt
ulule in edibus suis et sirene in delubris
voluptatis. Ulule aves sunt que ... luto
figentes se ... capiunt cantatrices que
... in palude luxurie fixo
Serene sunt secundum ... pisces ma
rini in ... aquas cantu
homines decipiunt. Delubrum ... loca
in quibus voluptuose vacatur voluptuosis
sunt ut eos ... ex ... ex ... secundo
... cantus ... corda sternuntur
... sagitta dyaboli ... aqua
non desistit ... ut aliquid ... Abor
natum propter hoc abstrahit se sed non sit a cantu
... cantu et oratio alteri
... quiete indigent et sit quietior
... cantatrices non sinunt
eam quiescere. Ad libidinem ... spiritus
inflammat sed cantu ... excitantur ad
devocionem spiritualem sic ... ad libidinem
... corda audiencium unus inebriat
gaudii ... ebrie ... obliviscitur
... sed ... non reguntur
propter hoc ... in cantilenis ... tem
... et ... lege ... aude
... apud ... hoc ... quod
... lege ... propter ... apud
gentiles statutum sit ut ... lege
... Hec ille

Correctio. Noli arguere derisorem
ne oderit te argue sapientem
et diliget te. Prov. ix. Et si pre occupa
tus fuerit homo in aliquo delicto etc. Gal.
vi. Melior est manifesta correctio quam amor
absconditus. Melior sunt vulnera diligentis
Prov. xxvii. Et Aug. de diffinicionibus. Cor
rectio est errore ignorantie vel consuetudinis
... freno ... inhibere. Et Aug. super
epistola ad Gal. ... spiritualem
virum sicut ... alium ... et liberare

eius potius quam insultacionem potius quam auxi
lia quam convicia meditetur et quam facultas
tribuitur suscipit ibidem. Quidam laceracio
ne diversis patiuntur et impetum non eius
corrigentis diligere et dic quidquid voles.
Corrigit melius alienos derogatus quam
lapsos rescindat glossa super ad Romanos xii Notate
est eum qui alios habet corripere inquit medi
tari propriam infirmitatem ut in seipso discat
quomodo aliis parcat. Proverbiorum xvii Ve vobis ge
nus quod homines sunt super Matheum xxiii Nolite
vos iudicare esse malivolos qui tamen
aliis iudicatis magis quippe innocentes
estis indicando tamen quamquam si fures vestros
quos iudicando corrigere potestis pertime
scitis. Augustinus xxiii q. iv Non vos
ibidem non omnis qui parcit amicus est nec omnis
qui verberat inimicus melius est cum severitate
diligere quam cum lenitate decipere sicut Augustinus
xxiii q. iv Vel ea de quibus Deus
vehementius offenditur in se vel in ala
sui disciplinis ad nascendum utique deum
patiatur puniri. Nam Achor filius Za
re preteriit mandatum domini et super omnem
populum ira eius irruit et ille catro-
nius tantum ac utrumque pariter perisset in scele
re. Josue vii. sicut magister etc.

Corripuit Jonathas ipse primus
malicia patris sui Saul qua
fuit adversus David dicens Pec
ces rex contra servum tuum in sanguine innoxio
interficiens David quod est absque culpa primo Regum
xix. Abigail increpavit Nabal virum
suum diluculo postquam digesserat vinum quo
sero debriatus erat propter iniuriam quam intule
rat David. De adulterio uxoris Daniel
discrete arguit. Nabuchodonosor regem
babilonis Daniel iv et etiam arguebat
Baltazar regem de vasis domini dei il
latis cum ipsis in convivio et de diis aure
is argenteis ligneis et lapideis quos ado
rabat. Daniel v. Recta forma corripi
endi docet dominus Petrus et aliis propheticis di
cens: Si peccaverit frater tuus in te etc. Act. xvii.
Petrus iudeos despicientes arguit et ad
fidem convertit Act. ii et iii. Stephanus in
concilio suo confidenter iudeos arguebat
Act. vii. Johannes baptista arguebat He
rodem Mat. xiv. Paulus arguebat Eli
mam magum qui nitebatur avertere procon
sulem a fide et dixit ei Paulus: O plene omni
dolo et omni fallacia fili dyaboli etc. Et
percussit eum cecitate usque ad tempus Act.
xiii. Discrete arguit Paulus Romanos et
ex gentibus quosdam qui superba contencione se
altolli volebant supponere iudeos omnes
utique peccasse et dei gracia indigere, nam
gentiles legem naturalem, iudei ipsam legem

Moysi carnaliter transgressos Rom. iii. Corinthi
os arguit Paulus ad hoc quod unusquisque eis di
cebat vel dicerent Ego sum Pauli, alius
ego sum Apollo, alius ego sum Cephe Cor.
i et iii. Mandat Paulus Thessalonicensibus ut ar
guant inquiete ambulantes et nichil
operantes etc. 2 Thessalonicensibus iii. Correpti
onis utilitatem sicut tamen patet in scriptura Mat.
xviii. Si peccaverit in te frater tuus etc. Secundum
est bona quod ex correpcione amicicia pre
sto est quod sicut tamen patet quod operit multitudinem
peccatorum. Jacobi ultimo. Qui converti fecerit pecca
torem ab errore vie sue etc. Secundum est quod di
ligetur a correpto sapiente. Proverbiorum ix Ar
gue sapientem etc. Quintum quod sic digne pa
tiens vitam eternam accipiet. Proverbiorum xxiii.
Vel arguunt laudabuntur etc. Tamen multum
malum est periculum ex defectu correpcionis
proveniens Augustinus de civitate dei i. Faciens
procul dubio culpa habet est quod per corri
pere negligit emendare. Ezechielis xxxiii.
Speculator videns periculum et non manifes
tans redditur reus de sanguine. Gregorius in re
gistro. Qui cum emendare aliud posset ne
gligit participem procul dubio delicti se
constituit. Job. Qui peccata obviare et peccantes
preponere non facit nichil aliud est quam fa
vere impietati eorum. Correpcionis impe
dimentum sicut tamen patet est indiscreta humilitas
contra quam Apostolus ad Timotheum iiii loquens
exhortare et argue etc. Ysidorus. Cum dolo
re abscindenda sunt que leniter sanari non pot
erunt. Secundum est timor scandali contra quem Mat. xv.
dicunt xpi discipuli Scis quod pharisei audito hoc
verbo scandalizati sunt, sinite illos etc. Tercium
est remissio et discretio exemplum primo Regum ii habes
de Hely qui remisse arguebat filios
suos dicens Nolite facere etc. iii Regum. Job. He
ly qui filios delinquentes noluit corripe
re districte iudice scripturarum cum filiis est
deo dampnatione percussus. Gregorius. Nimia
dulcedine non habet ubi virga verba mi
tigantur in mordere. Correpcio vel di
sciplina libenter accipienda est propter tamen patet
quod scriptum docet Proverbiorum qui apprehendite disciplinam
etc. Proverbiorum xv. Qui increpaciones odit mori
etur sicut et mulier, 2o quod multum prodest ho
mini. Proverbiorum xxix. Audis quod audit increpaciones etc. 3o
quod abiectio correpcionis vel disciplinam mul
tum malum facit. Proverbiorum xv. Qui abicit disci
plinam despolabitur a deo etc. Exodus vii provocat
Moyses virgam et versa est in colubrum
virga comedens virgas et colubros quod quia
hic non corrigitur in futuro a serpentibus infernalibus
primetur. Proverbiorum xxiii. Egestas et
ignominia ei qui deserit disciplinam. Correp
tio prelati quomodo habet committere patet quod sic
discreta. Ecclesiastici xix. Quomodo quam in iurgiis

ne vituperes quaeso. 2o modestia pro
Supplicii/ mansuetudo corripiens. 3o cau
tela. Proverbiorum xxv. Dicit [illegible] correptionis de
medicine uti esse i. castigationis medendo. Ezechielis
secundum ordinem [illegible] Matthei xviii
Si peccaverit in te frater tuus etc. Super quod Augustinus
Si solus nosti quod peccavit in te et eum vis coram
omnibus arguere non es eius corrector sed
proditor. Ipsa vero corripienda sunt coram om
nibus que peccantur coram omnibus. Ipsa corripi
enda sunt secretius que secretius peccantur. Distribu
ite tempora et concordat scriptura. Hec Augustinus de pe
nitentia. Si peccaverit. Sed Augustinus de verbis domini
sermone xv. Si peccatum in secreto est in secreto corripe
si peccatum publicum est et apertum publice corri
pe ut et ille emendetur et ceteri timeant. Cor
ripe fratrem inter te et ipsum solum. Matthei xviii
ne publice correptus perdat verecundiam
quam perditam in peccato permaneat. Unde Beda
prius est peccatorem reparare ut preces peccati
possimus dimittere. Unde Augustinus in [illegible]
sermonis. In manifesto autem fiat quod eis
videtur prodesse quibus bene velle debes. Hec [illegible]
ondidit quod ipse dominus Ihesus eorum singulari
parte non pareat in [illegible] Iohannis xviii.
videtur. Si male locutus sum testimonium perhibe
de malo si autem bene etc. Paulus etiam percussus
in facie dixit principi sacerdotum. Percutiet te
deus paries dealbate etc. Actuum xxiii. Sed etiam
cum a circumstantibus diceretur. Iniuriam facis prin
cipi sacerdotum. [illegible] eos ammonere voluit
quod dixit, ut quod sapientes intelligentes de
scenderent esse iam per adventum Christi paries dealba
tus hec est ypocrisis sacerdotum indutum cuius
ipse vestitum [illegible] quia principes est [illegible]
scriptum est. Et principem populi tui non maledi
ces [illegible] paululum quasi in eodem populo conversatur
atque in lege fuerat eruditus illum princi
pem sacerdotum nescire non posset, nec eos quibus
ita notus erat velamine fallere [illegible]
[illegible] patet. Sed etiam [illegible] vii. Melius
est a sapiente corripi etc. Sed Gregorius omelia
xl. Et Deus cum filium suum flagello non
[illegible] et [illegible] suis [illegible] non guber
natur. Corripe eum inter te et ipsum etc. [illegible]
Thomas de virtute theologica libro vero in fine. Ipse
[illegible] est correptio [illegible] et pudoris
[illegible] consulendo [illegible]
et ipsum solum hec non [illegible]
ne [illegible] cum testibus. 3o post hec non
valuerit pudore [illegible]
quod vero ecclesiam non audierit sit ethnicus
et publicanus [illegible] fiat emenda
[illegible] intelligi non de [illegible]
fiat hec ad corrigendum non ad diffama
dum [illegible] Augustinus super Io
hannem omelia xxxiii [illegible]
destinationis et [illegible] etc.

Correptio [illegible] duplex modo [illegible] 2a ad
Tymotheum 4o scribitur. Seniorem ne increpa
veris sed obsecra ut patrem etc. Unde [illegible] peccantes
coram omnibus argue etc. 2a ad Tymotheum 2o. Ser
vum autem domini oportet esse sapientem et mansue
tum etc. Hebreorum xii. Quem diligit dominus castigat etc.
Apocalypsis iii. Ego quos amo arguo et castigo etc. Sed Au
gustinus in epistola ad Marcellinum. Magis amat ob
iurgator sanans quam adulator dissimulans.
Sed Augustinus ad [illegible] fidelis dispensator pau
lus veritatis non falsitatis peccata arguendo
petrus non [illegible] benigna pietate suscepit [illegible]
[illegible] postea [illegible] quo non dedignaretur
[illegible] ne forte [illegible] reliquissent etc.
a posterioribus corrigi, laudabilius est minus
accipere corrigentem quam audacter corrigere devi
antem. Ideo Gregorius super Ezechielem parte 2a
omelia vii. Sed Augustinus de [illegible] libro vii. Non
putes te magis amare servum [illegible] qui eum non caedis
[illegible] amare filium qui non das ei disciplinam.
Sed Ambrosius libro de dignitate sacerdotali
[illegible] valet quo plus
adhibebat diligentiam et quam potest [illegible]
suo non potest [illegible] oculo quem [illegible]
lo poterit amputare [illegible] Iohannes ad [illegible]
[illegible] epistola xl [illegible] necesse est [illegible]
[illegible] erubescente
[illegible] amplius [illegible] magis est
[illegible] et ingenium [illegible]
[illegible] est. Sed Gregorius in pastoralibus. Iuve
nes plerumque severitatis ammonitio ad profec
tum dirigit senes vero ad meliora opera de
precatio blanda componit. Sed [illegible]
[illegible] 2a. Non [illegible]
delicta [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] operum [illegible] et cupiens erigere
[illegible]
de vita contemplativa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] salutem etc.

Coronatio. Coronatus erat dominus
Ihesus Christus triplici corona, primo corona au
rea in conceptione. Canticorum iii. Egredi
mini filie Syon et videte regem etc. 2o co
rona spinea. Iohannis xix. Milites plec
tentes coronam de spinis etc. 3o corona lapi
dea in resurrectione. Posuisti in capite eius
coronam de lapide pretioso. [illegible] coronas
pis [illegible] lapides pretiosi [illegible]
corona aurea in assumptione erat [illegible]
Corona aurea super caput eius. Corona
[illegible] generi hominum [illegible]
[illegible] 2a ad Tymotheum iiii. Bonum
[illegible] iiii. O quam pulcra est casta generatio
[illegible] etc. 3o temptationes [illegible]

Jacob p° Beatus vir qui suffert temptaciones et cetera
xto in fide usque ad mortem perseverantibus
Apoc ij° Esto fidelis usque ad mortem et
dabo tibi coronam vite etc.

Corpus homo grece antropos dicitur
latine quasi arbor eversa. Habet enim
se caput cum capillis ad modum
radicis, brachia cum cruribus se habent quasi
ramorum (...) quia homo est longi et lati corporis
et solus homo est erecti corporis et hic
duplex est scilicet naturalis et moralis. Naturalis quidem
ratio est quia in aliis animalibus habundat
in capite materia terrea ad terram deprimens
et deficit calor erigens quod non est in homine.
Est autem tamen moralis ut scilicet rectitudo sta-
tus corporalis attestetur rectitudinem
mentis sursum ad celestia tendentis. Acci-
dencia anime transmittit corpus quia forma
delectabilis et ymaginata movet corpus
secundum animam extrinsecus et sic dicit Avicenna quod multum
tamen extrinsecus aut lepram timens fit leprosus, ali-
quando fit econtrario quod corporis passiones
redundant in anime perturbacionem secundum philosophum in Super
no. Sunt partes corporis humani habentes similitudinem
totius mundi quia tanta est distancia inter ex-
tremitates duorum longiorum digitorum utri-
usque manus extensa quanta est a vertice capitis usque
ad plantam pedis. Sed etiam tanta est distan-
cia a cenith vel vertice, id est a puncto ca-
pitis ad oppositum punctum in celo quanta
est ab occidente in oriente. Corpus hu-
manum ex quatuor constat elementis scilicet apparet
terra in ossibus et in carne, aqua vero in humo-
ribus scilicet sanguine, flegmate, colera et mela-
colia. Sed aer continetur in pulmone per hoc quod se
in motu est cum pulmo ventilabrum est cor-
dis ne nimio calore dissolvatur. Sed ignis
continetur in corde et in inferius lata est, superi-
us vero acuta quam formam tenet ignis. Sunt
membra corporis tria scilicet quia quedam sunt radica-
lia ut epar, cor, cerebrum, genitalia et que
primaria sunt dicuntur esse individui ut quibus, ut supra
dictum est, sedem habet spiritus vitalis, naturalis, anima-
lis; sed membra genitalia sunt ad conservacionem
speciei. Alia etiam sunt membra deservientia ut
vene et arterie nervi per que vehetur ille
triplex spiritus. Tertio dicuntur membra officina sicut
manus, pedes et humeri, sunt etiam membra tam
artificialiter ordinata ut invicem sibi deservi-
ant, nam superioribus radicalioribus administrant gu-
bernationem ut patet in oculis. Sed inferiora pre-
bent superioribus supportacionem vel sustentacionem
ut in pedibus et in cruribus que totum pondus
aliorum membrorum sustinent. Sed media parti-
cipant et impertiuntur utrisque deffensionem et
necessariorum acquisicionem ut patet in manibus et bra-
chiis et inferius. Hec Thomas de veritate theologie li. 2°
ca° lxj°. Corpus Christi mistitum sunt omnes
fideles. Apostoli pectus, martires brachia, predi-
catores manus. Hec Gregorius super Ezech omelia
vi. Et corpora animalium plena sunt

oculis quia sanctorum actio ab omni parte circumspecta
est bonum desiderabilis prudentes, mala so-
lerter cavens. Ibidem omelia vij. Et corpus
redemptoris est cuius multitudo sanctorum. Ibidem oa
viij Ex. Corpus Christi tamen dat fidelibus considerandum
et credendum primo est fides scilicet quod ipsum sit corpus Christi
sub specie panis et vini. Non sciendum est quod ipsi sa-
cerdotes ipsa verba pronunciant, hoc est corpus
meum, panis in corpus Christi et vinum in sanguinem
divina virtute convertitur qua virtute verbi
non factum est etc. Ipsa dixit et facta sunt. Et
uxore Loth mutavit in statuam salis. Et virga
Moysi mutatur in colubrum. Quarto fontes et
flumina egipti convertit in sanguinem. Et aquas
in vinum convertit. Quia verba Helye ignem
de celo deponere potuerunt. Numquid verbum Christi
non potest panem in carnem mutare, magis est
aliquid de nichilo creare quam quod est in aliud mu-
tare. Sed tu dicis tu tales panes vidisse quam
plures non vidisti, que tamen magnas de
splendidibus et certa experiencia ex hominibus
personis pressus divina posse potencia que
tamen non vidisti, crede igitur de pane vero
divina virtute corpus Christi fieri quia fides est sperando-
rum substancia rerum argumentum non apparencium.
Heb xj. Et in digna suscepcio corporis Christi
quia qui multis preciosis liquore panem in aliquo
vase posuit probat ut vas sit mundum sanum
et integrum et non corruptum, sic facit istud
sacramentum digne suscepturus. Unde apostolus
primo Cor xj°. Probet autem seipsum homo etc. Item
sacerdotes quandocumque ad mensam cor-
poralem accedunt, manus lavant, manus autem
cum pluribus sordibus pollutis vix quando
de mensa sua in mensa debita contricione lavare
dignantur et cum cultura eucharistie tribuerent
deus sum in sacrificio mea etc. Non quod deus
sim plena licitum misissent. Sed sunt nonnulli
quasi circa preparacionem ciborum corporis vel alia
negocia secularia mane surgunt, diu la-
borant, multum expendunt, sed circa preparacionem
sibi spiritualis tarde surgunt, tepide orant,
vix divina hora in die expendunt, cum
labore illius. Unde Exo xij. Lex de agno
paschali non comedetis ex eo crudum
vel coctum aqua sed assum tantum igni. Crudum
comedit ipse in quo ignis caritatis deest, coc-
tum comedit qui in deliciis vivit, assum
igne qui passionem domini revolvit, ita ut in
mente eius exardescat. Sed dicit comedi cum
lactucis agrestibus, id est cum dolore et amaritudine
cordis pro peccatis. Sic sepe visum scribitur quod ma-
na ab igne non poterat estimari sed
exiguo radio solis statim calefactum tabe-
scebat, sic corpus Christi per manna signatum
quod ab anima recipitur a calore solis id est celeste
calefactum ipsa liquefacit et solvit in divinum
amorem et devocionem ut innuitur Cant v°.
Anima mea liquefacta est etc. Unde vero

recipit ab aia / calor ignis e. i. gehenna mala inducunt ea facit / p obstinacia pbet ingr̄ seipm ho nro i eo sit calor sol ul ignis / et sic de pane illo edatur nr q. 2a Cor. vi. sibi. De questio x ad belial a q p̄s fidel cu infideli qr sic iudas tradidit eu p osculu iudeis sic sumens corpus x indigne tradit eu qutu i ipo e demonibus qui ponit eu i loco dyali / de tali loquit dns luc. xxii / Ecce manus tradetis me ec. / Sunt ambo / Indigne sumens sunt et e acsi ipm infideli gerere custodiendi sit deliges custodia pro suscepcio si qs i prouide cu corpe x aliquis fetid ul luteu poneret inffidel iudicaret / sic igr indignus e ille q ob sui i q. dnicum corpus recipit mal cibis ul cor suu immundis cogitacionibus pollunt / pu. xxxvii. Custos e dni sui glificabit ec. et sic tantu e petm dnm negare ut pz act. x. v. dr / xc. Cur negavit me coram hoibus ec. quantu petm e ipm susceptu ab hospicio tempr̄ expelle / Et si tantu offendit vbi discipuli eu no suscipiunt / q rmissius erit sodomitis i die iudicij q illi ut pz luc. x. Quantu credendus e ds offendi qi sibi negat hospicium et maxie a suis. vi. ioh. In ppria venit et sui eu no receperunt. Et ctis plus expedit q pugnus ad mensam dni accedit eo tradit / luc. xi / Est aut peig mense no pmittet i die nata alces sicut iudeis q i ramis palmarum xpm honorifice susceperunt / et pea eu cu magis contumelia pciderunt / ioh. vi. Ego veni i noie pris mei et no recepistis me si alius a. dyab. venit i noie suo eu recipietis / Corpus x fuit optime aptatu pter recepcione sancti luminatu et figuratu / Hebr. xxxii. Anbert credubit 2 ope spus sci sanctificatu luc. i. Quod ex te nascetur sanctum vocabitur filius dei / 2o qr deitate et humanitate repletum / Coll. ii. In po habitat plenitudo deitatis ec. Certo qr aug. regeti in ullo contriu / ni nobis vo eius comprisit adulp spm et eorm / Sall. v. / Ideo in epla ad Albedunum nobis i est audiuimus pane quem figit dns dedit / distn̄ manducare corpus de dni pulmaturus ipo dicente h e corpus meum q vidd esse sub figura / p aug. de conse di ii. cap. Vere sub figura / et p hilarium ibid cap. Corpus et cap. In exols i fine / et p grg ibid cap. sic fuge in fine / et p aug. ibid cap. / Cu ma ducat / 2 cap. no hoc corpus / Sic aug. dr q accidens no pt esse sn subiecto ut pz i libro de quatitate aie cap. vii. et Jer. 2o soliloquiorum cap. xviii. in epla xvl ad dardanu / et hoc sn retractare sepe sententiam ut pz vii de trinitate cap. vi et xvii cap. de trinitate vi. et vi / de trinte cap. viii. et

i libro de moribus ecce cap. vii. Et Ecce ope im pfecto cunct xvi cap. ubi dr q odor sn aere no pt esse pl ubi ewcaristia.

Creacō / Circa mundi creacom quod cant errores erroda ea dicebat mundu et ij. Alij dicebat mundu factu sn hinc materiale principium et no esse ex nihilo / Alij dicebat dm supiores creaturas pse pduxisse sn inferiores p ministeriu angeloru. Alij ponebat duo principia / sn manichei unu sn sume boni et aliud sume malu dicentes incorruptibilia esse a pnco bono / sn corruptibilia a pnco malo / Omnes hos errores excludit moyses p̄m cu dicit In pncipio e. ij. vbi canit 2u cu dr ds xto ne dicat celu et terra / Genesis e cap. q ds canuit omia simul ut alia nova speciem pxa eu condidit qua prius no fecit ul i sili ut ouis oium ul i coe seculi sic pz i ihrco q ut dicitur nihil esse et hc est q dr ds die septima requievisse / Intellige quod no e a labore ul ope sn sic dictu e ammarum speciem condere / de opibus no ottendit dicit q Da no i tl debere elligi ordine temporis sn nature qr dicit / oia simul fuisse tpe facta / et disposita ut suis specibus distincta. Alij dicit oia creata fuisse i materia sn no i illi forma sn sic i diebus sequentibus cepunt et sic opinio magr hulis e sn pamagis sequitur racionem / Deus cum dupliciter operatur alia facit mediante natura et sic fiunt successive aliqua facit per se immediate ut creacio prima / diminute generacionis sine de et humor et tertia in instanti per se completa / Lu. igr ds pmordiales res no pduxit mediante natura sn immediate per se ut creature fecit eas per se completas tn i materia q i forma / Ds celum empirium / angeli materia mundi et tempus sit. Creatura ergo e corporalis tn ut elemta / spualis tn ut angelus / composita ex hijs ut ho / corporalis creatura distinguit i corpa lucida ut sunt sydera et opaca ut sunt terra metalla et humor etc pspicua sive dyaphona transparencia ut aer aqua / Creatura queda habet esse tn ut lapides queda vivere ut arbores / queda sentire ut animalia queda intelligere ut angeli. Distinguitur ergo mundus sn archetypus ut deus 2 dr archetypus ab archos qd e princeps et typus figura q pncipalis figura qr ipse e exemplar mundi sensibilis / Sit est mundus qui dicitur macrocosmus i maior mundus ut e mundus ille visibilis / Sic e mundus q dr microcosmus i minor mundus ut e ho. De hijs p tribus Boetius / In mundo erat / etc. Joh. i. et mundus p ipm factus e etc. et mundus eu no cognovit etc. / Thom. de vi. the lo. 2o cap. 1o et aliis capitulis sequent.

Creatura habet primam perfectionem que est for-
ma, et secundam que operatio eius. Hugo dicto
lxxviii d. Creatura quelibet est speculum de
quo resultat similitudo creatoris unitatis et tri-
nitatis. Hugo ibi dicto lxxvii d. Creatura quelibet
laudat deum artificem pro omni tota lau-
datione ipsius ex immensitate speciei et ordine
creaturarum. Ibi dicto lxii ff. Item omnes species crea-
turarum validissima voce et limpidissima
loquuntur et confitentur creatorem. Ibidem dicto lxxxv
d. Item omnia creata in hoc vite sunt verbum verba
eternaliter a patre locuta. Ibidem dicto lxxxiiii
d. Item quelibet creatura sunt nobis subdita
deo et terribilis nobis invitat ad celum. Ibidem
dicto xcv d. Item ad omnes virtutes vel potentia
quam deus tribuit creature est ut ipsa laudet
deum actu suo vel opere. patet quod non est possibile
creaturam preter deum deserere aliquid suum
Ergo quod licet a deo notitiam vel ministras vel
edifices celum sive [illegible] sive que deo in
laudando est hec media ordinavit. Hugo doctor
commentator super principio 2 ad [illegible]. Create an-
ime salvatori assimilanda sunt que sunt creature
[illegible] Hugo [illegible] in epistola lxviii d. Creatura
vere deus non potest esse. Ibidem c. Item facta
est ad xpo et creatura. Ibidem d. Item verbum caro
factum est, verbum creator est caro creatura,
verbum deus est et anima hominis creatura, et caro hominis
creata est et caro mortalis deus creatura est. Hugo
augustinus de verbis domini sermone lxxviii d. Item nulla est in mundo
creata per quod non manifestissime deus ostendat
eo clementia omnium rerum et hoc ipse ammonet
omnes homines de potentia dei et dicit: At in-
diem condempnabuntur. Hugo [illegible] omelia xxxii. Item
omnis creatura languescit homini tendenti ad
occasum. Hugo ibi omelia lxii a. Creatura omnis
[illegible] carni prebet carne [illegible]. Hugo [illegible]
omelia lxii c. Item intelligat quod potest [illegible]
quam potest [illegible] magis sunt iustus [illegible] quam im-
pios iustificare [illegible] et est equalis est
utriusque potentie, hec maior est [illegible]. Hugo augustinus
super Johannem. Item ibidem. Ex perpetuitate creaturarum
intelligitur creator eternus et ex magnitudine
omnipotens, ex ordine et dispositione sapiens,
ex gubernatione bonus. Item augustinus 2o li. de
trinitate c. vii. Non est probatus angelus
neque bonus neque malus preter creato-
rem. Bernardus in quodam sermone. Considera vii
[illegible] creatoris quod creavit te sine commodo
suo quod ait psalmista: Bonorum meorum non indiges,
sed [illegible] tuo quia cum nec [illegible] [illegible] que vel
[illegible] fuit, cogita quale fecit super cetera
egregias creaturas, sed magis egregia
ut potest ymaginem creatoris insignem,
tamen [illegible] beatitudinis sempiterne et
pace. Considera et dilectionis [illegible], cum
eum homines super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Considera ergo largientis [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] et ad [illegible]
quam ad erudiendum quam ad consolationem quam
ad correctionem quam ad delectationem [illegible]
gratias agens [illegible].

Credere non poterant iudei qui non
habuerunt excecati sunt a deo quia deus
[illegible] eos excecandos. Augustinus
super Johannem omelia lii. Ibi de iudicio de
occulto. Multi principes iudeorum crediderunt
in eum, sed propter metum iudeorum ne pellerentur
de synagoga non audebant confiteri eum.
Dilexerunt gloriam magis hominum quam gloriam
dei. crediderunt ergo in eum sed non sic quo
volebat eos credere quod dicebat: Quomodo pote-
stis credere gloriam ab invicem expectantes
et gloriam que a solo deo est non querentes? Di-
scipuli xpi crediderunt in eum sicut implen-
ti spiritu sancto, hoc est dono gratie dei, non sunt
de numero eorum qui ignorantes dei iustitiam et
suam volentes constituere iustitie dei non sunt
subiecti. Hugo augustinus super Johannem omelia lii
in principio [illegible]. Item beati qui non viderunt et
crediderunt [illegible] et quod viderunt [illegible] non in eo
laudatur est fides eorum quia credebant
quod videbant, id est filium hominis, sed quia
credebant quod non videbant, id est filium dei. Xpo
[illegible] [illegible] qui creditum [illegible] per verbum
apostolorum [illegible] per omnibus [illegible] quod credunt
[illegible] tue in carne [illegible] fine peccata fu-
turos. omelia c xxi in fine. Credimus nos
et cognovimus [illegible] [illegible] ut cognosceremus,
nam si prius cognoscere et deinde credere vellemus
nec cognoscere nec credere valeremus quod cre-
dimus et quid cognovimus quia tu es xpus filius
dei vivi, id est quia ipsa vita eterna tu es et
non das in carne et sanguine tuo nisi quod
tu es. Hugo augustinus super Johannem omelia xxxvii. Item
si quis voluerit voluntatem eius facere hoc
est credere sunt. Quid est credere in eum? credendo
amare, credendo diligere, credendo in eum
ire et eius membris incorporari. Ipsa est ergo
fides quam de nobis exigit deus quam ple-
nissime diffinivit apostolus dicens: Neque cir-
cumcisio aliquid valet neque preputium, sed fides
que per dilectionem operatur. Hugo augustinus super
Johannem omelia xxix. Item Johannes epistola
xv. Qui sic dicit in xpo credere necesse
est ut gaudeat xpo in diebus. Item Bernardus
super Cantica omelia xxviii d. Credere de-
bemus illos perfectos et statuere sanctos
quos videmus elemosinas largiri vel
in hoc mundo glorie appetere nec lucra terrena
querere. Credere deum [illegible] [illegible]
super illud apostoli Ro. iiii. Credenti autem in
eum qui iustificat impium etc. Aliud est
credere in deum, aliud credere deo, aliud
credere deum. Credere deo est credere vera
esse que loquitur, quod et mali faciunt et nos

dimq homi s3 no ccdimq in hoiem credere
deu est crede q ipe sit deus qd sciunt
et mali Crede in deu est credendo
amare eu credendo in eu ire credendo ei
adherere et eius membris incorporari p hanc
fidem iustificatur impius h' 3° lib sniaru di
xxiij Concordat aug' sup Johe omel
xxix et de v'bis dni s'mo j. Et gg' quantu credo
tantu sperabo tantu diligo quantu credis
sperabis et diligis tantu operaris Jt sic lapas
no ex oleo s3 ab igne accenditur p oleu
tn nutrit et nisi oleu submistratus extin
guit sic et fides no ex opibus accenditur
s3 ex v'bo di sic ait aplus p bona opa
tn nutrit Sicut aut no pt in dm spare
n' qui aliqua bona opa facit sic nc pt
dm crede nisi qui facit aliqd dignu deo
Ex' h're fatui sunt omes heretici q' hic sola
existimant sibi posse suffice ad salutem
qr credut in xpm et xpiani dicunt et no festi
nant sequi bonis opibz quemadmodum ut au
dint Jacobu dicente q' fides sine opibz
mortua e h' Crisost omel lxja Jt Cris
omel xxxo Credulitatis aut s'mo et ad
confessionem respicit et ad actu qui igit' sic
confitetur xpm sic ille docuit ille credit
in xpo qui at confitet' sic no quod docuit
ille no credit Nl' aut no confitet' et
nd qupsit fin v'bu eius ille nec obedit
xpo nec credit in xpo ppt'ea tam ille q'
iste no intrabit in regnu celoru h' ibi

Crimen Crimen aut est petm
graue accusatione et dampnacione
dignissimum liberius iusti pi e care
cimbz ideo et paulus qu' eligit ordinandos
presbiteros ul dyaconos ad gubernaculum
eccle no ait si quis sine petõ e. hc en
dicet omis ho reprobaretur et nullus ordi
naret' s3 ait si quis sine crime e sic e hom
icid adulteriu et imundicia fornicacionis
furtu fraus sacrilegiu et huiuoi Cu aute ce
pit xpianus ea no hre incipit caput erige
ad libertate s3 ista inchoata e libertas no
at pfecta q' video alia lege i membris me
is repugnante legi mentis mee h' aug'
sup Joh omel xlj Jt magnu magnu
xpiani abstinere dr a crimie homicidij adul
terij et huiuoi criminaco no modica leuis
culpa putatur abstinere ab ira et cupiscen
s3 q' multum laboriosu est et difficili ab
stinere ab eis criminacio eius magis hic
Crisost lx° B. Ee qui e cu alicuio criminis
repori crime pat h' Crisost omel xxx

Crux Jn xpi cruce nota s3 sibi
supplicium q° nullum maius Cremon
po Crux omis qui cruci fit' crucis
nullu dicto maius eo qd ipe passus est
iustus ab iniustis punitus et at iniustis ex
iust crucis sic inter medicibz et iniustis ho
mis Notu obprobrium q° nullum maius Se
pte ars morte turpissima condepnemus eu Jt
Nota penam quo nullum conuenencius qr

sic p lignu venit culpa ita p lignu venit
redemptio Nota misteriu q° nullum pfundius Effe
sios iiij° ut possitis conprehende re Nota exem
q° nullum pfeccius Pa pe ij° xpus passus
e' vo Crux multis rebz compatur qa ea
e clauis celi archa veri nauis malus
arbor danielis palma fructum Baculus
Jacob q° transiuit Jordane Specu
lum mentis scala aspectoris hamus q' le
uiatan capit tunicular qo fugat q' ex
pelit Cythara q' demon Saul expertus
pali quo spes eneus suspendit Thau
q° tabernaculum illuminat' lignu aquis ma
rath dulcorans virga moysi di ppt'ma
re rubru ducens gladius quo Goliam
decapitauit vexillu ad pugnam spualem
colligens cathedra discipulos ad audiend
Scripturas arcus dei demonis clipeus Josue
altare oblacionis acceptissimam recipiens
Crux het brachia quatuor xpi' virtutes
designancia quibz dicit extendi hic homo
et humilitate adextris obidiam a sinistris pa
ciencia Jt q' brachijs crux mouet' xpus
celest' capitum inferius infixi destructionem a
missionem Ut lignu fuerit i cruce sic dr
in glosa hystoria petrus comestor q' ex
diu stipes de cypresso transuersale de palma
tabula de oliua Signat aut cedrus
altitudine contemplacionis cypressus famam bone
opinionis palma fructu iusticie oliua
lenitate mentis h' Thos de in thesauro l' xix

Crux triplex e h' hugo Crux ya
de scto victore Jn p'a cruce gladiu e in crucem
latronis dextri ypolaco i cruce latronis sini
stri confusio Jn prima pena sine culpa et po
cunissio in 2a pena p culpa et pu
nacio Jt aug' de v'bis apli s'mo xj De
longitudine altitudine et pfundo hic latitudine
i qua manus figuntur longitudine q' pufus ad
terra ducit' altitudinem supius ubi caput
crucifixi ponit' pfundum hic qd terra figit'
et no videtur hic e magnu sacramentu
ab illo pfundo qd no vides surgit tam
qd vides altitudinem quite ad summa no
nisi i cruce dni nri ihu xpi latitudine
ad caritate diligendo amicos et inimicos lo
gitudine ad pseuerancia Ul' pseuerancia le
de pfunditate ne' nescio q° mediatur dl'
qui nescit biblia contemplari no possim dice
dit omne qd possim qd possi vides vbi
possim no video qre at illa vno illa

ubi est a me abissus et profundum iudiciorum tuorum et
admiratione exclamare possum dispertitione
demonstrare non possum. O quam magnificata sunt opera
tua domine. Gentes illuminantur iudei excecantur
quidam parvuli sacramento baptismi abluuntur
quidam in morte primi hominis relinquuntur.
Magnificata sunt opera tua domine etc. Quod nos
mali in verbo prebente augustino aliquis bonum vel
mali egisset unum dilectus alium odium
quare illum et non illum nolo a me queratis
hoc scio profundum iudiciorum periculoso non scrutor. Incomprehensibilia
sunt iudicia eius et investigabiles
vie eius. Homo sum homo es. Homo audiat quod dicebat
O homo tu quis es qui respondeas deo. Homo di-
cebat. Homo dicebat audiat homo. Ne pere-
at homo ipse quem deus fecit et homo. In hac ergo
profunditate in hac vero tanta obscuritate
non presumendo clamemus miserere mei deus
miserere mei. Hec ille secundum augustinum. Cru-
cifixus est michi mundus et ego mundo. Galat. ultimo.
Quidam mundo crucifixi sunt et mundus eis quia
a mundo contempnuntur et mundum contempnunt. Se-
cundi mundo crucifixi non sunt sed mundus eis quia a
mundo non contempnuntur sed honorantur sed mundum
contempnunt. Tertii mundo crucifixi sunt sed mundus
non eis quia a mundo contempnuntur et ipsi mundum
non contempnunt. Quarti nec mundo crucifixi
sunt nec mundus eis quia nec a mundo contempnuntur
neque mundum contempnunt. Primo modo fuit apostolus
et mundum contempnebat et mundus eum et hic in quarto
dominum glorificavit. Amor in nobis confirmatur et perficitur
ex cruce. Cum enim deum qui super nos est et super omnia
diligimus et proximos bonos qui a dextris
et inimicos qui a sinistris consistentes quod nos
metipsos amamus cum caritatis radius nobis
inflammet ordinato amore diligimus igitur
sit nobis innotescat ad deum cognoscendum et
diligendum et vicia detestandum. Cum autem iste
quadrificus amor in hec nostre partis et car-
dinibus crucis specialiter in ipso configitur
et deformatur. Cum enim non diligit quis deum
super omnia linea crucis sursum tendens est
fracta. Cum amicos et inimicos quis non diligit
affectu caritatis sed semetipsum sed hoc libi-
dinose diligit et hoc odit linea crucis late-
ralis in eo violatur. Cum quis creaturis in fe-
rioribus illicito adheret amore nec vincula adest
post crucem que tendit deorsum in ipso confligitur.
Demones sine signaculo crucis effugat et
monet si vos ... in mente. Secundum augustinum sermone
l. Crux itaque est ad unitatem me-
morum ... membris innovat et meliorat quia
mundus sensibilis quod ex quatuor est consistit
elementis ... ... quia tenet ... quia igitur
et estas qui ... tendit supremum aer inter
qui brachium dextrum. Autumpnus terra quia
brachium sinistrum tenet et yemps quia quia crucis
infimum. Hec linea dicto Lxvi. Crux
eius signum a nobis expellit extimationem sed

tamen cor meum ... habeat inhabitatorem. Secundum augustinum
super iosue omel. lxv. In principium. Secundum augustinum super
iohannem omel. Cxvii. Pilatus sedit pro tribunali
hora quasi sexta quando tradidit ihesum ut crucifi-
geretur. Quando igitur est quare marcus dicit erat autem hora
tertia et crucifixerunt eum. Nisi quia hora tertia
crucifixus est lingwis iudeorum et clama-
verunt crucifige eum hora vero sexta manibus
militum crucifixus est ut intelligamus horam
quintam fuisse cum tertiam et aliud de sexta
recepit qui sedit pro tribunali pilatus quod
dictum est a iohanne hora quasi sexta et ad
ducetur et lignum cum duobus latronibus crucifi-
geretur hora sexta integre complereetur. Secundum augustinum.
Item. In ambone sermone de passione. Auctor
pietatis in cruce pendens testamento condidit
singulis pietatis opera distribuens apostolis
persecutionem iudeis corpus patri spiritum virgini
mediatorem latroni paradisum peccatori infernum
christianis ad penitentibus crucem commendat. Item
Gregorius omel. xxxii. super hoc capitulo x. Qui vis
vult venire post me etc. Luce ix. Duobus
modis crux tollitur cum aut per abstinenciam af-
ficitur corpus aut per compassionem proximi affli-
gitur animus. Item crisostomus omel. xlvi. Et super
isto. Qui non tollit crucem suam etc. Crucem suam
tollit qui paratus ad omne periculum propter deum
et si necesse fuerit usque ad mortem magis
quam relinquet christum ille tollit et si minime de-
evadit periculum tamen quantum ad propositum suum
cottidie crucem tollit. Et si nichil tale fuit passus
mercedem tamen accipiet voluntatis eius enim
merces non operis quia voluntas ex vero ar-
bitrio procedit opus autem per gratiam dei consum-
matur. Est propter deum nos et metipsos omnes quia
propter nos vivit et cum moreretur. Qui enim ille
pro nobis mortuus est cum mori non poterat nisi
voluisset quanto magis nos pro eo mori debemus
quia et si noluimus mortales sumus. Sic deus
mortuus est pro servis et hoc est primum in sig-
num ut sumus mortales ad deum et hoc ad primum.
Item ad omnem actum et omnem incessum manus
pingat crucem. Secundum ieronimum epistola lxxxi. Item
crux christi in fronte positus ne fidelis inde
erubescat. Secundum augustinum de verbis domini sermone lxxxiii.
Item et gloria domini magis quam hominis quibus omnia lipa

Curiositas. Nunc precipit
tibi deus cogita illa semper et in pluribus
eius operibus ne sis curiosus. Ecclesiastici iii.
Iusup vacuitatis rebus noli scrutari multipli-
co est enim ... eaque sunt abscondita
vide omel. ... Item multos frau-
davit scientia eorum. Humilis pietas quam
scientia ordinem superba curiositas. Hec
augustinus sermone de eclipsi solis. Item in comprehendere
curiositas non est vana et pituita curiositas
comprehenda. Secundum gregorium ad mortalia et super-
manentia faciendum. Secundum augustinum de vera
religione. Item demonum est alius
curiosa perditio periculosa scientia.

rethor pompa ubor nulla ibi famulatus
virtutum nulla ibi institucio reperitur studio sed
cum insumere ven virtutum pennam premereb
h bonaventura in copula de duobus filiis Item multi
student plus altum quam aptum proferre et curiositate
bestitur plana et humilia ut hec non sua esse
videantur h Bernardus in quodam sermone Item Doctora
spiritus non curiositate acuitur sed caritate acce
ditur h Bernardus super cantica Item curiositas est super
flua investigacio ad se non pertinencium h
hugo de stto virtute Item O curiositate curiositatem
virtute non in virtute sed vanitate et quem
stum conveniunt non ad virtute sed ad vanitatem
et quod miserimum est in rebus vite huius morti
negociantur Mer Bernardus de stto virtute
Item eius processum illius expende dies que
nec domi nec militie nec in foro nec in claustro
nec in curia nec in ecclesia nec alicubi prosit
nisi dumtaxat in scolis h petrus Ravennensis in
quodam sermone.

Aversi tempus nostrum ad mortem te
pale pallulit dies mei sicut
quasi umbra super terram et nulla est
hora que dens mi Item Augustinus Nil aliud est
vita presens nisi cursus ad mortem et Item Cursus
malorum de quo legitur Iere xxiii facti est
cursus eorum malus et fortitudo dissimilis
vii pedes veloces pedes eorum ad contricionem
et infelicitatem et Item Cursus bonorum de quo Bernardus
super cantica sermone xxiii dicit Qui amat currit
velociter et pervenit cicius prima Cor ix Omnes
quidem currunt et Cursus spiritualis perutius
est primus bone gestionis ut ibi prima Cor ix.
Sic currite ut comprehendatis et Item Cursus deber
esse Can 2o post Iu odore unguentorum tuorum
curremus Ioh xx currebant duo simul Item super
ne metiontes plus xl Sed sperant in deo hu
mutabunt fortitudinem et prima Cor ix Ego non sic
li cum illis currimus et plus velociter est finis eius
Cursus vite primus Act xx ut finem cursum
cursus martirii seu passionis heb xii de
ponentes omne pondus per patienciam curramus
Debita debemus.
Primo tempus dilectionis Ioh
xiii Nemo autem diligat debiti
Ioh xv hoc est preceptum meum
ut diligatis invicem et 2o amori
ligwat 3o consilium prima Thess ult Ego
laciam inviete et Item Gregorius in moralibus Deputetur
intelleccio data est peracto mutuatum qua
nobis plus credit ex benignitate eo debitores
amplius tenemur in spe Item Gregorius ibidem
Omnibus est debitor qui gaudens mutuatus
pecunias accipit et tempus quo reddat de
beat non attendit Item Ambrosius de officiis
libro primo Deus est debitor noster mie
quam facimus in pauperes Item ibidem libro 2o
cap. xiii pauperes accipientes nos eciam eos
fructus deum constituunt nobis remuneratorem.

qui se pro paupere obtulit obligando debito
res sumus nobismetipsis scilicet corpori et anime cor
ponimus scilicet pabulum ne deficiat vigil ne
accidia torpeat anime ne lascimet Unde
eccli xxx iiii Cibaria et virga et onus asino sic
et debemus deum scilicet compassionem eccli xxx
apisere ane tue honore scilicet eam a macula
peccati puliciter custodiendo eccli x fili mi in
mansuetudine custodi animam tuam et Cui dat
ad filius sit magnus ei debetur honor Debet
subditus prelato tria primo cuiusque in hoc quod la
borat cum eos et curam et sollicitudinem hab
ult Obedite prepositis vestris et subiacete
eis et 2o debent eos hudatiam diligere eum per
pro suis officio et dignitate Tymoth v sed
tamen presbiteri presbiteri duplici honore habeantur et 3o
debent ad eos tranquillam pacem custodire vel
utiles pro directis et devotas orent Act ult
nos nos cum in mistio et Debet viri
uxoribus suis quinque primo dilectionem Effesi vi
Viri diligite uxores vestras et 2o instruccionem
commentum prima Cor xiiii Si quid autem volunt
discere scilicet mulieres 3o honore supportationem
prima Cor xi Caput mulieris est vir prima pe iii
Eiusque infirmiori vasi honorem impartientes
tractantes cohabitantes Effesi v Nemo carnem
suam odio habuit et pro sua ipse hoc diliget eo
prout et nutrit et Quinto debitum carnale ma
trimonialis solucionem prima Cor vii Uxori vir
debitum reddat Item Ambrosius omeliam xxxiii Hoc
pro esse deo fidelis qui uxori sue est infidelis
Item eccli xxv Triplacitum est approbatum co
ram deo et hominibus vir et mulier sibi bene conse
dientes uxores viri suis primo fidelem amorem
dilectionem Thob x Monebant parentes filia
diligere maritum 2o fide thori Rom vii Vi
Effesi v uxor timeat virum suum xiiii sub
iectionem debitam et honestam Gen iii Sub
potestate viri eris et Quinto nolle recusare
prima xv Mall virum fugit iram Gen
xvi dixit Sarra ad Abraham proprie sed
mei dimisit me et Sexto adiutorium
in debitum Gen ii non est bonum hominem
esse solum et prima Cor vii prius uxorem a
viro non discedere precipit.

Decime Decimas et primicias tuas
non tardabis offerre de Exodus xxii et
omnibus primogenitorum filiorum tuorum Exodus
xxiiii Item Decime fructibus pomis et arboribus
decimatis dabis levitis Levit ult. Item De decimis
Num xxxi Et Item xxvi d. et Num xviii
nota quod levite habent decimas et inde sol
vebant pro officio sacerdotali ut ibi et sacerdo
tes non vero solum lege et 2a Thimo
primo laborantem agricolam oportet de fructibus re
Item Augustinus de decimis et xvi q i Decime
me Qui negat decimam debitam nos

sed in habundancia fructuum recipies sed sanitate
corporis et anime consequeris quia decimas dedisti
et terrena et celestia premia promereri. Qui de-
cimas dare noluerint res alienas invadunt
Deus enim qui dignatus est totum donare decimam a
nobis dignatus est accipere. secundum Aug. de deci-
mis. Attende quod cultura decima inter intellec-
tuales creaturas est homo quia angeli in novem
ordinibus. decimus autem ordo est hominum et ho-
mines decimam solvere et ruinam angelorum va-
leat supplere. secundum Aug. in sermone de decimis
et est xvi q. i c. decime. Item est iniusta de
iniusta consuetudo ut si tu illi decimam non
dederis tu ad decimam reverteris i. demo-
nibus qui est decima post angelos associ-
aberis. debitis inest militi quos non vos dab-
itis proditori. secundum Aug. in Enchiridion capitulo
xxxvi. Decime sunt exposcere elemosine
que de fructibus terre non dederint committi.
Decime tributum sunt egencium animarum quia
si dederis decimam habebis habundanciam fructuum
et salutem sed si tardaveris dare peccatum est non
dedisse vel cum mala voluntate de malicia
de negocio et de artificio reddere decimas
et mystica. secundum Aug. in t. et in sermone xvi q. i c. de-
cime. Item Greg. Aug. in c. xvi q. vii. Deci-
mas quas in usum pietatis concessas esse
canonica auctoritas demonstrat a laycis
possideri apostolica auctoritate prohibemus et inf.
Item Mal. capitulo iii. Si semanus vobis spiritualia
qui dicit non Malachias in Inferte omnem de-
cimam in horreum meum etc. glo. Beati Johannis
quia non reddidistis decimas et primicias
ideo in penuria et fame maledicti estis quia
dum prius subtraxistis ubertate possessioni
vestre et cum habundancia fructuum perdidistis
sciatis vos in perdidisse habundanciam quam
fraudastis me per mea. Mereo igitur
ut reddatis in mea restitucione vobis
vera. secundum xvi q. i. Item Gloss. super ad capitulum xviii
de decimis. Invenitur iustitia reste mi-
sericordia et fidem propter gloriam sua invidet
dicit. sed decimas prius sacerdotes sed sacerdotes
quia prius decimas corripiunt propter maiora
peccata videntes tacent dicunt culicem colare
et deglutire camelum i. a modicis abstinere
et maiora committere etc. Et glo. de propter deci-
mas non abstulisset sacerdotes avaricia
plena ita cum corripiebat quia magnam
curam fecisset. Et glo. ait a populo in diebus pre-
curabat seu proximo invenisset nec audiebat
cum corripiet esse de sua lucra salicite
agebat et de gloria dei et salute hominum ne-
gligebant. Et dicit eis Ve vobis ypocrite quia
decimas in minutis exigentes de maiori et
iusticia non curantes sic et modo fit. Ecce et
episcopi et presbiteri et dyaconi sunt debitum honoris
non si non acceperint irascuntur et excusantur
de honore autem dei et profectu eius cure
solicitudo non sit pertinentes unusquisque
suas secundum dignitates vigilanter assi-

tum et deffendunt absque eo ad eum pertinere
dicit Hec Decretum super Amos xli. Et no-
ta quod Gregorius decimus in tercio papatus sui anno
in concilio lugdunensi videlicet anno domini m.
cc. lxxii. constituit decimas ecclesiis pa-
rochialibus solvi quod prius cuicumque solvebatur
ad voluntatem solventium. secundum in Cronicis
libro iii capitulo xxxiiii.

Deffectus non omnes assumpsit Christus
humanos nisi sed et defectus extra nos
quos videlicet decenter cum assimilavit
cum pene sint expiatrice et culpe preter
testificatione humane nature non simulate as-
sumpsit penalitates tamen corporales quam spiri-
tuales quas respicimus natas mortis in quibus sed fa-
cione et siti in absencia alimenti temptatio
calor frigus et lassitudo nec tamen omnes defec-
tus corporales assumpsit sed sicut defectus egri-
tudinum multiformium nec omnes spirituales
sed peccatum ignorantiam et rebellionem carnis
ad spiritum propterea quod nullus innocens debuit
penam sustinere cum sit extra ordinem di-
vine iusticie Christus sic penalitates su-
scepit ut cum non posset pati invite quia ne
passio sua fuit cum voluntate divinitatis
nec cum voluntate racionis licet fuit cum vo-
luntate sensualitatis et carnis. Dicam ergo
quod Christus vere timuit vere doluit et vere tristis
fuit propter ista nomina passionum non sunt
figurativa passionum. Differunt autem passio
et propassio quia tunc affectio dicitur propassio quan-
do sic afficitur quod oculus mentis non emergit
turbatur passio vero dicitur quando tanta fortis est
quod oculus mentis turbat et facit a rectitudine
vel a contemplatione divina et tamen non legitur
et patitur. Non differt istud duo pro di-
sposicione et habitus. secundum Thomam de veritate libro
xv capitulo xvi. Require aliud.

Deffensio peccati fugienda est propter
quatuor. Primo quia homo liberat a pec-
cato qui deffendit peccatum patet
xxviii. Nullus absque dicit sed scelera sua non di-
get. 2o quia deffensor peccati deum mitit
in culpa sua involvere et quod mavult per
catum. Vide super illud Gen. iii. Mulier quam
dedisti michi etc. glo. dicit superbum est peccatis
deo velle attribuere. Vide actum fiat et super
illud Pet. Nolite iniquum agere dicit glo.
nulli est prior peius perseverare. Primo
eius sunt quia deffendendo se i. dicit culpam
petere. Tercio quia magna stultitia est pessimum
hostem i. peccatum velle deffendere quem et ho-
nor dyabolus pro norunt homini si vincit
absque hoste. Vide Greg. Nulla nulla
nocebit adversitas si nulla dominetur
iniquitas. Xto fugiendum est exemplo peccato-
rum xxvii. Justum in principio accusator est sui.

Delicie. Deliciae carnales sunt
causa omnium malorum pro lasci-
vie et dissolucionis. Jeronimus

xxxi° b[eatus] Ber[nardus] deliciis dissolutus filia va
ga 2° gnarie i rebellionis pr[overbiorum] xxix
Qui delicate a pueritia nutrit servu[m] suum
po[ste]a sentiet eu[m] contumacem. Deliciaru[m] cibo
zo mortis spiritualis et corporalis ut habetur Thymothei v°
Vidua i deliciis viv[ens] mortua est. Dives
epulo epulabatur &c. Quantu[m] glorificavit se et i deli-
ciis fuit &c. Ber[nardus] Aug[ustinus] i q[uo]da[m] s[er]mone. Qui
dat p[ro] modica delectatio[n]e illud p[ro] q[uo] x[ristu]s
se tradidit stultu[m] xpm [?] ip[s]um fuit mercatore.
Ber[nardus] ambo i quodam s[er]m[o]ne. Delicatu[s]
vel dir [?] a p[ro]phet[is] audiverunt et tussit
nisi[?] fecit et abiit i[n]felice redddit
et reliquit. Ibidem i quada[m] ep[isto]la. Nequa[m]
a pueritia decipit se deliciis mutabitur i[n]
servitute ut vinea morti[?] sit. Ber[nardus] Greg[orius]
lib[ro] xiiii° mor[alium]. Sup[er]iu[s] nostr[i]s ma[i]ores
tribulationes ex anime suscipiunt q[uo]d eternis
voluptatibus delectantur. Ber[nardus] Cris[ostomus] lib[ro] de co[m]-
punctione cordis. Quid impossibile e[st] ut
ignis i[n]flametur i aqua ita i[m]possibile
e[st] cordis [com]punctione vigere i deliciis. [con]traria
mater flectus [?] eni[m] est m[at]er risus. illa ci-
tor [con]stringit, ista dissolvit. Ber[nardus] Cris[ostomus] omel[ia]
l[?] Deliciosa quippe magis luxuria
accusat q[uam] lucra [?] que dat [?] i[n]fir[?]
vix ne delectent i[n] talia[?] epulatione
ne i modicis et temporibus. Delicate i[n]du[?]
homines i[n]d[?] dicuntur. Cris[ostomus] omel[ia] xvi. D
Sacrificiu[m] de s[an]ctis [con]tribulatis &c. Sp[iritu]s
ut humile et cor tribulatu[m] hic no[n] p[otes]t
q[uo]d manducat et bibit et deliciis fruit[ur]
q[ui] panis confirmat et vinu[m] letificat sp[iritu]m
aut carnis humile ee no[n] p[er]mittit. Vt
q[ue] fit ex pane cor co[n]tritu[m] ee no[n]
p[er]mittit iocunditas q[ue] fit ex vino. Ide
de[?] voluerit ieiunia ut ordo [con]stitui mi-
nistrant [?] David et ceteri. Nam q[ui] deliciis omi[?]
si ubicu[m]q[ue] ponu[n]tur ord[ines] et ieiun[i]u[m] a morte
liberabant. Ber[nardus] Ieron[imus] ep[isto]la Cxviii. Diffi-
cile et impossibile e[st] ut p[re]se[n]tib[us] q[uis] fruat[ur]
bonis et et[er]nis ymo ut hic ventre[m] et il-
lic mente[m] impleat ut de deliciis tr[ansi]
seat ad delicias ut i celo et i t[er]ra appa-
reat glorio[su]s. Ide[m] Respice. Oy[?] sis et erubesce
ubi pes et gemiste et q[uo] tendo gemiste.
Ber[nardus] Aug[ustinus] de v[er]bis do[mini] s[er]m[o] xxxix xp[istu]s i carne
no[n] descendit ad delicias. Ber[nardus] ibid[em] s[er]m[o]ne
lxxxviii° Delicias mundi sequentes
invenerunt eas amariores felle. Ber[nardus] ibid[em]
s[er]mone eod[em] Delicie ut voluptates cu[m] sita
sunt descendunt cu[m] no[n] sufficiunt no[n] s[unt]
penas cogitant[ur] se[m]p[er].

De derisione illatis scribit[ur] iu-
dicu[m] viii° ubi viri Sachot et
phanuel deriserunt Gedeon
ti viri p[ro]s[e]quent[em] rege[s] Zebee et Sal-
mana cu[m] xv milibus fugie[n]tes i[n]vi[n]-
cibilissimos [?] vlt[imu]s C xx milia viror[um] p[er]ci-
sent[?] i p[re]lio quib[us] no[n] viri Sachot et
phanuel [con]tigit inter[?] i reditu Gede-
onis p[ro]pt[er] derisu[m]. Micol derisit David
rege[m] psallente[m] cora[m] d[omi]no 2° Reg[um] vi. pu-
eri p[ro]phete illudebant Eliseu[m] p[ro]phete[m] [dicentes] ascende
calve ascende &c. Qui maledixit eis i[n]
no[m]i[n]e d[omi]ni et laceravit ex eis a duab[us]
ursis xl duo pueri 4 Reg[um] ii°. Ber[nardus] dicebat
iudei x[ristu]m blasphemare q[uo]d dixit paraly-
tico h[om]o remittu[n]t[ur] t[ibi] pecc[at]a tua ait vo[cem] luc[e]
v°. Ber[nardus] dixerunt x[ristu]m i beelzebub principe
demonior[um] demonia eiicere ait xi Luc[e] xi.
Ber[nardus] qu[ando] dicebat ih[esu]s de filia yayri pu-
ella no[n] e[st] mortua s[ed] dormit. deriserunt
eu[m] ait vo[cem] luc[e] viii°. Ber[nardus] iudei viri deletes
dispitiles dixerunt musto plenos q[ui] vari-
is linguis loquebant[ur] Act[uum] ii Item q° Ber[nardus]
iudei principes sacerdotu[m] et s[cri]be blasphema-
nt[?] et capita sua moventes illudebant
ih[esu]m i cruce pendente dicentes Vach qui
destruis templu[m] dei salvum te ipsum s[i] fili[us]
dei es descende nu[n]c de cruce &c. Ber[nardus] illude-
bat ei milites dicentes Si tu es rex iu-
deor[um] salvum te fac ait xxvii Mat[thei] xxvi
Luc[e] xxiii°. Ber[nardus] pu[er] xiiii Accedit derisor
sapientiam &c. pu[er] xxxi Ejice derisore[m] et exibit
cu[m] eo iurgiu[m] &c. Eccl[esiasticus] vi° Vo[?] m[u]lti decas
homine[m] i amaritudine a[nim]e e[st] ei q[ui] humili-
at et exaltat circu[m]spector. Ber[nardus] 2a petri iii°
Venient i novissimis diebus illusores.
Ve q[ui] p[ro]ximi no[m]i[n]e et ipse p[ro]xim[us]
vir suu[m] deridebit et veritate no[n] loquet[ur]. Ier[emie] ix

De Deriso p[otes]t esse licita ut Elyas p[ro]pheta
qui deridebat p[ro]ph[et]as Baal. Samuel p[ro]pheta
e maior[?] qui ei vir est &c. iii Reg[um] xviii.° Ve-
ritas[?] Micheas p[ro]pheta d[omi]ni dixit Achab regi isr[ae]l
cora[m] Iosaphat rege Iuda iuxta v[er]ba fal-
sor[um] p[ro]phetar[um] ascende et vade p[ro]spere et tra-
det d[omi]n[u]s i manu[s] regis q[uo]d vult rex s[ed] adiu-
ratus de veritate i[n] no[m]i[n]e d[omi]ni p[ro]phetavit
rege[m] ee decepturu[m] p[er] sp[iritu]m m[en]dacii i ore
p[ro]phetar[um] suor[um] p[ro]pt[er] q[uo]d p[er]cussit eu[m] Sede-
chias sacerdos 3 Reg[um] ult[imo]. Rex Syrie
misit exercitu[m] i[n] Dothaim ut caperet
Eliseu[m] p[ro]pheta[m] d[omi]ni q[ui] accusaverat [con]siliu[m]
suu[m] regi isr[ae]l s[ed] illu[m] exercitu[m] cecitate p[er]-
cussu[m] duxit i[n] Samariam cora[m] rege
isr[ae]l dicens Sequimini me et ondam vob[is]
vir[um] que[m] q[ue]rit[is] iiii Reg[um] vi. Iudith de-
risit Olofer[ne]m. Tu pulchra bona es i potens
i[n] o[mn]i regno Iudith xi. Ibidem xii. Que
ego su[m] q[ue] [con]tradica[m] d[omi]no meo &c. Cu[m]
rex darius vidisset Bel et tota[m] Bel
[con]sumptos s[unt] cotidie xii artabe simi-
le[?] modios similie et xl oves &c. Dan[ielis]
ult[imo] p[ro] i° Qui habitat i[n] celis irridebit eos.
Ap[osto]l[u]s scribens Corinthijs dixit Ad[?]
ei[?] i[n]ul[?] haurit[?] p[ro]ter ecclesijs 2a
Cor[inthios] xii° Et sic quantu[m] ad derisores

pz qz licet tu crustariis eius irridere
iniqz aut irritari ita tn qz sit cu mode
stia ad correpcoz iniqz z vtilitate ecce
ut pz ex auctoritatibz sup dictis. Hdigr z
cu tota sponsa sua ri debt i dne nouissio
ut dr prib xxxi. Cur irridebt tuc anti
xpos tanqz stultissios cu sint canes la
trantes ad sui initium cor eius estimantes
ac vani x z sue eccle insaniā no nouerunt
b pfuerunt ectie sibi apes ac leculo
obsruerunt nitendo cor irremaiblez cal
tatis stimulu calcitrare. h doctor euan
gelicus sup vnicus mandato.

Desiderium tpe ago septe propt
abstinē pm e a desiderijs secu
laribz q sunt mundi honores Lucc
apparuit gra salvatoris rc. Jt luc xvi. Qd
altu e hominibz abominatio an deu zin
a desiderijs nociuis q sunt dimitte seculares
pa Tymot vi. Qr volunt diuites fieri ic
him e a desiderijs carnalibz. Ro. xiii. Car
nis cura ne feceritis rc. Gall v. Qa facat
i carne rc. Jt tpe e sitis pa e desiderium
rei no habite z istomo tpalia mag ge
nerant sitim qz tollunt qz cupiditatem
augmentat ymo aqua corpal ht effectu
sui nisi interrupte tu iterata siti eptz re
dire bibere z aa accipitur sitis p desiderio rei
habite ad hendu eptz pferaig sed habentes
diu p gratiz sitiunt eptz hre p glazu. Vn
eccl. xxiiii. Qi bibunt me adhuc sitient
zo accipitur p apphensioe amati sicut sustentatio
z sic btu etnalr sitiunt diu. Qr go hubunt
h gratiz assumatez ul finale pseueraco
inicip sitiet pius. laqueado p tpalibz ul
tiando se p sepato tu sit in corde que
sua sufferret z est qz sonus furiens houez
salius in deu. Desideria scta dilatone ve
sunt si aut dilatoe deficiunt desideria no
fuerunt. Greg omel xiii. Jt Aug d v do
ecce vto. Cum desideria dulcis obtinet cito
tur datu vilescit pete que insta pete
do z querendo csat ut cupiatis sinat e de
qd no vult cito dare ut i tu discas mag
magne desiderare. Jt Aug sup pso. lxx
xvii. Qr desiderat z si lingua taceat cor
de cantat qui ea no desiderat quolz clore
it clamore auris homi feriat intz multy
e de. Jt Aug sup btu immaculati. Nes diu
cuius abest qd desiderat tanto exopitantes
desideria maiora. Jt Greg i mor. pale
tores voces apud secretissimas aures dei
no vba faciunt h desideria. etnu ei vim
siore petignit arde desiderij ma elamu
tes tiloq tacentes clamamus.

Descensio dna xi pz morte descendit
ad limbu ad liberatoz eox qui
inxta membru exsisteres de hoc
seculo tansierunt. Dyabolus qz du manu
ad eu extendit i quo nil iuris habebat me
to amisit in alijs ptatez. Alia caufa
quare xpus descendit ad inferos e
ut cauney eius dependes quedam fuit li
berandos eius hominis ac h sic i statera li
bei arbitrij positus erat ut posset ad vita
ascendere ul ad morte descendere put vel
let h pcto pacto sed alterum brachium statere
p omnis culpe depressu est ut certe in ymo
infini alterum vo i summi celi no igr pos
set ascendere brachiu i pfundo si depressum
nisi aliud brachium descenderet de summo.
Descendit igr deus usqz ad infimu ut hoie
ne captiuu eleuaret usqz ad celu. Tercia
ro e x descesoius ut sicut vmu erat lume
mundi p pncia corpale ita mortuis
eius lumen esset p deitatis maiestate. Quarta
ro est ut xpus hic exequeretur p effi
ciencia quod p passione meruerat sm
sufficiencia. Suo at meruit p sua pas
sionem sua satisfactoz z ianua celi apertoz
et io h duo efficit i descensu suo ad infe
ros qr p satisfactoz solutu sunt vincula
captiuitatis p apertoz ianue facta e illu
stro illuy carcerit z sm lucem exteriorem.

Descensio xi liberauit omnes qui incaritati sui
capaces ee poterant sed sti pres fuerunt
qui no ppe reatu psone h ppe reatu
nature detinebantur. Dampnati at hmoi re
ati capaces no sunt neqz paruuli i lymbo
qz de carpe x no sunt p fide ul fidei sa
cramentu. Dicendu igr qz aia xpi p tri
duu mortis sue cu sctis pribz i lymbo
fuit i bidi eius fuit latro cui dns dixit
hodie mecu eris i padiso z nomie padi
si vocatur ibi fruitio dei qz pacem passio
ni ipe latro qz qui erant in limbo vide
runt deu p essentia ad que infimu de
scendit xpus per sua aiam refudit i vtriqz sm cor
pus z aia. Dicendu e ergo qz xpus i i et
i duo tota erat i sepulcro h no totu et
tota fuit in inferno h no totu qz tota dt
psona totu vo natura. h Thos de vi thre
ke ew ca xxi Bequit.

Despectus sine grempny ne despi
ciatis hoiez auertere se a pcto ne
qz impperes ei memento qm omnes
corrupcoe sumus. Ne spernes hoiem i senec
tute sua eciam ex nobis senescunt. Eccl viij.
Noli despicere insidia pauperem neqz magnifi
care virum potorez diuitez. Eccl xvi. Jtez
Criss sup epla Heb h xxx. Contempne
diuitias et eris locupleter. Jt Seneca epla
ad lucilium. No sunt contempnenda qz pua
tu quibus magna constat vd puis. Demo
i puberis. Sunt plurimi q multa vba no
tiu contempnunt h ipa que exprimunt clamant sa
nant. Jt facile contempnunt oia qs ad
contemptu sui veniunt vos igr hre omni ro
tempne omia. h epla lxxxvij

Despectio despectio q ex malu
homini fit pro ptati habemus
laxare rex h regnum aut abner
ad ioab dr h igrus qz prolopa est

desperacio est dicit/ nullus igitur de debet 2°
cum recid. confitetur p̃a Tessimo Item contra iste
m̄ ꝯ eciam io Tho d̄n impugn. Jer. xviii°
c. Desperavimus post cogitaciones nostras ibimus
Certo se ponere in errore mali quod deum
in errore boni putat. Gen. iiii° dixit
Cayn ad dominum maior est iniquitas mea
quam ut veniam merear quod contra ps. misericordia
domini super omnia opera eius et iterum misericordia domini
plena est terra. Desperando ne peccati au
geamus providendum est prius peccatis nostris
ne desperando augeamus dantur enim nobis dies
mortis (?) meciri secundum Aug. in libro de utilitate
agende penitentie. Item latro agente petrus negante
in petro demonstratur quod nullus iustus non debet se
debere presumere/ in latrone nullum impium co
nsimum debere diffidere/ timeat igitur bonus
ne peccet per superbiam/ et malus ne desperet
propter multam maliciam secundum Aug. in libro de symbo
lo. Nemo desperet/ Juda traditore non tam
scelus commisit quam indulgencie desperacio
fecit penitus interire. secundum Aug. de utilitate
agende penitentie. Nemo diffidat neque ve
terum conscius peccatorum penitenciam domini desperet
nemo de misericordia summa si tu noveris
emendare delictum. Ambrosius super Luc. libro x°
Illius etiam omittat animas nostras desperacio
claudit spes aperit secundum ... latum quod ipse
sunt hec. Cris. de reparacione lapsi nullus de
sperare debet veniam eciam si circa finem vite ad
penitenciam convertatur unumquemque deus de suo fi
ne et vita presenti iudicat. Tales enim invenit
homo finis quemlibet quod non respicit
quales antea fuimus secundum quales circa
finem vite eius. secundum Ysid. de summo bono
libro iii° Penitencia sola est deluere culpam et
non desperare veniam propterea se metipsum punit
qui apud verum iudicem ad penitenciam non re
currit. secundum Aug. de vera penitentia. Desperacio est
quod correptus impudenter agit aliud et de
fendit/ cum corripit non tamen secundum impaciens
fert correpcionem secundum Ber. super cantica sermone l
x°. Dicit aliquis nunquam nolo sperare
in deum secundum non possum cor deum meum non me
audit/ ubi deus nescit quod pateris. laqueus
et causa tui laqueus igitur verecunda
tu causa ut in tua necessitate misericordia de
speres/ fac bene et opare iusticiam ut spem
habeas apud deum et non desperabis in tua bo
na cum opera sunt que spem faciunt/ mala
autem opera desperacionem expellunt propterea non
dixit propheta/ spera in deo et iusticiam tuam
secundum spera in deo et fac bonitatem et in hi
...h. Cris. omel. xxiii° Ib.

Detraccio. Uxor putifari pha
raonis impie detraxit ioseph apud
dominum suum Gen. xxxix Loca
ta est maria ad Aaron contra Moysen et
racione ethiopisse quam acceperat unde lepra per
cussa est Num. xii. Maledictus qui
percutit clam proximum suum Deut. xxvii°. Scribe
et pharisei iudei dixerunt samaritanum esse
demonium habere Joh. viii° peccatorem Joh. ix°
blasphemum Mat. xxvi° mendacem Joh. xviii°
Luc. vii° vorace gentem subversorem Mat. x
xvii° populi seductorem Joh. vii prohibentem
tributum dare cesari Luc. xxiii et multa alia
ut patet ex dictis eius evidenter. Item ps. xxviii°
Sepulcrum patens est guttur eorum etc. et ps.
Exacuerunt ut gladium linguas suas Mat.
xii° Malus homo de malo thesauro profert ma
la. Bull. vero Commune mordens ac
detraccio fugienda est propter duo primo quia prohibetur
deo Levit. xix non maledicas surdo nec
coram ceco pones offendiculum Glossa Surdo
maledicit qui absenti detrahit. Jac.
iiii° nolite detrahere alterutrum fratres mei qui
detrahit fratri qui iudicat fratrem suum detrahit
legi et iudicat legem. Secundo propterea mala que
ex detraccione veniunt/ que sunt quinque primum est quod
proximum quantum in se est detrahendo interficit
Levit. vii° Sagine omnis animalis non su
metis in cibum/ sagina comedit qui alienum
peccatum detrahendo delectatur. Sagittam est quam undi
que detrectans secularis occidit. Ber. in libro de cons.
de rat. Detractor et libens auditor utrique
dyabolum portant in lingua et in aure. Uno co
nvictus desinit detractore si detractum et li
bentes audientes non appellat tria lingua
Eccle. xxviii° lingua tercia multos commo
vit et dispergit illos de gente in gentem 2m
est quod corrumpit hominem ... Eccle. x° Si
mordeat serpens in silencio nichil minus
eo habet/ qui occulte detrahit. Tercium est quod red
dit hominem odiosum deo et hominibus prov. xx
iiii° Abhominacio dei et hominum detractor
Rom. i° Detractores deo odibiles quartum est
quod detractor mortem eternam acquirit prov. xxiiii°
Cum detractoribus ne commiscearis. Ysid. de summo
bono libro iii° non potest ille esse verus quod falsum de
aliquo profert secundum ille qui cito aures crimini prebet
Aug. de diffinicionibus. Oblocquium est absenti
detrahere et oblique mordere. Detractio
est omni vicio periculosa est. iii Aug. gl.
super illud ps. ... Persequentur me diligentem requirentes
nigr. ... membra detrahentes ... q. ... quia
... ... quod si eos carnem
... ... Item Ambro
sius de pa. Bilinguis serpens habere ...
... eo quod dyaboli ... aliud lin
gua loquitur aliud cor de me dicit. Item Jer.
in epistola ad Nepocianum Cave ne aut
linguam aut aures habeas prurientes id est
aut ne ipse aliis detrahas aut alios audias
detrahentes. Jer. ad Rusticum monachum In
gentium est cor dilatare et linguam per totum mundum
vagari. Item Hugo de sancto victore Detracto
est locutio ex invidia procedens bonum corrum
pens. Item Lincoln. dicto C xxviii° dicit

q(uod) detractor insanus indicaret(ur) et tamq(uam) sacri-
legus funibus vel catheis compescere(tur) et aspe-
ritate omni expelleret(ur) eo q(uod) ymaginem trini-
tatis deiungit. Detractores sunt spirituales i(n) s(an)c(t)i
op(er)a q(ue) fructus et arbores campulos p(er)el-
lus amputat et abscondit. **Detractor**
triplex e(st) q(ui)a s(ecundu)m p(rese)ntes de viciis s(ecundu)m e(st) ma-
la dicit de aliis 2m audita mala cum au-
gmento refert 3m e(st) illud libenter audit. S(ecundu)m
glo(sam) s(upe)r isto De rhente serte promo sic
nos multum docet distinguens h(ic) i(n) sex p(ri)m(u)m
e(st) occulta mala p(ro)x(im)i publicare, 2m e(st) audi-
ta cum augmento referre 3m e(st) crimen falsum
imponere 4m e(st) bonum occultum negare 5m
tum e(st) bona manifesta minuere. Sextum e(st)
bona i(n) mala (con)vertere. **Detractor** s(ecundu)m q(ue)sda(m)
e(st) p(ro)p(ri)a locutio de homine i(n) sua absencia et
h(ec) com(mun)i mali multiplic(i)o(n)e exp(re)ssi(us) mult(um)
in scriptura tamen porco serpenti. Canis p(ro)p-
ter eius (con)petentes famosiores latuit et tam(en)
supplere ad lim(in)e umbram et molendinum sic
detractor non detrahit sed(?) n(on) i(n) p(ur)gatorio
velud umbra pauperibus et n(on) (con)venientibus in
labore et c(on)tra illos ystori(?) tamen offenderet
s(ed) latenter. Unde ait Ver(?) Nolite s(an)c(tu)m dare
canibus. 2o canis lacerat sibi s(imi)les p(ro)strato(?) ab
exteris (con)formi(s?) et detractor lacerat et mor-
det fr(atre)s ab aliis p(ro)stratu(m). Unde ps(almus) xxxi(?) sic
Laudesemus(?) me canes multi 3o canis tu(m)
q(uod) molossi gregis dyaboli tu(m) (con)gre(gan)t q(uo)d
miteretur ip(su)m q(uan)tum ...? ut lacerat et
ne(?) mactat. Unde ecc(lesiastic)us dicit hic sagittis(?)
latia labia tu(a) q(ue) canes armifici i(n) marcel-
lis q(ue) dicant ut p(ro)v(erbiorum) 1o Insidiemur sangui(ni) ab-
scondamus tendiculas cum insonte frust(r)a et
h(ec) est una causa q(uare) i(n) lege e(st) esus sanguinis
p(ro)hibitus Levitici vij(?) sic p(ro)p(ter) actu(um) xv(?) et
p(ro)p(ter) id actuum ult(imo). Porcus canes et venefici et
adulteratores s(unt) (canes?) dyaboli venatores
inter sangui(ne)m a celesti Jer(usa)l(e)m excludendi.
Quarto rapiunt detractores porc(os?) p(ro)p(ter) q(uod) ...
crutes(?) edibiles(?) fro(n)tes ne dum (con)medunt(?)
fecit(?) p(ro)p(ter) sup(er)fluitate(m) aviditate(m) (con)sumunt (con)sumunt
alimentum ut d(icitu)r Ezech(ielis) x(vi)o c(apitulo) ubi paratur
pelide(?) de carne c(ar)nifici(?) p(ro)p(ter) aviditatem pe-
dibus (con)culcat utraq(ue) abarum. Unde ait ver(?) vi-
dete q(ui)a pluribus vero p(ro)hibitum margaritas
disp(er)gere ante porcos. 2o porcus p(re)eligit s(ecundu)m
tum (con)tinuatu(m) fetentia et dimittit p(re)ciosa
(con)tinuacio(ne) i(n) violencia, cum n(on) de detractor
dimittit flores virtutum p(ro)x(im)i et tacet extor-
dianos fetentes (con)tra(?) quibus semp(er) (con)mu-
tat p(ro)mi(s)s(is) rostro suo semper p(er) studia q(uia)
instar porci delectat(ur) in volutabro porcor(um).
3o porcus ut ... ... fedat os suum
eiusdem detractor de quocumq(ue) q(uo)d i(n) terra(m)
venit sine i(n) distancia vitia et fame ... no-
strat p(er)tranim ingeret et i(n) violencia v(er)itatu(m)
sordidate (con)sumit q(uia) procedit se statim excausu(m)
q(uo)d i(n) locorum venit dist(ri)c(t)e (con)g(re)g(a)re et h(ic) dicit
ex(?) spirituali q(ue) demones invidiarunt ut legio
demonum quos de demoniaco i(n) tim(ore) rema-
serant exeunt rogarunt ut mitteret eos
in porcos. Matthei viij, Marci v, Luce viij. Tercio
comparat(ur) detractor serpentibus p(ro)p(ter) tria p(ri)mo q(uia)
serpens affectat mordere i(n) abscondito ut
i(n) umbra mortis vel angulo sic detractor
mordet absentes ante p(rese)ntes amant se sollicitu(m)?
Unde eccl(esiast)i(ci) x(?) Si mordeat serpens i(n) silencio
nihil minus h(abe)t(?) qui in occulto detrahit. Sic
Dyabolus in sera(?) serpentis temptat Evam sola(m).
2a serpens serpentinus e(st) q(uia) repen(tin)o tortuose
incedit sic detractor a laude p(ro)p(ri)a detrahe-
re incipit dicit an(te)loquia ... bonum p(er)-
fecta extorquet diffusius (con)tinuatu(m) me-
dium moliatur ut ad laudem ... inquirit
ad detrahendi sed vel ex relat(u) vel ut eiu(s)
p(ro)p(ri)us amicus caveat h(ec) nequiter(?) vertit.
Ps(almus) c(xix)o. Domine libera animam meam a labi-
is iniquis etc. 3a serpens serpentinus e(st) q(uia) nume(r)o
dit t(er)ram (con)tinue ut p(at)z Gen(esis) iij. Cor-
rumpit(ur) detractor ad malum mundanum s(ed)
anhelat q(uod) diligit sem(per) terrestria et peni-
us. Unde comparat(ur) ciconie upupe talibus aviu(m)
in putredine delectatur et h(ec) videntur e(ss)e
de quibus Jer(emie) viij. Ecce mittam i(n) vos s(er)-
pentes pessimos quibus non e(st) incantacio et
p(ro)p(ter) toxica bestie illius pestifere legitur
adeptum s(ed) sup(er) tabula sua illos ve(l?) sic be-
neficio amat detestu(m?) absentem vel vitupe-
hac mensam indignam novit e(ss)e sibi. Hec
dex(?) evidenter sup(ra) vino malo.
Devotio. Devotio est cordis teneri-
tudo que q(ua)si defluit i(n) lacrimas
(con)pellit. Vel devotio e(st) fervor bo-
ne voluntatis que mens celare non valens c(er)tis
manifestat indiciis. Insup(er) devotio e(st) me-
dulla holocausti sicut i(n) qua holocaustu(m) s(ecundu)m
videt. Unde ps(almus) holocausta medullata of-
feram tibi h(ec) p(ro)pensius de vi(ribus)... cu(m) ar(ietibus) of-
feram boves cum hircis. Unde V(er)bi(?) sup(er) carnem hominis
ne(?) devotio in ...a aliqui ... ... si
absq(ue) (con)dimento spiritus (con)tinuet. Ibid(em) e(st)
unguentum (con)tricionis, e(st) unguentum devotionis
e(st) unguentum pietatis p(ri)m(u)m unguentu(m) dolo-
ris ... 2m temperamenti dolorem leniens
3m sanativum morbum expellens. h(ec) ille.
Devotio absq(ue) ... s(er)mo mittit(ur). Tob(ie)
xij(?) Opus ... et 2a i(n) mente ... semp(er)
lucescit. Levit(ici) vjo. Ignis in altari s(em)p(er)
ardebit, i(d est) i(n) corde fidel(is) (con)tinua devo-
tio. 3o devota salus p(ro)x(im)i accedit. Act(uum)
xviij(?) Apollo eloquens ... fuit s(er)vi-
loquens et docebat diligenter ea q(ue) s(un)t i(n) Johannis
(con)sciencia ... ... devotum i(n) minoribus q(ui)a i(n)
devotum i(n) maioribus p(ro)fessionibus inveniri.

Deus dicitur ex multis modis credendus
hic et fides mea testatur scriptura sacra
loquitur ex parte rerum ad ipsum recedit
aut scilicet quod predicatur creatura clamat racio
naturalis michil dictat. Primum igitur est deus fides
testatur quia fides catholica deum credit et deum
credit et deo credit ut supra. Tercio creatura clamat
mundi 2o deum ex scriptura loquitur quod ab eterno
usque in eternum tu es deus. Exodi iiio. Qui est misit
me ad vos. Racio dicit ex comparacione
rerum ad ipsam racionem indicat tamen verum ex
hoc quod necesse est suo comparatum nisi primo
de suo principali esse dat omnibus rebus esse
tamen quia si rebus se subtraheret de michilo
facte sunt in michilum fluerent. Unum sicut Christo
deum scilicet predicat Dyonisius esse superessen
tialem deitatem secundum hoc intelligere et Augustinus
2 non firmatur. Creatura deum esse creatore cla
mat. Creatura namque suo modo clamat quod ipse
fecit nos et non ipsi nos et sic in prima est
speculum est in quo relucet creator sicut in
ymagine creatura sicut speculum in quo creator
videtur. Ait apostolus prima Cor. xiii videmus
per speculum in enigmate. Sexto deum esse na
turalis racio dictat quia per effectum et cognitam
cuiuslibet in cognitam causam omne namque causatum
indiget aliquo ut sit et ita illud aliquo et
ita est vel in infinitum procedi vel est ibi
circulus vel pervenitur ad aliud quod non sit cau
satum et hoc est deus. Ergo plura vide
de veritate theologie libro primo capitulo primo. Deum unum credi
tur auctoritate Deuteronomii xxxii. Videte quod ego
sum deus et cetera. Et apostolus unus deus una fides. Ephe
sios iiiio. Illud credendum nunc quod in summo
de nulla pars fit adiecto ad sit omnino simplex
Divinitate quod contra quam homines malorum multi
plicantur sicut ydolatria per omnes dii gencium
demonia sanguinaria que tribuunt virtutem
carnalibus et humanis stultiis. Item anglis
homines secundum quod gulosi colunt ventrem. Philippensium iio
quorum deus venter est. Item avari Ephesios v
avarus est ydolatria servitus et cetera. Deum hic non
de pacis adoptare quod conveniens
quod divine bonitatis participes sunt per graciam provi
dencie vel doctrinae. Per quod Exodi dixi dii estis
racio inmaturaret sed dii deum ydola per
solo nomine quia nec nominis sed deitatis non
quemquam illud secundum V. S. Cap. 40. Item deus est summum
bonum et bonum solum primum nunc directionis
nec capabiliter. Vide ibi capitulo primo. Deus dicitur
pater multis pro eo quod gratia yconibus
dilectionem eius quibus exarrivit et
descendere. Ephesios v. Christum et pacis et
nos per quam adoptivit nos in adoptionem fili
orum. Ro. viii. Deuteronomii xxxii. Nunquid non
ipse est pater tuus qui possedit te et fecit
supple nunquam primum corpus creavit secundum

possedit sed creat ex rec sacramenti regeneracionis pa
per Ii. Videte deus pater domini nostri Ihesu Christi
et nos filios in Christo. Ioh. 1o. Dedit eis po
testatem filios dei fieri et cetera. Sexto gracie adop
cionis. Ro. viii. Accepistis spiritum adopcionis
Septimo glorie collacione. Gal. iiio. Itaque iam
non est servus sed filius quod si filius et heres per deum
id est per graciam dei secundum theologos de veritate theologie libro sup
remo. Cum sint correlativa pater et filius et
spiritus sanctus per capere eius credendus filium esse
per quem causis est patrem esse. Cognoscitur quod pater
quia est summe bonitatis generat filium essencialem
sibi cui genitus plenitudinem sue maiesta
tis. Aliquis est filius dei per graciam unionis ut
Christus aliquis per virtutem nativitatis ut Christus
ne scilicet deus per adopcionem ut sancti. Aliquis per crea
cionem ut quilibet creatura. De filio dei et de Ana
thasius in altercacione cum Arriano. Quod ipse
dei filius est semper quo tota cognitur.
Sapiencia qua cognitum disponitur. Utrum quia
disponitur per scientiam verbum quo perfecte perfecte
lumine dependente relucescit. Similiter et spi
ritum efficaciter ut cum dicitur ex consiliis de
spiritu sancto quem in summum ut cum dicitur natus de
virgine quam virtute essencie ut cum dicitur filius
de patre natus quam consubstancialem ut dicitur corpus
dicitur fieri de nichilo. Theologie cap. vo. Deus
per se amicus et in ipso non est amicus
sicut Cris. omelia 4o. Deus cum non est aliud
non est amicus publice dispensacionem dicitur
sicut Deus magis inspicit voluntates hominum
quam causas honores et plus caritatem con
cordie quam causam munera. Omelia 4 capitulo. Deus
ubi per xii. Deus dat nulli sibi bona
spiritualia sed primum per bonos. Omelia xii. Deus
publicato bona miseria que homo
facere dicitur ca. xiii. Deus liber
quam homines. Omelia xiiii. Deus magis
e hoie intra eius iudicia cognoscitur iusti
de omnium ignorancia in suscepit laude
quam qui non cognitum est hic est omni
xviii. Deus pater est ad puniendum me
retes quam ad puniendum dementes. Omelia
xlv. Deus quando dolet de iniuria
culpa non de sua iniuria gaudeat de
mo mitto non de suo lucro nec tamen compellit
ex magno dolore peccatores. Sed punire et
ubique quod omnes cupit salvare. Et sine
se bene facere. Omelia xlviii. Item Crisostomus
super Iudicum omelia ii. Unusquisque quod pre =

creaturis colit, quod semper omnia intuetur et diligit. Hoc ei deus est. Si quid illud est quod in dilectione laude gaudeas, hoc tibi deus est. Item Lincolniensis: Amando trina mordacitate homo recedit a deo. Hoc est deus hominum. Ibidem deus homo [illegible] diligentes se non propter se sed propter temporalia, [illegible] in spiritu est, fiunt dei in more suis temporalibus. Item Augustinus super Iohannem omelia xxxiii. Deus elegit nos quam primitus sua preveniente misericordia, non quam fuimus nos, fecit bonos. Item Iohannes epistola xv [illegible]. Deus creavit equales gratuita et dedit arbitrii libertate ut faciat unusquisque quod vult. Item epistola xxiii [illegible]. Deus dicitur habere oculos et membra omnia corporis humani sed per paraboliam.

Deus non est offendibilis, immo penitus impassibilis. Augustinus de verbis domini sermone [illegible]. Ad deum fugiendum est quam ubique videt, ubique presens, cuncta implet. Ibidem sermone xx. Deus inestimabilis est, ineffabilis et incomprehensibilis. [illegible] sermone lxv. Quare deus illa diligat et non illa et quare ille infantes [illegible] moriuntur, [illegible] non est hominis investigare propter abyssum iudiciorum. Ibidem sermone lxxiii. Deus dicitur habere oculos et alia membra non per naturam ad similitudinem sed per effectum. [illegible] super cantica sermone [illegible]. Deus vere apparet mentibus spiritualibus secundum varietatem desideriorum. Ibidem sermone xxxi. Deus est qui in natura sua ita est simplex ut non habeat partes, tam unum ut non habeat numerum, invariabilis, incomprehensibilis, ineffabilis, nec habemus verba quibus maiestati digne assignemus vel competenter diffiniamus. Ibidem [illegible]. Deus est presens omnibus per divinitatem sed non per gratiam; sanctis longe est ad tempus si non ex toto, et hoc per misericordem dispensationem, sed longe ab impiis per indignationem. Ibidem sermone lxii. Quale panis [illegible] oculo, ut talis appareat est deus. Ibidem sermone lxxv. Item deus est superior regendo omnia, inferior portando omnia, interior replendo, exterior circumdando. [illegible] super ecclesiasten omelia xxvii.

Deus [illegible] cum [illegible] qui legem suam spernunt et contradicunt [illegible]. Abiecerunt legem [illegible] blasphemaverunt, iratus est furor domini in populum suum [illegible] xv [illegible]. [illegible] eos qui in peccatis [illegible] Apocalypsis [illegible] Dedi illis tempus ut penitentiam agerent [illegible] qui temporalibus divitiis abutuntur. Zacharias [illegible] ira magna irascor ego super gentes opulentas [illegible] Iacobus [illegible] Iudicium [illegible]. Item Augustinus de verbis apostoli sermone lxxiii. [illegible] deus pro nobis, deus pro nobis ut redimeret nos, deus pro nobis ut iustificaret nos, deus pro nobis ut glorificaret nos [illegible] esse [illegible]

[illegible] esse [illegible] peccatores esse [illegible] ad esse [illegible] mortales.

Dyaboli sive demones [illegible] sunt [illegible] generis inimici, mente [illegible] in nequicia subtiles [illegible] per superbiam tumidi, in fraude [illegible] affectus [illegible] vigilantes [illegible] dormientes per somnia inquietare, morbos inferunt, tempestates [illegible] in angelos lucis se transfigurant [illegible] portant in ydolis divinum cultum sibi usurpant [illegible] magice artes [illegible] ad [illegible] sunt [illegible] insidiantur [illegible] pro subtilitate nature et hoc per [illegible] experientia [illegible] superiorum spirituum [illegible] naturalia [illegible] voluntaria. [illegible]

Dyabolus multis nominibus [illegible] quod [illegible] diabolus quod [illegible] defluxit [illegible] spiritualiter et localiter [illegible] Dyabolus [illegible] quod non [illegible] dyabolus [illegible] corpus et animam. Item vocatur demon [illegible] Item belial quod interpretatur absque iugo et absque domino [illegible] debet esse subiectus. Item belzebub quod interpretatur vir muscarum [illegible] sponso Christo. Item pythonius quod interpretatur [illegible] Dyaboli [illegible]. Item behemoth [illegible] bestia [illegible] bestiales. Item leviathan [illegible] peccatis [illegible] Thomas de [illegible] xxv [illegible].

Dyaboli [illegible] spiritualis et localis spiritualis [illegible] de [illegible] libero arbitrio [illegible] flexibile de luce in tenebras de [illegible] scientia [illegible] in pena de [illegible] in malo et [illegible] in bono et [illegible] in virtute [illegible] Locus eorum [illegible] religiosa [illegible] in medio [illegible]

Dyaboli sive demones non sunt in superiori parte aeris [illegible] in parte inferiori [illegible] nos [illegible] peccatum nature [illegible] in quo sunt [illegible] habet extendi [illegible] locum

medio aer sed aliquando ubi et partibus
comprehensi sunt ad temptandum, propter vero quemli-
bet infimum sed infirmum in quo prius fuit nichil
cessante eorum officio insimul tradetur et di-
cunt quod angeli prima die prius creatum fuit
ceciderunt et in eo decimo choro angelorum non quod
decem ordines angelorum fuerunt sed quod tot de
singulis ordinibus ceciderunt quot potuerunt
facere chorum unum. Hec ubi supra ca° xxxv°.
Dyabolus nocet homini multipliciter per violen-
ciam quamquam exterius corpus ledendo ut Job quam-
quam nunc membra ligando ut in alio respectu
et propter hoc datur proprius angelus bonus ne dya-
bolus ledat eos vel occidat. Item nocet per im-
pressionem ymaginacionum mala sugge-
rendo sed per ymmoderancia signa ad peccatum com-
movendo et ymmundas excitationes per obiectum fal-
sam formarum decipiendo. De hiis ex-
plicabit. Dicit quod dyabolus circumveniendo
nititur circuiendo tribulat. Qui seni-
tendo blanditur et minando terret et re-
spuendo fugit et permittendo decipit. Dy-
abolus impeditur in effectu sue malicie
multis modis, quamquam primum sic peccati im-
positum a deo quamquam per resistenciam bonorum
spirituum quamquam per libero arbitrium hominis
non consencientis quamquam propter peti abominacionem
et demones nobiliores non decrescunt
peccatum vilia, quamquam propter cautelam, quamquam om-
mittit unum malum fiet ut plenius faciat
dicunt quidam quod superatus dyabolus in uno
vicio ipsum victorem non possit amplius
temptare de eodem vicio. Alii tamen dyabolus
Alii dicunt quod superatus in vicio ullum de illo
vice possit amplius temptare. Augustinus dicit
quod superatus ab uno necesse decrescere
temptare. Dyabolus habet potestatem exercere
demagnatis artes triplici racione primo ad
fallendum fallaces sed egiptios et ypocritas ma-
gis vero ut quod ipsi per terrorem modum attrac-
tum quod consciencia confirmando predicant, tertio ad monen-
dum fideles ne sed tale quid per magno deci-
derunt cum videant et malos facere huiusmodi
tertio ad approbandum et discernendum paritatem fidelium.
Hec ubi supra ca° xxxvi. Dyabolus habet in suis
membris omnem speciem virtutis preter caritatem
ut puta ieiunium elemosinas oraciones pa-
ciencia paupertate et huiusmodi cautem ut sola
patet eius quod suos reputat superplene ipsum
vero. Hec. Dyabolus plus letatur de vulnere in-
feriori corporis et non conatur paucos ut plenius
peccet. Ibidem omelia xii. Hec. Dyabolus cum
manifestat vero ut pica decipiat. Ibi
omelia xxv. Dyabolus est dux hominum prius
sed pretimuit et non cui sed rex electus et
a se ipso constitutus super pica necio dicitur. Ibi
omelia xxxi. Dyabolus suggestio
in principio est cenis sed ipse attenuatur

ad eius resistencia et plus habet dyabolus timor quod dictus
Ibidem omelia xxxviii. Hec. Dyabolus humi-
liatus et nos aptius facere et fraude in-
struit nos vitis voluntate deceptos conspecti vi-
res accipit nos et nos inquiunt conludio
vincere ne potest in nostra voluntate, perlugit
desperacio remedium cum ipsum est sic sepcime
studium. Hec Jeronimus epistola lxxxiii. Item no-
vavit dyabolus ut nimium bonum spiritus
ut militis inquisitus ut draco ut sathan
ut maleus ut predixo ut belial ut ru-
giens leo ut leviatan ut thesaurum. Hec
omelia xxiiii. Item dyabolus est princeps mun-
di malorum amator mundi quia dicitur te-
nebre. Hec Augustinus de civitate dei libro viii°. Christus
unus est dyabolus sathanas qui omnibus
iniquis sed unus deus ipsus cui omnibus e-
lectis. Hec in libro in re. Item demonium meri-
dianum dicitur qui seducat simplices sub specie
pietatis. Hec Bernardus super cantica sermo xxxiii. Item
dyabolus dicitur homines mali trahentes
alios ad peccatum quod missio demoniorum fiant.
Hec Gregorius super Ezechielem omelia ix. Item quamquam tep-
tabit eum fine mundi et hominis cuiusque
vite. Hec ibi. C.
Dies. Dies diei eructat verbum id est
fidelibus dicit xpm ut audientes
eum ramanent sequendo, et nox
nocti indicat sciencias id est Judeus incredulis in-
fidelibus ut venient et eum apprehendunt, prose-
cuti fuerunt. Hec Augustinus super psalmos omelia lxxi. Item non
quod secundum tempus dicitur in quod fecit lucem
distinuit inter aerem et terram. Hec Beda. Legimus quod
per modum quod creato in quo sedent sed est tertium quod quartum
in quo aquilia et aquis vivunt et in aere
volitant quod sextum in quo terrestria et in aere
ex quo homo sed sanctificavit diem septimum in quo re-
quievit. Igitur septimo inquo sequitur quod re-
ietus. Hec Augustinus super Johannem omelia cxx.
Item dies xpus est duodecim apostoli xii hore
diei. Hec Augustinus ibidem omelia xlix. C xxxiiii
Nonus quod quatuor sunt in inmanente diei
naturalis ut dicit Martyn. Mane dicit cum genes
incipit ast sequentes in medio luce Hebrey
quod nocte. Item inchoat ecclesia medio sub
Dies prima resurreccionis domine ac-
tempore apostoli spiritus sancti gerere prosa. Sed
remissius peccatum et cetera. Et eum ihesus fuit ingressus
ad eos ianuis clausis. Hec Jeronimus epistola xc ma-
Item dies dividitur in xii horas sed pene
ior sit gaudium hominis exterioris in medio du-
gaudium sed in trinitate gaudium sed in patre
in filio et spiritu sancto gaudium de bono an-
geli gaudium de bono homine. Hec Lincoln
dictum xvii. Item cum videris tenebris pa-
ciatur occupare dignitate platorum qui
sunt ut stomachus in populo et membris di-

tur in mundo sentitur qr dies erit tendit ad
occasu hec crisostomus omel xxxiij d. et xxxiij
Vt ex natiuitate xpi lux orta e q̄ dure
ppha ad vesperam de montibus fletu etc. Cha
ne eu xpm vocat hic dies usq. i. tepo
re mundi fini instituti et error tene
bris obscuratu de qua et dicitur ad Aplos
ambulate du lucem hetis etc. Sol tunc obscu
rabitur i. noticia xpi silebitur luna non
dabit lumen suum i. ecclesia claritate sue san
ctitatis no demonstrabit stelle cadent de celo i.
qui videntur sancti videbuntur cadent de digni
tate celesti ad infirmitatem tenebrarum luciferum
sequentes h crisostomus omel lvij Est dies dicitur
mali p malicia et miseriam hominum h Augustinus
de ci dei li xxxiij Est dies in quibus male
vivi impossibile e vel aliter in longitudine
sed in amaritudine aie Bern super cant. s. xxx
Dies dnicus e octauus a creatione et nobis
in pacientis beatitudines aie et corporis h gregorius sup
ezech. omel xvij d. et xxij Est die octaua
circumcisio facta e. Die octauo xpus resurrexit
ad significandum qr i celo nec nubet nec
nubentur et qr in medio sumus corpore et aia
h Ieronimus omel xx Eccl. postquam dixeram s. du
gustinus no precedet nox. Diem dnicum no
no obseruantes q duplex pacuit primo qr re
lis et tua cumut de die dnico Ber p. Est
pacit cum dim prez illu die no obseruans
debite 2o qr die dnico ut quidam volunt
nascitur nobis dei filius et ut tenet ecclesia die
dnico resurrexit a mortuis et sic pacit cum
filio 3o qr dnico die spus sanctus missus ve
nit in discipulos xto s. lincon. die dnico
est ido equaliter medium et sic illu die s.
dnicum culpabilis de parus peccat cum uni
uersitate ecclie plus ubi mandatu tanti habet
Dies sabbati in die dnici transferri quid
causa prima e qr fuit prima dies seculi in
qua lux e creata ex potentia dei patris Ber
2o sic conueniens est ut nos spiritualem vitam
ducentes crescamus lux i. duo illo die magis
sciencia diuina deum nrm et aia e quod
verbum quo deus pr dixit fiat lux et facta
e lux. Tercio die a mortuis ad immorta
litatem resurrexit christus hiermonus Ve
spere autem sabbati cum in gene sic quod s. Augustinus
notat p hoc quod dicitur facta est lux et ubi illud quod
omnes exemplares ascendere quod notatur
p hoc fiat lux. Et tamen indicere i. obls sic
quiescere quod notatur in verbo dixit deus. Dies ergo
a resurrectio signat et efficit nrm spiritualem
resurrectionem et a morte culpe ad vitam gra
cie et nrm spiritualem resurrectionem a morte mi
serie ad vitam glorie debemus sequentes ad xpo
resurgere que sunt ipso sunt querere et diuina ssio
nis peccati ipa baptismo suscipe Tercia
causa e qr illo die spus sanctus corda di
scipulorum ad dimittenda cuncta peccati ad
dilectionem proximi et dei ignitis linguis ap

paruit act. 2o Dum complerentur dies pentecostes
etc. Et dicit Augustinus sunt i. pater et filius et spus
sanctus qui no poterit potent et beniuolent
hoc die dnico sabbati sit. Augustinus quod e
deo patri mundi formatori deo filio mundi re
formatori et deo spui sancto mundi conformatori
ciuitatis eius assignat. dicit lincon. qr equal
eum resurrectio et finale iudicium die dnico e
pris quia die assumpti in luce habuit die
spectum s. nocte. Cottinabit igitur ille dies
perpetua octaua i. quo s. plena beatitudo sola
opus erit perpetua dei laudatio Vij sente
ncie. Est sabbati ex sabbato Augustinus ad in
terrogaciones Januarij Ilege Benedictum i. in
mes septimum diem sine vespere ad dnicam re
quiem beatissima sine fine et sic dies octaua
post septimam hic coniunget requiem septi
ma hec doctor euangelicus lio ma decimo
Dilectio dei Ca. xviij
Datum legem moysi ait Ego sum
dnus deus tuus etc. et subdit faciens
mia in mille q. diligunt me etc. Exo xx
Dicitur vero principium et perfecto mandatorum
dei est dilectio vn moyses deut vj
xpus mt xxij mr xij luc x Diliges
dnm deum tuum ex toto corde etc. Sed mich.
placuit prophe dicit i. milibus arietum vel i. multis
milibus hircorum pinguium numquid dabo p.
primogenitum meum p scelere meo fructum
ventris mei p peccato aie mee Indicabo
tibi o ho quid sit bonum et quid dnus in
quirit a te etc. Mich vj Magdalene di
missa sunt peccata multa etc. luc vij De tuis
dilectoribus numquam xps petri ioh xxj
Quot Iacobus Diligimus deum quia ipse prior
dilexit nos Ro v Et quid petit deus
a te nisi ut diligas eum deut x Dili
ges dnm deum tuum etc. Id est ut cor tuum
no sit inclinatum ad ullius rei dilectionem
contrarium quantum ad deum ne dilectionis i. specie
mundi amplius quam dei no in honoribus no
in auro nec argento nec i. possessionibus vel vicis
no i. animalibus vel mancipiis no cornucopiis
vel vestibus no in filiis vel parentibus vel amicis
s. h omnia existimes tibi esse i. deo ut p
omnibus eum ames. Si autem in hoc aliquo
amor cordis tui fuit occupatus in ex
parte non amas deum p quantum cor
tuum fuit ad alia vel p tantum pre
minus e ad deum Diliges dnm deum tuum
ex tota aia tua i. certissima aiam hre debes
in veritate et firma esse in fide putas quod
deum p quem duas si etiam intellectus tuus
p seductionem alicuius doctrine peruersi ceperis
dubitare de substancia dei in tota aia
tua no diligis deum Et qui putat certi
tudines aliquid ipse vel angelica aliquid
intelligere vel diuinaciones aliquid de
nunciare ille no in tota aia diligit
deum. Sed ut diligit deum qui ex

bonum apud deum credit esse deum extra deum
credit nichil esse bonum, qui omnem veritatem
et omnem sapientiam credit esse deum. Diliges
deum ex tota mente tua i. omnes sensus tui
qui pertinent ad mentem deo vacent. omnis intel
lectus deo militet, omnis sapientia circa deum et in
cogitando ea que dei sunt tractat, omnis memoria ea
que bona sunt recordatur. tota mente diligit
deum sicut ait apostolus prima Cor. xiiii psallam
spiritu psallam et mente. Unde super Deut. xxxiiii omelia
Et Augustinus Ex toto corde i. toto intellectu
sine errore, ex tota mente i. ex tota memo
ria sine difficultate vel oblivione, ex tota
anima i. tota voluntate sine contrarietate. Et Ec
cle. in Qui diligit deum orabit pro peccatis et
continebit se ab illis. Diligere deum ex toto
corde suo nemo potest ad integrum nisi in celo
ut Hugo de sancto Victore. In dilectione vel amore
modus est non habere modum, tamen unum quod precipien
dum est quantum ipsum est bonum, et sic modo di
ligi deum propter caritatem et redempcionem. Unde ibi
deus vi. Quanto diligimus deum ex dilec
tione legis ostendes quia qui timet deum
replebitur lege ipsius et inquirit quod beneplaci
tum sit ei. Unde Ieronimus in epistola lxxxiiii. Di
ligere ex toto corde i. toto et pleno cordis
affectu ex tota virtute est ut non mori
pro eius nomine pertimescas quia fortis est ut mors
dilectio. Unde ibi Et Diligere totum quia est non
abducunt blandiciis non seducunt fallaciis
non iniuriis frangit. Unde Bernardus super Cant. sermone
xx. Et Dilectionis proximi signum evidentis
simum erat quod Abraham pro sodomitis solici
te orabat. Gen. xviii. Multum dilexit apo
stolus proximos et subditos qui omnibus deum pro
peccatis eorum ait Dimitte eis hanc noxam
aut si non facis etc. Exo. xxxii. Unde David
se diligere amicos in planctu Ionathe et
inimicos in planctu Saul ii Reg. i. Et fi
lium degenerem in planctu Absolon ii Reg.
xviii. Precepit Christus diligere nos invicem, ubi
Et dicit in hoc cognoscent omnes homines quia
discipuli mei estis si habueritis dilectionem
Ioh. xiii. Qui diligit proximum legem imple
vit Rom. xiii. Omnis enim lex in uno
sermone impletur Diliges proximum tuum etc.
Gal. v. Et diliges proximum spiritualiter nisi
in eo diligit nisi deum. Et dilexit Christus Iohannem
plus quam Petrum quia Iohannes significat vitam immor
talem et Christus magis diligit quod simus im
mortales. Petrus significat mortalem vitam
que peregrinatur a Christo quam Christus minus diligit
minus amat Christus nos miseros quam beatos
per Petrum figuratur miseria in qua plorant
[illegible] per Iohannem vero contemplativa quam minus
amamus quia minus novimus eam. Unde Augustinus
super Iohannem omelia xii. Et diliges dominum
deum tuum et diligere debes proximum tuum secundum
corpus sed inimicos non secundum corpus sed sufficit
quod non odias ipsos. Unde in epistola vii. Et dili
ges proximum spiritualiter nisi in eo diligit nisi
deum. Unde Augustinus super Ioh. omelia lxv circa fi.

Diligere deum est precepta eius servare. Unde Sal
vator. Si precepta mea servaveritis etc. Super
quo Augustinus omelia lxxxii in medio. Dilec
tio facit precepta servari an precepta servata
faciunt dilectionem. Sed quis ambigit quod dilec
tio precedit. Nisi precepta servet non habet quo
diligit, convincitur autem. Si ergo precepta mea serva
veritis etc. ostendit non unde dilectio generatur sed unde
monstretur quasi diceret: nolite vos putare ma
nere in dilectione mea si non servaveritis precepta
mea. Si ergo servabitis manebitis. Hoc est hinc
apparebit quod in dilectione mea manetis si pre
cepta mea servaveritis ut nemo se fallat di
cendo quod eum diligat, si eius precepta non
servat. Tanto autem eum diligimus quanto
precepta eius servamus. In quantum autem minus ser
vamus minus diligimus. Manete in dilectione
mea illa igitur qua dilexi vos quid est ma
nete in dilectione mea nisi manete in gratia
mea non igitur ut nos diligat prius eius
precepta servamus sed nisi nos diligat precepta
eius servare non possumus. Hec est gratia que
humilibus patet superbis latet. Unde ibi. Et
maiorem hac dilectionem nemo habet. Et
hoc quod Iohannes dicit in epistola sua ut quemadmodum
Christus pro nobis animam suam posuit sic et nos
pro fratribus ponere debemus. Unde Augustinus omelia
lxxxiiii in principio. Diligamus igitur invicem sicut
et dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis
maiorem hac dilectionem etc. eam quippe intendit
pura obediencia ut ei nos compare vel
[illegible] Ibi in fine. Iusti
[illegible] diligunt deum hoc est [illegible] ut alia preter
eum non computent bona quia ipse est. Unde
omelia xci in fine. Deus qui nullo corporis loco
discedit ab eorum cordibus qui eum relinquunt
moribus non pedibus et veniunt ad eos qui con
vertuntur ad eum non facie sed fide et accedunt ad
eum mente non carne. Ibidem omelia lxxvii.
Diligere se debent homines mutuo. Causa
multiplex quia omnes sunt membra corporis
unius Christi mistice. quia uno spiritu sunt vivifi
cati spiritualiter et vivunt quia una fide Christum et
unum baptisma receperunt quia unum habent patrem
et deum quia ad unum tendunt regnum. Dilec
tionem proximi suadet nobis natura nos septem
exemplum creaturarum. Iubente apostolo vii. [illegible]
[illegible] ut faciatis vobis homines et vos septem
[illegible] Diliges proximum tuum sicut te ipsum
[illegible] creature quia omne simile suo simili congau
det et omne animal simile sibi diligit. Ipse
[illegible] et diligere quod diligi [illegible] duplici
[illegible] quod diligimus [illegible] quod diligimus
[illegible] quod diligimus [illegible]
[illegible] quod diligimus [illegible]
[illegible] nobis obligamur [illegible]
[illegible] obligamur [illegible] diligimus
[illegible] nobis [illegible] diligimus [illegible]
[illegible] per dilectionem proximi efficimur imitato
res Christi. Ioh. xv. Hoc est preceptum meum
ut diligatis etc. salvatoris. Ioh. xiii.
In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis

dei contemplaverit Joh. pto Qui diligit
fratrem in deo manet et videt deum. Thomas
de vi. the. li. vto. ti. lx. xxxv. it. Diligere
amicum magis est debitum diligere vero inimicos
magis est remissionis pene meritorie et
ad aliam utilitatem valens pro quam magis valere dicitur
ad perfectionem maiorem est et virtutis quam magis
est generativa eo quod motus caritatis ad inimicum ma-
gis est victoria ad remissionem pene et hoc racione
difficultatis licet in amico sit magis merito-
rium vite eterne racione intencionis. Item inimicum
diligere est expressum signum caritatis quod amor
inimici naturaliter est vix et valde difficile est
nisi assit gracia per quam vincatur natura. Non enim
cuius iniuria facta est non tenetur reconciliacionem
primo querere ex debito necessitatis sed si
facit complet in hoc debitum perfectionis
ut est Ylius in racione ad reconciliacione
querere ut duplicem gloriam consequatur. Una
quia iniuriam passus est, alterum quia pacem prius
rogavit. Thomas de ve. the. li. vto. c. xxxiio.
Diligendus non est precium inspicitur precium sed
omnis homo inquantum homo diligendus est propter
deum. Deus vero propter seipsum. Et si deus sit homo
amplius diligendus est amplius quam se ipsum debet
deum diligere quam seipsum et amplius diligendus
est alius homo quam corpus meum quia propter deum omnia
alia diligenda sunt. Potest enim nobiscum alius
homo deo perfrui quod non potest corpus quod corpus
per animam vivit qua fruimur deo. Augustinus de
doctrina xpiana.

Dimissio. Dimitte nobis debita
nostra. Augustinus quest. ewangelii. Noluit
igitur quibus rogemus pecuniam dimittere
debitoribus sed quecumque in eum peccaverit, non pe-
cuniam dimittere illo porro iubente precepto
quo dictum est: Ei qui tecum tunicam tuam tollere vo-
luerit etc. Neque tamen necesse est omni pecuniario de-
bitori dimittere debitum sed ei qui reddere noluit
in tantum etc. ut velit litigare. Sicut ait dominus
ut ait Apostolus non oportet litigare qui vel
precium vel vicem pecuniarum debitum reddere
noluit dimittenda illi est duabus causis
forte non valet reddere vel quia non habet vel quia
avarus est alienere rei cupidus utrumque pertinet
ad inopiam. Nam ista copia est rei familiaris
sed animi. Quisquis ergo tali dimittit debitum
copi dimittit opus quod christianum operatur. Nec tamen
ista regula ut in animo sit paratus amittere
quod sibi debetur et si aliquid in hoc egerit ut ei
restituatur non modeste nec deus agit ut
debitorem pocius corrigat quam ut debitum re-
stituatur ipse dicimus quod peccatoris est habere
ut unde reddere poterit et non reddit. Item in
peccato. Dimitte nobis etc. non tantum de pecunia
intelligitur sed de omnibus que in nobis aliquis peccat
quod quidem peccatum si non dimiseris non posses
dicere Dimitte nobis etc. Augustinus de verbis
videtur fidelibus quam leges gentium pro exi-
gendis huius debitis sunt supplices et ve-
niales et culpabilis voluntate tempore sicut
istam cum autem potissime si plati et

alii sacerdotes quia pro plebe orare debent isti
sunt cum ceteris cupide sunt contrarii. Dimitte
nobis ut dicitur. Augustinus quod Crisostomus ait: Cum quis
ipse oraverit qui inimiciciam servat adversus al-
terum a quo forsitan lesus est sed et ipse oraverit
mereatur dicens remitto et non remittit sed et
a deo querit indulgenciam ut non illi indul-
geat. Sed igitur qui lesus est sed tamen orat deum
nisi indulserit ei a quo lesus est quomodo primus
orat qui non primus ab alio lesus non est sed ipse per
iniuriam ledit et generat similiter nolentes
dare veniam peccantibus in se fugiunt istam oracionem
orare stultum est. Et talis primus quia qui sit non orat
quemadmodum docuit xpistus non est ex disci-
pulis et non quia nec pater libenter exaudit oracionem
quam filius non dictavit cognoscit enim pater filii sui
sensus et verba non suscipit que usurpacio hu-
mana excogitavit sed que sapiencia xpisti ex-
posuit. Igitur oracionem quam dicere potes cum
memineris et pulsare deum non potes nec acci-
pies indulgenciam nisi prius indulseris ipse
ut eis in omelia xxiiii. Dimittere debes
delinquentibus propter tres causas prima propter di-
vine voluntatem que potest cognosci duabus racionibus.
Primo per eius mortem ipse enim mori voluit pro
nobis ut daret nobis exemplum dimittendi.
Thimotheus ii. Dedit semetipsum pro nobis etc.
Secunda racio est propter suam comminacionem. Matthei xviii.
Omne neque omne iam datum dimisit tibi etc. Tercia
propter nostram utilitatem que duplex est. Primo
si dimiserimus proximo dimittet nobis peccata
nostra. Matthei vi. Si enim dimiseritis peccata hominibus
secunda quia si dimittis iniuriam unam dimittet
nobis centum exemplum illud Matthei xviii. cui di-
misit dominus decem milia talenta si ipse dimi-
sisset centum denarios. Tercia causa propter terri-
bile iudicium dei si non dimiserimus ut patet
Matthei xviii. Iratus dominus tradidit illum torto-
ribus etc. Si namque quod in nobis committitur ta-
liter debemus dimittere eo vel que in deum sit
commissa cum magna discrecione non tamen sic
pro nobis possumus relaxare. Gregorius in xxx.
in q. in quarta. Et huius dimittere debes
et quia inopia inesse facilis est etc. Matthei vi. Hec
verba sed de solo dei respectu et deus ex se
prius quam rogetur a vobis dimittit vobis. Et at-
que vos veniam non degnetis prius et tamen dubi-
tacione eis rogantibus. Crisostomus omelia xxvi.
Dixit. Matthei xviii. dixit Petrus ad Ihesum domine
quociens peccabit in me frater meus etc. Ieronimus super
xviii. Si peccaverit frater in te increpa illum etc. Ieronimus
Haymo. Si frater in nos peccaverit possimus
ei dimittere primo ne te hemus ut ei di-
mittamus. Si autem peccaverit in deum non est
nostre potestatis sed in dei arbitrio consistit quod
scriptum est. Si peccaverit vir in virum placari.

Discordia. Ecclesiastici prima duarum etc.
sed Discordia est cordium sive

mencium separatio dissensio que quidem ab alio in hiis que sunt in animo de quibus nocive. Unde discordia discordiam faciet. Discordia caritatis est peccatum mortale dummodo quis scienter et ex contentione dissentit quando ab alio in hiis que pertinent ad honorem dei vel utilitatem proximi quia tunc directe opponitur concordie que est effectus caritatis ut dicit thomas 2a 2e q. xxxvij ar. primo. Sed non pertinentibus per intencionem mala actio dicitur inter alios discordia voluntatum sed tamen quilibet intendat bonum divinum vel bonum proximi ut unus existimat hoc esse bonum et alius forsitan habet opinionem aliam tunc non est peccatum nisi fuerit veniale quia non repugnat unitati caritatis que est unio voluntatum et non opinionum quemadmodum accidit inter paulum et barnabam adinvicem discedentes Actuum xv. Ergo divina forsitan providencia vel ex infirmitate humana. Non est igitur talis discordia caritatis expulsiva nisi cum de bono fuit pertinacia vel cum errore [illegible] ea que sunt de necessitate salutis accidit et discordiam esse quandoque peccatum ex parte unius tantum ut cum unus habet opinionem veram alius scienter et ex contentione resistit. Quandoque est peccatum ex parte utriusque ut cum uterque scienter et ex contentione resistit opinioni quam estimat esse malam et aliam meliorem. Oritur discordia ut plurimum ex superbia. Superbus enim nescit quomodo alicui subiici. [illegible] Invidia quia dum appetit aliis potencior atque sapiencior sive excellencior apparere aliorum operibus dictis et voluntatibus [illegible] ex intencione contraria assentire. Discordes tamen dum nullum boni operis sacrificium immolat deo quamdiu a proximo caritate discordat. Unde Gregorius in pastorali. Melius est enim [illegible] cum [illegible] discordia [illegible] Ambrosius libro de patriarchis [illegible] discordie est aliquid ex communi [illegible] tempus [illegible] bellum gerere cum [illegible] familiaribus [illegible] Seneca [illegible] nisi ante discordia [illegible] Gregorius super [illegible] fere [illegible] etc.

Divicie [illegible] apostolus perdidit aurum argentum etc. [illegible] Sed divites sunt non eis immunis etc. [illegible] locuntur [illegible] et dixisti non [illegible] Ecclesiastes [illegible] ubi multe sunt opes ibi multi qui comedunt etc. [illegible] divitiarum [illegible] nobis [illegible] vel [illegible] potestis deo servire et mammone [illegible] Sollicitudo seculi et fallacia diviciarum suffocat verbum [illegible] Ve vobis divitibus qui hic habetis consolacionem Luc. vi. Stulte hac nocte animam tuam repetent a te etc. Luc. xij. Sunt autem

divites et plorate etc. Iacobi v. Divites [illegible] abusio magna [illegible] Augustinus de xii abusionibus. [illegible] est quod [illegible] homines victu et vestitu [illegible] regni celestis [illegible] et [illegible] Sed quid igitur cupidi divites [illegible] divicias distribuendo egenis [illegible] non vendere nec emere [illegible] medico [illegible] maledicti [illegible] benedicto [illegible] vos [illegible] in nomine domini. Infelices sunt [illegible] divites qui [illegible] Augustinus. Divites et magni [illegible] magni [illegible] divites [illegible] superbi et [illegible] Augustinus [illegible] superbia non nocebat. Divicie [illegible] divitiarum [illegible] divicias [illegible] non potestis deo servire et mammone. [illegible] divicie [illegible] egestas [illegible] facit [illegible] Idem epistola ad [illegible] Aurum et argentum [illegible] ad duo bona [illegible] bona [illegible] mala [illegible] abusio mala [illegible] peior [illegible] filii Adam [illegible] Aurum et argentum [illegible] rubea et alba [illegible] Seneca epistola xvij [illegible] divicie [illegible] Augustinus ad [illegible] paulinum [illegible] de officiis libro primo [illegible] Ambrosius.

Divites solent [illegible] divicias male [illegible] Luc. xvi [illegible] ut ille dives [illegible] bona sua Luc. xvi [illegible] mala [illegible] Luc. xij [illegible] ut adolescens [illegible] abiens

luc. xviij. capitulo vi. et capitulo x. Ad sui perpetuo periculose
sunt acquirende, quia multa mala que non sine pe-
riculo fiunt mendacii periurii fraudes et dili-
gencie. proverbiorum xxviij. Qui festinat ditari
non erit innocens. Ad 2m quia male usi sunt
in gula et prodigalitate. exemplum filii prodigi
luc. xv. Unde eccl. neo led. non a pessimo di-
uiciarum sequela est luxuria uel crapula
fiunt iniusti arrogancia superbia. Ad 3m quia in-
miserabiliter usi. Ad tercium peccatum in mala re-
tinendo ut faciunt dampnabiliter custodientes
pecuniam bladum vestes ad certa tempora in
uestionem sue dampnacionis ut qui colligunt li-
gna ad pessimum comburendum. Unde Jacobi v.
scribitur. Agite nunc ut o divites plorate ululantes
et capitulo vi. non potestis deo servire et mamone. Glosa de-
nique servire deo negare. Ad quartum
quia hoc plerumque nimis diligendo eas. ecclesiastici v.
scribitur. Qui amat divicias non capiet fructus
ex eis. avarum comparat avi custodienti cumu-
lum seminis qui nichil inde gaudet sed latius ad
usum aliorum custodit sicut facit qui spoliatur
tal divicias. ecclesiastici ij. et alibi laborare
in sapiencia et doctrina et sollicitudine etc. Omnia
ait doctor post Augustinus de verbis domini sermo xxxv.
de mamona iniquitatis. Iste ait divicie
ab iniquitate vocate sunt divicie, habes illas
non reprehendo, hereditas venit pater tuus
dives dimisit tibi, honeste acquisisti domum
laboribus plena habes domum non reprehendo
tamen dico nolo illas dicatis divicias. Nasci tu
dicas istas divicias amabis illas, et si
amaveris illas peribis cum illis. Perde ne pe-
reas noli appellare divicias quia vere non sunt.
Quales sunt quia quales latrones timentur et sunt
ille vere sunt divicie quas habentes perdere
non possumus vide dubitas. Tezaurizate vobis
thesauros etc. Tales eme divicie que eas
erogantes divicias vobis que vos nuditati
restituunt. vobis dico in mamona iniquitatis.
Audi psalmista. Domine eripe me de manu alie-
norum etc. secundum Augustinum ibidem.

Doctrina. Doctrina ergo audienda est
quia tali[illegible] per vera ait xxx. capitulo. Am-
bulate sicut qui veritas est Johannis xiv.
Ego sum via veritas et vita, et Johannis
xvij. Verba que ego locutus sum etc. 2o quia
eterna. luc. xxj. Celum et terra transibunt etc.
Jtem Apostolus prima Cor. ult. Qui non amat
dominum ihesum christum etc. unde Johannis et xxxiij
qui me diligit. Qui eos non fuerit secutus doc-
trina domini nostri ihesu christi sit anathema mar-
anatha i. usque die iudicii. Jtem ambro-
sius. de vidua non adventa que vos non
docuit in me dampnamur quia fidelibus vivere
christus non quia doctrina et veritas sunt in venali
xxx. xxxviij. levitici viij. Doctrina apostoli
cum confirmata fuit multis, primo auctorita-
tum testimoniis ut apparet cuilibet per uni-
versum etc. Actuum ij. et iij. 2o vite aposto-
lice exemplis Rom. xv. non enim audeo

loqui aliquid eorum etc. 3o tollerancia mortis
Actuum suo validus etc. ut testes etc. Gem. martyrib'
apostoli. Illi autem profecti predicaverunt etc. cum
domino Actuum viij. xiij Domini quod per impo-
sicionem manuum apostolorum dare Spiritus sanctus etc.
Sermo domino attestantibus cunctis. Actuum
xix. Jhesum scio et paulum novi etc. Sermo
persecutorum conversionibus ut pauli. Actuum ix.
Doctores sunt cavendi quia dicunt et non faciunt
christus ait vobis est. Sal terre Super quo
Augustinus hic ondit doctores fatuos esse in-
dicandos qui bonorum temporalium copiam secta-
tes uel dampna metuentes amittunt eterna
que non dari ab hominibus possunt nec auferri. Item
si vos per quos condiendi sunt populi metu perse-
cucionum temporalium amiseritis regna celorum
quasi eminent homines per quos a vobis auferetur
error ceterorum igitur ad nichilum valet sal infa-
tuatum non ut mittatur foras etc. sed etc. ibidem
sicut et super eodem textu. Doctor igitur omnibus
virtutibus debet esse ornatus. Debet esse pauper
ut avaricia libera voce astringat. Et esse
suspiriens et lugens si non sua uel aliena
delicta ut confundat eos qui numquam penitent. De-
bitur plus quam peccant ne plus quam plorant
et paucitatis qui peccatum iustum suspiret et plangat
ut per hoc ondat quam graves et periculoses
et multi ille fidelibus. Debet esse esuriens
et sitiens iusticiam ut pugnet contra bona opera
uel lectiones fiducialiter, fidei et per penitenciam
flagello valeat exercitare magis exolu-
mus? quam vere. Debet esse mansuetus ut magis
indulgendo quam vindicando regnet cecitatem
ut magis amet quam timeatur. Debet esse mise-
ricors aliis sibi austerus ut sibi quidem grave
esse mundo corde ut non sorum non seruisse
de mundo. Bernardus cum eclus quanto mundior
fuit tanto longius videt sic ecclesia quanto
longior fuit a sollicitudine mundiali tanto
amplius deo appropinquare. Cuius autem cardis
oculus mundi conspicit celestia. Debet non
per videlicet sic autem pacificus ut totam eccle-
siam una sit una ubi autem concordia non est
nec oro illic exaudit nec oblacio suscipitur
quia nec ibi deus est ubi discordia dicitur. Debet
ac paratus esse ad passionem non una gloria
defectivum martirii huius sed constancia sed
non operit miles deus paratus ad bella qui au-
datur per eo quam si quis exortis. Debet igitur et
optimum sibi et totum populus deo confidere
magis videndo eum quam audiendo. Ita pa-
ra el. xiij Doctor si medicus sit unice
et dolorum et medicina fiat in anima sua ex
si salvet ecclesie statum sive ad tempus respi-
ciat aliorum sive ad inimicum, tunc et si fit
legis difficile aliquid contineri ad si

de xpi in principio multa patent ab eis na
qui lassato dyabolo et devicto presenciam
eorum minima et relinquente corda fidelium
et iam non habentes virtutem amplius eos amare
accedere gratia dei querebant ad xpm Si
igitur meretrices fuissent doctores iniurias quas
fuerunt passi a laycis numquam eos per modum
docuissent numquam eos ad fidem xpi libenter
recepissent sed numquam tam frequenter doctores of-
fenduntur a laycis sive iuste sive iniuste quam
dyabolo procurante occasiones si meretrices fuis-
sent ire et dolore totam plenitudinem ecclesie vii pa
xvo C de bi. Doctrina viri per pacientiam noscitur
h Cris omelia xviii super Mat. na xxvi si [illegible]

Docere est in hominibus reprehendere mala car-
nalium et terrene defectus medicos sanitatem in
medicinam reducere et reparare in spiritibus quasi quedam
modo si collegerit herbas de agro terrene
convaluerit. Vide igitur quod doctrina similis novas
non inducit sed oblitas quamvis fuit ad
medicinam reducit. Ergo igitur sicut humanum ta-
tum habet virtutem omnibus sanitatem prestans quia age-
bat et demus eam eorum spiritus vivimus non in
animabus sanatis sed cordibus operans. Cris.
super Mt xv. Qui facit et docet vere ille docet
qui autem non facit et docet non aliud docet sed se
ipsum condempnat; pluris est enim facere et non do-
cere quam docere et non facere. Qui autem docet non
facit neminem corrigit sed multos scandalizat
et deum blasphemat. Cris. omelia v. Verum
tamen vera doctrina a talibus est audienda et precep-
tum est colenda sicut solo fodiendum aurum de terra
apud colligendum flores de spinis. h Cris.
omelia xl. Ex integritate doctrine reprehen-
dere aut quomodo non retundere robustoris ig-
no veritatis et misteria publicare et ex ex-
cursionis xpi ad dyabolum temptatione. Hec
Cris omelia xxxvi. Doctores vel prophe-
te falsi pseudoprophete ypocrite specie reli-
gionis pretendentes signis ypocrisis homines
a fidelibus refutandi sunt. h Cris omelia lix.

Doctor fidelium solus est deus quia omnis ho-
nestas veritatis doctrina (?) Si enim homo homines
omnes homines discerent quam habent doctores
unum quod non homo doctor sed deus multa quos docere
potest non discitur homo hominem non intellectum
docet doctrina enim contra habet officium sed eum
docet invisibilis doctrina disciplina ge-
neralis spiritualem scripture enim verbis homo que
tu erudieris docere et h Cris omelia xli. Iste
nos docet quod aliquis dedit legem alius docet
legem ipse illam docet qui illam dedit et ipse est
lingua ipsius non in corde docet legem
sed docet de sapientia legem et manifestam legem
vera percipit. Hec Aug. super Ioh. omelia
viii. Et scribit ipse nos docebit omnia
[illegible] spiritus assistit cordi audiencium docti-

orum est sicut doctoris et sic magister est qui docet. h
Cris omelia ii. Doctores virtutem impedientes
periculum maximum incurrunt. Unde Luc. vi. Dixit xps
de expellentibus verbum dei: Dico autem vobis quod
sodomis et gomorre remissius erit in die iudicii quam civi-
tati illi. Ve tibi Corozaym. Et dixit Iohannes
Ihesu. Quid vidimus quendam in nomine tuo eici-
entem demonia qui non sequitur nos ait ix Luc. ix.
Et apostolus ad Galatas: Qui vos perturbat por-
tabit iudicium quicumque est ille. Gal. v. Et verbum
dei non est alligatum ii ad Thymotheum ii. Et
petrus apostolus in ordinacione clementis ait ei
quis. Clemens constituit doctorem virtutem pre-
cat in xpm et precepit omnibus predicat dei ver-
ba eciam audebit. Et Greg. super illud Cant.
v. Neque suscitetis sic ait. Qui doctores ce-
lestibus interitos mysterium presumit et virtutes
quas habere debent amittere perdunt. Et nota
in pal. xiii de vindicta capitulum de Ieroboam
rege Iuda Abia predicante ho-
mines dixit Ieroboas et Abia mulier in presen-
tia ex quo impedimentum verbum dei. ps. xxxviii.

Doctor et doctor illud agere
sed ut non solum intelligatur verum et libenter
et obedienter audiatur. h Aug. li. ii de
doctrina xpiana. Quibus nec de divinis non de-
fiat deus habet et non dicitur nisi habet quo li-
endus est. h Aug. ibidem. Tamen quamvis mag-
nificum potest vocari bona docendo impediente
non veniendo nescium tempore impediente
[illegible] neque enim ipsa in divina sibi tollerantia vel
sufficit neque tollerancia sibi mandatorum
h Greg. super illud ps. xvi. Doctrina viri per pa-
cientiam noscitur. In philozophia al quendam
vero ypsos liber ii. ethico 4. Sicut si doctor
nos officium usurpat quod destruam anchoratice
nam sibi edificat quam docere alios neglig-
it. ipsi non dedicare amat. h Beda de te-
plo Salom. Docere sacerdote in ecclesia non
clamore populi sed gemitus suscitetur lacrime
audiencium laudes eius sint sicut scriptum
lectione audivi sic. h Ier. epistola xxxiii.

Dominacio. Dominacio ne-
cessaria plurimis esse in populo ubi ii pa-
ralipomenon scribitur quod dilexit deus dominus
volens ab eis in eternum honorem exercitus
Et fide dedit Centurioni in lege gentili-
um. Et a Nycodemo Iosephum voluit sepe-
lire. Ioh. xix. Et carnalibus et effectus vi-
debitur obedire dominus unus carnalibus ut sal-
vatus est simul presente. Sit Rom. xiii. Dixit
omnis potestatibus sublimioribus subdita sit.
Et i Pet. ii. Subiecti estote omni hu-
mane creature propter deum et ii Tim. [illegible]

Et quicunque sunt sub iugo sunt etc. Et Tytum
Dominos suos sub subditos esse etc. Et Actuum x.
Petrus Cornelium adiunxit baptisavit et de fide
instruxit etc. Quod quidem duos versus xi non esset
dispensabile cum dominus secularibus voluntatibus
necesse legittime utendo. Concordat beatus Am-
brosius xi q. iii. Si tributum, xxiii q. viii. Conve-
nior. Et Augustinus xxiii q. i. Nabuchodonosor. Et glo-
sa super Rom. xiii. Item seculares debent
compescere quemcunque preceptum et respicere dominium suum
Et dicit Augustinus di. ix. Quis legibus im-
peratorum. Et notat Augustinus de concordia veteris
et nove legis quod reges utantur non potestate
eorum quam memorat apostolus Rom. xiii. quod
sunt ampulis spiritualibus et eternaliter. Dominus
secularis debet regere ad regimen subditorum
Job xxxi. Si contempsi subire iudicium cum
servo meo et ancilla mea. Secundo subditus tu
tempore non presumat quod Ephes. vi. scribitur unus-
quisque quodcunque fecerit bonum hoc recipiet a
deo etc. Et vos domini facite illis secundum suis eadem
secundum obsequia vestra remittentes minas scientes
quia illorum et vester dominus est in celo, et personarum acceptio
non est apud deum. Tertio suos fideles tenere di-
ligit. Ecclesiastici vii. Servus si sensatus sit, est dilectus
ut anima tua, et x. scribitur. Si quis suorum et maxime
domesticorum curam non habet etc. Dominus tempora-
libus Christus rex continuis et ex fide catholica
tollerans pre credebat sed quia Christus quod est deus
potest et dominus voluit nasci quam magis dominium
seculare florunt ut patet Luc. ii. Exiit edic-
tum a Cesare etc. Secundo quia Christus potuisset dominari si
voluisset super omnia regna mundi noluit
nec minime dimittere dominium seculare Matth.
viii. scribitur. Filius hominis non habet ubi caput suum
reclinet. Tertio quia Christus ut seculare dominium re-
dderet integre ad divos seculares fecit sacer-
dotes templi sui de suis spoliavit ut patet Matth.
xxi. Luc. xix. Matth. xi. Joh. ii. Dominus eiecit
de templo. Quarto quia Christus per se et per suos pu-
rum a grege solvit tributum Cesari ut patet Matth.
xvii. Quinto quia Christus dedit iudicium summe
antecessori quod bona Cesaris facerent ex summa
obedientia sibi danda ut patet Matth. xxii. Reddite
que sunt Cesaris Cesari etc. Sexto quia Christus tenens
principes durorum secularium primum firmavit
et in obedientia faciendum illos militer instruxit
ut patet ex dictis eorum et scriptis apostolorum quos
sui dixit per ecclesia di. ut patet per ysidorum xxiii
q. v. Principes inquit secularis nonnunquam
intra ecclesiam potestatis adepte culmina tenent
ut per eandem potestatem disciplinam ecclesiasticam mu-
niant, ceterum intra ecclesiam potestates necessarie
qd sunt non essent nisi ut quod non prevalet sacerdos
efficere per doctrine sermonem potestas igitur imperet
per discipline terrorem. Sepe per regnum terre-
num celeste regnum proficit ut qui intra ec-
clesiam positi contra fidem et disciplinam agunt
rigore principum conterantur, ipsam ecclesiam

disciplinam quam utilitas ecclesie exercere non
prevalet, cervicibus superbiorum potestas principalis
imponat, et ut venerationem mereatur virtu-
te potestatis impertiat, cognoscant principes
seculi deo se debere rationem esse reddituros
propter ecclesiam quam xo. tuendam suscipiunt, nam
sive augeatur pax et disciplina ecclesie per fide-
les principes sive solvatur ille rationem ab eis
exigit qui eorum potestati suam ecclesiam credidit
xxiii q. v. Principes. Dominum caveant
ne a tramite legis dei declinare videantur
quia Sap. vi. scribitur. Quoniam iusti in maga
iustitia adversus eos quod se angustiauerit.
Et ibidem vi. Iudicium durissimum hys qui presunt
fiet. Dominandi habere potestatem nec presen-
se dominos ipse non habeat, veniat rigore de-
fortitudinis, sed Hely sacerdote sciens fuisse
comprobatur quam dum senectute iudicio potestatis
filios non cohercuerunt eorum vindictam dominus
vero operarentur illi ferociter impunitus non
pepercit. Tamen igitur necessaria hys qui dominantur habere
cap. est. Virtute scilicet ordinationis et amore ut do-
minus diligatur et metuatur et diurturnitatem mi-
nime constare potest, per lenitatem igitur et affa-
bilitate provenit ut diligatur et per iustitiam
vindictas non proprie iniurie sed legis dei studi-
at ut metuatur propterea Deuteronomi pender-
e eo ipse dominus adhereret dei quatenus tibi diu ut deus tu
constituit quod ad portandum nebarum omnis qui prin-
velut servorem soliditatis parvulus cum
nisi sciens sunt cum fervorem habeat, pro
luxus ad omnibus ad terra delabitur, sic et prin-
ceps nisi suo creatori adhereret pereunt ipse
et omnis qui concupiscit vicio cito delabitur. Quinto
namque per dominandi officium plus deo appropinquat
eo dum impositus sibi dignitatis honore de-
terioratus fuit, ergo ipse est cum accepto ipsi dona
tu familiaribus dei laicalibus utcumque. Saul
vero filius Cis postquam regnum adeptus est propter
per inobedientiam superbiam deum offendit. Roboam
Salomonis patris regnum occupans ad idolatriam
cultum declinavit tributum in patre. Cum autem dei
deo adherentes in sublimiori statu ad perfec-
tionem maiorem creverunt, quippe vero per superbi-
am dominationis nec dei viam perfectionis, non de e
potius et adhuc ipse deus clemat de stirpe
egenum et sedere facit ad principibus seculi et po-
tentes deposuit de sede etc. Et Augustinus xii de
Abrahamo. Dominum dicit honestas abu-
sione vero aut nemo dominus nisi deus Hester
omnes xxxiii. ff. Domini disciplina commo-
ribus familie prevenditur quod non potest dominus bo-
num habere opinionem qui malam habet famili-
am ibidem v. ff. Dominus est diligere
suum propter quem naturam et suum est tenere

dammi ppt diuina ordinacionem ubi omel xx
ij h. Diuicias exhonorant qui sine diuiciis
ibi omel xxxv. Et Jeron. in epla ad pau
linum c.o vlt. Antiquum dictum est auaro de
esse tam quod habet quam quod non habet. Credenti
totum mundum diuiciarum esse infideli autem obulo
indiget. Et Crisostomus diuicie tue non sunt meus sed de
de cum nos dispensatores diuiciarum sumus vo
lunt esse non domini. Et Augustinus xxxxvij epistola
ad macedonium Si diligenter intueamur quod scriptum est fideli homini totum
mundum diuiciarum esse infideli autem nec obulum
sufficit nonne omnes qui sibi videntur gaude
bunt quesitis eis quam vti nesciunt aliena
possidere quoniam hoc enim rite alienum non est quod
iure possidetur hoc autem iure quod iuste hoc iuste quod
bene omne igitur quod male possidetur alienum est
male autem possidet qui male vtitur Justicia
inquit neque male habet et qui non diligit non
habet pecuniam vero et amat male habet et a
bonis tanto melius habetur quanto minus amatur
hic ille Jeron. in ij q. primo c.o. Domus decani
ply ubi diuicie habitant.

Domus. Domus dei militans secundum po
tenti modum machina Baruch iij
O Israel quam magna est domus dei et
celestis patria ancilla potest locorum sed in hystoria
zo domus dei dedicacio ypsius lx. Domus ma
teria ubi habitant te xto cum hominibus instit
siciis de Cantica in litteris ecclesia Timotheus ij
in magna domo non solum sunt vasa aurea
et argentea. glo. i. electi et reprobi Beati
qui habitant in domo tua domine dicitur scilicet
Septimo autem a verbo sapientia prima non Sapientia
edificauit sibi domum. Domum negoti
acionis fecit ecclesiam omnes qui emunt et venda
dit. Premo. i. oratio aliquid aliud agit
unde id quod factum est vn et nomine hic
h. pisencis lib. abbatiato xxvij. Et Augusti
nus de verbis apostoli s. lxxxxvto. Domus dei potest
de edificatur credendo fundatur sperando erigitur
diligendo perficitur non igitur edificatur
sine fidei credendi Edificatores huius templi
ycaing lapides viui non tamen mortui. hic
ille Et Crisostomus omel xx. De De Domus
ing dei super firmam petram in constancia fidei
sunt edificati et ita et impij sunt domus in
super arenam i. ydolatriam siue vanitatem do
torum cultus vel diuersas opiniones humanas
introductas secte et infideles edificata hic
De Beda super cap. s. xlvij. Domum
domini se agnoscere quilibet quod non viuit
in carne sed in spiritu quod domus habebit ligna
imputribilia scilicet timorem dei castum perpetuam
perseuerantiam et caritatem vndique excellentem
benignitate gaudium in spiritu sancto inserentem
in hylaritate exhibere semper et gaude
entium gaudentibus Jc. Gg. sup. Ezech.

omel. ix Domus exaltans est qui sibi respicidis
fidei et in pluribus mentibus continuatis vel redditis
domum scilicet regem deus aedificat non opes au
get non regnans pluri epulatus non celatas
patenas struit non firmis auras leuius
vaporibus coquens sed quod ipsis preceptum est
exigit a domestico hic. Id cap. xliij.

Donatio. Licet omnis humus datis di
uinitus possit generaliter dona dici spe
cialiter tamen appellantur septem scilicet dona
spiritus sancti que per ordinem ysaias xj enumerat
a summo incipiens usque ad vltimum descendens
Septem igitur dona sunt multa racione primo ut per hec
expellantur vij vicia ita ut timor expellat
superbiam pietas inuidiam scientia iram quia est quasi
quedam insania fortitudo acidiam consi
lium auariciam intellectus gulam sapientia luxu
riam. Secundo dicuntur dona septem esse propter expe
diendas vires naturales nam in racionalis indi
get expediri tamen in adeptis quam in apprehensis
In apprehensis quidem per timorem et adeptis autem per forti
tudinem concupiscibilem indiget expediri
quantum ad effectum respectu proximi quod fit per
pietatem irascibilis ad effectum respectu dei
quod fit per gustum sapientie donat quam indiget
expediri in virtute speculatiue quod fit per
donum intellectus et in virtute collectiue quod
fit per donum consilii atque in electiua executiue
quod fit per donum scientie per hoc ei donum recte
iudicium in medio naturalis potest atque pense
Tercio dicuntur esse vij dona propter regimen
active vite et contemplatiue vita contemplatiua
tum dona det hic scilicet timore ad reuerenciam
superioris maiestatis intellectum ad intelligenciam veritatis
sapientiam ad gustum bonitatis Actiua vero debet
sustinendo pietatem ad directionem pietatis fortitudinem ad
bonum ad directionem fortitudinis plurima scientia do
cens multum expedit ad digerendos pedes
donorum combinatio ubi quod se adiungit vnum
pressionem vnde qui super Ezech. Ad summum
per sapientiam mentem per intellectum prudi
entiam discretionem per pietatem misericordiam per timore
humilitatis Domum timoris. ait Augustinus
est fuga mali. Timoris sex sunt species prima est
iste timor non est naturalis nocumentum na
turis quod non subiacet libero arbitrio. Secundo
naturalis non autem ... constituti sed destitutum
quod iste timor est pena pro peccatis priuorum parentum
Tercia est timor humanus quo quis minus timet
pelle siue iste timor nascitur ex nimio a
more putans vite et est quasi mortalis
actum eius i. cum quis potius peccaret
mortaliter quam vitam suam amitteret

quandoque venialis est ut cum quis prius faceret peccatum veniale quam permitteret se occidi. 2a est timor mundanus quo quis timet nimis homines de nimio amore rerum temporalium et est quandoque mortalis quandoque venialis. Tertius est eodem modo quibus dictum est de humano. 4us est timor servilis quo quis timet poenam propter gehennam principaliter. Quintus est timor initialis quo quis timet gehennam et dei offensam et est duos habens oculos unum ad poenam et alium ad deum et hic est principalior. Sextus est timor filialis quo quis timet offensam dei et separationem a deo. Ultimus potior timor est accipitur. Aliquis timor est a spiritu sancto et ad spiritum sanctum sed timor initialis et filialis. Aliquis est a spiritu sancto et non ad spiritum sanctum ad non sed donum sed timor servilis. Aliquis est ad spiritum sanctum non a spiritu sancto ad non sed donum sed timor naturalis. Aliquis nec est a spiritu sancto nec ad spiritum sanctum sed timor humanus et mundanus quos nec spiritus sanctus secum compati fuit per speciem doni. Est adhuc aliquis timor scilicet reverentiae quo solum in timores est in patria sed dicitur in psalmo: Timor domini sanctus permanet in saeculum saeculi. Hic Thomas de veritate theologie vto capitulo xxxvii et xxxviii plenius ubi.

Donum pietatis consistit in tribus. Est timor scilicet in cultu dei in veneratione sacrae scripturae et in honore proximi. Cultus dei consistit in professione divinae maiestatis et hic est theosebia. Veneratio sacrae scripturae consistit in hoc ut ei fiunt credat et sollicite custodiat ut fideliter dispenset. Honor proximi consistit in reverentia superiorum in conformitate aequalium in subiectione inferiorum. Hic ibi capitulo xl.

Donum scientiae simile habet actum cum prudentia quae est virtus politica sed differt in ratione agendi quia prudentia cum procedit ex principiis moralibus, donum scientiae ex principiis fidei. Spiritus vero actus scientiae doni est docere recte conversari in medio nationis pravae atque perversae. Primum est ut sciat tenere quibus se defendat ab impugnantibus fidem suam. 2o quod a malo abstineat. 3o quod bonis et prudentibus temporalia administret. Scientia scientiae doni est dirigere opera ad normam rationis et conformitate fidei. Item per scientiae donum scitur ne sub specie boni malum lateat. Item scientia regit pietatem propter quod ista duo dona glomerantur. Item per donum scientiae scit homo quid sit et a quo sit et ad quod sit. Scientia donum est scientia sanctorum et in ratione scientiae consistit hoc in cognitione sermone sanctorum consistit in impiis. Hic ibi xlvi.

Donum consilii sumitur tribus modis. Quandoque enim dicitur consilium deliberatio de rebus valentibus quantum ad finem quem intendimus et tale consilium pertinet ad prudentiam et est idem cum prudentia. Quandoque dicitur consilium persuasio rerum excellentium ad quas omnino non tenemur, sed quod dicitur hoc esse consilium: Si vis perfectus esse vade et vende omnia etc. Matthaei xix. Quandoque dicitur consilium prudentia maior existens in medio contemplativorum et activorum donorum

et deliberatio de operibus ordinis suam tenet naturam ad eam sumendo et sic hic sumitur consilium donum et quod ad scientiae donum pertinet reprobare malum et eligere bonum sed ad consilium pertinet tamen pericla que sunt in exsilio. Item sed donum scientiae habet regere pietatem ita donum consilii habet regere fortitudinem. Hoc enim differunt consilium et scientia quia consilium est circa difficile et arduum sed scientia circa bonum et malum. Hic ibi capitulo xlviii plenius vide virtutes cardinales scilicet de fortitudine et ubi consilium.

Dona sapientiae et intellectus differunt quia sapientia est cognitio dei absolute, intellectus vero cognitio collata scilicet in comparatione ad creaturas. Item alia est differentia quia intellectum cognoscit dicta per illuminationem de auditis in scriptura, sapientia cognoscit ipso experimento. Item intellectum dicunt augustinum per sapientiam vero eius dulcedinem gustamus. Unde sapientia dicitur quasi sapore virtutum condita sana. Item secundum gregorium per intellectum pervenimus, per sapientiam maturam. Hic ibi capitulo xlviii.

Dona septem spiritus sancti de quibus ysayas xi loquitur gradibus sumuntur quod vii beatitudinum secundum Augustinum videntur congruere. Sicut est ordo naturae ubi emanatio ab excellentibus incipit, hic vero ab inferioribus. Ibi namque incipit a dei sapientia et dirigit ad timorem domini. Sed in imitatio sapientiae timor domini. Quamque scilicet gradus tamen atque ascendentes munimentum. Primus gradus est ibi timor domini. 2us pietas. 3us scientia. 4us fortitudo. 5us consilium. 6us intellectus. 7us timus sapientia. Timor domini congruit nobis humilibus de quibus dicitur: Beati pauperes spiritu, id est non inflati non superbi non alta non apud se magni, quibus apostolus dicit: Noli altum sapere sed time, id est noli extolli. Romanorum xi. Pietas congruit mitibus. Qui enim quaerit pie sacram scripturam honorat eam ope et metuit et non reprehendit quod nondum intelligit et propterea non resistit quod est mitem esse, unde dicitur: Beati mites quoniam ipsi possidebunt terram. Scientia congruit lugentibus quia iam cognoverunt in scripturis quibus malis vincti teneantur quae tamquam bona et utilia appetiverunt, de quibus dicitur: Beati qui lugent. Fortitudo congruit esurientibus et sitientibus iustitiam. Laborant enim ad gaudium desiderantes de veris bonis et amorem de terrenis carnalibus et terrenis avertere cupientes, de quibus dicitur: Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam. Consilium congruit misericordibus, hoc enim unicum remedium est de tantis malis evadendi ut dimittamus sicut dimitti volumus nobis et adiuvemus in quo possumus alios sicut nobis in quo non possumus adiuvari cupimus, de quibus dicitur: Beati misericordes. Intellectus congruit mundis corde tamquam purgato oculo quo cerni possit quod oculus corporeus non videt nec auris audivit nec in cor hominis ascendit, de quibus dicitur: Beati mundo corde. Sapientia congruit pacificis in quibus iam ordinata sunt omnia nullus est motus adversus

rom ē rebellis ħt mētis ꝯtepar spm
bꝯs cū r ipi obtempent do de q̄bꝫ gᷓ dt̄i
parisiē h augꝫ de ꝟ doi ī md te Dona
spus sc̄ti incipit ysuas a supiorībꝫ desce
dendo ad inferiora qr de celestibꝫ ad ynia
loquebat̄ ꝟn̄o ꝉ incipimꝯ a timore asce
dendo ad celestia primo tior domū asc
bit ut deū timeat r recedit a mal 2ᵒ pi
etas ut peat proximis 3ᵒ sciā ut sciat ꝗ
ex mediō pmittat quod ex mia dimit
tit 4ᵗᵒ fortitudo ut fortis fiat boꝝ ꝗd
sit r cesset ꝑpt timore a malo quīto ne
fortitudo sit inprudēs assit ꝯsiliū ut puide
do pmittat omē qd agt Sexto intellectꝯ
qr qᵗ nō intelligt malū qd acepit ꝯuit
quo pt bonū soliditē Septimo assit
sapia ad matiū moderandū intellectū ut
sic ꝑ timore sumꝯ humiles ꝑ pyetate misi
cordes ꝑ sciam discrti ꝑ metꝯ fortitudīꝫ
liberi ꝑ ꝯsiliū cauti ꝑ intellectū puidi r ꝑ
sapiam matur deniꝗ ee fideles gg sup
ezech omel xix B

Dormicio dormicio malī ē duplex
primo subito hō depauꝑat prou
vjᵒ vsꝗꝫ piger dormies ic 2ᵒ
corporalit r spualit̄ infatuat̄ qᵘ cor effes
vᵗⁱ Surge qui dormis exurge a mortuis
r illuia bit te xpus 3ᵒ vix suscitabit̄ qᵒ cor
poetū ꝗnod sat̄ est dormi inesciat nō ex
cedes xᵗᵒ terrice v terde excitat̄ ut surdus
clamore tedioso ecce te cᵗᵃᵗ xxxj dr nar
rat vbū nō audienti qi qui excitat dor
miente Dormicō mordinata quiꝗꝫ hꝫ re
phensibilia pᵐ est immensus sopni prou
vsqꝫ piger dormis ut ꝗ 2ᵐ est brutalitas
sꝫ qn aliꝗs dormit ut porcus Bᵉ car lit
sopny r bestial absolunde ē sine dei 3ᵐ ē
tepidicia ī surgendo Ecci xxxvj hora surgēdi
nō te tedeat v te tarde xᵗᵘᵐ ē pigricia prou
xxvjᵒ Sic vᵗᵃᵗ ostiū ī cardine sic piger
ī lecto Quītū est importunitas sopni sꝫ
ext̄ tpus debitū dormiēdi sꝫ ī tpe orōis
r hinc pa pe vᵗᵒ Sobrij estote r vigila
te r c̄ Et notandū ꝗ duo sᵗ neca hoi ut de
bito nō dormiat ꝑmꝯ ut vigilādo laboret
cᵗᵃᵗ vᵗᵒ Dulc est sompnꝯ opanti 2ᵐ
est ut abo sobrio r potu vtat̄ Bᵉ Gab
my cibū sobrīy sompno sobrietas seqt̄ sopnꝯ
Et Bᵉ sup cᵗᵃᵗ Dormicē ē cessare ī spe
boi opis omel xv C Dormicō xᵒ in
nani signat nās [illegible] oblimōꝫ fidei hec
Augꝯ sup ioh omel xlix ff Et dormicō
pōt ꝑ morte r ꝑ pctō mortali r veniali
r dormiē dᵣ qui moit̄ ī spe vᵒmōis fute
Bᵉ vng ep̄ lxxv h Et dormiē dꝫ xpc
r sedō diffenciā in hᵗᵒ qui sᵗ dubio corde
ul ī temptacōibꝫ fluctuat̄ ꝟ vigilat scti
hec ibi epla vᵗⁱ Et dormiē dꝫ requies
placita corpis ul mors corpis Dormiē
ī morte ē irrevocabilī ꝑseuerare ī pctō
r dormiē est ꝑ contemplacoꝫ illuiare

spōm intiore ꝟ Bᵉ sup cᵗᵃᵗ ꝟ lix C
Et lucangicꝯ quesit spaciū dormiendi usqꝫ
ad morte filius eius r hēs ex precepto medi
prem excitat̄ pulsat r pungit pietate motꝯ
ut modicū viuat que filius successurus
est q̄uto maior tāto te nos ānuc mis
dormiētibꝫ in pctis molesti excitādo cū
quibꝫ nō pluribꝯ diebꝫ in hᵒ mūdo ꝟ apud
dm̄ metꝯ in viuemꝯ ꝟ Augꝯ de v de ꝟ lix
plus vbi Sompnus r c̄

Dotes Dotes aūt sᵗ duplices q̄da
nāe sᵗ apte aīe quibꝫ deo tanꝗ
sponsa suo iūe ꝯiungit̄ ne ꝑ ipsa aīa
ab actu glᵉ retardet̄ Dotes aūt aīe sᵗ de
primis subali Dotes aūt corpis de primo acci
dentali Sponsis aūlibꝫ dant̄ tria sꝫ dos do
nacio r parafernia Dos aūt est donacō
fcta sponse ex pte pris r hᵉ ad usū sponsi
ꝑt onera matrimonij ꝟ ad possessioꝫ sponse
Sꝫ aūt dᵉ pr dat sponse dote nō possideꝫ
ꝟ sponso xpo ad glām r honore r nō ad v
sū qr bonor nōrꝫ nō indiget Donacō aūt
ꝑt nupcias ē quod a sponso dat̄ sponse r
hᵉ ēit in futo gaudiū qd hebit aīa ī visione
xpi hominis Parafernia est qd hꝫ sponsa ult
dote sꝫ munera que sibi dant̄ ab amicis
r famos istud ē ī pria ꝑ gaudiū qd hebꝫ
in societate btoꝝ r de cogratulacōe felici
tatis eoꝝ ꝟ Thoᵉ de ve thᵉ hor̄ cᵗᵃᵗ xxx

Dotes aīe sᵗ tres sꝫ cogito dilectō cōpᵐ
cō r ꝯphensio sive tencō Cognicō naꝗꝫ pt
ꝯpar intellcō dilectō voluntati ꝯpre
hensio memorie Cognitꝯ et a quadā cla
ritas potencijs sꝫ rōnali yracibili r ꝯcupisci
bili ꝑ cognicōꝫ vō diuīa essencia videbit̄
ab omibꝫ tota ꝟ nō totalit̄ v ꝑut ē infinita
videbit̄ eiꝫ essencia diuina lympidius ab
vno ꝗ ab alio r iste effectus erit ex pte vi
dentꝯ Tꝫ nos cognoscē aliꝗd possimꝯ
sꝫ qd ē ul sicut est ul q̄ntū est primo
cognoscit̄ deus ex ī vna a nul 2ᵒ mo
eiꝯ ei qui videbimꝯ eum sicut ē ī sua
magestate bonitate claritate 3ᵒ nō mō
ul a bonis videbit̄ ut a mal ut in vniuer
ꝯpria ꝗ finitū nō inmꝯ capiet infinitū vi
debimꝯ eū deū in se r in nob r nob ī dō
r deū in cᵃᵗᵘʳⁱˢ r cᵃᵗᵘʳᵃˢ in dō Sꝫ dꝫ
cognosce in sua essencia est visio matu
tina cognoscē cᵃᵗᵘʳᵃˢ ī vbo ē visio
matutina ꝟ cognoscē cᵃᵗᵘʳᵃˢ ī se ꝑ vnū
ꝑpō que appllat̄ visio vespina videbit
vnꝯquisꝗꝫ cogitacōes alterꝯ vid q̄
ꝯ bimꝯ cuiꝯ ꝗ metem ab altiꝯ oculi
corpulēcia nō abscondit Videbit ita
ꝗ iusta dm̄ ut gaudeat glam sctoꝝ ut
cong[illegible]deat penas ꝗ repbꝯ ut de
ꝑuloꝝ euasione gratꝯ agant ꝟ Thoᵉ
ibꝫ cᵗᵃᵗ xxxiij Dos 2ᵃ est dilectō
Sꝫ int dilectoꝫ vtute r dote duplex est
differencia vna est ꝑm habitū qui a

vita est id ipse quod crescit de statu gratie in statum glorie. Dos autem est id quod sponse mit[ti]tur datur in traductione sponse. Alia est distinctio penes obiectum quia licet subiectum utrobique sit idem non tamen sic quia deus sit eis obiectum virtutis acquisitum et summa bonitas, obiectum autem dotis incognitum et visibilis in unum sponsum. Non quia fides et spes simpliciter evacuabuntur in patria caritas vero nec simpliciter nec secundum actum eius evacuabitur sed solummodo secundum modum quia imperfectum eius tolletur quia tunc non diliget minimum ut modo, dicit autem Augustinus quod fidei succedit species quam videbimus, spei non succedit beatitudo ad quam pervenimus, sed caritati nil succedit quia potius augebitur. Secunda dos anime est comprehensio que est tentio visi et cari vel est tentio veri et boni et premii et istud verum est prout comprehendere sicut pertingere et non circumflectere divina immensitate secundum Thomam de veritate. Dotes corporis sunt quatuor quarum nomina sumuntur secundum proprietates que sunt in elementis. Nam penes transparentiam sumitur claritas, penes terre soliditatem sumitur impassibilitas, penes mobilitatem aeris sumitur agilitas, habet et corpus humanum quatuor elementa de quibus componitur scilicet ab igne caliditatem et inde ingenium a terra grossitatem, ab aere passibilitatem ab aqua frigiditatem et inde tarditatem, sed ista tolluntur per quatuor dotes corporis que sunt impassibilitas et sic secundum Hugonem de sancto Victore claritate in transfiguratione agilitatem quod ambulavit super mare, subtilitatem in nativitate quia salvo virginali integritatis munimento fuit, impassibilitatem in cena quando corpus suum manducandum dedit discipulis quod intelligendum est secundum actum non secundum habitum. Dos prima corporis est claritas non secundum veritatem dicit clarum pro viribus sed secundum salvatorem teste salvatore Mathei xiii fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum Ecclesiastici xvii ... corpus habebit lucidius. Secunda dos corporis est impassibilitas que resultat ex virtute anime sue corpus potenter continentes ita ut a nullo exteriori valeat immutari. Differentia est inter impassibilitatem sanctorum et Ade in statu innocentie et puerorum in lymbo, quia impassibilitas sanctorum non est posse pati, Ade non erat posse non pati, puerorum vero in limbo per ordinatam divine iustitie est nil pati ex leporis. Tertia dos est subtilitas que aufert grossitiem corporis tamen ex materialiter ut claritas quod ex ... sicut claritatis qualitas. Beda dicit quod sed duo corpora non glorificata non possunt esse simul in eodem loco sicut nec duo glorificata, quia illi requireret inconveniens quod in uno corpore glorificato esset potentia agendi ac intrandi alterius corporis partes et in alio esset in potentia resistendi. Corpus non gloriosum non potest simul esse in eodem loco cum corpore non glorioso sed dictum aliquorum quod tamen negatur fides. Quarta dos corporis est agilitas que tantum erit secundum Augustinum quod statim ubi volet spiritus erit et corpus, vera

tamen sed melior anima corpus habebit lucidius et agilius ita quod velocitas sanctorum erit omnino qui nec tarda nec ingrata appetens quod non dominium non corporum attinet sunt quia tunc predominans ut ...licet se dissipe in sensu et ... sed dicitur volunt et movebitur corpus ad imperium spiritus. Ambrosius ad xxxvii ... Dotes ex corporis quas declarat Apostolus prima Corinthiorum xv sic seminatur in corruptione surget in incorruptione contra dotes immortalitatis, seminatur in ignobilitate surget in gloria contra passibilitatem dotis claritatis, seminatur in infirmitate surget in virtute contra ponderositatem dotis agilitatis, seminatur corpus animale resurget corpus spirituale contra corpulentiam dotis subtilitatis, et non ista quatuor quantum ad consequentiam per quatuor affectiones regulatas sed quatuor virtutes cardinales in via restituunt corpori cum quatuor ministrat quia corpus mortis subducunt, sed septem dotes Anselmi septem miseriis tamen quas sunt in opera non apponuntur possibilitate autem quinque dotum ... Apostolus prima Corinthiorum xv ... corpus animale quod simul vehementissimum in tertium et tunc mortuum spiritum naturalem disparatum in quatuor dispositionibus congreganti sunt corpus et sepulcrum tunc seminatur directum virtute operum meritoriorum in surgit ad complementum gloriam corporalem. Secunda ratio est de seminatione sensibilium ex quo producunt vale speciem eminentem vel homines et bestie ex semine modico in aliquo deinde Tertio aves sed aves magis celesti ex semine ampliori aqua et pisces ex semine plus constitute cumque receperunt in arena locis maris ut teste. Tertia est sublimissima ex de materia, post seminatum ex quibus deus producit corpora celestia in corruptibilia dispari claritate et sublunaria corruptibilia operationis ... dispositionibus sunt varia quando non sufficit id artifex ex copiositate athomos materialis efficiat in forma celestis corporis invenire.

Dotes xvi ... dotes sponse ... impassibilitas ... a dilectis securitas, impassibilitas ab hoste temporali et pugna impressionis sensibilium cum molestia prima Corinthiorum xv ubi est mors victoria tua. Secunditas quia finalem pignorationem secula ne videbimus ... et ut notat Apostolus prima Corinthiorum xiii et Iohannis iii. Dilectio est ex fervore quo vite sunt dispositione vel affectione ... in optio ... gaudium quod in cor hominis non ascendit prima Corinthiorum ii. Iste autem dotes sunt sponse in donaciones a sponso in contemplationem oneris matrimonii peculiariter et sumuntur sibi date et illa conspicuntur nuptiae ... ubi gloriosa ... non habet maculam neque rugam non laboravit in pastu sed complexum sponsi ca-

stissimo amicabilissimo et delectabilissimo
in uno subiecto fruitur spiritualiter perpetue se-
cure et complete omnibus istis bonis. secundum doctorem
Alwn [illegible] mandatorum ca° xiiii. ista.

Ebrietas. Cepit Noe de vi-
no et inebriatus est in thaberna-
culo suo. Gen. ix. Dixit do-
minus ad Aaron: vinum et
omne quod inebriare potest non bi-
betis tu et filii tui etc. Levit. x.
Nazarei votum fecerunt ut sancti-
ficarentur et se voluerunt deo consecrare etc. Num.
vi. Videns Zambri domum suam etc. 3 Reg.
xvi. Olofernem inebriatum occidit mulier in lecto
suo. Judith xiii. Sacerdotes pre ebrietate ne-
scierunt absorpti sunt a vino etc. Ysa. xx-
viii. Tholomeus dux yericho dolose
inebriari fecit Symonem summum sacerdotem
ipsum et duos filios occidit. primo Macha-
bei. Ebrietas multa mala facit. primo est
contumelia nature. Luc. xxi. Attendite
ne graventur corda vestra etc. Secundo est luxuria.
Ephes. v. Nolite inebriari vino in quo est lu-
xuria. Jdg. Venter mero estuans cito despu-
mat in luxuriam. Tercio est fomes omnium viciorum
quia nulli peccato potest resistere qui captus est ebrieta-
te. secundum fons est omnium viciorum. quia ex quo dyabolus
cepit portam claustri de facili tota fa-
cit(?) intraducit. secundum Galienum. Quinto quia reddit ho-
minem insanum et stultum. Seneca. Ebrietas
nichil aliud est quam voluntaria insania. Ie-
ronimus. Ebrietas est insania quia fornicacio
vinum et ebrietas auferunt cor. secundum Ieronimum dic-
to. C. xxviii q. [illegible] Quinto egestatis causa est.
Operarius ebriosus non locupletabitur. Prov.
xxi. Qui diligit epulas in egestate erit.
Ebrietas fugienda est propter tria. primo est
quia scriptura docet. Luc. xxi. Attendite ne forte
etc. Secundo est quia discordias generat. Eccli. xxxi.
Vinum multum potatum etc. Tercio est quia mortem
eternam parit. Ysa. v. Ve qui consurgitis mane
ad ebrietatem etc. Item Prov. xxiii. Noli esse in
conviviis potatorum etc. ibidem. Ne intuearis
vinum cum flavescit. Ebrietas quadruplex
est. prima est instabilis. Ozee iiii. Fornicacio
et vinum et ebrietas auferunt cor. Prov.
xx. Nullum secretum tegit ebrietas. Secunda est dampnabilis. Apoc. xvii. Vidi mulierem ebriam
de sanguine sanctorum. [illegible] Act. ii. [illegible] cepit [illegible]
quia loquebantur. Tercia laudabilis. Cant. v.
quia loquitur Christus ad apostolos. Comedite amici
et bibite etc. Ps. xlix(?) Est ebrius
amore. ebrius spiritu sancto et ebrius vino. Christo
despectabilis. Ps. Inebriabuntur ab ubertate etc.
Item di. xxxv. scribitur. Ante omnia clericis vi-
tetur ebrietas que omnium viciorum fomes
ac nutrix est. itaque quem ebrium fuisse con-
stiterit ut ordo postulat aut xxx dierum a
communione submoveatur aut corporali subdatur
supplicio. Item ibidem c. sequenti. Ebrietas inutiles
facit et cuncta mala appetit et nephanda

committit. et ut ait apostolus regnum celeste
appetentibus denegatur. secundum Augustinum ad sacras
virgines. In ebriosis non est res ulla non ulla
gerendi vite consilia non gestorum ulla recordacio
memoria nec ulla artium et industrie providen-
cia est. Habetur. Item Augustinus in quodam sermone. Ebri-
etas est blandus demon dulce venenum
suave peccatum quam qui habet seipsum non habet. quam
qui facit peccatum non facit sed ipse totus est peccatum.
Item Augustinus ibidem. Qui cogit plurimos ad bibendum
vel in convivio suo alios admonet plus quam ex-
pedit in die iudicii reus erit. Item Ambrosius libro
de penitencia. Ebriosus cum absorbet vinum ab-
sorbetur a vino abominabitur a deo despicitur
ab angelis deridetur ab hominibus destituitur
a virtutibus confunditur a demonibus conculcatur
ab omnibus. Item Ambrosius ibidem. Ebriosi confusione
nullam amittit gratiam perdit gloriam incurrit dampnacionem
eternam. Item Crisostomus super Matheum. Nichil
est ita amicum demoni sicut ebrietas et lasci-
via que est mater omnium viciorum. Sicut enim ante
veteres clericos que omnium peccatorum mater est
atque nutrix. Item Hugo de sancto victore. Ebri-
etatis malicia vinum absorbet ... contrahit
et bella provocat robur et nature virtutem
enervat. infirmitatem generat. mortem naturalem
inducit rebus temporalibus spoliat et quod deterius
est divina maledictionem inducit. Item in pe-
nitenciali(?) in quodam sermone. Ebrietatis luxu-
ria et in sacerdote sacrilegium est quia alti-
tudinis extinguit etc. sacerdos spiritum sancti.

Ecclesia. Ecclesia est quedam forma
iusticie in qua inter omnes in commu-
nicat in commune operatur et in qua tem-
poris Christi est auctoritate fortitudinis nec bap-
tismus alium prodesse potest nec opera inde in-
forte ut inquit torqueat. secundum Augustinum de fide
ad Petrum. Sicut haec habet hominem ecclesia dum pres-
perficit dum opprimitur crescit dum contempnitur
proficit dum leditur vincit dum arguitur
intelligitur tunc stat cum superari videtur. secundum
Hylarius libro vii de trinitate. Tunc sancta
ecclesia valencius in veritate resistitur cum
ardencius pro veritate fatigatur. secundum Gregorium in
moralibus. Sicut ecclesia propria res amittere
non debet ita rapinatus ordo est alienas
invadere non debet. secundum Gregorium in registro. O vani-
tas vanitatum sed non vanior quam insanior
fulget ecclesia in parietibus et eget in pauperi-
bus. suos lapides auro induit et suos
filios nudos deserit. de sumptibus egenorum
seruit oculis divitum. secundum Bernhardum in apologetico.
Ad omnio presentando se esse novit qui
enim ita illa quem viam quemque inhabitat do-
mus tunc inducit et templum de spelunca
vult facere demonum. secundum Bernhardum in quodam sermone.
Sponsa Christi nil sibi gloriosius putat quam
Christi portare opprobria. secundum Bernhardum super cantica.
Quod habet ecclesia cum omnibus nichil
habentibus debet habere commune nec

aliquid inde eis qui sibi de suo sufficiant
erogare quam mittat aliud sed habitibus dare corp(or)is
de est h(ec) p(ro)sp(er) li(bro) 2° de vita contemplativa
Tu possum(us) assignare tabernaculo s(cilicet) materi
ale militans 2 mobile i. tabernaculum corp(or)is
misti Tabernaculum Moysi fuit ex diversis
generibus ornamentorum convenientibus structum
tabernaculum quod est ecclesia/ tabernaculum misti
quibus fidelis anima unum sit ex lignis im
putribilibus aliud ex setis caprarum 3m ex do
nis 2 virtutibus Moyses suum erexit in here
mo xpc in mundo iustus in animo cuius tu
in deserto edificavimus hec Aug(ustinus) li(bro) 2 de
claustro ae/ Ecclesia dicitur magna domus dei
p(ro)pter p(ri)mo multorum capacitatem quia potest cape
multos luce xiiij Homo i. vnus 2 repetes 2 co
pelle intrare/ 2° i. constitutam dignitatem quia omnes
sunt reges 2 sacerdotes p(ri)ma petri Vos estis
genus electum etc Crisostomus omnis fidelis est p(re)
dictus omnia xl 2 de xl c multi 3° spacii
diffusi quia occupat terram 2 celum Baruch
iij° O israel quam magna est domus dei et
ecclesia subiecta est xpo quadruplici modo ut luna
soli a quo illuminatur/ cuius pulcra ut luna
2° ut terra celo a quo fecundatur ysa(ias) lv°
Sicut descendit ymber 2 nix de celo
3° ut caro spiritui a quo vivificatur Joh(annis) vj°
Spiritus est qui vivificat etc 4° ut corpus ca
piti a quo regitur Ephe(sios) 1° Ipsum i. xpm
dedit caput super omnem ecclesiam que est corpus
ipsius Coll(ossenses) 1° Xpus est caput corporis ecclesie
qui est principium primogenitus ex mortuis ut sit
in omnibus ipse primatum tenens Ideo dicit Aug(ustinus)
ab(usio)ne xij Sic aug(ustinus) de ci(vitate) dei li(bro) xij ipse
qui caput est unius salvator est corporis sui Iste
Aug(ustinus) li(bro) xlix Dominus ihesus Xpus qui pas
sus est pro nobis 2 resurrexit caput est ecclesie
2 est corpus eius ecclesia 2 in corpore eius uni
tas membrorum 2 compago caritatis eius uni
ceptiat/ Caput ecclesie catholice non est qui
ab unitate eius discesserit xxiiij q(uestio) ja
c(apitu)lo Scisma Non enim corpus domini est quod cum
illo non erit in eternum quia ypocrite non cum illo
esse dicendi sunt quamvis esse videantur in eius
ecclesia h(ec) Aug(ustinus) de doctrina xpiana li(bro) 3° a
Tycomi/ Est enim dyabolus caput impiorum
qui sunt eius quodammodo corpus ituri cum illo in
supplicium ignis eterni Sic xpus caput est ecclesie
que est corpus eius futurum cum illo in regno
2 gloria sempiterna h(ec) Aug(ustinus) ibidem Ecclesia vna
h(ec) gg° super ezech(ielem) omelia xv Ecclesia
militans dicitur pro quanto unum regnum vero non
quod solempnizant plati ecclesie h(ec) vere
dicitur ecclesia corpus xpi mistica quod cibis p
pulatum et clerus est corpus eius in quo sponso ecclesie co
plectans dormientes 2 militantes ut dicitur Johannis
in plurimis p(ri)mo Militans est corpus p(er)spicuum
dei h(ec) quod variat ad p(ri)mam Ecclesia dormiens
est p(er)fectiori in purgatorio patientes Ecclesia
celestis triumphans est beata in patria quiescentes

Una autem magna ecclesia fiet ex omnibus illis
duabus ecclesiis/ Ecclesia militans habet sponsum quem
quadruplex pro contemplacione Coll(ossenses) iij° Que
sursum sunt querite 2° quarum patre phil(ippenses) iij° Co
nversatio nostra in celis est 3° desiderio 2 devotione
in canticis/ sursum corda phil(ippenses) 1° Coarc
tor enim e duobus desiderium habens dissolui
2 esse cum xpo Virtus ordinata sollicitudine Sa
pientie Insp(ice) 2 fac secundum archam secundum exemplar
quod tibi monstratum est h(ec) in quadam postilla Ec
clesia plangens degeneres sic urgente olim
perfectum est 2 nunc tempore implevimus advenit
Hec in pace amaritudo mea amarissima/ Amara
tu hereticorum/ h(ec) amarissima nec in moribus do
mesticorum/ Filios enutrivi 2 exaltavi ipsi
autem spreverunt et mactaverunt me i(n) tempore vicia
sua a tempore questu comicio 2 negociatione
2 tam evaluerit 2 multiplicati sunt super numerum quam
ut fugari eos non potest ecclesia Vnde 2 plaga
eius insanabilis est h(ec) Bedus super cantica ca(pitulo) xx
xiij Et Reg(um) xxxviij° Duxit iudas i(n)
lectum vel ipsum thamar nurum suam i. ecclesie
Esto vidua domus tue sola filius meus
dei catholica est virgo casta sponsa xpi sgloria
sine macula 2 ruga h(ec) hyeronimus dicto Lxxxv Ecclesia
Ecclesia per archam Noe designatur 2 sicut
ligna arche fuerunt imputribilia sic fide
les sunt membra ecclesie h(ec) Aug(ustinus) super Johannem
omelia vj ff Ecclesia est congregatio fidelium
p(er)fectorum 2 iustificatorum ibidem omelia x
xvj Ecclesia solvit i. que resuscitatum
tenet inter p(ri)mos dei fortis liberat h(ec) Aug(ustinus)
de ci(vitate) dei li(bro) viij Item dicit ecclesie primitive
tempore spiritualis ecclesie temporibus ecclesie quia tunc xpm
2 apostoli fecerunt miracula 2 non modo quia re
quirunt corporum non curant h(ec) dicit h(ec) xviij
B Ecclesia dei una est de duobus populis sed
iudeis 2 gentibus hec figuratum fuit in duabus
manibus una veniente Gistelos/ hec significabat due
uxores Jacob h(ec) dicit Aug(ustinus) li(bro) xl xo Ecclesia
est corpus xpi carnis qua quia tradidit morti
2 manducari pane 2 vino qui de celo desce
dit/ Boni super can(tica) ca(pitulo) xvj° Ecclesia in fide
plantatur in caritate mittit radices fo(n)da
mentis discipline/ stromata penitentium
lacrimis rigatum perditiorum ubi Hec exube
ratis vino spiritualis letitie ibidem h(ec) xxxv B
Ecclesie fides in tempore presente probatur sed sponse
castitas h(ec) Crisostomus omelia lvj Ste

Edificatio/ Ubi potest edificare
domum dei digna quam celum 2 celi celorum
capere nequiunt h(ec) 2° palipo
Alt(er) altare facit domum suam in die suo xxiiij°
Edificavit Salomon domum dei/ h(ec) non ex celis
in manufactis habitat sicut propheta dicit
ysa(ias) lxvj° Celum mi(hi) sedes est terra autem
scabellum pedum meorum etc Edifi
cantes memorias martyrum ecclesias omnes
bonum opus facere videntur h(ec) sicut alia mistica

dei custodiunt. Si ergo homines eorum pauperes
gaudent si aliena bona per violenciam aut
fraudem non faciunt sibi scito quod ad gloriam dei
edificare poterunt. Si autem dei ministri non fe-
cerunt, si ergo homines eorum pauperes non gaudent
si aliorum bona faciunt sibi aut per violenciam aut
per fraudem quod tamen miserius est, ut non intelli-
gitur quod non ad gloriam dei faciunt edificia illa
sed pocius ad iactanciam humanam. Tamen iste edificant
memorias ubi pauperes passi violenciam ab
eis impellant contra eos, non eis gaudent
martires quorum ab illis pecuniis honorantur in
quibus pauperes plorant. Quale est ista iniusticia
munerare mortuos et spoliare viventes,
de sanguine miserorum tollere et deo offerre sed vo-
luntatem suam velle facere deum ut si oblatam
sibi pecuniam de peccato libenter accepit et [illegible]
in peccato. Videt dominus dei edificare de fidelibus
pauperibus unde vivat et edificasti venale domum
dei in edificiis eius homines habitant. Deus autem in
hominibus sanctis habitat. Qualis ergo sunt homines
qui homines spoliant et edificia martirum faciunt
habitacula hominum tollunt et habitacula dei destru-
unt. Nunquid ergo in antiquis temporibus mos iste fie-
bat in hominibus, dicunt scripture quid ait apostolus.
Si fecimus pauperibus quod eis videtur et si
viderint non multi videt, et si multi viderint
pro tempore videt, transit tempus et transit ad tem-
pus benefacti memoria. Nonne melius edificium fa-
cimus quod omnes aspiciunt non solum in hoc
tempore sed eciam in posterum, nam ipsum edificium
permanet tamen diu edificat memoriam nostram.
Primo inspice hoc quod tu post te post mortem ipsam
memoriam si ubi eis extorqueris non eis
laudaris. Crisostomus omelia xl. Ve vobis scribe
et pharisei ypocrite qui edificatis sepulcra prophetarum.
Mathei xxiii. Sed quod sequitur non solum dixit ille
phariseis sed eciam pro modo omnibus nascituris
nam si ad illos solos dixisset hoc dictum fuisset
tantum non scriptum. Nunc autem et dictum est et scriptum
dictum utique propter illos scriptum vero propter sequentes
illos. Edificatam templi dominus magis expectat
templum templi quod intus sedet in templo. Nam interiecit
templum templi, ergo ipse de templo ibat quod edifici-
um quod stabat quod erexerunt homines. Sed
tamen non recederat qua constituerat deus. Nam
templum hominum est edificatio lapidum pulchre
composita. Templum vero dei est cogitatio elec-
torum religiose composita. Hoc ergo in edificacione
parietum delectatur deus autem in conspectione sanctorum
dicente propheta. Domine dilexi decorem domus, que
decorem non quem dealbatis splendidum mar-
morum facit sed que prestat variarum variarum
gracia. Ille decor aurea delectatur, ille vivi-
ficat animam. Iste pro tempore decipit oculos et delec-
tat, iste ad imperium edificat intellectum.
Crisostomus omelia xlviii. De ecclesiarum pulcritudine
vide xvii q. vii nemini et capitulo. Quid vero
Edificant multi parietes et columpnas ecclesie
subtrahunt marmora nitent auro splendent
laquearia gemmis altaria distinguuntur
et ministrorum Christi nulla est electio. Nemo

ullo modo michi aliquis opponat dicens in iudeorum templo
templo mensas lucernas thuribula patellas scy-
phos mortariola et cetera ex auro fabricata, tunc hoc
probatur a domino quando sacerdotes hostias ymmolabant
et sanguinis peccatorum erat remissio. Si enim peccatum quam-
quam omnia precesserunt in figura, scripta sunt autem propter
nos in quos fines seculorum devenerunt. Nunc
autem cum paupertate domini sed pauperes dedicavimus,
portemus crucem et delicias lutum putemus.
Ieronimus ut xii q. ii. Gloria episcopi. Cuiusque Blasius
de sancto victore sic ait. Talem homines edifi-
cant talia edificantes videntur quod aliqui panes
in lapides vertunt panes pauperum et elemosinas
mendicantes convertunt in lapides et domos
lapideas sumptuosas et superfluas quas cernitis
et non videntur esse diabolo crudeliores. Ille pe-
ciit lapides in panes. Quarta causa super xii. Epistola
ad Paulinum fideliter docet simplices dicens
preter victum et vestitum et manifestas necessitates
nichil cuiquam tribuas ne filiorum panes ca-
nes comedant. Verum igitur contra templa aut
... ista exorna illa veste ille fer-
... et pictas fulgere gemmis et Christum in
paupere mori fame. Sed ille. Edificacia
domum suam aurea militantes actibus suis
non ecclesia dei sed magis spelunca fiunt esse
latronum. Et cum aspiciant in multis ecclesiis ta-
lem Jhesum peccata, que arbitrantur quesitis
esse pietate, et tamen de auro unde debent
fieri quod unde deus fuit dicere. Hoc non faciunt sed diuici-
as et multas possessiones acquirunt. Nonne
diceret speluncam latronum factam esse Christus illo
eciam et recte diceret Christus propter depressionem
ecclesie sed que voluntatis in sanguine meo sum
in corruptionem sanctus. Sic videns ille Jhesus iherusalem fle-
vit super illam ut dicit evangelium. Fleuit flevit sed
eciam eciam ruinabiliter edifica-
tam quasi ut esset domus orationis facta autem
propter tempus huius spelunca latronum. Et arbitror
quidem verba de venditoribus adhibent eis
ipsi tandem eciam et cathedram omnis et tyrannum et
indisciplinatos et irreligiosos episcopos aut presbiteros
propter quod talis propheta appellavit civitatem iu-
dicans esse ab illa quod dicit a domino per Jeremiam
prophetam. Principes populi mei non cognovit me
filii sunt insipientes et non intellexerunt, sapi-
entes sunt ad malefaciendum bene autem nescierunt.
Origines. Ut xvi q. vii. Sed dominus
Edificia claustralia fuerint religiosorum de-
bet esse moderata et non curiosa propter quod
mortui sunt mundo et eorum pompam habent
sepultam absconditam quam publicam paratam.
Colossensis iii. Mortui enim estis et vita vestra
abscondita est cum Christo. Quod solitudo causa
quorum magno dolore debet videri. Sed vide
per egressum dei multa incipientes opi-
ficibus, undique secularibus implicari negociis
tam magna cura erigere muros et negligere
mores. Quod tempore huius templa alta et pre-

eres qui declamatores ubi deest spiritus mentis
et non delectum deus habet inter templa
i. animas ornatas virtutibus et bonis operibus, domus
sicut domus dei, verum Christi templum anime dedicates
tis est ut supra litt. xxi in titulo. Tertio quia
viri religiosi peregrini sunt in via. unde apostolus
hebr. ult. Non habemus hic civitatem manentem
unde obsecro vos tamquam peregrinos huius seculi,
non edificemus nobis domos ad habitandum
sed habitacula ad defendendum corpus a pluvia
et ad migrandum in patriam celestem. Jn castris
enim sumus et aliene militamus et alieno labo
ramus. Quarto propter bonum exemplum. unde
humiles et domus et pauperes aliis sunt
compunctio et mirari potius debemus in aspectu
tu celi quam tecti et potius mirari opera dei
quam hominum. hec ille. Require.

Ellegit. Elegit moyses ex cognatione
iethro sacerdotis madian potentes
et timentes deum, veraces et odientes
avariciam. Exod. xviii. Moyses ex precepto
dei posuit lxx viros in tabernaculo. Num. xi.
Elegit deus Josue ad inducendum populum
in terram. Num. xxvii. Elegit deus judam i.
post mortem Josue ducem populi. Judic.
i°. Samuelis propheta dixit ad Jsay in beth
leem. pi. Reg. xvi. vi. in pt°. Elegit Jacob
david puerum suum. et ps. lxxvii°. Dixit
david pluraliter domino ut me eligeret et cetera. Et
Elegit Salomon et cetera. Post hec venerunt
ad optimates civitatis Samarie ut eligerent
sibi regem. iv. Reg. x. Elegerunt sacerdotes
suos in cetera. et pi. Math. iiii°. Convocavit ihesus
discipulos suos et elegit xii ex ipsis quos
et apostolos nominavit. Symonem quem cognomi
navit petrum et andream fratrem eius. Jacobum
et Johannem philippum et bartholomeum. Ma
theum et thomam. Jacobum alphei et Symo
nem qui vocatur zelotes. Judam Jacobi et Judam
scharioth qui fuit proditor. Luc. vi. Act. i.
Act. i°. Apostoli statuerunt duos scilicet Joseph
qui vocatur barsabas et mathiam dicentes
Domine tu qui nosti corda omnium et cetera. Act. vi°. Apostoli
elegerunt septem viros plenos spiritu sancto in
ministerio mense scilicet stephanum. philippum.
prochorum. nicanorem. thymonem. parmenam
et nicolaum advenam Anthiocenum. Act. vi°.
Constitutis discipulis domino et ieiunantibus dixit
eis spiritus sanctus Segregate mihi barnabam
et paulum ad quod assumpsi eos et cetera. Act. xiii.

Ellectorum dignitas in libro numeri ondetur. E
lecti intrant a moyse per preceptum domini non
et eos augmentatur sic sed ac religionis
omnes mollicies que est corruptio cor
poralis dicitur ac vir mollis animo et remissus in
fide et corruptus in actibus, et si corpore vir
sed animo mulier et cum sciens ad intrat ut
autem sui virilitate habuit statum et si sed
corpore et animo cum est vir et intrat cum status

ille qui sequitur erat sed animo repellebatur
hec ac ubi vel causa est fermentus eiusmodi
non intratur. ille sunt eodem excludebatur
sed non consuetum consuetudine expellitur apud do
minus iste fuit non est qui fuit et homo sed quod
fuit et peccato. sed ipse homo liber sed opera non
la fecit fuit diaboli est in Consumat Zelo O
Eligi ad dignitatem episcopalem non debuit cui
non officia gubernari non dedicit qui cura
minus ille committi non debuit qui remium
tene non novit. sed Aug. in quadam sermone.
Responde contra nativitatem ut sit peto cognos
sit sed tunc elegit in platonem cum ipso autem
ceterius grex dicatur sed Jero. in epistola ad Occe
anum. Jd. in libro Regum. licet dux in con
stituendo principe preposuisse et dux elegis
set tamen in quodam et sinagoga. Requiritur igitur
in ordinando sacerdote et populi presencia ut sciant
omnes et certi sint quia qui prestancior est ex omni populo
qui doctior qui sanctior qui in omni virtute eminen
cior eligitur ille ad sacerdotium, hec est autem
quod Apostolus precepit in ordinatione sacerdotis
dicens. Oportet autem illum et testimonium habere bonum
ab hiis qui foris sunt et cetera. sed viii q. i. licet. Doctor.
Aug. in sinodalibus ut xxiii di.

Electio plurium sinodalis videtur
multum discrepare a forma apostolorum non
cum probabiliter videretur quod ponens apostolus
psiciones eorum varium et electoribus huius
ceremonie, tenendum videtur quod authore quia sexo
error fiebat in posteris nam sunt ipse
hodie sunt sed quam Apostoli elegerunt mathi
am exclusum fuisse patrem multiplicem actiscere
qua autem legislator multiplicavit tra
ciones culpabilitur ac ductus nam Apostoli
constituerunt duos quorum uterque in de suo fuit
humilis ex notitia statuit, utique scilicet bar
sabas et mathias et qui non habuerunt vinc
latores quibus eorum fuit humilior non descer
nerent sed sorte divino iudicio commiserunt, et
utinam hic servatum fuisset in electoribus hodi
ernis, tunc et collacio beneficii in habili
persone atque inpongite non traderet sed in sup
mis ecclesie non crevit, et ita blasphe
mia prescriptio qua creditur electionem sin
bus leges deditus per divinis litteris
fuit, electionem divine difformis a deo non
fuisset, nam Act. i° legitur quod petrus et ceteri
apostoli statuentes duos orantes dixerunt
Tu domine qui corda nosti omnium ostende quem
elegeris ex duobus istis unum accipere lo
cum ministerii et apostolatus de quo prevaricatus
est Judas, et dederunt sortes et cecidit sors
super mathiam, modo ac vice istorum legen
tumque fecerunt quia sed quod eorum propria electione
fuit sed a statu et contrarii electioni divine
contrarie quam valet electio, et si premissa
sunt vera sed ibi de electione statutum et

Iste doctor eximius nec est dignus
sit cum ceteris doctoribus ma predicare

electa persona quam deus elegit non valet elec
tio h doctor eximius in festo sancti mathie apostoli
Electe licet respective pauci sint multi
videntur esse ad regnum celeste perducti Vn
gregorius super isto textu multi sunt vocati sunt iste
pauca vident electi metellus serlarius vi
ventes si pauci non erunt qui cogitabunt
per deus dicit multi venient ab oriente et
occidente etc. et postea amicos dei aspiciens dixit
nimis autem nimis honorificati sunt amici tui deus
Vnde ipsi propter psalmum ait dominus amicum et lo
cutus sum multiplicati sunt super numerum volunt in
deo super numerum fideles quia nonnumquam ad
fidem veniunt qui ad electorum numerum non pertin
gunt hic enim per confessionem fidelibus admixti
sunt sed postea vitam reproba illic numerari in sorte
fidelium non merentur hoc ovile sancte ecclesie edos
cum agnis recipit sed attestante evangelio cum
iudex venit bonos a malis separabit sicut
pastor segregat agnos ab edis / nec enim esse
enim possunt qui hic carnis sue voluptatibus
seruunt illic in dei grege numerari hic omnia xix.
Elementum / Ignis consistit
et contineat in plenitudine sua subi
ecta propinquancia quantum motum fit de
ascent ad circumferentia eius et lucet in mun
do sed non in sua spera inferiori reducitur
ad superiori quia resolvit terra in aquosum
aquosum in aerem mollificat dura et durat
mollia subtiliat enim ut patet in resolucione
glaciei et condensat sicut lutum / depurat aurum
aurum et corrumpit sicut ea que consumit frigefacit
paciendus ut patet in aceto et est pene et
terminus quantitatis activus diversus Ignis igitur in
spera sua non lucet quia corpus nullum enim
corpus dyaphanum sed est potius illumina
bile / si enim ignis in spera sua corpus esset
eclipsaret omnes stellas que sunt supra ipsum sed Ignis
non hic lucet apud nos nisi in aliqua materia
tantum in qua est et hoc patet quia candela apposita
alteri facit umbram Aer est subtile et mobile
prestans respirandum calorem et respiracionem
cordis est temperatum decorat volatilibus
locus est impressionum naturalis speciem est aliis
elementis levis subtile atque aeris / non lucet sicut
aliud corpus dyaphanum sed est illuminabilis
Aqua super celos elevatur pluviis decoratur
tempestatibus subicitur omnes fontes flumina
ad mare concurrunt ad locum unde exeunt re
vertuntur / aqua prebet aeri informacionem volati
libus ornamentum regentibus nutrimentum / optime
est tinctabilis tinctio alieno sed non tinctio pro
prio colore est dyaphanum omnibus est quies in se
sed congelatur in nubibus cumpat sor
des purgat sitim mitigat febricitantes
sua humiditate et frigiditate delectat na
ves vehit lumine recipit / terre locum na
tura subit et replet lapides congregat ig
nem extinguit oleum numquam penetrat

in mari rubro in populo dei recessit de latere christi
fluxit / populus hanc in vinum mutatur etc.
de ipsa materia baptismi ordinant Terra est
infima naturalis elementi magis quam despectum po
derosa rotunda elementis aliis circumdatum in
structum radix plantarum mater omnium edi
ficiorum fundamentum defunctorum receptaculum
mirabile munduale centrum concludit in se
infima frigida sterilis opaca corpus hu
mana materia fiunt metalla centrum te
rebro floribus ac arboribus decoratur vere gemitur
motu circulari celum cum sideribus volvitur ho
minibus et iumentis cultatur hec quedam terre
competunt sed et sunt quedam fornamenta
quedam virtute h tho de vi the li 2o
Elemosina / precium Tu vero
pro tibi ut aperias manum fratri tuo
egeno et pauperi deutero xv. Dispersit
dedit pauperibus Disp
pient iusticia eius manet etiam in secula
secula ps. C xi. et ysa. Lxx nono / hoc spe
cialiter fit elemosina / Quod poteris tu esto
misericors / Si multum est fuit etc. Thob. iiii.
Igne ardentem extinguit aqua sicut Ecclesiastici
iii. et petrus postea fratrem amicum etc. Ecclesiastici
xxix. C. Cum facis elemosinam noli tuba
tuba canere etc. Mat. vi. Omnia vestra estam sive dicat
pauperes debiles cecos etc. luc. xiiii. quod
superest date elemosinam luc. xi. Vidua
paupercula plus omnibus misit in gazophi
lacium luc. xxi. Vestra habundancia illorum
inopiam suppleat etc. Cor. 8. viii. Beatus
est magis dare quam accipere Act. xx. Elemosina
duplex est temporalis
egenti quod est potius alia spiritualis qua
est a quo lesus fuit est communicare delinquentem
et reducere in viam veritatis et extra viam
de xl. C. Tria sunt ambo sed li de offi. in
di. lxxxvi. non satis sic unde / Pauperi
fideles quibus sagimus modus ac locus etc.
debilis ingenuus verecundus faciens egens
mis / Hys primus bona predictis erogare
tenemur De ibidem C. Singuli. Plenius
hic vicius excipitur qui elemosina faciat
primus est facienda quam alys tamen ad predicta
Item Ambro. in xl. vii. di. De his. animus
negare fideli indigenti Ista lunam Cipriani
elemosina sit nisi ab affectu mentis sicut voluntas
facientis et elemosina non fiat qui pro anima sue
non miseret hec ibidem decreto 4o in fine ibidem etc.
decretum xi. q. 1. Elemosine sunt semina de quibus
qui seminat in benedictionibus Ibidem decreto xi. C
miseris non lacrimus sed precibus et habilitate
spiritualiter Item Augustinus de v. dd. sermone xxx. vite

De iniustis rebz elemosina est facienda non
de rapina fenore vel de vsuris. It de dece cor
dis ait sic. Elemosina e cu possis indige
ti subuenire 2 offendenti te remitte. It am
bro de offic li ii ca xxviii vasa sacra pnt pre
confringi 2 conflari 2 vendi p redemptione cap
tiuorum 2 sustentatione pauperum 2 p edificati
one templi dei. Elemosina sex bonum
facit. Primo q2 peccato obstat. Eccli iii Ignem ar
dentem extinguit aqua 2c. 2m q2 bona
multiplicat. luc vi. Date 2 dabitur vobis.
3m q2 deo placet. prou xxix Qui obturat aurem ab
stridore ... indigentium maxime .. q2 a deo impe
trat quod iuste pie postulat Eccli xxxv
Conclude elemosinam i sinu pauperis ipsa p
vine. Fruge esurienti panem 2c tunc inuo
cabis dns exaudiet clamabis 2 dicet Ecce
assum miserens dns tuus. Quintu q2 fiduciam
homini prestat. Thobie iiii fiducia magna
erit omnibus summo deo elemosina. Sextu q2 vi
tam eternam parat. Tob xii Dixit angelus
Elemosina a morte liberat. Mat xxv ve
nite benedicti patris mei possidete 2c Esu
rivi. Elemosinarum 2 .. sunt sex que
i bonis 3 spiritualibus continentur. Quod aut nl quanti
que cur quo dandum. Quid. Elemosina luc
xi. Quod superest date elemosinam. Elemosina his
duabus tum corporalis q3 spiritualis. primus
date 2c de Eccli xxx miserere anime tue 2c de
inde tua vi honora deum de tua substantia 2
de primitiis omnium frugum tuarum da paupi
bus. Elemosina spiritualis d2 compassio correctio
bus. ... oro ... 2 ...
2 quecunque utilis instructio. De compassione psa ait
xvi. Flemus infirma 2c. De correctione Jacobi
vlt. Si quis aut ex vobis errauerit a
veritate 2c. ait vtrumque. Qui petit a te da ei 2
glo. Aug ibid. vel rem iuste petenti vel
correptionem ... Cui danda e elemosina cui
libz q3 indigentes p loco 2 tpe 2 ca augm
Corporalis elemosina ... pauperi e ero
ganda nec ... est una 3 no e mi
seri 2 nl alius e histrionibus dare q3 p de
us. dr. pspr li de vita contemplatiua ut p3
q. i pastor. et Thob iiii panem tuum cu
esurientibus comede 2c 2 nobili panem tuum
comede cu peccatoribus. Eccli xii. Si benefeceris
scito cui benefeceris Ancatu est dando Tho
bie iiii Si multu tibi fuerit 2c ut ... sup
bia ... 2a cor ix. qui parce seminat parce 2
metet. mar xii. vidua paupercula mi
sit duo minuta 2c. Quando. sz si retinendo
tue ... prou iii ne dicas amico tuo vade
2 reuertere cras 2c. Eccli iiii cor inopis ne
afflixeris. Cui dadu e elemosina p ...
ait xxv Mediu fecit ... ex istis ...
aug de ci dei li xxi. ... illi sunt qui omnia sua diuiserunt 2
peccata sunt ... 2 quecunque habuerunt
pauperibus distribuerunt. hy st' nami qi ..
les genus elati q2 no superbi 2 ... minimis
dandum e no minimis quando danda e non est
qre ... culpe act xxx Beatius e magis
dare q3 accipere. Quo ... Eccli xxxix Conclude
elemosinam in sinu pauperis 2c. 2a cor ix
hylarem enim datorem diligit deus Eccli
xxxv. In omni dato hylarem fac vultum
tuum aug ... Attendite ne iustitiam vestram
faciatis coram ho 2c. Elemosina danda e eis
qui sibi no sufficiunt. vnde Jeroni ad da
masum papam ut ... ...
illi ac 2 potissime clerici qui sibi sufficiunt
2 quod egenis debet ... obtentu
fraudulenter ... sacrilegium pfecto
committunt 2 p abusionem talium ...
manducant 2 bibunt. It de lxxxvi ...
Spurius pauperibus vel infirmis qui debilita
te fatigati sunt ... laboribus no pos
sunt victum 2 vestitum ... sibi possibile
est vel fuit largiatur. It Jeroni ... tribue
similibus tuis qui no ... ...
medium sz pane indiget ut famem ...
pellat 2 no augeat luxuriam. Intel
lige super egenum 2 pauperem nudu veste
esurientem cibo egrotantem visita 2 quo
cunque manu extenderis ... cogita.
Ite Bas ad regem ... Beatus qui in
telligit ... super egenum 2 pau
perem illum quando pauperem ... petit
2 cu verecundia accipit 2 accipiens gratias
deo reddit. It Jero in epla ad demet
adem. Cum iam vendideris omnia q3 habes
q3 fecerit. Da pauperibus no diuitibus no ppin
quis no ad luxuriam sz ad necessitatem
sunt ... sue ... 2 affinis ...
... alius ... paupertatem
laudent te esurienciu viscera no ructu
... opulentum ... It aug 3 ...
de ... xxxv Facite vobis amicos de diss
iniquitatis ... male intelligendo reci
piunt res alienas 2 aliud inde pauperibus
largiuntur 2 putant se facere quod preceptum
est. Dicunt enim rapere res alienas ma
mona iniquitatis e erogare inde ... hoc
est facere amicos de mamona iniquitatis. Intel
lectus iste corrigendus e immo de tabul
... ...
tis. De iustis laboribus vestris facite ele
mosinam ex eo quod recte habetis dare.
It aug ubi sup sequitur ibidem. nolite ele
mosinam facere de fenore 2 vsuris. Ele
mosina ... 2 ... no pla
cet que ... 2 iniquitate congeritur
sz que de rebus ... 2 bonis acquisitis impe
ditur. ... xiiii q v. Elemosina Ite
Qui offert sacrificium ex substantia pauperum quasi
qui victimat filium i conspectu patris sui
panis egentium vita pauperis e q3 de
fraudat illum homo sanguinis qui effun
dit sanguine 2 qui fraude facit mercenario

fres sunt / sed forte aliquis cogitat / et dicit mul
ti sunt qui dimittes avaros et cupidos non habeo
pecuniam sed sum illi abstulisti et pauperibus dedisti
vnde ille nil boni agit / in eadem habere po
tes / Sed huiusmodi cogitacio est dyaboli callidi
tate suggesta / nam si totum tribuit quod abstu
lerit addit potius quam minuit / secundum augustinum
xiiij q v c Et forte / Item Augustinus de verbis apostoli
sermone lxxxviij / Si quod aliis abstulisses egen
tibus dedisses nec tunc opera diligit deus si
frequenter exiguum dat qui multum abstulit
Item Crisostomus omelia xv / Qui autem prestat elemosina
sua petit quod fecerit pro cessacione a peccato pec
ator det elemosinam non pro contrario i. qui
peccat nos qui fecimus non ut pro peccatum per
candi licentiam comparemus secundum illud / Elemo
sinas te volente facere communicatam firmacionem
nam inopinam vel depolatam viduam vel miseras
biles pupillos orphanum non tantum te mi
sit ad utilitatem illius quam ad illam tu missus
sit ad utilitatem tuam i. non tantum constituit il
lum propter te quantum tibi pro illo nam quod ille pro te
constituit temporale est et terrenum quod autem tibi
constituit pro illo perpetuum est et celeste nec pu
tes propter utilitatem pauperum deus divites fecit
quos ecce si divitibus potuit sustentare sed propter
utilitatem divitum pauperes fecit qui infruc
tuosi et steriles erant futuri nisi pauperes
facti fuissent secundum Crisostomum omelia xlvi Item
ibidem omelia xlviij fidelis vero propter opus
quod facit bonum etiam recipiet mercedem in
futuro / infidelis vero propter opus quod fecit hic bonum
recipiet mercedem temporalem pro opere suo et in
alio seculo nichil dimittet sibi pro deo / Item si
vero dederit ei quod non est deus non habet mercedem
teste Thobia effunde vinum tuum
super sepulcrum et apostolus operam bonam ad om.
Galatas vi Item Crisostomus / Item Thomas 2a 2e di xxxiij
peccatori non est subveniendum in quantum peccator est
ne per hoc in peccato foveatur / sed in quantum homo est
ut natura sustentetur / hec ille etc.

E mulacio / Emulor enim vos dei emu
lacione 2a Cor. xj vnde in quadam glo-
sa comparatio est emulacio primi
indignantis ecclesiastici viiij / ibi erat ydolum
zeli ad provocandam emulacionem / 2a Lucii
viij Rom. xiij honeste ambulemus non in con
tencione et emulacione 2a Regum peccata Cor. xij
emulamini carismata meliora contra
lectio tunc sed in factus emulacio contra a di
amoris Galatas v / Emulantur vos non bene hic re
lecto imitacione per hoc noli emulari in ma
lignantibus vnde Emulor inflatur amat invidit
ac imitatur sequitur

E pyphania / Epiphania domini
quadruplici miraculo declaratur et ideo
quadruplici vocabulo sortitur / illo
secundum xiijo die natiuitatis Christi illustre ma
gi Christum adorant illo enim die Johannes dominum
baptizat aquam in vinum ihesus mutat et
quinque milia hominum de quinque panibus saciat / Cu-
m enim esset puer xiij dierum ut dictum est ad eum
adorandum magi venientes munera offerunt
et dicitur Epiphania quasi superapparicio / siue quia
stella desursum apparuit / siue quia ipse Christus per
stella desuper apparente magis verum deum
monstrauit / Eodem die revolutis viginti ix annis
cum iam annum tricesimum attigisset in Yordane
baptizatus est a Johanne / et ob hoc vocatur theo-
phania quasi apparicio diuina / quia tunc trinitas
apparuit ipse deus pater in voce / filius in carne /
spiritus sanctus declaratus in columbe specie / eodem
die revoluto post circa vno anno / aquam in vi-
num mutauit / et ex hoc dicitur bethphania quasi
apparicio in domo nam beth domus dicitur / quia
io sit vel quasi ex miraculo facto in domo
verus deus ostenditur / eodem ipso similiter die
secundum Bedam super Lucam ut dicit Johannes Beleth
sequenti anno revoluto quinque milia hominum de
quinque panibus saciauit / et ob hoc dicitur phagiphania
a phage quod est bucca siue manducare
prima igitur apparicio facta est per stella in pre
sepio / 2a per vocem patris in Jordanis flumine
3a per mutacionem aque in vinum in convivio
4a per multitudinem panum in deserto / agitur
autem hoc festum tredecim diebus ista celebri
et sollempnius et quando in die natiuitatis Christi
vnde / tres magi reges Jerusalem venerunt
quorum nomina in hebreo sunt Apellius Ame-
galoth Theruchim / in latino Caspar
Balthasar Melchior / dicit hic ... re
ubi tu deus natus non est que querunt
sed tunc illic eo potius quererent / assignat
Remigius quatuor racionem ... quin magi ...
natum Christi agnouerunt secundum locum ...
neruntur / quia autem civitas Jerusalem erat regalis
et ibi erat summum sacerdotium suspicati sunt / quia
tam egregius puer non nisi in civitate regia
nasci debuit racio est ut sic tercium locum nativitatis
eius discere potuissent cum ibi sapientes le-
gis et scribe residerent / Tercia ut ... excusabiles
iudei manerent / potuissent enim dicere nos
non credimus magi igitur iudeos ... vnde
... / et iudei magis locum ... non ...
sed sanctorum magorum diligencia ... pri
demi et / iudei ... plurimis prophetis credi-
venerunt / et illi querebant regem alienum
... isti ... emitano Magy
... Balaam et ad visionem stelle
venerunt propter prophetiam eiusdem dicentes Ori
etur stella ex Jacob et exurget virga ex
Israhel Numeri xxiiij / Narrat Crisostomus in
originali super ... quosdam dixisse quod eo
tempore quo natus est Christus cum essent in monte

quoda(m) qui voca(tur) victorial(is) ubi magi as-
cendere soliti erant t(em)p(or)ib(us) ut orie(n)tem. Stel-
la que(n)dam ad eos sup(er) monte(m) venie(n)s appa-
ruit s(er)p(er)ie(n)s ante ad illos stella p(re)cede-
bat forma(m) pulcerrimi pueri sup(er) cuius capit(e)
crucis signu(m) splendebat. Stella ig(itur) t(a)li
forma magos allocuta est dice(n)s. Ite
velociter in t(er)ra(m) iuda(m) (et) ibi rege(m) que(m) q(ue)rit(is)
... natu(m) i(n)venie(tis). Venientes ergo
magi i(e)r(oso)l(y)m(am) i(n)t(er)rogantes dixeru(n)t. Ubi est
q(ui) natus e(st) rex iudeor(um) (et)c. Hyc tria s(ecundu)m Remi-
giu(m) ver(um) ho(min)e(m) ver(um) regem (et) ver(um) deu(m)
(con)fessi sunt. Ver(um) hominem cu(m) dixeru(n)t ubi
e(st) qui natus est. Ver(um) rege(m) cu(m) aiu(n)t rex
iudeor(um). Ver(um) deu(m) cu(m) subiunx(erunt) venimus
adorare eu(m). Preceptu(m) e(ni)m fuit i(n) ritu illor(um)
ut nullus nisi solu(m) deus adoraret. Sed cur stel-
le ducatu i(n)gressi magi i(e)r(usa)l(e)m a(m)iseru(n)t
t(ri)plice(m) c(aus)am m(ih)i assignant. Prima ut
de loco nativitatis Christi solicitius querere co-
gerent(ur) ut sic de t(em)p(or)e ortu(s) v(er)i(us) p(ro)phe-
tice ce(r)tificare(n)t(ur). S(ecund)a ut q(ui) auxiliu(m) quere(n)s
h(uma)nu(m) isti p(er)d(er)e meruerunt. Tercia
q(ui)a signa infidelib(us) data s(un)t s(ecundu)m ap(osto)l(u)m
p(rim)a cor(inthiorum) xiiii. p(ro)phetia fidelib(us). Ideo
signu(m) datu(m) ill(is) tamq(uam) infidelib(us) p(ro)
appareret. Deo essent int(er) iudeos tamq(uam)
legale p(ro)ph(et)iam dei (et) fidele(m). Invenientes pueru(m)
ih(esu)m cu(m) matre. Magi flexis genibus
hic ei munera obtulerunt. Sed q(ua)re p(re)cipue
aur(um) in(cen)su(m) (et) m(ir)ram obtulit. Sibi oblatu(m)
t(ri)plice(m) s(ecundu)m Remigiu(m) (et) h(oc) p(ro)p(ter) t(ri)a. P(ri)mo quia
reges arabu(m) solebat de talib(us) offe(r)re
deo. S(ecund)o q(ui)a instituti s(un)t lictere in illis misteriis
... onda(n)t celest(is) regis potenciam
... q(ui)a sacerdotes utunt(ur) ad divinu(m) cul-
tu(m) notu(m) infantes celeste sacerdociu(m). Ter-
tio mirra q(u)a mortuor(um) (con)dit(ur) corpora
ut (Christ)o sepeliendi (et) resurrecturi immor-
talitatis, vel (secund)o obtulerunt aur(um) ut vide-
ret(ur) inopia t(ame)n tam pauperis p(er)ronat(ur)
thus ad fetore(m) stabuli mitigandu(m). Ter-
tio mirra ad me(m)bra (Christi) tenera solidanda
et p(ro)p(ter) h(oc) ta(m) munera intimabat mistice
t(ri)a q(ue) cau(n)t in (Christ)o s(cilicet) divinitas preciosissima
a(n)i(m)a devotissima (et) caro integ(ra) (et) incor-
ruptibilissima. Triplice(m) v(er)o stellam
magi viderunt isti mat(er)iale q(ua)m viderunt
in oriente, spiritale i(d est) fide q(ua)m viderunt
corde, intellectuale i(d est) angelu(m) que(m) vide-
runt in sompnis, racionale(m) que fuit b(ea)ta
virgo q(ua)m viderunt in diversorio, supersubstanciale
que fuit ip(s)e (Christu)s que(m) viderunt in p(re)sepio.
Admoniti magi ne redirent ad herode(m)
p(er) alia(m) via(m) reversi sunt in regione(m) sua(m). Ecce
ip(s)i magi p(re)cesserunt stella duce venerunt
p(ro)phetia edocti, fruebantur nunciante an-
gelo, redierunt in (Christ)o feliciter quieverunt.

Episcopi. Ep(iscop)us d(icitu)r ab epi q(uo)d e(st)
sup(er) (et) scopin q(uo)d est intende(re) vel spe-
cular(i) latine (et) sic ep(iscop)us e(st)

sup(er)intendens vel speculator. Vel ab epi q(uo)d
q(uo)d e(st) sup(er) (et) scopos q(uo)d e(st) labor q(ui) sup(er) alios
laborans i(n) (con)g(re)ge suo. Ep(iscopu)m s(ecundu)m ap(osto)l(u)m decet
esse irrep(re)hensibile(m) unius uxoris viru(m) sobriu(m)
ornatu(m) p(ru)dente(m) pudicu(m) hospitale(m) doctore(m)
no(n) vinulentu(m) no(n) p(er)cussore(m) s(ed) modestu(m)
no(n) litigiosu(m) no(n) cupidu(m) s(ed) sue domui be(ne)
p(re)positu(m) filios h(ab)e(n)te(m) subditos cu(m) o(mn)i casti-
tate. Si q(ui)s aut(em) domui sue p(re)esse nescit q(uo)mo(do)
eccle(si)e dei diligencia(m) h(ab)ebit. No(n) neophitu(m)
ne i(n) sup(er)bia(m) elatus i(n) iudiciu(m) incidat dyabo-
li. P(rim)a ad Thi(mo)t(heum) iii(o) (et) ad Tytu(m) p(rim)o. Separando s(unt) q(ui)b(us)
dependet (et)c. p(ri)mo thi(mothe)o iii. Unde (et)c. quadam po-
stilla sic h(abe)t(ur) multiplex e(ni)m magis e(st) ep(iscop)y
sive officiu(m) ep(iscop)i. P(rim)o officiu(m) speculatoris i(n) p(ro)-
videndo eccle(si)e pericula. Ezech(ielis) iii(o) fili ho-
minis speculatore(m) dedi te domui isr(ae)l i(d est) eccle(si)e.
S(ecund)o offi(ci)u(m) doctoris i(n) exponendo sacra(m) scriptura(m).
Ubi Tyti p(rim)o amplectente(m) eu(m) qui s(ecundu)m doc-
trina(m) e(st) fidel(em) sermone(m) (et)c. Tercio officiu(m) pa-
storis i(n) ministrando tam vite spiritualis q(uam) t(em)p(or)al(is)
subsidia. Joh(annis) ult(imo) pasce oves meas. Q(uar)to
officiu(m) dispensatoris i(n) dispensando sacrame(n)ta
fideli libertate. Luc(e) xii(o). Q(ui)s putas e(st)
fidel(is) dispensator (et)c. Q(ui)nto offi(ci)u(m) media-
toris i(n) reconciliando (et) remittendo p(e)cc(at)a deu(m)
(et) p(o)p(u)l(u)m. Ezech(ielis) requesivi de medio eoru(m) viru(m) qui inter-
poneret sepe(m) (et)c. Sexto officiu(m) advocati sive ora-
toris impendendo orac(ion)is suffragia. Sap(iencie) xviii
p(ro)ferens s(er)vitutis sue scutu(m) or(aci)onem (et)c. Septimo officiu(m) in-
dicis (et) c(ur)a(m) p(re)cavendo. Deut(eronomii) i(o) xviii. Date
ex vob(is) viros sapientes. Octavo officiu(m)
ducis (et) p(ri)ncipis dirigendo tam bella spi-
ritualia p(ro)p(ter) (con)stituere p(r)incipes eos (et)c.

Ep(iscop)us ordina(n)dus est an(te)a exami-
nand(us) s(i) natura sit p(ru)dens s(i) docibilis s(i) morib(us)
temp(er)at(us) s(i) vita castus s(i) sobrius s(i) suis ne-
gociis cavens s(i) humilis s(i) affabilis s(i) mi-
sericors s(i) litteratus s(i) p(ro)vide s(i) i(n) lege d(omi)ni
instructus s(i) i(n) scripturar(um) sensib(us) cautus (et) acutus
s(i) i(n) dogmatib(us) eccl(es)iasticis exercitatus (et) an(te) o(mn)ia
s(i) fidei documenta v(er)bis simplicib(us) asse-
rit. Trinitate(m) incarnac(ion)em (Christi) mortuoru(m) credendo
p(ro)fitetur (et) cum ad hys omnib(us) (et) (con)similib(us) fuerit
concurrentib(us) examinatus inventus fuerit ple-
ne instructus tunc cu(m) (con)sensu cler(icor)um (et) lay-
cor(um) (et) (con)ventu tocius p(ro)vincie ep(iscop)or(um) ma-
xime metropolitani ordinet(ur) ep(iscop)us suscepto
i(n) no(m)i(n)e (Christ)i, q(ua)ntu(m) no(n) sue delectaco(n)i ne(c)
suis morib(us) sed patru(m) diffinitionib(us) ac(quie)-
scat. Et di(stinctione) xxiii. Qui ep(iscop)us. Ite(m) Augustinus
viii. q(uestione) i(a) Q(ui) ep(iscop)atu(m). Ut intelligat se
no(n) esse ep(iscop)u(m) qui p(re)esse dilexerit no(n) p(ro)des-
se. It(em) di(stinctione) xxvi(o) c(apitulo). Cura(m). Similit(er) sic h(abe)t(ur)
Et ep(iscop)us p(ro)p(ter) h(oc) sint tam ...
ad sum(m)u(m) sacerdociu(m) eccl(es)ie assumere p(re)sumunt
q(ui) p(ro)hibentur p(er) q(uo)d ... olim
archa dei ... ne
... ad ... alios ...
... Salomon ...
no(n) divicias no(n) honores a deo que-
bant, s(ed) domu(m) sue (et) ... ta

duo principes meruerunt et pro gratia administrandi
debitam asserunt sunt, et sceptrum et Malachias pro-
pheta labia sacerdotum custodiunt scientiam et legem re-
quirent ex ore eius. quia sed exempla et doctrina xpi petri et
pauli non sufficit prelatis boni conversacio
et morum honestatis nisi addatur sana doctrina
unde sacerdotes ingressuri tabernaculum pedes
lavabant in labio eneo quod fecerat Moy-
ses de speculis mulierum. Et adiungit ibi consequenter
Si quis vult pontifex non tantum vocabulo esse
sed merito imitetur Moysen et Aaron quorum
scripturas sepius meditando [illegible] quod a
deo didicerit et non ex humano sensu doceat
cum inimicis corporaliter non pugnet sed ut
[illegible] eius inimicos invisibiles [illegible] de-
mones vincere valeat devote deum exo-
ret [illegible] Epi omnes non sunt de-
ceptus [illegible] Jeronimus [illegible] Non omnes epi
sunt epi. Attendis petrum sed iudam considera.
Stephanum suspicis nicholaum respice. Non
facit ecclesiastica dignitas christianum. Centurio
Cornelius adhuc ethnicus i. gentilis dono
spiritus sancti mundatur. presbiteros daniel puer
iudicavit. non est ei facile stare in loco petri
et pauli sed tenere locum [illegible] ad xpo regnantium.
Infatuatio salis ad nichil proderit nisi ut mittatur
foras et a porcis conculcetur. [illegible] infa-
tuatum sal ad nichil proderit [illegible] prelatus qui
condire debet et saporem non confert. Epi-
scopatum volenti et innitenti tenendum est. Epi
desideranti et ingerenti se omni modo dene-
gandum. Gregorius in prologo moralium et [illegible] Regis-
tro [illegible] Dist. [illegible] qui in scrip-
tura. Item epi sunt ingredientes et officium
ut supra dictum est ad utilitatem ecclesie ex te-
nes locum tenent apostolorum honorem et potestatem
eorum accipientes. Ceteri vero sacerdotes con-
stituti loco et officio lxx duorum discipulorum
sunt electi. Dist. xxi in novo testamento.
Jeronimus in epistola xxix. Negligentes igitur
in istis officiis caveat sententiam salvatoris
de infatuato sale quod neque in terra neque in
sterquilinio utile esse videtur. Luc. xiiii. Sed
[illegible] Augustinus dicit [illegible] abusionum gradus
Episcopus negligens qui gradus sui honorem inter
homines requirit sed ministerii sui dignitatem coram
deo pro quo legatione fungitur non custodit.
Decet igitur episcopum omnia quibus in speculatorem
ponitur [illegible] diligenter attendere et ad atten-
dit sermone et actu si potuit corrigere et
si non potuit iuxta [illegible] regulam [illegible]
[illegible] de manu pec-
catoris non amicantur periculum im-
[illegible] peccatoris [illegible]
[illegible] Sit igitur Episcopus prudens [illegible]
[illegible] superioribus [illegible] prius
[illegible] alios doceat [illegible] doctrine.
Caveant igitur negligentes epi qui in tempore
vindicte deus requiret [illegible]
dicens pastores [illegible]
[illegible] et non pascebant [illegible]

sed pascebant semetipsos. Augustinus [illegible]
omnium. Epi sunt sacerdotes sicut essent duces
et [illegible] Unde beatus petrus precepit
sacerdotibus pascite qui in vobis est gregem dei
providentes non coacte sed spontanee secundum deum
neque turpis lucri gratia sed voluntarie neque ut do-
minantes in clero sed forma facti gregi ex a-
nimo ut cum apparuerit princeps pastorum
percipiatis immarcescibilem glorie coronam. Pres-
biteros et patribus epis non [illegible]
[illegible] dedignentur audire [illegible]
ut igitur apostolus paulus fuit [illegible] et alii
[illegible] Prov. xxiii. Gloria patris
est filius sapiens. Gaudeat episcopus in iudi-
cio [illegible] tales elegerit sacerdotes. Jeronimus ad ne-
potianum et di. xcv. Esto subiectus [illegible]
in quolibet loco sedentes [illegible] presbiterorum non
[illegible] epistola xxxiiii. Episcopus
prime sedis non appelletur princeps sacerdotum
[illegible] sacerdos [illegible] sedis episcopus. di. xciii. Iste principes
gentium dominantur eorum et qui maiores sunt
potestatem exercent in eos. non ita erit inter vos
sed quicumque voluerit inter vos maior fieri sit ve-
ster minister. [illegible] Luc. xxii.
[illegible] omel. xxxviii. Principes mundi [illegible]
sunt ut dominentur minoribus suis ut [illegible]
utilitates [illegible] principes [illegible] ecclesie ideo
prelati sunt ut [illegible] minoribus et ministrent
[illegible] acceperint a xpo ut [illegible]
utilitates negligant et subditorum [illegible]
[illegible] et si opus fuerit neque mori recusent pro salute
[illegible] Apostolus 2a Cor. xii. Ego
[illegible] impendar [illegible] igitur
[illegible] principatum desiderare
est [illegible] utile [illegible] prelatum [illegible]
[illegible]
le [illegible] sapiens [illegible]
tanto labori tanto dolori et tali periculo
ut det rationem pro omni ecclesia [illegible]
dicere [illegible] forte [illegible] timeret [illegible]
[illegible] Nemo igitur desideravit primatum in
[illegible] confusionem [illegible]
[illegible] non sit de primatu [illegible]
fuisset [illegible] eorum quis maior aliis
appareat sed quis melior omnibus [illegible]
non qui maior fuit in honore ille melior est
sed qui melior fuit ille maior est. Nemo [illegible]
[illegible] humilitatem [illegible]
est ymago xpi. Et qui deo paupertate [illegible]
te divitiarum amator est in [illegible]
[illegible] appellitur a sex xpi similitudinem
Non est verus discipulus qui non imitatur
magistrum nec est vera ymago que similis
non est auctori. Crisostomus omel. xxxviiii.
Episcopus presbiter esse demonstratur et contra-
rium. Jeronimus in [illegible] super epistolam ad Ti-
tum et in canone xc di. [illegible] sic ait Olim
idem presbiter et episcopus et antequam dyaboli

instituti in religione studia et dissensiones
fiunt et dicatur in populis Ego sum pauli ego
sum apollo ego autem cephe In presbiterorum con
silio ecclesie gubernabatur postquam autem unusquisque eos
quos baptisavit suos esse putabat non
christi in toto orbe decretum est ut unus de pres
biteris superponeretur et sismatum semina tolle
rentur et paulo post sic igitur presbiteri ecclesie sci
ant se consuetudine ei qui sibi prepositus fuerit
esse subiectos ita episcopi noverint se magis
consuetudine quam dispensacione dominice passionis veri
tatis presbiteris esse maiores et in comune debere
ecclesiam regere h[ec] Jer[onimus] ut supra. Et si episcopus in consir
matione et ceteris sacramentis que sunt sacra
tione spirituali sibi competunt confert tamen quantum
non simpliciter sacerdos qui in ultra maior fuerit
apud deum ex maiori merito sacramenta conferens
digniori Plura enim non subsunt eo quod idem
erat episcopus et sacerdos antequam esset exaltatum
ut vel verius presbiteratum sacerdotum per dotatam
eorum ecclesiam quilibet sacerdos christi verus
indifferenter episcopus vel sacerdos ut supra pro
bavi h[ec] doctor evangelicus super epistolas hoc ipso
Item Odo in hoc In principio erat verbum dicit
quod quidam doctor predicans coram rege et epis
copis predicavit Stulti fuerunt petrus et
paulus et causam assignat dicens Quia enim eius
fallerent tabernis delicatis vestibus preciosis
et viciis et delicijs crediderunt celum acquirere debere
igitur petrus et paulus fuerunt stulti qui pau
pertate tribulacionem fame et frigus sustinu-
erunt sic gloriam ita difficili ut iam prelati pos
sent obtinere Episcopi et presbiteri idem officium
vide Jeronimum ad Rusticum narbonensem episcopum
et in canone xc d. Olim sic ait Ecce ego di
co patribus episcopis sed atque assistentibus in altario
presbiteros posse sacramentum conficere sed quod scriptum
est presbiteri duplici honore honorentur
maxime qui laborant in verbo dei predicare
eos decet utile est benedicere congruum est conf[ir]
mare convenit reddere communionem. necesse est visi
tare infirmos orare pro invalidis atque omnia
sacramenta dei complere Nemo episcoporum hinc
invidia dyabolice temptacionis inflatus
vel irascatur si plebem in ecclesia presbiteri ex
hortentur si in ecclesiis predicent si plebi sicut
dictum est benedicant etenim ab imminente in
isto sic dicam quod non vult presbiteros facere que
iubentur a deo dicat quid maius est christo
vel quid potest corpori eius et sanguini comparari
si christum presbiter consecravit si in altario dei
sacramentum benedicit benedicere populo non debet
qui christum sacrare non meruit Cum laycos
ac infelices viventibus nos O iniustissimi
episcopi sacerdotes presbiteri dei benedictionis predicandi
officium amittit linguae opus non habet
confidenciam predicandi tanto maiorem per te
dictum sonum presbiteri nomine habet plenius
et perfectionem quoque consecratione eius corpe
tit non retentur Cum hic rogo sacerdo

tes honor vester est ut dapum gibbi inse
rat quam cum pastoribus pro potencia auferunt dominici
dignum diligencia contingit quod et celantius
crescit in gregibus ac domini pro omnibus daprum
acquirit dominus soli volunt in ecclesia potentiam
sed per presumpcionem presbiteri negocium indices
esse abnuncio comedatis sic presbiteri sacer
dotio interesse decent consilio quod et ipsi presbi
teri ut legimus episcopi nominantur sicut dictum
est ad episcopum Noli negligere graciam que tibi da
ta est per imposicionem manuum presbiterii et
alibi ad maiores natu sponsus sancte po
suit nos episcopos regere ecclesiam suam sed ordinent
hoc superbi sacerdotes in presbiteri nomine qui
volunt hoc esse quod christus esse qui discipulorum
pedes lavit qui baptisatus a Johanne est
licet baptisandus sit a domino proclamaret quo
propterea scribo vobis ut si preterita tempora error
vel non potest removeri vel ad presens in ecclesiis fa
ciant quod Rome fit quod in Affrica fit quod
in oriente fit quod in hyspania et in britha
nia et in Gallia quod in omnibus locis quia
ubi humilitas prevenerit quod et in celis
quod maius est ubi sedes angelorum
legitur esse deposita h[ec] Jer[onimus] ubi supra. E
porum est officium fragmenta scripture dili
genter attendere pretereas eius subditos sermone
et conficiendo eucaristiam memoriendo effec
tualiter christi conversacionem passionem et assistere
inter deum et populum mediare quod non fiat
nisi boni presbiteri doceant subditos animo
a terrenis affectibus revocare non curando
de fama seculi non auctor nec tamen ini
bebit relinquit apostolis formam humilitatis
exemplum ut ipsi similiter faciant et futuri et
quicumque accesserint ad ministerium vera
ciam illorum pedibus tactum est quod non introibunt
ad cenam novissimam nisi affectus corda
in naratoria fuerit hinc quoque porcionis
lotione fuerint atque tertio ac vasa sponsus
sancti aqua supra pedibus et gratia emundas
ad omnium intelligit necessarius est qualiter li
berorum experimentum decalogum mandatorum
h[ec] doctor Albertus super xiiiimo matheo
Equalitas et equitas et habitas
utilitas multiplex est quia per superflui
tates copie vel inopie non sufficie
ret. Unde apostolus de pauperibus loquens 2a
cor viii° vestra habundancia inopie
sit supplementum ut fiat equalitas
sed ut dives per pauperem salvetur et paup
per divitem sustentetur 2a vel primum sibi te
net habet viii ff Fulgent illis omnia quia
sapientiam dei sancte fulget ps. Justus
dominus et iusticias dilexit et ideo
propicium habet ut placabile sacrificium offe
rentes hebreorum ultimo Beneficencie et com
munis nolite oblivisci talibus enim hostijs
promeretur deus h[ec] in quadam postilla

Equalitas temporis est pa cordis / que rectitudinem
rebat deus a Salomone iii Regum ix Si am
bulaveris coram me in simplicitate cordis / et rec
titudine equum est ut amanimus quod deus tenemur
quod amonet / tum gaudemus de bonis et do
lemus de peccatis contra omnes cetera consistit in rebus
ut ubi loquimur sunt pauca vera et valida
contra opibus caritatis consistit in rebus in rectitudine
iusticie et discretione / rectitudo iusticie ad interiorem
iusticia ad utilitatem discretio ad domum
Error nimis propter se ipsum amat /
qui et alios vult errare ut error
suus lateat / secundum Augustinum epistola ad Mar
cellinum Iniquum est iniquum et quibus rebus errare
et quam facile se quisque corrigat / vel quam
pertinaciam suum defendere errorem nititur hec
Augustinus de perseverancia sanctorum libro primo Diligendi
sunt homines ut eorum non diligantur errores
secundum Augustinum in quadam epistola Nil gravius quam errantem
tem a deo decipi ut se revocari non possit secundum
Ambrosium libro de Cayn et Abel Frontibus suis plerumque
exquirunt contemplando quam capiunt usque ad
prava dogmata perveniunt et a deo virtute
discipline humiliter negligunt magni errores sunt
secundum Gregorium libro Moralium xxv Multos cum pace eterne
negligentes invenimus subito errasse et in
flagicia alia cecidisse prout dum per cautissime
petendo errant vigilanciam pro sui re
perunt et qui pigri ac desides in innocencia
sua videbantur per accidentem sibi nimium
amoniti sunt solliciti qui sui custodiam
cum omnis antiqui hostis insidias actigi
itu ut qui vel propriam vitam curando ordinatur
perpetue et fratrum salutis cum sua cautione
curam gerunt secundum Bedam super epistolam Omnem
Quod humanum est si in errore esse per ostenta
re dyabolicum est secundum Augustinum de verbis domini sermone
lxxxxvii Error ad effectum scilicet pueri
discipline Sap xiiii In indisciplinate ame
erraverunt / cum de rationibus creature ut volunt
verum ex fucali ictu dominus ledit ciit xxvi
Errat ne sciteres scripturas neque virtutem dei
cum perquirite / scilicet Simonis scilicet omnis quem
prist / secundum Augustinum de civitate dei libro ii ca xviii Et
Deus mittet operacionem erroris hiis qui seducti
ti in rebus signis et prodigiis sathane non
credant mendacio per quod dilectionem veritatis
non receperunt deus mittet quod dyabolo
latere ista permittet iusto iudicio ut indios quam
nis faciat ille iniquo maligno per consilio
secundum illud Error cui non resistitur approbatur
et veritas cum minime defenditur opprimitur
negligere quippe cum possis perturbare per
vos nichil aliud est quam fovere nec caret scru
pulo societatis occulte qui manifesto facinori
desinit obviare / quod pro dest illi suo er
rore non pelli qui ostensio prestat errati
secundum di lxxxiii Error cum error cum consequi Et
Crisostomus omelia xxix Non puto errores pu
lere in homines nisi peccata precesserunt prius enim
peccatis plurimis excecant homo et sic dya
boli seductore seductus cadit in mortem
quemadmodum vide inimice non prevalet

non cum autem accesserit ad occasum non occu
pat mundum sic quidem lumine iusticie et religione fuit
tenebra errorum eam non apprehendit / Igitur bo
nis opibus vigilandum est quod non error quam
peccati sed peccata errorem sed de Gregorio super Imperitus
hominem trahit ad errorem Item Crisostomus omelia
xxxiii Et frequenter deus patitur discipulos
suos aliquid non recte dicere vel agere vel cogitare
dum ut expositorem regula prebeat / sicut
error illorum non nocet pure ingenio cum quis
non sonat in puri sed error in sacra dicta cum credi
ficat / Item Crisostomus omelia xxxvi Sicut gemma
castiori sic quod errat simplicitate errat non cupi
ditate ita homines qui crediderunt in Christum sive
ex iudeis sive ex gentibus cum Christum non in
malicia sed ignorancia perdiderunt secundum illud
Error mencium in personalibus affectibus
quosque esse contingit patet de beato Gregorio memo
Theodosiano imperatori Libacium de Pistorio
rio presidentissimo propter affectum quem tenuit
ad eam ex sublime iusticie / narrat in vita Gregorii Sic
te occurrit vidua expetens iudicium de Sig
redetu premittebat / cui illa quod si in prelio
mortuus fuis / cui ille / Sed per me impubt
tam iustitiam facias ut inde mercedem recipias quod
alter hanc remittas Tunc Troyanus pie
sanguine vindicavit quod sanctum beatus Gregorius [illegible]
incurris ad basilicam petri veniens per I
dominum visum et petitionem tuam implevi
si caveas ne per clamatio aliquis per te Fiedar
biduo cruciari vel toto tempore vite fine dolori
bus fatigari / electio sermone continuo vel
febribus laborant vel podagrem molestia
presssi sunt Secundo patet quod statuis iste legeme
presidum est ad exemplum aliorum / et quod non inflect
secundum doctorem albertum super xxo mattheo
Esse nemo est qui esse se nolit sic
nemo est qui non esse beatus velit / nec
potest beatus esse qui vel sic tantum
ubi quidam mali ipsum esse voluntarium est ut
intime et cum se miseros esse senciant non se re
velint / Illius est quod in sibi miseri appent et
sic vim est ab aliis qui bonos se putant
miseri indicant quod pauperes et mendici sunt
Si quis inmortalitate duet qua ut ipa
misera esse nollet ulli quod se in eadem
futurum si omni pena perfecto exultaret le
bens verum tristis est non ipsius species cor / Vin
vivere quam eam finire nisi quod sit / apparet

q(uod) refugiat na(tur)a s(ecundu)m suo esse atq(ue) ita ad seno
ne(m) ... esse mortuos p(ro) magno benef(ici)o h(abe)at
sibi mo(rte)m impendi desiderant ut aliquando
p(ro)duxi(t) i(n) ead(em) miseria vivat audiu(n)t q(uod)
moria(n)tur ita o(mn)i creatu(re) appetitur esse h(ic)
Aug(ustinus) de civit(ate) dei li(bro) xi p(ar)te ... c. Q(uod) sit
filio dei hoc esse quod posse homini n(on) ita
e(st) aliud e(st) esse ei(us) aliud posse ei(us) si
ei h(abe)t esse e(st) esse ei(us) q(uo)d e(st) posse ei(us) ad vel
let posset q(uo)d a(u)t aliu(d) e(st) alia s(ub)st(anti)a ut
sit 2 illa p(ar)tes ut possit n(on) aliu(n)d(e) e(st)
2 aliu(n)de p(er) h(oc) Aug(ustinus) sup(er) Joh(annem) o(mn)e(lia) y (et)
esse d(eu)s n(on) esse q(uo)d deo p(er)i(n)t h(oc) Jo(hannes) ep(istol)a
lxxxvii. Secundo est eius cui natu(ra) e(st)
h(oc) cui regnatu(r) e(st) h(oc) Jo(hannes) i(n) ep(istol)a xc. Sed no(n)
tand(em) e(st) s(ecundu)m s(ecundu)m ... et spalte s(ecundu)m Aug(ustinum) q(uod) re(x)
d(ici)t h(ab)ere ip(s)o esse s(ecundu)m esse inte(n)cionale ut
y(de)ale quod h(abe)t in deo. Et esse causale
q(uo)d h(abe)t i(n) causis s(ecund)is. Vel t(er)tio esse i(n)dividu
ale vel effectuale q(uo)d h(abe)t in sua natu(ra) sp(eci)a
2 i(n) ipsa c(on)struere laborant plurimi i(n) loq(ue)ndo
2 sic quida(m) c(on)cedu(n)t q(uod) malu(m) pene h(abe)t esse
i(n) ydeale vel inte(n)cionale eti(am) in deo cu(m) d(eu)s
e(tern)al(ite)r intendit q(uod) pecc(atu)m ad mundi pulc(hri)
tudine(m) ad bonoru(m) gaudiu(m) p(er)mittat(ur) pecc(atu)m
a(u)t(em) d(eu)s no(n) intelligit p(er) ydeas sed ut pla
cet lyncon(iensi) p(er) e(t)ia(m) carentia(m) ydeas 2 i(n)ter
tales equivocaco(n)es p(er)mitti doctores q(uo)
ne(c) q(uo)d no(n) o(mn)es audie(n)tes intelligu(n)t ut
q(uo)d d(ici)t deus n(on) velle q(uo)d aliq(ui)s pecc(ar)et lic(et)
velit q(uod) pecc(atu)m dyaboli vel ho(m)i(nu)m p(er)mittat(ur)
2 sic sibi la(n)t logici decipi(u)nt... co(n)sequencias
i(n) quib(us) studiosissimi su(n)t decepti h(oc) doctor
evang(elicus) sup(er) 2a p(ar)te s(er)mo(n)is dei i(n) monte h(ec)
sexto libro. Sequu(n)t(ur) etates

Etates | lex narrat ab exordio
mundi in p(r)inc(ipio) in q(u)o fecit d(eu)s celu(m)
2 t(er)ram inde usq(ue) ad h(oc) t(em)p(or)e q(uo)d
ut agimus sexte etatis e(st) na(m) p(ri)ma etas
c(om)putat(ur) ab Adam usq(ue) ad Noe. 2a a Noe
usq(ue) ad Abraham. 3a ab Abraha(m) usq(ue)
ad David. 4ta a David usq(ue) i(n) t(ra)nsmigratio(n)em
babilonica(m). Quinta a t(ra)nsmigr(aci)o(n)e usq(ue) ad
Johe(m) bap(tis)ta(m). Sexta inde usq(ue) ad fine(m) mu(n)di
c(om)p(ar)ata 2 sexta die fecit d(eu)s ho(m)ine(m) ad yma
gine(m) sua(m) q(uia) sexta etate manifestat(ur) p(er) eva(n)g(elium)
i(n)novac(i)o me(n)tis n(ost)re s(ecundu)m ymagine(m) eius q(ui)
creavit nos 2 q(u)ia fuit aqua i(n) vinu(m) 2 ia(m) ma
nifestatu(m) xp(istu)m in lege 2 p(ro)ph(et)is sapiamus.
Et sex ydrie ille sig(ni)fica(n)t sex etates h(oc)
Aug(ustinus) sup(er) Joh(annem) o(mn)el(ia) ix. Et h(oc) Aug(ustinus) d(e) civi
tate dei li(bro) xxii c. f(inali). Etates mundi s(un)t
iste p(ri)ma ab Ada(m) usq(ue) ad Noe h(ab)ens a(n)nos
iuxta hebreos m. sexcentos lvi. Sed
iuxta lxx int(er)p(re)tes duomilia duc
ent(os) xlii. Secunda etas a Noe usq(ue) ad Ab(ra)
ham h(ab)ens a(n)nos s(ecundu)m heb(reos) m. CCxcii.
Et iuxta lxx m. lxxii. Tercia e(st) ab Abr(a)
ha(m) usq(ue) ad David h(ab)ens a(n)nos s(ecundu)m hebre
os nongentos lxii. Et s(ecundu)m lxx. Cxxx.
vii. Quarta a David usq(ue) t(ra)nsmigrac(i)o(n)em
babilonis h(ab)ens a(n)nos s(ecundu)m hebreos CCCC
lxxxiii. Et s(ecundu)m lxx cccc lxxxv.

Quinta a t(ra)nsmigrac(i)o(n)e babilonis usq(ue) ad xp(istu)m
h(ab)ens a(n)nos s(ecundu)m hebreos quinq(ue) centa lxx
xix. Et s(ecundu)m lxx quinq(ue) centa lxxxvii. Sit
ab exordio mundi usq(ue) ad xp(istu)m h(ab)ens
a(n)nos s(ecundu)m hebreos p(ro)sequ(en)te b(ea)to Jeronimo. Tria
milia nongentos quinquaginta duo. Sed
s(ecundu)m lxx quos q(ua)m fecit q(ui)nq(ue) m. q(u)ing(entos)
C viii. Eusebius q(ue)m Orosius secu
tus e(st) int(er) ut(rum)q(ue) medius e(st) q(ui)nq(ue) m.
xc ix q(uo)d pene o(mn)es latini secunt(ur). Sex
ta etas a xp(ist)o usq(ue) ad fine(m) mundi. Sep
tima etas quiescencium 2 curr(un)t cu(m) sexta. Oc
tava etas resurgencium porro s(ecundu)m hebreos
i(n) p(ri)ma etate mundi s(un)t g(e)n(er)ac(i)o(n)es x. in 2a qua
tuor x in t(er)cia xiiii. in q(ua)rta xvii. a(u)t(em) in
q(uin)ta mi(nu)s p(ro)ponit xiiii. in q(ui)nta xiiii. Eta-
tes hominis s(un)t iste. Prima e(st) infancia a na
tivitate ei(us) usq(ue) ad a(n)nu(m) septimu(m). 2a e(st) a
puericia usq(ue) ad a(n)nu(m) xiiii. t(er)cia adolesce
ncia usq(ue) ad a(n)nu(m) xxviii. Quarta iuve(n)tus
usq(ue) ad a(n)nu(m) xlviii. Quinta senectus usq(ue)
ad lxxix. Sexta decrepita etas usq(ue) vi
ta finiat(ur) h(oc) Thom(as) d(e) vi. the(ologie) li(bro) iii. c(apitulo) xv.
Item pubertas masculi e(st) xiiii a(n)n(orum) femine
xii. xx q. i puelle Et Sic ergo 2 q(uod) q(uasi)
in quibuslibet. Infra pubertatem no(n) obligat(ur)
religio(n)e neq(ue) matrimo(n)io xx q. i ad di
ssolv(endum) q. 4. Si i(n) q(u)ib(us) 2 q(u)o puelle.
Tate no(n) septenaria(m) q(ue) e(st) m(ise)ric(ordie) vniv(er)sit(atis)
p(ro)p(ter) misteriu(m) i(n) obs(er)vancia ma(n)dati domi
nicu(m) obs(er)vat. Inde n(ost)ra die septima
sabatizat Exo(dus) xxxi. Septimo mense ce
lebr(a)nt festu(m) tabernaculor(um) Num(eri) xxix. Sep
timo a(n)no i(n) omissio(n)ib(us) quiescat t(er)ra ab ag(ri)
cultura pampinibus vinearu(m) de sponte
nascentib(us). Deut(eronomii) xv 2 levit(ici) xxv. post
septe(m) septenarios a(n)nor(um) obs(er)vat a(n)nu(m)
iubileu(m) ut p(atet) levit(ici) xxv. separes et vii.
xlix co(n)stitui(n)t ter unitate intrante ad
dita in qua finalit(er) iubileu(m) l(ex) ix i(n)te
g(ra)t nos a(u)t(em) q(ui) sp(irit)uales esse debemus oc
togenariu(m) mi(sterium) venerantes co(n)sidera(n)s
q(u)o(modo) h(ab)eo ipso gen(us) s(ecundu)m na(tura)m corpea(m) cor
r(e)upta 2 s(ecundu)m na(tura)m corpea t(ri)b(us) p(ar)tib(us) aie 2
sic vii sed postq(uam) absorbta e(st) mortis
victoria 2 v(er)ba dei e(st) o(mn)ia i(n) o(mn)ib(us) tu(n)c
ista vii erunt s(ecundu)m e(ss)e intelligibile unitas
i(n) t(ri)a(m) c(on)fessa i(n) ip(s)a (com)p(re)hensa. Dimissa
c(on)sideratione cor(pus) i(n) suo gen(er)e 2 ad designa(n)d(um)
vet(er)is testamenti imp(er)fectu(m) septenariu(m)
2 (com)plementu(m) octavu(m) novi testamenti. Sicut
Aplus ad pet(rum) dieb(us) xv ut meminit Gal(athas)
p(ri)mo 2 notat (Jero)n(imus) ad paulinu(m) c(apitul)o xxx p(er)
h(oc) co(n)signat(ur) q(uod) v(eteris) t(estamenti) testat(ur) s(ecundu)m sanct(u)m no
m(en). h(ec) doctor eva(n)g(elicus) sup(er) t(er)cio ma(n)dato
c(apitul)o vii. Quingentos deca(n)os ac bis centenos m(inus)
uno s(umi)mus dic ab Adam donec v(er)bu(m) caro

Evangeliste | In | Facitu
Ezechiele 2 in apoc(alipsi) c(on)venit(ur)
animal xor habens p(er)sonas
hominis s(e)c(undu)m vituli leonis 2 aquile q(uod)
mistica sp(irit)ua(lite)r sit(uatur) t(er)t(io) ... ac

nos pluri in hijs animalib; quatuor euangelistas intellexerunt leonem viz p regie potestatis quia leo bestia rex esse quodammodo bestiarum propter potenciam et terribilem fortitudinem sicut pronunciatum est mattheo qui in generacionibus dominum regiam seriem prosecutus quemadmodum esset dominus per stirpem regiam de semine dauid rex Lucas autem qui cepit a sacerdocio zacharie sacerdotis faciens mencionem patris johannis baptiste vitulo deputatus est quia magna victima vitulus erat in sacrificio sacerdotum Mattheo autem homo xpc assignatum est qui neque de regia potestate aliquid dixit neque a sacerdocio cepit sed tamen ab homine xpo exorsus est hijs omnibus ipse de terris et de hijs que in terra gessit xpus non racemis de diuinitate eius perpauca locuti sunt tamquam in terra cum illo ambulantes Restat aquila ipse est johannes sublimium predicator et lucis eterne atque intime fixis oculis contemplator Sic Augustinus super johannem omelia xxxvi Item intrinsecus distinctis rebus magisterio veritatis ita eos nobis tamquam ad illud distinctum consensum euangelii et legimus et audimus omelia xxxvi in principio Item Augustinus de verbis domini sermone xi super hoc Et blasphemiam in spiritum sanctum neque non ipsis verbis nonnulla dissimilitudine recedunt a veritate eadem sicut narratio neque alia cum est ad euangelium eandem non eodem modo dicuntur nisi ut inde distinctum res verbis non rebus verba opponere/ merito quia aliud loquente querere nisi voluntatem ipsius cui insinuanda verba opponimus hec ille Item Crisostomus omelia xlviii Quidam ex diuersis itineribus venientes ad unam mansionem contendunt sic euangeliste ex diuersis occasionibus loquentes in unum sensum ingrediuntur Item Gregorius xxxi moralium non debet intencionis verbis sed intencioni verba deseruire ut xxii q. v humane Euangeliste quilibet hominum quatuor facies et quatuor pennas que quibus hominum eadem fide de Christo humanitate et eandem contemplacionem de eius diuinitate hec Gregorius super Ezechielem omelia iii Item per quatuor partes facies et pennas hominum quia per quatuor partes mundi predicatur humanitate et diuinitate hec eadem omelia Item Mathei significatur per hominem quia per leonem lucas per vitulum johannes per aquilam sic Gregorius ibidem omelia iiii Item per istos quatuor euangelistas designantur omnes perfecte mundo desentes sic ibi Gregorius omelia quarta Item Euangelium dicitur quod bonum prenunciat nichil hic annunciat quia euangelium dicit bonum nuncium hic ibi Gregorius omelia xxvi Euangelium describo sanctum petrum in sua compilacione que amorem eius sit nectare habeat Quatuor mittuntur paradisi flumina xpc Quadriga video quatuor inde rotis Que iungit querere rote in terra que serena que et axis Quinque viri que mundus leo quinque que sit rami vtique leo axis fuit distincto xpc Est auriga iuga sit tua nossa dein Bos domini rota traxit ad rotam pietas et affectus erit tua tota volat ast pergit vir. bos lucas leo marcus Johannes aquila hic

que sub labe fuit Mattheus speciem designauit quia scripto indicauit et tumulo quid egit homo lucas descripsit bos victima qui specialem Matthias supposuit de cruce xpc tua Marcum declarat leo qui descripsit apte Quum surrexit vi tua xpc eius Discipuli signat species aquila predicatum Quia super astra volat celica verba sonans Hebream redolet Mathei pagina linguam In grecam reliqui tres studuere loqui/ Forma Johannes aquila lucas vitulus leo Marcus Est homo Mattheus xpc quia deus Est homo nascendo vitulus morte paciendo Est leo surgendo volucris sua regna petendo permanet ad inferos eadem descripcio nobis Quare hec misteria quibus esse potest Est nomine vigens homo bos animal macrius Est leo primus domus et auis alta fecerat Conuer quoque singularis omnis in ipsis

Euangelium non putemus in verbis scripturarum esse sed in sensu non in superficie sed in medulla non in sermonum folijs sed in radice racionis Sic Jeronimus in epistola ad Galathas q. primo Marcion non enim in sermone est regnum dei sed in virtute hec patet corinthiorum iiii Item Augustinus super johannem omelia prima in principio Animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei et in tota ait et recte sunt multi animales qui non possunt erigere se ad spiritualem intellectum et animalis homo non percipit hec In principio erat verbum Quid igitur fratres silebimus hinc quare igitur legitur si silebitur aut quare auditur si non exponitur sed quid exponitur si non intelligitur itaque quantum esse non dubito in numero vestro quosdam a quibus possit non solum expositum capi sed antequam exponatur intelligi non fraudabo eos qui possunt capere dum timeo superfluus esse auribus eorum qui non possunt capere Forte dicit quis possit non dicere ut est quid potest audio dicere fortissimum nec ipse johannes dixit ut est sed et ipse ut potuit quia homo de deo dixit aliquid et quidem inspiratus a deo sed tamen homo quia inspiratus dixit aliquid si non inspiratus esset dixisset nichil sed quia vero inspiratus homo non totum quod est dixit sed quod potuit homo dixit Sic ibidem omelia xxxii Apostolus dixit quosdam predicatores euangelij non caste annunciare euangelium in quo tollebat in sinceritate xpianam et Quid enim dicit omnimodo siue occasione siue veritate xpc annuncietur et in hoc gaudeo itaque malevolus erat et de alieno malo gaudebat sed ipse xpc predicabatur sic quod ipsi sui sunt baptizabant male malos baptizabant sed ipsi baptizabant tales quales annunciabant sed quod dominus tu dicis Qui dicit fortitudinem ieiunium malos baptisabant et inter sanctos baptismus hec penultima Item Augustinus omelia xiiii Quomodo audimus euangelium contentum per euangelium in xpo condimus. nulla signa videmus nulla exigimus Item Augustinus super johannem omelia xxv in principio Verbum domini nostri ihesu xpi maxime que johannes euangelista commemorat qui non sine causa super pectus domini dei discumbebat

nisi ut secretum aliorum susciperet eius ebiberet
et quod amando biberet evangelizando ructaret. Ita
secretum sit et profunde intelligencie ut omnes biberent
qui puro sunt corde et omnes exciperent qui recto
sunt corde. Sic Augustinus in omelia xxx. Nos sic
audiamus evangelium tamquam presentem dominum nec
dicamus o illi felices qui eum videre potuerunt
quia multi in eis qui viderunt et occiderunt multi
autem in nobis qui non viderunt et crediderunt quod enim
preciosum sonabat de ore domini scriptum propter nos scrip
tum est et nobis servatum et propter nos recitatum
et recitabitur etiam propter posteros nostros donec
seculum finiatur. Idem omelia xl. Facile
est audire Christum laudare evangelium [illegible]
[illegible] fine [illegible] ad vocem pastoris audi
endum. Hec ibi. Evangelium autem continet bonum
nuncium dicitur ab eu quod est bonum et angelus nun
cius et legitur in ecclesia quandoque secundum hystoriam
quandoque secundum allegoriam quandoque secundum proprium quandoque
secundum partem quandoque secundum totum. Secundum hystoriam ut illud
Maria Magdalena et Maria Jacobi etc.
quod cantatur in matutinis ad tercium nocturnum de pasto
ribus. Secundum allegoriam ut illud quod legitur in assump
cione sancte Marie de Maria magna et
beata Martha quia per Magdalenam significatur vita con
templativa per Martham vero activa et in beata
virgine fuit consumacio utriusque vite. Secundum proprium
vero cantatur in festo beati Thome apostoli ubi dicitur
Thomas unus de xii etc. Secundum partem ut in festo
sancte crucis ut evangelium de Nicodemo propter clau
sulam sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto
in quo significatur Christi passio et eius exaltacio. Secundum
totum ut illud primum evangelium quod legitur in
circumcisione domini [illegible] quia consuetum sit dici unum
secundum Johannem Boleth. Evangelista vero non est
in consequentia dicitur minus dignus quam evcaristie con
secracio vel alicuius sacramenti ministerium ut patet tum
ex auctoritate operis tum effectu. Respondetur enim evan
gelizando conferunt evcaristie conficiendo aliquam
[illegible] caritatis. Item evcaristie confectio non fit
nisi prime sacramentalis corporis Christi. Evangelium
fit [illegible] digniorem quia humanum magis esse quam
[illegible] ipsum xiii. Holkot [illegible] Christo cogito [illegible]
[illegible] ut patet [illegible] xiii et in Lincoln. dicto
[illegible] pulchre declarat quod opus evangelizandi excedit
omne opus activum. Cum nullum opus nec
melius nobilius et expedibilius est evangelizatio
nam per ipsum opus [illegible] evangelizans non longe perfectior
metallo imperfecto. [illegible] plus [illegible]
et in rem perfectiorem convertitur. Item omnes actores
[illegible] racionales deus specialiter assistit evangelizanti
et quandoque supernaturaliter ac miraculose fit [illegible]
[illegible] plus enim vel tantum est insuffici
[illegible] Item si dignitas ubi
[illegible] attenditur patet quod ipsum intellectum formaliter
[illegible] ac necessitate [illegible] ali
qua [illegible] virtute huiusmodi non poterit
[illegible] esse patet Luc. xxi. Celum et
terra transibunt verba autem mea non transibunt.
Item si operis [illegible] utilitate
laudabile multo magis opus [illegible]

spiritualiter autem quod oportet deum tam miraculose conver
tere [illegible] ex hoc opere predicacionis [illegible]
et sponsa Christi quam tam pertinet [illegible] ut
testatur [illegible] perfectione evangelii super quodcumque
opus aliud curare. Et hinc Apostolus ad Roma. xv
dicit non audebat sibi assumere nisi [illegible]
[illegible] opus evangelii. An experimentum eius
queritis eius qui in me loquitur Christus. Dominus Ihesus Christus
Secundum [illegible] appetit for
ma [illegible] quanto magis [illegible]
[illegible] appeteret [illegible] celesti lumine [illegible]
dei informari et ad ipsum sit [illegible] feli
citatissimum patet quod [illegible] ab hac
cibo sub morte periculosissima [illegible]
[illegible] istud verbum [illegible] morte
secunda ut [illegible] vel tella. Causa autem
quare hoc verbum non est in nobis efficax sicut
olim est propter audiencium [illegible] et propter
evangelizancium iniquitates. [illegible] naturali
passi indisposicio impedit actionem. Sic in acti
one hac supernaturali ut patet de mulieribus et [illegible]
et specialiter de evangelizatore [illegible] ymmo
[illegible] iniquitas redundat [illegible]
[illegible] Unde Ezech. iii. lingwa
tua adherere faciam palato tuo et [illegible]
ad [illegible] patet quod nimis [illegible]
evangelizantis infecto [illegible] symonia
[illegible] qui [illegible] spondeant [illegible]
[illegible] propter laudem seculi vel lucrum commodi
temporalis [illegible] dubium [illegible] iste intencio [illegible]
inficit [illegible] et huius [illegible] evangelizatio
[illegible] hodie [illegible] doctor evangelii
super [illegible] Hec ille quod
[illegible] Evangelium secundum Augustinum [illegible]
[illegible] et sepe alibi continet omnem
veritatem et [illegible] errores destruit et si quis fuit
[illegible] fuit Galienus [illegible]
[illegible] fuit Mathusalem. Et consequenter
quomodo [illegible] evangelii sibi sufficeret [illegible]
quod velit addiscere vel studere [illegible] virtute
sunt [illegible] et si vitiis sunt [illegible] vel
libris ibi vel docetur expresse vel tractatur [illegible]
quod est plus notitia [illegible] et si vitiis aliqua
[illegible] docet fugienda est [illegible]
in evangelio quia auctor vitiorum [illegible] omnes [illegible]
[illegible] in libro vite ibi docetur vel sufficiens [illegible]
[illegible] parte evangelii in via [illegible] secundum
[illegible] clave [illegible] clave [illegible]
libros vite nec est aliquis tam rudis [illegible]
qui verbum evangelii possit addiscere secundum rudi
tatem que sibi congruet ad salutem [illegible]
[illegible] gramatici et logici naturales et
mathematici et legiste et mechanici quia [illegible]
sit veritas laudanda igitur secundum formam [illegible]
docet [illegible] sit falsitas fugienda ibi
debite [illegible] et [illegible] monet quemcumque
fidelem ad evangelium [illegible] quia prima
virtus que est [illegible] est subiectio [illegible]
et [illegible] bestie [illegible]
et [illegible] legista papalis imperialis re
galis vel provincialis [illegible] quidem
valeat ibi docetur expresse vel tractatur

fem quod dicitur quo est valde exprobrandi sunt
legiste qui contempnunt in divina lege fon-
tem legum suarum attendere cum melius foret aquam
fontalem claram virtuosam bibere quam aquam
turbidam viatorem a beatitudine retardantem
hec doctor evangelicus super hunc textum vos estis
lux mundi. Item Crisostomus in prologo super Mathei. Corpus
autem narrationis sue ordinavit Matheus
hoc modo primo nativitatem secundo deinde baptis-
mum tertio temptationem quarto doctrinam quinto mirabi-
lia sexto passionem septimo resurrectionem octavo
ascensionem. Item secundum Jeronimum ut patet in prologo ev-
vangelii Luce Matheus scripsit evangelium in Ju-
dea Marcus in Italia Lucas in partibus Acha-
ye in Grecia Johannes vero ut patet in prologo ev-
vangelii sui scripsit ultimo in Asia que est in Grecia
patet quia scripsit Apocalipsim in Pathmos Pau-
lus vero in Roma in Grecia et in multis aliis
locis aliquando scripsit modo etc.

Eukaristia. Eucaristia grece latine
bona gratia interpretatur secundum glosam ut patet
[illegible] Malachie [illegible] Veniet
vobis [illegible] testamentum Hebreorum in pe-
dibus verbis etc. Johannis vi° Ego sum panis qui de
celo descendi etc. Ad Hebreos xi° probet autem se-
ipsum homo. Hebreorum xiii° habemus altare de
quo edere non habent potestatem qui etc. Daniel
[illegible] sine [illegible] secundum textum
capitulo xxxvi° [illegible] in [illegible] regis [illegible]
vos [illegible] glosa modicam voluptatem vel va-
nitatem [illegible] Dicitur quod autem templum de-
violavit etc. Eucaristie summum [illegible]
dic [illegible] nec laudo nec vitupero omnibus tamen
dominicis diebus suadeo et hortor si tamen mens
sine voluntate peccandi sit, nam habentem adhuc
voluntatem peccandi gravari magis dico eucaristie
perceptione quam purgari et ideo quamvis post peccatum quis mor-
deatur peccandi tamen de cetero non habeat voluntatem
et communicaturus satisfaciat lacrimis et orationibus et
confidens de dei misericordia que confessione peccata
pie peccata donare consuevit accedat ad
eucaristiam intrepidus et securus. Secundum hoc de illo
dico que capitalia et mortalia peccata non
gravat et in[illegible]. Secundum Augustinum de ecclesiasticis dogma-
tibus. Item hoc sacramentum non minus conveniens
[illegible] conficitur [illegible] nec bonorum dispen-
satorum meritis ampliatur nec malorum attenu-
atur. Secundum Hillarium super [illegible]. Item qui scelerate vivunt
in ecclesia et communicare non desinunt putantes se
tali communione mundari discant nihil ad emen-
dationem proficere sibi. Secundum Ysidorum de summo bono.
Item ne credentibus xiiii ad transfigendum hoc ve-
neno maligna [illegible] sub sacramento sume-
ntibus xi[illegible] et si non credat a Judeis ad con-
figendum credimus tamen ipsum membris inimici
ad sumendum. Secundum Remigium in glosa super [illegible] Mar-
celli [illegible] quod filius hominis tradetur. Anno
domini CC° Zepherinus papa constituit ut
duodecimis et super singulos pascha eu-
caristiam acciperet. Hec Cronica Martini

[illegible] capitulo xviii. Eucaristia est sacramentum
caritatis [illegible] divine [illegible] dicitur
hoc sacramentum magne dilectionis signum inducit
et in me dilectionis affectum per hoc sacramentum
spiritualiter gratia nostris se [illegible]. De substa-
ntia sacramenti [illegible] primum est quod conficit eu-
caristiam sit sacerdos, secundum panis et vinum, tertium
intentio conficiendi, quartum forma verborum hec
videlicet hoc est corpus meum, et hic est calix etc.
Ad intellectum istam plenius nota tamen intentionem
quod aliud est intentio aliud attentio. Intentio
est et actualis vel habitualis vel virtualis [illegible] de
[illegible]. Attentio autem non est de substantia sed quando
[illegible] in [illegible] verborum ad alia. [illegible]
quod contingit ex infirmitate [illegible]
[illegible] vel [illegible] et ideo est peccatum. Sacerd-
os quod non [illegible] requiritur intentio conficiendi
ecclesie intentio [illegible] sacramentum instituentis. Unde
si aliquis sacerdos staret in foro et super omnes
panes proferret formam verborum ecclesie intentione
conficiendi non fieret ibi confectio et hoc non est
propter defectum virtutis verborum cum unica vice
posset sacerdos conficere tot hostias que toti
mundo sufficerent si fuit necessitas ecclesie, sed
est propter defectum intentionis illius qui hoc sacramentum
instituit qui non intendit quod ad cuiuslibet ludibrium
vel stultitiam fieret confectio sed pro utilitate
vel necessitate ecclesie generalis vel particularis. Secundum
Thomam de Argentina [illegible] capitulo xxxi. Eucari-
stia tenet quidam accidentia sine subiecto
esse determinata. Unde Augustinus tenens acci-
dens non posse esse sine subiecto sic allegat
Accidens dici non solet nisi quod aliquando [illegible]
[illegible] eius rei cui accidit amitti potest [illegible]
et si quedam dicuntur accidentia inseparabilia
sicut est plume corvi color niger amit-
tit eum tamen non quamdiu pluma est sed quia
non semper est pluma, quapropter ista materies im-
[illegible] illa pluma [illegible] quod illud corpus [illegible]
[illegible] amittit et illum colorem
[illegible] et accidens quod separabile dicitur non separa-
[illegible] capilli [illegible]
[illegible] accidentia [illegible] Augustinus de Trinitate libro
v° parte 2a. Item nichil est accidens in deo quia
in rebus [illegible] mutabilibus quod non sunt
substantiam dicitur restat ut secundum accidens dicatur
[illegible] accidit eis quod vel amitti potest
vel minui et magnitudines et qualitates et quod
[illegible] amicitie [illegible]
[illegible] et [illegible] in deo autem nichil tale
accidens dicitur quia nichil in eo mutabile est. Ibidem
Item non dicitur proprie sed adaliquid coloratum ut
coloratum fuit vino ad se dicitur color [illegible]
aliquid coloratum dicitur color, illud autem co-
lor [illegible] quod coloratum dicitur ad co-
lorem [illegible] quod corpus dicitur ad se dicitur
Ibidem libro vii° parte 2a. Item candor corporis
non est essentia quia corpus ipsum essen-
tia est, et illa eius qualitas. Item et

ab ea, videlicet candido corpus, tamen non est hoc esse
quod candidum est. Aliud enim ubi forma et aliud
color est, et utrumque non in seipso sed in alia mole
que moles nec forma nec color est, sed est for-
matum atque coloratum. Ibidem c. Si corpus est can-
didum ex candore, eo enim corpus in aliud colo-
rem fuerit commutatum, non manebit candor ille atque
omnino esse desinet. li. viii parte 2a. Sed omnis
ad seipsum subsistit de hiis rebus recte
intelliguntur in quibus subiecta sunt ea que in
aliquo subiecto esse dicuntur, sicut color et
forma in corpore. Corpus enim subsistit et ideo
substantia est, illa vero in subsistente atque subiec-
to corpore que non substantie sunt sed in substantia, et ideo si
esse desinat vel ille color vel illa forma
non adimunt corpori corpus esse quia non hoc
est ei esse quod illam vel illam formam coloremve
retinere. li. viii parte iii. Sed mens amor
et notitia eius tria sunt et ad perfectum sunt equa-
lia sunt; hec sunt in anima substantialiter vel essentialiter
non tamquam color et figura in corpore aut ulla
alia qualitas aut quantitas, quia enim quidquid
tale est non excedit subiectum in quo est;
non enim color iste aut figura huius corporis
potest esse et alterius corporis, mens autem amore quo
se amat potest amare et aliud preter se et cog-
noscit se et multa alia. Propter hoc non amor
et cognitio tamquam in subiecto insunt menti sed
substantialiter [illegible] sicut ipsa mens quia etsi re-
lative dicuntur ad invicem in sua tamen sunt
singula queque substantia. Nec sicut color et coloratum
relative dicuntur ad invicem ut color in subiecto
colorato sic non habet in seipso propriam substantiam
quoniam coloratum corpus est substantia, ille autem in
substantia. li. xv parte iii. B. plus de corpore infra.
De eucaristie sumptione in adultis ratione
utentibus dictum est in titulo Cena. Nam non
est [illegible] ritus sumptionis huius cene diuturnis-
sime quod a deo institutus et discipulis traditus et
presertim apostolis [illegible] in persona Corinthiorum toti fi-
delium communitati utriusque status utriusque sexus
utriusque vite active videlicet et contemplative fide-
lissime publicatus et dispensatus. Dominus enim dicens
[illegible] vivum etiam sit [illegible] dicens Ioh. vi.
Nisi manducaveritis etc. ubi manifeste spiritu
[illegible] utriusque [illegible] huius alimenti eu-
caristie exprimit in carne pane in sanguine
vinum. Et ibidem apostolus pri. Cor. xi. Probet
autem seipsum homo et sic de pane illo edat,
ecce prima species eucaristie pertinens ad corpus.
Et subdit: et de calice bibat, ecce 2a species
pertinens ad sanguinem. Veruntamen communicandi sunt
[illegible] sed a capitali suo domino et magistro fide-
les sunt edocti. Sed de parvulis baptizatis
sicut summa loquitur [illegible] innocentii de hoc
facto [illegible] dicens: Nam eucaristia
augmentum dat gratie [illegible] dixerunt quidam
quod parvulis erat danda eucaristia in forma
liquida sanguinis domini vel forma panis
commixta et [illegible] in aqua quia si aliquid
eis subtrahatur de gratia aliquid diminu-
eretur, et tamen [illegible] habent in celo premium con-
ferret dicunt qui eis eucaristia subtrahebat.
Alii dixerunt quod non est danda eucaristia pueris
nisi pro periculo eiectionis et quia in nullo eis
valeret nisi deglutirent. Sed ad hoc dixe-
runt quidam magni viri quod non exigitur in
eucaristie sumptione nisi quod gustetur simul et
sapor sentiatur sicut fit ad 2m baptizando
sumpto sale sapiens. Constat enim quod non deglutit
sal et tamen ex solo gustu sal habet effectum
exorcismus in parvulo, h. ille et plus infra
ibidem. Et ad hoc quidam antiquissimus expo-
nens epistolas Pauli [illegible] de parvis post
baptismum communicandis sic inquit: Parvuli
enim sed qui baptizentur quamdiu parvuli sunt
ut ipse baptizetur et obtinet [illegible] valle-
re non permittamus nisi sanguinis effusio
pro xpo intersit aut testimonium xpi. Et subdit
ad propositum multis aliis auctoritatibus.
Augustinus hec. [illegible] quod sine eucaristia similiter nemo
salvetur. Hoc quoque constitutum est ut baptizandus statim
hoc sacramentum suscipiat saltem in altera specie
scilicet vini quod parvulis naturale est sugere et
sic in altera specie suscipere possit et si non in
altera. Omnibus autem in utraque specie dari
potest; non est tamen dandum in altera et semper [illegible]
[illegible] expedire non possit fieri saltem
panis intinctus vino potest omnibus [illegible]
[illegible] tamen panis et vini voto in utraque specie sump-
to corpus xpi. Idem in eodem opere de infirmis
communicandis ponens plures rationes quare sit
in utraque specie communis plebium communicandi fit
[illegible]. Hec est causa quare in utroque sacramento
sit communicandi nisi necessitas instet ut [illegible]
in solo pane communicant infirmi [illegible] sed ad quod
non est tutum aut [illegible] ne
effunderetur, h. ille plus ubi sanguinis. Nota tamen
in sacramento altaris forma visibilis que est
sacramentum et non res, veritas carnis et san-
guinis que est sacramentum et res, virtus veritatis
et [illegible] que est res et non sacramentum.

Exaltatio. Exaltatio vera acquire-
nda est per xpo primo per fidem. ps. Super
terram exaltatur me, i. in firmitate fi-
dei xpi. Hec enim fides victoriam de [illegible]
hoste. Heb. xi. Sancti per fidem vicerunt re-
gna scilicet carnis mundi et dyaboli. 2o per obe-
dientiam. Philipp. ii. Xpus factus est pro nobis
obediens usque ad mortem, propter quod deus
exaltavit eum etc. Si igitur dominus obedit
usque ad mortem turpissimam, non est tene-
tur obedire ad mortem pulcherrimam scilicet peni-
tentiam que aufert peccati turpitudinem
et sic pulchram et facit deo placere per gratiam
et sic pulchra et ducit ad vitam eternam. [illegible]
iiio et iiiito [illegible] agitur et [illegible] re-
[illegible]; et sic pulcherrima. 3o per humilitatem
[illegible] xxiii. Qui se humiliat exaltabitur.
Et Luc. i. Deposuit potentes de sede et exaltavit
[illegible] humiliantur sub potenti manu dei ut
[illegible] per [illegible] ps. De torrente in via [illegible]

in voce bibet/ it glo exaltabit illud deus
ante p in iusticia pro Justicia tua s. quam habent
ab te domine exaltabuntur/ Ecce ro ppscite
rancia pro expecta dominum et exaltabit te
et item Expecta dominum/ viriliter age et conforte
tur cor tuum et sustine te/

Excommunicato/ Ecce de ecclesia sed ecclesie
leprosum sed non corrigibilem eiiciendum
tamen vero/ Anathema in medio tui
israel non poteris stare coram hostibus tuis ysue
vii° Ne forte colligentes zizania it. est.
xiii Glo multitudo non est excommunicanda nec
princeps ipsi Si quis evangelizaverit vobis preter
quod accepistis etc Gall. i°. B. It augustinus
de agone christiano/ Nos enim canone prohibere quemquam
non possumus communione hec prohibitio nondum sit
mortalis vel medicinalis nisi aut sponte confes
sum aut aliquo seculari sive ecclesiastico iudicio
nominatum atque convictum hic ille Sic ut ipsa li
gandi atque solvendi potestate sequatur qui
hec pro suis voluptatibus et non subiectus
moribus exerceret hec quod omne xxxiiii Iudicio
fit ut aliquis non recto iudicio eorum qui
presunt ecclesie depellatur et foras mittatur
hic si non exiit ante hoc est si non egit ut
mereretur exire nil leditur in eo si quod non rec
to iudicio ab hominibus videtur expulsus
et ita fit ut ille qui intus foras mittitur
intus sit et ille foris sit qui intus videtur
retineri/ hec Orig. super leviticum omelia xlviii.

Excommunicato excommunicati locum non habet vnde
papa Alexander xxiv vaheo Episcopo scribit
Audivimus quod hereticum Ravennas dictus archi
episcopus iussit te excommunicare/ verum quia excom
municatum te excommunicare non potuit/ Aplica enim
... ex tunc quod absolvendi mandatum com
munique ... non potest dare quemque tamen
potestatem ligandi neque vel solvendi petrus
verus non falsis sacerdotibus a domino traditum est
dicente Quorum remiseritis peccata etc/ Premisit
Accipite spiritum sanctum ut evidenter doceret
eos quod spiritum sanctum non habentes non posse tenere
vel retinere/ porro spiritum sanctum nemo nisi intus
ecclesiam accipit/ quia et per ipsum unitatem pro
fratres/ vnde non in congregatione tum dicitur
est Accipite spiritum sanctum nisi congregatis in vnum
die pentecostes descendit spiritus sanctus super
ergo extra ecclesiam non accipitur ita extra ecclesiam
nec operatur/ vnde dicitur Bi. Ideo ex vasis ipse
sunt in quibus xpistus non habitat/ et eius spiritus
sanctus locum non habet nec ille ligare nec absol
vere nec excommunicare possunt/ nec invocabiliter
eo nemo potest dicere In nomine domini ihesu et
in spiritu sancto hec xxiiii q. i Audivimus/ It ex
fide est nondum quod quicumque excommunicat alium
propter lucrum temporale puta propter honorem proprium
vel propter iniuriam propriam vindicandam talis
antixpistus pessimus excommunicat/ propria spiritualis
excommunicatio est impertinens ad directe deppo
ni vel scandalum alteri inferendum/ hec doc
tor evangelicus in de ecclesia ii Anticulibus hec
xxxv/ Excommunicatus peior traditur in

interitum carnis cum pro delicto a xpisto corpore separatur
et ut ait videtur ergo Super tradimus hanc ho
mines de ecclesia in potestatem zaboli ad dele
ctionem eius sit mancipatus ecclesie et per sacerdotem de ecclesia
pellitur et notitia ab hominibus ut erubescentur
et quasi emendet/ et illud Apostoli ut spiritus salvus
fiat in die domini nostri ihesu xpisti/ Alias autem modo
tradetur a zabolo non petrus enim non est ma
nifestus hominibus sed autem quod videtur in abscondi
to presciens mentem eius et animum magis
fremuere et in corde eius non deum diligit sed
avaritiam sequitur aut libidinem aut iactantiam
vel aliam huiusmodi/ istum talem ipse deus tradit
sathane quia discedens a mente eius relin
quit domum cordis eius a gratia vacuam hec
Orig. in libro Judicum et xxi quam eis audivi Ho
... sive iudicium debet diffiniri usque
ad xxx dies propter deliberationem xxi q. i ...
... apostolicis super litteras 2a ... Excom
municatio non debet esse mortalis sed medicinalis
hec Augustinus enim de pena/ xxiiii q. iii Nichil
Nichil sic dicit formidare xpianum quam separari
a corpore xpisti si enim separatur a corpore xpisti non est
membrum eius/ si non est membrum eius, non
vegetatur spiritu eius/ Quisquis autem inquit apostolus
spiritum xpisti non habet non est eius/ hec Augustinus. Sed Jero
Verum ... esse ... episcopum ... apud
concilium et a synodo ... dominum
hec xi q. iii ca. Nichil et ca. Sine causa. Sed ...
sed ... quod non est excommunicatio
timenda de modernis prelatis nisi de quo
ipsi constat in perpetuum excommunicatur deus est con
firmans pro eo iuchit cum ista excommunicatio
per hoc quod non est scriptura vel in vita xpisti nec
Apostolorum est fundata/ sed omnia que prelati
dicunt facere sufficientem faciunt in illis igitur
non dicunt talem excommunicare/ xpistus enim et tale
prohibuit ut patet luc ix et tali abstinuit
ut patet de samaritanis eo tempore urbi sunt nisi
in toto maior causa excommunicationis quod sunt
hodie ventilate nec valet dicere quod petrus
vtique quod Ananiam et zaphiram acti
v ut quod Apostolus excommunicavit Corinthum
fornicatorem prima cor v quia illos excommunicat
... excommunicatione quam prelati nostri excom
municare nesciunt habent a deo potestatem
... tradidit petrus morte ... de
... spiritum sanctum flagellandos/ Et petrus
tradidit paulus sathane ... ad ...
ut spiritus salvus fiat/ hec hic ... contra
... omnes prelati cessare sunt excepto sit
... sede eiusdem/ nemo debet excommunicare
alium nisi propter caritatem quam habet ad eum/ quia
... ecclesie nostre diligere
... quod debemus ... opera nostra in cari
tate facere/ hec plures in ... non excom
municant subditos ex caritate igitur non auctoritate
... prelati ... ideo quod illos ...
... magis ... et horribilius ex
communicant/ ut patet de excommunicatis pro libertate
quam noluerunt pecuniam vel placitum ad votum
prelatorum tribuere hec doctor evangelicus super epistolas
dominicales sermone xxxiii etc.

ferunt et ... doctoris
... in ... ...

Excusacio. Cepisti nō deffendere pctm̄
tibi ia[m] inchoasti iusticia pficiet at
in te eē nil aliud fuge delectabit
h. Augⁿ de ciuitate d̄i .iiii. Desinūt eē pctā
que ppter ꝯsuetudinē vitanda suscipiunt sed et
in tribꝫ vtilibꝫ nō vocant̄ː Dicimus qd ppter
iniusꝫ lucꝝ admittit sic ꝛ in rebꝫ similibꝫ
nō vocat pctm̄ qd admittit ne ꝯsimilia
admittet. Augⁿ in quodā s̄mone. Absit ꝙ
illud ppter bona facimus ac licitu si ex hoc
p nrām volūtate fit, q͞ꝗꝗ mali acciderit
nob̄ imputet. Augⁿ in ep̄ⁱ ad publicolam.
Nō ē facile malū de puerili etate eradicare
ꝙ vitū ptiū deffendit ꝛ honestꝫ vocabulū
dignitꝫ h. Jo in epla ad Rusticū. Vsitatū
huiꝰ generis viciū ē libido pctm̄ ꝯmittē
ꝛ ꝯmissū negando abscondē ꝛ ꝯuictū deffē-
dēdo excusare. gg̃ in mor. li. xxii. Sūt
plerique vt dū iniq̄ui correpti i se mala
deffendē nequiunt ex verecundia peiores
fiūt ꝛ sic i sua deffensione supbiunt ut q̄-
do vicia cum vitii cumpiens exq̄ꝛit et
coꝝ se cūneos nō estimet si aliq̄s cum
imponet q̄ꝛ ꝙ vera iꝰeīre nequit fin-
git ut ipi q̄s habeat qd nō impie iusticia
repe vident h. gg̃ li. xv. mor. Sit pctm̄
pctō addit qui culpe qua fecit patrocinia
deffensionis adiungit h. li. xxii. mor. Noli
iudicare pximū s̄ magꝰ excusa itencionē
si opꝰ nō potes. puta ignorācia puta subrep-
cionē puta casū. ipse omēz ꝯmō dissimulacōz
rei ꝯtitudo ꝯcussit. Scias de nichilominꝰ tibi
ꝛ dicite apud temetipm vehemens fuit temp-
tacio quod de me illa fecissꝫ accepissꝫ i me
similiter pctatem h. Bñd sup Cantica. Exempla. Quo-
niā vera sūt credenda nō sᵗ̃ n̄ q̄e cō indiciis
ꝓbant n̄ que multo examine ꝯuincuntur
nisi que ordine iudiciario publicant nō
ē ꝯcensiū s̄ ꝯ ꝯuincat reus ē h. ysid. li.
io de Soliloqꝝ. Quipps vult eē custume
pdigꝰ liberale auarꝰ diligēte temerarius
forte. inhumanus ꝓmꝰ, ꝯtuꝰ humilē, ig-
nauus ꝯettā timi dꝫ cautū h. psp. de vita
contemplatiua li. iiiᵒ ꝛc.
Exemplū. Sc̄dm exemplar qd
tibi i monte a. ꝯtñl eiꝰ ꝓsiti mō-
stratū est Exo. xxv. Nō solū
iuuenibꝫ s̄ vniuse genti memoria mortis
sue, exm̄ vtut ꝛ fortitudis delinq̄t. Eleaza-
rus. ii. Machab. viᵒ. Exm̄ eū dedi vob̄ vt
quemadmodū ego feci ꝛc. Joh. xiii. pudētes
bona nō tm̄ corā dō s̄ et ꝛc. Cor. xiiii.
Sitis sine q̄rela ꝛ simplices i medio nacionis praue
ꝛ puse iut quos lucet ꝯ luminaria i mūdo
phil. iiᵒ. Rogamus vos fratres digne am-
bulet ꝛc. Thess. iiᵒ. Estote exemplū fideliū
in vbo ꝛc. pᵃ Thim. iiiᵒ. Sᵗ̃ sapiētes ꝛ discī
plinati ē int̄ vos ꝛc. Jacob. iiiᵒ. ꝛc. Sitꝰ ē p
vob̄ relinquens exm̄ ꝛc. Exemplū malū
in ꝯspectu hoim̄ viuendꝰ quantū in illo ē eū
a quo attendit occidit h. Augⁿ i li. de pa-
storibꝫ. Omnis qui male viuit i ꝯspectu eoꝝ
quibꝫ ppositus ē quantū i ipo est occidit et
forte qui imitat̄ moriꝛ q̄ nō imitatur
vivit tm̄ quantū ad illū ptinet ambos oc-
cidit h. ibi. Nō tantū curemꝰ hre bonā co-
sciencia s̄ quantū pt infirmitas nrā quantū vi-
gilancia fragilitatis humane curemꝰ etiā ni-
chil facē ut veniat i malā suspicionē infirmo
fri h. Augⁿ i li. de omibꝫ. Domꝰ epi et
ꝯuersacio eiꝰ i speculo posita magistrā ē pub-
lice disciplinē, q̄cq̄ꝗ eꝰ fecerit illud sibi oēs
faciendū putēt h. Jo i epla ad Eliodorū.
Pctm̄ rusticitatis sem̄ sibi pdest ꝛ quantū edi-
ficat exolo ꝛ vite mīto ecclie xpi tantum
nocet si destruētibꝫ nō resistit. Innocentiꝰ
absq̄ s̄mone ꝯuersacio quantū exolo pdest
tm̄ cū silencio nocet nā latratu canū ꝛ bacu-
lo pastorū deterrenda ē rabies luporꝫ h.
Jo in quadā epla ꝛ i glo. sup Thim. iiiᵒ. Qui
i occulto bñ viuit s̄ alieno pfectui minime
pficit carbo ē qui vō i imitacione stitutꝰ
positus lumē rectitudinis ex se aliis demon-
strat lampas eius ꝙ ꝛ sibi ardꝫ ꝛ aliis luꝫ
h. gg̃ omel. viii. sup Ezech. Qui sic opus
publice cum intencione manet i occulto ut
de bono ope pximis pbeamus exm̄ et tm̄
p intencionē qua soli dō placē quimꝰ sp
optemꝰ esse secretū h. gg̃ omel. xi. Ex-
emplaris patrū ꝯpendo latitudinē considero ꝛ at-
tencius aspicio ꝛ nichil in illis aliud video n̄
an oclos meos posita sp̄ei ꝛ pene ex m̄ h.
gg̃ omel. xxxv. Nullā ꝯsilium melius ar-
bitror q̄ si exemplo tuo fratrꝫ docē studeas
q̄ optear fiē pñcis eū ad meliora et
ꝯsules et nō vbo tm̄ a lingua s̄ ope et
veritate h. gg̃ li. x. mor. Purissimus eius
ē ꝛ salubrīmꝰ ut omnis qd portauit im-
ponis tu portes prior et ex te discas ꝯsulᵒ
optet aliis moderā. Bñd in epla lxxii.
Exm̄ xpi debent fideles cupe ꝛ virtutibꝫ
eū imitari. h. gg̃ sup Ezech. omel. ii. Ex-
emplū de vita pauli apli debent cupe
fideles ibidē omel. xxiii. Item exola
sctoꝝ tam in scriptis q̄ in factis pspiciatꝰ
sūt recordanda di. xxx. De quo sit pla-
ti tot mortibꝫ digni sūt q̄t pditionis exola
ad subditos transmittunt. xi. q. iii. Praue. gg̃.
gorꝰ in pastorali ꝛc.
Exequiaꝝ. Exequiaꝝ pompam
Augⁿ sic describit in li. pa. de ciuitate
dei ca. xii. ꝛ in glo. ad Thim. xiiᵒ.
Nolumꝰ vos ignorē. pompa inquit fune-
ris agmina exequiaꝝ sumptuosa diligēcia
sepulture viuoꝝ sūt qualiacunq̄ solacia
nō eē adiutoria mortuoꝝ si aliquid pdest
impio sepultura pciosa oberit pio vilis
n̄ nulla, pclaras obsequias i ꝯspectu
hoim̄ purpurato illi diuiti exhibuit turba
famuloꝝ s̄ multo clariores i ꝯspectu dn̄i
vlceroso illi paupi exibuit ministerium ange-
loꝝ qui eū extulerunt nō i marmoreum
tumulū sed in Abrahe gremiū h. ex li.
sup de solucionē ꝛ de pompis. Ordo.
Augⁿ de v̄b dn̄i s̄ xxxiiiᵒ. sequitur ibi sol-
lemnē de duobꝫ vno diuite ꝛ altero
quo

paupere potest sed mediocriter bonis qui suffra-
giis indiget et meruerunt potest post mortem
iuvari per divites vero speciales et communes ora-
tiones fiunt multe elemosine et largitiones
pro paupere vero non fiunt nisi communes orationes que-
ritur igitur an tantum iuvetur pauper pauperioribus
subsidiis quantum dives amplioribus, si non potest
iuvari non ei redditur similiter. Respondeo cum
potest iuvari quod boni potest extiterunt sed vero
tantum suffragiis quantum dives qui cumulant
diviti illa specialia pro eo facta, sane dici potest
non ei magis valuisse quam generalia et specialia
quam pauperi sola generalia suffragia, et tamen
profuerunt diviti specialia non quod aliquis aliud
vel magis aliquid haberet ad quod generalia vel
ex pluribus et diversis causis unum perciperet emo-
lumentum. Hec Richardus libro quarto ut supra scripsit. Et
quamvis suffragia communibus prosint mortuis
pro quibus fiunt sed hiis tamen qui cooperantur dum
vivunt ut prosint et non destituimus qui sint,
oportet ea pro regeneratis omnibus facere ut nullus
eorum pretermittatur ad quos hec beneficia possint
et debeant pervenire. Hec Augustinus in libro de cura
agenda pro mortuis. Cedo igitur per secundum cum ta-
libus prodesse missa dicitur nichilominus quod si
vivo quolibet ipsorum dicatur accipit. Hec Richardus
et de qua dicitur ut non mediocriter. Ite cura de
functorum [illegible] modus salutis a oblacionibus
sacerdotum a precibus sanctorum a carorum elemosinis
a ieiuniis cognatorum. Cumulus vero funeris
conditio sepulture pompa exequiarum magis
sunt vivorum solatia quam subsidium mortuorum
si aliquid prodest sepultura impio preciosa ob-
erit pio vilis vel nulla, nec ideo tamen contempne-
nda et abicienda sunt mortuorum corpora maxime
quod iustorum et fidelium. Hec Gregorius et xiii questione
Concordat lincolniensis dicto cxvii. Item tempus
quod inter hominis mortem et ultimam resurrectionem
interpositum est, animas abditis receptaculis
continet sicut unaqueque digna est vel requie vel
erumpna pro eo quod sortita est in carne dum
viveret, neque negandum est defunctorum animas
pietate suorum viventium relevari, cum pro illis
sacrificium mediatoris offertur vel elemosine
fiunt in ecclesia. sed eis hec prosunt qui cum viverent
hec sibi ut postea possent prodesse meruerunt et infra.
Augustinus in Enchiridion et xxiii q. viii c. Pro
[illegible] distributiones bonorum hominis
pro homine post mortem vel [illegible]
in celo nam vel hic in celo posset sibi acquiri
laboribus suis et per opera sua hic in via [illegible]
[illegible] replicant [illegible] antiqua et nova
pro eo post mortem diminuto pene [illegible]
a [illegible] sublato. constat autem quod subla-
tio pene temporalis est solum temporale commodum non
[illegible] unde manifeste [illegible] quod nichil
quod potest sibi post hanc vitam potest homini acquire-
re tantum commodum sicut per donacionem acquirere
quidem in hac vita ex caritate. Propterea igitur
constat quod [illegible] decepti qui bona
sua [illegible] sub executoribus largi-

enda pro eis cum possent sine dispendio status sui
ea in vita sua distribuere per se ipsos non loquor
de bonis [illegible] fidelibus [illegible]
unde merito habent si de bonis suis habundanti-
bus vix egestatis pauperum possunt relevari, ut
dicitur in amaro, ego cum condo testamentum meum
legabiles executores ordino bonos probos
et fideles ut ipsa bona que de ipso distribuant
sincere et devote pro anime mee salute post mor-
tem. Hec ordinatio est optima medium et mutuum
per quod debeas remunerari. [illegible]
[illegible] quod nullum meritum de sua lega-
tione [illegible] habere possis quando
[illegible] tua [illegible]
[illegible] amorem temporalem amori dei et minus do-
lores [illegible] mortem quia bona
tua temporalia amittere [illegible] istis pau-
peribus distribuere et sic in mortali peccato
existens nullum opus agis meritorium vite
eterne dignum, et ut aliud [illegible] intendas,
[illegible] cum condis testamentum de rebus habundantibus
sic ordinans quod si de infirmitate convaleas
integre omnia remanebunt [illegible]
effecto. [illegible] infirmitate [illegible]
[illegible] convalescente omnia bona [illegible]
et sic primo et secundo [illegible] fine [illegible]
sit ut si [illegible] dimittes [illegible]
[illegible] pauperibus [illegible]
[illegible] fideli in amicitie
volutate distribuendo nichil omnino [illegible]
[illegible] legando vel testando laudabile
[illegible] unde scriptum [illegible] de consimilibus [illegible]
amat pecunias fructum non capiet ex eis
fructum vite eterne. Hec [illegible]
in [illegible]
At insuper [illegible] vel [illegible]
[illegible] plurimi [illegible]
[illegible] affectu [illegible] affectu [illegible]
[illegible]
[illegible] petitio
[illegible] vite [illegible]
[illegible] ultimas [illegible]
[illegible] affectu [illegible]
affectu [illegible] etiam [illegible]
plus amat devotum [illegible]
[illegible] plus [illegible] maiorem
[illegible] in purgatorio [illegible] plus [illegible]
[illegible] specialiter
[illegible] in purgatorio [illegible]
[illegible] ampliis [illegible]
[illegible] paulopost [illegible]
[illegible] modo [illegible] mortuos, [illegible]
[illegible] vivos amplius indigetes [illegible]
[illegible] corporalia [illegible]
[illegible] uno die celebrare tot
missas [illegible] tot distribucionis [illegible] simul tot
[illegible] indigentia [illegible]
[illegible] apud quem omnia que erunt vel fue-
runt sunt presentia acceptat pendam ex-

pecunia subducta angaria ac si foret
mortuus factum in vivo .i. volunt videat igitur
quod est sibi utilius quod est etiam commodius
ad quod deus honorificencius et faciat illud pro
mortuis tamquam eis salubrius. h. doctor
drum in summa extra de mandato fol. xxxvi. Est no-
tandum quod clerici vel seculares qui bona paupe-
rum tenent testamento pauperibus relicta reti-
nent contractu conficiendo credemunt velut
necatores pauperum fiunt sacrilegi excommuni-
cati et post ab ecclesiis excludantur
h. xiii q. ii. clerici et c. cum oblaciones
Caveant hic executores pauperibus clericos
sinas defraudantes quia deus multo durius eos
cont vindice quo pauperis ad finem vix
erit clericus unus plus quam testamentum ubi dic-
rela et ubi mortis sequi[tur] in mo. etc.

Exposicio scripture. Quatuor modis sacra
scriptura potest exponi scilicet hystoriace
allegorice tropolyce et anagoyce.
Hystoria docet facta tropologia faciend[a]
allegoria credenda anagoya appetend[a]
vel littera gesta docet quod credas allegoria
moralis quid agas quo tendas anagoya
h. patet in ista dictione Jherusalem. hystoriace est
nomen civitatis. Tropologice typus anime
fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis.
Anagogice typum gerit ecclesie triumphantis.
Est autem hystoria testis temporum lux
veritatis in gracia vite vita memorie
nuncia vetustatis. Anagoya est sensus mi-
sticus pertinens ad ecclesiam triumphantem
vel dei trinitatem. Tropologia est sermo qui
ad edificacionem anime et bonorum morum infor-
macionem. Allegoria sumitur multis modis qu-
que a persona ut ysaac significat Christum qu-
que a re que non est persona ut aries occi-
sus significat carnem Christi passam, quandoque sumitur
a loco ut Christus predicturus ascendit in mon-
tem. Eminencia loci significat sapientie illius ex-
cellenciam quandoque a numero ut apprehendent sep-
tem mulieres virum unum .i. septem dona
gracie, quandoque a tempore ut non sit nobis fuga
in yeme .i. in gelicidio caritatis, quandoque a
facto ut interfeccio golye a david que
interfeccionem dyaboli a Christo significat. Alle-
goria est misticus sensus qui fit in littera de Christo
et ecclesia et est allegoria species anago-
ye. Inter hanc autem et illam distinguitur quia
allegoria misticus sensus dicitur pertinens ad
militantem ecclesiam. Anagoya vero est misti-
cus sensus pertinens ad triumphantem ecclesiam
vel dei trinitatem. Tropologia est sermo con-
versus ad edificacionem anime et morum informacionem.
Illa prima planior est illa secunda acucior
illa tercia est suavior et dulcior. In prima
scilicet hystoria est rerum que geste sunt vel
quod geste sunt narracio, unde dicitur hystoria
ab hysteron grece quod est gesticulacio. In
allegoria fit de uno ad aliud sermonis tra-
sposicio. Unde dicitur allegoria ab alloy greco
quod est alienum et gore quod est locucio. Unde
est anagoyce unde quia anagoya dicitur loqu-

cio que fit de terrenis et per terrena dat intelli-
gere celestia vel eterna ut in illis verbis apo-
stoli que sursum est mater nostra et sic per ierusalem
ubi intelligitur ecclesiam triumphantem, et
anagoya dicitur ab ana quod est sursum et goge
vel gogos quod est ductio quasi sursum
ductio a terrenis ad celestia. In tropologia
de bursa sensus ad docendos mores quanti-
sermo, et dicitur tropologia a tropos quod est
conversio et logos sermo quasi sermonis conversio.
Est itaque hystoria quod dominus vincit goliam
allegoria quod Christus dyabolum. Tropolo-
gia quod humilitas superbiam vel ut super hec
petrum in summa quam tropologiam. Ceremonialia
in lege et prophetis quamquam quorum notitia est
necessaria scilicet moralia iudicialia ceri-
monialia promissa et sacramentalia. Mora-
lia sunt precepta decalogi exo. xx. et
oportet indispensabiliter servare. Iudicialia
erant illa de quo habetur exo. xxi. Si
emeris servum hebreum serviat tibi sex annis
et in septimo anno egrediatur liber et huius
que pertinent ad pacem inter homines conservandam
que si post deum statuta et secundum tempus cessare.
Ceremonialia erant in differenciis sacrifi-
ciorum in distinctione ciborum in expiacione
inmundiciarum in observacione solempnita-
tum de quibus habetur in levitico fere per totum
que cessare oportet. Promissa erant ad al-
liciendum sicut promissio terre manantis lac
et melle exo. iii. et promissio ange-
lice custodie exo. xxiii. ecce mitto an-
gelum meum etc. et promissio de multiplicacione
bonorum levit. xxvi. si in preceptis meis
ambulaveritis etc. Sacramentalia erant fi-
gure sacramentorum nove legis. sicut sacra-
mentum phase exo. xii. et vitule ruffe
num. xix. plus ubi signa.

Fabulacio. Fabulas ineptas
et aniles devita et exerce te
ipsum ad pietatem nam corporalis
exercitacio ad modicum utilis
est pietas autem ad omnia utilis
promissionem habens vite que nunc
est et future pa. thi. iiii.

Erit enim tempus cum sanam doctrinam non
sustinebunt sed ad sua desideria coacerva-
bunt sibi magistros prurientes auribus etc. 2a
thi. ultimo. Unde post narracionem in inquis-
fabulaciones sicut et audio aliquos loqui
eorum que prime non efficiat Christus. Roma.
xv. Declinate ab illis qui dissensiones
faciunt etc. Roma. ult. Fabula secularium
negociorum non debet esse in mensa clerici
sed verba sacre leccionis recitari. Quoniam natalis
episcopi et presbiteri. di. c. clericus et c. ne.
In mensa clericorum leccio divinarum scripturarum
habet percipi ut fabulose et otiose ser-
mocinaciones vitentur. di. xliiii. Provenencia
est quia oblectamenta fabularum in
animo mente excitant ad incentiva li-
bidinis ad prohibendum cum non legere figmenta
poetarum h. ysid. in libro sententiarum. di. xxxvii.
Ideo corrumpunt et bonos mores colloquia

mala 2a Cor. xv. Non enim debet predicator
in suis predicacionibus quaternitatem vel fabulas jo-
cos vel stulticias exponere populo. hoc ex-
tremum genus nephandum et irreligiosum pre-
dicantibus esse Greg. in dialogo Ezech. vel
xxxvi di. ca. Cum multa. Episcopus a doctrine negli-
gens a pars sue mori magis dyabolo
quam Christi membro credendus et infidelis monstrum
xxxviii di. ca. Nullus episcopus. Fabula-
tores in ecclesiis tam mala faciunt quod scriptores et
alios instruunt narrando mendacia vanitates
vel gesta secularia polluunt sabbatum instruunt
et committunt loca sancta. hii specialiter tem-
pore pentecostes se induunt et fratres intoxicant
et occupant. contra legem dei et mandata ecclesie dis-
sipant et euertunt que ibi eciam ex auctoritate dei
ordinantur venientes in festis ad ecclesiam turbe
ut exemplo bonorum operum se mutuo edi-
ficent. contra hoc ne dum verbis ociosis sed scurri-
libus et derisionibus scriptores et alios vel publice
scandalisant. Consideret clericus penam scan-
dali quam Christus promulgat Math. xviii et
videat si non sit nimium periculosum peripsis irre-
tiri nisi dando fratribus occasionem ad peccatum
se superinarrent aliis. quod et fratres sibi tra-
tor peccatum proximi sicut rei. Contra deri-
dendo dum sabbati nec dei in die iudicii et
ipsos thezaurisat. contra eum omnis liber eruit apo-
ti tue et liber vite includat ut ex nu-
mero verbo ocioso reddant deo racionem. quod est
dey de verbo scandali in loco cit. in tempore sacro
quo defraudantur proximi et dum derident te-
nentur de quibus in sabbato innuente proximo ex
conductore dei sub obtentu mercede perpetue
hone est conductores derisio est in domo
ipsa pradonatore fiat sibi contempti preci
elimatore tizinusio. porro blasphemia
preculta meta mici aspirit inductio
hypocritones ipsi militant cum hoste gene-
ris humani et proditione investimenta ovi-
dunt exercitum dyaboli ipsum vanum ideo
tu quanto insurgit cum illos. h. doctor
ewangelicus super impensam emendatore etc.

Famam ante omnis suspicionem ex-
pedit probabiliter fugere et ne fingere
ante de vita. h. Aug. li. confessionum
x. Et doctor eligat bonam vitam ut
ex bona non negligat famam. h. Aug.
de doctrina xpiana. Duo sunt necessaria vita
et fama. conscientia propter te fama propter proximum.
Qui confidens sue conscientie famam negligit cru-
delis est. Aug. de quo sermone clericorum Opor-
tet salus est fama bonorum odoris non satis rele-
cet auditoribus ut fama sit operum confirmandi
quibus fore vere sacerdotes non quemendi. Jo.
super id Ap. ut habuit opinio eius. Incli-
nati animi signum est fame diligere commodum
et lux odisse corpora tua cuius affectus fame
commodum peccare negligit Augustinum h.
Lufforbery li. 1 epistolarum Predicator bo-
num officium suum non debet negligere
ex se etiam in infamiam et bonam famam

hgg q. i. Et plurimi arceli est nomen bon-
um divicie multe. prov. xxii

Fames. Ecce dies veniunt dicit dominus et
mittam famem in terram etc. Amos viii.
Et fames magna facta est in Sama-
ria et tam diu obsessa donec venundaretur
caput asini lxxx argenteis etc. iiii. Reg. vi et
viii. Fames quas ex nunc dei inmittit
quod fidelibus pauperibus elemosine subtrahunt
xvi q. i. Decimas Pro remedio. Pro idem sunt ana-
lecticam. Qui famem laborantem non pavit si
ne petitur occidit. h. Ambrosius de officiis et lxx
xxxvi di. non satis. Et qui abscondit
frumenta maledicetur in populis prov. xi

Familia Math. indicatur populi sunt et mi-
nistri eius et qualis rector est civitatis ta-
les et habitantes in ea. Rex insipiens
perdet populum Eccli. x. Disciplina domus ex
moribus familie demonstratur non solum in prin-
cipatu magna et ut modica fiant. si ac
doceat bene et male quisque vixerit dicat
Helias est dum eorum qui talia agunt umquam
sustinent eos talia facientes nisi consentit
operibus eorum h. Crisostomus x. Et familia
per dominum domus debet corrigi h. di. xlvii Est
necesse et Quilibet. et per Ambrosium et Aug.
Episcopus debet cavere ne aliquem habeat in fami-
lia indisciplinatum di. xlvii c. Tricte et
c. quid puerit. In familia bona mala
a puero potest esse incorrigibilis di. xlvii
Quilibet per Aug. propter culpa familie ne-
gligentes prefamiliaris puniuntur tam corpora-
liter quam eternaliter. patet de Hely et filiis di. xlvii
c. Necesse. Familiaritas nimia consuevit
stimulos antiqui hostis di. lxxxi Oportet

Favor sive placencia proximi sue
Nam si propter virtute quia elegit
humanos favores desiderat rem mag-
nam vili precio venalem portat Greg.
li. viii. mor. Non possumus simul
per unum et eodem opere favorem mundi expetere
et premium celestis vite acquirere. h. maximus
episcopus in quodam sermone. Nunquam multis placeas
sed quibus studet maxime in eo vicium est
non velle melioribus placere sed pluribus. Seneca
Seneca in epistolis. Sic luceat lux vestra co-
ram hominibus etc. propterea quod et ecclesia Attendite
ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus etc.
Et Apostolus placere omnibus in omnia etc. Si ad-
huc hominibus placerem Christi servus non essem. Sup-
glo. di. et mundi verum per utilitate et caritate
proximi cuius studium intencione h. Aug.
de verbis domini sermone 2o. plurimum placencia

Festivitates sive sollempnitates
Tres sollempnitates fuerunt in le-
ge patet Exo. xxiii. Levit. xxiii.
Exo. xxxiiii. scilicet Azymorum in phase. pro-
mi... in penthecostes per quinquaginta dies
post phase mense septimo in Caslen die
xv. Tabernaculorum in scenophegia. Isti
ei dies mutuliatos sumtorum celebrant
quociens utrique eorum recolunt quibus

claruerint in terris ut ad gloriam ipsius a quo
totum habemus referamus. Augustinus in questionibus. Me
lius faceret iudeus in agro suo aliquid utile quam
in theatro seditiosus existeret. Et melius femine
eorum die sabbati lanam facerent quam toto die
in neomeniis suis impudice saltarent. Augustinus
in libro de decem cordis. Festis quoque sunt
necessaria primum est vacare a terrenis operibus. Exodi
xx. Sex diebus operaberis et facies omnia opera
tua septimo autem die sabbatum domini dei tui est. Et
Genesis ii. Complevitque deus die vii opus
suum quod fecerat et non solum autem quievit
exterius sed et interius. Ecclesiastici. Qui quiescit
quiescat/ qui quiescit corpore quiescat
in mente scilicet a sollicitudine terrenorum/ et in
de deposito petri Jeremie xvii. Custodite animas
vestras. Tantum est ut caveas peccata committere
Exodi xx. Memento ut diem sabbati sanctifices
in sanctum consuetudine et in eo a peccato caveas
quod deus sanctificavit eum. Genesis ii. Jeremie xvii. Sanc
tificate diem sabbati. Quartum est ut vacantes
a mundanis spiritualia opera faciamus. Festa celebrare debemus propter quod sunt propter
missionem dei. Exodi xx. Memento ut diem
sabbati sanctifices. Secundo propter dei promissionem. Ysaie
lvi. Qui custodierit sabbatum meum et cetera. Tertio
propter dei comminationem. Numeri xv. Precepit dominus
lignorum colligentem lapidari. Quarto propter
nostram utilitatem ut melius possimus vacare
orationi contemplationi et operibus ... non comes
sationibus potationibus et pompis ac spectaculis
et consimilibus que festivitates violant et
animas ad perditionem trahunt. Trenorum i.
Viderunt hostes eam et deriserunt sabbata
eius. Amos viii. Odi et proieci festivitates
vestras ... et non ... Unde exemplum de ... philosophus abhorrebat
festa et ... sabbatis. Sed ... suis ... et scandala ... et
et blasphemias non cessabat ... et nunc

Festis diebus prohibende sunt et cultivationes
tenende de consecratione distinctione iii irreligiosa notatur
ibi ... et plura de
consuetudine et ... xv questio iiii ... ubi ... quod die dominica vel aliis festis
... vel negotiationes et placi
ta ... quibus tempora ... Idem
... xxiiii ... sed dominica
die a labore terreno cessandum atque omnino
nibus insistendum ut si quid negligentie per sex
dies agitur per diem resurrectionis dominice ... pro
expietur. Gregorius in registro. Valde absurdum
est nimia sanctitate velle honorare martires
quos scimus deo placuisse ieiuniis et ab
stinentiis. Jeronimus in epistola ad Eustochium. Nemo
potest interesse festis hominum et coniungit de
esse festis angelorum. Gregorius omelia xxxiiii
super ewangelium. Dicit ... ab omnibus secula
ribus operibus et nunc mundanis gradibus ... spiri
tualibus operibus vacans ad eternam quietem
... dimittunt animas perpetuas de celestibus
angeles de futura spe ... gaudeas

venturi iudicii poterit habeas non respicies
ad presentia et visibilia sed ad invisibilia et fu
tura. Augustinus super ... omelia ...

Febris/ febris aut calor est inuti
lis a corde procedens suoque ledens effectu
hic est amor immoderatus in dualium
qui a voluntate velud a corde procedens in
membra se diffundit dum spiritus motivos
et sensibiles movet et per hos membra ad
exequendum immoderate cupita ledit/ quasi
operis effectum se per flagitium vel per ali
quid aliud perficiens. Timor autem quasi animi
tur amore immoderato consistens est ime
velut frigus et timor febris. Et sicut in febri
bus non sentitur frigus nisi occasione caloris
naturalis sic non sentitur timor mundanus in im
moderato mundi amore. In timore autem
liquet sit animi constrictio et quasi cor in se contracto
exterius quod cum calor velut lux vult
dilatum in ... velut ... as
opposite ... velut
timore ... Sic et in inordinato amore
... hoc ... affectus sit gau
dium dolor spes et timor/ gaudium quod dila
tat animam et dolor eam constringit. Spes
quod protendat animam et eam timor retrahat/
quod ... positive animam
horrente continet. Sic lincoln dicto xxvii.

Febris significat mistice hominis spirituale pec
catum quod a spiritu maligno excitatur ... quod
est superbia invidia et ira nec ... ad ...
ira et exagitatio/ hoc quoque corporaliter
sed febritatis sed mistice conveniunt in
febris gignitur. Est enim triplex febris in
genere scilicet effimera ... que ... de ...
spiritus ex ... et ipsa eadem die mol
... et significat passionem ... vel ira
cundie que non ex ... sed passione
... advenit et notandum sit quod dum per ... sti
no hoc dormierit passio recedit et ... tr
timor advenit. Secundum genus febris ...
ex distemperantia ... humorum ... venis
et ... in ... et ... spes ... tum
... ... est ... ge
... ... noctem proxi
mo et prosequentes ... Tertium genus
febris est ethica que sic radicatur in membris
solidis quod usque ad mortem consumit ...
et ... est peccatum ... finaliter impenitentie ex
cludens ... Sic doctor
subtilis super ... sermonum ... [illegible]

Felicitas non magnum pessimum fe
licitatem terrenam quod malis plerumque
concedit ut eam rursus malam
arbitraretur ... multum et probos ac bo
nos unius veri dei cultores ... demo
nibus ... videamus. Augustinus de
civitate dei libro iii parte ix. Ubi est virtus
et felicitas quid aliud acquiritur quod ei
sufficiat/ cum virtus felicitas que non suf
ficit omnia quippe agenda complectitur
utique omnia optanda felicitas. Ibidem
libro xx parte vii. Potior est felicitas ...
regno ... nemo ... dubitat ... ...

invenri hominem qui se nolit fieri regem. Nul
lus autem invenitur qui se nolit esse felicem
secundum Augustinum ibidem parte viii. Deus non dat feli
citatem nisi bonis et plena in ea vita est ubi
nemo fruitur nulli subditi pertinet illam felicita
tem sic et regnantes. idem libro xiv parte xi. Feli
citatis non est dea sed donum dei. idem libro x parte
Nichil est infelicius felicitate peccantium
qua penalis impunitas nutritur et mala vo
luntas velut interior hostis roboratur. secundum
Augustinum xxiii questio iiii. Infelix qui multa
sapit preter te deum. Infelix qui pauca sa
pit preter deum. Infelix cui nulla vel
sapientia deest. Felicitatibus terrenis deus
miscet amaritudines ut alia queratur fe
licitas cuius dulcedo non est fallax et de
eius amaritudinibus terreatur mundus autem
ab eo quod credit in antiquum ut converteret
secundum Augustinum de verbis domini et apostoli sermone xxix. Amaro
res mundi ea de nobis sentimus que ipsi dili
gunt et in huius mundi prosperitatibus in quibus ge
nuistimus morderent nos ibi nos felices pu
taret ubi nos pereunt felicitate vo
mitimus miserum non nomine quod non gustamus
quod vero quod nobis temporaliter mundus iste arridet
magis est periculum quam ornamentum eius et hoc
nescitur quando ista destruxit gaudia non
noverunt. secundum Augustinum ibidem sermone l. Adam quem
in innocentia constitutus erat omnibus bonis prospera
batur et felix erat ut ad mundi senescentis
omnibus adversitatibus pervenitur non comparabilis
non est. Cum vero homines tunc fuerint ad mul
titudinem difficultate et labore iusticie humane et
impedimento carebant ad iusticiam fruendam
ut autem facilius homines iusticiam fruerentur
quod ipsa adversitas mundialium rerum adiu
vat eciam ad iusticiam secundum Crisostomum omelia xxvi.

Facies arborem fici invenimus maledic
tam quod sola folia habuit et fructum non
protulit in origine humani generis
Adam et Eva cum peccassent de foliis ficulneis
succinctoria sibi fecerunt. Folia igitur ficul
nee intelliguntur peccata. Erat autem Nathanael
sub arbore fici tamquam sub umbra mortis
secundum Augustinum super Johannem omelia vii. Et o tu etiam
o tu Israhel in quo dolus non est si nates proprie
Israhel in quo dolus non est non ad congressi Christum
per apostolos quos Nathanael agnovit Christum
Philippum sit cum esset sub ficu te vidit cum ad sub
peccato iacentes nunquam ad nos primus consummavit Christum
et non ille nos quesivit nunquam nos venimus
egroti ad medicum et non medicus ad egrotos
secundum Augustinum idem. Ficus remuit regnare iudicum
ix. Ficum habentem folia sed fructum Christus male
dixit quia culpa arboris infecunditas non
erat tempus fructuum. sed sicut qui fructum volun
tatem dare non potest illorum ea culpa sterilitatis
quorum fecunditas est voluntas. Erant eum
iudei habentes verba legis et fructum non habentes
plene foliis et fructu non ferentes. Iam Christe
signavit illos pomoi cula sua secundum Augustinum
de verbis domini sermone xliii. Et in domicum plus
quam dicto ficus dictum sunt nunc vero ipsi

te diligeret primus custodes nisi serventes
semetipsos sicut dicit sicut habentes folia sed fructibus
id est operum sterilitatem non operum sterilitate quod cum multorum
quidem iusticie speciem per opera ad obediendum de
stitutum secundum Crisostomum omelia xxxiii. Et unde ipsa folia
quod sunt plenitudine manus humane fecerunt sed
folia ad videntur sed spiritus sunt sterilitatis in
homine qui sunt fructu operum verba religiosorum videlicet
eius igitur homo religiosus id est arbor bona vero similitudo
perfectionis per eum dei et iusticia eius non operatur
arbor est tamen folia sed fructum portans de
quolibet prophetat apostolus. Erunt enim novis
simis diebus homines seipsos amantes et
quasi in fine maledictum est dicit et nunquam ex
illis fructus nascetur sed maledixit in eis
et arescunt. secundum Crisostomum omelia xxxiv. Item hic similitudo
omelia vel [illegible] Et sicut signum est et contra tem
pus quam nullum frigus sequitur per propter Zacheum
sicut et quod perseverantibus venit perfectum spiritualem
in arboribus sed sicut in vere. Et quod sicut sub una
corticis plura grana dulcedinis sed inclusa
constringit sic ecclesia sub uno corpore multos po
pulos complectitur. Et sed sicut ex quo cepit fructi
ficare usque ad yemem non cessat sic ecclesia
ex quo cepit fructus afferre usque ad finem se
culi fructificare non cessabit secundum Crisostomum omelia xlvi.

Fidelitas fidelis
erat Ioseph filius Iacob domino suo pharaoni
tifaro eunucho quod precata est eum
xxxix. Iosue fideliter egit Gabaonitis licet
mentes vestibus et iam ipse eos pacta fuerat
Iosue ix et x. Ionatas fideliter indicavit Da
vid maliciam patris sui primo Regum xix et xx. Uri
as Ethens noluit ex fidelitate ad uxo
rem suam intrare ii Regum xi. Fidem possidere cum
amico in paupertate illius ut et in bonis illius
letetur Ecclesiastici xxii. Fidelitas in qua consi
stit primum est fidelitas uxoris ad virum et
econtrario ut in titulo debitum coniugale. Secundo
amici ad amicum Ecclesiastici vi. Amico fideli
ulla est comparacio et non est digna ponderacio
auri et argenti contra bonitatem fidei illius
Johannis xv. Maiorem caritatem nemo habet. Tercio
de celo veniens super omnes est. Tercia fides quod
ut titulo de servitute loci secundo. Quarta domini
debitoris ut supra ubi de mercede in libro ii. Et fide
litatis vero boni inducitur primo in modico ex
pit Luce xvi. Qui fidelis est in minimo et secundo de
eo ingenti cogitatum confitetur Johannis primo. Vidit
Iesus Nathanaelem quem domini devi inspexit
venientem ad se et de eo dixit ecce vere Israhelita
qui dixit merito videns deum sub sicut crebro co
gitacionem cui fidelitas omnino non deest confertur
quod deus fidelis et absque ulla iniquitate et tercio quam
et gloriam adipiscitur apocalypsis xxxiii. Unus ille
fuit et quod super omnia bona constituet eum.

Fidelitas duo servanda et vero requirit fi
deliter videlicet incolumine tutum honestum utile
facile possibile. Incolumine ne sit in dam
num domini sui de corpore suo. Tutum ne

ne sit ei in dampnum de secreto suo honestum ne
sit ei in dampnum de iusticia sua vel aliquis ad ho
nestatem eius pertinentibus vtile ne sit ei in damp
num de possessionibus suis, facile vel possibile
ne sit illud bonum quod domino suo facere poterit
leuiter faciat ei difficile, ne illud quod possibile
reddat ei impossibile ut fidelis secundum doctorem
canonicum iustum est. Sed quia non sufficit abstinere
a malo nisi fiat quod bonum est, restat ut eis
dem sex supradictis consilium et auxilium domino
suo fidelis prestet, si beneficio dignus videri
velit et saluus esse de fidelitate quam iurauit.
Debet quidem fidelis domino suo in omnibus hiis vicem red
dere, quia si non fecerit merito censebitur infidelis
sicut ille si in eorum perpetracione vel facti
endo vel consenciendo dolosus fuit perfidus
et periurus secundum xxii q. v. de forma. Fideles er
go homines esse non possunt qui deo extiterint
infideles, scilicet nec eos esse credendum qui veritatis
a se fidem abiecerunt secundum v q. vi. Non possunt fideles
quondam cum infidelibus sunt mortui iacent in mor
tui sunt quia non possunt fideles cum infidelibus
commixti cum autem fuerint ab infidelibus
separati tunc resurgunt et viuunt quia tunc incipiunt
esse fideles cum ab infidelibus fuerint separati
Sic infideles quondam fuerint cum fidelibus mixti
stant et viuunt quia sub vmbra fidelitatis fideles
tenentur, si vero fuerint a fidelibus separati cadunt
et mortui sunt quia manifesti infideles secundum Cris.
omel. xlvii. et sequitur ibidem. Sed breuiter quia si
fideles ab infidelibus recedunt et non infi
deles a fidelibus quia si diabolus desiderat
infideles simul cum fidelibus esse ut infide
les fideles corrumpant, et Christus ideo desiderat
fideles ab infidelibus separari ne ab eis cor
rumpantur et ideo legitur in scripturis bonos re
cepisse a malis et non malos a bonis secundum Cris.

Fides. Exemplum. Cibus.
Est via periculosum via iturus in iudi
cium, exhibui inquit pudorem regi auxi
lium et equites qui defenderent nos ab inimico
in via, quia dixeramus regi manus dei nostri est super
omnes qui querunt eum in veritate etc. Esdre
viii. Fide Eleazarus elegit potius mori
quam violare legem etc. ii Machabeorum vi. Sic perdunt eo
rum filios etc. ii Machabeorum vii. Angelus domini dixit
Zacharie quia non credidisti etc. Luce i. Eliza
bet quia credidit fide beate virginis dixit: Beata
que credidisti etc. Luce i. De fide Centurionis
Matthei viii. Quantum valet fides ipsa quod tantum
valet fides absque Christus videns fidem eorum
qui paraliticum submiserunt paralitico ipsum
sanat. Luce v. Luce viii. Fide mulier que duo
decim annis passa fuit fluxum sanguinis etc.
Matthei ix. Et Johannis ix. Domine, in quem ut credam.
Fide ambulauit Petrus super vndas maris cui
dixit Christus: modice fidei quare dubitasti.
Matthei xiiii. Fide mulier Cananea quam dicit
Christus: O mulier magna est fides tua.
fiat tibi etc. Matthei xv. et Matthei viii. Vitam ea ex
pectamus illa qua deus datus est eis etc.
Ad Hebreos xi. Si habuit fidem sicut granum sina
pis etc. Matthei xvii. Omnia possibilia credenti omnia
possibilia sunt ei etc. Marci ix. Qui crediderit
et baptizatus fuerit saluus erit. Marci xvi.
et salua erit filia tua, dixit Christus Jayro Luce
viii. Qui credit in eum non iudicabitur etc. Johannis iii.
Qui credit in filium dei habet vitam eternam. Johannis
iii. **F**ides appellatur ea quod fit quod dicitur
duo sillabe sonat cum dicitur fides prima est sillaba
est a facto et a dicto inferius igitur tibi verum
credas. Dicitur credo fit quod dicitur et fides
est secundum Augustinum super xxxvi. Ille apud deum plus
habet loci qui plus attulit non argenti sed fidei
secundum Augustinum libro de ouibus. Sed dilectione fidei sa
ne sed dilectione fidei demones ... credunt
enim peiores sunt quam demones et tardiores
secundum Augustinum libro de ciuitate. Unde est fides nisi credere
quod non vides videre ... capere fructus
... O homo ... quod credit non habens intel
ligens ymmo bene credit qui cito non capit
nam si cito caperet non esset opus ut cre
deret, quod videretur. Scilicet noli intelligere ut cre
das sed crede ut intelligas. Intellectus merces
est fidei secundum Augustinum super Johannem omel. xl.
Sicut ergo dixi signum est magis possessio
fidei. Sic testimonium semper querere signum est
magis velle credere. Secundum Cris. super ... Matthei xvi.
Volumus a te signum videre omel. xlix. super ...
Tullius nomine fidei quanto magis ... veritate
tanto magis crescit. Unum fides in periculo
secura est, in securitate periclitatur. Quod autem
sit virtus fidei in hominibus laycis quam legis
... secundum Cris. omel. xxxix. Secun
dum enim confessionis est fides cordis, confessio
autem est fructus fidei. Quemadmodum fides cordis
integra est, sic generat confessionem in ore, si
autem confessio oris marcida fuerit, intellige
sine dubio quia fides cordis eius iam ... se
... est. Unde Apostolus: Corde creditur, nec igitur
nec confessio oris sine fide cordis nec fides
cordis sine confessione oris prodest secundum Cris.
omel. xlv. **F**ides autem vera est credere
quod deus in essencia est vnitus et in personis tri
nus et omnia ex nichilo suo verbo creauit
lapsa eodem verbo incarnato restauret et
in vltimo die per ipsum singulorum renouabit
et secundum credentibus summum bonum, scilicet seipsum in pre
mium dabit. Secundum fides. Dicit ex. Justus autem ex fide
iustus viuit. Hec fides spe nutritur ut corpus
cibo reficitur, dilectione decoratur ut corpus
anima viuificatur, dilectio autem operacione
comprobatur. Unde et fides sine operibus mor
tua est. Affirmatur igitur fides animam deliberat a
malo et facit bonum, spe autem tristicia
reprimit et bona conspicua et permanencia
sibi appetit, dilectione quam duce tollerat am
nis vicia refrenat, necessaria proximis
erogat et summum bonum spe auellet. Igitur
omnia que sunt diligendo spe credendo eam
deo in eternum tendit ipsum summum bonum sine fine
habebit secundum Augustinum de cognicione vere vite parum.
Fides autem titubabit si dilectio. Iam spes
nostra scripturarum vacillat auctoritas. Porro
fide titubante ipsa autem caritas languescat
nam si a fide ceciderit, quamquam a caritate
necesse est ut cadat, non est potest diligere quod
esse non credit. Porro et si credit et
diligit bene agendo et preceptis bonorum
morum obtemperando efficit ut etiam

speret ad id quod diligit esse venturum. Augustinus
libro primo de doctrina christiana. Iustus ex fide vi-
vit. Unde [illegible] Deum vivendo ex fide eum
promereris, mittendo ex fide accipis premium
immortalitatis vitam eternam et illa est gracia
Dei. Si ergo fides gracia est et vitam eternam quasi mercedem esse
fidei videtur Deus tamquam debitum vitam eternam
reddere [illegible] debitum fideli quod promeruit illam
per fidem. Hec Augustinus super Iohannem omelia [illegible]. Iacobus
dicit: Demones credunt et contremiscunt. Magna
est fides sed nichil prodest si non habeat caritatem. Magnum
fitebantur et demones Christum igitur credendo sed non
diligendo dicebant: Quid nobis et tibi. Fidem ha-
bebant et caritatem non habebant. Ideo demones
erant. Noli de fide gloriari: adhuc demonibus com-
paraberis [illegible] fructum et redit ad arborem.
Hec Augustinus omelia vi. Fides venena cor-
rumpit quasi [illegible] medicamen vitam habet.
Augustinus omelia viii. Fit aspiciendo tangendo sive con-
tingendo. Vidit et credidit Thomas. Illud
quod sequitur magis gaudeo fide [illegible] atque
quedam. Beati qui non viderunt et
crediderunt [illegible] temporis [illegible] et verbis tamquam
illi qui quod erat [illegible] nondum [illegible]
[illegible] in [illegible]. Hec Augustinus super Iohannem omelia
xiii in fine. Si fide catholicam [illegible] opera
[illegible] quod [illegible] a fide [illegible]
fide [illegible] sed fides sine operibus mor-
tua est. Cum ergo mortuam offers Deo quod [illegible]
tibi est cum fides mortua sine operibus mortua
[illegible] devotio [illegible] mortis
[illegible]. Unde super [illegible]
xxiiii. Infantes credunt in fide parentum sed fide
parentum [illegible]. [illegible] parentum pollutis. Hec
Augustinus de [illegible] libro lxxxviii. Fides est
de non apparentibus et difficile est occultum
[illegible] ad hoc ut fiunt [illegible]
[illegible] que est illuminativa mentis [illegible]
[illegible] rectificativa [illegible]
[illegible] est per fidem et in [illegible] ante
[illegible] fundamento fidei fides [illegible]. Auctoritas
auctoritati utrique [illegible] per Christum est [illegible]
et splendor [illegible] quod per fidem mente illuminat
et per virtute doctrina ostendit. Hec Thomas de
veritate libro [illegible] capitulo xviii. Fides multa bona facit
in homine. Salvat [illegible] ut dictum est magne
fides tua te salvam fecit. [illegible] Hebreos xi.
[illegible] per fidem vicerunt regna. Postulatum in
[illegible] xv. O mulier magna est fides tua.
[illegible] tu [illegible] fide stas [illegible]
[illegible] Iacobi. Credidit Abraham Deo et re-
putatum est illi ad iusticiam. Thomas [illegible] super
fundamento fidei edificat quidam aurum [illegible]
[illegible] ut quod [illegible] fides est [illegible]
[illegible] Lapides
preciosos bonorum operum [illegible] qui bene operatur
sed fide est [illegible] qui fuit [illegible] super arenam
Alii edificant ligna amore ardente [illegible]
[illegible] Alii fenum [illegible] delectationum [illegible]
Alii stipulam [illegible] bonorum [illegible]

[illegible] salvatur [illegible] fundamenti [illegible]
[illegible] quo [illegible] edificium non [illegible]
[illegible] fundamento. Hec Thomas [illegible] capitulo xvi. Fidei
articuli sunt [illegible] duodecim [illegible] xii
apostoli quod symbolum ediderunt. Sed [illegible]
que [illegible] articuli
[illegible] pertinent ad divinitatem et septem
ad Christi humanitatem [illegible] in vii stell[a]
[illegible] cum in [illegible] medio [illegible]
[illegible] ambulabat. Primus articulus pertinens
ad divinitatem est unum Deum credere. [illegible]
Credo in Deum et [illegible] omnipotentem. Tertius filium esse Deum [illegible]
Christum filium eius unicum dominum nostrum. Tertius [illegible]
[illegible] esse Deum [illegible]. Credo in Spiritum Sanctum [illegible]
[illegible] articulus est de unitate divine
essencie et in trinitate personarum [illegible]
remissionem peccatorum [illegible] qui sunt in [illegible]
[illegible] catholicam [illegible] remissionem
peccatorum. Sextus est [illegible] resurrectionem mortuorum
[illegible] carnis [illegible]. Septimus est credere [illegible]
[illegible] ibi et vitam eternam. Sep-
[illegible] articulorum pertinencium ad humanitatem. Primus
est credere filium Dei esse conceptum de Spiritu Sancto
ibi [illegible] conceptus est de Spiritu Sancto. [illegible] est filium Dei
natum de virgine ibi natus ex Maria virgine.
Tertius est filium Dei mortuum [illegible]
sub Poncio [illegible] est filium Dei descendisse ad
inferos [illegible] ibi descendit ad inferna. Quin-
[illegible] filium Dei resurrexisse [illegible] tertia die resurrexit
a mortuis. Sextus [illegible] descendisse ad [illegible]
[illegible] ibi ascendit ad celos [illegible] Septimus
filium Dei [illegible] vivos et mortuos [illegible]
Iudex venturus est [illegible]. Isti xiiii articuli colliguntur
ex symbolo quod apostoli ediderunt. Articulus primus
et secundus [illegible] posuit Petrus. Tertium Andreas
[illegible] Bartholomeus. [illegible] Symon
[illegible] Thadeus. Septimum Mathias. [illegible] primum
[illegible] posuit Iacobus minor
[illegible] Iohannes. [illegible] Thomas. Quintum Matheus.
Sextum Iacobus maior. Septimum Philippus. [illegible]
[illegible] symbola quibus [illegible] eorum [illegible] apostolorum
anno ccc lxxxiiii [illegible] Anno ccc lxx
xiiii [illegible] Athanasii. Anno Domini [illegible]
xlv [illegible] et ad fidei [illegible]
ad fidem [illegible] ad fidei [illegible]
[illegible] Hec Thomas de vi [illegible] libro [illegible] capitulo xxxi.
Triplex est fides alia preceptorum alia signorum
alia promissorum, [illegible] qua credimus in Deum quia est
[illegible] in eum [illegible] et eum diligere [illegible] signorum
[illegible] qui talia [illegible] et [illegible]
[illegible] promissorum [illegible]
[illegible] complet. [illegible] spes [illegible]
[illegible] triplici fide [illegible] de fide
preceptorum [illegible] spes venie de fide [illegible]
[illegible] de fide promissorum spes glorie. Hec de flo-
ribus [illegible] libro viii capitulo xxx. Fides placet
Deo [illegible] fides est [illegible]
[illegible] intrat ad [illegible]
[illegible] virgo [illegible] intrat filius Dei in matre
virginis per fidem [illegible] in ventre [illegible]
[illegible] super [illegible] Augustinus beatior fuit

mariam percipiendo fidem Christi quam concipiendo
carnem Christi. 2o quia fides in mente semper regi-
num ponit, scilicet filium dei in terra precedente. 3o quia
filium fidelibus per benedictionem dabit. Johannis xx
Beati qui non viderunt et crediderunt. Luce x Beati
oculi qui vident que vos videtis. Galatas iii
Qui ex fide sunt benedicentur cum fideli Abraham.
Fides itaque tractanda est: primo quid sit; 2o
quot modis dicitur; 3o que sit fides formata et que
informis. Fides secundum apostolum Hebr. xi est substantia
rerum sperandarum etc. ut dicitur supra per hunc tytulum.
Fides autem multis dicitur et sunt aliqui prohibiti fi-
dei informi. Jacobi ii Fides sine operibus mor-
tua est. 2o pro actu fidei informi. Jacobi ii Demo-
nes credunt et contremiscunt. Tertio pro habitu fidei for-
mato. Hebr. xi Sancti per fidem vicerunt regna. Et
Jacobi ii Ostende tibi fidem meam ex operibus. 4to pro
actu fidei forte secundum quod dicit Augustinus super Johannem Ewan-
gelium. Fides est credere quod non vides. Contra obicitur
de Apostolis qui viderunt Christum pati, secundum hoc non credi-
derunt nec habuerunt fidem huius articuli. Dicitur quod
aliud viderunt et aliud crediderunt: quia ho-
minem passum viderunt et quod non est articulus
et deum passum esse et viderunt et est articulus pro
[illegible] credendi actuum viii° [illegible]
fidem in [illegible] [illegible] secundum pro eo quod [illegible] dicitur [illegible]
sunt articuli fidei sicut illud Athanasii. Hec est fides
catholica. Fides formata est fides que operatur
per dilectionem que informatur gratia et virtute. Fides
informis est huic contraria virtus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qualem habent existentes in mor-
tali peccato que nil aliud est quam potentia [illegible]
assentiendi veritati utili ad salutem. Fides
informis dupliciter potest dici: per privationem forme de-
bite et per hunc modum dicitur fides informis esse
in peccatoribus quia non est [illegible] [illegible] [illegible]
vel caritatis vel per carentiam possibilitatis ad
formam et sic dicitur fides informis esse in demonibus
quia non habent possibilitatem ad gratiam insuper de-
informi peccatore aliqui quidem [illegible] est
[illegible] gratie que tamen [illegible] non fit. In fide
autem demonum nulla [illegible] [illegible] credulitatis ex [illegible]
[illegible] nature exorta. Fides secundum distinctionem quorum-
dam [illegible] est, scilicet fides que creditur ut ve-
ritas [illegible] [illegible] in symboli articulis ut dicitur supra
hunc tytulum. Vel fides qua creditur ut actus quo
fidelis adheret huius veritati. [illegible] [illegible]
[illegible] per quam creditur ut habitus quo fidelis
inclinatur per se ad prebendum actualiter eius
quod dicit et sic sancte fidei [illegible] [illegible]
fide primo in [illegible] deficiente omnino fide
articuli necessarii ad salutem. 2o attamen
[illegible] quod fides est [illegible] pro omnibus [illegible]
et [illegible] virtute fidei secundum [illegible] et [illegible]
fides est clara explicata secundum scientiam fidei est
[illegible] [illegible] formata ut in doctoribus [illegible]
[illegible] et credit et [illegible] et sic [illegible] [illegible]
[illegible] seducat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
te [illegible] quod non sit clara fidei [illegible]
quem non [illegible] lingwa dicit placente secundum
[illegible]. 2o in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ad aliquos [illegible] ho-
mines explicite [illegible] quibus [illegible] [illegible]
[illegible] certam et [illegible] [illegible] articulorum

[illegible] ut [illegible] seducit [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] fides autem
scripture tenet medium cum non [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] secundum doctor [illegible] super [illegible]
[illegible] [illegible] plus [illegible] [illegible] ubi [illegible]
ubi [illegible]. Fides non habet meritum cui
humana ratio prebet experimentum secundum Gregorium [illegible]
[illegible] [illegible] oportet intelligi quod fides non [illegible]
[illegible] habet meritum [illegible] humana ratio [illegible]
[illegible] ita hoc dato quolibet [illegible] [illegible]
[illegible] naturali et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Oportet autem ex fide scripture [illegible]
fide theologie [illegible] [illegible] cum [illegible] ratio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] experi-
mentum, aliter enim non diceretur [illegible] [illegible]
vidisti me thoma credidisti nisi illa visio
foret tamen [illegible] aliis sensibilibus in articulo
fidei inductiva, conceditur tamen quod [illegible] [illegible]
nichil [illegible] sufficit nisi sit [illegible] fidei
illustratum. [illegible] igitur [illegible] est [illegible] [illegible]
sint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] fide sua credere [illegible] [illegible]
[illegible] precedentes. [illegible] [illegible] videt [illegible]
[illegible] et [illegible] veritatis sue fidei [illegible]
gratias agit deo virtuti et [illegible] fit in
eius laudibus et fide amplius stabilitur. Secundum
doctor subtilis super isto textu quia vidisti
me thoma credidisti Johannis xx in sen-
tentiis [illegible] xxiii. Fides est sperandarum
substantia rerum argumentum non apparentium
Hebr. xi° [illegible] [illegible] fide non intelligimus
aptata esse secula verbo dei ut ex invisi-
bilibus visibilia fierent. Genesis primo.
Fiducia. Fiducia bonorum in quibus con-
sistit primo in dei timore. Proverbiorum xiiii
In timore domini fiducia fortitudinis. 2o in
cordis puritate. Johannis iii Si cor nostrum non
reprehenderit nos etc. 3o [illegible] confessione. Job
[illegible] Si iniquitatem que est in manu tua etc. [illegible]
in elemosinarum largitione. Tobie iiii Fiducia
magna est coram deo [illegible] elemosina. Quinto
in sanguinis Christi effusione. Hebr. x Habentes fratres
fiduciam in introitu [illegible] etc. [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] fiducie fortitudo nostra est in passione [illegible]
[illegible] eius qui effusus est pro nobis et propter
nostram salutem. Fiducia malorum in quibus
consistit primo in divitiis. Job xlvi [illegible] glorie
in vallibus deflueris etc. Contra [illegible] [illegible] Ysaie
xlvii Fiducia habuisti in malicia tua etc.
Ysaie xxx Ve filii desertores etc. [illegible] pharao
[illegible] [illegible] [illegible] Egypti. 3o in po-
tentia seculi. Jeremie xvii Maledictus homo
qui confidit in homine etc. [illegible] in vana [illegible]
[illegible] pulcritudine. Ezechiel xvi Habens fiduciam in
pulcritudine tua. [illegible] in exteriori et appa-
renti [illegible] Job viii Sperabit [illegible] [illegible]
[illegible] etc. Sicut tela aranearum fiducia eius. Sed
non fidei secundum [illegible] non [illegible] secundum [illegible]
[illegible] est in [illegible] [illegible] fiduciam. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
est fiducia ponenda. Secundum Gregorium in moralibus xxii
[illegible] est fiducia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] secundum [illegible]

Hirsutus. Ysaac autem genuit Esau et Jacob, id est figura duorum populorum. Esau erat a capite usque ad pedes totus pilosus, scilicet hoc primus significat, quod ab initio usque ad finem totus est asperitatibus peccatis in confusione repletus est. Jacob totus speciosus et nitidus futurorum spiritualium significat, quod tamen pietas decore fulgebit et non invenitur in illo aliqua asperitas vel nigredo peccati. Quemadmodum autem de utero matris sue exiret Esau tenuit plantam eius Jacob. Unde hebraice Jacob appellatus est, id est subplantator. Moyses et ut illius pedes egressi sunt, istius caput apparuit, sic et in fine seculi istius finito illius seculi principium apparebit. Et quemadmodum Esau per querebat Jacob, sic filii seculi huius persequuntur filios seculi illius. Et sicut Jacob fratris consilio matris ire fratris non restitit, sed fugit, sic filii Dei fratris consilio matris sue ecclesie iram et malitiam fratrum persequentium fugientium pacientes superabunt. Exemplo domini dicentis: Si vos persequuntur fugite in aliam. Luce secundum Lucam ...

Hirsutina locutio hic intelligi debemus. Sicut arena terre. Hoc dictum est per yperbolem, et hec locutio est tropica, non propria. Iste tropus, id est modus locutionis, fit cum illud quod dicitur longe est amplius quam eo dicto significatur. Secundum Augustinum de civitate Dei libro xvi capitulo xxi. Significata locutione ad litteram accipere non debemus. Et ad hoc pertinet quod ait Apostolus ad Corinthios: Littera occidit, spiritus autem vivificat. Cum enim figurate dictum sit accipiatur tamquam proprie dictum sit, carnaliter sapitur neque ulla mortis anime congruentius appellatur quam illud. Est quod in ea bestiis antecessit hoc est intelligentia carnis subicitur sequendo litteram. Qui enim sequitur litteram translata verba sicut propria tenet, neque illud quod proprio verbo significatur refert ad aliam significationem. Secundum Augustinum de doctrina christiana libro iii.

Hirsutarum locutionum regula talis esse debet ut tamdiu versetur diligenti consideratione quod legitur donec ad regimen caritatis interpretatio perducatur. Si autem hoc iam proprie sonat, nulla putetur figurata locutio. Si preceptiva locutio est aut flagitium aut facinus vetans aut utilitatem aut beneficentiam iubens non est figurata. Si autem iubere flagitium aut facinus videtur aut utilitatem et beneficentiam vetare figurata est. Sicut: Nisi manducaveritis carnem filii hominis et sanguinem biberitis non habebitis vitam in vobis. Quod facinus et flagitium videtur iubere. Figura ergo est precipiens passioni domini esse communicandum et suaviter atque utiliter recondendum in memoria quod pro nobis caro eius crucifixa et vulnerata sit. Autem scriptura: Proverbiorum xxv et Romanorum xii. Si esurierit inimicus tuus ciba illum etc. Hic nullo dubitante beneficentiam precipit. Sed quod sequitur: Hoc enim faciens carbones ignis congeres super caput eius, malivolentie facinus potest iubere. Non igitur dubitetur figurate dictum et cum possit dupliciter interpretari, uno modo ad nocendum, altero ad beneficiendum, ad beneficentiam te potius caritas revocet, ut intelligas carbones ignis esse urentes penitentie gemitus quibus superbia sanatur eius qui dolet se inimicum fuisse hominis a quo eius miserie subvenitur. Item cum dicit: Qui amat animam suam perdet eam, non utilitatem vetare putandus est qua debet quisque conservare animam suam. Sed figurate dictum est, id est perimat atque amittat usum eius quem nunc habet perversum et preposterum quo inclinatur temporalibus ut non querat eterna. Scriptum est: Da misericordi et ne suscipias peccatorem. Ecclesiastici xii. Et quod posterior pars huius sententie videtur vetare beneficentiam ut non suscipias peccatorem intelligas figurate positum ut peccatum eius non suscipias. Secundum Augustinum de doctrina christiana libro iii capitulo xvi.

Hirsutus. Sicut fuit Amalech, Rex ... inebriatus in domo sua. Sapiens fuit xlv. Item fuit Rebecca figura ... Esau ... Jacob ... sue ... colligasse ... Secundum Jo. in epistula.

Filius. Filius Dei dicitur relativum correlativum patri. Filius et spiritus sanctus per easdem rationes ... filium ... ostendo est prenitus esse ... ... ut emanatio ... sicut ... genitio ... generatione ... [illegible] ... emanationes ... ... eminentia perfectissima ... bonitas ... filius ... est filius ... ... sibi ... ... aliquis est filius Dei per gratiam unionis ut Christus homo, aliquis per virtutem quod per adoptionem ut sancti, aliquis per ... naturam ... ... filio Dei ... filius ... ... inexplicabilis ... ... filius ergo ... ... quod pater ... ... filium genuit ... ... filius ... ... aliquid ... ... a patre ... ... ab eo a quo ... filius ... ... ut ... ... est de spiritu sancto ... ut ... ... de maria virgine ... ... ut ... filius ... ... ut ... ... de nichilo. Secundum Thomam ... libro primo ...

Filius. Hic ... ... gaudium et hereditate ... filius possessio est ... non ... ... adoptivos non ... ... adoptivos ... ... Augustinum super Johannem ... filii Abrahe ...

fide non nascendo per carnem. Sicut enim in lud[eis]
degenerando exhereditati sic nos imitando
adoptati. Unde Augustinus omelia ix qui in se non
potest facere filios a se facere etc. et tamen omnia facta
sunt per verbum, filius non sit. Aspicit patrem faci
entem et prout ipse facit. Sed degeneres aspiciat
inimicum facientem et prout ipse facit recedat
iste parentibus corruptis. Unde Augustinus ubi supra omelia xxviii
et post omelia xxx et xxxi. [F]ilius minor in ev
angelio figurat peccatores quibus maxime ad ec
clesiam ex gentibus maior autem scilicet fratres sive
iudeos. Unde Jeronimus in epistola xviii. Maior filius dicitur
esse cum patre propter legem quam recepit non propter
observantiam mandatorum quam pater non dedit
sibi edum i. iustum ullum per iudeos est factum
qui potuit eos iustificare, sed in fine recipi
ent edum antixrum quem expectant, cum inust
meta tua fit i. lex prophetie et eloquia dei. Unde
Jeronimus eadem epistola. [F]ilius david dicitur christus propter
regiam dignitatem et quia utrisque fuit promissus et ab
utrisque genitus. Unde Crisostomus omelia xvii. In nullo
alio cognosci potest qui filii sunt dei et qui
dyaboli sunt. Filii enim carnales cognoscunt
parentes similitudine aut in facie aut in loquela aut in
visu aut in aliquo corporis signo. Filii autem spiritua
les in similitudine tamen, illi enim qui sunt similes sunt
ullam laudem merentur sed nec dissimiles nullam
vituperationem quia non est in potestate hominis qualem
accipiat corporis qualitatem. Filii autem dei si similes
sunt laudandi sunt si autem dissimiles ni
mis vituperandi quia in potestate unius cuiusque est quod
sunt faciendo iustitiam. Unde Crisostomus omelia xvi. [F]i
lii autem impetrare merentur quia ex bonitate ceteri
que iusta sunt petunt ut expectant nunquam nisi
ad suam utilitatem pertinet quia ad prius non
et venientem exaudiri et tu si filium tenes
dei illa pete que et exped[i]unt accipe et
illud dicet prius. Si autem eum pater petierit ar
ma aut timet aut difficile impetrare aut fortasse
te non impetres. quod et libenter prestabit quia
si habeas facilius eum contempnes. Unde Crisostomus omelia
xxxiii et post ibidem. Sed cum degener filius
ad opprobrium pertinet genitoris sic et iniquus
iniustus ad blasphemiam pertinet dei iustus
per bonos homines glorificatur et per malos blas
phematur. Unde ibidem. Filius iste egressus erat de
egipto corpore tamen non animo et ideo totum egip
tum secum in moribus baiulabat quia animo
passio mediatrici momentaneo erat
ut primum sit erat sufficientiam non ut demonijs
sed in egipto sed deo unico, et deum deum ma
lignum sit apropes ne toto perderet bonum
similiter fecit de libello repudii. Unde Crisostomus
omelia xxxiii. [F]ilius ipse dei qui verbum
dei est actus est dei patris cum ipse patris
subtilis est atque acutus. subtilis secundum aliquid
dum spiritus. acutus autem secundum animo incarna
tus eius totum vertit et ullam deflectionem
in sepulchro per omnia velut passionis genere
aut ingressus sit in vitam eternam quod voluerit ipse
solus potest a quo genitus est incorporaliter. tamen
quem celum scissa erat super adam. ipse est
actus qui spiritu consistit carne velamine separare
penem potentie. hic actus qui meruit

filius magnus fuit et gentile de qua dictum filius
ipse enim est paganus qui fecit rotas vim. hic
est actus quod dirupit anima angelorum et hominum
copulavit. hic est actus quod confregit et protulit et vel
int non facit. Unde Crisostomus omelia xxxiii. [F]
ilios carnales dimittentes propter deum. filios
spirituales obtinebunt divina promissione quos
docent quos erudiunt quibus dicit apostolus vere
in christo ihesu ego per evangelium vos genui. Filii
spirituales sunt qui post mortem non aspectum non
filii carnales si modicum post eorum fuerit
senex reducunt de vita eius et deserunt
eum morientem et si aliquo mortuus non fuit comprimunt
eum quia dilexit. Filii autem spirituales quanto profec
tiores fuerint in fide tanto amplius suum
doctorem diligunt. Unde Crisostomus omelia xxxv. [F]i
lii est filius tenebrarum et si appellas eum non
accedit ad lumen quia non est filius est lucis
ut si compellas eum recedit a lumine. Unde Crisostomus
omelia xxxvi. [F]ilii de diversis tu quid
homo per inimicorum dilectionem matheo v
feratores matheo v. Beati pacifici quia filii dei voca
buntur ad[iutores]. Ecclesiastici iiii. In iudicando
pupillis esto misericors ut pater et proverbiorum xxix
puer qui dimittitur voluntati sue etc. Ecclesiastici
xxxiii. In vita tua ne dederis potestatem
tuam ne forte peniteat te et deprecaris pro illis
melius est enim ut filii tui te rogent quam respi
ciere te in manus filiorum tuorum. ... rescipi
ciant si valeant in hoc seculo et non videant quod
sunt passuri in seculo futuro. aliqui nolunt quod
suos puniret alii habent sed nemo filios suos
puniret deum per dolorem eorum ...
pro corpore et salute ... ut dono accipe
et suscipiunt si autem viderunt eos pauperes contristantur
non ... ut ostendunt quod corpora sunt parentes ne
non animarum. Unde Crisostomus omelia xxxviii. [F]i
lii ... parentibus propter amorem ut supra de
carnalibus ... in me caritate. Vos autem
... ut plus diligas parentes de
honore ... Filius honoret patrem et
... timebit ... obsequium imperatorum
Ecclesiastici iii. ... timebit deum honorificabit
parentes ... glossa super illud
Exodi xx. honora patrem ... honore est ei
reverentia exhibere et nichil submittere non
obstante alio ... ubi ... xx
... dicitur ... Deuteronomii xxi
Si genuerit homo filium contumacem et protervum
qui non audiat patris et matris imperium et
contempserit obedire obruet eum omnis populus
lapidibus et morietur. Proverbiorum vero ... tolle
... Ecclesiastici iiii. ... deserit ... verum
... proverbiorum xxviii ... filius
... proverbiorum xiii. ... destruct...
proverbiorum xxiii ne ... filiis impiis
... Ecclesiastici xvi. Qui diligit filium suum
assiduat flagella etc. Ecclesiastici xxx. Sapiencie
quia enim omnes filii qui ... testes sunt nequicie
Sapiencie iiii. filii adulterorum ... consummatione
erunt et ab iniquo ... Hec Sapiencie
iiii ... tytulis

Fletus. Fletus christi triplex fuit. primo sup
resuscitationem lazari Joh. xi. lacrimatus
est ihesus. 2o sup ciuitatem. videns eam Luc.
xix. videns ihesus ciuitatem fleuit. 3o in tempore pas-
sionis Heb. v. cum clamore valido et lacrimis
se offerens etc. primo fleuit miseriam humanam
mortis, 2o culpam humani generis. Item contra
fletus solet distingui triplex scilicet compassionis in cruce
passionis devotionis, luctus contritionis con-
tritionis in quo abluitur anima a peccatis Ezech.
xxxvi. effundam sup vos aquam mundam.
Et dicit sup illo. per fluenta lacrima-
rum fletus est ab aqua corroboratio
sua ablutio peccatorum refectio mentium et la-
uacio culparum. Item Aug. de pe. di. iii ca.
Si plures. Quomodo inquit se culpabilem dicit
qui deflet deplorans peccatum vel mortem carnis et
dolorem peccatorum non ondit lacrimis non utique
ut quis excusaret se non habere fontem lacrimarum
quia utique lacrimis ondit dolorem spiritualem
igitur peccatis suis peccatum 2o lacrime compassi-
onis de quibus dicitur fflebam [illegible] sup
eum et 2 Jer. xxii. noli flere mortuum sup
Buth plangere mortuum magis vivum vel
sit in te viscera pietatis ut quis plangit mor-
tuum corpus a quo recessit anima et non plangit
animam a qua recessit deus. fletus pro mortuis
laudatur ab apostolo vel doctore ut in xxiii q.
ii. ex [illegible] et iii. Item 3o ter-
tius devotionis ex desiderio divine visionis
et amans dulcedine dei expertus deflet ubi se
in contemplatione videat lucidum lacrimis dulci-
bus columbe sup aquam residentes ambientes
nimio compunctum ut reguet eam emittere
Buth. ayens lacrimas unde baptismum
in contemplatione videt limpidum. Item Aug. de ani-
ma li. xxxi. Certo est quod setior et desiderio
ris sancti plenior tanto sit eius orando fletus
valentior et sic audiet sic Thobias et Sara
qui exorauit ad lacrimis Thob. iiiio. Fletus
e necessarius pro peccato delendo et signum contriti-
onis sicut vallis lacrimarum in fletus in corde
lacrimatur vel Aug. xxi de ciui. dei. Fletus
videtur infantia hanc lucem non cum risu. Deus
malorum ingressi sunt. Et respicit quod cum hominibus ille
multo fortiori flere homo pro peccatis et re
nasci pro primis vel Ambrosius sup Luc. li. x
de pe. di. i. Fleuit petrus amare et lacrime
lauerunt delictum tu similiter lacrimis deluet cul-
pa. non inuenio quid dixit. Sed quod fleuit Item de
lacrimas petri lego satisfactionem non lego
sed quod defendi non potest ablui potest lauant lacri-
me delictum quod voce pudor et confiteri lacri-
me veniam non postulat et merentur. Item Jero.
in epistola. O lacrima humilis tua est potestas
tuum tribunal iudicis non verens accusato-
rum accusationibus placeant [illegible] non est
qui te accede vetet. Si sola intres vacua
non redibis magis cruciat diabolum quod pena
infernalis quia plura vincis invincibilem ligas
omnipotentem inclinas filium virginis. Hec
lacrimatore expressit figura Xti Re. xxx.

Item xxi Re. xx. oracionem audiui fletum meum et fle-
uisti etc. Sequitur Fortitudo
Fortitudo. Fortitudo est duplex scilicet cor-
poralis et spiritualis. De corporali fortitudine
legitur primo Re. i. fortitudine equi non
utitur Hebraicus. Ps. Re. viii. non in fortitudine sua
sed dei roborabitur vir. Item Judith xvi. non in
multitudine exercitus etc. et Machabeorum viii. non in multi-
tudine exercitus etc. Fortitudo spiritualis est constancia
animi qua homo perseuerans vincit vitia ipse vel
Thob. v. forti animo esto etc. Ysa. xxx.
in silencio et spe erit fortitudo vestra. Ysa. viii.
Erunt agricole exspoliati. primo fortitudinem. Secundo
2o vilitate aggrediuntur pericula propter eam fratres et
estote fortes in bello etc. 3o confortare acceptis
persecutionibus. Tessinus. Consolamini invicem
in verbis istis etc. vel Jerony. in Origene fortitudo
anima constanti viri regia est. a qua declinare
ad dexteram quod temeritas est et ad sinistram formido
lapsus est et pavidus ad sinistram perterret. Item Jero.
sup Jahel. Justi et fortis viri est ut adversa
frangi nec prosperis sublevari superbus esse
in adversitate. Xto sustinet. Finali honore dei
Act. xxviii. ait deus esto constans etc. Apoc. ii.
esto fidelis usque ad mortem etc. Et sic fortitudi-
nis consumatio percipit exequi. vel Greg. Omni mun-
di Justorum fortitudo est carnem vincere propriis
voluptatibus contraire delectationem vite presentis
extinguere huius mundi aspera pro eternis amare
adversitatis mentem terrere superare. vel Ps. Ro.
peccata dimittere prius vilitate agere propter eam conforte-
tur tuum propter 3o sustine dominum. propter Xto Reprobo-
rum. fortitudo est constancia sua in aduersitate deligere
animus flagella contra carnem conspicere perdurare
ob amorem spiritualium ut ex aduersitate qui
est ad interiorem gloriam et ad vite detrimento
presentis honorum verbis vera hec. mentibus in
pugnae in penetrabilibus spem penetre. Hille
Item fortitudo corporis in bestialibus est anime et in
bestialibus corporis fortitudo est anime.
Fraternitas. quadruplex dicitur in scripturis sacris.
Glossa primo natura ut Jacob et Esau
Gen. xxv. 2o gente ut omnes iudei
Deut. xxviii. non potes alterius gentis re-
cognoscere ut Abraham et Loth Gen. xiii. 3o
quo sit in regno ut merite Xto affectione
ut omnes dei Apoc. i. ego Johannes frater vester
et particeps in tribulatione. Et Jo. c. xx. O
dicitur eius fratres et quando dicit Aug. sup
omelia x. vii sup illud Quicumque fecerit volun-
tatem patris dicit Aug. Igitur et bene ima que
fecit deus quod fecit voluntatem patris sed in ea magnificat est
mater carnem Aug. ibidem. Dupliciter fuit
ut superior et mater sua quo ad anime quae est
Item compungere virginis Marie fratres domini dicebantur
quolibet consanguineos et cognatos propinquos
Sic Aug. omnes [illegible]. Fraternitas
vera est quae fratre venerit devotionis
corporis dissoluta quae patri obsequitur.

absente non reddit, sano applaudit, infirmo non desinit plangendo non procurat, mutuo vel maiore metitur. h. Rabanus super ultimum cap. act. Hec est vera et indirupta fraternitas que geminat amicorum perfectione ac virtute conexitur, cum semel iniuncto federe nec diversitate voluntatis nec gravior [illegible] disrumpitur contrarietatis voluntatum. h. in collatione patrum est Abbas Joseph et ibidem Nichil ad perfectionem moribus ac proposito diverse [illegible] huic [illegible] ingeritur nec obest pili virtute [illegible] per locorum intervalla disiungi, aput Deum iungit [illegible] cohabitatio non locorum unitas fratres cohabitatione [illegible] nec [illegible] par moribus custodiri vel voluntatum [illegible] venit.

Fraternitas spiritualis quam bona sit [illegible] est quod sustinet hominem ne cadat. Prov. xviii° Frater adiuvatur a fratre quasi civitas firma. Et est si ceciderit facilius surgit. Eccl. iiii. Ve soli quia cum ceciderit non habet sublevantem. [illegible] est quod facilius impetrat a deo quod necessarium est. Difficile est enim preces multorum non exaudiri et maxime beatorum. Mat. xviii° Dico vobis quia si duo ex vobis consenserint super terram [illegible] Mat. xviii Ubi sunt duo vel tres congregati [illegible] quod potest intelligi de [illegible] carne et spiritu [illegible] Haymone [illegible] dicitur quia frater [illegible] qui nobiscum patrem habet in celis et [illegible] nobiscum frater [illegible]

Fratres [illegible] fidei [illegible] de consanguinitate xxxv q. [illegible] lex [illegible] nuptiarum xxxiiii q. i. Nunquam fraternitas [illegible] dignitatem [illegible] peccata de pena di. vii fratres [illegible] super religiose professionis xvi q. i. [illegible] religionis professione xxiii q. [illegible] Episcopus [illegible] fratres [illegible] communione vi q. i. Scandalum [illegible] plenitudine de consecratione di. i. Jacobus frater domini [illegible] xxiii q. viii Immolans in fine etc.

Fraus sive fallacia est qua [illegible] deceptionis ultimi palliatur vel odium alterius vel proprium commodum intendit. h. Aug. de diffinitionibus. Venenum non datur nisi melle circumlinitum, et vicia non decipiunt nisi sub specie umbraque virtutum. h. Aug. li. de virginitate. [illegible] est quod [illegible] fraus ipsa [illegible] per hanc paulatim [illegible] desiderantur. h. Greg. li. [illegible] mor. et ibidem Dolus in dei opere fraude non facit quod ad [illegible] bone actionis [illegible] nec ad corporale nec premia nec ad laudes verba ut ad humani iudicii [illegible] Dum [illegible] fraudatio [illegible] suppeditant [illegible] sex [illegible] mor. [illegible] h. Rab. super [illegible] Dolus cum aliud agit aliud simulat. Callidus est qui [illegible] dolo ac fraude [illegible] hec [illegible] fraude emptores et venditores [illegible] sunt sustentatur [illegible] et honores [illegible] sibi congregat. fuge igitur [illegible] paci [illegible] fraude [illegible] passus [illegible] fraus [illegible] appellatur alium defraudare sive nocere, [illegible]

est alienum esse a foro et nullam causam habere [illegible] vii Apostolus Rogo vos studium habere quietem et negocium [illegible] manibus vestris et nullius desiderium sit vobis ad eos qui foris sunt. h. Crisostomus xxviii

Falsitatem laudare in deo non minoris sceleris [illegible] quam veritatem vituperare. h. Jo. ep. xix. [illegible] longe plus noceat falsus catholicus quam verus hereticus. h. Rab. super Mat. xv. [illegible] magis impius [illegible] impietate [illegible] mendacii [illegible] et mendacium addens geminat impietatem. h. Rab. super Apocalypsim [illegible] verum non est nisi quod de re que sit [illegible] falsum est igitur [illegible] mentimur [illegible] h. Aug. li. xv de trinitate parte xiiii.

C. Sit [illegible] qui verba latina intelligit scit quod dolus est cum aliud agitur et aliud fingitur. Dolus non est dolor. Dolus [illegible] est simulatio est qua aliquis aliquid in corde tegit et aliud loquitur. Dolus est et cum duo corda habet unum quod [illegible] virtute et alterum [illegible] mendacium. Dolus in Nathanaele non erat, quia in illo dolus non est si peccator non est [illegible] peccatorem si [illegible] peccator est [illegible] dicit Dolus [illegible] Nathanaele confessione laudat [illegible] de peccatore h. Aug. super Johannem omel. vii.

Fraus [illegible] committitur quando res ad spiritualem usum [illegible] retinet vel indebite expendit. xvi q. i. [illegible] fraus [illegible] est [illegible] fraudare [illegible] xvi q. [illegible] epi [illegible] pauperibus [illegible] qui res ad hoc [illegible] fraudare cogitur xvi q. i. [illegible] defraudat pane egenum homo [illegible] est xxiii q. viii Immolans [illegible] morienti non retinet [illegible] mortuos et egenos de sua consolatione defraudat ab ecclesia [illegible] infideles [illegible] expellendi xiii q. ii. [illegible] oblationes [illegible] defraudant res ecclesie in quadruplum [illegible] restituere xiiii q. v. [illegible] alienam [illegible] possit [illegible] restituat [illegible] compellatur [illegible] fraudo [illegible] xiiii q. vi. [illegible] etc.

Fructus dignus penitentie est incipientium de preteritis dolere de futuris [illegible] cavere. h. de v. [illegible] et di. [illegible] fructus virtutum [illegible] perfectionem [illegible] de virtute in virtutem progredi. h. de v. [illegible] Fructus spiritus qui sunt perfectorum [illegible] beatitudinibus insistere [illegible] paupertate diligere, mansuetudinem tenere pro eterno desiderio lugere iusticiam esurire et sitire, misericordiam [illegible] cordis mundicia ac tranquillitate pacis amplecti et persecutione [illegible] pati et ceteris fructibus spiritus insistere. h. de v. [illegible]

Fructus tricesimus est in usu bonorum operum fructus sexagesimus est in contemptu terrenorum fructus centesimus est [illegible] fructus autem ubi est [illegible]

bonis z i cofessione fidei s; fructus boni
opis glosior est apud deu in pace q i
psecucone fructus aut cofessiois i pse
cucoe glosior est q i pace q i psecucoe
nemo te discutit quid vivis s; quid credis
It i pace no est labor bn crede s; bn
vive q pax ipa corruptio e pvenit h
Crisostomus omel liiij. Terra aut bona st ipi
qui abstinent se a vicys mal s; sm vires
suas fant bona fructus eor tricesimus e
si aut anima bona sua gtepnat z acce
dat ad dscmenda dd habent sexagesimu
fructu Si aut z infirmitates corporis cord
gtigerit z fidelit sustinuerint habent centesimu
Terra bona est Ita z Job an temptacionem
sua tricesimu habuit i facultatibus iuste vi
uendo pm dapnu sube z filior eor sexage
sim pm plagam corpis centesimu fructu fert
h Crisostomus omel liij. Debitur z Job sponso
nee aut Daniel homo vir Ter pon
dere aliud supxfert centum q sup ... &c
Fructus fert tra tricesimu qui mente co
cipit psectionem fidei in trinitate sexagesimu
quod opa bone vite pfert pfecti centesimu
qui ad etne vite gteplacionem pficit hec
gg sup Ezech omel xviij li Fructus divi
decim no debet numeus h... s; status coso
lacionis q gsolatur spus infotor z iste dele
tacoes gseqtur opa pfecti. Fruct aut spus
est gaudiu gaudium pax paciencia longani
mitas bonitas benignitas mansuetudo fides
modestia gtinencia castitas z fm omnia vi
cia est spual fornicacio sic aut virtus est
castitas spualis Und dicunt doctores comut
q castitati giugali debet fructus tricesimus
castitati viduali sexagesimus castitati v
ginali fructus centesimus laureola aut debet
bi... pot martiribus doctoribus atq virginibus hec
doctor communis sup isto Dicunt q premiat ...
plus ubi aureola &c

Avres spuales sunt tres pm dyaboli tolli
mo qui iur no venit nisi ut furet z mac
tet z pdat z in c adulacoes super
vij q fur i choiso est spoliat fures intrisici
sunt adulatores domestici fures extrinsici sunt
latrones extinci z in vana gla. ggi Quasi
quidam latrunculus adiungit se i via funor
bonum z qui incautus repit expoliat p
hys ebus dicit Csus Doly fur e qui furit
thaur positus in celis vana gla demo
nes fuerunt aut adulatores predicte gpe
It sunt ei pirrate i mari predones i bello spo
latores i secular domino. raptores in ecclesia
publica latrones i abscondit loco latitantes
z fures i tenebris noctium bona alior clam
destine rapientes h omni h gua lege alia
sunt i plates mal z ceteri coniugati h doctum
subtil s dinuali sup xl i fi ... ibidem imptu
medius Fur est qui pr vpocrisim simulat sce
titatem z lucro q pandarum sceli appetit
potentis diligencia ad rapinam ex quo
pm q quicuq culpa alii inclinat ut sic
est i bonis dei quicq occupat fur z latro
Nemo eo capit usq clau ut tre ul aeris

lumis ul alicuius influencie celestis inebriis ul
alicuius boni corporis qui ut sit obligat ut i gni
fiunt deo z prepeius dsficiend i isto iudi
nando i dict abusoribus e dr sm pdictor atq
lat. It Aug dt Deus i lege sua iuvenibus
esse reddenda nunq aliena s Ixxxiiij. Et
i medio It si no reddidisti quod iuvenisti quod lau
dasti s; lege dr testiones aut te dixisti
Estote fideles iustores z tunc inimici vim
pate raptores nu quod iuvenisti z no reddisti
rapuisti quantu potuisti fecisti qui plus non
si posset z tollit. qui no tollit non cohibet
magnum e no facere malum magis est
unire bonum h Aug de v dm z apli v8
Avres z latrones si no custodiet Ager
neus cultores quae de ... vineis no colliget
n spinas z tribulos. vineis t ... diligere
se vent h Bu sup cant s xxxv d. Late
dt fur h Aug xo omel sup Joh z xl v.
Si fur dyabolus te neglegente donum consci
tui ingressus fuit z sicut fuit vestitu in ipi
s; fuit aut intellectus tui s; donor eloq
lebat s lincamenta grai q et dedit dd
spuales tollens a te dormiente z fecit
fuerit ipo medii ante cospectu dni tui ac
redde et Ade quod medius abscondit se int
ligna paradisi te aut sub qua fissura petre
abscondet te a facie dni cu venit gfrige
tri h Crisostomus omel lxx. Furtum aut no solu
i maioribus s; minoribus exsumendat no enim
quod furtu ablatu e sed mens furantis atte
dit quo i fornicacione no deceo dui sc fit
fornicacio si mulier pulcra a deformis an
s; qualiscumq fuit illa una e fornicatio
ita i furto quodcumq quod abstulerit furti
crimen mererit Ierom i epla ad Tytum x
iiij q. iij a avolet It Aug de pe dr pe
Sipserca no facias furtu q timeas ne
videaris nisi in corde fecisti reus furti
teneris z nil tulisti quae inspiciera e i
alienis fine dyabolo cu possis in vel a i ipso
regnare cu xo. ubi tinea z comestura
exterminatur z ubi fures effodiunt z furantur
Omnia bona mundi tpre mitiss tollit a
fm vestimenta a tpis dente luxuriose ca
nentibus comeduntur fd cete fulcantes aut
ab extraneis ul domi ul ... ul caluprijs
fures dicuntur q p iniquitate fefellunt alica
facere sua h si no custodieris h pdes et
ius Illic aut z si dormis a duo furantur
z tu recordaris fures spe glutulent quia
stulticia e illic relinque unde gtrahis
quod ei p anima tua fecerit hec cui
est quod aut reliqueris hoc pdidisti h

Crisostomus omel. viii. Avertio brachii secularis tempore est primum conmissum est. Cum quis ac cepit usum vel potius abusionem potestatis quod fit domino suo deaulatu mortali peccato quod fit maxima fornicatione mang... duorum coniugum expresse deliberatione legittima quod non fit nisi in divinam caritatem offendentes conterunt. Aliud fur tum conmissum vel excitet contra deum vel leges huma nas et perverse quas gentes et regna et personas cum sum fusis actu quibus conmunis diluitur. Secundum infer cetera et furtum et extorsio duorum secularium quae potest conmitti temporibus pacis qui fugiunt offensam et vexat excessive ad consumptum pauperum... rapina eo quod velut offensam vexat a ministramento non misericordie. Sed penalitate irrebel lium. Aliud actus xviii. Si penituit in te filius tuus hic est conversus et te peccaverit salva sunt dei in strata eo quod cepit reddit vel aliqua alia sed hic qui ostendit inregendo reddat ei debitum neque possessum. Dicit ei de lege divina sentit subdit hac vicissitudinem mutua cum deus det quando sive fide gubernacionem. Nec ei tenet deus spiritualis clericus domini a domino capi tulis p. michilo sed oportet eo finitum debitum et particulariter limitatum. Lex autem humana non valet nisi de spiritu a lege dei sunt exempla ta. Tertium vero furtum conmune dicitur statum vite ac tive dicitur secularibus artificibus laborantibus et specialiter mercatoribus est usura ut patet in suo loco. Secundum doctorem ewangelicum super Matheum viii.

Gaudium aliud est gaudium corporale aliud spirituale. Gaudium corporale est in rebus corporalibus delectationes carnales. Gaudium spirituale est de rebus spiritualibus ut apostolus spe gaudentes in tribulacione pacientes. Videtur quod possit fieri ut tristitie corporalis spiritualis gaudia ipse hic ei dicit de spiritu sancto apostolus. Plenus impetus lete cum dei secundum Cris. omel. xv. et opera est gau dium sentire exire de mundo quemadmodum festi natum hominem adversum aliquid quod desiderat sed sine periculo conmisit operis implendo. Penitens gaudet cum facit domini sui apparere sicut et Iohannes conmisso predicationis ministerio consum mato letabatur ad deum rediret. Aliis fidelibus preberis exemplum secundum Crisostomum omel. xlvii. Si nec enim dixit ihesus suo fideli intra ad gaudium domini tui sed intra in gaudium domini dei tui ut pos sessor sit gaudium non tamen spectator. Et qui intrat domini in gaudio eius sed preceptis gau dens sed alibi volo pater ut ubi ego sum ibi sit minister secundum Crisostomum omel. liii. Sed qui vult gaudere de se tristis erit qui autem vult gau dere de deo semper gaudebit quia deus sempiternus est. Vis habere gaudium sempiternum inhereas illi qui sempiternus est secundum Augustinum super Iohannem xiiii. primum omel. Gaudium quale in esse potest quod in tenebris sedeo ut Tob. v. Contra volup tantur luxuriis tenet tympanum et cytharam et gaudet ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna de scendunt Iob xxi. Cor sapientium ubi tristicia est. Eccl. vii. Rex est Gregorius.

quos edificavi ego de sto re de templo. Est gaudium quod non dicitur impiis sed eis quae te gratis colunt quorum gaudium tu ipse es. Et ipsa est beata vita gaudere de te propter te ipsa est et non altera. Secundum Augustinum libro x. confessionum. In spiritualibus gaudet qui bona eterna desiderat non noverit. Secundum Augustinum super psalmum lvi. Conpatiens gaudium virtutis est si iracundus doleamus si dolens ore ei. Si ora mus exaudiamur si exaudiamur nulla leti cia. Secundum Augustinum super Iohannem i omel. Gaudium leticia mentis dolores corporis mitigat quod si ad contrictionem corporis accedat consolatio animi duplicat infirmitas. Ysidorus in synonimis. Quae restat ut quod patens in mundo tacentes habemus gaudium tuum de ipsa pena mea tamen augeri non sentit tormentum secundum Gregorium in moralibus. Gaudium inimici apertum detestabile est. Gaudet de iniquitate de turpitudine de deformitate de dolore de fornicacione de ebrietate de perigi nis de spectaculis cum hiis sit ebriacio esse et sic perit leta est impunita nequicia sed magis mens dei est necessitudini punitionem non relinquere et ne cogerent in extremo gehen ne dampnacionem nec flagello digne castiga ne. Augustinum de civitate dei xxxviii. Gaudium cum dirupto est quaedam pressio de iniquitate. Prov. ii. Qui letantur cum malefecerint et ex ultant in rebus pessimis. Quaedam pena de veritate. Iob xx. Gaudium ypocrite ad instar puncti. Quaedam magna de caritate Matth. ii. Videntes stellam gavisi sunt gaudio magno valde. Quaedam maxima de divina maiestate Matth. xxv. Intra in gaudium domini tui. Gaudium sanctis in prima consumpcione patria a dei visione ysaie xxxiii. Regem in decore suo videbunt. Secundum erit in videndo huma nitate Christi. Actus vii. Ecce video celos apertos et videbunt filium hominis sedentem a dextris virtutis dei. Tertium a loci amenitate. Apoc. xxi. Civitas illa non eget sole neque luna et Christus est a corporis glorificacione. Philipp. iii. Reformabit corpus humilitatis nostre. Gaudium mundi fugiendum est propter periculum et ire dei maledictum est. Luc. vi. Ve vobis divitibus qui habetis etc. Ve vobis qui ridetis quia lugebitis et flebitis. Propterea ve nit consolacio ad mea. Tertium quia gaudium mundi facile est cum in conversione divina quae homines in ultima necessitate derelinquet quia in de lectatione carnali quae homines maxime decipiunt ut Iob i. Vidit ergo ipse sed ut dominus multis necare et perpetuis ... Matth. xiii. Sollicitu dobinus seculi et fallacia diviciarum suf focat verbum et istud gaudium dicitur esse fa tuum propter suae delicationis occultum ex quo omnes in de perierunt unde dicitur. Circa leticiam quae divitibus est sequitur. Tertium quia breve est hoc temporale gaudium Iob xx. Laus impiorum bre vis est. Gaudendum propter apostolus sedi domino non in seculo. Quamvis igitur voluit amicus esse huius seculi inimicus dei reputabitur. Sed non potest hoc duobus dominis servire sic nemo potest in hoc seculo gaudere et in deo. Quoniam multum sed secundum duo gaudia differunt sicut quod domino

gratia quod gaudet in seculo non gaudet in deo
et econtra. Vincat gaudium in deo demon
finiat gaudium in seculo. Gaudium in deo semper
augeatur gaudium in seculo semper minuatur donec
non finiatur. h. Aug. de v. do. s. xxxi prin.
Gaude cum gaudentibus et si vides aliquem
proficientem et proficientem gaude de eo salutaris
nobis monitus amplius cum accedit inscere
ut prendit flere cum flentibus et si quem vi-
deas pusillanimem temptatum temptatos non
posse fere tunc plange cum eo confirmans cum
argumentum pietatis. h. Basi. cant. xx
v. Si gaudium dei est fortitudo vera fortis
ostendens eum in tormentis. h. Ber. s. cant. s. lxxxvi
Gaudium spirituale vel potest capi pro actu Cum
gaudendi vel pro fine vel pro obiecto gau-
dii. Primo potest illud intelligi Rom. xii Gau-
dete cum gaudentibus etc. et de secundo phil. iiii Gau-
dete in domino etc. Joh. xvi Gaudium vestrum nemo
tollat a vobis. De tercio potest intelligi quod dicit
Aug. x. confess. Est gaudium quod non datur
impiis sed eis qui te gratis colunt quorum gaudium
tu ipse es et ipsa est vita beata gaudere de te
propter te ipsa est et non altera. h. ille. Istud
obiective habent omnes sancti in celo quia legimus
sed non subiective et istomodo illa gloria lux in
celo in qua beati intrabunt est gaudium. Math. xxv
xxv Intra in gaudium domini tui. Et gaudium
subiectivum habebit quod spiritus convolatur pro ... ver-
sione ysa. xxxiii Rege in decore suo vide-
bunt etc. Vt supra in lacu z. a. n.

Gallina se simile facit dicens ihesus
dicens crucifix volui congregare pul-
los tuos. Videte fratres quod gallina
infinite cum pullis suis nulla alia avis
quod sit mater agnoscitur passeres yrundines
et columbas nisi quod in nido videmus parentes
esse non agnoscimus. Gallina vero sic infirmatur
in pullis suis ut et ipsi pulli non sciunt filios
non videas mater cum agnoscas ita sic alis
dimissis plumis hyspidata voce raucata
omnibus membris demissis et abiectis ut et
sic filios non videas matrem tamen intelligas
sic igitur infirmus ihesus fatigatus ex itinere
iter ipsius est caro assumpta pro nobis. h. Augus.
sup. Johe. omel. xv. in fine. Gallina
etiam post filios xc dicens Quotiens
volui congregare etc. Sed cum galline pulli
pastum suum querentes per diversa loca vagantur
et matris vocibus congregantur sic et propter de-
lectabile voluptatis et mundi dulcia corporum se
querentes per diversos vagabuntur eorum quos
convocat per sacerdotes non reprauibus non
blandimentis sed congrua vocibus congregare
et allectare festinat. Et quemadmodum gallina
habens pullos non cessat vocibus eos et assidua
voce vagabiliter super pullos suos et
sicut tenens in dorso cessare non desinit ut suo
dio et assiduitate dorso sue negligentias
pro erratis emendet et quemadmodum galli-
na non solum suos pullos nutrificat sed et
etiam qui volant vel orphanos ad se diligit
quasi suos ita et ecclesia non solum suos sed et
alios nutrire studet sed et gentiles sive

iudeos supponentes omnes fidei sue calore vivi-
ficat et in baptismo generat in fine menti nutriat et
multum diligit caritate. h. Rhab. o. xliii M.
Gallina xc cogere se comparavit propter myste-
rium passionis sue vel nostre restaurationis. Gal-
lina cum autem est maxime tristissima quae cum pul-
los emittit tota se hyspida reddit alas
dimittit voce raucat emittit et pro amore
vel salute pullorum morti se audacter obi-
cit quod nunc deus in misterio nostre redemptionis im-
plevit qui pro humano genere salvando tantum
mitis et mansuetus inter homines apparuit
alas deposuit qui ad iram crudelem deus
restauratum destruat et qui se totum hyspidum
reddidit qui in passione sua propter ea dicit non
habere speciem vel decorem unde fuit voce ravim
emisit qui in cruce positus dixit meus
deus meus ut quid me dereliquisti clamavit
ad prem et morti se pro salute pullorum
tradidit quod ut humanum genus ab eterna
morte liberaret et victore morte a. dya-
bolum superavit carnis morte suscepta. h.
Beda s. evang. Mat. c. mat. ad vos etc.
Generatio. Deus Abraham deus ysaac
et deus Jacob se appellare voluit propter
tres personas in patre quia credit in fide permanent. Sed
propter tres personas in ... tres ... sub
nature 3o propter omnes processus de xo premis-
sionem xto propter generationes spirituales apud pro
generationes. Nam aliqui genuerunt ex liberis
liberos ut ex Sara ysaac Gen. xxi Alii
ex ancilla servos ut ex Agar ysmael
Gen. xvi Alii ex liberis servos ut ex Re-
becca Esau Gen. xxv Aliqui ex ancilla
liberos ut ex Bala Dan Gen. xxx. Sic
quodammodo est in ecclesia spiritualis generatio nam
aliqui ex bonis rectoribus generantur boni di-
scipuli aliqui ex malis mali alii ex bo-
nis ... Et concordat Canon ut patet xx
di. vi. Generationes plures ab Abraham
usque ad Christum sunt tredecim ... et ideo
patres dimisit. Per generationes xiiii ab Abra-
ham usque ad David fuit sub iudicibus
a David usque ad transmigrationem sub regibus
a transmigratione usque ad Christum sub pontificibus
hoc igitur voluit demonstrare. Quia sicut sub
completis xiiii generationibus mutatus est homi-
num status sic completis xiiii generationibus a transmi-
gratione usque ad Christum recte est similiter
a Christo mutatus hominum status quod et factum est
sub regibus multi nec sub iudicibus multi nec
fuerunt sed omnes generationes sub uno Christo et
iudice et rege et pontifice facte sunt quia triplex
illorum status sub hac dignitate. Vide quia
et iudices et reges et pontifices pro eis Christi
gerunt fuit Christi pro iudicem ihesus nave
sicut regem David pro pontificem ihesum
filium yozedech. hos in figura Christi fuisse
... i. quod dicit Joh. ewangelista
Christi mistica habet. xiiii qui est quod

figuratus Christus cuius Christo ac in vero
Christus apparuit quia Christe apud Lucam l.
xxvij generationes Christi ponuntur. Et ac decies
quaterne xlij generationes Christi ponuntur secundum
carnem nascentis in mundo. xlij ex sexies
septem. Septem et septenarius numerus est quia
in sex diebus factus est mundus quia positus est in
opere et labore. Convenienter igitur Christus nascens
in mundo ad laborem et dolorem xl due
generationes ponuntur misterium continentes operis et
laboris. Hec Christostomus omelia vel. Geminationes
homini que ad deum tamen due sunt scilicet bonorum
et malorum et bonis inestimabilia bona reddit
deus tempore Christi et malis mala. Hec Christostomus omelia xlij.
Geminatio augetur per actus. Item geminatio
duplex est corporalis per quam peccatum originale
contrahitur et spiritualis per quam non solum originale
verum etiam actuale voluntarium peccatum deletur.
De qua dicitur. Regeneratio per augmentum xxxij
q. iiij. Recitat per augmentum. Generatio clara
quod prodest ei qui perdidit mores. Aut quod
nocet illi generatio ubi est qui mores adornat. Ipse per vitium ab omnibus actibus bonis
cunctis qui gloriantur in parentibus. Exemplum Cham
qui fuit filius Noe reprobatus de medio filiorum
qui secundum carnem fuit natus fuit secundum carnem fratribus
et suis nec familia eius sed potius de
scendere impios mores. Aliud quod nocuit Abraham
quod premium habuit Thare lucrum deorum
cultorem non separatus est a genere suo et
positus est in caput fidelium ut ex eo videretur
filius peccatorum sed pro sanctorum natorum et
tamen nascitur et non est turbatus ... et de con
temptibili genere clarus fieri quam de claro
genere contemptibilis nasci. Hec Christostomus omelia ij.

Genuflexio. Geniculatio triplex
prima pro remissione delicti. Act. vij.
Stephanus ac positis genibus clamabat
voce magna dicens Domine ne statuas illis hoc
peccatum etc. 2a pro remissione tormenti. Luc. xxij.
Positis genibus orabat Christus dicens Pater si vis transfer
a me calicem hunc. Tertia fit pro impetrati
one beneficii. Ephes. iij. Flecto genua
mea ad patrem meum deum domini nostri Ihesu Christi ex
quo omnis paternitas in celo et in terra nominatur
ut det vobis secundum divitias glorie sue virtutem
patet quod sive Apostolus flectat genua corpora
lia quod est probabile sive genua spiritualia
quod est magis probabile patet ipsum dum humiliter
orare pro illis quod petere estimat docendo et sicut
et Christus orando pro pluribus exemplificando aliis
orare similiter et merendo. Sed ac genua mens
vel interiora hominis in quibus homo considerans passus
a deo et fragilitatem propriam eius tribuat ap
plicat et considerare humiliter etiam ad virtutem
considerantis. Etiam humiliter attribuit complectens
cor dum voluntati ne sit talis flectere valet
tonitu flexio geniculum corporalium. Hec doctor
ecclesiasticus (?) epistula ... h. lv.

Gladius duplex est scilicet dei et diaboli. Gla
dius diaboli triplex est primus est peccatum quo
utitur ad occidendum animas. Eccl.
xxj. Quasi rumphea utrimque acuta omnis
iniquitas et gladius dicitur quia interemit pugnantes
per inversionem quia utrimque acuta quia corpus
et animam perimit. Ecce si boni pugnatores essemus
contra diabolum proprio gladio vinceremus. Sed
David caput Golye id est principium temptationis proprio
gladio amputavit j. Reg. xvij. 2us gladius
diaboli lingua detractoris quibus alios in
vadit. Ps. Filii hominum id est verba detractorum quia
alios corrodunt arma ad percutiendum. De
hac sunt et sagitte ad percutiendum de lon
ge sunt et lingua eorum gladius acutus.
Et acutus quia duos interficit uno ictu ita acu
tus quod non est aliquis ita sanctus quem eo omnino cum
dicit. Unde Ps. Gladium evaginaverunt peccatores.
Hic est gladius Joab quem de facili educebat
de vagina a quo occiditur Amasam tenens
mentum una manu et alia percussit eum ij. Reg.
xx. Sic detractor palam laudat detra
hit occulte pacem loquitur insidias ponit.
3us gladius diaboli est mulier ornata. Jo. iiij.
Gladius igneus species mulieris pro ut lingua
eius acuta est gladius biceps id est totum
corpus quia ex eius inflammatur ad luxuriam
unde est de isto gladio quod solo visu vul
nerat et occidit ut basiliscus. Eccl. ix. Ne
respicias mulierem multivolam etc. Ro. vj.
Neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis
peccato. Secundus gladius est gladius dei qui
est triplex contra peccatores. Primus est verbum dei quod tra
didit militibus suis. Ephes. vj. Galeam
salutis assumite et gladium spiritus quod est verbum
dei. Sed quidam huius gladium portant retro ut
ille qui non revolvitur quod audivit. Unde Ps.
Tu vero odisti disciplinam etc. quidam involutum
pallio ut negotiatores ad vendendum ut illi
qui non predicant a turpi lucro temporali in
corpore excellentiam ornant. Contra quos dicitur Eccl.
xxij. Ne cum eo quod quasi ... sed hoc non
sit. Gregorius xviij. omelia. Aliquis magis ipse predicat
ut huius vel laudem vel munera mereatur acci
piat. Etiam procul dubio nitetur se privat.
Venundat vero in ore tamen habuit et non proficuit
quod ille suum neque quod non dedit patimur dei
sui ad mensam. Hic absconditur in sudario quasi
ligatus (?) privat in tenebras exteriores. Psalmus
Gladius in ore ipsorum quia quis audivit et
tu domine deridebis eos. 2us gladius dei est
inevitabilis sententia iudicis. Ps. Nisi conversi
fueritis gladium suum vibravit etc. Job xix.
Fugite a facie gladii quoniam percutiens iniquitatis
xxv. Vigilate et orate quia nescitis diem
neque horam. Apocalypsis j. Et de ore eius procede
bat gladius etc. Gladius bis acutus est
cinctorium (?) secundum Jeronimum in epistula c. xxxj punientis
in corpore et anima. Deut. xxxij. Inebriabo
sagittas meas sanguine etc. Et ait Ysaias
xxxiiij. Gladius meus super Ydumeam
descendet. Idumea terrena interpretatur. Item
superbos inobedientes Job xxxvj. Si
autem non audierint transibunt per gladium.
Item prelatos malos Sap. vj. Judicium
durissimum hiis qui presunt fiet. 3us gla
dius dei est pena eterna peccatoribus preparata
Unde Ps. De gladio maligno eripe me
Eccl. xxvj. Qui transgreditur de iustitia
ad peccatum deus parat illum ad rum
pheam id est penam eternam

Gladium separantis misit dominus .i. verbum vel filium
inter bonos consistentes in malo pertinentia
et malos malum diligentes ut apostolus Vi-
vus est verbum dei et efficax et acutum super omnem
gladium acutissimum penetrans usque ad divisionem
anime et spiritus artuum quoque et medullarum discretor
cordis et cogitationum. Iste est gladius bis
acutus una parte bonos ab errore prohibens
alia parte malos ab excusatione ut nec bo-
nos pertinentia perdat nec malos excuset
ut si cogitant virtute ad securitatem faciant virtutem
cum medico et magistro salutem et mali ad virtutem
cogitant recipiant a virtute ad medico et magistro
puniendi. Sic ergo gladio separat bonum a malo
ut bonum separatum a malo surgat et malum
separatum a malo cadat. Chrysostomus omelia xlviij
Ut sermo dei dicitur gladius bis acutus quia ge-
mina acie restitutionis dicitur. Augustinus de
civitate dei libro xxo parte xv.

Gloria. Gloria est frequens fama de
aliquo cum laude. Augustinus de diffinitionibus
Si gloriam cupis despice gloriam et
omnibus eris gloriosior. Chrysostomus omelia xxi. Augustinus
est enim gloria que nullis laudibus crescit et nullis
vituperationibus minuitur. Cassiodorus in quadam epistola. Tri-
forte de gloria in gloriam .i. de gloria tractionis
in gloriam iustificationis vel de gloria fidei in
gloriam spei de gloria qua filii dei sumus in gloriam
qua similes ei erimus quia videbimus eum sicuti
est. Augustinus libro xv de trinitate. Sic illi discipuli
gloriam requirebant quod volebat sedere unus ad
dexteram etc. attendebant quo et non videbant
qua. Dominus contendit ut ordinate venirent venirent
ad viam excelsam est prima humilis via/ prima
est vita Christi via et mortis patria et merito Christi
via est passio Christi qui recusat viam quid querit
patriam. Denique in hoc illa vidit quem ibus
altitudinem potestatis potestis bibere calicem etc. Et
ce quia venitur ad celsitudinem quam desiderant
calicem queredebat humilitatis et passionis.
Augustinus super Iohannem omelia xxviij et. Gloriam
mundi querere non debemus unde prius. Chrysostomus. Non
nobis domine non nobis sed nomini tuo etc. Et Luce xvij
Cum feceritis omnia que precepta sunt vobis etc. Et Iohannis
vij Qui a semetipso loquitur gloriam propriam querit
etc. Et inanis gloria humana secundum fallax est
sanitas et infructuosus labor et perditio tota
et periculosa sublimitas initium sue predictio
finis ad primum. Augustinus super psalmos. Inanis
gloria dicitur age bonum quod valet omnes de bonum
tuum quod agis ut bonum a tuis dicatur ut
scitis et veneraris ab omnibus despicitis ut dicit cleri-
cus vocat ut neque te extemptat ut despi-
cias. Sed omnibus debetur est honore prodimant
Augustinus libro de conflictu viciorum. Vnde est initi-
quitudinem excelsa tenere quia in meritis est
de excelsis animo ut tanta gloriam superbie
per victoriam quanta ignominiam per ruinam.
Bernardus pastoralis. Gloria inanis est
mordax tumi motus quo aliquis desiderat
in ipsa excellenciam ut alios honore precel-
lat. Iohannes in quadam epistola. Ne nimis re-
ligiosus videri velis non plus humilis quam
necesse est gloriam fugiendo querat. Iheronimus
ad nepotianum. Numquam vere gloriam querit
illic tacet confessionem quia gloriam querit
in tribus confusionem timet in terris. Et

ante gloriam non querit et tunc apud deum confusionem
non timet in tempore dei. Quam miles periculum bel-
li sustinet dum sperat victorie prodiam quanto ma-
gis nos obprobria mundi non debemus timere qui
regnum celeste premium expectamus. Chrysostomus omelia xlix
Sicut enim etc. quanto magis exilla etc. ipsos contrariis
verum ut prima in ligno viminis exterminatur lignum
i vestimento tinea comedit vestitum / ex ole-
ribus viminis corrumpens olera / sic et in spiritualibus
ex operibus spiritualis accipit occasionem inimicus in
veritate texit / sic sacerdotes qui ponit se ad cuius
ipsius redificatur statuit ex ipso ministerio con-
ceptum ad locum diaboli corrumpit bonum ministe-
rium eorum ut cum bonum dei ipsius hominibus fit si
at malum, tolle hoc vicium de clero ut nec re-
linquatur appare hominibus iuste et sine labore omnia vi-
ta operant. Chrysostomus omelia xl. Glorie cupido
est pena diabolica. Unde prius dicitur gloria in malis
quibus hoc est simul mater eius invenitur propriis bus siue
in medio glariatur et est mundanum. Ieremias ix Non
gloriatur sapiens in sapientia sua etc. Et Iacobi iij in sic
fortis de fortitudine sua etc. Baruch vj. Et unus
mundi elegit deus ut confundat fortia etc.
Prima ad thessalonicenses iij et ad glatio episcopi qui ipse
est pena de dei cognitione. Ieremie ix. In hoc glorietur
Corinthiorum primo. Gloria mea hec est testimonium conscientie mee
et de tribulationibus. Romanorum v. Gloriamur in tribula-
tionibus scientes quod tribulatio patientiam operatur. pa-
tientia vero probationem probatio vero spem. Gloriam
quadruplicem dampnat apostolus. Sic illud preter
ne absit gloriari etc. Galatas vj. Primum est de corporis
voluptate que est luxuriosa. Ad Corinthiorum primo. Non glo-
riemini etc. et corporis sensus/ ad in terrenis
amore. Philippensium iij. Gloria in confusione eorum qui
terrena sapiunt et in cordis elatione que est
superbia. Prima ad Corinthiorum iiij. Quid habes quod non acce-
pisti etc. x. in exteriori simulatione que est ypo-
crisis. Ad Corinthios viij. Ut habeat ad eos qui in
facie gloriantur et non in corde. Gloria beatorum
est eterna. Numeri Iudicum xviij. Et ludere dominus
nobis locum in quo nullius rei est penuria. Non
esurient neque sitient et non percuciet eos
estus et sol quia miserator eorum reget eos et ad
fontes aquarum potabit eos. Ysaie xlix. Et
etiam Apocalypsis vij. Dabit dominus populo suo fortitudinem
beatitudinem coronam pro tinea. oleum gaudii
pro luctu pallium laudis pro spiritu meroris. Ysaie
lxj. Fulgebunt iusti sicut sol etc. Mathei xiij.
Gloria honor et pax omni operanti bonum. Romanorum ij. Et
Civitas illa non eget sole neque luna ut
luceat in ea nam claritas dei illuminabit illam
et lucerna eius est agnus. Apocalypsis xxj. Et nox
ultra non erit et non egebunt lumine. Apocalypsis xxij.

Gog. De Gog et
Et Magog dicuntur quedam gentes sive ex-
pense ut intra quas possit exire sed preclusi clau-
si non permittuntur a regina Amazonum sub
cuius regno et dicione vivunt. Hos dicunt
fore et ad suum messia eciam destruentur in
fine. Alii dicunt quod per Gog et Magog intelli-
guntur exercitum qui in fine venient ecclesiam
expugnare eciam. Per Gog significatur illi
per quos latet diabolus presumptuose fideles
per Magog illi per quos diabolus aperte
ut eos qui tempore antichristi puniet oculte

et per modum apte etiam prosequitur. Gorra super Lucam
Gog refertur ad gentes Magog ad Judeos
quia Gog interpretatur detectio. Thomas de Hy-
bernia li. viii. ca. x. etc.

Gratia. Gratia dicitur triplex. Primo gratia
designatur primo accipitur gratia pro
quocumque dono dei sic diminutius
gratis dato et sic omnia deus donat cuilibet misto
quam quelibet sunt dicta gratia. 2o dicitur gratia specia-
lis donum preter gratis datum a deo quo se preparat
homo ad suscipiendum gratiam gratificantem
et hec dicitur gratia gratis data. Et ista secundum Lyram
dicto c. xxxiiii. est bona voluntas dei qua
vult nobis dare quod non meruimus ut nobis
ex dato benefit non ut ipsi donanti aliquid
independeat. Secundum tertio dicitur gratia fortia que accu-
tur communiter gratia dei et ista dicitur gratia superposita
et ista vocatur super hoc plus vel minus me-
ruit. Et ista gratia dicitur triplex scilicet preveniens
concomitans vel cooperans et consummans. Gratia
autem preveniens est ista gratia scilicet qua deus
prius in nobis agit opus meritorium quam volun-
tas. Gratia autem cooperans vel concomitans est gratia
scilicet qua deus coagit cum mitione laborante.
Sed gratia consummans est gratia scilicet qua deus perficit
actualiter meritum finaliter consummatum. De ista triplici
gratia loquitur psalmista xxiiii. Gratia dei sum id quod
sum. Ecce prima. Et gratia eius in me vacua
non fuit. Ecce 2a. Et gratia eius in me semper manet.
Ecce tertia. Gratia gratum faciens semper habet
ex dei dono efficientiam non tamen ex libero ar-
bitrio consentiente quia sicut ait Augustinus: Qui creavit
te sine te non iustificabit te sine te. Et ista gratia
est a deo sed aliter est a deo ut principaliter efficiente
et a gratia gratis data liberum arbitrium exci-
tante et a libero arbitrio ut consentiente etc.

Gratia gratis dans est deus. Signum gratie dei
est presentia […] et peccatis […] multiplica-
vit. Apostolus Rom. xv. Dimissionem autem […]
[…] gratia gratis data […]
[…] ex meritis precedentibus.
Rom. v. Ubi habundavit delictum superhabundavit
et gratia. Unde Augustinus de verbis domini et apostoli sermone lxxxix.
Gratia precessit meritum tuum non gratia ex merito
sed meritum ex gratia. Nam si gratia ex merito emi-
sti non gratis accepisti. Debitor pro nichilo salvas
nos; facies eos. Nil invenies in eis unde salves
et tamen salvas. Gratis das, gratis salvabis. Gratis
merita precedunt ut dona tua consequimur.
Item Augustinus secundum epistola Rom. […] peccatis vin-
citur […] viribus sine iustitia vincit […] sine
adiutorio liberatus gratie dei. Idem super Johannem.
[…] gratiam […] quod […] dedit gratis
[…] et Apostolus Titum iii. Non ex operibus
iustitie que fecimus nos etc. et Johannis primo De
plenitudine eius nos omnes accepimus id est
gratiam pro gratia. Super quo Augustinus omelia […] Ubi
notatur quod gratia datur non ex precedentibus
meritis. […] quod accepisti. Hanc ergo ac-
cepit gratiam primo peccator ut eius peccata di-
mitterentur quod meruit? Interroget iustitiam,
inveniet penam. Interroget misericordiam, inveniet
gratiam. Unde est ergo gratia pro gratia […]
[…] et qui digni non erimus quibus
peccata dimitterentur […] domini

accepimus gratiam […] Hugo. Gratia gratificans
ante […] ut ex eo
digno ut ex meritis precedentibus ad gratiam […]
precedit natura hominis. Vide peccatum xv. […]
a deo […] bonum est. Gratie pleni-
tudo multiplex dicitur. De quo Joh. 1o plenum gratie et
veritatis. Prima est sufficientie que in quolibet iusto
reperitur. Secunda est copie que fuit in apostolis Act.
ii. Repleti sunt omnes spiritu sancto. Et Stephanus
plenus erat gratia. 3a est eminentie que est
in Christo cui nullum donum deest. Quarta est ex-
cellentie que est in beata virgine. […] xxxiiii.
In me omnis gratia etc. Luc. i. Ave gratia plena.
Quinta est superaffluentie que fuit in Christo. Joh.
1o Et nos omnes de plenitudine eius accepimus
gratiam pro gratia. Hec Thomas de vi. the. li. viiii.
xvi. Gratia pro gratia accepimus quod pro misericordia
accepimus divina accepimus dignificantem perso-
nam et per eam illuminantur oculi mentis
hominis. Vide gratia li. viii. mora. […] nobis
gratiam […] illuminat. Cunctis mentis
[…] nobis absconditum manifestat. Item
Hugo de libero arbitrio. In eodem peccatorum maliciam
contemptu […] bonorum et desiderio futurorum.
Item excellens donum […] distinctus dei gratia
quam deus […] melius
[…] ad Heb. […] plerique vi-
[…] gratiam non acceperunt ne
in superbiam elevetur ne vetustate […]
[…] ne altitudo […] neglige-
[…] Item gratia […] est
quod filius […] ad Tyt. ii. Apparuit gratia
dei id est filius dei et est causa […]
ubi gratia est indulgentia […]
[…] gratiam id est indulgentiam. Item est favor ut
iste habet gratiam […] id est favorem. Et est donum
ut hoc habeo tua gratia id est tuo dono. Item est licen-
tia ut tua gratia recedo id est licentia. […]
[…] favor indulgentia donum est
licentia […] Gratiarum actio.
[…] omnia peccata […] habendi […] tamquam di-
mittuntur a quibus deus custodit ne commit-
tantur. Noli modicum diligere […] a quo modi-
cum dimissum est sed potius multum dilige a
quo multum tributum est. Ille enim diligit cui
donatum est ne redderet quam magis dili-
gere […] cui donatum est ut haberet. Nam
quisquis ab initio pudicus per vitam ab illo re-
gitur ut quisquis ab impudico pudicus factus
est ab illo corrigitur et quisquis usque in finem
impudicus est ab illo deseritur. Augustinus de sancta
virginitate. Dona rependi […] gratias ab
accipiente non potest quod si gratiam habuit quod
gratis accepit […] gratie […] fiunt
quia beneficium datis gratia […]
[…] Optima beneficiorum
custos est ipsa memoria beneficiorum et perpetua
confessio gratiarum. Hec […] xxxiiii. Ad-
moneo vos ut semper domino benedicatis:
si venerint mala benedicite et dissolventur
mala, si prospera venerint benedicite et
perveniebunt prospera. Hec Criso-
stomus in tractatu de symbolo etc.

Gradus/ homo qui in gradu fuit/ peius dum
non habet iam amplius quod speret in deum
peiora committit/ unde Salomon
Cum venerit impius in profundum malorum contempnit/
sed cum in summo bonis mediocriter habet aliquam
passionem et sperat se posse ascendere sciat se cito
moriturum esse/ si autem intellexerit se in summa
esse iam sibi non parcit/ sic et homo dum medio-
criter peccat/ et sperat salutem conversionis ob-
sciat se a malo si autem quiescat peccando re-
pit se desperare iam non dubitat facere quod
qui iam peccatis suis vicerit in donum dei/ sic
secundum multis quod secundum in bono gradus sunt gratiarum
et meritorum secundum mensuram boni sui accipient
gloriam/ sic et in malo gradus sunt penarum et meritorum
secundum mensuram mali sui accipiet penam Gradus
in caritatem infinitus est deus in retribuendo bonorum sicut
infinitus est in puniendo malorum hec Cassiodorus
xxxv l. Gradus est dum est gloriae in stellis sic opera
dicente Apostolo Stella a stella differt in claritate
claritate ita et in resurrectione mortuorum sic etiam
et tormentorum in peccatoribus Gradus est prime tene-
bre exteriores et novissimi lacus hec Cassiodorus
cum cel xxxxiij c. Gradus diversi et status in ec-
clesia unitate conservat Greg. lxxxxiv ad Ger-
ma. in singulis gradibus ordinum conferendis ob-
servetur tempora sunt observanda Greg. lxxvij In sin-
gulis a nobis sciscitari Gradus ad singulos gradus or-
dinum recipiendos etatis est observanda con-
tinuatio non saltum est prescrenda Greg. lxxxxiiij
porro De etatibus ordinandorum nota Greg.
lxxxvij Grauisse in Grauitate et lc. recipiunt et Greg. lxx
preterea Gradus apud deum non gradus altior sed
vita melior comprobat xxxiiij q. iiij Cassiodorus ex
Gramatica Cellerarie
Gramatica arte sine qua nemo vel dyalecticam vel
recte loquendi rationem habet et inter vera
et falsa dividendi non improbatur Geometria
et arismetica et musica habent in sua scientia
veritatem/ sed non est scientia illa pietatis/ Scientia
enim pietatis est nosse legere scripturas et intelli-
gere prophetarum evangelium et apostolos non ignorat
Gramaticam et doctrina potest proficere ad vi-
tam dei sunt in meliores usus assumpta hec
Ieronimus super epistolam ad Tytum et Greg. xxxvij Si quis esse
episcopum vel plures in ipso habere et non nisi est commisso
evangelio vel alia scriptura propter gramaticam expo-
nere quam ut religiosi conveniat Greg. lxxxvij
Gramatica tamen et ceteras artes in doctrina presbyteri
benivoli et vite honeste propter gramatice artis
ignorantiam non sit a scolasticis despiciendus
Greg. xxxxviij Cassiodorus dicimus/ Gramatica Greg. lig. et talo
Sedulus per Augustinum Indignum vehementer
existimo ut verba celestis oraculi restringam
sub regulis donati hec Augustinus Greg. xxxviij
prodigium/ presbyter q. i. Auratum vero scribit prin-
cipia divina non vult/ re sub de lege grama-
tice vult/ i predicis arte regi
Grex/ Grex ex una morbida oue
pellitur sic ex plurimis inunctis plebs
inficitur Greg. xlv Ezechiel Et pla-
ti tumide a tempore ducatu gregi preficere
dentur viiij q. i. Barbarus Et lugente
pistone grex insidiatoribus dentibus lupi

audiet exponitur viij q. i. Cuius/ Greg. de
metu etiam ut summa pastor est si est episcopus xx de feruent
se discipuli primitiva ecclesia grex pusillus in
utrimque quod dixi quia parva in comparatione ad inimicos
apostolorum quia sunt apostoli ad quaerenti et sicut
pueri in animo quod sciebant humiles despicis et
non extollentes se in bucclas super deum/ sicut
et dicitur quod tota multitudo persecutorum in com-
paratione ad reprobos sit pusilla et omnibus illi
competit hec doctor et unde sic ideo ex textus illo
luce timeo pusille grex luc. xxij vnnge e ipse dico

Gula quae et castrimargia dicitur est im-
moderatum voracitatis sive ventris
ingluvies nature finibus non contenta
virtutum discrete abstinentie inimica con-
traria. Et est mordinatus appetitus edendi et
bibendi non ad corporis naturale sustentationem sed
ad sensuale delectationem allicite consequenda
tum id sic bibit luc. xxj Attendite vobis ne
gravetur corda vestra crapula et ebrietate ad
tuus desideriis delicatorum sequitur est quia ap-
petitus sensus dupliciter potest attendi nam aliquis
est qui pertinet ad videlicet ad vegetabilibus
in quibus non potest esse vicium neque virtus in quantum
sunt naturales eo quod non potest subiacere rationi et iste
appetitus tangitur ex quo appetitiva que
dividitur contentiva retentiva digestiva et ex-
pulsiva ad quae naturaliter pertinet esuries alter
sitis et est nobis inevitabilis cum sit naturalis
Alius est appetitus sensitivus rationi subiectus in
tamen concupiscentia vicium gule consistit eo quod
velut inordinate subsistit ex quibus evidenter
apparet quod gule non generatur quolibet appetitu
edendi et bibendi sed inordinato et dicitur inordi-
natus quando sponte recedit ab ordine rationis in
qua consistit perfecto et boni virtutis moralis Et
quando ab ordine recedit/ ratione quando tamen pergit
eis in delectationem per excessum et superfluum con-
tra per dicit corporis rationem contra virtutes aut
tendens et vicia committendo vide q. xxxx nota
Quantum in se vicio gule omnia quod honestum
sortitur egentur/ perdimus et dum venter distentus
perimus obruitur sepius mater libido et de
miam impudica filie dissolute et similia
impudice sensuum ebetudo et inmode-
rata corporis dissolutio mentis in constantia
lascivia. garrulitas risus et vaniloquia. vix
perceptio. inanimenti allicita sequitur etc
corpus somnolentia inepta leticia et omnium
motuum corporis ratio intemperantia. Hec et huius
similia que nascuntur ex gula sunt nobis de-
testabilia sed vana et mortifera Ideo igitur ad
luxuriam et delectationem sed ut corpus moderate
et utiliter sustentetur edendo est et bibendo/ na-
vis tenue vivificatur sepius quam subtilia/ libi-
dine mortificatur et salutem conservat/ Igitur
nam corruptio sed contineat Greg. quod re-
ferunt ex quo ventre subtilem sensum
gigni non posse medici quod conveniunt im-
plere consuetudinem et morte infra parum
Gula instigante quinque modis pec-
care contingit/ ut dicit Greg. xxx moralium

lante nimis ardenter studiose p(ro)ut est q(uo)d
hominum comedendi p(re)ueniu(n)t h(ora)m canonica(m) legittima
t(em)p(or)is debitu(m) no(n) expectantes sic Jonatha se(n)-
tencia(m) mortis p(ro)pt(er) ore p(re)uenerunt q(uia) p(ar)uu(m)
gustu mellis t(em)p(or)is edendi statutu(m) (et) pub-
lice p(ro)mulgatu(m) anteuenit p(ri)mo Reg(um) xiiij. Ec-
clesiastes x scribit(ur) Ve t(ib)i t(er)ra cui(us) rex puer
est (et) c(etera). T(er)ra corpus e(st), rex liberu(m) arbitrium
q(uo)d h(abe)t animus rege(m). Sed lante cu(m) q(uo)d cibaria
na delicata (con)querit(ur) sic filii isr(ae)l carnes i(n) he-
mo Num(eri) xi(o). Sic diues epulo q(ui) splendide
epulabat(ur) cottidie Luc(e) xvi(o) (et) p(ro)u(erbiorum) xxix.
Q(ui) delicate a pueritia nutrit s(er)uu(m) suu(m) i(n)de
cernet sua(m) p(ro)ca(m) sentiet eu(m) contumace(m) i(d est) spi-
ritui repugnante(m). Tercio nimis q(ua)n(do) plus
sumit(ur) q(uam) op(or)tet q(uo)d e(st) vilissimu(m) genus gule sic
Olofernes i(n) cena sua factus e(st) ad eam sic
Judith bibit vinu(m) nimis q(uan)tu(m) va(c)ue
nu(m)q(uam) biberat (et) mersus e(st) Judith xiij. et
h(ic) q(ui)dam (con)tingit recompensando ieiunio
p(re)cedenti p(er) nimietate(m) ciboru(m) uel potuum
s(ed) q(uo)d e(st) h(oc) aliud q(uam) duos obulos dare
p(ro) denario. Quarto ardenter q(ua)n(do) cu(m) ardenti
auiditate sumit(ur) cibus uel potus modo cani-
no uel porcino sic Esau vendidit p(ri)mo-
genita sua p(ro) pane (et) lentis edulio Gen(esis)
xxv. Noli esse auidus i(n) o(mn)i epulacio-
ne (et) ne effundas sup(er) escam Eccl(esiastic)i xxxvij. Q(ui)
Quinto studiose sicut filii hely q(ui) p(ro)pt(er)ea
ceciderunt i(n) bello p(ri)mo Reg(um) ij(o). Vnde Jeron(imus)
sup(er) s(ed) fames excitat appetitu(m) Jn ci-
bus h(abe)t simulandu(m) e(st) no(n) q(ui)c(quid) voluptas sed
que necessitas req(ui)rit. Contingit q(ui)dam
hominem peccare p(ro)pt(er) nimia(m) abstinencia(m) in-
scite accepta(m). Gvle filie s(un)t q(u)i(n)q(ue) s(cilicet)
quinq(ue) videlicet scurrilitas q(uia) mouet gula
ad v(er)ba scurrilia (et) multiloquiu(m) detractio(n)is
vituperia (et) alia multa vana. 2a filia e(st)
ineptia loquacio inducens lasciuia(m) aurium
gustu corporis condemnat lasciuia(m) mentis
demonstrante. Tercia inmundicia q(ue) s(ecundu)m (pro)f(eta)s
venit ex gula ut e(st) vomitus eructuaciones
fetide (et) (con)silia. Quarta e(st) luxuria corpus
enim s(ed) s(eminum) ... (et) ceteris vtentes de(est)
eius. Quinta ebetudo mentis subiectionem ni-
mis inducens (et) stultu(m) animo efficiens. Diui-
ditur gula quia(m) in duas species s(cilicet) i(n) epula-
c(ion)e (et) comessacio(n)e (et) ebrietate p(ro)ut s(upra)
supra allegatu(m). Attendite ne grauent(ur) cor-
da v(est)ra c(ra)p(u)la (et) ebrietate et Rom(anos) xiij. no(n)
i(n) comessacionib(us) (et) ebrietatib(us) ... (et) cubilib(us)
et Gall(atas) v(o). Et tria agunt reg(u)la(m) d(e)i no(n)
respiciet. Est at comessacio frequens (et)
sup(er)flua seu voluptuosa comestio. Cra-
pula d(icitu)r q(uas)i (cru)da epula eo q(uod) nimiu(m) p(ro)-
cessu tum ac q(uam) corpi i(n)f(irm)iori nocitu(m).
Dolosa ciboru(m) sup(er)fluitas q(uo)d i(n)dignis
et c(ru)ditatib(us) no(n) solu(m) stomachu(m) vexat vi-
res q(uam) debilitat s(ed) et libidine(m) excitat
luxuriam valde p(ro)uocat (et) totu(m) corp(us) agg(re)-
uat (et) multas infirmitates generat. Econ-
tra modestia refectio vires auc(tas) vnifi-
cat, vitales sp(irit)us letificat, corpus d(e)bet
subtiliat, libidine(m) q(uam) temperat (et) sa-

nitate confirmat. Ec(cl)i d(icitu)r modeste refectio
q(ue) ne anticipat appetitum nec ipsum fame
trahat, ne vnq(uam) plene saciat s(ed) inter ista
mediu(m) t(enea)t temp(er)atu(m) sic et (con)suabit(ur)
h(abe)n(d)i medicale (et) sic calor naturalis ne suffo-
cabitur ne nimium arescet. Gvle ebrie-
tas e(st) sup(er)flua uel voluptuosa potacio
liquoris inebriantis sic dicta ab e q(uo)d est
ext(ra) uel excedens (et) bria mensura q(ua)s(i) exce-
dens mensura(m). Sed equus sobrietatis q(ua)s(i)
secund(um) briam i(d est) mensura(m) debitam viui-
(et) de vtraq(ue) scribit(ur). Caritas vini (et) corporis
e(st) sobrius potus Eccl(esiastic)i xxxi. Ebrietas t(ame)n
nimis pot(est) contingere p(ro)pt(er) p(ro)grauitatem vini
excepibiles sicut q(ua)n(do) bibens nesciat li-
quoris fortitudinem nec intendit querere
voluptatis dulcedine(m) s(ed) solu(m) necessitate(m)
nature valitudinis et sic no(n) e(st) peccatu(m) (et)
sic credit(ur) Noe fuisse inebriatu(m) (et) no(n) pec-
casse Gen(esis) ix. 2(o) p(ro)p(ter) grauitatem no(n) t(ame)n
a(n)i(m)o exceptibile s(ed) a(n)i(m)o no(n) agnitus
liquoris fortitudinem ipsa t(ame)n vtitur immo-
derate credens ipsu(m) no(n) valente(m) sic i(n)-
ebriare et sic videt(ur) esse tantu(m) peccatu(m) ve-
niale, et sic credit(ur) loth semel (con)fecte
inebriatu(m) fuisse (et) q(uo)d d(ic)t(u)m e(st) excipiti(ur)
ab incestu Gen(esis) xix. Vnde Aug(ustinus) i(n) l(ibr)o
c(ontra) Faustu(m) d(icit) q(uod) loth culpandus e(st) (et)
no(n) q(ua)ntu(m) ille incestus s(ed) q(ua)ntu(m) i(n) eo p(ro)me-
ruit ebrietatis defectus. Tercio d(icitu)r sciens
sibi potu(m) forte(m) et inebriare valente(m)
(et) iam multis ebrietatis periculu(m) incurre(n)s q(uam)
a delectacione potus desistere abstine-
et tu(n)c e(st) peccatu(m) mortale q(ui)a sciens (et) vo-
lens se p(ri)uat rone aut Ambro(sius) l(ibr)o de
p(at)riarch(is) Vitandu(m) d(icit) esse ebrietate(m)
p(ro)pt(er) q(ua)m c(r)i(m)i(n)a vitare no(n) possumus
Gvle vicium vitandu(m) e(st) p(ro)pt(er) t(ria) p(ri)mo q(uia)
scriptura docet Luc(e) xxi. Attendite vob(is)
ne f(or)te g(ra)ue(n)tur corda v(est)ra Sed d(icit) (Am)brosius
pa(stora)li i(n) l(ibr)o ... dicens vent(er) e(st) d(eu)s q(ui)
diabolo multu(m) placet eo q(uo)d r(e)tinet ha-
bens (con)stituit Luc(e) xvj. Cu(m) i(n)mund(us) sp(iritu)s exi-
erit ab homine (et) c(etera) Luc(e) viij(o) legio demo-
nu(m) rogabat ut mitt(er)et i(n) porcos p(er) q(uo)s gu-
losi intelligu(n)t(ur) de q(ui)b(us) scribit(ur) Jncrassatus
est dilectus (et) recalcitrauit Deut(eronomii) xxxij(o).
Tercio diligit epulas i(n) egestate erit p(ro)u(erbiorum)
xxi(o). Esca ventri (et) vent(er) escis d(eu)s h(un)c (et)
(et) h(un)c destruet p(ri)ma Cor(inthios) vj(o). No(n) cibus sed
appetitus i(n) vicio est. Vnde (et) lautiores
cibos p(er)cipim(us) s(ine) culpa sumim(us) (et) ab-
iectiores no(n) s(ine) reatu (con)sc(ienci)e degustam(us)
s(ecundu)m Greg(orium) l(ibr)o xxx(o) mor(alium). Dominante gule
vicio d(icitu)r venter no(n) restringit(ur) sed cuncte
virtutes obruunt(ur) s(ecundu)m Greg(orium) ibid(em). Tu sit
que bona vita homines faciunt s(ed) vicium
cernitis togas vilis (et) mensa s(ed) arte
vix s(umm)e cibu(m) modice modicu(m) m(od)i sumit(ur)
Sic ventre refice ne mens ieiuna gua(tur)
s(ecundu)m Innoc(enti)um de vilitate (con)dicionis h(u)mane.
Gvle remediu(m) est q(ui)a q(ua)nq(uam) p(ro)p(ter) sp(irit)ua-
lium ciborum frequens susceptio ait m(athe)i iiij(o)
No(n) i(n) solo pane viuit homo. Ca(pitulum)

e honestu et moderatu occupacoes ociosi
tatis patet fame vituperabile. Ancelus ut esti
mant rumores vocabulo vanitates garula ti
bis si occupacio fedat fame [illegible]
VI Augustinus [illegible] at [illegible] a tempta
cioni bono vacat Cogitatio terra e elogatio
a custodiis occasione dantibus huic vicio
[illegible] ad Tess v° Ab omni specie mala abstinete vos
[illegible] e cogitare qualis post morte [illegible]
sit futura Jeronimus Difficile contempnit omnia qui
se semper cogitat moriturum Nutritu est
recordatio futurus xpi et penne [illegible]
[illegible] quod [illegible] hec heres [illegible]
[illegible] Trenorum [illegible] Recordare pau
[illegible] [illegible] absinthii et fellis [illegible]
[illegible] Habitatio

Abitatio. Dicit quod [illegible]
altissimi super terram habitatores ma
tim est aio hois [illegible] hor
detur terra et pulvis es et
in pulverem reverteris et ideo [illegible]
ledicta terra in opere tuo Gen
III. Quidam autem habitant sub hac
terra quidam super hac terra quidam vero supra
hanc terram longe elevati ab illa. Sed quae
quedam [illegible] habitant sub hac terra [illegible]
utputa [illegible] et talpe. Quedam vero super huius
terre superficie ut homines et bestie. Aves vero
sublime petunt, angeli autem habitant in ce
lestibus longe a terra remoti. Hii itaque sub terra
[illegible] sic habitant quibus dominantur voluptates
[illegible] utputa luxuria et gula. Qui autem
[illegible] conjugale hii terram tangunt sed super
eam habitant habentes [illegible] et liberos
[illegible] Qui vero a carne [illegible]
[illegible] ad continentie vidualis [illegible]
[illegible] sublime petunt. Qui vero usque ad con
tinentiam virginalem [illegible] angeli celum te
nent. Sic terra et aer terrenorum [illegible]
[illegible] per cupiditatem terrena do
minantur sub terra habitant in tenebris de quibus
[illegible] Intrabo in infimam terre, qui vero
amat terrena non tamen per [illegible] et amorem
illicitum ut sit cupiditatis terre [illegible]
incola est sed super istam habitant, qui vero con
tempnunt terrena et abnegant propter amorem
celestium. Hii cum Apostolo non in terra sed in celo
[illegible] hec [illegible] dicere [illegible] Conversatio
[illegible] terra habitacionem mansionem. Qui vero abutuntur
mundo sub terra sunt, qui licite utuntur in terra
cum hominibus habitant, qui respiciunt mundum
in celo [illegible] angelis [illegible] Hugo [illegible]
[illegible] Habitatio Christi [illegible] est [illegible]
[illegible] xxxiii q. i [illegible] digna [illegible]
[illegible] habitat in illis qui per superbie singula
ritate se a melioribus dividunt xxxiii q. i
[illegible] [illegible] filii [illegible] [illegible]
non potuerunt. Ebrizeos [illegible] in medio [illegible]
[illegible] habitarent et non [illegible] eum de potuerunt
falsos [illegible] qui cum eis consisteret et
oppressoribus [illegible] [illegible] zizania
tritico xxiii q. i Nolite [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] habitare

[illegible] [illegible] necessitatibus [illegible] xxxvi q.
hospitalis [illegible] Jeronimus [illegible] loco [illegible] et
[illegible] permittendi [illegible] xv
[illegible] in nullo [illegible] sequentibus

Heresis est dogma falsum [illegible]
[illegible] contrarium [illegible] defensatum ma
xime causa lucri vel glorie temporalis. Heresis
Augustinus li° de utilitate credendi [illegible] Heresis Grece ab
electione dicitur eo quod unusquisque eligat [illegible]
[illegible] quam putat esse meliorem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligit quam sensus
spiritus sancti flagitat [illegible] scriptura est licet ab
ecclesia non recesserit [illegible] hereticus appellari pot
[illegible] de carnis operibus est eliges que peiora
[illegible] Jeronimus in epistola ad Gal. et xxiiii q. iii
Heresis [illegible] est morbus contagiosus. [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] Heti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad principatum et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heretici
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible] [illegible] xl
Hereticum destitutam [illegible] Augustinus [illegible]
de utilitate credendi [illegible] hereticos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] falsa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] defendunt [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veritate
[illegible] [illegible] hereticos deputati. Heresis [illegible] · pati ·
electio [illegible] eo quod singularem elegit
disciplinam ut super [illegible] [illegible] amplius xxiiii
q. iii [illegible] [illegible] [illegible] heresum [illegible]
[illegible] et heretici [illegible] [illegible] · c ·
in primitiva ecclesia pullulaverunt. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuerunt
principales paganus Judeus [illegible] patarini
Sabellius et Arrius. Hereticus est qui [illegible] [illegible]
alicuius temporalis commodi et maxime glorie [illegible] [illegible]
[illegible] sui gratia falsas ac novas opi Sabellius
niones vel gignit vel sequitur. Ille autem Arrius
[illegible] hominibus credit [illegible] [illegible]
[illegible] est Augustinus de [illegible] xx
iiii q. iii heretici. Differentia autem hereticorum
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] viii li°
[illegible] [illegible] [illegible] dicens [illegible]
[illegible] heretici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidam vero
ex [illegible] [illegible] [illegible] eligentes instituerunt [illegible]
ille et xxiiii q. iii [illegible] [illegible] Ambro
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est quod utraque
ecclesia licet [illegible] [illegible]
utraque non [illegible] [illegible] hec [illegible] Heresi
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible]
De [illegible] heresis non [illegible] [illegible]
et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de trinitate plus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Heresis primum [illegible] [illegible] xpi [illegible]

corpus et sanguis christi ore, cum Dominus dicat Nisi
nisi quis manducaverit carnem meam et biberit
meum sanguinem non habebit vitam eternam. Illi autem non
intelligentes dixerunt: durus est hic sermo quis
potest eum manducare, discedentibus illis dixit xij
spiritus vivificat caro autem nichil prodest. Hec Augustinus
de que di ij c. ij ... Hec propter illa Arrianam
que ponebat maiores gradus in personis divinis
orta est ecclesia di xxiij c. vj. Inter scisma dif-
ferentia inter heresim et scisma est quod heresis est
perversa doctrina ut dicitur supra. Scisma vero est
singularis et pertinax ab ecclesia catholica divi-
sio vel recessio ut patet loco suo. Hec xxiiij q. iij
Inter heresim per Ieronimum in epistola ad Galatas. Here-
sis symoniaca orta fuit tempore apostolorum. Ha-
bes xxxv q. j. Ex divina prudencia deus scivit
errores multos hereticos esse permittit ut cum
interrogatus nobis ea que nescimus sit disputacionum pi-
gricia ut divinas scripturas capiamus. Propterea apostolus
ait Oportet hereses esse ut probabiles manifesti
fiant. Hy enim a deo probati sunt qui bene possint
docere. Hec xxiiij q. iij c. Ab illo per Augustinum. Hec Au-
gustinus ... Heretici debent capi non
armis sed argumentis quibus refellantur eorum
errores et ipsi revocentur ad ecclesiam. Isidorus libro
viij. Omnibus hereticis fuit una intencio scilicet
capiendi gloriam de singularitate scientie.

Hystriones dicuntur ab hyston grece quod est
gesticulacio vel gestuum representator.
Donare hystrionibus res vitium est im-
mane non virtus et scitis de talibus quod sit frequens
fama cum laude quia laudatur peccator in desiderio
anime sue et qui iniqua gerit benedicitur.
Hec Augustinus super Iohannem. Et di lxxxvj Donare.
Cum donat hystrionibus quis donat meretricibus
quia donat ei mercedem ... non ipsa hominibus donat
non ... iniquitati ibi attendunt opus dei ... malici-
tia opus homines. Hec Augustinus super psalmum ... et di
lxxxvj. Cum venatoribus. Clerici officium vel
commercium non exerceant maxime inhonestum
mimis ioculatoribus aut hystrionibus non intendant
tabernas prorsus evitent nisi causa necessitatis in itinere
constituti. Ad aleas glossa hic notatur clericus
habetur quod qui presbiter est aleator repelli a
missa, nec ad taxillos non laudat nec ...
laudes mittunt. Hic notatur in libro decretalium de vita et
honestate clericorum cap. ... Diffinimus. Hystriones
ad accusationem alicuius persone suscepte non debent
admitti quia infames sunt et heretici sive pagani
sive iudei. Hec iij q. iiij c. Diffinimus. Clerici
in sacris ordinibus constituti et in conviviis ubi hystriones
turpia cantantur vel ubi turee ... saltatores efficiuntur
non debent interesse ne turpium spectaculorum vel verborum
cogitatione polluantur. Hec di xxxiiij. Presbiteri hy-
striones ad sacros ordines promoveri non debent.
di xxxiiij Maritum per Augustinum hystrionibus in statu
tali permanentibus eucaristia dari non debet. Hec
de conse di ij pro dilatione pro ... Hysto-
nibus et meretricibus dimittatur largiri ...
est peccare et vorragine palustri ... est
seminans ... carne et de carne metet corrup-
tionem dolore et penam. Hec ... di xj. Qui
honorat filium alicuius magistri filius est eius
ipsum dominum corpore honorat. Item peccator cum ...
... filius est peccati ... dyaboli ... filius illius
... fit peccatum filius est peccati talis ... et ...

... exhibet ... ad obedienciam filius est cui
obedistis. Qui honorat peccatorem magistrum ipse est
peccator peccatum honorat et dyabolum ... quia ...
mos vel meretrices et hec genera quia tales sunt in
quantum tales sunt honorantur et venerantur peccatum et
dyabolum honorant et venerantur qui dat bona sua
histrioni quia sunt histriones bona sua dat nequitie
peccato et dyabolo. Hec ... dicto lxxxvj ...
Augustinus de ... hoc lxxxvj. Hystriones
vel eorum cantum audire est illicitum. Item paci
sunt hystrionibus dare et demonibus sacrificia. Hec
... libro de ... de prodigalitate
vicium ... ix ... Sequitur.

Homicidium primum commisit Cayn in
Abel per quod a deo fuit punitus est gen
iiij. Oreb Zebee et Salmana fratres
Gedeonis non occidissent nequaquam a Ge-
deone occisi fuissent. Iudicum ... Uriam
fecit David occidi propter quod grave erat punitus
ij Regum xj. Dixit dominus ad David non edi-
ficabis domum nomini meo eo quod sis vir
bellator et sanguinem fuderis. Paralipomenon xxviij.
Iezabel uxor Achab regis fecit occidi
Naboth pro vinea sua iij Regum xxj et se-
quitur vindicta. Et iiij Regum ix. Absolon occidit
fratrem suum Amon pro sorore sua Thamar ij
Regum xiij. Ioab occidit Amasam salutans
eum ij Regum xx licet Ioab miles fortis esset et
duci suo fidelis tamen pro duabus viris pro ductoribus
scilicet Abner et Amasam principe occidit.
Salomon Rex ex precepto David patris sui
ipsum Ioab fecit occidi et iuxta cornu altaris
iij Regum ij. Qui fecit sub fuit homo et ... de-
... cum ... morte moletur. ... Regum
xviij Helyas occidit octigentos ... prophetas
Baal et lucorum tempore regis Achab iij Regum
xviij. Duo senes occisi sunt iusto iudicio
quia Zuzannam occidere conspiraverant. Danielis xiij.
Herodes occidit Iohannem Baptistam. Matthei xiiij.
Homicidiorum tamen genera esse dicebantur be-
ati Petri et Pauli ... similem fore dicebantur
sed cum homicidas interfecerunt fuerunt in de-
... quod obviaverunt homicidas ...
manifestabat quia et qui occidit et qui odit fratrem
suum ... Hec
... Hec de pe di j. Homicidiorum per Augustinum ex
epistola ad Clementem. Periculosum ... quippe ...
qui cogitant eos homicidas et qui
malis hominem occidunt et non potius eos per
quorum consilium et fraude ... exhortationes homines
extinguntur vel fraude ... nequissime ...
malis interfecerunt ... ipsi ...
liquet interfice quosque ... illi ... morte
iuste impetravit quia ipsi eum lingua interfece-
runt dicentes Crucifige eum. Unde unus evan-
gelista dominum crucifixum esse hora tercia, alius vero
quia iudei crucifixerunt eum hora tercia lingua
milites vero hora sexta manibus. Qui igitur
hominem tradidit ille interficit eum. Unde Christus
Pylato peccatum habet qui me tradidit tibi. Item psalmus
Filii hominum dentes eorum arma et sagitte
et lingua eorum gladius acutus. Subiciamus
igitur pessime quorum consilio sanguis funditur ...
venia ... voluerint. Hec Augustinus de pe
di j. Periculose. Quis iniquitatis oppressor et
iustitia iudicanda sanguinis est et licet

gladio non occidas voluntate tamen interficis. Glosa
marginalis. Homicida dicitur diabolus non gla-
dio armatus nec in ferro accinctus ad hominem venit
verbum seminavit et occidit. Noli igitur te putare
homicidam non esse quando fratri tuo malum persuades. Glosa
Augustinus super Iohannem. Tot occidis quot ad mortem me-
ritis die tepidi et marcentes videntur. Item ex-
tra. De penitentia. Quicunque seipsum occiderit homi-
cida iudicatur xxiii q. v. Displicet per Augustinum. Neque
seipsum neque alterum sponte licet occidere excep-
tis quos deus iubet occidi sive data lege ad
personam pro tempore expressa iussione. Sive ipse qui occi-
derit iussum dei iubentis ut Sampson aliter
excusari non potest quod seipsum cum hostibus domus ruina
oppressit nisi quod spiritus latenter hoc iusserat qui per ipsum
miracula faciebat. His igitur exceptis quos
vel lex iusta vel ipse fons iusticie deus specialiter
iubet occidi. Quisquis hominem vel quemlibet vel
seipsum occiderit homicidii crimine innectitur.
Hec dicit hec assumpsimus hec movet [illegible] [illegible]
[illegible] spontaneam mortem sibi debere inferre
vel fugiendas molestias temporales ne in-
cidat in peccatum. Glosa Augustinus libro primo de civitate dei
[illegible] xxiii q. v. Si non. Homicidium
[illegible] [illegible] [illegible] ore [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] qui odit fratrem suum homicida est. Est
autem odium [illegible] ire [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] ut [illegible] Augustinus de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] passio [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
in bonum [illegible] in malum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in hostes. Dicit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et nolite peccare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad odium dicitur [illegible] [illegible]
v. Odium [illegible] malignum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] esse teste [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sub terra et [illegible] [illegible]
[illegible] natura [illegible] [illegible]. Hec doctor
[illegible] libro [illegible] [illegible] xiiii. Homicidium
[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dictum [illegible] [illegible] non occidit
qui autem occiderit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Iacobum qui non offendit in lingua
hic est perfectus vir. In lingua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] lingua [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] ut [illegible]. Homicidium
in opere aliud est iustum aliud iniustum. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scilicet legaliter
hostiliter et [illegible] legaliter [illegible] iudex [illegible]
vel [illegible] occidit legitime [illegible] hostem
ut miles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in
culpate tutele seipsum deffendendo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] occisionis culpabile
[illegible] casualiter [illegible] [illegible] occisio et [illegible]
Hec doctor [illegible] de malo ut [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fit homicidium [illegible] [illegible]
[illegible] voluntate. Hec doctor [illegible] xii [illegible]
[illegible] [illegible] Exemplamenta lingua
[illegible] [illegible] gula. Corporis et [illegible] [illegible]
[illegible] homicida. Exemplum Augustinus libro de pastore
[illegible] [illegible] [illegible] homo male vivit [illegible]
[illegible] [illegible] a quo [illegible] occidit. Idem
hic Augustinus libro de omnibus [illegible] [illegible] Iohannis. Omnis
qui odit fratrem suum homicida est. Lingua [illegible]
Iezabel uxor Achab lingua sua [illegible]

occidit Naboth iii Regum xxi. Iudicum xvi ut super
[illegible] ut super lingua [illegible] [illegible] [illegible] nota
Aplim petit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Subtilis scilicet [illegible]
[illegible] xxxiiii. Qui [illegible] pauperem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pane [illegible] qui occidit
proximum suum gladio [illegible] [illegible] xxxiiii. [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Homo, dicitur [illegible] [illegible] [illegible]
minor mundus eo quod omnis creature est ve-
getare cum arboribus sentire cum animalibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est scilicet corporalis et spiritualis
[illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] et mor-
[illegible] est assiduitas deficiendi impossibilis
[illegible] facilitas cadendi difficultas resurgendi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moriendi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fuit in Adam. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit in [illegible]
[illegible] de virtute [illegible] libro 2o [illegible] [illegible] [illegible]
Creatio. Homo dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deus ad ymaginem
et similitudinem suam. Genesis 1o [illegible] [illegible]. Deus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sapientie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
timorem [illegible] super omnem carnem [illegible] [illegible]
[illegible] est bestiarum et volatilium [illegible] [illegible]
homo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
assimilatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corporalis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] homo de terra terrenus secun-
dus homo de celo celestis qualis terrenus tales et
terreni qualis celestis tales et celestes. Igitur sicut
[illegible] [illegible] [illegible] portemus ymaginem
[illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scilicet Paulus
ego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] morte corporis huius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Adam et [illegible] [illegible] [illegible]
Homo dicitur interior et exterior interior
[illegible] exterior [illegible] [illegible] igitur ad ymaginem
et similitudinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] igitur homo [illegible] ad ymaginem [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] corporis et spiritus [illegible]
est [illegible] [illegible] et immortalis essentia. Est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] intelligit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dilectio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] diligit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ymaginem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intellectus [illegible] dilectionis attribuit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligit
[illegible] [illegible] bonum diligit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bonitas beatitudo ad
[illegible] [illegible] bonum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] exemplar mundi formatur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] minor mundus [illegible] Glosa Augustinus
de cognitione vite. Homo [illegible]

nl' e h aug' sup Joh' omel' vij. Et p pctm
sit homo nichil. ibidem omel' j. Jt homines
debemus pferre angelis qr xpus eos redemit no
angelos et est vellet de impietate glaur h
ibi omel' xij. O Jt ho dr q' scdm hominem viuit
hyc q' scdm deum viuit diu'. Ego dixi dij
estis et filij excelsi omnes h aug' de ci dei
et apli s' xxxj. Jt q mortal est ho ad
plura illius dei vale no ad naturam vij
se mutuet vnius eius moriturum aug' de
vij. Jt ho absq notitia sui creatoris pecu
est h jo' epla ij. l. Jt si deum timet et ma
dicit eum seruat et est ho igr' absq ho
nil. ho h Ibidem sup' eum s. xxx. Jt h aug'
de ciuit' dei li. xxv. Jt homo vigens rone
sed no viuens rone bestialior e bestijs her
bidem sup' omel' s. xxxvij. Jt homo n' ctetus fruit
ut p iurias sibi nocat' nunq pt esse
sine pctis qr sed zyzania nunq nunq fruit ex
magno sed ut nichil sit mitatem in mundo
ille est igr' mansuetus q' cu nocitum fuit no
cogitat facere malum ne fat h ep' ad xij ff
Homo peccans gt se fat suum dyaboli h pse
no pt ab eius seruitute liberari sed manus fit
te gubernatio illuc ducitur quo tepestitis vo
luerit. Jt ho sine gre auxilio p pcm pdi
tu no qdavlt agit sed qd dyabolus vult h
ep' omel' xxxv. Jt homo bonus in se ymagine
dei tamq diuinam portat ho vero malus y
ginem dyaboli in se hec h i omel' xxxij. Jt
Dus ho liber cum e a pcm p pctm fuius
sit. utiq tu ad quam ruitur est h i omel'
xxxvij. Jt ho bonus qphensus i pcto tamq
anal domestica atq mansuescit. ho malus
qphensus i pcto tamq anal silueste morsib'
et calcib' repugnat et adiutum corripientem mag
mesoat h ibidem omel' xxxvij i fine. Jt qui
sunt rone et mta nil fat no ad destruem
sua sed ad honorem sui hominum tamen in
duce vel actum suorum noluit esse honem
h suum prepitium suorum. boni at sunt e sed
opar et no destrure sed sua actu h ep' ad
xl omel'. Jt ho q' delectat' i bono audiendo et
no fat est sicut e piger q' vult ut delectat'
i bono ut opat' optata adire mortuus e h
ille omel' lvij. Jt Homo e fragilior
et infirmior vitro qr vitrum duius q' no cessat
i reb' huanis fraglitas nostra cottidie formi
danim h aug' de c dei et apli s' j° pro pu
tionem. Jt cum qs dicat ego sum cephe alius
ego sum apollo nonne hoies estis i ste qr
sunt ab cetera segregati paulus appellat i eos
qs utiq nl angelos nl deos eē cupie
bant quos arguebat qr hoies eratis i
in his contentionibus no que dei sunt sed que
hominum sunt sepiebant h ibi s' xi h de h sup
Joh' omel' ij. Jt ho vero malus peior e q' ipse
dyabolus. dyabolus at si uidit iustum no
e ausus ad eum accede. ho at malus quius
honorem sanctum videt no solum illum no timet
sed adhuc magis contemnit no et dyabolus
fuit hoc dante h ho dyabolus qr arma dy
aboli e ho malus sed et ho sine armis no
pt alium facere cum hoste sic et dyabolus
no valet aliquid sine homine malo q
setous h ep' omel' xliij. Jt

Honor q' dnr xpo e pij patr et ee
hibet h thob' xij. Sacramentum regis
abscondere bonum est opa aut dei re
uelare h angelus dum pressit herode
eo q no dedisset honorem deo et consumptus a
vermib' expirauit et ij superiorib' magne de
hec pa pe ij° h Omnes honorate. fraternitate
diligite deum timete. regem honorificate
zo putib' magnopere impendite h epo
xx. Jt honora patrem tuum et matrem tuam h eccli'
iij. Jt Qn' male fame e q' delinquit patrem
et est maledictus a deo q' exasperat matrem
xtr opib' bonis et sermonib' no negat h eccli
x. Jt Deme bonum hom honorabit hoc
qd timet deum et pi h ecc' vij ff. Jt Ne ho
nesta sunt membra honoratē honestate
hnt. honesta at nullius egent. Jt Honorem
ne deuiq q' dnr pertes pro fra ssio
bitale dnm pcpti. debemus hoie patres
carnales tam pximos q' remotos nobiscum
viuos et pij mortuos. zo spirtum n' vt ille h
debet honorare patres spuales hec est
mos sponsos qr si aplm Jvoi vii q' bis
pst psbri dupti honore hent' digni
maiore vo spuales deum honorare qr
e prima religio nl sepum zo sed spz alle
gorie debemus honore xpm cum cetera
militatem qui sit pr et ure magistri noster
magistri cetie ut pz est h x. Jt debemus
honorare patrem celeste et ecclesia trium
phante h ecc' q' aplus gall iiij pq est
celest i illa nr mr et pr i isto mali
sed i ecclia h' sine nuptia spirituali et ab
dcm pcepit' q' qd e nob' nro h doctor
ccum ho' mat' vij° h Ho
nes vanos pmittit dyabolus sibi seruētib'
vij h ep' omel' v. l. Jt Omnes hoies q' p pe
tuna amicitia et q' p vanos honores
seruunt michi h eod. omel' vi. Jt Jsup
ista textum h dmat t dibent cist ny
vt tu ho no desideres magnum et altum fieri
i hoc mundo asstepo et mons ille est
pressio ad magne et alte dignitatis
glam huius mundi cum ibi ppa pressio
de supbia cordis descendit. Et paulopost
tu volens fieri altus et magnus qd e as
cende i monte dyabolo ducente i i pus
die ac nocte cogitare de dignitatibus accipe
dis et honorib' suscipiendis tunc scito qr
princeps mundi glam regni sui ondit tibi
h ille. Jn nullo e homini est honor nisi i
quo bn implemet opus suum et nulla contep
tio nisi i quo neglexit opus suum ppm et
sic e honor hois ex ope no ex digte
h ep' omel' xxxviij. Jt honore i nt
plati a subditis curie impende ad di
honore h ep' omel' xl. l. Jt hor dz spu
exiberi ut cestis no pmittitur. aug'
sup Joh' omel' xxxv. Jt Jt glam et
honore i impiu nt dz pes' ocy h q'
strute h aug' de ciuit' dei li. v. c. xvij.
velisssi e qpmtude nisi pcellat sua
seruitute q' honor pstruor e i q' i vile
sum h Honore dignum mde no ex
igens vnde refugiis labore h ex Jo'
in epla. Dum male sponsi sua comt

veritate honorem exigunt, ab omni virtute
segregati tandem subvertuntur. Gregorius in moralibus.
Sic per dignitates boni et honores superbie elationem
fugiunt et horrent; sed superbi imitationem volunt.
Gregorius ibidem. Differencia dignitatis [illegible] est
inter sectos ut unus sit [illegible] alius [illegible]
[illegible] cavernis coegit et pastoris modo
et operatu [illegible] homines videntur esse [illegible]
[illegible] non sit immo injustum. Ecclesiastes. Christo
ad sanandum filium reguli ire noluit ne di-
vicias honorare videretur; ad servum vadit ne
[illegible] conditionem sprevisse putaretur. In hoc su-
perbiam nostram retundit qui in hominibus non naturam
que ad ymaginem dei facta sunt sed honores
et divicias veneramur. Glossa super lucam. Dag-
dat honore venerandum. Glossa super ... Ep. xv. epis-
tola ... honore [illegible] verum hon-
orem retinent. Clemens in epistola.

Hospitalitas. Abraham angelos
recepit et quasi peregrinos recta cari-
tas preparavit. Genesis xviii. Loth an-
gelos homines putans abduxit ad hospicium
[illegible] eos diligenter instruit; et quantum potuit,
ab Sodomitis defendit; propter quod liberatus
fuit. Moyses dicit: Deus diligit peregrinum
et dat eis victum et vestitum; et vos igitur amate
peregrinos, quia et ipsi fuistis advene in terra Egip-
ti. Deuteronomio x. Raab meretrix [illegible]
cum omnibus qui in domo eius fuerunt, quia
abscondit nuncios. Josue vi. Sunamitis
tis filium non habens per preces Helisei quem ho-
spicio susceperat, filium obtinuit; quem et mor-
tuum Heliseus suscitavit ad vitam, quem
Gezi cum baculo non valebat. Quarti Regum
iiii. Et sic mortuus [illegible] [illegible] cum baculo
[illegible] Heliseus Christus. Augustinus de verbis
Apostoli lxxvi. Vitia necessaria hospitandi
de domo in domum. Ecclesiastici xxix. Et qui
alieno delectaris hospicio nedum ad propria
et de labore tuo te et alios pascere, noli de
aliena domo pasci; et superfluum quere
sufficit susceptio [illegible] quem
in hospicio suscepit. Luce x. Dixit Jhesus
[illegible] Math. x. Et quicumque non receperit vos. Mar-
ci x; et Luce x. Et qui susceperit unum
talem parvulum in nomine meo me suscepit. Math.
xviii. Hospitalitatem docuit Apostolus. Ad Romanos
xii. Ad Heb. xiii. Hospitalitatem
nolite oblivisci; et prima Petri iiii. Hospitales
[illegible] sine murmuratione. Hospitali-
tas cum delicatis et vagis et [illegible] non
[illegible] assiduas susceptiones impo-
tentium peregrinorum ut hospitalitas non
ab hominibus laudetur sed a deo remuneretur; [illegible]
[illegible] magis luxuria [illegible]
quam hospitalitate [illegible]. Ecclesiastici xxxi. Ne
delecteris in multis epulationibus et igitur ne
multa promittas ne modica [illegible] Ecclesiasticus
[illegible] et peregrinus in [illegible]
[illegible] male [illegible]
hospites [illegible] Ecclesiastes [illegible]
nutrit, [illegible] ab eo. Ecclesiastici xxix. Et
hospitalitas [illegible] Christum [illegible]
[illegible] est extendenda ad omnes

indifferenter. Ad Rom. xii. communicantes. Rex cle-
rum in suscipiendo hospitum dicitur esse [illegible]
xvi. q. i. [illegible] hospitalitas [illegible]
[illegible] ut religiosi. Di. lxxxix.
[illegible] xvi. q. i. [illegible] xii. q. i. [illegible]
et [illegible] hic dicit [illegible] est
Apostolice sedis [illegible] episcopo precepta [illegible]
de eis [illegible] quod [illegible] debeant
sed portiones [illegible] episcopo et familie eius propter
hospitalitatem et susceptionem [illegible]
[illegible] xii [illegible] Augustino
Anglorum episcopo. Hospitales habitus
[illegible] esse debent. Apostolus, non [illegible]
[illegible] Petrus, quod [illegible] obligentur ad
recipiendum peregrinum in hospicio corporale [illegible]
et sui Apostoli [illegible] domicilijs [illegible]
[illegible] hospicium obligentur [illegible]
[illegible] ad [illegible] corporale hospicium
vult Petrus quod omnes homines obligentur ad
hospitalitatem spiritualem que melior est [illegible]
[illegible] exemplum [illegible] a vestibus
[illegible] hospicio ne [illegible]
[illegible] peregrinum et [illegible]
[illegible] hospitalitatis [illegible]
[illegible] sua [illegible]
[illegible] Apostolus
[illegible] possessiones [illegible]
[illegible] dicit ecclesiastica
doctor [illegible] super epistolas canonicas.

Hostis triplex est. Christus [illegible]
scilicet mundus caro et dyabolus. Primus est
[illegible] fugiendus. [illegible] domi-
[illegible] mundus caro [illegible]
[illegible] suggerit [illegible] mundus movet
dyabolus [illegible] suasu, Jacobus [illegible]
est [illegible] et [illegible] Hostes huius [illegible]
[illegible] tyrannos hereticos et falsos
[illegible] dyabolum [illegible] et mundum
[illegible] glosa super [illegible]
hostis [illegible] mala voluntas. Ecclesiastici xxiii. q. i.
[illegible] hoste necessitas [illegible]
[illegible] xxiii. q. i. Noli [illegible]
[illegible] hostis [illegible]
[illegible] hostis [illegible]
hostis [illegible] pugnet [illegible] xxx
iii. q. i. Deus per angelum.

Humilitas. Humiliter [illegible] angelos
Agar [illegible] ad [illegible]
Genesis xvi. Humiliter [illegible]
[illegible] de Sodoma [illegible]
[illegible] ad dominum [illegible]
[illegible] Genesis xviii. Moyses
[illegible] Exodi [illegible]
[illegible] angelo [illegible]
[illegible] Judicum vi. Humiliter
[illegible] Saul [illegible]
[illegible] Regum [illegible] est ei a deo
per Samuelem [illegible] parvulus esses in
[illegible] caput factus es in Israel. David
[illegible] Saul [illegible] gener
[illegible] pauper vir et

termis. pi Reg. Dauid humiliat se coram
Semey qui sibi maledicebat. 2. Dimit
te eum ut maledicat iuxta preceptum dni. 2i
Re xxiiii. Humilis fuit dauid qui cum
numerauerat populum peccauit valde i hoc facto in
se. qui vidisset dauid angelum cedentem populum
dixit ad dnm Ego sum qui peccaui. 3i Re
ult. Achab rex sceleratissimus audiens se
interficiendum p vinea naboth scidit veste
sua operuit cilicio carnem suam ieiunauit
dormiuit i sacco ambulauit demisso ca
pite effectus e sermo dni ad Elyam dicens
Nonne vidisti Achab humiliatum coram me
3i Re xxi. Tanto principes quinquagenarii
nutarii Othezie regis / ffet cum ceteris igne
consumptis pro humilitate sua cum helia pal
man e. 4ti Re p. lecto libro legis. dni. in
.repto in thesauro templi scidit rex iosias
vestimenta sua p eo quod non custodi
erint legem dni sui. 2. Cantica e in dor.
4ti Re xxii. Ezechias rex iuda humiliatus
coram dno vitam eius xv annis prolongatam
obtinuit exemplo sal retractu p x line
as pte ysaya. 4ti Re xx. 2i pal xxxii
ysa xxxviii. Humiliauit se hester. 2. Tu
scis qui abominor signum superbie. hest
xiiii. Maria salutata ancillam se humili
ter nominauit / ad elyzabeth se fatigauit respe
xit dns humilitatem ancille sue vlt. Ec
tiam luc p. xpus humilis ab humili virgi
ne natus i presepio positus parentibus erat subditus
usque ad tricesimum annum luc ii. xpc humilis fu
it qui sed 2 suos docebat dicens discite a me quia
humilis sum corde. mt xi. Ad emitatores superbie
dixit. Nisi conuersi fueritis 2 efficiamini sicut paruuli 2c.
mt xviii. humilitate publicani proposuit iactanti
pharisei luc xviii. Cum omnes superbia pedes
discipulorum explanauit lauit. xpc ioh xiii. Acer
bissima passionem 2 vilissimum genus mortis
humiliter sustinuit. mt xxvii. mr xv luc
xxiii ioh xix. Superbi honores tam seculi
opera sciebat 2 appetere illa quod cupit xpm
seculari terre a suis extimasset p terrena ful
gencia. cum hoc xpc fuit i ueste purpurea quasi
vestibus indutus. ioh xix. 2m e mundana
sapia. cum hec xpc stultus 2 insipiens reputa
tus. 1a corint p. Verbum enim crucis pereuntibus stultitia
e. 3m carnalis leticia quod ut xpc ligatus 2
flagellatus e. 4ta voluptas carnis. quo cum
seductor populi appellatus e. mt xxvii. Quin
tum tipos similorum quo cum xpc fallax carnis
quod discipuli relicto eo fugerunt. Sexto de
cetero iniuria quo est xpc ab inimicis oppressus
e. Septimo principatus amicorum quo cum xpc
creatus ipse eum non habet / vii ps Elonga
sti a me amicum 2 proximum. Magna pec
humilitate veniam obtinuit peccatorum impas
sim luc vii. xpm po vidit pm resurgit
xpm ioh xx. discipulis xpm resurrexisse nun
ciat / 2 in galilea illis se ostendit predicat.
mt xxviii. Humilitatem maximam sancti
gerunt in scriptura luc xiiii. Cum inuitatus
fueris ad nuptias recumbe i nouissimo

loco 2c. 2m quod nobis ubique est xviiii. Nisi
conuersi fueritis 2c ut s. 3m e quod multum placet
dno. ysidorus. Apud deum non est quod quod humili
tate sublimius / 4tum e quod xpus dicit xpus uerbo
sermo nasciendo. ysa ix. puer natus e nobis
2o humilitatem diligendo. ut nunc humi
limum humiles dicit. lex. humiles. Iacob p. Nonne
ne pauperes elegit dns. diuites i fide pu
1a cor p. Infirma mundi elegit dns ut con
fundat fortia. 3o docendo. mt xi. discite a
me 2c ut s. 4to morte assumendo. phil
ii. humiliauit semetipsum. Humilitatem cause
sunt multe sed aliquas attendamus ea que sunt
infra i nobis. que iuxta nobis. 2 que super nos. po
tus sumus i quo duas causas humilitatis de
nimus fuit quod i terra iuxta sumus 2 reuerte
mur. Gen iii. Puluis es 2 i terra reuerteris
2o i terra aspicientes quantum sepultum iri
esse 2 quia sub pedibus nostris illam videmus
conculcata cito futurum e super capita nostra / 2o
attendamus i nobis tres causas humilitatis
sunt originis vilis statum periculosum 2 finem mor
tis. De quo Bernardus Vide vnde venis 2 eru
besce / 2o unde nos sunt iuxta nos qsdam lapsos
uictos claudos debiles 2 multis miserijs af
flictos. vnum Job po visitans speciem tuam non pec
cabis / 4to super nos sunt deus 2 honorem nostrum
dicamus. Bernardus Quid magis admirandum
quid amplius detestandum quod contemnis puerum
xpm qui videns dei filium summi in regno an
gelorum nouissimo factus in regno homini op
ponat se homo magnificari super terram. Bernardus
rum humilis videtur / vilis reputari 2 non humi
lis predicari. Humilitatis pila e obsequi
trix custos que docet 2 mlt e quod de iuste
tu facere 2 hominibus quod sit vite nostri non
magni si humilitatem infimi videant. Ut Job
mt xix. Tanto quisque vilior e deo quanto
tu precior sibi / tanto precior deo quanto ipse
eum vilior sibi. Ut gregorius xviii moralium. Cum
p temptacionem humilitatis prestat / prostrat est ipsa
non adustus que mente ab elacione custodit.
Ut gregorius xxxiii moralium. Gloria regis humilitatis
principia quia superbia pallias se uppetit ne
volestar. Ut Bern super missus e angelus. Ta
sit que indicata inuenitur humilitate sed assi
duitas subiectionis vel desiderio ipse sublimitatis
2 desiderans rei melioris. Ut Basilius in
hexameron / Gloria vere humilitatis sunt
si se vilioribus officijs subdat / 2 iniustis
dignioribus i dat. de pma di iii. Dicit humi
militatis i platis potissime decet / ec di xc
ix Ecce p gregorius nichil fulget i prela
tis ve splendidius quam humilitas di t. Ad
p gregorius humilitatis docedo 2 desiderando promerenda
di xxxviiii. Bedulo 2 co nullus perlanus
di xl aplica tibi p ecc xxxiii q. iii di
Ut p Augustinum. Cum humilitate dignitatis ad
mundanda e di xxx hi si ipsum. Humilitas
non e ubi e falsitas 2 in confessione non
e inueniendo humilitas. ampe xxii q ii
Cum p Augustinum. Ut nemo plus sicut
sit se humilies ut vicia eorum inueniet 2

y quere Admonendi. Humilitatis duo
duplex scilicet ficta i. ypocritis de quibus eccl.
xix. Est qui se nequiter humiliat etc. Alia
vera que cordis est de qua ait xi. Disci
te a me quia mitis sum etc. Et vera humilitas
triplex est secundum glosam istius textus Sic dec.
nos implere omnem iusticiam ait iii. scilicet suffi
ciens habundans et superhabundans. Humili
tas sufficiens est subdere se maiori et non preferre se
equali et hec est necessaria cuilibet iusto. Humi
litas habundans est subdere se equali nec
preferre se minori. Excel. iii. Quanto magnus
es humilia te in omnibus etc. Humilitas super
habundans est subdere se minori sicut fecit Christus
Iohanni ad baptismum. Et ut h. Domine non sum dignus ut in
tret nos implere omnem iusticiam etc. Digna
ut vere humilis augustus est hic si committitur
a maiore non dedignetur si non impulsus fuerit
honoribus si non elevetur et delectetur suis lau
dibus si non reddat malum pro malo nec ma
ledictum pro maledicto sed contra benedicat si
inter equales primus in opere et ultimus in ordine
primus in labore et ultimus in requie primus in
mansuetudine et ultimus in recumbendo si omnes
vincit benivolentie dulcedine si tam libenter
obediat quam precipit si in potestate constitutus
plus se nosset subiectum quam prepositum sed cen
turio qui dixit domine non sum dignus ut in
tres sub tectum meum. Hec Hugo de sancto
Victore. Exemplum. Require humilis.

Iactancia. Goliam exprobravit israel
et despexit David ad se venientem dicens
Veni ad me et dabo carnes tuas
volatilibus celi etc. i. Reg. xvii. Ergo
bat. pre vino et mortuus dicens Ergo
regnabo etc. iii. Reg. iiii. Iactancia
magna et impleta dixit Olofernes
ad Achior cum percussimus omnes etc. Iu
dith vi. Nabuchodonosor dixit ad Sydrach
Misach et Abdenago nolentes statuam
suam adorare quis est deus qui eripiat
vos de manu mea etc. Dan. iii. Ecce
Babilon quam edificavi in domum regni
in robore fortitudinis mee et in gloria decoris mei etc.
Dan. iiii. Gedeon principe exercitus dy
ne vicit Iudas Machabeus ... contin
gens [...] Syrie inferret dicens quia
Nicanore pervenient ... mercatoribus
et mancipia iudeorum pro uno talento etc.
ii. Machab. viii. Infelix Nicanor inter
rogavit si est potens in celo etc. ii. Machab.
xv. Petrus iactavit se passurum mortem cum Christo
negavit eum terre ait xxvi. Luc. xxii.
Iactancia de se dyaboli mendatium sed dya
boli Christo se ostendens omnia regna mundi
promittentis ait iiii. Pilatus de se iactavit
dicit Christo nescis quia potestatem habeo te crucifigere etc.
Iactancia est extollere dicti vel facti
Iohannis xix. pomposa ostentacio ad vane laudis
gloriam conquerendam de qua dicitur in communi
vobis magis gloriam ... querite etc. Sed

Iactancia a iactando vel iactatio quod est apte
extollere seu longe late verbis spargere eo quod spar
git extinus ad inanem laudem que intenet
magis pro elacionem et hec vel de bono merito ad
predicationem viti sicut a deo dicitur. Amen dico vobis
quia receperunt mercedem suam. Sive de bono na
turali ad cumulum tormenti testante Ysa
ygia viii. maior. Ad faviones honoribus et
laudibus delectatus in tempore retributionis pro delec
tacione laudis sine acciperet dolore incipit
cuius et pro temporali qua perpetua gloria perpetua sus
tinebit ipse tormenta. Iactancia in Eze
chiel sepulchri qui prius dum preteret sub vinq
pinguitate in tenuo... in ipsa lon
gio... suscepit ... babiloni
rege bona omnia que possidebat ostendit
hic prophetica voce petitus audiunt Ecce dies
venient et auferent omnia que in domo tua
sunt in babilone et non relinquetur quicquam dicit
dominus. Et ita factum est viii. pro. Incidit in
captivitatem virtute eorum etc. Sicut enim ... et pro
bonum pro eorum laudis oculum ...
adversarium nec maceravit hostis nam ad
divinatis demum dabit. Et Greg. in mor.
Dum autem in pectore quod videat opera
vim bona et glorificet pacem quod in re est aliud
prefectum est tamen in ostensione operis gloria querit lar
gitoris aliud tamen laus privatum concupiscit.
De dono largientis vii. et viii. in alio
Recte dicite ne iusticiam vestram faciatis coram ho
minibus. Operibus igitur vivum ad homines ... in
tendens prius examinatione pensandum est quid
perimus ... studium querens. Ut cum
dicit gloriam quaerens opera mentis in conspectu
hominum concupiscit ... laudes pro
fusit et si a multis. Ita dicit Beda in suo
commentario quod ... genus iactantie
... superbus prefuit se acquisivit ex se hoc
... qui fatetur se habere quod habet
ex suo merito precedente ... est
maior blasphemia. Quarto qui falso
simulat se habere bonum quod non habet. Et ad
hys duabus ultimis fuit phariseus Luc. xviii
ut dicit Beda ibidem. Iactans pretendens
auditores consuit et potit quibus suas nectet
vanitates quibus omne quod sentit effundit
quibus ... sic innotescat. Dum
... verba ... et levis sermo
sine verba ... ampulosa ... infla
ta ... ipse ... et
... quasi
... agit ...
... conveniens ...
... exaltaret ... tam
... insufficiens
de virtutibus ... deponit ut
qui ... audiunt dicit Et habeat
... loquitur et bonum ... de bono

thesauro cordis sui perdit bona. Sed hec non intendit
cum sit ieiunat sed de ceteris virtutibus naturalibus agi
ondit pulcritudo elegancia fortitudo et agi
litas vel velocitas et audaciam iactitant magni
ficat alios vituperando quasi singularis. Hec omnia
possidebat et semper quid plura set in multis
quos utili notitie potius iactancia vanitas sol
laudat [illegible] non tu tui [illegible]. Sed ex
dictis [illegible] iactancia non est vicium
laudis humane sed vicium anime perverse amantis
humanam laudem spreto conscientie testimonio. Hec
Augustinus libro de civitate dei libro xii. Dum autem
iactancie parum pepercit, nunc opus in pectus
quievit. Sed ysidorus de summo bono libro ii. Non est autem
qui posset iactanciam istius describere. Tantum carere
clerici xxi q. iiii. ca. loquitur i. de xxiiii
de ieiunio

Ieiunium magnum et generale est ab
stinere ab iniquitatibus et ab illicitis
voluptatibus seculi quod est perfectum ieiunium.
In hoc seculo quasi xl dies abstinencie
celebramus cum [illegible] cum ab iniquitatibus
illicitis vel voluptatibus seculi abstinemus.
Sed Augustinus super Iohannem omelia xvii et de questionibus di
versis ieiunium. Iste ille ieiunat qui non
peccat, qui autem peccat et ieiunat, non ad glo
riam dei ieiunat quia ne se humiliet, sed secun
dum peccat. Sed Crisostomus omelia xvi. Iste [illegible]
contra maliorum prima et fortia sunt hec tria gu
la avaricia et vanagloria ad que diabolus
temptationis bellum suscipientes pugnat. Primo
contra gulam in heremo, contra avariciam in mon
te, contra vanam gloriam super templum. Sic omnium
bonorum prima et fortia sunt hec tria bona scilicet
elemosina oratio et ieiunium. Elemosina contra avari
ciam, ieiunium contra gulam, oratio contra vanam
gloriam. Sed ille [illegible] corporis quod ieiunium est absti
nere a cibis, anime autem ieiunium est abstinere
ab omni re mala. Sed Crisostomus [illegible] quid prodest
[illegible] corporis abstinencia si animus intumescat et
stat superbia. Quid prodest habere vinum non bibere
et iniuria et odio inebriari. Sed Ieronimus ad Celanciam.

Ieiunium ut dictum est exemplat nobis
Christus [illegible] est quadruplex est ieiunium
humanum fructuosum videlicet et infructuosum. In
fructuosum videtur esse quadruplex. Primum est neces
sitatis illorum qui cupiebant implere ventrem
suum de siliquis quas porci manducabant
Luc xv. Secundum avarorum ventrem [illegible]
cupientium ut bursam sive cistam cupide im
plere valeant de quibus scribitur [illegible] est
vir cui dedit deus divicias ut tribuit ei
potestatem ut comedat ex eis [illegible]
vertunt illas. Tertium ieiunium est sanitatis corporalis
Zach vii. Cum ieiunaretis et plangeretis
numquid ieiunium ieiunastis mihi [illegible]
pocritarum ut ieiunium reportarent laudem
humanam inanem [illegible] quod contra ait [illegible]
Cum ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite [illegible]
Primum ieiunium inducit fortitudo, secundum vero cupi
ditatis mundane, tertium gullicia [illegible]
aut astucia dyaboli [illegible]. De isto [illegible] ie
iunio improbat nos deus per ysaiam prophetam
[illegible] tale est ieiunium quod elegi [illegible]
Ieiunium vero fructuosum quadruplex est. Primum est
vel abstinencia alimentorum ut diebus

legalibus ieiunandum ut [illegible] primum est cordis
abstinendo a peccatis et delectatione ut [illegible]
[illegible] ait [illegible] dicit dominus. Tu autem cum
ieiunas unge caput tuum et faciem tuam
lava, id est [illegible] et constricta a pravis co
gitationibus [illegible] puniscerit. Tertium est operis
abstinendo ab operibus malis, tantum [illegible]
[illegible] dicit dominus. Nonne hoc
est magis ieiunium quod elegi? dissolve
colligationes [illegible] id est dissolve [illegible]
[illegible] et solve [illegible]
virtutibus [illegible] dimitte eos
qui confracti sunt liberos [illegible] dimitte eos
quos [illegible] liberos [illegible]
[illegible] liberos [illegible] anima
a [illegible] Quartum ieiunium [illegible]
[illegible] esurie et siti [illegible]
quod esuriunt et sitiunt iusticiam [illegible] de isto [illegible]
plura [illegible] ieiunio Zacharias [illegible]
[illegible] subsequentes. Sed dicit dominus ieiunium
[illegible] ieiunium quinti ieiunium septimi ieiunium
decimi erit domui Iuda in gaudium et le
ticiam et in solempnitates preclaras. Ieiunium
[illegible] abstinencia
[illegible] videlicet suggestione
[illegible] delectacione et consensu. Quinti
mensis est abstinencia oris a quinque viciis
[illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Septimi mensis abstinencia est a
septem peccatis criminalibus [illegible] complectendo.
Ieiunium vero decimi mensis est decem mandatis
obedientem [illegible] ad [illegible]
[illegible] perfectam [illegible]
anhelantes [illegible] gaudium [illegible]
[illegible] solempnitates p
[illegible] infallibiliter
[illegible]. Ieiunium autem purgat men
tem sublevat sensum [illegible] subi
cit [illegible]
nebulas dispergit libidinum ardores
extinguit [illegible] lumen accendit.
Sed Augustinus in sermone de ieiunio. Iste non [illegible]
sibi ieiunat quod ea que ventri ad tempus sub
trahit non [illegible] tribuit sed ventri post
modum [illegible] custodit. Sed [illegible]
[illegible]. Illud ieiunium deus comprobat
ut hoc quod tu subtrahis alteri largiaris ut
unde tua caro affligitur inde egentis
proximi caro reparetur. Sed [illegible] in omelia. Iste
[illegible] abstineat quod [illegible] diebus [illegible]
[illegible] non [illegible] non [illegible]
illius fert acceptum ieiunium quod non diebus
quadragesime ieiunavit [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] non faciunt. Sed Ambrosius in sermone de xl. Iste
Ambrosius [illegible] [illegible]
est quod precepta que pro modo quis statuit
omnibus [illegible] non [illegible] omnes obligat
ut [illegible] Thomas [illegible] sed [illegible]
ad finem debite et legalis intentio que
finis sit quod tu [illegible] contempnat mor
tale peccatum videtur si [illegible]
[illegible] non contempto [illegible] non
peccat mortaliter eo quod magis [illegible]

mus dimittere non licet. Unde sed de quo dicitur
non mediocriter. Non mediocriter enim qui
magis praefert mediocre bonum. Non enim iustus ve-
nabilis hoc dignitate amittit qui vel vigili-
is castitati aut ieiunio praefert. Sed ubi inter-
venit ut per immoderata atque indiscreta prae-
morum vel officiorum debilitatem corporis ac animae
tristitiae notum meritum nunquam laborum vel utilitate
perfecti. Unde ut hoc patet non in diebus tamen hanc concorde
omnibus est dicendum quamquam melior est septem
psalmorum decantatio cum cordis puritate ac
serenitate et spirituali hilaritate quam totius
psalterii modulatio cum anxietate cordis
et tristitia. Sed audiat itaque qui ea quae victui
sunt corpori subtrahunt id quod Rex psalmista dicit: Ego
Dominus odiens rapinam holocaustorum.
De rapina vero holocaustorum offert qui temporalium
bonorum vel laborum egestate nimia vel
spiritualium penuria corpus suum immoderate af-
fligit. Videat itaque quod apostolus dicit: carnis
curam ne feceritis in concupiscentiis. Romanorum xiii. Et
ille frequentes autem potus et electua-
riorum sumptio ad ciborum digestionem infirmorum
vel alia debita restaurationem in diebus ieiunii
non prohibetur si tamen immoderate et volupta-
ose sumantur ad delectationem solvitur ieiunium
et omne meritum propter delectationis frequentiam.

Ieiunium vero adventus ante nativitatem Domini ob
devotionem institutum festi et sextae feriae totius
observantia dominicae sepulturae et diei sabbati
est et valet sub consilio nisi fuerit supererogationis
loci consuetudo ut patet Augustinus ad Ianuarium
sub hiis verbis: Illa quae non scripta sed tradita
sunt custodimus quae quidem toto orbe terrarum
observantur intelliguntur ab ipsis apostolis vel
plenariis conciliis quorum est in ecclesia salu-
berrima auctoritas commendata ut statuta
retineri sicut id quod Domini passio et resurrectio et as-
censio in caelum adventus spiritus sancti anniversaria
solemnitate celebrantur et si quid aliud tale oc-
currit quod observatur ab universis quacumque se
diffundit ecclesia. Alia vero quae per loca terrarum
regiones variantur sicut est quod alii ieiu-
nant sabbato alii non, alii vero communicant cot-
tidie corpori et sanguini Domini alii certis diebus
accipiunt et si quid aliud huiusmodi animad-
verti potest totum hoc genus rerum i. consuetudi-
num liberas habet observationes. Sed ei neque
contra fidem neque contra bonos mores esse quo
vivatur in dicunt et habendus ipse eorum inter
quos vivitur societate observandus est. Mater
mea Mediolanum me secuta invenit
ecclesiam sabbato non ieiunantem, coepit fluc-
tuare quid ageret. Tunc ego Augustinus consu-
lui de hac re beatissimae memoriae Ambrosium
episcopum et ille ait: Cum Romae ieiuno sab-
bato, cum Mediolani sum non ieiuno. Sic et tu
ad quamcumque ecclesiam forte veneris eius morem
serva si cuiquam non vis esse scandalum nec
quemquam tibi. Hoc cum matri renuntiassem libenter
amplexata est. xii di. c. Illa per Augustinum.

Ieiunium multiplex quadragesimale est per ex-
empla specialiter Moysi qui fuit in monte
cum Deo xl diebus et quadraginta noctibus. Exodi
xxiiii et xxxiiii capitulo. Et etiam Helye qui

in fortitudine cibi subcinericii [illegible] incessit in
montem Dei Oreb et [illegible] digerens quadraginta
xl diebus ieiunavit, ut tertii Regum xix. Et Christi
salvatoris qui utique penultimus xl diebus et
xl noctibus ieiunavit, quod in vivacitatem erat
sunt in deserto cum bestiis ut Marci primo. Et quia dicitur esse
fundamentum virtutum, Ieronimus: Ieiunium non est perfecta
virtus sed ceterarum virtutum fundamentum. Et con-
tinentia seu effectu ieiunium recte factum do-
mitum impetum. Unde ex effectu ieiunio mi-
nuitur et dicitur, Christus ad intellectum
et sapientiam iuvat. Danielis primo: Tollebat Mala-
sar cibaria eorum puerorum et dedit eis legu-
mina. Pueris autem hiis dedit Deus scientiam et disci-
plinam in omni libro et sapientia. Moyses ait ieiu-
nans legem suscepit. Exodi xxxiiii. Et ad con-
templationem Dei et angelorum ieiunium. Matthei iiii.
Post ieiunium Domini accesserunt angeli et ministra-
bant ei. Actuum x. Cornelio ieiunanti et oran-
ti apparuit angelus docens viam salvationis.
Actuum x. Et Helye post ieiunium locutus est Dominus in
Oreb in sibilo aurae tenuis. iii Regum xix.
Sexto ieiunium carnem infecit. Ideo sicut Christus dicit ie-
iunio passiones corporis curat pestes in-
sanabiles sunt. Marci ix. Hoc genus in nullo potest
exire nisi in oratione et ieiunio. Ieiunium
propter suos pertinentia virtus abstinentia ci-
borum est institutum vel voluntarie assump-
tum propter tria ut dicit Thomas in Summa. Primo
quidem ad comprimendas carnis concupiscentias. Unde
illud Apostoli: in ieiuniis et castitate ii Cor vi.
Secundo ut mens liberius elevetur ad sublimia et cae-
lestia contemplanda. Unde Danielis x. Post ie-
iunium trium ebdomadarum revelationem me-
ruit accipere secretorum. Hoc de campo facta
secretorum et solemnia ieiuniis proveniunt
in maiore devotionem facilius eleventur. Tertio
pro peccatis satisfactione debita. Unde de quo
illud Iohelis ii: Convertimini ad me in toto
corde vestro in ieiunio etc. Gregorius in omelia
xiiii: Qui se illicita meminit commisisse a
quibusdam etiam licitis debet abstinere et qui
commisit prohibita sibi ipsi auferre debet et conces-
sa. Ut dicitur in hoc xlv. Pro eo magis quam abstinere
quae licita abstinemus ea nobis quae commisimus
illicita condonat. Ieiunium est duarum
specierum, nam quoddam est ieiunium consti-
tutionis et cadit sub praecepto et aliud est ieiunium
supererogationis et cadit sub consilio. Primum per-
tinet ad legem ecclesiae et secundum ad legem
devotionis spontaneae. Ieiunium constitutionis
distinguitur per tempora. Primum est ieiunium quod dicitur quattuor
temporum quod constituit Callixtus papa anno
ccxviii propter collationem ordinum quorum
ministri purgari a peccatis et propter satisfactionem
eorum quae commisimus. Nam et ista ieiunia ex doc-
trina spiritus sancti instar veterum per totum anni
circulum sic sunt distributa ut lex abstinentiae
omnibus sit temporibus sic assignata. Di. lxxvi. Constitu-
imus et [illegible] observantiae et [illegible]
Data solutio [illegible]
sit in [illegible]
ieiunium est quadragesimae Christi ieiunio consecra-
tum et ab ecclesia institutum propter peccatorum satis-
factionem per totum anni decimas. Sed de decretis

verbis dñ damy de co. di v̄ xl. q. ij. hec aug.
finar sup gol̄ie onecii xviij. li. constitut.
Theolophorus papa cum ebd messis i die
natiui domi dño dni C xxx viij. Tan
ieiuniu est Rogacionu. a. ebd diebus an
ascensionem dni et maxime vltio die ppter eleua
cionem mentis i deuotionem ut cum x capite no
pit ascendamus ad celestia contemplandum
de c. di iust. Rogaciones Instituta fuit
circa annum dni q̄dugentesimum lxxx iij. quo
tpe repertu e corpus sti Barnabe cum euāg
ut x. ¶ ieiunii institutum i vigiliis plerisq
tis prepit ut in eis clerici tum p̄sentis
i deuotoru fieri festis subsequentibus vigilia
natiuitatis dni pasche et penthecostes ut
di lxxvj noste. Et i vigilia assumptionis
bte marie natiuitatis iohis bapte laurencij
et omnium stor ex deuotione ppli et constitucione
loci sunt vigilia omnium aplor excepta vi
gilia philippi et iacobi et iohis apli ppter
sollempnitatem natiuitatis et pasche de festis
Bartholomei Barnabe mathie quietu
do loci e tenenda di xvj Illa no p̄sting
et ext de obseruatione ieiunii consilium An
tu ieiunium e diei veneris ex consuetudine
ecclie ab inicio fidei x ane in memoriam et
honore dnice passionis et ppter alias causas
sequentes dies veneris apud nos cōputantur
sex causis in qua Adam et eua cum st
Eua temptum e ambo peccauit xps nobis
passus e i qua descendit ad inferos ac libe
rauit captiuos Est autem dies veneris ha
bendus i honore ppter tot insignia durandus
e in merore. ¶ Ieiunandum e i sabbato
tplia cause pmai i hc q̄ omne festum et spaciu
die dnica cum sollempne oportet haberi vi
gilia et cum feria sexta no possit ee vigilia
pro hiis noui testamenti q̄ sic iudaismum de ex
stingueret x requiem in sepulcro i s̄ super vi
gilia hui festi in sabbato ppter ten se ad de
nouandum q̄ requies qua vitam indeorum figurat
fuit laboriosa et penalis sabbati nostri re
mote significatiua/ 2o q̄ p̄ feria sexta lugens
i memoria passionis x reclamauit nos a petis
ad spem btitudinis/ sic 2o die pro lu
gemus dolore x gustus cum fuit secunda pena
p qua factum e illud quinertium. ipsa cessa
tum fide sola fruit x stetim sabbatum et tro
facente illo die sequitur inuincula fiet re
benuola generi hom Vet tu die sabbato
e tenendus si locor consuetudies ut ext
de obseruatione ieiunii consilium et sm thom
2a 2e di c. plant et gaudet ostiensis.
¶ Ieiunia supradicta que tenentur sb p
cepto ammd sub le obligatur ex preceptis sollo
pncis decrepiti infirmi et alijs i ciusqe
simili constituti uel cum rationabili legalit ex
cusantur necessitatis no hct lege ni s̄ sinis
lex imparit ut ext de obseruatione ieiu
consilium de cose di j Sed no alij Siue q̄
sup eminet i omnibus attendendum Vn ille ex
dragesima fit q̄ ieiunando et vigilando as
cendit ad pascha/ nam sed religione ani
ieiuniae primu est unu i xdragesimo
ieiunae pecum est illa ei volatiua

sub ieiunia ista recta. illa de arbitrio veni
ut ista de lege/ ad illa reuertimur ad ista co
pellimur se. violatore iuris dei q̄ dragesime
ieiunium transgressore tonar q̄ dragesime arguimus
h Ambro ibid ¶ sic se caribus tempar
ut alias escas et diffalaciones p̄paratis a
p̄cis muiorum ingrat ultimum errat no et
e hoc suscipe abstinencia h immutare lu
xuria h aug i pimus aduerto dni Scrtar
xxxiij dem demeq̄ mis fine. Et annos
robuste etatis periculosa e teneris absti
nencia gnus. h Ier ad leciam Doly ad
illicitus no cadit qui se aliqn et a licitis
caute restringit h g̃ vo. mor. nichil e
prodest bonum ieiunii omne et alia religiosa
bona ag̃e nisi mens ab iniqte et obtrec
tacionibus lingua cohibeatur h de q di v mul
pulere d. ad gaudes h vestro vtrum agnum
eque iumenter pinguis venit no gignit
siu in teguent et sibi. qui Ieronymus rpbat
ieiunium q̄d fit i delicijs ciborum i diuersis feti
bus et speciebus vinor et ceteris cōplibus delica
tis Jerom ad Nepocianum Et ysid. sp. A
mos xphyium Nam a cibis abstinet et p̄ua
ricatur demones imitatur quibus esca no
est et nequicia sp̄ e Et ieiunia sit pudica
sit simplicia moderata et no superstiosa
pura ut ho sit sine mortali peto. casta ut
bona intencione fiant. simplicia ut no
querat ho delicias. moderata ut p̄ sue
mat et no no superstiosa ut no q̄ pina
tiua ab usu primitiue ecclie/aliena et ex
singularitate adinuenta ys. d Sequitur re
iunium q̄d in delicijs i vespere q̄ peruntur
¶ Ignorancia Est defectus
sciendi cognoscendum et intelligendum
uel ex negligencia uel nature defec
tu cadit homo sua atque supiga
dimendi in multas species nā quedam igno
rancia peccatis inuincibilis et voluntaria quedam
affectata. quedam vincibilis et voluntaria
quedam erronea quedam inde libatiua q̄dam
electiua quedam p̄plexa Ignorancia pecto
inuincibilis nolutaria ex defectu uel di
scrcionis carencia et est vna excusabilis vij in
talis cum sit omnio i voluntaria Ignorancia in
ablis et voluntaria p̄cedens ex sciendi
incuria uel discendi desidia et ex verecundia
inquirendi lig sit voluntaria inquitur qui
vellet scire cognoscendum si absque labore
Est i excusabilis inquitur e vincibilis p
debitum diligenciam effectualem apponendum
ut dicit Ber. Ignorancia affecta est illa que
p̄uenit ex affectione crassa et deliberata qui
videlicet mauult ho ignorare q̄ scire debitum
cognoscendum ut excusationem habeat de pcto
i talis ignorancia est valde accusabilis
ex impfectione iniuste voluntatis de q. p̄s
liba oris eius iniquitas et dolus noluit i
telligere ut bn ageret Ignorancia electiua
est illa q̄ p̄uenit ex supina malicia
qui vij aliquis gratis ut ex odio detestar
scire debitum q̄ doctrina quemadmodum de
indeis d. p̄ p̄phetam ipsi vero hoiem dei i
spernentes et maligni odierunt supiorem
i vel facti sunt in cogitationibus Et talis

ignorancia est maxime accusabilis quia directe pro-
cedit ex materia malicie et amore invidie.
Ignorancia perplexa est illa que provenit ex
inconsiderata malicia qua videlicet ignoratur quod ad
personam lesam quod agitur. cum si persona per quam
lesio infertur sciret tamen tanto libencius ageret
ut si quis occidit amicum ignorans putans se
occidere inimicum. et talis ignorancia est inexcu-
sabilis quia licet sit involuntaria quo ad ef-
fectum. Est tamen alia ignorancia que dicitur er-
ronea qua voluntarie quis recedit a
via veritatis et in erroris foveam sponte
se precipitat sicut faciunt heretici multi extre-
mi. Adhuc est ignorancia que dicitur indeli-
berata et est cum aliquis ignorat circumstanciam
actus quam scire tenetur et ex hoc contingit
aliquod malum preter voluntatem propter defectum
debite diligencie et prudencie, ut cum aliquis
incurrit ebrietatem vel proicit lapidem vel sagit-
tat inconsiderate qua alium forte occidit
vel vulnerat. Est ut brevior sit divisio omnis
ignorancia aut est iuris aut facti. si facti hec potest
esse duplex aut adhibita debita diligencia
et sic non excusat a toto, aut non adhibita
debita diligencia et sic non excusat a toto
quamvis possit excusare a tanto adhibita de-
bitam diligenciam. Si ignorancia iuris
aut est vincibilis scilicet per studium prevenire sive sint
voluntarie sive involuntarie et nullatenus ex-
cusantur aut est invincibilis et omnino excusat
sicut illa que nullomodo est voluntaria ut vel
nullomodo consistit in potestate nostra qualis est ig-
norancia infancium et furiosorum, quoniam carent
usu racionis et eorum qui irremediabiliter carent
sciencia atque disciplina xv q. i. Si quis insa-
niens per ambo. Ignorancia mater cunc-
torum errorum maxime in sacerdotibus dicitur vitan-
da qui docendi officium in populo susce-
perunt. sacerdotes enim legem scire scripturas
ammonet paulus apostolus dicens ad thymotheum
Attende lectioni et exhortationi doctrine et in his
permane. in his ad thymotheum iiii. Sciant igitur
sacerdotes sacras scripturas et canones et omne
opus eorum in predicacione et doctrina consi-
stat atque edificent cunctos tam fidei scien-
cia quam operum disciplina di. xxxviii. Ignorancia
Iuxta apostolum paulum christus dei virtus et sapiencia
est ignorancia scripturarum ignorancia christi est
ut di. xxxviii. Iuxta prophetam. Omnia ea que
dei sunt sapiunt a deo sapiuntur et qui ea que
dei sunt nesciunt a deo nesciuntur paulo teste
qui ait Si quis ignorat ignorabitur. Item in
margine et di. xxxviii. Et ea Ideo alterius
stultus est in culpa sapiens erit in pena
ut ibi. Ex multis auctoritatibus apparet quan-
tum prelatis sit cavendum esse a culpa quia cum
per ignoranciam cecati alios ducant cecos
simul ambo in foveam cadunt. unde ps. Ob-
scurentur oculi eorum ne videant et dorsum
eorum semper incurva. Cum quidem obscurantur illi qui pre-
esse ad aliena ferenda pondera peccatorum finaliter
nati sequentes laborando est nimis prelatis
ut ignoranciam a se quasi pestem quandam abici-
ant licet enim [illegible] nescientes voluntate [illegible]
sunt et non facientes dicitur vapulare pauc-
tis non de omnibus generaliter intelligimus

hoc autem cum apostolus si ignorat ignorabitur. extra xviii.
quod de eo intelligendum quod noluit intelligere ut bene
ageret ut vide hec similiter in canone di. xxxviii. Item
non omnis ignorans immunis est a pena. ille
enim ignorans potest excusari a pena qui quod disceret
non invenit. illos autem cognosci hec non potest
qui habentes a quo discerent operam non de-
derunt ut augustinus hec queri. et di. xxxviii. non
Ignorancia dei viri. mortis est. Unde
dicitur propheta. declinasti scientiam meam a vul-
tu meo. Sine dubio capiet ignorancia dicit ex
via fuit devia dicit declinavit ut Esayas viii.
Vel Quod delictum scripturarum nascitur sicut dicitur
ignorancia autem negligencie filia est. si enim
omnes qui legunt cognoscerent dicit quod constat
qui non legit, quo autem diximus non omnes
legentes cognoscere vitium dicit tu et si volunt
invenire legunt. Et cum legerit de diverso volunt
invenire quam festinat vincere diligenciam quam et
illa conparacio eorum docet. dicit bona qui lumen
perdens lumen ad oculos aperiens eius viam
virtutis ad aperiens. Et ait non festinacione
lectionis sed studium dicit ad veram gloriam Io-
annes et sic legit amico inveniet, sed phisici non
inveniunt quia ob illa causa querebat ut
vera debet esse ad discendum xxxviii. que nulla. Oportet ecclesiam
ficias in nomine per augustinum Et clerici assumendi
ad regimen debent esse docti in scripturis dicitur
xxxvi. per totum. Magna pena est ignorancia
de deo quam propter scripturam sciendam ut augustinus dicit v. de
xxxviii. Nolo vos fidelibus ignorancia quam
temeraria scientia ut augustinus de verbis apostoli sicut
lxxx. Multo melius est simpliciter confi-
teri ignoranciam quam nescit deus in heresis temere
lx in capitulo xc. Item. Ignorancia est mater mi-
litum malorum. Unde sicut dicitur ut xxxviii. Item
Ignorancia mater est pessima et filie eius
pessime scilicet falsitas et dubietas. illa mi-
sera est ista miserabilior cum hec prius videt
unde ut unde sicut dicitur ut xxxviii. Infinita mala
la proveniunt ex ignorancia que hoc ignorat
scripturam ut ibi ut xxxvi. Ignorancia sive
sicut dicit sive sumptive sufficit ad dampnacionem
eorum ibi ut xxxviii. et xxxviii. Ignoran-
tes artes liberales licet sint dampnande sub-
tis ibi xxxviii. Ignorancia dicitur in ducti-
bus desperacionem. ignorancia tam propter superbi-
am omnis qui ignorat dei quia non vult quod dicit
ad ait ut ibi xxxviii. Ignorare
oportet nos tamen prima ignorancia qui vult est
cum notam fidei et de finali iudicio experte
adveniet ut qui et quod distat ab hoc instanti
oportet nos semper doctrina eorum ignorare
potest ait xxxviii. Unde stulti et insipiens cum hoc
et vanas ... temporibus scilicet et convenibiliter in parte
dicit quod salubris est nesciencia cum hac fidei
noticia ut fideles instanter vigilarent
Credenda fides coniuncta cum hac nesciencia
est de morte ut quilibet homo deberet esse certus
de morte quod pro suo tempore moriet sed quam
horam et quod distant ab hoc instanti dicit
esse sibi incognitum cuius causa est pon-

csiliis et ideo dicitur in vulgo quod mal[us] est certus nec
securus moriens morte sua nec etiam sanus de
isto consequenter notitia quam pro modo tempore moriendi et
tunc de ista districta notitia quod adequato
tempore moriendi etiam in quo oportet fieri hanc
fidei notitia et nescientia quamvis fieri est
spes de sua beatitudine nam nemo mortalium scit
modo vero beatificabitur vel dampnabitur scilicet ne
scit de sua finali perseverancia si manebit
in fide tamen nostra certissime quod si usque ad
finem manet in fide formata caritate salua
bitur et talis credens in viatore cum non sit
inclusa implicatur ut ipse dicit sperare suam
beatitudinem si non sciat vel credat deinde tamen habere
spem innotam fidei ut quod si manet in finali
perseverancia predicta saluus erit hec anglicus
doctor super evangelium dominicalia hec xiii ca
dicit in eum non videbitis me

Jesus fatigatus ex itinere sedebat sic sup
fontem hora fere sexta. Ter fatigatus
est Jhesus ab itinere. Invenimus fortem Jhesum
invenimus infirmum Jhesum. Fortem quod in principio
erat verbum et omnia per ipsum facta dolor sed etiam
Vnde igitur fortem per quem facta laboras facta sunt
Vis infirmum. Fortitudo Christi te creavit infirmi
tas Christi recreavit fortitudo Christi fecit ut quod
non erat esset infirmitas Christi fecit ut quod
erat non periret. Condidit nos fortitudine sua
quesivit nos infirmitate sua, nutrit igitur ipse
infirmos suos tamquam gallina pullos suos
hec Augustinus super Johannem omelia xv. Jhesus fati
gatus ex itinere. Id est ipsum cum carne assumpta pro
nobis ipse enim est hec qui vbique est quomodo in
cessit quomodo venit et vnde venit quod non ad nos
veniret nisi formam visibilis carnis assumeret
fatigatus ab itinere quod est aliud quam fatigatus
in carne, infirmus est in carne Jhesus sed noli
infirmari tu in illius infirmitate, tu fortis
esto quod quod infirmum est dei fortius est hominibus hec

Jesus interpretatur salvator quod non saluat non
habendo quod in eo saluet non est illius Jhesus
quilibet homo non venit nisi querere et saluare
quod periat Jhesus venit in mundum peccatores
saluos facere. Alia causa non fuit quare ve
nit in mundum non enim de celo ad terram mitte
ret medicum nisi peccatum invenit hec Augustinus de v[erbis]
domini sermone lxxxi quia non est erit [infirmus] homo
quia tanto est homo non peccet homo ille Jesus
est ho[mo] hec ibi lxxx. nisi infirmitas esset
medicum necessarium non haberet. Nota de hebr
ice Jhesus grece sother nostra ac latine
saluator. hec Augustinus de trinitate libro xiii pre
ma. Sepiunculis doctrina scripturis veteri
hec et nouis per quod peccati atque remittiatur
est dominus Jhesus non est aliud nomen sub celo
in quo oportet homines saluos fieri hec in Actibus
xv per te xx. Et dixit Jhesus discipulis quare
me non quia vidistis signa sed quod ex pa
nibus meis manducastis et quere me
quare non propter ipsum quod multi non querunt
Jhesum nisi ut illis faciat bene sed tempus alius
negocium habens querit intercessionem clericorum
alius premitur a potenciore fugit ad ecclesiam
alius vult pro se interveniri apud eum
apud quem parum valet ille sic ille

sic implet cottidie talibus ecclesia vix queri
tur Jhesus quare inquit propter aliud quare me propter me
hec Augustinus super Johannem omelia xxv. Jhesus in
terpretatur salvator et vocatum est hoc nomen ab
angelo Luce primo. Scribitur autem multis fuit Jhesus
ut Jhesus filius Naue Ecclesiastici l. Jhesus filius Jo
zedech Aggei primo Zacharie iii. Et multi
alii cum saluatores tamen saluatores in nectitus
autem huius fecere sunt. Jhesus quod generaliter cum magis
quam culpa saluat a pena eterna. Unde de co
mendatione huius nominis sic plures laudes
quam mens humana sufficit depromere. Dicunt
scilicet ipsum esse in aure melodie armonicum
in ore mel dulcissimum et in corde celeste iubi
lum. Unde in capitulis huius nominis explicat vari
que et in merito ipsius nominis si lineam eius qui
cumque invocaverit Jhesum in ipso saluabitur. ad quod pertinet
adduci id Johannis Joel. Omnis qui invocaverit salvabitur
nam quia recte meditatur velud quomodo Jhesu
et fecit decalogum quod in isto verbo vix nomine
per ordinem indubie est saluandus quoniam ut
obligatus fuerit nomine Jhesu bellum complere
quod cum Apostolo in Christo Jhesu per evangelium filios suos
genuit quod per eius amorem nichil dat omni seu
spiritualia sed recipiuntur et omnia inquit invocantibus hoc
nomen Dei. Et etiam aufert peccatum ibi ho
rum de suo corde firmus suscepta prudencia
fortitudine et temperancia in isto nomine indubie
est saluatus. Si vero quod detestando et blasphe
mando Jhesum est sibi contrarius in finali iudicio
obmutescet quod ipse testimonio hic
lapis fundamentalis est talibus lapis offensi
onis et petra scandali. hec doctor evangelicus
super evangelium hec ibidem. Jesu nomine sic pax
petitio dubitatur quare secta Christianorum vo
catur quare Christiani et non Jhesuale cum hoc nomen
sit tamen laudabile et Jhesu proprium. Ad primum
solucio supponendum quod nomen Jhesus sit
messie proprium et Christus ex alia proprietate domi
sit quare inquit Petrus in psalmo Nolite tangere
Christos meos nam in veteri lege tres mane
ries hominum sunt reges sacerdotes et prophete quod
erant vncti in lege autem noua omnis Christi
ani fideles sunt vncti Christus igitur omnis Christianis
vnctione huius capitis aromatici ex oleo
gratie sue vnctio sicut vox oris vocatur
Christianus et sequitur sic capitulum regere
est proprium Christi et in venerabile membris suis
sicut cavet ecclesia ne ipsos nominet Jhesu et
nos vero Actuum xi legitur quod Antiochie
per vocati sunt discipuli Christiani. hec doctor vero
super de eo dicitur in primo pre Rubanus et plures
vbi ecclesiastica littera et cetera

Ignis duplex sicut in scripturis pro zelo
Dei exponitur cum dicitur Deus igitur consumens est
et pro spiritu sancto signatur cum dicitur in igneis
linguis super Apostolos descendisse vbi
eos luce sapiencie illustravit. Et cum dicit
ut est illud in evangelio. Ignem veni mittere
in terram et quid volo nisi ut ardeat. pro
cupiditate ut Ecclesiastici xxxv. Ne succendit
ignem in omnibus spiritualibus vitiis per diem
sabbati hoc est ignem cupiditatis in cordi
bus humanis sunt et cetera aliis virtus
vetat quod attende, Multa multa

et nunc signat per inclinationem cordis adificia de quo igne dicitur. Igitur ad [illegible] consumet scilicet ignis amoris mentem elegit, ita ignis malicie mentem involuit. Sexto tribulacionem signat ut psalmista Igne nos examinasti, et alibi Consumat vos ignis ire mee. Septimo voluptatem signat et libidinis ardorem ut est illud Osee Adulterantes sunt quasi clibanus ignis ardens corda eorum Osee vii. Octavo Ignis intellectum signat in spe oris eloquium bonum ut ibi Sermo domini clipeus igneus est sperantibus in eum. mala ut Levitico de filiis Aaron obtulerunt ignem alienum domino, et ibi consumpti sunt etc. Novem proprietates et ignium genera sunt in istis. Est etiam ignis simplex dictus levissimum corporum ascendens sursum congregans homogenea, et eterogenea disgregans. homogenium est res cuius quelibet pars quantitativa est eiusdem denominationis cum suo toto, ut aqua et de eterogeneo ut de homine, nulla enim pars pene est quod igne non efficiatur alibi vero vitrum alibi argentum, alibi plumbum alibi pigmentum. alibi medicamentum fiunt igne lapides in calcem solvuntur igne figuntur ac domantur igne aurum perficitur. Ignis septem proprietates habet. septem donis spiritus sancti convenientes. Primo ascendit sursum [illegible] signat sapiencie spiritum unde Apostolus Coll. iii Que sursum sunt sapite etc. Secundo purgat metalla quod signat spiritum intellectus qui purgat hominem ab erroribus et peccatis et sic bonorum intelligens recipiet. Proverbiorum primo Audiens sapiens sapientior erit et intelligens gubernacula possidebit Proverbiorum primo. Et sic pertinet dicitur intelligere quasi intus legere et discernere verum a falso et sic ignis spiritus purificans congregat homogenea et disgregat eterogenea. Tercio ignis facit alia esse sibi similia quod signat spiritum consilii, vir bonus consiliarius assimilat sibi alios per dictum consilium suum et sicut ignis ad modum corporis piramidalis dilatatur in basi et unitur in cono sic debet homo dilatari per consilium in principio et stricte teneri in fine. vii Ecclesiastici xxxvii Ante omnem actum tuum preveniat consilium stabile. Proverbiorum et Ecclesiastici xxxii Fili sine consilio nichil facias etc. Et Ecclesiastici xxvii Memorare novissima tua et in eternum non peccabis. Per hys tribus donis loquitur Moyses Deuteronomii xxxii Gens absque consilio et sine prudencia utinam saperent per sapienciam et intelligerent per intellectum et novissima providerent per consilium. Quarta proprietas quod ignis consolidat et fortificat vasa figuli in furno et hoc signat spiritum fortitudinis qui consolidat et corroborat animum et eius sepius labores quod facit hominem in virtutibus constanter perseverare ut supra de fortitudine. Quinta proprietas est quod illuminat medium in quo est que signat spiritum sciencie que illuminat animam vii pars [illegible] tenebras illuminat. Johannis ii Qui diligit fratrem suum etc. Sexta proprietas ignis est quod calefacit faciliter [illegible] et calefacit que signat spiritum pietatis qui misericorditer calefacit ad indigentibus vii [illegible] Thymotheum pietas autem ad omnia utilis est. Septima proprietas quod ignis alta humiliat que signat timorem domini qui destruit

peccatum superbie quod exaltat hominem vii Ecclesiastici primo Timor domini expellit peccatum et Ecclesiastici xxv Timor domini super omnia se superposuit. Ignis triplex est scilicet lucidus flamens et urens et sic dicitur ignis lux in spera sua, ignis flamens in materia aerea ignis carbo in materia terrea sic amor triplex primus quo soli deo adheret, alius quo se ab amore mundi, tercius quo sibi terre conglutinatur. Primus ignis consolidat, secundus urit et purgat, tercius urit et consumit. Igitur ardentes sunt predicatores destruentes plantas ad predicandum propter amorem christi quod quasi est Ezechielis primo. Est igitur ve cordibus que decoquuntur et purificantur purificet. xxxiiii q. i. In impudi[illegible]

Incarnacio domini per totum

Verbi incarnacionem [illegible] humani generis reparacio non quia aliter salvari non potuit sed quia nullo modo aliquo fuit ita congruus christo reparator et republica ac reparari quo oste[n]deret suam potenciam sapienciam et bonitatem. Unde autem potencia quod coniunge[re] extrema distancia scilicet creatorem et creaturam magna est potencia sicut in commixtione disparium elementorum maior vero in coniunctione illorum ad spiritum creatum maxima in coniunctione [illegible] illorum ad spiritum increatum ubi est maxima distancia disparitatis. Unde vero sapiencia quod ad perfectionem tocius universi fieri voluit primum et ultimum scilicet ubi deus quod est omnium primum et humane nature que in operibus sex dierum fuit ultimum omnium creaturarum. Unde est benivolencia quod creator omnium rerum coniungere se voluit omnibus rebus creatis, et benignitas magna fuit coniungere se omnibus rebus permissa, maior quod coniunxit se bonis per graciam maxima quod coniunxit se homini et promissionibus [illegible] singularis in unitate persone. Fuit etiam iste modus convenientissimus ipsi republice quia homo per peccatum corruit in infirmitatem ignorancie et malicie per que ineptus factus est ad divina veritate cognoscenda et virtute consistenda et bonitate diligenda, et deus homo factus est per quod redderetur se homo [illegible] invisibilis cognoscibilem et diligibilem conferret similiter iste modus convenientissimus reparacioni quo deus in forma servi procuraret salutem suam [illegible] [illegible] mysterii [illegible] in se continet [illegible] scilicet formam humilitatis [illegible] complementum dilectionis et incitamentum dilectionis forma humilitatis demonstravit [illegible] dulcedinis ... colimacio in presepio pannorum involucro complementum dilectionis per mortem crucis maiorem caritatem nemo habet etc. Sexto ... descensus complicem cordi potenciam divinitatis quod de nichilo aliquid fecit [illegible] innovavit temporale perpetuum [illegible] in flori[bus] lib. viii [illegible] Incarnatus fuit solus filius et non pater vel spiritus sanctus [illegible] operati sunt [illegible] inseparabilia quod quidem operati sunt per omnia opera [illegible] simile in duabus [illegible] induentibus [illegible] de quibus potest dici quod quamvis fuerit una sola induitur [illegible] dicendum est [illegible] quamvis attribuantur patri [illegible] filium suum, quamvis attribuuntur filio ut ibi Johannis xvi Exivi a patre et veni in mundum quamvis attribuuntur spiritui sancto ut dicitur in symbolo

conceptus est de spiritu sancto sed in generatione
patris cum doctores [illegible] ut fieret gestus trinus
de triplici ierarchia scilicet divina angelica et hu
mana unde ministerio mediatoris fuit gestus
angeli mediatoris legimus gabrielis et ubi de
carne assumeretur secundum Thomam de vi [illegible]
[illegible] In nativitate Christus aliquid sibi
aliud de quibus statibus primi hominis, post statum
fuit innocentie de quo accepit immunitatem
peccati et gratie de quo accepit plenitudinem gratie, statum
culpe de quo accepit necessitatem pene
[illegible] pene de quo accepit passionem doloris
et tristicie, quintuplex de quo accepit plenam fi
tionem. Corpus Christi secundum damascenum formatum fuit ex
sanguine virginis non ex carne nec vere ma
ter sed persona et tamen materia ministre non dicere
virtute formativa sed activa materiam forme
et prius et non minus, talis materia fuit sanguis
quia ille sed plenum [illegible] et in nobis materia generationis
Ut autem dicit apostolus Rom. [illegible] factum est ex se
mine david [illegible] et originali, nec materia
virtus formativa non fuit in beata virgine ex animali
patre sed ex virtute altissimi secundum Thomam de ve
ritate [illegible] Nativitatis domine [illegible] fructus
assignat Bernardus: [illegible] de celo descendit,
gaudeant esurientes. De vinea celi botrus
erupit, gaudeant sitientes. Oleum effusum
est, gaudeant egrotantes. Lapis de monte sine
manibus precisus est, timeant negligentes. De
[illegible] utilitates nativitatis Christi. Deus factus est homo
ut homo fieret deus. Dominus factus est servus ut servus
fieret dominus. Deus de celo in terra descendit ut
homo de terra ad celos ascenderet. Deus factus
est filius hominis ut homo fieret filius dei. Immortalis
factus est mortalis ut mortales fierent immor
tales. Dives in omnibus factus est pauper ut
pauperes fierent divites, obscurata est lux
ut nos illuminaret, esurivit panis ut nos
reficeret, sitivit fons ut nos inebriaret, tristi
ficata est leticia ut nos letificaret, infirma
bat fortitudo ut nos confortaret, lassata est
via ut nos [illegible] ad celestia dirigeret. Hec
Thomas [illegible]. Item nondum est finis doc
toris [illegible] sed [illegible] sed xxxv
quod tenendum est ut fides [illegible] obviam de
[illegible] pro salute humani generis sed magis propter
[illegible] ministeriis et [illegible] propter
[illegible] domine. Et quod melius est toti univer
sitati [illegible] et utilius humano generi quod [illegible]
[illegible] humane [illegible] fidei con
formissime [illegible] innocentie, et [illegible]
quod multi angeli [illegible] in verbo eius [illegible]
[illegible] multi [illegible] ex fide [illegible] an
geli [illegible] et [illegible]
noticiam sempiternam [illegible] quod
angeli [illegible] ex [illegible]
[illegible] et sic [illegible] gaudet an
geli [illegible] et [illegible]
[illegible] delectabit [illegible]
[illegible] hec [illegible] hec
ibi plenius etc.

Indulgencia petitur a solo deo sit
[illegible] debitum [illegible] ergo [illegible]
[illegible] bonum et deus in omnibus [illegible]
sed [illegible] eius indulgentiam.

hominum [illegible] absque omni [illegible]
[illegible] de [illegible] fornicatione et homicidio
de avaricia de [illegible] et potoribus et similibus
[illegible] sunt ut [illegible] Et quod
[illegible] deus [illegible]
et debite [illegible] in indulgencia de
[illegible] et [illegible] est [illegible] que
de indulgencia non accipiens nisi [illegible] indul
[illegible] xviii [illegible] ubi [illegible]
legatus [illegible] indulgencia [illegible]
sine [illegible] esse medicina [illegible]
[illegible] nemo est [illegible] sufficiens [illegible]
de iustificatione sua [illegible] esse [illegible]
[illegible] In indulgencias [illegible] non
[illegible] assumere venales [illegible]
[illegible] non sunt a deo [illegible] Christo [illegible]
[illegible] in ista materia sepe [illegible]
[illegible] fideles sub pena [illegible]
[illegible] fideles [illegible] fidelibus [illegible]
sufficiens ad regendum ecclesiam militantem
[illegible] non legitur quod [illegible] tales indulge
ncias [illegible] et fideles [illegible] de
[illegible] de spoliacionibus [illegible] principum [illegible]
[illegible] quod [illegible] de [illegible] spoliacionem [illegible]
[illegible] Beati qui lugent, Beati qui esuriunt, Beati
misericordes, videtur multis quod [illegible] foret [illegible]
veritate fidei [illegible] in hac parte quod papa
non [illegible] tales indulgencias pro [illegible]
[illegible] pro concedendi. [illegible] corporalis
[illegible] non [illegible] enim [illegible]
[illegible] quod emptor de [illegible]
[illegible] sit [illegible] sed papa non [illegible]
aliquid quod post mortem [illegible] tale indulge
ncia [illegible] non [illegible] et tale [illegible] di
mittendi, papa [illegible] de aliquo [illegible]
de [illegible] a deo [illegible]
[illegible] non [illegible] indulgen
cie [illegible] ordinatorum [illegible]
[illegible] papa non [illegible] qualiter [illegible]
[illegible] tales indulgencias [illegible] cui
[illegible] quod [illegible] symonie [illegible]
[illegible] suspectum, non [illegible] obstat [illegible]
[illegible] quod multi pape [illegible]
[illegible] amplius indulgencias [illegible]
[illegible] indulgencias
[illegible] Item [illegible]
re vel comite regi in regno. In rege libera
te vel aliud privilegium [illegible] non [illegible]
[illegible] quod dux vel comes libertatem vel privi
legium [illegible] quod [illegible]
[illegible] sit rex [illegible]
[illegible] papa superior quam rex in regno [illegible]
[illegible] comite vel duce [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible] magnificentiam [illegible]
singulariter [illegible] privilegia [illegible] liber
tates, non [illegible] vel [illegible]
[illegible] liberti [illegible] quod iste [illegible]
[illegible] libertate vel
[illegible] auctoritate vel licencia
[illegible] voluntate [illegible]
[illegible] vere [illegible]
[illegible] sub [illegible] ubi est
[illegible] amplior pro [illegible] indul
gencia [illegible] subditos [illegible] bul
la papalis [illegible] ut [illegible] pa
pam [illegible]

Aug. [illegible] de civitate dei [illegible]
et que ista peccata que ita impediunt [illegible]
ad regnum dei ut [illegible]
impetrant indulgencias [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non potui [illegible]

dictum malefici[?]

esse ad instantiam regis francie duo milia
annorum concessisse ab illis ipsum dixit me
confectum et decepisse dicit. Et sic probabiliter in an
dicto multis missis fidelis posset in quibus
loco fidelium sexaginta milia annorum acquirere vno
die de indulgentia, que igitur necessitas
dare vnum denarium pro pena et minus fidelibus
indulgentiam tales non ponderantium maiorem
pro salute anime possent tantum suo proprio discre
tionarie primo deinde abscedere pro lucris conquesti
[illegible] tantam vel maiorem indul
gentiam habent per orationem dominicam confessionis
ipsam devotam in tanta caritate vel humili
tate indulgentias percipiendo sunt. Item
cum tales fictas et incredibiles indulge
ntias dat fidelibus presumit multiplicare ra
tiones vinaces dicunt consentit et stetit in stantiam
dicit legem [illegible] per talia sophistica antixpi lex
dei contempnitur stulti dominus in spe vana pro
et undique vicarii false illuduntur, et eadem
consideratio de mirabilia venie hominum di
scipulorum antixpi qui illuduntur ipso iam dicto
in hac parte magis sunt pape cardinales episcopi
et inquisitiones prelati vsque ad discipulos predi
cantes et fere omnes in [illegible] de aliis vendito
ribus [illegible] sunt [illegible] amentia
[illegible] omnes cum [illegible] ex hac
stultitia quod volunt emere vel acquirere principa
[illegible] sibi ipsis et non sunt sic stulti
quod audent dicere ipsos esse summe plenos
talibus indulgentiis sine meritis. Ideo [illegible]
[illegible] incipit a seipsa et multis [illegible]
ut non est sophistica qua illuduntur pro
hac vice [illegible] vita et [illegible]
dat de participatione meriti quod deus donavit
sibi sicut placet et omnis argumentatio antixpi
non sunt [illegible]. Deus [illegible] antixpi
dixit petro: quodcumque ligaveris super terram
erit ligatum et in celis etc. [illegible] petri vi
carius ideo propter [illegible] quod de ipso verificetur
hoc fidele. Admittitur igitur fidelis hoc assumpto
[illegible] et supponat [illegible] assumptum et
licet de facto evidens sit ipsum non esse petri
vicarium [illegible] petrus non [illegible] fuit hac presumptio
blasphemia et temeraria attemptatio primo sup
ponere quod petrus vel angelus de celo attemp
taret sic solvere vel ligare non potest sic facere
nisi [illegible] confirmaverit capiti ecclesie trium
phantis. Et ideo ista consonantia et contra il
lusiones [illegible] fideli proprio istud [illegible]
diabolicum [illegible] doctor [illegible]
[illegible] quod [illegible] ait vii. Item de
indulgentiis et remissionibus que fiunt per episcopos
et superiores dicit quidam quod [illegible] fa
ciunt tales relaxationes in certa die talis
fuit consideratio eorum, quod [illegible] indul
gentias quod ipsi obligant se et ecclesiam ad sup
plendum tantam partem pene pro benefactoribus [illegible]
quantam eis relaxabant et est [illegible]
tale: Nos relaxamus vobis x dies de penitentia
vobis iniuncta et obligamus nos et ecclesiam [illegible]
[illegible] pro [illegible] et hec potest [illegible]
[illegible] vel quod potest pro [illegible]
et [illegible] et orationes [illegible]
[illegible] disciplina

[illegible] suo et hec ei potest [illegible]
voti [illegible] pro [illegible]

Iudicare tamen actor quod reo dando est
audire ne aliquid preter agatur vel per
surreptionem iii q. ix Iudicantem iudica
rum [illegible] ad testem vel instrumentum pro
ductionem si in eadem provincia agatur [illegible]
si vero ex alia vicina sex, si transmarina
[illegible] indulgentie [illegible] iudicare.

Infamia est duplex scilicet
iuris et facti. Vera infamia est opi
nio [illegible] pro crimine quod commisit in
[illegible] per [illegible] multa et varia
sunt crimina que reddunt homines infames que
ponuntur vi q. v. Constituimus, ubi scribitur quod homi
cide malefici fures sacrilegi raptores adul
teri incesti venefici [illegible] criminosi, domine
leges [illegible] falsa testimonium [illegible] ad porti
[illegible] vel testimonium [illegible] et eorum filios ad ac
[illegible] infames sunt et iuste repellendi [illegible] admittendi
est vxor eorum. Nota quod [illegible] infamia
famosa. Infamia facti est [illegible]
[illegible] de crimine quod non commisit et tales
[illegible] sunt peiores quod [illegible] ref
[illegible] affligendi. [illegible] et quartum de
[illegible] infamia quia [illegible] bo
malos et [illegible] bonorum [illegible]
[illegible] et [illegible] nascuntur. Tamen [illegible] plus
et hic [illegible] infamia
[illegible] per [illegible] Infamia ex [illegible]
[illegible] non inveniunt malum quod [illegible]
[illegible] de [illegible] q. iii. [illegible]
Infamia sunt nobis testis in celo et testis in [illegible]
[illegible] stulti loqui quod volunt [illegible]
[illegible] leges canonum sunt infames [illegible]
[illegible] infames [illegible] leges

Infernus homo [illegible] Supernum
[illegible] est [illegible] et [illegible]
domus est, similiter autem [illegible]
et [illegible] qui [illegible] celestem
domum edificaverit [illegible] infernus [illegible]
ut super terram habitantes [illegible] in inferno autem
[illegible] in celo victores ut nos in medio con
stituti non [illegible] ad eos descendere
in inferno sed ad eos ascendere qui sunt in celo
et [illegible] nescientes quid debeas fugere
[illegible] quid debes sequi [illegible] debet in [illegible]
[illegible] modicum [illegible] lumine et tenebris ha
bitati. nocte de inferno lumine de celo, nox
[illegible] de tenebris infernorum et lux ubi
[illegible] de splendore celesti [illegible]
[illegible] Infernus [illegible] nomine [illegible]
[illegible] pro loco pene [illegible] modo [illegible]
demones [illegible] infernum [illegible] portant [illegible]
[illegible] pro loco pene [illegible]
est infernus dampnatorum in quo est pena
sensus et dampni ac tenebre interiores
et exteriores et absentia gratie et iste [illegible]

hec luctu Sup hunc locu ut d' e locus p
gatoriis i quo e pena dapni z sensus et
st ibi tenebre exteriores z no interiores et
grauius hent / sup istu locu e lymbus puor
ubi e pena dapni et no sensus z ibi st te
nebre exteriores Supremus locus int h est
limbus sctorum patrum ubi fuit pena dapni
z no sensus et st ibi tenebre exteriores s no
tenebre pnacionis gre Ad hunc xpus desce
dit z sctos liberauit ne sit infern memor-
dit / qz pte abstulit z pte reliqt morte
tua qo ad electos penitus destruxit O mors
ero mors tua ec hic locus sinus Abrahe
dicebatur nunc aut celu empireu qz ibi est
ia Abraham h Thom de verit the li iiij
ca xxxj In inferno z si erit stimulus per
tudinis nulla erit ibi correctio voluntatis
a quibus ita culpabitur iniquitas sua ut nulla
tenus possit ab illo diligi ul desiderari iusticia
h Aug de fide ad petr ... melius e dubi
tare de occultis q litigare de incertis Illa
quippe diuitem in ardore pena z illu paup
pem i refrigerio gaudentem esse intelligendos
non dubito s quo intelligi sit illa flamma
inferni / ille sinus Abrahe illa diuitis lingua
ille digitus pauperis illa sitis tormenti
illa stilla refrigerii vix forte a mansue
te querentibus a contenciose aut contendentibus
nuqua inuenitur h Aug de Genesi li
viij Nec eu nos fatigare dz utru corp
pulcritudo quorum e eterna z sempiterna dap
nacio h Aug ... Ita dimitt ille qui
apud inferos torquebatur fuit cura de vi
uis quamuis quid agerent omnino nesciret q
admodum e nos de mortuis quamuis quid
agunt / utique nescimus h Aug de cura age
da p mortuis Duo modo culpe pena di
stinguitur z sm modum cuius unicuique dap
natus inferni igne cruciabitur h Greg li
x mor Ignis gehenne lucebit miseris
ad augmentu doloris ut videant vn dole
ant z no lucebit ad consolationem ne videant
vn gaudeant / ysid li pri de summo bono
In inferno st q duo penarum z vniuersior pe
inferni maior e q maxima pena mundi
h Aug deu dei li xxxij Infernus pt
vocari desperacio peccatoris h Greg li viij
mor Infernalium penarum rones sunt
multe qz pz diuina potencia i tenendo / sapi
encia i gubnando clemencia i parcendo
sic patebit eius iusticia i puniendo Dignu
e eciam ut no remaneat deordinatio peti sz
decore iustie Licet actus peti sit transitorius
tamen erit pena perpetua racione multiplici pma
ro e qz hoc peccatum i suo eterno puniatur
i eterno d' i 2a qz macula ignis infinitis
eterna e peti macula z ideo pena 3a
qz peti e cont illa qui e infinitus vn
et pena dz esse infinita no actibus s
duratione / 4a qz pr peti hoc punitur i se

bonum qd possz esse eternu Quinto qz ma
la voluntas reproborum eterna est / vellet ei
i peto st possent perpetuo delectari io per
petuo debent puniri Sexto qz dapnatus
de peto perpetuo numqz habebit veniam pnaz
ideo debet nunqz inutilibus punitionis cessi
onem Septimo qz a vita perpetua per
tantu sepat / ideo adeo ad mortem per
petua perduci meruit Octauo rones xpe
planes docemur qz empto momentanea
dum ut possidendi i perpetuu / videlicet
ad momentanea morte inducatur eterna
plaga temporalis e liuor perpetuus h Thom
de veri theo li iiij ca xxv In infernalibus
penarum diuersitas erit i dignitatibus sed di
uersitas e petorum i puniendis / vn cu in
peto sit auersio a creatore z conuersio ad bonum
commutabile z deordinata voluntas / in
dictamen rois mito pena variabitur
pt istum / vn ppt auersionem erit carentia
visionis dei / sz ppt conuersionem erit pena
sensibilis incendii ppt aut inordinatam
rois z volunt erit pena vermis qz con
sistit i afflictione mentis acerba z eterna ...
mette stbit flamma gelu vermes te
nebre fetor tremor i horror et pug
discordie z desperatio finis Flamma de
igne infernali inextinguibili Mr ix Ignis
eorum no extinguetur Mr xiiij Mittet eos
i caminum ignis Apok xx ptes eorum i stag
no ignis z sulphuris Gelu idest frigus
irremediabile Job xxiiij Ad calorem Niui
nimium transeat ab aquis niuium Ver
peretti sit i genimis noctis z mortui sit in
doloribus pessimis vermes duplices conscien
cie corrodentes vexationes z incitationes ysa
xiiij Subter te sternetur tinea z operime
tu tuu erunt vermes exteriores z interio
res i conscie ysa ult' Vermis eorum no mori
etur Mr ix Gehenne ignis e ubi vermis
eorum no moritur Tenebre palpabiles
ut Exo x / Et apoc xvi Facite eum
inutilem in tenebras exteriores Fetor
quiniq ysa xiiij Descendent ad funda
mentu laci ec Tremor ineffabilis ps l
iiij Tremor z timor venerunt super me
ec Et alibi Tremor apprehendit eos hor
ror detestabilis Job xv Ubi umbra mortis
Horror desperatio ysa ix ... Vnusquisque car
nem brachii sui vorabit Manasses eff
rym z effraym manassen Manasses
superbi obliuionis d' Effraym sterilis
peculo dimes quorum vtrque in inferno tor
quebitur Confusio z desperacio finis Jer xx
v Eterna ... status est ms dolor perpetuus
z plaga desperabilis De quibus omnibus Apok
xviij ... In poculo quo miscuit misce
te illi Quantum glorificauit se z i delicias fuit tan
tum date illi tormentum z luctum vn hu
gu li iiij de aia Si igitur aio dei te te
more no pt salte teneat z trahat tor
mentorum metus gehenne laqui mort' Ro

lores inferni igitur ureus omnis corrodens
sulphur fetens flamma tartarea et cetera
mala infinita sequuntur etc.

Infidelitas dupliciter potest accipi. Uno modo secundum
pure negationem scilicet carentia et sic sunt infi-
niti fideles. Alio modo accipitur secundum quod dicit
repugnantiam fidei et contemptum voluntatem
fidei vide supra li. a et Rom. x. … audituri
… et sic infidelitas est peccatum voluntarium
et mortale et habet tres species principales. Una
est que repugnat fidei nondum suscepte et hec
est infidelitas paganorum et gentilium qui
sine lege gentium ydola colunt. Alia est
species que repugnat fidei suscepte in figura
sed non in veritate … et talis est infidelitas
iudeorum. Tercia est que repugnat fidei in sua
manifestacione veritatis et hec est infidelitas
sarracenorum et hereticorum secundum Thomam ii a ii e
di. x. Alia est infidelitas ydolatrie Exo.
xxiii. … supplices … et cetera prout. Alia est
infidelitas incredulitatis Ioh. xx. Noli esse
incredulus sed fidelis. Alia est infidelitas ingrati-
tudinis de qua primo Thim. v. Si quis autem suorum
et maxime domesticorum etc. Vide infideles
filii, supra in filios … et exultacio etc.

Infirmitas corporalis multa
bona facit. Primo a peccatis preservat …
… sanat. Prover. xx. Livor vulneris
absterget mala. 2o … a peccatis futuris pre-
servat. Eccli. xxxi. Infirmitas gravis sob-
riam facit animam. … carnem domat
et spiritum roborat 2a Cor. xii. Cum enim infir-
mor tunc … potens sum scilicet spiritu.
… vite huius contemptum generat. Iob
x. Tedet animam meam vite mee. …
… ad deum … accelerat. Ps. multiplicate sunt
infirmitates mee etc. Sexto quod divini amoris
… signum … Thob. xii. dixit an-
gelus Thobie. Quia acceptus eras deo …
quedam postilla super isto textu …
… 2a Cor. xii. Infirmitas cor-
poris … est non odienda. Infirmitas
anime odienda non … quia infirmitas
corporis non est in nostra potestate ut non veniat
super nos et recedat a nobis. Infirmitas
anime in nostra est potestate ut et non veniat super
nos et recedat a nobis. Infirmitas autem
corporis tenet nos et tenetur a nobis. Infirmi-
tas autem anime non tenet nos sed tenetur a nobis
… illa infirmitas scilicet carnis … amanda
est, hec odienda est secundum Crisostomum xxi. …
… Paulus … est … infirmo
… ipsemet voluisset sibi … sit
infirmitate fuisset secundum Io. Crisostomum xxi. …
… infirmitates … curanda est
qui autem falsum … et quod non potest …
dimittendum est secundum Aug. de operibus monachorum.
Consideratur infirmitas propria mala non
… aliena secundum Greg. i vi moralium. Ex
… multum … posse
flagellat eos infirmitate corporis ne pe-
reant ut eis sit utilis magis … de
… ad salutem quam … incolumes
ad dampnacionem secundum Augustinum li. 2o de
anima … omni morbo tua … est

metum mortis calor corporis et admissio vo-
luptatis. Moriens non quia egrotus sed quia nimis
… non mortem sed valitudine ef-
fugies Seneca epistola lxxxi. Infirmitas
duplex est scilicet corporis et mentis. Mentis vero
duplex est: una que vicium appellatur quia
infirmitate anima a deo separatur ut est … odium
et huiusmodi. Alia infirmitas anime non est peccatum sed
pena peccati ut est oblivio ignorancia. Infirmitas
vero carnis duplex. Est enim una languor …
que carnis … sive fomes … Alia vero
que proprie infirmitas corporis appellatur que ele-
mentorum sive humorum concordia … carnem
… et tunc dissolvitur secundum xvi q. i c.
… Aug. … expressius … Infirmis
… non mittitur sed ab homine cum
ingravatur … a nobis non debet addi afflictio
flagellatur etc. xvi q. i c. … passio …
Infirmitas corporalis corrupit a peccatis in…
… di. xviii Placuit. v. q. iii. Si egrotus
… infirmitatibus
… xxiii q. i …
… imponenda sed
… xxvi q. vii Ab infirmis.

Informacio. Precepit Moyses dominus ut filii
Israel informent filios que viderunt et audi-
erunt a domino … ut diligerent … Dauid morti
… Salomonem filium suum
mandatorum … Par. xxviii. Thobias do-
cuit filium suum ab infancia timere deum et ab
… Thob. i et xiii. Mathathias
… tempore moriendi dixit … filiis
suis Nunc filii estote emulatores legis et
date animas vestras pro testamento … Abraham
… Ioseph in tempore
angustie custodivit mandatum et factus
est dominus Egipti … zelando
… Iosue
xxxi. Ios. i. Caleph … testificatus in
… hereditatem. Mulier quedam
… septem filios suos … pro lege
dei, sic alloquitur adolescentem: Fili mi mi-
serere mei etc. 2 Mach. vii.

Ingratitudo est vicium quo homo existit in-
gratus deo et homini … sunt species … de
… beneficiorum. Ysaie i. Filios enutrivi et
… signatur per ingratitudinem Amon regis
qui … dimidiam partem barbarum suorum
David qui missi erant ad consolandum re-
… signatur Absolon
… ii Reg. xv. De quibus loquitur ut Ioh. xiii
… Qui manducat meos panes etc. …
… et dilectus …
… et confortandi brachium …
… vindicte.
Vnde … omne debitum dimisit
… Aug. xxiii q. iii. … differentie
… ingratitudo … reddere mala
pro bonis … pro bo-

ficijs vij. Bn. lio de diligendo deo. Est su
perbia et delictum maximum vti datis tuis quasi innata
tis et acceptis beneficijs gloriam vsurpare be
neficij. Quam ceteris recedere a deo per peccatum vij
Augustinus de pe. di. v. c. In ho. deflecat vicium in
gratitudinis nocens qui plenus dotibus in peccatum
cadens a deo recedit. Et ingratitudo vetat dei
manumissum insurgentem xij q. ii. Ope q.
et c. Liberti, ecclesiastici et rao sequitur. Sexta
species est oblivio operum bonorum vel benefi
ciorum dei et hanc significat propheta quod propterea perue
niat phareonis oblitus fuit beneficiorum ioseph
in carcere. Gen. xl Ideo ecclesiastes xxix. Et
vir pauper et sapiens liberavit et Seneca
lio de beneficijs dicit Ingratus est qui dissimu
lat ingratior qui non reddit. Sed omnium ingra
tissimus qui beneficium non recolit sed oblitus
est eo dicit Sap. xvij. Ingrati enim spes re

Inimicitia est per raccipitur semper in
inicus dei et per inicus hominis et per primo dicitur quod
est inimicus peccator de quo dicit Ecclesiasticus xij. et a
inimicis dei auxilium dare non debemus nec
auxilium accipere ab eis licet indigeamus. Qui
autem petit auxilium ab inimicis dei dei au
xilio dei desperat utiliores sibi estimans
inicos dei quam deum. Qui autem dat auxilium
dei inimicis adiungitur deo a volente contra
inimicum suum ipsum eum defendere reputatur. Ite
Ambrosius super pro. vti inuocati. Si is quo
relinquit parentes propter nomen dei non est deo
dignus. Quomodo qui diligit dei inicos accep
tus deo esse potest ipsi eum grauiores sunt inicos quia
ex amicis inimici facti sunt. Inimicus hominis
est hic publice vel priuatim aduersus alteri
si autem publice aduersatur melior est quam ficto
vij. Ecclesiastes xxxvij et xlij. Inimicus idest
manifestus melior est quam amicus fictus et du
tinue facile cauetur. Iste dum non cog
noscitur prevalet. Est autem fictus inicus ob
nuncius quo vtilior est quam amicus tutus.
Et Augustinus de v. dom. s. xvij. Cum facturus
est inimicus ei quod ostendit tollit pecuniam
nunquam fidem ledit famam nunquam constanciam
qui hoc nocere finxerit nocet inicus eum sibi
inimicus est quo odit alterum. Sed quod non sentit
qui sibi malefecit sentit in alterum eo quod pre
ciosius viuens quo non sentit sensisti ini
micum tuum te sentiente ille inductus est tu
inimicus eius, ille potest pecuniam tuam tollere
tuam. ille perdit rem preciosam tu fictus eius
peccatum. De inico occulto loquitur Cass. sup.
pro. linguae dicens. Grauissimi inimicicie genus
est esse corde aduersus et lingwa simula
re deuotum. Vocatus licet de tribulatione
Nulla pestis efficacior ad nocendum quam
familiaris inimicus. Inimicus peccator est primo
dei vij. Augustinus de v. do. s. i. Inimicus tu es
inimicus hostis sermonis dei esto tu ipsius
et concordas cum ipso sic ut non sorris in perdi
disti sed et teipsum qui peccando vicisti de
illo dicitur Iac. iiij. Quicumque igitur voluit etc.
Duo ait vbi. Diligite inicos vestros
et ait xpus inimici hominis domestici eius

quia ceterum ait vo. Esto consenciens aduersario tuo
de triplici inimico hominis scilicet carne mundo et
dyabolo quia consuetudine. Sed Augustinus libro primo
de baptismo paruulorum. Quamuis impunitatem di
nina et inclarationem consuetudinem vetusta
te erroris preueniat obstinatum est. Sed dicunt
consuetudo per Cyprianum et di. xij. Nunc

Iniuria. Ad dominum xxiij. Ubertinus ut
despiciamus nostras iniurias illatas ab
improbis siue in dicto siue in facto magnifice
nimium sustinere dicit at iniurias contemptu
ne nescis ad auditum sufficere quia imperijs im
rijs esse quempiam putaretur laudabile est
primus at dicit dissimulacione nimis est
impius. Sed Ecclesiasticus v. O. non tantum iubet
nos deus diligere inicos nostros vt illos
diligamus quantum ut a nobismetipsis quod
multum est repellamus ideo non dicit si esu
rit inimicus sed si odis eum non amplius eum
nocuisti sed quamuis quod illi sed campus in illi
forsitan vti noceris odies eum te cum
ipsum sic dubio ledes. Si ut peperceris in
inico tuo tibi amplius pepercisti quam ei. Et
si benefecis ei tu amplius benefecisti quam illi
demum quod te innocentem iniuriat sic capi
as considerare quod a dyabolo possidetur
et agitur quod voluntate tua adimplet
preceptum eius non solum non irasceris ei sed
ad misereberis eius. Miserando autem eius tre
at affectum vis autem diligere inicum tuum
si iniuriam patis noli iniuriam punire appeti
re sed considera gloriam quam puniendo in modico
contemptum es ut dapnum tuum aspicias
si parere licet illis eum vider toti diffi
qui retribucionem non spectant futuram inde
est. Sed Ecclesiasticus xiij. Iniuriam a te
to non repellas cum possis tu est in vico quod
ille qui infert. Sed Ambrosius libro primo de officijs
xx. c. A. Mea iniuria pacienter sustinemus
impietatem contra deum facere non patimur. Sed
Ieronimus ad Riparium presbiterum. Gloriosius
est iniuriam tacendo fugere quam respondendo
superare et si sapiens conuicium dicat, iustus ta
ceat, et si insipiens iniuriam faciat iustus suf
ferat et si pauper dimiserit iustus non rubeat.
Sed Gregorius xx moralium. Quandoque a quolibet homine
passi sumus iuste eum remissionem accipi
eius cum peccator est si tanto in nobis delecta
menta fuerint clarioribus hominibus tamen
Sed Ecclesiasticus vij. Si vindicare vis sile
et suinesti deditum eum plagam. Sed Ecclesiasticus super ait.
Ipse est maioris hostis virtuosis resistere in
iniurias et odiorum sopitos tamen deinde
sustinere. Sed Tullius libro de dia. Alieno quam in
peto est ab illo ledi de quo non potest reddi
iniuriatum remedium est oblivio. Sed Seneca
in prouerbio philosophorum.

Innocentia vera est vbi integritas est cum
proximo redditus est sibi debitum. Flagellum sui
inimici. Sed Augustinus super psalmo xxxvij. Illi est
innocentes qui nec alijs non nocent nec sibi noceant
qui autem sibi nocet non est innocens. Sed Augustinus
super psalmo xc. nec. Sed primum non preueniat
in iracundia. Lesus non meminit non videt

pectus in libere delectatur non aliud cogi
tat et aliud loquitur sic et vos in tale ha
bitu innocencia et cum puritate regna
celorum non poteritis intrare Augustinus super Iohannem
xxviii. Deus tribulantes se sed puniendo
innocentes inter ipsa tormenta fruantur conscientia
bona et cum de pena metuat de more
na gloriatur Augustinus sequitur ad demetriadem Innocencia
[illegible] dignum est ut aliud
castigatur non affligatur xxiii q. v. ascena
et q. v. dignum innocentes de omnibus bene
iudicant quia fide in omnibus ee [illegible]
xxii q. iii. Innocentes per ambo [illegible] offici
innocentes pertinet non ponere mala non inferre
sed et cohibere xxiii q. v. non est per Augustinum
Exemplo petri lapsus puniendus innocenti
in placita de posteri quia tali subditus nomine
impietati dicit [illegible] per Augustinum et cum
[illegible] per ambo innocentes et rubrica [illegible]
mone [illegible] quantum zelo perdest tantum
silencio nocent Augustinus super Iohannem xliii. na lactu
[illegible] reddenda est [illegible] ibid. [illegible] et paupertate pe
[illegible] Innocencia sic deo
[illegible] estimatur et humilitas non [illegible]
[illegible] indicatur Augustinus [illegible] xxx c.

Inobediencia De inobediencia loquitur
deus ad Samuelem Non te abiecerunt
sed me ne regnem super eos primo Regum viii.
Ubi in superbia agitur et tumet pulvis
[illegible] se liberum natum putat Iob x°.
Et [illegible] vocatis me domine domine et non faci
tis que dico vobis Luce vi°. Et Qui non obe
dit verbo meo [illegible] hic nota et contra
[illegible] non est [illegible] malum non obediens
proposito cum [illegible] iubet deus sive platus quod
deo sit contraria tunc ei obediendum non est
Augustinus et xi q. iii. non est Et Si dominus iubet
ea que sunt contra fidem vel [illegible] sacras
scripturas subiaceat deus sinu [illegible] contraria
[illegible] vivere oportet magis obedire deo
quam hominibus [illegible] de uxoribus apud viros
de filiis apud patres [illegible] in illis tamen debent
esse subditi que contra dei mandatum non
sunt Augustinus super Iohannem in epistola ad Effesios et xi q. iii. Capitulo Si
[illegible] Inobediencia inique [illegible] malum
[illegible] solet [illegible] vitium [illegible] xiii
[illegible] superbus nolens obedire sacerdoti
impio qui eo tempore ministrabat domino deo tuo
et decreto iudicis moriatur [illegible] ille [illegible]
tamen rebellibus negatur [illegible] est primo [illegible]
[illegible] dicitur nomine yodan [illegible] iosephum
antiquitatum libro [illegible] missus ad iobeam
cuius brachium [illegible] dicens viro dei
[illegible] Quia non obedisti
ori domini sed comedisti panem et bibisti
aquam in loco a deo prohibito non inferetur
cadaver tuum in sepulcrum patrum tuorum
[illegible] ad abyssum occidit eum leo sed non comedit
[illegible] xiii. [illegible] maledictorum [illegible]
[illegible] Deuteronomio xxviii°. Et Si nolueris
audire vocem domini dei tui ut custodi
as et facias omnia mandata eius et cetera

[illegible] eius venient super te omnes male
dictiones iste maledictus eris in civitate et cetera
est gehenne [illegible] Romanos xiii. Et
Qui resistit potestati dei ordinacioni resistit
qui autem resistunt ipsi sibi dampnacionem acquirunt
Inobediencia est voluntas propria divine voluntati
[illegible] resistens i. divinis preceptis
nolens obedire [illegible] xv [illegible]
[illegible] repugnare et [illegible]
voluntate nolle acceptare [illegible]
ante voluntatem [illegible] et
[illegible] eo quod [illegible]
[illegible] Inobediencia de celestibus et
[illegible] in scripturis eo angelos deiecit de ce
lo homines de paradiso Saulem de regno
Abiathar de summo sacerdotio ut impleretur
[illegible] Helyas de solio sed in
[illegible] non tantum [illegible]
[illegible] singulariter [illegible] culpa
[illegible] audiemus sicut [illegible]
[illegible] Regum [illegible] per [illegible]
per [illegible] specialius [illegible]
[illegible] celibatum consentit et [illegible]
specialiter illicitum [illegible]
[illegible] voluntati et talis illicitus co
[illegible] voluntas propria [illegible]
[illegible] quod est [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] de lepra Naaman

Impaciencia [illegible] vir [illegible]
[illegible] corda ut [illegible] homines
[illegible] ait [illegible]
colligit et [illegible] et cetera inter [illegible]
et honorem ponit [illegible] Et [illegible]
qui per [illegible] sustinencia et cetera [illegible]
[illegible] ut [illegible] ad mortem
[illegible] Proverbiorum xxvi. [illegible] qui apprehendit
[illegible] et [illegible] non vitat
[illegible] Proverbiorum xix. Et [illegible] et sus
[illegible] Luce xxi°. In paciencia vestra

Inspiracio sancti spiritus solvit [illegible]
ge statuti [illegible] ille quem spiritus sanctus
[illegible] plato [illegible]
vitam [illegible] ad meliorem
[illegible] publica [illegible] lex [illegible]
[illegible] in cordibus suis et [illegible] quos
lex et qui spiritu dei aguntur lege [illegible]
[illegible] possit [illegible]
xix q. ii. Duo [illegible] ea que videntur
reprehensibilia inspiracione divina fecerunt
Augustinus de civitate dei libro [illegible] xxiii q. v. Si
non licet. Deus per occultam inspiracionem [illegible]
[illegible] Augustinus ad [illegible] et
xxiii q. v. [illegible] inspiracione
divina [illegible] dicit xxiii [illegible]
[illegible] norma
[illegible]

Instabilitas [illegible]
[illegible] locum suum [illegible]
xxvii. Et Non [illegible] te [illegible]
[illegible] et [illegible] in
loco tuo [illegible] Stultus sicut luna

mutatur Eccl. xxvii c. Et implantatum est
non radicitus habundabit malicia Eccl.
xxxiiii. Cor impii quasi mare fervens quod qui-
escere non potest Dilexit movere pedes suos et
non quievit propterea domino non placuit Iere-
mie xiiii. Quid existis in desertum videre Mat.
xi. Domine miserere filio meo quia lunaticus
est Mat. xvii. Ut non simus parvuli fluctuantes
Ephes. iiii. Vir duplex animo inconstans est in
omnibus viis suis Iac. i. Quidam enim quibus aliquo
tenebit refrenati et mentem Iude. iiii. Est
enim quod vagam mentem stabilem faciunt vi-
gilie meditacio et oracio contra assiduitas
et ingressus intencio quietem animi stabilem firmite
secundum Iohannem Cassianum. Mutare loca et de aliis
alium transire non laudo quia sunt indicio insta-
bilis animi et probacio ut animam possis continere
re per te capies fugam quia sic de inde plurimum
ire in medio continuatum proficiunt. sine desiste
oculos tuos sine aures assuescere sermonibus
vbi quotiens per cessum aliqua removeant
cupiditates occurret Seneca i epistola. Instabilis
stabile homines facit timor secundum Ieronimum a stultis Ec-
clesiastici xxvii. Stultus ut luna mutatur et in ea
quod cum petit de uno petit ad aliud ut pi-
la pellitur et de quo conquiritur dominus propheta
Ierem. ii. Precium precium rebus propterea insta-
bilis sunt a quo est impacientia omnis instabi-
lis impaciens et viii Boecius de consolacione
quis est tam felix quin dedit impaciencie
manus qui statum suum optimum mutare [illegible]
desistiis timoris timor enim reddit homines
stabiles, neminem secundum Anshelmum est cor sicut novem
et sic tamen bonum facit homines stabile magis tamen
malis facit homines instabile Mat. xxiiii. Eo
loco tempore est quod occidunt corpus
Intellectus. Quattuor assignantur differentie
vnius intellectus prima assignatur secundum dignitatem
maiorem, et sic dividitur intellectus in agentem
et possibilem. 2a sumitur secundum differenciam obiecti
et sic dividitur intellectus in speculativum et
practicum. 3a assignatur secundum differenciam dignitatis
et sic dividitur ratio in parte inferiori et supe-
riori. 4a dividitur secundum quod comparatur ad actum et sic
dividitur intellectus in actu et habitum in actu
vero ad actualiter se ad intelligibilia convertit in
habitu quando ea potest intelligere cum vult. Dili-
genter autem notandum est quod omnes dicte intellectuum
sumuntur vel secundum habitum vel secundum actum vel modum
intelligendi et illa sumuntur secundum dimissionem po-
tencie cognitive non per eam sicut prima dividitur intel-
lectus in agentem et possibilem secundum Thomam de veri-
tate libro i° capitulo xxvii. Et notandum quod philosophus quod
plura simul possimus secundum unam formam intelligere quam
simul dicit habitu per quem plura simul intelligere.
Dicit autem quod non potest esse in intellectu duplica-
tus intellectus vero ad unum solum se potest actuare
quantum ergo hoc patet quod cum quis agit duos actus
varios simul animo tempore unus erit intellectus et
alius memorie sive consuetudinis vel aliis
dicit homines et cum hoc queritur in hiis concordancias
vel mater demum unum illorum sic quere

concordancias est actus intellectus secundum aliud dicere
homines est actus memorie sicut eciam animal brutum
videt ad domum suam regimine ad quam prope
imit est actus intellectus ad intelligenciam vero
rei non requiritur presencia rei intellectualis
secundum presencia eius similitudinis immo quod res non cognoscitur
per essenciam secundum per similitudinem et inde est quod intel-
lectus apprehendit remota sicut propinqua secundum Thomam
de super xl. Intellectus speculativus et
practicus ambo in cognicione consistit secundum hoc dif-
ferunt quod intellectus speculativus cognoscit verum
in racione veri practicus autem cognoscit verum in
racione boni. Et intellectus speculativus cognoscitur
cognicio speculativa secundum practicus vero cognicio
effectiva. Et finis speculativi est verum
sed autem practici est opus. Et per speculativum intel-
ligimus per practicum vero vim qua intellectus
practicus vocatur operativus quod dicitur a propter quod est
operativus. Iste intellectus practicus dividitur in sin-
deresim et racionem de quibus alibi suis locis. Hec
de xlvi°. Item inquit de nobis audire
valuit verbum suum et intelligere voluit qui
quando sic in audiendo et legendo verum enim
est multum magis in intelligendo secundum quod preter
est fides, fidei fructus intellectus premiumque
ad vitam eternam secundum Aug. super Iohannem capitulo xxxiii
Qui male intelligit non intelligit Aug.
ibidem capitulo xxvii. Et nondum potest intel-
ligere quod audivit invocet auxilium a deo
secundum ibidem omnes. Et homines non distat a
pecore nisi per intellectum noli laudare gloriam
de viribus plurimis a bestiis vincitis de
velocitate plurimis a muscis vincitis
de pulcritudine plurimis quantum pulcro est in
pennis pavonis vnde igitur melior es ex
ymagine dei vbi ymago dei in mente in
intellectu secundum ibi capitulo xv. Intellectus
quibus ipsa mens oditur et hoc aliquando nimis
propter mentem timet intelligere ne cogatur
quod intelligit facere De talibus autem psalmus noluit
intelligere ut bene ageret intellectus
bonum omnibus facientibus eum secundum Aug. de vera
[illegible] lxxviii. Deus donat intellectum et auffer-
re donabit et affectum sicut donavit intel-
lectum secundum ibi lxxxix. Et intellectum non ad-
hibere vel non secundum eum vivere vita bestialis est
secundum Aug. super Iohannem capitulo xvii. Intellectus philosophorum
et hereticorum putantur virtutes quia intuere non
sunt idest multum cum colorent et fucunt false
verborum et versucias sillogismorum ne
falsitatis appareat secundum Bernardum super cantica sermone xl.
Intencione dei. Capitulo °
Ha visit in promissione filii et Baru
similiter secundum intencionibus variis propter quod
cum Abrahe fuit commendatus Sare fuit
reprehensus Gen. xvii° et xviii°. Hero-
des dixit magis ut cum puerum invenis-
setis sibi renunciaretis etc. secundum aliud inten-
debat Mat. ii°. Docuit nos dominus finem et
intencionem quam debemus habere in faciendo
bonum et paciendo mala dicens Beati
eritis cum maledixerint vobis etc. Mat. v°

luc. vi°. et quicumque tetigerit potius virtutem expertus est
Luc. viii. Mat. x. Omnis qui reliquerit domum et
fratres etc. Mat. xix°. Secundo docet omne iei-
unium precepit dominus non propter homines fieri ne
contingat tamen bona opera prava intentione
corrumpi. Mat. v. et vi°. Item propter quinque causas sequeba-
bantur christum: quidam ut sanarentur
ab infirmitatibus, ut leprosi mundati, Luc. xvii.
Et multitudo copiosa plebis ab omni Iudea
et Ierusalem maritima Tyri et Sydonis ut au-
dirent et sanarentur a languoribus suis, Luc.
vi°. Secundo alii sequebantur eum ut viderent
signa que faciebat, Ioh. vi°. Sequebatur eum
multitudo magna etc. Tertio quidam sequebantur eum
ut manducarent cum eo, patet de quinque milibus
in deserto pastis, Mat. xiiii. Ioh. vi°. Et de
quattuor milibus hominum ut patet Mat. xv. Quarto sequebantur
eum ut blasphemarent eum, ut Mat. xxii.
Pharisei consilium inierunt ut caperent ihesum.
Quinto sequebantur eum ut eternam salutem
reciperent, scilicet apostoli et ceteri discipuli, ut Mat. iiii° et
alibi multis locis. Vel ... signa tibi blas-
phemia dogmata fuere. Cetera autem ...
ba secuti sunt. Intentio quod Christo est commen-
dat opera. Gen. iiii°. Respexit dominus
ad Abel et munera eius, ad Cayn vero et
ad munera eius non respexit, et racio ...
displicentia prave intentionis. abhominabile est domino
... pravum ... est bona habundantissime ...
... Mat. x. Qui recipit prophetam in nomine
prophete mercedem prophete recipiet, et Mat. xix.
Qui reliquerit domum suam ut ... xxii.
omnium ... officia digna facit deo vel
indigna ut oculus corporis ... etc.
... Mat. v°. Audistis quia dictum est
antiquis non mechaberis etc. ...
agunt ... intentio indicat illos ...
... non excusat, ut patet xiiii°.
... Intentio non quid faciat homo ... quia
quo faciat et quid ibi eveniat ... impu-
tabitur ... Aug. ... Mat. vi°. Si lumen
quod in te est ... Summe vigilandum est ne bo-
nis operibus ... intentione
polluantur. Greg. in mor. Bonum ...
intentio prava et malum non ...
excusat intentio recta. Aug. de precepto. Oculus
... simplex ... bona ...
... nequam oculus ...
... mala constituitur ...
ut ... non ... ut diligat iniustitiam. Aug. ...
opus non ... sit ...
... voluptatis
... Christi ... de symbolo.

Intentio opus meritorium facit ... de pluribus ...
... Aug. intentio bona non excusat ma-
lum opus ... intentio ma-
la facit bonum opus non valere ...
... intentionis ... pluribus inspi-
cit quam actus, xv q. vi. Si sacerdotibus, xxx
q. v. Si ... intentio
... et non ...
... verba ... intentioni
et non intentio verbis, xxii q. v. Humane

... Aug. ... de trin. ... hominis ...
... bona officia
... impleri ... officia ...
... intentione male accipit ut ... de
... potius quam ...
... forte ... Aug. ...
... non ... Aug.

Invidia. Secundum ... capitale est dolor de prosperitate
... et de bono alterius vel ... ex qua na-
scitur ... gaudium et letitia de malo alterius
vel defectu. Invidia ... est aliud quam tristitia
de ... alterius vel honore ut dicit
... magis ... et ...
detestabile ... christianis ... caritate ...
... Invidia ... superbia ...
... filia primogenita ...
angeli sequens vestigia ... apostolus ...
scriptum est Sap. ii°. Invidia diaboli mors intravit
in orbem terrarum. imitantur eum qui sunt ex parte
... Aug. ... de virginitate ...
patet invidia ... pessimum ... maiores ...
vel pares nobis aliquo putamus ... superiores
... superbia ... fortissimus
... Aug. ... Gen. ... Invidia
... excellentiam ... superioribus ... mundet
... pares ... Apostolus ... dicebat ...
... Invidia ... omnes
in ... et ... Invidia illos ...
felicitate ... invidet
... Cayn ad ...
... plantum sibi fratrem infirmum.
ad ... Esau
... primogenituram
... Ioseph ...
... fratres sui ...
... maior eis fiet ...
... Michol ... Gen. xxx. ...
... Saul ...
... fratrem suum ... Ioh.
... Iohannis baptiste ...
... baptismum suum receperunt ...
... emula ...
... invidia ...
... cum ...
... Invidia ... peccata
... existentia ... venialia vel
... invidia ...
... de bono alicuius sive letitia de malo
... Thomas ... xxxiiii. ...
... dolet de bono alterius ...
... vel ...
... invidia ... non

procedit ex livoris malicia et potest esse sine peccato [illegible] gregorius xxxiii moralium ubi dicit. Evenire plerumque potest ut non amissa caritate inimici nos ruina letificet et rursum eius gloria sine invidie culpa contristet cum et ruente eo quosdam bene erigi credimus et proficiente illo plerosque iniuste opprimi formidamus. Alio modo potest quis contristari de bono non ex eo quod ipse habet bonum sed ex eo quod nobis deest bonum quod ipse habet et hoc proprie dicitur zelus ut dicit philosophus in ii° rethorice. Et si iste zelus sit circa bona honesta laudabilis est secundum illud apostoli prima ad corinthios xiiii. Emulamini spiritualia. Si autem sit de bonis temporalibus potest esse cum peccato vel sine [illegible] ordinatum affectum zelo. Tertio contristatur aliquis de bono alterius in quantum ille cui accidit bonum est illo bono indignus que quidem tristicia non potest oriri ex bonis honestis ex quibus aliquis iustus efficitur sed sicut philosophus dicit in ii° rethorice est de divitiis et talibus que possunt provenire dignis et indignis. Que quidem secundum eum [illegible] comparatione ad bona facta que eis contingunt bonis que tristicia prohibetur in scriptura sicut ps. Noli emulari in malignantibus etc. Quarto contristatur aliquis de bonis alterius in quantum alter excedit ipsum in bonis et hoc proprie dicitur invidia ut dicit philosophus in ii° rethorice. Que dolet de eo de quo congaudendum est. Et hoc est proprie peccatum possessorem sui de bono alieno [illegible] gerit livorem [illegible] dicitur. Nil aliud nisi se valet an[illegible] dens ethna cremare. Sic se non alios invidus igne cremat. Est igitur proprie invidia afflictio ac de bonis proximi ex qua nascitur exultatio, letitia de malo proximi et detractio, odium, dissensio, scandalum et susurratio. Invidia multa committit mala primo ille cui inest torquetur bona proximi videndo ut oculus debilis solem aspiciens.

Ecclesiastici xiiii°. Nequam est oculus lividi et avertens faciem. Gregorius super illud Job v°. Parvulum occidit invidia quia de bono proximi affligitur quasi de radiis solis excecatur. Secundo malediciter proprie bona abscondendo ut lupus qui pelle lupi vivam [illegible] ex qua lignis lapides pretiosos [illegible] artificiose [illegible] per invidiam abscondit et pulvere [illegible] ps. xxxi°. Oculi abscondit fimetum maledicendo in proximis. Tertio mentitur tumescendo ut fetus vipere qui prius ventrem matris mordendo perforat. Invidi vipere generationes etc. Quarto mortem reddit sed etiam [illegible] committit proximi malum fingendo ut daemones qui sicut illud ps. xxxiiii laetantur cum malefecerint etc. Quinto penitus inficit absentibus detrahendo ut genus aspidis ore vapentate mortem habentes qui inflati moliuntur ps. cxl xiiii. Corrumpunt bonos mores colloquia prava. Ecclesiastici viii. Et non cui habeas certum manifestes. Idem qui ruina letatur alterius non erit impunitus prov. xvii. Neque in medias eo [illegible] videlicet ps. xxxvi. [illegible] oculus tuus nequam est. Ecclesiastici xxxi. Cum sit inter vos zelus et contentio etc. Jacobi iii°. Ubi zelus et contentio ibi inconstantia et omne opus pravum. Que autem desursum est primum pudica est pacifica et modesta. Jacobi iii°. Invidia [illegible] est diabolicum quo solus diabolus reus est [illegible] publice reus non est diabolus sed ut dampnatum adulterium commisisti furtum fecisti villam alienam impressisti sed quoniam

stanti invidisti. Sed augustinus libro primo de doctrina christiana. Tolle invidiam et tuum est quod habeo. Tolle invidiam et meum est quod habes. Sed augustinus super psalmos. Electi presbiteri in populo ad furorem invidie excitantur et boni nasterinam [illegible] invidi presumentur. Sed gregorius libro xxxiiii moralium. Item invidia tanto superbientes torquebit quanto se conspicerent alicui honore illi fieri inferiores. Sed si cui nec [illegible] bono in sua virtute laudatur malus in sua invidia cruciatur. Utique non sufficientes in pectore suo invidie stimulos ardore propter virtute in qua proprie fecit. Invidia quam pervenit [illegible] in quo invidus sibi quamque esse magis sunt alii at cum invidus glorie patet ipse vituperabilis invenitur de sua invidia ille cum laudabilis demonstratur de sua virtute. Invidus bonum non tamen facit alterius at non suum non continet sed adhuc magis emendat sed ut xxxviii dicit. Sic est cum invidie qui aliquid boni alterius addit sic dolet invidus quasi illud sit alius subductum quod ipsius est additum. Puta si viderit alium ditiorem fieri putat invidus se pauperem factum. Et si alter fuit sapientior factus ita dolet quasi ipse sit insipiens factus. Intelligitur ex verbis invidie non [illegible] scilicet inquam deficeret esse [illegible] sed [illegible] xxxvii.

Invidia est mortale sive capitale peccatum. Dicit xxxv. viii. [illegible] et de primo ... [illegible] placeret invidia. Levi fratrem suum occidit. Dicit xxxv. [illegible] de universo [illegible] per invidiam malum non est quod [illegible] fidelibus sacerdotibus [illegible] [illegible] per [illegible] per augustinum. Bonos ex levi suspicione accusare [illegible] non caret sed invidie stimulis exagitatur [illegible] [illegible] consuetudine quoque antiquitate fratribus revelatur sequitur possunt invidiam [illegible] viii. [illegible] per augustinum. Quedam crudeliter per suum contrarium [illegible] per [illegible] excitatur inferioribus se [illegible] de pe dicit tercio [illegible] invidia quoniam cadit mater filios apostolos propter filios zebedei. Sed in epistola xxxv propter invidiam generata mater augustini et [illegible] quando [illegible] quando augustinus sic [illegible] libro viii. Sed [illegible] epistola viii.

Ira vitium potentie irascibilis et motus quidam animi vel passio appetitus sensitivi a qua vitium irascibilis denominatur. Quod absolute considerata nec importat rationi. Iterum nec demeriti nec laudis aut vituperii causa sit ipsa passio nullius. Si tamen est vitium potentie irascibilis dicitur ubi ordinate rationis. Et tunc vitium capitale sit et implicat animi immoderatam turbationem quae quanto plus crescit tanto rationis virtute pacis et animi tota deperit duplicibus punctis [illegible] nascentes et nascitur ex tumido superbia propter suam quantitate et ex tenerate invidia ipsius pacientia peccatis sequuntur filie cui [illegible] impetuosis motibus vel [illegible] facibus inflammatum [illegible] et dicit [illegible] [illegible] rubida immoderata turbatione [illegible] quoniam impetuose accepit vindicatam malis

ul sabe lede que psequit^r alio vl^{t}i sted^{i}
19 ut illud qd mandit^r a deo leuit^r xix^o no
queras vlcom^{m} de pxio tuo et c. et i eb^{r}o
x^{o} vo. Vid q^{d} iniustit^r frn suo et c. vbi glo
q^{r} p illa tn qbi tangitur indi^{m} gsilii
et gehenne diuise. 8. mansiones i ctia diu
misione p nno dc pctm sumglat^{r} exprimit^{r}
p p^{m} ei intell^{r} pctm in corde conceptu
p vyat pctm cordis grecioe ostensu
p 3^{m} vo pctm gncluse ebriettu. Ex q^{d}
h tn pnt esse mortalia si i corde pma
neat tn confessi arbitrij et ano vindicti
de memorie ig^{r} corem di et no mi^{s}tate
pximo nro scptia^{m}. Eccli xxviij^o qr de
hijs omnib^{s} suat ipe d^{s} d vindictam
clamat p pp^{h}am deutr^o xxxij^o mea
e vltio et ego r^{t}ibua eis in tpe. Pgnde
pctm et q^{d} violetu qd no solu^{m} velud sr
pbra aufer ni deu et velut tetn i vidia
aufer ni pxim^{m} s^{t} ex amacipo aufer me
rit^{m} du p^{t}bato aio et c^{r}ritate indico
na tetn deviat ab ordine rom^{s} no
illud bachois impedit ut tumida ec
Ira fm Crisost^{m} ope imp^{f}cto omel^{a} xj al
qd iniustit^r nccomalit^r et continue gr si
ira gt pctm no fuit ut docta psitit
ut indicia sua ut tinna q^{p}pestit^r In
sta ig^{r} ira mat^r e dispti nc. Vn no solu^{m}
no peccat qui cu cn iniuste iniustit^r s^{t} me
re^{t} qr iust iratu^{r} fuit peat. qr parua
irronal vicia ferint negligentia nutt
et no solu^{m} malos s^{t} et bonos inuitt ad
malu. Requit^r ig^{r} spus magni gsilij
ad debite irasted. ad qd requit^r zelus
legis dl moderatu correpto pximi et
impnisioi fuit irasted. et sic s^{t} Augu
no de ciuit de di. Deus s^{t} s^{t}a^{m} scptura^{m}
irasci^{r} ut turbella pcyssioe tbat^{r} h^{t}
q^{r} vindicte vispuit affctus sed no ve^{r}
sptur^{r} h^{t} vbs ut tremeat supbos exci
tet negligetes exteat querentes ralli
tuat igruuetes vn scb^{r} cmpse m^{a} tug
due et Gen xv fornicat^{m} e pplus i^{s}l^{r} i
filiab^{s} moab nu^{r} xxv. sa^{t}y e dis filijs
is^{l} p^{t} achor et Josue vij^o Iratus dns
cu^{m} dauid qr ppl^{m} numerauit et 2° Reg
xxiij. pal xxj. Et multa e timend^{r} ira e
i iudicio vlt^{o} qd reges tre pncipes et
tbuni diuites fortes fug et liber absco
det se i spelucis et petris montiu et dicent
montib^{s} et petris cadite sup nos et abscodi
te a facie sedet^{s} et c. apoc vj^o. Ira q^{d}
e bois boi et licita fed moys^{t} qui comit
a phcaone nolete eu audire Exo xj
x^{o} Et itm moys^{t} cu^{m} ppi^{m} isrl^{t} suatie ad
na vsqz mane gr p^{r}cepta dni Exo xvj
Et itm moys^{t} uidens vitulu andi
p^{r} q mitj tabulas fregit Exo xxxij^o
Jonathas iratus surrexit a mesa p^{r}s
p^{t} dauid illo die no comedens pa^{s} Reg
xx^o Audiens neemyas clamore p^{r}i
p^{r} iratus et c. nee. v^{to} Ira de suloh
duor audistis qr de iram e antiquis no
occides et c. Sup q^{d} augu^{s} in s^{t} mote
iudicio no tam^{m} sed co^{s}lio im tn
fmone gtumelie gehenne ignis

iracupa^{r}. Et Crisos^{t} sup Ca^{a}. Qui iniustit^r fri suo
sic tn reus erit iudicio. ig^{r} q^{d} cu^{m} tn no erit
reus nisi iudicia q^{d} tu ampli e no corrupcio
s^{t} iudicium. Qui a^{t} dixit fri suo Racha sic tn
reus erit gsilio q^{d} ut sic unu^{m} ex consilio q^{d} ad
occisi^{m} xpm fuerunt. Qui q^{d} aut dixit fatue
i qua intelligeb^{r} e vitiosi sic tn i. q^{d}latory fuit
sic tn q^{r} racha sic tn dixit q^{r} fatue sic tn
dixit si at cede no ampli no e pctm quia
vnusquisque tn tn fatue dice^{t} no e pctm nam
et vbum malu q^{d}s e aliq^{d} castigantes et
ap^{t} sapiente diunt e qr flagellu h^{t}
Et Greg^{r} d^{t} q^{r} iudiciu e corrupt^{o} distri
ctio. gsiliu sine diffinicio. gehenne ignis
sine executio. Co^{r}tor thos de vl^{t} the lo
3° ano xviij^o Et sup isto p^{r}ncto textu sz ire
racha et fatue tn sunt peiis ex doctor
Aur^{m} sr vere nialis. Optz ista tn ggsiste
ordinate vere ad iudicium ut geniculi a
plu^{m} iudicium si dapnet vel 2° tn h^{t} suffre co
iudiciu ut dapnat^{m} accipiat ad gehe
na. no pt at optz dm q^{r} nemi occulta
stite hac ira precipit i vba deri^{s}oria vel
alia^{r} incd^{r}ficatua tm sr ratj sobustu
p petus dapnabit. Est aut Racha s^{t} ss
de intiecco derident^{s} s^{t} albes^{r} nomen
vncat qd ima^{r} dimiso e i xon sic i vba
primopsi i vba scti dalopsi i vba ing^{r}d
fer et i vba i^{s}tructuo sr. s^{t} tco oz carne sr
misse ne dicas fatue. qd vi^{r} intelligi
anathemati p dicere vitiosi de qua no
satisfacat deo et pximo h^{c} inuenit h^{t}
vbi d tho sup lu^{c} i^{a} d Eccli lxxxix
lui 2°. Ite mala nitat^{r} sr hospiciu^{m}
spus scti tbat. Gg. Du ut amy pl.
spu scti hospiciu tbat. ut sd^{s} i pace fac
tus e locus dei sic in discordia locus dyab^{li}
demit ig^{r} i sctiuo tni tales fuerit se
iudice s^{t} dm volunt ee turbine Vn aug
gt et malis i cordib^{s} suis. Dne vindicta
me de inico meo malo fendi et dns
Dne vim paruam nolle mali esse a bo
Stultu se demostit q^{r} p cor suu mittit gla
dm ut ledat inimicu^{m} nisi Sed et dns
iudicabit no pcstere pximu s^{t} vestiente no
iniue pximu s^{t} Tho de ve the. v^{o} d Ira
tudia que tn tn est no e iracudia sed
iudiciu. Iracudia e ppe dr cmotio pas
sionis q^{d} ig^{r} tn tn iniustit^r ut illud tn no
ex passioe e s^{t} ex animi vo iudicare dr
no irasci. puto et no de ncandu^{r} carnis
loqtr^{r} xps sed de spu ut ad carne loq^{r}
s^{t} ad aug^{s} sta et dns si incabitat au
in tuo et no obaudiet ei ut q^{d} c pos
sibile ut ano no gtbes qr stupia carn^{s}
anima e in deu legi et dei no c sbiet
ta ut pt ee dicte. Job. hoc natus de mu
liere plenus iracundia. qd ig^{r} ho irasci^{r}
anima e anima tn eius no e iratus

ptrcu

igitur multi sunt qui tamquam iusti contra alios
non irascuntur. i. qui vident et patiuntur et tacite
vel occulte cogitant malum et ideo querunt oportunitatem
tacite nocendi proximo mediante i. diabolo
ad eorum depravandum culpabiliter imitatores de
quibus luce dicitur ut de M. irascatur fratri suo reus erit
Ex omni xxi C. homines ab hominibus offensi
dolentes et flevunt, sed licet filii peccaverint in
deum non puniat tamen. deus autem ab homine offensus
non irascatur quia deus ipse constitutus ab homine est
contemptus. sed quia ipse offenditur deus per delictum
suum sua vere igitur non irascatur deus de peccati
iniuria sed dolet de perditione humani sed igitur et
si igitur ut non sua iniuria videtur sed ut peccatum
te corrigatur ad salutem dicitur Ps. Si dereliquerint
filii eius legem meam visitabo in virga
iniquitates eorum misericordiam autem meam non dispergam
ab eis sed C. xxiii q. v. Ira fugienda
est propter tria primo quia de supplicio ... inmutat
libertatem ... spiritus sancti ... secundo quia diabolo
placet qui oculos dextros ... ... corrumpit
et eadem excecat. unde Prov. Vos autem
ad filios Israel in hoc feriam vobis scilicet
... per non ... ut quod ordine
agendum sit omnino nesciatur. 3o quia multum ma-
la facit homini unde mala ab eo infert Prov. xx
vi. Iracundus homo possessiones minuit
Eccl. xxviii. Obiurgatio et iniuria annullabunt
substantiam. et omnia mala introducit. Gregorius
Vir iracundus provocat rixas. sed inquit omnium
vitiorum ianua est iracundia unde stultum in-
terficit iracundia Iob v. Et Eccl. per te antequam
in furore tuo Iob xviii. Ira et furor exe-
crabilia sunt Eccl. xxvii. C. Iustinum et noli
te pacare. Eccl. Eclesiastici oriatur super iracundiam tuam
Eccl. ... ... sanctus tardus ad loquendum
et tardus ad iram. ira enim viri iustitiam dei non
operatur Iac. i. Et dicitur ubi est culpa ibi
iusti debent. non potest fieri ut non reatus
digne moveant. alioquin non utique sed lenitudo
et remissio inducit. sed ambo dei officii Lucam
non uno per ira sapientia perdit. ut quod non in
ordine agendum sit nescitur sed Gregorius li. v. mo-
ralium. non tamen iusti si nulla sunt nolle
emendare ubi peccatum est plus non iusti conde-
scendit sit peccatum peccato addere est sed Aug. Item
Si non potest iram vitare tempera si non potes
furorem tamen cohibe tene pleniter pacem
et tacendo vincitur. sed Isidorus li. soliloquiorum
Non dolere quia peccavit magis indignum autem
iusti sunt deum quia illud ipsum quod ante
perierat sed C. omnes xiii. sed est nota ire
ut dilata languescat et peccat. prelati vero
magis ac magis conflagret. Beda super parabolam
Nichil more maturi et ... et in unum dicit
alium quoque iusto alterum irascitur. Gregorius li. de
in et ... bene et mala non hymnum
dicitur lxxvi. Iudei est tranquillitatem in-
ter ... constituto Deipe dicitur Timeo
Demones appellant. Ira et furor dicitur xx
xviii q. v. non sunt per sanctum scilicet. propter ma-
liciam hominum omnia deus indigne fluit et pe-
nitens ... xxvi q. i. Ventum de
clamat Malachi. Et non potente una dei
super incultos venit. xxvi q. vii. Et an

dicitur per Cyprianum. Ab ira propter quam multi
sunt filii ire non liberatur quia ... fides
de qua dicitur Hieronimus ad Petrum
diaconum sine honore si longo tempore tenetur
et mortale peccatum di. xxv. Item. Et Aug. dicit
dictum propter iniurie prohibent Apostolus dicit
Non vos defendentes sed date locum ire. xx
iii q. i. Et post xi q. iii. et ... Ubi quod calore
iracundie fit vel dicitur non est imputandum quia
non asserit iracundia vel perseverantia ... xv q. i.
sed ... cogitato ... ipso ... laudare
et ut mel agit prius quia mens continua per
iram ad tranquillitatem redeat xi q. iii sed
la per Greg. v. q. i. platum in fine. Item alii
enim remedia sunt tria prima est mollis responsio
Prov. xv. Responsio mollis frangit iram et cetera iii
est silentium. unde ... deficientibus lignis igitur
extinguitur sic cessat ubi ...
ira. Et vii. Non litigetis cum homine
linguato et non struas ligna in igne eius
iii est ... patientiam
tollit. Prov. tertio. Prov. xv. Et cum male
dicit non maledixit sed propter remedium sunt
tria prima est humilis taciturnitas Prov. xxv.
... in ... sed glosa. ne ire
... prelati magis ... stultum
... posui ori meo custodiam et
iii ... ordinatione unde ipse
... attingit absque dei voluntate
non veniunt. iii est ... desse-
rit ... defectus inutiles
portit ... Prov. xix. Ideo indigens in
... Et notandum quod reddere malum pro ma-
lo ... est sed fecit Ioab ...
Abner pro morte Azahel fratris sui ii Reg.
xviii. Et reddere malum pro bono magis pu-
nitur est sed fecit Iudas tradens dominum Matth.
xxvi. reddere vero bonum pro malo perfectum
est sed Stephanus orat pro inimicis. Et reddere
bonum pro bono equitas est sed fecit Assuerus
rex honorando Mardocheum qui ...
regem de insidiis Hester vi.

Irregularitas nomen accepit a regula
qua statuit Apostolus formandam circa or-
dinandos quorum defectus ... irregulare
i. contra regulam di. xl viii. Et di. xx
viii. ... ... irregularitas multipliciter
di. xxxiii ... et di. xxxiii ...
per Aug. et ... ... di. li. Et di. Ir-
regularitas ... contrahendo cum corrup-
ta di. xxxiv ... sed li. ...
di. xxxiii. Et ... sed bigamus
et simoniacus di. xxxiii ... sed hec
di. li. et illegitime nati di. lvi. presbiterorum
plura ... ordo ... religiosi
... sunt ... ...
... Apostolus ... per ... officii ...
... di. xv ... xvi q. i. Adaps
... per ... ...
... ... xxiii q. iii. ...
igitur per Aug. vii q. i. ...
propter ... ...
... ... agitabitur xxiii q. i. Non
... per ambo ...
... ... corpus ... q. i. ...
... per ... vii q. i. ...

de q di ya Quod iudas p augm Judas a
vera extlusi no fuiss sicut quaq aug posu
lass de pe di m [illegible] insulabi Judas i
fructuose penituit q laqo se suspendit
de pe di ms juet h zeno insulabi Ju
das plus peccavit desperando q xpm vendendo
xxiij q v di no liq p aug z ca sequi
no ibi de serpis [illegible] symoniaci
Jude capaunt pa qq. edz p q[illegible] Clerici
subtractores rer pairs sc jude [illegible]
xvj q iij di forte xxiij q iij dz ige
p aug Vbi quod pcius mt omes
adherentes ingro mt xvj lotuli eig cu
missi sc[illegible] pauperu distributi in
[illegible] tuto bursico sz honori tuto accept
pecunia perdidit insticz. tradidit verum mor
tuus. que ut disciplis serviret ut mutis
pseautus est tom hic mali Jude simul
lo eius bis vsq e dus. tradiss pauli ut
redimeret nos igr multu mde i boni
gulsu est h augus i jobe omel xxviij
Duodecim disciplos elegit dus sz i h eno
ipm Juda p xpm homis dicei designabat
h successore euis [illegible] Juda eni
recedente successit Mathias z duodenaiy
mansit mus h aug ibidem om br Judas
dixit Quare vnguentu hic ut vnde t mis
bonu odor te occidit Judas iste no
tur perus e qui correctu a iudeis dom
tradidit nec pditu respiceba dominu no
tendes h corpe h ibi ca br i m Judas
electus fuit ad illud ad qd necessarius
h no ad btitudine h i dou h sic veniet
tpus veniet finis seculi z credet tot
isti qui tuo eis h aug de v di fxol
Item hic p hystorie ecciastice dn xv
xvj xxiij mmat pstm Eusebius de [illegible]
Abgaru regis gent vlt Cufrtem missa ad
ihm usqz usqz ad ihm p adnima corre
p sanitate ipmus regis tuc Jesus inuicti rescripsit
di qui sz ihus pmisit illi sanitatem
p ascensionem eius in sua eplci eich re
spim qd completu e p ascensionem x
p Taden vz Juda fratrem Jacobi minor
z filiu Alphei z marie Cleophe vnu
ex lxx duobz dispcl ca jud Abgarus
p sanitate accepta obtulit pecunia qui
respondit renuens si non dimisimus quo
accipiemus aliena h patet z i antholia
sup ista v lib Judas n

Item obedientes no sut a xpiano no
lestandi xxij q viij Sepius Sacre
giu faciunt qui iudeis publica offia
committunt di liuij nulla Et fide
les no debent cu iudeis manducare nec
sitare nec medicinas ab eis recipe nec
consiliu requirere in infirmitate sub pena ex
comunicationis xxviij q j. Nullus z sequentia cao
Et iudei no sut p vim ad fidem compelle
di di liuij dum Sicut p [illegible] z c de
iudeis Judei q difficile ad domini
fide veniunt cu multa deliberatione et
cu mecam iustictione sunt ad baptism suscipi
endi de q. di iiij Judei z viij q j. Ja
Sepe ut dic dura ne alia solepnio

modi debeat baptisari de q dum na ne qd
absit p q[illegible] Et si videns ut purgaretur seruus
fieri voluit dominu a servitute liberat di liiij
servitutem p q[illegible]

Judices no sunt h penitem sunt h
etiam in forma xpus iudicabit qui
iurisdictione ordinaria iudicabit ut
dd cu tota trinitate h in persone dele
sit nuo iudicandi p modi e plene aucto
ritate qo iudicabit cu trinitate z e sub
assessione digitus quo iudicabit apli z
viri psiti q cu iudice eminentiq residebit
tusq vndecim secretas consuetudine regni de
quibz totaliter secedis z implendo ita iu
bitus qo iudicabit omes sti zeo sti
angeli [illegible] iudicabit e culpa
ly iudicando xpe h aitu actu oppositus vni
sz active z alia similiter passive p maior
xp viat ad iudicandi p po adueni
met ad iudicandi active passive i z ve
nature veit i forma usq h est p a ad
velit i forma glose hunc e q i iudic
bom videbit iusti tu in ut dicit
Item a malu nullo mod i fir
mei diuina potest xpus vide z hic dupli
vidente q m sz gri no sufficit ad de
visionem zo dt deuitu dilectiones que
e i visione diuinitatis q vide dm viri
ob pdicta pz q xpus apparebit blandus
iustis sed et q a terribilis iniustis qd psi
gnatu e in Apocalipsi mi in die ex
ultate ut timeant et no diuinitate no
gaudeant licet nag utruq x natura
mostrabit et insignia passionis ut tene
[illegible] in cruce [illegible] sup i loco cru
quia dilexerunt z mittit tuo xpus iudiciu
ex dabit tuc q nescit mitti singularia
in qua dilexerunt thesaurus suipse et
sie absconditi tu q no est reus de ali
peccatis no diuenit z dolus i ore eius ec
h duo precipue decet iudicare h Thom
de ve the. li vij c xvj Item iudicio
xpi finis est q. ordines quidam
iudicabunt z saluabuntur ut quorum multa
sd illos q habuerunt fide sz opibz bonis
quidam iudicabunt z saluabuntur ut qui
multa bona p mixta sic aliquibz malis
venialibz quidam vo iudicabunt tm ut
qui multa mala cum impermixta sit
bonis ut illi q tenuerunt fidem fide
quidam vo no iudicabuntur h iudicabunt
et saluabuntur ut q multa bona no per
mixta sic mali sicut pfectores pauperum
xpi de quibz est xix vos qui secuti
estis me et De quibz iudicaret p dicit

ordinibus non quod omnes xpiani iudicabunt
iudicio retribucionis sed non iudicio discrepcionis
Infideles vero qui non fuerunt cives civitatis dei
tamquam hostes sine ulla mutorum discussione
condempnati peribunt. Isti autem non iudicabunt
ut merita eorum de novo discuciantur an bona
vel mala sint sed bonorum preeminencia eis
manifestentur et ut tam malis iusta appa
reat sua dampnacio etc. In iudicio extre
mo due sunt sentencie una pro bonis alia contra
malos. Prima pro bonis continet vij clausulas
prima est amabilis vocacio ibi venite 2a divina
benedictio ibi benedicti 3a prima dilectio ibi
patris mei 4a mutua retribucio i. percipite
quinta regni assignacio ibi regnum 6 preparati gle
paratum i. ordinatum paratum est 7a eternitas predes
tinatum i. ab origine mundi. Alia sentencia contra
malos continet vij clausulas prima est ignominiosa
expulsio ibi discedite 2a a deo separa
cio ibi a me 3a maledictio i. maledicti 4a
penalis acerbitatis inclusio ibi in ignem 5a
liberacionis desperatio ibi eternum 6a pene
assignate paratio ibi qui paratus est 7a dampnacionis
perpetua associacio i. dyabolo et angelis eius
Thomas de vita christi v. c. xxxvij. Item
non solum intentio hominis eciam iudicat deus
homo videt ea que patent deus autem intuetur cor
i reg xvj. Non est apud deum iniquitas et
nec est cupido munerum quibus corrumpatur
ij par xix. Zelus et furor viri non parcet
prov vj. In fine hominis denudacio operum
eius eccli xi. Revelabo ignominiam tuam
ysaie xlvij. Revelabo pudenda tua in fa
cie tua naum iij. Adveniet autem dies domini
ut fur etc. 2a petri ult. In diebus illis querent
homines mortem etc. apoc ix. Iudices
homines vane se habuerunt ut iudeus [illegible]
se iudicabat [illegible] sua etc. gen xxx
viij. Putiphar iudicabat iniuste io
seph etc. gen xxxix. Causa pro maiores
iudices maiora pro maiores deut. Diffi
nivi iudices eligendi sunt viros potentes
timentes deum exo xviij. Filii samuel
iudices israel declinaverunt etc. i reg viij
Iuste iudicavit Salomon inter illas mulieres
iij reg iij. Iniuste [illegible] de [illegible] dicente
de nobis etc. iij reg. Iniuste iudicavit
pylatus barrabam dimitti etc. act xxviij
[illegible] luc xxiij ioh xviij. Iudeis autem
paulum accusantibus [illegible] etc.
act xxiiij. Et ideo Ananias princeps
sacerdotum precepit percutere os pauli etc. act
xxiij. [illegible] In
iudicio non facies quod iniquum est in regula
in pondere in mensura statera iusta et equa
etc. levitici xix et deut xxv. Maledictus
qui pervertit iudicium advene deut xxvij
Et qui iustificat impium et condempnat iu
stum etc. prov xxvij. Ve qui iustificatis impium
pro muneribus etc. ysaie v. Ypocrita eice
primo trabem de oculo tuo etc. math vij. Qui
sine peccato est vestrum primus in illam lapidem
mittat ioh viij. Ignorancia iudicis
plerumque est calamitas innocentis augustinus

de civitate dei libro xix. Quinque sunt in quibus teme
rarium iudicium cavendum est cum incertum sit
quo animo quid factum sit vel incertum est quale
futurum sit qui nunc vel bonus vel malus appa
ret augustinus [illegible]. Iudex
dicitur eo quod ius dicit populo sive quod iure
disceptat xxiij q. ij. Iudex per ysidorum. Iu
dex alius est ordinarius alius arbitrarius
ij q. vj [illegible] xj q. j. Iudices. Iudices non
fiant etsi petant surdi muti perpetuo
furiosi femine servi impuberes et infirmes
iij q. vij. Infames. Iudex debet esse alius
quam qui habet in scripto quod condempnet iij q.
vij. Iudices per ambrosium. Item iudex non
debet pro tempore odio vel favore iudicare
xj q. iij. [illegible]. Item iudex non
debet munera accipere [illegible]
[illegible] xj q. iij [illegible]
[illegible] non licet per augustinum [illegible]
[illegible] per augustinum. Item iudex etsi recte iudi
cando si temporale premium expectat fraudem
in deum committit xj q. iij. Qui recte per gregorium
[illegible] laudabiles sunt iudices in [illegible]
[illegible] sed non dimittit xj q. iij
[illegible] et sequentibus per ambrosium
Iudex bonus nichil ex arbitrio suo facit sed
iuxta leges et iura pronunciat iij q. vij.
Iudicet per ambrosium ibi [illegible] quem
bonum iudicem [illegible] xxx q. ult. Iudi
cem. Iudex non est in quo non est iusticia
xxiij q. ij iusticia per ysidorum. Iudex [illegible]
[illegible] sepe innocentes condempnat
xj q. iij [illegible] per gregorium. Iudex cupidus
pauperem non offendere [illegible] dimitte
[illegible] xj q. iij pauper per ysidorum
Item iudex [illegible]
[illegible] ordinem [illegible] xxx q. ult.
iudicet [illegible] per ysidorum
[illegible] de pe di vj [illegible]
iudicium. Iudex non sit facilis ad credendum
nec ad vindictam di lxxxvj [illegible]
[illegible] xj q. iij [illegible] per augustinum. Iudex non
debet accusatorem dampnare xxiij q. iij
[illegible] per ambrosium. Iudex non debet ac
cusator et testis esse [illegible] per augustinum
iij q. v [illegible] ult. [illegible] est velle iudi
care et non iudicari xxxij q. vij [illegible]
per augustinum. Iudex laycus non debet se intromittere
de clericorum [illegible] iudicando xvj
q. vij. [illegible] Iudex in loco iudicis debet [illegible]
[illegible] de domo portare [illegible] et sine
allegacione [illegible] iij q. iiij. Iudicet per
Ambrosium [illegible]
Iudicium post resurrectionem statim erit iudicium
quod precedet tuba angelica [illegible]
[illegible] et [illegible] etc. 2a per [illegible] et
apostolos [illegible] luc xiij [illegible]
[illegible] 2a erit per ultima
voce tube [illegible] erit peremptorium
[illegible] Rychardus [illegible] et iudicium
[illegible] uniforme [illegible] iudicium [illegible]
[illegible] non iudicat [illegible]
[illegible] in genere [illegible] bona [illegible]

bonis et malis mala reddetur secundum exigentiam
meritorum retribucionis 2m 3o multiforme quia quilibet
recipiet in morte accipiendo secundum de bonis et
malis que gessit sed non cum bona vel mala
statim recipiet quia tunc recipiet in anima tantum non in
corpore 3m 3o conforme quia ultimum iudicium quod
sequitur et quantitate recipiet quilibet bona vel ma-
la in corpore et anima meritum possidebit secundum doctores
de veritate theologie li. vii ca. xvi Iudicium ultimum
est horribile quod omni parte quia supra erit iudex
offensus inferius patebit ... subtus horrendum chaos
... patebunt a dextris peccata omnia accusancia a
sinistris infinita demonia ad supplicium trahencia
a retro mundus ardens. Angeli fortissimi
ad infernum pellentes intus consciencia concucientes
mordens et omnes sancti iudices sunt approbantes
et omnes mali peccata dampnatorum ap-
tule ... istud iudicium est horribile
ut Luc xxi dicitur virtutes celi movebuntur
inevitabile 2a Cor v Omnes nos manifestari
oportet ante tribunal Christi Invincibile Job xxiii c.
Quis in hoc tribunal ... Inexpugnabile 1a Thess ult.
dies domini sicut fur ita veniet Inexorabile
Prov. xxi Qui obturat aurem suam ad cla-
morem pauperis etc. Imbecipibile ... vos
quae fructum ... tunc ... nec erit
... [illegible]
ad iudicium quia mali et demones corpora ...
... portabuntur ad iudicium per angelos
sicut Abacuk in Babilone 2o in stando ante
iudicem quia peccata eorum erunt omnibus mani-
festa ... Revelabo pudenda tua in
facie tua secundum doctores de veritate theologie li. vii. Iudicii
locus erit in valle Josaphat secundum quosdam
et hoc multiplici racione primo quia locus iudicii debet esse
... [illegible]
... locus qui medius inter ...
2o quia debet esse locus publicus secundum locus ... et
famosior ... opera ... que
ibidem gesta sunt. 3o ... locus ...
significacionis quia ... interpretatur ...
mons oliveti qui est apud vallem illam
... Josaphat ... quod interpretatur
iudicium ... secundum doctores li. vii Omnia
... et omnes sancti ... quia si beati
... et mortali ... aliquod ex
audiet Prov. vi zelus et furor viri non parcet
in die vindicte ... I... ...
... ignis ... quia ante ...
... quia est in spera sua sed omnes ignes
... et super terram ... ad mundi ...
... iste autem ignis habebit effectum ...
... ignis ... puniendo
ignis ... bonos a venialibus purgando
ignis ... vegetabilia et sensibilia ... consumendo
et omnium hominum corpora incinerando et ignis ...
metalla ... subtiliando et innovando
... terre facies ... et ...
... mundi ... sicut olim fuit factum per
diluvium et ... iudicium fuit per aquam
... ardore ... quia tunc ... vl-
timum erit iudicium per ignem tempore ...
... senescente mundo ... secundum
doctores li. vii ca. xiii Omnis ... actus
erit ... habebit ... medium

et fine primo ... mundi adveniet ... et quasi
... ignem ... peccatorum ... et puniens
malorum ... corporum ... tunc ...
... Quinto ... erit ...
mortuorum ad adventum iudicis ad iudicium et
tunc inflammabit totum mundum ... tanto
... iudicis ... ignis ...
... involvet ... et ... in
precedet et ... et ... et ... sic fiet
... secundum doctores ...
... et ... celum et terra aque sol et luna dies et noctes
... et si ...
... speculum ...
... ante
Apostolis ... quam ...
... iudicabit dominus occulta hominum ...
... I... ...
... et ... quia ego ... tenebrarum et caliginis dies nubis et
... magnus dies domini et terribilis valde et ...
... Joel ii ... Soph. i ...
... Joel iii ... et
... omnes gentes ...
vox domini ... tribunal ibi ... Joel
In die messis ... iudicii colligetur zizania
in fasciculos ad comburendum ... Mat xiii In 2o
... Joseph ... et ...
est Apoc xxii I... ... et ...
... iudicium ... mundi ...
... iudicium finale ...
... Aug. ... Joh ...
... iudicium ...
... quia male egerunt in iudicium
... iudicium ... filius ...
... filius ... in forma ... erit ...
... iudicium ... Job ... xxxi ...
... xxxii ...
venient ad iudicium reges mundi ...
... ad ...
... ubi ...
... nichil plus ... et ...
... iudicandi potestas ... dona
... culpe ... secundum ...
... I... ...
... iudicium teneas
... equalis ... acceptare
... hominum
... iudicium et aliquid ...
... iudicium ...
... pater de filio malo ... filius
... filius ... pater ...
... filius ... pater in ...
... honore debetur ...
... equitatis ... Aug.

sup Ioh. euel. xxx q. i. Et inpetuosi p...
circum parte ea que putat bona et male fecit hom
intentionem operantis et de pgne dicit hostiensis
... v. t. et xxiiij d. Et quod amor inordinatus indi
cium humani peruertit sed timor seu metus po
testatis atque ... ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
euel. xi q. iij ... et duobus c. sequentibus. et in
q. v. c. accipientes. Concordat ysidorus ... de
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... flectit indi
... a rectitudine iudicii sed ... ...
... ... Idem ...
de vo iudicio ... Iudicium adhuc duplex
est vz diuinum et humanum vi q. i. ... ...
q. iij ... Iudicium diuinum
... ... xi q. iij ...
... solus deus est iudicare de occultis ...
... ...
... homines de ... iudicio ...
... ...
ille laudat xi q. i. ... ...
Et iudicio dei quidam ... ...
... punitur xxiij q. v. ... Iudicio
dei aliquis ... flagello ... corrigitur ...
... xxiij q. iiij nabuchodonosor p. ambr.
... ... iudicio ...
... xxv ... ...
... ... auctoritas. Iudicium
humanum est duplex sed priuatum et publicum siue
... in q. iij postulatis. Iudicium publicum
siue ... ...
culpa punitur ij q. i. ... Iudicium
... ...
... ...
... q. iij ... ... iudicium ...
... ... iudex electus accipitur ...
... ...
... ... ad iudicium
... ... libellum in q. ...
... ... absente reo ... iudic
... ... in q. ... accipitur ...
... ... et ...
... leges prohibent ut absens ... iudi
... ... in q. viij accipientes
et in q. ix ... ... iudicari
... ... iudicatio ... ...
q. iij ... xxx q. ... ...
... ... ambr. ... ...
... p. aug. ... ... iudicio
... xxiiij q. iij ... ...
... ... prohibetur iudicare ...
... xxiiij q. viij ... ... Iudicium
priuatum ... ... iudicat de ...
... ... iudicium ... ... in
... ... in q.
iij postulatis ... ...
... iudicare ... ...
... iudicio temerario ... ...
... ...
... iudicare ... ...
... ... iudicat ... ...

... isto textu Nolite iudicare et non iudica
bimini ... ...
... ...
... non iudicabimini ... ...
... ... homines
non iudicauerint ... iudicabuntur a deo
... ... debita ...
... ... debitoribus ... ...
... xl in ... homines iudicat ...
... ... in ... ...
... ... iudicare ...
iudicare. Et ... isto textu Nolite iudicare
dicit aug. ... ...
... ... dubia est
quo ... fiat in meliore parte interpretemur
... ... fructibus eorum cognos
cetis eos ... ... quem non potest
bono ... ... blasphemie
... ...
de quibus ... iudicare ... ... apo
stolo ... ... qui fecit ... iudicare
... ... iudicatis
... ... iudicium de occultis
... iudicium relinquimus ... iudici ...
... ...
euel. Estote misericordes et ... ...
... ... iuste iudicare de
manifestis. Iudicium temerarium ... duobus
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ... temere iudicabis ... ...
... ...
... ... ille posset corrigi ...
... ... temere iudicabis et ... ple
... temerarium iudicium ... ...
quo temere iudicatur ... ... temere iudi
cat ... temeritas ... est ut noceat ...
aug. ... ... Et temerarium hominis
iudicium ... ... non ... xi q. iij de
... p. aug. ... duobus ... ...
... Iudicium temerarium ... ...
... ... in q. ... ... p. aug.
Et temerarium iudicium ... ...
... ...
... ... familia ... ...
... ... Iudicium ... ...
absente ... ... Ioh. ...
... ...
iudicat homines ... ...
... ...
aliquis ... ... accipit ... ...
beat ... ...
... Et ... ...
iudicare de ... alieno ... ... operantis
... ... tales ...
... ... tale iudicium
... Nolite iudicare ... ...
... ... Tale ... iudicium et blasphe
mia ... ...
... Et ... iudicatis ... blasphemat
... ...

dans filio et inditus sit animo corrigendi
parat in spiritu lenitatis ad sui benivolenciam adspectum
fectu comes adspectus afficit virtute. non
ex prohibet vitiis indices iudicare recte
iuste nec christianos fideles ad correctionem carita
tivam. Et contra prohibet falsos prophetas a fratribus cor
rigi fraterne et generaliter fratres peccatores inobedientes carita
tive et private corrigere in indubie prohi
bet iudicium temerarium contra praeceptum dicitur
ut patet quia quibus deficiunt timor religionis
et forma vicesima dicit parat in fidem tamen corrig
tur de facto notorio et in praescriptum afficit
de pleno consensu et in iusto et scandalo
e. Et contrarius dicit per iudicium tunc bonum
famam et statum virtutis et ipse ne placatur ne
negat ista ad apostolos ne destinguit et esse
vocati ordinarii et ut antiquus contra
ex eo dicit in xi vel non invenit ab scandalis et patet
quia committunt per ea quae recedit falso iudicant si
symoniace qui talis falso iudicium invicem ac
cipiunt, sive sint clerici sive layci cum ve
dant ... virtute et non magis blas
pheme per eo quod iudicant leviter quod per ea
sit reprobatum vel acceptum apud deum
cum ignorant divinum consilium contra ordi
nariam potestatem iudicantem sine fidelibus ultra de
quo iudicium habent, cum non sit reuelatum de fi
ne de vita et operibus et vitam partem hic ille
vide supra secundum titulum.

Iuga vero dicitur sex iugum secularis
brachii quae traxerunt efficacem contra
...em est inter Christum et fideles simplices
... et cum inter coniuges fuit le
ge dei coniugatos et inter parentes et filios
... et ... presulibus et suos in
... fructus ... inter peculiares
divites et suos ... vel tenentes, ...
... inter ... omnibus eius
istud dicit columba ... ...
eius tamen et optime. ... iugum ...
... lenitate et suavitate sit ...
in scriptura evangelista sicut Mathei xi de
amore ... vult iugum portare ...
... quod dicit esse ... quod dicit
... ad Christum vel ... vel est in lege dei ple
ne institutum vel ex antiquo ... ...
fit. Iugum vero ... ad ... fratres in
observantia mandatorum ... ...
ipse ... sit ... et hoc iugum est ...
... tamen ... hic ... et leve ...
... supportate ut dicit capitulo xi nam in
lege veteri ... observaverunt decalogum ...
... et non per eorum ...
... et ... multi ... levi
... fuit ... ... lex ... ...
... legis veteris ... ... ut dicitur
Petri Actuum xv. ... hic ... ex
libertate ... ... patet ... ...
... difficultates legis ...
suas ... ... tolleret ...
... lex ...
... ...
... observancia sit ...
... ad ... ... patet quia ...

... antiquos ad ... ...
tenendo leges suas et ... ...
petit magnifice ... et ... ad ... patet quia ...
... sit adiutores ... omnino multipli
... adiutores militum in ... ...
sic quia ... dicitur hodie ... multi ... militia
... quia ... militate et ...
ad ... vitulamina ... patet
... ... ad observanciam ...
... quod stulte et private ... auctoritate
... ipse se obligat ab ipsis magistris
degenerant. Hic doctor ... in textu c.
Affirmavit ... in ... capitulo vii.

Iuramentum ... licitum et illicitum ...
... ut ... modis
... dictum ... antiquis ... xix ...
... ... non ... non quod
... et ... ... patet ...
... ut ... regem et nobilem ... nobiles ...
... vel falsi ... testimonium ...
sint ... xxiii ... ... non ...
... et non sit ... in ore tuo et ...
... non ... ...
... iniquitate ... ...
publice ... ut qui ... ...
... xx ... ...
... ... ut ... ...
... nomine dei sui frustra
... sub pena ... inhibetur ut ...
magistri et assessoribus eius illatum ...
... tribules et ... fuerint ...
xxvii ... ...
... et ... optima ...
... capite ... ...

Iuramentum licitum per urgenti necessitate licite
... ut ... infinite fugitur ubi
... lex ... et ... fides ... ...
in deserto vel ... ... lex
... ... Deum ... tuum timebis ...
... et ... ... vir ...
... ... auctore ... ...
... nomine ... prohibet ...
in dolo ... simulato ... ...
... xxxii ... nomine ...
... vulgariter ... lex ... ...
... qui ... ... dapem ...
... ... ad ...
est iuramentum ... non quia ... ...
... ... et ... ...
sit iuramento ... vel ... ...
... ut ... ... non ...
... ... ut ... fi
... ...
... ... non ...

Iurare ... ... auctoritate canonice
... ...
... ... non ...
sicut Iacobi ... fratres mei nolite in
... auctoritate prohibetur ...
... et ad iuramentum ... ...
... ad ... innocencia sua vel
... pace restituenda vel ad ...

qij auditoribus quippiam fuerit eciam quod ex vili e in numero officio peccatum prohibetur 2 m cocedit non est iurare petri e dno h xxij q. j. cau. j ut iurabit homines quorum dubius in veritate in iudicio et iusticia et iudicet eum genetes qui prelati dubitent quod aut per cauti pribitis nos iurare h h' iuramentum professione d. ut a q deo ne ydolo per que iurabat istud ac r mortuorum p. q. iurant ous ydolatre h j d. n. c. et xxxij q. j. et iurabit rae peti ut iurato si petrum esset veteri lege dicetur non periurabis reddes autem dno iuramentum tuum non est petrum preceptum nobis non nobis dictum nos non iurare fit ei hoc dicere inetium quantum ad me ptret non inno h xto in vide ut nec re sente qpulsus tu video u facia ui non est et ei q' in non credit non expedire quod eet hac ppensa rone et considerare libenciam magno tiore dico cum ad te est cum deus a' fiat dei qui fit e i meo anima dixi qui plus i. qd amplius e a malo e non iurant h non codente h augu de v apli h xxxiiij et xxxij q. j. de petrum Iuramentum neque bonum extra h. et nemo est prescinam rando religiose defendere egisse h forte dico quod facta non velit in cele nisi iuranco accessit magis peccatum pede que salute pre cior tunc videtur au tunc que res tua ipse re aliqua perderes vnum potest fit dum p. dede quo potest vnum dampnum nesciat qui qd iuraturus dimittis ppt tiore dei maiore iucredi he bes pillo que si elemosina eam dedisses qd if ad maiore collucturde fiat pillo dignum coronam Ecce isup admoneo te ne hominem iurare compellas sive estice eius h iuratur sive iurabe h magis verecede ab eo o ipsperit q' alium iurare compell nescit qd agis ille r fi puidunt ut ad hunc periurat tu aut fit hunc periurium illius participes invenis q' iurantem non dubitat ut periurate timet
Tenuit clare audite qui cum fratri in rantibus portatur ab illo iuramento e pecatum q' pereat occasionem dat periurij nam q' ignem portat non offerit medium alienum e ab illo medio a' q' gladium porrigit vel hos tibi omitti nam non e pecatum homicidij fit q' occasionem periurij prestat collega fit pen rij eius Deferet igitur et videndum non fit subithe gladius et homicidius non comittitur et tolle iuramentum et periurium non fit h de ill. dc. fit qui iurat p. dm. cont aut q' ierat p. electa execrabilior e iniustus. Ide illud e p. y d. qs iurat dictur cum ppter ydo latriam fiat q' iurat p creaturas et p. fit in ne licet et fit dup. i pmt h c o. xxij h. Certum lug non fit tum precipit de ma re h dm iurante vero fuerit periurij emerit tumus h ypd sunt li 2o xxxij q. j. Non est ibe non periurabis t inde hoc gentibus ut destatus non periurare tu aut fequi me ut iure p imet h c o. xxxiij h. Iurare p creaturas non videtur esse licitum ne ipsius quum in nobis est desfacutes ydo latriam comittimus ut h' deti e p Chrysostomum

lo vlt. Concordat Augustinus ad publicolam et xxxij q. j. monet. Dupr est iurat vero e qui p creaturas iurat fallacie ge et cum pribicium iurat p qd iurare non licet. ex quo peto iuramentis e q' ut u p creatorem iurat et proximo dolo capit. Dd at p creaturas iurare pribitur ne ul more gentium aliquid numinis detineat creaturis in ee celestis ut ne creaturas corruptibiles iurando p eas priusquam p nichilo ducimus h ille fit jo. fit aut lio pa et xxxij q. v. Considera dicit vel sal. v p creaturis iurare omno prohibuit ne victimas quod ymolatant ydolis et demonibus fit iuran do ymolarent. fi' i eadem que. De qs p ar pella dei ul caput iuravit ul alio non blasphemia contra deum vel fuit fit i ec clesiastico ordine e deponatur fit laycus ana thematiset. Et fit qs p creaturas iuraverit a cme castiget. et fit qs clericum hominem non manifestavit non e dubium q' dina ge iurare tollecat et fit Epus ista emendare neglexerit a cme corripiat h ibi. Ido cundit Augustinus ut xxij q. vlt. Item dicit eo alij et ult. ill. fit omel xli. et xxij q. j. fit dicit. De aliq cum fuit iuramentum facere videtur q' iurat p deum a' qui p electum magis aliquid fecisse videtur quibus dicendum e, stulti scriptura ppter deum fore fit non deus ppter scripturas h ibi. Et nota vindicta eminente iurante ubi blasphema h in
Item Augustinus fit i d. ait xxxiiij. Blasphe mant non minus iurat peccant q' blasphe mat xpm regnante in celo quam q' crucifixe runt ambulante in terris h a. Et videtur iurantibus qui ples deierentes fit filij diam per iucbui xpi fit blasphemie iurantes et horribilius peccant cum qd quam iudei et gentiles xpm crucifigentes vnde e ill licet ex puta voluntate tunc volu tatem passionis executi sunt isti blasphe mat superbia xpm incbrent delacerant ipso h' omo prohibente Illa v. alli xpm dei filium ut aplus dicit nescierunt istum esse deum et hominem deum ipsius mediatorem sue recognoscunt et a illi beneficium fidei tunc quam ignitus non acceperunt isti tunc q' fami liares domestici beneficia sufficientia in gredientes p dicto le deum blasphemant Xtra illi xpm passibilem firmum fui hente tunc blasphemia rabiem erperunt isti xpm impassibile in celo glificatum et deum ppinque sunt esse vel deum blasphemie extrema p. ch. dolor non desistunt. Iuramentum dei est a peccato or dinatum nullatenus convelli xxij q. iiij in pocumbilis. Iuramentum hominis non prohibet omno tunc mali h cuius apprehensio et libido prohibetur xxij q. j. cap p Augustinus ut Et nomine In iuramento non dicit intentio verbis h verba intentioni deserviunt xxij q. v. humanae aures et xtra ytro mor. Sophistice iurans periurus e xxij q. v. Quacumque arte verborum de sen. bo. li. 2 et de verbis ill. fit pro q' Augustinus peccata iuramento

maius peccatum est impleri quam periurium incurrere xx
xii q. iiii vnusquisque per ambo 2 ca. Item contra per
Augustinum. Iuramentum non obseruandum est in
peiorem vergit exitum et sceleris destinctum xx
xxii q. iiii. Quid dicendum per Augustinum et ceteri ca.
ad finem questionis. Nemo autem nos xiiii augendum
est iurare xxii q. v. per Paulum et duobus sequentibus.
De diebus dominicis et a Septuagesima vsque ad octauam
pasche et ab aduentu vsque ad octauam epy-
phanie in quatuor temporibus et in letania maiori
et in diebus Rogationum nisi de concordia et pa-
ce nullus sollempniter iurare presumat xxii q. v.
Decernimus. Ab episcopo vel presbitero non exigitur
iuramentum sed per se tantum confessionem tan-
tum interrogatur dicens et ca. q. v. Si quis presbiter. ‖
Iuramentum dicitur illicitum propter octo causas primo
ex persona iurantis ut subdiaconus qui non
tenetur supra licet 20 per quod ut potest
iurare ut clericus ... que non licet xxii q. v.
Nullus. Secundo ex re ut per contractus non est in-
rita ut dictum est supra penultimo capitulo ex
fine ut de electione subsequenti viii q. iiii.
Nullus. Vel ex parte cui inniste obligaturum
ut heredes de salutare xxii q. iiii. vnusquisque
per ambo. Septimo ex modo ut si temere
indiscrete vel sine necessitate vel inepte xxii q.
iiii. vnusquisque et quia Augustinum per Augustinum. Octauo
ex tempore illicito ut dictum est supra vltimo capitulo
fine xxii. Nec quis quod cum ad hec cur quando qui
et non nisi qui eadem pena consequendum est per
iurio quam per homicidium xxii q. i. predicandum
[illegible] quando exigit nescitis iuratur falso
dicit sed ... ut fides ei fiat non audeo di-
cere non est peccatum tamen humani temptacio est. Si
non scit eum fecisse videt fecisse et cogit iurare
falsum homicida est sed Augustinum de verbis apostoli et de glo.
Rom. ille qui prouocat hominem sciens falsum
iuramentum iurat homicida est homicida
corporis occidit est nunc animam. ille duas animas
duas animas sed prouocantis et iurantis sed Augustinum
in sermone de decollatione Johannis Baptiste. Dico vobis
non iurare omnino ne scilicet iurando ad facili-
tatem iurandi veniatur et facilitate ad con-
suetudinem et de consuetudine ad periurium de-
cidatur. Secundum Augustinum libro de non iurando. Nec enim
qui vult ferre ceterum vinum admittit vel
... ut enim non licet extra non iurando
... iurandum notum est quod non ad ... vel
tamen licet. Secundum Origenes super ... ut quod applicatur
... ad Ruffinum libro 2o parte vltima. ‖ Vir-
tute non est diuinum vel creaturarum in testem accipit
quod fit interiori vel exteriori per voces
vel signa quecunque simplicia ... vel gestus
iuramentum est quod dicitur ... in testem
ut notat Apostolus Heb. vi. ...
... per quem iuratur superiorem
in textu apostoli homines enim per maiorem sui
iurant et omnis controuersie eorum finis ad con-
firmandum est iuramentum nisi enim ... iurans
acciperet in testimonium ... verbo suo
superaddit superflue iuramentum Io. Deus.

... proprie per nomen eius scilicet ... sit
eam ydolatriam pertinent. Iuramentum autem interpretatum
iuratum que ad bonitatem vel malitiam in ...
extrinsecum vii per quaslibet ... multis modis
exponi ut dicit Augustinum de sermone Domini in monte libro
primo super illud Ego autem dico vobis audistis quia dictum
est antiquis non periurabis. Vbi dicit Apostolus
iurasse Gal. primo capitulo dicit Que autem scribo vobis
ecce coram Deo quia non mentior et cetera. primo ad Cor.
xv. Dominus et propter diem in Christo Jhesu et cetera. 2a ad Cor.
primo capitulo dicit testem inuoco Deum et cetera. Sed Augustinum
Ridiculum est neminem putare posse iurare per
Deum. Voluit nisi inueniat sub iste ... signis
secundum Augustinum Apostolus quinque modis iurauit prima ad Cor.
xv dicit Cotidie morior per vestram gloriam
non enim nisi Augustinum per gloriam corporis sit tamquam conse-
nat. Sexto iurat ... ad Deum ... Deo
et viuit. autem inuenitur ut patet Ro. xiiii et vii per
Deum iurasse sepius quam dicit Amen amen dico
vobis vel quadruplici signa equalis consistit quod
... dicitur ... quicunque igitur quod pertinet
ad ... vel illis equales supradicit nomen
... testimonium dei sit ut sic iurat secundum doc-
tores Rom. xiii super illud 20 ‖ Iurare exolis
quo ... quando est licitum secundum illud ... tres virtutes ...
In veritate et iudicio et iusticia ... veritas
iuramento ... sit veritas ymo ...
... iudicio sed ut non iuret nisi propter ne-
cessitatem et utilitatem a superiore indicite ...
... alias ... et ut sufficit ... duo sed ... veritas ...
... in honestum non est iniurandum licet ...
... iudicio requiritur et si necessitatem superiore
3o quod iurat in iusticia ... accepta ... cons-
... tamen iusticia ... fit iuramentum
... illicitum et si false ... examinare iurans ...
... ex consuetudine sed ... utilitate
... vel si inhoneste vel difformiter ...
honestatis in iuramento ... iuramento
...
... et sic iurare ... quod dicit est ...
et quod ... permissorium ... iurat de vite ...
determinanda ... est veritas de presenti et
de preterito ut quando iurat ... est vel sic fuit
Iuramentum autem permissorium est ... materia
veritatis de futuro ut contingit ... vel
permittentibus. Secundum doctores ... ut ...
Iurare autem licite ... bonum ...
... et ... mali fugiendi. Bene bo-
... per virtutem ... vel obe-
dienciam ... igitur et Apostolus iurauit
per virtutem ... confirmandam
Johannis primo. Amen amen dico ... quod re-
... ex aqua et spiritu sancto ... in ...
iurauit Apostolus ut ... In causis autem ...
libet iurant testes per veritatem ... in

dicitur declaranda ut Deut. xix d. In ore
duorum uel trium testium stabit omne verbum. Re-
pacis confirmande uel reformande inuicem et sic
iuramentum Abraham et Abimalech quod non nocerent
eius posteris Gen. xxi. Et Jacob laban.
Gen. xxxi. Iurat tercio rome amicicie con-
trahende uel confirmande sic iurauerunt Abi-
malech et ysaac Gen. xxvi. Quarto roce
obediencie sic iuramentum temporis prestare fidelitatem
ut faciunt vasalli regi uel principi et re-
gens ciuitatum ii. Reg. v. sub hoc verbo venerunt
vniuerse tribus israel ad dauid in ebron
d. Ecce nos os tuum et caro tua sumus et
sequitur venerunt quoque et seniores israel ad regem
in ebron etc. per iuramentum subiectionis
sed in terra sub dati iurant suis prepositis vii.
Iudic. xi. principes galaad subiecti Jep-
te dicentes Dominus qui hec ipse audit me-
diator et testis est etc. tertio autem iurant presu-
mitur per consuetudinem obseruanda vii. Gen.
xix. Emanuel quod locutus est dominus faciemus etc.
Iurat insuper rome mali dupri uel ad eui-
tandum malum uel expurgandum primo iurat in
principijs cuiusque ne per alios aliquis ca-
lupniose impetatur nec ab altero calup-
niose deffendatur et rome iurat pro expurga-
da infamia ut Deut. xxi. docetur que in
tantum occulto uel occasione hominis presce-
suspecte iurabunt quod manus eius non effu-
derunt hunc sanguinem nec oculi viderunt. In
talibus itaque casibus temporibus constitutionali li-
citum est immo plus inductum hoc dicitur ex.
v. d. Et si aliquos iuramentum dicitur habere tres
comites sic expositos ut sit licitum videlicet
veritate iudicium et iusticiam xxii q. ii. Et in-
cidit periurium et q. i. amicum deterrendo per iurium
veritate hoc ubi non aliud corde sentit quod
ore iurat xxii q. v. Iuramenti per ethymologiam et
cum cumque iusticiam habet quando licitum et
iustum est quod iurat non tenetur ad morale
xxii q. iiii. Inmotes per ambo et illi-
citum per ambo. In iudicio iurat quando cum di-
screcione et cautela iurat et in licitis dicitur xxii q. v.
Pactum xxii q. iiii. Et illicitum per ambo
Iuramentum et loquela inuicem uel aliter
uelit debet esse distancia hoc est xxii q.
v. Iuramenti sicut totum
Iurisdictio uel extra propria iurisdictionem
nullus debet iudicare iii q. vii. peregrina
et xv ca. sed. Uel causa debet iudicari
ubi crimen admittitur iii q. vi. ibi super
et ca. ult. vi q. iii placuit et ca. sed. Uel
laicis datur potestas et iurisdictio presumitur in
corrigibiles corrigere di. xxxvii. Nos qui
Et datur eis iurisdictio in fidei uel eorum con-
temptores morte afficiendi xxiii q. v. prin-
cipes per ysidorum di. xviii. non licuit xi q. i. Bigis
factum Et in eos qui scisma faciunt xxiii
q. v. de ligiumbus Et datur potestas ubicumque sacer-
dotes non valent exercere disciplinam xxiii q. viii.
principes per ysidorum etc.
Iuris diffinitio. Dicit autem ysidorus
quinto ethimologiarum capitulo iii. Omne ius generale nomen
est lex autem iuris est species ius autem dictum
est quod iustum est quod ex istis est ubicumque non inuenitur
sit explicite quemquam inimicorum potiores philosophi
in eius methaphysica ambigue sic deductum et ne
equiuocatio sequitur predicatur simpliciter per diuidendum
nominum quibus quicumque sunt per quantumque veritate
tantum iuste exercitum tantum sunt ut usus
resecet quidem rationabiliter dicitur esse ut sic
Romanorum hoc est ius regio etc. accipitur ius
per potestate domini ad utendum ut Romanorum xix
pectus sulum et eorum cedit etc. et tercio ac-
cipitur ius pro veritate tantum omnem tantum
iusticiam contemplante quam quidam vocant ar-
tem equi et boni. Quinta autem dicunt quod
est sanctio sancta et honesta precipiens et
prohibens contraria. Et quidam dicunt quod ple-
rumque ius est constans et perpetua voluntas
tribuens unicuique quod suum est. Quidam quod
politici diffiniuerunt sic iusticiam. Constat
tamen quod proprius iuri conueniat cum ius tamquam
prius sit directiuum iusticie et tamquam sequitur
dicta philosophi ponit in descriptione iusticie nomine
iuris sine hoc est prius iusticia iusticia fuit vo-
luntas perpetua supradicta igitur iuri conuenit
dicta descriptio. Et quod iusticia est virtus moralis
perclarissima ex v. ethicorum. Nulla potest
voluntas est sic virtus est genus virtutis sit
habitus igitur non generi iusticie conuenit descrip-
tio sed omnis tantum iusticia est virtus tantum
moralis sed nullus tantum potest subiectus
unicuique ius suum tribuere igitur dicta de-
scriptio non competit tantum iusticie ymmo si
alicui iusticie conueniat hoc erit iusticie tamquam
in quo ius iusti atque iusticia ius coincidunt
et per consequens dicta descriptio iuri potius conuenit.
Item ad loquendum sic ut plures a sapi-
endis ut pauci apter potestas distinctionum iuris
sepius possita diuisio membra equiuocando
distinguere ut aliquid est ius humanum per
temporum sine sophisticacione aliquod ius
simpliciter sine ueritate. Et conformis est distinctio
per potestas dicitur sine vestis non est putandum quod
ista sit distinctio generis in suas species sed
signi equiuoci in suas significationes ita
ut equiuoce secundum illud ius potest per iure
tam esse erratum uel iuri contrarium se de-
formiter esse ius aliquid quod equiuoce signi-
ficans hoc secundum uel sapiencia sophistica est sapi-
encia necessitas tamen fuimus propter peritos qui
solent famosis ita loqui et talibus
moribus potestas occupatur omnis iniquus vi-
cinus quia bonum dei hec dicit etc. ma-
gister c. iii. Ius in duo scilicet naturale
et positiuum distinguitur di. i. Humanum ge-
nus naturale inuenit in eorum secundum Omne
tamen uult ut faciant vobis homines etc. et
excepto di. v. § i. Ceterum ius naturale iuri po-
sitiuo antefertur ut prius et dignius di. v.
§ i. di. viii. § dignitate Et iuri naturali
cedit omnis consuetudo uel constitucio di. ix.
per totum Et quod contra ius naturale non admittitur
dispensatio nisi ad maius malum vitandum
di. xiii. § i. di. vi. § his itaque Et ius
naturale uult omnia esse communia positi-
uum vero restringit ad meum et tuum di.
viii. § i. et ca. seq. per augustinum. Uel ius

positiuum siue humanum diuisas habet species quia
alius est ciuile alius gentium alius militare alius
publicum alius quiritum a Romanorum dicitur secundum ptotum ex
me domo et humano res possideret h differ
ret xxiij q viij ca p augustinum

Iusticia adducto agar rege ama
lechitarum peperit Saul contra preceptum
domini dixit ei Samuel sicut absque li
beris fecerit gladius tuus sic absque
liberis inter mulieres erit mater tua et ibi
Regum xv dixit David ad Saul quod eum iniuste per
sequebatur. Deus iudicet etc primo Regum xxiiij.
Constituit David quod plage ut equa pars
esset descendentium ad plium etc primo Regum xxx
Precepto regis Assueri suspensus est Amon in
eodem patibulo etc Hester vij et viij. Iubente
Dario rege proiecti sunt accusatores Dani
elis in lacum leonum missi sunt etc Danielis vj et
xiiij. Effecit populus cum duos prebuit quod
contra Ozianam facere volebat Danielis xiiij
Deus simul neque puniebat etc Matthei xxiiij
percusserunt filii Israel Chananeum et percusserunt
Iudicum j. Iusticia tribus modis sumitur primo enim nos
dicitur alicui quod meruit 2o qui punisse
solum 3o cum impositum perficit. Primo re
muneratio bonorum vel punitio malorum ideo
opus iusticie 2o modo incarnatio Christi est opus
iusticie quia punisset homines propter zelum ideo opus
iusticie est quod deus peccatorem iustificat cum se
ad graciam humiliat faciendo quod in se
est. Et notandum quod in omnibus operibus dei inuenitur
iusticia et misericordia sed iusticia cum aliqua oc
culta et misericordia aperta ut in iustificatione impii
et primo aduentu Christi aliquando iusticia est ap
erta et misericordia occulta ut in punitione pro
lorum sicut baptismo decedencium et in 2o ad
uentu Christi aliquando vtraque est occulta ut
in tribulatione quorundam iustorum et morte eorum
sed fuit in Iob et in infirmitatibus paruulorum ali
quando vtraque est aperta ut in remuneratione
iustorum et dampnatione reproborum quod ille re
muneat super merito istorum punitur tamen condig
num quod est iniquum sed quia utrique tribuit sicut meritum
sunt hic est bonis bonum malis malum quod
est iustitie. Item duobus fortis scire quod iusticia
punitur homo pro peccato momentaneo eternaliter
vide per auctoritates et rationes et 3o exem
pli sequencia Auctoritates probatur ysaie
ultimo vermis eorum non morietur etc. Psalmus
bonum iniusti in peccaminibus et iniusti in tempore non
videbunt lumen Matthei xxv Ite maledicti
Apocalipsis viij. Ascendit fumus eorum in secula
Rationes ostenditur et exemplum tytulo
ministri libri vti. Dicit autem Augustinus quod deus
reddet malum pro malo in penis per iusticiam
quia iustus est. Et reddet bonum pro bonis
in gratiis pro gratia quia iustus et bonus est. Vnde
quod autem reddit malum pro bonis iniustus non
est aliquis punitur in pena propter peccatum ut sic
peccatum punitur in ipso peccante. Iohannis v. Ecce
sanus factus es iam noli peccare ut propter
peccatum perpetuo durat hic in futuro ut pla
nius ibi tribulatio libro 2o h thomas de
ve the ko q xxxiij. Iusticie politi
ce preparatione est reddere vnicuique

quod suum est. Iusticie purgatorie summe laudis est ad
vnum humana respicienti via vniuersis virtutis of
ficium consummare. Iusticie purgati animi est illa
cum superna mente foederari ut fiunt cum eo
federis perpetuum imitando. Iusticie exemplaris
est quod perhenni sempiterne quia legi a sempi
terna operis sui continuatione non flectitur partes
iusticie secundum Tullium sunt sex scilicet religio pietas
gratia vindicatio obseruatio veritas. Religio
secundum Tullium est que curam superioris nature quam
diuinam vocant curam cerimoniaque affert.
Pietas est qua cognatis patrieque beniuolencie
officium et diligens tribuitur cultus. Gratia
qua amicitiarum et officiorum alterius memo
ria remunerandi voluntas continetur. Vindi
catio est qua per quam vis et iniuria et omne
quod obfuturum est defendendo atque vlciscen
do propulsatur. Obseruantia est per quam ho
mines aliqua dignitate antecedentes cul
tu quodam et honore dignantur. Veritas
est per quam inmutata ea que sunt aut que
fuerunt vel futura sunt dicuntur h thomas de ve
the li vto ca xxxvj. Iusticia perfecta est
qua potius peritura et minus mori diligis
h augustinus de vera religione. Item si voluntate tua
iusticia dei non erit in te voluntas quia quod non est
esse potest iusticia dei sed voluntate
non potest esse pro voluntate sed tua sic te
de v apostolorum sermo lxxx melius est iustum
esse quam hominem esse si hominem fecit te deus
et tu iustum te facis melius aliquid facis
quod fecit deus sed sine te fecit te deus qui igitur
fecit te sine te non te iustificabit sine te igitur
fecit volentem iustificat nolentem sine te tamen
gregorius eadem homilia. Nullo rectum se putat h au
gustinus summe rectitudinis ignorat h ambrosius
de officiis. Item iustitia est que nec alienum ne
git et proprium voluntate ut conseruet quietem negli
tate et suum ipsum pro iusticia in deum zelum
zelum in parentes vero in omnes h ambrosius de offi
ciis libro primo ca xxiiij. Iusticia est reddere vnicuique quod
suum est tribue igitur tibi que sua sunt superiori
equali et inferiori. Sed plato reuerentiam
et obedientiam quorum alteri est cordis alterum corporis
tribue equali consilium quo ignorantiam erudi
as et auxilium quo infirmitatem iuuet tribue
subiecto custodiam ut possit cauere peccatum et
disciplinam h bernardus in quadam homilia. Item iusticia est
animi libertas tribuens vnicuique suam propriam digni
tatem maiori reuerentiam pari concordiam
minori disciplinam deo obedientiam sibi
sanctimoniam inimico patientiam egeno ope
iusticie et paciencia non separantur h augustinus libro contra deum hoc
ibi et altera h ambrosius de officiis libro vj ca xxviij
Item iustum est homines propter iusticiam diligere
non autem iusticiam propter homines preponere h
gregorius in registro. Item quod sine peccato vnum est et post
vnum Seneca epistola ad augustinum h vox iusta in
impletur lex h non a peccatoribus legis
h ille de v de sermo lvij. Iusticia quo deo
est summa venditum pro pecunia vel laude
humana sicut quod ait Matthei vj. Attendite
ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus

ra e deficiens vel remissa qe cellorum q ad
opus credunt etc. ait xiiii° eccl. licet bis incipiens
si male deficiamus non accipies in credens
laudabile sed Saul salomon et Bonifacius (?) [illegible]
Apls Gal. vi° sed Dbit. bonum facientes non de
ficiamus. Tercia e iusticia excedens vel nimia
eccl. vii° noli esse nimis iustus. talis e re
q ex fauore iusticie solicitus circa peccata ali
ena corrigenda et punienda. Propria vero obli
uiscens vnde prov. xx. pondus et pondus mensura
sua et mensura vtrumque abominabile e apud
deum. Quarta e sufficiens iusticia vera que
e virtus reddens vnicuique quod suum e. Pro deo
ro proximo et sibi ipsi / deo quod deum super omnia
in omni diligere committendo nosmetipsos h
p dilectionis nos debite puniendo ut iudicium
diuinum cum euadere valeamus. Cor. [illegible]
xi° Si nosmetipsos iudicaremus etc. Quod si
aut aufert a nobis regnum dei et dabitur genti
facienti fructus eius. Math. xxi° Deo non red
dendo deo opera et seruicia sibi debita / vnde Math.
xxii° Diliges dominum deum tuum etc. Secundo
proximo qe iusticia semper e pia ut ei nocumento
non inferamus sed ut illatum illi remittamus
sed ut nobis et nostri proximo exhibeamus. vnde
Math. vii° Omnia quecumque vultis ut faciant etc. Quo
respectu superius prov. iiii° Iustorum autem
semita quasi lux etc. Iusticie bona sunt quia
primum e quod a morte a malo liberat. Dan. vi°
Deus meus misit angelum suum etc. Secundum e quod
bonum temporale tribuit prov. xii° Iusticia ele
uat gentem. Tertium e quod pacem dat / et sic
bonum dei pacem in hoc opus effectum e in pace
locus eius. Quartum e quod bonam spem in morte
tribuit. prov. xiiii° Sperat iustus in morte
sua. Quintum e quod benedictionem parat. prov. x° Be
nedictio domini super caput iusti. Ecci. xx° Non operatur iusticia
ipse exaltabitur. Math. xiii° Fulgebunt iusti
sicut sol etc. Sexto constituit iustum quod dat ei ar
ridet. prov. xii° Iustus autem si morte preoccu
patus fuerit etc. Sap. iiii° Doce iustum et festi
nabit etc. prov. ix° Initium bone vite fre
iusticie etc. prov. xvii° B. Iustus qui ambulat
in simplicitate sua etc. prov. xx. B. Ster
bunt iusti in magna constancia. Sap. v° p
iusticia agonizare pro anima tua etc. Ecci. iiii° Instu
Cum ceciderit iustus non collidetur etc. Post iu
sticia iusti non liberabit eum in quacumque die pec
cauerit etc. Ezech. xxxiii° Iusticia temporale
pa que consistit in doctrina moralium et obser
uacionum ab humana racione et sapientia adin
uentarum. et quod humana sapientia ad diuinam
non potest attingere. vnde e ut alicubi dis
ponet / a iusticia diuina et illa in aliquo re
pugnet iusticie dei simpliciter quod offendit
in uno factus e omnium reus. Iac. ii° Et quod
e meum quod me e. Math. xv. De qua iusticiis
dicit Aplus Ipse ignorantes iusticiam dei et cum
suas statuere volunt non sunt mandata
et doctrinas hominum. Ecci. Et e iusticia rea que
consistit in obseruacione exteriori mandatorum dei
h e iusticia legis et factorum. Iusticia scribarum
et phariseorum super quam iusticiam nisi vera
habundauerit non intrabit in regnum celorum

Ha e iusticia quam qui fecerit homo viuet in ea. hoc
e temporaliter per confessionem a iudice hominum non de
punietur. Secunda iusticia e eadem operum rectum a spiritu
sancto regulatum a iudice ante predicto
et fine hec summum bonum. Hanc itaque iusticiam
habundat a iusticia scribarum et phariseorum in
iudice et fine. Conueniant autem in opere ipso
et faciebant ex amore terreno opera sua
propter terrenum commodum consequendum et incommodum
vitandum. Sed itaque et quo modo iusticia
ab illorum iusticia habundat presens melius re
quirit celorum quod ex operibus non iustificabitur
omnis caro coram ipso sed ex fide per dilec
tionem operante. Hec hugonis de sancto victore
Iusticia e pium bonum colere ac cuique
sua iura seruare. xi q. iii° Cum deuotissima
per eiusdem. Iusticia e constans voluntas ieiunandi (?) in
opiniam et tenuitatem habere in habundanciam. Di
xit Cor. Et post Aug. Cum ubi fides et
caritas desunt / iusticia esse non potest. xxx.
iii q. i. ubi per Aug. Et iusticia non odio
sed zelo bono e exercenda. xxiii q. iii°
per Aug. Et prope e tamen rependi di
lectionis disciplina per Greg. et c. Omnes
etc. Cum vna et c. sequ. Uerum iusticia amor et
minimis violatur. xi q. iii. Primum per Ysidorum
etc. Quod nec per Greg. i q. iii. Vendentes
per Aug. non. v. q. iii. In loco. Et iustus
quibus credit tenens resistit depredi
cacione. hic per xiiii. Iusticia generalis e in
effectu tribuere vnicuique quod debeat esse suum
quod oportet absolute necessarium deo competere
ipse ei et tamen dat sibi omne quod deum et
competere et proprio dat enim tacitum omne
quod conuenit ut ipsa habeat. Sed de anthr
homines sicut e iusticia in abstracto / quecumque
ad tamen racionalem debitum vnicuique tribue
non omne sed aliquid quod debeat esse suum
Et patet quod istud consistit iusticia humana scilicet
tribuendo deo quod debeat esse suum in tribu
endo corpori cuius famulo quod debeat
esse suum / et in tribuendo cuique suo neces
sario quod debeat esse suum. Nam ad
deum pertinet patet quod deo debetur operacio et honori
ficencia / Ideo cui omnis creatura deo seruire de
beat patet quod omnis status hominum debet deo
seruire seruando iusticiam. id precipit apostolus
seruite quod seruiatis domino etc. Sed sic tamen opera
honesta que deum et ex intencione deo debita
tamen deo capitali. In ea autem variis vi
cibus propter deum et recte quid faceret honi
ficat deo suo tribuendo quod deo tamen deo
cum sit honoris primicie tribuendum cum
omnis creatura in conparacione ad ipsam sit
vmbra et vacuum ex parte. Tribuit autem
corpori quod debitum eo ipsos defendit
vel fouet in virtutibus. et prohibet ea sine
sint mundana honores siue temporalia possi
sessiones ac tamen et proximo dum parit eis
obiecta originaria temporalia quando e eis
necessaria ad virtutes. quando ad vicos
proximorum finem proximum quod debent iusti
auidere castigari et suis maleficiis
officiis et in casu de periculo tolli. sicut
fecit Petrus de Anania et Saphira

et sic vndiq optz pls habudãe mistici
fidelium qr artita iusticia sebatur pcipui
seioz cãusidicorũ religiosorũ modernj
tpis h dottor ewn sup dmat ewn h
xxxviij Titulj
Adueniẽs vicina e lapsib adolescentia
qr variarũ estus cupiditatũ fuoẽ talet
iflammat etatẽ h ambo de vidnit li
sic mltos vidj innior sup senes ctll
ge moribj dietẽ antiquare tpi puenire
meitũ rqd dcesse etati ditalibj gpe
sae qr mpta aplis nemo gtepnit ado
lestentia bone indolis senectutẽ venerit
no e mo amorẽ h mag mlto morẽ
gputatit h Brnh. ep ad Theobaldũ co
mite Sed i senibj subiectis z morũ pfectio
requirit ita i adolestentib obsequiũ z
subiectio z obeia rite debet h augus
3o Abus sdi ibid Sed sicut no i venit i
arbore i qua flos prius no apparuit/ sic
i senectute honore legittimũ gsequi no
poteit q i adolestentia disciplinie atq
exercitatione no laborat Disciplina igit sine
obedia quali fieri potit. adolestentes igit
sine obia. adolestentes sine disciplina e ipa et
ipa obedia que om̃ disciplinarũ mat
est/ magna exercitatione indiget que
sui nominis studio a xpo dno suscepit/ q
obedies patri usq ad morte crucis igno
miniã libent sustinuit h augus ibid
Nota vbi Ante in G.
Labor In statu innocentie gsti
tuit deus hoiem ad labore
Gen ij posuit dz adam i pa
disum ut operaret ibi z custo
diret illum Sic i tpe culpe
In sudore vultus tui zc sic in
tpe gratie pa cor iiijo vngess
q sim labore zc Thess iiijo Nolite locu
tie dyabolo qui furabat iam no furet zc Thess
iijo Operam manibj vris Et sic rursus testi
monia sctissimi laborne docem Ecti vij C
No oderis laboriosa opa Ecti xl E vi
ta operarij sufficient sibi ycundabit z Job
vo homo ad labore nascit zc P8 C xxvij
Labores manuum tuarũ q ma zc Sap. ijj
sputi z bn t cit p gsilium i futo Sapientie
Bonorũ laborũ gloriosus e fructus pro xxij
Et i laborib hoim no sicut cu alnibj
sunt sz fine Thess iiijo Di qd no vlt opari
no manducz. Laborantib z no otiantib
pmittit dz pmiũ vite etne ayt xxij No
tu operarios z redde ill mercede. Serui largi
talentorũ qo opieue portauit punians
piger z otiosũ i carcem tenebrarũ et
fletum a dno eẽ pcipit ayt xxv Ite
virgines pudentes ppriis opib illuminate i eter
na btitudine sua etrnal sic recipiende
stulte vo negligentes in y potesti pmis
sionib confidentes cu eis adulatib a vitu
ena sunt pecludende sic ecti xxv G Reddz
dz mercede laborũ sctorũ suorũ zc pro lxij
Tu reddes vnicuiq iuxta opa sua. ayt
xxvijo Filius hois venturus et tunc red
det vnicuiq scdm opa sua luc iijo Eudez
mesura zc ayt xviij Bng nec q no e mis
tus zc Rom ijo Qui reddet vnicuiq zc pa cor
iij Vnusquisq ppam mercede accipiet zc 2a cor
vto Omnis eni nos manifestari optz zc Gall vj
Que eni seminauit ho zc Coll iijo Qui eni in
iuria fecit zc pa pe jo Qui preim dicit eu
apok ij Dabo vnicuiq vrm zc Sic apok xiiij
Opa eni illorũ sequitur illos apok xxo Iudi
cati sunt mortui zc apok vlt Ecce vero cito zc
O tarde venient indulgentie pcuniale zc
Laborabat aplus paulus quatuor rõnib
pmo ut pcendo apdicatione symonie z merc
z sufficia zc 2o ne mouiciose auditores grauar
ret/ 2a cor xj Cu apud vos essem z egẽ
Thess iijo No q si potestate no habuim et vo
ut se zq scd cãut fidelis sustentauer dic
xx Argentum aut aurum vestem zc Sic augus de
opib monachorũ ca xiijo sic inquit Vnde cupi
sit quauis oprbus honeste opabat aplus
sicut se habent opa fabrorũ sutorũ rusticorũ
z hijs similia. neq eni honestas illa repre
hendit quas reprehendit supbia eorũ. qui
honesti nomen amant h esse no amant Sed
tunc tpe pauerut pecorum greci qr pagani
dicunt philosophi mlto sibi honorabiles habue
rut In ecclia hic iste iustus cui desponsata fuit
bta virgo maria que pepit xpm/ faber
fuit principiũ qui cãut de melioribus iude
orũ pecora pauerut sic psh qui cãut de me
lioribus paganorũ sutores fuerunt sic yppseph
qui cãut de melioribus iudeorũ faber fuit/ si
cut paulus iudeorũ supmus ad de supnus vig
pisch fuit aplus tabernacula fecit ut habet
actuum xviijo Et si oms pdicti opabat cor
paliter ut no cogerent egestate necessaria
petere sev qd dictũ e mendicare cum pfes
sionis a pecte vl legis esse cupiunt/ qui gtra
tot exempla sctorũ mendicare no eru
bescunt Eudz sua augus pz i glo qui sup
ult 2a cor z di xc j Clericus pcquitur zc ca clericus
nomini qr exclo apli ppriis manib pcurantes cle
rici licite z honeste laborne dumo di
uini officiũ vtilius agenda no negligat
Laborne cu possimus mendicare no deum
et mendicando tempore dij nrm operatiuum
et hoc qd possimus tam mune possum et
ad hic viuimus illo largiente vimus qui
largitus est ut possimus h augus li de opib
monachorũ cap xxvijo sic Sed eni ingt
agant qui corpaliter opari nolunt cui rei
vacent scie desides z statim post respondi
dicet Orationib inquiunt pssis lectionib et
vbo di z pdicatione demũ huic ruspon
appõit dicens Beata plane vita hic ub
hijs cauendum no simus ut manducandum e
ut ipse este cottidie ppande ne possint
assumi. si aut ad ista suos dei tgig me
cogit tam z no pcepit aplico sz opandi
corporaliter obseruandi aliquas ptes tpm
disputamus ciciuus ex gxaudit vna obedi
ent oro qr x. milia gtemptorũ Et aut
quod pcepit aplus Que est igit ista
puersitas lectioni nolle obtemperare di
cat vacare Et qd ut bonum dicimus

legatur ido fre nolle quod legitur. Omis eni ne
sciat, tanto citius quemque pficere cum bonum legit
quanto citius facit. Hug ille. Labor adhuc quia
datur. Iero. ad Rusticu monachu et de eo
di v^o c^a. Numquam numquam de manu tua et oculis
tuis liber psalterij discedat. Facito aliquid
opis ut dyabolus semp inveniat te occupa-
tum. Di pratrem apli habentes de evangelio vi-
vere laborant manibus suis ne aliquem gravarent
z alijs tribuebant refectionem quorum p spiritualibus
debeat metere carnalia. cur tu in usus
tuos successura non pparas? vel fiscellam texe
iunco vel canistrum lentis plecte viminibus
et cetera. Iero. in epistola ad Demetriadem
precipit quod inter orationes z lectiones suas la-
boraret cum lino z lana z ystria ita quod cot-
tidie bis esset occupata. ut Augustinus de verbis
d^m xxx^o. Omnis homo hic exercitet illis invenit
in nouissimo seculi die. nichil te adiuvabit
quod non feceris. unusquisque opa sua inveniet
et opa sua pssima cavet. Unde apostolus p^a Cor.
xv^o probet hoc se ipse in semetipso etc. ut Gr.
omelia xix. Multum dat homini virtutem ad
laborandum concupiscencia vane glorie z si cum indul-
gentia possimus dicere maiorem dat hoi virtu-
tem. Homini sporte concupia vane glorie cum
fidelibus speras regnum celeste. Et e contrario
spem regni celestis adiungit int carnis desi-
cupia autem vane glorie ex turpe est. z ideo
consistit et carnis vita. ut Gregor. xxx
Gr. Omi hic laborat. alij epulantibus in
futuro seculo reficiebant. alij ieiunantibus et
esurientibus. Iero. omelia xviij. Noli suppleri p superflu-
is laborare ne labor quod tuus fiat fi-
at alterius. Labori sive opi tria sunt necessaria
ut placeat deo. primo ut bona intentione
fiat. ut agit Mt vj. Si oculus tuus simplex fuerit etc.
2° ut sit voluntarie factum. ps. Voluntarie
sacrificabo tibi etc. Augustinus. Si aliquid boni facis
cum hylaritate facias. si autem cum tristicia facis
fit de te bonum non tu facis. 3^m est ut humili-
tas sequatur. Luc xvij. Cum feceritis omnia que
precepta sunt vobis etc. Bernardus. perit omne quod
agitur si non cum ipsa humilitate custodiatur.
ut Crisostomus omelia xvi super Matheum. Ne solli-
citi sitis etc. Non enim dixit nolite laborare
sed nolite solliciti esse. igitur solliciti esse ve-
tamur sed laborare iubemur. Sic et deus
loquens ad Adam non dixit cum sollicitudine
facias tu panem sed cum labore z sudore fa-
ciei tue. igitur non sollicitudinibus spiritualibus
sed laboribus corporalibus querendus est panis. ut
Crisostomus omelia lvj. Omnia enim posuit deus in la-
bore ut in eum re ... pstaret. Venit
bonum ut ... malis sed labore
bonum sed labore ... Hug ille. Labor sine opus servi-
le inducit peccatum. vnde ... ut
In lege precipit dominus omne opus servile
i sabbato facere non debet. pter quod sit omni ...
significale ... i sabbato cessare
ab opere spirituali autem ... z vocite.
opus servile peccatum est ... qui facit peccatum
servus est peccati. Omne autem bonum opus non est
servile sed liberale z pcium sit libertate.
licet ... opus ... fieri
corporale. ut ... omelia xvi. ... Opus autem

que agunt homines in hoc mundo duplex est. a-
villa. aut negociato. Et quod labore
manuum exercetur fuerint. exercentes terram
aliquid opus terrenum. puta agri. vinee. vel
opus lignorum artificium vel opus fabri. villa tale
videmus in terra. Sed at non labore manuum
... sed alia ... puta homines
gerunt divicias pecuniam aliquam mer-
cationem hoc negociato appellatur. Duobus
igitur ... Omne opus humanum consistit sive
honestum sive inhonestum. honestum est quod vel
le cultura. ... dolor ...
... operacionum ut ... Apostolus Ro.
Rogo vos fratres studium habere ut ... honestum
est apud deum opus negociacionis sive dignitatis
sive milicie z cetera. ut Hic. Et similia
gloria in ... ut vij. agricultura. la-
nificium fabricacio venacio navigacio
medicina z omnis theatrica. Hug. Augustinus
Laborare eos fideles fratres ... ubi ...
... ut ...
labor gloriosus est fructus ... In bonorum
arbor que non facit fructum etc. Io xv. Omnem
palmitem in me non ferentem fructum excid-
dent eum etc. ut p^a Cor. iij. Unuscuiusque opus
quale sit ignis probabit etc. ut Math. vj. Ut
videant opera vestra bona etc. ut
Crisostomus omelia xiij. Opus bonum ...
... p cogitacione vane glorie. Iero. om. xiij
... opibus iudicandum est bonum vel malum
non p eventum fortune. ut ... xxxv. opi-
bus comparabat studium artificis ...
multa ut omelia xxxv. opus quod ...
quo ad deum honestum quando ... inhonestum
vij. peccatum quod impedit hominem a religi-
one vel fide. Iero. ibidem. Opus mistice
attendus est ... terrenum opus ...
... ad veram vitam ... Iero.
omelia xliij. Opus probat testimonium
... hominibus ...
... nota est voluntas ...
... bona sive mala ...
... Iero. ... xliij ...
... que de terra ... in terra dimit-
te z nemini nobiscum habemus si opa
sunt bona sunt ad gloriam. si mala ad penam.
Ibidem. Opa bona ab infidelibus facta
remunerabuntur in hac vita non in futura.
Labor bonus est in virtutibus z spiritualibus ...
... Augustinus
Labor malus est in mundi delectacionibus
z peccatis ... Augustinus
... p labore virtutis ... felicitas
non acquiritur ... Augustinus
... seculi amatores fortes sunt in labore
malo debiles in labore bono. Di xlvij
... apostoli ... manibus laborabant ...
... plures vel p...
tur ... in aliquibus locis sed fructum labo-
rant ad alios ut ... po-
tuit ... olim
p Augustinus iustum videtur ut illi ...
stipendium qui laboris impenderant ...
...

xix q. i. caritate per totum. Item laborantes pro
certo stipendium ab eterna recipiet. xix q. ii. due
sunt. De penitentia dist. ii. Labor bonus vigilantie
est extimandus. Dist. lxxxvi. sicut per totum.
Patientius bonum agimus cum constanter sic
contra malum sustinemus. ipsum negamus. xi q. iii.
Apostolica. per totum. In operibus bonis plus re
spicit deus animum quam actum. xv q. vi. De sacer
dotibus in fine. Ubi Christus non est fundamentum nullius
operis boni potest esse edificium. i q. i. sicut paulus
per totum. Deus de malis actibus hominum bona
opera conficit. xxiii q. v. Relegentes. Non
solum inspiciendum sunt opera sed et circumstantie operis
videlicet tempus causa voluntas persona. Dist.
xxiii q. viii. Occidit. per totum. Dist. lxxxvii.
Non satis. Ad tempus respiciendum est quia mul
ta permittebantur olim que nunc non et multa
nunc que non olim. xxxiii q. iii. De digressione
per totum et ca. sequenti. xxx v q. i. § i. Dist. xxx
iiii. fraternitatis. Quantum ad causam sed finem
non occidit qui pro persona odium sed pro legis
zelum. xxiii q. viii. Legi. per totum et ca. sequenti.
Quantum ad voluntatem quia quod per voluntatem occidit
non sit culpa sed voluntate huius. Dist. lv. Clericum
qui et q. v. c. xv. cap. sequenti. xv q. i. Non pro
ambe et hiis cap. sequenti. Quantum ad persone
differencia videlicet utrum sit persona nobilis vel
ignobilis sapiens vel stultus. Dist. xl. Homo
christianus per totum. Mediocre bonum non est preferendum
utiliori operi. De con. Dist. v. Non mediocriter per
totum. Propria operatione solet culpa purgari.
lxxi q. i. De quibus per totum. Bona vel de
obstitutibus quando sunt faciendam ad que non
eramus tenemur et illa que sunt gratuita. xxx
viii q. i. Semper mei per augustinum. Bona de
opere publica tributa cum non tenetur. Bona
opera mortificantur per peccatum mortale. De
pe. Dist. iii. § Ecce sunt in medio. Item revivisunt
per penitenciam ibidem. Opera bona licet malis
non prosunt ad salutem non tamen sunt omittenda
quia prosunt ad alia. xxiii q. v. De hiis per augustinum
et sequentibus per augustinum xxxiii q. v. Ieiunio cum x. et
aliis sequentibus.

Lapis potens est deus de lapidibus istis
suscitare filios abrahe. Lapides
dicit omnes gentes non propter similitudinem
sicut lapis durum est quia ipsi plurimum edifi
cantes et quod propter stoliditatem et duriciam
stulticie quia eis quod adorabant filios
eorum adorabant et conspeciem simulacrorum
per inspeccionem lex in propheta legitur. Similes fiant
illis omnes qui faciunt ea etc. Non tamen accipiunt
homines deum adorare audiunt ut sint filii
patris vestri qui in celis est. In augustinus super iohannem omelia
iiii. in principio. Item potens est deus de lapidibus
istis suscitare filios abrahe. Nos sumus
in parentibus nostris lapides et uniuscuiusque eorum pro deo
lapides colebant. De talibus lapidibus
filios fecit deus abrahe. Sermone xlii. in
principio. Item lapis est duricia legis veteris vel
hic iudei sunt stulti induriti.
removeri et contra nos fideles convertere
et pertinere in augustinum super iohannem omelia xlix. B.

lapides vivi sunt aut electorum. Et in glosa super
ezechielem omelia xiii. Item fideles vocantur lapi
des propter fortitudinem fidei in i. co. xxviii. Item
lapides quadrati sunt sancti qui persecutionibus non ex
tolluntur adversis non franguntur persecutoribus ad
mala non trahuntur vituperacionibus a bono ope
non revocantur in i. omelia xxii. B. Lapis ostense
medicina est ut in i. se scandalum offen
sionis ad aliam. paulus vero est verbum dei nostri
portabant etc. Item Deus est nostrorum custodiat ab
angelis piscatorem ac possumus intelligere verbum
de xpo, sepetiam ac ipsum et alii in i. duo
quoniam dicitur unum ut petrus omne pane
queratis studio et perfectis operibus ut alius attur
sit paulus aut posset quod petrus in Exemplum omelia
xxiii. ff. Item lapidibus comparantur homines quia
sunt precipue formosus lapides a platinum
et religiosorum ne totum edificium de petre
duritia sunt est. Legitur quod mirorum est inuenire
confractio qui ceciderit super eum confringetur in Exemplum
omelia xxxvi. Item quoniam mali intelligitur vel
tute vel lapides suis sepulture sedentur et pre
pugnant teneros prophetas apostolos ad se mis
sos lapidant occidunt et cum sanguine in verbo
et veritate effunderunt et terra Et quociens
intelligitur in verbis prophetarum et apostolorum eius
plocutus in ipsos blasphemias suas quasi la
pides quosdam mittunt super apostolos et pro
phetas in Exemplum omelia xliii. Lapis signatur
per. Divinitas habet in semetipso preciositas. for
titudinis et duritie in hanc a propter constancia
fidei per duriciam vero propter diuiciam cordis
ubi prophetia auferam ab eis cor lapideum
in Exemplum omelia lxiii. Item pet eat xpi significat
quod venit xpus in verbo et in carne percussit
est per verbi gemina percussio duo ligna
crucis signantur in augustinum super iohannem omelia xxvii.
Item pet. est sancti passio xpi signatur
duricia iudeorum vel gentilium vel uniuscuiusque
unamquamque persona in i. co. omelia xciii. B. Item
petra est xpus et in foraminibus petre a vul
neribus xpi habitat columba in petre exul
tavit et in petra securi sunt fugit in petra
finit securitas ubi est securus ab hoste fortis
a trista in verbi sancti augustini super lavo.

Laus. Beatitudo laudis. laus dei
est ubi laudatur seruum ubi non tace
re de laudato erubescat. In augustinum
super ps. Bonum laudare non laudato sed
laudantibus prodest in augustinum super iohannem. ubi est
a veritate et motu laudantium ubi et nitui
pacem ab affectione securi est in augustinum ad
dyoscorum non phebe inspirantis videri ut
de laudibus augustinum super i. cap. vero ne
mystrat unde fratres etc. ut valde gravi
dei dominum quod laudamus et cessum quod
vituperamus quia ut decipiat iniuriam nec
timeat pro laudibus alienis in augustinum i. de
ep. ii. de sermone domini. ii. Gregorius dicit ille
ille pauper in patronica tua commemoris

pondus tuum laudas, taceas laudes tuas
quia imperfectiones tuas non consideras. Augustinus
de doctrina christiana. Esse humile est nolle laudari
in se. Qui igitur in se laudari appetit superbus
esse convincitur. Augustinus super psalmum quintum. Lau
dantur mendacium delectantur inanium et vani
sunt qui laudantur et mendaces qui laudant. Alii
laudant et ficti sunt. Alii laudant quod putant
et falsi sunt. Alii utrique promissis gloriantur et
vani sunt. Augustinus in quadam epistola. Bonos lau
dabiles esse cupiens laudes hominum ne requi
ras quia quamvis alienum sit facile laudem
non cupere dum negatur, est tamen difficile
eam non delectari cum offertur. Augustinus ad Vol
lusianum. Laus sua iustos ornat iniquos
exaltat. Iniustos enim ornat pergit, im
pios dum letificat tamquam in probos decipit. Gregorius
in moralibus. Eo ex perfecto opere laus
transitoria queritur cum retributione retributionis di
gna vili pretio venundatur. Gregorius in pastorali.
Laudanda potius vituperanda premitur sicut superius
est nimia laudatio et immoderata vitu
peratio, illa sequitur adulatorem ista malig
nitate suspecta est testimonium veritati non conve
niens reddens. Hec Seneca in epistola. Sit tibi tamen iste
laudari a turpibus quam si laudaris ob turpia le
tior esto quotiens displices malis nullorum
de te estimationes pluris facias nec laudari
bilis assidue spectator cum epuleris non de
bes vincere, sed de bis pessare laudabilem
prestitisse. Seneca de quattuor virtutibus. Et in quodam
epistola. Bonum est laudari sed a potentibus et esse lau
dabile, neminem cito laudamus neminem cito
accusamus. Verum est cum credis verum est non
credere. Seneca libro de moribus. Laudat deum
totam diem quis dicit quamvis lingua dum per
meditatur tota die laudem. Sed suggero tibi nunc
dum. Vis tota die laudare deum sicut vis. Quod
egeris bene age et laudasti deum. Quando cantas
ympnum laudas deum. Lingua tua sed laudet
et conscientia tua cessasti ab ympno cantando
discedis ut reficiaris noli inebriari et lau
dasti deum, discedis ut dormias noli surgere
ad malefaciendum et laudasti deum. Negotium fa
cis noli fraudem facere et laudasti deum, agros
colis, noli litem movere et laudasti deum. Innocentia
operum tuorum prepara te ad laudandum deum toto
die. Augustinus super istud versum. Et lingua mea
meditabitur iustitiam tuam etc. psalmo trigesimo quarto. Certa
tu scito. Sit in laudibus salvatoris et saluti
me. Iohannes epistola xiii. Sit non laudes a possessione
divitias sed propter eas contempne non tumeas
ad honores sed propter eos pinguescere. Iohannes
epistola xvi. Laudare deum alacriter nichil
sic in terris putat statum celestis habitationis.
Hec Beda super tertium. Sicut septies dedi laudem
dicit est dedi quinque sensus binas aut sibi
et membra tamen sanctificatum quem preces iniusti
fuerant vel sed quamquam semper imperans sal
te premiorum agendo magis et modicum
tantum. Sed tertium xvi. Sit laudibus dei sun
mus dei quod assistere. Sed veniunt hilariter non
pigre non compulsi non ostentandi sed promi

tu et affectu vocis deprecanti. Hec super psalmum xlvi.
Sit laudibus divine in spirituali est septem quem sex quia
septem dona. Exodi 6. Omnibus corde et ore col
laudate nomen domini. Hester xiii. Confitemini
ostenda laudes domino. Iob 6. Omnis civitas nostra
inventa. Iob xxxv. Ad Augustinum. In laude
dei ineffabile excitat pius consideratorem
tractatio omnibus libris audibus. Quanto magis hominis
quia multum placet dei per Sacrificium lau
dis honorificabit me. Augustinus. Ve tacentibus
de te quia loquaces multi fiunt sunt vetus quia homo
multum potest exolvens dominum cythara. Paulo
in epistola ad ... psalmus xlvi. psalmus laudans in
verbo domini etc. Ecclesiastici xiii. Veni quod habitent in
domo tua domine etc. Laudare hominem du
vivat non querit cum septem ut Ecclesiasticus xi.
ante mortem ne laudes hominem etc. Ecclesiastici
xv. Non est speciosa laus in ore peccatoris.
Proverbiorum xxvii. Laudet te alienus etc. Sic Ecclesiastes
dicit xxvii. Quam laus magna est vitam
alienam esse a foro et ultimum tempus habe
re illo. Sit vita xliii. Et. Non est laudandus
homo in facie ut contra suos domesticos hec ci
vitas (?) vim aut sapiens qui laudat
in facie flagellat in corde propter duas causas
homo in facie non debet laudari, prima sed sapiente illo
putans quam in te susceptum est et illi quem mo
lestia tuis laudibus fuit, secunda sed insipiente
illo existas extollendo non est et quasi
insipientiam sua laudibus tuis emittis, quam
vult laudari contra honoribus in facie vel propter
honorem malos verum est. Laudes deo pro
suis beneficiis annos est impendendum. Iob xxxvi.
quod in Tertulliano etiam fi. Proverbiorum xxvi. Non quiescit
in vino ore laudes et laudes ...
dei xxxvi. Sed multa pro quibus. Quod verbis
laudarum tantum non debent xxi quod in suis
verba pro ... Dare hystrionibus ut laudent
vicium est inane. Dei xxx. Donare per
augustinum nichil illo pastore misimus quod
super gloriam laudibus dei xxx. In Michea
laudat indignum peccata est. Dei xlvi. Sed
pro ... Omni scienter indignum laudare
dignum meretur sumus vocat xi quodam
dei quid pro ... et tertio sunt. Dei bonis cuilibet
nocivo laudatores permittit in obtinenda
venia ut ... sufficere. Dei xii.
Sed plurimi ... Sit cantus laudis
Alleluia. Tobie xiii. Et apocalypsis xix. Et
verus Iob Alleluia interpretatur laudet vel
deum ambo. Alleluia. Laudate (?) ... vita
Augustinus. Alleluia salvum me fac domine et
salvum me fac domine. Gregorius. Alleluia pater
laus nati vera spiritus sanctus.

Lectio. Venit Ihesus Nazareth ubi
erat nutritus et intravit secundum consuetu
dinem diei sabbati in synagogam
et surrexit legere etc. Luce iiii. Sic Apocalypsis
primo. Beatus qui legit et qui audit verba etc. Sic
... in ... Sic Iob
xxiiii. Deuteronomii xxxi. ... viii
proverbiorum ... xxx ... Baruch. Iosue
viii. ... xxiiii. ... psalmus xxxiiii.
De vestra vero legere legimus aliquamvis
negligentes legimus ne ignoremus

legimus non ut teneamus sed ut repudiemus
ut Augustinus super Luc. et di. xxxvii. c. Legimus de
doctrinis et disciplinis studium et absque nobis
prope probari debeat, ingenium docile et sic
doctrine laudabile est, non quod inveneris sed quod
queras considerandum. ut Jeronimus ad paulinum. Cum
Clemens amisisset fidem suam quam baptismate
receperit, a xx ut in ecclesia predicat scrip-
turas aut legat vel audiat, manifestum est
fide ut allocutionibus predictis inque fundo
impossibile est eum ut non multiplicetur fides
eius paulatim et de die in diem tiro divinge-
neris scripturis eius illustratur, sua claritate confirmatur
in fide excitatur ad desiderium regni celestis
apprehendit eum zelus antiquorum sanctorum quorum
legit exempla et ipse plerumque ad easdem virtu-
tes et patientiam exemplis pervenit, in huiusmodi ecclesie
que si agitatur fuit multiplicabitur. ut Crisostomus
on. luc. 22. Lectioni debet homo attendere propter
primo ad intellectum. Nee. viii. legerunt in li-
bro legis distincte ad intellectum. 2o ad retinendum
Eccli. xxxi. Cor fatui quasi vas confractum etc. 3o ad
diligendum. ps. quomodo dilexi legem tuam domine
4o ad faciendum ps. intellectus bonus omnibus
facientibus eum etc. Arguit sapientes seculi stu-
dentes de eorum stultitia quia non legebant ac-
etiam de eorum ignorantia quia dum non cognoscebant
et dixit eis, nescitis scripturas neque virtutem
dei. Mat. xxii. Glossa Sed omnis qui legit dum non
cogitat quo cogitat quod non legit etc. Gregorius
in registro libro xi. c. Scriptura xxxviii. ff. Gregorius le-
gere sanctas scripturas ut ipse meminit pallia et
dixit verba quia non sapit legem suam scit sed ut
impleri iubet. nil enim prodest fruenda di-
dicisse et non facere. Scriptura speculum quiddam est
lectio scripture sacre ut cinctum corrigitur et
bona meliores sepe tamen lectorum interrumpat
ordo ut Jeronimus in epistola Here vi. Electus dominus
sit in manu vidue dei ibi epistola xx. Lec-
tio sacra indigne presumitur ab impiis angu-
cuo studiis disciplina ecclesiastice et spiritu ma-
rito et seculi pompa et studiis abicitur
et spernatur. ut Basilius Cantica hi li. Videt
Et prodest primum nomen saluatoris leccio
tamen in libris ut homo pretiosum in moribus et hic
Gregorius xxxii. Sed legimus de beato Jeronimo qui cum
libros legeret Ciceronis ab angelo correctus
est eo quod vir christianus paganorum figmentis
intenderet. Hunc est filius ille prodigus in
aliam regionem qui de reliquiis quibus por-
ci manducabant ventrem suum implere cupie-
bat. Homerum, Virgilium, crimes et varia
quibus Egiptii sunt... varia dialecticorum
garrulitate et sophistica argutia intelligit
ex quibus omnibus colligitur quod non est ab ecclesia
sacerdotali secularium librorum quedam peritia, ut hic
habetur de consecratione dist. xxxvii.
Legimus sed Augustinus et Jeronimus in multis
parte prius reditur opinionum suarum tenentia
legendus sancti Thome apostoli et aliorum sanctorum
[...] catholicus. di. xv. Sancti
scripturis hic nobis non credere non est, et ideo
catholico canone illi tamen eos legunt et usque
[...] verissimum quod horum quod
adulteri corporales vindictas que in veteri
sunt testamento nescio qua crudelitate acer-

rime sequuntur quod aliud et qua distinctione
temporis facta sunt omnis nescientes. ut ille super totum
Diligite inimicos vestros etc. Legendi diversas scrip-
turas et tractatuum electorum [...] et non fabule
di. xliiii. providentia et c. Convivium. Sed
ut. C. ubi [...] libro 2o. Lectioni electi
et prelati insistant di. xxxvi. c. Ecce [...]
attendere debet lectioni exortationi et doctrine quia
non sufficit sibi sanctitas vite nisi assit sua doc-
trina di. xxxvi. c. Ecce et c. Si [...] et di.
xxxviii. ca. 1o. Sed stellas ad obscurandum
non sic inhaerentes precepta non obscurat
mundana iniquitas di. xxxviii. Sed Qui
amat stellas spernatur carnis vitium ad
[...] de y. di. v. c. Nunc per Jeronimum. De sanctis libri
quo lectiones et concilia in quibus christi precipue
et prelatores legere debent, et sancte di. xv. Sancti
Romana et c. sic di. xxxviii. Nulli et xiii. c.
si. Alii et precipue christi in gentilium libris
et se ad luxuriam et voluntate providebunt legere
non debent di. xxxvii. per totum et di. lxxxvi. Cum
multa per quosque. Sed lectores dicti sunt a legendo
di. xxi. Clericos per vestes. Lectoris officium
est lectiones legere et pronunciare et que prophete va-
ticinati sunt populis predicare di. xxv. Perlectis
per verbo in epistola ad Ludefridum.

Leges mandatum lucerna lex lux
vera vite magnum disciplina ut prov. vi.
c. Beatus vir cuius voluntas et meditatio
in lege domini ps. Lex domini immaculata convertens
animas etc. Qui querit legem replebitur ab ea
Eccli. xxxii. Lex domini perfecta in ore Exo.
xiii. Deut. xvii. Josue 1o. Ve vobis viri
impii qui dereliquistis legem domini altissimi
etc. Eccli. xli. Iota unum aut unus apex non pre-
teribit a lege q. d. lex est integra ut nulla
Mat. v. Sed vero scriptum est Chalcedonensis quod
non primitur in omnibus que scripta sunt in libro legis
etc. Gal. iii. Nunc ut lege perierunt etc.
Rom. viii. plenius Wesphalia libro xiii. Lex
data est propter septem primo ad iudicandam ydola-
triam iudeorum ut in prologo legis prohibeatur ydo-
latria Exo. xx. 2o ad declarandum vitiorum
Rom. vii. Concupiscentiam nesciebam etc. primo
3o ad erudiendum iudeum in xxii. Galli
lex pedagogus noster fuit in christo. Xo ad
puniendum transgressionem Galli. Lex igitur
lex propter transgressionem posita est. Xo propter
dominationem superborum Act. xv. Hoc est onus
quod neque nos neque patres nostri portare
potuimus. Sexto propter signa futurorum. Heb.
x. Umbram habens lex futurorum bonorum etc.
Septimo propter destructionem ipsius iudeorum per
non fecit taliter omni nationi etc. Leges vero
sunt due una publica alia privata. Publi-
ca lex est que a sanctis patribus scriptis est confirma-
ta ut est lex canonum que quidem propter transgresso-
res est tradita. Privata vero est que in corde
scribitur. Clericus vero debet de suo episcopatu ad ali-
um transire [...] quedam libris sui episcopi quod
propter evitandum cupiditatem constitutum est, ne vir infames
ab aliquo episcopo suscipiat propterea soleat
et sua officia cum nomine portaverint in suo
episcopatu in alio celebrare et imperio. Lex vero
privata est que in scriptura sanctis spiritus in corde
scribitur sed de quibus dicit apostolus Rom. ii.

q' habet legem dei scriptam in cordibus suis, et
alibi: Cum gentes legem non habeant naturaliter
ea que legis sunt faciunt, ipsi sibi sunt lex. Si quis
homo in ecclesia sua sub episcopo se retinet et seculariter
vivit, si afflatus spiritu sancto in aliquo mo-
nasterio vel regulari canonica voluerit salvari, quia
a lege privata ducitur, nulla ratio exigit
ut a publica lege constringatur. Dignior enim
est lex privata quam publica. Spiritus quidem dei lex
est, et qui spiritu dei aguntur lege dei ducuntur,
et quis est qui spiritui sancto possit resistere? Quisquis hoc
spiritu ducitur, etiam episcopo suo contradicente eat li-
ber nostra auctoritate: iusto enim non est lex
posita, sed ubi spiritus dei ibi libertas, et si spiritu
dei ducimini non estis sub lege. Hec xix q. ii.
Due sunt leges, per Urbanum papam. Legitur
enim ad Hebr. vii: Translato sacerdotio necesse
est ut translatio legis fiat, et illa legem
vocat testamentum ad Hebr. viii, sub hiis verbis:
Ecce dies veniunt dicit dominus et [illegible] te-
stamentum feci patribus eorum et cetera. Hoc est
testamentum quod disponam domui Israel, dicit dominus:
dabo leges meas in mentes eorum et in cordi-
bus eorum superscribam eas, et sumitur de Ieremie xxxi capi-
tulo. Unde in hac causa scribens apostolus ponderans
verba prophetica ponit contrarium legum differencias
sub hiis verbis: dicendo novum veteravit
prius. Quod autem antiquatur et senescit
prope interitum est. In videndo autem suppono
quod [illegible] legem loquar quoniam apud deum
omnia que fuerunt et erunt sunt tempore suo pre-
sencia, et non fiet fallacia sophistica. Quod dicitur
non est possibile hec duo testamenta differre ab
invicem eo quod non sit possibile ipsa esse nec
potuit ut fingitur differre ab invicem eo quod non
potuerunt simul esse. Relinquendo itaque tales
cavillationes sophisticas suppono quod vetus testa-
mentum sit velud quoddam vestitum quod Moy-
ses promulgavit ad populum regulandum, et non
sum hic sed quodlibet particularis vestitus quod esse
sue debuit tempore Christi post eos dicit veteris testamenti.
Novum autem testamentum est velut quoddam vestitum quod
Christus docebat humanitus ad suum populum regu-
landum. Et ex verbis apostoli distinguitur singu-
lariter has leges penes legiferos sive prin-
cipia novi et veteris testamenti, et patet quod lex
nova et vetus differunt triplici racione: pri-
mo quo ad substanciam, secundo quo ad principium, et tercio quo
ad modum sive legiferum. Quo ad primum patet
quod lex nova et vetus conveniunt in quibuslibet
veritatibus eternis ut specialiter patet de decem
mandatis decalogi, discrepant autem in ceremo-
nialibus eo quod ceremonie figurales adventum
Christi figurato cessare debuerant sub umbra
consummati adventu lucis. Sed in novo testamento
addiciuntur nonnulle particulares ac speciales leges
que in veteri testamento non debuerunt expli-
cari, et patet quomodo iste due leges in parte dif-
ferunt et in parte conveniunt. Quod aliqui no-
tant dividendo totam veterem legem in tres
partes scilicet ceremonialia, iudicialia, moralia.
Due prime partes ut plurimum variantur sed tercia ma-
net immobilis ut dicit Parisiensis vero

in libro suo de fide et legibus dividit universe
legis precepta particulariter scilicet testimonia et hec
sunt veritatis seu credenda, secundo precepta et hec quidem
sunt honestatis seu adimplenda, tercio iudi-
cialia, et ista non sunt equitatis [illegible]
seu exsolvenda, et hec non sunt statuta seu imitanda, quin-
to sunt promissiones premiorum et hec speranda,
sexto comminationes suppliciorum et hec timenda,
septimo ceremonie vel honorificentie divini
cultus et hec reverenda. Et patet ex diffinicione
quolibet istorum vii. Sed omnes veritates scripture sacre
sunt [illegible] legis mandata, et ut red-
ducuntur ad decem ut Deu. xxx, cum ad duo
scilicet dilectionem dei et proximi ut Matth. xxii, vel
ad unum, Rom. xiii: Plenitudo legis est di-
lectio. Nec repugnat hoc dicto eo quod genus
sit quodlibet eius partes ut hoc genus animale
tam rationale quam irrationale, et omnes ac
singule species et individua animalia, et patet quomodo
iste due leges distinguntur, et similia consi-
derando particulares veritates utriusque legis
in quibus conveniunt et alias in quibus discrepant.
Sed quo ad efficientes sive legiferos, notandum quod
Christus et Moyses dicuntur ut duces et legisla-
tores duo et summus, summus pontifex et levi-
ta. Primus enim est princeps pastorum pa-
pe vero et per consequens summus pontifex et [illegible]
autem Moyses autem non sacerdos vel pon-
tifex sed levita. Iohannes Hebr. vii et viii describitur
quod Christus non sacerdos Aaroniticus sed superior
secundum ordinem Melchisedech simul rex et
sacerdos ab Abraham decimas accipiens
et in genealogiis sublatus ut Melchisedech
quo ad premium [illegible]. Generacionem
eius quis enarrabit. Hec doctor [illegible] libro
mandatorum capitulo vii. Legibus humanis
occupati et legem salutiferam mandatorum
postponentes attendant quod comportatur
[illegible] maledictionem dicitur [illegible] Psalmo cxviii:
Maledicti qui declinant a mandatis tuis.
Nulla enim lege decet christiano dicere vel
audire nisi lege mandatorum dei, eo quod
nulla habet aliam legem ut liceat implere
[illegible] vel perficere, si quando [illegible] fuit quod
deus non precepit, quo a deo tam plene
informati sunt famulos quod primi ma-
nent. Deus non precepit nobis facere opera nisi
per legem nature et quicquid non est alia lege
Moysi. Hec doctor cap. ii mandatorum. Et videtur secundum
eundem doctorem quod lex nova tripliciter antecel-
lit legem veterem. Primo quia perfectior, secundo quod perfec-
cior danda est maturiori filio magis
caro. Secundum est quod lex nova est com-
plecior, compendiosior et sic utilior. Com-
plecior quia non est quod per additamentum
ipsum perficit. Compendiosior quia in uno
verbo omnis impletur. Utilior quia antiqua
lex nullum perficit sed secundo medium est ad
novam. Sed ille libro mandatorum capitulo viii. Ubi
paulo post non dubium ad [illegible] pri-
marii loquens de multitudine [illegible]
ecclesie ipsam [illegible] religionem novam quam
dominus noster Ihesus Christus in paucissimis [illegible]

celebrioribus volunt esse liberam quidam
similibus premunt oneribus adeo ut tollerabi-
lior sit condicio iudeorum quam nostra hominis pro-
tibus sed divinis subiciunt constitutis. Unde
quod credo hunc sensum est multitudines legum
ecclesie tamen incorporatis quam extravagantibus
reclamare. Quid est bellum cum consua-
tionibus cum primos sanctorum et alias spoliati-
ones bonorum ecclesie. Credo quod dicat illud
prophetis exprobratum iurum est plebi rapina
et immundicia. H. ibi. Jeroboam depravatus
est quod retinuit populum per duos vitulos ne adi-
rent dominum in Ierusalem. Isti duo vituli sunt le-
ges et decreta quibus detinentur clerici ne visi-
one scripture ibidem dudum sufficerent. H. Osee
v. de die mortem. Lex secundum humanam com-
pulsa hic licet propter aut spiritualia et statuta per-
mittit apud carnales homines pro pecunia
spiritualia fiunt et spiritualibus compellitur. H.
Ex. oc. xxxiiii c. Cum prospexerit decretum de
viciis titulo avaricie advocatorum sunt
Hortenti iniusti acquirit etiam advocati confes-
sio quod videtur esse figuratum Gen. xxxiiii
ubi Sychem qui interpretatur fatuus adama-
vit Dynam que interpretatur causa cuius oc-
casione dominum occisus est. Notabile vero
dicitur Sychem fuisse filium Emor qui interpretatur
asinus homines et dominum et asinum qui talibus
scientiis nequiunt percipere convenit decreta
et decretales audire. Amor igitur legis di-
vine et decretorum scire decretorum exhibent
homines ubi hoc officio. De amore legis divine
dicitur Proverbiorum. Qui diligit regem diligit legem.
Ps. palpebre eius interrogabunt filios hominum.
Palpebre que quandoque clauduntur et quandoque aperte
sunt sacram scripturam que alicubi est obscura
alicubi aperta, que interrogant filios hominum.
Unde amator dei sanctorum et divine dilectionis
est cum aliquis libenter laborat in studio sacre
scripture. Sacra scriptura multum contempnitur
propter scientiam decretorum unde potest dici quod dixit
Sara ad Abraham Gen. xvi. Ejice ancil-
lam meam et ancilla sacre scripture est scientia
decretorum que scientiam scripturarum despicit
propter fructum lucri quod ex ea consequitur. Gen.
xxi. Figuratum est oppressio quam facit scientia
lucrativa sacre scripture per ludum quo opprime-
bat Ysmahel Ysaac. Unde sed precepit deus
per Saram ejice ancillam et filium eius sicut ne-
cesse forte esset scientiam istam in magna parte
ab ecclesia excludi. Nec solum contempnit sacre
scripture per scientiam illam immo blasphemat
et eam ipse deus qui legislator est ut videtur
figuratum esse in Levitico xxiiii. Leg. quod
filius mulieris israelite que peperit de viro
egipciaco iurgatur cum viro israhelitico dominum
israel. Sic decreta ista que israelite sunt in parte et
ad illa parte sacre qua a lege divina acci-
piunt et egipciace quo ad illa parte quam
habent a scientia mundana blasphemant
dominum israel deo lege quam ipse dedit. Palea
vocat quod invale. Unde in lectione Ysaie xlviii
Ego dominus tuus docens te utilia. Isti po-
tius palee sunt de quibus ait in quo paleas at-

conburet igne inextinguibili Matth. iii. Iere. xxiii.
Quid palea ad triticum. Unde ad Augustinum. Si palea
sequeris palea efficieris. Lex dei caritas
est. Lex data est ut gratia quereretur, gratia data est
ut lex impleretur. H. Augustinus de spiritu et littera. Fiunt
sunt leges ut earum metu humana coherceatur
audacia, tuta quod sit inter improbos innocentia
et in ipsis improbis formidato supplicio refrene-
tur nocendi facultas. H. Ysidorus Ethicorum li. ii. Erit
lex honesta iusta possibilis secundum naturam secundum
consuetudinem patrie loco tempori quod conveniens necessaria
utilis manifesta quod ne aliquod per obscuritatem in
captionem contineat, nullo privato commodo sed
pro communi civium utilitate scripta. H. Ysidorus ibidem. Fac-
to generata penarum in legibus continetur. Tullius
scribit. Sapiens vincula verba talionis
ignominiam exilium servitutem et mortem. H. Ysidorus.
Ibidem. In his rebus quibus nichil statuit certum
divina scriptura mos populi dei et instituta
maiorum pro lege tenenda sunt. H. Leo papa et
Lex multiplex est secundum divina que in natura constat et
humana que moribus constat. H. di. i. Omnes leges
Ysidorus. Est lex vetus que dicitur testamentum que materi-
alia quam facit lex humana que singularia facit
diverso modo et tamen di. viii. Quo iure per Augustinum
et xxiii q. i. Dilectissimis. Est lex spiritus qui est sancti
tu sancti spiritus cordi scribitur xix q. ii. Due sunt.
Lex carnalis que absque culpa est in carne non co-
secundum xxxii q. ii. De concupia per Augustinum xxxiii
q. v. De paulo per Ieronimum. Est secundum lex privata
que eadem est quod lex spiritus sancti sed dicit apostolus Rom.
vi. Omni hominum lege dei scriptam in cordibus et cetera
xix q. ii. Due sunt super ?? iiii. Est lex publica
a sanctis patribus edita que lex canonum dicitur ibidem
Est lex coniugium que in baptismo non solvitur
di. xxxii. Una per ambo. Est lex et omne quod
ratione constat duntaxat quod religioni congruat
et cuius disciplinis conveniat et quod saluti proficiat
di. i. Consuetudo per Ysidorum. Est lex est consti-
tutio populi qua cum maioribus natu sanxe-
runt di. ii. Lex per Ysidorum. Et leges humane
vel publice sunt dispositiones temporum variantur.
di. i. Omnes per Ysidorum et di. xxxi. Aliter. Le-
ges diverse temporibus diversis emanantur quod
nova permittunt di. vii. Amices et cetera per ceteri
per Ysidorum. Et leges facte sunt ut humana cohi-
beatur audacia et tuta sit innocentia di.
iiii. Facte per Ysidorum xxiiii q. v. Non frustra et
tamen ad sedem per Augustinum H. E. lxi vii. Lex
aut permittit vel vetat aut punit quandoque pre-
cipit di. iii. Omnes aut per Ysidorum. Lex non de-
scriptum pro privato commodo sed pro communi utilitate
di. iiii. Erit per Ysidorum. Leges conduntur leges sunt
solute a lege honestati tamen est ut secundum le-
ge vivant xxv q. i. Confidimus et c. Ideo
De x. c. qui legem dedit legem implet. Ibidem.
Ideo ?? ista cum. Sunt etiam maioris
non constituit legibus xxxiiii q. ii. Sicut H. Lex
lex que obvia sacre scripture et canonibus
sanctorum patrum in nullius debet esse momen-
ti di. x. Non licet et per totum ca. Lex divina
et canonica superior est lege civili di. x.

lege qr lex e a dno ponitur legis a dya
bolo di xxxv Sexto p ambo. Nouos vten
tiu leges abrogat et confirmat di iiij juxta
c proximo di xxxj Ante terminum vel pro
borum varietate di xxxj alt c proximo
p successione tpm di xxxiiij confirmatus qualo
q cogitacionum ostensione ut de pepte eius
di bom c Arct

Lepra lepsy c ppatu xo deserte
occidit ne forte 2 io descendit ut lep
sy mundaret. lep e pctm anay mitt
io dns de altitne celi qi de excelso monte
descendit ut lepr pctorum nostrorum mundaret
2 mis. h Lc ca xxxj c In lege edt ut
qui tangeret lepm immdus esset usque ad ves
peram tetigit ihus leprum nd c sum legis
sed qi dns ea lex legislatori subiecta est
et legislator legi lex io nd vetuit tange
lepm ut ne lepsi sanarent sed ut n tange
tes leprm coinquinarent Iste igit q tigens
coinquinatus nd e sed adhuc mundat amplius
fet c volunt lex tetigt igi lepm et
legis licitam soluit ut ea nd lep corpus
sed lep ave figuralt mis. h ibidem C sed
si lex sublata nd fuisset nunquam spiritualis le
pra sanaret qr ois qui sb lege viuit le
prosus e nd ex quo tacta e lepra recessit
sed exquo iussa e ut ostendat qr nd ppt
effugacom lepre tetigit eum sed ut solueret
legem alioqui quantu ad lepm sufficiebat
tm volutas igi ut bn factu e ppt ppe
tentes mundat eu lepsus ppm iudaycum
signat h i ff S Lepra cutis lepsi
vestis lep domus debet sacerdotibus ostendi
qr pctm sacerdotibus debet reuelari de pe di
j c Mayorsi Cu lepra ... quem ihus
de monte descendens sanauit sub clamat
signat qr i sanacione spuali confessio nd
det contempni de pe di j c Ex q cu
xpus lepsos mundatos ad sacerdotes mi
sit legalia approbauit j q j Nouit p aug
Sit in hic q lepsi antequam ad sacertes puen
ret mundati sunt innuit q peccator in sola con
tricione mundatur ubi confessionem neciter exclu
dit articulus de pe di j c h c ih Cessato
fessoris e sum tre destinendi ie lepm
2 lepm di x c j Cu lep pruti mara
soror moysi p pcto 2 p primam restitui
fiducia dne petentibus di l c plus c
Ergo 2a q vj c Quo pleriq 2 c Sit obicit
lep Osye regis sacertis officium vsupans
sacrilegorum pena signat i q j c Iud
balaam i nu Cu nd canonice sed symonie
aliqua in sacerdote ordinat nd officium sed
lepm confert j q j Sin ordinare p ambo
Sit sb Gesi ppt pecunia lepm meruit
sic pecunia male quesita cum q et cum
ymiculat j q j Cito p ambo

Liberalitas est virtus moderatiuus ap
petitus naturalem circa diuicias plus
longa acquirendum siue retinen
das inde 2 liberalis quasi liberalis huius
animo apellat ab effectu viz reru

capalium. qd ii se emittit eo qr plus expedit
i alios q i seipm iuxta phm xto Ethicorum
vel si forte diues nd sit ut multa conferre
valeat h tn vtute ginite largitus qa
nd i diuitis affectu stat vtq laudabilis
liberalitas Est igit liberalis qui sibi discrete
parus est 2 aliis large tribuit more galli
nd tn i superflue ut sibi nd retineat vn
sustentet hoc ei nd liberalitas sed pdigali
tas dicit nisi forte ppt xpm ex superflu
bundanti caritate hc face videt. Vn phs
xto Ethicorum Ille dicit q consumit multa i in
temperanciis nd sunt liberales sed pdigi vn
ambo sr eplam pq coz nd scrm quid
quanto sed de quanto 2 de quo animo dat. Sit
ambo li o u de offic ca ix Liberalitas nd
dz esse superflua sed moderata Liberalitez
magna dsweris rex donis largitus
e mx magnificenciam principale p interve
2 nupcijs h est q ff Dom hois dilatat
vnd sua regni vump nd sit porrecta ma
nus tua ad accipiendu et clausa ni h ho
tendens manu tua et ecti xxiij Dis peteti
te tribue date 2 debit vob lu vj a
Beatus e mag dare q accipe act
xx h Dns dat omnibus affluent et nd
po Liberalitas siue largitas nd pbat
sed q alteri largit alteri qd extorqueat
ei iniuste quedat 2 iniuste dispensando pu
tat h et ambo lio Dc offic Dud nd
vult effundi simul opes sed dispensare
nisi forte ut Elyzeus boues suos occi
dit 2 pauperes pauit h ibidem p fcta libe
ralitas e ubi secreto quis tegit opus suum
2 necessitatibus singulorum occulte subueint
que laudat os pauperis 2 nd labia sua
Dum de pfcta liberalitas fide tempi lo
co 2 tpe commendat ut ppm opus ut sit
circa domesticos fidei h et ambo ibidem
Temperanda ne xpm subam impendent effu
das . i . ne immoderate vnde rem pau
pm nd tribuat pauperibus 2 sum dictum pru
dentissimi viri liberalitate liberalitas
pereat h Jerony ad paulinum In qua at
ad liberalitate modus exhibendus a rex et
ppria ne et ut nd vni omnia sed singulis
quedam psttent ut pluribus p deesse possimus
iuxta illud ppte dispsit dedit pauperibus
primaz ut primus dende petentibus
quibus tn phibem dne nd qr hones sunt
sed qr petentes h gg i epla sunt varia
e manus a munere si archa cordis re
pleta e bona volutate h gg i moral
Ei nd cum equat facultas dat esse par
pcietas cum fidelem largitas nd de mu
nere pensit pondus sed de beniuolencie
quantite h leo pp de apparicoe dni Li
beralitas pfcta fide tempi loco 2 tpe co
mendat di lxxxiij Nd sit p ambo
S hic vlt Ite approbanda e liberalitas
que circa proximos consanguineos p necessitate
exercet di lxxxvj Est 2 alia liberal
litas pulcra est que indigentibus se ipa
te 2 ilos supplice impendit dilecto

xvi pulcr. Item prius debet esse liberalis ali-
oquin vicium portabit nomen Christi. di. lxxxx
vi c. liberalis

Libertas quedam ipsis tenetur pro mitoria
veris cerditur spiritualibus et a corporis im-
puris. spiritus est et ubi autem spiritus domini ibi li-
bertas. Gal. v. De spiritu dicitur in co. v. inf.
confert obedientibus. Joh. xv. Quod vos amici mei
estis etc. Iº omnibus hominibus militer concessa
Eccli. xv. ante hominem vita et mors et quod
placuerit ei dabitur illi. Item est dolosa quia
faciliter currit ... Beda super Gen.
cogitacio hominis ... in malum prona sunt
ab adolescentia sua. que cum sub pede ponitur
est velamen habentes malicie etc. Liber-
tas corporalis deus non elegit servitutem autem
corporalem non contempsit. Unde quod dicitur ... vo-
luntate sua est etiam si sit liber, qui autem
obedit deo ille vere ingenuus est. et si fuerit
sui ingenuitate autem spirituale non per-
didit servitutem corporalem nec turpitudine spiritua-
le honestat corporalis libertas, servitute autem
non de dispositio secundum humanam violenciam indu-
ximus. Omnis enim homo liber creatus est quan-
dam in libero arbitrio positus ut ipse faceret
se servum et sic non est distancia inter ca-
ritas hominum sic nec sit differencia in corpore ...
catum salutis. secundum Aug. in c. xxxvi. Item
liber est qui ex servo factus liber per manu-
missionem. Ingenuus est qui liber natus est
secundum Bartholomeum in capitulo. sic habet ubi liber.
Libertas ... est nature sed gracie et glorie pervenit
in liberum voluntate et voluntariam liber-
tate ... sunt nobilis deus ... re-
formatur ... nova in ... creatura
ad sublimiorem in gloria perfecta in ... totam
per libertatis habet ... honoris et ... plena in
virtutis, novissima ... convenit
Ber. in sermone ... Libertas pri-
ma voluntatis erat non posse peccare, novissima
erit multo maior posse non peccare. prima immor-
talitas erat posse non mori, novissima erit
multo maior non posse mori. prima erat perseve-
rancie potestas boni posse non deserere, novis-
sima erit perseverancie felicitas boni non pos-
se deserere. secundum Aug. de correpcione et gratia
... in quantum conditione servicii liber est
qui amore non capitur avaricie vinculis non
tenetur metu criminis non alligatur qui presentem
existimat ... que non ... futura. secundum
Ambro. li. de Joseph. Liber est estimandus qui
nulli turpitudini servit. secundum Tullium ... rethorice

Libertas manebit ... incussa ... vi-
num invenietur qui habet pro ... per ebrie-
tatem violavit. di. xxxv. ... per Ambro. Et
prius est mittendum ... libertatem re-
stituere quos Christus suo redemit sanguine. xii
q. ii. Cum redemptor per Greg. Et ubi spiritus domini
est ibi libertas. xix q. ii. due et supra ...
per totum titulum. Nulla voluntas non est
mittenda sine libertati ubi ... prohibet xix
q. ii. ... per Augustinum. Item de paulo
Et nemo ex servi ... libertatem
... fugere debet. di. liii. ... per Aug. li-
bertus dicitur qui ex servili statu traductus est
libertatem. xii q. ii de libertis. et in ... c. ...

ista. Et libertati ecclesie ad statum ... promoti
a servitutis ecclesie non deberent separari. xii q. ii
de libertis. Et liberi ecclesie si negocia ecclesie
... non contempserint ... contumaciter
in pristinam servitutem reducentur. xii q. ii ...
... et ... quod ... libertatem in ...

Libido. Contra
libidinem non est prelium contrarium ob
hoc ex corpore carnis nascentem non potest
sine peccato esse concepcio secundum Aug. li. de fide ad
Petrum. Sed non ... secundum libido ... cul-
pa est secundum ... epistola. Item ... primus
eadem libido ... regnum ... ti-
met ... spiritus ... multo
... dolere ... nature, proprie
corporis quod ... vacillat quod pudicicia
secundum ... ep. ... ad ... Licet
autem aliquis ... habere uxores quod habu-
erunt Layn et Abel ... et ... et
non permiserunt ... peccatum ... homini ne-
cessitatis ... propter ... homi-
num ... malum ... et
acceptum esse peccatum, ... ut ... ut vni
viro plures licebat uxores habere ... amplifi-
cacio propter ... mundo habet ... reciperet ...
... et receptum est peccatum. Remansit et in ... ipsi
ut unus haberet unam uxorem. Et ... per ...
... plenitudo temporis et venit mundus ...
qualis est consilium dei quod vult et quod pla-
citum est coram illo secundum ... dicere
... corpore ...
... agit ... illos possidet ... et
sordidissimus vapor de illo ... igne pre-
des, ... angelis ad che-
rubin ... ut ... illa
consuetudine humana surgent ... et ...
ret ... dicebat Domine tu scis quod non propter li-
bidinem accepi uxorem etc. quod aliter ...
... non erat ... placitum unde ... est ...
sine illud ... filiorum ... excepti-
one et multiplicatio seculo ... hominum
... et extinctum ... in ... non multitudo ho-
minum secundum ... debentur. Item vivi
est libido que fornicacionem generat et que ...
... ipso ... secundum ... posuit ...
... dicens ... huc venies et ... hic
constringes sic libidini carnali ... po-
suit ... ut ... huc venies ... se
constringat. Sicut igitur ... lectoris ...
... fuit peccatum, ita ... si ...
fuerit ... licencia maritalis, si igitur ipsa est libi-
do in maritis et adulteris ... si ut
... eadem ... per dimidiam ... sit
... et per dimidium peccatum ... peccatum
est ... iusticia ... est ...
... quod libido ... non est igitur ... peccatum
est ... illius penam non imputatur ...
ille ... et corruptibilis ... mundus
secundum ... Libido nescit modum sed
quanto ... tanto magis accendit ...
... ut ... timores ... capit
libido secundum Cris. in ... Vicis ... actum
... est ... propter ... libidino-
sus et ... actu ... qualibus
... maxime autem propter libi-
dinis ... que ... non ...

ad malum pertinet, sed etiam ad bonum. Cum enim sensum
dei videre audire odorare gustare et tangere
concupiscentium et aspicit multiformes species rerum
audiendi varios sonos vocum odorandi vari-
as fragrantias odorum gustandi innumerabiles
suavitates gustuum palpandi contrarietates rerum
innumeras de operibus dei potentie divinitatis
ut augustinus et tullius eius sententia auctore
igitur si tollamus a nobis usum sensuum illorum propter
malum quod fit ex eis impeditur et bonum quod
fieri solet ex illis, sicut similiter et illa libido quod
et in malo est et multum in bono, propterea si expel-
lamus a nobis libidinis usum nullum bonum
impeditur ex eo nec aliquod bonum quod gignitur
ex illo ut pluralitas naturalis animus quo ipsa ge-
neratur ex malo. Crisostomus omelia xxxviij.

Libidine pressa facilius quod ad luxuriat. Lu-
xuria que prohibetur ne amicitia cassetur quo-
niam observentur civitatis utilitas et concederet
et floreret ei quam virtuti libertas ingenua permit-
tebat. Augustinus de civitate dei libro ij. Sed luxur-
ia non est vitium pulchrorum suaviumque corporum
sed anime perverse amantis corporeas voluptates
neglecta temperantia qua rebus spiritualibus pul-
crioribus et incorruptibiliter suavioribus coaptamur.
ibi libro xiiij. Libido dicitur generale vocabulum
omnis cupiditatis. ibidem libro xiiij. Sed est libido
ulciscendi que ira dicitur, est libido habendi pe-
cuniam que avaritia dicitur, libido quomodocumque
vincendi pervicacia est, libido gloriandi que
iactantia est. Sunt et multe varieque libidines quarum
nonnulle habent vocabula propria, quedam vero non
habent. Cum libido dicitur nec cuius rei libido sit
additur non fere assolet animo occurrere nisi illa
que obscene partes corporis excitantur. Hec
Augustinus ibidem.

Liber vite est vis divina qua fiet ut
cuique sua opera vel bona vel mala
in memoriam revocentur et mentis intuitu
mira celeritate cernantur ut accuset vel ex-
cuset scientia conscientiam atque ita et omnes et singuli
iudicentur. Que vis divina liber nomen accepit.
In ea quippe quodammodo legitur quicquid ea faciente
recolitur. Augustinus de civitate dei libro xx. Quo-
modo librum scripsit paulus suas epistolas. Sed
prudentissimus Salomon deputat totum librum Ecclesiastes
ad intimandam vanitatem huius seculi non
ob aliud nisi ut eam vitam desideremus que vani-
tatem non habet sub hoc sole sed veritatem sub illo
qui fecit hunc solem. Augustinus ibidem libro 2º.
Sed Salomon rex pius quasi libros tres
recepti sunt in auctoritate canonica Proverbia
Ecclesiastes et Canticum canticorum. Alii vero duo quorum
unus Sapientia alter Ecclesiasticus dicitur propter eloquii non-
nullam similitudinem ut Salomonis dicantur obti-
nuit consuetudo. Non autem esse ipsius non du-
bitant doctiores, eos tamen in auctoritate maxime
occidentalis antiquitus recepit ecclesia. In horum Sapientia
passio Christi apertissime prophetatur. Ibi Salomoni
iustum etc. In Ecclesiastico autem fides gentium fu-
tura predicitur isto modo. Miserere nostri dominator
deus omnium et immitte timorem tuum super omnes gen-
tes. Augustinus ibidem libro xvij. Liber psalmorum
continet quidem omnia sunt ipsius David
licet nonnulli aliorum aliquibus putant. Hec
Augustinus de civitate dei libro xviij circa finem. Cum ideo quod
Augustinus pius gloriosus plures scripsit de civitate dei
in te dei ut ibi patet. Sed admonet me pla-
ne acrius mihi suavissimo impio lectori et cau-
tius ut eo aliquid falsi in libris sensisse
homines putant eo quod non sensi atque eorum
falsitas alteri displicet alteri placet malim me
reprehendi a reprehensore falsitatis quam ab eius
laudatore laudari. Augustinus de Trinitate libro iij
prohemio. Sed noli litteris meis quasi scripturis
meis canonicis inservire sed in illis et quod non
credebas cum inveneris incunctanter crede in istis
autem quod certum non habebas nisi certum intellexeris
noli firmiter retinere. Ita illis sicut correctori meo
dico. Noli litteras meas ex tua opinione
vel contentione sed ex divina lectione vel inconcussa
ratione corrigere. Si quid in eis veri comprehenderis
existendo non est meum at intelligendo et aman-
do et tuum sit et meum. Si quid autem falsi convi-
ceris errando fuerit meum sed iam cavendo
nec tuum sit nec meum. ibidem libro 3º prohemio.
Sed veniam peto sicubi offendo in scribendo ab
his at qui ista lectorum sit ut contingat peto
quod magis me voluisse quam potuisse dicere
advertit quod vel ipse melius intelligit vel
propter mei eloquii difficultatem non intelli-
git. Sed ego eius ignosco quod me propter suam
tarditatem intelligere non potest. Augustinus
ibidem libro vi. Libri quidam dicuntur
apocryphi eo quod eorum occulta origo non cla-
ruit patribus a quibus usque ad nos auctoritas
veracium scripturarum certissima et notissima suc-
cessione pervenit. In his autem apocryphis et
si invenitur aliqua veritas tamen propter multa falsa
nulla est canonica auctoritas. Et multa in li-
bris proferuntur sub nomine sanctorum que a predictis
inveniuntur et non credendum ipsorum sed multa
sub nominibus et aliorum prophetarum et recentiora
sub nominibus apostolorum ab hereticis proferuntur que
omnia nomine apocrypha ab auctoritate ca-
nonica examinatione diligenti sunt remota. Et
archa noe et gentium et ea de eodem ad rerum ve-
ritatis rerum gestarum sed veritas quedam est
in prefigurationibus allegorice. Augustinus de civitate
libro xv circa finem. Libri historici continent quosdam
annos post Moysen Josue. Liber iudicum deinde
liber Ruth qui magis ad regnorum principium videtur pertinere. De-
inde regnorum quattuor libri duo paralipomenon et historia
que prosequitur annexa tempora continet atque
ordine rerum. Sunt alie quasi magis habet or-
dinem magis interpretem quem continet sed Job Thobias
Hester Judith Machabeorum libri duo. Et Esdre
duo qui magis ipsius videntur ordinatam
illam historiam usque ad regnorum vel pali[pomenon]
terminatam. Deinde prophete in quibus David regis
liber psalmorum et Salomonis tres scripture Proverbia Ec-
clesiastes et Cantica canticorum. Nam illi duo
libri quorum unus Sapientia et alius Ecclesiasticus inscribitur
de quadam similitudine Salomonis esse dicuntur
nam Jhesus filius Sirach eos conscripsisse
constantissime perhibetur. Anno DCCCCXV[?]
ab incarnatione et venit ecclesie prima
eorum qui tamen qui in auctoritate recipi meruerunt

inter prophetas [illegible] sunt. Reliqui sunt [illegible] li-
bri qui proprie prophete appellantur XII prophetarum li-
bri singuli quia quilibet per se [illegible] quia minus
[illegible] sunt [illegible]
sunt [illegible] Micheas Naum Abacuk Zopho-
nias Aggeus Zacharias et Malachi-
as. Deinde quattuor prophete sunt maiores volumine
Ysaias Jeremias Daniel et Ezechiel. Hiis
pluribus libris testamenti veteris continentur. Nu-
testatis novi quattuor libri [illegible] evan-
Luce et Johannis, XIIII epistole apostoli Pauli
scilicet Romanos, Corinthios duabus, Galatas, Ephesios, Philippenses,
Colossenses duas, Thessalonicenses duas, ad Tymotheum duas, ad Titum,
Philemonem, Hebreos; Petri duas, Johannis tres, Iu-
de unam, Jacobi unam, Actus apostolorum librum I, Apoca-
lipsis librum VII, que dicitur esse [illegible]
[illegible] tractat [illegible]
[illegible] martirum [illegible]
[illegible] tractat de heresi que propter verba
acuta et subtilia volitant [illegible]
cidata de sagitta volante in die. 3a tractat
de symonia que dicitur negotium perambulans
in tenebris. 4ta tractat de antichristo qui
est demonium meridianum. Quinta de die iu-
dicii et vita de statu ecclesie post iudicium tri-
umphantis [illegible] XXXIII de doctrina ecclesie.
Istos libros predictos transtulerunt LXX
interpretes anno [illegible] XLI [illegible]
secundum veteris testamenti et post incarnationem fuerunt
[illegible] libri translati [illegible] de hebreo in grecum
de greco vero in latinum plures transtulerunt
et ultimo Jeronimus transtulit de hebreo in latinum
secundum [illegible] in cronicis. Isidorus libro 2° capitulo
XXXIII°. In hiis omnibus libris [illegible] et
[illegible] mansueti [illegible] voluntatem dei [illegible]
operis et labore [illegible] ut dixi
nosse istos libros [illegible] ad intellectum
legendo tamen vel memorie mandando vel [illegible] in
cognitos non habere. Deinde illa que in eis posita
aperte sunt vel precepta vivendi vel regule
credendi sollercius diligentiusque investiganda
sunt [illegible] plura quisque invenit quanto intelli-
gencia capacior. In hiis enim que aperte
in scriptura posita sunt inveniuntur omnia illa que
continent fidem moresque vivendi spem scilicet
atque caritatem secundum Augustinum de doctrina christiana libro
2° in medio principio. Liber involutus scriptus intus
et foris est scriptura sacra secundum [illegible] super Ezechiele-
m capitulo II. Sic liber expande est expone
et aperire eius intellectum secundum idem. Sic comede
librum scripture est ipsum avide legere intelligere
[illegible] voluntate implere secundum [illegible]
[illegible] Est liber scriptus intus et foris est scrip-
tura sacra [illegible] secundum [illegible] XIX. Est
[illegible] homo [illegible] intelligens [illegible] et ag-
[illegible] Sic liber scriptus intus et
foris [illegible] secundum [illegible]
liber vite [illegible]
est esse in notitia mentis divine secundum
dictum [illegible]

Lingua nullus hominum potest domare
Jacobi III. Ad dominum confugiendum est qui domat
linguam nostram. Si leo vel equus se non do-
mat, ita nec homo se domat. Igitur deo [illegible]
ut domet hominem. [illegible] confugium [illegible] nobis
secundum Augustinum de verbis domini et apostoli sermone [illegible]. Sic per
societatem spiritus illi [illegible] primitus venit
linguis omnium gentium sunt locuti quia per linguam
consociatur genus humanum. Sic oportebat per
linguas omnium gentium significari istam societatem
filiorum dei et membrorum Christi futuram in omnibus ge-
ntibus, ut quemadmodum tunc ille apparebat [illegible]
percepisse spiritum sanctum qui teneret [illegible] pacis
ecclesie, que diffunditur in omnibus gentibus, secundum Augustinum
ibidem sermone [illegible]. Sic cohibe linguam tuam a malo
et noli loqui mendacium, noli [illegible], no-
li calumpnias, noli falsum testimonium, [illegible]
blasphemias. Labia tua ne loquantur dolum,
qui est in corde tuo. [illegible]
pectus regat et aliud linguam tuam proferat
secundum Augustinum ibidem XXXIX sermone. Sic per unum loque-
batur omnium gentium linguis, ita in ecclesia [illegible]
unitatis tamquam unus loquitur omnium gentium
linguis secundum Augustinum ibidem sermone [illegible]

Lingua hebrea nomen accepit ex nomine
Heber, quia ante divisionem linguarum fuit co-
munis in omnibus secundum Augustinum de civitate dei libro XVI°
in medio. Sic [illegible] maximum et maxime ne-
cessarium [illegible] venerunt in eos [illegible]
tunc erat ut unus quisque eorum omnium ge-
ntium linguis loqueretur; illa significans uni-
tatem catholice ecclesie per omnes gentes fu-
turam ac omnibus linguis locuturam secundum
Augustinum ibidem libro XVIII parte 2a. Erat titulus crucis
Christi scriptus Jhesus Nazarenus rex Iudeorum
erat scriptum hebraice grece et latine. Hee tres
lingue ibi pre ceteris eminebant: hebrea
propter Iudeos in dei lege gloriantes, greca propter
gentium sapientes, latina propter Romanos multis
iam pene gentibus imperantes secundum Augustinum super
Johannem omelia CXVII parte media.

Lingue autem
aliquando per superbiam [illegible] et tunc sunt
lingue facte ex una multe post diluvium.
Superbi homines velud adversus deum se mu-
nire conati et erexerunt turrim quasi ne di-
luvio si postea fieret delerentur secundum Augustinum super
Johannem omelia VI. Superbia fecit diversitates li-
nguarum, humilitas Christi congregat diversitates
earum. Jam quod illa turris dissipaverat ecclesia
colligit. In una lingua facte sunt multe.
Noli mirari, superbia hoc fecit. De multis lin-
guis fit una, noli mirari, caritas fecit.
Quia etsi soni omnium linguarum diversi sunt, in cor-
de unus deus invocatur, una pax custo-
ditur secundum Augustinum ibidem. Ergo loquor omnibus
linguis dicit Augustinus, quia omnis lingua [illegible]
in eius corpore [illegible] sed diffusa per
ecclesiam per gentes loquitur omnibus linguis secundum
Augustinum omelia XXXII.

Lingua custodire
monet [illegible] et utili-
tas procedens ex eo ut patet loco suo [illegible]
[illegible] custodia lingue
non potest homo iustificari. Johannes [illegible]

tunc vir bonus iustificabitur etc. Jacobi i. Si
quis se putat religiosum esse etc. Et contra
conversationis future ait xii di. Sed et absque
opere etc. Item est multa que de lingua oriuntur. Unde
est quod in puncto homo in multa mala ruere fecit.
Prov. xii. Propter peccata labiorum ruina proximat
malo. Aliud est quod aurum ledit et maculat.
Eccli. xx. Qui multis utitur verbis etc. Prov. x. In
multiloquio non deest peccatum. Item est quod in infinitum
homines trahit, exemplo divitis qui in inferno petebat
refrigerium etc. Item Prov. xviii. Mors et vita
in manibus lingue. Eccli. xxviii. Lingua tertia
multos commovit. Propter has vero linguis non dicta
Lingue silentium custodire debent opera sancti
sive predicatores. Di. xlix. Sit rector primus
Prov. xxi. Qui custodit os suum et linguam suam custodit
turpe est prelatos sunt derogare. Di. xxii. In
tantum. Item propter linguas detrahentes converti
se presumant a prelato non dicunt omitti. Di. xlix.
Et illud Prov. xiv. et di. l. Si quis diaconum
sit. Item nihil potest remanere cum omnino
nisi lingua a detractionibus cohibeatur. De con. di.
v. Nihil expedit. Item qui non refrenat linguam
suam huius vana est religio. v. q. iii. In loco
Item non sufficit oculos custodire sive sed et
linguam quod qui de aliis locutus sua sana indi
cabunt. vi. q. i. Ex merito. Item comparatione
proprie non mihi periculosum est lingua in verbis
medetur quam manus furari studens xi
q. iii. Nemo peccatorum per August. Linguosi autem
te cogitet quod in via signa sepulta de
posuit in vanis vocibus magis accusant
lingue [illegible] transmittendi exemplo colligens
quod voces datas nobis in edificationem proximi
non transferamus facere in venenum [illegible]
[illegible] perdicione venenosi primum
[illegible] et [illegible] [illegible] sit [illegible] et a
fidelibus detestandi et venena stola [illegible]
sive templum detestatur [illegible] quod [illegible]
sit ut sic subigit indicium. Ro. quod dicitur
ubi venenosa subibit ultimum indicium dei
[illegible] sicut [illegible] [illegible] et [illegible] quod re
manet [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] stola [illegible]
iste extinguet peccata in populo cum omnes actus
vendi omnes falsi [illegible] [illegible] et omnes
pugne vel bella [illegible] [illegible] [illegible]
ex [illegible] sermonis [illegible] a [illegible]
est ut sit in [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] descendendo verba scandalosa atque
mendacia. [illegible] [illegible] [illegible] dominus et
[illegible] tribulacione multi [illegible] [illegible]
nocte [illegible] [illegible] bestie domi
tina. Et [illegible] non [illegible] et [illegible]
ut [illegible] hec non [illegible] admirari negligunt
et hec [illegible] tribulacionis et precaucionis [illegible]
[illegible] doct. [illegible] [illegible] ca. xxviii
Littera. [illegible] [illegible]
litteras fiat [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] littere [illegible] [illegible] a corde
[illegible] a corpore [illegible] [illegible] fuit in
[illegible] [illegible] [illegible] litteras fiat et [illegible]
et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] fuit

intelligibiliter. [illegible] at [illegible] [illegible]
quod fuit [illegible] [illegible] [illegible] fuit duo
[illegible]. Quecumque [illegible] fecerit [illegible] [illegible] [illegible]
non addet [illegible] [illegible] August. super Johannem omelia
xviii. Per quinque panes ordeaceos significantur
quinque libri Moysi ordeum [illegible] [illegible] est [illegible]
ad medullam eius vix pervenitur, vestitur enim me
dulla tegumine palee et ipsa palea te
nax et [illegible] et cum labore exuitur. Talis
est littera veteris testamenti vestita tegumentis
carnalium sacramentorum sed si ad eius medullam
pervenitur pascitur et placet. August. [illegible]
[illegible]. Accipiam [illegible] apostolus [illegible]
esse peccatum nisi lex diceret non concupisces
occasione igitur accepta peccatum per mandatum
[illegible] ii ad Cor. iii. Et [illegible] igitur eidem
lege [illegible] [illegible] [illegible] littera
[illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] August. de [illegible]
[illegible] [illegible]. Littera occidit ii ad Cor.
iii. [illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum apostolus in celesti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] littera occidit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Qui autem cum apostolo [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible]. Verba que lo
cutus sum vobis spiritus et vita sunt. Et [illegible] [illegible]
[illegible] super mel dulcis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] multiplex [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] preceptum non
bonum [illegible] [illegible] [illegible] per Moysen et iusti
ficaciones quibus non vivet in eis [illegible]
illa observancia [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bona fuerunt suo tempore [illegible]
[illegible] non bona [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] ego [illegible] [illegible]
accepi a deo [illegible] [illegible] [illegible] eloquium [illegible]
[illegible] [illegible] et vita et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dulce ac [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et insipida [illegible]
[illegible] [illegible] de palea. De [illegible] [illegible]
de [illegible] medulla [illegible] [illegible] que
gustum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] lxxx [illegible] [illegible]. De [illegible] [illegible]
nobis [illegible] [illegible] lxxxi [illegible] [illegible] [illegible]
ubi figurare etc.
[illegible] [illegible] [illegible] locutus sum [illegible]
[illegible] [illegible] et illa cum dixisse
palam locutus sum mundo [illegible] [illegible]
[illegible] multi [illegible] [illegible] [illegible] palam
non quodammodo erat palam, non quodammodo non
erat palam. Palam erat quia multi audi
ebant, et rursum non erat palam quia non
intelligebant. Et quod [illegible] [illegible] loquebatur
non in occulto utique loquebatur [illegible] [illegible]
in occulto loquitur qui coram tot hominibus loquitur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] loquitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible]

ad spiritum [illegible] [illegible]

Et sic quod quodam dictum videbitur in ordine
usque quod predicavit. hugo augustinus super iohannem omelia xxiiii
De insipientia. Et notandum quod sicut ipsum nobis sunt verba
hugo augustinus super iohannem. hugo augustinus super iohannem omelia xxxv
circa principium. Verba sunt videmus ex primo tertio
veritate significantium multitudinem est quod facta
ad gratiam sunt locutionem hilaris. Loquebatur
nemo palam de eo propter metum iudeorum
sed non loquebatur palam de illo propter metum
iudeorum utique qui dicebat bonus est. hec
Augustinus ibidem omelia xxviii ii sic. Et sermo quem
locutus sum iudicabit eum in novissimo die. hec
vox manifestabit reprobis iudicantur in no-
vissimo die, per se locutus est reprobis annunci-
abit quod ego [illegible] non sed lo-
cutus est quod [illegible] sic dicit quod non est ex semet ipso. hec
Augustinus ibidem omelia liii circa principium. Et locutio dei an-
[illegible] sunt est typus factis temporalibus [illegible] que
non habet sonum strepitum et transeuntem sed vim
sempiterne manentem et temporalem operantem hec
loquitur angelis sanctis nobis autem aliter longe
positis. hugo augustinus de civitate dei libro xvi c[apitulo]. Et ibi
ipse deus loquitur propriis mentis [illegible] ra-
tionali ad incommutabilem veritatem sed spiritualibus
ymaginibus in spiritu non corporalibus vocibus
corporis sensu plus ubi angelus loquitur vii etc.
Locutionis temerarie sunt vi species prima
est multitudo de quo quod loquitur. Jacobus primo Sit
omnis homo velox ad audiendum tardus autem ad loquendum etc. ii est temporis
incompetentia. Ecclesiastici xx Ex ore fatui repro-
babitur parabola etc. iii [illegible] qui quod se
ingerit ad loquendum quod ad alium pertinet
Ecclesiastici xxxii. Loquere tu maior natu etc. iiii
est inutilitas locutionis que sit quando ex
defectu audientium. Ecclesiastici xxxii ubi audi-
tus non est etc. Quinta importunitate
Ecclesiastici xi Priusquam interroges ne vituperes
quemquam etc. Sexta est precipitatio responsionis. Ecclesiastici
xi Prius quam audias ne respondeas verbum
proverbiorum xviii Qui prius respondet quam audiat etc.
[illegible] quod [illegible] extinguit malicia. Ecclesiastici
xix. Vas quod non habet operculum immundum
erit. Numeri xix. Qui custodit os suum cu-
stodit animam suam etc. proverbiorum xiii. Et stultus si
tacuerit sapiens reputabitur. proverbiorum xvii. Lo-
cutionum bona locutio autem non requiritur
ipsa procedit propositio in [illegible] vi-
tam aeternam. hugo gregorius in moralibus. Et locutio
duplex est dei et hominis. Sed quare v° ca ult.
Locutio hominis in mysterium est ut cogita-
tiones suas [illegible] notitiam perducant. xxx
q. i. Et locutio hominis duplex [illegible]
cauta discreta [illegible] non ociosa
non maledica non detractoria vel adula-
toria. Secunda ut fide [illegible] dicitur xlvi
ca ult. Tertia ut audientium [illegible]
[illegible] dicitur xlvii [illegible] per gregorium
Discreta ne tarde [illegible] et [illegible]
[illegible] dicitur xlvii [illegible] xxiii q. ult. [illegible]
[illegible] ponderosa ut [illegible]
dum loquendo dicitur [illegible] respondet [illegible] ut
[illegible] gentium in mente sic loquitur in ore

xxxii quoniam [illegible] per [illegible] non ociosa quia
de omni verbo ocioso reddenda est ratio. xxxii
q. ult. Decimo per [illegible] non maledica quia
talibus [illegible] et maledictum incidit. xi q. iii
Decimo negligit per [illegible] non detractoria vel adu-
latoria. ut vi q. i. Bene per [illegible] per gregorium xvi
ca. sequitur Loquitur nobis deus septies per
apparitiones angelorum. Genesis xix. Venerunt
duo angeli sodomam vespere sedente loth
in foribus etc. ii per imaginationes sompni. ut
Genesis xxviii Vidit Jacob scalam [illegible]
[illegible] etc. iii per sensus exteriores. Exodi xix
[illegible] audiebat vocem etc. iiii per
inspirationes [illegible] revelationem ii Regum ultimo
spiritus domini locutus est per me [illegible] per vi-
[illegible] [illegible] non est [illegible] quia loquimini
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Et deus [illegible]
[illegible] respondens
[illegible] Loquens
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible]
[illegible] gregorius
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Lotus [illegible] non [illegible]
[illegible] Illud adiutor [illegible] paradisum [illegible]
factus est [illegible] paradisum ut adiutus
[illegible]
[illegible]
paradisum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et ibidem
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et gregorius [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et ibidem [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

presunt, qui illic solo corpore habitant. Sed hijs qui per
tinent corde suo et cum Christo resurgunt cottidie
et sic populis et Brytannie per aula celesti
sicut eis locus salutis potuisset inquit sicut hamat
de celo venit dixit. Sed Jo. ibidem. Mentem scitorum
tenentes non sunt propter hoc filii scitorum. Sed qui imi
tantur opera eorum. di. xl. non est. et persona. Sicut non
nobilitatis et non locorum dignitas est fidelibus
[illegible]. Sed di. xl. non est qui [illegible] sicut
nil mirabilius plato ut rectore que gubernare
loca presunt, et remum tenere non noverit. di. xl.
ducte per Augustinum. Sic loca et tempora, vel que conve
niat est, diligenter attendendum. xl. di. Que
gesta per Augustinum. Sic non ideo applaudenda est consue
tudo quia locorum bonum est, non enim pro locis res sed
pro rebus loca amanda sunt. di. xii. novit per gesta.
Sic loci mutatio quicquam valet. quia sicut per ple
rumque dum mutatur locus mutatur affectus. mutan
di. lxxxi. valet per ypocritas. di. lxxxvi.
fratrem per gesta. Sic loca sacra non prosunt per se
pultura hijs qui cum mortali discedunt sed
porum obsunt bonis tamen prosunt. xiii q. ii. non estis
per Augustinum. Cum gravia in sic per gesta. Locum non
[illegible] dicat [illegible] rome templi, per liber
sunt principali celo tamen deficit eius adiunto
rium ex lune reflexo stante monte et
cunctis conrudet hic status plati sic ubi
tamen deficiente christianam propter qua fert hu
lis et cuspide apparencia sue altimus acu
te exemplat in se et insensibili vero papa
cione et ita hic laya putant, quia locus motu
orum sit calidior propter maiorem propinquitatem
ad solem tamen defectio est frigidior probat ca
ra ro quia locus medius exspirat et inspi
rat exalaciones terrestres ut flabella
et hinc lapides et metallorum minere gene
rantur in motibus sic reptil, conrudet propter plati
ecclesie apparent ad seculum sic caritate
frigidi in speculative cogitationum terrestrium
Et tota [illegible] assignant propter quod locus medium
[illegible] recipiunt libenter frigesceret ac floret
sic plati propter eorum altitudinem infrigidescit
quam lucifer luna superbia que ypsie. xiiii.
volunt sedere sua in lateribus aquilonis, cum
go [illegible] amore conspectum est lucife
rina superbia. Sed dicit causa. sic ysto texto
hinc [illegible] vos ut dili [illegible]. Locum
[illegible] tue [illegible] mathi. nemo cum
sit in valle stare et de monte loqui. sed ubi
stas inde loquere. vel vero loquens ubi stes
sit in terra et animus tuus utrique de celo loquens
sicut in terra stas de terra loquere, sicut in
celo loquens in celo conspice ut dicatur cum
Apostolo, nostra conversatio in celis est. Sed ubi sa
bb. Locum novissimo in recube propter duo
non tamen ad carnem loquitur sed ad spiritum, cum
spiritu non intelligitur, non enim tamen [illegible] dubio
tur honor [illegible] sed qua parte melius conspe
sit collocari igitur quod iubet nos dominus
in ultimo loco recumbere non sicut corpore
in novissimo [illegible] sed [illegible] animo non

missos nos omnes esse indices sed cum ipsa
loca se humiliat quod corde se preferre ut non vi
tuperat eos qui pro locis disceditur sed eos qui
amat primos discubitus ad voluntatem
vituperationem referens non ad factum. Sed Ca
sa. xl h. Sequitur tyli
Ludus. Super textum [illegible] et simul
Augustinum ipsum exponentem quod valde
ypocrite fundat in falsitate tamen
appetunt videri quod non sunt. Et cum sit simula
[illegible] vultus que et ypocritis per conscientiam
credit ypocrisim. et hinc dicit Ca. falsita
tem ypocritam reprobando. Et apparere quod
es, vel esto quod appares. ypocrite tamen utrumque
admittunt quia deficit eis in utroque falsitatis
quam affectant. Cum autem ypocrisis inducat
ex summa cautela dyaboli. pauci vel nulli
sunt invenientes vitam completam quibus istam culpam
aliqualiter sic inventari. Audivimus etiam sepe
devenientes ex vera superbia sic quod ludentes
in ludo theatro. aliquis ut reges alii ut
angeli et alii ut tortores et huius quibus
[illegible] hic advenit sacra pagina
ad ludendum. Religiosi tamen viri hunc pu
gnant anglorum scripturae plures sumus ve
stibus et cerimoniis quas observant potente
res sicut qui presunt tyrannice ludunt, pagi
ni tortores et reges et ac magnates
seculi ludunt simulatione ludos regni
Sed dicit causam sic ysto texto [illegible]
diste. Ludus et psalterio in scitorum sol
lempnitatibus precipue dum officia obse
peres in religiosis est et ab omnibus premi
tis per sacerdotes depellatur de [illegible]
religiosa. Et ne peiens [illegible]
ut ludus seculi et spiritualis. de pe. di. vii
[illegible]. Et ad ordines non [illegible]
qui ludum in pollutionibus. Sequitur di
xxxv capitulo per Augustinum. Et episcopus presbiter
vel dyaconus alee ludo defuerit nisi
desinat est deponendus. di. xxxv. Epis
et de xlvi. [illegible] per [illegible] non bello [illegible]
[illegible] cleri et de ludis [illegible]
xv. Et quod [illegible] hoc si [illegible]
de [illegible] cap. xvi. [illegible] fuerunt
[illegible] ante [illegible] arbitrium sed [illegible]
[illegible] philip [illegible] ita eo
liber essem ex omnibus [illegible] ix.
Locus non debet etiam quaerere eo
dapno alieno xii.
q. ii. Affinitatis per gesta. Et [illegible]
deflet etiam facta domini omnis [illegible]
[illegible] facta est spelunca latronum [illegible]
vi q. vii. et hic [illegible] per [illegible]
Et locat [illegible] in electione prelati [illegible]
bono non [illegible] vii q. ii. delectis
sum per gesta. Et [illegible] prelatos sicut omnes
[illegible] non [illegible] locus delectus
xvi q. i. predicator. Et clericum tempus locus
exiens [illegible] xviii q. iiii. Et locus
[illegible] non xviii q. v. Et habet
per Augustinum. Et de nullo loco non [illegible]

electa vel oblata fieri xiiij q. v. penitu-
p. aug. Greg. et ambr. Lucerna
qui magni esse existimat dampnu rei
modicu putat et q. dampnu rei magni
putat lucerna vo aie modicu existimat
h. Cris. ca. xxvi. Qui si dampnu eu deo
placant passi sunt noli hoc dampnu cis
spirce h. est pietate lucerna illis eu videt
hec totu difficile q. retributionem non spe
rat futura indigniij h. Cris. ca. xxiiij. Dicit
Iterum spte luc sacrificiorum prodotes domini
dei spelunca latim pervenit h. Cris.
ca. xxxvj. Dicit si sup omnia opa sua
passiones exoptat deus cuius hominum qui
to magis credibile est ut sup om opa
sua bonu sit q. offert deo lucerna cuius non
solu oibus bonis suis meliore medica
bit homo h. et semper passibilitati p
posuit salute humani Quod magnis
e cura deo q. regit hic hereditate eius
qua ipso h. pusione acquisivit Quod timen
du est illi cuius negligentia perit h.
Cris. ca. h. d. k.

Lucerne lucerne sunt apli et gentib agit
qui accensi sunt luce verb et fuerunt
spu caritatis et suppeterit ill oleu
gre dei si non esset lucerne non diceret ill
dns vos estis lumen mundi h. aug. sup
Iohe ca. xxxiij. Item Iohes erat lucerna ar
dens et lucens ille erat lucerna i. verb
illuminati accepit ut luceret q. accedi pt
et extingui h. ut non extinguatur ventis
suphie non patiatur h. aug. de v. de sex
viij Ei mea. Item lucerne ardentes bona
sunt opa ibidem h. xxxiij. Et lampades di
cuntur opa bona ut ibi Item lapades su
tuarum virginum ardebat cum morte ne
non tue dicant lampades hominum psych sur
rexerunt scz a mortuis exierunt aptare
lampades suas i. spare deo opum suorum
reddere rom h. aug. ibidem h. xxxiij ut de
Item lucerne accense sunt pr et filius lucerna
vo vbm dum dicit quod dictu e lucerna pe
dibus meis vbu tuu dne ut luceat i.
appareat et illumet qui sunt vel in domo
ecclie vel in domo om mundorum Vel e
candelabrum ecclia q. baiulat vbu vite
candelabru dr ois vir erudit habens
vbu dei eo dicit at sunt homines mundales
vicini a deo et ab omnibus que sunt dei sed oes
mundi amatores et carnis h. Cris. ca. x.
Dicit lampas dr fides illuminans cuius
oleu ait doctrina sacerdotu acceptu a
septimo mutu assiduis meditationib
et doctrinis h. Cris. ca. lij. Lucerna no
c extinctu contentis luus exoligimis et
druphonis corporib conmendis i. regeni tum
baptu qui non ex se habet lucerne lumen
et Iohis i. b. ut xvj. dr Iohes erat lu
cerna ardens et lucens nam sunt nulla lucerna
substancij sunt ardentes et sunt spualle sua
substancia q. ergo druphonis cornuti sunt
lucentes lucerna at punct oleo mite spi
tual spualit que plant dei ij petere dz tri

sunt p que extinguitur luns lucerne scz ventij su
pbie aqua turbis coruptie et fumus circu
stancie mundane Venti at conferrnt vbu
h. plati primo ventis h. tam lucerne
lucerne sue extinguat p. ventu suphie
includendo se cum humilitate cum bapti et
confitendo humilit q non boni habet a q.
a deo acceperunt et psequentes p quo dent
ipso et pacis reddere gratias deo vij Iohis p. leg
quo i bapti impegit fortissime ventus ve
ti suphie qui missis ad eu sacerdotibus et leuitis
ut interrogarent eu tu qs es cupientes ho
nores mundanos potuit reputari xps elias
as vel alij pphta h. constantissime hos impul
sus cu omna ista vel ac humilit dicit se ne
gaverit et per eis voce clamantis in deserto
confessus fuerit sed xps vl pphta Quod igit
resistencie a debilius vocis manerent et
sic indubie cuiuscumque scitate vel scia qs
accepisset fuit q. se constitueret humili voce deo dedit
Lucerne 2a pestis que e fumus quo lucerna
ma extinguitur e ambiciosus sue scienti
sue scitatis dicimus vero sed fumo exti
guntur lucerna eu non lz spualiter h. reuertit
fumus ipius sup ipam sic qui delectatione ex
cellencie sue sup ipam excellenciam car
dinate reflectit est sed fumus sup lucer
na reflexionis ipam extinguens Sed at
ipa delectatio excellencie sue huius spia
culi i. deu caritate intenderet ca qua ipa
lucerna accenditur inflamaret talis de
lectatio caritate ea carius non senciens que
sua sunt plus q supior luce illustrat Sed e
iflamat fumus inferioris tunc sic superiori
dii ad quam ascendat liber et directe sunt re
nea lucerna ista expressius illustrat su
torum laude mundi a deo quatinus et fumus
secularis dominij sup eum extinguit in
dubie et sufficient luce reguri caritatis
regni eterni Lucerne est tua pestis
que e aqua carnal corruptie dat p sub
terraneij finnuti saguinis effugit am cu
hac peste ne sup baptu vendicet et
lumen sue lucerne extingueret fecit sibi
veste de carnis asperitate de pilis ca
melorum et zona pelliceam circa lumbos eius
et cetera laudabilia que eui in mense iet
sic cuius asperitate ieiunio et hemi i tem
perancie repressit carnis illecebris Sed
cum religiosi mi q fuit. sunt esse bapti
discipulos ipsius i. ista vite asperitudine co
secuti nescia non sibi quam psicans cuiusce
libido h. et cadunt fructus baptismum
consequenti patule contendunt h. sup
tilis doctor sunt ista textui nemo accendit
lucernam et ponit sub eo
Lux ut ait p. huis est actus lucidi
h. q lucidum vir sicut q lux glaris
actua corporis lucidi sed calor igitur
lux q dat colorib esse intencionale sed
intellectus agens fantasmatib dat esse
intellectuale ipm e medium dicens oim
que de celo i nos descendunt nam ...

corpus lucens a lucido ipsa est ut ait, sicut
phanus celi purpura malefactorum inimica navi
gancium directio oculus noctis fraces omni
um. Lux ut ait Augustinus tercio super genesim
non incedit per viam sed omnibus rebus forma
et decorem tribuit et absque illa cuncta sunt incogni
ta et abscondita motus eius est subitus quia
sine mora replet omnia. Lux non in superficie um
brosi corporis non se perfundit sed in corpore dya
phano. Item sicut corporis quantitate vel subtilitate
magis vel minus participatur lux eo quod sub sui
diminucione ubique se diffundit. Plures proprie
tates lucis habes infra de sole que illi con
veniunt racione lucis. Quarto quia lux venit a
corpore luminoso sed lumen per quandam aliquid ab
ipso, sicut proprie lux est ipsa substancia luminis quod
quod a luce emanat secundum Thomas de veritate
libro 2o capitulo vio. Lux vera coram hominibus luceat
quia vere. Ambrosius ita vult, videri ab hominibus
opera sua ut ille glorificetur a quo ea que in illo
videntur accepit et sic ad imitandum bonum
id ipsi quod videt provocet pietate fidei
vel lumine eius lucet coram hominibus quia lux
de illo cuius radiat non superbie fumus
eveniet, non ideo facit ut ipse videatur sed
ille intelligatur laudatur in hoc instituto
ne faciat laudantem esse laudabile
secundum Augustinum de verbis domini sermone xxx quasi in fine. Sicut que certe
fuit uxor Thobie sed fructum desiderabat
habet et quia luce videbat Thobias qui
reddi fructum imparabat, ille erat foris
in luce solis, ille erat intus in luce iusticie
quis eorum erat in luce melior secundum ibidem sermone
xvimo. Sicut filius dei est candor lucis eterne
et speculum dei est speculum maiestatis dei et eius
ymago prius secundum in sermone xxvm. Sicut oculus
noster pascitur per lucem ut tamen minimum lucem
non eum minorem est lux quia videtur a pluribus sed
dicitur hic de luce quia fertur ad oculos car
nis quia est ipsa lux ad oculos cordis secundum ibi
sermone lxvii. Lux hominum vita erat lux vi
ta rationabilium mentium per quas homines a pecor
ibus differunt et ideo sunt homines secundum Augustinum
sermo in dominica lx. Sicut deus de deo lumen
de lumine i. filius de patre ut possite intelli
gere genitor non precessit illud quod genuit
secundum Augustinum libro vi ibidem. Sicut deus lumen est non
corporale sed spirituale neque ita spirituale ut il
luminacione factum sit quemadmodum dictum
est apostolis. Vos estis lux mundi, sed lux quod
illuminat omnem hominem. Et ipsa est summa sa
piencia dei secundum Augustinum ibidem libro primo. Sicut in lumine tuo
videbimus lucem deum de deo lucem de lumine patris
lucem factum est sol lucem et lumine quod fecit
solem. Sed quod fecit et nos factum est sub sole
sunt nos. Noli contempnere nubes carnis in
de regit ut non obscuret sed ut temperet
loquens ego per nubem carnis lumine idem
faciens. Lumine superiore lucem sancte ait hominibus
ego sum lux mundi secundum Augustinum super Johannem sermo xx
xvm in medio. Sicut voluntates tenebrose
non possunt sentire que lucis sunt sed certo non
possit aliquid demonstrare prius lucem. Lo

cietas spiritualis est malicia cordis. Quare at
certe nequit in splendore lucis aspicere sic non
potest intelligere hic malignus mistus pietas
secundum dictum xxxvm et c. Lumine multiplici Christus
homines illuminat, primo lumine naturali sicut intellectu
ex quo Augustinus est super nos lucem vultus tui domine
2o lumine superiore Ecclesie ult. Sicut superna eius
lucet anima mea. 3o lumine gratie Ysaie lx
habitantibus in regione umbre mortis etc. Quarto
lumine vite Job 3o et in ea erat lux hominum
quinto lumine leticie ps. lux orta est iusto
etc. Sexto lumine glorie Apocalipsis penultimo lucerna
est agnus. Hominum vigilancia per totas
vigentes partes que cum est legenda ar
cedit lucaria in sole lucente non utique
ad fugandas tenebras sed ad signum
leticie demonstrandum. Lux vel lumen licet
in sua qualitate analogie accipiatur
per formam qualibet parem antiquam vel
et per quadam excellencia quia de forma
quam corpus apud nos dicitur luminosum vel de
tali forme specie diffusa per medium et primum
philosophi dicendum sic quod a sole inde accipitur
fontaliter quod cumque lucis adveniat sive in
astris vel quibuscumque corporalibus celestibus et
terrestribus. Supposita autem quod fuit luminosa
ad speciem luce pro se visibilis non ad ipsam
lucem in ipso luminoso per primo tamen au
tores hec attribuunt et corpora proprietates lau
dabiles. Primo multas per eum quod est inter qua
litates corporeas spiritualissima ut patet ex
quinque condicionibus primo quod competat per quandam
excellenciam subtilissimo corpori i. celo
et sic 2o locum fontaliter in loco dignissimo. 3o
vel sive spiritualiter communicatur species eius
puncti sicut puncti punctuali quod primum punctu
ale sufficit visibilibus radiale et 4o patet
eius spiritualitatis ex hoc quod fundatum suo
fonte non separatur. Movetur ad motum
materie differenter ut patet de radiis sola
ribus flante vento. Et quinto ex hoc
quod non dependit de sua substancia vel virtute sed
certe per speciei multiplicacionem. Secundo tamen
inter corporeas est spiritualissima nove nature
incorporee que est id supposito non nature
corporea non omnes homines et spiritualiter quamvis
licet spiritualissime certe ut filii lucis imita
tores spiritualiter ambulantes secundum doctrinam apostoli
ad Hebreos vi. Lux sequitur corpus Christi misti
cum quod est sum subtilissimum ut patet Ephesios
primo. Et humores quipiam sua in celis
et ut docet apostolus philippenses iii. Sicut de mu
nis temporalibus contenti sicut exemplum apostoli
Thimothei vio. Habentes alimenta etc. Lux vero
et competens corpore ad potentiam est quod lux
in opacitate sua omnia penetrat et omnes
formatis humores multiplices quod patet ex multi
plicatione operationum ex eius extensio
ne quo ad situm et ex eius duracione quo
ad evum. Hec est sanctorum per dictum quod
cuius natura est subtilitas sicut capacitate
nature ut hic quantum honorem et excessus philosophi

Restat nunc contingit vinum secundum variationem
sedis quod vinificat fovet et innatat/ hic
dissolvit/ congelat ubi constringit lutum. hic
rumpit iridem ubi halonem ut habitum dictum
est et de aliis effectibus naturalibus aliorum generis cor-
ruptibilis ad que non habet lux efficaciam producendi
et productum in esse conservandi. nam illu-
strando corpora superiora specierum qualibet vita eorum continu-
atur ut patet in libro de fonte vite. unde secundum Al-
bumasar lux est medium per quod astra allegantur
corporibus in stellarum luce de nocte scintillat
diversitate actus de spiritu omne vivum et quod ad
situm contemporum dicit philosophus quod a summo celo
empireo usque ad mundi medium se diffun-
dit patet eius efficacia in motu minus et ge-
neratione lapidum et mineralium in terre visce-
ribus et sic unde eius licet nobis insensibilis per-
tingit ubique. Secundo quod patet quod non est possibile
alicubi esse privatum tenebris quod tunc alicubi
esset materia informis quod non est intelligibile.
Et quo ad universitatem operis patet quod lux est
creatura prima dei Genesis primo. et eius fortifi-
catione tunicabitur mundi perfectio ad ysaie
xxx dicitur quod post diem iudicii lux lune erit
ut lux solis et eius [illegible] non defi-
ciet tunc propter mundi indigentiam. tunc pro-
pter congruenciam. Considerent spirituales in
ecclesia omnibus debitores sicut ut mundo pro-
ficiat Romanos primo dicit apostolus sapientibus et in-
sipientibus debitor sum/ sicut dicit Romanos viii°
non tamen sic ut sicut anime vivunt sed spiritualiter
debemus omni creature proficere instar apostoli
de seipso dicit prima Corinthiorum ix omnibus omnia factus
sum. fuit etiam medicus. thimotheo v° modico
vino utere propter stomachum/ ut nauta
actuum xxvii/ ut operarius manualis actuum
xviii° ut politicus appellando cesarem
actuum xxv ut phisicus disputando cum athe-
niensibus. actuum xvii° ut predicator actuum
xiii° ut miraculorum factor actuum xix°
ut indigentium procurator actuum xi ut
propheta actuum xxvii et sic generaliter omnibus luce-
fecit prima Corinthiorum ix secundum quod congruit sibi. Et proportionaliter
denique nos specialiter prelati et curati [illegible]
operari innata merito sancte vite quod desi-
nente huiusmodi quando invenimus [illegible] curatus
subtrahendo debitum et [illegible] V[illegible] tria
spectatis est quod in actione eius est ordina-
tissima quod patet ex xii [illegible] ex indifferencia
actionis cum in toto capaci medio quantum potest
sine dira se diffundit. 2° ex actionis celeri-
tate cum subito ex eius spiritualiter se multi-
plicat ab oriente in occidens ut dicitur in 2°
de anima. 3° in hoc quod quorsum secundum lineas radi-
osas rectissimas subducto obstaculo spe-
re se diffundit ut probatur 2° vitulonis pri-
mo. 4° in hoc quod impediente opaco penetra-
tione lucis secundum angulos reflectionis equales
angulo incidentie regulariter se reflectit
[illegible] regulariter.

rumpat umbras ut patet 2° vitulonis. Sexto ex
hoc quod a quolibet puncto luminis illuminabili directe
opposito diffunditur ad illuminandum radius luminosum
unum tamen lineam perpendicularem incidentem ut
patet ex 2° vitulonis. Septimo ex hoc quod omne
lumen fit plus illuminatum ut radium sibi perpen-
dicularis incidentem et a puncto propinquiori fortius
lux primi distantioris incidunt plures radii
a pluribus punctis corporis luminosi patet ibidem 2° vi-
tulonis [illegible] ex duabus precedentibus. Octavo ex hoc
quod omne lumen [illegible] continue [illegible]
fundit de lumine in modum [illegible] ipsum
fortius illuminat quam [illegible] magis illo patet 2°
vitulonis xx iiii. Nono ex hoc quod radii ab
uno puncto lucis procedentes secundum linearum lon-
gitudinem ad eius distanciam plus accedunt
patet 2° vitulonis xxv. Et hinc [illegible] patet quod [illegible]
[illegible] anglicana [illegible]
[illegible]/ et ex sexto sequitur xi° quod radius
lucis per [illegible] super obiectum solidum incidens
est [illegible] super [illegible] fortius
[illegible] patet [illegible] 2° vitulonis
xxxix et [illegible] patet eodem libro xxxvi°
xii° in hoc quod radio perpendiculari se corpori
dyaphono penetrante radii oblique
incidentes in medio [illegible] dyaphoni [illegible]
refugiunt ad perpendicularem [illegible] super [illegible]
dyaphoni superficie/ et in medio 2° dyaphoni
[illegible] refugiunt ab eodem patet 2° vitulonis
xlvii. Et patet iste [illegible] leges experiencia
[illegible] regule lucis ordinatissime
[illegible] ut libros [illegible]
[illegible] [illegible] in contemplacione [illegible]
lucis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in nobis est ut omnibus benefaciamus
ut docet apostolus Romanos xii [illegible]
ex nobis est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 2° [illegible]
[illegible] Romanos xii [illegible] coll
iii°. Diffundimus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ordinatam et rectam intencionem
ad deum supra nos. ad amicos a dextris
inimicos a sinistris. ad presentes [illegible] mortuos
ad illos futuros [illegible]/ ad mortuos
in purgatorio et in inferno [illegible] nobis [illegible] et
precipue ac [illegible] ad [illegible] ut sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per oppositum peccati ponente
obice [illegible] [illegible] qua diligimus
repellentem radium [illegible] reflectimus [illegible]
radium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] amor [illegible] 2°
[illegible] [illegible] beneficencia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vite [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] peccati de quo [illegible] [illegible] quod est
in mundo [illegible] [illegible] omne [illegible]
[illegible] ad utilitatem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod sicut oculus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

qua deus ad minimum conficere intendit sub ratione
boni quia bonum est omne quod appetitur primo ethicorum. Et
Respectu huius vicinius appetitur aliquid tanto mi-
nus ad summum bonum et appetitus illius propterea li-
cet bonum plus ab ipso elongatum sive remis-
sum sed plurium rerum causata appetibilia. Dicto de-
bemus colligere virtutem amandi et ipsam non esse
positam subordinatione dispergere. Item intelligitur quod
unum nomine est amandi quod amat. Sicut
quo unumquodque cum paucioribus mediis separatis
bona eorum omnis radios [illegible] a virtute
indivisibili procedentes inter [illegible] quod est [illegible]
[illegible] generis boni diligitur ut patet de divinis
nominibus capitulo 4 et [illegible] liberaliter sicut clausi-
one tendit ad circulum intelligibile infi-
nitum cuius centrum est ubique et circumferentia
nusquam. Et hinc dicimus quod quod omnis ordinis
amoris licet incipiat a bono anagogico
et certum in bono particulari causato sicut circulariter
redibit. igitur deum largius diligendo et ipsum am-
pliato medii amoris [illegible] deum ceteris per
ceteris amplius diligendo. 14 docemur ra-
dium amoris ad bonum simpliciter et ad ulti-
mum reflectere cum quo licet tenebris su-
pervenit tamen actu. sed irrefracte per totum uni-
versitatem causatam usque ad lucem primam regu-
lariter penetrare, ad tamen eam illuminat lux
vera omnem hominem venientem in hunc mundum.
quia sicut conspicere cognoscitur omni primo proportione analo-
gie sicut intellectus amat et appetit primum sed
[illegible] ad obliquum [illegible] radium amoris
ad creaturas quae sunt tenebrae finaliter tractatu
et tamen hoc exemplum quod exemplatum est in vini
de peccatoribus et maleficiis vel legibus
et [illegible]. Lux vero quantum ad proprietates est constitu-
tiva naturalis est boni et qualitates quantitas
quod patet ex predictis. sed est quasi naturaliter dilecta
actuali subiecta plenum lucidius spiritibus [illegible]
sicut [illegible] ut [illegible] sed timida per
errore terrestri operari vero nec deum honores
sed et parentes et [illegible] porrigit in tenebris
et ad lucem [illegible] naturaliter [illegible] Unde [illegible]
regulas medicorum aura pestilencialis est
quando videtur placens et non pluit, eo quod terre re-
gio opprimitur terrestribus occupatur et perceptus
ab irradiatione celestis lucis tamen aer in per-
tus [illegible] homines et ipsius gaudium bo-
norum spirituum a mundo [illegible] perductorum re-
cantur in viribus membrorum exhilarantur in af-
fectibus voluntatum et generaliter fortificantur
in omnibus viribus animorum ex efficacia eo-
rum in [illegible] superioribus declaratur satis
clarere. Unde lux inter qualitates corporis
[illegible] est quantitas sed tamen spiritualiter patet quod [illegible]
homines non sunt [illegible] ex primo [illegible]
sed lux inter qualitates est maxime manifesta
tiva quia ad ephesios 5 scribit apostolus. Omne
autem quod manifestatur lux est in [illegible] doctrinae
luci assimilatur. Unde non mirum de dicto thobie
5 Quale gaudium mihi erit etc quia lucem
oculorum quod est sensuum subtilissimus non
perdit in actu et lumine celesti facit sup-

fusus [illegible] lucis superne quod deus diligitur
et angeli [illegible] indicium [illegible] cum sit heb-
ti celestium superiorum. [illegible] sicut [illegible]
dicit apostolus collossenses 1 Ut ait deus sit una cum
ti spiritus per lucem gratie [illegible] quam vivificat
spiritus ipse spiritus est anima corporis [illegible]
[illegible] patet [illegible] super [illegible] sit
esse cum filiis hominum [illegible]
[illegible] lucido quia in malivolam
animam non intrabit sapientia etc. [illegible] sapientie
[illegible] apostolus sub interrogatione exponit il-
lud [illegible] misticus, quae [illegible] co-
[illegible] ad belyal aut lucis ad tene-
bras 2 ad corinthios 6 Ideo igitur [illegible] incarna-
ta sapientia quae est lux vera in [illegible]
in [illegible] illuminet vivos [illegible]
quae respectu irradiationis superceleste [illegible]
tenebre unde psalmista [illegible] psalmo 17
Tu deus meus illumina tenebras meas. hic
lux spiritus [illegible] animale in corpore ce-
lestium [illegible] vitale in corde [illegible]
[illegible] in misterio ex fide vivit [illegible]
in [illegible] spiritualibus inherendo et [illegible]
[illegible] nobiscum per gratiam quam [illegible]
[illegible] mundi et [illegible] non offendens
ut ambulantes in tenebris [illegible] salvator [illegible]
Iohannis 12. et [illegible] huius lucis
theologice [illegible] gaudentes in [illegible]
[illegible] corporis [illegible]
doctrina apostoli ephesios 5 [illegible] est
etc Iacobi 1 Omne gaudium existimate etc [illegible]
[illegible] aura pestilencialis [illegible] non nocebit
[illegible] subtilis super illo textu Vos estis lux
mundi ait [illegible] etc

Luxuria, luxuria virtuti castitatis et
continentie maxime contraria est [illegible]
[illegible] appetitus sive concupiscibi-
lis [illegible] voluptatis venereas delectationes sa-
tisfaciendo adimplere [illegible] quod scribitur [illegible]
[illegible] ambulanti etc. [illegible] ad [illegible] de [illegible]
delectationum [illegible] est quod appetitus sive con-
cupiscentia [illegible] potest attendi, [illegible] est
[illegible] ex pena originalis pecca-
ti [illegible] impie [illegible] omnium [illegible] de
quo dicit apostolus Romanos 7 Video legem in
membris meis etc et ideo non est peccatum sed
[illegible] ex quo nobis [illegible] qu-
admodum in [illegible] et ceteris animalibus [illegible]
et hugo de sancto victore de [illegible] appeti-
tu vel concupiscentia naturali sic dicit [illegible] nostrum
ubi non est consensus sed deo resistente [illegible]
[illegible] vincere [illegible]. [illegible] in simi-
li 3o libido [illegible] que [illegible] peccatum
consistit in inclinatione voluntatis. libido
vero quae consistit in appetitu [illegible] [illegible]
[illegible] peccatum quia [illegible] ex maiore
impulsu passione [illegible] levius
est peccatum [illegible] est appetitus inferior [illegible]
[illegible] et subditus voluntati in cuius concupiscentia
peccatum consistit luxurie eo quod [illegible]
[illegible] subsistit de quo [illegible]
dictum est a domino [illegible] appetitus tuus

et tu dominaberis illius priorem et libere ar-
bitrium cum tu consensum prebemus in delectationi peccati
eo quod non resistimus priorum initium / et quando
de utrisque istorum scribens apostolus / temptatio
inquit vos apprehendat nisi humana in quibus
verbis datur alterum nobis quod nullus remittit reli-
quum nobis peccatum illicitum interdicit. Luxu-
ria quidem ipse est nimis corrupta delectationis ve-
neree ac voluptuose vir et deus in eorum (?)
videlicet mulierem etc. Dicitur autem luxuria a
luxus quod est luxus id est solutio vel superfluitas
libidinis et voluptatis eo quod venerea delectatio
animum humanum maxime solvit et intuitu rationem
absorbet quod aliquid intelligere est impos-
sibile secundum philosophum vii° ethicorum. inde et lu-
xuriosus est solutus libidine et voluptate
plenus. unde dicitur quandoque res dicitur luxuria id est
superfluitas solutio vel humiditas. Sic et
luxuriosus id est luxu plenus. Luxuria ipse
dicta superius tamen dicitur in cultu quod in victu vesti-
tu vel ornatu et aliis rebus superfluis ad de-
lectationem superius allicit consuetusque. Nascitur
autem luxuria et libidinis immundicia ex incon-
tinentia et incompescibili malicia tamen delec-
tationis veneree sine resistentia et quamquam nas-
citur ex occulta animi superbia. Ex quo primi
hominis cum moxut per superbiam contra deum tumue-
rit statim carnis libidinem sensit et pudibunda
operuit. quia enim querela de spiritus intulit
per transgressionem mox carnis querelam contra se
invenit per rebellionem. Et quia deo auctori suo
subiecti esse noluerunt. ius carnis sibi sub-
dite quam regebant amiserunt ut in corpo-
re suo scilicet in obedientie sue confusio redundaret et superbus
disceret quid elatus amisisset quasi per vim (?)
sue deputet culpe quod cecidit. Carnalis li-
bidine vincitur quia non precedit latens animi
superbia fortassis non sequeretur libidinis ma-
nifesta ruina. Hinc est enim quod plerumque lon-
ga continentia et diuturna castitatis impetu
solvitur et virginitas custodita ex superbie
nimia viciatur quia nimirum dum negligit vera
humilitatis cordis inscrutabiliter dissipat integri-
tatem corporis. igitur pro custodia perfecte humili-
tas fundanda est continenda et prius custodiatur quia
dum spiritus humilis sub deo pudice permittitur
caro super spiritum illicite levatur. teste grego-
rio moralium xxvi. Libidinis ergo dolor
ardor prima quidem accendit occasione le-
vi ex suggestione facta. exicitur quod non statim
abscisus modo per mentis aversionem et occasionis
declinationem necnon et suggestionis omni-
moda repulsionem fortitur expergitur totum
corpus occupat estuat et inflammat sensus
omnes turbat et dissipat rationem. Constat ergo
hoc ordine neglectam subreptionis consideratio-
nem primo subrepit suggestio furtive
et latens. deinde ex suggestione oritur cum
adhuc levitatem meditationis cogitatio. ex cogi-
tatione affectio. ex affectione delectatio
ex delectatione consensus. ex consensu operatio

ex operatione consuetudo. ex consuetudine ne-
cessitas vel obstinatio. ex necessitate despe-
ratio. ex desperatione peccati defensio. ex de-
fensione gloriatio ex gloriatione dampnatio.
Quod sumus tribulati consumate libidinis quis
nescit habere modum sive consuetudinem imponere de-
lectationi. Libidini dum servitur secundum augustinum vi-
ii° confessionum quod factum est consuetudo et dum consue-
tudini non resistitur factum est necessitas sicque fit
ut lex peccati fiat consuetudinis violentia
qua trahitur et tenetur animus etiam invito
quo in eam labitur et producitur (?) [illegible]
ipse dure impudice dyane meritis lu-
xurie cui et famulantur filie dissolute
de ipsa nostro se pergente testante beato
gregorio moralium xxxi. Cecitas mentis. inconstan-
tia inconsideratio. consilii precipitatio. viciis primus
amor sui et odium dei affectus presentis seculi
et desperatio futuri. mentis cecitas absur-
da intelligentia / iudicii inconsideratio. deli-
berationis instabilitas / consilii precipitatio superbus op-
ponens rationis pravitatem stultitiam. inducens amor
sui propter delectationem inordinatum / odium dei non
delectatorum male affectatum. affectus presentis
seculi propter voluptatis fruitionem. desperatio futuri
ob carnis amissionem. hee sunt filie disso-
lute ad luxuriam pergentes quibus et subservi-
unt famule inhoneste scurrilia turpiloquia et lu-
dicra stultiloquia et alia huius similia verba. pe-
tulantia scurrilia et lascivia. lascivus enim dicitur
luxuriosus id est solutus et vanus in se dissolutus
et totus libidine plenus. Dividitur autem luxu-
ria in septem species que sequuntur. Prima et gra-
vissima vitium contra naturam. 2a incestus / 3a a-
dulterium 4ta corruptio sacrilega quinta rap-
tus / sexta stuprum / septima fornicatio. Lu-
xurie genus pessimum et turpissimum contra naturam
est cum corruptione et naturalis seminis effusio
solius causa delectationis veneree spontanee
procurata. et dicitur contra naturam non solum propter abusum
coitus naturalis sed quia plerumque committitur vir
peccatum innaturali vase et in illo quo non
sit licitus et cum in coniugio. aut autem illicitus
ut in fornicatione stupro vel adulterio non tamen
est abusio contra naturam / sed vicium contra naturam semper
est illicitum quomodocumque agatur eo quod recedit
ab ordine nature sola innaturali delectatione. Unde
dubie nephandior et immundior atque fla-
gitiosior est ceteris quamquam naturalis consuetudo
prohibitum ut dicit augustinus contra iovinianum. et
notatur xxxii q. vii adulterii malum / hic enim
est pecus punitur nam et mulier creator indul-
gentie contempnit ut dicit augustinus confessionum iii. ipsa enim
societas que cum deo nobis esse debet violatur
cum eadem natura cuius ipse est auctor li-
bidinis perversitate in illa polluitur. Ideo et
nimirum propter hoc peccatum immisit deus diluvium
et totum pene mundum perdidit et delevit. Et quia
tunc multi mores per eum pessimi omnes ne-
quissimi dicunt naturalis bestialitas quam vim non
sunt debitum species nature in commixtione vir
et glo[ssa] super genesim xxxviii. Accepit fratris
sui uxorem peccatum dicit quod in pecori-
bus coierunt. Igitur levitici xx a deo

bili. q deprimat' p[ro]bat et sic p[re]cipit' Qui coie
rit cu[m] pecore ul' iumento morte moriat'
et a[n]i[m]al occidat'. 2[us] mod[us] d[icitu]r viciu[m] sodomiticu[m]
ubi videl[icet] no[n] s[er]uat' debitus sexus specifi
cus et distinct[us] s[ed] p[ro]p[ter] p[er]u[er]sam [con]cubitu[m] mascli
cu[m] masclo ul' femine cu[m] femi[n]a p[er]petrat' [illegible]
et d[icitu]r sodomiticu[m] a ciuib[us] sodomitis q[ui] h[oc] vi
ciu[m] frequentabant ut p[ate]t Gen. xiii ubi legit'
q[uod] ho[m]i[n]es sodomite pessimi erant et peccatores
cora[m] d[omi]no nimis. Et ap[osto]l[u]s Ro. p[rimo] d[icit]: Propt[er]ea
t[ra]didit eos d[eu]s i[n] passiones ignominie. Nam
femine eor[um] mutauer[un]t natu[r]alem usu[m] i[n] eu[m] q[ui] e[st]
[contra] natu[ram]. Sil[iter] et masculi relicto usu natu[r]ali
femine exarserunt i[n] desideriis suis i[n]uice[m]
masculi i[n] masculos et femine i[n] feminas turpitu
dinem operantes. Vn[de] p[ri]ma Cor. vi[o] Neq[ue] regnu[m]
d[e]i m[asculorum] [con]cubitores possidebu[n]t. Tercius mod[us] d[icitu]r p[er]uer[se]
abusio q[ua]n[do] videl[icet] genitale suo p[ro]prio [illegible]
debito uasi ad generacionem q[ue]admod[um] in
Gen. xxxviii leg[itur]. Qui enim [con]gressus ad uxo
rem sua[m] p[re]uenit coytu semen effudit
i[n] t[er]ram etc. Methodius q[uoque] martir et ep[iscop]us
et inspirat[us] hystoria[m] d[icit] h[oc] peccatu[m] viri fuisse
de causis p[ro]p[ter] q[ua]s diluuiu[m] erat immissu[m]
eo q[uod] mulieres supergesse viri abutebant' et
more canino i[n]uice[m] cucurreru[n]t. Ex q[ui]b[us] p[ate]t
q[uod] execrabilius fit abusus nuptialis et cum
[con]mixtio [contra] nat[ur]alis. Vt d[icit] Aug[ustinus] li[bro] de bono
coniugali. Sed usus naturalis q[uo]d p[ro]hibet' p[er] actu[m]
nuptialem i[n] ult[imo] [con]gredi [illegible] uel
alio fit i[n] uxore et meretrice, d[icit] p[ro]babilius sic
ille q[ui] e[st] [contra] natu[ram] execrabilior fit i[n] meretrice s[ed]
execrabilius i[n] uxore. Quartus mod[us] d[icitu]r mol
licies ul' immundicia q[ua]n[do] videl[icet] accidit li
bidinose seminis effusio extra claustra pudoris
absq[ue] omni coitu quocumq[ue] modo venerea spo[n]
te fiat solu[m] cau[s]a delectacionis et absq[ue] re
pugnancia ul' displicencia venere temptacionis
Et quia peccatum [com]mittentes ap[osto]l[u]s vocat
molles de quib[us] d[icit] p[ri]ma Cor. vi[o]. Neq[ue]
molles regnu[m] d[e]i possidebunt. Et no[tandum] q[uod]
h[ic] addit' absq[ue] displicencia venerea tempta
cionis spontanea excitacione seu volunta
te p[re]cedente ul' occasione impetu car
nis venerem aliq[ui]s patiat', et h[oc] ul' dya
boli instigacione ul' co[n]stitucionalis [com]plexione ul'
alia [con]tingente i[n]euitabili temptacionis oc
casione. Et forsitan ex gr[ati]a humiliante
ul' p[re]s[er]uante a p[e]cc[at]o sup[er]bie. Quadmod[um]
et ap[osto]lo deprecanti responsu[m] e[st] a d[e]o. Suf
ficit t[ibi] gr[ati]a mea. Na[m] virt[us] in infirmi[tate] p[er]
ficit'. Et quia si n[on] [con]senciat temptacioni
suggerenti ul' delectacioni venere p[re]uenienti
no[n] e[st] omo peccatu[m] mortale, resistenti [con]puis (?)
extra pacia[n]t' fragilitatis actu que no[n]
p[o]t[est] euitare sensualitatis coactu. Vn[de] ap[osto]l[u]s
Ro. vii[o] Video aliam lege[m] i[n] membris
meis etc. Et s[e]q[uitu]r. Ergo ip[s]e ego mente s[er]uio le
gi etc. quod et plenius exponens p[ro]tendit
dicit: No[n] e[ni]m q[uo]d volo h[oc] ago, s[ed] q[uo]d odi h[oc]
facio. Ex quib[us] [con]cludit' euidenter q[uod] multip[lex]
n[on] e[st] sp[eci]es ubi no[n] est [con]sensus, ut e[st] com
no[n] a temptacio ubi no[n] e[st] voluntaria temp
tacionis occasio neq[ue] co[n]sentanea se

[con]sensualitatis delectacio. Dicit a[utem] Aug[ustinus] li[bro] de
vitiis medicis p[ar]te 2a. Delectat' q[ui]d
ista s[ed] suadet pudicicia corporis, castitatis
a[n]i[m]e et veritas doctrine. Luxurie sp[eci]es 2a
incestus d[icitu]r qui e[st] p[ro]pt[er] [con]sanguineorum uel
affinium [com]mixt[i]o ... t[em]p[or]is et illicitus concubitus
q[ue]t leges et canones p[ro]hibet[ur], p[ro]hibet'
a[utem] i[n] lege ab omnipotenti d[e]o. Vn[de] li[bro] ad
p[ro]ximu[m] sanguinis sui no[n] accedat ul' reue
let turpitudine[m] ei[us]. Hec a[utem] s[unt] p[er]sone p[ro]p[ter]
sanguinis utriusq[ue] sexus, int[er] quas [com]mittit'
incestus. [com]p[re]h[en]d[it] i[n] textu ubi d[e]clarat'
s[imi]l[iter] et canone cau[s]a xxx et xxxv in
de p[ro]pinquitate q[ue] de affinitate et gradibus
carnis plenius [con]tinet'. Q[uod] a[utem] g[ra]ue e[st] et q[uam]
magnu[m] sit hui[us] peccati vicium p[ate]t p[er] Aug[ustinum]
li[bro] de adulterinis coniugiis. Vbi sic ait. Hos
o[mn]es fornicatores, viz. et adulteros, tamen
ostendit q[uos] tamen vincit q[ui] [contra] ...
delinquentes. Et de ci[uitate] d[e]i li[bro] xv ca[pitul]o Quan
to magis antiq[ui]or fuit huius [com]mixtio ne
cessitate [com]pellente tanto p[o]stea f[ac]ta e[st] dap
nabilior religione p[ro]hibente. Cum q[ui]d
p[ro]hibicio n[on] [con]dicione [illegible] assignat' p[ro]fessor
i[n] su[m]ma li[bro] iiii. Hec a[utem] p[ro]ut e[st] p[ro]pter reuerenciam
naturale i[n] parentib[us] et [con]sanguineis elig[it]ur
euitanda s[ecundu]m illud Leuit. xviii. No[n] reue
labis turpitudinem ei[us] etc. Consistit en[im] q[uod] i[n]
actib[us] venereis q[ua]edam [con]sistit turpitudo
naturalis honorificencie [contra]ria, ex q[ua] na[tur]al[ite]r
incipit verecundia. Secundo no[n] e[st] p[ro]p[ter] deuita
bilem oportunitatem [com]mixtionis venerie ex
i[n]euitabili cohitacione sanguine iunctorum
et sic an[im]i h[uman]i minus emollescerent p[er]
luxuriam si no[n] arcerent' p[er] lege[m] c[ontra] g[e]n[er]a
ter[ci]o no[n] e[st] p[ro]pter amicor[um] multiplicacionem
d[um] a[utem] p[er]sone extranee simul [con]iungunt' ob
[con]sanguinei utriusq[ue] p[ar]tis q[ui] cuiusq[ue] sanguis
accrescit i[n] uice [con]plant'. Vn[de] et Aug[ustinus]
de ci[uitate] d[e]i li[bro] xv[o] h[abe]tur: e[st] n[ost]r[a] no[n] rectis
sima ca[usa] fuit ut ho[m]i[n]es quib[us] e[ss]et utilis
atq[ue] honesta concordia dudum necessi
tudinu[m] vinculis necterent', n[on] u[t] vnus in
vno multas h[abe]ret s[ed] singule spargere[n]t'
i[n] singulos. Q[ua]rto p[ate]t p[er] Ar[istotilem] li[bro] 2 politi
ce q[uia] cu[m] h[omo] naturaliter diligit p[er]sonam con
sanguinea[m], si addet' amor, qui e[st] ex co
mixtione venerea, fieret nimius ardor
amoris et maxime libidinis incentiu[m] q[uo]d
castitati repugnat etc. Luxurie tercia
sp[eci]es d[icitu]r adulteriu[m], q[uo]d e[st] thori maritalis
venerea violacio. Cor[inth]. p[ri]ma Cor. vi[o]
Cor. vi[o] Neq[ue] adulteri regnu[m] d[e]i possidebunt et xxxii q. v c[apitulo] ult. Publica
religio adulteriu[m] i[n] utriusq[ue] sexu pari
rone [con]dempnat. Et p[o]t[est] h[ab]ere denominacio[n]em
ul' ex p[ar]te p[er]sone coniugate et sic p[ate]t
e[st] adulteriu[m] eo q[uod] fides tori matri
monialis et p[er] actu[m] [con]iugale[m] nequit' vio
lat' p[er] accessum ad alteru[m] thoru[m] ul' ex p[ar]te
p[er]sone no[n] [con]iugate et sic h[abe]t r[ati]o[n]em mechie
ul' stupri siue meretricii cu[m] altera cui[us]
cu[m]q[ue] peccati venerei s[ecundu]m diu[er]sitate[m] [con]dicionis
et status p[er]sonal[is]. Est a[utem] adulteriu[m]
aliud spirituale et q[uo]d a[n]i[m]e [con]dempnat'

xxx q. ii. Omnes ad dominum ac seq. ubi sic scribitur. Si quis sacerdos ad filiam spiritualem fornicatus fuerit sciat se grave adulterium commisisse. Et dicitur filia spiritualis triplex, videlicet eius cui sua confessus est peccata et ab eo suscepit absolutionem. Item eius quem bene in sacro vocabulo eam in sacro baptismatis fonte tingit. Item filia eius qui eam de sacro baptismatis fonte levavit. Et hanc quidem cum plagiaverit commixtio est ista patet xxx q. iii. De eo. Et eadem ratione dicendum de levatis filiastris in confirmatione ut xxx q. i. Pervenit quod filiastros. Item de [illegible] inferto reddunt septuplum quia adulter est per deum cuius sua turpitudine [illegible] cogitat sibi et obsorbetur illius modo lebitur. Zelus et furor viri non parcit in die vindicte. Proverbiorum vi. Et

Luxurie quarta species est corruptio sacrilegii. Que et sacrilegium dicitur et est persone cuiuscumque deo dedicate ad continentiam carnis astricte voto vel ordine commixtio venerea. Glossa super leges et post libros decretorum cuiuslibet peccati luxurie eo quod preter contrahit cum quolibet eius specie. Si enim aliquis utitur persona huiusmodi coniunctam sibi spirituali cognatione committit sacrilegium ad modum incestus. Si virginem deo sacratam committitur sacrilegium ad modum adulterii. Sequitur et sponsa [illegible] et si violentiam infert committitur sacrilegium ad modum raptus. Si autem consenserat et virgo non fuit persona huiusmodi consentiens tunc committitur sacrilegium per modum stupri. Ista scandit xxvii q. i. De proposito et per Thomam in summa [illegible].

Luxurie quinta species est raptus virginis vel vidue invite et non consentientis quod dicitur oppressio venerea violenta de qua xxxvi q. i. sic scribitur. Raptores igitur viduarum vel virginum ob immanitatem tanti facinoris detestamur illos vehementerque proiciendos constituimus qui virgines vel volentes vel invitas in suo matrimonio sociare temptaverint quos pro tanti nepharissimi criminis atrocitate a communione suspendendos precipimus. Et nota quod non solum in raptores sed et in raptoribus consentientes [illegible] decreta [illegible] sententia anathematis ferendi.

Luxurie sexta species est stuprum quod est venerea virginis defloratio cum consensu puelle absque pacto coniugali licentie predicte et hic differt a raptu quia raptus absque violentia non committitur. Stuprum vero cum consensu et absque violentia [illegible] perpetratur quod patet xxxvi q. i. Lex illa. Et ideo ab apostolo ad Gal. v. impudicitia vocatur appellatur eo quod pudor virginitatis amoto in actu illicito consentire nullatenus erubescit.

Luxurie septima species est fornicatio que quidem non sumpta in actu venereo sed eciam in quolibet alio peccato [illegible] potest intelligi secundum illud psalmi: Perdidisti omnes qui fornicantur abs te. Et apostolus prima Cor. vi. neque fornicarii regnum dei possidebunt. Dicitur autem fornicatio quasi forme necatio [illegible] rationalis que est formata ad ymaginem et similitudinem creatoris et lux que spiritualis videtur esse gemma celi

carnis venerea et illicita quod fit extra debitum coniugale cum secularis potest adhuc distingui ab aliis speciebus luxurie supradictis et committitur multis modis. Alia enim est carnalis alia spiritualis. Et alia activa et alia electiva. Ex quibus [illegible] de qua specifice sic que secundum fornicatio carnalis et activa est concumbendi et illicita carnis pollutio specialis quantumque turpitudinis voluptatis libidinose commissa quamvis [illegible] turpitudine voluptatis venerea perpetratur. Ex delectatione namque varia fornicandi [illegible] generant flagitia quibus et homo separatur a deo et regnum sibi claudit celestium gaudiorum secundum quod xxxii q. vii. [illegible] per ysidorum. Et apostolus Gal. v. manifesta sunt autem opera carnis que sunt fornicatio etc. Et Tobias Thobias filium suum sic docuit. Attende tibi inquit fili mi ab omni fornicatione etc. Tobie iiii°. Nec absque ratione dicit preter uxorem tuam quia cum coniugibus coniungatur ad commixtionem huiusmodi generalem et necessariam [illegible] modo tamen et ordine loco et tempore debite observatis. Et attende quod dico tempore et ordine. [illegible] maritus et uxor se invicem abutentes videlicet tempore et [illegible] loco conditione modo et ordine cum naturalis committunt [illegible] et non aliquo [illegible] vas quod naturale et instrumentum debitum ad huiusmodi operis exercitium sic solum aptum [illegible] ne quidem fieret illicitum et a coniugibus contra [illegible] dispositionem. Ita secundum Augustinum in libro de nuptiis et concupiscentia. Usus enim naturalis in coniuge magis est dampnabilis quam in meretrice. Item in tempore vetito et naturalis quamvis [illegible] hic est tempore menstrui necnon puerperii ut dicitur [illegible]. Item in die festivo quod videlicet est contra [illegible] apostoli nolite fraudare invicem etc. Item in loco sacro propter reverentiam dei quod si quis templum dei violaverit etc. prima Cor. iii. Item ex ardore libidinis nimis voluptuose quod dicit vehemens amator uxoris sue adulter est [illegible] ubi amor dei vel si amor huiusmodi delectationis amori divino preponatur peccatum est mortale patet xxxii q. iiii. [illegible] per Iohannem et q. vii. de adulterio per Augustinum. [illegible] matrimonialis [illegible] supradictis [illegible] et legalis et [illegible] ipsius peccati [illegible] vel saltem permissibile sive veniale [illegible] generationis [illegible] debiti [illegible] fornicationis vitande [illegible] coniugalis legalis est permissus [illegible] et iustitie quia videlicet [illegible] plus [illegible] est omnino peccatum cum sit divinum mandatum [illegible] Crescite et multiplicamini etc. Gen. i°. [illegible] Augustinus libro de nuptiis et concupiscentia. [illegible] carnis quod [illegible] iustitie [illegible] huiusmodi [illegible] ut quod ex eis filii [illegible] filios [illegible] [illegible] et [illegible]

Secunda est humilis et obedientie qua videlicet agitur ex merito
legali debitum persolvendi secundum illud apostoli
prima ad Corinthios vii uxori vir debitum reddat etc.
Subdit causam quia mulier sui corporis potestatem
non habet etc. Et cetera. Aliud tamen est exigere
vel generandi necessitate ex malo concupiscentie
et aliud est reddere ex lege iustitie vel bono
obedientie, istud enim nullius criminis est cum sit
legis, istud autem a culpa non est immune et
tamen veniale propter bonum nuptiale quod est
tripertitum secundum Augustinum libro de bono coniugali
fides scilicet et proles atque sacramentum. Fides impe-
rat mores consummati, proles naturalis ad pul-
chritudinem spiritus, sacramentum id est signum tenens
ymaginem coniunctionis Christi et ecclesie secundum illud apostoli
hoc autem dico magnum sacramentum in Christo et ecclesia
Ephesios v. Tertium est securitatis et cautele qua
videlicet agitur ex causa fornicandi seu
adulterium in altero evitandi secundum illud apostoli prima
ad Corinthios vii propter fornicationem unusquisque habeat
suam uxorem etc. Sed hoc dat apostolus tele-
ras medicine per modum ut ibidem ait secundum
indulgentiam non secundum imperium. Dico autem
innuptis et viduis bonum est illis si sic per-
maneant sicut et ego. Quod si se non conti-
nent nubant, et consilium istud complens adiungit
melius est enim nubere quam uri. Glossa: melius
id est minus malum est nubere legitime quam uri id est angi
vel vinci desiderio libidinis. Multi dicunt
nonnulli sic quod non propter prolem habendam et for-
nicationis periculum secundum evitandum sed magis
propter libidinem voluptatemque explendam
thorum libidinose conveniunt impudice qui
sub thori honestate licite possunt exercere
libidinis voluptatem. Plus generatione tamen
actu quam intentione actualiter proponitur vel
neglectum nisi tales impetrant intendat
veritate et propter bonum nuptiale venia et
cubando peccatum committat tamen veniale
hinc videtur quare est ipso quondam hoc quod
Raphael archangelus dixit Thobie iuniori
Audi me inquit et ostendam tibi qui sunt quibus
prevalet demonium Thobie vi. Hii hiis
qui coniugium ita susceperunt etc. Ex quo
sequi videtur quod qui sic se dederint impares
tamen propter libidinem ac per nunc quamvis tamen
nubunt vetulas propter earum divicias quia
propter senium deficiunt in lecto ad plus con-
ceptum pertinentia tales peccant dummodo
nubunt cum libidine quia fidelium nuptiarum
non retinent veritatem, unde Hugo in
libello de arra anime dicit quod tales veri-
tatem non retinent nuptialem neque vere con-
iuges sunt quamvis vocentur sed honestum
nomen velandi turpitudinem obtendunt.
Et si tales inquit ambo sunt coniuges non sunt
Et si ab initio fuerunt non sibi per omnibus
sed stuprum illicitum potius convenerunt. Si
autem tales ambo non sunt sed alter tamen
audeo dicere quod vel ille adulter est uxoris
vel quod illa quodammodo meretrix est mariti
huius ille. Luxuria sive fornicatio spi-
ritualis carnalis et actualis preter ipse

Tertium quinti procubitum soluti cum soluta
hec est videlicet meretricum vel concubinarum causa
xxxii q. i lex illa. Et quamvis hoc peccatum le-
vius supremum esse videatur compellatur sup-
dictum tamen in locis scripturarum ceteris
comparatur. Dum lege esse scriptum constat hoc
peccatum extra coniugium commissum fuisse illi-
citum quod probatur ex stupro Dyne Iacob et
vindicta subsequente ac ex fornicatione Tha-
mar vidue ad mortem comdempnate et ex
verbis dictamine legis mulieris Deuteronomii xx-
xxiii. Sic ex lege scripta comdempnatur hoc peccatum
implicite in hoc verbo non mechaberis Exodi
xx. Explicite vero in libro legis leviticus atque
Deuteronomii. Alias Thobie et supra ubi scribitur: Attende
fili mi etc. Christus vero legislator novi te-
stamenti quamdiu in ore ex institutione
matrimonii ab initio replicat et fornicationem
unde prima ad Corinthios vi apostolus ita scribit: Neque for-
nicarii etc. Et quandam ex quibus fornicati sunt
secundum glossam cum mulieribus madyanitidis et ce-
ciderunt una die xxiii milia ut patet Numeri
xxv scilicet. Cum Phinees quod vindicat scortum
in lupanari a Deo pacem meruit federis
sempiterni. Sic ad Hebreos xiii distincte loquitur
apostolus dicens fornicatores enim et adulteros
iudicabit Deus. Sic Galatas v. prima ad Corinthios vii asserit
quod neque fornicarii neque adulteri etc. Ex
quibus concluditur quod fornicatio simplex cum
aliis comdempnabitur. Luxuria sive for-
nicatio spiritualis generalis et actualis est concupis-
centia libido que Dama dea que sponsa
dicitur scilicet ab eo nescitur cupiditate ad carnaliter
cupit delectatione illicita fornicatur. Non solum
in veneris sed in aliis carnis et mentis delecta-
tionibus illicitis quibuscumque utputa spectaculis
ludicris et in operibus comediis et tragediis et
cantilenis veneris vel aliis quibuscumque dictis
vel factis inhonestis in quibus anima sponsi
ab eo elongatur per vagam et voluptuosam
animi delectationem ista concluduntur ex diffinitione
libidinis secundum Augustinum libro de mendacio dicit
quod libido est appetitus animi quo eternis
bonis quibuslibet temporalia preponuntur. Igitur circa
peccatum precipue tamen sunt attendenda primo ne
continuo anime in huiusmodi delectationibus resolvantur
secundo ut a seriosis actibus et necessariis et tempori-
bus auctoritatis; tertio ne iocus vel ludus exerceatur
qui aliquibus dissonantiam congruenti persone temporis
sive loci Est enim vicium in ludo secundum eum ex
recessu persone vel verba stulta a me quis forte
virgines in proximum nocumentum quod si solum talia
peccata sunt mortalia, quod fit cum quis proponat
de tali delectatione semper ponere delectationi
spirituali unde quod ab honore Dei vel utilitate
proximi non preceptum esse talibus uti ludis
vel spectaculis non debeat auctoritates
de hoc de qua dicitur in iii. pars solemni de quo dicitur in iii de
religiosis dicitur xxxiii sacerdotes dicuntur plus
ubi ludi. Luxuria sive fornicatio spiritua-
lis et affectualis sive dispositiva est libidi-
nosa veneris concupiscentia carnalis in opere non
subitum executa secundum illud Christi: Qui
viderit mulierem. Sic Augustinus considerans quod

aspectus mulierum cito inflammat libidinem
et consilium corrumpit secundum illud Eccli. ix Speciem
mulieris aliene multi admirati reprobi facti
sunt. De oculis igitur fenestris non figendis dat spirituale
mandatum dicens Pauli vii et si intuearis
aliquam feminam et illam figere consciencia castior
tior tui oculi aperti sunt et quem mulier latere
potest vobis in hac carne concedit sed sepius est
abhominacio est deo defigens oculum prov. xv
secundum translacionem lxx. Ex quo patet quod tantum
potest esse interior corrupcio sine exteriori actus
violencia quod fit peccatum mortale et nichil
potest peccatum potest abhominabile deo. Sunt enim
aliqui tam viri quam mulieres qui et si non
appetant appeti tamen ab aliis desiderant et
quod peius est quidam ex hiis quod appetuntur va-
ne gloriantur in se ipsis et quod pessimum quod est ut ap-
petantur et curiose se componunt et per varia
blandimenta alliciunt et instigant ut puta
per aspectus et nutus impudicos, colloquia
allectiva et tactus voluptuosos oscula
libidinosa munera placencia et alia
multa blandimenta signa quod libidinis
incentiva peccatum mortale sunt precipue si fiat
cum delectacione morosa ut secundum Aug. de tri-
nitate li. xii. Solius delectacionis cogitacio
morosa solum sine opere vel signo exteriori est
peccatum mortale nam et per eam mundus totus
immundus dampnatur et est ratio quod secundum Crisostomum
super Mt. xv. De corde procedunt vicia que
sunt peccata mortalia. Luxuria fomentum
recipit a vino, ideo dicitur Nolite inebriari
vino in quo est luxuria Ephes. v. xxxv. di. Ecclesiastica pro totum
panis inveniuntur sicut carnis luxuria di. l.
Ceca scilicet cuius ante si per Grego. Luxuria sapi-
entes infatuat extra de Salone xxx
q. iiii Salo per Grego. et iii q. vii Sacerdos
per Aug. Item sanctos prosternit extra de dd
et iii q. vii Sacerdos per Aug. Item forte vicit
extra de Sampsone xxxiii q. v. Si non aut
si per Aug. Ut ingenium Salomonis habet carnis
carnis luxuria et petulancia sine cessa-
cione durat di. xlix Sunt plurimi per Greg.
Item delectacione luxurie diuturne tribulaciones
et voluptates gignuntur xxxii q. vii non solum
per Ysidorum. De diversis modis et gradibus luxu-
rie xxxii q. vii Quemadmodum per Aug.
et Jeronimo et xxxiii q. v Nunc aliquid per
Jeronimum. Ut excellenciam presbiteri vel
episcopi vilificat dum voluptati luxurie capiatur
di. xxxv c. i Episcopus vel sacerdos luxurie
usus dignitate officii est privandus xv q.
viii Si qui. Ut femina excedit peccato
ne in libidine periculum putat preceptum xxxii
q. vii non solum per Ysidorum et q. iiii Sig(?) si
per Jero. Item et delicias libido impune ubi patet
luxuriam steriles venenum prorumpuntur xxxii
q. ii Aliquid per Aug. Item de fornicacione cum
muliere pulchra vel sine tempore non xiiii q. ult.
c. ult. per Jero. Item fornicacio maximum
peccatum est propter templum dei violatum
xxxii q. iiii Si eo per Jero. et q. v. ...

non solum Item maritus sed debet continere ut uxori
non det occasionem fornicandi xxxii q. ii
Quod debeatur per Aug. Item propter solam fornicacionem
uxorem potest dimittere quantum ad habitacionem
xxxii q. i Dixit dominus per Jero. Item adultera
que est ydolorum servitus fornicacio spiritualis
xxviii q. i Ydolatria per Aug. plus de
libidine et ubi pollucio. Luxurie remedium
sive medicina triplex est precipue circumspecti
corporis maceracio loci et persone et quod
periculum declinacio et omnis iuxta nocentis totum
cogitare assidua et sancta occupacio tamquam si
devota oracio et opera spiritualis meditacio
et audiendum vel docendum Verbum dei et aplicacio
Occupatus ipsum est maximum remedium huius
facinorum ... utique cave a colloquiis
ociosis instar matris domini quam cum festo marie
legitur ad salutandum Elyzabeth abysse hic
solo quod que pertinet et precepit xpistus apostolis
per viam predicacionis nemini salutare sed sic
cum ... de mundalibus vel profanis accep-
tione veritate tamen proposita predicare. Veritas
quidem cum ... est et fides ecclesie ... fere hominibus
speciale plus timendum est quod cum puritate
boni viri sunt plus affectandi . Ut
fortune vel nature et per consequens ... plati-
dentes predicare constat ipso quod optima
medicina ad pacificandum rempublicam
est extinccio viciorum luxurie sicut in quibusdam
leges humane prohibent quod deserant
mulieres deffensivam vel invasivam ... ar-
marum sicut laicos impossibile ... magis me-
retrices et clericis prohibent. Genere signum
peccati ut sunt meretricia ornamenta. Et de
eisdem hoc ... xxxi si sic
... carnis secundum omni sacrificio
offeres sal Levit. ii. Pro-
ne ... tam sum ... sup-
pedere consuevisti dixit
asina ad Balaam Num.
xxii. Et hec me filia mi
decepisti me Et rapte et ipsa decepta
est Judic. xi Et Liberia ... et . Ut
asino panis disciplina et opus sive
Eccli. xxxiii Et Ezechie Quomodo posuisti
cor tuum ad meliorem ... Dan. x. Dum
spiritu sancta carnis mortificaverit facere
Rom. viii Et Castigo corpus meum et
i Cor. ix Et Quid faciet agnus ...
aries tremens qui autem sunt xpisti carnem
suam crucifixerunt Gal. v. Et Reddite
illi sicut illa reddidit vobis et Apoc.
xviii Et maceracio carnis ut carnis ...
... confessio ... vigi-
liis et laboribus et castigacionibus xxxii
q. v Si paulus plus abstinencie et
... auctoritatis/ Ieiunium

Magnanimitas vel honores attendi-
dum sine respectibus di. xciii Legi(?) sub
diaconus quod archiphilus dicit dei qui nulli
vult obedire di. xciii Nulli et can-
tus ... ca. de obla. xvi q. i Si
cupit Item a maiore minori benediccio
di. xxi denique ... pro merita compendio

maior pfecit/ di xl iij Dyaconi; 2 ta
pueri/ Jt reuerencia nupcialendo ut filij
pri vxor viro xxx iij q v Est ordo
p augm Jt e maioritas reperitur dignit
officij 2 perfectionis uti 2a q vij paulus petrus
p pfectione eius hor 2 et puto Nec licz eps nyx
vetribulis sit maior pbro augustinus mi
nore se pbrm pfitet 2a q vij Ordo
p augm Vt fuit xpi quo maior aliis
appareat/ ß quo omnibus inferior videat
di xl Multi p Crisost 2 di xc iij Dyaconi
st ciminetz p xpm Vt mistia cut ma
ior fuat minor xxxiij q v Est ordo
p augm M Maioritates noticie pmarum
dm expedit dyaconibus 2 grtie vid de ma
ioritate petri sup johem ul econ ul pau
li sup alios cunt ul cuiuslibet bti sup reliquos
e vanu nobis ptende supposicione at que
re possimus nob pbabilem cuiq ppdica
cem debes sententi dimitte Erit e q petri
pastre militat/ ecclie loco xpi Johes co
templatiue sit sanctior/ tn no secit petrus
prerogatiua hit in isto sup Johem gra
plicit ex meior/ tunc ei quilibet btis fuit
simpr maior q aliis 2 econu. ne pet
Et paulus plus omnibus laborauit igr e
simpr amplius omnibus aliis pmiatus tu
labor pt esse maior uti ul qz q ad
numerum extensior ul qz quo ad corpus an
gustior qul qz ex maior cate meito
rior qd paulus no pfuisse dico de pspo
desicor igr ex pmicior ß q ad questionem
xplorem ecie pticulari cogita stat i
isto qz quiuis si ppomat/ accepturus se
magi/ lfuliamet e maior btitudie
2 econu pz q ltas que est ftitutur
omnibus aliis vtutibus e meritum pmus
qui attendi di vtmo ptis cuiusqß s
premes qd vtmo ptius/ deb attendi lti
tudo hoiis ex cclusio na dei morit
ul mest hor ul pteu docet pentur
ltudo de pspo igr deffinito fuit plus aut
ee qz e magis ltalis 2 est h doct cuiuiq
sup hunc textum Apparuit e maior i regno
celor cat xviij 2 c

M Aledicens Maledictum est spes
a dd Rq iij Jt dns ad Caym
Nunc igr maledictus eris sup terra
Rq iiij Jt dns ad pitdores Ad vos
madatu hoc o sacerdotes si nolueritis au
dire 2c Malach ij Et Ferry hens psalu
sii stetit 2c cat xxi Mroxiß Dauel
i oione positus ait Bullaut sr nos
maledicto 2c dan ix et d e nithild
de patribus quibus dicet i die indicij Jte
maledicti 2c Maledixit Noe chanaam
nepoti suo 2c gen ix Cupiat benedicere
Jacob dixit Vt maledixit ei 2c Rq
xxvij plus v i scdr cau 2a M Ma
ledicens qnus psi pro morte morat

lenit xx Maledicens viletas 2 qu... po
sui Moyses cum eo q ... dnus ...
dei lenit xxvj Deut xxvij 2 xxviij
Elyseo maledicente pueris iiij ... eu
2c iiij Rq Saul rex volens pseqi phi
listeos dixit Maledictus qui comederit panem
2c pi Rq xiiij Goliat philisteus maledi
xit David venienti ad se 2c pi Rq xvij
Jn ipsa lingua benedicimus deum patrem 2 i ipsa
maledicimus hoies q ad similitudinem dei facti
st ex ipso ore pcedit benedictio 2 male
dictio ppo oportz fres h ita fieri Jacobi iij Et
dixit Balaam ad Balach Qno male
dicam cui no maledixit dns Num xxiij Qui maledicit
impius dyabolo 2c Eccli xxi Ob Ab ipe
ne aures ... 2c Eccli iiij Benedicite
psequentibus nos Rom xij Et Benedictum
e ei lignum p qd fit iusticia p manus aut
qd fit ydolum maledictum e 2 ipsum q fecit
illud Sap xiiij Scriptum e maledictus
ois q no pmanserit i lege deut xxvij
Xpus nos redemit de maledicto
legis factus p nobis maledictus qz scriptum
e deut xxj Maledictus ois q pendet i
ligno Gal iij M Maledicens duplex
st dei 2 hois/ deus cum pctis maledicat qz
ipsum ne fallit pcti qlitas ne fauitas affectus
xxiiij q iij deus q p augm Jt ex o ange
li archael cum dyabolo psistente 2 ptende
tem de corpore Moysi maledicere no ausus
est ß dixit imperet e ds. hoiis ab
omni maledicto pueri esse debet/ xxiiij
q iij Si igr p Jom Vt maledicto ne
cleriti vituperat 2 canonice puniri debz
di xl vj Clericus maledicus qui ne cano
nes siue maledicentis faciendus e xxiiij
q iij Cum 2 c ... p Jom Vt q negligit
ois maledicti consuetudine repeme 2c
mo st corde maledicant qd pecis 2 mittis pa
eis suis inquirunt tn ... culpabilem
reuit xxiiij q iij Si negligit qz Jom
Velut maledictum sicut plati frequenter
i maledicentem recidit xi q iij pp aug
Jllud i sit Cum maledicam de qo iustitia
no fecerint no tstatim sz letitiam potius dicam
xi q iij Sint pcti 2 duabus cc se p aug
et Jom M Maledictio distinguenda e
ex quo zelo pcedit/ vii Jom i ilo Judic
ut e xxiiij q iij Sit igr st di maledic
tu qd pferet e id quod pcedit ex voto
vltionis 2 odio pseqntes no ex amore
iusticie maledictum vo qd stti maledicant
e illud qd pcedit ex amore iusticie no
ex liuore vindicte Corinth qz ...
cor Cui sti Jt maledicti regnu dei no
possidebunt xxiiij q iij Qui ... Jt mal
ledicentis no st nec fende ppe ... pmo
septis ... ... iij Benedicite non
reddentes maledictum p maledicto
2c i Jo ... pe iij Qui cum male
diceret no maledicebat Jt pu cat xiiij

Maledictum et benedictum. 2o propter duo mala
que inde sequuntur, primum est amissio regni dei
prima Cor. vi: neque maledici regnum dei possi-
debunt. 2m est quod figitur maledictio super ca-
put maledicentis, recitatur Prov. xxvi: Sicut
avis ad alta transvolans et passer quolibet
volans sic maledictum frustra prolatum in quem-
piam superveniet. glo. i. presente. Secundum
Aug. in xi q. iii illud. Et non solum
epla Cor. xiiii quod benedicere quis potest et male-
dicere ut ibi. Et benedixit deum Job primo secundo
nota quod ambo 2 quod non licet cuiquam ex
rancore aliquem pro sua iniuria propria patet xx
iii q. iiii ca. Ad nostram ca. inter querelas et illud
quod plerumque est etc.

Malum. Mali homines fuerunt tempore Noe
quia deus omnis quippe caro corruperat
viam suam Gen. vi. In duabus civitatibus
Sodomorum non fuerunt x iusti Gen. xviii.
Omnes exploratores missi per Moysen ad
considerandum terram promissionis etc. Num. xiii. Sa-
muel filius Hely Samuel propter bonum et dei
acceptabilis fuit primo Reg. i. Inter omnes malos
regula adversitatis Thobias solus fugie-
bat consortia eorum Thob. i. Inter duos fili-
os Ade unus malus fuit Gen. iiii. Inter
filios Noe unus malus Gen. ix. Inter di-
scipulos quos Christus elegit unus erat proditor
Iohannis vi. Nonne xii vos elegi etc. Ioh. vi. Et
inter septem dyaconos electos ab apostolis
unus malus erat etc. Act. vi. Vnde scribitur
hec bonum quod odisti fecit Apok. ii. Ma-
lum pro bono qui reddit non recedit ma-
lum de domo eius Prov. xvii. Malum est
malum dicit omnis emptor etc. Prov. xx.
Noli facere mala et te non apprehendent etc.
Eccli. vii. Quemadmodum spina et
tribuli comparantur per se spine et tri-
bulis aculeos sic et malos fructus dyaboli
ex omnibus partibus suis pleni
sunt. Si loquuntur in dolo loquuntur si tacet
male cogitat si nescit nesciat si pre-
veniunt agit tempus expectat et opportu-
nitatem nocendi si male agit non eru-
bescit si bonum facit nec veniam gloriam propter
homines facit quod preficit bonum factum cum
radix dyaboli est sub arbore bonum
lapsus et mala reiiciunt sub spinis mel
lii malum reperiunt propter in tempore spectes et
mixtum fideles homines et boni et mali pariter
habitare cupiunt propter mixtum fideles ac hor-
nes nemo potest pacem habere nec reiiciuntur
in eis in tempore spectes. i. demones qui homines
mobilia inspectoribus etc. secundum Crisostomum super Matheum xiiii.

Mali homines que dicit si quis intelligere
potest que dicit si agere non potest quia intellectus
homines cuius actus est ex voluntatis
operibus secundum Crisostomum omel. ii. h. Et accedere ad ma-
lum est infinitum? continue atque a puericia
quando ulli abstinere potest h. pruinane in ma-
lo et assumi mali malignitatis est

non infinitus vnde scribitur Declina a malo et fac
bonum secundum Crisostomum omel. ix. Ad non addere malum
indulgentiam mali sit perfectio facit hec
Crisostomus omel. xxiii. Mali bono presente quod videtur
malum bonum est quod bono presenti malum
opus excusat malum autem opus bonum presen-
tem non accipiunt sic videmus in infidele
humilem et mansuetum sicut quod subdolus est
in corde unde persona mollitur sicut furores eius
ipsi sunt iacula. Sicut igitur bonorum presu-
mimus omnia ex malo bona sunt sic malorum
homines omnia ex bona mala sicut secundum Crisostomum omel.
xix. Mala quos vivos mala lucre nichil
omnino non colligit. Querere igitur uniti mala
operari tempus colligere nomine si possem
bonum tuum quibus plenum est domus tua et
te clamavit. Quod tu non bonum vis
habere sicut et nos volumus bonum habere divi-
ciarum vitre inter pellatur et te divitum dei
ecce tutum bona dedisti hunc et operam
his est quod perdidisti omnia habere et deum perdidisti secundum
Aug. de verbis domini, s. xiii. Et nota quod totum
malum homines est in uti fruendis et frui utendis
secundum Thom. de ve. the. virtutis Aug. M
ala pessima pernicibus malus omnibus ho-
mines sic bestie rapaces volens homine per-
ire cum ruineus quamvis bestia crudelis
sit irrationalis facile declinabitur ab homine
crudelitas eius. homines autem crudelis et ra-
tionabilis non sic facile evadetur crudelitas.
Si comparamus homines serpenti peiores eri-
mus quam serpente serpens ac maliciam
hominis timore homines habet et absconditur
si potuerit morde si ac non potuerit fugit
homo ac maliciam homines serpens timere non
habet sed serpens latet sed serpens cum serpente
cum deliberationem cum quibus invenit irritatum sicut
bestiam adhuc ut bestia irrita pervenit
non autem irritatum in silencio transit homo
autem crudelis et si non irritatur insurgit et
figitur in illos insurgit a quibus non sunt
irritati et bonum inimicum bestia vin-
co habet propter malum homo autem malus omnia
habet in se mala sicut propterea est dyabolo
dyabolus ad homines iustum non est ausus
accedere homo malus iustum non timet sed
magis contempnit non dicit dyaboli homines
persistit virtutem secundum homines dyabolo timuit
arma dyaboli secundum Crisostomum omel. xlviii. M
ala sunt tria videlicet culpe pene et dampni quod
opponitur triplici bono honesto delectabili
et utili. non culpe opponitur honestum pene
opponitur delectabile dampno opponitur utile
mala enim valde multis modis. primo quod propter
ordinacionem quod per iusticiam potest in locis
inferiori in ministerio recte bene habet ordi-
natur secundum ordinacionem dyaboli in inferno
et latrones in patibulo. 2o non est malum uti-
le per suam correctionem amaritudo est quasi
cogit hominem recedere a peccato Ierem. 2o
arguet te de malicia tua etc. Idem
quod est malum et amarum est te dimi-
sisse tuum dereliquisse. 3o est utile pro
operis mali considerationem ex eo quod ho

malum videlicet malitie perficit quia sicut malitie
bonum appetit, sic ita malitie malum aversatur
et fugit. Hec Thomas de veritate li. 2o cap. 10.
Malum duplex est, videlicet pene et culpe. Ma-
lum tamen pene non proprie malum dicitur. Mala enim no-
stra que nec in mente implicant, nec eam
scilicet ligant, sed tamen paupertas egritudo et
alie penalitates. 13 q. 2 per ambrosium. Cum
deus malum pene homini reliquit ut ex hoc
humiliaretur et materiam haberet exercitii de-
pendi in medicina est per ambrosium. Cum habetis
aliquid de malo facite inde bonum quod non
habetis de malo nolite acquirere de malo.
Esto tu bonus quod fiat de malo bonum ut
quod cum laboribus vel cum malo pene acquisisti
pauperibus dispergere non dedigneris. 14
q. 5 Cum habetis per augustinum plus de hoc vide
de pena licet vi. Cum malum culpe proprie
dicitur malum videlicet peccatum culpe voluntarie
commissum. 15 q. 1 illa per ambrosium. Cum mala
culpe non sunt facienda ut bona sequantur
14 q. 5 predictum per augustinum ambo(?) ...
22 q. 2 ... per augustinum et cum ne quis
per augustinum et cum faciet per augustinum. Cum de ma-
lo culpe bonum fit quod de tpi lucr. ubi
non competit repetitio sit electum 14
q. 5 Cum habetis per augustinum. Cum sicut sunt in ecclesia
homines mali sed sunt et meliores mali in
corde de q. 3 ... verius per augustinum.
Cum duobus modis non te maculat malus
videlicet si non consentis et si redarguas 23
q. 4 a mal. per augustinum. Mali sunt tolle-
randi a bonis ne extirpatione ipsorum
pius cum aliis eorum conteratur 23 q. 4
tollerandi per augustinum et cum ... et cum
... per augustinum. Cum boni malum tolle-
rent ... ex opus ... tollerauit 23
q. 4 ... tamen boni per augustinum. Cum malum
non tolleat ipse sibi testis est quod bonus non
est 23 q. 4 ... per gregorium. Cum ma-
los sic ... voluntas ex ... cum
ipsis ... de bonis 23 q. 1 ... Cum p-
... boni malis ... 23
q. 1 non est ... Sicut propter malos boni non
sunt deserendi quia propter paleam area non
est relinquenda, neque propter pisces ma-
los rete sunt rumpenda, neque propter edos
in fine segregandos grex domini est deserendus.
23 q. 1 ... per augustinum. De malo
culpe habetur vide agitur de peccato. Malum tempus
est a quo liberari petimus similiter in oratione
dominica ut cum eo congregemur in patria. Libera nos
inquit a malo mundi ne nos obruat
per cupiditatem per ... Item ma-
lum ... positum est. A malo carnis
ne nos absorbeat per voluptatem. Item
... non habitat in me hoc est in carne mea
bonum sed quod nolo hoc malum facio 2o a
a malo dyaboli ne nos perdat per iniquitatem.
... de eterna ... filia mea male
a demonio vexatur ... liberator de inimicis meis in-
... cum eo ...
... fuerint ...

Mandatum. Lectio ... tu
bulas esse mandatorum. Quarum prima
tria mandata continet, deo quo ad
primam est amandus et secunda septem ma-
data continet deo quo effectualiter proximus
est amandus. Primum mandatum prime tabule
mandat Exodus 20. Non habebis deos
alienos coram me etc. ut patet ex alibi ...
fuse exponitur quia oportet omnem salvandum
... ordinate et principaliter hoc mandatum
... Contra hoc
mandatum multi stolidi adorantes ymagi-
nes ... hinc propter
... singuli ... quod suppo-
nendum est quod omne quod homo super singula
alia in affectione ponderat constituit deum
sibi ... etc. ... non est in-
ter deos veros. Cui deus ... est ei
deus verus est, quemcumque vicium habemus et
... tot veteres habemus deos. Ia-
... Libi-
do ... et ... et
... per ... loquendo
... vertitur ...
... sic ablatione ... reputatione
... atque falsissimi ... vel ...
Exodus 20 deos alienos. Et faber sculptile
quem ydolatur facit. Mandatum istud
... peccatorum
... spiritualem hostem
... atque dyaboli sic sunt tres maneries
peccatorum polluentium hoc mandatum, nam macula-
tus peccato mundi ... avaricia apostolus ad Ephe-
sios V. ... 38 ... est ydo-
latria. ... avaricia quod est ydolorum
servitus ... apostolus ... avaritia
... formaliter ... tolle-
... formaliter abstinere. Illud quo
... formaliter fit avaricia. Et ... avaricia
... ydolorum servitus cum
... ponderat temporalia super deum. Secundum
maneries ... hoc mandatum sunt
carnales qui ... corporis ...
et de illis loquitur apostolus ... multi enim
ambulant quos sepe dicebam vobis ... quorum
deus venter ... polluentium hoc mandatum
sunt illi qui superbia et peccato dyaboli maculantur
et ... maneries ... dyaboli plus ...
et sunt omnes illi qui mundana gloria et honores
... gloria celesti vel honore dei plus af-
fectant ... plus honores mundi pote-
... mandatum decalogi et in isto peccato
sunt omnes superbi ut lucifer primi parentes
et alii eius similes maculati. Unde dyabolus
temptando Christum ... adoraret ... temptacio
subtilissima qua maxime affectavit ...
... a Christo ... opte-
... et in isto peccato maculantur ...
... vel sunt aliquo genere ...
Mandatum istud ... aliquando ... inveniuntur
de ymaginibus et sanctis applicandum. Quan-
tum vero ad ymagines patet sanctis quia ...
ydolatriam si non adoratione ... sed
adoratione dei ... adorantur ...
... sepe contingit in laycis. Patet quod secundum

facit ut in lege veteri quod omnes tales ymagines sunt delete, deinde cum christiani minus medeant signis attendere et in christo quam sensibilis voluntatem suam suspendere, sicut eo modo dicunt quod non adorant ymagines non adoratione vicaria sed cum ymago preciosa in adorando, sic dixerunt gentiles ydolatre sua ydola adorantes. Alii autem affectant homines sic magica et prava secta dyabolicali in errore inducere, secuntur esse sub dicta tales ymagines propter periculum primi mandati decalogi depellendi. Laici autem aperte adorant tales ymagines quas semper sic affectant. Et plus creant in aliis quod tales ymagines sunt valde utiles sed secundum istos adeo tamen nec [illegible] apostoli nec scriptura contra tales ymagines [illegible] videre multos quod sit temerarium presumptio sapientes tam in [illegible] quam artificibus avaricia quod sit [illegible] conspiciendum [illegible]. Ideo tamen quod prelati plene instructi per auctores ydoneos quam nimis defficiunt possunt facere quod tales sculpture sint libri utiles laycorum, sed tamen in clero quam in laycis capiunt occasionem infidelitatis ydolatrie [illegible] sit [illegible] apostolum venerandi. Error autem nimis communis quo fraudantur pauperes regni [illegible] et ulterius quod nimis superflue [illegible] tales ymagines et sepulcra auri argenti et lapidum preciosorum cum quibus non pauperes regni sed [illegible] substantie nimis potuit relevari. Et adiutum [illegible] exaltatur ista [illegible] pro superfluis basilicis [illegible] et sic [illegible] non esse licitum ymmo [illegible] posse [illegible] talium [illegible] hec doctor evangelicus in sermonibus dominicis sermone xiii.

Mandatum secundum observandum [illegible] mandati apparet quomodo verbo Dei [illegible] Exodi xx scribitur: Non assumes nomen Dei tui in vanum. In qua negatione [illegible] negatio [illegible] assumptionis nominis Dei in vanum [illegible] et non [illegible] nomen Dei in vanum [illegible] ymaginis [illegible] ad similitudinem [illegible]. Nam ad primum quod est magis sensibile patet quod [illegible] doctrinam [illegible] non [illegible] qui [illegible] laudabiliter [illegible] accipit superflue nomen Dei ut faciunt hii qui ex consuetudine superbiunt vel [illegible] assumunt nomen [illegible] [illegible] indicant [illegible] levius [illegible] [illegible] nomen [illegible] sunt excepta quod sunt [illegible] ad nomen Dei [illegible] vel [illegible] [illegible] nominando Dei superflue [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] superflua [illegible] quod ad nos patet quod [illegible] [illegible] [illegible] vel quo ad superbiam [illegible]

peccatore plus incurrendo [illegible] sermone dominicali [illegible] quilibet vivens [illegible] in dictis [illegible] quid [illegible] modo vel dici [illegible] et [illegible] [illegible] necessitatis [illegible] testimonium veritatis, et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hostes spirituales [illegible] nomen [illegible] signum et nomen Dei in [illegible] verbo quam opere observamus [illegible].

Mandatum istud [illegible] nomen Dei [illegible] patet quod [illegible] nomen presbiteri vel [illegible] vel [illegible] alterius Dei ministri et non complet in opere [illegible] in vanum accipit nomen Dei. Et [illegible] [illegible] patet de [illegible] in nomine [illegible] lege Domini [illegible] verbo et opere defendentes, et per [illegible] in vita et ministerio [illegible] [illegible] [illegible] quo ad [illegible] nomen Dei [illegible] patet ex [illegible] quod homo [illegible] ad ymaginem [illegible] ad ymaginem [illegible] in essentia sua sit trinus scilicet memoria racione et voluntate et ad similitudinem in virtute [illegible] sic depictus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tribulis ut sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et patet in medicine [illegible] essencialis nomen multi nimis vane accipiunt nomen Dei. Et patet quod [illegible] [illegible] [illegible] supersemunt et zyzaniam [illegible] [illegible] mandati [illegible] quod est ad [illegible] Dei ymaginem deformare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ymaginem Dei [illegible] deformare [illegible] [illegible] anima Domini de [illegible] sermone xiii.

Mandatum tertium in [illegible] mandata scribitur Exodi xx [illegible] hiis verbis: Memento ut diem sabbati sanctifices. Sex enim diebus ad similitudinem [illegible] licet [illegible] operari. Sed septimo die [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spirituali ad utilitatem [illegible] [illegible] operari nec sufficit homini in persona sua [illegible] observare nisi in filiis in familia et aliis [illegible] [illegible] regimine [illegible] observet. [illegible] [illegible] [illegible] Dei [illegible] in toto regimine hominis conformari. Non [illegible] [illegible] [illegible] die septimo pro sabbato observavit sic christiani diem octavum vel diem dominicum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sabbato fuit [illegible] Domini in sepulcro [illegible] [illegible] non [illegible] exspectamus. [illegible] ut [illegible] sabbati observatione [illegible] ceremonia [illegible] [illegible] [illegible] die dominico quo fuit [illegible] quo Deus [illegible] [illegible] resurrexit et [illegible] misit [illegible] in illo die est [illegible] [illegible] [illegible] faciendum [illegible]

cum illo die in fidelibus videlicet ex scriptura de
seculo indicabit et omnis beatificando in se
dibus celestibus collocabit ipsa enim erit sabba
tizacio in qua tota eterna finaliter requiescet
habitura itaque quod erit sabbatizacio fidelis
in hac die dominica superest videre quomodo est
ista sabbatizacio a fidelibus observanda non
dubium quod sabbatizacio que est ab operibus servi
libus hec est actibus peccati observanda sit maxime
attendenda. Et sic primo precepta negativa
tiva semper obligant et pro semper precepta autem affir
mativa tamen precepta sunt tamen mandatum primum tabule
et primum mandatum secunde tabule semper obli
gant et non pro semper. Letificando igitur istud
mandatum ad hunc sensum et semper obligat et
pro semper. Mandati huius observancia secundum
sabbati non obligat nisi tamen ut ipsius precepti
autem instituta pro parte temporis est hoc sabbatum. Cum
in pollutum erit hoc sabbatum videlicet quod semper
huius sed sic observancia non pro semper quia iniqua
est huius observantia que fidelis sed secundum
propositum illa pro tempore pro quo veniet observare
observat pro illo tempore quod illo tempore preservat
se ab maximali quod quia non facit cum id temporis
occurrit. Ideo sequitur de fidelibus scripture commento
ut diem sabbati sanctificetis. Cum autem ipsius sit
opus dei spiritum videlicet quod non ad aliud spiritum conspectum
ipsum sanctificatum nisi ut sanctum dei in illo tempore se
ipsum reddat. Ideo quod sit sepe contingens
in opere manuali quod pro cursum ab illo opere
sine crimine videtur vacuum posse pro illo die
opera corporalia exercere et hoc patet de operibus
pertinentibus generi humano necessariis et aliis
utilibus que non possent congrue expleri
in alio tempore perpetrari. Et ille videtur minimam
partem celestium bonorum sapere qui non aptitudinem
sibi vim die in sabbato quo plus quam aliis
diebus celestia contemplaretur. Et patet quod sicut
accedentes ad ecclesiam et videntes sidera
vel non celestia contemplantes dissolvunt
sabbatum sic huiusmodi scintilla devocionis
usque ad nonam et post nonam vivientes
in spiritualibus ingulis et aliis actibus immodestis
plus culpabiliter dissolvunt sabbatum quam agre
stes in operibus corporalibus sive ruralibus sive
domesticis occupati. Et sic sit pro presenti se
cundum quod plus observanter se a crimine et
addens devocionis cultus pro sic opera ma
nualia faciendo videtur in quo quomodo sit
dictum ab aliis signa in fidelium observantibus
quomodo fuerit de opere tali prout accidere
quod eciam modo quomodo dicitur Augustinus. Sed quia
hoc restituetur super operam in dispositione et dicet
mala ex eius ecclesie. Ideo dicitur prelatus quod non
sed hoc sine sed ad recordare unum in se
ut in hoc contendo sufficiat quod hortor. Hec
dictum sermone xvo.

Mandatum quartum. Mandatum quarti
de quo allude. Honora patrem tuum et ma
trem tuam ut sis longevus super terram
quam dominus dabit tibi. Sed de triplici parente illo
lege scio de patre et matre carnali quoad hoc
filius naturalis honorare. Sed enim dominum nostrum Christum
super omnia diligendum sic naturali affectione

parentes sunt pociores diligendi. Et sic non in per dum
secundum preponuntur. Ut dicit Baptista filius non sufficit ideo
inscitur de exigitur quod filius in isto parenti ho
norem reddens habeat vite longevitatem
ut plus in terra in beatitudine quod in hac vita. Honor
sistit autem hoc iste non presumere in decipiatione
de eliminatione vel aliis maritis secundum honorem et
ducti secundum requirunt dando parentibus in corpore quo
egeant subsidium ac nostrum temporale sed pre
cipue posito quod egeat instructio virtutum in via
horum et posito quod sint mortui in studio et
suffragium spirituale. Secundum parentes patrui
sunt prelati teste apostolo cum parentes omnibus quos
genuerunt. Illi autem premium spirituale debetur
honorem non in studio spirituali nisi pro antecedens
secundum papa illum in cui regimus administrando
sic eius est ex quamque tamen sponte quod sic est
tecum de quod honore sunt accepti. Dominicam vero se
culi ut honor mundanus ex precepto quod
accident antiqui ex sepe filius talibus parentes
accumulando sibi mundana. Sed vere ipsum
tempore deservientes officium tales reguntur ut
subditi quod prelati pro curam suam multiplices
deus suum. Parentes autem tales prelati debent
diligi tamquam corripiendo quod corrigendo in cui
anctitates articulo celebrando secundum regulas amicitiae
in quibus prelatus debet oves suas fovere iste
et sic dilatare ecclesias pro regum ecclesiarum. Terci
vero parentes parentem quos filius de ecclesia
etiam honore sunt Christus humanitatis et unum spiritus
ecclesie vel ut prelatus aliquibus inter sunt. Christus
vero est humanitatis principium de quo et in tamen sit
parens spiritualis cuiuslibet adoptanti filio est
amplius venerandus et pro dominus eius cum eorum
habuit magis boni. Secundum unum inter deum Christum et
ex hoc spirituales honorandum cum ipsa fuit ecclesia
fidei et virtutis in precepto sabbato Christo mortuo
et plus quam parenti prelati sed ex eorum contingentes et
collate in virtute. Sed cum est inter nos sunt et
multa alia virtutum que in filius de spiritualiter
parentes. Ideo ut dicit Apostolus. Salutate sepius
hanc mariam. Non credimus quod probabile quod
quidquid boni virtutis humano generi Christi con
ferit ipsum secundum eorum passionis principium quod
eius est Marie et patet ideo totum pectus regimus
in hoc precepto ex pravitatibus huius precepti. Ecce
nemo eam offendit in deum in hoc mandatum
et illius ecclesie offenderit. Sed Mandati
huius vel aliorum non est observancia nimis dif
ficilis cum serventur in quibus scola virtutum est
corporalis observancia mandatorum est
ad tenendum illa enim sed eo nullis contende
cum nemo seipsum diligit, ymmo odit non de
quo illa vera servavit. Et tamen si vo
luntas facere reverentiam sive ecclesie vel marie
optimis quod te excitet in virtute et hoc sufficit
generaliter ad quaslibet observantia mandatorum.
Et si velis vel in rege sua diligere patres
quod devoto illos diligas atque plantis de quo
te declinans a malo et facis bonum virtuti
quod cum sit facilius quod scola civili presumpsi
sunt honores in operandi que dimittuntur. Honor
viam comprehendosum atque fructiferum et
minimis sancte dispendiose laboriose

et finaliter diapnose. Unde si non habemus fidem pro rudimenta quamvis et semita rectis via seu lex apperte ac via anticris aufugemus, ergo dicendum tamquam principium quod scala peccati est laboriosa preteritorum continua et maxime suspiciosa. Secunda ut vero conversione contrarie cum simplicitate cuius magis credibile relinquit deo honores et disponit se ad patriam retribucionem incepti [illegible] futuri seculi expectando et ea ratione cognitionis perfectionem esse immortalia a sensibus ac sensibilia solum pertica imperfectissima. Scintilla hominis celestis lumen quod lex est vera et lex sibi contraria minus falsa. Habet doctor ecclesiasticus [illegible] xxxiiij.

Mandatum quintum. Mandati quinti scilicet secunde tabule sequitur observancia: Non occides homicidium. Qualiter eum qui fuit homicida ab inicio sequitur in xv. et membris suis tamquam collocavit hiis pene et ad occisionem vel homicidium equivalet ad malum suppono quod accipiat pro ipso homicidio fratris sui et tunc per similitudinem hominis propter fraternitatem demonstrari. Non tamen in auditu sedes tabule docet. Finaliter quo diximus proximum diligere sicut vel est magis contra diligere tali quod fratres non iniustam occisionem igitur diximus ab illa qualiter peccatum non inter alia peccata hoc est mortalibus atque blasphemiis. Sequitur et nostra super primum. Eccli. xiij. omne animal diligit sibi simile vel ad dilectionem diminuere per apostolus monet peccatorum fratres et proximos securos propter differenciam sui secundum occisionem ac secundum leges hominum est periculosum plurimum et perplexa cum eorum ipsos fieri quod lex sua occidit plurimos et non conformes legi dei, tamen igitur primum fidei sed esse fidelibus quod omni operacione homines sed cum absolute divina differenciatus est peccatum, patet quod nemo presumeret fratrem suum occidere in occulte et crimine quo hoc fuit revelatum. Genesis iiij. et xviij et luce xx. Item quo peccatores isti debemus magis odire ut maiores inimicos non dicimus occidere sed per hoc correctionem eorum committimus declinare ne pereat quod est eis utilius atque etiam se occidit, quod tamen etiam inimicos declinavit et indignum voluit deo. In talibus ut lege dei hominis qui occisorum eorum antecederet patet quod cum tali homicidio latet propter blasphemia contra spiritum est deo aut racione et spem dispositionem solum deo cognitam ipsam corpori copulate et aliam spem dispositam sibi solum cognitam a corpore separate, occidendo igitur se assumit presumptuose iudicacionem utique noticiam quod est deo esse propter tamen ut quod peccatum ad deum clamancia homicidium est primum. Genesis iiij°. Legitur quo dominus dixit Cayn: Sanguis fratris tui clamat ad me de terra. Vide in sermone ecclesiastico. Et monet Alexandrum ut caveat ab effusione sanguinis hominum quod nisi interficit hominem sibi similem [illegible] clamabit ad deum dicentes: Domine sanguis tuus vult esse te plus.

et habet non quamvis sibi in terra in mari et fluctibus ex effusione humani sanguinis vel dicunt vindictam sanguinis occisorum sed commonet agminem invadendo pestilencias et alios eciam temporalibus dicit similiter iudicii sequentibus. Ut habetur xxxi. Item Mandati istius non occides tamen est offensio stupida homicidium anime in lingua a mente. Ymo cum homicidium est ex misericordi [illegible] in animis patet quod esset cum minus ab homicidio est minus sumptus a peccato et per se homicidium sit irregulare persona patet quam sacerdotes et prelati spirituales sunt irregulares tamen a primo usque ad ultimum omnes subtrahunt spirituale suffragium necesse occidendo. Et hoc occisio est apud deum irregularitate magis culpabilis quam occisio corporalis. Et patet quod nunquam vel usque ad benefitium eternum plene sit sanguinis, sed magis genus peccatorum sunt vel in isto tempore ut superbi malis occidendo et dicendo, in animo odiendo mandata legum vel minimum pacientendo, etiam spirituale suffragium subtrahendo, aliqui a mutuo corporis quod de fraudando, gulosi sustentacionem fratris vel publice consumendo et luxuriosi cum sponsa adulterio tempore coitum sunt fervores alios occidendo. Ex ut dicit dicit cum contra genus vivencium sed una persona culpa hominis culpa redundat quodam in toto corpore et inficit plures occisiones patet quod nullus timoris sit a peccato homicidii excusatus et specialiter clerus in isto tempore magis reus est cum occidit spiritualiter subditos quod infinitum deterius quam occisio corporalis. Et [illegible] corporali occisione ut patet de martiribus stanti sunt advolare sed occisus in anima morte et irremediabili in eternum. Item corporali occisione sed hoc mihi esse adiutor. Sed spirituali occisione necesse est ut fiat corporis diaboli. Ex patet quod stupida sunt clerici nostri. Cronica Constantini dicens quod non acciperet sacerdotes fornicatores sed potius pallio suo tegeret sacerdotem actuum fornicacione. Item Diabolus. Item preciosum vel sapientiam vel stolidus atque tempore et non ita ponit dominis ex fide scripture. Itaque et Salomonis, et capernaum aciunt simul. Ut patet luce x et xv. et hoc sunt fides ne punitum est ad iusticiam sed sculticia Constantini non legis ut sanbere fecit vale et ad nutum sed ad dispensacionem spiritualem presbiterorum. De occisione vero luxuriorum et sodomitice peccati [illegible] in hoc loco non est ostendendum. Sunt commendo quod commissum est terre sodomorum in die iudicii quod tamen spiritualiter occiderit. Et specialiter illi qui cognovit vbi deum et occidit in [illegible] dominum et ipsi [illegible] sunt nobis cum [illegible] dei hereticos sed cum cum patribus et gentibus occisores igitur libera nos domine ab homicidio pacto ipsi eum [illegible] si mulier homicide. Habetur xxvij.

Mandatum sextum.

Mandatum hoc sextum secunde tabule

tam multipliciter solutum exprimitur in hoc verbo
Exo. xx. non mechaberis. Et cum Christus dicatur
sponsus tocius ecclesie et cuiuslibet membri sui patet quod
qui offendit in mandatum aliquod deviando a me-
chia spirituali ut sepe explicat scriptura prophetica-
liter et lupanantes fornicacione simplici
hereticum extraneum in prevaricacione huius man-
dati cum ut false deffenditur non precipitur
nisi corporaliter non mechari. Apostolus tamen expresse do-
cet [illegible] omnis fornicator [illegible] hic est unde quod in istis
cimbus est finaliter inventum. Unum triplex mechi-
cia est signatum scilicet corporalis spiritualis et mix-
ta. Corporalis quatuor modo potest contingere
ut quod vir coniugatus alienam coniugatam
cognoscit. 2o aliam non coniugatam. 3o quod uxor
coniugata ad meretricem suam alieno coniugi-
to supponitur quod est gravissimum. Quarto quod soluta
non coniugato contra supponitur ut tacet hic
mandati prohibitio obviam veniens ad memo-
[illegible] illum coniugatum cum parte hoc est
uxore abutitur extremo et ideo indicatur confor-
mis de uxore loquendo. At spiritualiter contingit
homo mechatur cum dyabolo cum in aliqua huius
[illegible] simpliciter sibi consenserit in dicto
apostoli. At tamen corporaliter quod spiritualiter quod
qui corporis est mechatur et est dampnum mechie
nimis sensibile cum ex illa fuerunt oriunde
pugne [illegible] false et coniugaciones
que [illegible] alle[illegible]
[illegible] spiritualis me-
chia cum sponso ecclesie [illegible] et dyabolo
adheretur [illegible] sicut est in ista mechia
sicut foret abiecto sponse cum sponso dites-
simo castissimo et pulcherrimo [illegible]
mechando cum adultero turpissimo [illegible]
in [illegible] et dimisso sponso pulcherrimo
[illegible] amplexanti fuit im-
pudice. [illegible] sicut
[illegible] legibus Christi [illegible]
[illegible] sic
mechia sponsi ecclesie sicut offensum [illegible]
at exhortacionis [illegible]
auditorum [illegible] Capitulum xxviii

Mandatum septimum [illegible] notitie de
observancia mandati septimum Non fu-
rtum facies generaliter loquendo cum deus sit
universalis dominus tocius mundi et quilibet imperator
ut rex sit huius domini vel [illegible] patet quod
quicumque consumendo bona huius domini et non mi-
nistrando sibi fideliter deviando a [illegible] sit
[illegible] furtum [illegible] quo [illegible] similiter [illegible]
[illegible] et [illegible] quo [illegible] periculi
[illegible] diligencia [illegible] rapinam
[illegible] patet quod quicumque culpa aliqua maculatur
ut sic est [illegible] dei [illegible] occupat fur
et latro et patet [illegible] huius mandati cum
ceteris. Nemo enim capitis [illegible]
[illegible] vel [illegible] influencie celestis [illegible]
[illegible] vel [illegible] corporis [illegible] sic ob-
ligatur ut in [illegible] deo suo et [illegible]
[illegible] in isto et [illegible] dicte [illegible]
[illegible] est dei [illegible] at [illegible] patet
quod contingit [illegible] bona dei [illegible] secundum
legem dei [illegible] bona [illegible] fidelibus [illegible]
publice [illegible] 2o bona proximi [illegible]

No[ta] [illegible] dei [illegible]

[illegible] dei et hominum [illegible] accipiendo 2o
at furtum quod est generaliter [illegible] publice
[illegible] in hoc seculo non [illegible] et [illegible]
oppositum [illegible] iusticia [illegible] patet [illegible] ad
[illegible] secundum legem dei [illegible] et
furtum [illegible] quod [illegible] tunc [illegible] super
[illegible] iusticia [illegible] in talibus [illegible]
[illegible] hominum sicut
[illegible] ut quod licet [illegible] ac-
cipere bona ecclesie sine furto. Sic [illegible]
[illegible] accipere bona cuiuslibet secundum legem non
[illegible] esse [illegible] racio
quam quidam assignant quod [illegible] et pau-
peres [illegible] non [illegible] palla-
[illegible] totum [illegible] clerus
[illegible] secundum leges [illegible]
plicentur et [illegible] alibi illa [illegible] esse
bona pauperum patet quod magis [illegible] et pa-
cius in [illegible] bona in [illegible]
pauperum [illegible] spolia-
[illegible] ecclesie [illegible] legi et ordinacioni dei [illegible]
[illegible] quod clerus [illegible] possideret. [illegible]
dictum igitur foret ablatio [illegible] foret
ordinacionis Christi [illegible] restitucio. Et quod [illegible]
[illegible] foret Anglicorum et Almanorum [illegible]
[illegible] quia restitueretur in ecclesia Christi
ordinacio [illegible] nacione Angli-
cana in tali [illegible] stulta ecclesia [illegible]
[illegible] ut [illegible] Anglicos et [illegible] com-
plices a talibus [illegible] sicut [illegible] nec
obstat [illegible] secularibus [illegible]
[illegible] medicina non
[illegible] lex [illegible] Christum [illegible] non [illegible]
[illegible] baptizatum furtum in ablacione bo-
norum ecclesie quod [illegible] sacrilegium. Patet
tamen [illegible] quod [illegible] ablatum [illegible] ad
edificacionem ecclesie sicut [illegible] quod licet
foret difficile tamen possibile et [illegible]
magis [illegible]
[illegible] et error [illegible] iniusto sicut
[illegible] ablacionis [illegible] periculo. [illegible] 2o at furto
[illegible] supposito in [illegible]
[illegible] fundare [illegible]
[illegible] iusticia sic [illegible]
[illegible] clerus oc-
cupat de bonis [illegible] necessitate ad mi-
[illegible] iniuste occupat quidquid habet [illegible]
[illegible] ipsa a tali [illegible] non [illegible]
[illegible] ad maiorem utilitatem ecclesie
vel [illegible] spoliat aliena Christo
[illegible] universale dominus [illegible] abscondite
ad rapinas [illegible]
non [illegible] furto tali [illegible] in [illegible]
[illegible] non [illegible] exigit [illegible]
[illegible] de talibus bonis recipere. [illegible]
[illegible] in publice [illegible] patet
[illegible] furti [illegible] ab [illegible] et
spiritualiter [illegible] rapina [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] quidem iusticia et in [illegible]
[illegible] in furto [illegible] ut in magis
[illegible] fideles [illegible]
[illegible] exigencia [illegible] delitam

[illegible] errorem quod clerus non temporalis possideat

Et [illegible] mendica religiosorum predonum quibus [illegible] temporalibus [illegible] in [illegible]

ut p3 tytulo lra pa ffinti hic s xxv
Mandatu octauu pmadato octauo
scribit hoc xx. no loqueris qt pxim
tuu falsu testimoniu cu e sit tplex lo
cutio metal vcal volis. et itm cu ois
culpa vitant sit cont quels cor z cont
sepm p3 q ois pcaus culpabilit corp p
xim loq falsu testioni z sic hic madatu
ut alia ac cor opposita st qnexa. si eni
st tui sit cor gria ex loquela tua dap
nisitatis p3 q i fcto culpabli loquis qt
illu. si aut sit i gria cu inim dos d p
fice p3 q vnde ab isto pfectu loquis
et cont illu igit cu oie mendaciu sit
petm z cont p3 q ois vnies culpabil
loq sut falsu testioni cont pxim suu
et cu xc sit pximus nob pcipue qt ut
dr heb vo fr ut p3 q adelsus suis legi
bus quas oz esse noticia loq cont pri
mu pxim nimis falsu testioniu z ita
sicrdores xo qt vita sua denegauerint
z leges suas mltis dapnat videtr co
mula i istu tocia diaboli cont xpm q
si repugnat isti sine cudant i dbis et
ope quo sit vie isti contrie. Deducunt
inqua ad salute ex eius quo xc fue
rut qulpatis z itm deffendendo ac pmul
gando hac cuidtal lege mota pomut
i ipsos sui euidecia vita sua. z tuc ap
paebit lucectaus si xo falsidice det
hut sine obediut z negado quatuq
pte istis dim posis p mis vtili ex sui
delisatoe diu sit suspecti **M**andatu
istud violatis false testificator i pxim
pt fier tbs mois s3 dbo ope ul vtrq
dbo qd e famopius mtacendo de ipo
z q gruit e i dolute q ptinet ad
comodu fame sue. Vn quida mcedeco
ducti testificat false i pxim i pdicone
sue hereditatis ul sui nois q indubie
no diligut illu pxim ut seipos ut
ppt abiecta pecuiam ul lucri aliud
ipm adimit. Et qclusio totis zo tabule
e ut quilz diligat pxim suu sicut seipm
illi aut qui ppt iudica sine luci alio
mcenit i pximos st peyores. io apt
pdent dbis attede loquedo de pximo
specialit cu bonu fame sit bonu fortune
melius spuigy dtutibus. ope vo false ad
uersat quis pximo qu dimisso inuame
tendi ad celestia. tehendo ul nisu
apponedo ducedi ad tartha retrudit
et ista locutio i fcto dapnabilior z pial
losior e pori. opa eni tu bona q mala
plus pondant mdies dbis. ille aut qui
tehit pxim suu ad bonitat ul motu
vines suas ad hic inti e sibi pessimus
mutus. Omis aut hois dent ea gar
tenati i gra st qnomo tudate ul vtre
cedte sit toti cure iniria. Vl falsi
ficat fama pximi tu dbo q ope suis
mltipliciaus v vtrq. na lex mate ddt
nob loquela ut caritatiue qmuce
cu pximis sicut i sicaut bestie vtb puis

ille igit q dbis affedit pxim videt esse
btis digor atq peyor. et si sup sua dba
dbe suo pcasserat in videt n q i pximi
cui sone culuei vetus addidit. h dr
dbi sup hoc xxv.

Mandatu nonu p qu madato hoc xx
sic het. no qcupisces domu pxi
tui ut desiderabis vxore eis. dbi
sm sntz aug phibet voluptas voli
to ad mechandu. na q fornicat volut
tu ancilla pximi ul quoucq qd possidz
ut sic tusse reddit hic madatu. na ut
Apls p a Thi vi radix oim malor
e cupiditas io e pfe noti fidelibz q
oigo totis negcie est i mete ut sit
opus extirpatu a qtuarme cuis ii de
quo anxeit culpa mortifio dixit xc
in vo audistis qt dictu e antiqs no
mechaberis zc. Et h e to sm augm
quare oz duo madata de no qcupiscedo
cu mechis ul furtis pone cu alijs opu
madatis. mo **A**ncopleta quidez fo et
legis dacio ii tangeret indis pualicauis
defectio. et p3 qud e tplexo tul tom
pia omalis z que st eis remedia vti
lius qrenda. in tytulo qcupie lra r
het ille hoc xxv.

Mandatu decimu p mandato decimo
moltio qsequit sic het. No qcupi
sces pximi tui boue ul asinu
nec oia que illius st. Pmus mati pual
cantes st i dim sioe tplici sd decim e
madato pxio de qcupia vxoris pximi
asmo at h machinatu auaricia foet
i qualibz psona odibilis vcrq plus
i cleo q ex mulier obligatio se pquedo
xpm e plus obligatis omedo vitu pau
pes z hendo oma i qmi. si vis q ci
piditate istu extinguere mota dicta
mat pximo incipias i radice no
qcupiscedo ul et cogitado de possioe
bonor pximi h qtetado de paucs tpo
ralibus instar xpi. tuc eni no demonicie
liberatis cui possessionu pecua ul prodi
cti h cra vtiliore edificatioe ecce i bo
mis spualibz instudaes cui quidz oz esse fi
delibz cp ellis pris edificato sit fructu ppe
tua h cui ul eonderet oz esse culibz mi
talis pcnactis. ipacio sit tepienda cu
xc illam nc docuit faciendu possimus ex
emplanit nc st fres timmet ab isto crie
cu inspetant tpalia pprie sue cogitate
qua mee diu esse ppetua. h hic e mulj
sicius q simpx psona ppetuit x psul
bus prodo qt tepenis e amplior obli
gatio dissolute mulior z deffensio psone
hoc ppetuit dimagie longe potencior et
h credit antiqs vltatu spicia qa ut
secula ppebut cu ca tua tpalia sit cui
dispensio no mult sfrogiu vlt politiu
que tutus patiut nipmas ex pectis no
nellis z alijs oneib3 sint quulu nc du
biu q ellis exomonitudibz suis qcupi
sceres in secto sic bona pximi sunt

pro. . . . . [illegible] omnium mandatorum decalogi vnde
hac rapina pertinet regi et brachio seculari
extinguere quia possunt facilius furta et similia
abnegando hille dicit ut d. s. xxvi. Mandatorum dei manutenentia sicut fixo pinna quia quilibet
ad hoc factus est homo ut mandata dei obseruet
Eccl. vlt. Deum time dei et mandata eius serua hoc
est omnis homo i. ad id factus est omnis homo
2m quod obseruancia mandatorum amicitie
maxime signum Ioh. xiiii. Si diligitis me
etc. Ioh. xv. Vos amici mei estis etc. 3m
quod obseruancia mandatorum proficit quod deo
gratissimum Prov. xxxv. Numquid vult dominus holocausta
et victimas et non pocius ut obediatur voci
domini etc. Xpus quod mandatorum dei facilitas per Ioh.
vii. Mandata eius grauia non sunt cap. xi. Iu-
gum enim meum suaue est et onus meum leue
Maledictum quod qui non obseruat mandata dei male-
dictionem meretur Deut. xxvii. Maledic-
tus qui non permanet in sermonibus legis huius Ite
Beatum est quod obseruat mandata in via et
non acquirit mansionem in patria Ioh. xiiii. Si
quis diligit me etc. Iacobi ii. Quicumque au-
tem legem obseruauit offendat autem in vno
etc. Levit. xviii. Custodite leges meas et mandata
Ioh. xv. Si dico, quod mandata patris mei
vita eterna sunt Eccl. xx. Illi soli pe-
rierunt qui mandata dei contempserunt

Mansuetudo. Diligit mansuetos in
iudicio etc. Ps. xxxiiii. Mansueti here-
ditabunt terram Ps. xxxvi. Melius
est humiliari cum mitibus quam diuidere spolia cum
superbis Prov. xvi. Modestia vestra nota sit
omnibus hominibus Phil. iiii. Bene sui dei non ex
litigare Thim. ii. Et mitescere non est quod dicere
sine scriptura siue intellecte sicut qui vitare non
potuit siue non intellecte quod nos melius
et verius super et percipe possumus Aug.
li. 2o de doctrina christiana capitulo quod quia non
nimirum ut me afficit sed omnia equanimiter
sustinet non irritat nec irritatur non nocet
nec nocere cogitat. Sed quod sit id. Mansuetudo
magna est virtus sed non ledas a quo lesus
es magis fortitudo sed et lesus vincitur ma-
gna est gloria sed cum potuisti nocere parcas
Ysidorus in soliloquiis li. 2o

Manus. Manuum impositio fuit legis
mosaice in moribus cuiusdam agnus
vel quod super egrotos manus imponent
2o in baptisatorum confirmatione Act. viii. Im-
ponebant manus super eos 3o in institutione et
ordinatione Sed tempus primus Ammoneo te ut re-
suscites gratiam dei etc. Xpo in principibus elec-
tione Num. xxvii. Tolle Iosue filium Nun
et pone super eum manum tuam Et si manum
intelligamus potestatem vna est patris et filii po-
testas quia vna diuinitas. Si autem manum
intelligamus sicut dictum est per prophetam et brachium
domini cui reuelatum est patris manus
est ipse filius non tamen deus habeat humanam
formam et quasi corporis membra sed per
ipsum facta sunt omnia non potest omnes homi-
nes dicere manus patris et alios homines
per quos fecit quod voluit aliquam rerum
opera homines manus hominis dicuntur quod quod fit per manum

scilicet dei quisque agnoscere manum sua tamen id quod
scripsit agnoscit et melius in hoc loco scilicet ne-
mo potest rapere de manu patris mei. manum
patris et filii intelligimus potestatem patris et filii
Aug. super Ioh. om. xlviii. Dicitur in ix. Sic sacerdotes
sacerdotes malis omnibus repleti et demum
non perceuntes filium dei ignorantes in ipsum
dei manus mittebant sic et homo malus contra
non voluntate sua et manus mittit in deum
et occidit eum. quod cum exercitu abominandum
non dubitat quod propter eum peccat quomodo
eum contempnit quod blasphemat quod innumerat
quod deum nomine si potuisset manus mitteret
in deum et occideret eum ut in licet patet
Eccl. xxxv. Manus cum dyaboli habet
quinque digitos in luxuria duplicatos quorum
primus quidam est corporis voluptuosa inuito
quo ad oculi delectosa ornatu quo ad au-
ditum turpitudinis corrupta locucio quo
ad olfactum corporis et finienti aromatisatio
et quo ad tactum in finiento molli et calido mo-
tu etc. quasi precipito. per talia dyabolus
paulatim inducit sibi subditum ad actus
illicitos plus sinistros. quod sicut fornicatio
virginis defloratio. adulterorum alienum ac-
cessio conpugnati vel affinis defloratio et
inualitas sexus abusio vnde quinque tutele
dyaboli ad istam quinque grauia luxurie sunt di-
giti manus supportans dyaboli sed destrupamus
vincula per confessionem et fidem communis non
nocebit et de ista luctu manus dyaboli ex-
ponitur Gen. xxxii. Ps. xxxv. Consideravit
peccator iustum et querit mortificare eum dyabolus
cum peccatore manus mittit homini que in luctum
deuenit singularem. Et de luctu vult
quod deus ut delinquet eum in manibus suis
deus cum et omnes celestes attendunt pugnam
in luctum nostram contra principes ad spec-
taculum assistentes vnde apostolus pri. Cor. iiii.
Spectaculum facti sumus mundo etc. Debemus
itaque vincere affectiones superbie per scrip-
ture etc. Ps. xxxv. Non veniat mihi pes
superbie et manus etc. sicut eum dyaboli in
in cogitatione similiter percedatur non debemus
timere de luctu dyaboli quod ad manus luc-
tu cum dyabolus cum vtroque brachio est contra sed
tollerabilius cum brachio seculari. hos enim
excitat ad rapinam vel furtum hos ad in-
iustas tallias vel accepciones retributionum
hos ad vsuras vel fraudes mercantum hos
ad placitaciones et auaras acceptiones
munerum et hos ad fraudes iniusticie in sua
opera vel fraudacione temporalium omnibus enim
est quinque implicant peccator dyabolus spiritus
et operatus brachii secularis sed Manus enim
brachii spiritualis nimis monstruosa multi-
plicat digitos suos inquam habet latum pollicem
symonie 2o habet indicem edificante dyabolum
in paginibus promouendo conpugnatos et affines
3o habet medium longissimum atque fortissimum
ad pecunias suas fallaciam temporalem contra
corripiendo Et 4o habet fidenum ad iniustam
sanctorum subtilibus adinuencionibus con-
tendo Et habet quinto auriculariem ad

subtilibus suasionibus et dolosis sermonibus posses-
siones ecclesie amplificandi. Isti enim quinque
digiti nostre manus diaboli est virtus per
ecclesie colligata et infallibiliter suppressa. Contra
triplex enim cautela diaboli ad hoc quinque est
contra triplex digitus manus sue et contra ... consue-
tudines ad istum imprimit tot nodos et liga-
menta ad digitos istos sicut ut dubium quin
...ata affecto temporalium sit maria ...
...sicut dicit Crisostomus super Matheum c. xxxv.

Maria dicitur enim mulier
Mulier gustatu de ligno sola seductum est et
recepit mortem Adam et non fuit par-
ticeps in seductione illius non enim seductus a
diabolo peccavit sed quia consensit mulieri. Et et
non concipiens maria de spiritu sancto sola credidit
d(eo). Ecce virgo ... dicitur omnis creatura ...
tu est et ut virgo ... suo desponsaretur
ut castum suaderetur ut angelus propter Ioseph
loqueretur ut sponsam eam accipe iuberet ut
puer nomen Ihesus vocaretur ut virgo mundi
salvatorem generet ut impleretur quod dictum
est a domino per prophetam dicente: Ecce virgo in
utero habebit et pariet filium quod asserit
testimonium sicut Crisostomus super ... Maria vo-
luit in mente virginitatem perpetuam nisi deus aliter
ei revelaret xxxii q. ii. Matrimonium ...
Maria desponsata fuit Ioseph ... ab eo
custodiretur xxxii q. ii. ... c. ... Ideo
desponsata fuit Ioseph ut virginitas eius a
diabolo occultaretur et virginitate sua falleret
principem mundi xxxii q. ii. ... Et
maria virgo concepit virgo peperit xxxii
q. i. ... per Augustinum ... Et maria
genuit deum et hominem non tantum hominem sicut dicit
Nestorius q. xlv. Alia persona fecit ... ceteris
mus alia dicitur de xvi. Sexti c. ... Et
ipse ... Maria ... fuit ... xxxvi q. ii ... Et
maria et Ioseph virginis in virginitate permanserunt
xxxii q. ii ... per Augustinum. ...
cordat ... epistola c. xvi ... corpore ... Maria
in(?) assumpta fuit cum corpore ... non dif-
finit ... ex scriptura ut ...
ad puellam epistola c. xvi d. ubi ...
quod maria vocabitur ... post ascen-
sionem Christi. Et ... Et ... Maria fuit
martir ... ibi ... Et
xvi ... Salvatore Maria ... multum labo-
ravit ... Maria fuit ...
... Christi ...
Maria fuit figurata per archam testamenti
in qua erat urna aurea habens manna
et virga Aaron que fronduerat et tabule te-
stamenti et super eam cherubim obumbrantia
propitiatorium ... Exodus xxv. Et ...
Maria ... templi ... fuit de-
sponsata Ioseph primo ex parte pueri 2o ex parte
matris et 3o ex parte ecclesie. Ex parte pueri
propter multa. Primo ne puer ab infidelibus tamquam
illegittime natus abiceretur ... Ambrosius super
Lucam ... Herodi quia iudeis posset ascribi
sed multum ex adulterio videretur perceptum 2o quia
scriptura sanctam mascularum genealogias solet
texere. De eadem itaque stirpe Ioseph et

virgine procedat in exprimendo genealo-
giam Ioseph et Marie genealogia ... exprimi-
tur. Scriptura ... ut partus virginis diabolo
celaretur ... magis absco-
ditus ... Ioseph cognovit potuit tamen fuisse et ...
bile fuit quod ... per districtos
... Ioseph fovet ... pueri ... ex parte virginis ...
... virgini pregnanti in egip-
tum ... redituri ... cohabitantibus ...
2o ne virgo tamquam adultera calumpniaretur ...
... lapidanda et 3o ne virgo tamquam for-
nicaria infamaretur. Quid ... ex parte ecclesie
propter multa. Primo quia patentior est nativitas Christi
... ex testimonio Ioseph ...
... virgini ... mulieribus comitantibus
vel virgine sola ... 2o quia potius crederetur
virgini desponsate sua virginitate testimonium
... testatum ...
... desponsata ... in ...
gaudio eius virginitate. 3o ut virgines ...
... palmam ...
Et ... sequitur ... desponsata
... virgo ...
... virginitatis et ...
... alter ...
... virginitatis et ...
... xvi ...
... Maria ...
... virgine ...
... illuminata ...
... est a deo ...
sit exemplar illuminans ...
possit ... illuminatio ... sicut ... et ...
... mundi ... rutilancia
illuminat ... manifestatur ... Et
... sicut ... secundum linguam
Syriam ... Fuit ... virgo ...
... David ... ut ... apostolus
de David descendit ... c. xxxv ...
xxxvi ... Et quod mulieres succedere ... in he-
reditate ... commune ... mariti ...
... generis ne fiat hereditatis
... ut patet Numeri xxxvi. ...
... proprie ... Hec
... super ... texte ... Iohannis
est angelus. Magister historiarum allegans
... super ... Apostolorum ait Anna ...
tres viros habuit scilicet Ioachym Cleopham
et Salomee. Et de Ioachym habuit mariam
matrem domini quam desponsavit Ioseph ...
peperit Christum. Post mortem Ioachym accepit
... Cleopham fratrem Ioseph et ge-
nuit aliam Mariam quam desponsavit Alpheo
qui genuit ex ea quatuor filios. Iacobum
minorem ... Ioseph Symonem
et Iudam. Post eam defuncto Cleopha accepit
Anna ... Salomee qui genuit
ex ea tertiam Mariam ... Zebe-
deo qui genuit ex eo duos filios Iaco-
bum maiorem et Iohannem ... Unde ...
... Anna ... Ioachym Cleophe
Salomee ... Marias tres parit ...

ducit ioseph alpheus et zebedeus. pa
perit ioseph iacobum cum symone iuda
altera que sequitur iacobum parit atque iohannem
portum vero anna virum tercium simeonis ge
nuit mater elyzabeth uxoris zacharie mater
iohannis baptiste. Et non quod per istum anna alias
greg. annas sepius quemquam ut in ambro
super luc. et thob. viij. Et sic quibus leguntur an
na parens samuel anna thobi quondam
coniux anna viri raguel anna parens
pulle anna propheta fidelis.

Martires / testes martires interpretantur. Unde
hominibus ut hinc aut tormentis colunt saluti
testes paganorum deorum suorum ut sacrifi
cia illis offerant ut corpora propria et corpora sua
gloriari. Augustinus de civitate dei libro viij. Sunt
martires id est testes veritatis omnia tem
poralia mala per fide pietate et quod hanc re
bus est esse tollerandum. Augustinus ibi libro xv.
Sunt primis parentibus dictum est. Si mandatum tuum
transgressi fuerint morte moriemini ut dei mar
tiribus si mortem recusarent mandatum tuum
contemnent. Primo dictum est moriemini si pec
caveritis nunc dicitur martiri moriemini ne peccetis.
Augustinus ibidem libro xiij. et ibi vide de martiribus.
Sed vera mea scripta est, nunc attende veritatis
pati sed et glorificari. contempni verum sed exul
tari mori sed et resurgere. Opus te tenet ince
de vide, quam vis preveniunt delicias ad ca
re ad quam non pervenit nisi labor. Augustinus
de verbis domini sermone vij. Martirium quam duo sunt unum
in publico et aliud in occulto unum scilicet in aperta
actione aliud in occulta cogitatione. Et tamen
id quod in publico fit dupliciter modo fieri potest
videlicet vel nuda actione non voluntate aliud in
voluntate simul et actione, patet ergo triplicem
modum esse martirii quorum duo in publico
tertium in occulto. Est igitur unum martirium
opere non voluntate sed innocentibus et parvulis pro
christo occidentur qui etsi in publico patiantur etatis tamen
prohibet voluntatem que ut velle nouit nec
mortem horrescit. Aliud opere et voluntate sicut
in martiribus adultis qui sponte vel pugne sua
sed corporalibus a persequentibus morientes per in
sania passi sunt. Tercium corpore et martirio
quod est abstinentia in ubertate largitas in
paupertate et castitas in iuventute. Hugo Bern.
vincentes commemorati sunt. Tercio voluntate et
non opere quod scilicet martirium in occulto mentis
agitur et sic triplicat. Hugo Bernardus vero contem
placiua videlicet intima compassione miserorum
et lecta dilectione inimicorum condolente et dili
gere afflictis compatiendo corde condolendo et adiu
scit letat fratre quod aliud est ut martirium in oc
culta cogitatione quo martirium gratia sunt
et dei praestita et vincendo confessi et nos igitur
exemplo hic martires esse possumus et sine ullo
ferro tecedimur. Glossa super genesis tertium et xxxv
ciuili. Martirium tempore duplex esse videtur.
Si christus instituatur habens vicem pacis et tol
let iniqua hostis iterum vbi a quando non tolleret
iniurias in bonis fortune in bonis nature et reua
dat occasionem et a latine. Si autem excu
tempore concilia in ipsis fidei cum cupiditate hoc
est ut sit tempore culpandum in modo

ut ex tempore culpabili perdete Si primo
ut contingit de occisis a membris dyaboli propter
correptorem et deffensorem legis dei nulla est
tam gloriosum martirij. Si vero quis ex culpa
sua culpabili sit reus. Doleat de culpa
et doleat quam iniuste illatam et tam legittima
tamen martirij. Et sic verbum est doctoris et de
pacia chronica sufficiens et non in tempore cum tempus
illatum iniurie. Hugo de sancto victore libro iij ca. xix
missa sunt. Martirium esse quod requiritur multi
dubitant et varie tenent opiniones. pro unde que
cum debet esse legittima scilicet quod occisus moriatur
pro deffendenda lege dei. Secundo quod voluntarie
suscipiat passionem. Et tertio quod finaliter diligat
inimicos. Et omnia ista luce clarius in beato ste
phano concurrunt. Reducendo autem omnes causas
martirij ad concordiam unitatis videtur mihi
quod sufficit et requiritur ad hoc martirem quod
iuuat veniale in caritate vel gratia occidatur
et sic cum ille occidit omnem hominem vel pro omnibus
peccatis sit aliqualiter martir christi. Propter
suppono in martiribus esse multos gradus ut
in beato stephano multa signa apparuerunt
ex quibus possumus convincere ipsum fuisse
alios martires gloriosius. Hugo de sancto victore super isto
textu ecce mitto ad vos prophetas. Mar
tirium pro christo non a nobis sed ab aliis libenter
debemus suscipere. xxiij q. v. Non est nostrum persequi
et q. viij. Convenior tamen pro pace et pro ambobus. Nul
lum in persecutionibus licet propria manu inte
rire nisi de castitatis periculum. xxiij q. v.
Non est nostrum proprium. Non comparatur in nomine
martirium qui se ipsos qualitercumque interemere
inveniunt. xxiij q. v. Tu dixisti per augustinum
et c. placuit. Et non pena sed causa facit
martirem. De con. di. iiij. Baptismum per augustinum dico
de latrone. Non continuaque vehementer mar
tirium non unde sicut culpe. De pe. di. ij. Cau
det. Et effectus martirij pro nomine christi suscep
tus implet vicem baptismi. De con. di. iiij. Bap
tismum per augustinum et catecuminum per augustinum.
Sed qui pro nomine christi martirisatur absque dubio
vitam eternam consequitur. xv q. j. Merito te sanctus
simus per augustinum. Sed in sanctis dominis et sic affectum
martirij ad effectum non deducitur ipsa sola
voluntas coronatur. De pe. di. j. Cumque per cy
prianum. Martirium sanctum prophete fideles in
textu filii que occidis prophetas
et in persona christi loquitur. Misi ad te prophetas
viros et punisti eos gladio et lapidasti eum.
Ezechiele et tantum per lapides excerebrasti
eum. Quos sanabas quibus nullum ad te medi
cum vere permitte quo curabo infirmitatem tuam
que omnes medicamentis recusabas. Sanctos meos
non peperci ut te prerogativum praestarem illorum vitam
neglexi ut tuam morte viderem. Omnes
medici spirituales a te defecerunt et tu tamen
non es insanabilis passio tua vincere ar
te divina si de morte tua gravius fuisse
nisi ad te misisse prophetas si te perdere vo
luisse nisi ad te ipse venisse. Hugo super
scripturam si tu nescias non vocis. Hilla.
omnium xliij.

Matrimonium. Matrimonialis vinculum

viri copulatur duo dicere erunt duo in carne
una Gen. ii° cap. xix Cor. vi° Nec dilumium
legitur solum lamech habuisse duas uxores scilicet
Adam et Sellam Gen. iiii° In archa Noe tot
masculi quot femine sociarentur honestas Gen.
vii° Consensus ad matrimonium requiritur Exem-
plum de Rebecca filia Batuel cum esset uxor
ysaac vocanda conveniunt parentes puella et quesi-
verunt eius voluntatem Gen. xxiiii Susanna fidelis
fide matrimonii fuit a morte dentium maledicte
liberata Dan. xiii Dixit ihesus de matrimonio
quos deus coniunxit homo non separet cap. xix
Matrimonium copulari ex diversis ritibus sive extere
gentibus coniugium non expedit exemplo filii mulieris israeli-
tidis ex egyptio geniti blasphemantis nomen
domini propter quod deus precepit lapidari est
Levitici xxiiii Item uxor Sampsonis philistea
flens per vii dies et Sampsonem blandiens
significationem problematis secreti extorsit scilicet de comme-
dente exivit cibus et de forti exivit dulce-
do etc. Iudicum xiv Item necessitas videtur inde
[illegible] ducere uxores alienigenas etc. Nee-
mie xiii Matrimonium Thobie iunioris et Sare
filie Raguel deo multum placuit et quia
non libidinis sed ad cultum dei [illegible] Illa dixit
Sara in sua oratione virum dedi cum timore
tuo etc. Thob. iii° Dixit quoque angelus Thobie
[illegible] qui ita coniugium suscipiunt ut deum a me
[illegible] excludant angelus [illegible] virginem
Thob. vi° [illegible] Thobias [illegible] angeli
etc. Thob. viii° ut patet dicto xxiiii [illegible] sponsum
[illegible] et ligatum [illegible] Thob.
viii° et viii° Matrimonium est coniunctio maris
et femine individua vite consuetudine retinens
matrimonium per sponsalia initiatur et per consensum animorum
exprimitur et per verba de presenti ratificatur per
carnalem copulam consumatur et perficitur Ad hec
[illegible] quod duplex est perfectio [illegible] est in esse
simpliciter [illegible] in esse completo [illegible] puer
[illegible] est perfectio [illegible] ad esse hominis
[illegible] perfectio [illegible] ad esse completi
[illegible] hominis Eodem dicendum
est de matrimonio quod duplex est perfectio
prima est qua fit matrimonium scilicet consensus animorum per verba
de presenti expressus et ad hanc non exigitur co-
pula carnis Secunda est perfectio qua matrimonium con-
summatur et ad hanc exigitur carnalis copula
Bonum matrimonii triplex est scilicet fides ut neuter
alienum thorum maculet proles ut ad cultum
dei nutriatur sacramentum ut non dissolvatur Licet
ecclesia possit propter impedimentum matrimonii
divortia facere nunquam tamen potest nec debet matri-
monium legitime celebratum dissolvere quia quos
deus coniunxit homo non potest quacumque auctoritate
separare Solvitur tamen matrimonium per mortem
Sciendum autem quod duplex est coniunctio in matrimonio
et duplex est mors correspondens illi Est
enim coniunctio in matrimonio spiritualis per consensum
animorum que solvitur per mortem spiritualem qua
homo moritur mundo per regulam professionis
ut de [illegible] Alia est coniunctio carnalis
per commixtionem sexuum que solvitur per mortem
corporalem Thomas de veritate theologie libro vi cap. xxxviii
Matrimonium causa quod duplex est efficiens

ut consensus animorum per verba de presenti expressus
materialis ut persone legitime Formalis
ut benedictio et anuli subarratio Finalis
[illegible] duplex est una principalis scilicet prolis procreatio
et fornicationis vitatio quia matrimonium non
solum est in officium sed in remedium institutum
fuit primo solum [illegible] in officium Alia est secun-
daria et illa multiplex est ut [illegible] hostes [illegible]
et [illegible] Unde legitur [illegible]
[illegible] amore Duplex est ma-
trimonium Primum est carnale inter virum et mulie-
rem Secundum est mediale inter deum et animam in ecclesia
militante per gratiam Tertium allegoricum inter christum
et ecclesiam Quartum anagogicum inter deum et animam
in ecclesia triumphante per unionem glorie Item
quis accedit ad uxorem quatuor ex causis primo
causa prolis causa reddendi debitum causa
vitande incontinentie Istis tribus modis non est
peccatum Quarto causa explende libidinis
et hoc est peccatum mortale vel veniale scilicet
quod libido est mortalis vel venialis Est autem
peccatum quinque modis in coniugali coitu [illegible]
[illegible]
[illegible] Item [illegible] quod uxor
dimissa propter fornicationem reconciliatur viro
[illegible]
reconcilietur [illegible]
[illegible] Et notandum quod xii sunt impe-
dimenta matrimonii [illegible] Error conditio votum
cognatio crimen cultus disparitas vis or-
do ligamen honestas Si sis affinis
si forte coire nequibis Hec facienda vetant
connubia iuncta retractant Tria sunt ornamenta
sponse scilicet anulus in digito monile in pectore
corona in capite Primum signat operis puritatem
que in manu eius operum Secundum affectus sinceri-
tatem que in pectore est affectus Tertium contempla-
tionis claritatem que in capite est perspicacitas
intellectus [illegible] Thomas [illegible] Matrimonium
[illegible] deus in paradiso matri-
monium instituit [illegible] Gen.
ii° xxxii [illegible]
de virgine nupta deus nasci voluit [illegible]
[illegible] desponsatam Mat. i Luc. i [illegible] ioseph
etc. cap. ii° [illegible] ad nuptias [illegible] venit
et eas miraculo decoravit [illegible] nuptie
facte sunt in chana galilee Ioh. ii° [illegible]
[illegible] precepit cap. xix [illegible] quos
deus coniunxit homo non separet Sed [illegible]
nuptie tamen sunt illicite [illegible]
Multi [illegible] eligunt et non
[illegible] pulchritudine et non fide [illegible]
[illegible] in coniugibus optant [illegible]
non generant filios [illegible]
[illegible] et [illegible] dei et filii
eorum non sunt fructus [illegible] coniunctionis eorum sed
pena [illegible] irreligiositatis eorum Item
[illegible] xxviii [illegible] in [illegible] xxxi [illegible]
hac [illegible]
[illegible] malum [illegible] licite hac
[illegible] apostoli precepimus [illegible]
[illegible] propter incontinentiam [illegible]
[illegible] apostoli preceptum licita est
[illegible] fornicatio est
si [illegible] publice [illegible]

coniunctio fit honesta fornicatio hec ille. Ma-
trimonium contractum inter steriles seu decrepitos cum intentio
ad prolificandum videtur esse peccatum secundum Ostiensem in
Summa de bono coniugali. Tamen secundum bonum coniugii
sunt fides sacramentum et proles, intentio tamen prolificandi
non est de esse matrimonii legittimi, aliter enim
posset viri et femine contractus in qualibet etate ma-
trimonialis copula quia ex lege posset tamen
necessitatis causa sibi recipere suffragium. Fides
eciam per se non efficit matrimonium nec requiritur pro-
lificatio actualis sed oportet quod sit prolis intentio pro-
creande. Ex quo videtur ulterius cum peccato contrahi
posset, sollempnizantes coniugium quia contrahunt peccato
quod est illicitum ut contingit in matrimonio propter
voluptatem vel avariciam celebrato, nisi propter talia
obstacula extirpanda sicut bina triplici sollemp-
nitate in ecclesia promulgata nisi quod dicitur fide-
libus quod omnes nubentes debent procurare habe-
re eorum ad prolem ad honorem dei et multiplicacionem
ecclesie legittime procreandam et per consequens debent
evitare affectum avaricie vel voluptatis
carnalis ut habetur in textu [illegible] dic-
cionem [illegible] c. xxxv [illegible]. Matrimonium
impeditur per cognacionem spiritualem inter personas
infrascriptas. Per baptismum videlicet inter baptizatum
et illum qui eum suscepit de baptismo, inter baptiza-
tum et filios suscipientis, inter baptizatum et uxorem
suscipientis cum susceptorem carnaliter cog-
nitam vel suscipiente inter suscipientem et
patrem baptizati, inter suscipientem et matrem
baptizati, inter baptizantem et baptizatum, inter
baptizatum et filios baptizantis, inter baptizatum
et uxorem baptizantis prius ab eo cognitam,
inter baptizantem et patrem baptizati, inter baptizantem
et matrem baptizati. Iste sunt modi impeditur
matrimonium et dirimitur. Et eodem de confirmacione.
Matrimonium dicitur quedam species contractus cum
sit et sic propositum est de contractu et oppositum
oppositi. Si igitur solo consensu est contractus matrimonium
constituens, dissensus vero contrario destituens
si constat quod matrimonium non destituitur per dissensum
humanum quia quod deus coniunxit [illegible] per humanum
sacramentum homo non separat, non igitur constituitur
solum per consensum sed requiritur consortium communis vite
individuum. Igitur matrimonium non solum est consensus
quia forsitan illicitum et illegittimum, sed consensus
legittimus maris et femine ad individuam
vite consuetudinem observandam includens
triplex bonum fidei scilicet prolem atque sacramenti
quod probatur ex decreto xxvij q. ij c. Sufficiat. Igitur
ubi queritur quod consensus an constitucio vel
carnalis copula an utrumque faciat potius matri-
monium. Sic glossa xxvij [illegible] sic dicit. Duobus res
per quibus cum [illegible] per ipsas absolvitur
matrimonium non facit coitus sed voluntas et eo
non id solvit separacio corporis sed separacio
voluntatis. Ideo qui dimittit coniugem suam et
alteram non accipit adhuc maritus est [illegible]
[illegible] coniunctus non quo qui dimittit [illegible]
sed qui alteram ducit et [illegible] est qui castitatem
dimittit sic [illegible] est qui retinet meretricem
[illegible] patris celans. Imitatores
eius igitur debemus esse dei ut sicut ille agit cum
ecclesia sic et nos agamus cum coniuge. Ille

eciam necessarie delinquit proprium puerum ad gentili-
tatem vel heresim voluntate [illegible] alias aut
pariter castiget cum [illegible] non cessat di-
rectione [illegible]. Si delinquunt filii eius legem
meam, sic et vir quod meretricem dimittit ali-
as ac male viventem castiget et tene-
at, castiget modo quo supra de castigacione
filii [illegible]. Sic Augustinus de verbis domini sermone
x. Si uxor amat maritum quia dives est
non est casta non enim maritum amat sed aurum
mariti, si autem maritum vere amat et nudum amat
et eciam pauperem plus amat quia tunc illum
amat. Sic Augustinus de verbis domini in libro [illegible]
dicit coniugalem vitam agentes sic tenete hu-
militatem superbis castis meliores sint. Matrimo-
nium duplex est videlicet carnale et spirituale xxx
viij q. i Dii potentes, apostolicum carnale inter [illegible]
[illegible] vel consensum legittimum [illegible] xxviij q. ij
[illegible] et [illegible] per [illegible] Ieronimus ambrosius
et Augustinus [illegible] per ambo cum [illegible]
[illegible] et ambo. Matrimonium aliud est
legittimum et non ratum, aliud ratum et non
legittimum, aliud legittimum et ratum. Legit-
timum est quod legali constitucione vel patrie
moribus contrahitur quod est apud infideles licet
non sit ratum quia solvi potest per plures. Ratum autem
inter fideles quia sunt sollempnitate solo affectu
contrahitur quoniam matrimonium semel initum
ulterius solvi non potest. Legittimum et ratum est
quod ordine iuris a parentibus traditur et a patre
dote benedicitur et mutuo consensu perficitur
hec xxviij q. i Si quis indagare [illegible]
per Augustinum xxxij q. v [illegible] nullum
Sed tempore est bonum matrimonii scilicet fides proles
et sacramentum quia tempore fuit in parentibus ad prolem
fuit ipse Christus. Fides quia nullum adulterium
sacramentum quia nullum divorcium xxxij q. ii
[illegible] per Augustinum. Matrimonium contrahi potest
esse intencione prolis nisi ambo senes sint et est
xxxij q. ij Pudor est inquit femine impe-
[illegible] non [illegible] quibus [illegible]
[illegible] et [illegible] coniugii [illegible] et [illegible]
[illegible] sit [illegible] non mediocres [illegible]
est in virginitatis [illegible]
[illegible] igitur non [illegible] principem
[illegible] sed ex plende libidinis sibi invicem
copulantur non tamen coniuges quia fornicarii
videntur [illegible] xxxij q. iiij [illegible]
Sed alia est [illegible] fornicacionis xxxij
q. ij [illegible] per [illegible] per Augustinum
Et [illegible] intencionem prolis [illegible] per bonum ma-
trimonii [illegible] xxxij q. ij [illegible] per
Augustinum. [illegible] puella [illegible] per [illegible]
[illegible] alteri ducere non potest xxxij q. ult.
[illegible] De [illegible] matrimonium
[illegible] xxx q. v [illegible] et [illegible] et [illegible]
Velum femine [illegible] subiectionem [illegible]
significat [illegible] in [illegible] sponse
a sponso datum dilectionem significat [illegible]
[illegible] digito [illegible] vena sanguinis
ad cor ut fertur extenditur hec [illegible]
[illegible] c. xiij et xxx q. v [illegible]
Sed de temporibus sollempniter [illegible] matrimonium
non xxxiij q. iiij [illegible] non oportet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hec [illegible] hec non [illegible] hec non

hoc vetat hieronymus diebus quibus abstinendum ab
amplexibus in xxxiii q. iiii c. si cupis xxx al.
scripturis et cum apostolus per augustinum contra petilianum et
dicitur ad corinthios. non licet christiane virum
in quarto gradu consanguinitatis prexit de sponsalibus
cum propter. Item est abstinendum a consanguineis
viri sicut a propriis consanguineis et de consan-
guinitate et affinitate ca. porro cum non dicit xxxv
q. viii de gradibus quos de hiis. b. p. ...

Matrimonium spirituale est inter christum et ec-
clesiam xxvii q. ii cum societas. Item spiritua-
le matrimonium contrahitur inter rectorem ecclesie et
eius ecclesiam vii q. i sicut alterius. Item spirituale
matrimonium est inter christum et fidelem animam xx
viii q. i de ex ... et in nuptiarum per augustinum
Item mechia est duplex scilicet spiritualis et carnalis
xxxii q. i non solum per augustinum. Item mechia
spiritualis est ydolis servire vel ydolis sacrificare
ibidem per augustinum. Item mechatio carnalis est omnis
illicitus concubitus atque illorum membrorum non
legitimus usus xxxii q. iiii meretrices. Item
per augustinum. Item mechia scilicet sepultura non ...
per adulterio ponitur ut ibidem. Item ponitur pro concu-
piscentia ut ibi qui viderit mulierem ad concu-
piscendum eam xxxii q. iiii non solum per ysidorum. Item
non quemadmodum per augustinum ibidem. Item ma-
trimonium dicitur hereditatis materne a matre sicut
patrimonium a patre.

Medicina. Nomine medicus quod salu-
tifer est qui vere contritum petit egrotus
egri est nolite quam medicus dictitat
que vobis medicamina velit apponere. Augustinus
in sermone Contraria dum contrariis precepta
medicine sunt a ieiuniis revocatur lugubri
non finiatur ab eius intencione meditacionis ab
ducatur paucus quod sit medicina dederit semper ...
abnegat. Ambrosius super psalmum cxxxv. Item cum
medicina licet ad tempus amaritudine ...
parat ... doloris ... mostret. Ieronimus
super ysaiam libro ii. Improbus et impius est medi-
cus qui alienum medici appetit et ... vul
nus quod patitur nescit. Gregorius in pastorali. Item
... medicum intemperancia facit male
sicut agit eger quod medicum habere facit
Bernardus. Item medicus quod subtrahit infirmos
... sicut et christo non
quod salvet. ... Item sed
medicus corporalis necessarius est ... pas
... exponere quam ... ipse cognitor
sicut ... potens est ad faciendum sapiens
ad intelligendum ... ad exaudiendum ... in
... exponenda cum remedium
... penitencie est dimissum. ... xx
ii ... Item appeal medicina ... sanat
... morbum et sanabile ... xxxv
... Item si medicus obprobrium est qui ... alterius
sanitatem habet in potestate ... sua sanitate ve-
lit curare et ipse debilis sit ... testimonium
impietatis sue portat in corpore suo ... pas
... doctor non sit obprobrium alios
velle curare a peccato et ipsum in malis ...
peccatis ... possit amplius semper ...
petis quam alios. ... xviii. Me-
dicus qui destruit egritudine tenet ...

aliqua cum fractu est et ... non ...
ret ad tempus videtur medicari ... morbus
bus repetit; ... corpore ...
... vel ulcera ... in corpore in corpore sit
... febris et non ... dolor ...
... ad ... redit
... medicus
... ulla ...
ulcera ... superbia nulla ... iniustus
ut ... curare ... super
bia despicit et humilis ... est filius dei
Augustinus super iohannem omelia xxxv. Item cum caput ...
dolet laudatur ... ad caput posuit
et non ad ligaturam ... a domino productum
est infirmitas ... plagam ... sicut ...
... ad ligaturas ut gaudeamus ... videmus
... in lecto suo ... febribus
et doloribus ... positum ...
... ad caput ponentem ... ad
hoc factum ... plures ... ligatis
sicut ad caput ponitur ut ... dolor ...
... ad ... non potest ... a peccatis po
... ad ... bonum est bonum est
ut de salute corporis non ...
... illa petitis si scit ... dubitas
sit non ... illa ... vel
... in lecto ...
ret procedit ad ... committendum
... ut ...
cidat ... illi melius ... ut ...
tuet nomine dominus quod nobis expediat ...
... ut ... a petitis
... quod forte flagellum in corpore ... de
... sit paulus. Augustinus super iohannem ...

Medicus qui vult ... sua salubritate
... quid ... vobis ... observatoribus
... morum neglectoribus ...
... debet ... in hoc
mundo ... que ma-
... se ... sic ... hoc ...
hoc capiti illud pectori ut ...
perfecto ... medici ...
... in medio ... legi
... apostolorum
... perfecto ... hec ...
... est ... carnis ...
... quod de ... medica se
... carnis mors est sapi
... carnis ... non ...
... dei ... sola ...
... vobis ... dei ... super dicti
... ego si ... docui ...
... ipse ... et ypocrates cor
pus ... bonum ...
... utriusque rei ...
... in corpore ... studio
studio iste ... ille ...
... et ...
et post ... et aliud de christi ... auditoribus
... paulo ... est ...
... sua ... cum ...
... ut martyr ...
... ut penitens. Augustinus super
... xxxiii. Item vere medicus est christus
qui sanat contritos corde et alligat ...

tiones eorum falle. Ex xxxvii. B. in fi. Medicus
duplex est videlicet corporalis et spiritualis. Di.
xxix. ultime pars. Item medicorum consilia
divine quedam sunt contraria et non inveniuntur
flere ut complura sinunt. De pe. di. v. Sana pro
ambobus. Item medicus corporali salutem non est
negandus. xxxiii. q. v. non sine pro Aug. Item nec
clerici nec religiosi pro sua medicina munera
debent accipere. Di. xxxiii. His igitur pro quorum
Item medicina spiritualis est prima. Di. l. Ut
constitueretur. xxvi. q. i. Tria. Item medicina
spiritualis sit contra etiam sententiam. De pe. di. i.
tam Medicina. De pe. di. v. His igitur pro quorum
Item medicina spiritualis nunc opera. De pe. di.
i. Medicina pro ambobus. Item est spiritualis
medicus qui paucis est curare sit toties
hoc proprie peccatis infirmatus eum requirit. De pe. di.
vi. Qui vult pro ambobus. Item prelati sunt spiritua-
les medici qui sub diversis correctionibus salubre
remedium dant. Di. xlv. Inferiorum et cap.
v. q. v. Non vos pro eorum. Di. xl. v. Recedite.
xxiii. q. iiii. Quid faciet pro Augustinum. Item ma-
gis prelatus occidit quam curat qui ubi proprie peccatis se
ipse punit agit ut alios de peccatis reprehen-
dat. Di. l. Absit pro Augustinum. Item prelatus reprehen-
ditur dupliciter [illegible] vulneribus dum se doc-
tius medetur et non sed medicus unus alie-
no oculos unum curat. Di. xxix. Necesse.
Membrum vide [illegible] pro eorum.
Membra Christi que singule agunt vi-
tam sunt membra Christi sunt i. sunt fideles qui
sine futuro seculo sperant vel expectant sic
venire quare Christi regnum puniat. Ex Aug. de v.
Apostoli sermone [illegible] in princ. Item sed exhibuistis me-
bra vestra illicitis delectationibus peccatorum puniri
deducti estis ut illa faceret ducat vos
ad vetitum fructum [illegible] et dulcedo iniustitie
Amate iustitiam quid amastis iniquitatem Digne
vos iustitia que impetitur ut exhibeatis
illi quod exhibuistis iniquitati hic est humanum
dico hic est quod infirmitatis vestra collocare ad
huc pro Ex Aug. i. de lxxxi. et i. in medio. Item
corpus vestrum esse Christi dicit Apostolus quia caput
nostrum est eo quod hoc factus est propter nos. ipse est
salvator corporis nostri corpus autem eius est
sicut Christus tamen animam suscepit humana membra
eius non essent nisi anime nostre et non corpus
plus suscepit propterea quod caput est nobis quod
ex anima et corpore constituimus illius membra
sunt et corpus nostrum. Ex Aug. in lxxxii. in
princ. Item corpus nostrum membrum sunt Christi quia corpus
Christi quod suscepit ex genere corporis nostri
et eadem sunt templa spiritus sancti quia inhabitat in
spiritu Christi. Ex ibi ps. primo. Item providens Apostolus me-
bra corporis appellat sanctus eorum sed exhibeo
intelligit quod membra horribile hec in corpore
suo quod inhonesta est. Unde autem quidem membra
non se confitetur partem ipsum horribilius sunt con-
temptibilius aliorum et que horribilia sunt
[illegible] et per hoc fiet inter eos sapiens. Sic differ-
entia inter sanctos et sanctos Christus solus confitetur
cum nos membra simus omnes ipsius autem sanc-
tus non est [illegible] ut confiteatur dimittatur
indivisa ut non meliores superbiant ergo
deteriores et deteriores [illegible] quod meliores

et propter hec salutem cui tenent inter eos discordiam
nutrit magne in hoc seculo facinorosi in quo
occupationes augent concupiscentie dyabolum odio et se
mandorum. Ex Aug. vi. xxviii.
Misericordia. Mea recole et recollige omnia
beneficia dei et [illegible] est impossibile ad
salutem quod propter primum et maximum est opus
sue incarnationis amorem redemptoris
[illegible] non recedat. Ymo ea potissime
occurrat studiis nostris in illa scilicet mora et fructus
et modus quod est exinanitio est fructus vero
noster de illa repletio hec meditatio sancte spei
[illegible] est i. de primi amoris [illegible] vix
[illegible] pro [illegible] nostris ne [illegible] spes [illegible]
sit si amor non comitetur et [illegible] tepescat
sic infructuosum putet. Ex Bern. super Cant. ser. xi. Item
sit quidem est quod deus est pre omnibus sancte co-
gitet quantum dat quantum pro inaffabilis
intelligit. Quesivit ubi cesset lingua
cor excitatur cor ille [illegible] non est id
[illegible] quod in cor hominis ascendit sed quo cor hominis
ascendat. Ex Aug. de ii. de sermone xxiiii. Item con-
siderat tunc in [illegible] dividitur sed quod considerans
quid quis et qualis sit. quid in nobis quod in
Christo quales in utroque. Item spiritualis hoc opus omne pri-
mo quadam comparative proveniet posse quod
an liceat deinde an deceat postremo an
expediat. Ex Bern. de consideratione. Meditatio
est frequens cogitatio modum et [illegible] et rerum
[illegible] rei vestigans. Ex Aug. de [illegible]
[illegible]. Item super te deus infra te peccatum
agnosce eum qui super te est ut cognoscas te
quem sub te sit. [illegible] Daniel agnovissent
super se deum agnoscerent eum sub se leones.
Ex Aug. super epistolam Johannis. Item laudabilior est
cum nota est infirmitas [illegible] quod quia eam non
respicit meminit mundi. [illegible] sed [illegible]
[illegible] et fastigia celorum [illegible]. Ex Aug. in
prohemio de tri. et trinitate. Item recole preteri-
ta attende media inconcine novissima
ut pudore adducatur [illegible] dolore ingerit
illa metu incutiunt. Cogita unde venis
et erubesce ubi sis et ingemisce quo vadis
et contremisce. Ex Bern. in de meditationibus. Item
meditatio veritatis divine pro tutela peccatores
tenet futurus [illegible] ut complura accep-
tet [illegible] q. i. Dominus sit. Item quibusdam in
medicina excessus [illegible] xxix
q. i. Medicina. De pe. di. i. Item dicit pro Augustino
Item quibusdam occasio peccati peccatum vel plus
minus vel aliis est [illegible] vel [illegible]
[illegible] ad medicinam [illegible] xv.
q. i. Et ille pro Augustinum. Di. lxxxi. [illegible] pro quorum
Item ullus invenitur deliciorum [illegible]
sed eorum [illegible] medicina. De pe. di. iii.
[illegible] Judas et [illegible].
Mediatum Mediator [illegible] in dya-
bolo [illegible] prelatum in paradiso qui
dixerit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mediatum [illegible] dicere licet
[illegible] et [illegible] Samuel qui misit
eum deus in Bethleem unguere David re-
gem. Ex xvi. Item [illegible] sicut prophetia et scribe
[illegible] dicentes eum potuere. Johannis xix. et dom-
nitionem [illegible] et tributi dare cesari

phibetem seductorem et subuersorem gentium
demoniacum et blasphemum solum xpo ut patet ex dictis
su(pra). Actuum v. Ananias et uxor eius zaphi-
ra petro de precio agri mentiti interierunt
Act v. Athenienses quidam mentientes dicebant
paulum nouorum demoniorum annunciatorem. Act xvii.
Melitenses in insula barbari videntes vi-
peram in manum pauli etc. Act ult. Josephus
et quidam iudei uouerunt mentiri in paulum etc.
Act xxiii. Mendacium est falsi mentis itera-
cio significatio uel enunciatio cum intentione fal-
lendi quocunque modo ut verbo scripto nutu
signo seu alio quouis modo ut patet xxii q. ii.
Beatus quis ille p. Augustinus. Et Augustinus in libro contra men-
dacium sic ait: ille mentitur qui aliud habet
in animo et aliud verbis enunciat vel quibuscunque sig-
nificacionibus. Et dicitur mendacium ab ypocrisi siue
greco a ypocrisi; nam omnis ypocrisis est mendacium sine
dubio et quicunque est peior mendacium mendatium
quam loqui ut dicit ypodidascalus de pulsu lex etc. xxii q. ii
in mendacium; nam mendacium quicunque mentitur sole(t)
ex proposito loqui mendacium et non mendi-
tur si studium vult ypodidascalus in proverbiis et exxii
q. ii. Omne noli velle mentiri. Et
mendacium ubi prohibetur tamen mendacium quod sen-
dum mendacium intendit quod aliud est mentiri
et aliud falsum loqui uel falsum signare; nam men-
tiri est contra mentem ire; unde mendacium fal-
sum mentis signum est. Sed falsum loqui uel enunciare
est per aliquid dicere uel signare contrarium veritati
siue verum siue falsum sit in mente dicentis
uel enunciantis, non quia omnis qui mentitur ipse
falsum signatur ut ex contrario sequitur ille qui me-
titur qui aliud habet in animo et aliud verbis enun-
ciat uel quibuslibet significacionibus cum intentione
fallendi ut dictum est. Vnde Augustinus in libro contra men-
dacium manifeste ostendit quod culpa mentientis
est fallendi cupiditas siue fallat siue non
siue ei credatur siue non. Siue verum dicat siue falsum
enunciat dum tamen habet in animo fallendi vo-
luntatem. Mendacium vero large sumptum tripli-
citer dici potest. Primo si quis falsum significet credens
illud esse verum et tunc dicitur mendacium for-
maliter et participatiue. Secundo si quis verum significet
credens id esse falsum et tunc dicitur mendacium for-
maliter et participatiue. Tercio si quis falsum signifi-
cet credens illud esse falsum et cum intentione
fallendi et tunc est mendacium perfecte et proprie quia est
falsum tamen formaliter quia materialiter ac etiam effectiue.
Hoc igitur primum improprie dicitur mendacium quoniam
falsum significet quod non est formaliter quia mentis
conceptum sed solum materialiter vero et taliter menti-
ens non fallit sed magis ille fallitur. Duo vero
sequencia et tamen distinguuntur grauiter. Vnum iocosum
officiosum perniciosum. Jocosum mendacium fit
solum causa ludi et non improprie dicitur mendacium
cum ex se non habet intentionem fallendi. Et ipse
cum pugnat locuti cum nomine esse dictum et ideo
de se non est peccatum nisi quantum aliud de leuitate animi
potest tamen peccatum esse mortale peccatum uel nisi
uocale blasphemie uel scandali uel delectacionis
seu alio quocumque modo contra caritatem dei uel proximi.
Officiosum mendacium fit solum causa proximi
uel utilitatis et id de se non est peccatum nisi
quia contrarium sunt veritati potest tamen participare
esse peccatum mortale quemadmodum iocosum

ut rone veritatis inde periurium uel falsi te-
stimonii negatiua veritate seu dampni cuiusquam
uel alterius inde exorti quocunque fiat contra
caritatem. Perniciosum mendacium fit solum propter nocu-
mentum et deceptionem proximi et id specialiter
pluribus est mortale peccatum quia contrarium morum
seu veritati sed est contra caritatem dei seu ad proximum; re-
tractando dictum iocosum et officiosum sunt per se
venialia cum non habent intentionem fallendi
simpliciter et nocendi; possunt tamen participare fieri mor-
talia si contrariantur caritati dei uel proximi ut dicit
Thomas secunda secunde de ex. Mendaciorum sunt
dispositiones speculacione dicitur sunt genera quidem vii
que ponuntur a beato Augustino in libro contra mendacium
et duo pro pluribus assignantur ex Ethicorum que
tamen possunt reduci ad aliqua predictorum. Primum est
unum capitale mendacium et maxime fugiendum
quod fit in doctrina religionis circa articulos
fidei uel caritatem dei quibus de religione ma-
xime conveniunt. Et dicit Augustinus libro
supra allegato. Secundum est quod iniustum et contra
proximum et principium quia nulli prodest et obest
alicui ut mendacium detractoris animo de-
trahendi in imponendi uel diminuendi famam
bonam proximi. Et quod fit detracto audientium sine
loco. Tercium est plurimum contra veritatem et caritatem proximi
quia prodest uni sic quod obest alteri. Quartum est
mendacium falsi testimonii in casu quo sequitur lesio
uel commodi temporalis iniusti. De quo prouerbium xix dicitur
Testis falsus non erit impunitus etc. Et Augustinus
libro supradicto nullum inquit tamen alterius iniuria
constituendum. Quintum est quod fit sola mentiendi
fallendique libidine quod si causa uel utilitate.
De quo prouerbium xix. Quintum est hoc pauis men-
dacium. Et Augustinus. Vnde supra primum appello merum
mendacium quia de ipsa fallacia tantum gaudent
et propter mentientes inquit mendaces recius appellantur
quia mentientes est quod mentitur inuitus sed mendax
est quod amat mentiri et habitat in delectacione
mentiendi et id mendacium sonum proprium dicitur
viciosum. Mendacium quintum genus est quod
fit placendi causa per suaue eloquium quod dicitur
adulacio in vana comendacione hominum. De quo
dicit Augustinus. Et quod per mentientes plerosque ve-
ris falsa contexuntur et quosque non audiunt
verum quod contra est audientibus mentiri potius
eligunt quam tacere. De talibus dicit ypodidascalus libro de
sermone bono: Multi mentiuntur multi fin-
gunt homines propter hominum laudem sic quod fit ut
isti mentiendo pereunt et eos quos laudant
ad ruinam gloriam ducunt proderunt. Ista quoque
genera supradicta perniciosa dicuntur et sunt
ut pluribus sunt mortalia quia sunt contraria non solum
veritati sed et caritati dei et proximi quibus et
possunt adiungi illa duo que ponuntur a philosopho
iiii Ethicorum quorum alterum est ironia quod cum se
indignioribus a vero deficit alium imputan-
do et potest reduci ad primum genus predictorum.
Reliquum est iactancia quod causa arrogancie
verum excedit se ipsum ostentando et potest redu-
ci ad quartum. Sextum genus mendacii sunt peccata
officiosa quod nulli obest et prodest alicui ad
euitandum incommodum proximi in causa perdi-
tionis temporalis ut si quis sciens pecuniam
alterius uel alia eius bona temporalia uel fa-

rem vel raptore iniuste auferendam et ubi sit re
posita nescire se mentiatur. Si hoc genus officiosi men
dacii quamvis ad officiositatem pertinere videatur tamen
pietas et utilitas proximi non est tanti a veritate vo
lentibus amplius perfici et minus quod placere
que fidei fundamentum non recipiat nisi vel
secundum tantum. Mendacii genus septimum sed et
officiosum quod nulli obest et prodest alicui
ad evitandum incommodum proximi in corpore si
omnis vel pudicitie perpetual ut si quis hominem
quesitum ad mortem vel ad stuprum excep
to si iudex interrogat volens omnino prodi
mentiatur. Sed hoc est genus mendacii quamvis ad
maiorem pietatem pertinere videatur improbat
Augustinus ubi supra. Cum quis mentiendo vitam eternam
amittat nunquam pro temporali vita alicuius menti
endum est, precipit dominus proximum diligere sicut
teipsum non plus quam teipsum. Ut autem vita oc
cidat pro alterius vita corporali observanda. Sed
et dominus falsum testimonium non dicens et alibi
os quod mentitur occidit animam. Sapientie primo
et xxii q. ii ne per Augustinum et ca. si quis per Gregorium.
Octavum genus mendacii et tantum officiosum est
quod nulli obest et prodest alicui vel ut ab immun
dicia corporali proximum tueatur ut si quis vo
lenti corrumpere virginem mentiatur eam esse re
ligiosam vel coniugatam vel leprosam cogitam vel
etiam ut ab immundicia spirituali quempiam va
leat liberare puta si quis baptizandum
in peccato sit infidelium constitutus ad quem
pervenire non possit ut lavacro regenerationis
liberetur vel decepto mentiendo custodibus
sed et hoc quamvis mendacii genus et est quod utrumque simile
quamvis ad maximam pietatem pertinere vi
deatur improbat similiter Augustinus ubi supra. Sed precipit
nullus salute ullius dicendum est copulatione men
dacio et alibi in eodem. Hec dicens quod vel
tu quidem sit quem cum veritate salute consequi de
beret nullus cum mendacio quod non sit contra
veritatem nunquam sibi lux et tenebre pectus et
impietas. iustitia et iniquitas. peccatum et recte
factum. sanitas et imbecillitas. vita et mors
ita sibi sit vestitus mendacium quam contraria
et quare animus ista tanto videre debemus
et hoc probat Augustinus in tertio multis rationibus auc
toritatibus et exemplis quibus distinctis aliquam enim
deat vel aliud illa testimonia supra dicta imo
nec vel minus sive esse mentiendum. Quapropter
inquit Albertus qui nobis de scripturis sanctis me
tiendi proponitur exemplum vel mendacium non sunt
sed putantur esse dum non intelliguntur vel si men
dacium sint imitanda non sint quia iusta contrarii
puta. Lector. Gregorius xviii moralium. Tractans de
officioso mendacio et ostendens quod summopere
cavendum est quia omne mendacium cavendum sic co
cludit. In testimonio veteri quamvis nonnulla pos
sit tale mendacium reperiri. nunquam tamen a perfectis
admissum tale aliquod mendacii genus studi
osius ubi lector poterit invenire. Et quia pru
denter evitandum perfectis omne mendacium. In
his igitur omnibus mendaciorum generibus quanto
minus a peccato quis discedit tanto magis peccat
sed certo gradu patet xxii q. ii primum Augustinus.
Mendacium iocosum sive officiosum Augustinus
sic declarat sic id peccati quia per deus omnis

qui loquitur mendacium. Duo sunt inquit genera men
daciorum in quibus non magna culpa est sed non sunt sine
culpa cum aut iocamur aut ut proximis prosimus
mentimur. Id enim primum iocando ideo non est perni
ciosum quia non fallit novit enim ille cui dicitur ca
iocandi fuisse dictum. Secundum autem ideo minus est quia
retinet nonnulla benivolentia. Illud vero habet
duplicem mendacium quod dicendum non est fal
sum aut dicendum non invenitur. Ipso suspicione est perfectis sed
aut sed vero est duo esse genera mendaciorum
sed vero iocosum et officiosum in quibus non magnum esse cul
pa ut asserit Augustinus et est alterum scilicet officiosum
tradit sed primum Gregorius xviii moralium. Similiter re
linquam sic mentiendum est dum tantum mentiendo
non pervenitur usque pervenitur dei blasphemiam
aut ut Augustinus libro supradicto videtur igitur asse
rere desipere quod mendacii quale genus
mentiendi esse inspicitur delectet suscitet dei
aliter quod dicitur non esse mentiendum. Sic te
sed a perniciosis blasphemiis quod contineant
sufficiunt quidem de non ubi dicitur testimonio ubi dicit sunt
mentiri et proponitur nemo mentitur. Nemo
laudet nec doceat nec dicat iustum esse
mendacium. Caveat igitur fratres mendacium
et velle mentiri quod ut aut Ambrosius in sermone de
Abraham. Et c. xxii q. v. Caveat. Omnis qui
amat mentiri filius sit diaboli qui et ipse
mendax est et auctor mendacii et omnis
mentitur. Cum quis sit ex parte eius. Mentiri
non licet pro vita hominis pro aliquo bono mundi xx
ii q. ii ne quis per Augustinum et c. Est autem per Augustinum
et c. Dicit quilibet per Gregorium et ca. omne per Ysidorum et dicit
ex diverso scripturis per Augustinum ad iurem. Et
Abraham et Jacob excusat a mendacio xx
ii q. ii Queritur per Augustinum et per xxiii. Et mendax
est ypocrita sicut vos religiosos vel quemvis
simulans se meliorem esse quam sit xxii
q. ii Caveat per Ambrosium. Sed nemo tamen simu
det mentiri quia si aliquis peccator non aut
ex hoc mentitur quod vitabitur xxii q. ii Cum
simulat per Augustinum et c. sic per Augustinum et ca. Non
ita et ca. Non hoc omnes per Augustinum et ca. sic per Augustinum.
Et non omnis falsum dicens mentitur xx
ii q. ii Is autem per Augustinum et c. Beatus et ca. Si quis
libet per Gregorium et cum Abraham per Gregorium. Sed sacre
scripture promissum non est mentiri. xxii q. ii Be
atus Paulus et c. Neque enim sit per Augustinum. Et men
dacium inest precipue mercatoribus quia incli
nati sunt mendacio et periurio esse necesse pre
di. lxxxviii. Eiciens per Christum et c. Inde. Et
veritate celavit et mendacium dicens sic
peccat quod ille posse esse non tenet et iste nocere
desiderat xi q. iii Quisquis per Augustinum. Et tamen
impetrationem rescriptorum contingit mentiri
explicatur xxv q. ult. c. Dicitur. Menda
cium est fugiendum propter quinque. Primo quia scriptura dicit
Eccli. vii. Noli amare mendacium adversus
fratrem. Secundo quia hoc peccatum deus multum odit. Pro
verbio. Sex sunt que odit deus et septimum detestatur
anima eius et c. Tertio quia peccatum in diabolo est
quod primum mendacium fecit. Unde ipse neque ex
mendaciis et Johannes viii. Quarto quia cavendum est et sapi
entibus. Quinto quia hoc peccatum occidit animas prout
verbo perdes omnes qui loquuntur mendacium et c.
Unde quidam communiter doctores huiusmodi...

ta° xxxiiij fi. sic dt Cipriāz qz ipe volui
et revolui et vidi supbiā mea odiu omniu
pcaciū i bonū s; medacitatē mich repi ii in
multu et remca sed mulais defectē bladi
acēn falsē gtereret et seipm. sic loquax de
facunde sēmētu fuget mēdatiū et tu
setti revolutos ppt cupititudē eius sic ma
de visibilis ipa ē pbrari i loquitate ppi
cumior, s; etta i xxvij sebi. Et demidat
archana amici fidem pdit, vnde petti i me
latis cōpuitur ut quis instatuabilia etta
xxxv ffirma et ex ind pdita ē istiu
nitilis ut not pd xxxv vag go et fa
tuus ē sic loquax s; ille
M endicitas, q̄ mendicitas validos et
spontanea et pdama ab aplo phi
beter a salone abomet et a pncipis
doctoribz multis rpbat ita q sibi sufficie
tibz et laborare potētibz nō dēt dari elēc
pauperi. qui q̄ fauor sit iuste eleosina
petit ptēpnēdo preptū apli dicet opa
tim maibz vris rē pa ij thess iiij sic ut nosmet
ipsos formā daremus vobis rē 2a thess iij
N aliena mensa queunt ocio dediti ut adu
latr
 nota ē pysteti se. sed i textu Si quis
vbo mro nō obedierit s; ut abstineat se
a mendicando cū labore corporali possit que
re victu nō cōmisceami cū illo ut confunda
glo i. ab omibz vietur erubescat donec
preptis apli se subiciat igr tu nō debeat
cici a cumor fidelium ii ppt petm mortale
relinquit q mortr pfandat qi fuent et spō
te se obligiat i tali statu ptēpnēde labo
ricam ut mendicet p suo ppetico et videt
q tali indiguitiy nō sit i statu saluādorz
M endicitate et diuicias ne dederis m̄
dñe rē s; salam pu xxx glo ne copia et
i opia rem tūpemont i oblinioy derida
ctiuoz sic deut xv paupt ōmo indigēs
et medicus nō erit int vos sic etta xl dicit
scptu, cthelis ē mlt q indigēt sic se i° ad aple
Roz xvj xpo dno nō seruiūt s; ventri suo
glo alijs adulat alijs detrahit ut possint ve
tre suū imple sic etta xxix vita nequā
hospitādi de domo i domū et nō glo dñs
spiculatis lua p d et luo x nolite trāsire
de domo i domū sic pz sima° cap° x. pet
vo 2a thes ii° et pnī 2° sic validis mēdi
catibz et sibi sufficientibz nō q vnde pe
tit eis dare debet s; pocius corrēptoz sen
sic id exvij Qui petit a te da ei et uti qui
petenti te tlue lyt v° luc vj° dr i glo p
Aug sic sī nō das qd petit s; melius eu
iniuste petente correxeris. sic sed id exviij
vendite q possidet et date eleosina luc xij
dt glo vt omibz vribz p dō ppetis pyca
opem maibz vris p dō ppet, vn vinat
sic sed id exvij Respicite volatilia celi cap°
vj° dt glo s; exempla nō phibet prouiden
ciā et laborē s; solliciare suffocāte qui au
tem a dō rē ibid dt Aug de opibz monachoz
sponte mgit se dicunt opari nō debe qu
volucres celi nō seminant nec metūt s; nō
attendūt qd seqnr ibi neq pgregant i apo
tecis aut igr isti manus ociosas et plena
repositoria volunt habē, cur denīq volunt
et loquunt hec q; aues nō faciunt, cur

insit volatilia celi nō sic vobis exola ad
vel frāgendū et velit ut sic vobis ceo, ad vel ope
randū, sic sic 1° qd dt Symon petrus vado
piscari Joh xxi dicat glo pyr redeuim x
psn acceptū eius ingluuies pp. pp vba
eius. Sed misit me pr et ego mitto vos
subito fuit Apli q fuerūt se piscatores
nō habē s; piscari i nigris facta Apls nō de
phibitis arte sua licita victū suū quere
aplatus integritate fruata cū vnde viuerent
nō haberent, s; ibi. M endicatis b' suffia
eneam a sctis pnbz et doctoribz excellen
tissimus nitar rpbat, vn Aug ad vicenciū
et v° q° vo omib sic ait Vtilius est esuri
enti panem tollere si de cibo securus iustitiā
negligat qm esurienti panē frangere ut
iniustitie seductus acquiescat sic 1° ad qua
ruisti ppm rē pa q iij Clericos et xvi q ij
Clericos qm dix Clerici sibi sufficiant a' p bona
parētu suorū possēt put et si potissime clarici
fuerint sic qd egenis debet egestatē ob
tetu fraudulent surripit et sacrilegium
pfecto comittut et p abusione talium indi
ta sibi inducūt et bibūt sic p ssa rē pe
q i persona illi q sua possidet sic aliquid sibi
dari volūt nō sic gnde peto suo, vñ pauper
victuis eat accipiunt sic Jerony rē xxxij
q ij Quid nō eius rex i elemosinā lar
giam pfebit ut alij tūq accipiunt pauperes
sic Aug i de ser dni i monte. Is pfecto pete
ti dandū ē q ne alteri ut tibi noceat q
de opibz monachor et alleget sic Aug li
et i thess vlt. sic dt Aplus mgit vult suos
de corpalibz opibz vnde viuant ut nō ppel
lant egestate necia petere M endicans
dt esse si vis hēre iustitiā q dicat i clīno
pete qd pulset s; Aug de v° de s; v° i
in° sic sic qui fines ms ino dicant suos
nos nō fit de monēdo nos et hortādo
et iubendo ut petamus queramus et pulsemus
et tendamus et vos q a nobis iuste petunt
s; Aug eod i m° sic mendici dei sumus
et ut agnoscat ille mendicos suos agno
scamus nos et nros s; ei ibi i fi sic omes eī
qui oramus mendici dei sumus ad iānuam
pris stamus ymo et psternim s; Aug
ibid s; xv b i m° sic sed pr Abraham
mitte lazarū rē Cupbus quis mendicus ipsi
ut pauper cum iste nō puenebat ad mi
cas ille cū nō puenebat ad guttā s; Aug
ibid sec xxxix impi i me sic mendicat a te
qui tua vende ad costatē tuā quanquā male
et finaliter vnius vende ad costatē tuā et
ibi recte mediante aūtrij. sic mendicat
christus iustitia. fac pius eleosina da illi pa
ne s; Aug ibid sec xxxx pr i me sic te
nō venerunt ad cenā X ibi mendici de
biles claudi ceci q ille vitiū qi ppt nos
factus ē pauper ut illius paupertate mendici
ditaremur s; Aug sec xxxiij i fi M en
dicitatem christus ut auara. fidelis tam
tum tūq ut dues ille possidendo mendicat
ipse p ptēpnēdo fuat s; Bñ sr cant
sec xxxj b i prio sic tpe est mediante
invenisse tūl ad satisfaciendū vel

et turpitudini sicud gulosi faciunt ut 2a Thess. iii.
xvi in prin. Et si quis mendicet victum suum
per alienas domos in sua habundans paupertate
h. Ber. ibid. super vita [illegible] in meo. Et mendicitati cle-
ricorum est ignominia episcoporum. Di. xxxiii Dyaco-
nus presbyter. Et [illegible] episcopum ancillam episcoporum
ut omnia occupatores cogunt clericos egentes
mendicare h. ibid. Et elemosina pauperis egentum
est quod defendit eum hic pugnans est. xviii q. v
Ymolans per Augustinum. Et Seneca li. 2o de benefi-
ciis comunis ei petenti dare debes tu in benefi-
cio inspectandi sunt mores eius cui datur et unius
gratia nos et constancia et vite spectatus. In hysto-
ria sancti Clementis pape patet quod Petrus instituit
matrem Clementis mendicare [illegible] in manibus
laboraret. Et in eadem ystoria habetur quod Clemens
papa singulares inopes regionum nominatim
scriptos habebat et quos baptismi sanctificatio
mundaverat non sinebat mendicitate subici.
Et super [illegible] validi corpori mendicare
non licet ut de mendicantibus li. Roma [illegible]

Mendicacionem quandam exercuit Deus vel
innitiuam vel insinuativam vel ex verbis ex-
pressam peticionis elemosine corporalis. Et ideo
concedi debet quod omnis viator mendicat a domino
ymo innitiue vel insinuative sicut superio-
res a suis subditis mendicare. Exemplum de eq-
[illegible] pertinente ad statum ecclesie militantis [illegible]
quod mendicare est egenum pro titulo mendicum
debiti temporalis suo [illegible] exposita voce se-
nsibili postulare. Et sic tamen Christus [illegible] quod
reges et principes et omnes viventes mittunt
a domino mendicare et sic est de multis aliis signis
analogicis in quibus [illegible] ignorantes simulans sto-
lide fabulantur. [illegible] cum [illegible] quod [illegible]
et [illegible] equivocis sic in analogiis in generibus
et in contingens [illegible] sic enim [illegible]
tamen dominus et baptista quem dominus dixit baptistam
esse Heliam et baptista [illegible] non
sensum abnegat et [illegible] quod ad
[illegible] equivocacionem tale [illegible]
patet in [illegible] Clementis [illegible] et [illegible] movet si-
militer [illegible] antequam [illegible] in [illegible]
[illegible] pessima [illegible] homines que [illegible]

Mendicacionis descripcione ad propositum [illegible]
te patet [illegible] per quas ad arguendas
fratrum [illegible] respondetur. Prima est quod [illegible] hoc
necessitatis pro tempore sue viacionis a domino me-
dicare patet quod Christus egenus factus est 2a Cor.
viii. Et [illegible] omnes hoc quod [illegible] prima
sua [illegible] a deo pro suo [illegible] po-
stulare et sic verificatur dicta scriptura. Ego
autem mendicus sum et pauper et [illegible] eius [illegible]
qui assumit quod [illegible] quod [illegible] omnes
mendicant. 2o sequitur quod [illegible] domini tempora-
les et reges pro [illegible] petentes [illegible]
a subditis suis licet indigeant non sunt ut [illegible]
mendicantes quod pro titulo elemosine ex ti-
tulo mundano debiti ista petunt. 3o sequitur quod
Apostolus et ceteri petentes pro fratribus suis egenti-
bus non pro [illegible] [illegible] non sunt ut sic [illegible]
illis elemosinatibus mendicantes quod pro [illegible]
[illegible] ista petunt. [illegible] exceditur
mendicacio ad quamcumque postulacionem huius
equivocam in termino quod possit dici quod [illegible] et [illegible]

[illegible] sui mendicant nobis viatoribus et se recipere
et a deo [illegible] quod Christus non [illegible] [illegible]
mendicare potuit [illegible] ibi pro statu sue beati-
tudinis [illegible] mendicatur [illegible] patet quod [illegible] non [illegible]
[illegible] potuit indigere [illegible] ps. xv Dixi
domino deus meus es bonorum meorum non eges
[illegible] quam [illegible] plane [illegible] quod [illegible]
te non potuit [illegible] indigere et [illegible]
[illegible] patet ex hoc quod omnis beati [illegible] ut sic [illegible]
statu egencie. Et [illegible] patet responsio ad ar-
guciam [illegible] fratrum quod mendicacionem suam
[illegible] stabilire [illegible] ex [illegible] evidencia ex
scriptura ad stabiliendum suum ordinem vel suam
mendicacionem. Mendicant arguitur ex scriptis
apocrifis de vita beati Martini beati Cuthberti
et beati Gregorii et beati Edmundi in quibus quamvis
[illegible] mendicando [illegible] licet [illegible] et
sanctis angeli mendicare. Ut constat ex dictis
beati Augustini [illegible] de [illegible] in morte quod [illegible]
[illegible] in legendis vel [illegible] sanctorum [illegible] apocr-
pha licet vera. Supposita igitur veritate [illegible]
[illegible] in [illegible] fratrum cognoscere suas [illegible]
et [illegible] tamen [illegible] puer [illegible] et [illegible] talis
[illegible] petit elemosinam pro Christo igitur mendicat
[illegible] petere elemosinam pro [illegible] non egens
[illegible] vel [illegible] ad [illegible] totius
ecclesie militantis et [illegible] mortem [illegible] pro [illegible]
[illegible] huius non mendicat et si obicitur quod [illegible]
[illegible] quod beati sunt egentes ut patet Matt. xxv et Act.
ix patet quod [illegible] in egenum membrum et pro-
[illegible] [illegible] sicut fratres occidunt [illegible] tribus [illegible]
in fratribus suis fidelibus [illegible] occidunt quod [illegible] ege-
[illegible] spoliant. [illegible] quod [illegible]
sua [illegible] sicut [illegible] pro [illegible] patet
quod ista obieccio non procedit supposito igitur quod
in lege veteri angeli apparuerunt in persona
hominis persona domini sepius reputantes sic
angeli apparuerunt in forma hominis [illegible] sanctis
viatoribus elemosinam dei et [illegible] pro [illegible]
[illegible] acceptantes. Et patet [illegible] in [illegible]
arguciam igitur mendicaverunt. Et notetur hy-
storia quomodo angelus apparuit beato Cuthber-
to non sic mendicans [illegible]
[illegible] et [illegible] pane [illegible] candidi-
or in [illegible] sancto domini [illegible] pro pane
[illegible] recedebat. [illegible] autem fratres defor-
mantes sic bonos angelos penetrant domos
[illegible] elemosinas [illegible] rapinas [illegible] extor-
quentes et sic in legenda sancti Edigundi [illegible]
[illegible] anulum quem habebat [illegible] ab ipso
amisit per quendam peregrinum angeli ad Edel-
gardum mendicans sibi [illegible] mortis et beatitu-
dinis [illegible]. Fratres autem non reddunt [illegible]
[illegible] ne supererogant [illegible] do-
mum [illegible] sunt beneficiis [illegible]
[illegible] deficiente [illegible] arguciam ad sta-
biliendum [illegible] angeli mendicaverunt [illegible]
[illegible] possunt ex talibus scriptis apocriphis quod
fratres mendicantes in hoc magis angelis as-
similantur [illegible] demones reddentes malum
pro bono spoliant bona fidelium per fraudes
atque mendicaciam. Et et isti extendendo non
mendicacionis ad quamcumque postulacionem
insinuativam in [illegible] egeni patet quod

fines in medietatis excedunt limites vero
et quia eorum medietatem non est a Christo vel apostolis
exemplatam sed contra fidem scripture quam vocis repro
batam. h dist. lxxxviii. c. episcopus. dominicalibus sive
Mercatio vide de c. xxxviii

Mercatio. incipiat quod xxxviii sunt de quibus leviticus
xxv. d. Neemie xiii. et in sabbato diuersa
pondera magnum et minus. Deuteronomio xxv. scriptum est
in ore eorum mercatus per v. d. Mercatores filii
hominum in stateris suis et c. per hoc equale et ma
lum est. Dicit omnis emptor Proverbiorum xx. d. Com
putat thesauros linguam mendacii et c. Proverbiorum
xxi. Vere quod conveniat in negocio fratrem
suum et c. Thessalonicenses iiii. Mercatoribus qui de urbe
de bel. Babilonis dimittes fecit sicut
quorum peccata usque ad celum pervenerunt et c. Apocalypsis
xviii. Vide d. malum dicit in c. Mercator
cupidi de certa de c. elicientibus vero supra
isto textu. Eiciebat illos vendentes et emen
tes de templo Matthei xxi. Marci xi. Luce xix. et Johannis
ii. Unde Crisostomus omelia xxxviii. et ideo mercator non
potest placere deo, et ideo nullus christianus debet esse
mercator quemadmodum ille qui ambulat inter
duos inimicos volens ambobus placere et se te
mediare sine maliloquio non potest esse. Necesse est
enim ut isti male loquatur de illo et illi male
loquatur de eo. Ergo qui emit et vendit sine
mendacio et periurio non potest esse. Necesse est enim
ut hic iuret quod non tantum valet res quam
vendit, et alius iuret quod plus valet res quam
vendit, et sicut stabilis est sabbatum cum qua
vis aliqua vinearum, pretium est et a malis heredi
bus dissipandum est, sic ad commercia et mercatoribus
heredibus relicta non eis potest ad bonum prosperare
quod congregatur de malo quemadmodum si terra
aliquid spernere triticum in cribro de hinc et il
luc iactatur eorum quam omnium cadunt de eis
et in fine in cribro nichil manet sic prave sollicitudo
Et et sollicita negociatorum dum vendunt et e
munt inter emptionem et venditionem mini
mant et novissime nichil remanet in peccatorum
Quicumque autem rem comparat, ut non ipsam integram
et immutatam vendat, sed ut operis faciat ma
teriam, sive vendat, ille non est culpabilis in
hoc negocio. Qui autem comparat rem ut il
lam integram et immutatam dando lucrum acquirat, li
cet ille est mercator qui de templo eiectus est,
sed omnes mercatores plus maledictus est usura
rius. Crisostomus super, in contractibus vicium atque
quae veniunt pena inbet, ac non tenet
venditoris quantum ignorantis emptoris decipiunt
doli actione tenentur. Vide ambo horum de of
ficiis. Unde et Cassiodorus probella querere nephas
est, per mala ricolui perfilatius lib.
binis per agrorum cultura vero licitum et honestum
est lucrum, per quod nemo ledit iuste acquirit
et nulli preiudicat. Vide Cassiodorus in quadam epistola
de labore. Vide vii. i. mor. Mercatio quod
alio nomine negociatio appellatur est rerum te
poralium venalis permutatio vel negociatio
est pro lucris ambitu et sollicitudo corpora
lium venditionum et emptionum solummodo cum luc
ro. Cassiodorus super illud psalmi. Quoniam non cognovi
litteraturam vel negociationem. Sed aliter legunt.
Quia inquit est aliud negociator nisi
vilius comparare et carius velle distrahere

et subdit. Tales eiecit de templo dominus nego
ciatores. Nemo enim, ait apostolus, militans deo im
plicat se negociis secularibus ut ei placeat
cui se probavit. Quis enim negociator quanto
magis emit lucrum temporale iustificat tanto magis
discedit a bono spirituali et caritate proximi, et
ut dicit Augustinus super idem psalmum. Non cognovi litteraturam
Negociator avidus acquirendi pro dampno
blasphemat, pro preciis rerum mentitur et peie
rat. Quare non peius proximi sed ex caritate violat.
Ex quo supra dictum est quod negociatio est rerum
permutatio. Sed est advertendum quod rerum permutatio
duplex est, ut dicit philosophus primo politicorum. Una quasi
naturalis et necessaria per quam fit commutatio rei ad rem
vel rerum et denariorum rerum propter vite necessitatem
et talis commutatio non proprie pertinet ad negocia
tores sed magis ad yconomos et politicos
qui habent providere domui vel civitati de rebus
necessariis ad vite sustentationem, et dicitur po
litica sive yconomia a pollitica sive po
sue yconomica. Alia est commutatio per se
est vel denariorum ad denarios vel quorumque
rerum ad denarios non propter res vite necessa
rias sed propter lucrum inde querendum. Et
quod commutatio proprie videtur ad negociatores
pertinere et dicitur negociatio sive mercatio per hanc
philosophus. Et laudatur quia deservit naturali necessitati
sed est iuste vituperatur quia quantum est de se deser
vit cupiditati lucri quae terminum nescit sed
infinitum tendit et crescit. Sic negociatio
secundum se considerata quandam habet turpitudinem
inquantum non importat de sui ratione finem
honestum vel necessarium. Sed Lucrum autem
lucrum quod est negociationis finis et si in sui
ratione non importet aliquid honestum vel necessarium
nichil tamen importat in sui ratione viciosum vel viri
tuti contrarium. Unde nichil prohibet lucrum ordinare
vel aliquem finem necessarium et honestum et nego
ciatio reddetur licita. Sed cum aliquis lucrum in
moderatum quod negociando querit ordinat ad
domus sue sustentationem vel ad subveniendum
egentibus, vel etiam cum aliquis negociationi inten
dit propter publicam utilitatem ne scilicet res ne
cessarie ad vitam patrie desint, et lucrum expe
tit, non quasi finem sed quasi stipendium laboris. Si
cut sine ulteriori in lucro tamen consistunt quod
precipue videtur si rem aliquam comparat cum inten
tione ut carius inde vendat, et preci
pue integram et immutatam tunc est negoti
atio illicita et inhonesta. Si quis autem mutat ex
intentione cupiditatis vel cum usui necessario indi
get, vel in precio rei aliquid quod habet ratione
necessarium et alius habet precedens a carius
vendit, et vilius emat, et proximum decipit
metu tuo gaudius est peccatum et caritatem venie
nt. Ergo autem cedat contra utilitatem emp
toris et detrimentum venditoris inprimum autem
aliquis multum indiget re habere aliter emp
tor ledetur, si res illa caret, in tali casu
iustum precium valebit est attendendum non solum ad
rem que venditur sed etiam ad dampnum quod
venditor ex eius carentia incurrit.
Unde in tali casu res licite potest vendi plus
quam valeat secundum se quamvis non vendat
plus quam valeat habenti, sed secundum quod tenuit

rem aliquam non ut vendat, sed ut sibi provideat
et postmodum propter aliquam causam vendit quam prius vellet
non est negociator, cum huius causa non vendat
propter lucrum. Hoc licite fieri vel quia rem aliquam meli-
oraverit, vel quia precium rei est mutatum secundum di-
versitatem loci vel temporis, vel propter periculum et laborem quibus
se exposuit transferendo rem de loco ad locum
et sic hec emptio vel vendicio est iniusta
ut dicit Thomas 2a 2e q. lxxvii. Mercari
ter dicitur vendendo carius quam licet tamen
vendidit, tamen sua ultima et precipue ven-
dit res emptas absque aliquo apposito sed in eodem
statu [illegible] vendicio magis et emptio propter utilitatem
quam videtur intendi. Dum unusquisque indiget
re alterius, et contrario secundum philosophum i politicorum. Secun-
dum speculatur [illegible] turpitudinem quia non impor-
tat de sui ratione finem honestum sive necessarium
sed solum ex intentione lucrandi et contingit
hoc peccatum multis modis exigitur ex variis cir-
cumstanciis que secuntur. Primo si quis procuraverit
ubi fallacia sive periuria vel falsum pon-
dus falsas quoque mensuras aut fraudulentas seu
falsas mixtiones vel aliquo consimili pro-
ximum in aliquo negocio circumvenerit vel frau-
dulenter deceperit aut decipientibus consenserit. Con-
tra preceptum divinum Levitici xix. et sequitur Non
[illegible] ut decipiat unusquisque proximum
suum etc. et subditur ibidem Nolite facere iniquum
aliquid in iudicio et regula glo. i. in ulna
in pondere et in mensura. Statera iusta et eque
sint pondera iustus modius [illegible]
etc. Deut. xxv. Non habebis in sacculo
diversa pondera etc. et Prov. xi. Statera dolosa
est abominacio apud deum etc. Et ut
ista omnia [illegible] epilogo
perstringantur Prov. xx. Abominacio est apud deum
[illegible]. Secundo si quis ultra sufficienciam
presentem vel futuram sibi et suis domesticis
moderate providendam pecunias, triticum vel
annonam aut cetera vite necessaria cupide con-
gregavit et indigentibus nichil erogavit
vel caritative non accommodavit vel saltem
iusto precio non vendiderit, sed carius reti-
nuerit ut carius inde venderet. Hic est ma-
ledictus [illegible] a deo et a toto populo unde
dicitur Prov. xi. Qui abscondit frumenta
in tempore maledicetur in populis etc. Tercio si quis ut
iudex arbiter vel assessor testis aut pro-
curator advocatus vel actornatus vel iusticia-
rius aut ballivus seu alius minister [illegible]
[illegible] fuerit vel officii [illegible] precio vel
prece amore vel [illegible] favore vel odio
vel alio consimili corruptus fuerit et iusti-
ciam [illegible] iniusticiam [illegible] vel iniusticiam
[illegible] sustinuerit contra id quod scriptum
est Levitici xix. Non facias quod iniquum est
nec iniuste iudicabis. Et Prov. xvii. Qui iusti-
ficat impium et condempnat iustum etc. Talis
computatur [illegible] precio favore vel odio [illegible]
[illegible] negociacio [illegible] spiri-
tualis est [illegible] temporali. Mercacio potest
esse inhonesta et turpis. Et quamvis mercacio
est periculosa quia difficile est inter vendentes
et ementes non intervenire peccatum. De
pe. di. v. [illegible] Sed clericis prohibetur
mercacio [illegible]

vendat, xxxvii q. iiii [illegible]
v q. vii [illegible] Item negociatorem
clericum et ex inope divitem et ex ignobili glo-
riosum quasi quandam pestem fugiendi. De honore
viri negociatores [illegible] ad nepotianum
epistola xxxiiii [illegible] Decernimus ut
sit mercator [illegible] clericis [illegible] laycis
[illegible] vendentibus [illegible] ementibus [illegible]
de [illegible] culpa [illegible]
[illegible] queat [illegible] et ut honor
[illegible] precipue religiosorum [illegible]
[illegible]
[illegible] in locis [illegible]
[illegible] non dent [illegible]
[illegible] permitti xvi q. vii [illegible] Item
[illegible] vel vinum emit
ut carius vendat [illegible] lucrum committit
[illegible] Item mercatores [illegible]
[illegible] a rectissimo iudice [illegible] male-
dicti et [illegible] non dicunt
Benedictio domini super vos etc. Infelices ergo sunt
mercatores [illegible] res [illegible]
[illegible] delabuntur. Felix ergo mercator
[illegible] non [illegible] affectum [illegible] re-
quirit [illegible]

Mercenarii [illegible] qui mercenarii
sumus [illegible] sed
[illegible] mercenarius [illegible] opere non
[illegible] opus [illegible] opus [illegible] non ut
[illegible] non ut [illegible]
[illegible] et [illegible] facere
possimus [illegible] non [illegible] opus [illegible]
[illegible] ergo [illegible] mercenarium
ut [illegible] quod [illegible] sic et nos non
[illegible] ut [illegible] opera que
ad [illegible] pertinent [illegible] ad gloriam dei [illegible]
mercenarius [illegible] quod [illegible]
[illegible] ambulare [illegible] domo [illegible] nos [illegible]
[illegible] que ad [illegible] pertinent utilitate [illegible]
[illegible] mercenarius [illegible]
ad opus suum [illegible] Sicut [illegible]
sunt mercenarii [illegible] sic et nos
ad gloriam dei pertinet [illegible] ad nostram
utilitatem. Sicut ergo mercenarius [illegible]
[illegible] impediret [illegible]
[illegible] sic et nos omne tempus vite nostre [illegible]
[illegible] gloriam dei [illegible]
[illegible] Et si mercenarius [illegible]
[illegible] non fecerit erubescit [illegible] et petere
sibi precium [illegible]
[illegible] et [illegible] dei [illegible]
[illegible] dei [illegible] super isto textu [illegible]
[illegible] xxxvi [illegible] Mercenarius
[illegible] tempus [illegible]
[illegible] omnes [illegible] suos [illegible] tempore [illegible]
[illegible] sic [illegible]
[illegible] fecerit [illegible]
[illegible] quod fecerit [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] periculo [illegible]
[illegible] xiii [illegible] Item pastor [illegible] xiii [illegible]
[illegible] mercenarius [illegible] xiii [illegible]
[illegible] xiii [illegible] Augustinus
[illegible] Item [illegible] utilis in
[illegible] non [illegible] lupo [illegible]
[illegible] lupi [illegible]

superbi non humiles assequuntur. unde qui debent
nobis stipendia non sacra iniuste. hec Aug. in libro
¶ Et lupus est dyabolus et instigator ut decipiat
et illos sequuntur. mercennarius videns aliquem loqui
peccata et [illegible] peccatis [illegible] pre aliis facere
scelerata et videns hominem [illegible] in peccato et illi
gutture morsu lupi trahi ad supplicium non illi
dicit peccas. non illum obiurgat ne perdat commodum
suum. hoc est cum videt lupum fugit. non
illi dicit scelerate agis. fuga non corporis sed
animi. hoc fugit et quia videt corpore stare fu-
git animo. hec Aug. ead. ¶ Mercennarius
quid sit ut ostendatur. Sunt in ecclesia quidam prepositi
de quibus paulus dicit. Omnia querentes non
que ihesu christi sunt et sua querentes. non ihesum christum
diligentes. non deum propter deum querentes. temporalia
commoda sectantes. lucris inhiantes. hono-
res ab hominibus appetentes. hec quando amat prepo-
situs et propter hec servit deo quisquis talis est mer-
cennarius est et inter filios dei se non computet.
hec Aug. super Joh. omel. xlvi. Dicit ipse [illegible] mercen-
nariis [illegible] in ecclesia commoda
terrena sectantes [illegible] predicant et per eos
vox christi auditur. sequuntur oves non mercen-
narium sed vocem pastoris per mercennarium. Audi-
unt mercennarios [illegible] demonstravit.
Cathedram [illegible] et pharisei super cathedram moysi sederunt.
Et aliud dixit [illegible] vocem pa-
storis audite. Que dicunt [illegible] cathedram [illegible]
si legem [illegible] docet etc. ¶ Et mercennarius est qui
predicationem [illegible] temporalia
[illegible]
[illegible] hec Aug.
ead. [illegible] omel. xlvi. ¶ O
mercennarie lupum vidisti et fugisti. Forte
dicis ecce hic sum non fugi. Fugisti quia tacu-
isti quia timuisti. Fuga animi timor est. Corpore
stetisti spiritu fugisti. Quod ille non faciebat
qui dicebat. Et si corpore absens sum spiritu
vobiscum sum. Quomodo in spiritu fugiebat qui [illegible]
corpore absentes fornicatores litteris argue-
bat. ¶ Timor autem fuga est. Fugit quia mercennarius
est. [illegible]
non [illegible] hec Aug. super Joh. omel. xlvi. ¶ B.
¶ Mercennarius [illegible]
de non committit [illegible]
per Aug. ¶ Et qui defraudat mercennarium mer-
cede [illegible] viii. xiii.
[illegible] ymolans per Aug. ¶ Et prelati non dili-
gentes deum propter temporale lucrum mercennarii sunt.
viii. q. i. Sunt in ecclesia per Aug. ¶ Et ille rec-
tor non pastor est sed mercennarius [illegible]
qui gloriam humanam amittere formidans loqui
rectitudinem pertimescit. Gregorius [illegible]
in pastorali ca. xv. ¶ Et mercennarius est prelatus qui
plus diligit propria commoda quam oves. Unde lu-
pum [illegible] dereliquit. viii. q. i. ¶ Ad [illegible] ¶ Et
qui evangelium [illegible]
laudem humanam [illegible] volens [illegible]
[illegible] mercennarius est. hec Aug. de civ. dei [illegible]
[illegible] ¶ Merces
multiplex est [illegible]
[illegible] negociationum [illegible] xxxi. Unde est

regum celorum homini negociatori etc. [illegible] est
denarius [illegible] xxx. Unde
[illegible] denarius diurnus [illegible]
[illegible]
[illegible] accipit etc. ¶ Et [illegible] ago
[illegible] xix [illegible]
[illegible] etc. ¶ Et [illegible] laborantes
[illegible] periculosi [illegible] ¶ Merce-
des operariorum [illegible] ¶ Et [illegible] xxxiiii [illegible]
[illegible] etc. ¶ Et [illegible]
xix non morabitur [illegible]
[illegible] ¶ Et Thobias [illegible] dixit Thobias
filio suo [illegible] etc. ¶ Et
[illegible]
¶ Meritum. Meritum est boni operis effi-
cacia ad optinendum id quod non habe-
tur vel ad habendum [illegible] quod habetur. Et
[illegible]
digni et condigni. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] geometricam
[illegible]
[illegible]
digni. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] labore [illegible]
[illegible] digni vel [illegible]
[illegible]
[illegible] digni [illegible]
digni et [illegible]
[illegible]
digno [illegible] digni [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] felix culpa que talem ac tan-
tum meruit habere redemptorem [illegible]
[illegible] Thomas de veritate li. 2o ca.
xv. ¶ Mereri vel demereri [illegible]
in hac vita [illegible] bonum facere [illegible] lau-
dabile [illegible]
[illegible] ad efficaciam merendi [illegible] valent. [illegible]

c difficultas operis qd pz ex martirio 2o
promptitudo voluntatis. Apostolus 2a cor ix hylarem
datorem diligit deus 3m magnitudo caritatis pa
cii cuius in pondus stateris sicut qd vidua in
templo dedit plus dedisse. Ad hec quod aliquod opus
sit meritorium tria requiruntur. primum quod ipsum opus
fiat in caritate quia omnia que fiunt extra caritatem
vana sunt sed arida extorsio [illegible]. 2m quod fiat ex
caritate multa enim fiunt in caritate que tamen non
sunt meritoria eo quod non fiunt ex caritate i. non
referuntur ad finem debitum. Tertium quod ipsum opus
fiat pura intencione quia mala non pura bona
intencione fieri aliquando requiritur absolucius
quod ipsum opus est meritorium et demeritorium. Thomas
de ver. theol. v. c. xvi. Meriti magi
non est si quid fortis erga nos agatur in corpe
si magne perseverat et quod agatur iuste na
ture medicorum despicere custodia non amittere
humilitatem studere et elatus generalitas pa
tiens fuere malicia a corde repellere agere
mis sepe tribuere alienum non ambire diem in deo
diligere inimicos propter deum amare de afflictione
proximi lugere de morte nunc non exultare
hec enim cunctis. Gregorius in vi. sunt [illegible] com
meat vera mentis fides quod tunc [illegible] in mente
tua [illegible]. Augustinus li. confess. sunt sepe
ei docte regem celorum rapiunt et nos cum litteris
tuis ad inferni descendimus. Augustinus sunt
quod xi sunt posteriorum ordo est [illegible] exi
gere primum et [illegible] laborem fuere [illegible]. Gregorius
sunt autem sunt vel aliqui velud [illegible] recipisse
[illegible] et [illegible] et multo poterit. Crisostomus
de reparatione lapsi sunt non loca vel ordines [illegible]
tor uro nos proximos faciunt sed nos et merita
bona deo iungunt et mala disiungunt. Gregorius
super [illegible] primo et de xl in [illegible]

Milicia bona milicia tamen fit per [illegible]
nos fovet et malos [illegible]. Rex xiii
principes non sunt timore boni operis sed ma
li et cetera. Glossa non ipsi laudate super et laudes
occasionem [illegible] et [illegible] laudabilia [illegible]
luc iii. Interrogabant baptistam milites quid
facturi essent et ait illis neminem concuciatis
et legitimas [illegible] [illegible] calumpniam facia
tis [illegible] per iniuriosam extorcionem et contenti
estote stipendiis vestris [illegible] ultimus
quod [illegible] sufficit. Item ad omnes [illegible]
[illegible] 2a thi. 2o labora sicut bonus miles
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duobus dominis servire
deo et mammone. Iohannes vii. Milicia est vita
hominis super terram. Milicia enim non est delictum
sed propter predam militare peccatum est. Ut rei publice
regere [illegible] [illegible] non rege rei publice ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bile [illegible] [illegible] quedam mili
tantibus sub stipendia constituta necdum
[illegible] [illegible] [illegible]. Augustinus de ci. dei
li. xix [illegible] [illegible] officiis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et dignitas ergo
nemo excuset se publicis actibus nemo
de occupatione milicie [illegible] aput
omnes [illegible] [illegible] esse hoc statu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] negociator vel

alicui officio deditus qd sine peccato exerceri non
possit si [illegible] [illegible] ad preteritum
venit vel quod bona alterius iniuste detinet vel
quod odium in corde gerit [illegible] se vero penitus
non posse peragere [illegible] ad [illegible] [illegible]
me [illegible] vel negocium relinquat et officium
deserat et odium ex corde dimittat bona
que iniuste abstulit restituat deponat
arma [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] iustitia ne tamen
[illegible] [illegible] [illegible] boni possit fieri hor
tentur ut faciat ut [illegible] [illegible] [illegible]
illustret ad penitenciam. Gregorius de pe. di. v. fal
sas [illegible] mala tamen facit [illegible] [illegible]
[illegible] et deridet ut [illegible] libencius
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] palude
Iob xxx. Milites plectentes coronam de spinis
et cetera [illegible] et imponentes gaudent ut latro
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
lxx Milites xviii [illegible] [illegible] ut vestimenta
eius [illegible] [illegible] [illegible] militi [illegible]
et tunicam. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cor x. In carne am
bulantes non secundum carnem militamus. Glossa non
[illegible] [illegible] militamus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xxxvi [illegible] inhonestum est apt
[illegible] [illegible] negociacionis [illegible] [illegible] milicie
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
xxiii [illegible] reprehensibile milicia peccatum
non est [illegible] [illegible] xxiii [illegible] [illegible]
[illegible] Augustinus. Milicia est instituta
propter deum [illegible] ob iniuriam [illegible] et in
[illegible] [illegible] xxxi [illegible] militare
[illegible] [illegible] [illegible] militare [illegible]
[illegible] milicia [illegible] reprehendit libido
[illegible] [illegible] [illegible] et cupiditas
[illegible] xxiii [illegible] [illegible] in bello [illegible]
quod milicia [illegible] [illegible] ut mali [illegible]
et boni [illegible] xxiii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] summa laus est milicie
[illegible] utilitati [illegible]. xxiii [illegible] [illegible]
[illegible] boni milites [illegible] stipendiarii
[illegible] [illegible] xxiii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] milites [illegible] [illegible] [illegible] committe
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] militare et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] voluntarium [illegible] [illegible] militare xv [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imperator
[illegible] [illegible] [illegible] milites [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] militum [illegible] arma [illegible] latine
et ordines xxiii [illegible] viii reprehensibile [illegible]
Augustinus et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
Ambrosius et [illegible].

Ministerium [illegible] ministerio angelorum [illegible]
angelis [illegible] [illegible] [illegible] ministros ma
los et [illegible] [illegible] [illegible] colligit
bonos. Augustinus de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
si [illegible] [illegible] [illegible] ministre [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illi [illegible] potu
erunt [illegible] [illegible] corpore [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iudas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tum uicia ministrabat. Nullo modo habent quod de
huiusmodi ministris dicat dominus Ubi ego sum ibi
erit et minister meus assistens cum ihesu xristo qui non [illegible]
[illegible] ihesu xristo secundum Augustinum super Iohannem omelia [illegible]
sit minister [illegible] quod superius mandauerit
excessit xxiiij q. i. Dominus dedit in [illegible] xx
viij q. v. Non solum [illegible] et q. vlt. Vtrumque
[illegible] secundum Augustinum Ut minister iudicis [illegible]
[illegible] libidine occidit homicida est xx
iij q. v. Cum minister De minister [illegible] non debet esse
[illegible] Vbalo [illegible]
[illegible] secundum Augustinum [illegible] ministros suos do
[illegible] ministre non [illegible]
xvi q. i. Nulli De ministris [illegible] non [illegible]
[illegible] Dyacon [illegible] prefati [illegible]
[illegible] ministri non debet esse tenax xxxvi q.
vii Alligantur [illegible] plus [illegible] et

Miracula sunt [illegible] ordo

Multa miracula sunt et maxima [illegible]
[illegible] Salua
[illegible] archa Genesis viij Diuisio linguarum
ad Babel Genesis xi [illegible] Ab
[illegible] Genesis xxij Decem plage
de Egipto Exodi viij viiij ix x xi Diui
sio maris rubri Columpna nubis per diem
et ignis per noctem Exodi xiij Manna in deserto
Exodi xvi Aqua de petra Exodi xxv [illegible]
[illegible] duobus cubitis [illegible] Numeri
xi Rebellio [illegible] Dathan et Abyron [illegible]
[illegible] ccl [illegible] xiiij milia [illegible]
[illegible] Numeri xvi Virga Aaron floruit et
portauit amigdala Numeri xvij [illegible]
[illegible] Numeri xxi
Vestimenta [illegible] non [illegible] at
trita [illegible] vetustate [illegible] per xl annos
Deuteronomii [illegible] xxix [illegible] Gaba
on [illegible] Iosue x Ruina
murorum [illegible] Iosue vi
Abscisio capitis et manuum [illegible] Dagon
et Azoto [illegible] Regum v Victoria Da
uid in Goliad Regum xvij [illegible] tribus
annis et sex mensibus Et pastus [illegible]
[illegible] iij Regum xvij Pastus Helye
[illegible] Iezabel iij
Regum xix Duo quinquagene [illegible] Helye
iiij Regum i Diuisio Iordanis per pallium He
lye et eius raptus in celum iiij Regum ij [illegible]
[illegible] olei vidue [illegible]
[illegible] per Elizeum
iiij Regum iiij Naaman a lepra [illegible]
[illegible] iiij Regum v Ferri [illegible]
[illegible] Syrie [illegible] Sama
riam [illegible] iiij Regum vi Mortui suscitatio
[illegible] Elizei iiij Regum xiij
Sol [illegible] retrocessit ad peticionem
Ezechie regis in signum longioris vite
iiij Regum xx Thobias [illegible]
[illegible] Thobie xi Daniel
una vice cum leonibus uno die fuit illesus
Danielis vi Alia vice diebus vii [illegible] Abacuk
[illegible] a leonibus euasit Danielis xiiij
Ionas de ventre ceti [illegible] die euasit
Ione ij Iudas Machabeus testis [illegible]
[illegible] milia virorum sub [illegible]

[illegible] et [illegible]
xx milia [illegible] per [illegible] milia ij
Machabeorum viij Xristus de virgine natus est
Luce ij Aquam in vinum mutauit Iohannis ij Tres
mortuos suscitauit filiam Yayri in domo Marci
ix filium vidue [illegible] Luce vij Laza
rum in monumento Iohannis xi [illegible] mira
[illegible] discipuli ut patet [illegible]
[illegible] in actibus apostolorum et in legendis [illegible]

Miracula xristi que fecit de aqua vinum
[illegible] anno fit
[illegible] maiorem [illegible]
[illegible] quod factum est in ydriis aque [illegible]
[illegible] opus dei quibus regitur [illegible]
[illegible] totus hic mundus et [illegible] obstupescit
[illegible] miraculis [illegible] consideret [illegible]
[illegible] magnitudo [illegible]
et horror [illegible] homines in [illegible]
[illegible] operum dei
in qua [illegible] laude [illegible] cottidie [illegible]
[illegible] deus [illegible] que fa
[illegible] homines ad se
[illegible] mirabilibus [illegible] mortuus [illegible]
[illegible] homines tot cottidie na
[illegible] et nemo miratur [illegible]
[illegible] maioris miraculi est esse [illegible]
[illegible] Augustinus super Iohannem omelia
viij in principio. Miracula [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] mirabiliora [illegible]
[illegible] dominus deus [illegible]
[illegible] prophete [illegible]
[illegible] fecit [illegible]
[illegible] virtute
[illegible] virtute et qui facit mi
racula nichil est [illegible] virtute [illegible]
[illegible] et non [illegible] miracula [illegible]
[illegible] magi pharaonis [illegible]
[illegible] Augustinus super Iohannem omelia xiij
Boni vero [illegible] non potuerunt facere quod fe
cerunt [illegible]
magi [illegible] Augustinus [illegible]
dominus [illegible] saluator [illegible]
[illegible] homines deus [illegible]
[illegible] ad salutem [illegible]
nos homines [illegible] quod fecit [illegible] homines
[illegible] est [illegible]
[illegible] corporum mortuorum [illegible]
Augustinus [illegible] omelia xxiij in principio [illegible] maius est
miraculum gubernatio totius mundi [illegible]
[illegible] hominum de [illegible]
et [illegible] nemo [illegible] illud [illegible]
homines non [illegible] maius est [illegible]
Augustinus [illegible] omelia xxiiij in principio. Mirabi
le [illegible] narrat quod [illegible] Titus Liui
us [illegible] Romanus [illegible]
[illegible] in [illegible] senatu
[illegible] et [illegible]
non fecit [illegible] nocte amisit filium [illegible] et
[illegible] nocte non [illegible] incidit
in morbum [illegible] et horribilem [illegible]
[illegible] ad [illegible] rem detulit atque
in lectica allatus est in senatum [illegible]
to [illegible] receptam [illegible] valitu
dine pedibus suis [illegible] abscessit [illegible]
to [illegible] miraculo senatus [illegible]

dispicit pecunia ludos [illegible] instituunt qui non
videat quod [illegible] sapit subditos homines malignis
[illegible] demonibus [illegible] dimittere non libebat nisi
gratia dei per [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] esse
[illegible] tabulis [illegible] quod [illegible] [illegible] potuerunt
[illegible] [illegible] secundum Aug. de civitate dei li. xxii ca-
pitulo viii. Item deus aliquando facit corporalia miracula
ut homines trahat ad fidem et non minores
spirituales operatur. Apostolus quando non est [illegible]
tur [illegible] illius mores, sed cum anima me-
lior est corpore sic et melior salus eius quam salus
corporis. [illegible] non [illegible] apertis oculis in-
[illegible] deum et cor [illegible] apertis oculis [illegible]
dum mundum non [illegible] mortuale cadaver resurre-
xit quod mortua iacebat in uno cadavere
non [illegible] corporis surde non aperiuntur, sed multi
habent aures clausas cordis que tamen verbo dei
penetrante patescunt, ut credat qui non credebat
et bene vivat qui male vivebat, et obediat qui
non obediebat. secundum Aug. de verbo domini sermone xviii in
principio. Item exponit ea que facit corporaliter et spiritualiter
volebat intelligi, nec solum tamen miracula fa-
ciebat sed ut illa que faciebat miranda esse vide-
rentur, vera esse intelligentibus. secundum Aug. in sermone
xliii. Miraculis adhuc attendendum
est quomodo fiunt, et apostolus quod dicit cum corpora-
lia [illegible] nonnullis artibus et [illegible]
modificata non spectaculis theatrorum tamen
miracula hominibus exhibet, ut hi qui talia magis
videntur mirati [illegible] credant quam [illegible] est dy-
abolo et angeli eius de corporeis elementis per [illegible]
[illegible] [illegible] facere que non [illegible], secundum Aug. de
trinitate libro iii parte vii et parte viii. Item cottidie
die ecclesia virtutes spirituales operatur quas per
apostolos [illegible] operabatur. In nomine christi demonia
eiciuntur cum per ministrum sacerdotale et [illegible] ex-
orcismi ab illorum mentibus qui baptizantur in no-
mine sancte trinitatis illorum [illegible] excluditur. lin-
guis loquuntur novis cum [illegible] [illegible] de-
tractores et maledicta abstinent se et reputantur
ad deum laudandum et benedicendum. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] negligentes con-
[illegible] dicentes cum ps. dixi custodiam vi-
as meas etc. Serpentes tollunt cum in suis
et alienis cordibus cogitaciones venenosas et
[illegible] [illegible] non [illegible]. Mortiferum quid
biberit cum [illegible] verba [illegible] et [illegible]
[illegible] audiunt, sed admonentes quamvis ad
effectum operis non [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
titubat et in bono opere [illegible] perfecto quo
est [illegible] quamvis quo talibus [illegible] verbum [illegible]
impeditur vel [illegible] boni operis [illegible] ut
[illegible] in bono opere [illegible] reddat. Super
egros manus imponent et bene habebunt. Hec
autem signa tanto maiora sunt quanto spiritualia
et tanto meliora quanto per hec non corpora sed
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] signa et maiorem [illegible] in fu-
turo [illegible] quo maiorem gloriam in presenti re-
[illegible] [illegible] [illegible] tanto maiorem gloriam
in futuro [illegible] quanto in presenti ab hominibus non
videtur. [illegible] [illegible] mali [illegible] [illegible]
qualis dicturi sunt domine domine nonne in nomine
tuo prophetavimus etc quibus respondebitur. Nun-
quam novi vos nescio vos etc. Nolite gaudere
[illegible] signa que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] miracula amare quam [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] occultat secundum Gregorium in omelia xxix etc.
Miraculis non est fides adhibenda [illegible]
Si surrexit in medio tui propheta aut qui sompnium
se vidisse dicat etc. Deuteronomium xiii c. Item stupor
et miracula [illegible] sunt in terra prophete prophetabant
mendacium etc. Jeremias v. Item [illegible] multa et
adulterii signa [illegible] [illegible] et xxiii. Item vidi
de ore draconis etc. Apocalypsis xvi. Item [illegible]
[illegible] [illegible] sicut in angelum lucis
[illegible] xi. Miracula virtutum non conferunt
[illegible] sed alia preceptis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] doctis et [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] secundum [illegible] omelia viii. Item quedam
mirabilia sunt ex deo quedam autem ex dyabolo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona faciendo
[illegible] dyabolo detur [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] infidelium [illegible]
sit infidelis. [illegible] [illegible] [illegible] non
non est [illegible] [illegible] fecit signum [illegible]
est [illegible] non [illegible] ut alium edificaret in fide secundum
Bedam [illegible] [illegible] secundum [illegible] omelia xxvi. Signa in
in exordio sancte ecclesie [illegible] [illegible] fuerunt ut
[illegible] [illegible] ad fidem [illegible] sed nos cum
arbusta plantamus tam diu eis aquam fundi-
mus quousque ea in terra iam convaluisse videamus
et semel radicem fixerint irrigatio cessat
secundum [illegible]. Item dicitur quod soli filii dei per [illegible] demonia
ab hominibus eiciant et ministri dyaboli. [illegible]
[illegible] soli filii dei [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] et ipsi ministri dyaboli [illegible]
obedientes [illegible] frequentur teste domino de
falsis prophetis sibi sic dicturis in novissimo
die. Domine domine nonne in nomine tuo demonia
eiecimus. [illegible] [illegible] legimus ministros dyaboli
[illegible] facientes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] demonia commune est
[illegible] [illegible] ministros dei et ministros dyaboli.
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] demonia
eicientem si non sit confessio veritatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible]
dei. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] demonia non eicit [illegible] dei est secundum Chrysostomum
[illegible] [illegible] sicut in adventu christi
[illegible] [illegible] [illegible] cum illo apostoli in spiritu sancto
faciebant virtutes, sic in adventu antichristi
pseudo christiani et ante illum et cum illo facie-
[illegible] virtutes in spiritu maligno [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] opera filii dyaboli [illegible] [illegible] blasphe-
mias in filium dei vel spiritum sanctum sic [illegible]
[illegible] eius [illegible] a filio dei [illegible] [illegible]
[illegible] filio dei [illegible] nichil aliud [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] falsa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] osten-
[illegible] [illegible] secundum Chrysostomum omelia xl [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Miracula aliter faci-
unt magi aliter boni christiani aliter mali
magi [illegible] [illegible] [illegible] demonibus
boni christiani per publicam iustitiam mali

Dampn' p sequi publ' inspt' · h aug' li. lxxx
3 tum grm / sb no omib; sctis ista mira
cula attribuunt / ne pnitiosissimo errore detri
pati' insim estimantes i talib; sctis r ma
iora dona q i corpib; insti' quib; virtu ecia
cpatr' h aug' xxi de ciui' mirabilius e in
reb; huanis q diligere inicos · h aug' ho
xxxx · Opus dei cu se lateat hoiem / nd re
oblimi sit' esse hoiem nc ptea dd det
insipientia q no bn cupit eu sapi'
h aug' de spu r lra xxiii mirabilis mi
ronus fecit dd de psecutore pm ecce pa
store · de psecutore magistrum r doctorem de
publicano pm euuangeli de latrone prim
celicola · h cris' sr pm assit / Cu totu mdu
mirabat' xpm post morte reppedisse cap
ne i celu ascendisse r pronidere pisitores
totu mundu ganisse · hmi cui conplexus ca
fuit s. petrus ytemptu · glo despetu seculi
latam ocupatonum segnicio · r tribulum
pressione h cris' · Sit i aplis laudicon
cat mirabilis dens opm q dens sugor
ita r nc / in ecclia plus est bn viue q sig
na facere / que ecia dn miracula non
fat' que ab aplis faciebat cu i q tuc
oportebat mudi mirac' credere · nc / vo credi
te oportet bonis opib; coruscare · tuc sig
nis miracula vana gloriam querit ut lau
det / Septu e / miracula i sign' sunt no fide
lib; h insidelib; q sign' fidelib; no est
petm q i a credidint / h insidelib; ut quosa r
publi de insimitate sebium cotuib; curat
pusimate vo Thimotheu fidele no orone
sed medicinalis spate curavit / ut nouus
cuiqz antixc appacat / vtutes ab ecclia ces
signa cessabunt / obscu / vtilitate cesse
bunt / sub antixpo ab ecclia miracla r vtu
t cessabunt / ut p hec clacat scor' pacia r repbor
q seducebant' leuitus ostedas' r psecu
tu audacia ferocior efficiat' h ysid de
su bo li' i° cxxxvi Miracula vocat du
grin quoddqz arduum vel insolitu sup
spem vel facultate admirant' appaet · ad
hr q aliqd sit miracula requirit' gruirit pm
e q sit a deo r ii e q sit ex pexistencia
nature qr cauu ordine fiunt r iii q sit
credet' xpi q sit ad fidei roboratione
am si aliqd ytoru ydon defuit non pt dici
no miraculu · Nond q queda st sup
natura queda cou naturam queda pt natura
Sup naturam sit illa quib; no e plena
ne i potencia nate ut virgine parere · Con
vo naturam st q st vpe grna nate ty
timant' ad conforme ne ut sol illuminacio
ceci · Cz pt naturaz st / q st ordic plene
no tn p prim natue ut muco vegetat
i spectes q vo potuissi si ordie nature
p longu puc sunt r nisi h Tho de ve
rite li° i° cxxiiii · Sit qr in fide confirmati
sunt tpus faciendi miracla si btor
sp'tum opacoem quale nc volunus
mutari nd de clemens mundi sigil et

p digna exhiber' desidunt h de nobis nt
ipis talia opa exteri ad dei laude r pxi
mor edificatoz ysilia opm i qratitudine hu
mai generis inveniens sit miraa / ipac q
fuit p sue scitatis excellencia recomma
cione dignissa h lumen doctr linn / sit qui
tuam q fuit alicq scti miracula facere no
put / si spali dono spus scti pfidat / de
pe dei q dicens p Beda / st miracla
scior' nd sr in exemplu uite accnuis
theca r q · vii clo of si pynery / st q dt
hunc pphe spus q mea hunt mltu ps q.
i pphet p aug' exxii de Ravl / st ma
gy puc demonet no faciunt miracla h
mua' q nd st sup natura h secundu bq
hab; insolita xxvi q · iii Stach p aug
Ministeriu miserorem xpo tpo est sti fruntu
tis aliter dignitate · cuinisteriu fuitur
e corpis castigacio · caritate mentis de
vocio · dignitate corpis rd q pectio pmi
fit i affliccione / r ii i humilitate r iii i humilite
pm e sacrificiu tiorum r iii amors / trim
laude h i flor' Bulevi c xl
Miseria impria e copia tribulacois
i mopia consolacois qo mltiplica
ne quaqz paciat' r amene relic
net' h aug' de diff' Siue aster volt
vind none tanto miserior ee quinat
quito facilius mala eius volutate imple' h aug' de ci dei h · Apud Danos no
qui patit' h qui facit cotencia miser est
h prius i quida epla / peccatores quoqz
tur conspciunt amplius miseros cu cos co
spicis i culpa sua sn flagello delectos
h gry pi' ezech' Vitut pua veritudo
nisi pud corde vides / sit miseria fris no
n misero corde fuat' h Bu de xii grdib;
humilit' / Quae de vulua egressus sum ut
viderem laborem r dolorem yruinent i do
fusione dies mei / si tala locutus e de se
ipse ds scificauit i vtro quaba loquar
de me que mr gemuit in petco · hec me
diceret mr q me genuisti filiu amar
tudinis r dolors · quare no i vulua mor
tuus sit egressus ex vtero non statim pii · cur ex
ceptus genub; lactatus vberib; natus i co
bustione r cibu ignis vtina necs fetus i vtro
ut fuisses sepulcrum mea i vulua eius eterno
fuisse q no esse de vtero translatus ad
tumultu h Innocencius de vili' y dic / Quis
dabit ocul' meis fonte lacrimar
u r flea miserabile huane dysolucois
cgressu · consideraui go cu lacrimis de quo
formatus e ho · q faciat ho / q facturus
sit ho / fame ferto e de terra contemptum in
culpa natus ad penam / agit prvaq' no
licet tpia q no decet vana q no ex
pediunt h Innocencius v d Miseri vo
mltiplicat' pd bona hois depend' quia
miseria nt aliud e q boni defectu ut
puacio Bonu vo homins a e bonum aie
a' bonu corpis · bonu at aie e duplex
illuminacio sine affectus mentis rectitu
do affectus · duplex est go aie mise
ria sl tenebrositas ignorancie et

voluntatis a rectitudine deviatio utriusque autem
bonum anime unicuique volenti intueri solet compleri
scilicet hoc nomine sapientia et utriusque eius miseria in
hoc nomine stultitia. Unum bonum totum anime est
sapientia et tota eius miseria est stultitia. Appa-
rent ad corporales sicut defectus cibi scilicet esuries
defectus potus scilicet sitis vel si velimus istas
generaliter miserias magis proprie diffinire dice-
mus eas esse defectus sustentationis appetitus cali-
di et sicci frigidi et humidi vel ad miseriae
[illegible] appetitu [illegible]. Sunt miseriae cor-
porales sicut mendicitas hospitii defectus. Ergo tu
de quo est servitus [illegible] et defectus libere po-
testatis sue corporis et suorum membrorum quod
fit per incarcerationem. Omnis itaque varietate mi-
seriae septem sunt una scilicet anime que est stultitia et
sapientia [illegible] et sex corporis quarum dominus ipse
in evangelio Matthei xxv enumerat. Sequitur
misericordia est amor sive voluntas relevandi mi-
seros a sua miseria et tunc est vera misericordia. Se-
ptuplici dimissione completendi sunt misericordia que
erga vivos exercetur non cum mortuis loquuntur
de illo opere misericordiae scilicet mortuos sepeliendi
de quo Thobias laudatur quia misericordia forte
plus vivis superstitibus quam ipsis mortuis
impenditur. Prima igitur et precipua misericordia est
amor relevandi miseros a stultitie miseria
ut per sapientiam illuminet eius intellectum
ad videndum fidem et scientiam et rectificet eius af-
fectum ad iustitiam. Hoc autem illuminando intellectum
et rectificando affectum per verbum doctrine et predica-
tionis prevenitur; quapropter eximium opus misericordiae
est predicatio quia non immerito dominus in se
carne apparens elegit et pastoribus [illegible]
administrandum commisit. Sicut enim excellit
corpus et bonum anime bonum corporis sic et
miseria anime deterior et miserabilior est mi-
seria corporis et relevatio a miseria anime per
predicationem peragitur melior et expetibilior
est relevatione a miseria corporis. Hugo de Sancto
Victore [illegible] dicto [illegible].

Misericordia [illegible] secundum ethymologiam
dicitur quasi miserum cor dans vel misericordia quasi
miseriae cordis dimissio. Sic accipitur
in auctoritate illa: Deus non indiget misericordia quia
non est ulla in eo miseria. Secundum hunc modum misericordia
dicitur quasi est in terra et non dicitur quia mittens se-
cundum cordis rigorem procedit. Sed misericordia hunc
rigorem temperat remittens per mitem et
puniens citra condignum. Sic est misericordia in celo et
in inferno. Dicitur misericordia quasi misera[illegible] [illegible]
[illegible] cordis. Sic misericordia maxime est in celo, lucidus
dicitur [illegible] et misericors. [illegible] dicitur [illegible]
esse miseri potius quam iusti esse quia in-
[illegible] ad complendum opus misericordiae in volun-
tate eius sed ad complendum opus iustitie re-
quiritur aliquid ex parte hominis scilicet exigentia
meritorum. Sunt dona ex misericordia expectat peccatores
patiens benigne revocat ultioni
dissimulat et a multis periculis liberat gratiam
liberaliter donat datam multiplicat multi-
plicatam conservat et conservatam in celo premiat.
Sicut ex misericordia dei peccatorem ad se redeuntem hy-
lariter suscipit et primum cor emollit ut se offe-
rat cito remittit iniurie per remissionem non
meminit. Item ex misericordia dei dat ad superna

premium pigritie, dat precepta ut ad amorem provo-
cet, dat sacramentum ut virtutem cumulet, dat
precepta ut premio ditet. Sicut ex misericordia errantes
ad se reducit, redeuntes ad se conducit, mane-
ntes elegit stantes tenere non desinit, perveni-
entes ad gloriam introducit. Hugo de Sancto Victore [illegible] li-
bro [illegible]. Misericordia peccati [illegible]
a rege Edom ut transiret per terram suam
pacifice quod renuit. Numeri xx. Gedeon
[illegible] a Sochoth et Phanuel non impe-
travit rediens a cede Zebee et Salmana
civitates penitus destruxit. Iudicum viii. Tho-
bias esurientes alendo nudos tegendo
et mortuos sepeliendo omnia bona sua in
captivitate largitus est. Thobie primo. Cum
abraham et Isaac [illegible] timore dei declinavit
Iob vi. Dum misereris pauperi beatus erit. Proverbiorum
xiiii. Facere misericordiam et iustitiam, iudicium magis
placet deo quam victime. Proverbiorum xxi. Da al-
tissimo secundum donatum eius quia ipse reddet tibi.
Ecclesiastici xxxv. De misericordia et largitate domini
Matthei xix et x. Luce xviii. Christus intendit
peccatores recipit ad penitentiam et convescendo
et colloquendo. Ecce Zacheus. Luce vii, xix,
xv et Matthei xxvi. Petri lacrimatione. Luce xxii et
Magdalena ipsius sequente. Luce vii. Latro-
nis. Luce xxiii. Servo nequam totum debitum
dimisit. Matthei xviii. Estote misericordes et be-
nigni sicut et deus. Ephesios iiii. Iudi-
cium sine misericordia illi qui non facit misericordiam. Iacobi ii.
Misericordia divina multa bona contemporaneis
peccatoribus contulit. Primos protegit. Genesis iii.
Misericordie domini multe sunt et non sumus
consumpti quia non defecerunt miserationes eius.
Et peccatores expectat, revocat et reducit.
Ieremie xxiii. Dixit inter Thecuites non
vult deus perire animam sed revocat cogitans ne
penitus pereat qui abiectus est. Et penitentes
recipit et applaudit patet de filio prodigo. Luce
xv. Veniunt ad patrem suum et Christus veniam pe-
tentibus promptissime concedit. Augustinus de
[illegible]. Nemo de domini pietate diffidat
quia nullum est scelus cuius non misereatur. Tantum
[illegible] excellit ipsa eius sicut omnia
opera eius et cetera. Dextera de omnibus operibus se
intromittit ipsis universe vie domini misericordia et veri-
tas. Septuaginta magnitudini divine coequatur.
Ecclesiastici ii. Secundum magnitudinem ipsius sic et misericordia illius
cum ipso est. Misericordia hanc tam vivis
quam mortuis quo ad corpus et animam bene fecit
ut Thobias primo esurientes alebat nudos in-
duebat et mortuos sepeliebat et omnia
pignora de impendit. Proverbiorum xxiii. Dispergit et ad
animas bendicere et cetera communicatum pop-
tima [illegible] et ut ut Beati misericordes et cetera. Christo
[illegible] quam in celo comodi acquirit per [illegible]
ad quid et vestis non te deponit et sit nichil
ad animam honorem sic meliat [illegible] periculi
cogitatio. Hugo Augustinus ad Bull[illegible]. Misericordia est alie-
ne miserie in nostro corde compassio qua utique
si possimus subvenire compellimur. Hugo Augustinus
de civitate dei. Misericordia largior ubi fidelis prin-
ceps, nil tam commendat quam misericor-
dia. Ambrosius libro de officiis et cetera.

Misericordie meritum est quia per eam ... ma
malachie iiii nunquam non veniet per eum in ... et ...
spiritualia Deut. xv precipio tibi ut aperias ma
num tuam fratri tuo egeno et pauperi Luc. vi estote
misericordes etc. et ... de placito Dei ... Osee vi
misericordiam volui et non sacrificium ... diabolis
supplicium ... Epistola ad Nepotianum Non me
mini me legisse mala morte mortuum qui
libenter opera pietatis exercuit. Quantum ... homi
nibus prodest ... ad remissionem
peccatorum preteritorum Prov. xv per misericordiam et fidem pur
gantur peccata, 2° ad peccatorum futurorum declinationem
Thob. iiii° Elemosina a peccato liberat etc. Tercio
ad dei et hominum benedictionem Eccl. xxxi ... pro
et ad multas benedictiones 3° ad temporalium multipli
cationem ... quia ... Luc. vi Da
te et dabitur vobis. Quarto ad futuri iudicii eva
sionem patet Mat. xxv esurivi et dedistis etc. Jacob
ii° misericordia superexaltat iudicium. Quinto ad
regni eterni adoptionem Eccl. vii misericordia faciet
locum ... operum suorum etc. Misericor
die opera duo sunt que nobis liberalia que dominus
ipse dominus posuit ... Dimittite et dimittetur
vobis etc. Dimittite et dimittetur
vobis ad ... pertinet. Date et dabitur vobis
ad ... beneficium pertinet quod autem de
... et tu ... ignosci ... patris et ha
bes aliud cui tu possis ignoscere ... pete
medicum ... dei medicum ... pete
... Aug. de v. ... Sunt ... opera que
sunt corporalia quedam sunt spiritualia ut patet hiis
versibus visito cibo poto redimo tego col
ligo condo. Hec autem corporalia dicuntur visito
scilicet infirmos, poto sitientes, cibo esurientes
redimo captivos, tego nudos, colligo
hospitio carentes, et condo mortuos. Thob.
... Sunt doce consule castiga solare remitte
fer ora. Doce scilicet ignorantes. Consule dubitan
tibus castiga peccantes consolare tristes remitte
tibi offendentibus fer patienter iniurias ora pro
omnibus ... et mortuis. Hec Rabanus de spi
ritualibus officiis operibus. Sunt si rigore mittit
qui non dedit rem ... qui non
... ardebit qui non vestivit ... et qui
expoliavit ... Aug. de v. ... Est ...
elemosina operum ... de qua
dictum est ... Eccl. xxix hec ... Aug. in Enchiridion et de pe. di. ... volt
Sed non ... vult ... fac
... vult ... misericordia est ...
... Misericordie spirituales opera
sunt ... possunt. Doce ... Docete
omnes gentes etc. ... Stabat ihesus ea
stella ... Luc. xix Erat cotidie
docens in templo. Consule ... Si vis perfectus
esse vade et vende etc. Consilium ... ut ait
... patet ... Bonum est
non manducare carnem et non bibere vinum
Rom. xiiii Et de virginitate servanda Cor.
vii° Castiga Corripe fratrem tuum inter te
et ipsum solum ... Si peccaverit frater
tuus increpa illum Luc. xvii ...

... Consolare. Habete fiduciam ego sum
nolite timere ... Confidite ego vici
mundum Joh. xvi Consolamini invicem in verbis
istis Thess. ... Remitte Si enim dimise
ritis hominibus peccata eorum etc. ...
... et Luc. vi Dimittite et dimittemini. Fer
Dico autem vobis non resistere malo ...
... etc. Luc. xxi ... patientes estote
ad omnes ... Thess. v ... Jacobi ... Orate
pro persequentibus vos etc. ... Oportet orare
et non deficere Luc. xviii Vigilate et orate
... Luc. xxi ... pies
... Misericordia sub
... tamdiu impenditur quamdiu patitur
humano generi, ad hoc eum ... ut co
... et non sit ... Aug. de ...
... Sed ... cupit ... volentibus
subvenire ... misereri ... qui si
... dignos fructus exhibeat ...
... reos vindicat, et si ... indulge
... increpat, amat ... corrigi
peccatores ... in morte ... constitu
... misericordiam ... Aug.
... Sunt magne mie ...
... non delinquere et ne rogat
... discipline ... flagel
lo ... castigare Aug. ... hoc
... Sunt ... non ... nos si pigri fuerimus ...
... quia ... Aug. ... Sunt ... intellectum
... vel ... humilis ... af
fluentia vigilet ne ... largitate tor
... qui regit magnope
re studeat, ut ... utilitate ... pro
... loquendi locum apud dominum
... tunc timeat si
non ... et apud dominum pro
pauperibus intercedat. Rabanus ... ait ...
... in elemosinis largiendis in ... tol
lerandis in iniuriis remittendis et corri
gendis Rabanus ibidem. Misericordia fa
cienda est cum iustitia ... Aug. ... de peni.
et de pe. di. ... Deus est
qui misericors et iustus est ...
... iustitia et iustitia in misericordia ...
... penitenti peccata dimittere ... in
... Oportet ... ut non ...
quid ... in quo doleat ... si dignum
non est non dico iustitiam sed misericordia. Iustitia ...
sola dampnat sed dignum est misericordia ...
... petit ... Sunt misericordia ...
... vera misericordia si ... ut iustitia
... non ... si autem ... iustitia
misericordia obsistit ... misericordia non est sed fatui
tas ... misericordia non est vera misericordia ...
... iustitia ... misericordia non est iustitia
sed crudelitas ... et misericordia sine iustitia non est
misericordia sed fatuitas ... Sunt ...
disciplina vel misericordia ... destituitur
si una sine altera teneatur. Contra

subditos tenetur debet rectoribus et iuste corri-
gendo misericorditer et pie feriendo disciplina. Hinc est
quod semivivi illius vulneribus qui a samaritano
in stabulum ductus est et vinum adhibetur
et oleum ut per vinum mordeantur vulnera
et per oleum foveantur. Per vinum mundentur putre-
dinosa per oleum sananda foveantur. Gregorius in mora-
libus xx parte iiij c. xv et di. xlv c. disciplina
cum multis aliis. Et per Augustinum. Est misericordia et eius
iustitia non diverse sed una res a divina esse-
ntia quia est quod non est. Sed aliud esse misericordie
quam iustitie et iustitie quam iustitia secundum proprium hoc ad
essentiam referendum est. Gregorius xxvi li. moralium di-
stinctione. Et ideo unus qui fuit zelus et tamen mens
humanitatis iuste ac misericorditer tenditur ita ut
ne precludat iustitia misericordiam nec impediat misericordia
iustitiam. Hoc Augustinus de contrarietate caritatis
libro primo. Iuxta naturam filios lucem induit et
tenent largitatis et mundi di. eos iuste
induat et probos misericordie salvat et iustifi-
cat. Hoc Ieronimus ep. xc iij. Misericordie corporal-
is opera fundantur Matthaei xxv et Thobie primo quod cum
venerit Christus in finali iudicio et putant ange-
lorum et sanctorum hominum vocavit activos
viventibus secundum sequela plus tunc dicet rex per
destinatos omnibus secundum ... esurivi
et sitivi etc. Septimum autem opus quod Thobie
primo licet non hic exprimitur tamen ...
telligitur. ... colligitur corrup-
tus est hospicium mortuorum. Hoc dicit ...
super omnibus Matthaei xxv. De spiritualibus vero operibus
notitur ibidem Matthaei xxxviij et supra littera vij. Mi-
sericordie divine presumendo cum timore est
tenendum. Unde Ecclesiasticus v: Noli dicere ne dicas per-
camini et quid mihi accidit triste. Altissimus enim est
paciens redditor. De propiciatu peccatorum noli
esse sine metu neque adicias peccatum super
peccatum et ne dicas: miseratio dei magna est
multitudinis peccatorum meorum miserebitur. Ira
enim et ira ab illo cito proximat et in peccatores
respicit ira illius. Ne tardes converti ad
dominum et ne differas de die in diem. Subito enim
veniet ira illius et in tempore vindicte disper-
det te. Hec ibi. Item sed tempus misericordie iudicium non suscepit
secundum tempus tamen iudicii misericordiam non recipit.
Primo qui nos admonet sed in die iudicii tempus
locum misericordie non habebit ut intercessio vel hec
Crisostomus. Hec. Misericordie volentium assidue
peccare deo denegatur. Di. xc iiij. Diaconi
sunt ista et de pe. di. i. Et per Ambrosium capitulum
ad primum est duplex corporalis et spiritualis. Spi-
ritualis vero triplex est scilicet offensis vel iniu-
rias dimittere. Di. xlv Ira et di. l. Eo
...Ieronimus per Gregorium. Item delinquentes cor-
rigere ut ibidem. Et bona docere et pene compel-
lere. Di. xlv Disciplina per Gregorium. Et misericordia spi-
ritualis debet esse iusta in corrigendo ut
non desit vinum austeritatis nec oleum pietatis.
Di. xlv Disciplina per Gregorium. Item discreta
in docendo vel compellendo ne crudiores
in errore deducantur. Di. xl iiij. Sit rector
per Gregorium. Item prompta ad offensis relaxa-
do maxime eis penitenter offendentes

xxiij q. iiij. Non potest esse proximo. Misericordia corporalis
debet esse iusta in exhibendo quod de proprio non
de alieno. xiiij q. v. Non est per Gregorium et xiiij q. vi
peccatum pro pecunia Augustinus ambo et Gregorius. Item dis-
creta in subveniendo quod non vim omnium sus-
tentandi. Di. lxxxvi capitulo Non satis. Et dicitur per
Ambrosium. Item ordinata in distribuendo quod pro-
ximis ... et per ea aliis. Di. lxxxvi
Et est talia. Et singula in se excepta
necessitate et tunc prius dandum est iustis quam
peccatoribus. Di. lxxxvi c. Si ipsi per Gregorium. Misericordia
ita efficax est omnibus preceptis. Di. lxxxx
vi c. Singula. Ut qui negat misericordiam face-
ndam ipsi ... quod est misericordia negat vivi. q.
i. Omnis. Misericordia minor est omnibus habe-
ntibus. Di. l Ponderet in se i. q. vi. Si
quis. Misericordia non est misericors qui parcit vitiis ut
non corrigit delinquentes xxiij q. iiij Remi-
ttis per Augustinum et c. Si illud plus ubi.

Misse celebrate a sacerdotibus
pravis ... non minus propterea quolibet ipsorum di-
citur accipitur. Hoc Ieronimus ep. et de c. di. Non
mediocriter. Item sacerdotes impie agunt in
legem Christi putantes eucharistiam imprecatio-
nis verba facere non vitam et necessarium esse tantum
orationem et non sacerdotis precum. Hoc Ieronimus in
Sophonia i q. i. Sacerdotes. Concordat
Gregorius in Reg. et i q. i. Interesse. Item non pro-
ter pravitatem et ritum officii a presbytero iniusto
et scismatico ut illud sed vero pro quod pro vitiis
invidendis offertur. Hoc i q. i. Interrogo per
Augustinum. Item non solum odit deus huiusmodi sacri-
ficia eorum qui non celebrant festivitatem
dei sed suas. Non enim sacrificiorum magne sed
offerentium vita causa est quod diiudicat deus.
Hoc Ieronimus in Amos propheta et xxxiij q. i. Odi
holocausta vestra offerentis deo mimicum. Item
cum is qui displicet ad intercedendum mitti-
tur irati animus procul dubio ad deteriora provo-
catur et victime impiorum abhominabiles
sunt deo vota iniustorum placabilia. Neque enim
de muneribus quod a quo sunt. Hoc a quo dicit. Respiciet quod
respexit dominus ad munera Abel et non Cai-
n. Donum quippe impiorum non probat altis-
simus ut respiciat in oblationem eorum nec in
multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis
hoc i q. i. Pervenit ... per Gregorium. Idem i q. xiiij
q. v. Scriptum est et de. xl ix. Sollicitudo.
Missarum pro presbyterorum multiplicatio videtur
quibusdam obesse potius quam prodesse. Augustinus
Regum secunda super scribit. Excellentie in
regimine spiritus verorum culpa est magis
magis intercessoribus intrans debuerit pro-
mat. i. q. i. Offertur. Tunc enim liber apud
deum intercessor est si non obligatus de suo
ad locum intercessionis veniet. Hoc i q. vi
Sicut per Gregorium. Item propheta de hostiis offerent
et ymolabunt carnes et comederunt etc. Oze.
viij. Item de d. O sacerdotes qui despicia-
tis nomen meum etc. Malachie i. De sacrificiis
et talium sacerdotum dicit Canon. Et lis

sunt vera quantum ad formam licet iniqua sit tam
falsa quantum ad effectum i q. i. Et addit tamen
quod si ipsa sacrificia pro primo offerentur, unde patet
quod licet missa misteriorum utilis sit ad graciam im-
petrandam et impedimentum quamvis modicum quamvis ut persunt
vel circa peccatum obstat. Unde et de talibus per
dominum sequitur et dicitur volebat me ad proprium
nomen etc. Ezechielis xiii. De talibus igitur laicus vivere
non est de altari vel sacrificio vivere ut est pars
domini neque Jacob neque Levi. Missas quoque
peccata simoniacas multiplicant. Symonie
malicia plane peccant et in ipso peccatum duplica-
tione ... peccant. Act. viii. et extra p. j. q. iii.
Salvator vii. Apostolus etiam inadvertit pane
et bibere sanguine etc. sup. canon xxv. Missa quoque
celebrari cum mediam operatur quod ad ipsum
limitatoris alius pertinet ad salutem et oraciones
quibus deus maledicat cui utiles erunt de
lxxxvi. Di q. presbiteri per totum. Omnibus utiles
dicitur ibidem b. xxiii. quod magis meretur est
in loco illo ubi tales constituuntur intercessores
quam de miseria magis proveniet. xxi. Misse
pro mortuis. Laicus igitur vel impium tales presbiteros
eme[n]t quibus dei ira excitabitur et anima
eorum ad desperationem provenient pro his supplicent
ut de q. q. i. pastoris etc. q. vi. pro quibus
ut supra. Hec est emptio spiritualis in rebus fa-
cultatem et communicans et fortis medius

Missa in prerogativa plurimas habet ut
celebrare per duo singularis et spiritualia de
mina quod est summa dei pro ut et legitur. Unde domini
in cena singularis quod de Ecclesia in excelsis
spiritualia aut sunt ... collecte et hymni. Et non quamlibet
omnibus misse sit ... bone quantum ad opus
operatum ... tamen differunt quantum ad opus
operantis. Unde melius est audire missam boni
sacerdotis quam mali sed in missa corporalis eandem
cibum corporis accipiunt a mundo mundi sed quod
ab immundo ... de ... thesaurus xxviii
Item attendendum est ut misse peculiares que
per diversas solemnitates a sacerdotibus fiunt non ita
in publico fiat ut per eas populus a missarum pub-
licarum solemnitatibus que hora tercia canonice
fiunt subtrahatur sed parochie qui remoti ab urbe sunt
ut in eadem urbe et plures in unum ad publicam
missarum celebracionem conveniant. de q. d. i. Et
hoc per Augustinum. Item omnes fideles qui conveniunt
in solemnitatibus sanctis ad ecclesiam et scripturas
Apostolorum et evangelia audiant qui non perseverant
in oracione dum missa peragitur et sacram communionem
percipiunt velut inquietudinem ecclesie commo-
ventes conveniat a communione pellendi sunt
de q. d. i. Omnes ex canone Apostolorum. Sacer-
dote vero sacrificante in ecclesia quod nullus de
auditoribus sint exponere. Ibidem. Missas
die dominica secularibus totas audire speciali or-
dine precipimus ita ut ante benedictionem sacerdotis
egredi populus non presumat quod si fecerint ab
episcopo publice confundantur. Ibidem. Missam presbiteri
que sit in dubitant concubinam habere vel sub
introductam mulierem nullus audiat. de di. xxx-
vi. nullus et capitulo. Preter hoc de omnipotentis
et auctoritate Apostolorum precipimus et omnino contra-

rium Item clerici qui concubinam palam duxit
vel ductam non relinquit missam non cantet nec
ewangelium legat neque epistolam ad missam neque
in presbiterio vel choro ad divina officia cum aliis
ydoneis maneat neque partem ab ecclesia
sumat. Ibidem. Item si quis sit in sacris ordinibus constitu-
tus qui in crimine fornicationis inventus investigacio
eius ex parte supposita ... ecclesie intrare non
ad deum perveniat et sic emendent. Et qui in
pecco suo permanere voluerint nullus eorum
ecclesiam audiet officium presumat quia benedictio
eorum vertitur in maledictionem et oratio in peccatum te-
stante domino per prophetam ... maledi-
cam inquit benedictionibus vestris etc. Ibidem. di. l.
xxxii. Si quis presbiteri per totum. Item ut sexto ap-
ficii et merito quia appetit quod appetit et appetit
ymaginem femine ut dicitur vos sunt autem
pudicos si liceat oculos impudicos. quia
impudicus oculus impudici cordis est nuncius
Augustinus de vita clericorum et est xxxii. q. v. que cum
pudore et pertinet per totum etc. Missa apud de-
voracione correctionis reliquie omnia que sacros
dies vel choros cum quantum actiones sunt vel ce-
lebrationes. de q. di. q. viii. Item per Augustinum. Et
Jacobus Apostolus frater domini episcopus primus et
Basilius Cesariensis episcopus ediderunt
modum missa celebrandi. de q. di. i. Jacobus.
Et vestimenta missarum sunt sacra. de q. di.
in vestimenta. De institutione. Gelasius papa
psalmos ad pacem decrevit. de q. di. i. De
ympnis de kyriel[eyson] et primum et
gloria in excelsis et alia xvi. q. i. ... alias
et hoc dicitur de omnibus et ceteris mis-
sarum nobilibus ... de q. di. i. Lux per totum.
Et sub divo sub tabula lapidea et cor-
pus ... misse cantari. de q. di. i. Concilium.
Et que per ymaginis vel honorum adulterorum mis-
sa celebretur ... sibi quis pater dampnaturus.
de q. di. i. Sufficit. Item notandum est quod primo
anno domini cxv Alexander papa constituit
aquam benedicti ... et in domibus fide-
lium aspergi quod predicto canone posuit aquam
in calicem mitti in missa cum vino et hostiam
in azimo pane et in modica quantitate conse-
crari ordinat. Hec cronica Sifredi
libro xx capitulo xiii. Item quod papa Sixtus or-
dinavit Sanctus in missa cantandum et vasa
ecclesie sacra non tangi nisi a ministris ecclesie
Anno domini cxxviii. Item papa Sergius
ordinavit Agnus dei dici in missa in ... in confrac-
tione hostie Anno domini dclxxxviii. Aqua
benedicta et ... Anno cxxx. per Alle-
xandrum papam. Nota quod Sixtus papa primus
ordinavit missam super altare celebran-
dam Anno domini cc. lxxi. Item Agapi-
tus papa ordinat processiones dominicis
diebus Anno domini dccc xxxvii.
Item Gelasius papa ordinavit orationes
tractus ympnos prefationes et de di. i.
Anno domini ccccxciii.

Missa ... dicitur a monos grece
quod latine dicitur unus et ab arctis
grece quod latine dicitur ...

quasi solitarius esse. Sedeat ergo solus et officio
suo vacet quia mundo mortuus est et est mo-
nasterium sicut piscis aqua carens. xvi q. i
placuit/ qui et Cipriano pro forma et tantum pla-
cent omnibus. Est summe stulticie et temeritatis
ad seculo dimittere propriam deserere urbes et
monachum profiteri et inter maiores plures pere-
videri quam erat victurus in patria. Jeronimus in epistola
quadam et ea videntur . est contemptum mo-
nachum esse reputasti quia ceperis et a patria cibos
de minimis loquentes excepta elemosina que
differentur omnibus per institutionem potius hoc tibi quam
monachum propria vitam monachi est contempnendi horum
media et ipse apostoli recordari dicentis. Non ad
hunc hominibus placerem christi servus non esse. Jeronimus
in epistola xlii ad Pamachium. Tu si monachus
esse vis non videri. hoc tu curam non rei fa-
milians cui renunciando hoc esse cepisti
sed anime tue. Monachum non loquendi et disserendi
do sed tacendi et sedendo quisque novit cum mo-
nachus non doctoris sed plangentis habet officium
qui vel se vel mundum lugeat et dominum pavidus
prestoletur adventum plures quidem et priores la-
pis inter cetera ornamentum monachorum et
virginum chorus est. Jeronimus ad Rusticum et
desiderium xvi q. i in monachis. Monachus
in cellis seniorum quod facit/ quod sibi velit
privata et sola colloquia et arbitros fugien-
tes oculi sed amor impatiens non habet. Jeronimus
ad Eliodorum. Laudandus mihi monachus quod ve-
neratione habet sanctos et non detrectat grandium
per que statutis est reparans. Jeronimus ad Paulinum
epistola xxxiii ep. xlv. Magna abusio
maxime quod tunc est ut corpus regulariter indu-
atur et contra regulam suis vestibus animam in-
duere. spirituali cum tanto studio tunica et cuculla
corpori paraveritur quod tunc decenter monachus non
putetur/ tunc siper pietatis et humilitatis spirituali que
perfecto spiritualia induunt sed non providentur.
Bernardus in Apologia. Est habitus interior et dolet de-
us quod humilitatis solet esse insigne a monachis
nostri temporis gestetur superbie/ vix in nostris
provinciis invenimus quo vestiri dignentur
miles et monachus ex eodem panno partitur
sibi cucullam et clamidem. Bernardus ibidem. Est ergo
ego sum monachus et monachorum quilibet abbas
si mei quisque potest ipsius torsionibus ex
cute maligne temptaverit quod sicut hunc inox
tyrannide insipiens subito. Bernardus in epistola. Mona-
chus singularis est qui ad bona opera segnius
et ad bona opera piger in lecto vigilat
in choro dormit/ Bernardus in epistola. Summa monachi
virtus humilitatis summum vicium eius superbire
Isidorus de summo bono. Tunc autem monachum in perfectionis re-
medio quod se minimum estimant et cum maio-
ra virtutum opera gesserit. Isidorus ibidem. Mona-
chi sibi claustrum faciunt/ quibus hoc exterius
tenere potius/ sed interius claustrum faciunt quod
bus hoc interiori ordinate tenetur. Hugo de
claustro anime libro primo. Monachum cum videris
admonendus est ut renunciam sui habitus
in actu locutione et cogitatione sim ... spi-
rat/ et omnia que mundi sunt perfecte despe-

rat/ et quod oculis humanis celestis habitus hic est
de oculis moribus perdat. Gregorius in xvii
omelia super Ezechielem. Monachus qui
querit possessionem in terra non est monachus. Gregorius
in libro 2o dyalogorum. Est qui interdum sapiens
dicat. Quod super salute et omnem pulchritudinem dilexi
eam/ si super salutem et pulchritudinem quanto magis
super voluptatem et fortitudinem. Quod non possit
temptare voluptatibus et vestigia dum sanitatibus
complexionum aborum quod valetudinibus excessendo
contendunt expedit autem. legimus igitur
veteri sed ... sed ... mansit et lac ca-
piti novi potu aque non suffecerit pectoris ...
les nutrimentum melancolia. colericam poterit ac
cedunt/ pisces de stagno aut luto panem aquam
pectoris complexioni non congruit. Quam male est hoc
ut in totis cellarijs ... ortis fluminibus
ve reperiri vix possit/ quod comedas putri-
te queso monachum non medicum ut de comple-
xione iudicentur est sed de professione. Bernardus
super Cantica sermone xx de. Est quod excepta infirmitate
numquam licebit monachis carnes comedere
quod de quo dicit. Carne non ibidem Carne non veniet professionem
est quod monachi non sunt computes ut bene quantum
sciatis dicitur in Carne monachi et Carne non licet
et xvi q. i placuit enim. Et xvii q. ii ponit
ad nos ... nec feminales consulunt de
q. Et in ipsi monachi. Est alia causa monachi alia
clerici. clerici oves pascunt ego autem pascor
illi de altari vivunt sed ad radicem infru-
ctuose arboris ponitur si munus ad altare non
defero in cuius presbiterum sedere non licet illi si
peccavero licet me tradere sathane in interitum
carnis ut spiritus salvus sit in die domini. Jeronimus xvi
q. i Alia. Monachis peremptoribus
de perfectione sui ordinis talis videtur propter ipsius
opus in Abbas non precepit suos presbiteros
includi semper in claustro sed in ... in mundum
universum ut predicarent. Exinde ... corporaliter
ultra et si non in isto mundo commoditas fundent
inclusionem religiosorum preter inter parietes
ut in claustro audeo dicere quod in toti scripture
pagina non fundabunt/ si quis voluit esse sto-
lares pnie cum baptismum forma hominum circa
tes subditum et non abutuntur artificialibus
inter ad ... esse quod ille. Respondet ergo
fidelis quo grandevo ista adultera sorte queritur
et videat/ si bos cornu et forma ... si sit po-
tum ... sub pignus suis gestimus buccas
rubeas et ventres pingues cum commoditate ipso-
rum peccatorum, et per quo signum gulositatis hy
adulterim impediunt/ a petitis quod signa re-
ligionis simplicitas sane. Quid rogo prodest
monachum seu fratrem habere distinctionem colorum vel
forme in habitu et habere cum hoc animum insolentem
nevera michil nisi forte ultra religionem sa-
na habuit signa ypocrisis et sic gemine in-
perfecta duplex iniquitatis ut sic ut quidam dicunt ad
hoc valet in monachis vestium amplitudo ut
ventris et corporis grossicies lateretur adole-
scunt insignes eo vestium attestatur cum sit fieri
et quo in animo varijs crinibus fiunt/ in quo
rotunditatis ob botte testis quo corum ... af
fectu cum animalia ... et lavari

videmus etiam Ampla cuculla nimis longa vestis bottæ rotundæ que sunt in monachis secundum mag. Cancellarii vnde extra de vita et honestate clericorum cum ab omnibus de iudicio & modo et magnitudine competentium quas requirit. Vnde rigor vult ad conservandum carnem vel tacendum quecumque per taciturnitatem requirere et totum pacis et potentiam monasterii. Item die noctuque sub debita quiete. Ad quid valet inutiliter rectorum clamorem ad tunica mensura limitantur et plus pellibus et per obseruanciam cetera litigare reuocat hominum vniuersa religio. Et alii surgunt media nocte et dicunt in die tot missas et psalmos sub pena tamen communi et indiscretionis medium et a libertate perfectus contra tardatiuum hoc ceremoniis in capitulo diui. Extra xxxix.

Mors duplex est scilicet bonorum et malorum. Bonorum preciosa in conspectu domini. Sap. iiii. Iustus si morte preoccupatus fuerit in refrigerio erit. Et a peccatis post eorum inponit finem. Apoc. xiiii. Beati mortui qui in domino moriuntur amodo iam dicit spiritus ut requiescant a laboribus suis opera enim illorum secuntur illos. Item malorum pessima quia mestificat impium sine recordatione. Eccl. xli. O mors quam amara est memoria tua etc. Et laqueum absconderunt nobis latitantem. Eccl. ix. Sicut pisces capiuntur hamo etc. Et vita iniustu nulla capiet etc. Et item mors peccatorum pessima. Item nobis nati continuo desinimus esse. Sap. v. Memor esto quoniam mors non tardabit. Eccl. xiiii. Et ita peccatis ad indicare potius est. Cyprianus. Diem mortis cum in anima resistit. Iste vtique sit veniam ad te tamen fuit etc. Apoc. iii. etc.

Mors quadruplex in genere potest dici vna scilicet peccati morale quia dei et odibilis cum quia procurat mortuus. Vita i. Ioh. xi. Ego sum resurrectio et vita. Alia penalis. Illa velocis ne vnquam ab domina in morte. Glo. Illa oculos cordis et das in intellectum verum ne corpora et delectationem habeant in peccato. De hac morte dicitur Ezech. xviii. Nolo mortem peccatoris sed vt conuertatur et viuat etc. Alia mors dicitur eterna et est orribilis. Ps. Sicut oves in inferno positi sunt mors depascet eos. Glo. comedet et non deuorabit. Sed per ardua haec delicta in mundo excellunt sed sublimitates contempnit diabolus est pastor eorum et ducit ad pascua in pascua id est penitus in pena. De hac morte dicitur Ioh. xi. Omnis qui credit in me non morietur in eternum. Tertia mors est carnalium concupiscentiarum mortificatio et est bona et salubris et est precedit crucifixio cum scilicet ad imitacionem Christi membra nostra crucifigimus. Hoc est tamen a malo abstinemus et abdicare voluntatem peccati per Christi ut cum ipso congregemur. Rom. vi. Vetus homo noster etc. Gal. v. Qui autem sunt Christi carnem suam crucifixerunt. Quarta mors est corporis et anime dissolucio et est mors ineuitabilis vnde Sap. ii. Inuidia diaboli mors introiuit in orbem terrarum. Huius mortis diabolus est auctor vnde Ioh. xi. Qui credit in me etiam si mortuus fuerit etc. Apoc. xiiii. Beati mortui qui in domino moriuntur etc. Huius mortis presentis memoria est. Eccl. vii. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua et in eternum non peccabis. Glo. scilicet ad mortem etc. Non potest male

mori qui bene vixerit. Mortui vero pereunt qui bene vivunt. Mors mala putanda non est quam bona vita precessit neque enim facit malam mortem nisi quod sequitur post mortem. Augustinus de ciuitate dei libro primo. Diuiti sunt tamen peccatoribus quibus ex agente omnino respicit quamdiu nos tamen cum per mortuis quibus quod agit vtique necessarium. Augustinus de cura pro mortuis agenda. In quantum latent sunt nouissimi dies in hoc enim apprehendit mundi nouissimus dies quo quisque in die isto moritur talis in die illo iudicabitur. Augustinus ad Hesichium. Qui desiderat dissolui et esse cum Christo non pacienter moritur sed pacienter viuit et delectabiliter moritur. Augustinus super epistolam Ioh. Non potest male mori qui bene vixerit et vix bene moritur qui male vixerit. Augustinus de disciplina christiana. Et si pietatis propositum est defunctis fidelibus plorare, [illegible] fides tamen per eis lugere vetitur. Multi enim vitam odio habent et mori timent. Veniendi habent tedium et moriendi metum. Augustinus in ypo. libro secundo. De probo et xiiii. q. vltimo cap. Est posteritas et tibi talis feci. Est itaque mors triplex scilicet duplici voluntarie a voluntate diuina et duplici anime et corporis et innumeris gehenne penis que detinebit dampnatorum homines vel qui moriuntur et inmittuntur peccatis extinctus sed precipue ab omni iocunditate separatur. Ieronimus de viro XXXV.

Mortem Christus destruxit suo morte primo mortuos suscitando Ioh. xi. Christus mortuum resurgit et timorem mortis a suis auferendo. Christus, Nolite timere eos qui occidunt etc. Christus personaliter a morte resurgendo. Ro. vi. Christus resurgens ex mortuis etc. xx. Principem mortis exterminando. Hebr. ii. Vt per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium. Quarto regionem mortuorum id est infernum spoliando. Osee xiii. Ero mors tua o mors. Quinto immortalitatem anime aperiendo etc. in gentibus eternitatis ad vitam deuicta morte reparauit. Mortuum petunt scilicet diabolus vermes vxor cum cognatis diabolus animam vermes corpus vxor et cognati bona temporalia. Item tamen recipit mortuum scilicet bona temporalia ad animam cogitari ad sepulchrum corpus siue ad celum siue ad infernum. Item Ieronimus. Nolite flere mortuum Ier. xxii. et ait Glo. Plangas mortuum magis plange viuum cum non sit in terra vite recessit non quam plangis corpus a quo recessit anima et non plangis animam a qua recessit deus. Item Sine mortuos sepelire mortuos. Item Augustinus in serm. de verbis domini. Item quando infideles sepeliunt cadauer mortui mortuum sepeliunt et dicit non mortuum sed quia infideles sunt et sic sunt mortui. Item reliqua in anima sepelire mortuos in corpore.

Mortuos tres a Christo suscitatos notabiliter euangelium ut scilicet liberet duos a peccato temporaliter scilicet a pleno consensu in corde a tali consensu cum opere exteriori perfecto et a tali consensu cum opere in consuetudine introducto ista tres figurati sunt ut dicit Augustinus de sermone domini in monte per suscitatam puellam iacentem sanam in domo. Mat. ix. Mar. v. Luc. viii. Item in iuuene quem mortuum suscitauit ut Luc. vii. legitur extra portam et in Lazaro quatriduano suscitato cum difficultate suscitauit ut Ioh. xi. Cum ergo omne peccatum dimittitur

vi in domo, aut vel precipitatur in ope extra por
tus vel tanto tempore in consuetudine que omni ge
nera vitiorum sustinuit, patet quia nulli datur a christo oc
casio desperandi sed ex hoc quod non resistitur
christo datur intelligi quod multi ex induratione ma
licia finaliter desperabunt quod petrus sigit quam
malorum tamen propter perseverantiam duratam, tamen certa
que pertinentia trinitate desperate finaliter adhe
dyabolo et sic intelligitur apostolus cor. x. Tempta
tio vos non apprehendat nisi humana [illegible] quia
[illegible] peti oportet quod [illegible] cum dyabolis
et sic finaliter premendere in impena [illegible] dya
boli morte [illegible] eterna morte detestata
[illegible] et illud vocatur petrus in spiritum sanctum. capitulo xi
h. dor. et w. k. matheum capitulo xxix. [illegible]
mala mors actus mors fols visus [illegible]
puella puer lazarus ysti notatur h. augustinus
de v. do. ps. (?) sermone ... Rubeum [illegible] Ambro.

Mors ipsa timetur potius quam dolor mortis
Sicut autem omnia mala operatur timor mortis
sic omnia bona operatur contemptus mortis. Qui
timet mori. i. qui non sperat vitam post mor
tem neque elemosinas dat, neque orationibus insistit,
neque ieiunia celebrat, neque paupertatem,
neque opprobrium sustinet, neque dampnum sube
sine tormenta et pati, neque corporale iniuriam
sustinet propter deum, sed hic sibi lucrum vite ex
istimat et si bonis istius mundi feliciter fru
itur et hec dampnum vite sue putat, si fruit
aliquis ab istis bonis quia que labore suorum
premium in resurrectione mortuorum non sperat. Qui
autem non timet mori. i. qui vitam sperat eternam
post mortem etiam que diximus libenter sustinet
propter deum quia laborem suorum multiplicatio in
tedem indubitanter in resurrectione expectat
h. cris. or. xlvi. Mors eterna vitatur se
[illegible] dixit a deo primis parentibus die
comederitis ex eo morte moriemini ex quo
patet quod [illegible] morti augustinus [illegible] xiiii.
de civitate dei. Ista vincitur totiens mori
[illegible] patres de antiquis patribus qui [illegible] vi
[illegible] mortuum [illegible]
[illegible] desperaverunt mori [illegible]
Balaam numeri xxiii. moriatur anima mea
morte iustorum. Moyses in [illegible] mor
tuus est in terra moab. Deuteronomii [illegible]
xxxiiii. [illegible] Zebee et Salma
[illegible] malluerunt occidi [illegible] Gedeone [illegible]
[illegible] primogenito suo iudicum viii.
Helyas petivit mortem iii regum xix. [illegible]
[illegible] desiderabat fugere mortem [illegible]
[illegible] xxxviii. Thobias
[illegible] [illegible] dixit
[illegible] post mortem christi omne genus mortis
[illegible] ab [illegible] iusto pre [illegible] obtinui [illegible]
nel. Apostoli dei [illegible] morte christi mori timu
erunt et in christo relicto omnes fugierunt [illegible]
[illegible] sed post missionem spiritus sancti fiducialiter
mortem sustinuerunt patet actuum xii et de petro
paulus dixit non solum ligari volo [illegible]
[illegible] digni mori [illegible] non [illegible]
mori actuum xxvi. [illegible] mortua [illegible]
[illegible] Odylo abbas Clu
niacensis [illegible] Mors est triplex

scilicet corporalis spiritualis et gehennalis de prima di
citur. Mors corporalis omnibus est [illegible]
[illegible] non vult [illegible] perfecte [illegible] do
mino [illegible] non voluntate moriuntur [illegible]
[illegible] [illegible] De mortuis [illegible]
sunt oblationibus elemosinis missis et orationibus
et si dubitatur de eorum salute xiii. q. ii. non
[illegible] per augustinum et pluribus capitulis per [illegible]
fit pro omnibus mortuis tantum valet [illegible]
[illegible] pro uno solo fieret de q. di. v. [illegible]
[illegible] per [illegible]. De [illegible] de mor
tuis [illegible] et [illegible]
mortuorum [illegible] xiii. q. ii. [illegible]
per augustinum. De mortuis [illegible] ex dyabolica
illusione fantastica creduntur apparere xxvi.
q. v. [illegible] per augustinum. De mors
spiritus [illegible] est, scilicet bona et mala. bona
[illegible] ut vivat christo de q. di. iiii. [illegible]
[illegible] per augustinum [illegible] mors spiritualis mala
[illegible] peccatum mortale [illegible]
xxvi. q. ii. [illegible] per augustinum xi. q. iii. [illegible]
[illegible] per [illegible] vincens mor
tem [illegible] per augustinum [illegible]
[illegible] xiiii. q. iiii. [illegible] per ambro.
[illegible] aliud petrus de pe. di. iiii. [illegible]
[illegible] per [illegible] Mors infernalis [illegible]
[illegible] ibi [illegible] mori mors xxxviii. q. [illegible]
[illegible] per augustinum de pe. di. vlt. [illegible] per augustinum plura
ubi agitur de sepultura.

Mulier [illegible] bona cum precepto
est bonorum [illegible] xxxi. mulierem fortem
quis inveniet [illegible] in [illegible]
et patientie in adversis [illegible] et de finibus vl
timis pretium eius quia de celo ad infimum [illegible]
fuo ad celum attingit mediator dei et hominum
quia per redemptione nostra semetipsum in terra ab
[illegible] qui [illegible] illius portione [illegible]
[illegible] sue gloriosissime genitrix que sola
[illegible] in fide stetit [illegible] bone [illegible]
[illegible] redemptionis [illegible] tribuit [illegible]
bona mulier [illegible] ecclesiastici xxxvi.
[illegible] ecclesiastici vii.
[illegible]
exhibet [illegible] [illegible]
[illegible] ecclesiastici xxvi. [illegible] bone
[illegible] vir [illegible] mulier [illegible]
[illegible] [illegible] vir [illegible]
[illegible] Mulier [illegible]
laudabilis est, ut [illegible] cum septe
filiis pro fide moriens ii machabeorum vii. [illegible]
[illegible] Elizabeth de [illegible]
[illegible] luce [illegible] mulier credens [illegible] fim
brie [illegible] a fluxu luce viii. mu
lier cananea [illegible] filie meruit matheum
xv. Martha laudabiliter confessa est. Ego
credidi quia tu es christus filius [illegible] Iohannis xi. Disci
pulis negantibus fugientibus dubitantibus
et de [illegible] dubitantibus [illegible] [illegible]
[illegible] in fide cum christo [illegible]
[illegible] et discipulis [illegible]
[illegible] multis locis [illegible]
[illegible] victoriam obtinu
it [illegible] dei nomine [illegible]

iiii° Achitophel, salvavit David vitam suam cum
Saul, primo Regum xix. Mulieres sequebantur Christum pre
dicantem et ei ministrabant, Luce viii°. Mulieribus
contra prohibet Apostolus primo publice viros
docere, prima ad Thimotheum ii°: docere autem mulieri
non permitto neque dominari in virum sed esse in silencio. Et
2° in ecclesia loqui vel prophetare, prima Corinthiorum xiiii:
Mulieres in ecclesiis taceant. 3° viris preesse, ad
Ephesios v°: mulieres viris subdite sint. 4° sine
velo orare, prima Corinthiorum xi°: non licet mulierem
non velatam deum orare, xv q. iii [illegible] xxx
x q. v [illegible] per [illegible]
Divinis mulier que violenter a concupiscentibus
est et metu [illegible] pro xxxvii°. Tercio
fallaciam in die [illegible] et litigiosam mulierem
comparavit, ibi ca. xxvii [illegible] et aliud
mulier nisi amicitie inimica, ineffugabilis
pena, necessarium malum, vel temptatio desi
derabilis, calamitas domesticum periculum,
delectabile detrimentum, mali natura boni
colore depicta, Matthei xix°. Virum de mil
le unum reperi, mulierem autem ex omnibus non
inveni, Ecclesiastes [illegible] describit feminam quod
est investigabilis bestia, cottidianum dampnum
[illegible] mendacium pugna [illegible]
et animal pessimum, bestia est per peccatum, Ecclesiastici xxv.
Obscurant vultum suum tamquam ursus [illegible] inquisi
tabilis, Ecclesiastici xxv. Et non ambulavit ad
mortem [illegible] Dampnum quod super tam dampna
dolor et luctus et mulier zelotipa, Ecclesiastici xx
vi°. Cottidianum quod brevis omnis malicia super
maliciam mulieris, Ecclesiastici xxv. [illegible]
pt ibidem mulieres [illegible] et inveniencia [illegible]
magna Judeos fortes pugna, Ecclesiastici xxxvi°.
Dicit bonum inquit quod movet [illegible]
[illegible] omnem masculum [illegible] pla
[illegible] Thobie iii° [illegible]
mat [illegible] et est animal pessimum quod ex [illegible]
[illegible] in malicia superat omnes bestias
[illegible] ex [illegible] animal
[illegible] animal pessimum, Ecclesiastici xlii° Non
est malicia super maliciam mulieris. Mulier
sive femina sicut ad bonum [illegible]
[illegible] ita ad malum et
[illegible] sibi in virtute [illegible] sic femina seducta
[illegible] dyaboli superat in malicia mulieres
viros cum sit speciale [illegible] dyaboli, ideo
ubique laudanda est ut [illegible] peti ma
licia [illegible] vicium [illegible] sicut
femina [illegible] et virili [illegible] sic et virtute
inferior [illegible] in [illegible] dyabolo sic
[illegible] mulieres superat [illegible] malicia [illegible]
[illegible] plus [illegible] tota mulieris ma
licia sibi [illegible] et [illegible]
[illegible] peccatum [illegible] venenum dyaboli et [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] sui [illegible] [illegible] ponit
[illegible] religiose [illegible] sexu
aliquis [illegible] se [illegible] vir [illegible]
[illegible] femina. Mulier sive male
femine vituperium [illegible] quidam ponit [illegible]
[illegible] qui beato Job et filios et possessiones
abstulerat [illegible] et reliquit uxorem
non ad solacium viri sed ad sue [illegible] ma
licie [illegible] per feminam vincere [illegible]

non vinceat et que [illegible] non poterat verbis
afficere [illegible] vel liberior et optima
[illegible] quod per familiarem inimicum
et domesticam [illegible] Et [illegible] Michee
vii: Ab ea que dormit in sinu tuo custodi
claustra oris tui. [illegible] quod [illegible] mulieris
[illegible] ad [illegible] ex quadam
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad rei evidenciam [illegible] plus
[illegible] et frequens [illegible] experiencia [illegible]
[illegible] per feminam primus parens
deceptus est non [illegible] Genesis iii°. Per femi
[illegible] Genesis iiii°. Job et Thobias
[illegible] Job ii° et Thobie ii° per feminam pe
trus [illegible] est, Matthei xxvi°. Videt eum
ancilla ostiaria. Per feminam Joseph incar
ceratus, Genesis xxxix. Naboth occisus, iii
Regum xxi°. Samson [illegible] Judicum xvi°.
[illegible] iie Regum iiii. Salomon
factus apostata, iii Regum xi°. David [illegible]
[illegible] iie Regum xi°. [illegible]
[illegible] Judicum iiii°
[illegible] in
[illegible] filius [illegible]
[illegible] magni
filius [illegible]
[illegible] singularis [illegible]
[illegible] per [illegible]
[illegible] Matthei xiiii. Vir sapiens de
[illegible] mulieris, Ecclesiastici xlii°: Melior
est iniquitas viri quam mulier benefaciens. Per fe
minam mors intravit, et ea per dei filium [illegible]
[illegible] redemptor [illegible]
[illegible] morte [illegible] redemptoris [illegible]
[illegible] salutem generis humani per feminam
impedire [illegible] tamquam per suum
aptissimum instrumentum. [illegible] uxore [illegible] po
lati visiones [illegible] et illusiones fan
tasticas [illegible] ut Pylato [illegible]
[illegible] mandaret, Matthei xxvii°. Ni
chil tibi et iusto illi [illegible] per visum [illegible]
[illegible] Johannis [illegible]
[illegible] Herodes.

Mundicia [illegible] ascendet in montem
domini et [illegible] Psalmo
xxiii°. [illegible] est [illegible]
[illegible] In ydolis Egypti nol
ite pollui, Ezechielis xx. [illegible]
[illegible] Quod superest date elemosinam
Luce xi. [illegible] mundi estis propter sermonem
Johannis xv. [illegible] quod [illegible]
[illegible] xxiii. [illegible]
[illegible] xi°. [illegible]
[illegible] ii° [illegible]
[illegible] Omnia munda mundis
ad Thitum i°. [illegible] in domo tua [illegible]
[illegible] Numeri xviii. [illegible]
[illegible] dei ab [illegible] per baptismum [illegible]
[illegible] per [illegible] ne [illegible]
per [illegible] temptacionis [illegible]
[illegible] quis
[illegible] mundior [illegible] clarius videbit
deum. [illegible] Mundicia duplex
est, videlicet corporalis et spiritualis [illegible] xxxi

lex. ¶ Item mundicia corporal instruit p lucer-
na in templo vo claris et puris plenis ut
competenter valeat vacare diuinis obsequiis
et oracionibus di xxx et Laurencii ¶ Item spiritualis
mundicia q a corde peccatorum per primas purgatur
dicitur ut Gregorius ¶ Item munda sunt apud sanctos
primo cor cogitacio ut vo beati mundo corde
2o cor affectu Aug Dani filia Raguel
mundam michi seruam animam meam ut Thob
iiio 3o cor ore Job xxvi hic prius si abs-
que iniquitate ut dicitur cor opere Job xvi
Tenebit iustus viam suam ut Nachor cor
oblato capitulo ii in omni loco offertur nomi-
ni meo oblatio munda Secundo cor possi-
bile xi ¶ Quod superest date elemosinam et
ecce omnia munda sunt vobis.

Mundus ipse dicitur triplici ex modo
substancia compulsu circitur ut
Joh. 1o mundus per ipsum factus est. 2o
natura humana bonorum et malorum Joh. 1o
mundus eum non cognouit. 3o per mundi neglegencia
Joh. xv mundus vos odit ut sit Joh. ultimo
totus mundus in maligno positus est. Item pro
mundi electorum Joh. iiio Sic deus dilexit mundum
Joh. iiio vos reconciliare qui pro mundi sit fi-
lium suum salvatorem mundi ut Aug. super Joh.
summa o si plus ubi tractacio bene ita ut
Mundus iste periculosior est blandus quam
molestus et magis cauendus cum se alliciendo di-
ligi quam cum compellit cogit contempni. Vide
Aug. ad Dyoscorum ¶ In hoc mundo non timere
non dolere non laborare non periclitari impos-
sibile est sed plus magis est quam tempus quod expo-
tuere quo timore quisque paciatur ut Aug.
ibidem mundus turpis et corrupcio eius quod vis
amare qualia et turpe cum turpe tu cum xpm
amare et mecum viuere ut Aug. super epistolam
Joh. ¶ Itaque turbat mundus et amatur quid si
tranquillus esset formosus quomodo herens
quasi per amplecteris florem. flores eius non
colligeres qui a spinis non reuocas manum
ut Aug. super psalmos ¶ Amicula huius mundi appa-
rente florem vocans. tocius mundi falsum
cum dolore motu voluptate durat labo-
re timidi quiete rerum plena miserie
spem beatitudinis inanis ut Aug. ibidem
¶ Ille huius mundi mala vocat sentit quod
eius bonum inhiant appetit ut Gregorius
li. xio mor. Huius p mare mundi per mira
creaturam per velo pannum per gubernaculo crucis
per nauta xpm per aeris spiritum sanctum ut Gregorius
in omel. ¶ Fallax est tamen hic mundus. finis
dubius. exitus horribilis. index terribilis
et pena insensibilis ut Bernardus ¶ M-
undum premere seculum hic fecit altissimus propter
multos futurum autem propter paucos. sicut Daniel
non cognouerunt me viuentes beneficia
consecuti et qui fastidierunt legem meam
tum adhuc erant habentes libertatem et
cum eis esset apertus locus penitencie adhuc non
intellexerunt sed spreuerunt. Hos oportet
post mortem in tormento cognoscere. ut iustus
Esdre adhuc noli curiosus esse quomodo
impii cruciabuntur sed inquire quomodo iusti

saluabuntur et cui seculum et propter quos seculum
et quando erit. quoniam tamen inualidum sit seculum
a senectute tamen multiplicabuntur sup-
er habitantes mala. prolongauit enim se magis
veritas appropinquauit mendacium ut liber sancti
Angeli Uriel ad Esdram lio xiiii Esdre
viii xiiii xxxiiii plus de ruina
Mundi tres sunt partes principales ¶ Una est
Asya Affrica et Europa ¶ In Asya sunt prouin-
cie xv scilicet Achaya Judea partus Syria
persia Meda Mesopotamia Capadocia
palestina Armenia Silicia Caldea
Sauria Egiptus et libya. ibi regnauit
Sem filius Noe. ¶ In Affrica sunt xii prouincie
scilicet lybiathium. penthapolis. Ethiopia
Tripolythania Bygacium. Getulia Tha-
bria Numedia Samaria Sirtes ma-
iores Syrtes minores. ibi regnauit Cham
filius Noe. ¶ In Europa sunt xiiii prouincie
scilicet hyspania Mauria Macedonia Te-
cia Dalmacia Constantinopolis. Dar-
dania. Ilystria pannonia Gallia Ga-
thania Brithania hybernia et An-
glis. Ibi regnauit Japhet tercius filius
Mundi cupida triplex est ¶ Noe
viii Joh. iiio Omne quod est in mundo aut
concupiscencia carnis est etc. ¶ Item Jacobi iiii Ami-
cicia huius mundi inimica est deo ut Cris.
omel. xxxi et super ista textum Secundus
mundi ut Sicut difficile est arborem
iuxta viam positam fructus suos usque
ad maturitatem seruare sic difficile est virum
fidelem iuxta mundum istum viuentem a
peccatis eius iusticiam immaculatam usque
ad finem eius tenere. Recede ergo de via
et planta te in loco secreto ut nec mundus
aliquid habeat tecum nec tu cum mundo
Cris. omel. xlviii ¶ Multa oblectamenta
mundus iste ad seductionem ostendit hominibus
¶ Sic leo malignus videns aliquem homi-
nem habere substantiam patriam dimittit eum
et ducit ad prandium donat ei illi micas
aliquod preciosum vestimentum loquitur illi
dulces sermones donec tollat facultates
eius. ¶ Sic et dyabolus videns hominem
habentem thesaurum in se celestem et animam
immortalem a deo creatam regnum celestem
et aurum eternam positam ideo dedit illi aurum
argentum et terrestre ornamentum ostendit
illi preciosas vestes et delicatos cibos et
gloriosos honores ut per hoc subiungit eum
voluptatibus suis auferat salutem anime
ipsius et corrumpat gratiam cordis ipsius ut
¶ Sit utinam mundo quomodo viator in stabulo
utitur mensa calice vrceo lectulo dimis-
surus non permansurus ut Aug. super Joh. omel.
xl. ¶ Mundi immundo est mun-
do firmato post resurrectionem ultimo peccatoris in
inferno sicut enim maxime ignis elementa
purgabit cum habeat virtutem expulsiuam for-
me corrumpere sic mundus innouabit cum
habeat virtutem subtiliatiuam Mundus autem inno-
uatur in pulchriorem formam induere debet ostendi
dicitur militum vovere pro quod sed dignum fuit quod
elementa purgaueruntur per eo quod in fecta erant

propter primi hominis ita dignum erat ut mundus
moveretur propter glorificationem hominis / 2o ut continue
remuneretur pro labore quo homini servierunt
iussu dei. 3o ut totus mundus quantum est pos-
sibile conformetur homini glorificato / 4o quia ho-
minis convenit ut homo ut per speculum creaturam deum
cognoscat quem in sua natura videre non potest
vel in futurum speculum quo meliorari et pur-
gari ut in pulchritudine creature amplius resul-
tet splendor creatoris. hoc autem non erit ad necessi-
tatem quia deus aliter videri non possit / sicut
modo set ad iocunditatem ut in delectatione intel-
lectualis visionis intellectualis addatur
delectatio visionis sensualis tum elementa
quia terra erit sicut cristallus et plumbum / aer
erit clarior nec habebit impressiones quas
habet modo quia non erunt nubes neque venti
neque pluvie neque ros neque grando neque
nix neque tonitrua neque fulgura. ignis
etiam atque aqua fient puriores et manebunt
non solum secundum substantiam sed etiam secundum suas quali-
tates quas habent quantum ad habitum
sed non quantum ad usum quia in hiis duobus elementis
magis vigent qualitates active sicut
frigiditas in aqua et caliditas in igne que
magis sunt generationis et corruptionis principium
et tales effectus illorum amplius non erunt
celum vero et terra turbabuntur quantum ad formam
non quantum ad substantiam. patet etiam ex predictis
dictis tunc cessabunt generationes elementorum et
generationes animalium et plantarum que corrupcione
ipsorum cessabunt et ipsa sicut dicitur elementa
interire non quantum ad substantiam sed quantum ad
actionem et passionem. corpora vero celestia ha-
bebunt quietem et lumen clariori dicitur innu-
mera / verum illa que ut dictum est inter-
erunt solummodo / in homine qui plenitudinem
habet cum omni genere creature et propter hoc in
hominis innovatione et glorificatione pariter
dicitur omnia innovari et remunerari. hec
Thomas de veritate theologie libro viio capitulo xixo

Munus / munera accepto est fu-
gienda detestanda unde Abraham
noluit munus accipere a rege
Sodomorum Genesis xiiii. muneribus oblatis
ad opus tabernaculi misit Moyses quod nichil
nichil ultimus offerre Exodi xxxvi. Mu-
nera ... iniquitatis ... Balaam ... Numeri
xxii. non accipies personam neque munera
quia munera excecant oculos sapientium
etc. Deuteronomium xvi. Et munera obtulit ...
... Eglon regi Moab ... Iudicum iii.
... et Abia filii Samuelis iudices
Israel acceperunt munera etc. primi Regum viii.
A quo scelere Samuel se excusavit ...
... ad sepius Regum xii. Giezi accipiens
munera a Naaman Syro que Eli-
seus a lepra curatus sibi mandat percussus
fuit lepra et semen eius xii Regum v.
Daniel munera sibi oblata a rege
Babilonis etc. Danielis v. Custodes sepul-
cri Christi propter pecuniam acceptam etc. et ut
... Symoni mago offerenti pecu-
niam etc. Actuum viii. Dominus cognitor p

usuram dicitur principes infideles socii
furum omnes etc. Ysaie io. **M**unera libenter acci-
pientium ignis devorabit tabernacula
Iob xv. Non sit manus tua porrecta ad
accipiendum Ecclesiastici iiii. Et beatus est
magis dare quam accipere Actuum xx. Ve illis qui
more Balaam mercede effusi sunt Iude.
Dist. libertate arguendi amittit et peccat
qui ab eo accipit quem debet arguere ne corrigatur
Ambrosius in epistola Leonis iio. Quamvis enim non eru-
bescat dicere. Ideo in dubiis ut in iusticia
fiant. ple ... dicatur. Ideo in ... dicere
ut incipiant abnegare officium predicare et ...
vendat. hec Ecclesiastici tractatu de symbolo. Iterum
sunt munera accepta quibus contra iusti-
ciam bona veritatis militat. id est favor ami-
ciarum adulatio laudis et corporalis ac-
ceptio muneris. hec Ysidorus de summo bono libro io. Ob
latio et munera. timeo est ne regimini ...
... in Episcopo ... ad Nepocianum
prohibet clericis et monachis munuscula a
mulieribus accipere ut sudariola fasciculas
et huiusmodi. **M**unerum triplex genus est vi-
delicet ... id est ... et ...
... Gregorius ... Beatus vir qui
excutit manus suas ab omni munere quia
aliud est munus ab obsequio. aliud a
manu aliud a lingua. Munus ab obse-
quio est subiectio indebite impensa. munus
a manu pecunia est. munus a lingua
favor est. In sacris ordinibus tribuens ...
ab omni munere manus excutit quia
divinis rebus non solum nulla pecunia
sed etiam humana gratia requirit. hec ille
de munere dante et accipiente super
... a iusticia xi q. iii pauper pro usura
... Qui recte ... Qui non timet
a culpa ... pro munere
xi q. iii pauper ut ... Qui mercedem ...
... qui ad fidem vel ad meliorem sta-
tum pro munere xxxii q. iiii ... per
Augustinum. Si clericus ... suscipiens vel
spiritualia dans pro munere destituitur vi
q. ... xvi q. i. ... xiii
q. i ... **M**unera non
sunt accipienda propter quam primum est quia homines
excecant Exodi xxiii. Non accipies mu-
nera etc. 2o quia reddunt hominem mutum etc.
Ecclesiastici xx. Xenia et dona excecant
oculos iudicum etc. 3m est quia in servitute
redigunt Levitici vi. Omnia mihi licet etc.
Proverbiorum xxii. Qui accipit mutuo servus est
feneantis / xim est quia priuat hominem a be-
nedictione Deuteronomium xxvii. Maledictus
qui accipit munera Psalmus ... Qui autem odit
munera vivet Item munus triplex
offerebant magi orientales Matthei ii. scilicet aurum
thus et mirram / aurum significat perfectos fide
superetes dicente apostolo. Si quis edifica-
verit aurum argentum et lapides preciosos
... quod probet se Christo fidei ... ple-
nam obtulit aurum ei / Thus vero oracio
sicut scriptum est / dirigatur oratio mea sicut
incensum in conspectu tuo. Si quis

ergo Christo mundo offert orationem obtulit ei thy-
mima estimo esse opera bona quam sed mir-
ra corporis defectum insolubile signat / sic opera
bona xiii c. titulo Christi in memoria horis signat / et
honorem signat in Christo h. Levitici xi et l.

Murmuratio / murmurant igitur an-
Malia. Mare propter correctionem suam et
fugit. Exodi xvi principes et sacerdotes
filiorum Israel murmuravit Moysi et Aaron vi-
dent dies et iudicia etc. Exodi xvi hic propter re-
tentionem palee videntes filii Israel egyptios
venientes post se etc. Exodi xiiii murmurabant
propter defectum potus quia invenerunt aquas
amaras etc. Exodi xv / murmurabant iterum pro-
pter defectum potus et Moyses percussit petram
Exodi xvii Numeri xx murmuravit populus quasi
dolentes pro labore etc. Numeri xi / Exodi quod
~~Ethiopissa duxerat in uxorem~~ / murmuravit
Maria contra Moysen et lepra percussa est Numeri xii
Exodo quod Ethiopissam duxerat in uxorem ut
in quarta vii pleniusque vir plenus et disciplinatus
non murmurat correptus Ecclesiastici xix Qui sa-
ate sunt murmurationibus philosophi. Murmur.
multiplex est pro superbie. Luce vii dixit
phariseus intra se hic si esset propheta etc. 2° vi-
de. v. Regum viii. Achitophel videns Absalonem
regi completi supple debat se ipsum. Sic scribe
et pharisei murmurabant cum Domini et cum pub-
licanis manducabat Luce xv. 3° admirat-
tionis. murmurabant operarii videlicet premissa-
nibus dicentes hii novissimi una hora
fecerunt et pares illos etc. Matthei xx. Quarto im-
patientie ut de filiis Israel Numeri xi ut
patet. 5° ex avaritie Iohannis xii. Judas hic
unguentum non venditum cccc denariis et da-
tum est egenis hic dixit quia fur erat.

Mutatio / mutatio non debet fieri in
hiis que commutabilia et utilia sunt a
patribus diffinita xxxv q. ii. Cum pre-
pegit et c. Statuta. Et de mutabilitate
nescit omnibus creatura viciosa est quia mutabilis
est de pe. di. ii c. fina. sed pro Ieronimo et Augustinus Deus
vero licet sit incommutabilis tamen sepe mutata sen-
tentia et cum natura tempora firmant xxxii q.
iiii. incommutabilis et c. Non quia / sic Deus mutat
mutat sententiam quam homines de malo in
melius mutantur de pe. di. i. c. Si agimus
pro Ieronimo et c. Sic pro Ieronimo Ecclesiastes de Ninive / et
de Ezechia rege. Et Roma Ecclesia sta-
tuta sua sicut temporis exigentiam quandoque mu-
tat xxxv q. ult. c. Quia in c. et cum ult.
Et illa que non sunt causa statuta sint con-
dendi pro necessitate temporis quandoque mutantur
di. xiiii c. ult. xxxv q. ult. privilegia
et c. Amputanda et c. ult. Et mutantur
reges propter negligentiam regiminis xv
q. vii. Alius. Mutantur prelati de loco ad
locum propter exigentiam temporis vii q. i. Mutatio-
nes / sic sedes episcopales mutantur propter
hospitalitatem vel paupertatem xxxv q. ult.
c. ult. Item privilegia quandoque propter causas
mutantur xxv q. ii. c. Hiis item
sic mutantur vota in cautele promissa xxxii

quam ipsum male proponit et cum propter Bedam
omelia xliii. Et mutatur in melius quia habita
et composita xii q. ii. c. Sicut pro Augustinum. Ubi Augustinus
mutavit consilium xxxii q. ii. Virtus. Ubi Paulus
propositum ad Hyspaniam mutavit. Sic quandoque
mutatur pena in penam de pena in penam
xxvi q. iiii Sunt mutationes pro Ambrosium. Et nunc ibi de
peste et Babaomus(?) xxxiii q. v. c. ult. et in
pro Augustinum. Et non sufficit peccatorem mores suos
in melius mutare nisi de preteritis satisfaciat
de pe. di. ii c. Corpus. Et Nabuchodonosor rex
non corporaliter fuit mutatus in bestiam utique
quod mutatus esse bestia ab hominibus exiens cum
bestiis morabatur xxxiii q. v. Remittuntur
pro Ambrosium et c. in medio etc.

Nativitas / nativitas Christi
triplex est secundum divina humana
et spiritualis prima est ex patre / 2a
ex matre / 3a in mente. De patre
nascitur eternaliter de matre temporaliter
in mente spiritualiter. Et iste tres
nativitates sumuntur 2m tres
substantias que sunt in Christo secundum divinitatis modum et
spiritus. Prima ex patre nascitur deus / ex matre
nascitur caro in mente nascitur spiritus scilicet per
gratiam. De patre nascitur semel ex matre nascitur
semel in mente nascitur sepe. Secundum nativi-
tate divina Christus habet patrem sine matre
sed non humana habet matrem sine patre secundum
spiritualem habet patrem et matrem secundum Mattheum xii
Qui fecerit voluntatem patris mei qui in celis
est etc. Has tres nativitates representat ecclesia
in die nativitatis eius. Primam divinam per mis-
sam que cantatur in nocte. Sic est enim natali-
tas nobis occulta Ysaie xlviii. Generationem
eius quis enarrabit. Secundam in missa ge-
neratur in aurora quia nativitas eius humana
partim est occulta partim manifesta occulta
quantum ad modum manifesta quantum ad factum.
Tertiam in missa quae cantatur in die quia nativi-
tas spiritualis manifesta est in qua Christus per
affectum concipitur per effectum nascitur. Pro pro-
cessum mutatur Ysaie. Afferat tamen duo
concipimus et pepimus spiritum salutis. Na-
tivitas Christi humana fuit gloriosa generosa copio-
sa et fructuosa. Gloriosa quia dei salvatoris
nostri Tyti 3° Non ex operibus iusticie etc. Ge-
nerosa id est gratiosa non meritis nostris exhibita
Tunc apparuit gratia dei salvatoris nostri.
Copiosa quia omnibus hominibus. Fructuosa
quia erudiens nos / et iste fructus nativitatis Christi
duplex est secundum respectum presentis temporis et respectum
futuri. Sic respectu presentis temporis iterum duplex
est fructus primus est declinatio mali ut ibi
Abnegantes impietatem etc. quo ad malum
quod est contra fidem / et secularia desideria quo ad
malum quod est contra bonos mores / 2us fructus
est operis boni ibi Sobrie quo ad nos ius-
te quo ad proximum pie quo ad deum. Sic res-
pectu futuri temporis duplex est fructus primus
est quo ad gloriam anime quod notatur ibi Expec-
tantes beatam spem / 2us quo ad gloriam
in resurrectione corporis ibi Adventum glorie
magni dei. Sic apparuit in nativitate
Christi benignitas et humanitas salvatoris nostri
dei de triplici latibulo de sinu patris
in quo celebrum. De umbra legis /

in qua consignabatur de ventre matris in quo
formabatur. Ipse est agnus qui signacula solvit
signacula libri signati etc. Nativitas
Christi fuit utilis honesta et iocunda. Utilis
saluti hominis: pariet autem filium et vocabis nomen
eius Jhesum, ipse enim salvum faciet populum suum. Hone-
sta: quid honestius partu virginis? Virgo est
que generat deum et qui generationem spiritus sanctus
est qui generacionem operatur. Iocunda: quia iocun-
dus ortus dei et hominis, gavisi sunt qui se
persenserunt, ut Abraham exultavit ut vi-
deret diem meum, et gavisus est; ut Apostolus ad Phil. ca.
iiij^a: Gaudete in domino semper. Sic qui parentes erunt
ut angeli decantantes, pastores videntes,
patres et voto exultans, Symeon amplexans,
et maxime virgo mater cum genetrix
doluit, inquit spiritus meus. Benedicta virgo que
tulit nobis fructum qui fuit seminatus in corpo-
re, germinavit in nativitate, collectus in
pannorum involucione, ad domum allatus in pre-
sentacione, flagellatus in stipite, ventilatus
in falsorum testium acusacione, emollitus
in passione, pistatus in resurrectione, comeditur
in cottidiana ewkaristie susceptione, et in cele-
sti fruicione. Hec Odo de ve the lim c. xx.
Daniel prophetavit Christum nasciturum post
lxx^ta ebdomades annorum ... a x^o tempore
usque ad regnum Herodis lxx^ta septimanas
annorum sunt completi. Hec Assua c. xx.
Nativitas Christi fuit admirabilis. Admi-
rabiliter facta, multipliciter ostensa et utiliter
exhibita. Admirabiliter facta tribus modis. Pro-
ex parte generantis, quia maria eius beata gene-
trix fuit virgo ante partum et virgo mansit post
partum, quod non fuit ex se ipsa factum. 2o ex parte
tali ... sed mirabile ... in oppositum
2o ex parte geniti, ita sicut dicit Bernardus in eadem
persona eternum, antiquum et novum mirabiliter
convenerunt: eternum i. divinitas, antiquum i.
caro ab Adam traducta, novum i. anima de no-
vo creata. Sicut patet dicit hodie tres mixturas
et tria opera fecit ipse deus ita mirabilia sin-
gularia ut talia nec facta sunt nec amplius
facienda sunt: coniuncta sunt quippe adinvicem
deus et homo, mater et virgo, fides et cor humanum.
Prima valde mirabilis est: coniuncta sunt limus
et deus, maiestas et infirmitas, tanta vi-
litas et tanta sublimitas. Nichil enim deo subli-
mius, nichil limo vilius. Secunda mirabilis
multum mirabilis a seculo enim non est audi-
tum quod virgo esset que peperit, quod mater esset
que virgo permansit. Tercia est prior et secunda infe-
rior: fides cordis humani ... cum quo cor
humanum in hiis duobus fide accomodaverit
et quod credi potuit quod deus et homo esset, quod virgo
mater que peperisset. Nativitas Christi etiam
mirabilis est facta ex parte modi generandi,
quia conceptus fuit supra naturam, ex eo quod
virgo concepit; supra racionem, ex eo quod deum
genuit; supra humanam condicionem, ex eo
quod sine labore peperit; supra consuetudinem,
ex eo quod de spiritu sancto concepit, quia ex pu-
rissimis et castissimis sanguinibus virginis
Christi corpus erat formatum acceptum.

Iterum nativitas Christi fuit multipliciter ostensa
nam omni creature per omnia genera creature ut per crea-
turas insensibiles, sensibiles, racionales et intelli-
gibiles. Per insensibiles, nam virgo pariente
templum Rome corruit, statuis et Egypti ydo-
la corruerunt. Ipsa enim nocte nativitatis domini
ex obscuritas aeris in claritate diei versa
est. Et Rome fons aque in liquorem olei
versus est, qui cum eruperit usque Tyberim
toto die illo largissime emanavit. Item
ipsa eadem die tres soles in oriente appa-
ruerunt qui paulatim in unum corpus solare
redacti sunt, per quod innotescebat quod trini-
tas et unius dei noticia toti orbi immineba[t]
vel eo quod natus erat in quo deitas et caro
et divinitas in una persona convenerant. Sic
per sensibiles creaturas, nam bos et asinus in
quorum presepio Christus erat positus dominum agno-
scentes ipsum flexis genibus adoraverunt
et a feni comestione in quo puer iacebat
abstinuerunt. Item per racionales ut homines
nam per pastores quibus se manifestavit Christus,
et per omnes sodomitico vicio laborantes
qui ipsa nocte extincti sunt ut refert Ieronimus
super ysaiam; luxoria enim et cetera et hoc fecit Christus
ut omnis eradicaret sodomitus, ne in natura
quam assumpserat tantam immundiciam decetero
inventam esset, nam ut dicit Augustinus videns deus
vicium contra naturam in humana natura fieri fere
desiit incarnari. Item per intelligibiles ut
angelos qui pastoribus apparuerunt et gloriam
in altissimis deo decantaverunt. Nati-
vitas Christi est nobis utiliter exhibita pro ad
demonis confusionem qui nos ut eius prevale-
re non potest. 2o ad nostram utilitatem quia ipse natus
est omne malum nobis remedium et medi-
camentum. Est triplex quo morbo laborabat
humanum genus ut dicit Bernardus: primo nativitate,
vita et morte. Nativitas erat immunda,
vita perversa, mors periculosa. Venit ergo Christus: mala
natus est, Christus vixit et obiit. Sic nati-
vitas purgavit nostram, eius vita instruxit
nostram, eius mors destruxit nostram. Item
Augustinus dicit: Quia humilitas filii dei quam nobis
incarnatione exhibuit fuit nobis in exem-
plum ... efficacissimum quia homo natura in altissimo sacerdoti
se totum quo peccati nostri vinculum solveret et
in summum medicamentum quo tumor nostre
superbie sanaretur. Secundo enim quod convenienter
humilitas filii dei ipso debuit superbie
porrigere, superbia enim primi hominis fuit quod
deus esse voluit contemptum usque ad deum et
usque ad appetitum divinitatis dicente diabolo
Eritis sicut dii, super deum volendo quod deus ipsum
velle nolebat, tunc enim voluntatem suam
super voluntatem dei posuit. Item Anshelmus
filius dei humiliavit se apud homines quod ad eorum
utilitatem et salutem usque ad homines per misericordie
dei modum exemplum super homines per naturam di-
vinitatis descendens. Nam eius nativitas sunt
aliquid nobis est plus quod natus ex nihilo
non et per eundem partem comparamus, et sunt
aliquid enim nobis dissimilis est

de spiritu sancto ex Maria virgine natus etc.

Nativitas triplex est, videlicet nature, gratie et glorie. Nativitas nature duplex, prima in utero matris, illud: Quod enim in ea natum est de spiritu sancto est, de consecratione distinctione iiii Conflixisse per Augustinum de fide ad Petrum. Secunda nativitas nature est ex utero, secundum quod puer emissus in morte sit, mortalis id est natus est homo in mundum, de consecratione distinctione iiii Credentes per Augustinum et alios. Ut in [illegible] per [illegible]. Sed nativitas gratie est qua quis nascitur per baptismum, illud Iohannis iii: Oportet vos nasci denuo, de consecratione distinctione iiii Ut in matrimonio. Sed nativitas glorie est qua deposita vetustate pena nascitur homo ad gloriam, de consecratione distinctione iiii Post baptismum. Sed mortes sanctorum natales dicuntur xxiiii questione ii Hanc.

Natura. Natura. Lazarum namque mortuum [illegible] contra vite naturam suscitavit ut mutaret numerum et vite ordine verteret, ut unus homo semel nasci et bis mori deberet, ut generale mortis nostre repetitionis legem teneret, secundum Augustinum de verbis domini sermone xiiii. Sed [illegible] natura filii [illegible] sed ut est de spiritu [illegible] peccato non ut certa natura est ab initio, secundum Augustinum de Trinitate libro xiii capitulo v. Sed est natura non facta que facit omnes creaturas, magnus [illegible] quam naturas eius quos fecit, sine dubitatione prestantior, secundum ibi libro xiiii parte viii. Sed neque dinumerat libertatem [illegible] auctoritas esse deum predicat, secundum omnes qui nos tradiderunt ad quam nos ex [illegible] pertinere [illegible] ipsa natura rerum [illegible] habere [illegible] constitutissimum conditorem qui nobis natura rerum dedit natalem [illegible] non [illegible] non intelligentibus invisibilia visibilibus [illegible] videamus, secundum ibi libro xii. Sed mala nisi in bonis esse non possunt, quia nature in quibus sunt inquantum nature sunt utique bone sunt, secundum Augustinum de Trinitate libro xiii parte vi. Sed est natura in qua nullum malum potest esse, sed non potest esse natura in qua nullum bonum est, proinde nec ipsius diaboli natura inquantum natura est mala est, sed perversitas eam malam facit, non enim est ulla natura etiam in extremis infimisque bestiolis quam non ille constituit a quo est omnis modus, omnis species, omnis ordo sine quibus nichil rerum inveniri potest, secundum ibidem libro xix capitulo xiii. Sed nullus facit naturam aliquam nisi summus deus, cuius occulta potentia cuncta penetrans incontaminabili potentia facit quicquid esse quoquo modo est in quantumcumque est, quia nisi faceret illo non tale esset nec prorsus esset, ibi libro xii parte x. Sed Naturarum qualibet constituit deus ab initio non dimittens eam immutabili [illegible] ordine [illegible] ne [illegible] coram hominibus [illegible] et estimare [illegible] necessarium [illegible] factore [illegible] natura rerum [illegible] natura sua [illegible] naturarum [illegible] memoria reducit et [illegible] necessarium sit factor sue facture et non semel sed cotidie opera sua facere videatur, secundum [illegible] xxxiii [illegible]. Sed macula peccati non est in peccatore [illegible] secundum [illegible] xxxi [illegible]. Sed qui [illegible] violat ipsam naturam humanam

secundum Ambrosium libro de officiis capitulo ultimo libro iii. Sed Natura [illegible] omnibus naturis ius quod [illegible] et nasci [illegible] procreare, successio et educatio, secundum Isidorum [illegible] libro ethimologiarum per [illegible]. Sed qua natura conditus [illegible] fuit [illegible] et dampnabilis xxxii questione iiii [illegible] per Augustinum. Sed naturalis [illegible] et consuetudo [illegible] divina differt. Sed preceptum [illegible] potestas divina nullam nature infert necessitatem xxxii questione iiii Nabuchodonosor [illegible]. Sed [illegible] nature est [illegible] virtus de penitentia distinctione ii [illegible]. Sed natura demonum in pluribus sublimior et nobilior est quam natura hominum xxxvii questione iiii Cavendum per Augustinum. Sed sancti cum ex mutua familiaritate convenerint [illegible] ad [illegible] de penitentia distinctione ii [illegible] per Ambrosium.

Navis. Navis in mari periclitantibus signat ecclesiam periclitantem inter iniquos, secundum Augustinum super Iohannem omelia xxv. Sed navis que signat ecclesiam non potest mergi [illegible] fluctuante et periclitante per temptationibus et tribulationibus, secundum Augustinum de verbis domini sermone xiiii. Sed navis [illegible] fugam [illegible] signat [illegible] magnorum [illegible] afflictio minorum [illegible]. Sed Paulo [illegible] ad Ytaliam veniente navis [illegible] per [illegible]. Sed periculum est [illegible] qui [illegible] ecclesie regit si remum tenere non noverit, secundum de xl [illegible] per Augustinum. Sed [illegible] navis [illegible] aqua subintrante [illegible] peccata multiplicata [illegible] ut navem [illegible] de penitentia distinctione i [illegible] per Augustinum etc.

Necessitas. Necessitas duplex est [illegible] quod lege non licet [illegible] xiiii [illegible] per [illegible]. Sed [illegible] voluntaria [illegible] et non [illegible] occasionem sit [illegible]. [illegible] rex [illegible] xx [illegible] ut [illegible] necessitas [illegible] de necessitatibus [illegible] xxxiiii [illegible]. Necessitas duplex est, una simplex ut est omnes homines mori xxxiii questione iiii Nabuchodonosor per Augustinum. Sed alia conditionis est ut [illegible] ambulat necesse est eum ambulare, secundum ibi. Sed [illegible] nulla necessitas cogit [illegible] nolente [illegible] cum [illegible] ex nulla [illegible] nature sed ex libertate arbitrii proveniunt [illegible] necesse esse xxxiii questione iiii Nabuchodonosor per Augustinum. Sed non est culpabile quod necessitas [illegible] xxx questione i ad [illegible]. Sed necessitas non habet legem [illegible] Remissionem per Augustinum. Sed quod necessitate cogente factum est laudabile [illegible]. Sed quod ex necessitate debet fieri non fit ex ordine legittimo sed usurpatum necessitate cessante [illegible] quod urgebat

ligon[um] est primo dico, et q[uod] est p[ro]mitti[tur] xo
q. i. Ordinationes istas. Est i[n] necessitate ex[tre]ma
petentibus sacramentum non est neganda. xxvi q.
vii. Tempore plenitudinis. Est in necessitate sive pr[es]-
sente matre sive omnibus aliis baptizare extra
xxx. q. i. Ad limina. Est necessitas facit alicui
licere tempore necessitatis quod est crimen. De
cons. d. Sicut in. Est clericum raptorem quem
necessaria pauperibus non erogaverit xii q. ii. c.
ult. et pe[n]. Est tempore necessitatis pauperibus subveni-
endum de proprio quam alieno, et mutuo alicui pau-
peri de proprio. Di. lxxxvi. c. Pasce et c. Non
satis est etc. Item

Negligentia, negligere reprehenditur
in sacra scriptura multis locis. Jacob
audiens quod alumni venderentur in Egyp-
to de filiis suis, Benjamin negligens audivi
pretium vendere in Egypto. Gen. xlii. Ne-
gligenter custodivit Abner dominum suum Saul
i Reg. xxvi. Joas rex Juda precepit levi-
tis ut instaurarent domum Dei etc. iv Reg.
xii. Cum dormirent homines venit inimicus homo
et seminavit zizania. Mat. xiii. Operari argu-
ntur qui non operantur. Mat. xx. Reprehendit dominus
servum qui neglexit talentum suum. Mat. xxv.
Virgines cum lampadibus sine oleo dormientes.
Mat. xxv. plus vide Accidia. Luc. vi. Negli-
gencia est quia homo non curat si id quod sciat
debet dare sive aut bene fiat aut male. Di. vi.
d. xlviii. Maledictus qui facit opus Dei ne-
gligenter, et sacra scriptura docet ea fugere non co-
rrigendo quod negligenter scit se male circa
ea de quibus intendunt se legere de Herode
Mat. ii. Diligenter ab eis didicit tempus stelle
Sabbatum, vitanda sunt homines Dei per celorum
regno sed sciat homo per sufficere ... zo
sublimitatis firmare curam qui negligentiam
committit, quare coram deo et angelis eius magis
diligentia habenda est in psallendo et aliis
operibus spiritualibus. Ps. Deus rex omnis terre Deus
psallite sapienter, ne psallendo ... co-
gitemus quare tunc fetorem per odorem Deo offerimus

Negligentes arguit in excusatione boni
operis Di. lxxxiii. Provida. Per gg. sed in subveni-
endo miseris xii q. ii. Aurum. Per duabus causis
xx. q. iii. et Di. lxxxvi. Frange. Per gg. sed in corri-
piendis pupillis. Di. lxxxvi. Error. xi q. iii.
Quod nisi ... negligentia est in erudiendo
predicationis Di. lxxxiii. Nichil. Di. xliii.
Sit rector. Per gg. sed in dispensando pauperibus
Di. lxxxiii. c. i et ca. Provida et alibi per totum
et gg. Est negligentia prelatorum redit in
dispendium subditorum. Di. xl. Si papa. Est ne-
gligens correctionis pro dicit disciplinam in sub-
ditos. xxiii q. iii. Iusta. Est negligentes
rectores multum sepius nutriunt pestilentiam
dum austeriore dissimulant adhibere medi-
cinam. Di. lxxxvi. Inferiorum. Di. xlv. Quid
Est negligere cum debeat perversos nichil aliud est
quam fovere. Di. lxxxiii. Error. Est de prelato
debet esse prelato vel clericos videt esse ne-
gligentes quam laicos. viii q. i. Sit autem per
quibus. Est negligentia inferiorum suppleri
debet per superiores viii q. iii. Sanctorum. xxx

qui ... Est prelati de negligentia
arguuntur et puniuntur. xxvii q. i. De quibus per
et xxvii q. i. De custodibus per gg. Est negligen-
tia post ammonicionem aggravat culpam ad cul-
pam et quantum ad penam. xxii q. ii. Iudices.
Est prelati pena de negligentia est depo-
sicio. Di. lxxxi. Dictum. xi q. iii. Placuit. Est
sicut prelati sine dubio culpa habent quod possunt cor-
rigere negligunt emendare, scriptum est enim non
solum qui faciunt sed qui consentiunt, participes iudi-
cantur et latum pandunt delinquentibus aditum
qui neglegunt cum auctoritate corripere et inde. Di.
lxxxvi. Facientes. Sicut multi per ea ne-
gligimus insensibiliter perducti ardent et ma-
iora perpetrant. Gregorius in moralibus. Dicit
in unoquoque opere merito et diligenter ita unius-
cuiusque doctrine et disciplinae novercam negli-
gentiam. Brocardus de dispensacione.

Negacio, negare se ipsum et sequi christum
est deponere veterem hominem cum acti-
bus suis, tollere crucem suam et mundo
crucifigi. Luc. ix. Christus nesciebat se ipsum negat
qui mutat ad meliora de se ipso quod erat et
incipit esse quod non erat. Gg. sicut. Ezech. xviii.
Sicut negare Christum non tantum sit in verbis sed etiam in fac-
tis. xi q. iii. Existimant. Per totum. Est vestitus
qui pecuniam negat deum qui vestimentis credidit
xi q. iii. Absit. Per vestigia quare negat initiis
factis sacramentis ipsum. xxii q. i. Quamvis ne-
gant vini q. i. Omnis. Est petrus negat. xxiii. xi
q. iii. Non solum. Est negatio plurium non potest
vi q. iii. Prelati est ... Est ut me ne-
gaverit coram hominibus. Mat. x. sicut quidam cons-
tituit se nosse deum. factis autem negant cum sunt
abhominati et incredibiles ad omne opus bo-
num reprobi ad Titum i. c.

Nobilitas, nobilitas summa apud
deum est clarum esse virtutibus. Sola
vera libertas non sunt petitus. Hie-
ronymus in epistola ad Celanciam. Nulli te com-
pare de generis nobilitate proponas nec qua-
libet ... loco natus te inferi-
ores putes. religio vera nescit personas nec
condiciones hominum sed animas inspicit. Item idem.
Bene clarum corpus aptum forma eundem
ingenium velox. Eruditionis utilitas et
morum honestas glosa quid sit etc. Bonus par-
tis est qui queat et noceret. Item Burch.
ad Gilbertum. Sed Themonites non fuisse
credit qui fuit ex patre gentili et quod non eius
Abraham quod preter Anabechit deorum
cultorem, nomine separans a gente sua ponitur
in capite fidelium, vel ut non dicetur filii
patrum sed patres filiorum, non potentem cuius
glauis condicionis patrum erubescendum. Item Luc.
cap. ix. k. sicut quod nobilitas morum plus dicit
quam generis placuit. Di. xl. Nos per gg. Item
quod non loco nec generis nobilitate sed virtute
vera gratiam acquirit. Di. xl. Illud per Ambrosius
extra per gg. Est quando adeat nobilitate sed
pro peccatis abiecit nobilitatem loci primarius
est fuit. Di. xl. Adam per gg.

Nomen, christus fratres oves suas
nominatim habet et nomina eorum scripta
in libro vite. Hinc dicit apostolus ho-

ut dns qui sit eius B Aug. su. Joh. omel. xl
v. Et manifestaui nomen tuum hominibus q. d. n
non illud nomen tuum quo vocaris deus sed illud
quo vocaris pater meus. Quod nomen non potuit
manifestari sine expressione filii manifestatione, nam quod
deus dicitur omni creature et gentibus antequam christum cre-
derent non potuissent esse ignotum. B Aug. su. Joh.
omel. xl. c. D. Et in nomine patris seruabat discipulos
filius et pater in nomine filii seruabat quos in nomine pe-
tentes exaudiebat. B Jo. omel. c. xviii. E. Ipse
et copula quod dictum est inuocacione tuo conpositi-
onis sed non ipsum quia in nomine christi multi ambu-
lant qui non habent spiritum christi sed producendi cumpa-
cio non ex nomine christi vnguenti et xpiani sed de
spiritu christi qui prophetant multi in nomine christi et spiritu
aut dyaboli. Quales ait sit diuinatores
sic diffinitur qui ut deum vero dicitur ipse
ut sertus nunquam mentitur B Ex. c. xxix. Ke.
tue. Et aliquando per furti detectionem non
deputatur. Di. xxvi. c. ult. Et nomen ut proprio
vel diffinitio est diliget aduertenda. xvii. q.
i. Ebrius. Omni. et xvi. q. i. c. vo. Et sola no-
minatio non sufficiat ad conparatur quia
sepe inuocetes in falso ore nominantur. xxii.
q. i. c. ult. et i. plurimis. Et sophisticacio cog-
nominis. matrimonium contractum ut cum dicitur
se vigilium cum sit sine plato dimittit uxorem
xxxiv. q. i. c. pri. vbi n. vel de bonus bonus

Bedienna

Obediencia voluit ordo
dei respectui et hominum sub
obediencia viuere precipit et
hanc figurauit. Gen. v. Et per
inobedientiam primi parentes pecca-
uerunt. Gen. iiii. Nec sine
obediencia salutis est. Gen. vii. Abraham
obediens se credidit. Gen. xvii. Filium
immolat. Gen. xxii. Et per hoc promissionem
obtinuit ut ibi. Naaman obediens man-
dato Elysei sanatur est. iiii. Reg. v. Apostoli
obediens christi peruenit sit. Act. v. christus
obediens precepit dicens ut illis et tradiditur
corpus sequitur Act. xxiii. christus obedi-
uit legi in circumcisione, templo in reputacione.
Luc. ii. et agnum paschalem in missione. Act.
xxvi. In passione. Philip. ii. Obedire oportet
magis deo quam hominibus. Act. v. Et qui
obedierunt patri sed deo resistentibus matre
sua eterni. Eccl. iii. Non obedio precepto
regis sed precepto legis. ii. Mach. vii. Filii
obedite parentibus vestris per omnia. Coloss. iii.
Obedite prepositis vestris. Hebr. xiii. Obe-
diencia non seruili metu sed caritatis affectu
seruanda est. Obediencia virtus inter sponsam
est per virtutis alicuius per obediam volun-
tatem nostram mactat. B Greg. li. xxx. moral. Tantus
illud melior est obediencia quam victima quod
iniquitas quam velle. Ob obtinere a moribus
et velle conpescere in moribus. B Aug.
de operibus monachorum. Et obediendum est prin-
cipi in omnibus si non precipiat contra preceptum et contra
deum. B Aug. de v. vo. ser. Et deo nichil
ipse indiget sed debuit iubere et aliis

ut tergeret et expedit seruientes esse ipsi deo
precepit ab aliquam re prohibendum, erat non propter
illius arboris maliciam sed propter sua obe-
diencia, non potuit dici per peccatum demonstrare
quantum sit bonum obedire nisi quod prohibuisset
illa que non erant mala in qua re obedi-
ens palma. Sola obediencia tenuit pe-
nam. Arbor illa in paradiso bonum est sed obe-
diencia melior est. B Aug. su. Gen. xxxviii.
c. ii. Et si sicut ipse puer et cum pa-
rentibus suis nunquam erat quibus maioribus et
sepius est subditus erat. B Aug. su. Gen. li.
B Et nostre de precepto superioris indicare
non debet sed obedire. B Jo. in Ep. Bonis et
sic sermone prioribus nunquam deo obedire videtur.
B in Ep. c. xiii. Et qui bene obedit disposi-
cionis tue regnat per eum. B Aug. de v.
vo. s. xlv. Et petrus obedit suo Ba-
ro. Omnibus militiis. Obediencia multo
melior est quam stultorum victime. Ecclesiastes iii.
Ad petrum apostolus in ordinacione Clementis pa-
pe allegatur non loqui nec conuenire cum illis
debere cum quibus papa sua culpa ipse quod pessit
non loquitur ut unusquisque qui in culpa est
dicitur cupit omnem vestrum amicitiam habere subtra-
citis verbalium ei qui omnibus pessit. Et perfe-
ctio debeat ad salutem cum obediencie recepit non
multum prodesse, si vero quos amicitia fuerit his
quibus platus non loquitur vnus est ipse ex
illis qui exterminare ecclesiam et volunt
et cum nobiscum corpore esse videantur mente
et racione contra nos est, et est multo nequior
hostis quam illi qui foris sunt et euidenter sunt inimici.
Et si dominus siue platus iubet ea que non sunt
contraria fidei uel aduersus saluti sed sunt fa-
ciat ille seruus, si vero contraria precipit, magis
obedit spiritui quam corporis domino et in fine. Hec
ix. q. v. c. plus ad Ephesios vo. ser. Si bonum est
quod precipit imperator iubens exequere
voluntatem, si malum inde oportet deo
magis obedire quam hominibus. Huiusmodi et de
seruis apud dominos et uxoribus apud viros
et filiis apud patres. Et in illis dicitur, tunc
dominis et parentibus esse subiecti que tamen di-
mandatum non sit. B xi. q. iii. Et dominus plus
matri huius. Obediencia iusto est suf-
ficiens perfectum indiscreta. Sufficiens est obe-
diencia illa que in hiis tantum obedit ad
que obligatur. Dementia nulli vniuersis posi-
tiuo fines suos et limites non excedens
ut dicit Thomas 2a 2e q. c. iiii. ar. vii. Et pa-
tet exempla ex scriptura sacra, nam et filii
parentibus tenentur obedire secundum illud apostoli. Coll.
iii. Filii obedite parentibus vestris per omnia
quod intelligendum est tantum in hiis que pertinent ad
disciplinam vite et curationem domesticam. Et do-
mesticam ut dicit Thomas ad G. Patri et fi-
lius tenentur obedire secundum illud apostoli. Obedi-
te dominis carnalibus per omnia et cetera. ii. Pe. ii. Et
in subditi estote in omni timore dominis non
tantum bonis et modestis sed et discolis. Quod est
intelligendum in hiis tantum que pertinent ad fami-
liam opera peragenda ut dicit Thomas vbi supra.
Uxores suis maritis obedire tenentur

Rom. 13. Apostolus ad Ephesios 5 ibidem mulieres subdite viris sicut domino, quod intelligendum est de hiis que pertinent ad maritalem copulam [illegible]. Et omnes christiani potestatibus et secularibus in hiis quibus tenentur obedire. Rom. 13. Apostolus Tyti 3 admone illos principibus et potestatibus subiectos esse. Et 1 Petri 2 subiecti estote omni humane creature propter deum etc. Et Rom. 13 Apostolus: omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit etc. Ubi probat Apostolus ex intentione quod omnes christiani debent obedire sublimioribus tam in secularibus quam in spiritualibus, sive boni fuerint sive mali, quia a deo instituti sunt et ordinati ut dicitur ibidem. Boni vero ad tuitionem, promotionem sive correctionem, mali ad correctionem peccatorum et dampnationem, quia non est potestas nisi a deo, et qui resistit potestati ordinationi dei resistit, ut dicitur ibi. Doctor Thomas 2a 2e q. civ articulo 6 dicit: per fidem Christi non excusantur fideles quin superioribus obedire teneantur. Sed hoc intelligendum est in hiis quibus iuste presunt, et cum iniuste presunt non aliter. Doctor Petrus in scripto super 2 sententiarum di. ult. et in bibl. Ordinaria prelacionis autem est a deo.

Obedientia perfecta est illa que totum suum velle et nolle ponit in arbitrio sui prelati, nisi sui rectitudo obviet, dum tamen non precipiatur divine esse contrarium voluntati aut quod saluti. De hac potest intelligi illud Apostoli Heb. ult.: Obedite prepositis vestris etc. Perfectam vero obedientiam habuit in exemplo nobis Christus qui [illegible] ad mundum veniens, in mundo permanens et de mundo transiens. De mundo namque veniens exemplum nobis tradidit prelatis obediendi, sic legitur Ioh. 6: Descendi de celo non ut faciam voluntatem meam etc. In mundo namque permanens, sic scribitur ad Phil. 2: Humiliavit semetipsum factus obediens etc. De mundo transiens, sic legitur Matt. 26: Non sicut ego volo. Porro imperfecti cordibus et imperfecte [illegible] velut [illegible] statuta [illegible] evangelice perfectionis studiosius disputare, habere ad singula que opinantur, exigere de quibus quod recte et male suspicari de precepto aut consilio cum [illegible] latet imperfectum. 2a quorum admonendi. Scribit Bernardus [illegible]: admonendi sunt subditi ne plus quam expediat sint subiecti, ne cum student plus quam necesse est hominibus subici compellantur etiam vicia venerari. Et Thomas 2a 2e q. civ art. 5: [illegible] sancti viri magis volunt deo inherere quam [illegible] est immutabilis bonitatis, quam [illegible] prelatis non inherent [illegible] et in iniquitate illi inherent. Rom. 13. Apostolus prima Cor. 4: Imitatores mei estote etc. [illegible] quamvis videat ubi [illegible] sed dicto vel facto ipsi a sua rectitudine non recedat. Hugo de [illegible] libro de dispensatione et precepto: Hec generalis regula est omnium preceptorum ut que per se et propter se nec bona nec mala sunt et [illegible] instituta debitum [illegible] professione [illegible] non est non iussa [illegible] vel admittitur vel omittitur [illegible] culpa non neglegatur [illegible] non contempnantur. Differt autem culpa a crimine ut potest crimen a contemptu, culpa vero a neglectu oritur et procedit. Neglectum autem languor inhercie est, contemptum vero superbie tumor. Quia contemptum in omni genere mandatorum par [illegible] gravis et quia dampnabilis est. Neglectum autem in fixis gravior, tollerabilior in mobilibus est mandatis.

Obedientia indiscreta est illa cui nunquam debet subditus in aliquo obedire, et contingit multis modis, sed contingit precipue ex quibusdam supradictis, videlicet cum precipitur aliquid contra voluntatem dei in scripturis sanctis vel sacris patrum constitutionibus sive bonis et honestis atque sanctis moribus, vel aliquid quod repugnet vite necessitatibus. Sic cum precipitur aliquid quod proprietas officii non attribuit, vel quod non derogat et repugnat preceptioni maioris prelati cui in capitulo potius est parendum. Ubi sic precipit minor prelatus quod si minori prelato instituere non licet aliquid de novo [illegible] ut de hiis que pertinent ad ecclesie utilitatem, ordinis reformacionem, morum correctionem et huiusmodi si quis vellet [illegible] plus est obtemperandum quam ut prelatus omnis est [illegible] potestate prelacionis sed [illegible] perfectorum enim quam imitator [illegible] ecclesie catholice utilior cum obediendum est in hiis que dei sunt.

Obedientia vero maioris ad minorem [illegible] est differencia distinctione [illegible] de [illegible] Solutio. Non obstante contendunt fideles theologi et philosophi quod Christus fuit obediens Baptiste et sub baptismo Matt. 3 [illegible] obediens [illegible] ut patet [illegible] et Christus fuit subditus suis parentibus Luce 2 [illegible] sed inter natos mulierum non surrexit maior Io. Baptista, sic Christus infinitum fuit maior quam Ioseph vel Maria. Cum [illegible] non fecit nisi ut debuit, patet quod maior debet esse minori subditus sive obediens. [illegible] religionis docentes ut principium est tenendum et sic videlicet sustinendum ut fideles quod maior debet obedire minori. Et similiter subtiliores quam doctores [illegible] requirunt perfectorum [illegible] et sic dicitur sed est summe bonum [illegible] summe obediens [illegible] subiectum [illegible] indigentia [illegible] audiens atque implens et apud illos qui non obaudiunt [illegible] obedientia maioris ad minorem [illegible] sic sunt superiores summe obedientes audiunt [illegible] et supplent subditorum [illegible] in [illegible] subditorum, et sic Christus ut dicitur Luce 2 erat subditus suis parentibus. Nec dubium quin [illegible] multipliciter bonum obediens [illegible] obedientie mandat Apostolus [illegible] sunt subditi sui domini [illegible] Petrus [illegible] fidelibus [illegible] in nomine [illegible] sunt subiecti omni humane creature propter deum [illegible] obedientia est [illegible] quam subditorum subiectio cum ipsa deo [illegible] et [illegible] religio [illegible]. Hec doctor [illegible] super hoc [illegible].

Obedientia est quidquid a superiori utiliter imperatum fuerit obtemperare. Isidorus [illegible] Omnia per [illegible] obedientia sola [illegible]

fidei meritum possidet, sicut qua quamvis iste
debuis compareat. quod fidelis esse iudicatur. viij
q. i Sacerdo(te)s i. fi. p. cod. Ut obedia in ceptis
compitti. di. xxxiij. Quamvis. Ut obedia que
cogit esse sub alia ptate vel debet lic(en)tiam petere
xvi q. i. no dicat per aug. Item in malo
no obedire cum p(re)cipitur aliquid contra deum pre-
lato no est obediendum. xi q. iij. Non sem(per).
Aug. i. veri(tas) (...) tale. Ut similiter obediens duo
exempla p(ro)tulit. Sed no p(ro)pter tota. xxvij
q. v. De ypulsis. di. lxxxvi. Ad pr(esen)s. Ut
ad p(ri)mi(tia)s est obediendum. di. viij. xi q. iij.
Imperator. Sed prelat. vij q. i. Quam(vis). Sed sectantib(us)
p(er)tib(us). di. viij. Quod p(er) aug(ustinum) i. di. xci. ij. a.
subdyacono plus de labore licet. Ut [illegible]

Oblationes sine dona iniquorum no(n)
probat altissimus nec respicit in oblationib(us)
iniquorum nec in multitudine sacrificiorum con-
piciabitur peccatis. Qui offert sacrificium ex sub-
stancia pauperum quasi qui victimat filium in con-
spectu patris. Eccl. xxxiiij. Sed recte esse
offertur sacrificium cum offertur deo vero cui vero tenemur
sacrificandum est non contra recte dividitur duo
distribuuntur recte vel loca vel tempora vel res ipse
que offeruntur vel qui offert et cum offert
et h(ic)is quibus ad vescendum distribuitur. quod
oblatum est ut divisione hec intelligunt
sicut aug. de civ. di. li. xv c. vii. Sed quomodo
lat dyabolus occidet. preter dno sili. Deut. xx
vi. Sed caue ne offeras holocausta tua i(n)
omni loco quem videris. xvj d. Sed pro optimo
offere fide convenabile deinde orationem indu
in tuo loco opa facta. Tu ergo qui venis
ad ecclesiam ad orandum deo munera tua
in manibus porta da no(n) h(abe)ntib(us) et pete ab
illo qui habet ut oro tua bonis operib(us) co-
mendet. Sed i lege scriptum est Deut. xxvi.
Ne intres in conspectu dni dei tui vacuus
infirma est enim oro que eleemosinis virtute
no(n) munitur. Sicut eccl. c. xxiij l. Oblatio-
nes que holocausta omnia dicuntur sicut bo-
ves agni et edi agnicali totaliter combusti
sicut rozephiis antiquitatum. li. iiij c. viij.
Oblationes dicuntur generaliter omnia que deo of-
feruntur. Sacrificia ipse dicunt qui tunc res
deo oblatis aliquid fit sed qui animalia
occiduntur et panis frangitur benedicatur et come-
ditur sed holocaustum nomen sonat. Nam sacrifi-
cium dr exhoc quod hoc fiunt aliquid sacrum et
sic omne sacrificium est oblatio sed no(n) econtra.
Libamen sive libamentum dicitur sacrificium
vel oblatio de liquidis ut de vino oleo
et h(uius)m(od)i. Exo. xxviij. Primicie at sunt oblati-
ones que deo offerebantur ut legitur Deut.
xxvi. no sunt sacrificium quamvis sacrificarentur cum eis
fiebat. Decime at ipse no(n) sunt sacrificia ymmo
nec oblationes quamvis no(n) immediate deo sed
ministris divini cultus exhibentur. Ut no(n)
soli deo est oblatio facienda. viij aug.
viij de civ. di. Non construimus martiribus
templa quamvis no(n) ipsi sed deo eorum nobis est deus
nam sacerdos no(n) dicit. Offero tibi hoc sacrificium
petre vel paule sed deo eorum victoriis
gratias agimus et nos ad imitationem exhor-
tamur. hec Thomas ij a ij c. di. lxxxvi c.

quibus no(n) est in oblatione sacrificium p(re)cipit p(ro)pter
bonis peccatorum sed significatio que h(oc) fit in hono-
rem nostri rectoris totiusque universi. viij. de. aug.
de civ. x. de civitate di. Demones no(n) cadave-
rinis odoribus sed divinis honoribus gaudent.
sicut ibi. Sed offerens interno deo esse similiter sit.
et cum aliquid deo oblatum sive corporale vel
spirituale ut puta doctrina sive oro sive ali-
quid laudabile deo exhibemus ut exemplis hec eiusmodi
laudamus in cordibus nostris aliis vanitates sum
ideo est uo. Si offerens munus tuum ad aram
impossibile est munus oblatum a deo suscipi
ubi cum eius fratres suos gravati p(er)dant vel
quasi viduas et horphanis neglecta committunt.
sicut aug. i lib. de vera penitentia. Oblatio
duplex est scilicet spiritualis que corpus et sanguinis
est et temporalis que fit per manus [illegible] De co(n).
di. ij Celebrationes. Ut oblatio eucaristie
p(re)cipue spiritualis est omnium oblationum p(re)cellit
de c(on). di. ij. c. t. Ut ab illis sorde p(ec)cati domi-
natio oblationum offeri. di. l. Ita p(ro)hibitum di.
lxxxi. Opter p(ro)p(ter) ist. Immundi ab hac
oblatione prohibentur. di. lxxxiiij. Proposuisti.
Sed licet hec oblatio sancta sit no(n) tamen indigne
offerens per eam sanctificatur sed plus polluitur
i q. i. Ita sancta p(ro)bam. Ut in oblatione temporali
deus plus p(er)pendit voluntatem atque merita
offerentium quam multitudinem reiunioris eius
similiter prudentie sive oblationes. xviij q. ij.
Ubi p(ro)ba(ti)onis q. ij. Ille. xlij q. v. Decretum
p(er) eos. di. xlv. Quod p(er) aug. xv q. vi.
c. i. Spiritus. Ut oblatio ex iniquo est
maculata et no(n) infructuosa. xviij q. v.
ymo. Item p(er) aug. Ut oblationes iniquorum
no(n) respicit deus sic nec ad munera. Lu-
x. in q. v. in tribus p(er) gregorium. Ut obla-
tiones discordancium et pauperes opprimentium
no(n) sunt recipiende. di. xc. Oblationes p(er) gre.
et c. vi. p(er) Cyprian. xviij q. iiij. Apiron p(er)
Aug. Ut oblationes defunctorum retinen-
tes necatores sunt pauperum. xiij q. ij. Ut ob-
lationes [illegible] perpetua.

Oblivio. Nunquam oblivisci potest mater
infantem suum ut no(n) misereatur filio ute-
ri sui. et si illa oblita fuerit ego autem
no(n) obliviscar tui dicit dominus. Ysa. xlix. O-
mnis amicus rerum malarum et inimicus bonorum
quia no(n) delectatur ea in bono. Cito facile oblivi-
scitur bonum malum autem quodcumque audierit quasi
inhabitat in corde suo placitum sic retinet. Semper
tamen numquam potest oblivisci aliquis quod diligit vel
retinere quod odit. Eccl. c. xxiij. Ut iste tu
debemus oblivisci p(ro)ximi iniurias nobis factas
leviter. Levi. Non memoreris iniurias civium
tuorum. Item Eccl. xxix. Omnis iniurie proximi
ne memineris. Item delectationis peccatorum pre-
teritorum ne revertantur in Egyptum ad instar in
murmurantib(us). Num. xi. Recogitemus pisces quos
comedebamus. Sed furor dni contra
ipsum percussit eum plaga magna. Item locus
ille vocatus est sepulchra concupiscentie. Ut obli-
visci p(ro)ximi tui et damnum prius tuum. Item obli-
visci debemus temporalia. Phil. iij c. Ut enti(m)
Si oblivisceris ab eo vero quod ponit se
exterius incipiens
Operationes. Vocatur et remissio exterior.

[illegible] ... re populus non audierunt sed du-
rauerunt ceruices suas. Jere. xvij. Cor durum
male habebit in nouissimo. Eccli. iij. Domus
in corde ammissa per eo quod vocaui et non audistis
ypsa (?) l. xvij. Induraui cor faraonis sicut rogate (?)
vos A. ... vocatur incitatus (?) ... xxxij.
A. ... motum est ... xxx. viij. Cor ...
tes non videbat ... ypsa ... inuisitatum cum ...
... cap. xvij. veniet dyabolus et tollet ver-
bum de corde eorum. Luc. viij. Cor suum po-
suerunt ut adamantem. Zach. vij. ... optu-
... viij. Jere. v. Luc. xvj. **O**bstinatus ...
... est qui ex correptione prosicitur (?)
... cum quod ex commocione ... fuit. Tertia
est quod emendacione ... ficitur. De
correptione ... meliorem ... Mebaal (?)
ex commocione ... pharao ex afflictione ...
... Hugo de ... Abiron ... duo
... ... deus ... omnibus ... hominibus
sed negligenciam penitendi et desperacionem ...
... absint a cogitacionibus meis ... quod ... et
... ... ad
Julianum comitem. Sed obduratio siue obstina-
cio cordis ex quibus ... causis ... per
... ... quod oculos clau-
serunt a luce predicacionis. Psalmus. ... xviij. De
quibus ... ignorantibus ... in ... sa-
piencia. ... obstinatum ... impij eius con-
... esse ... ... sicut
... ... Apoc. ix. Obstina-
... est ... ... et fumo putei. ... per ...
... obstinentur ... ne videant ...
... per auaricia ... Repleti sunt quod obstina-
ti sunt ... de domibus inquitatum. Obstinatio est
... salutaribus nolle acquiescere. ... ...
... Obstinatus ... quod prius ... ine-
... reuelacionem ... facti ... pertina-
... de ... ... per ...
... obstinatio in malicia. ... ...
... ... misericordia ... q. ij. ... ...
dampnacionis. ... obstinati indigni sunt
venia ... ... malicia. ... ...
... ...

Ociositas (?). Nullus fructus ocij ymo ma-
gis dispendium. Obprobrium ... ami-
sit ... ... quod malunt ...
... ... ad ...
... Opprobrium ... et quod ... vtilitate
loquentes et audientes ... ... qui de rebus
... loqui et fabulari ... ...
... ... replicant et ...
... ...
... ... vbis ... ...
... ... vbi ...
... ... locum ... ...
... ...
... ... ocio
... ...
... ...
... contemplatiua. ... ...
... ...
Genesis xxix. **O**bprobrium ... fugiendum
... ... quod ... est dyabo-
lus ... ...
hominem ambulat ... esse ... non

... loci ... dyabolo et ... ociosus ... ...
cum dyabolo non omni loco indignus est preter
in inferno. Jn celo non recipietur quia celum in-
trat cum ... operibus. ... ... operantes
... ... Jn paradyso non ingre-
dietur quia Gen. ij. posuit deus hominem in pa-
radyso in statu innocencie ut operaretur ibi et
custodiret illum. Jn purgatorio non purgabitur
quia ... ... in labore hominum non sunt et cum ho-
minibus non flagellabuntur. ... in purgatorio
... cum demonibus in inferno. Indignus enim ...
... mundum quia ... arbor que non facit
fructum bonum ... Luc. xiij. ... ...
... in inferno dignus esse videtur ... quia
bruto ... inferior est quia bruto licitum
... comedere ut ... quod scriptura homini
prohibet. ... ... non vult operari non
manducet. ... quia ociosi multa ... peruenerunt
ut patet ... **O**ciositatis mala patet ...
... exemplum de dauid ...
... fuit bellis ... sunt ...
... ... fuit iniquitas ...
... ... superbia ... ... habun-
dancia ... et ocium ipsius et filiorum eius et ma-
num egeno et pauperi non porrigebant ...
... Ezech. xvj. ... ... et vbi ...
et ... ...
... ... est ... ...
... ... blasphe-
mie ... ...
te ... ... remissione ... est
mortificatio ... ... xxxiij. ... agro
... ...
... amat nisi ... labor ...
nimium ... mortificat hominem. **O**cium
... nemo vtilitatem ...
debet ... sed ... ad regimen ...
... obtemperare. xxiij. q. j. ... per Augustinum
... plus tenetur ... ...
... contemplationis intendere. vij. q. j.
... ... nemo debet fabulis oci-
osis intendere in loco oracionis ... xxxv. ...
... Augustinum ... ...
... esse et de labore alieno victum que-
re. xiij. q. j. ... ... Jt ... ... aliquid
operis facito ut te dyabolus ... occupatum
inueniat. De ... Aug. ... Jt ...
... ad Demetradem. Jsti requiruntur
ad perfectionem ... oracionis instancia ... lec-
cionis ... vigiliarum ...
et nocturna ... ... ocio-
... non ... non acquirit noua sed
parta consumit. Jt ociosus est ... ut ... ...
male facit mortuus ... quod peccat in ... vi-
nea. ... ociosus dampnatur ... ...
... quod ... non ... ...
... xxxvj. ...

Oculus. Oculus ... ...
... ... Luc. xj. ...
... ... Augustinum ...
esse ... ...
... ... esse ... ...
... fuerunt ad ... ...
... et ... Augustinum

ibidem. Ista sententia tamen de oculo quam de manu
ad animam puto omnino referri, oculum dicit contem-
plativam scientiam qua anima videt, de quo alibi dicitur:
Si oculus tuus fuerit simplex etc. Oculus autem ani-
malis non est oculus sed speculum interioris id est ratio
et similiter de manu et pede. Dextra autem ma-
nus et voluntas animae, sinistra autem manus
voluntas corporis. Sicut autem corporalem manum non est
manum sed organum manus, illa vero anima voluntas
vel bona vel mala movetur etiam ad illa movere.
Ipso etiam potest anima dextera voluntatis est autem arbi-
trio suo causa est ad quod voluit declinare
sive ad bonum sive ad malum. Et sub lege in-
stituta est ut ita videat rectum audeat a-
gat recte ambulet, propter quod corporis sini-
stre dicuntur quod non est in arbitrio suo causa-
tio. Si malo causa sub lege peccati nec potest vi-
de audire vel agere rectum, nec fieri potest ut causa
aliquando cessaret a deperdito malo cum deperde-
re retinere quem possum praescindere autem ut
non deperdet non possum. Quod autem exponitur
animae voluntatem deperdit, nec id est dextra oculus
non scandalizat, et dextra voluntatis, sicut oculum
et istam manum iubet praescindere dum quam et
possum praescindere. Haec Cassiodorus in xii. Concordat
Augustinus super isto textu Si oculus tuus fuerit simplex.

Oculi impeditum impediunt cordis est
mentis xxxii q. i non solum per Augustinum. Item non
tamen sufficit oculos nostros custodire sed etiam
linguam vi q. i Ex merito et fine et clerici
percipere non debent, incedere vagis oculis lin-
gua effrenata et ut D. tollo (?) clerici extra vel xx
iii. di xviii per reprehensorum. Item qui eum tetigerit, ipsos
tangit, velud pupillam oculi dum tangit
xi q. iii Occupatio est clericorum episcopi sunt oculi, de offi-
cio vel executores vi q. i Omnes. Item ipse dya-
conus qui dicitur Archidiaconus sunt oculi episcopi
qui vice ipsius debet totam dyocesim perlustrare
di xciii Dyaconi ecclesiae vel privati oculi
qualicumque ex cura praeferat me procedens
de lo. Et dein ca. Item oculi ecclesiae sunt praelati et
doctores et de nata et de officio oculi corporalis
et spiritualis. Hic lynceorum dictio xlv. Item oculus le-
ditur a modico pulvere et festuca fumo et
nebula, sic modicum peccatum et modicum depende-
ria terrenorum leditur. Item claustricos et fratres com-
plexe tenebrae cecum dictio D. Item oculus est simplex per
amorem boni et cognitionem veri et oculus nequam per
teneritatem voluntatis et delectationem iniustitiae. Hic dictio
xx. Item cum doceat non dicit textum sed oculos cor-
poris amittit, dum oculos cordis retineat
Hieronimus episcopus Hor. VIII. Item plus ne impediretur
cognitionibus, eruebat oculos suos episcopus ho-
minum cum fine. Item cupiditatis avaritia et in-
genuitas perturbat, oculum cordis sed corpori sae-
cularis tenebat claudit et excecatur, Hic Augustinus
de Ci. Dei soc. xviii. Item oculo cordis vi-
dendus est deus non corporis. Hic in xxxviii
Item oculus corporis per se non videt, sed per lucem
interiorem Hic in xciii

Occupatio. Occupatio magna creata
est omnibus hominibus et iugum grave super
filios Adam a die exitus de ventre
matris eorum usque in diem sepulturae in matrem
omnium Eccli. xl. Item vas quidem est plenum de
aliquo non suscipit superimissum, sic autem
vacuum fuerit recipit omne quod mittitur, sic
hoc quidem est occupatus malo non recipit bonum
et si occupatus fuerit bonis repellit malum
sic autem in nullo nec in isto se occupavit, hoc
omnes quidem intrat in eum et delectando cum eis
mutabis (?) desideriis alligatur. Dicitur ad petrum
hic de ca. h. V. **O**ccupatio ineptiores et
pastoribus subditione extravagantibus superflua tamen
esse videtur quo inutili occidentiae et coll-
ligationis 2o in mundum detractione. Item ad
primum tamen est quod generis notitia sed non praevenit ad
sequelam, sic est praelatus ineptiores et inepti ad
de(?) declaratio pollicitudine sua ut cognos-
cat vitam et doctrinam et gesta Christi et eorum ex-
plicatio. Quid inquam valet ad sequelam Christi
consideratio publicam logicorum, quid valet ad
eam notitia laboriosa multarum phisicorum, ad quid
tandem valet ad ipsam sequelam demonstratio
notitia mathematicorum. Rursus sic possunt ad
ipsum sequela complenda prout notitiae
necessariae cultus (?) Hic est parati dicentis. Item cum
tota occupatio peregrinationis huius sit parva
et mutuo se impedientes patet quod quilibet viatoris
et specialiter praelatus debet optimum eligere et pro-
ductissimum suo officio ad beatitudinem acquiren-
dam. ne forte tali occupati se circa noti-
tiis minus utiles dicitur veritas. Quid ad te
tu me sequere etc. **O**ccupatio est ut doctrina
est propriis ex affectu, quieto intellectu et
religiosa contemplatione, movere quod si votivis presbi-
teris cum genere secularium et immunditie coin-
quinentur sicut patet ex verbis patris hoc quomodo magis
collidit nos omnis inactivis et istud officium
fuit Christi non posset eo a laycis inculpabiliter
exerceri 2o hic quod omnem genere secularis officii
in domibus regum et aliorum multi clericum occupant
et tamen est quod nec hic secuti Christum quod non potuit
taliter occupari nec in totum capacitatis
quod deficit a nostro quod dicit, sic statum
suum dixit intendere non a quibus talis quaerit Christi
quid ad te tali occupatio ut me sequaris, ap-
parens et cum non subest excusatio non superest
nisi apostotatus damnatio. Et tertio hic
quomodo in rebus bellicis sunt confusi et ut praetendunt
duces bellorum ordinari, alter tercio ex isto
tamen regis superbie primiptus in prelatorum vel
nepotum ut taliter sic irregulares non ante
susceptum ordinis sive consensum irregularitatem
inducit, tamen est quod equidem instituerint ecclesiae
est irregulares notoris illius atque ecclesiae igitur
vel talibus clericis qui pretio dedicentur tali
cum non habetur excusationem acceptam apo-
stolum quaerit quid ad te etc. **O**ccupatio 2a
patet ex quod nemo est plus praelatis saecularis secu-
laribus divitum sub frustratione pro principem suum a ministe-
rio quietatum [illegible], ipso in peregrino
officio placeat, patet immediatum non solum indi-
candi sunt tales clerici sed dampnabiles ex eo
semper sui actu nepharium. Item cum sunt fratres congressi
cum secularium statorum ducum, primo in hoc quod dicitur
illis praestare ad castigandum effrenes in sua
ecclesia obligatur maxime in tempore hoc altissime
praecipitat, 2o in hoc quod occupatus in tanto non ha-
bentes vel domum spiritualem diminuentes respicientes
patientem, et 3o in hoc quod medium seminatis debi-
tum dei reparari vero est reddendum et probatum
per se et sua familia sed per tot consuetudines

dum secularis minimus magistri deordinauerunt
contra milites ordinatori sue contrie ... dum contra
ordinat principes sicut debent esse plus pauperes
pro complecione sue militie non habent diuicias
a sequela dum retardantes contra exeuntes
la diaboli ordinauerunt ipsos minimus nec sunt
ope tamen mundi diuiciis ideo sicut/ nullo defi
cit spiritualis militia corporalis deficiat/ non sic
ut dicitur ... quod licet fuit papa et episcopus
exutus contra principes tamen potest dimare conte
aufugit dimittam ... ut ... / ...
silvestres frondes mutat et aurum ...
... generatas non pro usu ... sed ad ...
cupiditas ... contemptum talium de ...
... ut sepe prostitutum est ... est ...
regnat sic in se dimissa ad sui ...
ex tali stulticia depellentur hec doctor ... super
isto textu dixit ... petrus sequere me

Odium odiuit Esau Iacob pro benedic
tione ut Gen xxvii. fratres Ioseph
ipsum oderunt quia a patre amabatur
Gen xxxvii. ... Galaad ...
... ut tu ... Iu
dic xi. Saul videns quod plus ... et
diligeret dauid ipsum plus odiuit ... Rex
... Amon sororem suam Thamar ...
... ut Reg xiii ...
... Galaer ut 2 Reg xi ...
... odiuit ... 2 Reg ... Achab rex
... odiuit ... ut 2 Reg xxii

Odio habuerunt corripientem in porta
Amos v. omnis maledictus ... quia ...
... ut deut xxvii ...
... et contentiones ... in cordibus
... ut Iacobi iii. Qui odit fratrem suum in tene
bris est ut Iohannis ii. Qui ... diligere
... ut Iohannis iii. Odium est ira ... ex plus
... ... prevenientis
hec Augustinus de ... hec est ... adesse ut
non homines oderit ... homines diligas
hec Augustinus ... odio ...
... et ... est ... odium
est hec Augustinus ... male ut mi
... odit ... apostolus
... et qui odit fratrem suum et qui de
... dignum esse mortuum ...
... / ...
... si autem peccat ...
... fratrem ... /
non ... reconciliari
ex contemptu prevenientis et odio ...
... hec ... Odium
est motus ... appetitum quo vult aliquod ma
lum proximo suo vel non vult bonum eius quod
est peccatum ... non ... homines
... odio habenda. Et contingit hec peccatum
vel ... illud levit xix. Ne
oderis fratrem tuum in corde tuo ... ar
gue eum ne habeas in illo peccatum/ vel accidit
ex comparatione ... videt aliquem sibi
parem in aliqua felicitate temporali ... et ...
... Multitudo est ...
... tales quibus ...
... vel ... vel
... vel ... vel ...
habitu vel ... opinionem ... laude

bile ... singularit
... magis ...
hec peccatum ... homicidio ...
... Iohannis iii. Qui odit fratrem suum homi
cida est. Et committitur hoc peccatum tribus modis primo
si quis bonum alicui debitum ex invidia
... publice ...
vel ope ... si quis multa commoda vel hono
res ... virtutes proximi sui ...
vel ... depravant ...
... si quis ...
... ex invidia impo
... clam vel publice infra

Quare hominem non potest qui deum amat/ nec
potest deum amare qui hominem odit sicut ait Io
hannes apostolus. Qui dicit se diligere deum et non
diligit fratrem suum mendax est ... Ecclesiastici
xxxix ... non respicit
ad te quia ... manum ...
... das ... non ...
... tenens/ ... vel ...
manum porrigis ... cor ...
livor et ... odium ... tunc fi
des mortua ... opera mortua. ... nulla
devotio. ... mors fidei
et ... caritatis ... fac opera
... fides tua. fide tua ...
... te ...
... ipse ambulavit/ et tu ambulare
... ii. Tres species odi
vit ... valde ...
pauperem superbum/ divitem mendacem et sene
... Eccli. xxv. ...
... patris super ...

Odium caritatis ... Si quis ve
nit ad me et non odit fratrem suum et matrem
suam et uxorem ut Luc xiiii hec ...
... et ... omnis fidelis debet proximum
diligere et eum odire ... sit/ proponere
in amore ... aliquis ...
... ante amorem ... vel ... observant
... mandatorum ... dominum ...
diabolum. ... religionem ...
sub ... tenent ...
... conservare ... non
potest esse christi discipulus sic ... non possit sal
... christi discipulus ...
igitur adveniat homo ad religionem christi
qui ... et videt
istam gloriam ... ...
... immediatos et mediatos
... affectus et ...
debet ... proponere. ... de
... uxorem et filios ...
... et affectus ...
... omnia ista ...
regula religionis ... quo ad christum vel ...
... christi ... proponere in amore. ...
... habuit vel sorores
... includi
... vinculis tamen religionis de ordi
ne christiano ... ut ...
non potest aliquem ... deficere. ...
de christi religione ... et singula ...
pro amore non contempserit vel non proposu
erit in affectione pro observantia legis sue
est indispositus ut sit christi discipulus

i morbis sequatur 2o ipsum ora inequia ista
vel proposuit per suo ordine obseruande esse
go non debet quilibet eorum distinctis eadem proponere
inter vos, ut Lucam sit predicto textu et O
dium fraternum et homicidium fratris pari culpa iu
dicatur. de pe. di. i. homicidiorum. Vel odio dicun
tur peccatum non homines. di. lxxxvi. odio. Vel
etiam dicitur maxime odium et emulatores fugere.
di. xxxviii. sequitur per ypp. Vel nec potest verum pe
nitentia agere nec ipse gratiam baptismi recipe
re qui non dimittit odium in corde. de pe. di. v.
falsas. per totum. et q. di. iiii. Ideo per simile
Item. Vel qui dimittit odium non dimittit amo
nitione premissa a cetu fidelium est
expellendus. di. xc. placuit. Vel probatur per cuius
exemplum qui arguit delinquentes. di. lxxxvi.
facientes. Sed tamen odire et diligere sunt in parte con
traria, patet quod duplex contingit homines odire. aliquando
scilicet licite et illicite. licite qui odit naturam
vel quam fuit vitium quia est. de fabrica miles et causa
alia contingit procedit odit deum, quod inseparabi
biliter est malum peccati. Quidem vero licitum et lau
dandum est odium quo quis odit peccatum in proximo
vel seipso ut Decretis sunt. eplis Distinctis hec.

O fficium Officium Clericorum

Diuinum quatuor requirit que dicuntur necessaria
scilicet pro vocis altitudine decentem
quam vox conformitatis et pleb. in tabernaculo
insto. Secundo opus conformitate psallere
ut dicitur xxxi. Ideo est precepta laus in ore
peccatoris. Tertio affectum in cordibus. Luc. xviii.
psalla spiritu psallam et mente. Quarto ventrem
intentionem. psallite deo meo psallite psallite
sapienter. Verum ex ista causa altera clerici neque
ex instructis ministris et nec ea notitia vt ex
orationis extinctatione fiat oratio tamen clericis
quam laycis periculosior. Unde summopere notandum
quod clerici distincte attente attribuendo
cuilibet sillabe tempus suum cuilibet medio usque
vel finem sine pincipatum debitum et spatium ex
pectetur usque fine completum punctum reddi
dentes. Sicut enim quibusdam tamen cauentes
in picudo habentes mente in foro loquerent
improuiis et affectum in tepidio pessime in
disponunt ad impetuosum quidem a deo
tum non colligitur cum eo mentes laycorum in
ipsum tendentium. sed tamen aduersum se dispe
gimus dicitur. nec vi. Adore vir debitum. Le
gerunt in libro legis dei distincte et apte
ad intelligendum et intellexerunt. distincte quidem ad
accentum apte quo ad sonum et sic toto intelle
xerunt sensum. Ideo rogat Apostolus Ro. xv.
vt unanimes uno ore honorificetis deum
ubi clamitas dicitur et dissensionis
fuerunt uno ypocrite quomodo qui in dictum est
in ecclesia sunt divisio. ypocrite quidem tamen
ymagines ad laudem dei sedent muti
et spiritualiter confabulantes quod re pos talios sci
ficant, minando medicina cerimonia vel
gesta secularia soluunt subdebitum sicut ipsum
ytriumuiri lucra sunt. ut Rusticus li. ma
tut. cap. xxx. O fficium per ypoderes Ad hunc
ab officiendo dictum est quia officium inter deco
rem sermonis uniatque multa licet vel sunt ad
diuinum ab officio i. notatio. Unde officiales

praementum dicunt per eorum spoliatores capi
tulares non exercet sed fomentum. Cum igitur
quod plerique propter pecunias conceptum incestum desperandi
lucrandum a certa dicta citantur et exquirunt
sepe mundos plures quos eorum non laborant nisi
tam simplices a quibus non possunt resiste
re et non tam potentes quorum luxuria regnum
magis infestat et ut sic comprimunt doctrinam
baptismi et acceptant dogmata diaboli. et patet ex
eorum quam cautitate non laborant, ad sibi dictos
expurgandos ponunt quia tunc perpos quos magis di
ligunt ab ista crimine expurgarent, et concepti
vel mediantibus et alia media per que citius
ac plenius sanarent licebat quod potius fieret
per penitentiam et elemosina dicta pauperibus quibus
fieret maior iniuria quod predictum pecunias in
corbona ipsa colligendo, et tamen si acceptam
pecuniam tamen in eodem meditari haberet
magis solicite ad sanacionem huius morbi
et non darent licentiam per annum vel tempus pecu
nie huic aptitu ad mechandum libere sur
tuacius voluerit non dubium quin hec et maior
ypocrito peditur viuius. Decetur cum sunt
subsidia ad agendum requirit aliquid deum sed
quod maior blasphemia predicto vel fructus
decepto. Et quia ad mediata examinaris
patet ex quibus est quod est subsidia similis ad
pecuniam ut dicit Dec. sic eo. Assumpsit ge
neris di. O fficium diuinum horis secundum ca
nonicas in sacris ordinibus constituti per se
vel per alios dicere tenentur ut patet extra quia
in presbiteris, beneficiati vero patet per alios
dicere in multis casibus secundum consuetudinem vero co
suetudo talis est propter appellationem vel aliam
arduam causam, propter studium vel aliam causam
rationabile ut lxxxiii. in Clementis de ce
lebratione missarum cap. Grauis. hostiens.
dicit. Vel beneficiatus quilibet tenetur dicere
vel audire diuinum. ut pupilla ocu. per tex.
cap. x. Sed officium dictum ab officiendo vel in
ea agas que nulli officiant et prosit omnibus
et dicitur ab honesto et utili ut Ambrosius de offic.
li. 3o. cap. i. Unde officiorum clericorum maxime sa
cerdotum est vitare loquentes. otiosas ta
tius et lingua similia. unde de forma vitae
eorum dispensare. Ber. Jon. epla xxxviii.
O fficium est aliud seculare aliud diuinum
sine ecclesiasticum. di. lxx. de officio. Officium secula
re aliud est licitum quod sine culpa peccato. aliud
illicitum quod exerceri non potest sine peccato. de pe.
di. v. falsas per totum ut tractatu aplicatur.
Vero clerici cum officia illicita occupant ab
ecclesiasticis officiis sunt excludendi. di. lxxx.
xviii. Episcopus est. Vel clericus artificio licet
victum querere absque officii diuini detrimento.
di. xci. per totum. Vel ordine officii in ma
tutinis missis ac aliis horis competit ab
omnibus clericis custodire. de q. di. v. Conuenit
et duobus cap. se. Vel post matutinas et vesperas
dicendum est per preces in de q. di. v. pp.
de officio presbiterorum per septem horas di. xc.
in presbiteri. cap. xxxiii. di. per totum. cap. ultimo.
Vel officium diuinum plus ardet quod voce est
exercendum. di. xc. ii. per totum. Cantantes
Vel publicatum continuantes missa et alia

officium diuinum exercet non debet [illegible] propter quod sit officium symoniacum et in fornicatione iacentem sciens non est audiendus. di. xxxij. c. uel non. in fi. Quod ministri ecclesie et confessiones. di. xxxix. ca. ij. Quod officia ecclesiastica pacis sunt danda catholicis quam extraneis [illegible] viij. quod moyses pro [illegible]

Oleum. Oleum signat caritatem, supereminens via dicitur caritas, que merito oleum signatur, omnibus enim liquoribus oleum supereminet. Augustinus de verbis domini sermone xxiij [illegible] xxxij. Item oleum in vasis suis, id est testimonium conscientie sue in cordibus suis. ibidem. Item si ideo abstines ab illicitis et facis opera bona ut ab hominibus laudaris non est intus oleum. ibidem. Item sapientum lampades ardebant de oleo interno, de conscientie puritate, de interiori gloria, de intima caritate. Item date nobis de oleo vestro hoc querebant quod conuenienit, id est alieno oleo lucere et ad alienas laudes ambulare. Item ad vendentes non consulentium sed irridentium est ista responsio. Item ad vendentes, id est adulatores, quod vos qui non solebatis viuere bene nisi quia vos homines laudabant. Item ad eos qui vendebant vobis laudes. ibidem. Item oleum peccatoris est blanda dulcedo adulatoris. Augustinus de verbis domini sermone xxxiij ut [illegible] Oleum effusum nomen tuum effusum plane quia non solum celos et terras compleuit sed adscendit ad inferos adeo ut in nomine ihesu omne genu flectatur et cetera et dicitur oleum effusum nomen tuum. Bernardus super cantica sermone xv. Item oleum lucet pascit et vngit, fouet ignem, nutrit carnem, lenit dolorem. lux cibus medicina [illegible] de nomine sponsi sic predicatum pascit recogitatum invocatum lenit et vngit. ibidem. Item oleum dicitur doctrina [illegible] scripture [illegible] lucerna [illegible] in [illegible] oleum extinguit [illegible] in [illegible] assiduis nutriatur doctrinis et meditationibus scripture extinguitur et non [illegible] illuminat. Item oleum dicit opera misericordie quod sicut oleum lucerne lampadis fouet sic opera bona nutriunt [illegible] fidei et virginem accedunt. [illegible] Item oliua renuit regnare super ligna. Iudicum ix. [illegible]

Oppressio. Aduenam non contristabis neque affliges eum. Exodi xxij. Non facies calumpniam proximo tuo. Leuitici xix. Deus magnus potens et terribilis et cetera. Deuteronomii x. Maledictus qui peruertit iudicium aduene [illegible] Deuteronomii xxvij. Qui despicit pauperem exprobrat factori eius. proverbiorum xiiij. Non facies violentiam pauperi. proverbiorum xxij. In iudicando esto pupillis misericors. Ecclesiastici iiij. Noli esse sicut leo in domo tua. Ecclesiastici iiij. Ve qui predaris quia et ipse predaberis. Ysaie xxxiij. [illegible] Ezechielis xxij. Item quamdiu lucramur nulla fides [illegible] [illegible] [illegible] Item oppressio [illegible] pauperes [illegible] Ecclesiastici xj. [illegible] pauperum [illegible] oppressio et iniustitia [illegible] [illegible] Oblatio [illegible] pauperis non est respuenda. di. xxx. Oblatores [illegible]

Oratio. Orauit [illegible] Abraham deum instanter pro Sodomitis. Genesis xviij. Orauit Moyses pro populo. Exodi viij et [illegible] Orauit in bello contra Amalechitas. Exodi xvij. Orauit Moyses pro populo cum fecisset vitulum conflatilem. Exodi xxxij. [illegible] xxxiiij. [illegible] peterent [illegible] [illegible] xj. [illegible] [illegible] Anna plorans orauit exaudita est. j. Regum j. Daniel [illegible] Abisit [illegible] a me iij. Regum xij. Elyas orat pro pluuia. iij. Regum xviij. Luc iiij. Iacobus [illegible] Ezechie oranti cum fletu addidit deus xv annos. iiij. Regum xx. Ysaie xxxviij. Manasses filius Ezechie humiliatus orauit et cetera. ij. paralipomenon xxxiij. Hester reginam orans pro Iudeis [illegible] Hester xiiij. Daniel post decretum Darii regis ter in die [illegible] Danielis vj. Susanna orans exaudita est. Danielis xiij. Iudas Machabeus orans vicit. ij. Machabeorum x et xj. et [illegible] plures [illegible] [illegible] et non orans [illegible] i. Machabeorum iij. [illegible] in bello cecidit. ij. Machabeorum ix. [illegible] in monte solus orauit. Matthei xiiij. Modo orandi docuit [illegible] Luc xj. [illegible] orauit in publicano [illegible] Luc xviij. [illegible] perseueranter orare docuit. Matthei xxvj [illegible] Luc xxij. Vigilate et orate et cetera. Mater [illegible] et discipuli eius orantes acceperunt spiritum sanctum. Actuum j. Stephanus in morte pro inimicis orat. Actuum vij. [illegible] Cornelius [illegible] Actuum x. Paulus [illegible] orauit. Actuum [illegible] Orantes [illegible] petiuit. Actuum xvj. Orate pro inuicem. Iacobi v.

Oratio sancti melior est quam principium. Ecclesiastici vij. Quod oracionem tuam [illegible] tua dominus et cetera. Ecclesiastici xxviij. Deprecare pro peccatis [illegible] ab iniustitia. Ecclesiastici xxx[illegible]. Deus [illegible] exaudiet. Ecclesiastici xxxv. [illegible] [illegible] Job [illegible] orauit pro [illegible] Job xlij. [illegible] [illegible] Ecclesiastici xxxviij. Daniel [illegible] ps. [illegible] [illegible] non dimittas non [illegible] gloriam a deo [illegible] regem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad spem [illegible] [illegible] gloriam eius ut mercedem [illegible] [illegible] optimo [illegible] [illegible] [illegible] Apocalypsis v. [illegible] [illegible]

Oratio tua locutio est ad deum. quando legis deus tibi loquitur. Augustinus super psalmum lxxxv. [illegible] [illegible] [illegible] omni [illegible] [illegible] [illegible] neglige[illegible]

quia sicut sicut vigilat hostis. dormiens tu.
Augustinus super psalmos. Fidelis supplicatis deo pro
necessitatibus huius vite misericorditer auditur et
misericorditer non auditur. quid enim infirmo sit utile
magis novit medicus quam egrotus. Augustinus in libro
sententiarum prosperi. Hec sunt dicenda ab orante quibus vo-
luit ad deum illud sit quod congruit delinquenti
et donat efficti. Augustinus in sermone de [illegible]
cottidianis levibus quod peccatis sine quibus hec vita
non ducitur cottidiana oratio fidelium satisfacit
cum enim est dicere pater noster qui es dimitte et cotti-
diana peccata omnia delet. Augustinus in Enchiridion
[illegible] si pro te roges tunc pro te solus
rogabis si autem pro omnibus roges omnes pro te ro-
gabunt. Ambrosius in Exameron libro vi. [illegible]
[illegible] passiones corporis oratione precum sanat
de [illegible] apostolus. Tunc tot fiducia
in oratione accepit cum sibi vite [illegible] nulla
[illegible] libro x confessionum. Aliquotiens domine
sepe cuius [illegible] depetit quod [illegible]
[illegible] regularitate [illegible] libro
x confessionum. Ad hoc [illegible] labiorum vero cor
in [illegible] modulatione est que
[illegible] portiori [illegible] devotione [illegible]
[illegible] Augustinus de [illegible] bo [illegible]

Quare ne dubites est quod exaudit intus
manet non in monte aliquo oculos dirigens
ut faciem in stellam aut solem aut lunam levet
non tunc exaudire vos arbitrentur qui super
mare orant ymo detestentur tales orantes
in [illegible] cubiculum cordis ubicumque fueris
ubicumque oraveris intus est qui exaudiat intus
in secreto quod sinum vocatur cum aut et orationem
meam in sinum meum convertetur. qui te exaudit
non est preter te non longe vadas nec te
extollas ut eum attingas illuminatibus [illegible]
quia si te extollendo cadens. si te humilians
ipse appropinquabit. Augustinus super psalmum [illegible]
[illegible]. Pater tales querit qui adorent eum
non in monte non in templo sed in spiritu et veri-
tate est spiritus est deus. si corpus esset deus op-
tebat eum adorari in monte est corpus et
montis et sic de templo. Augustinus [illegible]
Si si queris aliquem locum sanctum intus exhibe
templum deo. templum enim dei sanctum est quod estis
vos. In templo vis orare in te ora sed prius
esto templum dei quia ille in templo suo exau-
diet orantem. Augustinus [illegible]

Ideo eo dimat est omnibus orationibus prestan-
tior efficatior et unicuique fideli utilior. [illegible]
[illegible] at sicut decalogus in duas partes quarum
prima continet tres petitiones fere convenientia
[illegible] et secunda continet [illegible] correspondentes ad
septem mandata secunde tabule premittitur
[illegible] excellentie dei adorandi
pater noster qui es in celis. [illegible]
[illegible] et premium quod [illegible] et [illegible]
[illegible] ut abba iste prime [illegible] perficia-
at quod omnium. ut nomen omnium [illegible] de-
bet esse de bonis quibus cum sit meliora
[illegible] ac nobis debet oratio [illegible] eum
[illegible] uno patre et quibus omnes debet
invicem [illegible] et amando. Significatur quod pre-
[illegible] ad [illegible] excellentiam
super [illegible] pertinet. [illegible] in celis

in celis. sicut enim in loco superiori deus influit
corporibus lumen et alia [illegible] corporalia sic
in omni spirituali petitione oratio debet dirigi ad superiora
in natura. Et quamvis deus infinitum nobis superior
quam celum est superior quam terra [illegible] sensibile
manuducentibus sensibiles [illegible] in superio-
rem notitiam. Tres autem petitiones sequentes in
prima parte orationis dominice dirigunt. Tibi sunt ad
deum sub isto [illegible] ad denotandum quod
ipse [illegible] singulariter solus deus [illegible] supplicandum
Petitio prima. Sanctificetur nomen tuum. [illegible] nomen dei
[illegible] ut [illegible] non oramus ut sanctificetur
[illegible] sed ut [illegible] fides devota in nobis [illegible]
quam gloriam illa [illegible] effectualiter in nobis
relucet et illa [illegible] correspo-
deat quando deus pater [illegible] et tu filius sit rex [illegible]
[illegible] petitionem porriges ipsi filio
cum oramus. Adveniat regnum tuum. [illegible]
enim omne quod eveniunt [illegible]
et [illegible] celum et terra [illegible] quam [illegible]
[illegible] ordine que trinitas ordinat
non impleret [illegible] in [illegible] per eius im-
pletione ad elevandum mente in deum et [illegible]
[illegible] desiderium ut eius beneplacito
conformet. Ideo sequitur in petitione [illegible] cor-
respondentes ad spiritum sanctum. fiat voluntas tua
[illegible] ulla [illegible] possit alicubi dei
placitum impedire. [illegible] et terra [illegible]
cum ipso diabolo [illegible] universali [illegible]
[illegible] resistere. Actuum vii de Stephano
[illegible] vos semper spiritui sancto resistitis. Quamvis
enim [illegible] infidelium quod sit deo contrarii
non [illegible] frustrari eius beneplacitum deo sit im-
pletum [illegible] affectu et desiderium orantis in deum
elevat [illegible] affectione quod voluntas
dei [illegible] implet in celo
et in terra [illegible] impleat. [illegible]
[illegible] conformes voluntati dei quia [illegible] apostolum
vult omnes homines salvos fieri et [illegible]
velle spiritus sanctus illa volitionem universale
ut omnes homines sint salvi et non quod omnes ho-
mines sint salvi ut patet diffuse alibi [illegible]

Orationis vero istius secunda pars in qua continentur
petitiones quatuor [illegible] [illegible] quod deus
vult omnem hominem in [illegible] honorare
[illegible] et [illegible] zelare [illegible]
[illegible] complete [illegible] malicia
[illegible] congruit. [illegible] petitio [illegible]
[illegible] in [illegible] corporali cum [illegible]
[illegible] magnus [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] est medicus [illegible] Augustinus
[illegible] ad [illegible] relevationem [illegible]
[illegible] petere non longe aliud est a deo
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] intelligi [illegible] relevatis corpora-
le indigentia. [illegible] vel lex [illegible]
[illegible] resistentibus
[illegible] impedimentum [illegible] panis
[illegible] debitum [illegible] re-
[illegible] petitur quod deus dimitteret nobis
debitum [illegible] committit
sed et nos dimittimus debitoribus nostris [illegible]
[illegible] debitum [illegible] dimit-
te [illegible] debitum remittere ut patet in parabola [illegible]
[illegible] tu [illegible] debitum

corporale et caritate requirunt sicut oportet / ipsum et
vidia et rancore dimittere. Et quia ista dimis
sio est valde difficilis cum diabolus callidissime
temptat homines ut sicut in hoc peccato, ideo
petitio tertia / ne inducas nos deus in tempta
tionem. Septima et sexta non sit imitatio tempta
toris homines ad peccandum ut dicit Jacobus sed in
pena peccati potest inducere hominem ut
ad resistendum debilior succumbat postmodum
temptatori. Et ita sic in temptationem inducitur
sicut homines. petitio septima et ultima / nos libe
ra a malo. Similiter impune quod est dya
bolica et finale multum hominibus sicut vita. Et
omnibus istis septem petitionibus quidem deus intelli
git si deo placuit et per omni dono suo pura
simplicitate sua caritate regulas et ordinem
hec doctor subtilis super evangelium dominica sermone xxxix

Orationem istam orare multi nolentes dicentes
venialia peccatoribus in se fugiunt, sicut dimitte
nobis et sicut et. Stultum est ille qui hoc fu
git / primo quia si sic non orat quod docuit christus
non est christi discipulus. secundo quia non potest libe
re exaudire orationem quam filius non dictat
cogitet quod pater filii sui propria verba cum non
suscipit / que usurpata humana cogitavit
sicut que ipsum Christus composuit / ergo quia deus orationem
dicere potest continuam ut deum et fallens
potest nec accipit indulgentiam nisi prius
indulserit ipse. hec Crisostomus super Matheum xiiii. Ille autem
qui non peccat / qui autem orat et peccat
non rogat deum sed deludit / dicit hec Crisostomus super
xv c. Scriptum est quod fuit lege multi clamat
orationem / salutem sacrificium et attende intel
lige et disce ab eo magistro. Sermo xxxiv
Sacerdotes Baal ut deos suos clama
bat / et sic et nos isti dormiente deum exci
tat quod orationem sui longo sermone proponit
dicit Christus pater noster quod vobis necesse sit / antequam pe
tatis eum. Et ergo prophetavit quod volumus non
ideo oramus ut exponamus deo quod volumus
sicut placemus cum prestare quod desideramus
Et sic deo placandum est non dicendum non est ei
notitia loqui nominis sed bona voluntas
hec Crisostomus super Matheum xiiii. Orationis dominice peti
tionis sicut quod sunt in optate legentur deus.
virtutibus beatitudinibus et donis adaptare vo
lunt modi per subiectos in speculos reticeat
et peccatores intelligat per eam primum ac re
tur adaptanda per aliquid in eis expressum
Gaudet timet / et pauper. regnare peri
nde superbus. Ad penitus et mitis terram te
net ira recedit. Flat sit plorant solacio
et mundi exit per fortis. Sancta sitiunt iusti
tia pellit. Da dat exemplum misericors. Nisi
sit flet amare. Temporibus intellectum nudi
videt et gula tussit. Illi sapit / et pacem et
filius et venus exit. Et non expecta pe
titio orationis dominice dicit fidei stabilitate
cum et cordis sperans fiant / sicut dicit spe ardu
ante cum et regnum expectant. tertia dicit
ipse certans caritate cum et dominus voluntati con
formans. quarta petitio dicit fortitudinis
soliditate cum et peregrinos et vincere con
forme. quinta dicit iustitie cautus cum est
dimittis nos sicut debita. Sexta petitio
dicit prudentie perspicacitatem cum est
mala possibilia pavere. Septima dicit tempera
ntie austeritate cum et semper cum hostium
malitiam excludere. Et sic prima petitio pro
dicit quod sedante luxuria et quod amans
aut regnum terrenum cupiditas. tertia placido
deo de voluntate est quod accedit. quarta
et cum prius sufficit cum gula. quinta
cum rancor dimittitur cum ira / septima
quod pede superbie quo homo inducitur in tempta
tionem omnis quia deo recedant. Septima
quod invidia que mala aliorum querit et ap
petit. Et patet quod predicta fecunditas pro
ut dominice quam ordinat deus. patet septem
ut circa se sciat ut melius timeant ut fi
quarum dicitur ut fastidium excludatur ad
desiderandum quamvis de exiguitate expri
sat ut fiducia cito impetrandi habeant
et septies ut in multa devotione non in mundo
multiplicatione virtute orationis consistere osten
datur. Nondum cum quam qualibet in petiti
one omne bonum includitur et omne malum
petitio excluditur cum virtutes et vicia in suis
gradibus sint connexa. hec doctor subtilis lectio matheus
tractatus xxxvi in fine. Orationis virtus est opus
magis quod aut quamvis oder sanctus bonum
operis sicut quoniam res aliqua sic adhuc potest / ac
oder aut sic aliquam non potest esse sic opus
sic ore aliquid. sed ut sic ipse bono me
est / et si orans non ex fide orans. hec Crisostomus
super xxviii c. Iste quidem clamat ad deum
non qui ore sed cogitat bonis operibus ne forte simus
sicut pentes vocibus et muti moribus. Deus eque
clamat ad christum qui spernit seculi volup
tates. clamat ad christum qui dispergit dat
pauperibus ut iustitia cum maneat / et petitus
clamat ad christum qui dicit non lingua sed
vita in mundo crucifixus est et ego mundo
qui pro nichilo habet que homines amant non
repetit iudicans iniurias sibi factas / pari
maxilla percutienti / vincit per iuste
abstulit qua deo reddat sua ablata
non repetit / vita quam amant cognati
et affines commonent et diligentes petunt
quod dicant dicentes ecce insanit ipsum et stul
ticiam et dementia et infirmis. hec Augustinus de verbo
dei sermo xxviii. Sic non intret cum expectatu
dei dei tui variis vacuum. Et intrat cum
deus quia veniens ad orationem nulla elemosina
facit / non solum in veteri testamento sed et
in novo precipit ut per singulas septimanas
unusquisque aliquid in gazophilacium
mittat / ad orationem veniens sicut ait Apostolus
prima corinthios ultimo unusquisque vestrum per singula
sabbata et Gabelon aut / dicat / cum vir
sua eius tua. Ille precatur animam suam ad
orationem faciens elemosinam veniat ad orationem
hec Crisostomus super Matheum xvii. Oratio et commendatur
in Daniel cenaculo suo fenestris
apertis contra Ierusalem tribus temporibus in die flec
tens genua orabat temporibus ac horis
orabat mane et die sic hora tercia sexta
et nona sicut legit de Apostolo quod tribus
vicibus orabat in die et de Petro et Jo
hanne quod ascendebant in templum ad
horam orationis nonam Actuum iii. In tercia hora

orabat et tunc datum est eis decalogum in monte Syna. Exodi xxx. In eadem hora etiam orabat quando datus est spiritus sanctus super apostolos. Actuum ii. In sexta orabat quando tunc erectus est serpens eneus in deserto. In eadem hora orabat etiam quando tunc Christus suspensus est in ligno. Luce xxiii. In nona orabat quando tunc dedit petrus actum in Ladess. Actuum iii. In eadem hora orabat etiam quando tunc de latere Christi lanceato fluxerunt sanguis et aqua. Et inde magister ystoriarum super ystoria ca. [illegible]

Oracio autem est dictio vel factio per quam mens homini ad deum devotum elevatur et similiter famosius per oracionem quam hugo de sancto victore dividit in tres partes quae sunt supplicacio postulacio et insinuacio. Supplicacio est sine determinacione peticionis humilis et devota precacio. Postulacio est determinate peticionis mera narratio. Insinuacio est sine peticione per sola narracionem voluntatis facta insignificacio. Supplicacionis autem tria sunt genera scilicet captatio exhortatio et pura oracio. Captatio est illud quod fit ante postulacionem ad preparandum vel inclinandum animum auditoris. Et hoc fit tripliciter primo cum aliquis dicit quod personam vel animum orantis [illegible] ut instar sui vel indigencia vel aliud tale pretendendo. Secundo modo captatio est ut cum aliquis in laude eius per quem [illegible] odium [illegible] personam vel animum [illegible] undique digna odio adorant. Huius autem species captacionis hic secundum [illegible] oratoris indigenciam ostendendo vel excellenciam dei manifestando et ut [illegible] recitando ut sic supplicacionem nostram reddamus auribus dei magis laudabilem. Exhortatio est quando fit post postulacionem ne petitio facta apud auditorem oblivioni tradatur sic cum ut non [illegible] in quadam importunitate vel instancia [illegible] mentem faciat [illegible] aliquis de persona cuius [illegible] vel causa [illegible] propter sedulitatem memorie reciterat. Hoc genus [illegible] monitoris licet videatur apud homines inoptunum apud deum tamen est gratum atque laudabile [illegible]

Oracio vero pura est quando ex habundancia devocionis mens ita accenditur quod cum se ad deum rogandum convertit pre amoris sui magnitudine et peticionis sue obliviscitur et amore eius quem videt presens dilectans ipsam peticionem postponit. Hoc genus uniforme et simplex est nec tamen perfectissimum. Sed quod captatio timore sapit. Exhortatio spem. Et pura oracio caritatem. Bernardus autem quod supplicacio quando fit per sola nomina sicut est [illegible] mea refugium meum susceptor meus et liberator meus deus meus adiutor meus. Aliquando per sola verba ut respice miserere attende placare et fac. Aliquando mixtim ut verba mea auribus percipe domine et attende supplicacio ad florendum [illegible] de [illegible] [illegible] affectus est devotor atque [illegible] toto vox [illegible] tanto [illegible] genus orationis sonans in labiis quod pura oracio dicitur puris nominibus explicatur. Simplex oracio simul verbis atque nominibus. Sed captatio perfectissima pura verbis postulacio est determinate peticionis mera narracio ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obsecrando rogando simpliciter postulando. Obsecratio est quando vehemencior necessitas precibus devocius nos cogit insistere. In medio est rogamus et in minimis simpliciter postulamus.

Insinuacio est sine peticione sola narratione vel dictione facta voluntatis significatio. Quae fit tripliciter scilicet cum fiducia et contemptu et timore. Cum pura vel causa est magna ut de martha Iohannis xi. Domine si fuisses hic. Voluit enim quod deus suscitasset fratrem suum mortuum sed pro magnitudine cause et reverencia precem obtinuit et inde insinuare pocius quam postulare elegit ut sic voluntas intelligatur et temeritas non reprehendatur et ut sic ex insinuatis presencia [illegible] expulse [illegible] ex audita consequeretur voluntatis effectum. Fiducia non fiunt insinuacio est de facultate cause vel de benevolencia persone confidit et hinc de [illegible] non vere patet exprimit ut est illud dictum matris de defectu vini in nupciis Iohannis ii. Vinum non habent. Hoc est privilegium matris ne reverencie debet insinuat quod quidquid racionabile a filio et insinuando postulat sine repulsa obtinet. Hec [illegible] continua [illegible] doceat quod [illegible] ab ea assumpta [illegible] in talibus [illegible] ret. Tercia insinuacio fit ex contemptu quando vel persona postulata est humilis vel modica sive vilis. Et hoc duplex vel re vel reputacione et sic prima insinuacio competit timidis et [illegible] [illegible] in perfectis. Secunda [illegible] ex fiducia [illegible] vel merito [illegible] plus perfectis. Et tercia fit ex contemptu [illegible] petit [illegible] mal. [illegible] quendam superbi peticionem de insinuat in contemptu. Vero omnes peccatores summus ordinandum [illegible] [illegible] tali tamen spe orans insinuando contingit nos facere deum devotissime exorare et pro quo omnes predicti [illegible] septima [illegible] [illegible] uno die opere facta in gracia sunt devotius oracio devotius porrigenda uno [illegible] ad elevatorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oracionibus [illegible] alternis ut [illegible] ystoriae dei potestatem nostram et vindictam [illegible] [illegible] benignissimam atque iustam ostendendo ut porrigendo peticiones nobis utiles sint aliquae ystoriae nove modorum et de lege de libros sapiencialibus et prophetales exhauriendo capitulum sunt que possumus opera nostra sint [illegible] limites regulae. Hec dicit sub titulo [illegible] cap. xxx.

Oraciones nostras dicuntur angeli deo offerre quamvis deus tunc noverit quod velimus et quod indigeamus quod antequam fiat sciat et priusquam facta sunt novit. Sed quod necesse est curia romana temporales causas ad eius veritatem referre sive petendo quod ergo se fiat sive consulendo quid faciat. Hec ysidorus libro de ordine novi testamenti. Dicuntur angeli a deo probando eius desiderium peticiones nostras et quid de eis implendum sit. [illegible] non tamen non [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] contemplantur in eius veritate intelligere preces hominum et que implenda sunt vel non [illegible] quod deus [illegible] exaudire preces [illegible] nostras sine effectu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testis tunc angelorum et sanctorum [illegible] quid inde futurum sit et quid non et quod tamen nostrum in dei voluntate esse voluit.

z ipi adeo et virtuti supponere adtenti sunt ut ni
chil possunt voluntatem eorum contrariam velle propter
dicit gregorius nobis ad deum secti et mitem diu cor
nua suffragium nobis et affectu diu votu
m cupimus impleri quod tamen non fuerint in
voluntate dei impendendi desiderium. Orans ergo
ut intercedat pro nobis i. ut multa coram suff
ragentur nobis ut et ipsi velit bonum. non eis
volentibus deus prius vult et ita fiet. Ex premissis
constat quod contra consuetudinem in cordibus agitur. dei
quod eorum precata merentur sed tamen mediocriter
multis consuffragiis ecclesie iuvantur. hec xvi li. de sum
di xlv. ca vi et vii. Oratio est pronus ac
affectus in deum pertinens et intus aliud cogitans
de c. q. deus cum per Cyprianum et de c. q. di v. nunquam
cum non vobis sunt mente orandum est deus. et quod me
lior est septem psalmorum cantatio cum devotione
quam totum psalterium modulatum cum anxietate
de c. q. di v. non mediocriter pro hoc. Et usque
mente orandum et altera faciendum. de
q. cantari et psallendum. Et plura clerici et re
ligiosi orare debent quam sub debito instituta
orant di xxxi. Et quia vos et xvi q. i. duo
pro hoc. Et pluribus non sufficit orare nisi assi
stentiam eleemosyne di lxxxvi. fratres per se
Et non deceat prelatos peccata ipsi committere
quod ea suis orationibus delere debent. i q. i
ipsi. Et homines tam vivi quam mortui orationibus
fidelium adiuvantur xiii q. ii non extimemus
per augustinum et xxv. c. ca. pe. Et deus aliquando pro
suis precibus non sunt utiliter intercedere pro
aliquibus in corpore de carnalibus et i q. i.
volumus et q. vii ergo in fi. Et oratio fre
quenter coniugalem ab operibus et abstinendum xxxiii q.
iiii per totum. Et sacerdotibus precipue est orandum
non ipsis a mulieribus precipue et carnalibus. di xxxi
Sicut laycus pro hoc. Et plures clerici ad orandum
et ieiunium obligantur quam alios clericos habi
tus vituperatur xxi q. i. Ca pro hoc. Orationis
impedimenta sunt septem primum peccatum orantis
ys. ii. Cum multiplicaveritis preces vestras
non exaudiam etc. Ioh. ix. Scimus quod peccatores
deus non audit. per iniquitatem si aspexi in
corde non exaudiet dominus. Ergo hinc pastores
et episcopi in carnalibus. Lu. In re inquit suppli
cet quasi ad intercedendum mittitur multi enim
paulo dicens ad deum per commiseratione peccatorum. scriptum est
quod pr. xv. Victime impiorum abhominabiles
sunt deo vota iustorum placabilia. sicut cum
i. de indo quod si quod non dat inspiciat hic
ubi habet xiii q. v. scriptum et di. xlix. Sol
licite. Secundum est quia non petit quod petendum est
pro de. cap. xx. filii zebedei petentes hono
rem quibus dictum est nescitis quid petatis vel
ut paulus ii cor. xii petiit amoveri sti
muli carnis cui dicit dominus. Sufficit
tibi gratia mea. virtus in infirmitate perficitur. Tertium
est crucis dubietate iacobi. i. Postulet
autem in fide etc. Quartum est indignitas eius
pro quo orat iere. viii et xiv. Tu ergo noli
orare pro populo hoc et dicit nec assumas pro eis
laudem et orationem et non subsistas in quo non
exaudiam te. Nonne vides quid isti faciunt. Iere
xv. Si steterit moyses et Samuel co
ram me non est anima mea ad populum istum

quantum est duriciter orantis. vel quod ipse orat
ita durus est sicut ad pauperes. prover. xxi. Qui
obturat aurem suam ad clamorem pauperis
clamabit et ipse non exaudietur. et ad eius
quod offerre debent an aliquis non vult aut di
mittere. Ecclesiastici xxviii. hic homini servat iram et quod
vi. et xvii. xi. Et ei dimiserit hominibus peccata
eorum etc. Sextum est pravitas deprecantis
augustinum de ci. dei libro vii. Sic nunc est deus quod non
vult et cito dare ut tu discas magna ma
gnaque desiderare. et Ambrosius dicit si deus pe
tita ut tamen cordis desiderium clamantes tu
amen. Septimum est impacientia sine defectus per
severantie orando luc. xi. de ros xxxiii. et
psalm. xl. Cum expuleret Saul deus quod non videt
et ... luc. xvi. Et si perseveraverit pulsans
dicit vobis etc. Augustinus. Si non est amotum oro
scienti esto quod ut mea. Tu xlv. liv. ii.

Rdo. Omnia secundum
Ordine facta sunt ventitate quanta in
se ordinatum est si speciem et ordinem. Ad
quod cum hoc est sicut sunt in corpore ingenia
clara et alia spiritu formata sed sunt sique
vel qualitates corporis a doctrine vel artes
animi et ordine aliquem petit et tenet
sed sunt pondera vel collocacio corporis et
animus et delectaciones animi sic Augustinus de trini
ta. vi. q. istius. Ordo est imago dei tamen potens
est et cum imago est valeat inherere si
ut ordinata est nataris ordine non locorum
et queque illa non sit nisi ille. Deinde eum illi
petitum adhereat unus spiritus est hoc Augustinus de
trinitate libro xiii. Et ordo in ecclesia per ducatur
ut sibi et aliis utile sit ad honorem predi
cantis et non tamen expedit etc. sic hic appe
ret expellatur hic ipse sunt Ezech. xxiii
Et sunt tres sunt ordines laudabiles in ecclesia
scilicet bonorum coniugatorum continentium et predica
torum hec ide. di. xxvi. Desunt quam sunt ordines
regentium in ecclesia apli propheta et ceteri pa
stores et doctores hic ibidem ca. xxxi. et ad
Ephes. iiii. Ordo tamen bona sunt pervene
res singulas indicant iustas. Dan. et ps.
Ordinamur et sine tamen sed alias dicit et psal
mi diligens glo. Ordinavit i. ordinata
caritate omnes electos ex ipse adornavit ut
alius sit oculus et alius pes alius manus ut
Vuls. xxii. ps. plenitu. Nullus ordo quem
pertinet recipiet inordinatum quod non inordi
natum ordo non est et tamen dicitur destiguitur
sunt ipsa perpetuitate dulci sunt cor. xiiii. Omnia
honeste et secundum ordinem fiant in vobis. Cur
quem ordinem vitiositatem desinens esse perfecta
Iob xiii. Obfirmasti omnes terras meas etc.
prover. xxii. Ne transgrediaris terminos antiquos
etc. Item xxx. egredientur vias publicas.
Et duplex videtur esse ordinatio in ecclesia sive
diaconibus et doctoribus et super peccata
illius videtur deus in quo iustitiam. Diaconatum
et presbiteratum quod sunt iusti quod aliquando eveniunt
iusti illos homines videntur ordinasse non
deo ab eodem generali eligisset quam a deo est
ordinatus et quod ab hominibus et ideo sunt ministeri
sunt conpetunt apparet quod a deo fuerunt ordi
nati. Et iam iusti sunt non tamen conpetunt
ex hominibus ordinatur est eum ac si deo

ea a deo et qui ab hominibus ordinantur

sacerdotes ex hominibus ordinatur. multa enim
leguntur canonum ap'lorum di. l. Et ex hominibus
ordinatus est et sunt ad deum non est diaconus sed
sacerdos. ff. ex. li. c. Ordo est duplex
videlicet triumphantis ecclesie et militantis di. lxx
xix adhuc [illegible] Et triumphantis ecclesie no
vem sunt ordines angelorum sub nomine quibus
lapidum designati de pe. di. ii. c. Et vos scitis
in militante ecclesia nil debet esse inordinatum ita
corpore familie nutabit si qui regit in
corpore non mouetur a capite. di. lxxxix. c. Ad hoc autem
sunt novem sunt ordines gradus in ecclesia militante
videlicet septem ostiarius. exorcista. acolitus. subdia
conus. diaconus presbiter episcopus quorum nomina
de liberationes et officia [illegible] consignata habes
di. xxi. Cleros et xxv. di. Perlectis loco suo de
aliis sequentibus di. xxiii. Subdiaconus. De
aliis di. lxxvii c. in singulis. Subdiaco
num debet esse ad minus xiiii annorum. di. lxx
vii. c. Subdiaconi. Dyaconi xxv annorum ideo episcopi
et presbiteri nisi in etate xxx annorum comple
torum. di. lxxviii. di. quis et c. s. et di. lxxviii.
proterea. De modo ordinandi episcopum presbiterum
et ceteros habes di. xxiii. c. Episcopus. presbiter. Acoli
tus. Subdiaconus. acolitus exorcista
lector et hostiarius. Et episcopus ordinando presbi
terum dicit hec verba. Consecrare et sanctificare
manus iste ut quecumque consecrauerint consecrata
sint et quecumque benedixerint benedixerint bene
dicta sunt. xxiii. q. v. Qualiter ex. D'exa
minatione ordinandorum in fide moribus fama
habes di. xxiiii per totum. Et tempora ordinationis
sunt sabbata quatuor temporum et sabbatum ante pas
sionem et sabbatum pasche di. liii. Quod a et di.
lxxv. c. Ieiunium usque ad finem di. lxxviii
per totum di. lxxv. c. a pluribus. et ca. fi. De
eo vero in consecratione sacerdotum hoc est cum
ferent et sanctificaret deus manus iste ut
quecumque consecrauerint consecrata sint et quicumque bene
dixerint benedictum sit. ff. xxvi. q. i. Ordinatur in
fine. Et episcopi die dominico et alii clerici die sab
bati debent ordinari ab apostolis est dictum. Ideo
di. lxxv. c. Quod a et ca. ult. Ordinari
debet absolute et sine tytulo di. lxx per totum.
Ut ordinari nullus debet pro re vel sine re sicut
pueri. Ut ordinandum debet esse sobrius mun
dus et cetera di. xxxv per totum. Prudens et sci
ens di. xxxviii usque ad xxxix di. et
ut hospitalis di. xl ii c. Si quis ut non litigi
osus ut pacificus di. xlvi per totum. Ut domui
bus propriis di. xlvii c. Nec et cap. Si ci
vitati sunt ordinati non propter devotionem sed
propter supplendam penuriam di. lxxviii. c. Ideo
vocatus. Et si voluit querere ordinari
vocaveris sicut ambientes et volentes se offer
re sunt repellendi. ff. q. vi. c. Qui se [illegible]
non di. xix. Inveniuntur sunt de quibus hominum
non ordinandis habes di. xxxiiii. Sequitur
quod propter ... capitulum di. l. De penitentibus
et di. li per totum di. xxxiiii per totum. Item non
coniugatis ordinari debet ad uxore nisi sit
ea castitate pura ... presertim di. lxxvii c.
propter. Et in convertuntur ecclesia ordinandi
in quibus ordinibus licite quis habet sed non ordinarie
tali nisi ad continentiam obligetur di. x

xxi. aliis. Et tamen usurarii et cupidi or
dinari prohibentur di. xlvii per totum. Et servi non
debent ordinari nisi ad libertatem dati fuerint
di. liii per totum et de servitute ordinatorum per
q. i. ab exigimatione. Et ratione insufficientie
ordinator ordinandi potestate privatur et promotus
ordine spoliatur di. xxxvii. c. Si ecclesiastici. ff.
tto decretalium tytulo de prebendis et digni
tatibus cum non licet ulli episcopo ordinare clericos
et ullas eis clericatus dare. ff. duorum altari
eligat vel non fuerint clericos. vel si fecerit debet
illis vitam possunt ibi in corpore cano
nico. Sequitur tytulus

Ornatus famulorum corporis rigens decori
et ingressus hominis enuntiat de illo
Ecc. xix. ff. Ex. ordo dicitur fectus est
Vestimentum ff. Ex. ille corporis cum auro vel arge
nto renitebat ubi ff. Iohannes habebat vesti
mentum de pilis camelorum ait in ff. propter
quod commendatur a Christo. quia mollibus vestiuntur
et ait xi. dimissis ut sepulchro deal
batis ait xxiii. ff. Indutus purpura et bysso et
luc. xvi. Ubi sicut in omnibus intellexit igitur in
alio splendet si non velat tondetur pe
cc. xi. et sic persuaderet ubi etiam procedenter a Do
mino per se non ff. Ornatus in modestia
vitandus est sicut delabitur. Et eo nullus confulget
subtilitas propterea quod vestitu non putetur de
peccatum. Quia si culpa non esset nequaquam sermo de
vanis vigilanter expressit quod dimes torq
tur apud inferos bysso et purpura indutus fu
isse. ff. Gre. in omelia. Superbi non magnifice videatur
facti agere vestitu simplicibus modis inalbi
bus peccans omnino. ff. quid est o heu pro respon
ornatis nisi sepulchra finis dealbata intus
vero sordida. Ornatus purpura vestis byssum
in lino pulsant aurum et argentum lapides
et gemme in luto sordescunt singula et puris
in pulvere habentur et gloria nulla sedet in mine
ff. Innocentius de vilitate conditionis humane.
Artificialis species superducitur et facies ab
ducitur naturalis tamquam hominis artificium arte
superet creatoris. ff. Innocentius ibidem. Orna
tus superbus et curiosus fugiendus est tamquam
diabolicus cultus quod quando per se quam sit superbi
diui. Ecc. xi. In vestitu ne glorieris. Petri
Thim. iiii. ff. Habentes alimenta etc. Eblo. Co
tenti tegumento non debemus querere orna
mentum. Ideo quia deo displicet et hoc ostendit
in plasmatione hominis. volunt et deus pro
pter propositum sub eius fuerunt abscondere
nuditatem suam quod voluit corpus quo ...
et prius tegumentum habere. ideo penitibus
[illegible] per peccatum tunicas pelliceas fecit
... quia diabolo placet. per dualibus videlicet pa
... quod ornatus superbus est signum diaboli
ce subiectionis. Ester xiiii. Ornatu sanctis
quod abominor signum superbie etc. et quod non intelli
go superbie ornatum est esse in homine dyabolo. Eccle.
viii. Ornamentum inluxum morte amariore etc.
propter culpam que ex superbo habitu provenit
ut per litteram proxima. Ornatus superbus aut
pabulo reddit hominem propter quod per se propter
prosperitate ... de dicte seminavit lux
uriam ut ff. ... quando vero sicut recipit Menno
precipit vestimenta nisi ad manus

glam querit ut honorabilior ceteris videat
nec tamen vult preciosis vestibus indui ubi a
nemine possit videri etc. contra mollitiem. capitulo xix
3o De mollibus vestimentis etc. contra primo contra consue-
tudinem ut sint aliis dissimiles. Sophonie primo Visi-
tabo super omnes qui induti sunt veste peregrina
Contra supfluitatem et hic duplex scilicet primo mag-
nitudinis et multitudinis quo ad unam querere ut longas
caudas inducentes terram et viam scopantes et de
multitudine contra in panperibus non curantes quibus
pullices colliguntur et pulueres habitibus mouent
De ad multitudinem contra eos qui volunt habere dua-
sunt que potius volunt a tineis comedi
quam pauperibus indui Jacobi v Agite
nunc diuites etc. titulo diuitie habet primo et
Ornatu superbo in mulieribus periculosior est eo
quod fit excitator mala quo extollit in superbia
ysaie iii quia eo quod elevate sunt filie syon et
ambulaverunt collo extento etc. Secundo prouocant
aspicientem concupiscentiam contra voluntate sui
tua a muliere compta, 3o generat infamiam
proverbiis vii Ecce mulier occurrit illi. Contra tollit
orationis efficaciam prima ad thimotheum volo mulieres
orare non in tortis crinibus etc. primo Petri tertio prudi-
entie quod contra experianus libro de habitu virginum
sic dicit Deicio et praecipue indutis sericis et purpura
non possunt aurum et margaritas et monilibus
adornate ornamenta cordis et corporis perdi-
derunt Contra fucate figmentis quo rubicundior
vel candidior appareat adulterium falluntur
est quod non dubito cum maritos sed nolle decipi
quibus solis permittendum est femine ornari
sunt venia non sunt inpune. nam verum ornatum
maxime christianorum non tamen nullus fucus fallax me-
dacium verum nec auri vestis pompa
sed mores boni sunt. Secundo autem cum suspectio
ligaturarum legitimarum quo ad placendum
hominibus sed ad seruiendum demonibus adhibentur
Augustinus ad possidonium et xxvi q. v. Non liceat.
Ornatus superbus et maxime mulierum ab honoribus
sanctis repellit Ambrosius in libro de examereon
Deles inquit picturam dei mulier si vultum
tuum materiali candore oblimas sed exquisi-
to rubore perfundis Contra in libro de virginitate Sil
liet autem inutiliter constringit pedes et pedibus in-
cludit nil refert an corpus auro ligetur
an lino sed cervicis premitur sed exultatur idem sit
nil pauperi innatur nisi quod vos mulieres estis
miserabiliores quam quod publice me dapnari et
illi optant exonerari vos ligari mulier sic or-
nata est domus omnium demonum infernalium
Contra idem ad eustochium Dicit enim ut mulier
se ornauit multum hominum ad se prouocet
et si nullum inde sequatur dampnum extolletur
indicatum tamen pariter etcetera quod venenum attu-
lit si fuisset qui biberet. Contra idem primo capitulo est
idem de habitu dicit non tam color sed color ve-
stium magis ex cultu vestium quam virtuti
ingestis prudens dicens. Contra Cyprianus in libro de
habitu virginum. Non virgines tamen aut viduas
sed nuptas omnes quas feminas puto admo-
nendas quod opus dei et facturam eius et
plasmam adulterare nullo modo debeant
colore flauo colore vel nigro puluere vel
rubore maculant dicit Jeronimus cruentur. Quod quid
albere formauit reformare non tibi contem-
dat diabolus. Ornatu lectorum dissuadetur
nobis tam primo est considerato lecti domini qui
duobus laboribus. Ioannis ... noctibus non consta-
mus beati in morte elegit lectum xxii. Item
terre sibi elegit per lectum. Unde lucas. O bone
Jesu cum possis celum et terram et omnia quod in
eis sunt et in medio te inter ne ... Duplex
e ... cum non sufficiat lectum dominus sui iam
a maledicto promissa per prophetam Amos vi
deneget qui dormit in lectis eburneis, 3um
et tumor lecti infidelis ysaie xiii. Sibt-
te sternetur tinea etc. Ornatu esse sine
clerici exterior in nullo constitit vere ut corona
non mutatur de xxxi. Clerici vestes religi-
onis habeant. xxi q. iii. Omnibus de vi. ff.
primo Contra ut ornamento decenti incedant xxxi
quod tam epi sacerdotum tibi cibo et potu temperantia procedunt
de vi. ff. vel sic. Et clerici debent esse ornati
ex intus intrinsece et extrinsece ut sordidis
nec fulgidis vestibus se ornent de vi. ff. sicut
per deuotum Contra nullus ornatus ecclesie nec debet esse
tamen quam per necessitate pauperum et captiuorum
sit expendendum de ... vi. pauci xxx
vii q. ii. Aurum per ambo et gladio. Applicabis per
... Contra vana tunc vanitatem notitiam
ingeret corporis et exterior superfluitas inte-
riorum virtutem indicium est mollitia vestium
mollitiem animi indicat. non tantum curare
corporis cultum nisi ... fuisset neglectum ...
... ...

Ovibus aliis ones habeo que non sunt ex
hoc ouili etc. loquebatur iudeis et hoc
dixit de duabus plebibus futuris in
unum ut sint unus grex et unus pastor et
... apostolorum predicabant una eccle-
sia ex duabus plebibus compacta in xxx Augustinus
de verbis domini sermo xlix. Contra hoc alias oues etc.
loquebatur de ouili de gente carnis israel
erant et aliis de gente fidei ipsius israel et
extra erant adhuc in gentibus predestinati qui
nondum erant congregati nondum collecti sunt in xxiii
Augustinus ibidem sermo l. Contra Petre si amas me pa-
sce oues meas. Ergo fratres cum ibi audite vos
oues et ... quod et nos tremore audimus. pasce
oues meas. si nos cum tremore pascimus et
timemus pro ouibus ipse oues quid timere non
debent pro se. Augustinus ibidem sermo lxxvi. ...
Contra deus per suos loquitur et per eos quos mittit
vox eius audiatur ut sit unum ouile et unus
pastor. duobus ... gentibus quam duabus parieti-
bus factum est lapis angularis et ... est
et lapis angularis vnitatem per similitudinem
... hominum . Augustinus super Johannis omelia xlvii
Ouis nostri ... fuit de accipere non in-
digneret ut sciret dominus semper nobis agni por-
tasse. Contra agnus dei qui tollit etc. Et quo
inquit ibat et faceret oues mitte eos
lupos. ouium mansuetudo non potest resistere
luporum crudelitatem. luporum crudelitas mite
sce nescit nisi gratia dei faceret quod natura
fieri negaret non enim diuus effectus a
laudetur in vos sed nomine mei patris

intelligat ut glificet' qr fortior e gra
di q̄ rex mi/ Sic ce͠pint vos lupi velli
ficare sicut oues nolite resiste a' voci
ficare sudetes qr vos nisi spoliati fueritis
alij no vestient' a· n' vos mortui fueritis
alij no vivet nec inueniet ca adveneit
gues resurectois alia sup vos lana immorta
litatis vestiet' h ex̄ ca xlvij / A sic oues
ꝯ dicit' ouis xi̾ ani xxiij q· iiij dissili
ce· i· si ꝑ augu͠ / Vt is q' valet oues ꝯ
parce· i remaneat occidit / se pastore sim
xiij no aucte vij· c· i· i· sic sicut p aug
xvj q· i· Nos p augu / Et ouis ꝑditi s3
geriq ꝯ uanui ꝑ xiij ad ovile celeste e
reportatu di· l ca ma an̄ fuch p ꝯ g
xxvj q· vij pertinente / Et scabiosa ovis
a caulis ne pecora' i ne tota domus i̾sfi
ciat' est repellenda xxiiij q· iij Resecan
de ꝑ xlij / sic ꝯ ab vna oue morbida vni
uersus grex sic ab vno pecore' ꝑplus insicit'
di xlv· Vt illud est ꝑ xlij pl' v a posto
li litteram tercia Sequit'

Paciencia Pacient' sustinu
it dauid ꝑsecuco3 Saulis
pi Re xxiiij / hastu i ciphu
reg' auferens pi Re xxvj·
Pacient' dixit dauid fuis
suis dimittite Semey
ii Re xvj· Mysphiboseth
pacient' sustinuit siuiam
gueniam ii Re xix i xix Roboam
no pacient' adhens ꝯsilio senior
iij Re xij / ii Par x· Elyseus ꝯ
citu a rege Syrie missu ut eu
caperent· iiij Re vj· Thobyas
pauperitatem i ab uxore impropitatem iuc Thob
ij i iij / Sara Raguel filia ꝯuiclum
ab ancilla pacient' sustinuit / Thob iij·
Paciens valde fuit Job ꝑ3 i° i xj cap / Ele
azarus morte p lege dni pacient' elegit
adire ii Macha vj· Mulier pacienter
sustinuit morte cum vij fi' ii Mach vij·
xpus suam iniuriam pacient' tolerauit
qui eu volebat precipitasse Luc iiij· et
iterum lapidare Joh viij / Demum mortem
pacient' sustinuit ꝑ3 ex dicto euangelior'

Paciens multa gubernabit' sapia xv
xiiij ff· Vir iracundus ꝑuocat rixas ꝑ ꝑuer'
xv / Doctrina viri ꝑ pacientiam noscit'
ꝑ3 xix / Glo· tanto q' mi doct'
doctus est q' min' paciens no e iudicia
ꝑ'a tanta sufficit / sed tollerancia i via
vite doctorum / Debemus at nos firmiores
imbecillitate aliorum sustine' i nos pla
ce' Rom xv / Libent' gloriabor i infirmi
tatib' meis ut ii cor xij· Seruu dei
no opt3 litigare ii ad Thi ij· Paciencia
vo vobis neccia est ut Heb x° Dilexi,
te qm ꝯ́s frangi sui paciencie incre dapor
ta· Paciencia vera e que i ipm amat
quem portat· nec tollerasse i odisse
no e virtus magnitudinis s3 velamen
furoris h ꝯg' sup Ezech ca vij· Multa
si bona que agimus si non equamus

proximor' mala tolleramus h ꝯg' sup Ezech
ca xxxj· Tribus modis pacie virtus ꝯexer
cet· alia mag' sit q̄ a deo alia q̄ ab anti
quo aduersario alia que a proximo sustinemus
A proximo namq ꝑsecuciones dapna i ꝯtu
melias sustinemus / Ab antiquo aduersario tempta
menta a deo aut' flagella tollerauimus sed in
hijs omnibus modis vigilanti oculo semetipam
debet mens circumspicere ne cu mala proxi ꝑt
hat' ad retribucioem mali· ne qu' temptant'
aduersarij seducat' ad delectacionem ut ꝯsensu
delictionem ne cu flagella opifex priuat
ad excessu murmuracionis Her ꝯg' sup Eze
chi· ca xxxv / Non enim bona pacia e cu
possis esse liber sinis te puniri sed vera
pacia est pati nec agere cum q' libeat / s3
no sit q' liceat Bn̄ l· ovo de ꝯside ad de
gen / Paciencie bona sit q̄ diu per ipam
de proximi mitigat' ꝑ Bt xv Pacientia
leuit' princeps i lingua mollis ꝯfringit du
riciam ii q· sapientiam hois ꝑbat ꝑuer' xix
Doctrina viri ꝑ paciam noscit' / Itm est qr i
ipa honorem ꝑstit / Jacobi i° pacia opus ꝑfectum
/ no hst / Glo· enim pacia vincit' ꝑfectus ꝑbet'
Itm est qr regnum celorum pat' cist vo Beati
qui ꝑsecucionem paciuntur ꝑpt' et sit pacia in
tribulacionibus ꝑmo in ꝯtincijs v'borum ꝯg' s
Qualis q'ꝑ ipse intus liceat / illam ꝯtumeli
a ꝑbat / ii° i molestijs corporum cist vo
Si quis te percusserit ad maxillam ꝑbe ei
i alteram / iii° in dapnis rerum cist vo Et
qui tecum ꝯtendere i iudicio etc sit iniurijs
tiuarijs quecumque pacientem laudabile
e tueri autem dissimulare nimis est
impium h ex̄ ca l / Paciencie tam ne
ta sit tria ꝑm admonicio scripture Effes vio
Obsecro vos i dno etc Effes vo pacientes
estote ad omnes j ad Thes v° Pacientes estote
fratres ii q· hoi neccia est Heb x· Paciencia
vobis neccia est Et neccia ꝑpt' tria p° qr pa
ciencia nrā armatura e in bello spiritua
li· Effes vi° Induite vos armaturam
dei ut ii° qr ꝑ ipam e nidus omnium virtutum
p' id Luc xxj° In pacia vestra possi a· v·
glo· pacia e custos i nidus omnium virtutum
iii° qr valde efficax e adinueniendum celu
ꝑ3 no nisi pacia imple' q' d' regnum
celorum vim patit' i violenti rapiunt illud
Mt xi i Luc xvj· Vnde cu aliis beatitudibus
fiat promissio in futuro pacientibus in ꝑnti
qr cist vo Beati q' ꝑsecuconem paciunt' etc
ii' i caimenitu est bona que ex pacia
prouenient / ut p3 sup l'ra vlt no c xx mo
Paciencia e fructus i proximi constituunt'
tollerare xxiiij q· i· ꝑ sicut p' inc' / Vt tres
redde mala p mal i redde bona p mal
sit s3 ꝑfecte pacie xxiij q· iij· Sex differ
eure ꝑ Aug / Et iniuria ꝑ ꝑter ꝑroc
cui pacia i ꝯgaudio e sustinenda sed
iniuria dei vlciscenda xxiij q· iiij·
Et x° ꝑ ambo ꝯ ꝑxio / Sicut ubi hostis
no ꝑmit sed fidem cuncte querit si no
sibi resistit' no pacia s3 negligencia
iudicat' xxiij q· ij· maxi ꝑ Augu·
i xv° p membris ꝑ Augu / Et bim-

bilior est fraudis passio quam vindicte actio
xxx q. i. Iusti ne taceas et ex i. disputatione
i secreto servanda est in aliis patientia in mani
festo exhibenda est persecutorum stultitie expe
dienda xxiii q. i. paratus pro Augustino contra pla
tonem et pestifera patientia per quam nutriuntur in
subditis vicia xlvi q. in iniustum.

Panis panem quintuplicem inveni
mus. Primus est corporalis de quo ysaie
lviii. Confringe esurienti panem tuum. et Thob
iv. panem tuum cum esurientibus et egenis co
mede. Secundus panis est penalis de quo psalmus
fuerunt michi lacrime mee panes die ac noc
te. Tertius est panis sacramentalis de quo ait Christus
panem nostrum cotidianum etc. Quartus spiritualis de
quo ait Matheus iv non in solo pane vivit homo etc.
Quintus celestis de quo Luc. xiv. Beatus qui man
ducabit panem in regno dei. Item super id apostoli
prima ad Cor. xiv. sed etiam volo quinque verba meo
sensu loqui ut alios instruam quam decem milia
verborum lingua etc. per que verba quinque panes
eciam possunt intelligi. Ad hoc quinque panes
sunt quoddam refectionis quarum istam quinque
subsequentia videlicet que sunt credenda que obser
vanda que timenda que agenda et que deside
randa. Credenda sunt articuli fidei. Observan
da sunt mandata dei. Timende sunt pene infer
nales. Agende sunt tres partes penitentie et de
sideranda sunt celestia gaudia. Panes v.
et quinque sunt genera predicationis et non plura quia
vel predicatio est de incarnatione verbi vel
exhortatio bonorum vel correptio malorum vel
comminatio penarum vel promissio premiorum. Unde
apostolus dicit se velle loqui quinque verba ut dictum est.
Vide Gregorius xxxi dupliciter et tripliciter gladius i.
verbum dei vel verbum predicationis et repetitur vel propter
vitam predicantis et audientis. Iste gladius
duplicatur et triplicatur quia duo vel tria sunt quinque
que predicator debet primo fidem ad credendum
secundo virtutes ad faciendum secundo vicia ad fugi
endum tertio penam ad timendum quinto gloriam
ad expetendum. Duo vero pisces possunt appli
cari duplici ut in presenti vita de quo sit predicatio
et in beatitudine refovendi ut patet in pluribus
locis in isto libello. Item sermo Lombardi ymago
unde quinque panes significant refectionem spiritua
lem in beatitudine videlicet quinque dotes anime quatuor
dotes corporis participatio iustorum et participa
cio electorum sanctorum et gaudium magne
pene damnatorum. Duo pisces claritas
visio continua et delectatio et securitas perma
nendi in beatitudine cum potestatibus plus vel quinque etc.

Paris est verbum de notitia dei pa
tris lapis et omne mediatum et quidem hoc
ipse scandalum offensionis ad Augustinum vii spiritus
ad iustum qui in manibus portabunt te ne forte
offendas ad lapidem pedem tuum. Ab Angelo ne ad omni
porum offensionis occurrat pes ymaginationis
ipsius pisce intelligitur verbum de quo spiritus sancti
te ad dyabolum ut hoc impetum eius
de predicationis duobus et unde vendit ipsos
ut petrus orare et querat studio et pul
sare operibus aliorum ac ut sit panis vel pisces
quod petis Et at ipse non expediunt
petis scilicet vinea que noceret sive ut lapis
vel serpens non te prestat quia pater benignus

et aliorum et sic prestat nocumenta peteret non
pro sicut in ecclesia Luc. xi. xxvi quis vestrum textus
Luc. viii. brevis filium et si petat ab eo panem.
Tres panes quos querit amicus sunt intelli
gentia trinitatis ut fides spes et caritas. In
clusi de D. Dei sicut xxix. Dicit ad panem
ventris vel labiis venit quanto magis
ad panem mentis ut Augustinus super Iohannem xix
De xii panibus propositionis non leviter xxviii
per Regum xxi ait xii. Panem nostrum da
nobis hodie dicere nisi non sufficiens
nisi addidit cotidianum ut luxuriosis
aliorum competat ut tamen quia manducat quando
non nullis exiguit non quantum luxuria ani
mus impellit Si ei tamen in vino etc. omnino
victum Ex dictis dupplicate vincti cope
des cotidianum aliorum manducans quod nichil
dicitur. Item quia non sumus duos cotidianum
panem da nobis sed addidit nostrum quia dona
tiones omnium que vera que dat nobis deus sive
artibus sive militibus non nobis solo dat
sed et aliis per nobis ut de eo quod acciperimus
a deo pro impotentibus faciamus. Vel quia de
laboribus suis et diligentibus non prestat non potest
dici panem nostrum cotidianum da nobis hodie
si mendicatur dicitur panis mendicanti mich
non est alienum. Sed inde quod iustitia pane &
acceptum manducaverit sicut manducat quod ac
cepit propter alienum Luc. xi. xiii d.

Papa licet sit vicarius petri non
de festivali dici de eo hoc precepto di
xl. Non nos. Et in multis dei ma
iore zelo debet habere quam alii Dam
xxiii q. i. Efficiunt quod non omnes papas esse
et semper a deo tamen reprobatur in primo pri
di xxix Anastasius. Item Bonifacius papa
et episcopus palatinus et presbiter illius reddit in dep
natorum in minibilium prevenit. Et pluri
Si papa Item leges novas condere
dictis et apostolicum condere non potest xxv q. i.
Sunt et quidam capitulum Item papa non venit cette
in alterius dominium xxv q. ii. de eius pri
vilegiis. Item solus in dyalogo vocat
Augustinus papam ac episcopus epistola xv xvi xx
xxiv xxxvii et xxxviii. Item et contubernium
presbiterorum vocat papam epistola lxvi vero ad
ad litteras in fine libri

Paradisus significat vitam beatorum. Quatuor
flumina quatuor virtutes scilicet prudentiam
fortitudinem temperantiam et iusti
ciam. Lignum autem omnes utiles di
sciplinas. Fructus lignorum mores piorum.
Lignum vite sapiens omnium bonorum matrem.
Lignum scientie boni et mali transgressi
mandati experimentum. Penam in peccatoribus
benigne quam constituit deus sed non suo bono
expiatur hic vel paradisus est eciam quatuor
flumina quatuor evangelia. Lignum fructifera sunt sancti
fructus opera eorum. Lignum vite est sanctus sanctorum
Christus. Lignum scientie boni et mali proprium vo
luntatis arbitrium. Ut recipiens homo divina
voluntate contemptu in se pernicose uti potest
ut Augustinus de civitate dei li. xiii. Et si quia
commodius dici possit de intellectu

spiritualis paradiso nemine prohibente dicitur.
Sic tamen ista historie veritas fidelissima rerum
gestarum narratione commendata creditur hec
Aug(ustinus) ibi. Sic ergo fuit in paradiso corporali et spiritu
ali. Aug(ustinus) ibi li(bro) xii. Paradisus mul
tiplex est. Primus est beatitudo inmensa. Eccl(esiasti)ci xxiiii
Ego quasi aqueductus exivi de paradiso. Secundus
beatitudo eterna. Luc(e) xxiii Hodie mecum eris
in paradiso. Tercius ecclesia triumphans. Apoc(alypsis) ii
Vincenti dabo edere de ligno vite etc. Quartus
ecclesia militans. Ezech(ielis) xxxi Cedri non fu
erunt alciores eo in paradiso dei. Quintus
gracia divina. Eccl(esiasti)ci xl Gracia sicut paradisus in
benedictionibus. Sextus prima gracia. Cant(ica) iiii
Emissiones tue paradisus malorum punicorum.
Septimus locus voluptatis. Gen(esis) ii Plantaverat
deus paradisum voluptatis a principio. Octavus re
gio libertatis. Gen(esis) xiii Vidit homo regi
onem Jordanis que universa irrigabatur sicut
paradisus domini. Nonus xpus sicut quod deus non recessit
sit a paradiso sic cum potuit una latronem secum
illo in paradiso illa die. Aug(ustinus) su(per) Joh(annem)
ca(pitulo) cxi. Paradisus autem primitus terrenus
fuit homo primus felicitate ante lapsum sed
perfectior futura sed in statu glorie ut nil
habuit unde spiritum eius sive inter sit ex
timus nec dolor pungeret nec labor fatigaret
nec pudor confunderet nec ardor ureret nec al
gor stringeret nec horror offenderet non fuit
in eius corpore motus clamosus et status calidi et
frigidi ex quibus constabat corpus essent
contraria discordia aliqua seu oppugnatio
ex qua morbi egritudines nascuntur et libera
corporis valitudo fuit eorum ordinata compositio
partium omnium corporis nulla inconveniens dispo
sitio sed undique opportunitas temperata
unde nec egritudo nec debilitas nec senectus
unde nec defectus spiritus ibi erat unum
vigebat in defectu spiritus ibi erat unum
tas sine ebetudine. Unde accipere sicut po
tuit ibi esse sine labore non erat ibi lex
tunc ibi esse sine labore non erat ibi lex
membris repugnans legi mentis sed plena
animus repugnans legi mentis sed plena
requies appetituum spiritu rebellancium
quia nec paradisi honestas sinebat ibi aliquid
indecorum. Nec patiebatur aliquid impacatum
erat enim ibi memoria inoblivioso ratio
non erronea ... in libertate voluptati habens posse
non peccare in libertate placiti posse non
peccare unde erat in ista felicitate cognicionis non
erronee et actionis inculpate compositio et sub eius
ordinata lege obediencia. Sed utrumque est status
primi hominis ante lapsum. Vera quod plenitudo aque
bone peccati quantum primus lapsus experiencia
satis docet. Aug(ustinus) de ci(vitate) dei li(bro) xii ca(pitulo) xxiii
plures. Ada ... ho(mo) ... ...

Parentes corporales honorare nos est in
mandato positum. Quia unusquisque est velut re
liquie prioris relictus facere essentia sunt
filius dei et servus xpi. Spiritualis gratia continua
carnali debet sponsi. Aug(ustinus) de ci(vitate) dei li(bro) xliii ca(pitulo) ...
Sicut enim humor ex radicibus ascendit in
herba et transmittitur in semen nec redit
sic amor de parentibus ascendit in filios
et sic non redit. Et filii in parentes non
plures plus diligunt filios quam econtra

sic ad procreandos filios effectum transmittit. Aug(ustinus)
de ci(vitate) dei li(bro) xxiii ca(pitulo) ... Sicut plures cupiunt parentes filios
in hoc seculo valere quam in futuro, alii honores
providerent filiis suis alii divicias. Sic nec
filiis suis provideret deus per dicium eorum cum
magno prece comparant salutem eos nec illis
dono accipere volunt. Sic videmus illos pau
peres existunt et suspirant sic ut videmus illos
peccantes nec existit ut ostendant quod corripi
sit parentes non curant. Aug(ustinus) de ci(vitate) dei li(bro) xxiiii ca(pitulo) ...
Sicut nature regula dicit quod non potest fieri
ut de bonis parentibus mali nascantur vel de ma
lis boni sic qualescumque fuerint parentes tales erunt
et nati quia sicut arbor in fructu cognoscitur et
fructus per arborem demonstratur sic parentes in
filiis cognoscuntur et filii per parentes xpo teste
per prophetam etiam deus in generacione iusta est. Sic
generacio rectorum benedicetur. Generacio perversa de
filiis nequam parentum. Sic enim est regula nature
generale ut omnis homo nascitur habens duos oculos
et quinque digitos. Aliquando tamen ut manifestentur
opera dei nascitur homo sex digitos habens vel non
oculos teste cronica. Sic quamvis ita regit ex
regula nature ut dissimilis filius nascitur parentibus.
Aug(ustinus) de ci(vitate) dei li(bro) xlii ... Patres spirituales ut
mater fidelis in corpore quia ministrat amplioris
transfundit et plus carnali parente honorandus
quam eam beneficium supremus sit tempore honoris
bona spiritualia prevalent bona nature videtur
quod preposito apud deum honorior in spirituali mi
sterio seducior quam sit carnalis ministris bona
nature sit apud deum beneficiatum honorem. Sed
quis est tali preposito et laudabiles eum. Veritas
tamen est quod honorior atque superior in reputati
one fieri erit eum decepte est minorator
propter defectum amplior frater est. Ubi tamen
in canone habetur de lege sed de canonibus ma
ioribus in facie ecclesie. Licet sine veritate sint
discoli et fucata et tamen honor capitis cum
prepositum inducunt et tamen non tamen illis
sed tamen ymaginem xpi gentibus exhibendum.
Sed parentibus vel amorem ut mortuis etiam est
quod remanet vivis obligatio ad ipsos iu
vandi nati suffragio ipse vel beneficiis nobis
tamen quod ad bona nature que grave potest hic quod di
mittant parentes suis heredibus bona fortune per que
in ipsa noctetibus ymitentur eum vincentes ipse
debent remissius. Aug(ustinus) de ci(vitate) dei li(bro) iiii ca(pitulo) cxxxiii
Parentes fratres cognatos et affines illos
puta qui et in xpo copulati sunt. Aug(ustinus) Joh(annem) ca(pitulo) lxii
Sicut solet nasci parentes et non pleni sedi
xpiani deformes filios tales tales virgini te
ut alii liberi amplius ducentur in peculio. Aug(ustinus)
Joh(annem) ca(pitulo) lxxxxvi. Sicut homo prior tamen sicut te a
vero patre non separat tamen in facto copulam
sanguinis quidem ille suo nomine tuetore. Aug(ustinus)
Joh(annem) ca(pitulo) xvi. Pa(tr)ia amandus est quantum pro
ponendus est tutor. Aug(ustinus) dicit in quadam sibi
ymatur recitat sive subito supplicans quod pen
tiam vultu torvo vultu despexit et elatis
oculis despexit pro ... Aug(ustinus) Joh(annem) de ho
nora patre. Parentes carnales sunt
ex debito honorandi de ci(vitate) dei li(bro) xxx de qui filii
dei lxxxvi ... singuli parentes ... ...
sic a xpo ... sunt omnia dimittendi
xxviii ... ... de ... ...

et reparentes / magis sustinendi quam parentibus quam aliis. di. lxxxvi. In singulis per ambo sum. Et despicientes parentes in tempore necessitatis incurrunt mortem temporalem et eternam. de le. xxxvii. In singulis. Item potius quis debet parentibus egentibus maxime filiis de libris providere quam religioni. ut dicitur di. xxx. Si quis. Item ut parentes deserit propter religionem derelinquere filios egentes di. xxx. Si quis dereliquerit. Et ex malis parentibus ut plurimum mala proles generatur di. lvi. Generans. Et de meretrice nati si propria decorantur virtute non debet parentum dedecorum opprobrijs. di. lvi. Nunquam per consilium et ... Et non parentum sed propria culpa quis dampnatur. di. lvi. Undecumque per augustinum consilium et ... Et frequenter leguntur filij pro peccatis parentum puniri. xxiiii. q. iiij. Si quis. Et parentes filios suos in etatem legittimam religioni mancipare possunt / revocare. xx. q. ij. puella. et xx. q. i. puella. Decernimus.

Pascha non est nomen grecum sed hebreum. in lingua hebrea pascha transiens dicitur. quod tunc primum pascha celebravit populus dei quando ex egipto fugientes rubrum mare transierunt. Unde quod figuraliter factum est in veritate completum est cum scilicet omnes ad unum laudandum dominum christus eum sanguine suum paschalis intrans per signum crucis postibus frontibus nostris et predicatione huius seculi transit et captivitate nos ut in tempore egiptum liberant et agnum salubriter recipit eo a dyabolo transimus ad christum et a isto instabili seculo ad eius stabilissimum regnum fundatissimum. Augustinus super Johannem. Pascha non sit ... et Judei quod per pascha liberati sunt nocentes et quod occiditur innocentem et ... nisi fieret verum pascha non fieret ... umbra veritatis et ... cum tenebratis et ... nunc ... phariseis fallaces ... vestris implebatur ut verum pascha fieret christus velud ovis immolaretur. Ex decretis. c. xiij. in fine. Item quo die quo mense et quota luna pascha debet celebrari notatur de con. di. iij. Nosse. et c. seq. Et ... et sinodis patribus quando pascha celebrari debeat insinuare tenetur. de con. di. iij. placuit / placuit dicens et c. seq. Et per ... dies ... pascha ... habebit. et per pascha ... habitum ... labor et futura ... desig... de con. di. v. Jejunium per augustinum.

Pascha dicitur quandoque mors per totam septimanam a ... quam incipiebat xiiij. die aprilis in vesperis et durabat septem diebus. Numeri ... ad xxvij. Mensis aprilis ... levitici xxiij. et Deut. xvj. Volens per pascha ... quo hora vini diei ... vespera xiiij. lune qua debebat comedi agnus et tunc incipiebat festivitas sicut accipitur exod. xxvi. per ... cum pascha fieret / et levit. xxiiij. primo mense ... aprili xiiij. die mensis ad vesperam pascha domini est. Et pro agno paschali ... tunc comedebatur sicut accipitur luc. xxij. ... venit dies azimorum in qua necesse erat occidi pascha. Et ... dies azimorum per ymolationem agni. et dies ... erat sollempnitas Johannis xiij. Ante diem festum / scilicet pasche azimorum.

Passio domini passionum dura ... tempore patiendi insupportabilem et modo humilitate admirabilem et causa ... incomparabilem. Dicitur opus ... quod xpus sustinuit in omnibus sensibus penam in tactu clavorum asperitate in auditu obprobriorum confusionem in odoratu spiritorum feditatem in gustu fellis et aceti amaritudinem et oculi lacrimarum effusionem et corde timorem. De modo patiendi nichil est ... xpus passus est passione generali ... primum oratio intemporis ysaie liij. Vidimus eum non habentem speciem neque decorem. Item passione acerba ... penali trenorum primo. O vos omnes qui transitis ... videte ... passio fuit ignominiosa ysaie liij. ... dum eum despectum et nos ... passione generali infectionum inimicitiam passione acerba libidinem. passione ignominiosa superbie ... precipue ... passionis attendit ... ciuitas qua nos liberavit ab isto ... venia qua mundi ... largiendo gratiam. qua celum aperit ... gloriam.

Passione sua xpus vicit dyabolum que ligavit / mundum qui ... . crimina que separavit. mundum que ... supplicium quod peribit. celum quod aperuit. Passio xpi tollit septem vicia. tollit superbiam ... humilis inclinatio ... ad amplexandum ... avaritiam ... ira et ... largitatis. ... ad passionem festinavit. Ira mollitus ... gula aceti et fellis potatio luxuriam laterum ... corporis flagellatio. et thome de vi. ... xxiij. et xxv. Passio xpi ... fuit ... que patet ... quod ... ad ... per ... fuit ... pena maior / quo ad ... pena ... pena ... et ... etate ... sensus ... complexionis ... pena ... mortificat ... sicut ... singulis ... plus ... ad ... per apostolum ... xiij. quod fuit ... porta ... et sic in loco ... gentes ... plus patulo. Quo ad ... pena ... per ... vitam ... fuit in pena. Et quo ad ... ponitur scilicet quod vulnera quinque milia ccc lxxv. sensibilia passus fuit / ... per quolibet ... orationes ... profitentur ... et ... in ihesu. Et quo ad locum corporis per quod ... Et tunc sunt locum in quibus sanguinis ... in venis et in corde sanguinis ... et omnibus istis locis ... ihesu cum flagellis sanguinem ... clavis sanguinem ... effundendo. et in corde sanguinem cum ... lancea perforante dispensando. Unde quinques vivus et semel mortuus effudit sanguinem. ... lucas.

2º in sanguinis effusione luc xxij tercio in fla-
gellacione ioh xix quarto in spinarum coronacione
ioh xix et quinto in clavorum confixione ioh xx
ut prophetatum est ps xxj foderunt manus meas
et pedes meos etc. sexto ad mortem effudit
aquam et sanguinem ioh xix et sic suo sanguine perfecit
omne opus suum dicens. Passus est hic penitus fuit
xps in omnibus generibus sensuum quibus peccaverat
genus suum. peccaverat in visu videndo horri-
biles aspectus promovit. sed et oculi ter lacrima-
ti sunt ut patet ioh xj et luc xix hebr v.
In auditu audiendo opprobria blasphemias mat
xiij nonne hic est filius fabri. Tercio ad olfactum
loci ubi crucifixus est fuit fetidissimus de cada-
veribus mortuorum. Quarto ad gustum felle potatus
est et quinto ad tactum nervi disrupti sunt. Et tota
sione tocius. et sola lingua mansit integra ad o-
randum pro ipsis et sic toto homine quod peccaverat
punitum est in suo principio. Quinto ad quantum
ignominia patet est sicut gravia homines peccatorum ut cum
[illegible] ad xº passionem ut gentiles actum im-
pleverint. propter ipsi [illegible] ministri executores
[illegible] fervens [illegible] et explorando mat
xxvj ancilla accusavit petrum et sic [illegible]
[illegible] ad perficiendum [illegible]
fuerunt [illegible] misericordie. Sexto quoad
intencionem patet quia fuit corruptissima [illegible]
[illegible] iudei quia [illegible]
conspiraverunt in xpi morte ioh xjº Cayphas
ut esset pontifex anni illius dixit eis
vos nescitis quicquam etc. Judas etiam avaricia
[illegible] tradidit salvatorem ut [illegible] vjº Ra-
dix omnium malorum est cupiditas. Passus fuit
xpus insuper et quarto ad modum faciendi tortorum
patet quia fuit iniustissimus. nam accusatus fuit 1º
pro eo quod tributa dari prohibebat. 2º quia se regem
faciebat. 3º quia se filium dei dicebat. Et
patet quod primum est falsum [illegible] conveniens fuit
nec fuit conveniens quia [illegible] dicere
possum destruere templum hoc manufactum etc.
mat xxvj Sunt etiam [illegible] quia tempore noctis
[illegible] venerunt [illegible] ad latronem etc. mat xxvj
In loco [illegible] et corpore latronum [illegible] pe-
[illegible] illusione [illegible]
tus fuit [illegible] recepit spu-
ta et colaphos velatam faciem mat xxvj 2º
in domo herodis ut fatuus albis indutus et
illusus [illegible] luc xxiij 3º in domo
pylati ubi milites induentes clamide [illegible]
etc. mat xxvij quarto in cruce mat xxvij preteuntes
blasphemabant eum etc. Sunt tercio ingratissimi
quia [illegible] et proximis ps xxxvij Amici
mei et proximi mei adversum me appropinqua-
verunt et steterunt etc. ioh xº Multa bona
opera operatus sum vobis etc. Et quarto ad quando patet
quia [illegible] est [illegible] quando omnes
gentes convenerunt Jherusalem in vigilia festi
pasche hora patentissima. Sed omnes iste cir-
cumstancie aggravantes peccatum tortorum [illegible] in
[illegible] peccatorum. Hec sunt [illegible]
de passione xpi. Passionis xpi figure sunt
multe [illegible] Corpus meum dedi percu-
cientibus etc. [illegible] ebdomades [illegible]
Dan ix [illegible] etc. Zach
xij [illegible] in sanguine testamenti tui etc.
Zachar. xiij [illegible] inter manus tuas

[illegible] filius hominis [illegible]
[illegible] Sicut moyses exaltavit serpentem
in deserto etc. ioh iijº Sic exaltari oportet filium hominis
ioh viijº [illegible] vobis ut unus homo moriatur
pro populo etc. ioh xjº Qui filio suo non pepercit sed
sed pro nobis omnibus tradidit illum Rom viij [illegible]
xpus calcavit torcular vini furoris ire
dei omnipotentis apoc xix [illegible] Pendens in
cruce [illegible] sanguine [illegible]
[illegible] resurgeret. caput habet inclinatum
ad osculandum [illegible] apertum ad diligendum. brachia
extensa ad amplexandum. totum corpus ex-
positum ad redimendum sed [illegible] sunt [illegible]
te [illegible] cordis viri [illegible] ut toti
vos [illegible] in corde [illegible] toti pro vobis fixus fuit
in cruce [illegible] Augustinus in libro de virginitate [illegible]
[illegible] xpo morienti. sol obscuratur terra move-
tur petre scinduntur velum templi dividitur sepul-
chra aperiuntur. soli [illegible]
soli xpus patitur [illegible] Sed passio xpi
fuit multiplex et [illegible] vij q. i. Augustinus
[illegible] passio [illegible] fuit prefigurata et pronunciata [illegible]
[illegible] de q. [illegible] aliter per ambo [illegible]
ipsius passionis fuit multiplex efficacia [illegible]
q. i. Augustinus de q. [illegible] in [illegible]
Passionis complecio [illegible] paulus [illegible]
[illegible] coll. iº [illegible] adimpleo ea que desunt
passionum xpi in carne mea et sic paulus
implebat [illegible] passionibus [illegible]
[illegible] castigando carnem [illegible] cor. ix castigo corpus
meum etc. 2º carnis molestias sustinendo
2ª cor. xijº Datus est michi stimulus carnis mee.
3º carnis passionibus et [illegible]
2ª cor. iiijº Semper mortificacionem [illegible] in cor-
pore [illegible] carne [illegible]
tando phil. iº [illegible] in morte sive in vita
magnificabitur xpus etc. [illegible] postilla
Passiones autem omnes carnales [illegible] et sunt
[illegible] carnis movent. sive ira sive super-
bia sive invidia sive avaricia sive vana gloria
[illegible] sunt naturales passiones et [illegible]
[illegible] carnis. [illegible] esurire potus. [illegible]
[illegible] ad mulierem et mulieris ad virum. [illegible] loco
[illegible] passionibus ipsa natu-
ralis [illegible] passionibus [illegible]
[illegible] carnis nature [illegible] per [illegible]
et supplementum [illegible] nature carnalis [illegible] ad
omnes illas passiones [illegible] necessitatis nature
carnalis urget sed [illegible] carnis [illegible]
[illegible] necessitati [illegible] corporalis [illegible] · [illegible] ·
[illegible] carnali [illegible] labor
[illegible] cordis [illegible] passiones [illegible]
[illegible] conterere et mortificare ipsam naturam
carnalem et [illegible] ipsam. quemad-
modum [illegible] in corpore aliquod membrum
[illegible] passionis abstinencia [illegible]
[illegible] corpus [illegible] abstinencia [illegible]
ut sit homo castus ieiuniis et in vigiliis [illegible]
[illegible] passio [illegible]
corpus [illegible] ut [illegible] fornicacionis
[illegible] sompno. Passiones
hominum [illegible] per quas possunt
intelligi sive actus sive [illegible] hominum sive
ad bonum sive ad malum in [illegible]
[illegible] Sunt autem [illegible] de ha-
bendo [illegible] de perdendo. dolor de perdito

et gaudium de terrenis acquisito, propter quod desiderium
de habendo dicitur pro rectitudine intencionis oportet
tamen sit prenotum perfectis quod illud quod homo magis
desiderat in spe magis amat. Quantum ad 2am
passionem scilicet timore de perdendo est conformiter
[illegible] quod illud quis plus timet perdere aliquod
bonum temporale quam spirituale quod deus acceperit ad
bonum acquirendum indubie tenetur et dampnum
quod ex diligencia operis dicitur potuit. Quantum
ad terciam passionem scilicet dolore de perdito timet
[illegible] fidelis sua [illegible] si plus dolet de gratie
perdicione quam [illegible] quam de
perdicione commodi temporalis. quod si fecerit signum
est quod in ipso caritas est perfecta. Et si non habet econ-
trario in eo amor indebitus et caritas [illegible]
est extincta. Quarta passio perdita et gaudium de
[illegible] acquisito. Notetur quod fidelis ubi quando
[illegible] lapsus fuit in crimine et per modum per [illegible]
gratiam recuperavit quando [illegible] habuit super quantum
quod passionum temporalis boni plus gaudeat et per
hoc potest [illegible] rectitudinem [illegible]
passionum predictarum et fide spei et caritate
que omnes istas passiones [illegible] in re publica co-
mittet. Hec dicit [illegible]

Pater patre et mundi
esse per hoc [illegible] quod deus sit poten-
tissimus sapientissimus et optimus pater. [illegible]
vult [illegible] hoc autem [illegible]
[illegible] plenitudinem [illegible] deus pater ab
eterno filium [illegible] genuit [illegible]
sue essencie communicavit, sicut [illegible]
[illegible] ego [illegible] gradacionem [illegible] ipse
[illegible] pater [illegible] pater [illegible] gradacione [illegible]
[illegible] generacionem eius quis enarrabit. [illegible]
de [illegible] [illegible] et pax
a deo patre [illegible] voti in adopcionem fi-
liorum [illegible] [illegible] xxxii [illegible] ipse
pater tuus qui possedit et fecit et creavit te [illegible]
[illegible] corpus [illegible] possedit
[illegible] Redempcionis [illegible] tu domine
pater noster et redemptor noster a seculo nomen tuum
[illegible] [illegible] Benedictus
deus pater domini nostri Jhesu Christi [illegible] fidei [illegible]
Johannes [illegible] Dedit eis potestatem filios dei fieri [illegible]
gracie adopcionis Romanos viii Accepistis
spiritum adopcionis [illegible] collacione [illegible]
[illegible] filii [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] per deum [illegible] [illegible]
[illegible] Thobie [illegible] [illegible]

Patre se [illegible] volunt deus dicit [illegible]
[illegible] magna fiducia dicet ad petendum
et spem largam ad impetrandum et pater noster di-
[illegible] quod libenter audit deus [illegible]
orat non [illegible] pro se sed pro alio orat. pro se [illegible]
orare [illegible] est, pro alio gracie. pro se orare
necessitas [illegible] urget pro alio gracie [illegible] caritas
[illegible] orat quod [illegible] deum dulcior est [illegible]
[illegible] [illegible] patrie affectu deus omnes [illegible]
[illegible] sit [illegible] deus [illegible] magis [illegible] diligi
quam pater quam timeri ut dominus [illegible] magis
[illegible] [illegible] Diliges dominum deum
tuum ex toto corde [illegible] diliges, dileccionem [illegible]
ab hominibus exigere non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] xiii [illegible] sicut [illegible] separare filium
a patre [illegible] corporalem separacionem
iubet sed spiritualem. [illegible] corporaliter separata
patre separatur non tamen patrem. [illegible] spiritua-
liter separatus a patre corpore quod cum patre est
fide autem a [illegible] patrem non est credibile est
ut corporaliter iubeat relinquere patrem [illegible]
dixit [illegible] Honora patrem tuum et matrem tuam. si ergo
habes patrem infidelem obsequere ei et tu [illegible]
[illegible] et ipse infidelitatis
sue habebit [illegible]. si autem voluerit te [illegible]
[illegible] infidelitatis sue [illegible] plus dilige
deum quam patrem quia pater non est [illegible] sed carnis
deus autem [illegible] pater est. reddite [illegible]
[illegible] quod suum est [illegible] [illegible]

Patres [illegible] sunt per [illegible] divinas
[illegible] hoc est in [illegible] gente [illegible]
[illegible] pre [illegible] ad [illegible]
[illegible] patris mei [illegible] pater [illegible]
[illegible] deus [illegible] Moysen loquebatur [illegible]
[illegible] patris [illegible] [illegible]
[illegible] pater [illegible] Moyses [illegible]
[illegible] Interroga patrem tuum et [illegible]
[illegible] maiores tuos et dicent tibi, [illegible]
naturalis pater [illegible] fuit [illegible] fuit
[illegible] senior [illegible] obediencia
[illegible] Augustinus [illegible] patres
[illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] antiquitate
[illegible] veteris testamenti [illegible] patres [illegible]
[illegible] in lege [illegible] pater spiritualis [illegible]
[illegible] baptismi [illegible] vel [illegible]
[illegible] pater [illegible]
[illegible] generis [illegible] xlvi [illegible]
[illegible] carnalis est a patre non tam
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] plus [illegible] patrem [illegible] patrem
quam carnale [illegible]

Patres familias [illegible] sic familie
[illegible] vii [illegible] attende illis
[illegible] noli esse sicut leo in domo
tua [illegible] [illegible] et
maxime domesticorum [illegible] te [illegible]
tui noli [illegible] [illegible]

Patres familias [illegible] reddet pro familia [illegible]
Augustinus ad Julianum comitem sic scribit [illegible]
mi pater [illegible] omnibus tibi subiectis et hoc
volo [illegible] domo tua a maiore usque ad
minimum amorem et dulcedinem regni cele-
stis [illegible] et timore gehenne [illegible]
[illegible] salute [illegible] ac [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] subiectis [illegible] domo
tua sit [illegible] deo reddes [illegible]
[illegible] suade eis ut [illegible] se a
superbia a detraccione ab ebrietate a luxuria
[illegible] a fornicacione a cupidi-
tate que est radix omnium malorum. cupidus enim
[illegible] sua venale habet. si [illegible] tempus
ut [illegible] aliquod aurum vel argentum seu
vestes pulchras vel [illegible] libenter [illegible]
[illegible] pro [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] est [illegible]
effundere sanguinem proximi sui [illegible]
in mortis periculum [illegible] cupiditatem
et multa deo iubente lapidati. [illegible]

Paulus alienus a deo effectus est propter avariciam
et ad extremum de culmine regali expulsus
ab inimicis suis periit est. et de multis multa di-
ci potuisse sed sapienti pauca sufficiunt.
Paterfamilias legem dei docere tenetur familie sue
ut Augustinus super Johannem omelia li scribit. Audivistis
fratres dominum dicentem. ubi ego sum illic et minister
meus erit. nolite intelligere tantum bonos episcopos et
clericos cogitare. etiam vos pro modo vestro mi-
nistrate Christo bene vivendo elemosinas faciendo nomen
doctrinam eius quibus potueritis predicando. ut
unusquisque etiam paterfamilias hoc nomine agnoscat
paternum affectum sue familie se debere pro Christo
et pro vita eterna suos omnes moneat doceat
hortetur corripiat impendat benivolenciam
exerceat disciplinam. Sic in domo sua ecclesiasticum
et quodammodo episcopale implebit officium ministrans
Christo ut in eternum sit cum ipso. nam et illa ma-
xima passionis ministeria multi ex vestro ordine
ministraverunt. multi non episcopi neque clerici. iuvenes
et virgines seniores cum iunioribus. multi coniugati
et coniugate. multi patres et matresfamilias mi-
nistrantes Christo et animas suas in eius martirio
posuerunt et honorificante eos patre coronas glo-
riosas receperunt. plus vide Baruch lii p...
Parum proficiendum est pro scripturis et sanctis
doctoribus quod licitum sit cuilibet christiano cuiuscumque sta-
tus sive gradus fuerit legem dei addiscere et
erudiri et ea ceteris benivolis et edificandis
eorum legittime docere. Scribitur enim Deut. iiii.
Custodi temetipsum ne obliviscaris verborum
que viderunt oculi tui etc. Sic Deut. vi.
Audi Israel dominus deus tuus deus unus est etc. Sic
Jer. ix. Audite mulieres verbum domini et assumant
aures vestre verba oris eius etc. Sic prima Cor. xiiii.
Si alii revelatum fuerit sedenti prior taceat.
Et sequitur. mulieres viros suos domi inter-
rogent ut ab eis legem dei discant. Sic regis
aut ignorat ignorabitur itaque leges legi vos
nolite prohibere. Sic Jetro alienigena
Moysen ducem populi dei docuit et instruxit
Exodi xviii. Sic qui querit legem replebitur
ab ea Eccl. xxxii. Sic Magdalena primo
nunciavit apostolis de resurrectione Johannis xx.
In Marsilia Christum predicabat ut patet in legen-
da eius. Sic Titum ii. Anus sint bene docentes
ut prudentiam doceant. Sic rogat apostolus
Phil. iiii. Germane inquit compar ro-
go te adiuva illas que mecum laboraverunt etc.
Pretextatus in epistola ad Demetriadem
de virginitate inter alias exortaciones scribit.
Sanctam inquit scripturam ediscere debeas. Sic
Augustinus xxiii. de civitate dei. Unicuique inquit
regere domum suam sicut regere familiam
suam. marito coniugem suam. patri prolem suam. indi-
ci provinciam suam. regi gentem suam. nulli
inquit liceat claudenda est via illi peccatori in-
penitens relaxanda huic illi. Sic Bernardus super can-
tica xxxvi. scribit. Ignarus inquit non tam
noverit litteraturam sed habeat litteras doctores
scholarum sunt illuminantes spiritum veritatis et
magistri scripturarum doceant et magnus et
minimus maximi erat. Sic Augustinus ad Julianum
comitem capitulo viii. Timuit generaliter dominibus
laycis qui audierunt et legere diu addiscentes
eciam quoniam de moribus edificarent. Sic Augustinus

super psalmum tractatum presbitero per bene(?) historie ecclesiastice.
Per sanctum Eusebium testatur quod Marcus euangelista
discipulus Petri euangelium Rome scripsit et ad preces
et rogaciones populi tradidit domini fratribus ad le-
gendum et libere in eo permanendum. quod audi-
to Petrus delectatur et fidem eorum per devocionem
considerans factum confirmat et in perpetuum le-
gendam scripturam eis tradidit. Sic in cronicis xxiii. Nota
quod Beda transtulit euangelium sancti Johannis in linguam
Anglicam ut patet in cronicis Cestrensium libro v. capitulo
xxiiii. Dimissiones(?) gratie scilicet unguntur
quod operatur omnia in omnibus etc. Sic Cor. xii. Spiritum
nolite extinguere Thess. v. Glo. Sicut spiritus
sanctus aliquid ad honorem revelat nolite prohi-
bere loqui quod fecit quod deus ei ob aliquid aperuit
revelat sepe minori quod melius est plus ubi
intellectus littere contra. Pater querit
quod non sufficit fideli dando dicere sufficit
mihi solum providere de me reddituro rationem
nolo salutem alterius querens periculum. non sum
eruditus in scripturis ut expediam a verbis. non
dicam scio magis per tantillo si non potuerit deus
quem ipsum accipiebat aut condempnabat. Quidam et
eum hominibus quisque quantum ad se pertinet possesse sit
vero de tot dico dapnum fecit ex silencio
et de tot non iuste reddendis est in iudicio
qui quo multa noverit multa dicit qui pauca
pauca dicere. et quantumcumque noverit tantum dicat
qui scit vel euangelium vel unum versum ex illo
quod discit sciat pro cognicione aliis tribuat pro predica-
tione. non competet sexum etatem personam tempus
locum sed predicet omnibus quod ubique masculis
feminis senibus iuvenibus divitibus pauperibus
in prosperitate et adversitate. die ac nocte mane
media die vespere in ecclesia in platea in via in
agro in mari in terra in omnibus quod ubique bonum
quod novit dicat si assit qui audire pos-
sit. Si nemo ad est quod se posset ab hac fu-
li erogacione excusare quod nemo est qui non
valet aliquem verbo suo ad meliora provocare.
Erubescat ergo etiam nostri ministri motiles
inscii et ignavi torporem excuciant legant
libros. talentum expendant. tempus redimant
quando dies mali sunt. promittens dominique mors que
possumus nosmetipsos emendare et alios ad
invicem debemus talentum divinum erogare
et erogatum multiplicare utpote de quo in
districto iudicio reddetur racio. Sic allego-
ria historiarum super isto textu hic pergere etc.
Sic non est putandum quod dyacono a presbitero
excepto quod talibus est competens est apud deum quod bo-
ni laycis et a lege dei studiosi non quidam
minister ecclesie de deo est bona et perfecta voluntas
ex nobis. Sic Scotus in libro. Patet post exitus
cunctis quod sancti normannici scolastici et precipue
hii quidem virtute nobili et sciencia et moribus
excellentes floruerunt. vide Augustinus magnus
tanti ingenii acuminis preditus est ut omnes
liberalium arcium libros quos legere potuit
per se nullo tradente didicit. et ut ipse fatetur
in libro confessionum iiii. et subiungit Scis tu
domine deus meus quod celeritas intelligendi et
docendi acumen donum tuum est. Sic Beda

Abbas Clarevallensis ordinis [illegible] scriptis dicitur nec maxime in plumis et agris magnitudo [illegible] habuerit nec alios se habuisse magnos quam [illegible] et filios habebant testante Luce [illegible] capitulo xx. Quam multos impleverunt isti sancti libros divinis [illegible] leges utiles exponentes, quam multos [illegible] sermones [illegible] nostri [illegible] ritibus gentilium pompas [illegible].

Paupertas. Pauper Jacob a parentibus missus baculum habuit, unum et lapides capiti supposuit. Genesis xxviii. Moyses non habens proprias oves Jethro soceri sui pascebat. Exodi iii. Filii Israel parentes regum [illegible] et discipulorum eius pauperes erant, oppressi et captivi demum ultra reges clamabant. Genesis xv, Exodi xii, Actuum vii et alibi. Pauper David pastor ovium patris [illegible] Regum xvi et xvii. Filii Israel sub Eliseo pauperes herbas agrestes collegerunt [illegible] iv Regum iv. Filii Rechab pauperem vitam ducentes benedixit Deus. Jeremie xxxv. Nabuzardan Babylonicus capta civitate [illegible] Jeremie xxxix. Christus pauper de paupere matre natus. De paupere Joseph nutritus paupertatis nobis exemplum [illegible] Matthei viii. Christus discipulos pauperes elegit. Matthei iv et x. [illegible] nudus crucifixus. Johannis xix. Pauper Lazarus assumptus [illegible] in sinum Abrahe. Luce xvi. Pauperes [illegible] et introducti sunt ad cenam magnam. Luce xiv. Petrus et Johannes aurum et argentum [illegible] relinquentibus omnia terrena [illegible] Christum [illegible] Matthei xix, Marci x et Luce xviii. Et altissima paupertas eorum habundavit in divitias simplicitatis eorum. ii Corinthiorum viii. Paupertatem vitam elegit Christus [illegible] quia Christus venit ad predicandum [illegible] in mundo. Johannis xviii. Ad hoc veni in mundum. Predicatio non impeditur per administrationem bonorum temporalium [illegible] apostoli missi ad predicandum noluerunt possidere aurum [illegible] Matthei x. [illegible] apostolo [illegible] predicantem venit Christus in paupertate [illegible] mortalitatem nostram assumpsit ut nos ad immortalitatem duceret, sic paupertatem nostram voluit assumere ut per eam nos divitias eternas [illegible] ii Corinthiorum viii. Egenus pro nobis factus est cum dives esset [illegible] ne quis [illegible] fidelium posset ascribi divitiis seu potentie secularis [illegible] Ambrosius super Lucam. Divitie [illegible] impedimentum [illegible] innumera [illegible] impeditur [illegible] divitiis [illegible] predicatores.

Pauper spiritu est [illegible] magnum [illegible] se esse [illegible] Dives [illegible] spiritu [illegible] magnum [illegible] Augustinus [illegible] xxviii [illegible] ipsum textum. Beati pauperes spiritu [illegible] eos estimet [illegible] celestia possidere [illegible] sola [illegible] promissione possidere [illegible] omnia possidentes non [illegible] ut miseri [illegible] possidens [illegible] fideliter [illegible] divitiarum cum toto plane [illegible] intus [illegible] medicus fidelis [illegible] medicinam [illegible] Augustinus [illegible] pauperes spiritu [illegible] bonum [illegible] laudat [illegible] mali [illegible] Augustinus.

Pauperum mentes esse debent [illegible] eos [illegible] xviii [illegible] liberos [illegible] xxi. [illegible] ad clamorem pauperum [illegible] Ecclesiastici iv. [illegible] Ecclesiastici iv. Congregationi pauperum affabilem te facito [illegible] Job xxxi [illegible] pauperi [illegible] pauperibus [illegible] ut audiant [illegible] Ecclesiastes [illegible] pauperibus [illegible] regnum [illegible] paupertate [illegible] pauperes [illegible] regnum [illegible] pauper [illegible] pauper spiritu appellatur [illegible] regnum celorum [illegible] paupertas [illegible] pauperes spiritu [illegible] pauper [illegible] beatitudine pauperis [illegible] Augustinus [illegible].

Paupertas non est contempnenda [illegible] xvi q. i glosa [illegible] pauperum [illegible] xvi q. i [illegible] pauperum [illegible] xxiii [illegible] Augustinus [illegible] pauper [illegible] xiii [illegible] pauperibus [illegible] xvi q. i [illegible] xvi q. i [illegible] pauperum [illegible] pauper [illegible] pauperes [illegible] pauperum [illegible] gloria [illegible] pauperum [illegible] xvi q. i glosa [illegible] bona [illegible] bona pauperum xvi q. i [illegible] glosa xvi q. i [illegible] xxiii [illegible] Augustinus [illegible] pauperibus [illegible] mobilibus [illegible] medicum [illegible] pauperibus

mag(is) facte de(us) d(omi)na e(st) religio(nis) q(uia) paupertas so(ror) vi(r)g(inis) m(ari)e ut dicit s(an)c(tu)s b(er)n(ardus) sup(er) o(mn)ia est non mu(n)de delectis est q(ue) a pauperes usuras exigit q(ue) d(omi)ni ta(m)e rapit. xxiiij q(uestione) iiij. aug(ustinus) p(ro) aug(usti)n(o) paup(er) d(icitu)r non h(abe)t quid offerat (con)tempnit(ur) (et) iusticia eius violat(ur) (et) paup(er) opp(ri)mit(ur). xxiij q(uestione) iiij paup(er) p(ro)p(ter) deu(m) n(on) paup(er) i(n) mala t(em)p(or)a d(ebe)t esse m(u)t(u)are. ij. q(uestione) vij. d(omin)i n(ost)ri q(ui) eccl(esi)astica que paup(er)ibus debent(ur) fraudulent(er) accipi(un)t (con)ti(n)ue p(er)eu(n)t. s(e)c(un)d(u)m g(regorium) p(ri)o pastor p(ro) p(ro)p(ri)i et ho(min)u(m) d(e) (con)te(m)platu(m) vite c(apitulo) x(xx).

Pauperta(s) tres mo(nu)m(en)ta(?) ist(a) p(ri)ma est q(uia) ea xp(istu)s amat q(uo)d p(ro)p(ter) q(ui)b(us) s(er)vies p(ro)bat(ur). p(ri)ma e(st) q(uia) d(eu)s elegit ea(m) i(n) nativitate sua luc(e) ij(?) et h(abe)t nob(is) sig(nu)m i(n)venietis i(n)fante(m) pannis involutu(m) (et) po(situm) i(n) p(re)s(epio). 2(a) i(n) vita paup(er) fuit q(uia) misit ad p(ro)p(ter) ebutu(m) salutis(?) xvij. B. Blo(?) ibi t(ame)n fuit paup(er) ut u(n)de daret t(ri)butu(m) n(on) h(abe)ret. 3(a) i(n) morte fuit paup(er) q(uia) o(mn)ib(us) vestib(us) expoliat(us) (et) n(on) ca(n)taret(?) paup(er) i(n) mundo v(e)nit p(ro)pt(er) mi(seriam) i(n)opu(m) (et) gemitu(m) paup(er)u(m) (et)c. luc(e) iiij. Evangeliz(are) paup(er)ib(us) misit me (et)c. 3(a) q(uia) paupertate paup(er)i elegit. iac(obi) ij. no(n)ne paup(er)es elegit d(eu)s i(n) h(oc) mu(n)do (et)c. t(ame)n q(ui)a paup(er)es exaudit. sa(lmus) xxxj(?). d(e)p(re)ca(ti)o paup(er)is ex ore ip(s)i(us) ad aures p(er)ve(n)it. d(omi)n(u)s q(ui)a eos salvat p(ro)p(ter) p(ro)p(ter) paup(er)i (et) i(n)opi. Secu(n)du(m) ne(cessar)iu(m) e(st) q(uia) paup(er)tas expedit ad p(ar)a(d)is(u)m ... liberius ad p(ar)a(d)is(u)m te(n)dit q(uia) i(n) via p(o)nd(er)e caret (et)c. 3(m) e(st) q(uia) ad d(ivi)t(iae) et(er)nas p(er)ducit. mt v. B(ea)ti pau(per)es sp(irit)u q(uonia)m ip(s)or(um) e(st) r(egnum) celor(um).

Pax e(st) s(er)enitas me(n)t(is) t(ra)nq(ui)llitas a(n)i(m)i. simplicitas cordis amoris vinculu(m) (con)sortiu(m) ca(ri)t(at)is. h(ec) e(st) q(ue) s(us)pi(ci)o(n)es tollit. i(n)i(m)icicias. bella (com)pescit. (com)p(ri)mit rixas. sup(er)bos calcat. humiles a(m)at discordes sedat i(n)imicos (con)cordat. cu(n)ctis e(st) placita. no(n) q(ue)rit alienu(m) n(ec) (con)sp(ic)it suu(m). docet amare q(ui) odisse no(n) novit nescit extolli nescit inflari. h(an)c ergo qui accepit teneat q(ui) p(er)didit repetat. qui amisit exq(ui)rat q(uia) q(ui) i(n) ea no(n) fu(er)it i(n)ve(n)tus abdicat(ur) a p(at)re exh(er)editat(ur) a filio ... a sp(irit)u s(an)c(t)o alienus efficit(ur). Respo(n)de a m(ane?) ... legis (con)te(m)psit do(min)u(m) ... no(n) potest ad h(er)edita(tem) d(omi)ni p(er)ve(n)ire q(ui) testa(men)tu(m) noluit obs(er)vare no(n) p(otes)t h(abe)re (con)cordia(m) cu(m) xp(ist)o q(ui) discors voluit e(ss)e cu(m) p(ro)ximo. (con)tumacie ergo timeat esse q(ui) iube(n)t (con)te(m)pne(re) q(uo)d p(re)cipi(tu)r nolle q(uo)d i(m)p(er)at(ur) declinare. q(uo)d t(ame)n q(ue)re(r)e disc(or)dia dare ... simultates i(n)imi(ci)as q(uo)d (aucto)r placere no(n) potuit. q(uo)d ext(er)ius i(n)imicicias q(uo)d e(m)e(n)dare n(on) ille potuit (et) eis p(er)ve(n)it. h(ec) aug(ustinus) de v(er)bis d(omi)ni s(e)c(un)d(u)m lu(cam).

Pace(m) m(e)a(m) xp(istu)s reliquo vob(is) pace(m) mea(m) do vob(is). h(ic) e(st) q(uo)d legi(tur) apud (cris)o(sto)m(um) pace(m) sup(er) pace(m). pace(m) nob(is) reliquit i(n) t(er)ra(?) pace(m) sua(m) dabit nob(is) i(n) (fu)t(ur)o sec(u)lo. pace(m) nob(is) reliquit i(n) h(oc) s(e)c(u)lo pace(m) sua(m) nob(is) dabit i(n) fu(tu)ro s(e)c(u)lo. pace(m) nob(is) reliquit i(n) q(u)a manentes hoste(m) vincim(us) pace(m) sua(m) dabit nob(is) q(ua)n(do) sine hoste regnabim(us). pace(m) reliquit nob(is) ut ... hic i(n)vice(m) diligam(us) pace(m) sua(m) dabit nob(is) ut un(quam) (non) dissentire possim(us). pace(m) reliquit nob(is) ne de occult(is) n(ost)ris i(n)vice(m) iudicem(us) i(n) t(er)ra h(ec) s(e)c(un)d(u)m mundu(m) pace(m) sua(m) dabit nob(is) cu(m) manifestabit cogitat(iones) cordiu(m) (et) tu(n)c laus erit unicuiq(ue) a deo. h(ec) aug(ustinus) sup(er) ioh(annem) o(mel)ia lxxvij i(n) me(dio).

P(ro)p(ter) amore(m) (et) (con)cordia(m) exe(m)plificat(ur) d(eu)s i(n) p(ri)mo fecit (crea)turas duplicia(?) s(e)c(un)d(u)m ho(min)e(m) p(ri)mu(m) vnu(m) fecit. sa(pientie) x. i(n) p(ri)mo p(ro)g(en)i(tus) q(ui) s(oli)us ab uno p(ro)cessim(us) (et) un(de) (con)ve(n)im(us) i(n)t(er) nos esse deb(e)m(us) (et) sic cu(m) t(ot)a d(e)bem(us) h(abe)re pace(m) p(ri)ma cu(m) deo d(e) q(ua) ioh(annis) xvj. i(n) mu(n)do p(re)ssuram h(abe)bit(is) (et)c. ad qua(m) h(ab)e(n)da(m) t(ame)n s(un)t h(ec) ne(cessa)ria p(ri)mu(m) ut deu(m) timeat. ecc(lesiastic)i. j. Co(ro)na sapie(n)tie timor d(omi)ni (et)c. 2(m) ut i(n) d(e)ca(logo) co(n)tentis(?) (con)s(e)n(sum) h(abe)at. ysa(ie) xxvij(?). (con)ficiet pace(m) nob(is) (et)c. 3(m) e(st) ut ma(n)dat(is) ei(us) obediat ysa(ie) xlviij(?) utina(m) atte(n)disses ma(n)data mea (et)c. 2(o) cu(m) p(ro)ximo ro(manos) xij. Si fieri p(otes)t cu(m) o(mn)ib(us) ho(min)ib(us) pace(m) h(abe)ntes. ad qua(m) t(ame)n s(un)t ne(cessa)ria p(ri)mu(m) ut t(er)re(n)a no(n) appetat q(uia) d(e) t(er)rena (et) ho(n)ores (con)t(in)ue(n)t pace(m) h(abe)re no(n) p(otes)t. B(ern)h(ardus). ... appetit(us) i(n) h(oc) s(ecu)lo si volum(us) h(ab)ere pace(m) cu(m) p(ro)ximo. 2(m) e(st) ut nulli i(n)iuria(m) faciat. 2 cor(inthios) vj. null(am) da(n)tes ulla(m) offe(n)sione(m). 3(m) e(st) ut cu(n)ct(i)s b(e)n(e) fac(er)it. ro(manos) xij(?). b(e)n(e)d(i)cta ho(min)i (et) pax o(mn)i ho(min)i op(er)a(n)ti bonu(m). 3(o) cu(m) n(ost)ris ip(s)is ad qua(m) t(ame)n s(un)t ne(cessa)ria p(ri)mu(m) e(st) q(ui)d volu(n)tate(m) sua(m) volu(n)tati divi(n)e studeat (con)for(ma)re. luc(e) ij. Et i(n) t(er)ra pax ho(min)ib(us) bone volu(n)t(atis). 2(m) e(st) ut (con)sile(n)s m(en)s sua sua no(n) m(u)ltu(m) i(n)t(er)mittat s(e) ... d(e) no(n) p(er)ti(n)e(n)tib(us) ad se. p(ro)u(er)b(iorum) xxvij. q(ui) s(e) i(n)mittit (et) i(n)sultat. i(n)iuria(m) (con)ti(n)et. 3(m) ... Vnd(e) pet(rus) r(e)p(re)hendit(ur) a d(omi)no ioh(annis) ult(imo). Tu me seq(ue)re q(ui)d ad te. 3(m) e(st) ut sp(irit)us suos i(n) subiectione diligent(er) custodiat. ecc(lesiastic)i x(iiij). d(omi)ni tuo furiter(?) cust(o)d(i) (et) p(ro)p(ter) ... (et)c.

Pacis tra(n)quillitas e(st) q(ua)tuor p(ri)mi(s) s(cri)pt(ur)a. col(ossenses) xiij(?). q(uia) p(er) eos est p(er)fecte (et)c. 2(a) si fi(eri) p(otes)t cu(m) o(mn)ib(us) ho(min)ib(us) pace(m) h(abe)ntes (et)c. Ro(manos) xij. 2(m) angeli. luc(e) ij(o). gl(ori)a i(n) excelsis (et)c. 3(m) e(st) xp(ist)i cap(itul)o x(iij). Intrantes domu(m) d(icit)e pax huic domui (et)c. ioh(annis) xiiij. pace(m) relinquo vob(is) (et)c. Nota(tur) e(st) q(uia) h(ec) ultima(?) p(re)dixit (et) h(oc) (con)dixit(?) p(ri)mu(m) bonu(m) pacis e(st) q(uia) q(ui) pace(m) h(abe)t o(mn)ia h(abe)t. un(de) s(e)c(un)d(u)m id pacis pax sup(er) o(mn)ia. Blo(?) vno v(er)bo o(mn)ia bona d(ici)t q(ui) vero pace(m) no(n) h(abe)t i(n) filio e(st) p(ro)p(ter) ... i(n) s(e)c(u)li(s) ... 1 cor(inthios) (et)c. 2(m) e(st) q(uia) d(eu)s habitat i(n) illo i(n) q(u)o e(st) pax. ps(almus). f(a)ct(us) i(n) pace factus e(st) locus ei(us) ... 2 cor(inthios) ult(imo). pace(m) h(ab)ete. 3(m) e(st) q(ui)a me(n)te(m) ho(min)is illu(min)at (et) (con)te(m)plat. p(ro)u(er)b(iorum) xiiij. d(eu)s e(ni)m no(n) e(st) d(eu)s dissensionis s(ed) pacis. 4(m) e(st) q(uia) pax p(re)se(n)s arch(a) e(st) future pacis. ysa(ie) ult(imo). Erit sabbatu(m) ex sabbato.

Pace(m) sua(m) dedit xp(istu)s (et) reliquit ap(osto)lis s(ecundu)m ... suis cu(m) p(re)ssura sua p(ro)p(ter) doctri(n)a(m) s(e)c(un)d(u)m (con)d(ici)o(nem) disc(ipul)or(um) imp(er)fector(um) i(n) s(e)c(u)lo. s(ed) 2(o) p(ost) resurrectionem dedit eis pace(m) efficacie(m) i(n) v(er)bo dixit. pax vob(is). s(e)c(un)d(u)m ... i(n) missione sp(irit)us s(an)c(t)i dedit eis pace(m) s(e)c(un)d(u)m (con)dic(ionem) t(ame)n plen(iorem) (et) p(er)fectu(m). Sicut pax e(st) s(e)c(un)d(u)m aug(ustinum) t(ra)nq(ui)llitas cordis s(e)c(un)d(u)m tempor(is) varia(tione) un(de) est pax ho(min)is ad deu(m) ho(min)is ad p(ro)ximu(m) (et) ho(min)is

ad seipsum. Et tota illa pax consistit in obser-
vancia mandatorum que fuit in Christo primo con-
sideracione imperfecta, sed 2o per resurrectionem perfectiu[s]
perfecta. Sed per passionem fuit pax in Christo dimi-
nuta plus quam perfecta que in ipso esse potuit que
prius fuit certa [?]. Unde ad distinguendum
pacem Christi a pace mundi que est contentum [?] secundum
temporalium seu sensibilium prosperitate, hostilitas sub-
urgit. Non quomodo mundus dat pacem ego do vobis.
Una pax mundi est quia tantum omnibus involvitur
per Deut. xxxii et Ezech. xiii. Aliquando autem
dat pacem ad sui indigenciam tamen sit imper-
fecta. Sed ideo non sic non liberatur. Ego cor-
porum de morte Christi quia per passionem et tertio
in resurrectione, nec fecit summi dei de morte
Christi, quia ipsa est via prospera ut veni-
at in pace ad patriam. Sed dicit Io. xiiii. Si
quis diligit me sermonem meum servabit et tunc hor-
tum mansionem faciat de pace et cum
hominibus pax sit mentis [illegible] que debet
iusto tempore non compleri, quia pax debet esse
in intellectu ne erroribus involvatur, in voluntate
ut ad deum libere dirigatur, et in affectione ne
turbetur passionibus moventibus. Sed in ut dicit Iob vii
Iob ix. Quis umquam restitit ei et pacem habuit.
Et Ysa. xlviii. Non est pax impiis di-
cit dominus.

Pacificus dicitur ille ut Mt. v et Ecc. xxx, ix
[illegible] qui alienos inimicos liberat in
pace reconciliat et ipsi inimici sui inimi-
cos ex corde reconciliant illos. [illegible] ille
[illegible] non amatores pax est illa-
[illegible] et in corde portare est non in verbis. Sed
ille sit vehit de pace mittere in terra. Mt.
x. Ecc. xlvi. Est pax bona et est pax ma-
la. Pax bona est inter bonos et fideles
et iustos ut in quibus est unitas fidei immuni-
tas sit vite concordia; ut fides probata
dilectionis per pacem ut fiant et per caritate
iungantur. Pax autem mala est inter infideles et
iniquos ut cum est una malicia sed unica ad
malefaciendum consensum et infidelitatis iniqui-
tas ex suggestione dyaboli nascitur per pacem
ut fiant. Ex quo aliqua occasione infide-
les et iniqui ab invicem fuerint separati sed
est bona discordia quia per pacem bonorum fideles
et iustos fuit infidelitas et iniustitia incum-
bent [?], ubi discordia venit fideles et iniusti
cedit infidelitas et iniustitia resurgit, sic
in pace malorum infidelitas et iniustitia stant,
fideles autem et iusti iacent. Sed in Mt. Deut.
xxxix. Pax erit ut in prosperitate tamen in-
[illegible] quod maxime furor de peniteat [?] et
zelus eorum. Sed illa pax que est contra
dulcis est per tempus pelliciens [?] quam dulcis est pax
divina xxiii q. i. Noli. Per Augustinum. Non pax
non queritur ut bellum exerceatur, sed bellum
geritur ut pax acquiratur. Ibidem. Et hoc ve-
rius [?] dicitur pacem xxiii q. i. In [illegible]. Et
bonorum bella non crudelitate et cupiditate
sed pacis studio geruntur, xxiii q. i. Apud veros
Augustinum. Et quomodo possunt [?] pacem diversis facere pacem
in q. vii. Sed quod est in fine. Et pax per episcopos inter
discordantes debet reformari. Et de hoc
Clementinis de causis papis. Et mala sunt quam
tollenda per pace facienda xxiii q. i. Lex [?]

per Augustinum contra Faustum. Et Augustinus. Et paci-
ficus dicitur qui corrigit quod potest et quod salva pace
unitatis corrigere non potest excommunicare [?] supportat
xxiii q. iiii. Ab eo per Augustinum. Et Diversis
personis sunt procurandi pacem contra [?] per debitores [?]
xxiii q. i. ... Et ad omnes episcopos quia
[illegible] pax nulla columba est plenum et currum
est imputandum qui ibi valde bonum quod in Decreta-
lis de treuga et pace. Sed [illegible] positi[?]
nobis et propter discordias nondum finita ad
quam perficiendum intendat. Et si sufficienter
vobis sit excommunicandi xxiii q. v. Ille [?]
qui et de hoc pertinent.

Peccatum originale in generali habitu huius
[illegible] Augustinum ad Petrum diaconum
et est de q. diaconi consuetudine [?] mater [?] tene
et nullatenus dubites omnem hominem qui per con-
cubitum viri et mulieris concipitur cum originali
peccato nasci impietati subditum morti quia
subiectum et ob hoc natura ire nasci filium
de qua dicit Apostolus Ephes. ii. Eramus et fi-
lii ire etc. Sic quod peccatum redundat in unum sicut
Io. Ad [?] Gen. iii. Athor [?] ysue [?] vii ... omnis
homines? iudicio ... xxii? filiorum Heli per regnum
David mandato ... Regum ... xxiiii [?]

Peccatum igitur est aversio ab incommutabili
bono ad bonum commutabile, aversio considerata [?] voluntate
ipsius et ipsum est peccatum ab incommutabili bono scilicet
deo qui omnino immutabilis est, ut est aversio aliud
quam de fortuitis voluntate a voluntate
divina quod est in omni peccato vel aliquo modo volunta-
rium quod non vult deus. Et licet peccatum in sui
diffinitione duo habeat, scilicet aversionem ab incommu-
tabili bono et conversionem ad commutabile, tamen
malignitas est peccatum per quam ... Dicitur [?] sic
aversio ad creaturam ita quod non fiat aversio
ut a creatura ut quis amat quod creatum quam [?] ipsi
deum non fiet ut peccatum. Et sciendum quod tamen sunt
genera peccatorum. Quedam omne peccatum est originale
et actuale, et actuale duplex quia aut mortale
aut veniale. Est autem originale peccatum aversio quod
est habitualis a deo quam anima non reddit debi-
ta iustitia quam dat [?] per Hugonem de sancto Victore.
Originalis culpa est corruptio que vicium quod
nascendo contrahimus per ignorantiam in mente per
concupiscentiam in carne. Peccatum autem actuale mor-
tale sic diffinitur per Augustinum. Peccatum est dic-
tum vel factum vel concupitum contra legem dei. Dictum
dicitur propter peccatum oris, factum propter peccatum operis,
concupitum propter peccatum cordis. Vel sic secundum Augustinum
de vera religione. Sic non peccatum est voluntas reti-
nendi vel consequendi quod iustitia vetat.
3o sic ab Ambrosio. Peccatum est prevaricatio legis
divine et celestium inobediencia preceptorum. Quarto
sic ab Augustino. Peccatum est spreto incommutabili
bono rebus mutabilibus adherere. Diffinitio pri-
ma datur per causam efficientem, 2a per causam ma-
terialem, 3a per causam formalem, 4ta per
causam finalem. In quarta diffinitione nota
quod in peccato duo sunt, scilicet aversio a creatore et conver-
sio ad creaturam, quarum prima est quasi formale et se-
cunda materiale, et in actione non est peccatum nisi
conversionis si non prestat dicatur [?]. Sed ratio aver-
sionis est deformitas et receptum quod
autem ratione conversionis non sit parum peccatum, scilicet
quia perficiet quem venialiter ut qui in cer-
tum quis delectatur plus debito sed tamen

tur dicitur. conversus tamen non potest delectari in tantum sicut cum peccato et cum delectacio est maliciosa tamen sicut conversi sic delectatur in verbi dei gustu et dulcedine conversus potest esse delectari in tantum mitiori quam sicut ad deum respexit ut in psalmo: delectasti me domine in factura tua sed tunc sunt delectacio per operacionem non per passionem. Sed Thomas de veritate libro in capitulo

Peccatum quod sit fimus vero tenendo est de peccato quo est substancia vel res aliqua sed defectus est et corrupcio. Et dicitur peccatum nichil propter triplicem causam: primo propter defectum quia peccatum non est aliqua res naturalis sed corrupcio boni; 2o propter effectum quia peccatum annichilat hominem et deficere facit a vero esse; 3o propter despectum quia vile facit hominem. Et dicitur Glossa super primo Iohannis: peccatum tamen est species et quamvis est peccati actus aliud dicitur, aliud macula. Peccati actus aliquid est, sed quod non sit amplius desinit esse adveniente gracia. Et peccati reatus quod relinquitur ex malis actibus et aliquid est et remanet mediis consequentibus actibus et per infusionem gracie et peccati remissionem. Peccati macula sive reatus est sed tamen deserit anima non secundum modum posicionis sed privacionis sicut tinea vestes deformat corpus et maculat. Et Augustinus quod sicut abstinencia nulla substancia est et tamen ex ea corpus languet ita peccatum nulla est substancia et tamen anima corrumpitur per consequens delectatur per gratiam creaturarum. Et peccatum consequens transit actu et remanet reatu sicut peccatum actuale consequens exemplo ut cum peccatum transit reatu et remanet actu sicut peccatum originale per baptismum; quandoque transit simul actu et reatu sicut peccatum actuale per penitenciam perfectam; quandoque remanet actu et reatu sicut peccatum originale cum baptismum. Glossa Romanos 6o.

Peccatum quod sit fimus notum peccatum est nulla nova vocatur macula et hoc quia anima gracie decorem deserit. Item reatus quia ad eternam penam obligat. Item pollucio et hoc quantum ad contagionem contractam a creatura delectacione. Item vocatur pena et hoc quantum respicit peccatum primi hominis in quo natura nostra fuit corrupta. Item vocatur delictum et hoc sicut quia est recessus a dignitate gracie iusticie. Item vocatur culpa et hoc prout respicit penam. Item offensa et hoc quia contra deum est. Item prevaricacio et hoc contra mandatum dei respicit. Item vocatur vicium a defectu bonorum naturalium. Vocatur etiam peccatum prout est contrarium ad bonum commutabile. Item vocatur scelus propter iniuriam magnam dei. Item vocatur nephas prout est illicitum persone sive peccatum. Item vocatur crimen prout est dignum accusacione et pena. Thomas ibidem articulo 3o.

Peccatum extensive quando dicitur duplex esse sicut esse simpliciter quod vere defecit sive deesse et prout illud non habet rationem boni sed dei bonum non potest illud velle quia non potest habere rationem aliquam causam. Bonum autem est peccati est bonum vel perfectum quod deus illo producit quia deus bonum non potest permittere peccatum aliquid evenire nisi bonum ex illo produceret, cum ullum potest potest contingere vel apud eum iusto deo potest punitum et inde est quia pena illa potest bonum cum potest iusticie ad pulcritudinem universi. Hugo de sancto Victore libro 1o parte 7 capitulo de morte.

Peccatum dicitur magis altero multis modis: amplitudine ut peccatum luxurie; qualitate ut peccatum de deformitate ut peccatum Iude; difficultate dimittendi ut peccatum in spiritum sanctum; periculo ut peccatum

infidelitatis; inrecuperabilitate ut peccatum cupiditatis; pravitate ut peccatum avaricie; consequencia ut peccatum circa voluntatem; repugnancie difficultate ut peccatum superbie; necessitate ut ira. Sed Thomas de veritate libro 2o capitulo 7o.

Peccatum mortale septem modis perficitur: primo per delectacionem quam anima delectatur cogitacionem delectat. Augustinus: in prava cogitacione separatur a deo et punietur voluntate sicut qui delectatur voluntate voluptatis facit illud. Christus: qui viderit mulierem ad concupiscendum etc. 2o affectus tuus sive opinio tua imponitur; 3o per illicitam operacionem sive occulte sive aliqua corporis parte. Iacobus 1o: peccatum cum consummatum fuerit generat mortem. 4o per peccati defensionem sive excusacionem sicut Adam: mulier quam dedisti michi etc. quanto per peccati gloriacionem. Proverbiorum 2o: letantur cum malefecerint et exultant in rebus pessimis. 6o per nimiam consuetudinem. Proverbiorum 18: impius cum in profundum venerit peccatorum contempnit. 7o septimo per desperacionem. Genesis 4o: dixit Cayn: maior est iniquitas mea etc. De hiis septem modis legitur Luce 11o. Quo dicit: immundus, id est dyabolus, loquitur nobis suggerendo et ad noxiam delectacionem trahendo. 2o proprie tunc persistit cum homo per malam voluntatem peccato consentit. 3o ut comprehendit: tunc comprehendit diaboli potestatem ad peccatum operis perducit. Sed Christus dicit: vidua spoliata. tunc devoluit spolia cum homo de peccato se defendit. Sed quarto implebitur anima mea: tunc impletur anima eius de peccato gloriatur. Sed sexto evaginabo gladium meum: tunc gladium evaginat diabolus peccatorem ad contemptum peccati et consuetudinem perducit. De septimo: et interficiet eos manus mea: tunc demon interficit qui de venia desperatur et tunc super homo in aquis vehementibus quam plurimum submergitur et claudit super eum puteus os suum quia ipse claudit os suum dum peccatum commissum non confitetur. Quo de consilio sicut ubi Lavoniensis libro 12o et libro 20o usque titulum etc.

Peccatum mali sicut quandoque prius est quam hominem expectant, sapiencie 2o: excecavit eos malicia eorum. Iob 14o: Deus qui peccat non videt deum ut dicit... caritas est quam cor peccatoris. Iob 41 indurabitur cor quasi lapis. Item est quod facit filium dyaboli. Iohannis 8o: vos ex patre dyabolo estis. Iohannis 8o: qui facit peccatum ex dyabolo est. Christus est quod aufert vitam eternam. Ad Romanos 6o: de tunc procedit tamen pro antiquo regno regnum dei non possidebunt. Item est quod hominem dat in escam dyaboli. Iob 40 dicit deus ad Iob: ecce vehemoth quem feci tecum fenum quasi bos comedet. 4 moralium libro 1o Iob 33o: peccatum quod per penitenciam non deletur suo pondere mox ad aliud trahit et sic est cum peccati subsequitur et subsequens id est peccatum et pena peccati precedentis. Medicus dicit cor peccantis obnubilat ut peccatum precedens multo et quasi alia cadat. Et Augustinus libro 6o contra Iulianum et est in Glossa Romanos 1o quod in passionibus ignominie ut tanta crimina vindicaverunt et supplicium penitencium non tamen sunt tormentum sed etiam incrementum. Sed 20o libro super Genesim de ex 33 capitulo et dicitur. Peccatum capitulum minutorum destructorum. Sed Augustinus in libro de igne purgatorio et est in sermone di-

xxv di. Unum orientale sit de [illegible] Quintus apostolus
plura capitalia crimina connumerat nos vero
ne desperationem facere videamur quedam dicemus
que illa sunt. Sacrilegium homicidium primum
adulterium. fornicatio falsum testimonium rapina
furtum. superbia invidia avaricia. Et si longo
tempore teneatur iracundia et ebrietas si assidua
sit in eorum numero computatur. Item aliquid de
istis peccatis in se dicitur augmentum vel degenerationem
dicunt et si habuerit spacium longo tempore peccandi
et largas elemosinas non erogaverit et per tres
non ipsis abstinuerit illo in capitulo de quo
apostolus ait peccare non potest sed etiam plurima
si ullo remedio curabitur. Que autem sunt minuta
peccata licet omnibus nota sint tamen quia longum
est ut omnia replicentur opus est ut ex eis vel
aliqua nominemus. Quotiens aliquis in cibo vel in
potu plus accipit quam necesse est ad minuta
peccata novit pertinere / quotiens loquitur plus quam oportet
plus tacet quam expedit / quotiens pauperem
importune petentem exasperat. quotiens
cum sit corpore sanus aliis ieiunantibus prandere
voluerit / et sompno deditus tardius ad ecclesiam
surgit / quotiens excepto filiorum
desiderio uxorem suam cognoverit / quotiens in carcere
positos tardius requisierit. infirmos tardius
visitaverit / si discordes ad concordiam revocare
neglexerit / si plus quam uxorem vel proximum vel filium vel servum exasperaverit quam oportet
si amplius fuerit blanditus quam oportet / si
cuiquam maiori persone vel ex voluntate vel ex
necessitate adulari voluerit si pauperibus esurientibus nimia delicata vel superflua convivia preparaverit si vel in ecclesia vel extra ecclesiam
fabulis otiosis de quibus reddenda est ratio
in die iudicii occupaverit si cum iuraverit et
necessitate inducti. et cum hec per aliquam necessitatem
implere non potest utique periurium
et cum ex facilitate vel temeritate maledixit
cum scriptum est neque maledici regnum dei possidebunt. pe. di. cuius ii. Et nota quod tale non
sit augustinus nullum est adeo veniale quod non
fiat mortale dum placet. Peccatum
nullum committitur nisi dum appetitur quod
vel concupiscit vel fugitur quod ille sustinuit
sed augustinus de vera religione. Nullus sentit et iustum
est peccato ut cum velit desinere esse iniustum
vel puniri tamen affectu teneat sed ut ait
augustinus de ecclesiasticis dogmatibus. Ex quo incipit homo
precepti esse capax ex illo incipit posse peccare. Duobus modis peccatur quia aut nescit peccatum / sic autem sive non cognoscit vel accipiendo
preceptum vel cum accepit non observet. Cupiens autem peccat si se avertit a sapientia. Sed
augustinus li. 2o de libero arbitrio. Noli ergo contempnere venialia quia minima sunt sed timere quia
plurima nam et non grandis arena navim
submergit guttis pluvie flumina convalescunt.
sed augustinus de doctrina christiana et de ii dist. medicina per angelum et christum in his gradibus ad peccatum
pervenitur suggestione delectatione consensu
ione et cum in peccatis sit differentia in
corde in facto et in consuetudine tamquam tres
mortes. una est in domo quam adhuc consentit
libidini / altera extra portam plati in effectum
procedit consensio / 3a cum in consuetudine ma

la tamquam mole terrena premitur clamavit ei
sepulchro putridus. Et tamen quia mortuum
dominum suscitasse audimus legentes asseruit vii
de morte. ka. xvi. et augustinus de his dominus in monte et
de pe di ii et dist i testimonium per ceterum etc.
Peccatum tanto maius est quanto
maior qui peccat habetur et crescit est delectatio
cumulus mortis ordinem in terram et sepe
quod minoribus concessit maioribus imputatur sed
ysidorus de summo bono li 2o. Sicut fomitibus quibus
[illegible] sic gradibus convalescit omne peccatum. cogitatio namque parit delectationem parit. delectatio
consensionem consensio actionem. actio consuetudinem. consuetudo necessitatem necessitas mortem
sicque in hiis vinculis homo implicatus quadam
catena tenetur ex peccato. Sed ysidorus de summo bono
li 2o. Qui peccat neque vincat se ad plenum
corrumpit a deo vero mitigatur et solo misericors
et sermone filius eius quia deum posse fallere se estimaverit de. pro. inter multa in iuventute sua
incipit et in senectute sua perdunt. Extra de
xxxii xvii in sponso suo male inspectus est.
sed augustinus in quatuor libris peccatum rei ablate restitutione
solvitur et non aliter sed ad xiiii quod peccator
duplicet dotem institutionem sed ad xxii peccatum
per dilectationem alligat. Item peccatorum sed
ad xxxiiii ff peccatum negligentia satis
levius in ecclesia. ad xxxv et di. xl et di. l
clamor sanctitatis per ceterum vel alleluia. xvi
per in ecclesiam per augustinum. Item de bonis ecclesiae xxx
iiii q. i. dum concurrit et xxxii q. v. Sicut volumus per ceterum peccatum assignat vel propter genus
peccati vel propter dignitatem personarum ad xxxv vel
peccatum hominem corrumpit et ex eo nascitur sicut
vermis de ligno vel tinea de vestimento
ad xl ff. peccatum magnum committitur et parva
virtus est ut xxii vel ut culice et camelum glutire sed et ii xl di. Nam peccatum amissum
tamen religionis sive potestatis de pingioribus quam amplius accipiet iudicium per
curiones maiores labores habent quam fuerunt
di. ad xlviii etc. Peccatum duplex est originale et actuale ut sed ka. 2a et in veteri
testamento vulgabatur originale circumcisione et
baptismo in novo. de q. di. iiii ut ex quo per augustinum
ut non omnis infirmitas et fomes peccati deletur per baptismum. de q. di. iiii ad ex quo per augustinum
et in originali peccato filius unum fuit cum patre
sed in actuali aliter effectus est sed non competit
pater q. iiii sed utique per augustinum xxxiiii q. ii
et ii. Ante sumus sed aggravata de prole
vel rei in qua peccat xxiiii q. ii. Sed per
idem xxxii q. ii. ergo per augustinum xxxii
q. ii. In peccatis per augustinum sed ex tempore diu
turnitate augetur xxxiiii q. i. Gravia de
pe. di. v. q. i. Iste plus voluntatem quam
est xv q. i. in q. i. per augustinum et ca se vero
ad omnem mulier sed sicut est voluntarium
ullo modo est peccatum xv q. i. et q. i. xxxii
q. v. Sicut enim per sed ad peccatum sicut
peccatis ignorantium propositum vi q. i. dicens
per augustinum sed quia ex ignorantia vel infirmitate
committitur facile dimittitur di. xxxv

et [illegible] Item nullus debet graviter de multa severitate penitencie qui non meruit ardebit. 2a q. i capitulo Si peccaverit per Augustinum. Item occulta peccata non sunt publice condempnanda. 2a q. i Si peccaverit per Augustinum xxxiii q. iii Cum quis peccatum per ambo xxxv ibi de expo et iudica xxvi q. v tunc [illegible]. Et [illegible] peccatum occultum ibi [illegible] peccatum publicum coram omnibus puniendum. xxii q. i Si peccaverit per Augustinum.

Peccatis perseverantibus ut a Deo non absolvuntur. xxxiii q. iii [illegible] et tunc dampnacionis de penitencia di. v [illegible] ut [illegible] titulo explicabitur. Item quod nunquam penitere desinunt, dum vivunt; oste[nditur ...] in penitencia di. i [illegible] de penitencia di. i. Item quod in uno mortali peccato offendit sic ut [illegible] esset de penitencia di. v [illegible]. Item pluribus mortis peccata remittuntur. xxxiii q. v Remittuntur per ambo de penitencia di. i [illegible] ambo de q. di. iii [illegible] per Augustinum de penitencia di. i [illegible] medicina [illegible] per Augustinum. Item [illegible] prima petitio dimittitur [illegible] per [illegible] de penitencia di. [illegible] medicina [illegible] di. iii [illegible]. Item in peccato existentes bonum facere non dimittunt, de penitencia di. v [illegible] [illegible] ad [illegible] illustri ut [illegible] spiritualiter renunciat de penitencia di. iii [illegible] [illegible] de penitencia di. iii [illegible] [illegible] mortali boni fiunt. [illegible] bona [illegible] facient [illegible] tormenti gehenne. Capitulum [illegible]

Peccatum in spiritum sanctum. Item de blasphemia spirituali in spiritum sanctum. quod [illegible] non remittetur in presenti seculo neque in futuro. capitulo xii [illegible] Luce xii. Et de quo dicit Johannes in canonica est peccatum ad mortem, non pro illo dico ut roget quis, pro quo speciali est notandum quod quedam dicitur blasphemia in patrem, quedam in filium, quedam in spiritum sanctum [illegible] capitulo xii et Luce xii. Blasphemia in patrem dicitur peccatum quod committitur ex infirmitate eo quod patri attribuitur potencia. Blasphemia in filium dicitur peccatum commissum ex ignorancia eo quod filio attribuitur sapiencia. Sed blasphemia in spiritum sanctum dicitur peccatum quod committitur ex deliberata malicia et maligno [illegible] eo quod sibi appropriatur bonitas. Et de hac [illegible] blasphemia [illegible] spiritum sanctum [illegible] explicat ut ponit Thomas 2a 2e q. xiiii [illegible]. [illegible] antiqui [illegible] Augustinus, Hylarius, Ambrosius [illegible] dicunt esse peccatum in spiritum sanctum [illegible] ad [illegible] blasphemiam dicitur in spiritum sanctum, sive spiritus sanctus accipiatur [illegible] quod est nomen essenciale conveniens toti trinitati. cuius [illegible] pater et spiritus est sanctus et sive ponitur nomen personale distinctum a patre et filio [illegible] distinguitur capitulo xii. Blasphemia in spiritum sanctum [illegible] blasphemia in spiritum [illegible] opera [illegible] [illegible] ut [illegible] bibendo et alia [illegible] faciendo, [illegible] ut demonia [illegible] mortuos suscitando et cetera [illegible] quod agebat per virtutem propriae divinitatis et per

[illegible] spiritus sancti quae sunt [illegible] replevit [illegible] Iudei autem [illegible] dixerunt blasphemando in filium hominis [illegible] dicebat eum voratorem et potatorem vini et publicanorum amatorem [illegible] capitulo xi et [illegible] blasphemaverunt in spiritum sanctum dum opera que ipse faciebat propria virtute divinitatis et per operacionem spiritus sancti [illegible] principi demoniorum et [illegible] dicuntur blasphemasse in spiritum sanctum. Augustinus autem [illegible] blasphemia vel peccatum in spiritum sanctum dicit esse finalem impenitenciam quando scilicet aliquis perseverat in peccato mortali usque ad mortem, quod [illegible] non [illegible] verbo oris sed et verbo cordis et operis non uno sed multis. [illegible] autem verbum sic acceptum dicitur esse in spiritum sanctum quod est contra remissionem peccatorum que fit per spiritum sanctum qui est caritas patris et filii, nec hoc dixit dominus Iudeis quod ipsi peccarent in spiritum sanctum nondum enim erant finaliter impenitentes sed admonuit eos ne taliter loquentes ad hoc pervenirent quod in spiritum sanctum peccarent, et [illegible] est quod dicitur capitulo xii [illegible] dixerit [illegible] blasphemie in spiritum sanctum [illegible] dicebat spiritum immundum habet.

Peccatum vero ex certa malicia, id est ex ipsa electione peccati potest contingere dupliciter, uno modo ex inclinacione habitus viciosi qui malicia dicitur ex quo procedit [illegible] omne peccatum mortale et sic non est idem peccatum ex malicia quod peccatum in spiritum sanctum. Alio modo contingit [illegible] per contemptum abiciatur [illegible] removetur. Id quod peccati electionem poterit impedire scilicet spes contempnitur per presumpcionem, spes per desperacionem, caritas per [illegible], timor per presumpcionem, [illegible] per impenitenciam, [illegible] per obstinacionem. Et secundum hunc modum sex sunt species assignate quibus speciali [illegible] peccatum in spiritum sanctum scilicet desperacio, presumpcio, impenitencia, obstinacio, impugnacio veritatis fidei agnite, invidencia superne gracie quibus eorum [illegible] possent sex species gracie [illegible] hominem a peccato reducunt ad veniam [illegible] sunt [illegible] ex parte divini iudicii, due ex parte doni eius et due ex parte peccati. Ex parte divini iudicii [illegible] ab electione peccati ex consideracione divini iudicii quod habet iusticiam [illegible] ex spe que consurgit ex consideracione misericordie remittentis peccata et premiantis bona, sed hec tota [illegible] per desperacionem. Est enim desperacio [illegible] diffidencia de bonitate Dei tollens [illegible] ex consideracione divine iusticie et extendens propriam maliciam [illegible] bonitatis magnitudinem [illegible] modum maledicti Caym [illegible] maior est iniquitas mea quam ut veniam merear. De isto peccato dicit Augustinus in libro de fide ad Petrum. Item illi qui desperant de indulgencia peccatorum peccant in spiritum sanctum. Alia autem [illegible] homo [illegible] a peccato per timorem ex consideracione iusticie divine qua [illegible] infinitam habet [illegible] presumpcione peccata et [illegible] opera [illegible] gracia abiciatur per presumpcionem. Est enim presumpcio divine iusticie [illegible] tollens et [illegible] ex inordinata consideracione divine misericordie que remittet peccata omnino sine pena et sine [illegible] peccatorum [illegible] premia sine meritis

operum bonorum vero et de ipsa spe. dicit Augustinus libro
de penitencia de fide. Dicitur quod sex sunt modi de una dei p-
sumuntur peccatum in spiritum sanctum. Hoc patet peccati duo
sunt simul que quasi retrahunt hominem a peccato, scilicet
et timor consideracionis et consideracionis et spei et cetera
actum quod solet hominem reducere ad penitenciam de peccato
commisso, scilicet veram dei misericordiam et spem et [illegible]
tale gracia abicitur per impugnacionem que dicitur propositum
non penitendi. Est enim impugnacio penitencie et
cuius sine dilacione gracia abicitur et contempnitur
propositum penitendi ex magna consuetudine de-
lectacionis peccati. eo quod dicat Augustinus in hac mente
corrupta quia sola libido peccandi efficitur et
gerit ipsum appetitum contra [illegible] vel
de ista spe dicit Augustinus libro de verbis domini. Dicitur impe-
nitencia est peccatum in spiritum sanctum. Autem vero hoc
a peccato ex consideracione brevitatis temporis et pun-
itus liberi et boni vel quesiti ex delectacione
peccati. sicut id Romanos vi. Quem fructum habuistis
in quibus nunc erubescitis, que est consideracio
quam solet hominem retrahere a peccato, ad hoc facit
quod cum voluntas et delectacione peccati peccatum
non finiet, sed hanc consideracionem gracia abicitur
per obstinacionem. Est enim obstinacio totum quia
per voluntate et malicia mentis permanet que
quam omnino finem impunem ex consideracione
temporis vel magnitudinis vel gravitatis peccati
sicut id Proverbiorum xviii. Impius cum in profundum
malorum venerit contempnit quemadmodum et
iudeis videmus perfidiam mansisse quando super-
posuit in se per induratam mentis permanent
ob magnitudinem sceleris peccatum desperantes
atque contempnentes vere graciam et misericordiam Christi [illegible]
tum gratis largiri se suspenderunt. Et de ista
spe Augustinus in Enchiridion capitulo xx iniuria dicit
Dicitur quod in obstinacione dicitur claudit ex omnium
vero ille inremissibili peccato in spiritum sanctum
sceleris contempnitur. Hoc patet. Deinde dicit duo sunt
simul que quasi retrahunt hominem a peccato, unum
est divini cognicio agnicionis vero fidei quod scilicet
hoc in dea et habet ei atque tendit in eam
Hec gracia abicitur per impugnacionem agnite
veritatis. Nam veritate fidei contra quas im-
pugnat vel male interpretatur ut mala occasi-
onem sumit excusacionis sui libertatem peccati.
Est enim impugnacio veritatis agnite veritatis
expressio et falsitatis persecucio per malignam
sapientem exposicionem sui ad licenciam peccati
excipitur vel contemnitur. et de ista spe dicit
Augustinus libro de unico baptismo. Dicitur quod veritatem
contempnit vel qui fratres malignum et quibus
veritatis videlicet vel qui deum ingratum et in
supplicacione eterna auctoritas instituit. Aliud autem
hoc autem a peccato per auxilium gracie interiorem
tem illuminat et caritate inspirat ut non
solum doleat de commissis sed ad [illegible]
simul gaudeat de quibus eum honestate
atque utilitate. Sed hec gracia abicitur per fra-
ne gracie malignam invidenciam vel non
solum invidet proficienti proximo sed divine
gracie pollenti. et ex eo invidencia mentis
suppliciorum et maligne tristitie de felicitate
vel gracia aliena quam non solum prone
per divine gracie invidet sic cul-

late quemadmodum et Cayn invidet fratri suo
tunc videat eius oblacionem acceptabilem deo
vero et de ista spe dicit Augustinus in libro de [illegible] in monte.
Dicitur invidere fraterno impugnare caritatem et peccatum
in spiritum sanctum. Preter hos visos inter
solucio cuiusdam questionis apponitur. Utrum pec-
catum in spiritum sanctum sit aliquo modo remissibile
et supra dictum sit quod non remittitur in presenti
seculo neque in futuro. Augustinus in libro de sermone domini in
monte dicit. Dicitur tanta est labes huius peccati quod
humilitate deprecandi subire non potest. Ad hoc autem
utique quoniam sic bene vide. Dicitur hoc non
irremissibile sicut dicens acceptos peti
in spiritum sanctum dupliciter potest dici. Omnino enim intelli-
gitur peccatum in spiritum sanctum finalis impenitencia sicut
intelligit Augustinus id est continuacio peccatorum
usque in finem vite sic dicitur irremissibile
quod nullo modo remittitur peccatum mortale
quod homo perseverat usque ad mortem quia quod
in hac vita non remittitur per penitenciam nullo
modo remittetur in futuro. Et sicut hic intelligitur
de peccato in spiritum sanctum dicitur irremissibile
eo quod omnino negat gratiam remittendi. Alio
potest accipi hoc non irremissibile sicut p-
mittit aliqua species peccati in spiritum sanctum
supradicta per aliquod tempus non in si-
militer usque in finem vite. Et tunc dicitur irre-
missibile hoc est de se non remissibile vel de
difficili remissibile propter magne frequen-
cie ipsius peccati libera eleccione. non
quod nullo penitenti non possit remitti, quia
nullum potest esse peccatum tam grande quod per pe-
nitenciam debitam fiat remissibile. Potest si-
militer impingi supradicta. Peccat quis contra
in spiritum sanctum septem modis sicut dicta vel
cum quis male petit de presumpcione spiritus sancti
de quo dicitur in hoc versu per [illegible]. Item cum quis obsti-
natur et dicit omne malum impune et de
bono inremuneratum de quo dicitur in [illegible]
Abacuc i. Item cum quis peccat desperacionem
sicut et Cayn genesis iii. de quo dicitur in [illegible]
Deo hoc contra. Item cum quis veritatem agni-
tam impugnat sicut illi qui dixerunt in
belzebub demonia eicit Luce xi. Item
cum quis quotiens non mortalis peccat
ut sic in se spiritum sanctum effugat de quo dicitur
in Job hec [illegible]. Item cum quis in mortali-
bus perseverat usque in finem. Item cum
quis se in mortali peccato habet propositum in
perpetuum de quo dicitur quod peccat eternum.

Pecunia dicitur a pecoribus quia antiqui
quicquid habebant in pecoribus habebant
ut in [illegible] toto. Dicitur autem pecunia
generaliter iniusticia quia quod recte meditur et
pecunia ab homine expectatur remuneracio
fraudem et deus perdit quia iniusticia quam
sit contra impetrari debuit accepcione
pecunie vendidit et in [illegible] xi q iii in vero
per [illegible] pauperem. Dicitur de pecunia in-
venta sine alio auctoritate publica committendi
vel de pecunia dicta pecunie [illegible] acquiescere
magis pecuniam perdere quia salutem pri-
oris videatur et [illegible] quia pe

cuniatua h. e. o. xiij q. Et loculi census po
ppria bursa census et xpus habuit p expens
reponendis re diminuitur a loco xiij q.
Hom. p Aug. Ita xpus loculos opibus
alior implebat ut indigentibus distribuet
xxiij q. iiij duo p Aug. Et loculi quos
fecit ... ut luc vij vii. Est loculi burgi
pwo loca z libitina p lx v. Vide li. 2a C.

Pena multiplex est pena
Pauperes inferni ysa. xxiiij Cong(re)ga
buntur congregacione unius fascis in la
cu(m) et claudentur ibi in carcere ysa. xxxiiij Ocurrent demo
nia z pi(losi) clamabunt ... ignis gehenne
Apok. xiiij ps eorum in stagno ignis z sulphuris
... vermis eorum non
morietur / quia ... ysa.
xxvj ... gessit z non vi
debit gloriam ... sub tecto ... xxxij
ligatis manibus z pedibus mittite eum in tenebras.
... Treni p. non est ... ca
xx cunctis ... ve
medij ... xvi Quare factus est dolor meus
perpetuus ... spirituales penas
timent carnales aut non timent vij z ...
penales ... contempnunt z futurum ...
tu timent ... carnales ...
spirituales non timent carnales ...
mali non cessant ... medicina ...
mala z terrena compesciunt / propterea dimitt
tet sup ... carnales temptaciones
z tribulaciones ut ... non ...
sunt multa ... Pena multiplex ge
nera octo ... legibus ... Dampnum
vincula verbera talionem ignominiam exilium
mortem servitutem ... Aug. de civi. dei li. xxxij
pre viij. ... tota vita mortalium pena
est quia tota temptacio est vita Job / temptatio
est vita hominis ibi pre viij z ibi de penis
purgatoriis in vita z post ibi ... Et de
perpetuis penis dampnatorum ibi pre xj ...
Et pena est duplex, scilicet temporalis z eterna, de pe
di. iij. Auctoritas. Et pena temporalis est duplex
una in hac vita z alia post hanc vitam di
xlv. Oz illud. Et in hac vita pena a nobis infli
gitur a deo aut ab homine di. xlv. Oz illud
p ... Ita pena temporalis in hac vita a
deo inflicta pro peccato sed est ... paupe
tas z mors non est mala ... xxiij
q. ... p Ambro. Et deus temporaliter ...
punit ut in eternum non ... xxiij q. v.
... de pe di. iij ca. Auctoritas
Et deus ... punit ... punit
post ... ca. Anastasius
Et ... pena temporalis ... post ...
de pe di. iij ... ibi de
... Et puniunt a deo ...
... di. xlv. Oz illud p ... / ... luj
... xxiij q. iiij ... p Aug. ...
xxiij q. ... non ... p Ambro. De afflicti
one bonorum z de prosperitate malorum in presenti
... de pe di. iij ... Et
... quod non merentur ... alios ...
a deo puniri xxiij q. iiij ... ubi
... P...

a deo temporaliter ... ... est que ...
... xxiij q. iij ... p...
Et puniri ... temporaliter ... ut peccato
xxiij q. j ... p Ambro. Et illi non
puniuntur a deo ... qui ... flagella
penas voluntarie ... de pe di. j
Auctoritas. Et qui in peccatis ... efficiuntur
temporale supplicium fit eis ... dampnacionis
iudicium ibidem. Et pena temporalis ... ipsi
gitur ab homine ... fiet multiplica
... malefactores xxiij q. iiij ... iusta
p Ambro. Et culpa non est pene culpa di
xxxiij ... Et maxime in platis
xxiij q. iiij ... Et pena ...
... equalis ut ...
... Et de pe
... z corporali ...
non xxiij q. j. De cons. z xxiij q. iiij. ...
... xxxj q. v. ...
... constituit ...
ad gehennam xxxiij q. j ...

Penitencia ...
Ducti plus ... audies ...
tu ... audiem
exploratores xij luxerunt ... z plus
... deus preparat ...
... Angelo ... de ...
... magnitudine ... iudicum
... filij israel ad dominum ...
... sup ... iudicio ...
... z alio
... xxj ... lagwesente
... pro peccatis ... ibi ... est
pena ... iiij ... de ...
... x. Job ... z ...
... Job ... Ny
nivite ad predicacionem Jone ... Jo
hes baptista ... in utero matris vixit
in pena ... xpus predicacionis a pena
legitur inchoasse ... iiij Exem pe
nitentie ... Magdalena luc vij
petrus ... xxvi ... luc xxij Et di
... non punit ... peccatis
luc xxiij ... dicentibus
... Act. iiij Penitencia est
... Ambro. ... mala plangere et
plangenda iterum non committere Et Greg. Penitere
est anteacta peccata flere z iterum plangenda
non committere ... deflet z ...
... punit ... dissimulat vel
ignorat ... diffinicionis ...
... diffiniciones ... ut hoc est
... mortale ...
ut ... sup terra. Diffinicio
pene data ... z non ...
... pena diffinitur p duplicem actum
unum qui est respectu preteriti scilicet preterita mala
plangere / alium respectu futuri scilicet plan
genda non committere z ... est in ...
... duplex est quedam interior
... quedam exterior
que fit per organum hominis ...
... z non ...
pena ... sed ... sacramento

ecclesie cum talis ante baptismum posset fieri. Sed pe-
nitentia dicitur premissis ecclesie de sacramenti
nomen quia plangit per peccatis commissis et actu pe-
nitentie sed lugere per mala aliena aliorum utrumque
sed nunc lugere vero per bonis eternis et actu
tunc beatitudinibus de qua dicitur beati qui lugent etc. Hec
Thomas de veritate theologie libro vi capitulo xxviii. **P**eni-
tentia quedam est vera et quedam falsa. Augustinus penitentia
vera est penitenda non committere et admissa de-
flere. Emenda est falsa. Ysidorus. Irrisor est
et non penitens qui adhuc facit quod penitet de-
precari deum irrisor. Emenda est coacta. Pro-
homines sunt et tempora mea dum confugeret et
emendi servi, si tu penitens quam peccare non
potes peccata te dimiserunt et tu non illa.
Emenda separata. Augustinus in angustia
positus dicebat mihi se penitere agentes in
emendi sancti et mutua. Idem. O felix peni-
tentia humilitas et bona spes consitentium quam
facile vincit invincibile conspectu timendi
iudicis conterit et perfectissimum est ad agenda
penitentia monet conterere de quibus. Idem. Multis
durum mihi est cor quod non emollitur. Quibus conti-
nue tenent supplicium ut alliciant punissa ut
castigant flagella. Secundum Thomas. Idem capitulo xx.
Penitentie impedimenta sunt secundum pestilla
initium aggrediendi, tales sunt plures equo
umbratico qui attonito vel umbra tenetur. Pu-
dor confitendi. Secundum Augustinus maior pars pene
est verecundia. Horror satisfaciendi. Sicut hic
dicit apostolus ad Corinthios vii. Desperatio: rare dicitur mo-
mentaneum et leve est delectatio peccandi. Secundum
peccatis est quod delectat eternum est quod cruciat.
Spes diu vivendi. Secundum Augustinum. Spes venie
ut ad arbores iudicis potius est. Desperatio
venie obtinendi sicut quod Ezechiel xxxiii in
quacumque hora ingemuerit peccator et penitentiam
egit etc. Timor rerum dimittendi. Augustinus cum
terrent me dicens qui stetit termi-
ne qui ibi dixit nec. Consuetudo peccandi
de peccato Balaam conversus in prosperis non tenuit
qui asinam loquebatur Numeri xxiiii. Confidentia
de dei misericordia perimit qui peccatum recipiendi
sicut hic est peccare in spe, quibus inimicus dicit dimi
erubescere sicut inistitiam eius nolunt formi-
dare. Secundum Thomas ubi supra capitulo xxix. **P**enitentie
partes integrales sunt tres scilicet contritio confessio sa-
tisfactio. Omnis enim complementum peccati posset
esse in actu cordis solum vel oris
simul vel trium simul tum ad perfectionem penitentie
exigitur horum trium aggregatio, licet ad esse
simpliciter sufficiat contritio in actu et confessio
et satisfactio in proposito. Non enim exigitur in aliquibus
qui habent esse successivum quod partes integra-
les sint simul. Secundum exigit hoc actum quod ha-
bet esse permanens. Ut autem tres sunt partes
penitentie ostendit. Penitentia est quedam spontaneum
iudicium in quo contritio est quedam citatio
ubi reus apud iudicem spontanea confes-
sio, demum sequitur emende in iudice im-
posite solutio, sed in hoc differt iudicium
fori a iudicio poli, quia ibi confessus conuin-
citur et deprimitur et hic absolvitur. Alia est suffi-
cientia istarum partium quia cum omne peccatum
committitur corde vel ore nuptia cum ut

ista contineant tria sunt scilicet ut peccator culpam
non detestetur ideo accusat et facto purgat
sunt per peccatum offendit homo deum ecclesiam
et seipsum. Secundum contritionem reconciliatur deo. Per
confessionem ecclesie. Per satisfactionem sibi. Sunt iste
tres partes penitentie sicut tres vie ut tres dies
quibus iter in terra promissionis de quo dicitur
(?) trium dierum. Iste tres partes vi-
sitant mortales tres mortuos quos dominus
suscitavit. Per contritionem suscitavit puellam do-
mo. Per confessionem iuvenem in porta. Per sa-
tisfactionem Lazarum in sepulchro. Hec Thomas
ubi supra capitulo xxxi. **P**enitentia quanta sit
expetenda que tenebras effugat. Lucem
veram emittat. Viam duo parat, ut ad
salutaris perducat, sub auctoritas cla-
mat et sub effectu demonstrat. Secundum ea omnem
perditam ostendit quenti. Drachmam decem
abstulit amittenti. Secundum filium prodigum ante
penitentem ad patrem redivit benigne
suscipiente. Hec David homicidam et ad-
ulterum reo veniam imposuit. Petrum iterum
ter (?) delinquentem post ter negantem
ad principatum apostolatus predicatione sublimavit.
Secundum lacrimam magdalene de qua prius eiece-
rat septem demonia quorum priorum crimina veniam
impetravit. Arbitror etiam quod Iudas poti-
us tanta misericordie dominum non excludi a
venia si penitentiam non apud pontifices iude-
orum sed apud Christum egisset. De quo dicit Cyprianus
in latrone in cruce pendente in ultimo
mortis periculo promisit paradisum ut nullus
dicit exemplum nullum excludi a regno
que gratia penitentie visitat in hoc mundo. O
immensa dei clementia o pietas inexpressa. O
immensa quam magna sancta potentia ex vera penitentia
o mira utriusque penitentie que dicit vitam mortuis
etiam vitam lucis et reddit spes, vere inopes
virtutes et gratie auricie per hunc ignavus se re-
cognoscit et quod devis se perditum invenerat
se revocatum. Per hanc eripitur anima de po-
testate diaboli et reddit tota libera domino
salvatori. Secundum nullum spernit et respuit quantum
cumque reum quam peccatrice lacrimante. Cana-
nea supplicantem. Deprehensam in adulterio
sedentem in theolonio. Orante publica-
num. Lacrimantem petrum benigne suscepit
misericordie quam suscepit. Secundum quippe hominem libe-
rat a reatu culpe a pena gehenne
a servitute peccati a societate diaboli. Secundum de
filio ire facit filium gratie de filio diaboli
filium dei regis altissimi. Hec Dicam igitur de
contritione de qua penitentia vera et maior est in
quo quantum intentio ad deum quod per omnibus que
contra ipsum sunt non committere unde aliquod peccatum
quod accidit dolor et in tanta sit dolor patris quare
de contritione sic patet diffiniri. Penitentia vera est
dolor cordis spontaneus assidue plangentis
per peccatis commissis cum constanti voluntate amplius
non peccandi. Ista diffinitio contritionis convenit
dominica conbusta videtur sed tamen perfecta vera-
citer declaratur. Dolor enim iste cordis nobis
a deo concedit precepta cum dicit: Converti-
mini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu.
In quibus ubique peccandi est ipsum dignitatis
contritionis et lustrationis. Hoc ex postea ut

propter amaritudinem et dolorem ad domum
revertitur. et pro ingratitudine ubi ipse recedens
[illegible] deletabatur. Unde Augustinus
libro de penitentia. Recte igitur penitens [illegible]
sordidis [illegible] confessionem [illegible] ut abluat
[illegible] lacrimis [illegible] sicut [illegible]
[illegible] dolorem oculi lacrimis nequeunt deflere
sciat se culpabilem [illegible] deflet dampna
corporis vel mortem amici vel amissionem
temporalium et dolorem peccati non ostendit lacrimis.
Non tamen ut ipse se corrigeret, non habeat
fontem lacrimarum [illegible] ostendit lacrimis
dolorem temporalium, quem pro peccato [illegible]
tenet et dolorem lacrimis ostendat. de pe. di. i.
penitentia a. per Augustinum. Penitentia exterior signum
est interioris sacramentale penitentie interioris peccati. Di-
mittitur enim peccatum a deo per solam contritionem. [illegible]
posito confitendi et satisfaciendi [illegible]
[illegible] ss. [illegible] et alibi di-
xi confitebor adversum me iniusticiam meam domino.
[illegible] Augustinus ait. [illegible] dicit
ut ad solam promissionem peccata dimissa sint. non
[illegible] oris et tamen iam [illegible] in
corde [illegible] pronunciatum
est. votum tamen pro opere reputatum. de pe. di. i.
[illegible] Sed [illegible] est minor penitentia veri
[illegible] a deo reputatur [illegible] exterior
[illegible] minor [illegible] per [illegible] unde
[illegible] Scindite corda vestra. [illegible]
[illegible] et non vestimenta vestra. [illegible]
[illegible] simulacionem [illegible] ad deum
[illegible] extrinsecus [illegible] cordis
contritionem oris confessionem et operis satisfactionem
[illegible] penitentia [illegible] Penitentia vera
[illegible] et [illegible] erat
[illegible] libet [illegible] in corde et con
[illegible] confessio et opere totam humilitatem
[illegible] penitentia de pe. di. i. [illegible]
[illegible] penitente non solum conteri sed et confiteri
[illegible] facultatem habeat confitendi. Et tamen ut
Augustinus ait [illegible] in confessio [illegible]
[illegible] peccatorum remissio si votum sit in corde
[illegible] abierit [illegible]
[illegible] xxvi
in [illegible] penitens [illegible] dimittit
peccatum [illegible] ostendit votum
et satisfaciendi propositum de pe. di. i. [illegible]
[illegible] penitentia [illegible] ut [illegible]
[illegible] cordis contritionem et [illegible] confessionem
et [illegible] debitam satisfactionem. [illegible]
[illegible] patet [illegible] peccati
dolorem continuum et velle [illegible] ad
peccatum [illegible] de [illegible]
post penitentiam [illegible] confessio [illegible]
[illegible] confessis [illegible]
[illegible] confiteantur [illegible]
[illegible] me [illegible] facit et [illegible]
[illegible] iniquitates et [illegible]
[illegible] dixi
confitebor [illegible] ut [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] totaliter [illegible]
[illegible] Apostolus [illegible]
[illegible] sufficientes [illegible] cogitare aliquid [illegible]
[illegible] penitentie [illegible] satisfactione
[illegible] ab [illegible]

[illegible] satisfactionem [illegible] ut penitens [illegible]
[illegible] est [illegible] satisfactio [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible] in
lege domini debite [illegible] Augustinus libro de
penitentia [illegible] confiteri peccata sua [illegible]
[illegible] quecunque sacerdotem [illegible] ligare et solvere
ne cum negligenter [illegible] negligatur
ab illo qui eum [illegible] monet. de penitentia di. i.
[illegible] Satisfac-
tio [illegible] laudabilis [illegible] esse [illegible]
[illegible] omnium malorum [illegible] et [illegible]
[illegible] gula avaricia et vana gloria ad
[illegible] bella pug-
nant [illegible] gula [illegible]
[illegible] avaricia super montem [illegible] vana gloria
super templum [illegible] bonorum [illegible] et [illegible]
ad satisfactionem malorum [illegible]
[illegible] Elemosina [illegible]
[illegible] gula et [illegible] vana gloria [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible] non [illegible]
[illegible] apponens [illegible]
remedium [illegible] oracionem elemosinam et ieiu-
nium [illegible] Penitentia [illegible]
[illegible] penitentia [illegible]
[illegible] xxxiii q. iii [illegible]
[illegible] vindictam [illegible]
puniens [illegible] quod dolet commisisse de pe.
di. iii. [illegible] Est penitentia alia [illegible] pena
[illegible] alia sollempnis alia publica di. l. [illegible]
[illegible] de pena [illegible] species
de pe. di. i. [illegible] Item alia [illegible]
[illegible] alia [illegible] alia [illegible] de
pe. di. iii. [illegible] Ambrosius [illegible]
[illegible] di. l. [illegible]
[illegible] penitentia alia [illegible] alia
falsa de pe. di. iii. [illegible]
[illegible] penitentia falsa [illegible] aliena
[illegible] peccatum non restituit. xiiii
q. vi. [illegible] per Augustinum. [illegible] falsa penitentia est
[illegible] de penitentia agere [illegible] xvi q. iii [illegible]
[illegible] Ambrosius. [illegible] de falsa penitentia nota de pe.
di. v. [illegible] et de pe. di.
iii. [illegible] penitentia de [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] de pe. Penitentia [illegible]
[illegible] opera per peccatum [illegible] di. l.
[illegible] et [illegible]
[illegible] restituit [illegible]
[illegible] di. l. [illegible]
[illegible] de [illegible] Apostolo [illegible]
[illegible] penitentiam [illegible] ad [illegible]
[illegible] malorum [illegible] de pe. di. iii. [illegible]
[illegible] iterum
[illegible] est penitentia
[illegible] momento vite [illegible] esse utilis ad
salutem xxvi q. vi. [illegible] et [illegible]
[illegible] penitentia [illegible]
[illegible] de pe. di. iii. [illegible]
Augustinus [illegible] penitentie de pe.
di. i. [illegible] et di. i. [illegible]
penitet non [illegible] peccatum xxxiii q. i.
[illegible] per Augustinum [illegible] vere penitens [illegible]
dolet et [illegible] gaudet. de pe. di. i. [illegible]
[illegible] querere confessionem. de
pe. di. i. [illegible] per Augustinum [illegible] debet

multa considerare que sequuntur. De pe. di. v. c.
i° per Augustinum. vt agnoscat ordo locorum peccati
tempus etatis conditio mentis mortis co-
pia peccati. Qui clerici peius agit penitentiam
quam layci. De pe. di. i. consuetudo quorumdam. Qui
clerici deficiunt ponunt pondus in humeris
aliorum sed ipsi non tangunt. xxvi q. vii. Al-
ligant pro confirmatione. Qui episcopo vel sacerdoti fornica-
ti cum filia spirituali est penitentia xv annorum
iniungenda. xxx q. i. Di. qui spiritualem. De
temporibus pro matrimonio xxxiii q. ii. latere.
Qui pro fornicatione religiose vel religiose
xxvii q. i. De vouenti. penitentia pro incestu xxx
q. iii. Di. pe. pro homicidio adulterio et
periurio. Dz differentiam. xxvi q. vii. pro dicandis
hic xxvi q. v. Di. complicibus et tibi ca. fi. Quid
mittat pro quolibet mortali vii annos. xxxiii
q. ii. hoc ipsum per ysidorum et ca° fin. Quare
pena publica et solempnis quibus est impo-
nenda et assumenda. de l. penitentibus et pc.

Penitentia si quis positus in vltima necessitate
voluerit accipere et accepit et mox reconci-
liabitur et hinc vadit, fateor vobis non illi
negamus quod petit sed non presumimus quod bene hinc
exeat. Si securus hinc exierit ego nescio.
Penitentiam dare possumus securitatem vero non. Num-
quid dico dampnabitur sed nec dico liberabitur. Vis
ergo a dubio liberari age penitentiam dum sanus
es. Si sic agis dico tibi quod securus es quia
penitentiam egisti eo tempore quo peccare potuisti.
Si vis agere penitentiam quando iam peccare non potes
peccata te dimiserunt non tu illa. Extra li. x et
sumitur de xxvi causa et de pe. di. vii. Nemo
tamen debet esse certus. Gregorius. Ideo melius est quod
agatis penitentiam, ne subito preoccupati die
non possitis. Qui aliter sapientes sibi prodest de
hoc secundo penitere et aliter moderni dicunt
ei prodest. Hic non est semper et qualiter necessarium
licet multum proficiat ad salutem. Ratione
autem sicut dicunt probabiliter quod per se et per seipsam
ipse finalem fructum penitentie omnia peccata que
peccauit simpliciter remittuntur sic in persona ipse
finalem impenitentiam reddunt, omnia peccata sua et
pro quibus cum licet penituerit preterito penitu-
erit numquam habuerint aliquid peccati dimissi
sunt semper et hic attendentes et studentes ab
salutem nostram quod dicunt indubitanter omni
peccati sui confessi dicunt per eius esse dimissa
penitentiam pene preteriti. Tamen hoc causa sit ero
textus esse vsicenes tuo ad(?) ... de ...

Potestatibus quare exhibendus sit honor, rationi
primo supportatorum. Extra li. vii. de tertio? contionem
ponitur. 2° et omnes leges vel. Item per vim
tenentur ut salutem, 3° cautione institutorum
Extra li. vii. Di. potentiorum sine ho. et dispo
delictorum etc. xxviii. Di. prenunt. in te
sine tim. etc. Item venire donatorum. Extra. xxviii.
Dicitur dictus ad potestatem. Dixit enim me perturbat
sine meis etc. Extra li. vii. De despicientibus honorem
se aduentum a peccato etc. Item Augustinus de v. de
spiritu xx ... cum noceant mali peccati si
non placeant. Adulter est peccatum et corrigendi locum.

Percussio quadruplex est prima vbi cor-
dium xvii ... penitens

cum legem etc. 2a malum ex ... per aliorum vno
Quia autem percutiens in fres et percutiens ... Tamen
flagella ... xxxiii Di. percussus cum vga
non moleatur. Item gladij. Lucas xxii. Omnis
habens gladium percutit sum potestatem. quod
Ihesus prohibuit. Item Exodus xix. Nec enim sedit
sanguine humanum. Item pi. pal... xxxiii
Di. Dixit ad Dauid. Non est potestas domini
nostri mei etc. Item caput xxxii. Omnis qui gladium
acceperit, gladio peribit. Item 2a cor. x. non
sequimur carnem militamus etc. Item prima pe. iii. non
reddentes malum pro malo etc. Item Apoc. xiii.
Qui gladio occiderit etc.

Percutientes vt
lege agit. Quod autem repercutit fortem legem
facit, non autem fortem manditum agit. ... vero
autem fortem mandatum agit. ... percussus
repercutit ... et legem ... voluntate implebit.
Cum autem percussus non repercussit nulla
magis non abuitur repercussio. ... non venit
soluere legem sed adimplere. ... Dicit. Dig-
nus est ille repercuti qui contra legem percussit.
... sed tu non es dignus repercutere quia
illius discipulus es qui maledictus non maledi-
xit, percussus non percussit ... percussit cruci-
figentibus se exorauit, si repercusseris forsitan
deuicisti te discipulum esse si non
vltus fueris, et ... victus est et ipsum de-
uolui (?) fecisti de te. Si autem non repercus-
sus eum ab homine quod victus videas sed deum
bello vicisti et eum consentiente, verum non
peccatum. Dicitur ad xii. Item.

Percutere
est iuste peccare. Quia autem dicit iniuste tamen
percussit peccare non videtur peccare et non
vt suum dolorem vindicet sed vt illius curet
salutem. Quia ait ipse deum peccauit et si peccata
non esse videtur numquam dicatur deus. Tamen ba-
culo odit filium, sed vero misericordia sua non est
sed diligentia. Sic iniusta percussio non est percus-
sio sed correptio. Dicitur ad h. e. Item percussio
est duplex. Item spiritualis que fit verbo et corporalis
que fit facto. Di. xlii. Lu. b. Item spiritualis
sit percussio quasi doctor vtilis sermone confutatur
vitium hominum. Di. xlv ca° vlt. Item cor-
poralis percussio fit ... ab homine. vii.
q. i. cum percussio ... Item duplex percussio
cum percussio hominis non debet addi et idem
Item prelati non debent esse percussores et sic
timeri sed pastores et sic amari. Di. xl.
v. ca° primo et ca° doce ... primo. Di. lxxxvi
non liceat. Di. xlv ... q. vii.
Di. qui omnes ... qui ... quis
percutienti vnam maxillam prebe alteram
intelligitur sine litteram quod nec Christus nec
Paulus apostolus hoc ... impleuerunt,
xxiii q. i. Paratus ... augustinus.

Peregrinatio ex iusta causa vti-
lis fuerit dei servi ... in magna abstine-
mentia. Sed elyas fugiens ma-
liciam yesabel etc. iii Re. xix ... Ve pe. pet.
ii° Obsecro vos tamquam advenas et peregrinos
etc. 2° in magna festinatione et deuotione. Sed
Ihesus pretiens duos discipulos ad castellum
Emaus etc. luc. xxiiii. Sed fideles pe-
gini non sunt sic vocandi sed ex ... thedi

3° repulit ipsa peregrinacionem bona non sunt quia hic
commissa pro stabilibus in celum / iustificaciones
tuae in loco peregrinacionis meae stabi-
les et delectabiles iustificaciones tuae non
vanitates meae. Ps cxviii. Unde qui ad ex-
tra sunt nomine Dominus etc. vult peregrinacionis qui
sunt dubias ad extra sic in cantilena [illegible]
fidelium indigencium tam spiritualiter quam corporaliter
per quibus dextre partis fideles in extremo iudicio
remunerabuntur vel per hiis negligenter omissis
infideles dampnabuntur teste psalmista Mt xxv
Prope vos viae sunt omnes advenientes homines
in lege Domini non fidelitate quibus vendere cum
viri multi et vivendi hominibus recte et
commissa aliter ducentur ad mortem. Ps cxviii
2 pro opere sunt fuisti eis quia custodierunt
preceptum tuum et ulciscens in omnes adinventiones
eorum qui mittuntur manum tuam quia tibi
omnes eorum proportionas Mt xv sub testimonio
ipsae genti populus hic me labiis honorat etc.
Jer xvii. Ecce vos constituit vobis in primo
hi medici qui non poterint vos sanari
occidere etc. Jer viii. Ecce vox clamoris
filie populi mei de terra longinqua etc. P-
eregrinatores sunt homines [illegible] destruit
[illegible] de quo scribitur in psalmo xxiii
[illegible] quod bonum et placitum [illegible]
spiritu Dei sui subvertit altaria etc. [illegible]
xxix [illegible] peregrinacionis non audiens
Jer [illegible] et custodire in Deo et mane [illegible]
[illegible] etc. Jer xxiii. O putas me Deus vi-
cino, ergo sed dicit Dominus etc. Hebr xiii doc-
trinis variis et peregrinis nolite abduci etc.
Jer [illegible] Karissimi nolite peregrinari etc.
Peregrinacio apparere solebat ... in
[illegible] Dominus ter in anno suo [illegible] Ex
xxiii [illegible] qui legem implere
voluit [illegible] sanctificando [illegible]
nos instruit Joh iv ubi aut mulier Sa-
maritana ad fontem Sychar aliter [illegible]
in [illegible] etc. vii Aug. de v. Apli
[illegible] non igitur corpore impelli [illegible]
ad [illegible] venire [illegible] colligi [illegible]
et tu vera ad [illegible] et noli longa itinera
meditari ubi [illegible] ibi venis ad illum
qui ubique est amando venit non navigando
Ille [illegible] ipso textu Nemo potest venire
ad me sic alias non enim ambulando
ad [illegible] [illegible] ut motu corporis
[illegible] [illegible] Aug. de [illegible]
[illegible] Deus [illegible] descendit ab illo qui
eum relinquit moribus non pedibus et venire
ad eum [illegible] ad eum non facie sed fide
et accedunt ad eum mente non carne [illegible]
in epistola ad Macedonie ad Deum qui ubique
[illegible] est ubique totus est non pedibus [illegible]
[illegible] moribus [illegible] non [illegible] nomine
[illegible] diligit [illegible] [illegible]
faciunt bonos vel malos mores nisi boni
vel mali amores. Orig [illegible] petit de
sanctis [illegible] non enim in locis sanctis [illegible]
[illegible] in actibus et vite moribus [illegible]
[illegible] preceptum Dei habentes [illegible] sive in
domo sint et sive in foro [illegible] dico in foro sive
in theatro [illegible] verbo Dei deservientes

[illegible] te esse non dubites. Aug. [illegible] xxx
[illegible] laudas [illegible] non exibis etc.
Peregrinus est [illegible] qui vivit in mundo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de mundo [illegible] [illegible]
ad [illegible] non pigre descendeat [illegible]
[illegible] peregrini hic sunt fideles in [illegible]
[illegible] ad celestem [illegible]
[illegible] ego sum in terra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] peregrinus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] etc. [illegible] non ad lo-
cum [illegible] Dominus sed ad [illegible] [illegible]
textu nolite [illegible] etc. [illegible] nolite
de [illegible] est [illegible] loco vel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ibidem [illegible] hic textu [illegible] Dominus [illegible] peregrina-
[illegible] [illegible] Dicit Beda [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui
[illegible] [illegible] manere [illegible] ipse ambulat [illegible]
ambulare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] locum non [illegible] [illegible] peregrini vo-
cantur [illegible] sive hostes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Alophilos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Convenerunt ali-
enigene ad pugnandum [illegible] [illegible] [illegible]
de officio [illegible] [illegible] [illegible] nulli religioso vel
clerico licet [illegible] peregrinari vel [illegible]
[illegible] sine [illegible] catholica [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non oportet [illegible]
laudabile peregrinari. Jerosolimis fuisse vel
[illegible] [illegible] et ubique bene vixisse est lauda-
bile [illegible] [illegible] [illegible] Pere-
grinatio localis [illegible] [illegible] vii Aug
de peregrinatione [illegible] non de loco ad locum
[illegible] est Deus [illegible] amas quod amabas
ibi est quo [illegible] et si non amas quod amabas
non est ubi [illegible] regnum Dei intra vos est
[illegible] in toto orbe terrarum [illegible] regnum [illegible]
[illegible] [illegible] pervenire ad Deum qui implet
[illegible] habe in Deo Deo tuo et permane
in domo tua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] procedendi non [illegible]
sed pedum sed [illegible] [illegible] [illegible] locum
non [illegible] [illegible] Aug.
[illegible] Johis [illegible] xxxvi [illegible]
[illegible] [illegible] scribitur [illegible] fugietis
a iudicio gehenne Mt xxiii [illegible] se-
pulchra [illegible] edificantes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed in
[illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Dei [illegible] in corde [illegible]
[illegible] sanctos [illegible] et [illegible] sanctitate
[illegible] [illegible] sanctitate diligere [illegible]
sanctos [illegible] sancti [illegible] sanctitate fuerunt [illegible]
sanctitatis [illegible] sanctos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fugietis
[illegible] liberabunt vos sancti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] esse amici illorum
quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse familiam [illegible] [illegible] [illegible]
fugietis a iudicio [illegible] edificantes [illegible]
[illegible] veritatis fidei tenentes [illegible] le-
gentes non [illegible] [illegible] apostolos
et martires [illegible] non [illegible] martirum
imitantes [illegible] audiatis [illegible] dicat
in [illegible] [illegible] [illegible] regum [illegible] [illegible]

et non omnes qui dicunt domine domine intrabunt, sed qui faciunt voluntatem dei. Sed non omnes qui locis suis perdi- tis, capitulis. Apostolos et martires ita perfecte fue- runt eorum sed qui opera eorum imitantur et fide secuntur. Hec ewangelium xi. non pro ad deum qui ubique presens est locis movemur sed bono studio bonis- que moribus secundum Augustinum libro primo de doctrina christiana xxiiij non plus in contribulatis peccatorum

Perfectio. Si vis perfectus esse etcetera. Matheus xix. Super quo Ieronimus Perfectus autem sum- psit ut peccatum xviij. ibid. et peccatum xviij. sed perfectum non est vendere omnia, nec sufficit ad perfec- tionem sufficit et per contemptus divicias solli- citudine superat et relictis malis mali faciunt bona seculi cum periculis contempnunt quia vo- luntas. Sed ille quoque Ieronimus in epistula ad Ctesiphon- tem. Sed est magis in hominibus sola perfectio sive imperfectionis cognitio. Quia Gregorius xxix. moralium. Tanto quisque perfectus est quanto perfectionem sentit deesse. Ubi etiam quia Bernardus in quadam epistula nemo perfectus est qui perfectior esse non appetit et tan- to perfectiorem quisque se probat quo ad maiorem tendit perfectionem. Quia Cyprianus epistula v de oratione dominica fiat voluntas tua. Voluntas dei est quam Christus fecit et docuit humilitas in conver- sacione stabilitas in fide verecundia in verbis in fac- tis iusticia in operibus misericordia in moribus disciplina in- iuriam facere non posse et posse factam posse tollerare cum fratribus pacem tenere dominum toto cor- de diligere amare in illo quod pater est timere quod deus est Christo nil omnino preponere quod nec nobis quicquam ille preposuit. Sed est perfectio quia dei diligit. Perfectio consumpta esse dicitur in amore dei per cognicionis per confessionem primo. Virtus perfecta in eodem sit et in eadem sancta cum dilectionis. Sed Iacobi primo. Sed Iacobus (?) in una caritate hec et con- locutus Iacobus iii. Si quis verbo non offendit perfectus est vir. Ista quo perfectus Deuteronomium xviij. perfectus eris et absque macula cum domino deo tuo. Sed inde dinumerat bona perfectionis est discedere a malo et non perfectum bonum perfectum est ita ut non solum fu- giat malum sed ut faciat bonum perveniat de peccati libertate et ut ducat ad gloriam ut cum perfecto est dei ymago quia non per omnia si- mulat deum secundum Hieronimus xiij. Sed perfectio non admittit permissionem neque repeticionem xiiij q. i. c. primo. Sed omnes qui dicuntur esse in statu perfectorum xviij q. i. et xvi q. i. expedit (?) perspicuum (?). Sed peccati deum tempora- lia contempnere xv q. i. Sed perfectum ... dei contemplacionem et orationi intendere xvi q. i. Duo sunt. Sed iniurias paciencie tollerare xiiij q. i. Sed non mentiri nec fal- sum dicere xxij q. ii. ne quis secundum Augustinum et Ieronimum. Sed illi perfecti sunt qui fratribus pati sunt mori de pe dicitur ... Sed perfectum non videre quod perfectionis ordine non imple- vit q. i. nichil. Sed ubi de missa per alium.

Periculum. Implendi
Periculosa erunt tempora in novissimis diebus propter quod prima propter magnas tribulaciones. Sed tribulacio magna qualis non fuit etcetera propter liberam voluntatem. Romani. Apocalipsis xvi. periculose

tunos oportet eum sed doctrina ... modo tempe- rata propter multitudinem peccatorum. Sed xxiiij ex- gent multi pseudo prophete. Sed ... propter multitudinem iniquitatis ... Sed xxiiij. Dominus habundavit iniquitas. Sed Augustinus de verbis apostoli sermo lxxix. Periculis apostoli in mari in fluminibus et in falsis fra- tribus. Ceteraque magis pericula quiescere. Pericula a falsis fratribus cessare nescit. Ad fra- trem non movit nummorum peccatorum est quod tres ire contendit ubi superat alium ... et vehementer infirmus est quod tamen non metuit timor alio pereunte. Amator autem est salutis sue quod et vetat alienam mortem magis et ipse perdidit qui salutem sit tamen tectorum. Sed Augustinus libro de singularitate clericorum. Sed perit pericula castitatis et de eius humilitatis di- micatis pretuis et negotiis veritatis in multis quid cautius in hoc mundo. Sed Bernardus super ... bona fortitudo est que periculum vincat viribus vincunt periculum et contempnunt nunquam periculum sine periculo vincitur. Seneca in pro- verbiis. Sed nunquam periculum magna ... est vincitur. Seneca libro ...

Periurium est mendacium iuramento firmatum. Ista sunt de xxxix cap. iurato et tunc mors contingit peiorem sive periurare est mors et mentiri sive que- tius mendacium iuramento firmare et perpetuum Augustinum de periurio per deum iurare est peius in teste vitiperent, in libro de virtutibus mendacii ... sciendo magis false vel adhibent testes deum ... quisquis de perfectione hominis temporalis salute vel vita esse mendacium mentien- dum ... abstinent ... vite sed ... esse melius per deum et blasphemandum deum. ... quod ... qui periurant magnam dominum blasphemant quod veritate que est deus negant ... est ut et periurium caveant et absque tempore abstineant ... legere et ... esse prohibitum. Et tale periurium de periurio imponi debet que de adulterio de fornicacione de homicidio ... et ceteris vitiis criminalibus xxij q. i. predicandum vi q. i. Clausit eciens ... prima q. v ... quod periurium esse in suo genere est mortale peccatum ... de sui tunc imperat de irreverencia et con- temptum ... testem falsum ... dat intelligere vel quod deus veritatem non cognoscat vel quod falsitatem testificare ... Periurii provocacio est periculosa est quod qui conviccium fecit aliquos ad falsum testimonia vel ad periurium attrahere vel quamquam corrup- tione sollicitare ipse quidem usque ad exitum vite non careat. Sed ... periurio ... copulant ... ab omni testimonio ... infames sunt removendi. Qui non audit aliquem falsum iurare et tacet dicit quia teste Augustino in quadam ... Sed xxij q. v. Si quis convictus fuerit quod compulsus a domino suo sciens periurat utrique sunt periuri et dominus et miles. Dominus qui precepit et miles qui plus dominum quam animam dilexit. Si liber est xl dies in pane et aqua peniteat. Et xxij q. v. sciens ... Si quis convictus

eos quadragesimalis et legittimis feriis petere
at. xxxiij q. v. De [illegible]

Periurium tamen mala fide [illegible] sic
fiat peiorem ut [illegible] quam in auf[illegible]
aurum [illegible] pluribus sic periurio [illegible]
[illegible] veritate [illegible] melior [illegible] Zacharie
v. Ecce volumen volans Et dicit [illegible]
ad volumen i. [illegible] libri [illegible]
sive [illegible] fluctuante [illegible]
[illegible]ssiones eius et veniet ad domum i.
[illegible] infidel [illegible] non extinguere
ypse ultio [illegible] a celo [illegible]
ut [illegible] ordine [illegible] non erit [illegible]
ordinis [illegible] [illegible]
[illegible] matheus
[illegible] ut [illegible]
[illegible] fide [illegible] dya-
bolo [illegible] apostolus [illegible]
in [illegible] dyabolus qui de celo
cecidit ysaie xiiij. Periurium [illegible]
[illegible] credentem xxij q. i. [illegible] per Augustinum
[illegible] periurium [illegible] falsi indicio [illegible]
[illegible] xxij
q. i. [illegible] est periurium est falsa [illegible]
[illegible] mortale peccatum xxij q. i. [illegible] xxij q.
[illegible] per Augustinum [illegible]
[illegible] veri-
tate et iustitia xxij q. ij. [illegible] per Jeronimum
[illegible] periurium [illegible] xxij q. v. [illegible]
per Jeronimum [illegible] malum [illegible] periurium
[illegible] xiiij [illegible] xxij
q. iiij [illegible] per [illegible] periurium
[illegible] liberatione [illegible] spiritualiter ve-
niale peccatum [illegible] xxxv [illegible] per Augustinum
[illegible] pena periurij [illegible] xxx
q. iiij [illegible] per Augustinum [illegible] periuri [illegible]
[illegible] non admittitur ad ordines sacros [illegible]
[illegible] xxij q. v. Si quis
[illegible] periuria [illegible] non [illegible]
[illegible]
periurium [illegible] plaga
non recedet a domo [illegible] periuris
[illegible] quia evadet [illegible] xxij [illegible]
[illegible] et videt [illegible]
et periuris [illegible] esse [illegible]
[illegible]
va xxxij [illegible]

Persecucio [illegible] par-
[illegible] car-
[illegible]
[illegible] dyabolus [illegible]
[illegible]
[illegible] dyabolus. [illegible]
[illegible] xv [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] regis [illegible]
[illegible] xxx [illegible] veni-
at [illegible]
xxij [illegible] omnis qui pie volunt vivere in Christo
persecutionem patiuntur [illegible] quem
diligit dominus castigat [illegible] xij [illegible]

Ego quos amo arguo et castigo [illegible]
apocalypsis iij. Persecucio [illegible] multis [illegible]
[illegible] textu [illegible] persecutionem patiuntur
propter iustitiam [illegible] matheus v. [illegible]
[illegible] potestatibus [illegible] esse [illegible]
[illegible] petri [illegible]
[illegible] persecutum [illegible]
[illegible] gentilitatem
[illegible]
[illegible] herode propter adulterium eius. [illegible]
[illegible] gentilibus [illegible]
[illegible] gentilitatem [illegible]
[illegible] petri [illegible]
dei aliquid patitur et non [illegible]
[illegible] martires [illegible] dubio [illegible] causa [illegible]
aliquid patitur [illegible] patitur [illegible]
[illegible] persecucionis [illegible]
[illegible] causa persecucionis [illegible]
[illegible] in sterquilinio [illegible]
[illegible] gladio petri
[illegible] patibulo et pauli neronis ac
iacobum [illegible] herodis gladio [illegible]
[illegible]
[illegible] quos [illegible] sic [illegible]
quos amat hilla. Persecutione [illegible]
[illegible] bonos a malis [illegible]
[illegible] persequebatur iacob
sic [illegible] persequitur filios [illegible]
[illegible] iacob [illegible] et filij eius
non [illegible] malos [illegible] fugiendo
[illegible] admonuit ia-
cob dicens ei fili audi me et fuge [illegible]
[illegible] donec [illegible] furor fratris tui [illegible]
[illegible] filios suos [illegible]
[illegible] dicens [illegible] persecutum fue-
[illegible] in una civitate fugite in aliam et [illegible]
[illegible] hilla [illegible] xxix [illegible]
[illegible] aliquid. [illegible]
[illegible] sic [illegible] persecutum [illegible] abel non
abel cayn [illegible] ysmahel persecutum ysaac
non ysaac ysmahel. sic Ezau iacob non
iacob ezau [illegible] xiiij non xv [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] videbis [illegible]
[illegible] colligere [illegible]
[illegible] persecutionis [illegible]
[illegible] hec illa [illegible] dubium est
[illegible] boni a malis persecutionem [illegible] propter
[illegible] potestatem [illegible]
[illegible] nos [illegible] dyabolus
non cessat [illegible]
[illegible] fidelibus [illegible] illos [illegible]
[illegible]
ei [illegible] simulatores [illegible]
[illegible] persecutionum [illegible]
[illegible] iiij q. i. [illegible] Augustinum
[illegible] magnas et
persequebatur [illegible]
[illegible] persequitur [illegible] ei [illegible] christianum
[illegible] posse persecutionis [illegible] xxiij
q. iiij. [illegible]
[illegible] iudam [illegible]

facit sine esse tollerent / et ad predicandum
misit eis ipse cum aliis [illegible] dedit. hec
xxiiij q. iij [illegible] per Augustinum. Persecutio
periculosa gloriosum induat victoriam. vij q. j
ca. xxxviij. [illegible] rex iste pauperi vili precio
non comparatur / ergo magnum laborem necesse est
nobis impendere si volumus ad celestia regna
pervenire. Et si gentes non habes qui te persequan-
tur habes principem gentium dyabolum qui [illegible]
persequi nunquam cessat. si cum principe potueris
vincere in corpore tuo certare credo et mag-
nam et insuperabilem persecucionem in corpore tuo
principem [illegible] [illegible] tuis. et tunc illi
gentes que fortes sunt [illegible] depellent malorum
qui te persequuntur. hec cum pugnis periculosis
gloriosa victoria que potest odire quod amat
et amare quod odit. hec ibi. Persecutio [illegible]
[illegible] sit iustorum ad iniustos et est [illegible]
si [illegible] est culpabile persecucionem facere non [illegible]
[illegible] [illegible] liber [illegible] [illegible] pro [illegible]
mo suo [illegible] / alioquin [illegible] et qui cum patitur
iniustus est et qui cum facit iniustus est / sed
plane sepe et mali persequuntur bonos
et boni malos. illi nocendo per iniusticiam
isti consulendo per disciplinam / illi inmaniter
isti temperate / illi servientes cupiditati isti cari-
tati / nam qui trucidat non considerat quomodo
laniat / qui vero curat considerat quomodo
[illegible] / ille enim persequitur putredinem [illegible] [illegible]
occiderunt impii prophetas occiderunt impii
[illegible] [illegible]. flagellaverunt iudei xpistum [illegible]
[illegible] flagellat [illegible] / tradidit [illegible] Apostolus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. tradiderunt apostolos homines
[illegible] [illegible] [illegible] omnibus quid atte-
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per iniquitatem
[illegible] nocendi causa [illegible] emendandi causa
hec xxiij q. iiij [illegible] per Augustinum et xxiij
q. iiij [illegible] [illegible] [illegible]. Et sit duplex
est persecucio [illegible] carnalis qua mali persequuntur
bonos / et spiritualis qua boni [illegible] bonos persequuntur
malos. hec xxiij q. iiij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q. j [illegible] [illegible]. persecucio sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] operis. vj q. j
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] permittit
persequi bonos ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vj q. j [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus
persecucionem et [illegible] [illegible] ut capite [illegible]
[illegible] [illegible] membra [illegible] vj q. j
[illegible] [illegible] [illegible] et ca. [illegible]. Persecutio
[illegible] [illegible] duplex est una exterior que
[illegible] passionem. alia interior que [illegible]
[illegible]. vij q. j Adulterii [illegible] [illegible]
[illegible]. Et malos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non est malum xxiij q. iiij [illegible] porro
et ca. [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est persecucionem flagellando [illegible] [illegible]
pulit de templo xxiij q. iiij ille [illegible]
porro et q. v [illegible] non est iniquitas / [illegible]
et ca. [illegible] [illegible] per Augustinum et ca. non vos / et
ca. non [illegible] per ambrosium et q. vij [illegible]
[illegible] per Augustinum. Et [illegible] [illegible] a persecu-
toribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fugere [illegible]
[illegible] [illegible] vel grex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

vij q. j Adulterii [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible]
Qui [illegible] fugit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] xvj q. j [illegible] [illegible]. Et fugientes
ad ecclesiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
xxiij [illegible]. Persecutio voluntarie tol-
leranda est / dies enim mali sunt / [illegible] persecutione
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] malos
vivunt / persecucionem patiuntur. Omnis mali per-
secuntur bonos non [illegible] lapidibus [illegible] [illegible]
et moribus / sic Loth [illegible] in Sodomis [illegible]
impios [illegible] [illegible] superbos et blasphemos
persecutionem patiebatur non vapulando
malos videndo / [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] vivitis in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] quod dicit [illegible] Augustinus de [illegible]
Apostoli [illegible] xxxix [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / periculosa a falsis [illegible] [illegible]
usque ad finem [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
ibidem. [illegible] [illegible] omnia mala [illegible] vobis propter
nomen meum / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / et [illegible] sermonem meum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] mala [illegible] [illegible]
propter iusticiam et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / et qui patiuntur [illegible] / et boni [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] / [illegible] propter iusticiam non [illegible]
propter iusticiam patiuntur / et mali [illegible] propter
iusticiam et patiuntur propter iusticiam [illegible] [illegible]
vobis propter nomen meum. ad iustos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dictum sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] propter nomen meum [illegible] Augustinus [illegible] [illegible] [illegible]
xxxiij in medio [illegible]

Perseverancia [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] perseveraverit usque in finem
hic salvus erit [illegible] [illegible] [illegible] in quo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in vobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] philipp. j [illegible]
[illegible] tenet [illegible] teneat / et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
fidelis usque ad mortem Apoc. ij [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Apok. iij. Perseverancia [illegible]
ut qui pugnat victoriam ut palma vic-
tor [illegible] / [illegible] est ad [illegible]. [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] amicicia [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tolle perseveranciam nec obsequium [illegible] [illegible]
[illegible] nec beneficium gratiam nec laudem fortitudo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reddit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reddit / dicente domino. Qui
perseveraverit usque in finem [illegible] ut [illegible] Bernardus
in [illegible] [illegible] xxix. Bona vita ego puto
mala pati et bona facere et sic perseverare
usque ad mortem. Bernardus in quodam sermone. Nemo
perseveraverit usque in finem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est in fine probatio nemo [illegible]
[illegible] usque in fine [illegible] perseverare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
carnaliter incipit / [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] dei. [illegible] [illegible] [illegible]. Perseve-
rancia [illegible] in [illegible] laudes [illegible] [illegible] [illegible]

equalitate strenuositatis sustinet / Iob xviii Sunt
duobus quibus nunc militare recte acceptabilis
tabilis est deo Iudith ix^o. Perseverantie eius
exaudivit dominus preces unus item 2° quia
valde veneratur. Ro viii^o Certus sum
quia neque mors scilicet que minatur minantur
neque vita scilicet que pollicetur neque an-
geli quorum ordines neque principatus medi-
orum ordo neque virtutes minor ordo sive
de bonis sive de malis angelis neque instan-
tia neque futura scilicet bona aut mala neque forti-
tudo id est violentia neque altitudo scilicet heretice pe-
rversitatis vel diabolice neque profundum id est superni
neque creatura poterit nos separare a caritate
dei que est in christo ihesu domino nostro. Ergo immo-
bilis stabilis. Luc x nolite transire de do-
mo in domum. Item exodi [illegible]
levitici iii^o si agni caudam totam in sacrificio
iubetur offerri; per caudam que est extremum
corporis extremitas vite nostre notatur etc.

Perseverantia bona ex virtute patrie
viii q. i. Suggestum. Et perseverantia in bono
proposito est observanda xxvii q. i Vos qui singuli
[illegible] in malo proposito est omnino emendanda de
pe di ii c. emendacionem per Bedam. Et
[illegible] usque ad finem patienter sustinendo.
vii q. i. Suggestum. Et voluntaria sit perse-
verantia. Et necessitate sit cito salutis de
pe di ii emendacionem per Ysidorum. Et retributio [illegible]
respicit quod in cepto bono non perseverat sed
remittitur de pe di ii emendacionem per Bedam. Et
multos deus dat electorum [illegible] sine dat
perseverantiam ibidem in fine. Et multi bene incipi-
unt sed male finiunt ibidem et est textus per
Augustinum in fine. Et incassum bonum agitur si
ante terminum deseritur quia frustra velo-
citer currit qui prius quam veniat ad metam defi-
cit de pe di ii c. i in fine.

Persone equalitas proutur in tribus
consistit ut ait Augustinus nam nulla ali-
am precedit in trinitate aut excedit magni-
tudine aut superat potestate. Et equalitas sine
quantum ad deum dicitur sic. Et quia in rebus
creaturis tantum sunt subiecta qualitas quantitas
igitur unitas in substantia causat ydempti-
tatem / unitas in qualitate causat similitudinem
unitas in quantitate causat equalitatem. Et
in divinis est equalitas secundum triplicem quantita-
tem scilicet quantitatis dimensionis et talis esse non potest. Et
secundum quantitatem virtutis que est omnipotencia.
Et secundum quantitatem durationis que est eterni-
tas. Et secundum quantitatem magnitudinis
que ipsa est immensa omnia excedens omnia et
continet et locat omnia. Et equalitas personarum
ultra in tribus dicitur est in eternitate
in eternitate cum magnitudo respicit tempus
dimensionis virtus sua magnitudo est in
rebus mutabilibus et est in corporibus terrenis
et in spiritualibus creaturis. Item tribus respondet
in trinitate alia tria in quibus et persone divine
sunt equales nam eternitas in esse magni-
tudo in immensitate et virtus in potestate.
Thomas de ve the. li^o 3° c^o xvi. Persone
et essentie videtur esse differentia

apud grecos et latinos secundum vocabula sicut usia
usiosis ypostasis prosopon sed apud latinos
istis quatuor correspondent scilicet essentia subsisten-
tia substantia persona. Sed tamen est dicta
usia sive essentia dicitur natura ut humanitas
usiosis sive subsistentia dicitur habens naturam sive
subsistens in natura ut homo. Ypostasis sive sub-
stantia dicitur distinguibile non tamen distinctum
determinatum proprietate ut aliquis homo. Prosopon
sive persona dicitur distinctum ut determinatum proprie-
tate ad dignitatem pertinente ut Petrus. Unde
secundum hanc particularis distinctio sicut et ipsius quantitatibus
ita pater et filius et spiritus sanctus sunt ipsis nomini-
bus sed et greci dicunt patrem et filium et spiritum
sanctum tres ypostases id est tres res et nos di-
cimus tres personas id est tres res non indige-
tes alia re ut sint. Non quod ipse sint tres sub-
stantie essentia sed essentia unica tamen sufficit ad pro-
prium. Sed ab proprio sicut res per se una. Pre-
dicta non quatuor secundum essentia subsistentia substantia
persona dicuntur in creatura re et nomine et
in divinis differunt ratione. Thomas in 1° sententiarum d^a xxiiii.

Persone divine equales sunt essentie
alia simul omnibus equaliter conveniunt appro-
priantur patri potentia filio sapientia spiritui sancto bo-
nitas et hec est propter exclusionem animalis
intellectus ne scilicet pater ratione antiquitatis vi-
deatur impotens et ne filius ratione iuventutis
crederetur insipiens et ne spiritus sanctus ratione
impetuositatis crederetur crudelis. Sed hoc quantum
ad simplices. Alia ratione quantum ad sapientes
secundum quod potentia naturaliter precedit sapientiam et
utrumque bona voluntate. Item patri est creare
principiandi et originandi quod sunt potentie;
in filio est exemplandi quod sunt pulcri-
tudinis; in spiritu sancto est perficiendi quod sunt perfectionis
et bonitatis. Thomas in 1° sententiarum d^a xxxi. Item
unica persona tamen est in Christo licet duas ne-
di? xix (?) Damascenus iii^o (?) Et persona tri-
nitatis est exprimenda in baptismo. De con-
secratione di iiii^a pars (?) et usque fere. Et persone
docentis dignitas et nota quandoque pre-
stant quod inenarrabilis est doctrina
filii dei. Item Ex ca iiii^o. Et persona ipsius qua-
liter sit fides est apud attentionem faci-
entis ut quod elemosina fit propter homines
et in corde suo proponit homines videre. Item
Ex ca xvi. Et persone qualitas dat facti
estimationem ut puta si rustici sive pueri
aliquid verba sapientis loquantur plus laudari
quam prius quam rustici aut pueri dicere ali-
quid sapiens magnum est. Et per se autem
dicere sapiens non est mirum. Exemplum de fide
Salomonis. Item Ex ca xxvi. Et ad pers

potentes fugiunt mala cum homines in-
sic in iustitia non potest quod vincat
... Item Ex ca xxvi.

Pertinacia seu pervicacia est impe-
dicens discordie persistentia qua quis in
suo superbo proposito ad victoriam tan-
tis perseverans, lege divina vel humane
contradicente. Contumacia sic dicta ratio per-
tinacie superbe proponit intendendo vinci
fendo quamquam in morte est proposita
discordia vinci non possit in dominio aut fidelis
in respondendo quam dubia retinet anima

et dicitur a per quod est valde vel impudenter teneo sum. ysidorus ethimologiarum x. pertinax quia valida vel impudens tenacia. inde pertinax qui valde vel impudenter quod victoriose tenet et perstringit quod presumptuose arripit. pertinacia in idem recidit quia fortiter resistit et ad victoriam se tollit. dicitur a ca per quod est valde et tenacia quod antiquitus dicebatur victoria quia ad victoriam valde tendens. et sequitur ut pluries est mortale peccatum quia violat superbe caritatis mandatum. Specialiter magis pertinent hereses qui delictis apostasia tamen a fide quam a moribus et inquantum tendo scisma separatio atque blasphemia. plus in titulo de blasphemia.

Petitio non impetrat a deo bonum quod poscit quando eius legi non obedit. si enim illud quod deus precepit facimus id quod petimus sine dubio obtinemus. sicut ysidorus libro 2o de summo bono. Item petentis negligentiam reprehendit ut de dante nimium non dubitetur. sicut Crisostomus omelia xxxviii. Iustum est ut negetur rogetur quando improbe petitur offenditur. sicut Cassiodorus super [illegible] psalmos in sinu tuo. nil petiis quod negatus fuisti nil negabis quod petiturus fuisti. Seneca libro 2o de officiis. Ingenuitatem ledens tu indignum rogens negat sibi ipsi quando quod difficile est petit. petenti auctoritas datur ad credendum dominum prestare posse quod petit. sicut Seneca in proverbiis. Item petitur per dies ac nocte orantes quia si sua magis profuit deus ad tempus voles temptare constanciam fidei tue a petitionibus tuis non recedas. Beda. Famelicus non potest cessare donec impleat necessitatem corporis ita desiderantes gloriam dei cessare non possunt petendo et interrogando sacerdotes ceteros [illegible] spiritualium [illegible] petere [illegible] tamen et cetera. sicut Crisostomus omelia xvii. D. Item duplex est petitio iusta et iniusta. iuste petit a deo et ab homine auxilium ut tribulatio amoveatur. sed iniuste petit ut voluptuose [illegible] xxxiii q. iii. Hec ordo per Augustinum. Item paulus ut conservaretur non ad voluptatem sed ad aliorum utilitatem iuste petivit auxilium armatorum et cetera.

Phariseus. videns iohannes baptista multos phariseorum et saduceorum venientes ad baptismum dixit eis progenies viperarum quis demonstrabit vobis fugere a ventura ira. Matthei iii. Super quo Crisostomus. Sicut artifex medicus si viderit egrotantis colorem intelligit speciem passionis ipsius. sic et iohannes mox ut vidit phariseos intellexit cogitationes eorum et dixit Genimina viperarum et cetera. Natura est viperarum ut cum momorderit hominem statim currat ad aquam si aquam non invenerit moritur. sic et isti peccata mortifera committentes currebant ad baptismum ut quemadmodum vipere per aquam periculum mortis evaderent. Item viperarum natura est ut rupto ventre matris nascantur et sic isti iudei assidue persequentes prophetas corrupit matrem suam synagogam. Sed et ipsi lugens dicit in canticis filii mei dimicaverunt in me et cetera. Item vipere aspectus speciosus est et quasi picta animi vero veneno plena est. sic et ypocritas phariseos significat

speciei appellat. qui ypocrite pulchritudinem sanctitatis ostendunt in vultu et vestimentis maliciem portant in corde. sicut Crisostomus omelia xxxiii. Item phariseus xpm docente reprehendere solebat et contradicere ut non aliquod saluti proficui acciperet. sed phariseus principibus populi et sacerdotibus apertius plus simplex cum pletis et admirare prosciebant in ubis dum sic et cetera. sicut Crisostomus omelia xx h. Item phariseus sicut Beda super xviii luce dicebat qui quodam religionis statu habitu et insignis gestu ab aliis cauti dimisi erant in veritate et dilectione tamen abiit quam extra tenebat. Pharisei sunt animo qui cum veritate contendunt quia non veritatem defendere cupientes erant sed sub btem festinant quando cum pro veritate contendit cognita veritate consentit veritati. qui cum cognita veritate non consentit veritati manifestum agitur quia prius non pro veritate sed contra veritatem contendit. sicut Crisostomus omelia xxxix d. Item pharisei quibus deo a domino promittitur tamquam ypocritis tabilitate laquentibus et omne ... glutitetibus sunt similes quia a modico delicto se abstinere solent magnamque malivolam iter committentes. Ipsa sunt iniusti indices indicare in fratribus suis parvos sive proximos odium(?) corde. In deum incredulos esse. In tempore sunt phariseorum campi quibus multi inimicantur cadunt qui videntur extra honorare pauperes et soleant. Iniuste ac sedentes. a summo recreptorum proximorum indicunt et summo differentia inimicorum inter se habentes cottidianus quod det et adunt avaritia culti sponentes sed in fide sunt sepe in fine inter christianos et hereticos nullam differentiam arbitrantes. sed inter meretricem adulteram et pariter putent et viros ipsi quo ypocrite sunt culice liquantes modica sunt peccata ignoscentes et cameli glutiunt pessima sine rubore committentes. Sacerdotes sive religiosos inter modicos crederent ... avaritie malitie odii sive ypocrisis phariseis maledictis ferire videmur. sicut de Crisostomus omelia xli h. Pharisei quando in se dimisi sepulturas et monumenta mortuorum propter eorum ypocrisim a domino salvatore maledicti sunt. Et vos considerat conseruatiam cum phariseorum ypocrisim. Et modo idem intelligitur quia si non solo illis dixit pharisei sed et omnibus pharisei similibus magistris. Nam si ad illos solos dixisset. hec dicta fuisset tamen et non scripta. Nunc autem et dicta sunt et scripta. dicta ut propter illos scripta autem propter ceteros eorum qui in malicia sequuntur. Pharisei vero heretici sunt qui a vera fide apostolorum traditiones humanas proprias sunt. pharisei autem passi a fide intelligunt ipsi qui martiria edificant prophetarum et martirum nolunt ... in templis dei blasphemant. medicina clamant et honorant. sed fide tamen in se quam talibus contempnat. sicut Crisostomus omelia xlii. Et Item speciem phariseorum tenent qui opera filii dei diabolo applicare conantur quod blasphemant et non tamen in filium dei sed in spiritum sanctum spiritum sanctum dimittitur eum petere et cetera.

lio dei iniuria est facta filio dei quia nichil est
aliud significare dimittis eum petere ab eo mise-
ricordiam obitus eius quia falsa dicitur de
se misericordiam ignorat vendit prolationem hic,
ut patet supra a vera fide dimisit capitulo
c° xlix°. Pharisei Saducei et Es-
sey tres secte erant in Iudea tempore christi a co-
muni vita et opinione aliorum distantes.
Pharisei cultu austero et victu parco utebantur
et dicuntur pharisei quibus et tradiciones
maiorum estimabant [illegible] in
fronte gerebant et in sinistro brachio circumliga-
ta quibus decalogus scriptus erat quia dixe-
rat deus hec habebis quasi appensum inter
oculos tuos et in manu tua, et hec dice-
bantur philateria a philaxe quod est serva-
re et tora quod sonat legem. Isti etiam maio-
res fimbrias aliis facientes spinas eis
alligabant ut pungerentur inde ambulando
mandatorum dei scilicet. Hii omnia
fato deo deputabant i. charmene i. pha-
sa deo deputabant. Age quod que iusta sunt vel negligen-
tia. Arbitrio hominum plurimum esse dicunt tamen
quod adiuvat charmene que est
motibus superiorum fieri putant. Corpora sanctis
et natu maioribus multum concordando respon-
dentes iudicium dei futurum esse dicentes animam
incorruptam esse solas bonorum ani-
mas in alia corpora transire ad inpu-
nitatem et malorum at eternis car-
ceribus reddi, et quia a ceteris hominum cultu di-
visi erant ideo pharisei dicebantur. Saducei
secta quarta i. Saducei qui charmene
negant deum inspectorem omnium dicentes
in arbitrio hominum situm esse utrum bonum vel ma-
lum vel agat animas genuli vel suppli-
cium negabant vel honores, nam resurrec-
tionem mortuorum futuram negabant animas
mori cum corporibus putantes nec angelos
esse dicebant, solos quinque libros Moysi
recipiebant. Hii semper erant minus ut
videtur sociales ob quam severitatem Sa-
duceos i. iustos se nominabant. Tercia
secta i. Essei se in omnibus monasti-
cam agebant vitam imperiales fugientes
non esse iungebat et hominum successionem re-
linquere [illegible] amendarum
intemperancia, nullam earum fidem viri servare
putantes. Non habebat [illegible] proprio
hominum dicentes sepulchrum putabant
summo (?) in veste candida esse nulla
earum civitates sed in singulis domicilia
habebant, ante ortum solis nichil prophanum
loquentes solem ut oriatur orantes post usque
ad quintam horam operantes. loti corpo-
ribus simul cum silencio edebant ma-
nducantes habebant per primo secte sue
[illegible] nisi sub anni proba-
tione receptum et post annum duobus aliis annis
probabat [illegible] et petitus usque pelle
[illegible] ut herbas nunc peccatis [illegible]
usque ad obitum [illegible] Cum autem decem sibi
sedent nullus nunc [illegible] loquebatur supra
in medio vel in dextram partem [illegible]

tates et die sabbato observantes quod ut ca-
dere alvum purgabat dolabra sibi cebant
ligneam quia in loco secretissimo fodiebant
terram ad alvum purgandum dimissa veste
se diligenter contegentes ne splendorem divino
iniuriam facerent unde foveam statim reple-
tes, vivebant quia longissime ob victus sim-
plicitatem mortem premium immortalitate
indicantes meliorem animas omnes a princi-
pio creatas per tempus in corpora. Bonus autem
a corporibus [illegible] occeanum degere. In sic
repositi eius perhiniud adveniente malis
procellosi et [illegible] loca delegantes erunt
et eis in futura [illegible] quedam coniugibus
sub moderate utebantur nam per annum abstine-
bant [illegible] quod [illegible] deficeret. Hec
magister historiarum per [illegible].

Philosophia. De qua vera dicunt
philosophi [illegible] tamquam ab iniustis pos-
sessoribus in usum nostrum vendicanda sicut
Augustinus de doctrina christiana. Sed non est religio
a philosophis quaedam quidem ... cum philosophis
recipiebant et de suorum deorum natura et sic
nos bono dimplices [illegible] summas in scol-
ris probabant. Sicut Augustinus de vera religione.
Et quod monstruosum est philosophus [illegible] et
de utrisque esse affectabat mentem et in eo
quem philosophiam excludit et in [illegible]
[illegible] quia non recipit. Hec
sunt de [illegible] magister et vestigiis philosophorum re-
ducunt ad summum pervenire cupit, si relicta
vestitate [illegible] reliquis se implicare
velint materiam laboris [illegible] dicam
infinitum plurimum inveniet et fieri col-
ligit quisque [illegible] operam dan-
da esse artibus ubi fundamenta sunt omnium
et prima simplicia [illegible] aperit. Et ideo
erunt qui relictis artibus veris [illegible]
sibi [illegible] eligunt in quibus se esse perfectos
putant. Sicut Hugo in Dydascalicon libro 3°. Apo-
logiam [illegible] summa [illegible] fugi-
amus quia nobilium [illegible] iudicium
[illegible] sicut Cassiodorus super prologum [illegible]
hoc enim turpissimum est quod nobis obici
solet verba philosophie non opera nos tenere
sicut Seneca epistola 2xiii. Philosophi in
urbe Atheniensium scilicet Epicurei et Sto-
yci contulerunt cum apostolo Paulo secundum
carnem viventes. et secundum animam vivens
contulit apostolus cum illis et secundum deum vivens
Dicebant Epycurei. Michi frui carne
bonum est. Dicebant Stoici. Michi frui
mea mente bonum est. Dicebat apostolus
Michi adherere deo bonum est. Dicebat
Epicureus. Beatus est cuius est in fructu vo-
luptas carnis eius. Dicebat Stoicus
Beatus cuius est in fructu virtus mentis eius. Dice-
bat apostolus Beatus cuius est nomen domini
spes eius. Errat Epycureus quia falso
est beatum esse hominem cuius in fructu est vo-
luptas eius. Fallitur et Stoycus quia falso
est immo mendacissimum beatum esse hominem
cuius in fructu est virtus mentis eius. Beatus
quod cuius est nomen domini spes eius quia de-
bitores sumus non carni ut secundum carnem
vivamus. Sicut Augustinus de verbis apostoli sermo 13.

Philosophi quondam huius mundi quesierunt creatorem per creaturam quia potest inveniri per creaturam
dicente apostolo Invisibilia enim eius a constitutione mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur sempiterna quoque eius virtus et divinitas
ut sint inexcusabiles propter quod cum cognovissent deum et non deum quod non cognoverunt sed
quia non cognovissent deum non sicut deum glorificaverunt aut gratias egerunt sed evanuerunt
in cogitationibus suis et obscuratum est insipiens cor eorum dicentes enim se esse sapientes stulti facti sunt
Augustinus verbis apostoli super Johannem omelia [illegible]
Quippe aut sponsa ut indices tunc [illegible] et tabes in medio id est in manifesto
philosophi vero vagi sunt nullas stabiles certitudines veritatis [illegible] dispertes et nunquam ad scientiam veritatis pervenientes
[illegible] scripta philosophorum et hereticorum vana et varia dogmata
Augustinus super [illegible] [illegible]

Philosophi ratiocinatores dicti sunt sapientes quorum ratione scrutati litterarum executione examinati deum nunquam
querere curaverunt non dum invenire desperaverunt
[illegible] altissima dispertiunt sapientes victi sunt ingenio defecerunt sermone, in multo
nihil se amplius invenire potuisse confessi sunt nisi quod deum [illegible] et ut quod gratuitum laboriosi sunt ignorans eis per quod requisisti quemadmodum effectus nunquam quererent.
Quid enim quod inaugurabile oraculum mundi
Quod se usurpat dum non potest esse [illegible] cum sit per eundem unum [illegible] unum magistrum est Sic illi et eorum opiniones peritiores ubi [illegible] ceperunt et in ignorantia finierunt.
O homo sapiens magis autem insipiens deum invisibilis est et eternus potest deum vide nisi puris cordibus videri fiunt ergo mandatum dei sanctificatum ut inhabitet deus in te et vincet deum [illegible]

Philosophorum et ceterorum ubi apostolus prohibet [illegible] Videte ne quis decipiat vos per philosophiam
[illegible] de beato Jeronimo quod cum libros legeret Ciceronis ab angelo correptus est eo quod non [illegible] paganorum scientia intenderet, sicut et plures ille prodigus in [illegible] reprehenditur qui de siliquis quas porci manducabant ventrem suum implere cupiebat. Unde et Origenes aurum et vasa quibus Egyptii sunt [illegible] vana dyalecticorum garrulitate et sophistica argumenta intelligit. Ex quibus omnibus colligitur quod non est ubi eterna secularium librorum quedam pietas sicut in Daniele et Salomone deum [illegible] infidelibus se auctore totius sapientie [illegible] infideles non putant quod non legunt in evangeliis et prophetis astrologia et alia huiusmodi que deo deputata sunt quod nihil valent ad salutem sed mittunt in errorem et dant in his student curam que non habent. Qui vero omnium nomine [illegible] sapientie et scientie imperitus quod id nomine quod utile est Hugo [illegible] de claustro [illegible] et [illegible] xxxvii. legimus de beato [illegible] ubi [illegible]

Philosophiam sophisticam sive dyalecticam non placuit
deo [illegible] regum dei in simplicitate est fidei et scripture sacre studio [illegible] xxxvii [illegible]
Ut sacre scripture non sibi venustate [illegible] timentes comprehenderit fidelibus [illegible] xxx
[illegible] viro
Ut dyalecticam autem [illegible] a trinitate fidei per philosophias et improbas impediuntur [illegible] xxxviii [illegible]
Ut dyalecticorum tendicula sunt quedam [illegible] que [illegible] [illegible] xxx
[illegible] viro [illegible] [illegible] qui sophistice loquitur odibilis est et in omni re defraudabitur non est illi data a deo gratia omni enim sapientia defraudatus est [illegible]
xxxvii. De talibus vero [illegible] dicitur est a deo [illegible] [illegible] [illegible]
de vobis [illegible]. [illegible] plus hic [illegible]
honorat [illegible] [illegible] est gratia [illegible] que non conveniunt ut mortem [illegible]
[illegible] infideles dyabolo se subicientes non sunt [illegible] sapiunt, sed per diversas opiniones sunt dispersi qui dogmata philosophorum sequuntur et opiniuntur [illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible] xxx
[illegible] plus vel [illegible]

Phisonomia. Diverse modos [illegible] diffinitiones secundum artem phizonomie diversos affectus sic mores indicant non quod [illegible] necessitatem imponant [illegible] sed quod ostendant inclinationem
que tamen retineri [illegible] Rectum ergo in hoc [illegible] [illegible] huius artis auctores secundum Aristotelem Avicennam
Constantinum Filomenem [illegible] Palemone. In [illegible] a complexionibus igitur melancolicos [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] vero [illegible] sunt et [illegible] phisonomie
[illegible] est quod masculus [illegible] vehementes sunt ad impetum studiosum et [illegible]. [illegible] autem [illegible] sunt et timidi. Capilli molles et [illegible] ingenium [illegible] [illegible]. Capilli crispi [illegible] timidum et lucri cupidum. Capilli depressi nimium et fronti eminentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] caput [illegible] capillatum [illegible]
Capilli flavi et [illegible] indicant indocile. Capilli vero subnigri si sint mediocritate
[illegible] bonos indicant mores et bonam hominis [illegible]. Caput nimis magnum stolidum indicat. Caput globosum et [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] sapientia et [illegible]. Caput [illegible] [illegible] [illegible] plenum [illegible] et dissolucionis dat indicium. Caput oblongum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
signat et [illegible] frontis angusta in [illegible] indocilem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Rotunda [illegible]
signat [illegible]. [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] signat.
Quadrata et moderate magnitudinis magne sapientie et magnanimitatis est indicium.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] signat subtilem studiosum in omnibus operibus suis. [illegible] ut ibidem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Si autem arcuositas declinat ad tympora
et gibbositatem generat signat negli-
gentem. Supercilia longorum et multorum pi-
lorum signant stultum et magnum meditantem.
Oculi qui tamquam guttule mittoris intrinsecus
relucent mores compositos indicant; qui
valde moventur oculi ut modo terrent modo
quiescant signant mala in animo revolui sed
nondum perpetrata. Oculi glauci splendo-
rem mittentes signant audacem et pervigilem
ad maliciam. Oculi magni tumentes et
obscuri signant potationem et intemperantiam
venereis. Oculi parvi nigri signant imbecille
et sine virtute animi et lucri avidum. Qui autem
guttule rubee aliquantulum mixte et
tamquam nigre apparent signant animi insti-
tutum probum et ingeniosum. Oculi multum
rubicundi prominentes et parvi linguam decla-
rant effrenatam et corpus instabile. Ocu-
li nocte micantes sicut sunt hirundinis signant hominem
verecundum ac in agendo velocem et providum.
Oculi qui frequenter clauduntur et reperiuntur ti-
midum et imbecillem declarant. Oculi multe
apercionis signant stulticiam et verecundiam;
sicut multe clausione fuerint signant mo-
bilem et inconstantem in omnibus factis suis.
Aures prominentes et valde magne signant
stoliditatem et garrulitatem et imprudentiam.
Si valde parve malignitatis est indicium.
Aures nimium rotunde indocilem signant.
Aures oblonge et anguste invidiam signant.
Sed aures iacentes et super caput expli-
cate pigriciam designant. Gene grosse signant
ignaviam et violenciam, nimium autem tenu-
es malignitatem. Gene rotunde invidie
argumentum. Nares patule alacritatis
et fortitudinis dant indicium. Longe vero
et tenues mobilitatem et levitatem signant
habent. Narium autem pars que in extremo frontis
est si nec alta nec humilis sed equalis licet
dependit virile signum dat et constitutum
demonstrat ac prudenciam. Nares mores
debito finibus suis superbis assignant. Dis
vultus ad plenum est et crassus ignaviam et vo-
luptatibus deditum signat. Vultus dependens
cogitatorem subdolum signat. Labia te-
nuia in ore maiori si superius labium ali-
quantulum exuberet super inferius audaciam
indicat et fortem. Tenuia vero labia
parvi oris imbecillem animum et versutum desig-
nant. Labia vero soluta ab ore et quasi
continua dependens insipientem demonstrant
ut in asinis et equis antiquis hec signa
invenimus. Os parvum tenuit tamquam ani-
mus effeminatus. Os quod ultra modum
dilatatur voracem indicat et timentem im-
pium, tale eo [illegible] oris maximus inspexerimus
invenimus. Mentum pleniorem aliquantulum
magnitudinem et minus perturbatum demonstrat.
Sed parvum et breve mentum habentes timides
et tumidi sicut hos cum Plato ad serpentes
respexit complexos. Vitilig[illegible] metum est
quod [illegible] aliquos ad iracundiam acce-
dens. Serpentum si longe in plurimum distenditur
dolus assuetum ostendunt. Collo existentes
simul [illegible] cum ac corpus stulticie

hic indicium. Sed ac in modum avium vocem
intendunt desidiosum sunt. Leves vero tenues
et quasi lugubres esse indicant et suspiciosos.
Quorum vox tremit in anxietate ut mirentur
signant mendaces et malivoli ac mal-
aliis gaudentes sunt. Cervix longa et
tenuis signat eum qui maligna meditatur.
Cervix rotunda grossa et probat virtutem animi
et corporis similitudine. Cervix brevis indi-
cium est eius qui cum temeritate audax est.
Cervix nimis erecta insolentiam et stulti-
ciam dicit. Pectus quod multis carnibus turge-
scit est indocilem indicat et ignarum. Pec-
tus quod longius est quam venter prudentem in-
dicat. Pectus si cum ventre nimietate pi-
lorum tegitur signat hominem instabilem
et animi sine religione ac pravitate. Cum autem
sola pectoris capillos profert animosum designat
hominem. Tenues et qui in altum arcuantur
erecti sunt insidiosum indicant hominem. Brachia
que in tantum prolixitate extenduntur ut e-
recto corpore extremitates medii digi-
ti appropinquant ad genua, hic fortem me-
rito designat. Quando digitorum similes osten-
dunt homines et fortes. Cum autem plurimis
habent ad femur desinunt ultra de-
clarant homines malivolos et malis alienis
gaudentes. Manus [illegible] breves et exigue
fortes et sagaces designant. Crasse manus
si breves digitos ultra modum habeant, inge-
nii impetuosum et furem designant. Manus torte
et tenues loquacem designant et voracem.
Ungues albi et plani molles et tenues
ac [illegible] et [illegible] placidi optimum ingeni-
um designant. Ungues flexi et curvi
imprudentes signant et rapaces. Ungues
breves nimium declarant malignum. Digi-
ti coniuncti et conglobati avarum designant et
malignum. Digiti parvi et tenues stultum
demonstrant. Digiti vero grossi et magni
timidum designant et audacem. Latera
tenuia et depressa timiditatem indicant. La-
tera vero refecta carnibus et dura ostendunt hominem
indocilem adversus ea sicut Platone re-
fertur. Pars cruris que sub genu est et
vocatur sura que plena est et grandis iste
pars hominis signat ac imprudentem
intellectum effeminatum assignant. Pedes
grossi et breves valde infirmum signant
hominem. Pedes in plano ad hominem
dolosum referuntur. Pedes breves et tenues
portat hominem malignum. Qui longis
passibus incedit magnanimus esse
solet et efficaces. Qui celeriter incedens
se comprimit et multum deducit utique to-
tum corpus implicat signat timidum et
pravum et versutum. Qui breves passus habet
et ipse acceleat malignum esse dicitur
et imbecillem. Color niger versutum
designat. Color albus rubeus fortes
et animosos designat. Color vehementer
albus cum pallore desertum virtute signat
ex nimia victoria flegmatis. Color ig-
nitus lucentibus oculis ad iram vergit. Co-
lor medius inter album et nigrum qui declarat

nat in brunus si sit clarus crudit homo
ingenii clari boni et bonorum morum. Thomas
de ver theo li. 20 ca. 6. Phisiono
mie regule generales tenent quedam me
bri que proportione sit naturali quo ad figuram
colore quantitatem situm et motum indicant
bonam mentis habitudinem et naturale complexi
onis que preter sunt signa quantitate situ mo
tu qualitate preter mentis indicant habi
tudinem contrariam. dicebat plato quod quamque
similitudinem habeat aliquorum in hominibus et
tales homines talium animalium imitantur
mores. Nota insuper quod licet per signa
membrorum multum mores hominum cognoscuntur
non tamen imponunt necessitatem sed ostendunt
inclinationem nature ut per que demonstrant mores
vel affectus hominis sed signat et probabiliter.
Item ista signa exteriora de quibus determinatum est
non sunt presumenda et indicant quod per signum
accidens est et non per naturam et forte
victus est per contrariam consuetudinem vel
freno rationis tenetur. Unde narrat Ari
stoteles quod discipuli ypocratis portave
runt figuram eius pictam philomoni
excellenti phisonomie qui pronunciavit
de ipso quod esset vir luxuriosus. Illis autem
indignantibus et culpantibus philomonem
verum indicasse sed ex amore phisice et
honestatis dixit se voluptates sordidas vi
cisse et per studium accepisse quod fuit de ne
gatus naturae. Denique sciendum quod signa
exteriora non resistunt nisi ad eas pas
siones quibus non valet insistere homo sed ira et
voluptas et timor non attendunt ad eas que sunt
solius anime sed est ars (?) super Geometria
et timor. Sciendum quod quia in oculis principa
liter sunt omnes effectus phisionomie et si
oculorum indicium confirmat ceterorum mem
brorum indicium tunc verum est ut dicit Alexander.
Si autem contrariatur tunc prevalet indicia
oculorum. Propter quod omnes phisionomi affirma
verunt oculum esse verum cordis nuncium.
Thomas de ver theo. li. 20 ca. 6.

Pietas sive misericordia valet ad multa. Primo
ad questionem vite. Thessalonicenses(?) ...
ceptus et manens fabulas devi
ta. 4. 2o ad mitigandam iram sub stantiale peccato
nos vide in libro Ecclesiastici 20. 3o ad redemptionem
culpe Daniel 4 peccata elemosinis re
dime. 4o ad impetrationem gracie Psalmo 19
Memorentur domino qui miseretur pauperis. 5o
ad evitandum gehenne Jacobus 4 ... Super ex
altat etc. 6o ad sanctam ... sexto ad operacionem
glorie Ecclesiastici 16o Omnis misericordia faciet locum
unicuique secundum meritum operum suorum. Item primus
deus ut pietas sine iustitia nec iustitia
sine pietate celesti ... sine bonitate castitas
sine castitate bonitas non habet. castitas
sine bonitate ... est iustitia sine pietate
crudelitas. Hec Augustinus in quodam sermone.
Ille bene agit qui pia sunt que sunt prius
sicut que iusta sunt. Gregorius li. 20 moralium.
Nulla est gratia sine utilitate pietatis
non habet valde mirabilis est pietas sine
distinctione. Tamen hec Gregorius li. 20 moralium.

Hec pietas est pietas que annus(?) flectitur
patribus nomine congruenter fatigatus. Cassi
li. 20 exposicio. Pietas in multis bona est. opus
32 q. 2. Et quibuslibet Regulis etc. Ista est
pietas vetus et non tepiditate (?) collusia (?). Di.
43. Et quis contempnatur ... Item esse
pietatis peccatum mortuorum non est committere
23 q. 5 Item quis Augustinus etc. Crimina pu
nire non est crudelitas sed pietas. 23
q. 8 quia quod pietas gubernatur cum caritate
quo ad subsistendi consequentia ... spectat
tam deo quam homini. Impietas dicitur in
iustitia iniquitas. Pietas deo debitum (?)
vocatur theosebia et pietas debitum proxi
mo est ... et malo suo compressio et perpetuo qui
sunt impii et oppositorum sit eadem dispositio
impietate autem debes vitare tamquam
unde venenum anime quia defectum quando in
sunt. Hec doc. 20. ... de .v.

Placere. Si hominibus placerem
servus dei non esse. Galli. 1o. Glo. ibid.
Hominibus placere fideles et necesse
est pro se primo quia vestare eis dicatur (?) gala
mo. 4 ... vos fuistis si verum vobis
diceret. 2o quia eis blandire seu adulari
nesciunt. 3o quia ... Dixit sanctus vos
iste de epistola ... dum Ego adte
... quia petii eorum argumentum Amos 5o ...
... habuerunt ... competentem
... quod eorum amabilia odivit. Galli. 1o
... nudus ... et rege nudus ...
... dissipat eis invicem. Sap. 2o Dis
similis est aliis vita eius. ... quod eorum
consortia fugiunt Ps. 25. Odivi ecclesiam
malignantium etc. ... in prologo li. 10.
Nec affectum laudes hominum ut vitupera
tiones expavescimus ... placere aure
tes minus hominum penitus non timemus quem
dissipat deus ossa eorum qui hominibus placent
despexerunt. Psalmo 52. Placere hominibus despi
ciunt qui finimus facti et expecti per bonam
et malam famam ... et asinistris (?)
miles gradiuntur ut laude extollitur
nec vituperatione frangitur. Hec Jeronimus ad
Nepocianum. Item Ecclesiastes ... sic luceat lux
vestra coram hominibus etc. Glo. ... expecta
... Attendite ne iustitiam vestram
faciatis coram hominibus etc. Glo. ...
Aplius placere hominibus in omnia etc.
Item si hominibus placerem servus dei non esse.
Duplex ... omnibus intuenda est intentio
puta. 1. gloria dei et anime et utrique proxi
tute et caritate proximi ... lucri eccle
sie. Hec Augustinus de ... Item qui placere
vult duobus inimicis sine mediatione ... ma
lignus non potest esse. Hec Crisostomus super Mattheum 23 ...
... quod ...
... placuit ... non placere non
potest. Hec Seneca prima ... Placentia
multorum ... non est appetenda
... pastor quando cupit placere prius
est ovibus. Di. 83 ... pla
cendi causa hominibus virtus non est ...
canda. 23 q. 4 ... Augustinus etc.

fin carne vincentes. Ds plagā no posset
di loco xxxii posuisti circa fine.

Plage. Decem plagas percussit dns E-
gipcios que patent per ordinem subscripti-
tes in sensu corporali allegorico sunt
compositum in signum per ... Amorrei ubi
sed sunt mollicie manet omnis pixca re
plage percucium frena cordis decem
Sanguis rana culices musce moriens pe
cus ulcera grando locuste nox mors pri-
mogenitis. Prima culices unda ranarum pla
ga secunda. Inde culex terris per musca
... Quinta pecus strinxit vesicas
sexta ... pene subit grando per
bruchus dente nephando. Nona tegit so
lem primam necat ultima plenum. Sed secundum
allegoriam subsequens ... sigt ...
... penas ... ... ulco
plena fecit. Sanguine significat doctrina pre
tiosa fetet ... sordet mentibus
illa bonis. Rana loquax heresim significat
... ... Vivit clamosis ...
... ... Destruit ... ...
... ... Designat ... ... qui
... pace manent. Musca ... ...
... pungens ... ...
... ...
... ... singula significat. Et venit
ad ... ... Ho ...
... ...
Sic ... ... Bu
... plures ... necat significat ... ...
... ...
... alta petens ... ad ... locusta
... ... sathanas ... ...
... ... fit
nox ... ... nox ...
... ...
morte notatur. Prima ... ...
culpa ... ...

Plebs sine disciplina ... ... abu-
sionis est ut supra ... Abusio ... ...
Sed ... ... apprehendite disciplina
... ... Disciplina est mors ...
... ...
... correcto et minorum ... ...
... ... Apostolus ... ...
... ... disciplina
... ... Apostolus
plebi ... ... Disciplina a malo ...
... ... disciplina ...
... ... milites ... qui ... ...
... ... vestimenta ...
... ... disciplina ... ... totum
corpus ... caput regit ita disciplina omnes
... ... qui ... caput ... ...
disciplina ... ... regit ... ornat. ...
... ...
... disciplina ... a deo de celo ...
... ... de qua dns ... ...
... ... ad
Apostolos suos loquebatur ... ...
... ...
alto. Tunica ... corporis ... disciplina ...
est. Qui autem ... disciplina est ...
est a corpore ... ... illam

sperantes de illa. vel non solventes ...
mandatis dni ... ... in
eo permaneat apud deum. Augustinus ...
... ...
... ... divina scriptura ... ...
... ...
... ... multiplicat ... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... est ... ...

Plenitudo temporis dicitur tempus incar-
nacionis. Unde super isto textu Misit
deus filium suum factum ex muliere factum sub lege. Gal.
iiii. Augustinus ait ... deo filius dei factus est ho-
mo ut homines fierent filios dei. Unde in ...
... temporis incarnacionis ... plenitudo temporis
... ... plenitudine pacis ...
... ... Conflabunt gladios
suos in vomeres ... ...
... ... plen-
itudine gracie. Joh. i. De plenitudine eius omnes
accepimus. ... ... legalium
... non veni solvere legem sed adimplere. ...
... plenitudine ... promissionum ...
... ... promissiones dei ... in illo est et
in illo implete sunt. ... ... implecionum
... ... Dan. ix. ut imple-
atur visio et prophecia. ... ... plenitudine
temporis ... Cor. x. Nos ... ... fines
seculorum devenerunt. ... ... implecionum
ruine angelorum ... ...
... implebit ruinas. Octavo ... plen-
itudine ... ... Levit. ... impleuntur
... ... Nono ... plenitudinem
... Eph. i. proposuit in ipso ... ...
... plenitudinis ... ...
... ... Plenitudine
... ...
... ...
... ... immortali-
tatis ... ... coro-
nat non meritis ... ... omnes de plen-
itudine eius accepimus. De plenitudine eius de
habundancia bonitatis eius accepimus ... ...
... ... ut ... ex fide ...
... ...
ex fide vivimus ... ...
... ... dei ... ...
... ... accepimus
... ambulemus. Augustinus super Joh. ...
... de plenitudine eius nos omnes ac-
cepimus. ... ... deus est ... omnes
homines de plenitudine eius acceperunt nisi
ille ... ... de ple-
nitudine dei accipit ... ...
... omnes homines de plenitudine eius ...
acceperunt ille est ... illi ... ...
Augustinus ... xiii. ...

Pollucio carnis lascivie ... ...
homicidium ... ... mortalia xxx
... ... duplicit-
er contigit pollucio carnalis ... dormi-
endo et vigilando ... ...

peccatum. Item dormienti quattuor de causis con-
tingit: vel ex crapula vel ex nature superflui-
tate vel ex infirmitate vel ex assidua pre-
cogitatione. de. vi. distinctione. per totum. Con-
tingentes ex crapula vel mala cogitatione
peccatum est quamvis sit differentia ibidem. Item vigi-
lando contingit pollutio ordinarie sed ac-
cidentaliter extra. xxxii. q. iiii. Vir cum propria. Item
extraordinarie et hec multiplex. scilicet per conbina-
tionem. xxxii. q. i. Si quis uxorem. Item per adul-
terium. xxxii. q. vii. Puto per totum. Item
per incestum. xxxv. q. iii. De incestuosis et
duobus. c. seq. Item contra ordinaria quia
fit extra vas debitum quod tamen non impedit
matrimonium. xxxii. q. iii. Extraordinari-
um ibi. xxxii. q. vii. Flagitia et c. vii per
totum. Item extraordinaria sed ad brutis
quod est contra naturam. xv. q. i. Illi qui per totum
Item quis cum pollutus fuerit sicut in pollu-
tione ut in officio. xxxii. q. v. Ille per totum
Item qui mente polluuntur sicut corporis inquinatione
xxxii. q. v. Nec solo per totum. Pollu-
tionis ecclesie cum semine et sanguine lex statuit
fundamentum. Est minor pollutio peccatis
[illegible] actualibus cum tot [illegible] non
punitur quantum ad tempus [illegible] esse a [illegible]
[illegible] continent [illegible] ut est [illegible] nocturnam
a te [illegible] sanctimoniam ecclesie quia conjuges debent
vacare [illegible] peccato [illegible] si urgeat
necessitas ad extinguendam libidinem [illegible]
conjuges defectu [illegible] non petunt [illegible]
aliud magis apta. Secundum plures [illegible]
dies [illegible] tempus debet esse [illegible] ex consuetudine
[illegible] altaris eodem die extra [illegible]
[illegible] actio luxurie cum laycis abstinent
per dies paschae et sacerdotes orientales alt-
ernis [illegible] officia non abstinent quod sunt
legitime [illegible] de cons. di. ii. c. [illegible]

Pondera dolosa fraudulenter [illegible] secun-
dum preceptum [illegible] sicut vitanda
per leviticum xix. et deut. xxv. et pro-
verb. xx. ubi sic: Statera dolosa abominatio apud
deum [illegible] sicut [illegible] uti [illegible] mensura
et [illegible] pondere supposuisti pondera [illegible]
[illegible] talentum [illegible] monetarum ma-
ximum esse [illegible] per [illegible]
summa pondus [illegible] pro [illegible] talentum
[illegible] talentum [illegible] talentum
[illegible] quod [illegible] est libra [illegible]
medium [illegible] lxxx. [illegible] libre
[illegible] est [illegible] libra
Pondera [illegible] septima [illegible]
obulus [illegible] ponderat [illegible] xii
[illegible] tres
[illegible] assis [illegible] est obulus [illegible]
et quia [illegible] pondere [illegible] uncia [illegible]
que libra efficitur [illegible]
i. dimidiam [illegible] dimidium obu-
lus [illegible] dipondium est duplex
assis [illegible] dipondium quod [illegible]
ab assibus [illegible] Denarius est [illegible]
duplex obulus. Dragma valet obulus [illegible]
[illegible] dimidiam dragme [illegible]
quadrantem [illegible] xii [illegible]
[illegible] valet dimidium dragme [illegible]
[illegible] valet xx. [illegible] xxxiii obu-
los. Siclus i. stater [illegible] hebraice dicitur [illegible]
[illegible] xxx [illegible] xlv [illegible]
xxxiii [illegible] quod [illegible] valet
xx obulos. Uncia valet xl obulos. li-
bra vero xii uncias vel xx solidos [illegible]
vel marcam flandrie. Didragma i.
duplex dragma vel denarius [illegible]
[illegible] xx. [illegible] valet [illegible]
dragmas [illegible] et non [illegible] est
[illegible] talentum [illegible]
talentum [illegible] libras i. marcas
[illegible] flandrie [illegible] xxv [illegible]
media correpta [illegible] valet duas
dragmas [illegible] ponderat medietatem uncie
[illegible] libre [illegible] pondere
[illegible]. Ponderibus [illegible] de men-
suris [illegible] Sextarius continet
de liquore [illegible] ad pondus [illegible] librarum i.
pintam [illegible] flandrie. leviticus xix. [illegible]
[illegible] continet [illegible] sextarium [illegible]
xxxvii [illegible] lii [illegible]
continet sex sextarios et est mensura [illegible]
liquidis deputata [illegible] vino [illegible]
[illegible] xlvii [illegible]
[illegible] continet [illegible] sextarios i. [illegible]
libras. leviticus xxvii. Bachus continet
duos modios et duos sextarios i. novem
[illegible] et dimidium [illegible] mensura
liquidorum [illegible] vini vel aque [illegible]
x. sextarios. et sextarius continet duas li-
bras [illegible] Ezechiel [illegible]
[illegible] Amfora est vas ad duabus
ansis [illegible] continens tres modios
et [illegible] in aridis [illegible] et luc. [illegible]
[illegible] vas vinarium vel olearium
continens amphoras [illegible] luc. xvi [illegible]. P
[illegible] vas [illegible]
[illegible] continens xii [illegible] xii [illegible]
[illegible] iiii [illegible] x [illegible]
xviii [illegible] est [illegible] mensura [illegible]
continens [illegible] vini [illegible] liquidis [illegible]
sextarios [illegible] xviii [illegible] v [illegible]
continet tres modios [illegible] x. [illegible] le-
[illegible] ii [illegible] Ezech. xlv [illegible]
[illegible] est [illegible] aridis. et tantum
continet [illegible] tres modios [illegible]
[illegible] Ezech. xlv [illegible]
mensura est [illegible] sextariorum et x [illegible]
[illegible] xvi [illegible] ad [illegible]
[illegible] mensura xxx modiorum. luc.
xvi [illegible] Numismatis
[illegible] est [illegible] vel ipsa moneta ad
[illegible] requirunt [illegible] metallum pondus
et figuram [illegible] cap. xxxii
[illegible] xvii. Item [illegible] Ordei quin-
[illegible] digitum continent figuram. Et digiti
[illegible] pede duo dimidium [illegible]
[illegible] duo [illegible] passus [illegible]
pedes passus [illegible] passus [illegible] Vi-
ginti quinque stadium [illegible] milia [illegible]
[illegible] stadia duplata [illegible]
Pondus [illegible] primitiuus [illegible] in
unica domum [illegible] mundus floruit in
[illegible] et multum justitia impedimentum. Vel
pondus [illegible] ipsa [illegible] que [illegible]
[illegible] pondus [illegible] matu-
[illegible] xxxiii [illegible] Item pondus [illegible]

pena non conponendo hominibus infirmis ne vel rei-
ciat vel succumbat. vnde petrus Actuum xv Quid
temptatis deum volentes imponere iugum super
ceruices discipulorum etc. Sed per gratiam domini nostri ihesu
christi credimus saluari quemadmodum et illi. Glosa
ca. xl. Ex eius est quod laborat et qui sustinet
non implere iusticiam et non preualet. Qui autem non
vult facere iusticiam ille non laborat sub pon-
dere iusticie legis. Quemadmodum contendens tollere super
te pondus et non potest laborans. Si autem non
temptans nullum sentit laborem de pondere. quos
non illos vocat christus ad se qui non contempserunt
facere iusticiam sed laborantes et non preualentes
ponderi cui christi gratia est non deprimens sed
supportans baiulante. Glosa ca. xlviii
Preterea dicendum est de numero quod numerus quadra-
genarius significat perfectionem, quinquagenarius
etiam quaternarius. Augustinus super Johannem ca. xviii
d. Quia millenarius hominum significat populum sub
lege moysi. ca. xxxiiii et xxxv b.
In ore duorum vel trium stat omne verbum
id est in alio trinitatis. ca. xxxvi. Quia pluralis
pro singulari conuenire potest. ca. cxviii
tertia in e. Quia numerus decem dimittens fratri septu-
agies septies quia numerus stante petrus. Augustinus
de verbis domini xv. Quia per denarium significatur lex
per vndenarium transgressio legis. ibi. Quia per xc
nonaginta qui sinistram erunt per unum qui
dextram erunt ibi b. xxxiiii b. Quia numerus
senarius significat perfectionem boni operis non
ternarius perfectus non conpendendo quo sapi-
entes predicti ponunt perfectionem numeri ex parti-
bus suis. Glosa super ezechiel ca. xxiiii b. Quia
sexto die homo conditus est. sexta etate
die millenarii vi mense vi die conceptus
est et mortuus homo. vi crucifixus. Quia per qui-
quagenarium significatur requies eterna. ibi
ca. xxix d. Quia denarius numerus perfectionem
accipitur. ibi ca. xviii c. Quia centenarius
significat magnam perfectionem. ibi xi. Quia octe-
narius post septenarium et medium. Septe-
narius numerus vite hominis mundi ca. xxix d.
Quia numerus de electis ne aliquis perdat ex-
eis. Ieronimus super Baptismo xi. Omnia in pondere
et numero et mensura creauit. Non autem numerum re-
probos ut numerum de precepto femina vel mol-
lities que est corrupcio carnalis. Femina autem
virilitate habens numerat. Puellis autem per quam
non intelligitur feminas pertinent non numerantur neque
pueri reprobi et malicia perfecti. Clericis non
numerabantur in libro numeri neque huius. Glosa ca.
xlv b. Mathei x. Capilli capitis vestri
omnes numerati sunt.
Populus sub lege magna fuit. Augustinus
de abusionibus seculi. Sine prelatis errores vicia du-
cunt ad liquidum predicationis. Qui sollicite
tam culte vie vident hominibus recte et nouis
simul corpora dicunt ad mortem. prouerbia xiiii
Ideo multe predicationes sine tunc incedunt ad
vna legalis via lex dei. Sed quemadmodum ad
dextram neque ad sinistram declinat per negli-
gentiam deserit. De qua scilicet via dicit christus
qui finis legis est ad iusticiam omni credenti
denunciat. Ego sum via veritas et vita ne-
mo venit ad patrem nisi per me. Ad quam viam
omnes homines quando inuitat dicens. Veni-
te ad me omnes qui laboratis et onerati

estis. quia non est personarum acceptor apud deum
et vbi non est iudeus et grecus et masculus et femina
seruus et liber. barbarus et scita. sed omnia in omnibus christus.
Omnes enim vnum sunt in christo ihesu. Vnde quia christus est
finis legis qui sub christo lege sunt sub christo sunt
igitur populus sub lege populus sub christo est. Abun-
dans ergo temporibus omnium populus sub christo fuit non
fuerunt ergo sub christo in hoc tempore sub christo ut sub
nobis christus incipiet in futuro. Glosa Augustinus ibi
Populus iudaycus significatur per Dauid quod cum
in stabulo tentationis recepit. gentiles vero
per phariseos qui post venit ad lucem fidei. Glosa
ca. i c. Vbi populus debet se conformare qualis sit
et in quo loco in quo loco qualem habeat sacerdotem
Si doctor mali bono populo non multum nocet
bonum autem doctor malo populo non multum prodest
nunc autem populus perspicuus videt quanto ma-
gis videre debet. Sed sacerdos indicat se in mori-
bus sacerdotum quod non laudatur coram deo. Glosa
ca. ix c. Si autem aliquis prouenit damnum in
populo non propter hoc peccauit et sacerdotes. si autem
sacerdotes fuerint in peccatis totus populus peccauit
ad peccandum quia si studiosus in populo est sacerdotem
quod cum videris populum indisciplinatum et irre-
ligiosum sine dubio cognosce quia sacerdotium eius
non est sanum. Glosa ca. xxxi a. Quia populus
docendus est a prelato non spernendus. Glosa lxii do-
cendus est. Glosa dicere feraunt populus. xviii. unde
ibi. Glosa propter populi peccatum quia dicit dominus pla-
tum malum viri qui in suadet.
Possessio. Sacerdotes leuite et omnes
qui de tribu leui sunt possidere non possunt vel paruum
sustentatione spiritualia dona laycorum
cum bonis per domina secularia temporalia fieri re-
rum quia debetur esse ex lege dei vel veluti
stipendium laycorum ad perficiendum officium domi-
nicum spirituale. Debent tamen habere domina spi-
ritualia in lege dei limitata sicut debita sicut
necessaria vel vtilia ad perficiendum officium eorum
secundum sua numeri xviii dixit dominus ad aaron.
In terra eorum nichil possidebis etc. Deuter.
xviii. Non habebunt sacerdotes et leuite et
omnes qui in eadem tribu sunt partem et hereditatem
etc. Glosa Ezechiel xliiii. Ait dominus deus. Ego autem
sum eis hereditas etc. Glosa capitulo viii. Filius hominis
non habet vbi caput suum reclinet. et capitulo xviii
Non est discipulus super magistrum etc. Glosa capitulo xx actuum
xx et luce xxii. Qui autem christus discipulis suis
dicit quod hic que videntur dominari principibus genti-
bus dominantur eis etc. Glosa super pe vi. Prepositi
qui in vobis est gregem dei prouidentes etc. Glosa
ad Thimotheum vi. habentes alimenta et quibus
tegamur hiis contenti simus et ipsi. Ceteri
et multa plura in scripturis concordancia
sequuntur pauce sine famosissimorum doctorum
grande tenentium. Vnde Jeronimus in libro de ecclesiasticis
dogmatibus. Bonum est in quantum facultates cum dis-
pensatione pauperibus erogare. Sed melius est pro
intentione sequendi christum cum simul donare
et absque sollicitudine egere cum christo. Glosa Jeronimus
epistola xxxiiii. Quia autem reprehendemus nos cle-
rici tu superstitionibus indutos. Qui si aurum pla-
ceat placeat mihi quoque tu aurum et te appro-
bare nobis vero est aut dampnare. Glosa Jeronimus
epistola cxiiii. Quibus subrupit aurum in manu
necesse vrgeret cupiditate sit multo
magis damnum quia pauperes sustentare

ecclesias edificare rudimenta sunt militie
sancte. Ieronimus epistola c xiiij. Ad dignitatem
apostolicam pertinet omnia vendere et dare paupe-
ribus et nichil de hereditate terre possidere sicut
enim sicut dicitur in locis Apostoli et presbiteri
in locis Levitis distribuerunt ut refert Linconiensis
xxi dicto Quoniam. Item Ieronimus xxxiii epistola sic
ait. Clericum nisi potest dominum possidere deus si cum
aliis possessiones et ad honorem non vult dominus
esse pars. Item Ieronimus in vita Pauli. Ecquo igitur
ecclesia crevit in possessionibus decrevit in virtutibus
[illegible] super istud textum [illegible] ulterius ille
gentem [illegible] primatus ecclesie ad [illegible]
ut non [illegible] magis [illegible] nec ulterius vile
[illegible] et de paupertate amicitie divicias
[illegible] amator, plebi in hoc [illegible] repellitur per
[illegible] plenitudine, non [illegible] distribuit quod non inve-
nitur magnum ut [illegible] vocat [illegible] plures
non [illegible] auctor ille. [illegible] Et ibidem
[illegible] [illegible] primatus [illegible] venient
[illegible] in celo [illegible] [illegible]
[illegible] Et primatu [illegible] et [illegible] Preterea
[illegible] [illegible] inquit sancte
quod [illegible] sacerdotes dei et sacerdotes
[illegible] plebis [illegible] sacerdotibus sue pre-
[illegible] duo sacerdotibus [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vivant ut [illegible]
[illegible] [illegible] Item istud ex vita et
[illegible] beati Augustini de quo beatus possido-
nius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vel et plebi [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] hoc et vel ex reddatur possessio [illegible]
vel ex oblationibus fidelium. Et de sorte vi-
[illegible] de possessionibus [illegible] [illegible]
fiet alloquebatur plebem dei [illegible]
ex collationibus [illegible] [illegible] illarum
possessionibus [illegible] vel gubernationem pati et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
per voluerunt [illegible] Item [illegible]
[illegible] [illegible] villas nostras tulerunt
et [illegible] testam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ecclesie [illegible] [illegible]
in celo columba [illegible] ecclesia [illegible] clamans
[illegible] villas. columba illius habet
non [illegible] [illegible] [illegible] non sit
[illegible] [illegible] [illegible] non nostri [illegible] me
Augustinus [illegible] [illegible] [illegible] villas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] ibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid
de columba [illegible] [illegible] Augustinus
[illegible] Item [illegible] [illegible] legibus
imperatorum et [illegible] ville possidentur [illegible]
Augustinus ibidem [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ecclesie de dotationibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cestrensis
[illegible] [illegible] [illegible] imperatorem co-
[illegible] [illegible] [illegible] donationem Rome
[illegible] et [illegible] pontifices liberas
[illegible] Romanis [illegible] quod possessiones ecclesie
videlicet Constantinum magnum tempore Silvestri
pape [illegible] Romano pontifici [illegible]
[illegible] possessionum assignasse [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] beatum [illegible]
[illegible] sicut vel [illegible] videtur quod ecclesia plus [illegible]
secularis sollicitudinis [illegible] [illegible] spiritualis
devotionis. plus exterioris [illegible] [illegible] prop-
[illegible] [illegible] [illegible] felicitatis [illegible]
[illegible] antiquum legitur [illegible] in aere
se [illegible] hodie [illegible] [illegible]
in ecclesia dei. patet hoc in Cronica Cestrensi
Possessiones [illegible] [illegible].
[illegible] clericos vitare voluit [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] non potest [illegible] possessionis vi-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] tibi
[illegible] [illegible] non Apostolo [illegible] [illegible]
potuit dare quod non habuit quod habuit [illegible]
dedit sollicitudinem super ecclesias. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Apostolatus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] tibi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Beda in gestis [illegible]
[illegible] [illegible] religionis [illegible] erat in
magna veneratione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquas
possessiones ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in Cronica Cestrensi libro v. capitulo xxiiij
Possessio [illegible] vel est iure divino vel hu-
mano xxiij q. vij [illegible] per Augustinum [illegible] pos-
[illegible] non lege divina [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lege humana
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
per Augustinum [illegible] infideles [illegible] iure divino
[illegible] iure humano res possident xxiij q. vij
[illegible] per Augustinum [illegible] [illegible] possident
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xvj q. [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] possidet [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possidet xxiij q. vij [illegible]
per Augustinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ali-
ena possidet [illegible] xiiij q. iiij [illegible]
[illegible] per Augustinum [illegible] bone fidei possessor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] possidet [illegible] xxxiiij
q. i [illegible] [illegible] non est possessio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xvj q. i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] possident male acquisita

z male detecta xviii q. iiii c. ad dictum presbiterum
Et cum pudicitia cadit dampnabiliter a statu perfect-
ionis qui usurpat possessionem perfectionis. xviii q. ii
Dominum per augustinum z tc. Dicte per augustinum z tc. Di-
mittit. Et rebus in quam possesse fideliter sit
dispensandum. xvi q. i c. Res pro orbanis z debilibus
ca. pos. Sed non debet eciam suscipere que filio
exheredato offeruntur. Unde Augustinus: Quicumque vult
exheredato filio heredem facere ecclesiam querat
alterum qui suscipiat, non Augustinum, immo deo propi-
cio neminem inveniet. Et laudabile factum
sancti Aurelii Carthaginensis episcopi. Quidam
cum non haberet filios nec speraret res suas
omnes retento usu fructu donavit ecclesie.
Nati sunt illi filii, reddidit episcopus nec opi-
nanti ea que ille donaverat. In potestate habebat
episcopus non reddere sed iure fori non iure poli.
Hec Augustinus. Hoc de vita clericorum z xvii q. iiii
c. Quo finali sequitur.

Potencia est duplex, scilicet absoluta z ordi-
nata. Absoluta non potest primo modo que
non potest potencia, quia multe absurde sunt
potencie que non conveniunt sibi. Potencia
dei apparet in mundi creacione in medio et fine.
In principio quando ex nichilo de nichilo creavit;
in medio quia res ne in nichilum redeant
sua potencia sustinet; in fine vero quia mor-
tuos una celeritate suscitabit. Apparet
etiam eius potencia in rebus spiritualibus quia cum
diabolus habeat potestatem in nos, immundi spiritum
z fantasiam; angelus etiam bonus potestatem
habeat super hec z insuper intellectum illuminandi
modo spirituali; solus deus habet potestatem super ea
potenciam sed etiam potest immutare voluntatem. Augustinus:
Deus nobis prestat ut velimus z perficere facit
ut velimus. Licet deus sit omnipotens non tamen actiones
habet ei actus culpabiles ut mentiri et
male velle, nec penales ut metuere z
dolere, nec corporales ut dormire z ambulare
dolere, nec forte corruptibiles nec actus in bonorum
commode, nec forte quibus plures actus
includit qui potest esse simul quod si quis actus
includit deficere potencie ut est facere ma-
nifeste contradictoria ut velle et non velle
non fecit, non potest contradicere eius velle ut
faceret aliquid simul esse z non esse. z quod preteritum
facere aliquid simul esse z non esse. z quod preteritum
non potest fuisse. 3o si includit eius bonitatem
ut dampnare perire z salvare iudicare. Et
ut dampnare potest z salvare punire. Et
Augustinus. Et licet multa impossibilia nobis
hominibus Augustinus. Et licet hoc est
possibile apud deum. Ita ut hoc est
non quia potencia dei non potest perficere ut
de volibilibus nec est sub aliquo ut egeat aliquo
vel non potest deficere prevalendo nec proficere potest
vel non potest deficere prevalendo acquirendo implendo
nec culpabilia nec penalia nec
corporalia nec actus corporales potest. Dicendum
naturaliter ut actus corporales potest. Dicendum
est quod deus potest omnia vel per se vel per creaturam.
Illa dicit omnia que posse est pure potencie
hoc est ideo quia posse peccare non est potencie
sed impotentie. Sed et conveniens perfectum posse
perfectum divinum de quo Dyonisius. Dicimus
non comparacione ... tamen sed omnium pulchritudinem
z bonorum omnimodam z perfectam possessionem
z non viles tale fortitudo. Hec Thomas
de veritate theologie libro primo ca. xxxiii. Potencie
habitus z passiones sunt in anima ut ait
philosophus. Potencie quidem naturales sunt, habitus autem
sunt acquisiti vel infusi, passiones vero sunt illate

vel innate. Habitus enim sunt acquisiti ut patet in practica
z virtute politica. Nam ex frequenti studio acquiritur
habitus sciencie z ex frequenti bene agere fit homo bonus
bonitate virtutis politice. Sed et habitus quidam
non per acquisicionem sed per infusionem ut gracia fuit
infusi pilam z virtutes theologice catti-
dine paruulis confernuntur in baptismo z in per
tenentibus iustificacione. Et ex actibus non ge-
nerantur tales habitus sed potius econtra ex ta-
libus habitibus eliciuntur boni actus. Ex potenciis
vero in habitibus acquisitis sequuntur quales sunt actus
tales sunt habitus. Sed habitibus infusis est converso
secundum quales sunt habitus tales sunt actus. Est tamen verum
quod habitus acquisiti sicut z generantur per actus ita et ge-
nerant actiones. Sed non naturales inquantum
tales passiones sunt illate ab exteriori
mota. Ait philosophus passiones illas receptivas
obiectorum sumuntur z dicit passiones et di-
cuntur affectiones sicut sunt timor dolor spes
z gaudium. Hec Thomas de veritate theologie libro ii ca. xli.

Potestas vero cum licet z cogitandum est
ad utilitatem z dissimulanda propter timore
sed scire ut is qui utitur ut posse debeat
posse se servat z ut extolli non debeat pos-
se se nesciat. Hec Gregorius libro xxiiii moralium.
Tunc prima potestas bene geritur cum non amando
sed timendo retinetur, que cum ministrare recte
valeat, oportet primum ut habeat non cupiditatis
fructus imponat. Hec Gregorius libro x moralium. Bo-
na est ordinata potencia sed cauta regi-
tur indiget vita. Hec Gregorius ibidem. Quamvis
regibus bonum est iustitiam colere et sua
unicuique servare z in subiectos non sinere quod
potestatis est fieri, sed quod equum custodiri. Hec Gregorius
in Reg. Beatus David ita erat in potestate positus
tamquam omnibus ipse esset subiectus z in ipso re-
gali erat ut vinctus in curte z in purpura
quasi in cilicio iacebat, tamen conspargit z con-
de spiritus. Aula regalis erat ei heremi va-
stissima solitudo. Hec Cassiodorus libro de compunctione
cordis. Potens est solus deus, unde potesti-
ce quadrupliciter. Primo quia potuit ex se non
ex aliquo. Unde Hester xi. Et ego posui dedit illi
etc. 2o quia potuit ex se sine alterius adiutorio.
Hester xi. Unde adiuvit spiritus domini. 3o quia
potuit omnia quecumque voluit pro suo libito. Ps.
Omnia quecumque voluit dominus fecit in celo et
in terra. Quarto quia potest per se sine timore. De quarto
potestas eius potestas eterna. Et quia omnis
potestas a deo est. Dicit Paulus ad Romanos xiii. Ergo potestas
sibi ipse quodque facit etc. Quia omnis anima po-
testatibus sublimioribus subdita sit etc. Si
illud iubeat potestas quod non debes facere sic
sane contempne potestatem timendo potestatem. Hec
Augustinus de verbis domini sermone vi. Sed potestas competit z
honorabile quia non admittitur nisi ad supplenda
ministra sicut capilli in capite ministra tamquam su-
perflui videntur z sine detrimento carnis radun-
tur. Et eodem potest sic facere multus potens in super-
fluitate sua minima sibi in me. Iste bonus sic
fuit qui sic potest mitior tunc cum malus
sit fuit receptator tamen est z inutiliter li-
benter accipere z in temptacione resplere.
Hec Bernardus in tractatu Iste sancti pueris iste
petitis ad lutum ludentibus z minus tenentibus
pedagogis ... ad vestem lutum de manu

excutit et iudice porrigit / ita volunt de
principes subditos sibi facere cordi in pectore
[illegible] ut abiciant lutum de manibus et aliquid
utile faciant ibi columpna xvi. Potestas
omnis est a deo / ex quo concludit apostolus quod qui
potestati resistit dei ordinacioni resistit. Ro. xiii
xi q. iii Qui resistit per Augustinum. Hoc tamen ita
intelligere debemus quod non dei voluntati neque
divine potestati voluntarie resistendi licet debe-
amus in preceptis vel adversis [illegible] huiusmodi [illegible]
contra legem nostri domini secundum leges
iniquas non obediamus. talis enim potestas datur
homini quo ad bonum [illegible] secundum illud prov. viii
per me reges regnant / et datur homini ma-
lo propter malum [illegible] secundum illud Job xxxiiii
Qui regnare facit ypocritam propter peccata popu-
li et Osee xiii Dabo tibi regem in furore
meo. habet alia [illegible] secundum glossam prov.
viii per me reges regnant / et regnavit ty-
ranni abutendo tamen potestate divina
permittente sed non approbante secunda voluntate
et hoc vel ad eorum [illegible] dampnacionem vel
ad electorum glorificacionem. Quod probatur ex eo
quod principes huius mundi dicti i. [illegible]
maxime videntur habere potestatem a deo sibi da-
tam in bonis huius seculi non tamen [illegible] iniustus
[illegible] domini [illegible] aliquis alius
divino sit iniuste occupat bona mundi ve-
ri [illegible] iniusti [illegible] domini [illegible] tamen
iniuste et [illegible] permissione occupat [illegible] ad [illegible]
non est [illegible] obediendum in [illegible] contra [illegible]
legibus iniquorum [illegible] divine potestati non sit-
[illegible] resistendum in vera [illegible] [illegible]
quod licet omnis potestas primitus sit a deo / a
malo tamen [illegible] potestas ambicio [illegible] ubi-
[illegible] a deo [illegible] si autem iuste [illegible]
[illegible] obligandi in foro [illegible] [illegible] ex le-
ge etiam [illegible] nature Potestas dei pre-
[illegible] omnem humanam potestatem. di. viii [illegible] per Augustinum
[illegible] potestas non est nisi a deo sive iubente
sive sinente. xxxiii q. i [illegible] per
Augustinum [illegible] illud [illegible] quod divine potestati
[illegible] Et nos [illegible] xxiii q. ii [illegible]
per Augustinum. [illegible] aliud est iniusta potestate iuste
uti / et aliud est iusta potestate iniuste uti xiii
q. v [illegible] per Augustinum. [illegible] potestate [illegible]
[illegible] qui concessa abutitur xi q. iii privilegium
per Gregorium. [illegible] potestas est duplex pontificalis
et regalis di. xcvi Duo. xxiii q. v Prin-
cipes per Ysidorum [illegible] [illegible] actibus suis
officia potestatis tamen pontificalis quam imperatorum
discrevit. di. xcvi [illegible] ad [illegible] Et utriusque
potestas debet se invicem mutuo. xxiii q. v
[illegible] per Ysidorum et duobus [illegible] [illegible] Et [illegible] po-
[illegible] [illegible] tenetur secularibus pote-
statibus obedire xxiii q. viii [illegible] per Ambrosium
et [illegible] Tributum [illegible] ibi [illegible] potestas tamen
secularis [illegible] non habet in spiritualibus [illegible]
[illegible] Et si precipit quod non licet potestas
est contempnenda. xi q. iii Qui resistit per Augustinum
Et alia est potestas officii alia execucionis
xiiii q. i [illegible] per proximo Et suspen-
[illegible] potestatem sed non execucionem potestatis
[illegible] q. i Et quidam [illegible] [illegible] tamen [illegible]
xxiii q. i [illegible] per proximo / potestas
imperialis non est contempnenda / xxiii q. v

[illegible] per Augustinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et ubi privilegium requiritur.
Prescriptio dicitur quedam [illegible] [illegible]
fructus in [illegible] [illegible] [illegible]
x. q. ii prescripcionem est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xvi q. iii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] xvi q. iii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
x q. iii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] x q. iii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] xvi q. iii [illegible] [illegible].
Preceptum preceptum est imperium faciendi
aliquid vel non faciendi. preceptorum aut-
em [illegible] affirmativa ut honora patrem et [illegible]
alia negativa ut non mechaberis et [illegible]
similia precepta affirmativa [illegible] [illegible]
sicut precepta negativa [illegible] prohibicionem
preceptum affirmativum [illegible] obligatur [illegible] non ad
[illegible] precepta decalogi [illegible] intelligi vel
[illegible] ut [illegible] primo [illegible] pertinet ad [illegible]
[illegible] secundo obligatur [illegible] [illegible] quod quodque [illegible]
continet decalogus explicite hec continet lex
nature que scripta est in corde cuiuslibet im-
plicite [illegible] preceptum legis nature [illegible]
[illegible] non vis fieri alteri ne feceris. includit
[illegible] precepta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] que decalogus [illegible] explicite
[illegible] preceptum [illegible] [illegible] [illegible]
illa que sunt affirmativa / quedam [illegible] indi-
[illegible] [illegible] illa sunt negativa [illegible] [illegible]
difficilius est facere bonum quam declinare a ma-
lo [illegible] [illegible] [illegible] bonum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] preceptum [illegible]
actum et affectus [illegible] [illegible] / non mechaberis
non [illegible] [illegible] uxorem proximi tui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actum [illegible]
[illegible] [illegible] et hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] preceptum
negativum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Re-
ceptum [illegible] [illegible] [illegible] legem
ut diligere deum super omnia et [illegible] facere quod
nobis facere nolumus. [illegible] preceptum [illegible]
[illegible] preceptum sibi [illegible] [illegible] suis
legibus [illegible] [illegible] [illegible] Augustinum. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
religiosi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] aliquas vigilias [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] Augustinum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mandata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] regnum celorum [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et Anglia [illegible] [illegible] [illegible] regnum
[illegible] mandat prelatorum [illegible] xxiii
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Augustinum. [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] ad gehennam [illegible]
[illegible] preceptorum ordinat nos ad deum [illegible]
ad proximum. quod deus [illegible] voluit
[illegible] in duabus tabulis illa dedit [illegible]
tabula sunt tria precepta quorum [illegible]

pertinet ad patrem qui est de divina unitate, secundum ad filium qui est de increati veritate, tertium ad spiritum sanctum qui est de spirituali bonitate. In secunda vero tabula fuerunt septem ad proximum pertinentia, quorum primum est de bonis exhibendis, scilicet illud: Honora patrem et matrem. Reliqua sex sunt de malis cavendis quae possunt fieri corde ore vel opere. Opere laeditur proximus tripliciter, quia contra quod dantur tria praecepta: primum est non occides, secundum non moechaberis, tertium non furtum facies. Ore est laedimus proximum, et contra hoc est illud: non dices falsum testimonium contra proximum tuum. Corde laedimus proximum dupliciter, quia respectu rei coniunctae, et de hoc dicit: non concupisces uxorem proximi tui; quia respectu rei non coniunctae, contra quod dicit: non concupisces rem proximi tui. Hec ut dixi. Praeterea notandum quod eadem sunt mandata dei in tribus temporibus supra notatis, sed tempore legis mosaicae cum evangelio rigide per angelum data sunt, vocantur specialiter mandata quia dominus mandavit illa per se vel per proximum ex timore et severitate. Nunc vero in testamento vocantur praecepta quia deus illa ipse praecipit amicis suis ore ad os suaviter et copiose observari. Joh. xv: Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem etc. Et hoc est quod dicit Apostolus Ro. xiii: plenitudo legis est dilectio. Et nota quod in novo testamento sunt multa consilia hominum aliquis sui et alienum filii ... non a Christo praecepta et non mandata. Dilectionem vero vocat mandatum novum non quia tempore novitatis substantiae quia non fuit vetus, sed se invicem diligere quia hoc est etiam, sed dicitur novum propter novitatem promulgationis, explanationis et perfectionis a Christo factae, et pro intelligentia dicti Christi Joh. xiii: Mandatum novum do vobis, et Joh. ii: Karissimi non mandatum novum do vobis sed mandatum vetus. Distinguendum attenditur ad substantiam praecepti sed quantum ad ornatum, sive substantiam est etiam sed sine ornatu, explicatio sunt nobis nova. Ultimo notandum quod omnia mandata Exo. xx reducuntur ad denarium; Deut. v. reducitur sub denario; Matth. xxii sub binario. In his enim duobus mandatis dilectionis scilicet dei et proximi universa lex pendet et prophetae. Matth. vii reducuntur ad unum mandatum principium: Omnia igitur quaecumque vultis ut faciant vobis homines et vos facite illis. Haec est enim lex et prophetae. Et ad tale unitatem reducit Apostolus Ro. xiii ut patet per expositionem. Item ad Thimo. i: finis autem praecepti est caritas. Joh. xv: Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Sed contra sit eloquium divinis sunt plura praecepta. Quod est quod de dilectione quia de singulari praecepto nata dicitur: Hoc est praeceptum etc., non quod omne mandatum de sola dilectione est, sed quod omnia unum praeceptum sunt, et praecepta multa sunt et unum et multa. Hec dicit E. li matthei ... in ii parte. Praeceptum domini omnibus praeceptis antefertur. Di. viii Quo iure per Aug. xi q. iii Si is etc. sunt praepositi. Et de decem sunt gravissima dei praecepta quae de decalogo dicuntur. xxxii q. iiii Meretrices per August. Et praeceptum dei facit licitum

quod aliter esset illicitum. xxiii q. v. De occidendo per Aug. Et praeceptum patriae non tamen prohibitione sed praecepto est retinendum. xxiii q. i. ... ita et ... per Aug. Et praeceptum imperatoris et quod imperatur necesse est fieri. xxiii q. i. ... per August. Et iniustum praeceptum superioris non est implendum. xi q. iii. Si dominus ... Et praecepta et statuta plurium ... impleant sunt distinguenda ... iusta et licita sunt vel non. Di. ... Si quod ... per Cyprianum. Et ut papae compleatur quod per surreptionem papae ... xxv q. ii Licet. Et qui iustis praeceptis non obtemperat debitor est poenae. xxiii q. i ... Di. ... Si quis per Cyprianum ... xxiiii ... ipsa enim facta Christi praecepta sunt. Decem praecepta quae sunt iussu decem totum continent legem. Versus: claudit ... Unum cole deum, fugito periuria, sabbatum sacra, patrem honora et matrem, ... nec sis fur testis iniquus, vicinique thorum resque cave cuncto ...

Praedestinatio. Praedestinatus

Praedestinationes assignantur quattuor per Augustinum: prima praedestinatio est propria beneficiorum dei; secunda praedestinatio est praeordinatio aliquorum ad gloriam; tertia praedestinatio est propositum miserendi; quarta praedestinatio est praeparatio gratiae in praesenti et gloriae in futuro. In prima definitione notatur divina praerogativa, in secunda electio, in tertia voluntatis ..., in quarta duplex effectus. Praedestinationis causa efficiens deus est, quantum ad effectus ... Item nota praedestinationis materialis est ... formalis est modus vel ordo praedestinationis quod per deum gratia ... gloria. Causa finalis est duplex scilicet ut ... Item quod vocatio, iustificatio, praedestinatio, magnificatio. Quod vocatio retrahit a malo, iustificatio respicit initiale bonum gratiae, praedestinatio respicit gratiae bonum finale, magnificatio est bonum futurae gloriae. Vel dicas quod praedestinatio gratiam praeparat, vocatio gratiam offert, iustificatio gratiam confert, sed magnificatio eam ad gloriam multiplicat. Quaerendum quod praedestinatio non imponit rebus necessitatem. Ubi quoque deus scit si ille est comesturus hodie vel non ... hodie comedendi et ad hoc manus non porrigendi. Quia si praedestinatio rebus necessitatem imponeret, nihil ... conveniencia, nam frustra proponentur bonis praemia et malis supplicia. Quia iuste praemiantur boni et puniuntur mali. Sed enim malorum deus auctor esset, quia nec praemium aliquod nec supplicium ulla esset ... libertas arbitrii quae se habet ad utrumlibet, quia nec bona facientes essent laudabiles nec mala vituperabiles. Propter hoc stultus est qui dicit: volo facere quod placet, quia si salvari debeo salvabor, vel si damnari debeo damnabor. Sicut stultus esset qui dicit: volo comedere et bibere quod placet, quia si vivere debeo vivam, vel si non debeo moriar; sic enim inutilis esset medicina. Sane si deus permittit liberum arbitrium

quod se habet ad utrumlibet et malum cum de-
us non permittit nisi iuste. Rursum si per gratiam
preveniat nulli facit iniuriam. Cum ergo deus mul-
tos reprobat et reprobat operatur suam iustitiam, quos
vero predestinat agit suam gratiam et misericordiam que
non excludit iustitiam secundum Thomam de ve(ritate) the-
ologie [illegible] xxx. Predestinationis effectum
et gratie appositio [illegible] ratione eterne quo-
dammodo effectum esse videtur obduratio, ut ob-
durat deus ut dicit Augustinus quadam epistola ad Six-
tum, non [illegible] malitiam sed non impertiendo
gratiam, sed nec digni sunt quibus eam non im-
pertitur ut digni sunt, nec merentur potius ut non
impertiatur; hoc digni sunt, hoc merentur. Unde Apostolus
ait: Cuius vult miseretur deus et quem vult indu-
rat, misericordiam appellans predestinationem et
precipue predestinationis effectum scilicet gratie ap-
positionem, obdurationem vero privationem gratie
[illegible] ut ait Augustinus ad Simplicianum
intelligendum est quod deus ita indurat quia quemque
[illegible] cogat, sed tamen quibusdam peccatoribus mi-
sericordiam iustificationis sue non largitur
et ab hoc eos obdurare dicitur quod eorum
misereatur, non quod impellit ut peccent. Cum
autem non misereatur quibus gratiam non esse prebe-
dam equitate occultissima et ab humanis sen-
sibus remotissima iudicat, quod non aperit sed
miratur apostolus dicens: O altitudo divitiarum
[illegible] glo(ssa) ad Ro. ix. [illegible]

Predestinatione [illegible] secundum regulas Ans-
helmi dicuntur [illegible] actu predestinantis et
[illegible] non potest esse [illegible]
[illegible] possit esse [illegible] actus
[illegible] implicant [illegible]
[illegible] Et ita videtur
probabile [illegible] possit [illegible]
[illegible] predestinationem [illegible] posset
facere aliquid quod [illegible] ad suam predestinationem
[illegible] predestinatus [illegible] iustum [illegible]
[illegible] predestinatus. Predestinatio
[illegible] eterna [illegible] predestina-
[illegible] eterna vel sempiterna [illegible] oportet
[illegible] cepisse. Aliqui ergo sunt actus in
talibus [illegible] quos oportet [illegible]
[illegible] et alii actus de virtute [illegible]
[illegible] Hec [illegible] isto
textu: Non potest arbor bona fructus malos
facere [illegible] Predestinatio est divine
voluntatis per gratiam electio secundum Augustinum de predes-
tinatione sanctorum. Sicut tu memoria tua non
cogis facta esse que preterierunt, sic [illegible]
sua non cogit facienda que futura sunt. Et
sicut tu quedam que fecisti meministi, non tamen que
meministi omnia fecisti, ita deus omnia [illegible] ipse
est auctor presciit, nec tamen omnia presciit quorum ipse
est auctor. Quorum autem non est malus auctor
iustus est ultor secundum Augustinum libro de libero arbitrio.
Predestinatorum numerus ita certus est ut nec ad-
datur eis quisquam nec minuatur ex eis. Te-
ne ergo quod habes ne alius accipiat coronam
tuam. Si alius eam non est accepturus nisi iste
perdiderit [illegible] secundum Augustinum de predestina-
tione sanctorum. Predestinatio dei nulla est
[illegible] causa habendi
secundum Augustinum ibidem xxiii q. iiii Nabuchodo-
nosor [illegible] quomodo illa

[illegible] et illa non [illegible] noli velle iudi-
care si non vis errare. Semel accipe et intelli-
ge [illegible] ut [illegible]. Rursum
videmus [illegible] mores pro-
demonstrant [illegible]
[illegible] corporis [illegible]
[illegible] secundum Augustinum [illegible] xxiii
Predestinatio dei [illegible] in bono est. xxiii
q. iiii Nabuchodonosor. Et predestinationis per Augustinum
Et predestinatio ita est [illegible] dispositio
electi [illegible] ad [illegible]
[illegible] Et [illegible] predes-
tinati non fuerunt. xxiii q. iiii [illegible]
[illegible] predestinatus non potest dampnari
de pe. di. iii [illegible]. Et licet
nemo salvabitur nisi predestinatus [illegible]
delinquenti adhibenda est correctio, sed
medicina adhibetur languentibus licet sanatio-
nem [illegible] victurus. xxiii
q. iiii Nabuchodonosor. Et multi videntur pre-
sciti [illegible] iustitie non ad predesti-
nationis [illegible] de pe. di. iii [illegible]

Predicare idest [illegible]
bona. De predicatione scri-
ptum non abscondas [illegible]
eius [illegible] plectetur
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] Placuit deo per stultitiam predicationis salvos
facere credentes. Si nescies virtutem vocis
[illegible] Volo in ecclesia quinque verba
sensu meo loqui [illegible]
quod fuit revelatum [illegible]
[illegible] quod evangelizavimus vobis preter
id quod accepistis anathema sit [illegible]
[illegible] doctrina [illegible] auctoritatem [illegible]
[illegible] non [illegible]
non enim [illegible] est officium [illegible] expo-
nere [illegible] ponti-
ficis secundum Augustinum libro de [illegible]
[illegible] intelligi
secundum Augustinum de doctrina christiana. Predicare
oportet sacerdotes omni [illegible]
[illegible] Sacerdos iugiter
[illegible] si de eo [illegible] predicati-
onis non audiatur [illegible]
[illegible] predicationis [illegible]
[illegible] Erunt ergo sacerdotes [illegible]
[illegible] sermones et [illegible]
in predicatione et doctrina [illegible]
[illegible] disci-
plina secundum [illegible] xxxviii [illegible]
sacerdotes [illegible] manifestiment
[illegible] in die iudicii [illegible]
[illegible] ad Ezechielem. Ecce te [illegible]
[illegible] sacerdotes [illegible]
[illegible] si eos ignorantes
non erudiat et peccantes non arguat et
[illegible] iusto non
[illegible] Sic
[illegible] periculosum apud deum [illegible]
[illegible] apud homines [illegible]
veritatem non libere pronuntiare secundum Ambrosium
in epistola ad Theodosium imperatorem.

nos quod ex oblacionibus fidelium vivimus quas
illi pro suis peccatis obtulerunt si comedimus
et tacemus eorum procul dubio peccata manducamus
Perpende ergo quante dampnacionis est sine la-
bore percipere mercedem laboris quanta est
et precia peccatorum accipere et nichil contra peccata
predicando dicere. Gregorius in omelia xvii. Predi-
catoribus est lex posita ut ipsi vivendo
illuminent quos loquendo suadere festinant
nam loquendi auctoritatem perdit cuius vox ope-
re non adiuvatur. Gregorius xvii moralium. Confes-
sus paulus scribit quod inde se nunquam neque
a pugna cum verum non est subterfugi quo-
minus annunciarem omne consilium dei vobis
Quidam ergo a pugna corde non esset si eis
dei consilium annunciare voluisset. Quia enim
increpare delinquentes noluit eos procul
dubio tacendo pastor occidit. Gregorius Le-
andro episcopo et di. xliii. Clericum ab ecclesie
ministerio exeuntem retinens ab ecclesia dig-
nitate quos increpavit. Qui enim sibi preesse et
ecclesie hoc intelligit utique pede calcatur
vel quod speciosi pedes evangelizancium pacem
evangelizancium bona. Qui enim lacerandorum re-
fugit aliorum distralcanti illorum non solum
significatum sequitur sed in se impletum por-
tat obprobrium. Augustinus libro secundo questionum
et xvii. Olim quamvis et absque sancte
quisque quanto excelso preest tanto plus
nocet. Gregorius et di. xliii. Sic quippe sunt
sacerdotes qui verbum dei iuste predicant sed
multi sunt quod dampnabiliter tacent. Alii ex ig-
norancia quod eorum requirunt, alii ex ne-
gligencia qui verbum dei increpuerint sed nec
ipsi nec illi possunt de culpa taciturnitatis
excusare eum nec illi possunt docere qui
predicare nesciunt, nec ipsi tacere debent qui
predicare sciunt licet non presumunt. Augustinus
in prologo sermonum suorum. Item in libro super historiam
naturalem et allegoriis libro secundo capitulo primo. Moyses
cum quidam assistens sciencia eruditus et ecclesiasticum
populum filios israel mitteret, quia fideles quilibet
necessarii eruditus sapiencia spiritualiter imbutus
predicator a deo constitutus est. Predicare
tenentur sacerdotes videat ne forte legimus eum
tacere faciat quatenus dyaboli est de tacere
sermones ob timorem eorum vel propter timore
vel propter pigriciam vel propter adulacionem. Hugo
super Ezechielem sic in textu Si dixerit nec ad
impium etc. A predicacionibus suscepti officii
non oportet nolle esse atque insolutum sed
fortem et preclaram robustam, ut eis sultem
attingere quamquam debet preceptum licet inveterata sunt re-
cessum in pace sit miles atque sua mo-
rtem timere atque dyaboli. Ad Corinthios de laude
pauli capitulo vi. Attende ad exortacionem et doctrine
noli negligere graciam dei que in te est. Prima ad Timotheum
iiii°. Sed sicut dicit Dominus attende tibi et doctri-
ne et cetera ad Timotheum iiii°. Sed sicut dicit Deus
Tu scienciam repulisti et ego repellam te ne
sacerdocio fungaris. Osee iiii°. Item offi-
cium predicandi non solum competit cuilibet
sacerdoti sed etiam singulo sancto in dyaconatu
constituto. Hugo super quinto libro sentenciarum de xxiiii
preceptis. Ad dyaconum pertinet assistere

sacerdotibus et ministrare in omnibus que aguntur
in sacramentis Christi et panlopu(?) ... ecclesie rependitione
evangelii et apostoli, nam sicut lectoribus veteris testa-
mentum ita dyaconibus novum predicare
preceptum est et infra. Huius potestatis Petrus ut di.
xciii plerumque et di. xxxii Clericos primum.
Predicare vero misit Christus lxx° ii°os disci-
pulos et dedit eis potestatem ad istud opus
libere perficiendum. Cum ergo reprobabili non erant
sacerdotes quia tunc fuerant episcopi atque apostoli
sed erant dyaconi inferiores sacerdotibus
sicut erat Stephanus et sex alii de quibus actuum
vi° dicitur, quod Christus mittendo illos ad istud
officium mittit et ordinavit sicut constituit
superiores ut sacerdotes ad idem officium adiuti
sunt. Verba prelati ordinatis dyaconos
Sed potest esse quod presbiteri ydiote usurpent
istud officium quum sunt maxime heretici et
lupi rapaces. Moneo ergo caveant pa-
stores tales lupos de suo ovili quod tulit
insistere eorum sui ymo ulterius puniret
mercenarios mittelibus preteritis et regula obedi-
encie in sacerdotes licencias ab episcopo suo ordi-
nes et potestates ad mandatum suum suppede-
ant in pena diversis sub officio predicandi. Sic
enim cessat subditum contumacie obedire a multis
tractibus aut tempus ut patet de religionibus privatis
Quia ergo non debet simplex presbiter cessare
a predicacione sine de proprio dogmate sit sus-
pectum. Ad idem pertinent multe leges ecclesie
Sed licet dicatur quod in conventu tali sacerdote est supra
formam eorum procedere. Sed ubi quero
sunt a principio apostoli aliquem hereticum pro contrariorum
receptum suppediverunt, ymmo falsitates
sui doctoris tamen notum sunt in primo ad probandum
tenuerunt, non ergo debet prelatus ecclesie tamen de
isto cuiusque presumere clerico vel falso ma-
gisterulo, sed virtute errorem tales presbi-
teri super probacionem valida expertum, aliter
enim ex sibi dubiis incidet in infinitas here-
ses antixpi et blasphemacionem extollendo
se super deum puniendo in tempus simplicem presbi-
terum cum notitia culpe sue esse indubie
deus non potest facere, repugnat enim omnipoten-
cie deus punit aliquem pro suo crimine cuius
plene non vult cum illud probato ar-
ticulo eius predicatis patet ... ex
testimonio auditorum predicancium eorum pres-
biteri audientes, potest enim pseudo ydiote
ex invidia et ex tanta ignorancia misero
presbitero accusare, sicut enim imposuerunt
pharisei falsi et sacerdotes quod in Belzebub
principe demonum eicit demonia ut patet Matthei
xii. Luce xi. Dicitur capitulo primo ex pluribus dominum. Sed hoc
Nota de misso ... ... apostoli ... ...
Predicatores evangelii nequeunt impe-
dire ab officio sed a Christo proprie limitato
et ecclesie magis necessaria periculosum est non
est facile veritatibus diffinire, nam scribitur
Sub prima (?) ..., nunc ergo domini ... ... pilum
vult. Si non audient transibunt in gladium
et consumentur in stulticia. Job xxxvi. Ubi
non reperiet stultum verba prudencie Proverbiorum xviii
et verbo domini factum est illis in obprobrium
Jeremie vi°. De talibus propheciavit Christus

d. Amen dico vobis tollerabilius erit terre
sodomorum et gomorreorum in die iudicii etc.
Matt. x. Et Qui vos spernit me spernit et qui vos
audit me audit. Luc. x. De talibus dicitur
[illegible] vobis legisperitis qui tulistis clavem
scientie etc. Sicut hec ad illos dicit tempore
presenti et legisperiti [illegible] et [illegible] eius [illegible]
de multis insidiantes ei et querentes aliquid
capere ex ore eius ut accusarent eum Matt.
xxiii et Luc. xi. [illegible] Apostolus dicit [illegible]
[illegible] clericos a deo missos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sap. xviii. Digni quippe illi sunt carere
luce et pati carcere tenebrarum etc. Ps. cviii.
Kal. vii. Predicacionis ewangelice fine a
christo inventum impedientes ex promotione
contradicit, et hic indubie cum antichristo
sacrilegii. Sacrilegii dico quia sanctam doctrinam
ewangelii aufert ab auditorio qui devote
ipsam susciperet, [illegible] Matt. x. xvi dicit
[illegible] [illegible] [illegible] opus [illegible] [illegible]
a domino missis [illegible] [illegible] sui li-
centiam predicandi videtur quod dyabolica fuit
illa licentiam impedire [illegible] non ple-
bani [illegible] Matt. x. Luc. x. [illegible] non
sequentem eum in nomine suo facientem mira-
cula [illegible] magis illicitum fuit ut an-
gelum de celo [illegible] publi-
cacione prohibere, [illegible] possit plura plus
torum fidem extinguere ut debuit [illegible]
ille fuerunt plus [illegible] quam infidelitas
paganorum. Quod autem Sarracenos [illegible]
cum sacerdoti [illegible] predicare ex eorum
approbacione sic [illegible] quod non predicet contra
legem suam. Sed tunc predicare [illegible] sic [illegible]
[illegible] sacerdotes ut [illegible] supponunt et magis
efficiunt auditoribus quam [illegible] saluti. quod [illegible]
[illegible] vel corporalis elemosinarum videtur
ex lege cautum quod prelati non [illegible] predican-
tes huiusmodi prohibere [illegible] salute sua [illegible]
nere. Sed ex fide homo vivit, [illegible] ex
verbo dei. quod in [illegible] [illegible] vel corporeo ali-
mento, manifestum est quod impedientes hu-
ius ewangelisacionem a suo auditorio ma-
chinantur quod [illegible] eis vitam. vitam dico
β. spiritualem [illegible] [illegible] in domino [illegible]
[illegible] super [illegible] [illegible] Predi-
candi officium non cuilibet omnibus [illegible]
[illegible] [illegible] titulo de hereticis
[illegible] [illegible] [illegible] clarius
[illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Apostolus [illegible] [illegible]
[illegible] predicandi. [illegible] Apostolus dicat
Rom. x. Quomodo predicabunt nisi mittantur. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] auctoritate ab apostoli-
ca sede vel catholico episcopo loci susceptam pub-
lice vel private predicacionis officium usurpare
presumpserint excommunicationis vinculo innodentur
et nisi quantocius resipuerint alia competenti pena
plectantur. [illegible] Augustinus. Re-
[illegible] ad Orosium. [illegible]
[illegible] est missio [illegible] a deo [illegible]
[illegible] et aliis a deo [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a deo [illegible] [illegible]

Josue et aliis sacerdotibus a deo et prelatis debi-
te missis ad predicandum. Tercia missio ab
hereticis [illegible] ut sunt clerici qui non [illegible]
ewangelio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] non querentes que dei sunt sed
[illegible] [illegible] missio est de illis
qui [illegible] indigne usurpant officium predica-
di ut [illegible] [illegible] et laici in publicis
locis [illegible] predicantes et de talibus loquitur
[illegible] decretalis quod isti sunt excommunicati. [illegible]
qui debent admitti a curatis ad predicandum
admittuntur canonice per auctoritatem ab apostoli-
ca sede susceptam quod quilibet talis [illegible]
[illegible] est susceptam ab apostolica sede et ideo
[illegible] a deo [illegible] Apostolus Rom. xiii dicit Non
est potestas nisi a deo. Predicandi intencio duplex
est bona et mala. Bona vero duplex est. [illegible]
vero [illegible] propter affectum sue placencie. [illegible]
Apostolus prima Cor. ix [illegible] [illegible] non ewan-
gelisavero etc. [illegible] vero per zelum fame [illegible]
[illegible] Act. xviii de Apollo. Fervens
spiritu loquebatur et docebat diligenter ea que
sunt Jhesu. Mala autem duplex est. [illegible] vero
predicat per appetitum laudis et sue ostenta-
cionis contra illud Thess. ii. Non fuimus aliquando
in sermone adulacionis etc. [illegible] vero propter commo-
dum lucri temporalis [illegible] Matt. x. Gratis accepi-
stis gratis date. ii Cor. xii Non quero que vestra
sunt sed vos. Thess. ii. Non fuimus in occasione ava-
ricie deus testis est. Augustinus super textum [illegible]
te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cap. iii. Non [illegible] [illegible] debemus
ewangelium ut manducemus sed manducare ut
ewangelisemus, [illegible] [illegible] ewangelisant
ut manducent [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] bonum in manducando [illegible]
[illegible] in ewangelisando. [illegible] [illegible] [illegible] predi-
cant ut [illegible] vel laudes vel munera [illegible]
accipiant [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lucrum temporalem [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] predicant [illegible]
[illegible] dei [illegible] a deo [illegible] [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Matt. x. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ve-
nistis ad predicandum [illegible] [illegible] [illegible] temporale
[illegible]. Predicantes cupiditate [illegible] [illegible] [illegible]
locum et gentem [illegible] [illegible] temporale [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dubitant [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] negantes [illegible] [illegible]
[illegible] ab ewangelisacione se subtrahunt
et [illegible] illis copia temporis commodi
ad ewangelium [illegible] illi locum et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] confirmacionem nove ewan-
gelisacionis [illegible] vel [illegible] predicacionem
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fideles [illegible]
[illegible] ut [illegible] bonum [illegible] [illegible]
[illegible] medicamentum [illegible] [illegible] ab-
stinere [illegible] consentes quod medicantes
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ewangelii commodum [illegible]
[illegible] [illegible] temporis [illegible] symoniacam
[illegible] ewangelium que [illegible] et [illegible] [illegible]

1. Johannes [illegible] [illegible] misit deus verba dei loquitur.
2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

secundum euangelium hominum rei subtrahit aut
auget temporalia pastoris officio et videtur porcionatur
quod amicus discipuli in isto officio euangelisandi
subtrahunt et adaugent. Secundo patet videlicet quod
sunt sue avaricie promittunt in commodo temporali quo
sunt sponsi Apostoli et Augustini in sermone mentito
Et cum sint fide Apostoli non sunt quod talia agunt
sed quod conveniunt agentibus inveniunt dupplicationis
periculum. patet quod auditores humiliter avariciam et
collacione recipiunt quod periculo abstinuerit. Et
si tales prendo allegant quod habent multos
consilios dum valde famulicos moveret Apostolus
quo dicit quod melius est sibi mori quam si per
gloriam suam propter iniquitatem puniam. Et dicit
cap. et in textu. Nolite solliciti esse etc.

Predicator recte predicans tenetur debet considerare
tempore quibus predicare debet. capitulo. Nolite sunt
tu dicare ceteris. Secundo vero debet secundum locum publico
et honesto. Ecclesiastici xxv. In medio ecclesie aperiet
os eius etc. Tercio quod debet secundum tempus optimum. Ecclesiastes
iii. Tempus tacendi et tempus loquendi. Christus qualiter
debet secundum utilia efficaciter. Omnis sermo malus
ab ore vestro non procedat. Quarto quando debet secundum
sufficienter. Ecclesiastici xlviii. Surrexit Helyas quasi
ignis etc. Quinto quo fine debet secundum ad edificacionem
populi. Et tunc considera ex intencione scilicet
annunciant. Et sexto sunt que pertinent ad
predicatorem. Prima contemptus capitulo xix. Et ecce
nos reliquimus omnia etc. Secundo solis spiritualibus
vacare. ii ad Thimotheum ii. Nemo militans deo
implicat se secularibus negociis. Tercio carnem
domare. i Corinthios ix. Castigo corpus meum
et in servitutem redigo. Ecclesiastici ... ut
tunc non acquireret carnem et sanguinem. Quarto
studio spiritualiter attendere. prima ad Thimotheum iiii. Attende
lectioni exortationi etc. Sexto pietatis
et miserie hominum compati et subvenire. ii ad Corinthios
xi. Quis infirmatur et ego non infirmor etc. Septimo
pro hiis omnibus quibus predicat deum pro omnibus orare. Rom. i.
Testis enim michi est deus quod sine intermissione memoriam
vestri facio in oracionibus. Predicatores
veri et falsi per signum sequens facile patet
secundum hoc quod Gregorius in moralibus ait. Sed et invenitur
... pauperes simplices
vestibus in predicacione sua pauperes simplices
ydiotas elegit sed econtra antichristus ad predicandum
falsitatem sua astutos et duplices
et homines mundi sapientes habentes eleccionem etc.
Et Augustinus de verbis domini sermone ... sicut ait. Sed hoc
... tercia de quibus dicit Apostolus quia
ex occasione euangelisant querentes ab
hominibus commoda sua sive pecuniam sive honores
vel laudes humanas quo volentes
accipere munera. Quorum isti avaricia et non
tam salutem eorum quibus annunciant quam
cumulo suo. Tales tamen audienti et non sunt
predicanti ut dictum est. Clementina. Et de ...
predicanti ut dictum est quod Tales ad
Rom. x. ad Rogerium ipsi ... Tales ad
predicandum mitti debent quod missi per eum
non cum sed per ipsum sequantur sicut isti legunt
non sunt estimant ut requirant sed
fructum qui regibus ... exhibebant
capitulo xviii. Fornicantibus plurimis ... xix. xx.
xv. Helyam ydolatris iii Regum xviii. Helyseum avaris
... peccata mentientibus. Actuum ix
Paulum blasphemantibus negociantibus
Christum. qui utique non spernat sed doceant

divites non palpent sed terreant, pauperes
non contemnant sed foveant, minas principum non
paveant sed contempnant, quod marsupia non hauriant
sed corda reficiant, quod de dote vidue
et patrimonio Christi se vel suos ditare non
festinant sed quod dites quod contra accipiunt
et que forte ab advenientibus vere despicere
deus indica Bezyram. Ecce Apostolus prima
ad Thessalonicenses iiii. Operemini manibus vestris et nullius aliquid
desideretis. notabiliter Nota ibi. Predicator
qui actibus exemplo negligit quod sermone
docet, abusionem inducit contempnendam
quod auditores doctore doctrinam suam contempnunt
cum predicatoris opera a predicationis verbis discrepare
conspiciunt. Sed si sal evanuerit in quo
saliet. hoc est si doctor erraverit a quo iterum
doctorem emendabitur. quibus committitur
ulteriora sepe maiorem perdunt. Et Augustinus primo abusionum
capitulo. Quarto quia eum si invenatur maneant
querentes et falsis reliquiis et falsis medicina
sigilla litteras per falsum et mendacia ut
deludant homines et eis pecunia sic fugiunt tales
homines duo mala faciunt et tercia. Pro
nis pauperum fortune surripiunt, et sepe etiam
a pauperibus et sic secundum veris pauperibus
non credunt. Et expresse in hoc Abundancie de penis
de predicatoribus ... Et nota per Kylium
in Clementinis titulo de privilegiis et excessibus
... cum Religiosi sine licencia ... speciali
presbiteri parrochialis curatis confessiones simplex
ex quo sibi est cura commissa in administrationem
ipsius cure potissime. Et ad tempus per
hibere quatenus religiosi vel alium sine eorum
superioris licencia compellit iubet forsan
per xl ... confessiones subditorum
vel per administrandam eis eucharistiam
in die pasche vel missis celebrandis pro aliis
ut hec patet et officio predicandi. Sed tamen aliquis
sibi constet de sufficiencia si assumptus
ut notat Innocentius super de electione. Per hoc quod vero
dicit. de hereticis Ecclesiarum quod etiam quod vero Certa
ex quo tales sint rite ordinati possunt
ita sicut sed alii curati ne eis aliquid deficiat.
Sciendum est quod predicatoribus de ordinibus
mendicantium predicare non licet in ecclesiis parrochialibus
sine licencia rectorum necessario alibi
in tempore processu in illa hora in qua ibi
rectores per se vel per alios predicare voluerint,
extra in ecclesiis suis nisi processum
ipsum constituerit vel ecclesia ipsa in studiis
generalibus fuerint, ceteris vero temporibus in plateis
et in domibus suis licite predicare possunt.
Hoc tamen observato quod ubicumque predicaverint
curatos non detrahant. Et extra de ...
cimus libro vi capitulo iii. Predicacio verbi dei
non est contempnenda sed multum venerandum
... per Augustinum ... non minus reus
est qui verbum dei negligenter audit quam qui
corpus Christi in terra cadere permiserit. Ibidem. Et
ad predicacionem audiendam et in ecclesia sive
fidelis sive infidelis est admittendus. De
... quod quia ... contemptoribus
ne margarite spargantur inter porcos est
subtrahenda. De plurimis ... per ...
generacionem. ... predicacio suscitat spiritualiter
mortuos ... Olym per Augustinum ...

sicut utilius est scire precedentes quam formo
siores amicos sic utilior est sermo verior quam
disertior di. xxxviii. Sedulo per Aug. Quod
predicator debet esse in vita et scientia irrep
rehensibilis viii. q. i. Oportet. di. xxxvi. c. Eccle
di. xxxviii. c. Qui. Quod primo a peccato generali
di. lxxxi. c. Si quis. et c. Qui. et cetera. Cum exaudi
ero per Aug. et di. xxxv. Ab exordio per Ambr.
Quod fructum verbi Dei debet intendere viii. q.
i. Olim per Aug. et c. In scripturis per Greg.
Quod secundum capacitatem audiencium debet sermo
formare viii. q. i. Oportet. Quod ne sermo vel
tu verbi amplianda ut ... aliud
debet metiri xxxvi. q. ii. ... per Aug. Quod
predicator debet esse activus et contempla
tivus et non de suo sensu sed illa docere que
in contemplatione didicit di. xxxvi. di. ... tot
per Greg. Et que auditoris proficiet viii.
q. i. Oportet per Petrum apostolum. Predicator
propter cumulacionem non debet ... aliorum a
... predicacionis interdicte non ...
di. xlix. ... Quod ... religiosus nec
laicus nec ... preter licenciam legitimam
publice debet predicare xvi. q. i. Adicimus di.
xxiii. Alter. Quod predicatorem vituperare ...
in ... xi. q. iii. ... constituit
per Petrum apostolum. Quod vicio predicatoris verbum
divinum non est contempnendum quia ... proxima
per ... fluens lavat et non la
vatur sic bona doctrina per malum doctorem
... a peccatis lavat di. lxxxiii.
... per Greg. Quod infelix predicator qui
alios illuminando ipse tenebrosus ...
efficitur ... di. ... Opponit. Quod predica
tor bene docendo et male vivendo ...
... debent ... di. xl.
... per ... Quod predicatores subtiles quod ab
auditoribus non intelliguntur non utilitate au
diencium sed sua ostentacione querunt di.
xlix. Dispensator. Quod inconveniens predicator
qui ... pigwi et ...
tibus ... amittat di. xxxv. Ecce
per Greg. Quod in uno ore se cum Jovis laudi
bus Christi laudes non capiunt di. lxxxvi.
... per Greg. Quod apostoli viri et evangeli
zantibus Christum in necessariis ... nolle
... di. xvi. q. i.
Apostolicos ... et cetera.

Prelacia. De plurimis bonis scribitur. Vos
estis presbiteri in populo Dei ex vobis pendet
anima eorum ad eloquium vestrum cor
da eorum erigite Judith viii. c. Diligenter
agnosce vultum pecoris tui Prov. xxvii.
... Dabo vobis pastores iuxta cor meum
et pascent vos doctrina et scientia Jer. iii. c.
... sacerdotes legem ... Apoc. ...
... pastores vigilantes super gre
gem ... angelus et claritas Dei circumful
sit eos Luc. ii. c. Bonus pastor animam suam
ponit pro ovibus suis ... substancia
Joh. x. ... Symon ... diligis me pasce
agnellos meos et cetera Joh. xxi. c. ... ...
... utile est ... ...
... libentissime impendam ... ...
pro animabus vestris ii. Cor. xii. c. Corripite

inquietos consolamini pusillanimes ii. Thes. v. c.
Qui bene ministraverint gradum bonum sibi acquirunt
i. Thim. iii. c. Qui bene presunt presbiteri dupli
honore digni habeantur i. Thim. v. c.
Non habemus pontificem qui non possit compati
infirmitatibus nostris Hebr. iii. c. ... est ...
electum ... Hebr. v. c. Prelatus
qui ... sit gaudet et honore
sui ... et commodum ... querit
se pascit non oves per Aug. ... de pastore
Qui episcopatum desiderat bonum opus desiderat
i. Thim. iii. c. ... nomen ... ...
non honoris ... ut ... se esse episcopum
qui preesse dilexit non prodesse per Aug.
li. xix. de civitate Dei. Quod ... eo de textu
... fuit laudabile episcopatum querere quam
... dubium non erat ad supplicia
pervenire per Greg. in pastorali ... tanti
gaudii ... tenere ... merore est
de ... consistat ... tanti
... per victoriam ...
... per ruinam per Ambr. in ... pastorali
... de ore prelati benediccionis ...
et maledictionis ... ne per ... lingua
qua Deum laudat homini maledicat ... quo
... de uno fonte dulce et amarum produ
... per Ambr. ... ... non ...
opus ... non ... labores
non ... non ... fastigio sed humilitate
... ut fiat ... ministerium ... xvi.
... ... de ... inter
... ad ... ... de monte cum
... descendat ad campos i. de ...
contemplacionis ad laborem actionis per
Greg. ... di. ... episcopatum desiderat. ...
qui ... ... refugit ...
est ... admonendus ... ambit
... importune se ingerit procul dubio repel
lendus per Greg. in Reg. ... di. ... et
viii. q. i. In scripturis et cetera. Presul ...
... ... actionem ...
... solet a ... pastoris per Greg.
in pastorali. Cum ... subest ... ad obe
... restat procul dubio ut is qui preest
... ad ... Et ... is qui subest ...
obtemperat ... ut is qui preest ...
... impendat per Greg. xxxiii. moral.
Desistat a te ... ...
et ... adolescentes ... non habe
... ...
... ... ad ...
... ... pastores affectus
... et ... zelans
salute subiectorum nimis ...
... per ... ... qui preest
et non prodest ... ... se ...
... ... per ... in Apocalypsi
... Qui suscipit ... ...
... Tres personas designat
... pastoris mercenarii et furis
pastorem ... ponere pro ovibus et
... Christum ... ... et
... ascendere per alia parte ...
... ... est ...
de omnibus. Pastor diligendus ... ...
... ... per Aug.

de v. di. c. xlix Bonus si fuerit tamquam pastor mi-
tor tuus est malus si fuerit tortor tuus est. Et
Augustinus de verbis domini sermone. Prelatorum bonorum figu-
ra generaliter significabatur. sicut Aaron qui dum in
signo fuit virga. Numeri xvii. Ista virga germi-
navit. floruit. frondivit et amigdala
protulit. per virgam intelligitur in prelato bo-
no delinquentium correctio. psalmus xl
dirigetur virga de radice yesse. per flores
honesta conversatio. Ecclesiastici xxiiii. Flores mei
fructus honoris et honestatis. per folia verbi di-
vini predicatio. psalmus Et folium eius non defluet et cetera
per amigdala miseriorum compassio. testis
Job plorabam pusillanimes in corde. prelatus debet
preesse subiectis in prosperis et debet illis esse exem-
plo. Job xxx. Suscipite et facite secundum exemplar
et cetera formam parem. ecce vos formam facti exigi-
mus animo ut libe. ypocrisis viii. Gregorius super
librum Job. gaudens et cetera et cetera ut lux est vox
est lux in mundi spiritu ut speculum sit po-
puli quod et auditor ubi et non factor. sicut in ore pa-
bit viro. Qui vult regula. Galli viii. Qui
cumque hanc regulam secuti fuerint pax super
illos et misericordia et cetera. Prelatos oportet esse sollici-
tos cum proprio animo. Quarum in Levitico et cetera
de xxxvi. si aut. Si quis vult pontifex no-
tum vocabulo esse quam merito. imitetur moy-
sen imitetur Aaron. Quid enim dicitur de eis qui
non discedebant de tabernaculo domini. moyses
met. quid autem ei opus erat ut a deo aliquid
disceret aut ipse populum doceret. hoc enim sunt
pontificis opera ut a deo discat legendo
divinas scripturas et sepius meditando.
et populum doceat sed illa doceat que ipse
a deo didicit non ex proprio corde vel ex
humano sensu sed que spiritus sanctus docuerit. est
et aliud opus quod fecit moyses ad bella
non vadit non pugnat contra inimicos sed quid
facit. orat et dum orat vincit populus
eius. si relaxavit et dimiserit manus po-
pulus eius vincitur et fugit. Oret ergo sa-
cerdos ecclesie indesinenter et vincet populus qui
sub ipso est hostes invisibiles amalechi-
tas qui sunt demones eos in prece volun-
tatem in Christo Jhesu. Quidem lyncam in simone
ad populum notetur prelato et spiritualis summo po-
tifici constituto sunt gentes et regna ut
erronea evellat a voluntate. ut destruat
ne sint in actione ut dispergat ne sint in co-
gitatione ut dissipet ne sint in memoria
ad faciendum ea sed vera secta et sa-
lutifera edificet in actione sanctitatis et
plantet in amore. Prelato non est consti-
tutus contra bonos sed ad corrigendum malos
di. xxxii. de constitutione politiana per Gregorium
Prelato si est contra deum non est reprehendendus
xi q. iii. Nemo contempnat per Gregorium. Quid autem
de est suscipienda ut blandientem de
fidia respuenda xvi q. i. Item per Augustinum
viii q. i. Olim xxiiii circa se. di. xl
cum quid per Gregorium Ut ambitiosi ad platum
et si fuerit secreparent. In q. i. principatum
ut non sequentur sed vite et sancte co-
gitatur consideranda in ipsa attendenda. viii q.
licet et cum sacerdoti per Gregorium debere ille

platum cum deo est maior contra est sacerdos
ii q. vii paulus petrum per Gregorium et duobus capitulis se-
quentibus di. xl. et in isto per Gregorium Quod vilissimus ypo-
critis est in prelatus stultus et sanctitate quam bone
perfectior est. in q. i. vilissimus di. Quod ergo
Quod prelatus debet in conspectu et sanctimonia primum viii
q. i. Denique per Gregorium di. xl. non vos et cetera Quod
ca se per Gregorium Quod prelatus debet esse erga
subditos compatiens di. xlv. Disciplina et
discordantes debet concordare di. xc capitulo
et capitulo Studendum. Quod subditus non facile debet
nulli credere di. lxxxvi. Si ergo et capitulo se per
Gregorium ut nemo velle debet subditum
punire di. xlv. Cum beatus apostolus xi q. iii. Ipse
per Gregorium. Quod prior debet esse ad impendendum
quam ad puniendum. di. xlv. licet per Gregorium quantum
cum in reddendo vicem de malo quam de bonitate
xxiii q. iiii. Alligant per Gregorium Quod si corrige
ab ex benivolentia excesserit non debet petere
veniam a subditis di. lxxxvi. Quam palam
Quod prelati sunt plus aliis adiuvantibus exponi
in q. i. Nulli Quod peccatum subditorum prelatis im-
putetur in q. i. Quod debet xx q. in Cum questio quod
duo sunt superbia et avaricia in ipsis pectoribus
reperiuntur di. xl. De ira. sunt et ut in hac
vita laboriosius et apud deum beatius quam
esse bonum prelatum di. xl. Ante per Augustinum et di.
xcv. Quod Prelato mala prefiguratio
in Nadab et Abiu obtulerunt enim de igne
cum alienum et cetera Levitici x. Quod portabunt hir-
cum prelatum commisit omnes iniquitates eorum
in terram solitudinis missus. Levitici xvi. Et Tolle
cunctos principes populi et suspende eos contra
solem et cetera Numeri xxv. Quando tu perdideris
oculos in oculis tuis caput in tribulationibus isti
facti es et cetera Ezechiel Quod non audisti verba
dei quod hos dies ad prophetam Ezechiel xv. Deo enim est
vir cuius in domo sua in via abiit via
longissima sacculum pecunie secum tu-
lit vel secum in die plene lune reversus est de
mundo. et reportavit ubi Gregorius non est guberna-
tor populus timeret. proverbiorum xi. Est sicut
populus sic sacerdos et iam non peior. ysaie
xxiiii. Quid et vere in deo fortitudinem ge-
tium comedetis et cetera ysaie lxi. De lege prisca
totum abiit totum genus perceptus in iure
est viii de publicanis et meretrices precedent
vos in regnum dei et cetera est xxvi. Et capitulo
multi per deum et vineam meam suam calcabit agrum
et cetera ibidem. Prelati mali domos non impi-
impletis eius magnitudine construunt pic-
tos delectant habere thalamos vestimentis
ibi ymagines preciosis coloribus induunt et
pauperem cum suis vestibus incedit et vacuo ventre
clamat ad ostium ut ve fatear spoliant
pauperes sepe ut vestiant lapides et lig-
na ornant parva cum impinis suis domibus
antepponunt que vitam pauperes includunt
non excludunt. Et Hugo de claustro anime li-
bro i capitulo iii Tres sunt species negligentiarum prelatorum
quidam bene vivunt et subiectos male vivere
permittunt. quidam qui male vivunt et subiectos
bene vivere cogunt. quidam qui male vivunt et sub-
iectos male vivere volunt sic exemplo prebent
sic et corrigendo errates non increpant deli-
quentes et eo cum de grege sancte reddent

re caritates obus inuenit, exemplis de occidit [illegible] uos non sunt meo digni. Hugo de Pyr[?] abusus. **P**relatorum malorum contemptus tangit dominus dicens: Super cathedram Moysi sederunt scribe et pharisei, quia amantes primos recubitus in cenis etc. Ve vobis qui clauditis regnum celorum. 2o ve vobis scribe et pharisei ypocrite qui comeditis domos viduarum etc. 3o ve vobis scribe et pharisei ypocrite qui circuitis mare etc. 4to ve vobis duces ceci. 5to ve vobis scribe et pharisei qui decimatis mentam etc. 6to ve vobis scribe et pharisei ypocrite qui mundatis quod deforis est calicis etc. 7o ve vobis scribe et pharisei ypocrite qui similes estis sepulchris dealbatis etc. Octavo ve vobis scribe pharisei ypocrite qui edificatis sepulchra prophetarum etc. Matthei xxiii. Mercenarius qui non est pastor videt lupum venientem et fugit. Johannis x. Quali prelati eciam qui cum Judas vendebat Christum suum illis dicens: Quid vultis mihi dare et ego vobis eum tradam. Matthei xxvi. Tales etiam sunt prelati [illegible] Christi de viduis et bursis suis pupillis infirmis et a demonibus [illegible] tollat ut patet supra de [illegible] canonum. Prelati mali posuerunt apostolos in publica custodia. Actuum v. **P**relatorum fastus per beatum Bernardum multum contempnitur in libro suo ad Eugenium papam ubi sic dicit: Cum pastor procedis [illegible] multa curiositate varietate, omnes quid cupiunt, si audeam dicere demonum magis quam ovium pascua. Sic hoc non sic factitabat Petrus. Nescitur aliquando processisse gemmis ornatus vel sericis, non tectus auro, non vectus equo albo, nec stipatus milite, nec circumstrepentibus septus ministris; absque hiis tamen credidit satis impleri posse salutare mandatum: Petre, si amas me pasce agnellos meos. Porro in pompa Petri [illegible] mundi decorati [illegible] in curia et [illegible] secularium tantum hodie invaluerit. Sic Bernardus. Sic similiter [illegible] inpiorum etc. Jam eciam ad cultum [illegible] secularium quam [illegible] honore sacerdotali Christo sine [illegible] mundi gloria non in veritate et observancia legis Christi [illegible] ibidem. Sicut dictum est supra [illegible] tu capitulo xviii. Beatus es Symon Bariona. Prelati non predicantes potius sunt pylati quam prelati, spoliatores non speculatores, herodiani [illegible] non [illegible] salvatoris. Dicitur in sermone [illegible] etc. Prelati eciam baculis et aliis insigniis omnium et statim plene [illegible] cum circa ad fugiendum aves et sicut simia in tecto [illegible] fastigio [illegible] dicit: Si fuissem de numero [illegible] de numero [illegible]. Et in sermone [illegible] preceptum. De proxima maledictione [illegible] ei qui dicit: Quod fecerit [illegible] etc. **P**relatorum officium [illegible] omni [illegible] principale et finale opus Christi [illegible] ipse venit in mundum sicut [illegible] viuificans [illegible] sathane opus [illegible] et maxime [illegible] intentum [illegible] homicide ab inicio sicut [illegible] et mortificacio [illegible] pastores [illegible] pastoris [illegible] Ihesu Christi inducti non [illegible] et si non [illegible] malicias sunt antichristi et sathane [illegible] transfigurantes in angelum lucis [illegible]

et [illegible] [illegible] [illegible] domini omnibus spoliatum [illegible] addunt [illegible] ut non sunt [illegible] quo [illegible] vultum et [illegible] omne genus flagicii [illegible] abominacionis et nove [illegible] sunt dicente propheta [illegible] et [illegible] sunt abhominabiles et odibiles [illegible] nomen dei in omnibus gentibus blasphematur. Cum pastorum [illegible] gregi sit liber et [illegible] et ipsi sunt [illegible] magis [illegible] quod non tam [illegible] ubi operis efficacia [illegible] omnibus, et [illegible] officio sunt [illegible] in vita [illegible] quod [illegible] sunt abutentes [illegible] vi [illegible] non sunt [illegible] corporalibus [illegible] peyores et abhominaciones [illegible] melioris [illegible] peyor et abhominacior sit abusio etc. **P**astores [illegible] ex officio lux et sol mundi illuminans et vivificans. [illegible] sanctitate per lucem [illegible] tenebras [illegible] et per calorem vitali [illegible] corrumpens et [illegible] manifestissime [illegible] mundi predicatores. [illegible] tam mali [illegible] fons et origo dicere vehementissime [illegible] et [illegible] sicut non audeo [illegible] illud ve propheta [illegible] Venit [illegible] fons et origo huius mali est [illegible] Romani non [illegible] dissipat et [illegible] abominaciones non [illegible] cum ea sola maiore [illegible] possit et [illegible] teneat [illegible] et [illegible] per suas [illegible] dispensaciones et collaciones [illegible] pastoralis tales [illegible] prelati sunt pastores [illegible] mundi predicatores [illegible] huius constituit ut [illegible] vite [illegible] alicuius [illegible] multa nulla [illegible] per [illegible] qualibet sempiterne vivificanda filii dei vobis morte [illegible]. [illegible] omnium bestiarum agri [illegible] dedit et sempiterne morti. Et [illegible] impotenti ignoranti vel maleuoli [illegible] custodiam est reus omnium [illegible] evadet, sicut [illegible] gubernacionem navis [illegible] impotenti ignoranti vel maleuoli gubernacionem [illegible] reus navis et omnium [illegible] et talem [illegible] non impediens [illegible] et possit [illegible] [illegible] dilectio et [illegible] dilectum [illegible] ad momentum [illegible] ipsum [illegible] tenebras exteriores et [illegible] In sermone [illegible] Dominus [illegible] Christi. **P**relati [illegible] indigne [illegible] tenent [illegible] non pertinet dicit [illegible] non est [illegible] honor adeptus vel talibus [illegible] ad culpam et penam. [illegible] vii [illegible] per Bedam [illegible] suis exemplis [illegible] ad inferos. [illegible] Et nil [illegible] plato [illegible] Augustinus. Et mali prelati tot mortibus digni sunt quot ad subditos perdicionis exempla ostendunt. [illegible] in pastorali [illegible] Et non ad [illegible] opera [illegible] ad eorum doctrina attendendum est [illegible] Ut illi prelati sunt

mercenarii qui honores et temporalia querunt non cu-
ram animarum. Jo. x. viii q. i. Sunt in ecclesia. Augustinus. Item
lupus dicitur pastor mercenarius cui non est cura
de ovibus. xxxv q. iii. Tres. Item quippe tu-
re vitii lupum pertimescit. Hic velut mer-
cenarius lupo veniente fugit. Di. xliii. Sit
rector. Item nullus pastor placet lupis et ovibus
pt. Di. lxxxiii. Nichil est. sed lupus frequenter et
tim comedit. sic multi pastores successi-
ve consumunt bona ecclesie. xvi. q. i. Ab his.

Prelatos deviantes a iusticia vel malicia li-
citum est subditis reprehendere. Nam habemus de
petro qui gentili reprehendente et utiliter instruente
Moysen ducem populi dei dicente: Stulto labo-
re consumeris. Exo. xviii. Et scribitur Levitici
xix. Ne oderis fratrem tuum in corde tuo sed
publice argue eum. Item Petrus apostolus
humiliter sustulit reprehensionem Pauli apostoli
Ad Gal. ii°. Item Petrus apostolorum princeps humiliter
suscepit iustam deceptionem discipulorum eius in
Iudea. Act. xi. Item asina Balaam
prophetam redarguit. Num. xxii. Item in canone
cum Balaam asinam verberibus affligeret in ore
prorupit asina et prophete vesaniam redarguit.
Si quomodo multum angelica virtute prophe-
insipienciam reprehendit multo magis subdi-
ti possunt accusare prelatos suos. Verum est
quod per asinam subditi significantur et per Bala-
am prelati. Item David rex reprehenditur a
Nathan propheta propter adulterium et homicidium.
Beatus Ambrosius imperatorem archiducum excom-
municavit et ingressum ecclesie prohibuit. Da-
niel nulla legittima parte facta iudices
a populo constitutos de falso testimonio con-
vicit et convictos dampnavit. Constat ergo quod mul-
tum potestatem habentes possunt veritate in
edificationem ecclesie redarguere dignitatibus
sublimatos. Jeronimus refert in libro virorum
illustrium Damasum papam a subditis
de adulterio accusatum cum lxx duobus episcopis
se excusavit et expurgavit et infra. Ex his
omnibus et pluribus consimilibus colligitur quod sub-
diti possunt reprehendere et accusare suos prela-
tos sed de Christo dictum est qui ex iudeis dixit
Si male locutus sum testimonium perhibe de ma-
lo et infra. ii q. vii. Nos si incompetenter. Item
Gregorius super Ezechielem omelia xxxviii. Item sua
pte per Bedam ibidem cum beati et cetera Episcopi
ii Di. xxxviii li. i. Item Gregorius in registro
vii scribit. Admonendi sunt subditi ne
plus quam expedit sint subiecti ne cum student
plus quam necesse est hominibus subici compellantur
eorum vicia venerari. Unde non sunt prela-
tos accusandi sive reprehendendi a sanctis
doctoribus hinc inde ventilata ut patet supra
in q. predicta. sic concluditur ut patet ibidem
in co. Alii vero quod ex omnibus apparet inquirit
doctrina quod illi solummodo excusare prela-
torum infames sunt et suspendi qui eorum vitam
reprehendere et lacerare conantur quorum sui
regiminis non nomen tam sed vitam et moribus
tenent. Aliis autem potius laudabiles sunt qui
accusare seu reprehensione prelatorum suorum
quam infames. Item ergo dicitur maiorum copia
minorum accusationibus non impetitur. Minores
intelligendi sunt non dignitate sed vita
Item ibi et cetera Item

Presciencia reprobatio est ut ait Augustinus
prescientia iniquitatis quorundam et preparacio
dampnationis eorundem. Item nota quod
reprobatio tamen sunt unum est presciencia iniusticie ab
eterno aliorum obduratio vel obstinacio in culpa
in presenti, secundum est preparacio pene eterne in futuro
sicut econtra in predestinatione sunt tamen attenta
ergo in hoc est differentia inter predestinationem quia predestinatio preparat gloriam
sed duplicatur sed reprobatio preparat penam
sed exigentia meritorum. De obduratione
sciendum est quod in tali statu dicitur ad similitudinem
obdurationis in corporibus. Dicitur autem corporis
sequitur triplex effectus, primus est inhabilitas
ad suscipiendum impressionem, secundus est stabilitas
ad permanendum in se, tercius est fortitudo ad re-
sistendum. His modis dicitur cor obduratum ... tempore
Primo per inhabilitatem ad suscipiendum graciam, secundo
per firmam adhesionem ad peccatum, tercio per re-
bellionem divinarum inspirationum et inductionum
secundum Thomam de veritate theologie li. 3° c. xxxv.

Prescienciam dei compatitur liberum arbitrium. Sap. xix.
Impiis autem usque ad novissimum sine misericordia ira super-
venit. presciebat enim deus et futura illorum. Item
Augustinus de civitate dei li. v c. x. Nos et constituimus fieri
et veraciter dicimus ita voluntatem sumus quod pote-
statem preteriti esse constrinxit. Non timemus
ne ideo voluntate faciamus sed voluntate faciamus
qui illud nos facturos ille prescivit cuius pre-
sciencia falli non potest. Item Augustinus ibidem Cum
ideo peccat homo quia deus illum peccaturum esse
prescivit. Immo ideo dubitatur ipsum peccaturum
cum peccat quia ille cuius presciencia falli non potest
non presciebat non fortuna non ad aliud
sed ipsum peccaturum esse prescivit qui si noluit
omnino non peccat sed si peccare voluit etiam
ille prescivit. Item Augustinus ibidem li. xxx. liber
inest vite non cum amemorant deum ne obli-
vione fallatur sed prescientiarum ... eorum
quibus etiam dabitur vita neque ei nescit
eos deus et ... ut sciat legit sed potius
ipsa eius presciencia de illis quod falli non potest liber
est vite in quo sunt scripti et praesciti. Hec ille

Presciencia est una quaeque res anime velud
videndo id quod futurum est prius quam prius fiat
providet. Gregorius in dyalogorum. Presciunt dies sin-
gulos ab initio dei presciencia ut angeri
pinit ut minui non contigat ut ita prescitum
ut aut operibus longiores fiat aut ad pessimis
breviores. Gregorius in moralibus. Mundum quod boni
et multi dicuntur sint et presentes et aliqui sunt
boni naturaliter sed quibuslibet culpa et aliquando
est bonum morum tamen sunt virtutes media
aut mutuatas incorrant bona de genere et
quod bursa, quibus aliquam similitudinem habent cum
virtutibus et a iusticia quadam necessaria
ad meritum perfectionis deficiunt, sed ut presciti
qui sunt boni et per se deficit a virtute finali
perseverancie. Talis ergo licet sint in gracia
secundum presentem iusticiam tamen non habent peccatum sed
nihil impune quia peccant continue in spiritum
sanctum deficiunt a gracia predestinationis. Ideo
quod si fecerint non est meritum vite eterne
sed continue descendit ad gehennam. Et sic
est duplex malum, scilicet malum culpe et malum
pene. Quoddam culpe est pena nocuna et
capit similitudinem multiplex sed pena qua-
dam est pene est ipsa culpa et multiplex

diminuit peccati culpam. In istis autem distinctionibus latent quedam equivocationes. Vnde contradictio non sit nominis tantum sed rei et nominis non repugnat quod Crisostomus et aliis sancti dicunt quod ubicumque est aliquid et nichil sit bonum et malum aliud et sic de predicationibus aliis in quibus doctores ultimum equivocant. Unde doctor Bonaventura super primum Sententiarum super istum textum non potest arbor bona etc.

Presumptio primum ex maiori dolore contritionis criminis debitum non attingere ubi presumitur ex contrarium levi dolore quietari quod signatum est dolore Esau. Cum enim postulasset cum lacrimis non exaudiri se ad votum ut Jacob. Et hii duo fratres figurant peccatores et presumptuosos in spe igitur hanc dimus differentias per differentiam inter attritionem et contritionem communem nobis et ultra magis in aliis. Unde quod ponitur se absolvere contrarium confessi et taxationem pene peccati cogitare et quantum de indulgentiis et dignum crucis sumpserit et decepit se et plebem et se non attendit et quod ploret sed quod talem accipit ut presumptuose recidivet. Cum talis presumere contigerit. Unde doctor Bonaventura super epistolis dubiis ... xlii.

Presumptio de conventu futuri premii ex libertate liberi arbitrii dicit premere xxxiii q. iii rubrica vel Augustinus. De presumptio ... in malis operibus ... ibidem. De presumptio dei nulla necessitate ... libero arbitrio ibidem. De ... presciencia dei scribitur in libro vite qui presciti sunt iustificari et deleri de libro vite quod presciti sunt dampnari de penitentia ... usque ad finem.

Presumptio est inordinata spes atque presidencia super vires tendens aliqua nimis ardua vel impossibilia temere attemptando. Vel 2a presumens quasi prefinienciis vel ultra vires suas presumens. Inde et nascitur presumptio ex mani gloria quia quod nimis affectans super vires possibiles ... quoque temptant et non habet presumptio super vires. Aliud de genere presumptionis isto dampnabilius quod est peccatum in spiritum sanctum et 2a presumptio super merita quasi saltem aliquis ... inordinate divine misericordie presumens in ... gloriam obtinere sed quibusdam ... veniam possidere sine contritione cordis ... desperatio divinam contempnit misericordiam tam spes ... ita falsa presumptio divinam contempnit iusticiam quamvis ... peccatum quod ... committi presumptio ... vires committi ... vel cum quod de ... nimis presumendo ... de occultis dei iudiciis ... importune vel ... singulariter ... innitens potestate alie- num et magis ... stulte contempnit iudicium divinorum preceptorum et humanis consiliis salubribus vel bonis quibusque moribus obviando simul et officia sibi incumbencia singulariter usurpando ... presumendo subtilia super facultatem ingenii ... investigando et ardua quoque temptando super possibilitatem virium temere attemptando. Novas et exquisitas opiniones presumptive arrogant tenendo singularitatem ... iudicii pertinaciter defendendo falsitatem sustinendo et veritatem opprimendo

quod que omnia scribitur Proverbiorum iii° Fili ne innitaris prudentie tue et ne sis sapiens apud temetipsum etc. Ecclesiastici iii° Super vacuis rebus noli scrutari et Ecclesiastici ... multiplicit etc.

Presumptuosus cum seipsum stulte extollit et alios singulariter precellere putat quo non plus de se quam de ceteris presumat ... presumptio nequissima unde ... Ecclesiastici xxxvii° Respondet et glossa de voluntate mala et inordinata. Nam presumptuosus ... et inordinatum que et scribis ... de xii abusionibus ... scribitur in suis sermonibus ... conventibus et congregationibus quasi precellens respondet ... plus ... inconsulte respondet non vocatus accedit non missus neque rogatus importune se intromittit ... et omnia ordinata precipitanter reordinat et ... consulte quodque ipse non fecerit ... non ordinavit vel non ... recte factum ... ordinatum vel non commendabile estimat ... indicat in ... predicat ... institutis veterum maiorum ... contempnit nova queque ... exortatus et ... excogitat disputat inaniter et ... ipsum ad humilitatem ... loquacitate ... investigat ... demonstrat non attendens quod scribitur Proverbiorum ... plus ... non plus sapere ... presumptuose et ... singulariter sibi eligit opiniones ... comedendo vestiendo vigilando ... advertens que plus ponderant ... et devotionem tuentur quam legem evangelicam ... apostolicas et sanctorum patrum ... ordinationes saluberrime constitutas etc.

Presumentes de se et de sua virtute ... iudith viii° ... quasi ... Ecclesiastici xlvi° ... Nolite prudentes esse apud vosmetipsos Romanorum xii° ... si quis estimat se aliquid esse cum nichil sit ipse se seducit ... Galatas vi° ... quasi ... estimat se scire aliquid nondum cognovit etc. prima Corinthiorum viii°. ... dicis quod dives sum et locupletatus et nullius egeo etc. Apocalipsis iii° ... nimis presumptuose ... ubi alios ... vehementer infirmus est ... ... de singularitate clericorum. Nulla presumptio ... presumptio ... de propria iusticia ... glossa Augustini super i° Ecclesiastici ... iustificaris apud deum qui agnitus non ... est ... quod ... stultitie ... vite ... ornamentum ... vulnerasti in ... .

Presumptio ... facti xxxiii ... Augustinus presumptio violenta ... facti circumstancia de xxx

iiii. [illegible]. Item presumptio multiplex est, videlicet usurpacionis, quia ut alieni [illegible] officium usurpat, xi q. i c. [illegible] et q. iii [illegible]. Item presumptio [illegible] ad honorem [illegible] fit violenta invasio, xvi q. i De vio[illegible]. Item presumptio sacrilega, sicut dicitur de decimis [illegible] preter [illegible] applicant, xvi q. i [illegible]. Item presumptio conspiratoria que fit contra prelatos, xi q. i [illegible]. Item presumptio [illegible] cum servi fugitivi [illegible] vel religionis recipiuntur, di. [illegible]. Item presumptio nephanda, sicut ecclesie officia [illegible] indignis committuntur vel ab illegitimis personis [illegible], di. [illegible] xvi q. i placuit [illegible]. Item presumptio [illegible] presumpserit [illegible] superioris, vii q. i [illegible]. Item presumptio [illegible] cum prelati [illegible] noluit reprehendi, ii q. vii [illegible]. Item presumptio negligencie, sicut prelati subditos malos non coherce[n]t, [illegible]. Item presumptio blasphemia contra canones [illegible] violatores, xxv q. i [illegible] violatores. Item presumptio [illegible] prelatorum [illegible] subditos, x q. iii [illegible] statum suo non debet presumere, [illegible] Petro. Item [illegible] presumptionum [illegible] q. i [illegible] ex cuius [illegible] xxxiii q. [illegible] occidit [illegible] ubi [illegible] peti [illegible] ex [illegible] nemo [illegible] sufficiat [illegible] debeat esse securus [illegible].

Principium [illegible] est [illegible] primum est quod ostendit. Multiplici [illegible] summum bonum, et aliud summe malum [illegible] non [illegible] alterum [illegible] per aliud [illegible] principia [illegible] non habet [illegible] summe malum [illegible] multitudo [illegible] imperfecto [illegible] quolibet [illegible] probat unum esse principium [illegible] multitudo [illegible] unitate [illegible] esse principium [illegible] unum [illegible] principium [illegible] Boecius imperfectum ab aliquo [illegible] originem, et hoc est deus [illegible] unum et hoc est [illegible] si esset unum summum malum [illegible] mala [illegible] corpus [illegible] ab illo [illegible] esset malum [illegible] quod est absurdum [illegible] et unum [illegible] principium [illegible] mala [illegible] bonum [illegible] difficile est [illegible] bono [illegible] malo [illegible] principio, i q. i [illegible].

Privilegium dictum est eo quod privato [illegible] privilegia. Item privilegium

speciale derogat generali, xxv q. i [illegible]. Item privilegium [illegible] non facit legem [illegible] xxv q. ult. [illegible] privilegium apostolicum valeat [illegible] statutum [illegible] xxv q. i [illegible] et q. ii [illegible]. Item qui allegat privilegium debet monstrare quod allegat, di. [illegible]. Item privilegium meretur amittere qui concessa sibi abutitur potestate, xi q. iii privilegium [illegible] xxv q. ult. [illegible] di. lxxiiii [illegible]. Item privat [illegible] privilegio [illegible] vi q. vi [illegible] propter favorem alicuius loci vel persone, di. xxv [illegible]. Item [illegible] xi q. iii [illegible] vii q. i [illegible].

Probacio est duplex [illegible] xxxii q. v [illegible]. Item deus permittit mala ut boni [illegible] probentur [illegible] xxxii q. v [illegible] adeptus [illegible] probacio [illegible] non [illegible] vii q. i adeptus [illegible]. Item [illegible] probat [illegible] non [illegible] di. lxxxiiii [illegible]. Item [illegible] laboret [illegible] non potest probare [illegible] vi q. v [illegible] accusacionem [illegible] probare debet, vi q. v. Item [illegible] probat [illegible] probat [illegible] probat ut di. l. [illegible] probat [illegible] probat [illegible] notorium est [illegible] possit [illegible] celari, ii q. i [illegible] duobus [illegible] probat per [illegible] ii q. iii [illegible] criminali [illegible] probat [illegible] suspectorum, di. xxviii [illegible] probat [illegible] ii q. iii [illegible]. Item [illegible] teste nil probat nisi [illegible] ii q. iiii [illegible] ibi de sancto [illegible]. Item [illegible] non probans [illegible] v q. vi [illegible] religioso.

Procuracio episcopi vel archidiaconi tempore visitacionis debet esse [illegible] modesta, x q. iii [illegible] duobus [illegible]. Item procuracio non debet fieri nisi uno die, et [illegible] moderata [illegible] x q. ult. [illegible]. Item si episcopus vel archidiaconus non visitat, nomine procurationis nil debet exigere, x q. iii [illegible]. Item procurator [illegible] defensor ecclesie, [illegible] q. iii [illegible]. Item [illegible] non [illegible] litigare [illegible] expedit episcopus vel presbiteris procuratores habere, v q. iii [illegible] ult. Item infamis non potest esse procurator [illegible] infamis. Item in capitali [illegible] criminali [illegible] non per procuratorem sed per se agendum est, iii q. vi [illegible].

Prodigalitas [illegible] bona [illegible] modis, videlicet quod pleno vasi [illegible] vel corrupto vel [illegible] per nichilo dat. Prodigus vasi pleno [illegible] sua dat [illegible] unde [illegible] de vitu [illegible] habentibus [illegible] nil aliud est [illegible] bona perdere [illegible] pauperes debiles [illegible] pascit [illegible] pascendo [illegible]

petores et reputat honore[m] quod est de-
decus sed pascere porcos gulosos et luxuriosos
Sed dedecus reputat pascere deum in pauperibus
suis et sic subtrahit de ore dei et ponit in ore
porci vel dyaboli Luc xv Adhesit uni ci-
vium qui misit illum in villam ut pasceret por
cos Iste tales vinetes sunt membra dyaboli
ut puta hystriones ioculatores mendaces
adulatores validi mendicantes in paupertate
permanentes de quibus scribitur Math xij Simi-
les sunt pueris in foro sedentibus etc De quibus
Aplus 2 Thess iij Qui non laborat non mandu
cet et cum huiusmodi non commisceamini etc hec in
quadam postilla etc

Proditio Proditoris exempla Dixit Cayn
ad Abel fratrem suum egrediamur foras
cumque essent in agro interfecit eum Gen
iiij Saul promisit se daturum filiam suam
micol david pro centum preputiis philistinorum
j Re xviij Saluavit david habitatores
Ceyle etc j Re xxiij Postquam david psalle-
ret coram eo clamidem Saul in spelunca etc j
Re xxiiij et xxvj Urias portauit litteras 2 Re
xj Amon violauit thamar sororem suam etc
2 Re xiij Ioab salutans Amasam qui vo
lebat eum osculari etc 2 Re xx Zabri domi-
nus suum post execucione etc 3 Re xvi Duo
filij Sennacherib patrem suum occiderunt
etc 4 Re xix Duo ianitores Asueri insur-
gere volebant in necem regis Hester ij Anthi
ochus misit tributum in ciuitates iuda etc Ma-
chab j Sed ambularet Triphon cum Anti
ocho rege etc Machab xiij Tolomeus filius
Abyb summi sacerdotis etc Machab xvi De
proditione Iude qui xpm tradidit Mat xxvj
Mar xiiij Luc xxij Ioh xviij De proditione
facta in paulo Act xxiij Proditio ad
mortem maius peccatum est homicidio De pro
ditione prelatorum Iste qui veritatem non pronunciat
et qui eam non deffendit proditor veritatis
est etc xj q iij nolite per Crisostomum Iste
qui ullum peccatum cognitum publicat non est cor-
reptor sed proditor ij q j si peccauit per Augustinum
Iste qui hominem prodit ipsum interficit De prodi-
tione prelatorum per Augustinum Sed clerici proditionibus va-
cantes degradentur di xlvj Clericum qui etc

Proditor est qui contra fidelitatem iura-
mento firmatam venit ut xxij q v De fo
rma Qui revelat archana celanda di-
xiij Nervi di xlvj Clericus Qui publicat
quod probare non valet ut ij q j Si peccauit
et ij q vij c de hijs Qui probare valens pub
licat non premissa amonitione ij q vij Accu
satio Qui probare valens publicat sola
malicia admonitione eciam premissa ij q j
Si peccauit Qui palam pro veritate mendaci
loquitur vel non pronunciat veritatem libere xj q
iij Nolite etc

Professio religionis facta infra annos
discretionis tenet xx q j firmiter et
q sequenti Et premissio regularis fit
per scripturam vel per aliquod signum subscriptum
xx q j cum olim xxvij q j De His Et nemo
debet recipi ante probationem ad professionem
xvij q ij Consuluit xix q iij Monaste-
rij per gregorium Et laycus integritatem

ad professionem probari debet per triennium ne forte
sit sponsus vel coniugiis obligatus xvij q ij Si
quis coniugatus monasterium Sed laicus legem Iste sit ste-
rilis integritatis debet probari per triennium xx
q ij Monasterijs Iste non tenetur tempus proba-
tionis annum xvij q ij Consuluit xx q ij
puella Et qui regularis professus fit et obligatus
professionis vestibus debet vti xx q j Aliquos
xxvij q j De His Et religiosus ordinatus sub
titulo monasterii si aliter non fuit professus
illi monasterio obligatur ff. etiamo di lxx Sanctorum

Prohibitio dei est diligentius
obseruanda quam humana di x leges prohi-
bito prelati si post netatem incipitur non
culpatur xij q iij Antecessor et ca sequentibus Et id
quod non est prohibitum videtur esse concessum x
xxiij q iiij Ipsis vxoris non ibidem quam autem
iste prohibent quasi sunt bona propter ulte-
riorem propter lapsum cautelam xxxij q iiij Sed propter
Nota ibi de matrimonio et de Religiose Iste propter
maius dicta iacturam di xxij Denique ubi prohi-
betur sacerdotes audire pueros Epo Iste propter
occasionem sed frequenter mater est vel pey
orat xxvij q j Si quis sponsam Iste prohibet
vani fornicatum pruentur lege et prouenit
ad luxuriam di xxxvij Sed professorum

Promissio Promisit deus Abrahe ter-
ram lacte et melle manantem
Gen xvj Semini tuo dabo terram hanc
2o Semini multiplicationem Gen xxij multi
plicabo semen tuum sicut stellas celi 3o
retributionis mercedem Gen xv Ego protector
tuus et merces tua magna nimis Et
eciam largitur deus semper plus pmo suffi-
cientia bonorum temporalium ps Nondum vidi
iustum derelictum etc Et xvij Unde premitur re-
cordatur 2a contra non multiplicauit semen
vestrum etc 3o primo eternorum bonorum ps Si
dilectis suis sompnum dederit etc Sapiencie
Bonorum laborum gloriosus est fructus Iste melius
est apud deum promittere iusticiam et facere deo
quam promittere et non facere Ecclesiastes xxxiiij Ecclesiastes

Prophetarum alia est de
preterito ut moyses In principio creauit
deus celum et terram Gen j Alia de
presenti ut Elyzabeth Luc j Unde mihi hoc ut ve-
niat mater domini mei ad me Alia de futuro
ut ysaie vij Ecce virgo concipiet et pariet
filium etc Iste prophetarum quaeritur per bonos et
malos vir Cayphas cum esset pontifex
anni illius prophetauit dicens Hic docemur
eciam per homines malos prophetare spiritum fu-
tura predicere quod tunc erat ut dicitur tribuit
sacramento est pontifex futuri Summi sacerdotes
per Augustinum super Iohe in xlvij Deus eciam opor-
tet ut deus mediis prophetet in pastora omnes
occidere ut esset ille erat de quo prophetatum est
Deus omnis ad ymolandum ducitur per Augustinum
ibidem vel est in puero propheta sicut tres extitere de
quibus dictum est fugit puer in virtute tua et
habitavit in celis etc per Ecclesiasticum xl Et propheta sanctus
dei ipsum iniquitates ad celeste pronunciavit ipsi
ut sicut tibi quam fecit et orauit pro salute populi
per Eccl in xxxvij Prophete fuerunt
quatuor Agabus Sylas et filij philippi et multi

alii sed quia prophetia de Christo non erat vetus post
eum ergo post baptismum prophetie quod cessat prophetia
prophete quod et fuerunt et sunt sed qui non prophetizaverunt
de Christo venturo, sed quia interpretantur ea que de Christo
ab antiquis fuerunt prophetata, id est doctores et
declarant. Et omnis christianus propheta dicitur qui
in regnum et sacerdotium et prophetiam ungitur ut
eam scilicet quod propheticos misteriorum semper in habeat forte
spiritum prophetie. Hec ad Romanos ut ostendimus
quia prophete de quibus Christus loquitur doctores
dicuntur. Grecus ergo illius falsos esse fal-
sos doctores hesitum duxerit quia veros doc-
tores qui scripturas propheticas et apostolicas pure
interpretantur concludent, ne populos suos eum
errorum doctores ammonet dicens Attendi-
te vobis a falsis prophetis qui veniunt ad vos etc.
Quod quidem non tantum de incantatoribus falsis prophetis
ita potuit, sed etiam de falsis christianis specie re-
ligionis deferentibus hominibus qui multo periculosiores
sunt in ecclesia quam illi inductati. Isti autem qui sudant
Christi etiam reiectes eorum libertate serviunt
et multiplicari sunt ex diverso et Christiani vagi po-
tius videantur quam illi. Hec Ieronimus super Mattheum. Pro-
pheta et plus quam propheta dictus est Iohannes Bapti-
sta. Nunc propheta in utero constitutus fuit ut deum
in utero cognosceret, nunc propheta fuit ut prius
fuit prophetam quam homo et ante accepit gratiam
quam naturam. Propheta est beatum a deo acci-
pere, nunc propheta et beatum baptismate do-
mini, propheta et verbo de Christo ante tempus
processit, nunc propheta est facie ad faciem
digito Christum ostendere propheta et ut ipse de
deo prophetet, nunc propheta et ut ipse deum de
illo prophetet. Ecce ego mitto angelum
meum. Et prophete dicuntur angeli de quorum nu-
mero accipimus legem. Omnis prophetie compleverit
testati sunt Iohannes nam ipsum digito suo ondit
Hec Crisostomus super Mattheum. Christus post prophetas mis-
sus est sed ante illos prophetas beatis presti-
tit post eam non ab illis accepit, accepit in
eum iste illos fecit prophetas ondit quod illi tu-
dens filium dei habet Crisostomus super Mattheum. Et iste
prophete incipiunt prophetiam ad copulativam
et que coniungit verbum exteriorus verbo interiori
quod simul videntur interiori et exteriori. Hec Gregorius
super Ezechielem omelia II. Et prophete locuti de presenti
modo de preterito tamen aliquis quia spiritus sanctus
loquitur ubi illa per illos Hec ibi omelia II. Pro-
phete fuerunt in veteri testamento et sunt in no-
vo post tempora apostolorum Hec ibi omelia XXI. Item
prophetia in ore prophete dicta est futurorum co-
tingentium etiam presentium Hec Lyncoln. dicto
LXXVIII. Veri prophete non loquuntur nisi que
precepit dominus et quo probatur prophetiam esse
et quod intelligentia visorum est necessaria ad pro-
phetiam ibi eodem sermone. Et prophetia comminationis
ad prophetam non est assertio simpliciter rei co-
minatore. Ibi Ieremias de pendente per lignum
supposito igne ardebit nisi vertens se
ammoneat. Prophetia Ione de Ninive fuit
comminationis non semper assertionis Hec ibi etc.
Prophetarum largo nomine dicitur quibus predica-
tor et doctor dicitur XL Rector pastoralis ... Et propheta
dicitur qui prenunciat quod ignoravit XXXII

quia de quibus quis absolute pro posterum et ambo
Et quantumcumque sit verus propheta sunt ammittunt
aliquid quod est contra deum non est ei credendum
XXXIII questione III, Sit per Augustinum. Et verus propheta prius
quam eius malicia non depellebat sed ipsum de
malicia arguebat XXXIII questione III Tollerandum.
Et multi licet prophetant non se ceterum
qui scilicet caritate habentes spiritum munus dei sed
videant quale donum sit habitum cum deo qui
sanctos non fuerunt verum ex his ergo quidam
tunc sicut iudicium prophetie tuo prophetavimus et etc.
Ipsum ergo prophetie diceret sunt habuisse non me-
rito sed Saul mali frequentes spiritum domini
Hec I questione I Prophetaverunt per Augustinum. Et mali prophetie
prophetiam habebunt I questione I Iudices. Item etc.

Prophetia est totum formalis habens spiritum
prophetandi et sic propheta est communis tam angelo
quam homini, nam et excludit propheta clarum prophe-
tarum notitiam cum Christus fuit propheta maximus
licet clare videat quidquid dixit, nec etiam
de persona eo mulier sit ille qui spiritus multa
prophetat nec requiritur ad habendum spiritum prophe-
tandi esse in gratia sive potentiam iustis vel
predestinatis. Balaam enim Cayphas et multi
diaboli prophetaverunt et sic prophetarunt eorum prophetie
tres etiam prophete non quamvis paulo sint veri-
tate coexistentibus absconditum. Propheta est
et patet quod sunt multi qui dicunt prophanandi non cogit-
hoc ille qui excellentiam prophetat auctoritate
dicitur propheta et alii propter excellitate dicuntur quidam
non prophete Hec doctor contra Doctor Lyncoln. Prophe-
tarum vero est de quantumque differentia veritatis
ut apocryphas prophetavit eximie de veritate de
preterito ut de creatione hominis mundi et de ordine
Elizabeth prophetavit de presenti ut quod mater domini
ad eam venit. Et alii prophetavit que de fu-
turo ut refert ultimum quo ad illas diffe-
rentias quod eadem veritas imputatur Christum incarnatum
nunc est preterita non presens et nunc futura licet
sint differentie formales inter Christum fore
incarnatum et Christum esse incarnatum et Christum
fuisse incarnatum. Et sic extense loquendo
quod quilibet homo est propheta quia fidelis di-
cit veritates in fide tam de preterito quam de fu-
turo aliis etiam sibi absconditis. Et alii Doctor ewangelicus
infideles prophetant realiter veritates futuras
explicite aliis occultatas et quamvis prophe-
sit opus intellectus sicut tamen homines prophe-
tie et veritates illas prophetantes ignorantes
sicut patet de Caypha, et sic Sathanas. Geo-
mantici nigromantici et quamplures alia arte
distincti dicentes sunt prophete quia in verbis illis
deus dicit eius veritates quas nunciant
et patet quod modo ex prophetia in suo analogo
homines non mentiuntur, quamvis sint prophetie ex
instinctu alterius sed homines prophetarunt
ex instinctu angelorum vel hominum ut patet de
Samuele et Baal. Unde Christus dicit quod tempore
legis nove mittit regibus prophetas et falsos
prophetas futuros in ecclesia dicit ex pregnans pre-
nostice attendendos. Nam omnis qui predicant
sive quandam aliquem sunt prophete. Et argutia
et oppositum istorum que sancte replicant non
sunt digna memoria cum ponat in domino istorum
et excellencia non imperfectum ecclesie vulgo
cum videtur convenientius quod quilibet sit propheta

qui intelligunt prophetia sunt excellencia que
plebeis non convenit ideo cum ad officium pro-
phetie pz sunt exemplar Baptiste et Christi qui usque
ad mortem dat quilibet prophetia dicere propter
edificatoriam veritatem ut dicitur ecc. xlvi^o

Prophete falsi nobis in novissimis temporibus
venissent sicut tunc in veteri testamento. Unde in novo
Ier. xxiii dicit dominus: falsi prophete vaticinantur
in nomine meo etc. Et Ier. xxiii: Nolite au-
dire verba prophetarum qui prophetant vobis et decipiunt
vos etc. Et: non mittebam eos. De quibus dicitur
xxix: vita neque hospitandi. De quibus dicit
dominus in pena peccatorum Ier. viii: Ecce ego
mittam vobis serpentes pessimos. Et Ezech.
xiii^o: Ve prophetis insipientibus etc. Et: violabant
me ad populum meum. Et Mat. vii^o: Attendite
a falsis prophetis etc. Super quo dicit Orig.: Sicut in
Iudea primo multi falsi prophete apparuerunt
et veros prophetas domini preveniunt, sic ita et
modo multi falsi nominetenus christiani totum
mundum repleverunt et veraces simplices xpia-
nos sanctorum prevenerunt et oppresserunt quibusdam ube-
ribus et carceribus aliquando sicut dicitur copia etiam
gladiis incessit. At primus moribus minimis
studiis et exemplis docto omnibus presens
dominus adortatur dicens: Attendite a falsis prophe-
tis etc. Crisostomus: quia non sunt oves sed lupi in
vestibus ovium non religiosi sed pseudo et irre-
ligiosi religiositate mencientes non christiani
sed christiana veritate vacui christianorum persecu-
tores vestitu ovium dicuntur. Ecce eo quod simu-
lant se sanctitatis nimis sub signum religi-
ositatis per hoc eorum nomen multos seducunt
in sermone dulci et gestu simplici fidem si-
mulantes sub multis necessitates scandalum
insidientes ut illeniat (?). Prophete falsi
sunt de quibus dominus in Mat. xxiv^o et viii^o
et Luc. xxi dicens: Caveatis et cavete a falsis
prophetis et seductoribus quod est doctrina eorum et
ypocrisis, et Luc. xii: Nolite pertimescere periculum. Et
Apostolus ad Thessal. de talibus temporibus scripsit: De-
nunciamus autem vobis fratres in nomine domini nostri etc.
Super quo Cassiodorus: dicunt fiducia ociosis
manibus gratis panem manducarem sicut vasa elec-
tionis evangelii predicatores misterium sed opere
manuum manducare non possunt. Et Thimo-
theo iv: Spiritus autem manifeste dicit quia in novissimis
temporibus discedent quidam a fide attendentes
spiritibus erroris etc. Prophetas pueros de-
monstrant Apostolus simplices seductores in
Act. xx: Ecce ego scio quoniam intrabunt post dis-
cessionem meam lupi rapaces in vos. Et ii Petri ii:
Fuerunt vero pseudo prophete in populo etc. Item
Iude: Vos karissimi memores estote verborum
que predicta sunt ab apostolis domini nostri Ihesu Christi
qui dicebant vobis quoniam in novissimo tempore veni-
ent illusores secundum desideria sua ambulantes
etc. Et Lira Luc. xxi super istum textum: multi
prophete pseudo surgent etc. Mat. xxiv^o per pseu-
doprophetas pseudo doctores dicit hereticorum dumptaxat
et illos modo quos videmus diversis argumentis
religionis speciem pretendentes. Alii enim dicunt
se neque manducare neque bibere neque algere
neque dormire neque estuare sed pendere in
aere. Alii autem vestiti aliquos et induti cu-
theriis (?) spiritu vel demonium ymmonentes

et quod glandiis non habent pactiones demoni
immediate sed hec talia nigromantici et
insensatos fallunt. Et hec non sufficientes alii
autem sunt qui per se et alios mediate seducunt Ier.
xii predicunt fidei annunciat quod contra ecclesiam
habent sicut ordines clericorum sed fideles sicut lec-
tiones legunt divinas eadem dicere videntur
baptismatum eadem sacramentum corporis et sanguinis
divinis Christi. Hec ille plus de nomen hinc pu.

Prophetiam Hyldegardis tunc dicta
approbata fuerunt ab Eugenio et canonizata
in concilio Treverensi presentibus multis episcopis
et presente Bernhardo abbate Clarevallis dixit
in libro suo contra perditionem hec in prophetis pervertere
innominatur homicidium odium vel sodomiti-
tum ... constitutionem legis dei dimidierit et ecclesia
est vidua ... et principes eius nobiles
et divites per quales ... suos mores de
locis suis expellent et de civitate in civitate
fugabunt. Nobilitatis quoque genus eorum ad
nichilum deducetur et de divitiis in paupertate
redigentur et ista omnia fiet sicut eum
aliquam hostem vel serpentis varietatem morum
et vacuitatem vestimentorum in populis scintillabit
etiam et ipsi viri ecclesie mutabunt hec abici-
endo et hec attendendo eum in predictis operibus
sed se nominabunt et per vocabunt Hylla.

Propinquitas propter est dupliciter: quorundam morib
sed ... assumpta unam et ideo ... gau-
dendum est. Luc. x: Appicians alligavit
vulnera eius etc. Et per maiestatis propinqua et ideo
modeste agendum est. Act. vii^o: Deus non
longe est ab unoquoque nostrum. Et per patienta-
ciam et ideo diligendum est. Ysaie lv: Qua-
rite dominum dum inveniri potest. Et per iudicium ve-
nturum sicut ideo timendum est. Iacob. iii^o: Ec-
ce iudex ante ianuam assistit. Et sicut quia ... con-
tingit Apostolus per ordinem Philipp. iiii^o: Dominus
longe est a peccatoribus. Ps.: longe a peccatoribus
salus. Prope omnibus. Ps.: prope est dominus
omnibus invocantibus eum in veritate. Iuxta pu-
sillos corde. Iuxta est dominus hiis qui tribulato
sunt corde. Iuxta diligentibus. Prima Ioh. iiii^o: Qui
manet in caritate in deo manet etc.

Proprietas indicitur est
propter iniquitates hominum tunc omnes essent
communia sicut aer et lux. xii q. i Dilec-
tissimis. Et proprietas proinde non debet esse
in facultatibus ecclesie ut sicut queritur xii q. i
expedit per propter eorum clericos ecclesie. Item
de rebus ecclesie nullus potest dicere hec res
mea est xii q. i Nulli episcoporum. Ergo
cum episcopi dicant: propriam habere non xii q. i Pro
toto. Et igitur est episcopi studere ... proprietati
xii q. ii Sola persona. Et episcopi in rebus
ecclesie sunt principes dispensatores xii q.
i Expedit. Et clerici in rebus ecclesiasticis ni-
chil habent proprietatis xii q. i Duo sunt persona.
Et clerici facientes proprium de rebus ecclesie
delendi sunt de tabula clericali xii q. i
Nolo. Per Augustinum. Item qui nil habent proprium
non possunt facere testamentum ibidem per Augustinum.
Item regulares habens proprium moriens mor-
tuus est ibi per Augustinum. Proprietas a reli-
giosis omnino fugienda est. Et propter duo sunt.
Propter exemplum uxoris Loth. Gen. xix. que

respicies post est in statuam salis sic claustralis ypocrita concupiscens divicias mundi quas simulavit se reliquisse hic exemplum revocat dominus ad memoriam Luc. xvii dicens memores estote uxoris loth. et Luc. ix nemo mittens manum ad aratrum etc. 2° appropriatur id quod legitur Josue vii de achor qui furtum est de anathemate in iericho scilicet pallium coccineum bonum valde. Achor qui interpretatur similiter mundo significat quod mutabilis est ad modum lune et debet esse anathema religiosis in illis tribus que furatus est achor triplex proprietas intelligitur. In pallio coccineo exterior prospectu secularis Ysaie i° Si fuerint peccata vestra ut coccinum quasi nix dealbabuntur. pallium quo coccinum furatur qui aliquid retinet secularie in habitu vel in moribus. In argento vero ducentis siclis argenti intelligitur proprietas temporalium rerum religiosis verum etiam prohibita. In regula aurea intelligitur proprietas interior propria voluntate que regula que a regendo dicitur pertinet ad voluntatem que habet regimen et imperium in homine. In hac auctoritate quatuor sunt notabilia primo quod deus dicit non ero vobiscum donec conteratis eum qui huius sceleris reus est in quo innuitur quod deus qui totum conventum maledicit propter unum proprietarium. Preterea secundo achor dictum est illud quod ibi legitur anathema in medio tui israel est non poteris stare coram hostibus tuis donec deleatur qui hoc contaminatum est scelere. In quo patet quod propter hoc peccatum dyabolus habet potestatem precipitandi eos in multa alia peccata. 3m est illud quod dixit Josue ibidem quia turbasti nos exturbat te deus in die hac in quo notatur quod propter turbacionem talium non debent dimitti quod tales irreligiosi et irregulares debite puniantur. 4tum est quod subditur lapidavit eum omnis israel et cuncta que illius erant igne consumpta sunt. In lapidibus in comparacione intelligitur de quibus lapidandus est proprietarius. In igne intelligitur zelus quem debent habere claustrales contra hoc vicium quod detestabilius si abbas et totus conventus unanimes conveniunt et laborent in hoc vicio sceleratissimo proprietariis conterendo certis sub principibus in contumaces statute totaliter exclusis.

Prosperitas et habundancia temporalium est frequens occasio peccatorum ut patet in sodomitis quorum religio irrigabatur sicut paradisus Gen. xiii. Et Ezech. xvi° hec fuit iniquitas sodome sororis tue superbia saturitas panis habundancia et ocium ipsius et filiarum eius etc. Gedeon cum pius esset et contriveret frumentum in area bonus fuit sed post obtentam victoriam male se habuit Judic. vi et viii°. David tempore persecucionis bonus fuit etc. 2 Reg. xi in prosperitate peccavit mechatus et deo displicuit etc. 3 Reg. xi Salomon plus noceret rerum habundancia quam profuit etc. 3 Reg. xi°. Divites tum bonum habundaverint proposuit orea sua destruere et maiora facere etc. Luc. xii. Tres viri quorum unum villa emerat etc. Luc. xiiii°.

Prosperis succedentibus oblivioni traduntur prosperitatis precipientem. Ut patet in Joseph in carcere

Gen. xl de oblivione. dilectionis et divicias ne dederis in reprobum xxx et omnia in mediocritatis Luc. xxi. In die bonorum ne sis immemor malorum et econtra Eccli. xi°. Cum quis volunt esse amicus huius seculi etc. Jac. iiii. Unde dicitur nemo fruget adversariorum molestias qui prosperorum delectatione capitur. ut Augustinus de civitate dei li. 2° prosperitatem huius mundi appetitatem habent velam in iucunditate falsam etc. dolorem in ea voluptatem. dicitur laborem timidam quietem rem plenam miseria spem beatitudinis manere ut Augustinus epistola xxxvi. Quod si haberem sapientiam salomonis pulcritudinem absolonis fortitudinem sampsonis longevitatem enoch divicias cresi potestatem octaviani quid proficeret cum tandem caro vermibus et anima demonibus cum divite sit sine fine cruciandi ut Jeronimus super illud ecce magis post hominis si mundum universum lucretur. Prosperitas malorum resultat in caput eorum de quo dicitur quod et quam boni non debent perturbari de prosperitate malorum nec de adversitate bonorum ibidem. Et mali propter bonum sciunt patitur prosperitate ut retribuere vel punit ut ibidem. Et infelicitas prosperitatis pertinent xxiii q. i. Patitur in se prolungum Ideo prospera vel plus diminuit in pectore et non obstante hoc multa adveniunt sibi prospere in tribulacione signum est quod relaxatur medicus relinquit eum tamquam desperatum et vitalis mediumatum. Est enim persecutio stimulus divinam in pietate. Unde ps. Clamaverunt ad dominum cum tribularentur ut sancti B. Jeronimus et beatus Gregorius xx moralia inquit. propterea oculo respicienti speculo contrario facies apparent opposite et altitudines videntur conversus indicat enim oculus ad respicientem in speculo quod dextrum est esse sinistrum et quod sinistrum est esse dextrum et quod est supinus esse inferius et quod est deorsum esse sursum. sic ergo si consideraremus nostra oculis fidei sacre doctrine speculum de rebus indicet ea que videntur esse sinistra id est adversa docet esse dextra id est prospera et etiam contrario utilitatem adversitatis et prosperitatis periculo attendendum ergo ea que sursum videntur asset esse infima et contrario id est superba esse vilia humilia esse preciosa et ideo propterea dicit Ysa. xlii. Dicam aquiloni id est adversitati da et austro id est prosperitati noli prohibere quod ea que videntur adversa sunt prospera et dant nobis deo et que prospera videntur adversa sunt et prohibent nos a deo. Et ideo legitur Gen. xlviii. Cum patriarcha Jacob benediceret filiis Joseph manibus cancellatis etc. Timeat ergo divites huius mundi qui gaudent tenere dexteram in presenti ne sinistram teneant in futuro die iudicii ut Lincolniensis de oculo morali prima parte capituli etc.

Providencia. Providere debemus contra ea que hominibus complacent scilicet corde ore et opere. corde scilicet eum super omnia amando ex toto corde et ex tota anima et ex tota mente Math. xxii Deut. vi. quod fieri precepto facit qui creature magis quam deo credit. sicut Dan. Cum dyabolo. vel 2° quod plus in homine confidit quam in deo Jer. xvii Maledictus

ho q gsidet i homine / vel erro q plus amat
creatam aliq q deum Exodi xx Quartum qd est
ydolorum seruitus glo Quia deus e nimis Ve
i caut deum inspecto no loquendo vanum post
deo secundum preceptum no assumes nomen dei
tui in vanum / cum qd facit incaus sed cauta
ul mendacit ul in gmeliam dei ut blas
phemans Opere ne iniustu operando vanum po
rum preceptum Sabbata sanctifices. Adult quod
facit sollempnitate dei tempus inquinabat p p
catum Jere xvij Nolite ponderare sed peti por
tare i sabbato Prudencia e eum hominibus
dupliciter primo facere eis quod nobis fieri volu
lumus / quod pecunia vult ut faciat nobis homines
et facite illis Luc vi / ad qd ptinet
quarto preceptum Honora patrem et matrem ut
sis longeuus etc 2o no facere aliis qd nobis
fi. fieri nolumus Thobie iiijo Quod ab alio oderis
fieri tibi vide tue ne aliquando alteri facias
ad qd ptinet sex ultima precepta

Prudencia triplex e sed mundi Luc xvi
filii huius seculi prudentiores filiis lucis etc
Baruch iiio filii agar exquisierunt pru
denciam que de terra est etc 2a carnis Rom
viijo prudencia carnis mors est etc 3a
spus Rom viijo prudencia spus vita et pax
prudencia secundum diffinitionem Tullii e discre
tio boni et mali cum electione boni et fuga mali
huius tres sunt ptes / memoria intelligentia et pro
uidencia / memoria consistit in recordatione
preteritorum sed de beneficiorum et apporum malefactorum
Intelligentia i recordacione presentium sed qd hic est
cum terra / et ubi e Job xxviij Absconditur e
i terra prudencia iniquorum et decipula eius sup
semitam Prouidencia i recordatione pemarum
malorum et premiorum bonorum qd oculus no
vidit nec auris audiuit prima Cor ijo Jtem est
dyabolica ptinet ad maliciam ul vanum
honorem Dyaboli vero fuit dum honorem
appetiit pecca homini inuidebat / Jeremie iiijo Sa
pientes sunt ut faciant mala etc prudencia ta
rametu sunt quecumque secundum scripturam Matt x estote
te prudentes sicut serpentes etc Prou xxx Quatuor
prudencia est prudentiora e eius et in malia
inenarrabilia ut serpentes et formice Prou
vjo vade ad formicam o piger etc 2m est
deum letificat Prou x filius sapiens leti
ficat patrem suum Eccli xx homo prudens
placebit magnatibus / Item est homo i
bono consuetat Prou iio Si intrauerit sapi
encia cor tuum / quarta e que prudencia ianu
am celeste aperit Matt xxv Tunc prudentes
virgines intrauerunt ad nuptias prudencia
que maiore debet esse in platis Di xxxvi
Eccli iiio Item prudencia platorum debet esse no
solum i litteris sed i negociorum
secularium solertia Di xxxvii et Jo prudentes
cor possidebit / sapiens etc Prou xviij D
no vi. a Prudentes estote sicut serpentes
et simplices sicut columbe. Super ijo Cor
xj... nolo vos esse tamquam columbas sep
ne per simplicitatem nimiam p seductorum
i laqueos incidatis / nolo vos esse sicut ser
pentes ne ex toto corde contra aliquos venena
fundatis sed suis temporibus et personis mittatis
mones estote sicut serpentes ne comprehendi

mini / sed cum comprehensi fueritis estote sicut columbe
ut ne i murmuretis. Quidam etiam hic gentilis
e serpens in illo est quem indignatio illius
e per multitudine illius serpentis qui i paradiso
hominem a deo separat Sed vero gentilis qua
si ad fidem credente serpente ingreditur in
eo spiritus sanctus qui i specie columbe descendit de
celo et sit columba Ergo etiam fideles estote
serpentes quia serpens serpenti non nocet / nos fi
delibus autem estote columbe ut quasi columbe
columbis oscula tantum porrigatis et ut bonis
dicatur Estote prudentes sicut serpentes ut omne
malum intelligatis et caueatis Estote simpli
ces sicut columbe ut no faciatis aliquod ma
lum quia intelligere malum laudabile e facere
malum vituperabile e hoc Aug sup xlvij C

Pudicitia e ane virtus que plus vult
querere mala tollerare
Aug de ciuitate dei xxx q v. Item p Aug
hom de Lucretia Cum pudicitia sit mente
fruatur ut corporis violentia no violatur
xxxij q v ... per Aug et tamen ille cum cum
pudicitiam no habet oculum impudicum
xxxij q v eciam solo p Aug pudica sil
petiua verecundia contegunt / Di xx vi
Jnspeximus Hom ibi de filiis Noe Nemo
pudicitiam fraudat i corpore ii spiritum prius ser
uet i castitate xxxij q v Item hec pudi
citia custitutes auariciam refrenat litteras
deuitat iram mitigat. libidine occupat / cu
tate timet / verba no multiplicat gule co
cupiam oppugnat furtiua omnia deprimat
opprobria omnia vicia restringit et omnes vir
tutes bonas et quidque coram deo et hominibus
laudabile e nutrit Jmpudicitia namque vi
ta nec laude ab hominibus i hoc seculo nec
remuneratione a deo expectatur i futuro
Pudicitie vera exercitatio quibus modis constat
secundo hec terra et superficie et animi affectu
interno per exteriorem modum iuxta Aplum co
ram hominibus exterius / p interiorem coram deo
prouidentes opera bona Pudicitia namque corporis
est alienas res no appetere omnem inmun
diciam deuitare cum vigiliis honor no gustare
no exercere vinum verba vana et falsa no
loqui. Item pompam ordinatum propositu
et ornatum tam capillorum quam vestium
sed decens habere. cum indignius contubium no
inire. superbia i intuitu nemenem aspice
vagare oculos no permittere / pompatico
et illecebroso gressu no incedere ulli i sfor
incepto bono opere ulli inuidere vel contumelia
tantum nemine blasphemare / seniores no
irridere meliores no contempnere / de hiis que
ignorat no tractare et ea que scit no oia
proferre hic cum premissis amabilem homine
reddunt et deo acceptabilem faciunt etc
Pudicitia vero aie e plus q corporis dei oculos
quam hominum omnia bona facere appetitus terrenum
cogitationum compescere. omnes meliores se
esse estimare / neminem inuidere. de semetipso
nil confidere. dei auxilio omnes res committe
ante dei oculos semetipsum constituere. hec
ta puritate sensum no maculare catho
licis per omnia consentire. deo soli adherere

castitate intuere mentis domino Christo offerre; quia precepta bona opera tua mortis timore firma presentes tribulationes animi fortitudine perpende, spem eternam preter proximos nichil amare ... amoris in celo thesaurum constitue et cum omni actu bono intende in celestibus et deo placere. Pudicitia ornamentum nobilium est exaltatio humilium nobilitas ignobilium pulchritudo debilium prosperitas laborancium solamen merentium augmentum omnis pulchritudinis decus religionis defensio criminum multiplicatio meritorum creatoris omnium amica. Augustinus ut Albertus etc.

Puer. Puer ysaac humiliter sustinuit ymmolationem patris Genesis xxii. Joseph humiliter sustinuit missionem patris ad fratres Genesis xxxvii. Samuel puer bonus et sanctus erat primo Regum ii et iii. David humiliter pavit oves patris et portavit fratribus victualia primo Regum xvi et xvii. Joas filius Ocozie regis Juda puer etc. iiii Regum xi et ii Paralipomenon xxii. Ozias ... pius erat. Thobias minor etiam in tribu Neptalim etc. Thobie primo. Thobias filius in omnibus bonis erat Thobie xiiii. Daniel et socii eius pueri etc. Danielis primo. Pueri boni et obedientes fuerunt vii fratres etc. ii Machabeorum vii. Johannes baptista puer crescebat et confortabatur etc. Luce primo. Puer Jhesus humilis et subditus parentibus erat Luce ii. Pueros vetabant apostoli venire ad Christum. Matthei xix. Marci x. quorum Luce xviii. Talium inquit est regnum celorum qui casti sunt ex virtute sicut puer ex etate, qui simplices oculos habent sicut pueri et non considerant differencias personarum. Ecce cum puer sit videat hominem nichil aliud videt in eo nisi hominem quod homo est, non dignitatem eius intelligit, non considerat vestem ipsius. Vir autem perfectus cum viderit hominem non aspicit quod homo est, sed statim cogitat de dignitate illius et estimat vestimenta illius. Vides ergo quod sapientior est imperfectus puer quam vir perfectus. Vir autem non aspicit hominem quem deus fecit, formatum quem dyabolus adinvenit. Puer autem non aspicit ornatum quem dyabolus fecit sed hominem quem deus creavit. Quando quis puer dyabolico veneno mundialis malicie repletus fuerit cogitat opus factoris. Cum autem inebriatus fuerit spiritu mundi tunc non aspicit opus factoris sed illecebras corruptoris. Hec ille. Parvuli sive parvi dicuntur Christiani simplices in fide dei, et parvuli per ignoranciam non per contumaciam. Sapiencia enim non est eloquencia dei sive eloquencia dei venit ab omnibus et simplicibus qui sunt carnis sicut sapientes. Et non sunt spiritus cordis absconduntur deus maiestatem veritatis et parvulis illud revelat. Quia parvuli sunt malicia parvuli etc. sunt Christiani qui nichil possunt amplius sentire de Christo nisi quod videt in eo, et nichil amplius possunt credere de Christo nisi quod audiunt in libris de Christo. Et iterum Luce x et xi. Et sunt parvuli quibus revelatum est misterium de illo sicut quando illi dixerunt: Tu es Christus filius dei vivi. Sic ergo medici cottidie meditantes legem de Christo inveniunt non potuerunt quod piscatores et rustici invenerunt cottidie ...

vetera et meditabantur sicut ista et tu numquam destruas copiam dei in operibus eius quod fecit et qua ratione fecit sed quotiens voluerit rem suam ordinare. Gratias agens sufficiat tibi ad cessionem ipsa dominatio quod deus sicut iuste et sine iusticia nichil facit, nec te iudicem esse voluit actuum suorum sicut servum propterea suorum. Hec ille ibidem.

Pupilli orphani dicuntur, orphani grece pupilli latine, unde et in psalmo ubi legimus: pupillo tu eris adiutor. Grecus habet orphano. Hec Augustinus super Johannem omelia lxxxiii. In pueris iste est quoddam officium periculosum valde scilicet magistrorum qui habent instruere et ... alios et precipue pueros tenentur eos instruere fideliter non in sciencia tantum sed etiam in moribus tamen sepe recipiunt mercedem a parentibus puerorum. Unde si per magistrorum negligenciam puer deficiat in sciencia vel moribus peccantes sunt ipsi furibus qui furtive subtrahunt pecuniam et sciencia et mores. Sepe etiam contingit quod scolares non tam nesciunt unde vivere possunt, sed ut vivere ad officium sint ut sibi sufficiant, unde sepe per defectum magistrorum efficiuntur latrones vel malefici et ita vadunt in perdicionem. Unde intendendum est magistris scolarum ut fideles sint in officio et instruant discipulos diligenter ne propter ignoranciam discipulorum requiratur ab eis. Hec in summa magistri theologie ad Chalbam theologi presens in tractatu viciorum et virtutum. Sicut pueri parvi pueri pro etate ludunt conformant cito dant parciuntur; pueri autem superbiam pueri tamen luxoriam, pro etate tamen gulam, ludunt tamen avariciam, conformant autem invidiam, cito dant tamen avariciam, cito pacificant tamen ira. Iste puer incipit ut sit a plenitudine peccatum impie sue et lacrime eius sunt testes. Hec Augustinus de civitate dei xxxviii. Sicut pueri maculantes manum in luto reprimuntur per magistrum sic infideles corrigi debent de correctione plurimum. Hec ibidem.

Pulchritudo duplex bona scilicet et mala; bonum in multis et actualis, naturalis ut periculis in sole et luna et stellis quibus ut in animalibus arboribus et herbis Genesis primo. In principio ... celi et terre et omnis ornatus eorum. Actualis ut quam secundum deum ornamentis quo honestum apparet in conspectu principis unde sponsus dicit sponse Canticorum primo: Ecce tu pulchra es amica mea. Glossa: pro amore meo pulchra effecta es simplicitate cordis et munditia operis. Secunda pulchritudo scilicet mala que fallibilis est et maledicibilis, fallibilis ut fenum unde corruptio pulchra videtur et per dura quercus, squame piscium de nocte quasi scintille ignis putantur. Proverbiorum xxxi: Fallax gratia et vana pulchritudo mulier timens deum ipsa laudabitur. Maledictibilis vero ut locus per quem transeuntes putantur ab hominibus dicuntur maledicti. Job v. Vidi stultum firma radice in hereditate bonorum a malo et pulchritudinem eius maledixi statim. Sicut apostolus periculum ex vero pulchritudine proveniencia quod Johannis ii: Omne quod est in mundo est concupiscentia carnis

concupiscentia oculorum et superbia vite. Probatio multiplex est. una moralis que est ipsa morum regula vel honestas. que ad bonum ratificatur. Alia spiritualis que est anime puritas. 3a intellectualis que est angelica sanctitas. 4ta celestis que est beatitudo in patria. quinta supersubstancialis que est divina. Moralis namque est in vite honestate. spiritualis in virtutum valetudine. intellectualis in excellenti puritate. celestis in superna contemplationis aviditate. Supersubstancialis vero in ardenti dei caritate

Punitio. Triplex est autem quare punitio patrum in filios limitatur usque ad terciam et quartam generationem. Primo ostenditur prima quia ad tantum tempus solent patres cum filiis esse superstites. et sic contractis de filiis ipsos in peccatis sequentibus puniri. Secunda autem quam tangit magister sententiarum li. 2 di. xxxiij. stat in isto quod in forma temptationis hominis ad peccandum sunt quatuor gradus. primus lenis motus ad cogitandum. de actu prohibito quem sensualitas cum delectatione conferens tamquam mulier viro porrigit. 2o in consentiendo complet peccatum acsi mulier fetum concipiens pariendum parturit. 3o qua ratio deliberate consentit ad perfectionem faciendi cogitatum. mox lesit peccatum usque ad terciam generationem. et si opere faciendi sit opere consummatum completur quarta generatio. Et omnes istas generationes deus visitat in toto genere puniendo. 3a autem dicit quod deus dei duplex visitat peccata generationis sue. aliqua puniendo ad purgationem ut peccata perfecta per usque ad terciam generationem et aliqua puniendo ad perpetuam dampnationem ut peccata ad quartum gradum perveniencia. Peccatum autem quidam mortaliter committunt non in corpore tamquam filia archisinagogi mortua intus domi. alii complendo peccatum ad actum et opere tamquam filius vidue portatus in civitate delatus ad sepulchrum. et alii in operibus nephandis consueti tamquam lazarus quatriduanus fetens in sepulchro et usque ad hunc terciam gradum visitat deus peccata hominum exsuscitando quia cum legimus hos tres mortuos legitur suscitasse. Et quarto peccatum aliqui peccato finalis in pena induratur. et illud peccatum in spiritum sanctum deus visitat perpetuo puniendo. Amos i° super tribus sceleribus damasci et super quatuor non convertam eum. Sed dubitatur lyncolniensis quomodo sit hoc iustum cum ezechielis xviij° dicatur quod pater non portabit iniquitatem filii nec econtrario. Sed solvitur per hoc quod peccatum que filii committunt occasione informationis vel omissionis correptionis parentum sunt peccata parentibus imputanda cum nemo malum pene patitur nisi iuste meritum est. quod impossibile est filios puniri ad dampnum sine proprio peccato. peccata originalia causent peccatum primum ut patet de originali peccato. et per prava exempla ire et filii imitatione peccati habet iustissime generationem in peccatis suis

ex peccato ipso capiatur patiendo et ex mala consuetudine peruenit compaciendo et est recipere utroque iustissime ad decorem sue pulchritudinis universi. hec doctor de lincolnia dictorum circa xvij°. Punitio peccatum qui delinquunt in quarta generatione dilata est magnitudine divine clemencie deum semper expectat penitenciam xvj q. 1 hominum quod et ceterum per augustinum. Item deus punit peccatum per nescientes sicut de sennacherib rege quod ipse sit virga furoris mei assyrius. Et quod non deo sed viribus suis attribuit. dictum est ei unde glorabitur serratus etc. xxiij q. v Remittuntur per ambrosium quod vult. Item per nabuchodonosor unde dominus exercitus dabo ei quod servivit mihi contra tyrum et cum inde suppliciis fecit e boves vos vidi hoc inscribens audivit qui sumit in ira tua super gentes que te non noverunt ibidem. Item per romanos qui necem christi impleverunt. unde quod sibi ab ipsis permittit dictum est eis effunde iram tuam super gentes que te non noverunt ibidem. Item punit deus per sceleres scilicet filios ipse qui ex mandato occiderunt. Amorreos ut ibidem paralipomenon. Item punit per eos quos ubi iustum bellum gerunt et vires deus asserebant ut ibidem circa fine q v. Quidam per augustinum xv q v Non est per se Item punit per alia voluntas xxij q 1 Item cogitatio di. xlv. Item solus vis de pe. di. 1 Si ois pul

Purgatio est ut fertur quadruplex videlicet spiritualis canonicalis vulgaris et purgatorii ignis. Spiritualis purgatio fit per fidei fervorem. xv q. vlt circa vlt. Item per baptismum et penitenciam de c. di. iiij Quoniam pt per eleemosynam. Item per eucharistie et aliorum sacramentorum receptionem ibidem. Item per quelibet opera pietatis. xix q. iij. Si quis per gratiam. Item per adversitatum et tribulacionum tollerantiam. de l. pertinebit per psalmum. Item purgatur deus per sententiam celestium aliis mittat ut patet per purgatam titulo viij q. 1 In scripturis per exemplum ij q. v per totum. Summus pontifex quoque per purgationem ij q. v Auditis. Item de clericis per omnibus circa finem. Item Sixtus papa purgavit se ij q. v mandastis Damasus papa purgavit se cum xl duobus episcopis ij q. v. vicinos circa fine. Item de xxxij tel. lud et ij q. v habet per purgationem et canonice. Clericus omnibus se. Item ubi quamquam duas libet. purgatoria pena hic non fit etiam excedit omnes pene pena hic non di. xxv Qualis per purgationem de pe. di. vlt circa fine. Item de criminibus secundum priuatis dimissis sine non plene satisfactis. ibi gravissime purgabit de pe. di. vlt circa finem.

Purgatorium esse multis probatur rationibus. Prima quam ponit augustinus dicit sic quedam hominum quidam est sic valde

mali quibus tamen non prosunt suffragia ecclesie
quidam valde boni quibus non sunt necessaria
quidam non valde mali sed qui habent veni-
alia et hiis debetur pena purgatoria. Secunda ratio
est quia sicut summa bonitas non patitur quod bonum
remaneat irremuneratum ita summa iu-
sticia non patitur quod malum remaneat im-
punitum. Tercia est quia divine lucis dignitas
tanta est quod eam soli mundi corde vide-
re possunt oculi unde oportet quod quisque veniat ad
mundiciam baptismalem antequam conspectui
dei appareat. Quarta est quia sicut culpa est offe-
nsa maiestatis divine dampnosa ecclesie
et deformativa in nobis ymaginis divine
sic offensa requirit punicionem et dampnum re-
quirit satisfactionem et deformatio expurga-
cionem. Propter quod necesse est quod peccato pena hic
vel alibi respondeat punitiva. Quinta est
quia contraria contrariis curantur sed peccatum oritur
ex delectacione et libidine unde puniri
et deleri habet per penam. Sexta est quia ulli de
negligencia suffragiorum si non puniretur hic
vel in futuro videretur commodum portare de ne-
gligencia pene dilatio. Septima est quia
iustum est ut prius qui contempto summo subie-
cit se infimo subiciat se post ea inferi-
oribus in penis. Thomas de ve. the. li. vii. ca. ii.

Purgate autem sufficienter in igne statim
evolant videntur ad gloriam quia post purgatum
nulla remanet in eis dissimilitudo dei unde
illi unitur statim. Secundo notandum est quod spiritus
in quibus caritas est maior retardantur ad glo-
riam plenariam. Tercio quia a deo premium sit ad
impetrandum quam ad puniendum inclinatius sicut purgatorios
iustificat quo puniunt purgandos. Quarto
ex quo non punit deus bis in idipsum quos
sufficienter prius punivit amplius non
dilatantur a penis. Quinto quia efficacior est
caritas quam iniquitas statim ducit ad suppli-
cia ergo caritas ducet statim ad premia. Thomas
ut supra. Purgatorii duplex est pena una dup-
li de carencia divine visionis alia se-
quitur de afflictione ignis et quantum ad utrumque
minima pena purgatorii maior est maxi-
ma pena mundi. Primum patet de pena dap-
ni quia affectus quo desideratur summum bonum
post hanc vitam ab animabus sanctis intensior
est quam aliquis affectus vel corporalis in ista vi-
ta maiore ad ea tempus habendi advenit
eo carentia eius molestiam tollerant. Racio
acerbitatis pene purgatorii habet est quia eo sed
plus queat emendari quam pena plus pon-
deat in prima virtute bone voluntatis quam
pena afflictionis unde plus pondeat modi-
ca pena voluntaria in presenti quam non voluntaria
in futuro magna sed considerantur
est auri plumbo unde oportet quod illud quod hic
deficit in voluntate ibi suppleat acerbitate.
De igne qui purgat animas est loqui
dupliciter vel quantum ad id quod proximo af-
fligit mediate et per se est corporeus vel
quantum ad illud quod proximus affligit tunc te-
et per se est corporeus primo de igne utro-
modo de igne similitudinarie sicut leo verus
et leo pictus terret utrumque tangit glossa. Ut supra ca. ii.

Purgatorium locum penalem nota quod iusticia
divina. Verum loci purgacionis duplex assignatur
vel secundum legem communem et sic est unus locus
scilicet in parte inferni iuxta limbum puerorum vel
secundum dispensacionem specialem purgantur quandoque ali-
qui in locis diversis ubi peccaverunt sicut con-
stat per multas revelaciones propter suffragia ecclesie
quibus apparent in illis locis vel etiam propter
aliquam viventium edificacionem vel consolacionem.
Quarta an ignis vel plus vel minus cruciat sed
quia quisque plus vel minus de venialibus secum
portat quia sicut apostolus dicit Cor. iii. uniuscuiusque opus
ignis purgatorii probabit opus quod manserit
mercedem accipiet si cuius opus arserit
detrimentum patietur. Oportet enim prius quod
de faciebus videatur quod lignum fenum stipula
id est maiora minora et mediocria et venialia
peccata per cremacionem totaliter consumantur. Quin-
ta vero pene diversitas non est ex diversi-
tate ignis agentis sed subiecti pacientis
sicut sub eodem sole unus plus estuat altero
minus ut dicit glossa super. Nota est autem ut ait Augu-
stinus ut tanto venit dolor quanto habet
amor tanto quisque torquetur diuturnius quan-
to affectus eius fortius adhesit venialibus.
Thomas ut supra. Purgandi in purgatorio diu-
tius de pacientur dei cum peccatoris merito omnibus
per passio in purgatorio proportionabiliter ut ipsi
decedentes in maiori gracia amplius me-
ruerint sicut quod sepe contingit dicitissimum secu-
li vel in ullo vel in pauciori allevians in
purgatorio per distribucionem elemosinarum a
bonorum fortune que occupaverat hic in
vita quantum proximum egenum decedentem
in minori gracia ipse cui veniis dicatum est
ipsis bonis quod simul occupatis. Et non
devolutis bonis ad dominum capitale suum
meliore et fideliore plus prima per inire
dei cum respiciunt de occupacione spiritalia
post hanc vitam in utroque statu sed purgatorii
et patrie valent cuncta communia sicut gradus
meriti tamen non erit premium accepto apud
deum ubi cum unigeniti quod meritum invalebit
quelibet sicut gradum caritatis quo meruit
de amore nos immane pariter et specialiter
proximos in purgatorio suffragio meliorum
probabiliter quod nos sufficiamus bursa mul-
tum recepimus quod illi sunt in statu pene acer-
bissime consequentur se inmune et quod ex
inde conspiciatis nos in patria participabimus
undique plus premium gaudiosi et est talis
honorancio eo securior quod honoratus ex
inde non extollitur manu gloria quo
omnes principes laudant eam ocasione
cum receperint illud suffragium et tamen non prout
ibi excadere a caritate vel ex nomine peccato
ad conplacentem se indisponere ad oportet
nanciatis sunt puniendus sunt meri-
ti quod meritum faciat per mortuus purgandi
et specialiter sicut intencionem qualem est per
merenti et elemosinarius suus recipiens
dei ergo plebs omnia inmune parentes mor-
mortuos honore debito colatur ubicumque
et affectuosius quo id penale et acerbius

et impotenti seminarum molestiis quo ad per-
fectum sermonis et extensivus et tercio quo sumus
penitus liberati ad plenum gaudium perveniat
corpus beneficiatoribus diligentius. Require de avun-
culo mandant tuo xxv°

Purificatio mulieris post partum in lege di-
stincte fiebat, dicitur Levitici xii°. Et mos si
mulier non completo tempore purificationis
si vult intrare ecclesiam non est prohibenda di-
stinctione v° mulier. Est purificationis festum trino
nomine censetur vocari: purificatio, candela-
ria et ypopanti. Purificatio enim dicta est
eo quod xl° die a nativitate domini beata ma-
ria ad templum venit, filium obtulit et
eum quinque siclis redemit, tamen non ista le-
gis consuetudine sed munda que sub lege
non erat obnoxia, propter quod nam lex mu-
lierem post partum filii septem diebus immundam
decernit et a consortio hominis et ab ingressu
templi. Post dies tamen vii consortio hominis
potiri, templo vero usque dierum. Deinde ex
xxxiii non ingredi debebat ut sic completo die
xl° templum intraret et puerum cum muneribus
offerret. Virgo autem virgo sine lege purifi-
cationis non tenebatur quia non peperit sus-
cepto semine sed mistico spiramine. Voluit
tamen christus matrem legi subici propter quatuor.
Primo ut exemplum humilitatis daret unde Bernardus
Vere o virgo beata propter te opus non est puri-
ficatione sed neque filio tuo opus erat circum-
cisione, esto ergo inter mulieres tamquam
una illarum tamen filius tuus sic est quasi unus de
pueris. Hec autem humilitas non solum ex
parte matris sed ex parte filii erat quia
ut se subderet legi voluit circumcidi [illegible]
ni et baptizari. Secundo quia remedia contra ori-
ginale peccatum constituta quedam in se
assumpsit non quia indigeret sed ut utili-
tatis nobis manifestaret. Quinque enim reme-
dia contra originale peccatum intervallo temporis
processerunt. Primum fuit oblatio unde Cayn ob-
tulit deo munera de frugibus Genesis iiii°.
Secundum decimatio unde Abraham obtulit
decimas Melchisedech sacerdoti Genesis
xiiii. Tertium fuit sacrificiorum ymolatio que
eo ante legem a nonnullis facta est
non tamen in lege nature instituta sed
per que maioris operis nostre redemptionis ex-
primebatur, nam modus redimendi per oblati-
onem, ipsum redemptum per decimationem quia
significatur homo per decimam drachmam, sed ipsum per-
timum exprimebatur per sacrificium in quo erat
sanguinis effusio. Quartum remedium Genesis xvii
fuit circumcisio que sub lege datum fuerat
sed nullo adhuc istorum potuit aperire ia-
nua regni celorum, ideo quintum scilicet baptismus
successit qui regni celestis aperire aditum
potens fuit. Ceterum Primum igitur in me-
dio christus assumpsisse videtur eo quod a parentibus
in templo oblatus est. Secundum per digne
veniens quia eum non haberet, vel soluit deci-
mas vel sacerdoti obtulit decimas
dierum. Tertium eo par turturum aut duos pullos
columbarum pro eo mater obtulit in sacrificium
ymolandum. Quartum eo ipse circumcidi voluit.
Quintum cum a Johanne baptisma recepit.

Secundo christus voluit matrem subdi legi ut
legem impleret, non eam venit legem sol-
vere sed adimplere, et ne iudei excusationem
haberent dicendo se doctrinam christi non de-
bere recipere eo quod patribus dissimilis non
observasset traditiones legis. Tertio ut le-
gem purificationis terminaret. Sicut enim adve-
niente luce cessant tenebre et adve-
niente corpore umbra, sic adveniente purifica-
tione vera id est christo qui nos vere per fidem
purificat, cessavit purificatio typica. Quar-
to voluit matrem legi subici ut nos
purificandos instrueret. Debemus namque pu-
rificari per quinque: per peccati abominationem, per baptis-
malem ablutionem, per spiritualem gratie infu-
sionem, per operis boni multiplicationem, per tri-
bulationum perpessionem. Secundo hoc festum
candelaria vocatur eo quod candelas arden-
tes in manibus portant, quod ecclesia si-
bi instituit triplici ratione. Primo propter remo-
vendam erroneam consuetudinem. Nam Romani ad
honorem Februe matris Martis quem dicebant
deum belli, obsperam victorie urbem de
quinto anno in gentem cum cereis et facibus
solebant lustrare, quem ritum papa Ser-
gius commutavit in melius et ideo instituit
hac die ad honorem matris domini cum ac-
censis et benedictis cereis celebrare. Secundo
propter processionem purificationis nam Maria et
Joseph, Symeon et Anna pariter devotam
venerabilem processionem fecerunt, propter
nos cereos baiulantes processionem facimus
ut per accensum cereum christum representemus. Lumen
et cera et ignis sunt in cereo, cum caro et
deitas sunt in christo: per lumen intelligitur anima
in carne, per ceram carnem incorruptam, per ignem
sive lumen intellige deitatem. Tertio propter no-
stram instructionem. In hoc enim instruimur quod si vo-
lumus purificari, tria in nobis habere
debemus: fidem veram, actionem bonam et
intentionem rectam. Candela accensa
est fides cum operatione bona. Lumen ocu-
lum intentio recta. Sed cum cera non illuminat
nisi accendatur nec nisi per lumen lumen
recipit, sic fides est mortua nisi bono
opere illustretur. Quod tamen non fit nisi ex
intentione recta opus nostrum procedat. Ter-
tio hoc festum ypopanti dicitur quod idem
est quod representatio vel obviatio eo quod
christus representatur in templo et Symeon et
Anna obviaverunt domino. Sit nobis igitur
hoc festum purificatio culpe, candelaria
illuminatio gratie, sed ypopanti id est representa-
tio glorie nostre.

Quadragesima est decima
totius anni dierum et qui unum
diem vel plures frangit decimas
dierum non solvit. De quadra-
gesima [illegible]. Extra excepta
causa necessitatis est ab omnibus obser-
vanda. De quo distinctione iii non liceat et duobus
[illegible]. Extra xl ieiunium non celebramus cum
[illegible] de quo distinctione iii per augury. Item
in xl sicut a cibis vini et in aliis carne
nocivis est abstinendum de iii demum
per quod. Item clerici obseruationes eius.

laycos dicit pred. di in ps. statutu. Et non
solum a carnibus sed etiam a caseo et ovis est
ea abstinendum di iiij decreti de cons. d. v. Et ab
omni sapientiosi cibario. In fine ibidem xl et vi
annis edificatum est templum. Quod sibi ulti
mus quadragenarius senarius ipse Adam qui
per totum orbem terrarum est sicut enim a quatuor
literis grecis quatuor verborum grecorum. Si enim quatuor
scribas sub invicem i. nomina quatuor partium
mundi oriens occidens aquilonis et meridi
anum quod est totius orbis capita verborum grecorum
Adam Anatole Dysis Arctos Mesembria
i. oriens occidens septemtrio meridies. Unde
dominus dicit a quatuor ventis colliget
sic electos suos cum venit ad iudicium. Habet
etiam Adam in greco Alpha quod est unum habet et
deltha quod est quatuor habet etiam pro. Habet iterum
Alpha quod est unum habet sex. Habet m quod est
xl habet xlvi. Et quia dominus noster ihesus xpus
de Adam corpus accepit non de Adam
peccatum traxit templum corporeum inde sumpsit
non iniquitatem que de templo pellenda
est. Propterea etiam caro qua traxit de Adam
Maria et de Adam et dum mortuus de mala
iudei crucifixerunt et ille resuscitatum est ac
illa carne in triduo qua illi in cruce eum
occiserunt. Illi solverunt xlvi annis edifica
tum et ille in triduo resuscitavit illud. Augustinus
super Iohannem omelia x. Quia si est numerus quadragena
rius signat perfectionem salutis. Labor boni
operis pertinet ad numerum quadragenarium et dies
et felicitatis signatur per numerum quinquagenarium
Et ibi omelia xvij.

Quaerendus est deus. Querendus est deo quia
simpliciter sed in simplicitate cordis. Sap.
i. In simplicitate cordis querite illum.
2o cum festinatione. Ysaie lv. Querite dominum dum
inveniri potest. i. dum vivitis. 3o cum lacrimis sicut
mulier filium amissum. Luc. ij. Pater tuus et ego
dolentes querebamus te. 4o diligenter sicut mulier
moneta perdita. Luc. xv. Que mulier perdidit
dragmam unam accendit lucernam et cetera. 5o
cum perseverantia. Ier. xxix. Queretis me et
invenietis me et cetera. Mathei vij Quedicam
bo tibi o homo quid sit bonum et cetera. Augustinus de
verbis domini sermo xlix. Omnis deum querit. Castus est
et legittimus multum etiam deum habet. Queris
a deo propter deum aliud quid non caste deum
querit vel querens fiat deo causa adultera est
sui Diaconum habet ille. Quaerunt homines deum
multipliciter. Unde dicit Iudas quidam non de
siderio sed odio. Pilatus abscessit ubi erat homines
miserunt et qui oderant et qui amaverunt
illi persequendo isti habere cupiendo. Periit
fugit anime et non est qui requirat animam
et ideo confundentur et reuereantur qui querunt
animam meam. Culpavit quod non requireret. Dap
navit qui requirerent. Malum est non quere
re animam xpi. Sed quo ea quesierunt discipuli
ut haberent et malo querere animam xpi. Sed
quo ea iudei quesierunt ut perderent. Ut
Augustinus super Iohannem omelia xxxviij per primum. Et iu
dei quesierunt pendentem ihesum vivum pendentem
sed credendo et intelligendo non sequendo et occide
do intellexisti apprehendisti. Sicut iudei
tu apprehendisti ut haberes illi apprehendere vo
lebant ut non haberent mente obviam

pendentem. Hic est totus sine pendentem et ibi omelia xlvi.
Item tres sunt cause quare querentes frustratum
solet. Qui aut in tempore querunt aut non sicut oportet
aut non ubi oportet. Io querite dominum dum inveniri
potest. Aut absque dubio cum inveniri non potest.
Et Bernardus super cantica sermo lxxv. B. Quere dominum
deum tuum et invenies eum si tamen toto corde
quesieris et tota tribulatione anime tue. Deut.
iiij. C. Si quis non quesierit dominum moriatur
a minimo usque ad maximum. ij. Paralipomenon xv. ff.
ut in infinitate quesivit Aza dominum et cetera. 2.
Paralipomenon xvj. B. Querite dominum et vivet anima vestra
Psalmus lxix. Querite me et invenietis et nolite
querere Bethel i. ecclesiam vel prebendam. Amos
v. Querite primum regnum dei et cetera. Mathei vjo. Querite
et invenietis, pulsate et aperietur et cetera. Mathei vij et Luce
xjo. Queritis me et non invenietis. Iohannis vij.
C. Queritis me et non invenietis. Iohannis viij. C.

Questores. Questus est.
Quipropter viz honesti et turpis de pe di
vidi. Leviticus. Et plerique questum pye
tatem putant quod per sectatas et emicare lucris
illicitis vacant. xvj q. j. Ecclesiastici per congrue
et in primorio ad ordines non debet intendi
propter questum dishonestum. Ecclesiastici. Iustis vel ille sit
sua querentes et deum non invenientes quia non
deum propter deum sed propter temporalia querunt. viij
q. j. Omnium etiam. Augustinus. Questores qui
elemosinarum querendarum se alios mitti
endo abusiones nonnullas in sua predicatione
proponunt admitti nisi apostolicas vel dyocesis
episcopi litteras veras exhibeant prohibemus.
Et tunc praeter illud quod in ipsis continebitur litteris
vel proponere populo permittuntur. Ferunt cum qua
que talibus apostolica sedes indulget dis
cernimus exprimendum ut sicut ea dyocesis episcopi
suas litteras moderentur. Et sequitur Talis est
quoniam ut ait Apostolus omnes stabimus ante tri
bunal et cetera. Cor. ix. Quoniam igitur ut sustentatione
fratrum et egenorum ad tale confluentium
hospitale propter se non suppetunt facultates
universitatem vestram monemus et exhortamur
in domino atque in remissionem peccatorum vobis iniungimus
quatinus de bonis vobis a deo collatis
pias elemosinas et grata eis subsidia caritatis
intuitu erogetis ut per subventionem vestram
eorum inopie consulatur ut vos per hec bona
et alia que deo inspirante feceritis ad
eterna possitis gaudia pervenire. Caveant
ut querendas elemosinas destinatur modesti
sint et discreti, ut in tabernis et aliis locis
incongruis hospitentur nec inutiles faciant
et sumptuosas expensas caventes omnino ne
falsae religionis habitum gestent et infra. Extra
quinto libro decretalium de penitentiis et remissionibus
cum ex eo. Questionarii questores qui
distribuunt per elemosinas prohibentur admittendi
exhibeant veras litteras apostolicas vel dyocesis
et quod nichil proponant nisi contentum in litteris continetur
et ponitur forma litterarum ut supra. Questionarii
debent esse modesti et discreti et ne in tabernis
vel aliis locis incongruis hospitentur ut supra.
Ad questionarios nullatenus pertinet predicare
re sed in caritativa subsidia humiliter petere
et indulgentiam si quam habuerit exponere
Extra de hereticis et cum officium vero et in
Clementinis de penitentiis cum abusionibus.

et si p[er] eos impediret offi[cium] inquisitoris
possunt et debet ab eis compesci a predica
tione vel ab offi[cio]. Questores non debent
concedere indulgencias suo motu de facto vel
dispensare super votis nec absolvere a periuriis
homicidiis et aliis peccatis confitentibus sibi vel
male ablata et incerta data aliqua quantitate
pecunie remittere vel terciam vel quartam partem et
similiter de iniunctis penis relaxare vel etiam
ut mendaciter asserunt quosque a purgatorio
eripere vel plenam petentibus indulgenciam remissionem
vel a pena et a culpa absolvere. Circa vero
privilegia super predictis vel aliquo eorum re
vocata sunt in clementinis de penis ac ab
solucionibus et libro 6 et capitulis. Cum vero indul
gencie sunt faciende pro subsidio temporali secundum docto
rem petrum et thomam in 4 di. 20 q. 1 pro temporalibus
non sunt danda spiritualia vel indulgentie dari
debent pro utilitate spirituali et non pro subsidio temporali
concurrere ad requiruntur vel valeat indulgen
cia scilicet ex parte dantis scilicet auctoritas et causa
rationalis Alia ex parte suscipientis scilicet quod
sit in statu merendi et faciat illud debite pro
quo indulgencia datur. Concordat thomas
et albertus. Dies et indulgenciarum sive an
ni sunt dies sive anni celi vel purgatorii similiter
et inferni. hec bartholomeus de capitulis

Racio est vis
anime non solum cognitiva sed
etiam motiva. Racionis enim iudi
care aliquid esse bonum vel malum vel
et ibi sistit dicitur vis esse cogni
tiva. Si autem procedit amplius
indicat bonum vel fiat, sic e
motiva. Si autem procedit ultimus
et non solum indicat esse bonum vel fiat sed
etiam illud appetit tunc liberum arbitrium dicitur
quia liberum arbitrium comprehendit racionem et vo
luntatem, ratio autem se habet ad bonum particulare
et dividitur in partem superiorem et inferiorem. Supe
rior autem pars divinis et eternis intendit. Infe
rior autem de transitoriis indicat et ea dispo
nit. Et superior pars accipit rationes per leges
divinas vel hoc est faciendum quia deus precipit
pars autem inferior accipit rationes per leges humanas
et hoc est faciendum quia honestum est vel quia ex
pedit reipublice. Et superior pars rationis di
vis que licet usque ad contemplacionem eternorum
se extendat differt tamen ab intelligencia quia
negocia eternorum per modum intencionis vero
non sit sed conferendo et racionando. Dif
fert autem ratio vero ab intellectu quia in
tellectus comprehendit esse rei absolute, ratio
autem cum collacione unius ad alterum. Inferior
vero pars rationis dicitur multis quia ex usu tenaces
corporales coniuncta est sensualitati et sepe
alliatur ab ea videtur. Et se sibi porrigi po
mum a illecebram vetitam secundum Tho. de ve. the.
libro 2 ca. 45. Racio quippe sana est etiam
pura exemplis anteponenda est cum quibus
et exola concordent sed illa que tanto digniori
sunt imitacione quanto excellenciori preditate
secundum Aug. de civitate dei libro 2 parte 10. Et me
moria et racio sunt circa doctrinam et super hiis non
potest esse ulla doctrina secundum Aug. ibidem libro 24
parte 14. Iste firma racio est apud nos

quod si eis non fiat ex racione vera cum scientiam
infirmam non potest reddere racionem hec ibi libro 25 parte
et est ad unam partem racionis pertinet scilicet ergo
rerum temporalium atque mutabilium nomine quod
vite actionibus intima secundum Aug. de trinitate
libro 12 parte 3. De hoc Racio sana exemplis
est anteponenda dicitur cum quam premisit Aug.
Racionem reddent plurimi tam de ma. ec. de
celibatu 28 q. vlt. Alligat. De hoc quod
racione recte est exstirpanda dicitur libro 16 cler. epi
de quod nos racione constat lex dei et dicitur quod consu
etudo preponderat. Item ea que mentur racione
de factis suis non reddent racionem 16 q.
in Eccl. Item de omni verbo ocioso reddent ho
mines racionem 28 q. ult. Dicitur per Iohanneum
sunt de negligencia omissis 28 q. 3 Dictum
per Aug. Item a principibus secularibus et a pla
tis ecclesiasticis omnibus a deo exigetur racio
33 q. 5 principes per ysidorum. Item inferiores
secularibus superioribus de cura commissa tenentur
reddere racionem 16 q. 1 Sane

Radix ; frangitur superbi numinum humilis
insertur oleaster maneat tamen radix
illa patris his receptis ubi manet
radix in patriarchis etenim partem xpi populus
Israel quia eius venit secundum carnem secundum radix
arboris Abraham ysaac et iacob patriarche
sunt. Et isti sunt in requie apud deum in honore
magno ut adutum ille pauper ptolomeus corporis
exiens levaretur in sinum Abrahe quo radix
manet et laudatur. Rami superbi et precidi
et arescere meruerunt. Oleaster autem humilis
illorum precisione venit locum secundum Aug. super
ps. ca. 17 in fine. Radix arboris dat vigo
rem dat ramis sic etiam in xpo
fundatis apostolis et platis virtute ministrat
spiritualem 28 q. 1 loquitur et 32 q. 4
Ista pietas per Aug. primum. Et radix
omnium malorum est cupiditas dicitur libro Boet.
per querit de pe di. 2 Et proprie missis. Et radix
omnium bonorum est caritas et similiter non possunt
stare de pe di. 2 Proprie missis. Ite nisi una
radicitus exstirpata fuerit alia plantari non
potest quia fructus radix malorum per radix non
evellatur ibidem.

Rapina. Rapinas nolite concupiscere
ps. 60. Divites magis multos oppri
munt per calumpniam potentes 26 q. 1 Dicitur Sta
bat insta et magna constancia adversus eos
qui se angustiaverunt. Sap. vero pauperis
egestium vitam pauperis est ro. Eccl. 34
Item et igne comedit nunquam tra
vineam hereditate possidebunt ro. Ezech.
34. Item Ima tu spoliasti gentes mul
tas gentes spoliabunt te ro. abacuc 2
Item rapaces regnum dei non possidebunt prima ad cor.
6. Dicitur in igne mittatur qui non dedit
rem propriam ubi putas quod mittatur aliena
mittendus est sicut cum dyabolo ardere hic quod
nudum non vestivit ubi putas arsurus est
qui spoliavit. Secundum Aug. de v. do. Hoc 20
pro inedia. Quesitum erat a Socrate cur
rideret. Qui ait video magnos latrones
ducentes parvum latronem ad suspendium qui
digniores sunt suspendio. Sacrilega inqui

minuta puniuntur sed magna in triumphis feruntur. Hec Valerius maximus libro vii. Concessit enim deus a deo tempus quo mali in hoc seculo prosperantur et boni opprimuntur, civitas dei pro tempore destructa est et depopulata, civitas dyaboli Babilon edificata et opulenta. Reddit ei Uriel angelus pondus ignis mensuram venti et revocationem diei preteritum si poteris. Respondit non. Tunc angelus: Si ea que in usu sunt cognoscere non vales, quomodo magna et occulta dei iudicia scire presumas. Hec ex libro Esdre et magister in hystoriis. Rapina est ablacio violenta vel occupacio possessionis rei aliene contra leges vel iusticiam domino non consenciente, de qua Levitici xix preceptum est a domino: Non facies calumpniam proximo tuo nec vi opprimes eum. Et Genesis in glossa: Omnis conquestus et oppressio et iniusticia iudicium sanguinis est de precio dei. Omnis est. Est ergo peccatum mortale in genere quia ut dicit Apostolus prima Corinthiorum vi: neque rapaces regnum dei possidebunt. Distinguitur autem a furto per hoc quod furtum magis importat dolum et necnon fraudulenciam, rapina vero dampnum atque violenciam tam persone quam rebus, et ideo plus punitur et dampnatur legibus. Unde et maius peccatum committitur rapina quam furto. Et committitur multis modis: primo si quis per aliqua violencia sive motu vel per spoliacionem vel dampnacionem et iniustam extorsionem vel per falsas inposiciones et inclusiones et distrinctiones vel contestaciones seu factas et falsas citaciones vel incarceraciones et alias quascumque iniustas vexaciones, ut faciunt mali duces et potestates seculi atque prelati, videlicet senescalli, bedelli, ballivi, forestarii et alii ministri iniqui et iudices et consimiles aliqui proximo malicose nocuerit vel aliis sic nocentibus auxilium contulerit vel dederit vel sua sponte consenserit. 2o si quis per violenciam virginem defloraverit et alias mulieres violenter constupraverit vel corrupit et aliis sic agentibus auxiliator fuit sive procuravit et voluntate consenserit. 3o si quis mercedem operariorum iniuste detinuerit sive diminuerit vel ipsos defraudaverit contra illud quod scribitur Levitici xix: Non morabitur opus mercenarii tui apud te usque ad mane. Et Thobie iiiio. Et ubicumque aliquis operatus fuerit etc. Et Jacobi vo de eodem et Ecclesiastici xxxiiiio de eodem. Quarto si quis malas consuetudines induxerit vel induci procuraverit et inductis consenserit, qua excusacione inducuntur et extorquentur res, et est peccatum quociens per hoc aliquis maliciam dederit nocumenti. Rapina est vel quo res rapitur vel quo ipsa res violenter capitur, xiiii q. i. Si cui clerici. De hoc Raptor proprie dicitur qui violenter publice tollit alienum, xiiii q. v. penale per Augustinum. Raptor dicitur usurarius sive fenerator, xiiii q. iiii. Si quis usuram per Ambrosium. Item raptor dicitur inventor rei et retentor, xiiii q. v. Si quis per Augustinum. Item raptor dicitur prelatus rerum ecclesiasticarum dilapidator, x q. ii. Si quis episcopus. Item raptor dicitur qui vult sibi necessaria retinere probat. Di. xlii. Quiescamus. Hospitalitate di. xlii. Sicut hic per Ambrosium. Item raptor dicitur fame alterius depravator, vi q. i. Detractores. Et raptor magis delinquit quam fur, xiiii q. v. penale per Augustinum. Item raptores sunt infames, iii q. iiii. Con-

sanguineorum et q. v. Constituimus. Item intelligere potest de quo nos elemosinas facere de rapinis quia sicut pascis unum pauperem pascis Christum qui spolias pauperem Christum spolias. Sic igitur eternum ibit qui non vestivit nudum et cui Christus dicet: Nudus fui et non vestisti me, quem locum in igne eterno habebit cui dicturus est: Vestitus fui et spoliasti me. Hec Augustinus de verbis domini sermone lxxxiii.

Raptus est virginis vel vidue renitentis et non consencientis oppressio vel alia violencia, de quo xxxvi q. i per totum. Scribitur: Raptores virginum vel viduarum ob immanitatem tanti facinoris testamur illos vehementer perquirendos quod rapientes virgines et volentes vel invitas ... ... quos per tirannice presumptam audacitate a communione suspendi precipimus. Et nondum quod non solum rapientes sed et raptoribus consencientes mucrone dicti canonum sunt anathemate feriendi. Raptus dicitur ubi puella de domo nuptias iniciare tractat violenter abducitur, xxxvi q. i. et lex illa. Item raptus dicitur illicitus coitus a corrumpendo dictus, xxxvi q. i. Raptus. xxxvi q. ii. Tanto per ... Item raptus committitur cum florem virginitatis puelle violenter capit, xxxvi q. i. De raptoribus cum ... ibidem q. ii per totum.

Recidivacio. Respiciens uxor Loth post se versa est in statuam salis, Genesis xix. Qui baptizatur a mortuo et iterum tangit mortuum quod prodest lavacio eius. Sic homo qui ieiunat in peccatis suis et iterum eadem faciens quid proficit humiliando se orationem illius quis exaudiet, Ecclesiastici xxxiiii. Non iteres verbum dure et neque, Ecclesiastici xix. Et glossa Augustini. Plus fletu non committas quod iniquitate est flere; ne deffendas quod innuite locutus es, et quod maliciosa mente concepisti pessimo facto ne replicetis. Laterna liguncias ... (?) et fac per eas cathenas ferreas, Jeremie xxviii. Revertar in domum meam unde exivi, Mathei xii, Luce xi. Ecce iam sanus factus es iam noli amplius peccare, Johannis v. Sequitur que tanto tempore inspiciu (?) ab eo qui vos vocavit in gratiam, ad Galatas v. Deus tam viventium ad inferna regenerata quibus denuo servire vultis, ad Galatas iii. Qui factus sunt eis posteriora deteriora prioribus, quia melius erat eis non cognoscere viam iusticie quam post agnicionem retrorsum converti. Contingit enim illud verum proverbii: Canis reversus ad suum vomitum et sus lota in volutabro luti, ii Petri ii. Impossibile est enim eos qui semel sunt illuminati gustaverunt etiam donum celeste et participes sunt facti spiritus sancti et prolapsi sunt rursum renovari ad penitenciam, ad Hebreos vi. Glossa id est non possunt renovari baptismi sacramento ut per penitenciam ... ut post hanc vitam redeant ad penitenciam fructuosam etc.

Recidivacio in peccata abhominabile est coram deo atque ullum peccatum ... tam abhominabile fit quod preterita peccata vincit unde dimissum ... et renunciendo gaudeat et inde exultabit. Augustinus in epistola ad quendam comitem. Venisti per viam fornicacionis ambula per viam castitatis; venisti per viam avaricie ambula per viam elemosine, si autem per viam ipsam redieris iterum ... regno vadis. Hec ille. Glossa ... ...

super illud act. iii° per aliam viam revertere utile est arrogantibus desereri a deo cum eius sue insinuitur consilii ad humilitatem redeant ut humiles peccatum castum resistat h. ysid. li. 2° de su. bo.

Umingemisces cum tanto maiores est dimissis peccato prius qui cadit maioris erit utilis h. et ibidem. Recidivans peccata semel dimissa replicari quoque videtur. aug. li. 2 ait super epla. ad ephes. Dimittere invicem si alter in alterum peccaverit aliquem deum repetit dimissa dicta in eterno de suo neque legitur que in episcopo suum impius est reprehensus. Rabanus vero super ecclesiasticum. Neque enim relinquit deus tortoribus quousque reddet universum debitum quia non solum peccata que post baptismum homo egit reputabuntur ei ad penam sed etiam peccata originalia que in baptismo sunt ei dimissa. sicut Greg. li. 8 dialogorum ostendit. si non ex corde dimittimus quod in nos delinquitur et hoc rursus exigitur quod iam nobis per penitentiam dimissum fuisse gaudebamus. sicut Aug. in enchiridion. Si dicis dimitte et dimittetur tibi unusquisque non dimiseris revocabo te et quicquid dimiserim tibi replicabo tibi. Ite qui dicunt bene facere obliti fuerant volunt vindicare iniurias non solum de futuris peccatis veniam non merebuntur sed etiam preterita que iam sibi dimissa credebant ad vindictam ei replicabuntur. sicut Beda super lucam Revertar in domum meam etc. luc. xi°. Timendum est iste versiculus non exponendum ne culpam quam in nos extinctam credebamus per incuriam nostram vacantes opprimat. sicut quecumque ex peccatis baptismo sive penitentia sive medicina preteritis arripuit mox omnia possidet in ymo in vicem.

Redire dimissa peccata ubi frequens caritas non est aptissime dominus docet in evangelio in illo servo a quo dominus dimissum debitum petiit eo quod ille conservo suo debitum nollet dimittere. h. aug. li. de baptismo parvulorum. Hiis auctoritatibus videtur qui dicunt peccata dimissa redire et replicari quibus opponitur. Si enim pro peccato pro quo penituit et indulgentiam accepit, iterum punitur non videtur iustum si punitur pro eo quod penituit et non conceditur iustitia apta est si requiritur quod fuit condonatum vel iniustitia est vel iniusta occulte videtur et deus bis in idipsum iudicaret et duplex tribulatio consurgeret quod scriptura negat Naum i°. Et ad hoc potest dici quod neque duplex tribulatio consurgit neque iudicat deus bis in idipsum quia talis erit si peccatum condignam satisfactionem et sufficientem penam iterum puniret sed non satisfecerat condigne et sufficienter qui non penituerunt debuit enim ingerere peccati huius memoria non ad faciendum sed ad cavendum. debuit enim oblivisci omnis retributionis de que tot sunt. Aug. super psalmum quot sunt remissiones peccatorum. sed sicut ingratus ad vomitum sicut canis rediit antea facta bona mortificavit et peccata dimissa revocavit ut cui humiliato deus eius peccata dimiserat eidem postea elato et ingrato imputetur sed concludendo per sententiam magistri eo dicentis dimissa redire et imputari ex parte ingratitudinis ita reus et peccator constituitur ut ante fuerat h. xto. li. sententiarum di. xxii c. 1 2°. Recidivare est redire de bono ad malum. de pe. di. ii et di. iii per totum et infra peccatorum. Item opere toto constitutio vel religionis recidivare est sacrilegium committere di. xxviii d. hiis

Iterum est in eodem quomodo committit di. xxvii. Vigintiis sequitur Recidivans comparatur illi qui manum mittit ad aratrum et retro aspicit. de pe. di. ii circa sequenda per Bedam. Ita recidivasti peccatum priore iterando sicut pena iungenda. de pe. di. ii hiis auctoritatibus quarundam est pena qua frequens maculat culpa. volutans iterum tandem sine suscipit parvus et lugens vix veniam merebitur. nichil prodest lamentum si replicantur peccata non valet veniam posse et mala denuo iterare h. Aug. soliloquiorum 2 c. de pe. di. iii. Inanis est penitentiam bonum agere si cui vite turpius desevit quia et frustra velatur totum quod prius quia ad meritum venit deficit h. Greg. in moralibus. de pe. di. iii inanis est. Concordat hieronymus. Item aliquis per caritatem elabitur in peccatum mortale ut redeant peccata antiqua est sive redeant placentia eiusdem facti quod prius intus sit sit male volens. quodam hec h. ille dicto d. xxx ix etc.

Reconciliatio. Si absens est que lesisti vade non pedibus corporis sed motibus humili prostratus in conspectu eius cui oblaturus es. si vero prius illius videndus est ad eo veniam petendo si eum lesisti h. Aug. super id act. v°. Vade prius reconciliari fratri tuo. non queritur quod vel quid fuit sed quod ambo spiritu contemptu ea non videantur. Item dicit. Ambo super epla. pauli. Si cogitatu offendisti cogitatu reconciliare si verbis verbis si factis factis nisi ea que factis lesisti placuimus sunt tempora omnis dei si ita lesisti quod eam potest si venit ad dominum de te illud. Dona munera non placet altissimo h. eccl. xxxi. h. Si tu quem ledens eum qui te lesit cautius sis te ab eo ut libenter eum videas manet sine dubio vulnus in pectore et dolor augescit in corde et penitus explere quod xpc mandavit nunquam tu eum vis expiari tibi fieri dei ut non te quidam ledat caveat et peccatorum tuorum memoriam tenet et vide te noli quid quale vis erga te esse deum non delictorum veniam posses tuleris te exhibere debes hiis qui deliquerunt in te h. crisostomo de conpunctione cordis. super id act. vi°. Dimitte nobis debita. Frustra a deo sibi propitium querit qui cito reconciliari proximo neglegit. h. ysid. li. 2° de summo bono.

Reconciliatio est ad pristinum statum restitutio nisi nota sit. Item episcopi officium est reconciliare penitentes presbiteri vero non nisi in ultima necessitate xxvi q. vi c. aq. 2 c. Qui recedunt 2 c. sed. xxxvi q. vlt. Item perseverantes in malitia non debent sed reconciliari xxxiii q. ii. Leguntur 2 c. Superatoris. Item in extrema necessitate nulli penitenti reconciliatio est denegandum xxvi q. vi hiis qui et c. sed. Item ecclesie per sanguinem vel per fornicationem polluta sunt reconciliande de c. di. i. Si motu 2 c. sed de forma reconciliationis quinquagesima ii q. iii c. vlt.

Recordatio peccatorum quibusdam nocet quibusdam vero non. iii. vii. est volutiff

Quod nocuit inspecti hominibus que mala passi sunt cum ceperint esse in bonis. Recordacio transactorum malorum non solum non nocet sed ad hoc magis delectat. Nam mala que diu paciencia sunt consummata sunt cum consummata fuerint recordatio eorum gloria est. Item quid proderit peccatoribus que bona sunt experti cum ceperint esse in malis. Nam recordacio transactorum bonorum non solum non adiuvat sed et amplius cruciat. Hec ille. Item Greg. omelia xlvii. Cum enim de hoc mundo exierimus unaqueque anima ad locum suum excedit, et nemo recordatur amplius carnalem affectum ad domum ne recessit. Cum non pater filium nec filius patrem cognoscit. Cum enim quod de terra cepimus in terra dimittemus, et nemine nobiscum habebimus nisi opera nostra: si bona sunt ad gloriam, si mala ad penam. Hec ille et cetera.

Redempcio. Dicitur venundati estis et sine argento redimemini. Ysaie lii. Bernardus: Quod autem sua in redempcionem pro multis. Ad Gal. iii. Christus nos redemit de maledicto legis, id est de pena transgressoribus legis debita, tunc factus est pro nobis sustinens penam mortis que infligebatur maledictis in lege per suspensionem, ut Deut. xxi. Et ideo scriptum est: maledictus homo qui pendet in ligno. Gal. iii. Item vos qui aliquando longe facti estis prope in sanguine Christi. Ephes. ii. Item non corruptibilibus auro et argento redempti estis etc. i Petri i. Et redempcio vivorum et mortuorum fuit passio Christi. De con. di. ii Semel. per Augustinum. Item per opera misericordie peccata redimuntur. Di. lxxxvi Quia est tanta. Item multa sunt alia bona quibus possunt homines peccata redimere. De pe. di. i Elemosina in principio. Item captivos et oppressos tenemur redimere. Di. lxxxvi Non satis in fine per plures. Item et ornamenta ecclesiastica pro redempcione captivorum. xii q. ii Aurum. Item vasa ecclesie et res ecclesie spectant ad redempcionem captivorum. xii q. ii Apostolos. Di. lxxxvi Pulchra in fine. Redime tempus. Hoc est cum aliquis infert tibi litem, perde aliquid ut deo vaces non litibus exerceas, perde et pacem ... est tempus cum aliquid amittis ut aliquid habeas; tunc emis quod perdis minime ut et magis et aliquid sit perdi minimos ut emas tibi quietem. Hoc est tempus redimere. Augustinus de verbis apostoli sermone lxxxviii in medio. Item apud Deum misericordia et copiosa apud eum redempcio. Copiosa quia non gutta sed unda sanguinis per quinque partes corporis emanavit. Bernardus. Item debuit facere et non fecit, illum amavit, tecum soluit vinctum, reduxit errantem, revocavit reum. O bone pater illum liberat, et collactatur et cetera. Augustinus sermone cum lxxxvi in medio.

Regere. Recte domum regit ubi vir imperat, femina obtemperat. Recte ergo ipse homo vel spiritus imperat carni sicut Augustinus super psalmum cxlii. Item omnibus et subiectis et qui in domo tua sunt bonum deo reddes. Augustinus ad Iulianum comitem. Seneca: ut videtur ars artium esse et disciplina disciplinarum homines regere. Quod certe est omnis ut curantes maxime et moribus variis et voluntate diversis. Hec ex Gregorius Nazanzeno in apologetico. Summus bonis regitur qui hiis qui preest viciis potius quam fratribus dominatur. Gregorius xxvi Moralium. Sicut admodum ceteris ventus mare commovet, sic regibus sibi aduersantibus populus regni

operatur. Hec ille ibidem. Et principatu non fungitur dente sed mente et inutiliter regnat qui nocere nescit et non merito. Hec ille in politicon libro v. Quod possit populus si ipsum volunt esse solum potestate regere. Humilitate et gracia multum plenos exhibere aut ne per arrogantiam regendi plebibus omnem tenuit. Hec Crisostomus glosa super illud prov. xxv Aufert impietatem de vultu regis etc. Si vis omnia tibi subicere, subice te deo. Multos reges si te racio rexit. Ab illa disces quid et quemadmodum agere debeas. Hec Seneca in quadam epistola. Regimen in civitatibus vetitum est ut recta sit in structura. Di. lxxxix Ad hoc. Item celestis milicia in qua angeli et archangeli presunt nobis exemplum. Item nulla abicere ... nisi sit regimine probat. Item eciam bruta animalia regimine vivunt. vii q. i In apibus per quod. Item ita omnis ordo ecclesiasticus suis meritis rectoribus sicut apibus et gentibus unus rector est. vii q. i In apibus. Item qui non subsit alicuius regimini sunt acephali. Di. xciii In nulla. xviii q. ii Abbatibus. Item non solum necessarium est Christo regenti regimine plebe sua. xxiii q. iiii Duo per Augustinum. Item episcopi et presbiteri in quibus debet ecclesie regimen intendere. Di. xcv Olim. Super procuratori. Item tales ponendi ... in regimine qui non solum de salute animarum et exterioribus sunt solliciti. Di. lxxxiv Petrum per totum. Item valenti in corpore ad exequendum quod debet. Di. lxxxv Florentinum per totum. Item regimini derogatur cum plati ad subditos nimia humilitas inscriptum. Di. lxxxvi Item per Augustinum non plus in pluribus.

Regimen de gentes in gentem transfertur. Item iniurias et varia iniusticia et contumelias et dolos. Ecclesiastici x. Regium carnis non decet regi aliis legibus quam propriis quorum qui simul regnantur sicut intus ipsum animabus et omnibus affectionibus vince. Hec Basilius super am. hoc lxxxviii. Bonum propterea ... in hac terra regimen bonorum non tam illis prestat quam rebus humanis. Malorum non regimen malis regnantibus nocet quam sanctos ... ranis ... subditos non nocet nisi inquietatis prava; nam iniusticia ... malorum ab iniquitatibus ... non est pena criminis sed virtutis probacio. Bonus enim prius liber est. Malus autem si regnet servus est nec unius hominis sed quod gravius tot dominorum quot viciorum. Hec Augustinus de civitate dei libro iiii capitulo xii. Item quod facit perditum servus etc. et ... quod dilectus est etc. Remota itaque iusticia quid sunt regna nisi magna latrocinia; quia et latrocinia quid sunt nisi parva regna. Hec Augustinus ibidem.

Regnum celorum non venit ad observacionem neque dicent ecce hic aut ecce illic. Ecce enim regnum dei intra vos est. Dicit dominus. Luc. xvii. Item adveniat regnum tuum. Venit regnum dei cum est omnis gracia corpori. Hec Augustinus de ... sermone xxxviii per principium. Item regnum christianum prodictum sunt ... surget gens super gentem et regnum super regnum. Item celeste regnum promissum est ut tu fidelis credentibus. Augustinus ibidem sermone xxxix. Item non desperamus fratres finis erit terrenis omnibus regnis. Hec ibidem. Item nichil est aliud regnum

quam vita eterna quia Christus frequenter nominat regnum dei. Deinde dicit: percipite regnum et postea vita eterna dicat: ibunt in vitam eternam. Regnum et vita eterna. Augustinus de hoc xxviii.

Regnum celorum claudunt sacerdotes. Unde Christus Matthei xxiii super isto textu: Ve vobis scribe et pharisei ypocrite qui clauditis regnum celorum. Est xxiii. Christus maxime claudebat ianuam veritatis cum posuerunt decretum ut si quis Ihesum diceret Christum dei fieret extra synagogam. Sic et moderni clerici sacerdotes claudunt ianuam veritatis sicut et isti. Si manifesta fuit veritas coram eis non est et ipsi de dignitate sacerdotali ad humilitatem veniant populi/ quod ... ignorans plus exemplis est absit. Hec ille. ...

Regnum celorum templum dicitur quod accipit metaphorice pro locutione/ quod materialiter accipitur regnum/ et quod pro thesauro vel divitiis huius regni, et sic ... scriptura quodam ineffabili modo congregat in se regnum celorum sicut templum. Est enim similitudo locus in quo quiescunt bene ... sicut per hos intellectus possibilis est locus specierum/ ... quod continet omnia ... vocis ut dicitur primo. Quia igitur in ... regnum thesauri sicut bona regni quanto magis in deo sunt omnia sed sepius dicit scriptura. Est ergo rex huius regni et per consequens summus eius regimen ... Luce xvii: Regnum dei intra vos est. Et ad Colossenses ii: in quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie absconditi. Dicitur ... non ... auctoritate sic hoc regnum et ... Hec dicit ... Matthei xviii super isto textu adveniat regnum tuum. Sicut Augustinus de sermone domini: Et audivi ... quod ... et omni apice qui ... solvit et docuit sic, id est secundum illud quod solvit non secundum illud quod invenit et legit, minimus vocabitur in regno celorum, et forte ideo non erit in regno celorum ubi nisi magni esse non possunt. Qui autem fecerit et docuit sic, hoc est qui non solverit et docuit sic secundum illud quod non solvit, magnus vocabitur. Sequitur: ut in regno celorum magnus admittatur. Hec ille plus ibi Delyra.

Reges omnes preter David et Ezechiam et Iosiam commiserunt ydolatriam. Ecclesiastici xlix. Cum fuerit rex constitutus non multiplicabit sibi equos nec reducet populum in Egyptum equitatus numero sublevatus etc. Deuteronomii xvii. Ad reges Sapientie vi. Iudicium durissimum hiis qui presunt in eternum fiet. Nota ... de ... libro v.

Rex iniquus nonus abusionis gradus dicitur quia cum non iniquorum rectorem esse debuit licet in semetipso nominis dignitatem non custodiat nomen ... regis intellectualiter hoc retinet ut subiectos omnibus rectoris officio corrigat. Sed qui alios corrigere poterit qui ... non corrigit, cum in iustitia regis exaltatur solium et in veritate solidantur gubernacula populorum. Iustitia vero regis est neminem iniuste per potentiam opprimere sine acceptione personarum inter virum et proximum suum iuste iudicare, advenis viduis pupillis defensorem esse, cohibere furta, adulteria punire, iniquos non exaltare, impudicos et hystriones non nutrire, impios de terra perdere, patricidas et periurantes vivere non sinere, ecclesias defendere, pauperes elemosinis alere,

iustos super regni negocia constituere, senes sapientes et sobrios consiliarios habere, magorum et ariolorum phitonissarum superstitionibus non intendere, iracundiam suam differre, patriam fortiter et iuste contra adversarios defendere, per omnia in deo confidere, prosperitatibus animum non elevare, cuncta adversa patienter tollerare, fidem catholicam in deum habere, filios suos non sinere impie agere, certis horis orationibus insistere, ante horas non gustare cibum. Hec regni prosperitate in presenti faciunt et regem ad celestia regna meliora perducunt. Sed et scriptura:

Ve terre cuius rex est puer et cuius principes mane comedunt. Qui vero secundum hanc legem non dispensat multas nimirum adversitates tollerant imperii. Propterea enim sepe pax populorum rumpitur et offendicula etiam de regno suscitantur, terrarum quoque diminuuntur fructus et servitia populorum prepediuntur, multi et varii dolores prosperitatem regni inficiunt, carorum et liberorum mortes tristitiam conferunt, hostium incursus provincias undique vastant, bestie armentorum et pecorum greges dilacerant, tempestates aeris et hiemps turbata terrarum fecunditatem et maris ministeria prohibent et aliquando fulminum ictus segetes et arborum flores et pampinos exurunt. Super omnia vero regis iniustitia non solum presentis imperii faciem fuscat sed etiam filios suos et nepotes ne post se regni hereditatem teneant obscurat. Propter peccatum enim Salomonis regnum domus Israel dominus de manibus filiorum eius dispersit, et propter iustitiam David regis lucernam de semine eius semper in Ierusalem reliquit. Ecce quantum iustitia regis seculo valet intuentibus perspicue patet. Populorum est tutamentum, patrie munimentum, plebis immunitas, gentis cura, languorum gaudium, hominum temperies aeris serenitas, maris tranquillitas, terre fecunditas, solatium pauperum, hereditas filiorum et sibimetipsi spes future beatitudinis. Attamen sciat rex quod sicut in throno hominum primus constitutus est, sic et in penis si iustitiam non fecerit primatum habiturus est. Omnes namque quoscumque peccatores sub se in presenti habuit supra se modo plagabili in illa pena futura habebit. Augustinus de xii abusionibus.

Rex propter regis officium est ministerium ... ... Dist. ... Basilii ... Pape ... xxiii q. iiii. Principes ... ecclesie ... regna ... ideo sunt constituta ut ... conservarent et boni quiete inter malos vivant. xxiii q. v. Non frustra. Augustinus et quam ... peccatum ... et iiiio Regum. Fuit rex Nabuchodonosor qui prius ad ydolatriam compulit et postea ydolatras punivit duplicem statum, videlicet primitive ecclesie et moderne reputat. xxiii q. ... Augustinus et iiiio Regum. Et regum est proprie facere iudicium et iustitiam. xxiii q. v. Regum est ... ecclesiam defendere. xxiii q. v. Maximianus Augustinus et iiiio Regum. Et regum est ... xi q. ... Principes ... debet hereses impugnare. xxx dist. ... q. iiii. Nota ... Augustinus. Et ... oppressos relevare. xxiii q. v. Regum ... generale pactum societatis humane suis regibus obtemperare. dist. viii. Augustinus. Item

regibus debetur fidelitas xxii q. v. Ci
apud pr. Item debetur ei subiectio et tribu
ti solucio xi q. i Ci tributum pro lumbo et
suo magnum q. iii Ci dns pro [illegible] pe
xxiii q. viii Tributum. Item debet pri
pue blasphematores i deum punire xx
iii q. iiii non invenit. Item sabulum c. eius
epis et presbiteris suam tollit subdere di x. c.
tum est et di xxxiii vultenimus. Item cle
rici dicantur reges se [illegible] regentes
xi q. i duo sunt. Item petrum dicitur regem
honorate xxxv q. viii non sunt pro ipso.

Religiositas custodiet et iustificabit
cor iocunditatem et gaudium dabit
Eccle. i. Ci quis autem putat se religio
sum esse non refrenans linguam suam etc. Iac.
i. Et est contra ypo. de religio. Item mo
altitudinis excellenciam est cor unum et ania
una. Cuius religionis regula et caritas
que est ei regula vincta de qua ypsalus vi
firmiter et reglam et psalmi. Item regula
habet continuus capitula que sunt Augustini Cum
pro ex caritate diligenda primo que super nos
est scilicet deus. 2o quod nos sumus aia nostra. 3o quod
iuxta nos scilicet proximus. 4to quod infra nos
scilicet corpus. Religio sicut proprium est cultus
ceremonia dicitur a relegendo deo que
antiquitas negligentes per quam religamur
uni deo cuius mens vinculo fruendi etc.

Religio xpiana que predicatur per totum mundum
habet in ut colatur unus deus non multi dii quia
non fit beatum anima nisi unus deus participatione
Si fit beata non participatione anime sancte sic
beata infima anima nec participatione angeli
fit beata sancta anima secundum Augustinum super Johannis omelia xx
iii. Religio xpiana unum et solum Romanorum
religio secundum Augustinum de trinitate lib. xiiii prec.
Item vera religio non a terrena aliqua civi
tate constituta est sed plane celestem ipsa consti
tuit civitatem cui vos inspirat et docet verus deus
dator vite eterne veris cultoribus suis secundum
Augustinum ibidem lib. vi. Item pro effectu diligen
tissime et prestito non invenit deum in dilega
pressione sua et tribulatione indiguisse se ci
bo ieiunasse etc. legimus per [illegible] baptismus
est; tamen ubi nullum audimus nec ullum
legimus secundum Augustinum super psalmo xxxiiii. Non respicit
deus altiorum pondus nec cludi intra angu
stias cellae nec in cathedris aut obscuris sedere
urbis sed sincere fide mentis et iusticia secundum
Aplin 2o de operatione. Item qui in claustro es
si melior es laus quod fuit sed si peior si
melior venit et docetur, si peior vero et
discedit secundum Augustinum in quodam sermone de obitu. Re
ligio vera est ubi omnes obediunt uni
et non est divisio [illegible] inter eos Aga
thus vi. Domine non propter locum gentem sed propter
gentem deus locum elegit. Item marchabeorum v
[illegible] contra [illegible] Sollempnis spiritus
religionis dat omnia relinquere scilicet posses
siones et proprias voluntates. Item Marchabeorum
relictis omnia in civitate et fugit in montem
secundum hugonem de victore xiii. Item religiosus vere
abnegans propriam voluntatem domine voluti

contraria est verus et prius sua voluntate et separatur
quia [illegible] omnium quod nec corda nec corpa
nec aliquid in proprietate relictum est eis secundum Bern.
super de eodem dicto ut Religiosus claustralis
ab unitate diruptus licet sit litteris et presente
corporali non dirupt a congregatione sua est tamen
velud ramus avulsus ab arbore [illegible]
sed abscisus a corpore adherens tamen sorti
terrem cortice secundum hugonem de victore c. xxxvii

Religiosum vere mortuum oportet esse mundo quia
sicut mortuus in sepulchro absconditur sic reli
giosus in claustro [illegible] In aut cum oramus
intra cubiculum tuum etc. Jheronimus ad paulinum
et in canone xvi q. i Ci cupitis inesse
quod dicimini monachus i. solus quid facitis in ur
bibus que utique non sunt solorum habitacula sed mul
torum. Item hugonem in quodam sermone dicit sunt quidam
claustrales professi ordinis sed [illegible] frat
vagantes in mundo et tamquam mortuum de
sepulchro egressi pannis funebribus involu
tum a dyabolo inter homines agitatum. isti sig
nantur per uxorem loth que post exitum de so
domis retrospiciens ut pluribus [illegible]
versa est in statuam salis. Ber. xix. Contra
similitudinem habitus non tamen veritate se [illegible]
similitudinem religiosorum sunt habitu et alii [illegible]
na ypocrita non tamen veritate [illegible] religios
habent vestem [illegible] Item Basil. [illegible]
[illegible] in lecto [illegible] simulans
et pelles [illegible] et [illegible]
[illegible] in sepulchro non invenerunt [illegible]
[illegible] Johannes xx. Et de talibus dicit dns Luc. ix.
Nemo mittens manum ad aratrum respi
ciens retro etc. De talibus [illegible] ep. Jude [illegible]
[illegible] quibus procella tenebrarum
conservata est in eternum. Religiosi fictis sive
falsis reducit iste textus Job xxx. Ad
ad dextram orientis illico calamitates
me insurrexerunt. Gregorius [illegible] xx moral
[illegible] ad persecutionem ecclesie prosiliunt qui
electa membra redemptoris nostri esse cerne
bantur quod ipsi [illegible] sanctitatis quam ostendunt
electa membra xpi esse credentur non solum
[illegible] seducere et vehemencius ecclesiae nocere po
terunt quia nemo audet eis resistere [illegible]
[illegible] religionis et sanctitatis
quam habere videntur. Item pseudo apostolos et
pseudo doctores [illegible] dicamus
illos qui videntur [illegible] argumentis religionis
speciem pretendentes secundum [illegible] Item est
vestimentum ovile species simulate religionis
[illegible] simulatam vestimentum ovile est
non opus ovile [illegible] simulata [illegible] simula
tum vestitum ovile sed non opus ovile [illegible]
[illegible] species pietatis quibus se vestiunt lupi
rapaces, nulla [illegible] bonum
[illegible] simulatum bonum secundum [illegible] xix
Alii autem qui [illegible] volunt [illegible]
fimbrie et capillorum suorum alligat et
suspendit, O impietas maiorem sanctitatem
in suis vestimentis ostendere volentes quam in
corpore xpi ut quod corpus eius [illegible]
natum non fuit fimbrie eius sanctitate pol
leret ut desperans de vita confidat in ve
stimento hominis secundum [illegible]
amatum verum religionis colorem [illegible]

gitur sicut diabolus arma Christi perstruxit ut arme
iniquitas dum pietas estimetur. Hec Scotus xlij.
Religiones hujusmodi adinventas tamen confunde
potent primo est immunitas preceptorum de quibus ar
gumentum hujusmodi in prima religione ubi tamen
sepe est accidit quod prelati tot et tanti precipe
rent subditis potius saluti impediunt quam an
gerent quod est propter fuerunt eis tot laqueos
eis anteponunt ut nunquam aliquis anno sine
gulet, 2m est singularitas. Bonaventura hujusmodi
ypocrisim xxiij de religione propria a qua lu
cifer propter hoc potius eversus est dicens in celum
ascendam et similis ero altissimo; 3m
est amor temporalium exemplum Actuum v° de Anania
et Saphira qui de abbacia depositi propter
amorem temporalium premunit de hijs de quibus
dedicavit iniquitas perplexum et mordentem
dentibus et apostolice. Religio simulata
multa mala abscondit. vij Gregorius de vita gte
dolenda est multum sunt quidam hujus diebus
qui volunt esse quasi et exposito in habitum
non mentem mutant sed vestem, hij sunt qui secu
lariter vivunt et vicia sua mani[festa] professione
vite melioris abscondunt ac religionis
ymaginem esse non palliati opiniones
vestes per vestitus suscipiunt qui inter homines
tamen videri volunt continenti et iusti, dispiciunt
quod a populo non mente sed veste non victu
sed habitu, spe tamen non effectu magni student
videri et non fieri possunt magna sed non sint
accepistis vitam sed non deponunt dorsi simu
libus sed non tenent operibus publice probi displi
cere simulant quod in occulto committunt quasi
sitient per noctem et delige dum sentes ac me
gut, in habitu et victu formam pietatis habentes
sed virtutem ejus abnegantes quasi non dicti pur
pluribus qui transfigurant se in angelum lucis
in vultu tonsura et umbile pictura re
ligionis pretendunt, ex quo fit ut sunt ypocri
te falliaces lupi rapaces sub ovina vel
le delitescunt de quibus propheta dicit non
tenet deus ante oculos eorum; quorum corpus
depravationem reputant cum per claustra mo
res secli deserunt propter Christo modicas facul
tates despiciunt, et quam Christi sperarunt maiores
concupiunt et sub temporalium contemptu cupiditas
interior latet de quibus Bernhardus ad Robertum nepotem
suum exto hij sunt qui subesse non sustinent preesse
non norunt superioribus infideles inferioribus
importabiles. hij verecundi ad petendum
ad negandum presumptuosi, hij importuni
ut accipiant inquieti ut accepiunt devoti
lingua sua loquitur grandia cum operentur exigua
largissimi promissores et parcissimi ex
hibitores, blandissimi adulatores et mor
dacissimi detractores, simplicissimi adula
tores et malignissimi proditores. Hec ille. De
simones hujusmodi vel ordine in dicemus sicut
ac constituo seductoris tradit xiij. ob dat
Christo cor diabolo. Hec Odo in Sermone Rogationum
ibidem quendam perfectus. Religionis nomen
videtur esse satis equivocum aliquando enim
accipitur religio per vestem diversam hominum
in debite formam deo suo, et aliquando pro

statu arcto a religione hujusmodi predicte. Et
tercio mutantur propriis religiosis tales et similes
Religiones ac vane cum sit omnes vel
explicite vel implicite fundabiles in scriptura
non sunt religiones nisi forte nomine tenus et vel
de equivoce. Religionum ac vero distinxi
sponsus in religionum quarum dicta vana et religi
onum privata. Religiosorum vana que vocavi
religiosorum qua omnes fideles debent sub pena
amissionis beatitudinis observare, et ipsa intelli
gentia primo modo est lex mandatorum dei, sed
intelligitur secundo est ut actualiter hujusmodi
mandatorum vel vinculum observatur sicut hujusmodi
ritus ac reliquorum dividuo legis dei et pro
tinus habuit plena observantia extinguens
mandati dei hec nondum dum hujus legis
tenens et perseque in illa lege, et ab ista
religione qui sunt duplicem intellecta dicun
tur religiosi viri iudei ex natione proma
ria et ex ratione in qua diffusi fuerunt
tunc illas maledictis ut patet Actuum 10 et
probabiliter suppono quod illi viri religiosi
servaverunt legem perfectiorem religionem sim
plicem dicta quam aliqui iudei quam sunt persecuti
fuerunt in judea, et ad ipsum sensum. Et
Cornelius miles vir religiosus Actuum x°
et multi alii cuiusque laudabilis status
fuerunt deo perfecte observaverunt legem dei
Sed circa descriptionem religionis private est
contra quod tenendo eos specialiter quo religiosi privat
tim vel nesciunt vel non audent religionem sua
describere vel illa in limitibus suis determinare
sed movere plures in publicis volunt ad nova
legis dicant in verbis quod non obstante et subtrahe
nunc cottidie ea religio in uno mater
qua tamen mutabiliter ac locuti. Dixi autem
quondam quod religio privata est religio
pro tempore communiter religiosi super adiuncta a
sunt patriis preceptis et ritibus adiunctis
individuata, sed istud dictum intelligi
potest multiciter, primo quod religio privata sit
data legis vel regule quam omnes sunt cavi
in scriptura implicite sed per patronos postea
expressius et sic inventa significatio et eius
et tertia religionis est de religione privata
de perconabiliter sentiendo et pro tali religione
onum privatam sentio ego esse laudabile
Primo vero non potest religio privata religio aggregatum
ex talibus regulis et observanciis
culpabilibus quas religiosi dati ex
affectione indebita observant. Et sic intelli
gunt omnes privatas religiones hodie in
ecclesia consistentes, ille ac dicunt religi
ones equivoce cum omnes sunt vane per
certum inseparabiliter separantes. Et quantum ad
incorporationem illorum modorum vivendi in re
ligionibus hujusmodi non est similis ut aliquis incor
porat in religionem suam omnem ritum vel
modum vivendi qui est evangelium impti
nens religioni vane, et alii incorporant
aliud. patet quod ex eadem religione que priva
ta pullulat quodlibet religiones
vane potius inseparabiliter separantes
Virtutes ac religiosi privati stabilire

sua religionis. Et in dictis pro tollendo isti
clausula contra illa ma assumpta est sepius quod reli
gio quam christiana pro se sufficeret per trecentos
annos et amplius in forma qua xpus eam tradi
dit ergo superfluit alia explicatio probatur quo-
niam quod illud non sequitur et quia deficeret eius
vivere vero ad hoc probandum inducunt hanc similitudinem
maiorem per istud inquit sicut quod non sufficiat ad
salutem hominis servare tria mandata prime
tabule sed requiritur quod alia septem mandata secunde ta
bule omnino superfluunt. Sed cum vicit isti blas
phemi quod non credet et rationes suas ad
vertas equivalentes septem mandatis secunde tabule
quia tunc eum prius foret de omnibus autem mandatis
secunde tabule concluditur in tribus mandatis prime
tabule et e contra sic quod omnia decem mandata di
cuntur quantumlibet ad subsistendum consequentia
quorumcumque sive sexto mandatis negatius se
cundum mandatum affirmativum necesse recessum pro
dixit Jacobus. quod qui offendit in uno factus est
omnium reus necessarium mancipes fuit. quod omnia decem man
data decalogi sunt forma qua dominus christus sue
instituit simul sibi sapienciam expliceret. Ecce con
formiter intelligitur de religione simpliciter christiana
et patet quod etiam dei non possunt puri vivere sine tri
bus mandatis decalogi vii. aliis pretermissis. et
sic videtur quod etiam monachi in ordinando novas
regulas et novas ordinaciones et obligaciones
ad illas multi oberraverunt. eo contentum de re
gula christi dabunt operam ad eius perfectam execucio
nem et cetera. Hec dicit est sanctus expositor dei pro xpo.

Religionem intrantes probari diligenter sunt
an examinandi super condicione generis et statu
preterito di. lv. priusquam. Item pro ingressu religionis
non licet pecuniam exigere neque ex aliquo pacto
acceptare. i. q. ii. c. et c. placuit. ut unius.
Item heretici intrantes religionem cum bona pro
sequebantur. xxx q. iii. constituit. Sed nota xxix q. iii
Si qua. Item quilibet intrans religionem absolute
infra annum et diem potest exire xx q. i puelle.
et ille qui coactus et invitus consentiens potest quandocumque
voluerit recedere. xx q. i. Sicut. Item intrans non
furtive sed pluribus testibus est recipiendus
ut tollatur omnis occasio mali. xx q. i. Opz.
Item clericus religionem intrans et infra annum
exiens potest repetere suum beneficium. xvii q. ii Con
sulendum. Item religio tollit competite et propriam vo
luntatem xii q. i non dicatis per Augustinum et c. Ex
pedit per Ieronimum et c. Scimus per Urbanum. Item
quorum vitam debent habere ut dicitur nec
aliquam rem privatam debent possidere sicut tamen
Anania noluit intelligere. xii q. i Dilectissimis per
Clementem in epistola et c. Scimus et c. Nolo
per Augustinum in sermone xxviii i. Di. cupitis i. sermone. Item clerici
religiosi testamentum facere non possunt. xii q. i
Nolo per Augustinum. xix q. iii. Alma per Gregorium. Item
officia clamosa vel litigiosa non conveni
unt exercere. xvi q. i De presenti. Item qui in religione
secularius vivunt non pericula fugiunt sed mu
tant. di. lxiii. Legem per Gregorium. Item detestabile
est pompas in seculo delicatum esse in religi
one et ibi mella fastidire. xvi q. i. Ecce per
Jeronimum. Item mali religiosi qui nomine sentiunt
habent propter agendo amplius nocent in eccia
quam alii. di. lxxxiii. Nemo per Augustinum. xix
q. iii Monasteriis. Item deficientes in religi

one sunt pessimi proficientes sunt optimi Dyalogo
contra Iohannem per Augustinum. Religione vera inesse
dimisisse inducitur apostasia quod dicitur retrocessio
quedam a deo sicut 1o Ecclesiastici x initium superbie
hominis est apostatare a deo quia ab illo qui
fecit eum recessit cor eius et per ipsum concluse
velitate non cognoscere quod patet cognitum retrore
et dividitur in tres species primo nam qui
gitur hoc deo perfide. 2o per debitam et subiectionem
voluntatis ad obediendum preceptis illius. 3o per
aliquam specialia ad supererogacionem pertinentia
sicut per religionem et clericatum atque sacros ordines
cum ergo aliquis retrocedit a deo apostatando
a religione quam professus est vel ab ordine quem
suscepit tunc dicitur apostasia religionis vel ordinis
quod vero retrocedit apostatando ab eius mandatis
et preceptis tunc dicitur apostasia gracie vel obediencie
que invenitur cum omni peccato mortali quia vix mor
tale peccatum tollit graciam gratum facientem. ea
quod tollit habitum et actum caritatis. Si quis autem a
fide retrocedit tunc omnino a deo discedit et
ideo talis apostasia simpliciter dicitur perfidia. ista patent
amplius sicut Thomas 2a 2e q. xii. Est preterea
advertendum quod sicut et medius et virgo omnibus apo
state a deo similiter et ab amico est ingratitu
do quia non recognoscit hoc animo magis factum
beneficium quod accepit gratis ab amico. De qua
dicit Bernardus super Cantica sermone li. Nil tamen displicet
deo presertim in filiis gracie sicut ingratitudo et
assignat nomine in libro de diligendo deo. Est enim
ingratitudo superbia et delictum maius vitii dantis
tamquam ventus et accepti beneficii gloriam
usurpare gratis conferentis. Religiosi vero non
debet redarguere lapsum plurium in mundo con
versantium. Sicut Bernardus super Cantica sermone xvi sic ait. Fratres
vendunt opes sed vertunt labores con
fratrum laborantes propterea non affectant honores
presumunt nempe tamquam redargiunt operam
quorum omnia relinquunt. temeraire obiurgant
vitas de plena ventate uiteri manens in
domo Dictis enim sunt hii qui de clausura in eum
quod vertit in populo medio morum fuerit numquam ventu
sportave sepe age deprehendit in verbo cibo et
sompno risu in ira in iudicio non admiretur
utrumque confessus quod nemo meminerit scriptum. Eccle
siastici. ciceor est iniquitas viri quam benefaci
ens mulier. nam tu quidem in tua custodia vi
gilans bonus fuisti sed quia innuit multos benefa
et melius fecisti et virilius. quod sit in plene non
sufficit. absque aliquo iniquitate in absque quadam
inequalitate vite et quiescionis sue memento esse
cautus quis multiplex petitor. Et dictum est quod
gemmas temptacionum qua sepe viri religi
osi epulant vel ambiunt gloriam vel excessus
teneri indicent dyabolo instigacionibus incitatur
hec ille. Et Augustinus dicit in epistola ad cives yppo
nenses. Item ex quo deo firmiter nuncupat non
inveniat peiores homines quam qui claustraliter
militaverunt. Et Ordo in Boecio. Hic est preceptum
meum. Religiosi omnibus renunciant in sin
gulari sed omnia tenent in universali viri sed
religiosi in singulari sed videtur seculares in
universali. omnes benedicti in singulari. sed omnes
maledicti in universali hec ille.

Relinquere et renunciare. Nota quod potest
dispergendo dare pauperibus et pauper
fieri cum omnia misera superbior efficiatur

divicias contempnendo quod fuerat possidendi
b. Aug(ustinus) de vita cleric(orum). Deus non vult simul
effundi opes sed dispensari nisi forte ut Eli-
seus boves suos occidit et pavit pauperes
ex eo quod habuit ut nulla cura teneretur domestica.
Ambro(sius) li(bro) i° de offic(iis). Apostoli quantum ad divicias
vel quantum ad voluntatem tamen mundum reliquerunt
Ier(onimus) pro(logo) ad ... Si vero quispiam renunciat quibus
possidet omnibus et suis non renunciat moribus non
est Christi discipulus. Qui enim renunciat rebus
suis sua abnegat; qui vero renunciat suis
moribus se ipsum vero abnegat. Ysidorus li. 2°
de sum(mo) bo(no). Perfectus modus relinquendi mundum
non fit in quatuor. Primo relinquere quo ad ac-
tum possidendi. Math. xix. Si vis perfectus
esse vade et vende etc. 2m est quo ad actum
amandi et non afficiatur ad ea. Ps. Divicie si
affluant nolite cor apponere. 3m etiam quo ad
actum sperandi ne homo speret hic meliorem
fieri in mundo. Ecc(lesiastici) xxxi. Nec speravit in
pecunie thesauris. 4to quo ad actum cogitandi.
Ps. Obliviscere populum et domum patris tui. Re-
linquere debemus tamen primo res temporales Luc. xiiij.
Qui non renunciaverit omnibus que possidet etc.
2o parentes Luc. xiiij. Si quis venit ad me et
non odit patrem et matrem etc. Quilibet enim Christianus
hic tamen patrem quam matrem benedictus vel me-
dicatus quorum affectus in abstinencijs et mo-
... dilectioni Christi preponere. Quilibet enim de
Christiano ordine hic vel uxorem vel filios corpo-
rales vel carnem et affectus sensibiles et actus
... et omnia ista debet fieri negligi
religionis Christi quo ad Christum vel cum quis
sibi ipsa preponere in amore. Sicut quicumque Christi-
anus fratres habuit vel sorores ad ... ...
... vel ... a quo relinquere quilibet
Christianus ... relinquere de ordine Christiano
... de ... de quo non potest aliquam
... Quicumque de religione Christi
... et singula ... Christi non
... vel non ... in affectione pro
observancia legis sue et ... ut fit
... in moribus sequentes ... 3o debemus
relinquere carnale voluptatem Luc. ix. Si quis
vult venire post me abneget semetipsum etc.
Dicat aliquis Christianus nunquid non possum divicias
diligere et deo placere. Certe reliquerunt apostoli
... sua ... non ... terre-
na possidere et ... ad celestia pervenire.
Considera quod inter celum et terram aer medius
constitutus separat utrumque ... quod inter cele-
stia et terrena nulla potest esse conmixtio. Le-
gitur enim spiritualia ... et ... ...
... terrena ... ... potest et
... ... spiritualia ...
... te ducunt, si terrena ... te de-
ponunt. Greg(orius) o(meli)a vi... Petrus quidem et Andreas
... dicuntur reliquisse retia. ... et Jo-
hannes patrem et navem. Sed ... ...
quo relinquere debet omnis qui vult ad Christum
... carnales ... mundiale, et parentes
carnales, pro ... ... car-
nales relinquendi ... ...
... omnis parentes ... ibidem
Renunciandi temporalibus tres sunt gradus

...aliorum. Sic et possessione eorum ... ...dus
renunciatores et renunciacione immoderatum ...
eorum quod est ... ... dicente
Christo Luc. xiiij. Nisi quis renunciaverit omnibus.
Renunciacio est generalis relictio temporalium
... ... et sic
sacerdotes et quelibet persona ecclesie non appeci
... ad temporalia superflue possidenda. Certa
renunciacio est ... quam pertinet sacerdoti
relictio thezauri vel temporalis boni ... ...
ad divinum officium sui status et ...
sacerdoti habere secularem ... vel temporalium ...
divino ad suum officium peragendum. Videamus
quod apostoli renunciaverunt hijs temporalibus ex ...
Christi et ... similiter. Hec doctor ... ...
... ... sic relictio ... ...
... secularem et ... temporalium ... ad
sollicitudinem et ... ... de secularibus ...
... hic ... et sollicitudinem
... mundana. ... ...
... mortis ... ... relinquere
Discipuli ... Christi ... hanc horam relinquerunt
... et ... mundanam ... ...
... relinquerent ... ...
habebat illa cum Petrus et ceteri apostoli mundo
... pauperes ... mundana reliquerunt
... sollicitudinem et affectionem ... ... sibi
... ... et ... doctor
... ... nos relinquere omnia etc.
Renunciacio potest fieri ... ...
... periculosa ... ... et ... ...
... renunciare non potest ... ...
triste, ... non possit renunciare ...
de licencia superioris ... Si quis presbiter
... renunciacio ... non ... admitti de
... renunciacio admittere ... ...
utilitate ... ...
... ...
... ... renunciacio non potest repe-
te quod renunciaverunt ... ... periculosum
... ... Si quis ... ...
renunciacio videtur posse repetere ... ...
... per Augustinum. Multa est sane
differencia inter seculo renunciantes. Quidam
vero renunciant more apostolorum, alij more Jude,
alij more Ananie et Saphire, alij more
... ... seculi
... ad imitacionem apostolorum dimittunt ...
... vite ... ... apostolis et laudabunt
et remunerabuntur. Qui autem ... seculare
... ... de rebus monasterij sibi
... ... et pena
Jude apud inferos multiplicabitur. Qui autem
de secularium possessione ad divinum servicium
conversi sunt ea que in seculo habuerunt propter
distribuunt et partem eciam sibi reservant, non cre-
dentes quod deus eis in tempore huius vite ...
possit victum et vestitum et cetera ...
... maledictionis cum Anania et
Saphira excipiunt. Qui vero ... ...
et quod habere in seculo non potuit vel non
habuit in monasterio habere ... ...
... ...

sicut iste patiet in an. [illegible]

Reliquie, id est sanctorum reliquias a viantibus specialiter incommendari primum genus dicitur corpora sanctorum de quibus beatus Aug. sic ait: non sunt contempnenda et abicienda corpora sanctorum quibus tamquam organis et vasis ad omnia opera bona usus est. De quibus sermo est [illegible] sunt ab hominibus veneranda et non a fidelibus contempnenda. Sed quia multi sunt errores et abusiones circa reliquias in papa Innocencius tercius ut 3o lib. decretalium sic ait: Cum ex eo quod quidam sanctorum reliquias exponunt venales et eas passim ostendant christiane religioni detractum sit sepius ne imposterum detrahatur presenti decreto statuimus ut antique reliquie amodo extra capsam non ostendantur nec exponantur venales. Inventas autem de novo nemo publice venerari presumat nisi prius auctoritate Romani pontificis fuerint approbate. Prelati vero non permittant eos qui ad eorum ecclesias causa veneracionis accedunt variis figmentis aut falsis documentis decipi sicut in pluribus locis occasione questus fieri consuevit. Contra quem abusum contra quem questus qui sancta ossa sanctorum exponunt ad questum ut et omnes pecuniam suppeditant unum rogant in mediacione mortem [illegible] Bulla [illegible] florum. 2um genus reliquiarum est eucaristia in memoriam passionis resurrectionis et ascensionis a domino discedente relictum in remissionem peccatorum. [illegible] xxxvi ca. xiiii. hec xxxvi ps. [illegible] Iste preciosissime pre cunctis aliis qui corpus domini nostri ultimum a principibus et a fidelibus honorandum quam ceterorum sanctorum reliquie. 3um genus reliquiarum sunt verba dei et vita sua de dictis viii. hec vita. Cum iam discessurus Jhesus tamquam discipulis suis sanctas reliquias dedit eis et dixit ad eos: Hec sunt verba que locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscum. De hiis verbis dicit Aug. ut [illegible] interrogo fratres vel sorores dicite: Quid videtur vobis maius verbum dei an corpus christi? Et ideo quanta solicitudine observamus cum nobis corpus christi ministratur ut nihil ex ipso de manibus nostris in terram cadat tanta sollicitudine observemus verbum dei quod nobis erogatur. [illegible] De ista reliquiarum promissione dicit Apostolus Heb. iiiio. Vivus est sermo dei [illegible] Ista reliquia est vite hominis et eterne reliquiis quondam corporibus sanctorum verba autem dei non prestabunt [illegible] xxxiiii [illegible] et corporis

Reliquie salve custodiende sunt presbytero xxxvio custodi monetam et vide ecclesie quam reliquie hominum pacificio non enim sunt reliquie pecuniis honorande quia non gaudent martires quia ex pecuniis honorantur ex quibus plorant pauperes. Qualis est ista iniusticia locupletare mortuos et spoliare viventes de sanguine miserorum tollere et deo offerre. Id non est deo offerre sed violencie sue socium facere deum ut de ablata pecunia de peccato libenter accipiat et consentiat peccato [illegible] xli. Non nos martiribus templa sacerdocia sacrificia constituimus cum non ipsi nobis sed deus hominum sunt sancti eorum corpus

sanctorum hominum dei usque ad mortem corporum suorum pro veritate certamine ut innotesceret vera religio falsis fictisque convictis quod si antea sentiebant premere reprimebant, quis tamen fidelium audivit aliquando stare sacerdotem ad altare et super sanctum corpus martiris ad dei honorem cultumque constructum dicere in precibus offero tibi sacrificium Petre et Paule vel Cypriane. [illegible] Aug. libro viiio parte [illegible] de civitate dei. [illegible] si ita martirum feceris ut inde velimus ab hominibus reliquias honorari et opinione vulgi peccatores in tempore sanguine fuderunt et subarum nunc usque ad mendicitatem [illegible] dedecus hunc opinionum non tamen puniendo quam penam debet et passione magis torturam sunt quam coronam victorie. [illegible] Jeronimus in epistola ad Gall. et [illegible] quartum

Remuneracio fit cuilibet a deo primum meritum xv q. i c. Sacrificium xxvi [illegible] iiii. Displicet cum medicum pro Aug. [illegible] et specialiter et eternaliter remunerat xxv q. iii. Si quis propter [illegible] nec debet querere pro bono quod agit temporalem remuneracionem de penitentia di. iii c. [illegible] quam pro bono quod agit remuneracionem non querit temporalem alias deus neutrum est. xxxiii q. v. Dicit pro Ambro. Hominibus de Abraham dicente ad regem Sodomorum [illegible] summam abstulit etc. de q. di v c. [illegible] pro Aug. [illegible] indignus est eterna remuneracione qui pro bono quod agit temporalem remuneracionem de penitentia di. iii c. [illegible] et esse pro [illegible] et [illegible] multi qui pro paucis bonis que fuerint in presenti remunerantur in futuro plenius puniuntur de penitentia di. iii c. [illegible] etc.

Repeticio debiti non fit iniuste xiiii q. i c. Debet pro Aug. [illegible] sicut dominus dicit: Si quis abstulerit tua ne repetas non precipiendo sed exortando dixit xiiii q. i c. Quia [illegible] episcopus vel alius prelatus res ecclesiarum tumultuose et litigiose non debet repetere xiiii q. i c. [illegible] c. xi q. i c. Te quidem. Di lxxxviii [illegible] pro [illegible] prelati [illegible] tenetur res ablatas repetere modeste quia res pauperum sunt quas possidet et ipsi tamquam sunt dispensatores xiiii q. i c. [illegible] ubi non sit esse reddito suspendenda est repeticio xiiii q. vi c. [illegible] pro Aug. [illegible] vel pro alio quod vendere esse non debet pecunia iuste repetitur xiiii q. v. c. Non sane pro Aug. [illegible] res ecclesie pro captivis et pauperibus erogate non debent ab erogatore repeti xii q. ii pro [illegible]

Reprehensio tunc est iusta quam [illegible] Restringere et [illegible] exercetur in aliis [illegible] viii [illegible] et iudices per ambo et [illegible] postulatus pro [illegible] reprehensio est auctoritatis que non maioribus convenit sed fieri cum benivolencia di. xlv. Licet. di lxxxvi [illegible] pro Aug. [illegible] est in [illegible] zeli quam minoribus conceditur a maioribus. [illegible] sit cum reverencia [illegible] que vergit ad infamiam [illegible] ut prelato a subdito vel subdito a prelato conceditur di. xxxi. Nolite. [illegible] vii [illegible] pro Aug. usque ad [illegible] reprehensio sive correpcio debet fieri animo medendi non seviendi. Di lxxxvi [illegible] xxxii

quoniam ita plane sine querela Aug. qȝ ex caritate
agenda est non ex furore xxiii q. iiii firmiter
Ex eod. xxiii q. iiii Corripiat Aug. di. xlv
distinctione Ex eod. et c. Cis xxxiii q. iii Duo Aug.
Contra capitulis nimie inspectionis ut debitam
correctionem recipit ut salute di. xlv Licet
et c. Disciplina. Contra facientes culpam habet qui cum
possit corrigere negligit emendare di. lxxxvi
Facientes di. lxxxiii Error. Contra episcopus qui crimina
non corrigit non dicitur episcopus sed canis impudicus
di. lxxxiii Nec Aug. Contra prelatos a subditis
docti ab indoctis et publice excessibus excipi
piunt et reprehendi. ii q. vii Beati Ambr. et
c. Nos si et c. Sic Balaam et c. Si Petri ...
compta pothes. Contra prelatum timens non publice
arguendum si non est ii q. i Si peccaverit cum similibus
Aug. Contra publicam correctionem precedere debet
admonitio ii q. vii accusatio in fine.

Requies sanctorum hic impetrata est a peccatis
in bona quam facere cap. xvi Tollite iugum
meum super vos dicit dominus 2a a temporalibus
negociis in vita contemplativa Exod. viii Egredie
re pusillus cum requie quia ve v. 3a a labo
ribus in morte Apoc. xiiii Amodo iam dicit spiritus
ut requiescant a laboribus suis. Item a tribus
afflictionibus in eterna beatitudine Job xxxvi
Requies mense tue erit plena pinguedine. Item
Paulus requiem spiritui suo non habuit, a. per actum
conversationem invenire non potuit propter absenciam
Titi ut dicitur interpres fuit Pauli ut Ieron.
ii Cor. vii. Requies eterna multum est
desideranda propter septem. Primo propter mansionis
huius periculum Job ult. Totus mundus in mali
gno positus est. 2o propter incertum vite temporis
cap. xxiiii Qua hora non putatis filius
hominis venturus est. 3o propter sequestrationem nos
infestancium hostium Tren. ult. Velociores fue
runt persecutores mei aquilis celi. 4to propter
vocationem nostri domini Apoc. ult. Sponsus ad
sponsam dicit veni et qui audit dicat veni.
5to propter laborem nostrum finiendum Apoc. xiiii ... Ergo
te et ne non habebitis hic requiem. Sexto
propter vie dispendium quia iter durum est et asperum
cap. vii Arta et angusta est via que ducit
ad vitam. Septimo propter bonum hospicium pro le
ticia sua in hiis que dicta sunt ... in ... eis
negocia pro requie venire non possunt
labor quanto magis in spiritualibus rebus non possit
temptatio non potest esse probatio ut dicit ca. xix
B. ideo dicit dominus invenietis requiem et
tacuit ff adduxit anachoreta qui in mandatis
xpi in hoc seculo ... requies est non cor
poris quam et si laborant et cessant in corpo
re eorum requiescunt et gaudent in spiritu et
in spe, ideo alibi dicit hec est locutus sum vobis
ut in me pace habeatis in hoc est mundo tri
bulationes ut dicit Jo. xvi.

Residencia episcopi quamvis aliquando deceat ne
regere papas debet residere vii q. i pon
tifices et c. ... Contra non licet ... super
tres ebdomadas abesse vii q. i Di
quod in ecclesia. Item propter negocium ecclesie utili
tatem uel propter ... de residencia quod
excusatur vii q. i ... ex q. ... Qualem
substitutum debet ibidem. Contra hoc qui in ecclesia dei
ad ordinationem clericorum promovent in nullo
ab administratione divina avocentur nec
molestiis nec negociis secularibus alligentur

ut ab altaris et sacrificiis recedat sed die ac
nocte celestibus rebus et spiritualibus serviat. Hec
in epistola Cypriani et xxi q. iii hii qui. Quod non
prochialem habet ecclesiam non per vicarium sed
per se ipsum illi deserviat in ordine quem ipsius
ecclesie cura requirit sed aliorum illa se sciat
auctoritate huius decreti privatum libere aliis conferre
renda. Hec lib. 3o decretalium de privilegiis c.
Extirpande. Item ibidem de clericis non residentibus
quod nonnulli modum avaricie non ponentes diver
sis dignitates ecclesiasticas et plures ecclesias par
rochiales contra sacrorum canonum instituta ni
tuntur accipere et cum officium unum vix impleant suf
ficiat stipendia sibi vendicant plurimorum ne
id decreto fiat districtius inhibemus. Circa igitur
ut ecclesiasticam committi debeant talis ad hoc
persona queratur que residere in loco et curam
ipsius per se ipsum valeat exercere quod si aliter
actum fuerit et qui receperit quod contra sacros ca
nones accepit amittat et qui dederit largi
endi potestate privetur. Item in constitucione Otto
boni sic scribitur Quia autem obtinent curas et
qui clamare contempserit extra mansionem vacare
non debent ut parati sint in sua statione clamanti
vocantibus respondere et non vocantes sint ex
actionibus quas pastor solicitus ad se spectat
Item sicut pastor bonus cognoscere gregem suum
debet ipsum mentis et corporis oculis ingiter
intueri et ne ipsum insidiosus lupus invadat
sed hostes persequendo invigilet se placiti contra
defendendo resistat. Contra quod ut corporalis
pueri ipsum sollicite intueatur quia videns
pastor et veniens sepe non inveniunt quod illum
et inferunt. Item non residentes recipiunt decimas
ecclesie a fidelibus oblatas et xvi q. i Decime.

Resistencia. Contra posse resistere
prius et non facere est ipsis consentire xxxiii
q. iii Quod pt. Contra iusticias sancti quando
ex vite merito deficiunt multum nocet si de
sidentibus non resistit ii q. vii Beati ut Ieron.
resistere malis in manu armata maxime presertim
tis sicut petrum xxxiii q. iii Pertoto et q. ii Petrum
Contra ex pluribus professione principes seculi
persecutoribus pauperum debent resistere xxiii q. i
ab imperatoribus et c. Administratorum per Aug. Con
tra dicitur resistere malo non male inferendo sed
vindicte executione prohibetur xxiii q. v De oc
cidendis per Aug. Quod dictum est in psalmo
non resistere malo cap. vo. Dicit quod videtur Aug.
in lege que mundat in more saluatoris
discipulis non exigere pena talionis fuit
in lege veteri Exo. xxi ut minus malum pena
iniuste malo quod vir in parte inclinat ad maius
ut dicitur malo infligere per malo illato. quod
videtur esse principium iure et iusticie. Sed videtur
Aug. sentire xii paupe qui hoc patet se ad
maiorem iniuriam paciendam cum sunt similiter
ab alio et ipsud videtur ... ad se ... cane
inde si precepte a duo pro quanti viatores
modum hic declinat in hic a malo dominum
si pati sicut sibi receptum iniuria in ... vivere
Resistentes sibi iniuriantibus non sunt con
tentandi in legali vindicta cupiditatis
sed quieuistentes in odio inimici expectant tempus
in quo videant quod potuit plus nocere, ut volunt
fingere quod hic sit sunt perfectis consilium et non
quibuslibet primis preceptum ad bonum
necessitatis requisitum quod consilium tamen dominum
debet accipi a talibus suis filiis ut p̄

ceptum cum tamen dominus mandat ea suis subditis
(sive) non solum sub forma precepti sed consilii sed innuentes
tacite quod hoc vellet cum sic requirit tacite
hic implere quanto magis hoc requirit in domino
dominorum spiritualiter cum non potest iniusta ad iustum et utile
complendum consulere ideo indubie qui reluctatur despi-
ciendo tanti patris consilium incurrit puniciam
in dei preceptum et nequissime ac stultissime con-
tempsit in ipso dominum et patrem. hec dicit et scriptum
sua Augustinus in dicto textu. Sed responsione malo-

Responsio bona. capitulum vii

Rest quidem respondere auditoribus ne contristi
entur sed meliores et non responsiones
penuria declinare etiam dicit xliii distinctione in malis
… et duobus capitulis sequentibus est nemo potest
hic debet respondere ut plus videatur scire quam sciat
quod hec esset iactancia di. xliii dispensatio capitulum primum
… garrulos et provocatores prudencia est
responsionibus eludere di. xliii cum in malis. Item
aliquis interrogative respondendum est quibusdam
ut et illi qui interrogaverunt temptantes utrum
reddendum esset tributum et interrogati sunt aliud
scilicet cuius haberet nummus ymaginem qui ab ipsis
prolatus est et cum dixerunt quod interrogati erant
scilicet cesaris et ipsi … quodam modo responderunt
illud quod dominum interrogaverunt itaque ille rex
… responsione eius … reddite … cepit
capitulum xxxiii. Respondit etiam ihesus interrogando
… principes sacerdotum et seniores populi inter-
rogassent in qua potestate ista faceret interrogavit
eos de baptismate iohannis et cum nollet dicere
de quo se dicere videbant de iohanne aut …
mali dicere audebant propter turbas ut ego
nec vobis dicam in qua potestate hec facio quod
… contristabilibus apparuit hic cum dixerunt
se nescire quod nesciebat sed dicere nolebat et
veniebat iustum erat ut quod sibi nolebat videre
quod interrogaverunt prius ipsi faterentur quod ergo
se scire postulabat quod si fecisset ipsi … utique
audissent et cetera. Hec Augustinus in sermone domini in mon-
te secundum istum textum. Noli te scire datam causam agita-
cum sit tacitus et cum … cum quo contenti-
ti inutiles dum tempus et … cum …
occupatur et doctrina utiliori caritate dimittitur
quam videmus plus prodesse … vel …
hic desistere ex caritate quod … sepe fuit
sibi oppositum non respondit … hic docet
quod … questiones inutiles … de nova
subtilitatis … prodesse … tacere
dicit … est ad opus fructuosius intendendum
hec dicit … in eodem textu ubi … in libro et cetera

Restitucio integra est …

… honoribus et ordini et rebus …
restituitur ii q. ii … capitulum … primo
spoliatus est in integrum restituendus iii q. i …
Item restitucio rerum quandoque fit in simplum xiiii
q. v non sane. quandoque in duplum lxxxix di.
decreverit xii q. ii … legibus quandoque in quadruplum
xii q. ii … devotissimam quandoque nonnumquam plurimis
xvi q. i … quandoque in undecuplum xvii q.
… legibus. Item non dimittitur peccatum nisi restituatur
ablatum xiiii q. vi Si res per Augustinum. Item
non valet penitencia quod ablatum non restituitur cum
posset xiiii q. vi Si res. xxiiii q. viii …
… Item non est molestandus de restitu-
cione qui non habet unde solvat xiiii q. vi
Si res per Augustinum Item non sunt mala red-

reddenda pro bonis sed … xxiiii q. iii Deo dic-
per Augustinum. Item qui … non restituit
fur et raptor existit xiiii q. v Si quod per
Augustinum. Item qui … tenetur cogi tamen
ad reddendum aliena xxiiii q. ii Duo …
per Augustinum. Item non habens unde reddat non tenetur
xiiii q. vi capitulo primo per Augustinum

Resurrectio christi fuit a prophetis predicta ut
Redificator … qui incipit … pon-
… peccata … exigit. Item cum
christus luce xviii … filius hominis …
… et illudetur et cetera Iohannes x Ego pono animam meam
et iterum sumo eam secundum quod Augustinus. Verbum ex quo
suscepit hominem scilicet carnem et animam …
deposuit animam ut esset separata a verbo sed cum
posuit animam … expiravit quando redemit et
resurrexit … ad quam animam et carnem
separavit neutrum a verbo dei … iterum posuit et
sumpsit animam … ea potestate … et habi-
tacionem carnem … Secundo resurrectio christi per divi-
nitatem est facta … actuum x Hunc deus … Petrus
… deus suscitavit tercia die et cetera. Tercio veraciter
… luce xxiiii Videte manus meas
et pedes meos quia ego ipse sum … ut supra
… incredulitatem …
… in resurrectione … est et cetera

Resurrectio christi multis auctoritatibus est testificata
… dormivit Sampson usque ad medium noctis
iudicum xvi. Ego dormivi et soporatus
sum et exsurrexi psalmus iii. Ionas propheta … exti-
tit in ventre ceti et cetera tercia die resurget. capitulum
xvii … luce xx. Solvite templum hoc et cetera.
Item … christus resurgens ex mortuis iam non
moritur … non … et cetera
… quem occiderunt suspendentes
in ligno hunc deus suscitavit et cetera actuum x. Et
… mortuus et … in secula se-
culorum … xxiiii. Resurrectio corporis
domini ad … resurrectionis nostre
plene ostendit ubi … resurrexit dixit
mulieri Noli me tangere. Hec Augustinus de trinitate
libro … ab hora mortis christi usque
ad diluculum resurrectionis hore sunt xl ut
et ipsa nona connumeretur. Hec ibi libro …
Et a vespera sepulture usque ad diluculum re-
surrectionis xxxvi hore sunt qui est quadratus
senarius. Ibi … corpus in morte
ac resurrectione et … figura …
gerebat … resuscitatum cre-
dentes et cum illo per fidem spiritu resurgentes iusti
… uno iusto facto … in ipsa
carne non resurrecturis …
… quid est aliud resurgere nisi reviviscere
scilicet ex morte ad vitam redire. Hec libro …
… Resurrexit christus die tercia a mor-
tuis resumendo corpus non tale quale prius
habuit sed impassibile et immortale assumpsit
… nativitate … et passione
… et per gloriam resurrectionis refloruit. tunc
… renovatum est … christi
tunc … leo catulum suum resuscitavit. tunc
… tunc figulus ex eodem luto
fracti vasis fecit aliud vas sicut placuit
oculis. tunc Ionas de ventre ceti illesus
exivit. tunc Ioseph eductus est de carcere
et constituitur dux Egipti. Item probavit re-
surrectionem suam per angelos esse veram …
xxxiiii … Item per …

cyt vlt/ Ite pbauit eu p comestionem cont
magicam arte/ p tactu corp suntusus/ p etia
tam ostensionem ut audacter vid corpus p ingressu
i domu ianuis clausis pbat corpus glificatu
dimitti vnitu hec Tho de ve the li sto ca° vo
Resurge denique cu xpo no cu lazaro qr du
plicit pmo vero no fantastice sed q simulat ypo
ctice Luc xxiiij Surrexit dus vere 2° ci
to no tarde sed qui procrastinat pd/ Surge
glo mane sed exurgu diluculo ec 3° integ
lit no imperfecte sed q diuidunt ypocite Isa li Co
surge consurge induere fortitudine tua. Quarto imor
talit no ipaucee sed q reiciunt/ Rom vi°
xpc resurgens ex mortuis ecce est sciendum q
quida resuscitant ficte ut Samuel qui lig
videt qr viui apparuit Sauli no tn ve
resuscitatus fuit/ quida imperfecte ut lazarus
itu moriturus/ quida pfecte sed xpus sep
victurus Pa resurrectio signat conuersionem sine
pniam vportatur 2a conuersionem recidiuantiu
3a conuersionem ppseuerantiu est resurrectio duplex
est sed aie 2 corporis Resurrectio aie duplex est
pma i fide que fit dei a peto p iustitia
2a ad fidem que fit p conuersionem incredulorum
Corporis at resurrectio duplex pa ad pena
vn no resurgent impij i iudicio/ alia ad
gloriam vn pa cor xv° Quod seminat in
ignobilitate surget i gla/ 2 sed mors aime
causauit morte corporis sic resurrectio aime
causabit resurrectionem corporis gloriosa Resur
rexit dus media nocte cu cantu gallorum
dt Jerome i Ep xxxvi Ap lxx q resurrexerunt cu
dno vtrum sint i puluerem reuersi i ppetuu sur
rexerunt dubiu e/ s quibusda doctoribus vide
tur i ppetuu surrexerunt hec Ep ad C xxiiij D
Est de resurrectione carnis qr ibi erit dimitas
sexuum quis erunt sed angeli dt no ppt eadem
subitam sed beatitudine hec Jerome Ep Cxx
Est resurrectio corporum erit i eade vetustate membrorum
i qua nu viuit hec Ep xxxi E est resurrec
o octaua die significat nostram pty resurrectionem
scilicet passionem i mundo 2 sabbatum pt morte
te int die mortis 2 iudicij hec glo sup Ezech
ca xvi D 2 xx fferia est xpc dicitur resurge no
qr iterato surrexit sic est surrexit ad vitam
eternam hec lyra dico vo. B. Resurrectio
generalis corporum pt pbari auctoritatibus roibus
2 exempl Auctoritatibus Ezech xxxvij Educam
vos de sepulcris vris ppe meus. dt 2 Job xix
Scio qr redemptor meus viuit ec pa cor xv
Omnes qd resurgemus Est roibus pt pbari/ sicut alia
corpa sed semina q prius moriuntur 2 iterum
viuiscunt multo magis corpus humanum quod
e nobilissimu inter cetera corpa pa cor xv
Insipiens qd tu seminas no viuificatur nisi prius
moriatur Eius Si xpus q est caput ecclie
resurrexit corpus eius ecclie resurget dt pa cor
xv xpc resurrexit a mortuis primitie dormi
encium Est artifices faciunt de cane vitrum pret
de tribus qr nunc sit de fenice arti fex hic
faciat de corporibus humanis pbabilem Gulmantone
exponunt dum magisterio sit 3° pbatur
naturalibus exemplis/ na de puluere fenicis q
sola auis e alia fenice fit nata. Ite
ad rugitum leonis suscitantur leunculi
ex quo dei pt plus facere qr natura queri
ne potuerunt hoies suscitari ad voce filij dei
Joh v° mortui audient voce filij dei i ecce
ad visitationem sanctorum multi mortui resuscitati
sunt 2 quare no ad visitationem dei omnipotentis
poterint resuscitari Resurget mortui ad
voce tube sicut dt aplus Dupliciter ei intelli
git illa vox sm quosda vox tube e
imperium xpi resurgere imperantis/ 2m alios
vox tube est manifesta dei appatio/ vn
Greg Tuba sonare nichil aliud e qz iudi
ce sui demonstrare Resurget ei omnes
nulla i eis existente differentia quantum ad or
dinem tpis s magna quantu ad ordinem dignitatis
na mali resurgent deformes 2 passibiles
sed boni at vnicuique servabitur 2 vnica deitate
vnus ei tu boni qm mali resurget/ integro
corpe debitum statuta sm etatem plenitudinis
xpi Resurrectio ei ad corrigit 2 na sed defectus
i pueris 2 mutilatis sine i diminutu/ na
membrorum supplebuntur sed virginem diuinam
2 humor error sed e i monstrositate mem
brorum/ resurgent quide i eode modo qz prius
erant/ ex eode pulueri que redacta
fuerint ut qt i quasuisque auras puluis
ille dispersus fuerit ad eande aiam redeat
que ipsum primitus ut viuet 2 crescet animauit
no ei sola resurget/ corpa quantu ad mem
bra principalia s etiam pilus capillus 2 alijs mem
bris q fuerint/ decore/ resurget/ ei hoies
quantu ad esse integrum 2 quantu ad decorem
esse 2 resurget quod vnusquisque i suo optimo
esse/ Est sed duplex e malorum mors scilicet
aie p culpam 2 corporis p pena sic impiorum
duplex est resurrectio scilicet aie p gratiam et
corporis p gloriam resurrectione concurrit quat
causa sed efficiens ut ipse deus. materiales
sed pulueres. formalis i. reunitio corporis 2 aie
finalis ut recipiat quisque put gessit in
corpe sine malu sine bonum. Est ipsa resurrectio
iusta quantu ad deum perfecta quantu ad resur
getes 2 inmaculata quantu ad ipam resur
rectionem hec Tho de ve the li vij ca° xv
Resurget aut corpus spuale sanctorum
qr leuitate perspicuitate velocitate qr
tu corpale erit ut omne solidu erit ei
penetrabile sed 2 corpus dei lapide clau
sum surrexit 2 ianuis clausis intrauit/ sed
igitur spus nullo corpali loco sustentat ita
no est necesse ut spuale corpus aliquo loco
fulciatur no e impossibile corpus spuale
spus corpus vegetat qu nullus locus spuale
corpus fulcit qr ei elemento subtilius et
sicut spus illocalis i summo spu deo subsi
stit nisi forte hoc p loco accipiatur subsi
subsistentialis at personalis claritatis/ quia
plus at ut i hoc corporeo mundo/ sancti ma
nentes diu videbunt/ de isto mundo enim sancti
ex mundo sunt tunc nulla elementalis ma
teria stantes ut sedentes sustentant qr
nullum elementum ex mundo comparatur q eni
terra vel aqua ibi esse credit minus terreni
2 plenius despicit/ sed vo aerem vel ignem ibi ee
arbitretur quanto a nobilitate aeris 2 ignis
ipe inpossibilis computatur qr ex mundo ut
lare mali subtrahit vbi nulla inuenit
Quia at in hoc mundo erunt sancti nullo elemento

locabit' studio ul' pcedo ihebut ip ethles
angel' erunt glu igi' spuales fiut 2 summo
spu ..ly lit' manebut' pornullor' cor
por' glia no' ispculacone sed sola fide est
coteplanda erunt tñt illa corpa ut cumq
agilia ut sol pprian. cpatus eu ut cumq
ab oriente i occidente cogitatoe pueniat
tacito illud corpq illuc pueire potit' h
aug' de cogitoe ue vite R esurrecti i
ictu oculi fienda legit' ictus aut ocli est
no cp oculq apiat' s q cp tu oculo subiect
tu luce medio cspicit' s veneat tantum
diffe velocitatis illi' corpis abictu ocli
quitud dr a corpe agilitatis ai. hunq 2
corpis claritas tanta e quita 2 spus no
ca hoc corpq qd e onus s dcolt. quod
illa corrupti moles aggrauat s qd an
glice ne cuitatis leuigat. huq cp cla
ritas tantum solé excellit quitu i clarite
irrq corpq pcellit sol ca e corpq isensibile
2 quia immute mucp ty vimscabitur
corpq at illud est sensibile vitale 2 intellec
tuale igi' quitu spus intellectualis diffe
ab ae sensibili tantu diffe pclara illi' cor
pis claritas a claritate solis h aug' ibid

R euerencia eh ahaṃ meditate.
R pns irrisit 2 peccatum i senitute
ptua dapnat' Absolon q dauid
de regno expulit 2 concubinas eius incce
stauit s morte codignat pemis finit
Elisei caluiciem pueri Bethel irriserut
ic h i glo Exo iii. id hon ptis tui ut
e supveniet bndicco Boni reuerendi st ne
offendat' ne fortisse p eos ille pnote ad
ira q eoz corda sibi resistat gt' sr Ezech
R euerencia siue honore suscipiat' nisi
quis viels siut cu ouerinerat' .i. q. i. no
est i si' 2 no sit i si' Sed ad honos mudi
si uuo laboris no pueit' sc multo pstu
tiq ad honores digtatio celestia. di hos api
runt' honor at digno cu metu est susti
piendq .i. q. i. no est di bonq valetin aug
at neo dz sibi simel honorem usi ad deo
vocatq vii q. i. pscptus. hon. s. q repueti
2 fugieti est offendq vii q. i. Sicut vii
q. i. pscptus ambicoe susceptq bgit ad
culpa 2 pena di xl multi i q. vii Sicut vii
q. i. Sint platq no' siui s ecclie honorem dz
appete di xx ix ecce q q honore maior
i stitute 2 pollitine det esse pstior di
xl c. alti i si' .i. q. i. vilissig honore sumi
pontifici' el sacdotii puicipis ulla ecius
noreterq vsurpet xc ix di pne facteis
aliqq diq aliqq angeli vocant' xi. q. i.
Sacdotes et dilectores secli hq p mudi
honore multa tollcant p celesti honore
pauca di xlvii Sicquit'

R isus dolore miscebit' 2 extma gau
dij luctq occupat pby. xiiii ssatiug
risu extollit voce sua ic Ecta xxi
Bti qui nc flet' q ridebit ic se Ve uob
qui ridet' luc vi Di duo ista pponat
quid e melly ride an plorare quo eli
gat ridere. denicq apt dolore salubre
pnie i fletu posuit dus offm i risu

bus .i.q ait Bti q plorat qui ridebut. go
i ploratu offiq e in risu pmiu est stipe
Risu ca p gaudio posuit no cachinnacoz sed
exultacoem. ccpelq c hic fletu cu pietate
q risu cu amencia tantu valet ment
scitas ut ecia cu planctu eligat' h aug
de v dni Soc hoc hoxu D i pio dictor. sr oa
i sa pr gratioe pniat R ident hoies 2
plorat homines 2 q rident plorand est
Alq cpe dapnu suu aliq plorat pssum
sua cp i carce cstitutq. plorat aliq qd ami
scat mortuu aliquid carissimoz suoz. ille
hinc iste inde in istq vq po de hijs oibq na
ipe ploat vcatur' plorates spelir plorat
plorates plorat ridetes q 2 q plorat de
rebq varis male plorat 2 qui ridet de reb
vanis malo suo ridet ipe deq plorat c mistq
e h gg sr ito textu Dutes ibat 2 flebat
pncia gaudiu petiuit et lameta neo eiq
pt h' gaude cu seculo 2 illic regnare cu deo
s put tpis letitia ita e agenda ut nuq
amaritudo sequat' iudicij recedat a memo
ria h gg R isq cu sit quedda mordina
tuq atq motile indicat errore ridentis
vq Ecctes ii glo Risu reputau errore dz
ca totu tpus vie cu sit ho incarnacois li
be expendi i planctu atq formidie ne
excludant a risu i die nouissio io sr pby
xv Os fatuoz ebulit stulticia. Sit aut
ista ebulicio ad igne cocupie oculatoie
turpis bnrtitoe dyali fumos vacitut' cytie
i sufflate vq risq cu sonq spinaz cpitu
cu sub olla Ecctes vii Ecct
sonitq spinaz ardentiu sub olla sit risus
stulti Multiplicit' solet fu risq dimidi viz
i risu inuidie pfidie infamie vanit' pue
2 risu pdencie Et dupx risq mali spcifi
cat' ab e... malo ul modo suppfluo 2 risq
bonq ab opposito, xpm ca no legiq risisse s
ter flevisse sz sup lazaro Ioh xi sup ierlm
luc xix 2 sup hiem gno hebr v h de e
ho ma xxxviii mo sit negligencia plati
post Sibby me ridiculosq. d. Ridiculosu et
magis periculosu reb. speculator cecq. pastor
claudq negliges prelatq doctor inscius p
co mutq. ut pz p aug xx. Abus Risus
Abrahe exultaco est cgratulatis no irrisio
diffidentis het aug de ciuite dei li xvi
pte xx Risq Sare fuit dubitatois no ple
ne fidei ibi pte xxiii d Risus aut sanctoz
no est multu cachinnacio labioz s rônabile
gaudiu cordis het Ecc ca i

R ota signat scripturaz sanctam et ex
omni pte volubit' quia int' pspa et
adusa recte 2 humilit' incedit h gg
sr Ezech omel hoxq D sit rota i medio
rote signat euangeliu latuisse p alle
goriam in littera veteris testamenti vnde
vq sit vna similitudo rotaz signat le
gem pphetis euangeliu et aplos Item
similit' ibi. l. Item i rotis spus est vite
q spus sanctq docet cultum dei et
pximi in scptura sacra ca vii B. de
cur de O. lra xviii Alphabeti.
Est rota fortuna volubil' ad motu lune
Crescit decrescit i eod' sistē nescit. h scriptor

Sabbatum. Sabbati observacio ex hac origine sumpsit, quod deus diei septime benedixit. Gen. 2°. Exo. xvi. Die filii Israel in deserto mannam in duplici quantitate colligebant, ut in die sabbati animo vacaret. Exo. xvi. Die sabbati duo agni offerebantur aliis autem diebus unus tantum in festis ad sacrificandum ergo in sabbato deum habundancius laudare et honorare debemus. Num. xxviii. Homo nomine Salphaat colligens ligna in sabbato fuit ad preceptum domini lapidatus. Num. xv et ca. ult. Gentiles ex parte Anthiochi construxerunt plura adversus Mathathiam etc. Machab. 1° Nicanor cogitavit cum omni impetu die sabbati bellum committere etc. 2 Machab. xv. Ex premissis in littera inarticulata legis sabbatis fecisse explicit causa una ut se dominum ostenderet. "dominus enim est filius hominis etiam sabbati." Math. xii. Alia causa est ut eius precepti plenum intellectum daret scilicet non esse ab omni principaliter cessandum. Math. xii. Itaque licet sabbatis benefacere et ... Luc. xiii etc. ... curavit cecum natum sabbato. Joh. ix. Preterea alia fecit sabbatis utilia. Tercia causa fuit ut plures videntes converterentur ... archisinagogus indignatus est quod sabbato curasset. Luc. xiii. Sabbati observancia triplex est. Prima generalis precavendo nos a viciis. 2a specialis precavendo nos ab operibus servilibus. Et 3a specialissima precavendo nos a mundi sollicitudinibus. Prima omnes obligat ... 2a omnes christianos ... obligat ... ad sabbatizandum in die dominico ... 3a vero specialiter obligat sacerdotes et contemplativos ... ad hoc omnem sollicitudinem ... vii ad Romanos ... sabbatissimum sabbatum ... in septima ... Exo. xxx ... Levit. xix. Sabbata mea custodietis ... quelibet die septimane vel tamen illa septimana ut ca. ult. Valde mane una sabbatorum etc. et Luc. xxiv ... in sabbato ... sup. Levit. xxiii. Reliquies ... sabbatum ... observacio videatur ... in sabbato ... spiritualibus vacent ad eternam vitam ... celestia cogitent. ... Sabbatum spirituale ... Tercium sabbatum est sabbatum eternum. ... "Requiescant a laboribus suis." ... sabbato ... ad requiem ... De triplici sabbato in die dominica nota. vide dies b. ... Sabbatum non est festivandum ne videamur iudaizare. ... Antixpi sabbatum et dominicam faciet observari ut placeat iudeis et xpianis ...

... sabbatum non ubique sed prout loci consuetudine ... Di. xii. Illa ... Augustinus ... Sabbatum non nisi propter festivitatem ... Di. iv. ... quod apostolus iudeos ... ita ... sabbatum ... sabbatum et quolibet ... die dominica sabbatum ... sabbatum ... septimana dies septima ... festum ... pasche.

Sacerdos. Sacerdos enim nomen est compositum ex greco et latino quasi sacrum dans. Di. xxi. Cleros ... Sacerdotalis ordo incepit a beato petro. Di. xxi ... Nono. Maiores sacerdotes in apostolis ... in lxx duobus discipulis ... Di. xxi ... nono. Sacerdotes ... et angeli ... sacerdotibus. Ordo sacerdotalis ... regali. Di. xc ... ad eos ... Sacerdotes ... Cayphas ... Di. xxxviii ... Di. xxxviii ... sacerdotes ... hospitalitatem ... Di. xci ... Di. lxxxviii ... canonibus ... Sacerdotes boni honorandi sunt ... Sacerdotes ... ad paulinum ... sacerdotes xpi reges et principes ... in celo se ligare posse et absolvi.

ad Hermannum episcopum Metensem et xcvi di. ca. Cum
dubitet. Quid est utique dignitatis sacerdotii et
in quantum ruina si peccaverint, letum ad ascensum
sed timeamus ad lapsum. Non est tanti gaudii excel
sa tenuisse quanti meroris de sublimioribus
corruisse. Ieronimus super Ezechielem li. 2°. Sacerdo
tes sunt qui consolantur afflictos, sunt qui pascunt esurientes,
sunt qui vestiunt nudos, sunt qui redimunt captivos, sunt qui sus
cipiunt peregrinos, sunt qui deprecantur pro populo vere compun
cti, qui committunt et quidquid ad officium suum pertinet
constanter exercent, quibus si est aliquis in fide
ut dubitet tales esse vite sue participes
quorum ex labiis simul ac verbo placabilis fiunt regnorum
celestium tollerates, isti et sunt ministri dei, adiu
tores dei et oraculis sponsi sancti pro talibus deo pla
cet in populo. Ieronimus propter recitando officium sacerdotis
et de talibus sacerdotibus exorientibus que eis
tribuit deus. b. Ieronimus in quadam epistola. Absit ut
ut de hiis quicquam sinistrum loquar qui apo
stolico gradui succedentes Christi corpus sacro con
ficiunt, per quos et nos christiani sumus, qui claves
regni celorum quodammodo ante diem iudicii iudicant
et deo nos reconciliant. Ieronimus et Crisostomus. Que dici pos
sunt de bonis sacerdotibus compendiamus. b. Augustinus
exclamat dicens: O veneranda sacerdotum
dignitas, in quorum manibus dei filius velud in
utero virginis incarnatur. O felices sacerdotes
si sacerdotaliter vixerint. O celeste misterium
quod per vos pater et filius et spiritus sanctus operatur. Super
terum ineffabile misterium, uno eodemque
momento idem deus qui presidet in celo in manibus
vestris est in sacrificio. Caveant ergo deinde sacerdotes
diligenter ne oculi eorum qui videt vanitatem
resplendeant ad videndum vanitatem, ne lingua eorum
que loquendo deponit de celo dei filium loquatur
mendacium vel aliquid contra deum et proximum vel
inutile verbum, ne manus que tangunt sanguinem
Christi polluantur sorde peccati. Si autem sepulchrum
Christi gloriosum est in quo corpus Christi iacuit, profecto
externe gloriosiora et digniora debent esse con
scientia sacerdotum quibus sustinetur cotidie dignatur
inhabitare Christus, et si sunt ubera beata que Christus
puerulus suxit, tamen beatum debet os esse quod
carnem et sanguinem eius sumit. Prohibitum est enim
quod ex illo ore ubi Christus vel sanctus tenetur
lucrosum vel amatorium proferatur. Augustinus.
Sacerdotum multitudo inordinata advenit contemp
tum. Ambrosius in quadam sermone. Hominem ditatum
et indisciplinatum multitudine sacerdotum hodie
datur contemptui noster redemptionis venerabile
sacramentum, nam qui deberent esse vicarii apostolorum
b. et filii petri facti sunt socii iude et preambuli an
tichristi. b. Gregorius in registro sic ait: Nullum ab
aliis maius preiudicium quam a sacerdotibus tollerat
deus quando eos quos ad aliorum correctionem posuit
dare de se exempla pravitatis cernit, quando ipsi peccamus qui
compescere peccata debemus. et plerique quod gravius
est sacerdotes qui propria dare debuerant, etiam ali
ena diripiunt. plerique si quos humiles et quos
continentes conspiciunt, irrident. nulla autem
lucra querunt, terrena concupiscunt, et humanam
gloriam intenta mente capiunt, et suscepte be
nedictionis ministerium vertunt ad ambitionis argu
mentum. dei causam relinquunt atque ad terre
na negotia vacant, in gradu sanctitatis suscipi
unt et terrenis actibus implicantur. impletum
est in eis prophetie quod scribitur: Et erit

sicut populus sic et sacerdos. Sacerdos enim non distat
a populo quando nullo vite sue merito vulgi actus tran
scendit. Ecce iam pene nulla est seculi actio
quam non sacerdotes administrent, quia quod
eorum debent ab omni strepitu spiritualiter cessare et
contemplationi atque orationi vacare ne permittit, ipsi
auctores mortis existunt qui esse debuerant
duces ad vitam. sequitur et ibi. Nam pro certe nimirum
ipsi sunt sacerdotes mali, quos ex pro plebe peccatis
intercessor obviat, si sacerdos quod orare debuit
committit. Gregorius ille. Sacerdotes car
nales sunt qui pro se solliciti quomodo plebs vivat
sine peccato, sed appetunt quod in ecclesia offerunt et
hoc estimant sacerdotium sibi lucrum. Ieronimus super xxx
vii. Bonorum auctori aliud inchoare non va
lemus nisi cupiditatem a nobis que omnium malorum
radix est abscidamus. Gregorius, et di. xlvii. Bo
norum. Sunt in ecclesia quidam prepositi, de quibus
apostolus paulus ait: sua querentes non que Ihesu
Christi, quia que sua querentes, non Christum querentes
diligentes, non deum, sed propter deum querentes, sed tempora
lia commoda consequentes, lucra inhiantes, ho
nores ab hominibus appetentes. Ieronimus quamvis amant
in prepositura et propter hec sunt deo quisquis talis est
mercennarius est et inter filios dei non computetur.
Augustinus et viii q. i. Ut in ecclesia. Ezech.
xxviii. In multitudine negotiationis tue et iniqui
tate negotiationis tue polluisti sanctificationem
tuam. producam ergo ignem de medio tui qui comedet
te. ecclesiastes viii. De summo usque ad minimum
omnes avaritiam sectantur, a propheta usque ad sa
cerdotes cuncti faciunt mendacium. Ieronimus ille. Sacer
dotes despicite rationem reddent pro populo. vii q. i.
c. xxxi. Sicut. Quemadmodum inquit medicus
cum primo ingreditur ad infirmum statim de stomacho eius
interrogat, et eo composito festinat, quia si stomachus
sanus fuit, totum corpus validum est, si autem
dissipatus fuit, totum corpus infirmum. Ita si
sacerdotium integrum fuit, tota floret ecclesia,
si autem corruptum fuit, omnium fides marcida
est. Sicut autem et stomachus sacerdotum in ecclesia
cum terminus spiritualibus per eos totus mundus cum
gubernatur, sed. Si autem sacerdotes sancti, ex peccatis
totus populus potius ad peccandum, sic dignitates
vanitates per suis peccatis dant rationem, sacerdotes
autem non tantum pro suis peccatis sed pro omnium peccatis
daturi sunt rationem. Sic videlicet inquit presbiterium indisci
plinatum et irreligiosum sine dubio cognosce
quod sacerdotium eius non est sanum. Ieronimus ille. Est eiusdem
ca. lxiii. Deus secundum presentiam suam licet faciat
qui iusti futuri sunt, et qui iniusti tamen omnibus vult
ad fidem dans eis gratiam credendi in xxv. quod
est talentum, bonis quidem ad salutem, malis autem
ad preiudicium ut inexcusabiles fiant. Dya
conibus et doctoribus secundum suam prudentiam. Pluribus
videmus dignis inique ministerium dyaconatus vel presbi
terii qui sunt iniusti, quia autem inveniuntur iniusti, nos
homines videntur ordinasse non deus, ab exi
tu ergo rei cognoscitur qui ab hominibus a deo est
ordinatus et qui ab hominibus, quia enim ministerium
suum bene compleverunt, apparet quod a deo fuerat
ordinatus, qui autem ministerium suum non bene compleverunt
ex hominibus ordinatus est. qui vero quantum
ad deum non est dyaconus aut sacerdos. Ieronimus ille.
Sacerdotes sive sint beneficiati sive non locare
operas suas spirituales non debent, ut est verbi gratia
tum ad diem vel ad annum aliquid ex pacto
recipere pro divinis celebrandis et cetera.

alterum vendit sed quo ad alterum precedit / et non potest
esse neutrum invenditum. de electione ex parte iii. ex illa
Si quis abierit et xx q. ii cum a te / Item hostiensis potest cle-
ricus operas suas corporales locare potest astringe-
re ad morandum cum aliquo usque ad aliquod
sibi serviendum ut scribendo scripturas vel pueros instru-
endo et sic licite potest salvo suo ordine ita
quod excipiat ab hac generalitate tamen quod
verbo spirituales suas operas quas sed pacto
vel pretio potest concedere secundum dei voluntatem et
sic separari debent esse gratis ut spiritualia
fiant gratis / sed ex vero et multis potest pretium de
monachis et talibus vitium symonie provenit conductis
a me repperiuntur. Et secundum hostiensem et innocentium
Item hostiensis in summa eodem titulo quod quilibet vo-
lunt et clerici de hiis qui dant denarium vel
denarios sacerdotibus pro faciendo anniversario
vel celebranda missa de spiritu sancto vel singu-
lari pro trentali cantando omnibus talibus cuiuslibet
dare vel accipere temporale pro spirituali ex pacto
vel ex certa conventione symoniacum est sive
detur pro sacramento sive pro officio. secundum quod probatur
extra de pactionibus. Sacerdotes ut videmus publica-
te cum secularibus vel aliis ydiotis vel ducentibus que
me quod de pretio accipiunt cumulatum du-
cunt in limitibus apostoli Actuum xx. sequentes alienum
et quibus regantur sunt cum penitentia contentati
et cum quod caveat de peccatis maioribus et inten-
dat subducto ocio operibus sacerdotalibus ut
spiritualiter quod propter suam cupiditatem non sunt contine-
re quod ut quod non sunt incontinentes et cupi-
di et in officiis et aliis mundialibus occupati
et ut videtur michi foret tamen istis salubrius
sacerdotibus predicationem et eius non permissi
exercitio manuali intendere ut scriptura
formatori grammatice vel alteri operacioni ad
quam deus nominat suos famulos ut teneant
se in limitibus supradictis ut de paulo le-
gitur Actuum xviii quod erat tenorifactoriae / et Actuum xx
testatur ipsemet de seipso / in hiis que michi
necessaria erant / et hiis qui mecum sunt ministra-
verunt manus iste / si quis enim est dignior isto
paulo / operacio quidem talis laboris corporalis
non inficit vel sacerdotem ad confectionem cor-
poris domini indisponit / sed cum superba occupatio
vel cupiditas terrene et aliud mente sua
inficiens. Consideret quod sacerdos in domino et creator
vilis contra dyabolum seculum atque carnem
non debet quod deus de temporalibus ut iustus
providebit quod spirat dominus in eius vero quod oper-
itur suis fidelibus quod non sunt solliciti
terrestria munera pro eorum de vanitatibus atque
aliis quod non deficit eis deus in necessariis quanto
magis suis fidelibus magis digne ponat
quod se fideles sacerdotes in manu dei et non
ponat quod se obicere pro pretium et non dubium quod
quidem sibi constitutum reddet sibi ad perfectum
eius salvatorem. Et dicit eius in suo dyalogo capitulo
xxv. Sacerdotes multi sunt nomine pauci in
opere / et quod sacerdos de ordine suo dimicat at-
quidem et non dignitate. di. xl c. multi / pro eius Item
sacerdotes mali nomen dei despiciunt et
panem pollutum offerunt. di. xlix. Sacerdos
Item mali sacerdotes comparantur simee. Item
Si quis nescit pro se sapiam. Item nemo de
missam illius sacerdotis audire quem scit

indubitanter concubinam habere. di. xxxii. nullus. Propo-
nit glossa solennis quod hoc est ubi scit sententiam eius
non facti et ad hoc sunt expresse multa ca-
pitula sed xv q. viii de filiis sacerdotum. di. lxxx
usque ad finem / et capitulo iiii. Ageli. xx q. v. quod hiis
ita et capitulo nullus / manducat sacrificia nullo est
deu viii q. i. in tamen. Item sacramenta eius
sacerdotibus tradita quod dum tollerantur non sunt con-
tempnenda. plura docet tale ex ipsis non
suis sed ex obis sacramenta confirmant. Item q. dicitur
xrpus per augustinum et capitulo per eius. Item sacramenta
a iudeis tradita non fuerunt reprobata. Item
dedit quod per augustinum. Item indignum sibi manducat
et bibit. Item per ysaiam. Item ipsi sunt sicut cete-
re aliis lucentes sibimet nocentes. xv
q. i. capitulo vlt. Item ipsi sunt lexiuum lavat
licet non lavatur. di. lxxxiii. vel. quod perite
Item per eos sacramenta velut aqua per lapide-
os canales ubi vel transeunt transeunt ad
locum fertile et ad salutem aliorum. Item. Di-
Sacerdos officium quoque videtur includi-
sub sacerdotium pro sua etiam communi existimacione et de
di. sacramenta quibus competit. Item est
et usque scripture tertio secunde, etc.
tiis xxvi certis viantibus patent pro ee
sicut decet et ut videtur predicationem quod ut
cum quod caveret / propter tamen exsolutione pri
prius docere. Item docere omnes gentes hic
Et item Euntes predicate evangelium omni creature
sed Apostolus prima cor. ix ve michi si non evan-
gelisavero. Et xxxviii. sic dicitur. Sub. vesti-
tur Aaron veste cum tintinabulis audiens
in officio ministeriis ut audiet sonitum et quod
quod gregorius in pastorali capitulo xv et di. xliii. Sit
rector. Sacerdos namque ingrediens moritur
si de eo sonitus predicationis non audiatur quia
iram contra se occulti iudicis exigit si sine
predicationis sonitu incedit / Item iterum Pretiosis
officium suscipit quisquis ad sacerdotium
accedit. Et gregorius ibidem. Item Ezechiel iii scribitur fi-
lius hominis speculatorem te dedi domui israel. Et dicit id-
em non annuncians gregorius. Item Rachel tacuisti et
noluisti sollicitus esse in predicatione pertinentes
eos in dampnatione. ysaias. sed sibi. xliiii. Sacer-
dotes propter populorum iniquitate dampnantur. Si
ignorantes non erudiant / et peccantes non
arguunt Augustinus libro 2o contra Manicheos. Item
vero electus ab etiam ministerium eiusdem re-
nunciat absque etiam digne muto contempnit.
Item di. xxxviii capitulo Ignorancia. Omne opus
sacerdotum in predicatione et doctrina consistat
atque doceat cunctos. Item Hoc capitulo xlii. Sa-
cerdotes nisi omnem veritatem manifestave-
rint in populo dabunt rationem in die iudicii.
Sanctus siquidem hec Ambrosius in epistula ad theo-
dosium et beatus gregorius. xxvii et multi alii
sancti doctores. Substancia eius sum
sacerdotii in sua eloquia divinitus tradita i.
de mirabilibus scripture vera doctrina populo
omnino predicanda teste dyonisio magno
et sic hec confitendum non proponendum ullatenus
contemnere. Ait propheta Os. Justiciam repulisti
Et di. xxxviii Omnis. Sacerdotes et dominus
pro sua etiam contra exonerare. Et Luce xviii

Oportet semper orare et non deficere etc. et apostolus ad Ro. xii
Tess. v. Sine intermissione orate quia sine intermissione meditacionem
vir sanctus etc. Jacobi v. Orantes tempore oportuno iacet
vltimo multum valet deprecacio iusti assidua. Sicut
Leuit. ix. Orante sacerdote pro populo etc. et Jo. iiii.
et e. Exodi xvii. Est opus quod fecit Moyses
ad bella non vadit non pugnat et (tamen) vincebat
quod faciebat orabat et dum orabat vincebat populus eius
si relaxauerit et dimiserit manus populus eius
vincebatur et fugiebat. Oret ergo sacerdos et tenetur de-
fendere ut vincat populus qui sub ipso est hostes
terribiles qui sunt demones impugnantes eos
qui pie volunt viuere in Christo. Sed ille. Sacerdo-
tum pertinet est predicare de quibus Christus ait
Matthei vii et x capitulo et ii et vi Luce ix et x primo
vocauit Jesus xii apostolos ac etc. Luce x. Discipulos
et dedit illis potestatem spirituum immundorum
etc. Et docere eos. Euntes eciam predicate quoniam ma-
gisterium vobis etc. Marci vlt. Super egros manus
imponent et bene habebunt. Actuum ii. Ad predi-
cacionem apostolorum baptisati sunt vna die circi-
ter tria milia. Sacerdos Jesus sermonem quibus ex
vobis indicat peccatores etc. etc. sicut tamen populus
in deserto ... pascere populum nisi ex iusticia
non statim et immediate panem et pisces populo
ipse prebebat sed discipulis suis precepit quod ipsi populo
ministrarent Matthei xiiii et xv capitulo vi Luce ix
Johannis vi intelligendum est quod primi et patri-
sunt esse sacerdotes qui instruere populo tenentur
libere pastores gregem non coacte sed sponte
sed deinde neque turpis lucri gracia sed voluntarie
necnon dominantes in clero sed forma facti
gregis ex animo primi Petri v. Recolenda salli-
tudine sacerdotum veteris testamenti distinctum
apparentias leprosorum Leuit. xiii et xiiii capitulo.
Quam ipse ille magnus historicus beati Johannis
Chrisostomi. Rusticus Nabuzardan episcopus qui perditis
querit ... ecclesiam ... ignorantiam
ut ... ornate ... atque eciam
de sciencia ... Matthei xv. Sacerdos ergo. Sacer-
dotibus dei in preceptis dei legibus tamen studere
debent ... cum emisit eius voluntate
perfecte quia lex dei eius in corde ipsius. Johannis
viii dixit Jesus ad eos qui crediderunt ei ex
Judeis: Si vos manseritis in sermone meo
vere discipuli mei eritis etc. Johannis xv. Si manseritis
in me etc. Johannis xiiii. Si quis diligit me ser-
monem meum seruabit. Numquam cessabunt
... meditatione per te cordis ... mentaliter
et ... operibus quod iusticie vbique
... vbique ... quod sua ...
... valde. Johannis xii. Qui spernit me et
non accipit verba mea etc. et apostolus ad Gal.
i. Licet nos aut angelus de celo euangelizet etc.
Sic paratus in. Tu vero permane in hiis
que didicisti etc. Deutero. xvii. Scribet Leuiticus
... tamen ... etc. et Jeronimus ad Pau-
linum ... relictis omnibus libros sacrosanc-
tis ... Ora te semper ... hec
... nichil aliud nosse nil
quam aliud ... Concordat Augustinus de
doctrina christiana. Sacerdotis officium est et
... veritas pateret plebi
... Matthei v capitulo et Luce xiiii. Vos estis

sal terre etc. vos estis lux mundi. Crisostomus
Sal dicit sacerdotes qui tenent sanctos in sanctitate
... et docet lux ... verbum docere
... ad ... veritatis et dicit
ibidem quod ... bona ... ascendere ... ad
ad ... sacerdotum et ... meo sunt ad ho-
minem ... omnino veniat. Sicut apostolus primo ad
Thimotheum iiii. Exemplum esto fidelium in verbo conuersacione
caritate fide et castitate. Sicut ad Tytum ii. In omnibus
temet ipsum prebe exemplum bonorum operum. Et sicut preceptum
Moysi Exodi xxv. Inspice et fac secundum exemplar
quod tibi in monte monstratum est. ...
... de sanctitate sacerdotum potest intelligi. Sicut
Gregorius in Pastorali. Sit sacerdos semper cogitacione
mundus ... nulla immundicia polluatur
qui hoc suscepit officium ut in alienis cordibus
pollucionis maculas tergat quia necesse est ut
esse munda studeat manus que diluere aliorum
sordes curat ne tacta quoque deterius inquinet si
sordida insequens lutum tenet. Et Jeronimus
sacerdos ... exempla
patrum precedencium intuentes. Sed ille. Sacerdotes
igitur ... patres ...
quod ... sicut
ad ... magis et ... non
tenent. Et ... remunerator ...
... quod verborum ... adulacia
sed veritatem ... patet. Sicut ...
attendenda quod nonnullos videns sollicite predi-
cantes ... simulantes non
... predicacionem et ... veritatis ex-
cludendo fabulas ineptas et ... cum
... sunt quod peribent per
apostolum ... Jeronimus ... ad Thimotheum ... ad Thimo-
theum ... quod ... ex corde
... multiplicare et ...
... clamando vociferare
sacerdotes Baal cum non adorarunt ... de
ludunt et illis ... deceperunt ...
dicit dominus Ysaie xxix. Labiis me honorat cor
autem eorum longe est a me. Et Augustinus de operibus
monachorum capitulo xxv dicit. ... melior est vna
oracio obedientis quam decem milia contemptoris
... sacerdos ... nec le-
... in ... ut ...
... imitatores ...
... est ... beati Petri apostoli dicentis: Pecu-
nia tua tecum sit in perdicionem etc. Actuum viii
... et in lege domini ... studere ...
... introducta ... inter
triticum et paleam ait ... Congregabit autem
triticum in horreum suum etc. Triticum sunt fideles
pro veritate pacientes, palea vero infideles
...
... tenentur sacerdotes ...
... plebi quia nemo accendit lucer-
nam et ponit sub modio etc. Matthei v et Marci iiii et
Luce xi. Qui me confessus fuerit coram hominibus ...
... coram hominibus confitebor ... et
... me confessus fuerit coram hominibus. Et et
ego eum etc. Qui me negauerit etc. Matthei x. Et
Crisostomus omelia xlv. Non solum ille proditor est veritatis
qui ... veritate ... loquitur
pro veritate sed ille qui non libere pronunciat veri-
tatem quam pronunciare oportet et et ille
qui veritatem non deffendit. Sicut Augustinus ad.

Consilium et c. xxi q. iii Cogens metu quis presbiter
castitate occultat, nec dei suppetere providentiam sed quam
fronte a vitat, cognitione remote grandius
quam excusationes excusando et petitis ut apponat
dicens. Cetum habet quoque pertracta quibus facti
sacerdotio pertinet, sed prelatis et rectoribus tam et
in moribus presbiteros distinguat textus canonis
glosatus in decretis. xxvi. c. i. et ea b. q. iiii
xvi. Quod presbiteri mores gerunt officium
septuaginta duorum discipulorum. Et non omnes habent
complendi designatorum, testimonio [illegible] sed
primi. Et apostolus ad Titum scribens quod episcopi et pres-
biteri idem est officium. pz di. xc v cap. Olim
et cap. Legimus [illegible] xciii scribens Augusti-
nus dicit: Non loca vel ordines creatori nostro
nos proximos faciunt, sed nos aut merita bona
coniungunt aut mala disiungunt. Et ex. ad xl.
Non quod maior fuit in honore ille est iustior, sed quod
fuit iustior ille est maior. Et ut dicitur libro
[illegible] di. xxx ex dictis Augustini xxx et omnes
sacerdotibus [illegible] digne et recte pertracten
Et hoc Aggeus dicit. Et sacerdotis officium
est interrogatum de lege domini debite res-
pondere, si quod sacerdos dei est, sciat legem
dei sui; si autem ignorat legem dei ipse se
arguit non esse sacerdotem dei. Et ex [illegible] legis
autem. Nisi autem ministerium sacerdotum non [illegible] conve-
nit ex hominibus ordinatus est, et quomodo ad
applicitur quoque verba apostoli ad Thimotheum iiii. Tu
vero vigila in omnibus laboribus, in omnibus la-
bora in libris sacre scripture, opus fac ewangeliste
in re predicacionis ministerium tuum imple i. [illegible]
sendo [illegible] sobrius esto in [illegible] aliorum
Et mente dicit Sacerdos doctus i. non secularibus
et sacre doctrine [illegible] i. non questibus Castus
doctus i. non frivola sit dans i. non symonie
et dux sacer esto sacerdos i. non voluptatibus
exceptus. Decimo [illegible] xxiii

Sacramenta. Sacramentum ut ait Augustinus
libro x de civitate dei est invisibilis gratie
visibilis forma. Sed diffinitio qualis
est et convenit tam sacramentis nove legis quam ve-
teris quia tam illa quam ista sunt ex similitudine repre-
sentativa et ex institutione significativa. Supplet
quod eadem diffinitio convenit sacramentis nove le-
gis sic supplenda est ita ut similitudinem eius
gerat et causa existat, quod non solum ex
similitudine representat vel institutione significat,
sed ex virtute divina significat et gratiam confert,
per quam anima curatur ab infirmitatibus viciorum.
Et hoc est quod Augustinus insinuat in alia
diffinitione dicens: Sacramentum nichil aliud
est quam quod sub tegumento rerum visibilium
divina virtus salutem secretius operatur. Est et
tertia diffinitio Hugonis de sancto Victore: Sacramentum
est materiale elementum exterius oculis suppositum
ex institutione significans, ex similitudine representans,
ex sanctificatione continens gratiam invisibilem
conferens. Ex qua tangitur quod quatuor sunt de ratione sacra-
menti. Primo [illegible] est materialis simi-
litudo ex qua habet aptitudinem significandi; tertium
est actualis institutio ex qua habet ordinationem
determinatam respectu huius significati; quartum est
sanctificatio spiritualis ex qua habet virtutem effi-
ciendi [illegible]. Et dicit Augustinus quod sacra-

est sacre rei signum. Istud autem non est diffinitio
sed potius ethimologia. Vide [illegible] sacramenti secundum Thomam de
Aquino de veritate theologie libro vi cap. i. Sacramenta
legis gratie Christus instituit tanquam nove
legislator. Et quia venimus ad premia dedit
preceptum, instituit sacramentum. Christus enim verbum
patris est summe virtutis, cum sit eciam summe
veritatis et summe bonitatis. Ratione bonitatis pro-
misit premium beneficium, ratione veritatis dedit
preceptum diligentiam, ratione virtutis instituit
sacramentum adiutorium ut sic per sacramentum
pararetur ad implendum preceptum, et per precep-
tum perveniatur ad premium. Instituit autem sacramenta
in verbis et elementis ut ait Augustinus: Accedat
verbum ad elementum et fit sacramentum.
Est ibi elementum materia, et verbum quasi
forma. Instituit autem duo sacramenta quasi per se
quedam [illegible] ante adventum suum [illegible] et
[illegible] et habet duo confirmavit et consumavit in
lege ewangelii [illegible] predicavit et impressit
[illegible] Alia quinque sacramenta solum [illegible]
[illegible] Confirmationem [illegible] manus im-
ponendo, unctionem vero discipulos ad [illegible]
mittendo qui infirmos ungebant oleo
[illegible] apostolorum vi°. Baptismum autem suscipiendo [illegible]
formam dando. Ordinem vero et potestatem ligan-
di atque solvendi tribuendo. Et conficiendi
sacramentum altaris eucharistiam [illegible] de
[illegible] et conficiendo et
dando discipulis [illegible] passione sacramentum
corporis et sanguinis. Secundum Thomam ubi supra cap. ii°. Sacra-
menta instituta sunt multiplici de causa. Primo propter
humiliationem quia homo querit salutem in inferioribus
se; secundo propter erudicionem quia visibilia ad co-
gnoscenda invisibilia [illegible] tertio propter exercitationem
quia homo [illegible] declinat occupatione negoci-
orum; quarto propter congruitatem medici ad medicinam
[illegible] alique [illegible] visibiles [illegible] invisibile
gratia et aliquid [illegible] visibilem gratie for-
mam. Quinto est congruitas ex parte infirmi quia
cum infirmus sit homo et constans corpore et spiritu, ipse
in corporalibus [illegible] dare fuit spiritualem
spiritualia in rebus corporalibus sed pilula [illegible]
bula, sexto propter augmentum meriti, multum
valet ad meritum [illegible] credere in hiis de
ubi [illegible] experimentum, pz [illegible]
[illegible] que sunt sacramentorum cause [illegible]
[illegible] sanctificatio [illegible] formalis [illegible]
materia. Secundum Thomam de veritate theologie libro vi° cap. [illegible]
Caracter est signum [illegible] ip-
sius [illegible] sacramenti signum confirmatum
obligationis [illegible] ad deum et pz quod [illegible]
[illegible] ipse instituit [illegible] sacramentum
dat gratiam quia efficaciter signat quod
sacramentum et ab ipsis ut [illegible] habet effi-
caciam [illegible] benedictam [illegible] Et si obiicis
[illegible] institutio baptismi et institutio eucaristie
[illegible] fit legislator et [illegible] ad
[illegible] legis pertinent, dicunt [illegible] omnia
instituit, quedam tamen sunt difficilia ad cre-
dendum et magis intima ad salutem [illegible]
promulgavit ut baptismum eucaristiam ordinem

primam matrimonium. Quedam autem per apostolos ut con
firmacio et extrema unctio. De confirmacione ut patet
Act. viii. et de extrema unctione Jacobi v. et capitulo xi
fit mencio de olei unctione. Ut credendum est etiam
Christum ipsa fuisse in eventu explicata ut patet Johannis
ult. et licet etiam cum omnibus efficacia sacramentorum
a Christo dependit, quilibet materie sacramentorum cum
constitucione sacramenti quas Christus ipsa propria
utendo contulit, ut tactu sue mundissime
carnis contulit aquis baptismatis, et pa
nem contulit benedicendo et consecrando. Verum
vero non exstant prima consecracionem et etiam presens
consecratio olei unctionis ab episcopo [illegible] est super
[illegible] Ego sum Pauli, ego Apollo, I Cor. pa
ter. Sacramentorum nove legis multiplex est ef
fectus. Primo aperto mundat, secundo in bono confirmat,
tercio corpori et iustitie incorporant, quarto iustifi
cant, quinto ad futuram vitam preparant, sexto
erudiendo illuminant, septimo a malo preservant.
Item patet quod septem sacramenta per ordinem, nam
primum operatur baptismus, secundum confirmacio, tercium eucha
ristia, quartum penitencia, quintum extrema unctio, sex
tum ordo, septimum matrimonium. Primum continuum
sed baptismus, secundum pugnaturo sed confirmatio, tercium
vires resumentem sed eucharistia, quartum resu
mentem sed ut puerum, quintum exeuntem sed
extrema unctio, sextum ministrantem sed ordo,
septimum novos milites introducentem sed
matrimonium. Ista septem sacramenta disponunt ad
septem virtutes reddendas, nam baptismus est sacra
mentum fidei, confirmacio spei, eucharistia caritatis,
penitentia iusticie, extrema unctio perseverancie
que est fortitudinis complementum, ordo pruden
cie, matrimonium temperancie. Alia est eciam ratio
sacramentorum que ordinantur contra triplicem culpam
et contra triplicem penam. Primum baptismus ordinatur
contra peccatum originale, penitencia contra mortale,
extrema unctio contra veniale. Ordo contra
ignoranciam [illegible], contra maliciam confirmacio,
contra impotenciam matrimonium, contra concupiscenciam
[illegible] et eucharistia. Item sciendum est quod quidam
suscipiunt sacramentum tantum ut ficte accipien
tes, quidam rem tantum ut qui pro credentibus et fideli
devotione recipiunt, quidam pueri [illegible] veniunt ad
[illegible] quidam suscipiunt sacramentum et rem
ut digne accedentes. [illegible] de calice
et [illegible] de sacramentis. Unde calix pollex
[illegible] unctio tonsio lectum. Unde in baptismo
calix eucharistia, pollex confirmacio, [illegible] penitencia,
unctio extrema, tonsio ordo, lectum matrimonium.
Sacramenta ecclesie quedam dicuntur necessitatis ut
baptismus de con. di. iiii. nulla [illegible] per Augustinum. Item
confirmacio de con. di. iiii. nullus inquit. Item
eucharistia de con. di. ii. omnis christianus. Item extrema
unctio xxvi. q. vii. [illegible] sed de pe. di. i.
non pt. Item alia duo sacramenta sunt voluntatis
sed ordo di. lxxxiiii. Item matrimonium xxxii. q. ii.
cum non est. Item baptismus est sacramentum iniciali
cum di. xxxiii. [illegible] Petro. Item confirmacio
est sacramentum pugnancium de con. di. v. spiritus
sanctus. Item eucharistia est sacramentum proficientium
[illegible] et viaticum [illegible] xxvi. q. vi. qui recedunt
et c. de his. Item penitencia est sacramentum resurgen
tium xxvi. q. vi. his qui de pe. di. iii. [illegible]
Item extrema unctio est sacramentum
exeuntium xxvi. q. vii. ab infirmis. Item
unum sacramentum [illegible] alio maius duplici respectu
pertinet, scilicet effectu ut baptismus di. xxxi.
quarto [illegible] subiecto ut eucharistia di. xc. v. et
[illegible] significatione ut matrimonium xxxii.
q. ii. cum societas. Item dignitate ut confirmacio
de con. di. v. de his et duobus [illegible] di. lxxxiii.
[illegible] ex equalitate effectu baptismus corporis
esse contingit signo maiori consecratum ministro.
Item sacramenta ab hereticis facientibus non sunt rei
pienda xxxiii. q. ii. c. ult. Item ab ipsis in
forma ecclesie data sacramenta retinere licent
di. xix. [illegible] Hec autem verba [illegible]
dicuntur omnia per Augustinum et c. [illegible] Item sacramenta
collata in forma ecclesie ab hereticis scismatis
simoniacis depositis, excommunicatis et interdictis
rata sunt quo ad sacramentum non tamen quo ad exe
cucionem di. xxxii. [illegible] Petro. [illegible] di. q. [illegible]
Item sacramentum exigit affectum sus
cipientis et mentis devocionem viii. q. i. licet [illegible]
[illegible] Item non est vera confessio ad deum
[illegible] sacramenta ecclesie contempnunt de con. di. iiii. bap
tizate per Augustinum. Item sacramentum quod in se bonum est
cedit malo in malum. [illegible] Item [illegible]
[illegible] bonum de Juda qui per buccellam
que bona fuit sathanas intravit. Item sa
cramenta [illegible] non re
[illegible] q. i. [illegible] inmerito [illegible] complexi
[illegible] sacramentorum per ordinem.

Sacerdotum et altarium ornamenta et clericorum [illegible]
[illegible] non estimantur per Augustinum. Item
sacerdotium [illegible] de pe. di.
[illegible] per Augustinum. Item magnus
est sacerdotum officium [illegible] et aliorum
[illegible] devocionem [illegible] xxiiii. q. v.
[illegible] Item omnia sacrificia precellit corporis et
sanguinis Christi de con. di. ii. [illegible] Item non sacerdotum
magnitudo [illegible] offensam [illegible]
xxxiii. [illegible] per [illegible] et c. [illegible] per [illegible]
Item [illegible] multi sacerdotes [illegible] possunt
[illegible] altarium et [illegible] xiii. q. [illegible]
[illegible] per Augustinum [illegible] per [illegible] et
c. [illegible] per [illegible] Item [illegible] sacerdotum
precepit in [illegible] offerre iusticiam quasi
iusticiam [illegible] Christi [illegible] recipiendo [illegible]
[illegible] non accipiam de domo
tua vitulos etc. [illegible] presbiteri [illegible] de [illegible]
[illegible] totam egiptum [illegible]
[illegible] videlicet [illegible]
[illegible] delectacionem carnalem sacerdotes de
[illegible] sacrificare non [illegible]
demonibus [illegible] in egipto [illegible] vino [illegible]
[illegible] sacrificiis [illegible]
audiendum [illegible] passio mediatoris
[illegible] et sic dimidium
[illegible] perficit [illegible]
libello repudii [illegible] xxxiii. [illegible]

Sacerdotum [illegible] sacerdotes
[illegible] anno [illegible] et corpore pollutos
[illegible] sacerdotes non venerunt [illegible] sacrificium
putabat peccata fuisse deleta, [illegible]
emundatio fit in [illegible] calicem ve
nia [illegible] peccatorum, [illegible] dolet
de [illegible] et emendat.
[illegible] Si voluisses sacrifi
cium dedisse utique etc. Sacrificium deo spiritus
contribulatus etc. [illegible] indaysus [illegible]
leges xiii. [illegible] esse [illegible]
peccata sua [illegible] legis [illegible]
[illegible] malunt [illegible] corporalibus passionibus

legis cp i cgna xpi sic 2 mo q Es ca xxxiiij
i et misi mo cu in sacrificio culabat psymod
placitur est do templu i ectia q i ipu scd
dixi vos p psalg no accipia de domo tua vi
tulos 2c ymola do sacrificiu laudis et no
hostias volo q cordu no sacrificiu q fide 2c
q Es ca xxxij D. Sacrificia do offerebat in
dei aplos peius afficientes Remeat sacrifi
cabit dco encaucio aplorum no ad melior
mercede q ad cor coeua q Es ca xliij q
It autem capet xlij i dimidio ebdomadis
opus p sua doctrina tulit de medio inge
sacrificiu invidor na q ebq anis 2 pco me
sib doctrina q mis fit dimidiu septiane
anorum ut illud sacrificiu quod iugit i eccl
fiat tollet de medio 2 offerre sacrificiu
laudis do i voce sacrificiu misse i ope sac
ficiu pas pce walsta usq ad fine sc
seculi tumultu e cp iudaicu gsuetudo de
sacrificis offendo inich crepanda q ite
i dimidio ebdomadis hic est i ebq anis
2 pex mensib hoc sacrificiu canonis tolletur
e ab antixpo gfugientib deuotis aut eo
p loca deserta ecctiis no inuentib neq do
offerentib hic signat mihi sepe que q
antixom dicit ille inficiet ipu ois sui
de quo aplus i Tessal q Es ca lxiij q
Melchisedech inter ps fuerunt dni sacrifi
cij regimu ac sacrificiu panis 2 vini mysteriu
corpis 2 sanguinis xpi expressit Ber sup cip
lxxxxiiij q Ut veter sacrimenta fuerunt ne
cessaria q que aperiebatur fuerunt mentes
q ibi ecta xxxj D. sr
Sal vos est sal tre hoc dicit cp doc
tor omnib virtutib de esse ornatus 2
ins ut B v docta ha 2 q pileat
xpus i marco 2 pace hete i vob sz sa
pientia vite de pigritie di xlij Ber ic ton
ptymen p gloriam Sal tre dicunt plati
2 sacerdotes di xl iij Sacerdotes Et maly
platy sal insipientiati di iij q vij cp Sal
insipientiatu p augu 2a q vij no om p
augu Et sal insipientiatu a poro ecclia
q vij B certi cp ea p Beda Et sal pa
pal i eucha unis sacrificiis offerri d3 de
di iij Sal p Beda Et aqua sale aspsa
2 p sacerdote sacrifici spem sanctificat de q di iij
aqua Et uxor loth respiciens retro cpi
est i statua salis ut posteros cdiceat exiplo
q aug de v d3 q xxxix Sal est lapis
ex arena 2 ardore solis et ignis 2 flatu
venti cpacts 2 p gsequens inmotu regulas
ap l xiv aueiisteriorum dissolvit n fecido et
humido 2 signant signat platos bonos
qui cponunt cabit arena instabilis ut lo2
parabola filiatoris cp vii de domo fida
ta sup arena hec aqua baptismatis et ar
dore ignis dni 2 flatu spus sti cpimi
gitur 2 sup nive ab opacitate pti dealbat
vii na aqua i ea i corporati sigt sapiens
meriti ppetuo hitante qd Beda dr misti
ce sigmitu p illud xti Rpx cpi aque
fuimte ex ex tuni ssioe aque i vas potu
ad fotes aque Sal e ex divitis vasis e
eis hnaitas salis imposito est xpi inca
posito vaso posito i fonte aque e tbu
laceris gsuatio aque mundicio e appli sanctifi
catio vij cp i oblacioe requitur aqua deuo
cuis 2 fluor cartate io pape hemi y i omni
sacrificio sal offerri no cp apti ome sing hu
miua sapia regla io pcepit aplus sal
collinus sit sermo vr sale conditus q doc sp
itu rexo vos est sal tre Sal at lft inc
tus ppetutes na a cplexione tra fiat
sterilem cibos condit carnes cocuat a pu
trefaccoe fetoce 2 vime pfuat 2 ora ytu
ca suus gsequentib dena mistice plati ho
pete ab lit ca a pno sale si cp sapide co
ngulati ut tra i tremis infatrates fuat
sterilesce quo ad secularia desideria i uidi
ro Apparuit benignitas 2c 2 euellet pla
tus invitles ino id pecp dote ystipi te
si getes 2c omnis doctrina q e cibi spe
celeste p ymu sapida reddit ino id ps
xviij iusticie dni recte leti cor. Carne
a lubatute luxurie gstugit ino id aqt
xix Dut eunuchi q aytinuert semetipos
ppt re ce Et sic a putrefactoe pcti a despi
uacoius fetore 2 corrodere vme captie p
fuat subiectos quib sapiam clara q no
marcescit nequa e subministrat q doc q
Sal sui pectori hoc xvi cu 2o e maxie
necessariu ad alias gdimenta ictatuy cp
oves 2 pecudes i mixtu pabulo pvocat
ad edendu 2 p gsequens ad pugnadum hy
colubre affectat lapide salis i colubar
i calidite 2 siccitate stoinachu imoat 2 digesti
one roborat Est ca calide nc 2 sicce
vij sui autenna hec virtute dissolvendi
mollificandi 2 gsumendi vij valz gt vetu
stiores gt humores extuncos ventrem
mollificando 2 sic ony humores valz ve
nenosos ita sanat vulnera 2 vlcera cu
melle fs cu aqua roserata 2 camfira de
let maculas facei Et corporalia dit
platy gruniti face el suis sal ppetates 2 mil
tas alias mtelligit pris sapia cpt dicit
vos est sal tre Et sequit lauinat cp
sit sal tre cp hecub tra i hitantib debet
esse spualiter cdimentu Et notand cp
sal applicatur ad sua offi det esse mo
dicu gritate 2 cu gdiendo debite ofatud
2 sic plati debet esse hiiles 2 paupes cu
gdiendis hoibus crebrius gsulates q do v si
Salomon aute interpretatur
pacificus e appellatus cui omnib i tan
tu gentib pacificauit 2 tributa red
dentib pacificu habuit regnu ita ut te
plu deo edificaret ut eis ex misterio
gerit q i figura fuit in i pacifici ihu xpi
qui gfugientib ad se p fidem gentiby
vnius 2 bonor opny 2 spiritalia tributa
solventib pacificu habet regnu itaut ex
lapidib vivis no solum iudeis q gentibq
2 vnu templu edificauit deo viventi ipm
Salomo eo habet regnu valde ampli
catu meritis pris sui david 2 sicut deq i p
mis dilexit sed circa senectute cuncipis
peraute excitauit d3 sathan sup eu et
detineat ppte modicu regni eius hec
Srip ca pa q Salom ille mirabil qui me
ruit assistrix dei sapie copular i aliam

generat mulierum meretricum amplexus et in vinculo libidinis illaqueatus et sic legitur circa finem se polluit cum Chamos ydolo Moabitarum simulacrum fabricavit. Sed quia post hec cum propheta culpam erroris recognovit, unde ex medicione celestis exortus est ac forsitan quia numquam eius in canone lego veniam consecutum fuisse. Audi primo causam quia non scribitur publice penituisse legibus in dicta aliquid acceptabile quia non ad finem populi. Sed in peccato prius dicto teste penituit veniam consecutus est ex hoc quia cum salutem esset a corpore sepultum cum inter regum corpora sepulturam commeruit. Quod cum peccatis abnegatum fuisse cognoscitur cum usque ad mortem vite sue in ipsorum pravitate perseveravit. Causa ideo quia inter iustos reges sepeliri meruit aliena averia non fuit. Verum quia ante illam suam primam mereri non potuit. Veritas quia prudentiam vulgus estimabat eum vere propheta ne videretur esse super hominem motu divino commovit. David autem sanctus non dicitur quia ab hominibus sanctus esse sciebatur. Salomon vero ideo sanctus non dicitur ut nobis de pena eius dubietas non sit. Aiunt enim libri Hebrei Salomonem quinquies totum fuisse per plateas pro sua prima culpa. Item aiunt eum venisse in templum quod ipse edificaverat cum quinque virgis quinque legis periti ut verberarent ab illis qui dixerunt domine deus non mittent [illegible] sceptro depositus est a regno. Et licet ista videantur esse apocrypha relinquuntur discretionibus audiencium. Hec de [illegible] anbo.

Salomon rex templum domini construxit et illud compertus magnum factum fecit. De quo dicitur [illegible]. Item Salomon non divicias non longum tempus vite sed sapienciam a deo petiit. Dicitur xxxvi q. [illegible]. Item regina Saba venit a finibus terre audire sapienciam Salomonis. viii q. i. [illegible] Item Salomon ad expellendos demones de corporibus quendam modum exorcisandi invenit. Dicitur xxvi q. [illegible]. Item Salomon illectus amore mulierum demonia gencium coluit et ydolis templa construxit in q. i. vii q. ult. xxvi q. [illegible] Salomon.

Salus. Sciendum quod licitas et quantitas in primis ponunt demoniacum tractatum in 2o libro. Medicine in carnali infinite sebum licito mulieris in [illegible] libertatem eam vi rone quia maior est prudentia dei de salute anime quam de salute carnis primi quia quod de salute anime quam de salute carnis dignior est anima quam caro. Anima enim sine carne vivere potest caro autem sine anima vivere non potest. 2o autem quia vere potest caro autem sine anima vivere non potest. In omni peccato anima prius peccat, postea caro. Nam anima prius fuit victa quam caro. Potest peccare sine [illegible] anima peccare non potest sine consensu anime quia in [illegible] anime et non econtra. Ideo necesse est ut prius anima liberetur postea caro salvetur. Hec [illegible]. Nullum convenienti sub tale preceptum quale e[illegible] [illegible] Psalmi dicitur [illegible] primi respectu nostrorum peccatorum dicuntur terminum in societate angelorum. Hec Augustinus de [illegible] xxxiii.

Sanitas quod bona sit languores [illegible] tendit et in corpore languidis morbi sanos nos esse credimus. Hec Jeronimus in quadam epistola. Sanitas et integritas et temperancia nature ex calido et frigido quod est frigiditas [illegible] sanitas dicta est. Hec signis statim. Hec Ysidorus [illegible]. Sanitas corporis efficitur refectione moderata. [illegible] excessu ciborum putrescere facit corpus. De q. di. v. [illegible] impossibile est illos esse sanos et divinum

qui carnibus et dapibus continue vescuntur. De q. di. v. Nec tales per Jeronimum. Item abstinencia sanat morbos quos superfluitas ciborum contraxit. De q. di. v. legibus [illegible] titulo.

Salutacio angelica annunciata est angelus domini Gabriel qui fuit de ordine archangelorum ad beatam virginem cui ad sensum apparuit in visione corporali cum ei loquebatur de locucione spirituali. Ad istud tamen notabile sacramentum mittendus nuncius debuit esse angelus propter tria. Primo propter cognacionem virginitatis ad naturam angelicam. 2o propter ordinem reparacionis humane quia sicut ibi in principio venit dyabolus ad mulierem ita hic deus venit per angelum ad virginem ut sic ex opposito medicina respondeat vulneri et reparacio lapsui ac remedium nocumento. 3o quia per illam graciam fuit reparacio nature humane et fuit et ruine angelorum. Unde qui huius fuerunt utriusque nuncii debuit ministrare. Dividitur ista salutacio in tres partes. Prima parte incepit angelus cum dixit Ave gracia plena dominus tecum. 2am subiunxit Elizabeth cum ait Benedictus fructus ventris tui. 3am ecclesia admonet, ut in reverencia nomen Marie habetur. Nam hec nomina non erant in textu salutacionis.

Salutacio ista quedam nobilis est in quorum primo propter auctorem quia missus est angelus a deo. 2o propter nuncium. Non enim dignus fuit hoc nunciare sed angelus nec quilibet angelus sed Gabriel. 3o ab ea quam salutavit quia virgo non quelibet virgo sed Maria. Non est ab ipso modo salutandi qui indicat inocenciam virginis in tribus cum dicit Ave. Item graciam quantum est ad cetera cum dicitur gracia plena. Item excellenciam [illegible] cum dicitur dominus tecum. Item privilegium prerogative singularis cum dicitur Benedicta tu in mulieribus. Salutaciones quedam inveniuntur optative. Salute rex ii Reg. xvi. Salve rex. Quedam gracie. Gracia vobis et pax i Cor. i. Quedam gaudii. Thob. v. Gaudium sit tibi. Quedam benediccionis. Ruth ii. Benedicat tibi dominus. Hec Thomas de ve the[illegible] cum [illegible].

Salutacio autem hec angelica ex hiis omnibus compleri videtur. Continet enim salutem cum dicitur Ave. Item graciam cum dicitur gracia plena. Item gaudium cum dicitur dominus tecum. Item benediccionem. Benedicta tu in mulieribus. Preterea in hac salutacione nota triplex prerogativa virginis supra naturam cum dicitur Ave. Supra graciam cum dicitur gracia plena. Supra [illegible] cum dicitur Benedicta tu. Nota demum sexto in angelica legacione primo quia venientem beatam virginem salutavit cum dixit Ave. 2o quia excellentem eam commendavit ibi Benedicta tu. 3o quia dubitantem eam confortavit ibi Ne timeas. 4o quia diligentem legacionem implevit ibi Ecce concipies. 5o quia elegantem modum exposuit ibi Spiritus sanctus superveniet in te. Sexto quia convenientem plenum nascituro de [illegible] ibi [illegible] quod nascetur. Hec [illegible].

Salutacionis angelice virginea responsio. Duos legimus in scripturis dyalogos unum inter Evam et dyabolum quo mors concludebatur. Alterum inter Mariam et archangelum quo vita crescebat. Vide ergo tamquam fecit beata virgo in salutacione angeli scilicet deliberatum quia cogitabat qualis esset interrogacionem quia querebat quomodo fieret. Consensum quia dicit: Ecce ancilla domini. Nec in delectacione producta

fuit secundo Eva ut in interrogatione dubia secundo
Zacharias, ut in responsione tarda secundo Maria
fuit in responsione competens beate virginis septem verba
inveniuntur que quatuor mulieres virtutes redolent
dicit enim Ecce, quod est obedientie prompte; ancilla
domini quod est humilitatis perfecte; fiat michi quod est cari-
tatis inflammate. Primum verbum tamen quod est
dei devote. Septem verba locuta est beata virgo
primum ibi Vinum non habent, 2m Fili quid fecisti nobis
sic, 3m ibi Quodcumque dixerit vobis facite, 4tu
tu salutat Elizabeth, 5tu Quomodo fiet istud,
6tu Ecce ancilla domini, septimum Magnificat
anima mea dominum. Verbum primum fuit pyetatis, 2m
caritatis, 3m inspectionis, 4tu consolationis, 5tum
devotionis, sexto humilitatis, septimum orationis
et gratiarum actionis. Et nota quod omnia verba predicta
fuerunt bona preter ultimum. Hec Theo. de Vecthe
li° xto ca° quarto et pe. mo

Sanctificatio triplex est. Quedam est generalis
in qua fit pro peccatum. Quedam spiritalis in
qua fit per gratiam spiritus sancti. Quedam speci-
alissima ut que fit per gratiam singulare. Prima re-
movet culpa, confert gratiam, remanet tamen
fomes et pronitas ad peccandum. Et talis est in
baptismo. 2a removet culpam et pronitatem
peccandi in mortalibus et talis fuit sanctificatio
Johannis baptiste in utero et Jeremie. 3a removet
culpam originalem et pronitatem ad peccandum
tam venialiter quam mortaliter et talis fuit in
beata virgine. Nota quod beata virgo tres sanctifi-
cationes habuit. Prima fuit in utero per quam habuit
originalis culpe expiationem, gratie infusionem
2a et fomitis restrictionem. Secunda fuit sanctificatio in
spiritus sancti obumbratione et filii dei conceptione
que omnino fomitis extinctionem et in bo-
num confirmationem superaddit. 3a sanctificatio fuit in
filii sui inhabitatione quando novem mensibus in
utero suo mansit que dedicatio ad dominum fuit.
In prima sanctificatione excellebat puritate
in omnibus baptizatis. In 2a sanctificatione excel-
lebat puritate. A de qua legitur cum petrus
in transfiguratione excellebat omnes
angelos quia ut illi confirmati sunt in principio sub-
stantiali sed non decrescere, sic beata virgo potuit
crescere in merito et profectu sed non decrescere. Hec Theo. de
vecthe li° xto ca° ii. Sanctificatio pro vul-
tu habet fieri primo per fidem invisibilium. Eccl.
xlviii° In fide et lenitate sanctum fecit illum.
2° per presentiam corporis primorum. Sap. Psalmista Omnis
qui habet spem in eo sanctificat se. 3° per con-
fessionem peccatorum. Ps. Confessio et pulchritudo in sanctifi-
catione eius. Secundo per auditum sermonis. Johannis
xvii° Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus
veritas est. Sexto per lavacrum lacrimarum. Paulus
vi° Sed abluti estis sed sanctificati estis. Sexto
per mundiciam operum. Exo. xix Sanctifica eos
ut lavent vestimenta sua. Septimo per textum
hec est voluntas dei sanctificatio vestra. Pa. Tessalonicenses
iiii Videte inquit experimentum presenti vinum decem
ad quam exaltari voluit vos esse mercedes
carnalium benefitia dignis et non indignis
se prestat; munus gratiam spiritale, ut ea dixi
vobis de illo qui solem suum iubet descendere
super gratos et ingratos neque dat beneditiones
suas super iustos et iniustos. Apostolus Quid videtis
quod estote simplices et benigni in
meis cultum prudentes et mites hec

Ecclesiastici capitulo xxvii. Sancti homines medulla huius
mundi sunt et eorum medulla quidem fuit in arbore
semper florent et ut promissa fuit
tunc paulatim marcescendo secuti. Sic quidem
sunt fideles et sancti stant iste mundus. Nam sicut
egredientibus israelitis de egipto exterminata
est egiptus sic et sancti cum de isto mundo disces-
serint tamen iste mundus. Hec Ecclesiastici cum i. Beati
sanctum virum nemo sine dubio potest aliquid inspi-
cere et deus non peccator in peccatore fieri
statum potest quia ut est valde sub manu dei peccator
in homine autem dei sine dubio nichil peccatum.
Peccator a cum peccandi in se et infra. Ecclesiastici
capitulo vii. Sancti homines similes sunt iumentis pa-
centes de herbis scripturarum victum querentes
sicut oves per simplicitatem. Deinde pessime
mulieres frequentes carnes et laborent
aliorum occupationes edentes lupi sunt rapaces.
Hec Ecclesiastici xix. Et No. de Lyra. Ecclesiastici capitulo xx
viii Ecclesiastici xxxvi. Et xlviii b. Nunc tamen
spiritum sanctificate potest magis spiritus sanctificat
carnem cum ea tractandi est utrumque ipsum est
et sanctificandi potentis omne bonum a celo de-
scendit in terram non ut a terra ascendit in celum.
Hec Ecclesiastici capitulo liii h. Sancti et iusti nullum est quod in
peccato omnino caret ut ex hoc desinit quem
iustus vel sanctus dici affectu tenent sanctitatis.
Hec Augustinus de officiis ecclesiasticorum dogmatum. Ista
que sanctitatis causa servandi sit pudicitia
corporis castitatis anime et veritas doctrine. Hec
Augustinus de doctrina christiana. Quanto est quisque sanc-
tior et deo deditior tanto est in orando
eius fletus uberior. Hec Augustinus de civitate dei.
Celos meliorem est de duobus imperfectis rusticitatem
sanctam habere quam eloquentiam peccatricem. Hec
Ieronimus in epistola ad Nepotianum. Sanctorum virorum
est ut inquirere mansionem ubi clariores sunt
viri sed ubi fideliores nec gaudet ubi epu-
le large sunt sed ubi sanctitas floret. Hec Ecclesiastici
xxx. Plena laudatio sanctitatis est que
genus morum officium pactum meditatum quam com-
prehendit genus in maioribus moribus in equitate
officium in sacerdotio factum in mandato in iustifi-
catione meditatum. Hec Beda super Luc. i°. Erant
ambo iusti ante deum. Sanctitas interior est
que bonis convenit. Et est sanctitas sine labe
que cum malis conveniunt. Psalmus Dicit xvii Quiere.
Bonum ibi de Bawl. Et non ex nobilitate
generis vel dignitate sanctitatis innotescit
sed ex fidei puritate et morum honestatis.
Di. xl. Non nos qui. Et sanctum credere illum
qui non est sanctus periculosum est, xi q. iii
Cum quibus heretici per somnum.

Sanguinis Christi multiplex effectus est.
Primo novum testamentum confirmat. Luc. xxii
Hic est calix novi testamenti in meo sanguine.
2° ecclesiam sanctificat. Johannis xix Exivit de
latere eius sanguis et aqua. 3° animas lavat.
Apoc. i° Lavit nos a peccatis nostris. Quarto mentes
inebriat. Ps. Calix inebrians quam preclarus
est. Quinto peccata remittit. Mat. xxvi Qui pro multis
effundetur in remissionem peccatorum. Sexto ab ex-
terminatione protegit. Exo. xii Cum signum est vobis
sanguinis in edibus. Septimo mundum redimit.
Prima Petri i° Non corruptibilibus auro vel argento
redempti estis. Octavo celum aperit. Hebr. x Habentes
fiduciam in introitu sanctorum in sanguine. Et sic
bene agni victi est leo, ecce spectacula

dancorum et quod est amplius illi vident
carnis vetustatem nostris cordibus oculis virtute
magnum est hoc spectaculum per totum orbem terrarum
sanguine agni victum leonem coniunctam de dentibus
leonum membra christi et admixta corpori christi quo
nescio quod simile imitatum est quidam spiritus ut
sanguine simulacrum suum cum vellet sibi noceret
pro sanguine quibus redimendum esse genus
humanum confingit et spiritus mali vinibus quos
dicit honores sibi ipsis ut sic decipiat eos
qui sectatur christum secundum aug. super joh. omelia viij
Et ex supra allegatis in titulis ubi cena
et ubi eucaristia et precipue ex precepto christi
joh. vj° capitulo xx vj luc. xxij et apostoli prima cor.
xj° patet quibus tamen fideles primum quietem
laycalem utriusque sexus dumtaxat ad hoc sit
ydoneos tempore loco et modo aptiunus quia
dignum esse sanguine christi sub tali sub speciebus
vini patet ex auctoritatibus sanctorum et B. Ex quibus
clericos una precipue Cyprianus multum vti
secundum glosam in epistola xxxvij de lapsis ad Ce-
cilium sic incipit At ecce non infirmis sed forti-
bus pax nunc est et ut morientibus sed viventibus
quantum dandum est ut eos excitamus et
hortamur ad prelium non inermes et nudos
relinquimus sed protectione sanguinis christi et
corporis muniamus nam quos docemus eos a
ducendum in confessione sanguinis sui fundendi si
eos militaturos sanguine christi denegamus aut
quomodo ad martirii poculum ydoneos facimus
si non eos prius ad bibendum in ecclesia domini
poculum communicationis admittimus secundum ille
sicut in eadem epistola dicit Et incipit Et passio
nibus ex servitutibus in persecutionibus retardata. Et in
ministris sacrificiis in oblationibus desistit de sanguine eius et tunc
confundi quomodo autem possit eum sanguinem fundendo
possimus quod sanguine christi erubescimus bibere quod
possimus et sanguine christi erubescimus bibere [illegible]
tur per letificationem in ecclesia bibente tibi ban-
si quod bibit dominum teneat vetustatem
dicebat igitur in corruptione non ambulasse nos
i vijs domini et abiecisse legem dei precepta eius
et monita salutaria numquam voluisse servare
secundum Cyprianum sermonem ad te sermo omnes quemque [illegible]
apostolos primum illum ut inique non dicit maximo
doctore quod dicit in sermone xxiij° sic in libro de
re plebs ut beatum conficet et qui leo eige-
re non accubuisset donec devoret prius et certe
non sanguine bibat sic incipit Dicitur nobis
quoniam est iste plebs qui in vino hic sanguine bi-
bere hec zant qui in extra audientes [illegible]
hec sequebantur scandalizati
quod ex iudeis decem [illegible] et manducare carnes et
sic et dixerunt sic et manducare carnes et
sanguinem bibere Et plebs christianus fidelis
audit hec et amplecti et respicit eum quod dicat
nisi manducaveritis carnem meam et biberitis meum
sanguinem non habebitis vitam in vobis et infra Bibere autem de
sanguine non habeat vitam in vobis et in sua [illegible]
cum sanguine christi non sermo suo in [illegible]
suo sed et suo sermone eius recipimus
vitam quibus vita consistit Ad idem est augustinus libro
i quibus vita consistit Ad idem est augustinus libro po-
de symbolo Idem in sermone quadragesimali
feria quinta ante palmas qui sic incipit Si d-
ominica lege audimus Item Jeronimus super
Sophoniam et po. 19 sunt B Item Ambrosius super
lucam Item Beda in omelia super joh. i° videt johes
ihesum ad se venientem Item leo papa

i sermone de xl^{ma} qui sic incipit predicaturi
vobis Item hylarius de trinitate libro viij et post
de q dicit ij capitulo Item fulgentius de
diuinis officiis libro tertio plogum sic incipit Ea
que per annum [illegible] Item Remigius super i° prima cor
x Calicem benedictionis nonne communicatio sanguinis
vini christi est Item Maximus episcopus in sermone
Epiphanie qui incipit Exultandum est nobis
et Item Innocentius in summa loquens de sa-
cramento libro iiij capitulo xxxviij Item Ambrosius super x prima cor.
dicente comedite panem meum et bibite vi-
num quod miscui vobis Et Bibite vinum quod
miscui vobis in sanguine meo sub specie vini in
quo admiscetur aqua utrique sub specie commu-
nicat antiquitus fideles Idem super x prima cor. xj°
probet autem seipsum homo sic et de calice et
duplici specie [illegible] sumitur ecclesia sicut fide-
libus dabat Item idem dicit quod utraque est de perfec-
tione sacramenti scilicet forma panis et forma vini
tamen est per utrasque simul exprimit passio perfecte.
christi tamen quod utraque signat perfectam refectionem
secundum illud Item Thomas tertia parte summe questio
lxxxvij Item bilhelmus de monte laudino
in sacramentali suo dicit quod recipiendo corpus
totum virtute accipit licet non totum sacramentum
ideo in melius hoc communicant cum pane et
vino i ad toto sacramento secundum illud Item Albertus
magnus in tractatu de officio misse Item glo-
sa ordinaria super i joh. vj capitulo nisi manducaveritis
et Colsius habet sanctorum et copulam ulterius
sensus et pastorum ex opere [illegible] capitulo xxvij° luc.
xxij° Cum dicitur sumit agro sic inter inspiciendo
patet quod xpc dando discipulis corpus suum sacramentum
et sanguinem sacramentaliter seorsum dans panem
seorsum calicem sic dans constituit dixit
dicens panem accipite et manducate ex
hoc omnes sublatis et dividite inter vos
hoc est ad sacra [illegible] benedicti sacrificii
gerit manducate et relinquens officium
distribuendi et conficiendi dicit dividite et
secundum quotiescumque feceritis et sic ad alteram spe-
ciem relinquens idem officium scilicet conficiendi et distri-
buendi dicit accipiens calicem Accipite et
bibite ex eo omnes et luce xxij addit
et dividite inter vos et hoc facite in meam
commemorationem etc.

Sapiencia posside sapiencia est auro
melior etc. prov. xvj° Vani sunt
omnes homines in quibus non est sapientia
dei Sap. xiij a. Quomodo autem accipiet actum sapi-
encia accipiet eccli. xj B Absolon plus secundum
intelligentiam est ad singula semper quod est
sapiens plebs propterea non miserebitur eius
qui fecit illum Dan. xij B. Si quis autem
ignorat ignorabitur Hec sapientia et scientia
vita distincta ut ad sapientiam eternorum pertinet
cognitio intellectualis applicatur ad scientiam
vero rerum temporalium cognitio rationalis secundum augu-
stinum de trinitate Sapiencia unde alienum ut quod
virtutis est et unum cum que accessit scientia
sicut enim totum ei mundi possessio est ita
toto eo quo suo utitur secundum ambrosium epistola xxxvij
ad Constantium ubicumque nascetur sapi-
encia ubique cunis est ubique sua intelligit
numquam se peregrinum numquam hospitem se

indicat secundum Ambrosium ibidem non possunt qui false sue sapientie fiducia decipiuntur secundum Gregorium libro x moralium. Sapientiam veram habere Sepe accepta sapientia cum ignorantie tenebris illuminat lumine humilitatis tollit ut sapientiam eam esse negat quae et si locucionis virtute fulgeat elacionis velamine cor loquentis obscurat secundum Gregorium xxvii moralium. Summa sapientia est vita laudabilis et apud deum pura mens pium pium ingenium et sancti spiritus sonantem secundum Gregorium nazanzenum in apologetico. Sapientia clamat quod illa non quae in verbis volat sed quae virtutibus constat secundum Gregorium ibidem. Quanto sapientie incrementum leviter studia tanto amplius arrogantie fastu et inflatu maiore intumescit iustitie secundum Ieronimum de summo bono libro 2°. Frustra in nobis divine cognicionis habundancia crescit nisi in nobis divine dileccionis flamma augescat secundum Hugonem libro de vanitate mundi. Verum stulticia labor stultum generat. Verus labor divinitus in fit ut in stulticia per et extra notum ubi divina lectio sexti.

Sapiens dictus est a sapore quia sicut gustus est aptus ad discrecionem saporis ciborum sic et sapiens ad dinoscentiam rerum atque causarum secundum Ysidorum ethimologiarum. Scriptum est enim perdam sapientiam sapientum et prudentiam prudentium reprobabo ad Corinthios primo. Nemo se seducat. Si quis inter vos videtur sapiens esse in hoc seculo stultus fiat etc secundum eandem Corinthios primo. Hec quae sapientes esse in oculis vestris etc Ysaie v. Quod altum est hominibus abhominabile est apud deum Luce xvi. Dicentes se sapientes esse stulti facti sunt etc Romanos. Sapientia quod est non eloquio dicitur sed sine eloquio dei unde secundum Ecclesiastici xlviii. Sapientes sunt duplices unde ecclesiastes ponit secundum Ecclesiastici ecclesiastes 2°. Sapientes mundi tempore mente et labiis sapientes dei corde et mente sapiunt secundum Ecclesiastici xviii. Sapientia magister in actu probatur sicut ait in sermone secundum Ecclesiastici sexto. Sapientia impiorum nequicia secundum est secundum Ecclesiastici xviii. Neminem enim diligit deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat. Sapiencie vii°. Veritatem eme et noli vendere sapientiam etc Proverbiorum xxiii. Sed qui vere sapiens existimat se prudentem esse non prudens sed stultus est xxvi q. iii c. si per augurium. Et sapientia cum sobrietate est habenda quia non oportet plus sapere quam ad sobrietatem dicitur xlviii. Et rector secundum Gregorium sit sapiens sine peccato precessus uti nomine dicitur xli. Episcopus per augurium. Et cunctis presbiteri in sapientia platonem et gubernacionem competit dicitur lxxxiiii. Porro. Et stultus in culpa sapiens in pena erit dicitur xxxxviii quaestio ea per Gregorium etc.

Sapiencie plenitudo fuit in Christo sed in ipso fuit plenitudo omnis gracie non solum quantum ad cognita verum etiam quantum ad differencias et modos cognoscendi quia sicut quicumque eorum est cognicio sempiternalis ex parte divinitatis et hoc modo cognoscebat omnia sive finita et infinita quia apud eum omnis infinitas finitas est unde eo videt omnia uno intuitu semper non differt ibi quod videt et per quod videt quia videt se per se et in se videt omnia non solum quae fecit sed et quae facere potuit quae sunt infinita. 2° modo est cognicio sempiternalis in sensualitate ex parte carnis et iste modo est cognicio per experiencia quo modo non sciunt omnia simul quia sensus non est perceptivus nisi ad obiecti presenciam. 3° modo est spiritualis ex parte mentis et iste fuit triplex scilicet per naturam graciam et gloriam. Per naturam est triplex modo cognicionis quo cognovit ipse omnia quae spectant ad universi constitucionem secundum legem excellencie quam Adam etc existens in natura bene instituta. Secundo modo est per graciam. Hoc modo cognovit Christus omnia quae spectant ad humani generis redempcionem licet tamen excellencius quam alicui ipsorum vel etiam angelorum non ea solum habuit Christus sicut per conditionem naturam ut Adam et angeli sed etiam per habitum infusum velud sancti per graciam illuminati. Cognicionem vero non habuit per studium acquisitam quia ipsam imperfectionem in ipso non fuit. Tercio modo per gloriam. Hoc modo cognovit Christus omnia simul cognicione actuali infinitam vero cognicione habituali vel excessiva. Anima eius Christi per gloriam comprehensionis capiebat quantitatem quam capere potuit nec finita unita et infinita secundum Thomam.

Sciendum quod res dupliciter cognosci potest in arte et in ipso artifice vel ab alio arte contemplate. Utroque modo cognovit Christus res. Primo per naturam divinam. 2° per graciam comprehensoris patet ex premissis quia differencie cognicionibus quae in Christo erant. Per primum modum habuit cognicionem ut deus. Per 2um ut homo. Per 3um ut viator. Per 4um ut illuminator. Per quintum ut comprehensor. Christus sicut utrique intuitu dilexit quia sicut divinitatem illuminat intus homines et sicut humanitate instruit exterius verbo et opere. Secundum inclitas predicacionibus et exemplis primum est potencie 2um sapiencie 3um bonitatis. Et Ihesus proficiebat sapientia et etate et gratia apud deum et homines. Hoc non est intelligendum quod in se profecit quia ab instanti concepcionis sapientia plenus fuit sed potius in aliis quod doctrina eius proficiebat et exemplo et hoc communi deo id est ad gloriam dei et hominibus id est ad utilitatem hominum proficiebat tamen Ihesus in se cognicione experimentali et sensibili quia didicit sicut apostolus ex hiis quae passus est obedienciam secundum Thomam de veritate theologie libro xi° capitulo xiiii.

Satisfaccio dicitur in bellis restituta amicicia statim non dimittitur debito sapius illati ita peccatum remissionem culpe in contricione remanet debitum pene satisfactorie iniungit sacerdos quedam ad satisfactionis fundatum abstinere a peccato et restituere ablatum quedam iniungit ad satisfactionis expedicionem ut vitare occasiones malorum quedam iniungit ad satisfactionis subsidium ut ieiunare vigilare dare elemosinas et huiusmodi certa quam opera penalia utilia existere. Quedam iniungit ad perfectionem et penalitatem satisfactionis ut sunt opera supererogacionis. Satisfaccio debet respondere culpe in tribus scilicet in numero Psalmus Lavabo per singulas noctes etc. In pondere augere libenter debet facere timor tibi futurum quecumque fuerit per differendi mortem iniunctam. Item secundum tanto tempore debet esse in pena quanto fuit in culpa. Scriptura ea requirit in pena sua convenientia

non sine necessitatem secundum Thomam de veritate theologie li. vi ca.

Satisfactionis quedam sunt partes principales xxxvii. pales scilicet oratio ieiunium et elemosina. quedam vero sunt secundarie que ad hec reducuntur ut vigilie et discipline. Dicendum est quod omnia opera carnem affligentia reducuntur ad ieiunium, omnia vero spiritualia opera ad orationem, omnia autem opera misericordie ad elemosinam. Sufficientia autem partium principalium potest recipi respectu tam a quo committitur satisfactionis quia per ieiunium renovatur a concupiscentia carnis per elemosina a concupiscentia oculorum per orationem a superbia vite sicut omnia sunt ista sufficientia ex parte tamen ad que quia per ieiunium ordinatur homo in seipso per elemosina ad proximum per orationem ad deum. Tercio sunt sufficienter ex parte materie de qua fit satisfactio quia per elemosinam fit satisfactio de bonis exteriorum substantie per ieiunium de bonis corporis per orationem de bonis anime secundum Thomam in iiii di. xv q. xxxviii.

Satisfactio de cottidianis levibus quia peccatis sine quibus hec vita non ducitur est oratio cottidiana fidelium scilicet pater noster qui es in celis etc. corpus scilicet qui iam renati sunt ex aqua et spiritu sancto debet enim secundum minima et cottidiana peccata et infert secundum Augustinum in Enchiridion capitulo lxx. Nequaquam satisfactio si ab iniquitate non cessamus et voluptates quoque quas dilexit ex contrario opponi lamenta magistri secundum Gregorium in pastorali. Orationes perpetuo dei quibus ca... ieiuniis concupiscentia carnis extinguitur elemosinis peccata redimuntur simul et per omnia dei imago in nobis renovatur secundum Leonem papam in sermone de ieiunio ... et verecundia debet esse satisfactio qua emendatur superbia transgressio secundum Augustinum de vera ... sine fine ... nulla causa potest satisfacere per peccato et de dote satisfactionis secundum Lyram dicto Lvii.

Satisfaciendi modus triplex est. Si cogitasti malefacere alicui donum non potest munus tuum offerri cum deo quia habes nocendi propositum in corde recogita bene quod cogitamentis male et penituisti ita contra cogitationes dispellit omnis peccatum contraria cogitatione. Unde sunt psalmista que dicit in cordibus vestris et in cubilibus vestris compungimini. Si verbis tuis lesisti fratrem tuum vade et verbis satisfac ei ex toto corde et penituisti sed Aaron cum detraxisset Moysi rogavit eum dicens Rogo domine ne imponas nobis hoc peccatum quod stulte commisimus Numeri xii. Si autem operibus aliquem offendisti puta alicuius rapiens fraude vel alicui rem per violentiam abstulisti redde quod abstulisti et penituisti. Sic est Zacheus dicens Domine si quid aliquem defraudavi reddo quadruplum Luce xix. Aliquin nisi que fuit lesisti sunt plura tubeas sine tempore orans ad deum sive tampus elemosinas facias de rebus quibus alios spoliasti quod potest te stulte oravit pater ad deum et alter adversus te interpellet deum. Si ad istius orationem vult deus te in ...tum fratre illius interpellatio non permittit. Sic Ecclesiastici iii. sicut si nemini non noceas et ut alios spolies et alios vestias. Unde Ecclesiastici xxxiiii. Unus orans et unus maledicens cuius vocem exaudiet dominus secundum ... xi.

Satisfactio est penitentiis peccatorum causas excidere nec earum suggestionibus aditum indulgere de pe. di. iii. ca. primo. Satisfactio est stude et amplius non peccare de pe. di. iii. et hec auctoritate. Et omnis satisfactio est in spiritu sancto di. ... ordinacio

[illegible] tres partes sunt satisfactionis elemosina ieiunium et oratio de pe. di. v. ca. primo. Et sine contritione debet satisfactio debet imponi ... ... de pe. di. v. consideret et ... sunt publice penitentes publice satisfacere debent xxvi q. ult. Utrum aliquis potest satisfacere de uno peccato sine satisfactione aliorum de pe. di. iii. ... tribus ... sola contritione sine confessione potest quis deo satisfacere de peccato de pe. di. i. Dicitur etc. et multa per ... etc.

Scandalum vel fama sive diffamatio est dictum vel factum minus rectum prebens occasionem ruine eo quod ruere sit contrarium bone fame. Scandalum enim grece obex vel offensio ruina vel pedis impactio dicitur latine et opponitur directe eius fine sed obex posita in via materiali cui impingens pede disponitur ad ruinam et talis obex dicitur scandalum sic in via spirituali contingit aliquem disponi ad ruinam spiritualem per dictum factum et exemplum vel alicuius minus rectum et nondum quod in scripturis divinis sunt scandalum ut est dictum factum vel exemplum prebens inductionem vel occasionem ad peccandum. Et sic potest esse duplex scilicet patiens per se quando quis aliquo verbo facto vel exemplo alium inducit ad peccandum. Et sic potest dici scandalum per se et activum patiens vero dicitur scandalum de bonum factum vel exemplum prebens alteri occasionem peccandi sine intendens aliquid mali et hoc contingit ex indispositione male sumens occasionem peccandi sed phariseos de Christo Mt. xv. cum dixerat Christus quia pharisei audito verbo hoc scandalizati sunt et apostolus Ro. xiiii. Bonum est qui non manducare carnem et non bibere vinum etc. secundum Thomam 2a 2e q. xliii.

Scandalum in scripturis quatuor alii sunt viz per infamium vel diffamatione. Est enim fama illesa dignitatis status vita et moribus approbata et in nullo diminuta de vanis et extra ordinem cogitationibus cognitionis pestimatio. Agitur contrario infamia vel diffamatio est bone fame lesio ruina vel offensio vel scandalum ortum in populo hoc est per clamorosi infamia est ... quia multo est indicenda ... proprie dicitur ut extra de accusationibus ... in capitulo eodem titulo ca. Qualiter et quando. Et hoc semper intelligas apud bonos et graves ut ibidem. Et contingit huiusmodi duplicem activum scilicet et passivum activum quando est scandali et activo passive quando est scandalizatus lesio et horum utrumque peccatum est mortale cum ille qui scandalizat a caritate recedit deviat proximum offendit per diffamationem et ille qui scandalizatur reus activa diffamationis et peccati reatu illatenus potest excusare.

Scandalum diaboli in omni opere bono positum est sed scriptum est de scombris ... scandalum posuerunt iuxta iter apud bonum non potest reperiri sed solum mixtum malo positum sunt temptatum sit approbatum. Sed enim ubicumque fuerit triticum necesse est ut illic inveniunt zizania sic et ubicumque sint boni de illic est scandalum inimici. Quando igitur ... posuisti facere elemosinam secundum ostendit sed tamen volle hominibus apparere inquit debes subtrahere manum tuam ut ne des locum vane cogitacioni. Absit venit in mente quod dominus ait de tritico et zizania sinite utraque crescere

usque ad messem triticum aut bona volutus
que seminavit deus zizania cogitatio
mala que seminavit diabolus. h. C. s. xxxiii. h.
Scandalum non impedit quin consuetudines
tenere debemus non sunt cum circa salutem fit
obsistende. di. xii. illa. Bom. ibi. de matre
Augusti. Quod scilicet vitatur. solum tributum propter
scandalum. xi. q. iii. juste. Ubi petrus. Item ab aliquo
aliquis concedit propter scandalum quod alias
non concederet. di. l. v. presbiteros. Item propter scan
dalum quis amittit quod debere esse scan
dalum. di. l. aliquantulas. Item scandalum aliquorum
sequitur de doctrina sana. xi. q. iii. juste verba.
p. iiii. Item potius est ab aliqua esca ab
stinendum quam cum aliorum scandalo edendum.
xxxiii. q. iii. c. s. augustinus. Item consuetudines propter scanda
la incohoneste tollantur. di. xii. v. puer. p.
iii. Item quando peccat qui proximum indebite
scandalizat. di. xii. in dicendum. Item inisti
te loquendo melius scandalisamus fratres uxor
vel propinquus et amputandum. xxxiii. q. i. v.
ou. xxxiii. q. in illud. Item propter predicator
et doctor dominus scandalisat. di. xxxiii. illa.
Item inframmes plati sit propter scandalum prohi
renovendi. di. l. de hys vero presbiterum.
Item peccatis non licet repetere sine scandali
compendio. xxxiii. q. iii. c. s. augustinus fi. Scanda
lum potest dici triplex. vide doctore super isto textu.
Beatus qui non fuerit scandalisatus in me. sed igitur
p. xxiiii. optima vita vivendo in virtute et nemo
esse pauperes. in qua evangelistre. dum
scandalisant primo prelati cum dicunt et factis
... esse stolidum et amente. secundo scandalisant
mundi potentes qui istam religionem christi ex
tinus peruerunt. et tertio scandalisant christi
religiosi quotque ... quia tristis est et
mundus qui ab ista scandalisacione omnino est
immunis. Audeo dicere quod quisque talis fuit
est beatus. Prima autem scolastici sciunt et hoc re
ta sufficientia arguenda quam pro tali doctore pro
det clerus doctus pauperibus de elemosina cor
porali. nec dubium quin si doctus ipsa elemosinam
acceperit. sicut et isto. Sed peyus rogo fidelis
quando spiritualis elemosina comodo sit valeo me
lior corporali et quod clerus ab ipsa elemosina
spirituali desistit et quod corporalis propter indu
sequelam fideles suspendit. h. l. xi. Scandali
sat pauperes maiores autem scandala non recipi
unt. h. xiiii. ps. id agit. Scandalisant unius
de pusillis istis. Sicut necesse est ignem talem
et mundi sicut necesse est ut in ingeniis indi
vidualibus plenum scandala pariat. profectorum
vero caritas pietatis operibus luceat. h. pro siccus
ut xviii. necesse est ut veniant scandala
inquietudo possessionum propter vitam scandala
ta deserens. sit at de veritate scandalum oritur.
utile scandalum nasci permittitur quam huius veritas
relinquitur. vel veritas vite ne defici
at hoc in sanctitate quo ad seipsum. veritas doc
trine ne deficiat in fide et credulitate quo ad
deum. veritas iusticie ne deficiat in equitate
et rectitudine quo ad proximum. h. iiii. sup.
Ezechiele omel. viii. et c.
Sciencia ubi non est, ibi amenti et bonum
pro pauperibus pertinens dicitur et plus magis
capitum quam non habent sciencia. vide. O.
Sciencia tu scienciam repulisti. repellam te
ne sacerdotio in fungaris. Osee iiii. Labia
sacerdotis custodiunt scienciam et c. Malachie

Ocium scolasticum labor sciencie generat. Scie la
bor in tria dividitur. in labore discipline exercitii
et doctrine. in pueritia labor discipline. in iu
ventute exercitii. in senio doctrine. ut quod nescit
in pueritia discat. quod didicit in iuventute
ad usum ducat. quod ad usum duxit in senio
doceat. h. hugo de claustro anime li. 2. Scientia
inflat. quod quo scientiam fugere debet. et elec
tum est. vel sancte potius quam inflammatur ut quam
vobis loquamur si melior est ignorancia quam scien
tia quam vobis disputamus. scientia tunc docta non
inflet. quo cum caritate scientiam se anteponere vir
tute. scientia si sola sit inflat. quod vero caritas
edificat. scientiam vero non permittit inflare. Sed ubi
caritas edificat solidatum est. non est ibi inflatio
ubi petra est fundamentum. ipsi temptatur in ela
tione. elatio utique ubi et quando caritas deest.
h. augustinus de verbis apostoli sermo. ... melior est
fidelis ignorancia quam temeraria sciencia. h. ibi
ibi sermo lxxxiiii. Scit deus omnia presencia
simul perfecte quod et immutabiliter principaliter sed
est ita limpide ac si cuncta essent presencia.
consistentia. simul et scit omnia quod videndo
se qui presens est omnia videt perfecte. quod
quod cognitio eius non potest minui nec augeri.
sed et immutabiliter quia scit omnia principia sui
intellectus qui est immutabilis. Dicendum ergo
quod deus cognoscit tempora eternaliter mutabilia
immutabiliter contingentia infallibiliter futura
principaliter dependentia independenter et
cum mortale alia a seipso in se et per se. Tamen
differentia inter scientiam dei et angeli et ho
minis. quia deus scit omnia simul videt cum intui
tivo sed seipso. et in visione dei non discit
quod videt et quod videt quod vidit se per se
et per se videt omnia que sunt. sed quia homo
scit omnia que scit deus quia visibus non
tam limpide. angelus vero de secretorum sed
intellectum ita quod que scit illa scientia que est
in verbo scit simul in actu sed deus licet nesciat
omnia que scit deus. Sed homo unum solum scit ac
tu quod licet videat multa illa tamen videt non
unum sed multa. i. per multas rerum similitudines.
h. thomas de veritate li. p. ar. xxix. Sciencia
christi eminet aliis sanctis. Sed exequitur procancto
ritate quia a spiritu sancto. 2a pe. i. Spiritu sancto
inspirati locuti sunt sancti dei homines. secundo in
stitute quia de sancto altissimo sed de deo prout
viii. Audite me filii sapientiam et c. 3o certitu
dine quia sine ullo mendacio. Dan. x. amen
tubo tibi quod expressum est in scriptura veritatis.
4to dulcedine. quia plena celesti sapore
ps. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua
super mel ori meo. quinto utilitate quia ad sa
lutem primo legitur. quando addenda sunt salutis
plebis eius. Sexto facilitate quia edidit sim
plici eloquio. prima cor. ii. Non legitur non in doc
tis humane sapientie verbis et c. h. in quadam
postilla super ewangelio philippi. Glosa. Scientia omnia
detrimentum esse propter eminentem scientiam ihesu
christi domini mei. Sciencia dupliciter habetur
vide C. s. or. xviii. b. Adiutorium autem non
dormientibus datur sed festinantibus et non
penitentibus. Sicut in bello non omnes qui pugnant
vincit nemo tamen vincere potest nisi pugnaverit
sic non omnes qui student et legunt acquiri
unt scienciam spiritualem. nemo tamen acquirere
potest nisi cum omnes studiosi sint ad legendum
et assidui ad audiendum. et intellectum
non timentes denuo veniunt scienciam

legendo et audiendo sed non illa que est
ex deo que per spiritum sanctum datur secundum hoc que
est ex natura carnali que per exercitacionem car-
nis acquiritur ut eccl. a. xx. b. scientus est hominum vi-
nus ... at hominum doctrina per bona conplexionem
assendit ad scienciam per scienciam autem nescio si
ad bona conplexionem omnino deveniatur propterea
scientes quidem sine timore dei multos videmus
ut eccl. a. xxx. ubi maior est scientia illic
malicia fortior quia et scientia ... esse potest
difficile contentum et esse scandalum ut eccl.
... cognoscit regnum et peccat videlicet
quando habet scientiam christi vere et non habet ipsa
... christi dubitat hominum iusto quod ha-
bebat ipse ... et vere habet scientiam dei qui
iusticiam habet et facit addit et scientia
christi sit scientia ut quis videbit per speculum
in enigmate videbit facie ad faciem pa-
rum xiiii ... xxxvii ille plus
scit qui plus facit. Scientia vera est per-
dicat qui ... invenit et nescit di. xxxviii
... scientia pictura est
legenda ... veteris et novi testamenti
scire et intelligere ... per ... dicunt
di. xxxviii. Si quis ... aliorum habere
sacerdotes debent scire ut ducatis ... augustini et
di. xxxviii. ... non habent ... intenderint
scire ... obscuritate et vanitate ...
secularibus ... di. xxxvii ...
et errore inducit ... scientia ... poetarum non
... legendas ... delectacionem ...
est legenda ... di. xxxvii ... ama-
torum di. xxxvii ...
scientiam scripturarum et carnis vicia non amabis
... di. v. ... vilissimus ...
pecullat scientia et sanctitate ...
... est ... vilissimus ... omnes ho-
... sapiencie ...
... quibus non subest scientia ... non faci-
ente. Sciencia boni facere et non faci-

Sciencia peccatum est illi ... Sicut cibus indigestus qui non habet bonam
... generat malos humores et cor-
rupcionem ... boni operibus
... peccatum ... malum humorem peccatum
reputabitur ... peccatum non ... mali humores ...
... non mali humores ... consilia ...
inflaciones et correctiones ... consilia ...
... qui huiusmodi est ... sciens bonum et non
faciens non ... mortem ... dampna-
ciones ... in mente ve-
... quem dixit deus ...
... voluntatem domini sui et non faciens plagis
vapulabit multis ... xxxvi
... Illud ... quis ... qui ...
... alias ... et ...
... testiom xxxiiii q. v. ... Sciencie
... est ... scire volunt co-
... ut sciant ... temporis ... est
... ut sciant et ipsi ...
... scire volunt ...
temporis vanitas est ... scire volunt
ut scienciam suam vendat per pecuniam ...
... temporis ... est sine symoni-
... scire volunt ut
... caritas est ... sciunt
... volunt ut edificent et prudencia est
... ultimi duo non ...
... scire ... omnes audiat quod
... est Sciencia bonum et non facienti
... sup. ... xxxvii ... Scientia vana

et curiositas ... laboratum ad sciendum
... et ... sacerdotum ...
verba dei per sanctam vitam ... xxxvi
Scientie habundancia ... vero habitus non inde
extolli non vana gloriam querere sed ... in-
gentibus ... est ... necessaria corpo-
ris ad sustentacionem corporis ... esurire est pe-
nuria pati et ... per illa necessitate
... facere ... gregorius ... xxxix ...
... non est doctrina filii dei ...
... De die ... nemo scit
neque angeli in celo neque filius nisi pater ... hoc enim
nescit ... sicut ... non ...
ut ... sicut ... est ad
Abraham nunc cognovi quod times deum ... non ...
ut cognosceres ... et ipse sibi ... temptacione
... augustinus ... Item
... genere locucionis nescire ... dicitur quod
occultat quo dicitur fossa ceca que occulta est
neque eciam aliquo genere locucionis scripture quod in
consuetudine ... invenimus ... utique ...
... hec augustinus.

Scisma est singulare et primum in ecclesia
catholica divisio vel recessio ab unitatem
ecclesie generalis sciencie et ex intencione
perturbans ... dicitur scisma scissura quod est divisio
... eo quod scisma ... divi-
sio xxiiii q. i. ... differt ab heresi in eo quod heresis
opponitur ... fidei catholice, scisma vero oppo-
nitur unitati ecclesie ... membra sunt fideles caput
vero christus cuius vicem gerit summus apostolicus
in universali ecclesia ... scismatici dicuntur
... sponte et intencione ab
unitate ecclesie se separant ... fide sunt
summo ... pontifici vicario ... christi ...
et ... obedire ... et subesse
... membris ecclesie ...
... scisma et heresim ... est differencia
... scisma ab ecclesia recedit ... heresis ...
dogma defendit xxiiii q. iii ... scisma
... scismatici per principes seculares
... debet xxiii q. v. non ...
... fautores scismaticorum
eadem pena qua et ipsi sunt plectendi xx
iiii q. i. dicimus

Scriptura quandoque homo extra scripturas
sacras didicit si noxium est ibi dam-
natur si utile est ibi invenitur et ... ibi
... invenit ... utilitates ... alibi didicit
multo habundancius inveniet ibi ea que
nusquam alibi inveniri potuit ... augustinus de doc-
trina christiana ... maior est huius scripture auc-
toritas quam omnis ingenii humani perspicaci-
tas ... augustinus ... ad ... Si in
scriptura sacra ... essent que facaliter ... in-
... ut studiose quererent ... in-
venirent ... augustinus de vera religione
... sanctarum scripturarum auctoritati ... subdenda
sunt ut ad intellectum ... fide veniatur
... augustinus de baptismo parvulorum ... titubat fides
si divinarum scripturarum vacillat auctoritas
... fide titubante et ipsa caritas langue-
scit ... augustinus de doctrina christiana ... legen-
do ... et in legendo scripturas ... que
scripta sunt faciendo ... gregorius ...
... et ... solent et ... solent et
... ut plus edificat.

scripturas et in ea putavit esse meliores. hec ibi
super psalmo xxxiij. Ipse plus didicit qui plus fuerit
ceteris. si quid edisses ego fateor magis meam
scripturam tenet quam tuum sermo qui varie sonat
hec jeronimus ibidem. Scriptura sacra auctoritatem
non habens eadem facilitate contempnitur qua probatur
hec jeronimus ad demetriadem virginem. Scriptura sacra
aliquando cibus est aliquando potus. cibus est in locis ob-
scurioribus quia quasi exponendo frangitur et ma-
ducando glutitur. potus est vero in locis apertioribus
quia ibi sorbetur sicut invenitur. hec gregorius li. primo moralium
Omnis latitudo scripturarum in ordine dominice et
simboli brevitate concluditur. hec ysidorus de summo bono li. i
Quanto magis quis in sacris eloquiis assiduus
fuerit tanto ex eis uberiorem intelligentiam
capit. hec ysidorus ibidem. In refectorio sacre scripture
tres mense in tres intellectus divinitus ponuntur
videlicet historialis misticus et moralis. prima mensa
simplicibus, secunda doctoribus, tercia quibus est utrumque.
In prima cibus est grossior, in secunda subtilior et
in tercia dulcior. prima continet saporem corti-
cis, secunda vim misteriorum, tercia dulcedinem morum.
prima pascit animal, secunda figuris, tercia ... hec
hugo libro tercio de vita. In sacra scriptura quicquid
docetur veritas, quicquid precipitur bonitas, quicquid
promittitur felicitas est. Nam deus veritas est sine
fallacia, bonitas sine malicia, felicitas sine mi-
seria. hec hugo ibidem. Scriptura omnis divinitus
inspirata paulo attestante utilis est ad
multa scilicet ad docendum, ad arguendum, ad incre-
pandum, ad audiendum, ad erudiendum. Ad docendum
nescientes, ad arguendum de malo neglige-
tes, ad increpandum in malo persistentes, ad eru-
diendum rudes, ad audiendum sapientes. Omnis
enim scriptura cuius deus auctor est continet in
se precepta et prohibitiones, comminationibus terret
et allicit promissis, precipit enim bonum et malum
prohibet, comminatur penam et promittit gloriam.
Obmutescunt ergo quam cicius figmenta poetarum
et puerilia nenia ... in cunctis super initium
vel fabula vana, nemas insipientes tempora
sua in nugis consumunt, quas serenitas ...
et sirenes ipsi ... dulces continent. Lecti-
ficat sacre pagine reserantes lectorem et de-
plicis ... cum ulcere
... plurimorum ... patiente ... medi-
cos nichil salutis consequentes tota sua substantia
expenderunt. Accedat ergo primum ad huius libri
lectionem quia in ea inveniet lac parvulorum, accedat
et perfectus quia in ea inveniet solidum cibum
hec petrus ... in prologo ... plus ... legens
libri vi. Scriptura sacra principaliter dicitur eo
quia primo fundamentaliter et principaliter dicitur
filius dei sacra scriptura. unde johannis x. dicit ipse
Non potest solvi scriptura quam pater sanctificavit
et misit in mundum. secundo verus intellectus sacre
pagine quem spiritus sanctus flagitiat in cor-
dibus catholicorum dicitur scriptura sacra. unde apostolus
secunda cor. iii° scribit. Epistola estis christi ministrata
a nobis et scripta non atramento sed spiritu dei
vivi. tercio et prima cor. iiij° Non in sermone est
regnum dei sed in virtute. unde ipsa ... virtus
luce xxi°. Celum et terra transibunt ... Concor-
dant doctores ut supra ... libri ...
veteris et novi testamenti confirmacio ...
quia corporis libri et biblia continetur sacra scriptura
a pueris licet imperfecte ... doctoribus

patet vero ubi lectio et ubi liber et dicitur ...
nesciat per augustinum vii confessionum ...
in celo celatur deus sic in scripturis absconditur
et sicut hoc celum corporale omnes quidem homines
vident non tamen aspiciunt, dum inhabitant in
eo sic et scripturas divinas omnes homines quidem
legunt non tamen omnes intelligunt. dicit veritas
positum in scripturis nisi quod fuit baptismum ut
acciperet spiritum sanctum vii et apostoli prius quam bap-
tizarentur in spiritu sancto tamquam ... eius scrip-
ture prophetarum exponentes de christo quia scriptu-
... tardi corde in omnibus que prophete dixe-
runt ... aperuit eis spiritum insufflato
spiritu sancto tunc repleti sunt omnes scriptura
sacre ... oculos cordis ut intelligerent etc.
Scripturam sacram omnino debet esse veram. Unde
augustinus scribens ad jeronimum in epistola sua et est di-
... ego enim ... solis eis scriptoribus qui
canonici appellantur didici hunc honorem
hunc quam timore ... ut nullum eorum scri-
bendo errasse audeam quid credere, vel si quid in eis
offendero quod videatur contrarium veritati nil
aliud existimo quam vel mendosum esse codicem
vel non esse assecutum interpretem quod dictum est
vel me minime intellexisse non ambigam. Ali-
os autem expositores ita lego ut quantalibet
sanctitate doctrina ve doctrina polleant, non ideo
verum putem quia ipsi ita senserunt sed quia michi
per alios auctores vel canonicas vel probabiles
rationes quod verum non abhorreat persuadere potuerunt. Sic
aug. de ci. dei libro xi ... blasphemavit
in spiritum sanctum ... nonnulla contra
divinitate recedit ab eiusdem veritate scrip-
... est cum ... eadem
non eo modo dicit ... distinguit res
... quod aliud lo-
quente ... cui inse-
... Victor. ...
... ...
xxxix ... sicut augustinus ad jeronimum epistola i et est di-
... Si ad scripturas sacras admissa fuerint
mendacia nichil in eis remanet auctoritatis
... falsitas ...
... sacra scriptura in nulla parte distor-
dat. hec augustinus de civitate dei ... Scripture
sacre si aliqua pars esset falsa tota fieret du-
bia. hec jeronimus ... admisso officioso
mendacio aliquo in libris sacre scripture nulla
particula illorum remanebit que videbitur ad
fidem incredibilis. hec jeronimus in ... xix ...
Sunt in scripturis multa dicta que videntur
incredibilia tamen sunt omnino vera. hec jeronimus ...
Sunt si quid de scriptura est interrogandum
hec fiet ab ipso qui vitam commendat et sic
... non reprobat ... peritum est ignorare
hec jeronimus epistola ... sacre scriptura
... qualis est ipse queris hec
... Scriptura sacra a
christo nobis ... opera dei ... intelli-
gi quia ... johannis x ... non ... credere ope-
ribus credite plus ... Scriptura
sacra omnibus sufficiat quia quidquid quilibet ad
salutem totum ibi adimpletum est in scriptura
qui ignarus est inveniet ibi quod discat qui
contumax est et peccator inveniet ibi futuri
iudicii flagella, qui timeat, quo laborat

docemet ibi gloriosus promissionis vite perpetue
quam ineducabiliter amplius excitetur ad opus.
Qui pusillanimis est et infirmus inveniet medio
cres iusticie cibos quos et si pigriciam animi non
faciunt tremor non permittit. Qui magnanimus
est et fidelis inveniet ibi spirituales escas
contemplacionis vite que perducunt eum ad an
gelorum nam(que). Qui percussus est a dyabolo et vul
neratus est in peccatis docemet ibi medicinales
cibos qui eum per penitenciam reparent ad salutem
ut quid scriptum est Achor yosue vii quippe fur
lamine auree lapidatus est nisi ut fures
timeant, ut quid filii israel fornicati cum
filiabus moabitarum percussi referuntur in Beth
phegor nisi ut perhorrescant fornicatores
ut quid concupitores carnis castigati sunt
in deserto nisi ut nemo delicias concupiscat ut
quid david arguit Nathan et suscepit penitenciam
nisi ut adulteri et homicide penitencie remedia
non desperent. Raab meretrix sanctificata est
ut meretricibus spes daretur. Ut quid ergo nisi cum
convivio quod nectum habet filii hominum. Hec Crisostomus omelia
xxxvi. Scriptura sacra nemini sub
lata inopia dicit aliquid et aliter evacuat non permit
tit in hoc seculo nisi tribulaciones pressuras
angustias augmenta dolorum et habunda
ciam temptacionum. Hec Augustinus de verbis domini sermo xxx circa.
Scriptura sacra licet difficilis sit propter animales qui
non capiunt ut dicit Glosa super expoisi aliter non
legeretur nec audiretur. Hec in prohemio Augustini
super Johannem. Dicuntur quedam in scripturis de preterito
que intelliguntur de futuro ut foderunt manus
meas et pedes meos et dinumeraverunt omnia ossa
mea. Et sic in prophetis more solito tamquam pre
terita narrat scriptura que futura presciebantur
quamquam que futura canit et preterita dei velud facta
canit. Hec Augustinus de civitate dei li. xvii et de verbis apostoli
sermo lxxxvii. Scriptura venit loquitur in illud de
apte totum ut ibi non instituat quo modo fecit deus
homo et ibi verbum caro factum est i. ho. et a
toto possit accipere ut ibi Tulerunt dominum meum
cum de sola carne loquitur. Hec Augustinus de civitate
dei li. xiiii. Scriptura sacra est quasi plena
operata et sic est obscura ad exercendum propter ut
fatigacione dilatetur et excitatum recipiat quod
capere non possit. Occupacionis et vilescat enim si ubique plana
esset. In obscuris est tanto dulcior quo
cum maiori fatigacione invenitur. Hec Gregorius super
Ezechielem omelia v et vi. Et quia si sacra scriptura prorsus
non invenitur quod querunt fame laborant,
qui autem non querunt quod compromptum habent fasti
dio sepe marcescunt. In utroque ergo langwor
cavendus est. Magnifice ergo et salubriter spiritus
sanctus ita scripturas sanctas modificavit ut locis
apercioribus fami occurret obscurioribus autem fasti
dia detergeret. Nihil enim fere de illis obscuritatibus eruitur
quod non planissime dictum alibi reperiatur. Hec
Augustinus de doctrina christiana li. ii capitulo vi. Scripture
sacre non sunt clause sed obscure non enim dicit dominus
Ve vobis qui aperitis regnum celorum sed qui clauditis.
Ipso dicit Petrus de scripturarum obscuritate quia
non quod volunt hoc locutum est spiritus sanctus sed
quod volunt spiritus ita locutus est homo. Repe
rio. Racio autem obscuritatis multiplex est
tamen sanctificacionis causa diuinitus duas pu
to. Deus voluit alios esse doctores alios
discipulos si autem omnes omnia scirent doctor

necessarius non erat et sic esset rerum ordo confusus
nam ad eos quos voluit deus esse doctores
sic ait per prophetam. Labia sacerdotis custodiunt scienciam et ex ore eius
populi quod si sacerdotes non manifestaverint omnem
veritatem populo dabunt racionem in die iudicii. Si
militer et si populus non didicerit veritatem dabit
racionem in die iudicii. Deinde obscuratum est nota
ad veritatem, ne tamen vilis inveniatur quod contemptibile
contemptibile enim est si ab illis intelligatur a quo
non amatur non custoditur non quo absconditum est
in scripturis veritas sed obscura non ut non inve
niant eam qui querunt eam sed ut non vide
ant eam qui querere eam nolunt ut ad illorum
pertineat qui eam desideraverint quesierint et
invenerint ad illorum autem condempnacionem qui non
inveniunt eam qui non desideraverunt quesierunt
nec poterunt excusati esse condempnacionis ignorancia
veritatis quibus fuit inveniendi facultas si fu
isset querendi voluntas. Hec Crisostomus omelia xlv De no
vi; super li. Matthei. Scripture assiduo usu
iungi debemus vii quod in moralibus. Sicut enim ig
notorum hominum facies cernimus sed corda nescimus
sed si familiari eis collocucione iungimur usu
colloquii eorum et cogitaciones indagamus
ita cum in sacro colloquio sola hystoria appare
nihil aliud quam facies videmus sed si huic assiduo
usu iungitur eius nimirum mentem quasi ex col
locucionis familiaritate penetramus atque tanto
quisque notitiam illius extimet reddit quanto in
sola eius superficie legunt. Et Anshelmus de simi
litudinibus capitulo Clvii. Fuit inquit quidam
sanctarum scripturarum ignarus dum aliquos audi
uit quod ad edificacionem sua retinere putans
contempnendo dicit aliquid tantillum teneo
ex tam pro sapiens non ero. Quid ergo in
laborem imponam. Dimittam. Quesivimus enim
ut potius quam frustra amplius perpere studebo, non
eum omnes perhibent qui sapientes non sunt. Hec
et huiusmodi plura piger insipiens proferret premit
ut percipit quam antiquus hostis ad interitum
eius talia sibi suggerit quatinus in omni vita
sua nulli utilitati intendat sed in negligencia
et torpore miser semper vivat et ignarus
pereat. Hec ille. Scriptura sacra piena multis
sollicitudinibus est querenda; si propter utilitatem
aliquam mundialem profisci volueris ad aliquem
locum cuius viam ignoras inquiris propter ignaraum
vie discedis a profeccione proposita, nonne. Sed
expiraturus [illegible] hanc viam, nunc illa. Et quos
interrogas queris et cum inveneris rogas et
permittis. Sic et si volueris veritatem magistri scrip
turarum nunc petens oracionibus nunc querens in
scripturis nunc pulsans bonis operibus nunc interro
gans sacerdotes nunc istos nunc illos qui sunt veri
clavicularii scripturarum qui falsi sed ipsa non sunt
quam verbo dei non credis quam ut permisso beatu
dinis eius desideras nec iudicium comminacionis
eius timet. Hec Crisostomus omelia xliiii. Et valde cauten
hec audiendo demum ad quecumque capienda paruuli
summus et corde pio et cum timore hanc tene
mus regulam sanctitatis ut quod fide qua
imbuti sumus intelligere valemus tamquam de
cibo gaudeamus quod autem secundum panem fidei re
gulam nondum intelligere potuimus dubitacionem
auferamus intellectum differamus hoc est
ut etiam si quid sit nescimus bonum tamen et verum
esse non dubitemus. Hec Augustinus super Johannem omelia xxviii.

Ite surge que suspira anhela desiderio et clama pulsa Ebreis Ite qui credit vera ee q̄st
i scriptura q̄uis no intelligat ia pulsat qui
credit 2 dignū ē sibi apiatur si pulsare persistat
cū q̄uis cunq̄ tardus sit ut eo exponente
no fessat non de se desperet maneat i fi-
de ambulat i via audiat apostolum dicentem
Et si quid alit' sapitis hoc quoque vobis deus reve-
labit verumtamen in quod pervenimus in eo ambu-
lemus Augustinus super Ioh omelia xlvi columpna ma
Scriptura dicitur novum 2 vetus testamentum di xv q̄
nescidit Et i ea nichil ē inprobandum ut re-
prehendendum di xv neque Et no est sequendum ad
sensum que sibi quis presumit sed ex ipsa scriptu-
rarum oportet recipere veritatem di xxxvii rela-
tum 2 c' omnio Et scriptura qua quis scribit
i libro vite sit sine pure institutis ut presertim
sine prestiam assc̄ribi est ad vita eternam por-
tinat de pe di iiii quibusdam huius Item sine
puris iustitia ascribi est ea opera quorum
merito sit dignus eterna salute de pe di iiii
c porro Scriptura no arta sub regulis
gramatice artis di xxxviii Indignum est no
sed ad literam sed quia misterie intelligendi xxxiii
q ii si sit de quadruplici sensu scripture sicut vide
ubi exposicio litera pa Et nichil fiat vel
ecclesie licet scriptura no moveat di xi Ecc-
lesiarum per augustinum Et dei aliquis revelat
alit' quam scriptura sanctorum i[illegible] di ix
Noli i sic per Ieronimum Et amans scripturas
sacras carnis vicia no amabit de que dicitur
amicus per Ieronimum Et omnis splendor rethorice elo-
quencie omnis modi poetice locutionis que
varietas decore pronunciationis a divinis scripturis
sumpsit exordium di xxxvii c' ii' per Rabanum
Non licet clerici studere i libris philosophorum 2 poe-
tarum di xxxvii per totum Et qui aliter scripturas
intelligit quam sensus spiritus flagitatur hereticus
est xxiiii q iii heresis per Ieronimum quam male expo-
nentes dicantur falsi prophete di xxxvii unde
et sine ea q̄ua 2 lemia penitentis q̄a est
spiritu xxiiii q i no afferimus per Ieronimum plus de
agit' de pena 2 de expositione scripture plus
v clapis litera 2a ff' B
Scitote vos hereticorum que sit 2 vel non arce
perunt ipsi vix lī heretici caveo vo
detinat dicens Undā at heretici
et qui de ecclesia recesserint ex nomine suorum
auctorum intitulantur Unde vo ex missis quos
eligeres instituerunt xxiiii q iii Quidam
et beda xxiiii q iii dicit Denique ab unitate fidei
vel societatis petri apostoli quolibet modo semetipsos
segregaverint ut tales vinculi peccatorum absolvi
nequaquam possunt regni celestis ingredi hec
et g̃ in ca' xxiiii Dei ēpp' i unitate ē ec-
clesie cuius q̄uia habere meretur qui se abdicare
per peccata scandala no d̄inidunt hec g' ca
xxiii Scitote ut fideles Dani no dubi-
tent q̄uasi secta nomine incredulitatis que
nostra procede sed fide spe 2 caritate primo dicit
prius petere et orare ut q̄utam sed sincere
nisi fidem ecclesie et sectam liberam ihesu xo
2o dicit sperare i dno cōparatis ille de secta
facili et meritoria dni ihesu xpi q̄ui
posset in tali cor sine g̃cia dni ad ead
et tertio pulsare dicit sine emendatiōe fidei
scripture ut sequentur secte xpi ipsa enim
sicut patrimonium infinitum plus prius quod ē aliquis sicut
patimur talis secte quam peccatum mi est ex fide
de 3 2 quo quod infinitum superat omnis christianos Re-
nit' 2 victorie militandi ē fides scripture dei
ihesu xpi 2 milites cuiusdam secte sunt apostoli quos
oportet ecclesie esse de ecclesia triumphante 2 in
libris eorum omnes hee quatuor secte 2 in
capitulis canonum monachi et fratres secti ipsi
inite quodammodo superant quinque genera habet ipsi
omnes istas fumulas sectas relinquere ipsius
tam libertatem ihesu xpi tam excellente ac-
cipere Verum in fidelis signum foret licentia
pape vel cuiuscumque alterius per isto accipe-
re Et sic videtur quo licentia petere de illo ab an-
tichristo quod qualiter concedit discipulis xpi no
pontifice ut pylato ad faciendum apostoli
quod fecerat et sic de quolibet xpicoli no a-
ntistibus Vnde ut aut accepit nisi etiam apo
a principibus sacerdotum ut xpianos vinctos
duceret ihrlm ut Ioh xviii 2 act' ix sed no
lego quod hoc factum fuerat a xpiano aliquo
nec religionem ut ad illud quod sit ad licitum
consilat atque consenciat ut sic sibi magis
amicus dicit in talibus nec quis cetera respondet
cum dicitur ihesus xvi hec dicit ē super ivo textu unus
qui petit accipit etc vide
Scandalum Seculares cum meretricibus
Seculi. Seculares cum meretricibus q̄uito ma
gis fortius per desiderium secularia delectant
tanto magis sinu cordis ab eius re-
cipere augustus haec ix' vide mortem Si d
hoc quibus hereis oculos melius i loco terre
probos quod penitus rex videret sic hic tremens est
astruit 2 i spiritualibus cetera hec crispus dicit de ba[illegible]
quod i te est Iacobi iiii amicicia huius
mundi inimici est deo pa' p' io Nolite diligere
mundum ita q' 3 mol 2 est di xlvi Omnis
huius seculi delectationes i terrenis rebus fortes
sunt i celestibus debiles et per spiritualis gratia desi-
derant ad mortem quod ipse spectura ut parti
labore subsistunt per terrenis lucis iniurias
sustinet aut tolleranter per celesti mercede ubi
ingenuitas sive recipit et insista Seculi
appetitus sic sex pa' ē vanitas Eccl' vo vani-
tas vanitatum 2 omnia vanitas 2a malignitas
Ioh v Totus mundus i maligno positus est
3a pravalositas Iere' xxiiii Immundus 2 fovea
et laqueus super te q' isti cum est tre x to
immundicia peccatorum Eduxit me de lacu mi-
serie 2 luto est decepcio ysaie xxxvii De
baaly ardentis sic pharao rex egypti omnibus
qui confidunt i eo sexto transitorius ē Ioh
vo quidem transit 2 concupiscentia eius Et secula
dicitur esse equora ad hec septem primo ad prioris
rei angelis temporalis 2o ad temporalis mille annorum
tertio ad totum hoc tempus vite eterne quarto ad ce-
terna eternitate vite future quinto ad qualibet
septem etatum mundi sexto ad eternitate dei
et septimo ad eternitate angelis sepissim et re-
trebio dicitur i oronibus quod deo sit gloria per omnia
secula seculorum hec dicitur ē super epistolis ddi' f' lo
Sceleratus dicitur impius qui
in se scientiam sicut i i
tores sancta habeant
etates vid' E De pravitatum peccatorum

tuorum noli esse sicut metu Luce v.° Vigila
te quia nescitis qua hora vester venturus sit. Mt xxv
iiii. Stulte hac nocte animam tuam repetent
a te. Luce xii. Qui se existimat stare videat
ne cadat. prima Cor. iiii. Si iustus vix sal
vabitur impius et peccator ubi apparebunt. prima Pe
tri iiii. Nec securus debet esse in vita ista que
tota temptacio dicitur ut qui fieri potuit ex
deteriori melior ne fiat ex meliore deterior
secundum Augustinum libro x confessionum. Nemo securus est in hac
vita quia potest mortem amittere virtutem atque sa
pienciam nemo amittit invitus secundum Augustinum de
libero arbitrio libro 2°. Sepe quem temptacionis
certamine superare non valuit deterius sua securitas
stravit secundum Gregorium libro 2° morum. Nusquam est se
curitas fratres nec in celo nec in paradiso multo minus
in mundo in celo cecidit angelus sub presencia di
vinitatis in paradiso Adam de loco voluptatis. In
mundo Judas de scola salvatoris secundum Bernhardum contra
sermone. Securitate induitur quoniam peccatum est pul
cius quam hoc contingit ad a peccato pergitur
est ut Bernhardum ad milites templi. O vita secura
ubi absque formidine mors expectatur ymo
exoptatur cum dulcedine et excipitur cum devocione
cum est diutinitas pure. Gregorius. In penitente
cum longa meroris anxietate fuit sordide
conscripta quedam ... de proprie vere securi
tatis iusticie et contempta boni iusticie. Gregorius.
Vera securitas est aliena non petere. Et est
... amor ... et ... boni vere sunt
et integer amor ... ubi amicicia et dileccio. Sicut quemadmodum se
curitas et diligentes homines facit neglige
tes sic timor pro securi et negligentes
homines exhibet diligentes. Sed nichil potest
negligencia illa quam generat timor non sedes
secundum Crisostomum ... Nunc est quia in securitate non sunt
contenti pauperes esse et tamen viderint preseru
tur contenti fuerunt bona sua dimitte
rent magis contenti fuerunt bona sua dimittere
quam perire illos ... facultatibus ... se
divicias eorum ut a sollicitudinibus ... se
tutius et melius permaneat ... secundum Crisostomum ...
Sed securitas est ubi perfecta dileccio est. xxxiiii
non valet ad securitatem
sicut bona consciencia ... in ...
Securitatem ... penitentibus
... felicitatem ... non possum ...
Seductio Rachel. Nemo est
Seductio ...
Seductio ...
preni sui ydola quem tercii dili
... Gen. xxxi. filii Jacob ...
... Gen. xxxiiii. filii
Sichem ... Joseph Gen.
Jacob deceperunt ...
xxxvii. Sabaonite ... deceperunt Jo
sue ix. Josue ix. ... philistei ne
... Regum ...
Absalon volens regnare adulabatur populo ...
i Regum ... Jezabel per falsum testimonium ...
Naboth occidi per vineam. 3 Regum xxi. philistei
volentes ... iiii ... i ... Act. xxvii ...
Paulus ... seductione fal
... Rom. ...
... ad Cor ... et antixpo ... et
... quidam ... dicebat de
... dicebat non sed
... bonus est ... sunt alij ... Seductionis ...
... dicit. sub ...
... non accepisset
... non accipies ...
... relicti fuerunt non eligunt

infideles ... alij secta fuit restitucio ...
non potest fieri electio. Omnibus ac seductio non potest
seducere nisi habuit boni colorem per quod videatur
bonum esse quod malum est ut tu non spem ...
rerum bonarum aspiciatis secundum causa rerum consi
derans omne et malum volunt deum posse late
sub colore boni et omne bonum volunt esse sub
caligine obstructum ut tu nec bonum invenias ac
malum sine labore evitas negligens aut nec
bonum invenias nec malum evadas. Unde est dicit
posuit in labore ut in omni re invenire possit
sed cum Salomon ... dixit dedit magis
homini ut distenderet in ea secundum Ecclesiasten libro i.
Seminacio triplex est quod triplex tollitur per quod ...
primum est ubi dicit: in mortem via peccatum. Act
viii° ... et rapuit ... est iusticia
2a Cor. ix. Qui parce seminat et ... sic seminans
tollit ... ad iusticiam ... zum
est bonum opus ... ibant et flebant
mittentes ... Augustinus ... bonum faciunt
sic semine tollit ... faciendo homines
de bonis operibus ... Act. vii° ...
... noli tuba canere ... Seminans re
... temporaliter videlicet quod ubi
... quod seminat. quia iusticie ...
xv° Seminanti iusticiam merces fidelis. 2° ubi
seminet quia in terra bona. Luce viii° aliud
cecidit in terra bona et cetera. Gal. vi° Qui seminat
in spiritu de spiritu metet vitam eternam. 3° quia
tempestive. Eccl. xi° Mane semina semen
tuum ... habunde 2a Cor. ix. Qui parce
seminat parce et metet. Semen Abrahe
est quod pertinet ad plurimas gentes et quod imitatur
fidem Abrahe in toto orbe. Sic semen sic in
parvo multitudinis impiorum est in paucis
... et ipsi pauci faciunt innumerabile multitudinem
que signatur per ... per arenam terre
secundum ... promissa Abrahe est innumerabilis
non ... hominibus secundum Augustinum de civitate Dei libro xvi°
... ix. Sed semen hominis est melius quo
... et eius seminatio cogitatio peccatoris
... nobilior ...
... Gen. xxxix ... sed in specie
... ad formam et speciem ... cum
adest oportunitas exterior ...
... semina ...
sua semina ... Gen. xxiii ...
non sunt in Adam et Abraham ...
... licet ...
... in Abraham ...
... ut ... semine ...
... nec ... bone opera
iusticia in homine ... dicit ...
bona ... filij ...
secundum ... Qui seminat sed bona opera
studia bona semina lacrime sed ...
et flebant mittentes semina sua ... venientes
cum exultacione portantes manipulos suos ...
non reportant manipulos glorie ...
... et ad ... in exultacione
metent. Seminate ... vobis ad iusticiam ...
te spem vite eterne de ... secundum ...
... xxxviii ... Seminatorum
quadruplex est ... Act. xiii ...
Luce viii. ... Gen. ... seminans semen
suum ... duplex semen ...
... pura ... Eccl. xxx
... tuo ...
... semen ... in cordibus

amicarum suarum. Seminabo vobis iustitiam do-
mui israel et domui iuda semine. Iere. xxxi. est vir
iustus. Ozee x. Seminate vobis in iustitia. In statu
enim iustitie sunt opera misericordie maxime elemosina que modi-
cum in comparatione fructus. ii ad Cor. ix. Qui seminat in
benedictionibus etc. Zizania est diabolus qui cotidie seminat
scandala inter gentes. Matth. xviii. Ve mundo ab
scandalis. Matth. xiii. Contra. Gal. vi. Qui seminat in
carne etc. Gal. v. Opera carnis sunt luxuria
ydolorum servitus etc. Sequitur.

Senectus est enim venerabilis non diuturna
non annorum numero computata. Cani enim sunt
sensus hominis et etas senectutis vita imma-
culata. Sapientie iiii. Item dicit: Corona dignitatis senectus
que in viis iustitie reperitur. Prov. xvi. Et exultatio
iuvenum fortitudo eorum etc. Prov. xx. Et
sunt que etas non vita seniore facit. Iste
parvulus et senex. Gregorius primo dialogorum ii q. vii.
Paulus. Dicit: Senectus vera pueritie prudentia senilis
et ut nec sapientia vera sit cum superbia nec senium
humilitas sine sapientia. Augustinus super Psalmum c. xiii.
Iustitia nostra. Inocentia sit pueritia, iuventa
adolescentia parca, inventus dei, senium mitis.
Senectus nihil aliud est quam carnis supplex
et lectus. Augustinus in quodam sermone. Quod nunquam
acceperis a Deo. Habet illa impedimentum quedam
senectute et infirmitate. Senectus ipsa in
bonis moribus dulcior et consiliis subtilior ad
constantiam subeunde mortis potior ad re-
primendas libidines fortior. Infirmitas cor-
poris sobrietas mentis est. Ambrosius in sermone
de lapsu. Etates quedam sunt meliores, nam et
senectus morum rectitudine in pueris et modestia
inveniuntur in senibus. Ambrosius in Exameron de passere.
Canities tunc venerabilis est quando cum gene-
re canities decoret, cum vero senex inverecundis
corruptibus plus iuvenibus ridiculosus est. Ambrosius
epistola ad Constantium pro vero. Senectus bona
a iuvenibus sustentatur ut upupe aves paren-
tes suos senes fovent et vetustis corum pe-
nnas extrahunt donec revestiat et lumen
caliginem oculorum confirmat. Sic Thobias iuni-
or parentes suos senes fovit. Tob. x. Cum misisset
eum pater suus pro negotio suo cepit flere mater eius
dicens: Baculum senectutis nostre tulisti etc. Et
inde magnam postulat ut sumens deum inimi-
guato bono iustitias simul viciniam et pravis
ab eo recipit, tandem titulum ceptum acquirit.
Tob. iiii. Bonum est viro cum portaverit iu-
gum Domini ab adolescentia sua. Ecclesiastici
xxv. Exultatio iuvenum fortitudo eorum. Gregorius
Tanto crescens debet esse suo regimine cautior
quanto sinistre etatis procedit. Item sapientia ex-
orneatur ut gemina in lecta semper lucidus
valde cum senescit recreatur et tunc mittit in ali-
quod finem diei oriente et soli nascenti
directe appositum per suam speciem illuminat. Sic
senex cecitatem intrat in statum finis eo
templationis soli iustitie Christo devotissime dicens:
tu portas illumina oculos meos ne unquam ob-
dormiam in morte etc. Christo veniente ut venati-
nt oncia vagi nacenos lenius corrigentes moles
les maturos et dulces quam acidos duros et
virides. Tob. leviticus xix. Coram cano capite
cano consurge et honora personam eius. Sed senec-
tus mala luxuria et malicia peiorat. Dan.
de falso testimonio facto contra Zuzannam. Sed
Dan. xiii. Egressa est iniquitas a Babilone
etc. Senectus corporalis et spiritualis debilitatur ut

pomum maturum pallescit et ex contactu tre-
mescit, sic senex corpulentus. Ecclesiastici viii. Ne
spernas antiquum et senescit. Ita tempore, mittit est, separat
non dulcione carit et devotione suavitate. Cetera
bona cum arescit humores amittit, flores et
frondes decidit, fructum non facit, sic soli igni?
tondes. Prov. xvii. Animus gaudens etatem
floridam facit, spiritus tristis exsiccat ossa. Ecclesiastici
Cedit mihi aliquis sint gratia leta fructum
celeste postulatur. Glossa. Ita Circa secula angusti
ad quod [...] si non necatur hic videtur. Sed se-
nex sub religione Augustinus de opere monachorum, abusiosum esse vi-
demus de omnibus religionis operibus dicere competit
que per senili florida etas tunc facta de-
secit. Sed in magis relignis ipsa respublica arbor-
ingat, que per flores fructus optatos cultori
suo non exhibet, sic in hominibus ipse respublica
et que flores inveniuntur deperit et cum in sui cor-
poris senectute bonorum operum maturos fructus
offerre pr[...]pendit. Item si scolasticus sic potest
inde ad perfectum non tendat festinare
contrarie corporis statum senectutis confectus ad
interitum properat. Deo oculi caligant, aures quam
minus audiunt, capilli fluunt, facies in pallorem
arescat, flectus non fuerunt olet pectus, suspi-
ratus tussis anhelat, genua trepidant,
talos et pedes tumor inflat. Item homo
interior quando senescit hiis omnibus agravatur
et hec omnia ruituram iam domum corporis
cito preannunciant. Quid ergo superest nisi ut dum huius
vite defectus appropinquat nihil aliud cogitemus quam
quod futura hereditatem perpetue comprehendat. Dum
senex appetitur, mentibus et metus huius vite
timor instat senibus non tuetur maturum ex
hac luce exitum habent contendant. Caveant de-
tinentur et totum hominem ad peccandum retine-
tur vix et lingua quam cum cor per cogitationes
nimias maculant non desinunt, lingua im-
pigre quodcumque maxime senescit dicit, te-
neat ne quod senilis etas nescit vincere
tres particulas totam sui armoniam decipiant
et priores ineptus reliquum corporis consumitur
in cellendo. Augustinus de Abraham. Senes
in scriptura sunt dicunt sapientes. Dist. lxxxiiii.
porro. Item primus presbiter dicitur esse abrasus i.
senior. Ibidem. Et non propter senectutem nec de-
crepita etate sed propter sapientiam presbiteri dicuntur.
Ibidem. Item gloria senum est canities et canities
sapientiam designat. Ibidem. Et quidquid est se-
nium vix natum quod tendit ad defectum. Dist.
lxxxvi. Tanta. Per Gregorius xiiii. q. illud. Item se-
nium gratie. Dist. lxxxiiii. porro. Ibi dicit quod cani-
ties senum prudentia est et hoc senium ducit
ad perfectum. Dist. xxx. De quibus. xxxii q. ii. An-
cilla. Et senium culpe et hoc ducit ad interi-
tum. i q. vii. Paulus. Per Gregorium. Item est senium
eterne glorie et hoc ducit ad eternum premium
de quo dicitur: Cogitavi dies antiquos et annos
eternos in mente habui. Et senes quanto
morti viciniores tanto esse debent priores. Dist.
lxxxvi. Tanta. Per Gregorium. Et mali senes
sunt desperate arguendi. Ibidem, non vero lxxxiii
Quam. Senem comitentur multa incom-
moda ut dicit poeta quod eius vult longa
annos senescentes dum aut quod ad senectutem

pveniente statu cor eius affligitur. capud quatitur.
languescit spiritus. fetet anhelitus. facies ru-
gatur. statura curvatur. caligant oculi. vacillat ar-
ticuli. nares effluunt. crines defluunt. tremit
tactus. deperit actus. dentes putrescunt. aures sur-
descunt. senex facile provocatur et difficile re-
vocatur. cito credit et tarde discredit. te-
nax et cupidus, tristis et querulus. velox ad loquen-
dum tardus ad audiendum, sed pronus ad iram. laudat
antiquos spernit modernos vituperat presentes
commendat preteritos. suspirat et anxiatur tor-
quetur et inflatur. porro ut senex iuvenem contem-
pnit, ut insolescat iuvenis cum sene quia
quod sumus iste fuit erimus quod iste est.
Innocencius de [illegible] condicionis humane

Sensualitas est quedam vis anime inferior
ex qua est motus qui intenditur in corporis
sensus atque appetitus rerum ad corpus
pertinentium. Ratio vero vis anime est superior. quam ut
ita dicamus duas esse partes vel differentias,
superiorem et inferiorem, scilicet superiorem supernis con-
templandis vel consulendis intendit, scilicet inferiorem
ad temporalium dispositionem respicit. Quicquid igitur in anima
nostra nobis considerantibus occurrit, quod non sit
commune cum bestiis ad rationem pertinet, quod autem in
ea reperis quod cum bestiis ad sensualitatem pertinet,
et ubi nobis gradatim in consideratione per anime
partes deducentibus aliquid occurrit quod non est commune
cum bestiis ibi incipit ratio. ut ait Augustinus xii
li. de trinitate. Item idem: Videamus ubi sit quasi hominis
quoddam exterioris et interioris confinium. Quicquid
enim habemus in animo quod cum pecore commune est, recte di-
citur adhuc ad exteriorem hominem pertinere. Non enim solum corpus homo
exterior deputabitur sed adiuncta quadam
vita sua qua compages corporis et omnis
sensus viget quibus instructus est ad exteriora
sentienda. Ascendentibus igitur introrsum qui-
busdam gradibus considerationis per anime partes ubi
incipit aliquid occurrere quod non sit nobis commune
cum bestiis, ibi incipit ratio ubi interior homo
iam possit agnosci. et infra. ut ait Augustinus xii li. de trinitate c. xx
iii. Sensualitati comparare sequitur
ibidem proximo sit illud quod permittendum non
est quod sicut in unoquoque homine temptatione
videlicet et persuasione quali tunc in primis precessit per
eventum, ut et tunc serpens mulieri malum suasit,
sic ipsa quod consensit demum viro suo dedit.
sic quod consummatum est peccatum, ita et ut in ubi
sic per ...entes sensualis motus anime prius inferre
et serpentem inferior porro ratio quoque superior rationis
porro et hec est vir quem secundum apostolum dicit ymaginem
et gloriam dei et illa est mulier quam
secundum ipsum dicit gloriam viri atque vir habet virum
suum caput. et tamen mulierem velud quoddam spirituale con-
iugium inter aliud quod intercedit quo superior ratio
porro quasi vir debet preesse et dominari inferior vero
quasi mulier debet subesse et obedire ut vir suum
apostolus non dicit habere velamen sed mulier. et infra

Sensus particulares sunt exteriores et quinque
dividuntur scilicet visus auditus gustus odoratus
et tactus, qui in multis conveniunt et in multis dif-
ferunt. Conveniunt enim quia omnes hi sensus ex
tres vires passive sentiunt et non sunt
patientes nec extra mittentes, sensibile positum
super sensum non sentiunt. omnes etiam sunt sensus percep-
tibiles singularium non universalium ad quem
sensum extenduntur duplici autem virtute ad

sensum et alia ad motum voluntarium sicut et sensi-
bus ex corpore sensibilibus ad sensum communem in medio
deferuntur et in exterioribus coniunguntur. Ad sensum
aliud oportet esse obiectum prius et medium defe-
rens et organum sentiendi atque quoniam anime et
intentio activitatis omnes sensus unum habent originem
scilicet sensum communem a quo velud a centro quedam
linee exeunt. ut ait Algazel de vestigiis ... x

Sensus particulares in multis differunt, nam quilibet
habet speciale instrumentum. Differunt etiam in obiectis. Diffe-
runt in medio deferente quia tactus et gustus habent
medium intrinsecum, sed alii habent extrinsecum.
Differunt in apprehendendi velocitate quia visus
etiam remota citissime apprehendit. Differunt in
situ quia visus est supremus post eum auditus deinde
alii secundum ordinem. Differunt utilitate quia gustus
et tactus maxime sunt necessarii ad conservationem in-
dividui et etiam speciei. Gustus enim discernit cibum quo
sustentatur animal a nocivo. tactus discernit per ob-
iecta scilicet calidum et frigidum et humidum. Differunt etiam
generalitate quia tactus generalior est cum non habeat
organum determinatum sed in omnibus membris sit
[illegible] et visus in oculo. sed differunt quia visus vi-
detur effective non formaliter. sed oculus ipse
movetur. Et hoc dicitur et de aliis sensibus
quia et alienat a sensibus tempore suo in sompno vero
magis in extasi maxime vero in morte. ut ait Algazel
in Quinque sensus et interiores dicuntur quia vires
apprehensive deintus sunt quinque potencie interiores
anime sensibiles que sunt sensus communis ymaginatio
estimatio fantasia et memoria. Sensus communis
est potencia que omnia sensata particularium abiec-
ta apprehendit. omnes enim sensus exteriores a sensu
communi quasi velut a centro particulares exeunt
et sic eorum similitudines ad sensum communem redu-
cuntur qui mediante de singulorum sensibilibus iudi-
cat et discernit. Sensus enim communis est quasi fons
est fons ex quo omnes sensus oriuntur et ad quem
omnes motus sensibiles referuntur sicut ad finem
ultimum. Ut potencia quedam habet virtutem sensus
est et quedam iniquitatum? quoniam est conquisitum sensus
et habet recipere rerum species sine materia et cum presenti
materia conquisitum quoniam est habet duo quorum
unum est indicium sensibilis scilicet per quod nos de-
prehendimus videre quando videmus et audire quando
audimus. Alterum sicut hoc indicium non esset in ani-
malibus non sciret esse utile videre vel audire et sic
alios sensus apprehendere. Alterum est comparare plura
sensata dicendo unum esse dulce aliud dul-
cius esse. Et hic est sensus quoniam habet quasi ad ipsum
referuntur omnium exteriorum sensuum sensata. Habet
autem in anteriori parte cerebri ponitur in loco ubi
conveniunt nervi sensitivi et sensum qui locus
medullosus est et humidus. ut ait Algazel v. li. c. xxxv

Sensus secundus qui dicitur virtus ymaginativa
est potencia apprehensiva in qua ymagines
rerum sensibilium resignantur. habet virtus plus ab-
stractionis quam sensus, sensus non accipit formam
nisi presente re sed ipsa autem resignat formam etiam re
absente. Sic hic etiam ymaginatio dicitur a sensu
qui quasi presencia rei exterioris indiget sed sensus
particularis ipsa virtus thesaurus formarum vocatur
quia in ea sicut dictum est forme a sensibus
particularibus recepte retinentur et conservantur
habet potencia ordinatur in anteriori parte cerebri sed
et sensus communis ponitur sed post illum locum
et sensus communis ponitur. et hic maior dulcedo

ex frigiditate cerebri procedens ubi ymaginatiua
retinet impressiones a sensu communi receptas. Hec ibi cap.
xxxvij. Sensus tertius qui dicitur virtus estimatiua est
que a forma acquisita intentionem elicit que
sensu non percipitur, sicut qua ovis fugit lupum
et lupus insequitur natura sua. Hec autem non possit fieri nisi
lupus haberet cognitionem individui huius. Et quia hec
individuum est natum sensus secundum omnis apprehendit lu-
pum sibi nociuum, ista vero sciri non potest per sensum.
Estimatiua dicitur, illa ymaginatiua quia ymagi-
natio non solum retinet formas apprehensas
per sensum communem, ad ymaginationem sola non secundum
affectus miserie vel leticie vel fugam vel inse-
cutionem. Ad estimatiuam autem sequitur. Quodlibet
istorum cum secundum intellectus perceptum habet se ad specula-
tionem ita se habet estimatiua ad ymaginationem. Tunc
enim animal mouetur ad cibum oportet ymaginatiuam
esse animali, sed estimatiua non solum mouet sed
apprehendit. Oportet igitur animalia habere estimationem
qua moueantur. Officium igitur estimatiue est
apprehendere intentiones non quidem omnes sed ... Et hec
virtus in parte media cellule cerebri. Potentia que
calida est ex motu multiplici ad operationem. Hec ibi
xxxviij. Sensus quartus qui dicitur fantasia est
potentia componens ymagines cum ymaginatio-
nibus, imaginationes cum intentionibus, intentiones
cum intentionibus. Per fantasiam est maior cognitio
que habetur per animam sensibilem. Per hanc enim non solum
sunt presentia sed etiam sibi prouidet in futurum. Per hanc
enim quedam animalia faciunt sibi casas et de cibo
sibi prouident in longinquum. Per hanc enim de aliquo
scit quod sit illud et de alio quod sit aliud. Per hanc
enim videmus animalia aliquid eligere et aliquid refu-
tare ad quod perexigitur sensus et distinctio. Nonnulli
quam melancolici et insani et amentes habent
multas fantasias, sed hec non est ab illustratione
que fit per ymaginationes rerum sensibilium sed ex
perplexitate nature et confusione spirituum as-
cendentium ad cerebrum et caput turbantium. Talis
enim spiritus disrumpit ymaginationum reuolutio-
nes fiunt et generant horribiles conceptiones
et visiones. Dicendum est quod bruta etiam perci-
piunt influxiones primi motoris quam homines. Sed
patet in formica quam cibum colligit infra tres
dies non pluit. Gallus cantum suum per tempus va-
riat quia immutationem aeris ex influxione primi
motoris presentit. Huius dicti ratio est quia ho-
mines multum occupantur circa conceptus suos con-
ferendo componendo et diuidendo. Quare et influ-
xiones primi motoris non percipiunt. Sed bruta
quia non sunt occupata in suis conceptionibus vel sicut
illas operantur sed tamen secundum instinctum nature.
Hec ibi cap. xxxviij. Sensus quintus qui memoria
dicitur est repositorium preteritorum. Reseruat enim
memoria intentiones per estimationem a figuris
rerum abstractas. Anima enim per memoriam mediantibus
rebus sensibilibus redit in ipsas res sensibiles
que sunt extra ipsam et propter hoc oportet actum me-
morie duas precedere operationes, quarum una
est hec esse receptum et hec est operatio sensus
communis et in hac memoria incipit. Secunda est hec
esse conseruatum apud nos quod fit per ymagina-
tiuam. Oportet etiam operationem memoratiuam quandam
tertiam operationem quod ex figuris rerum dictat rerum
intentiones singulares. In hoc autem differunt
ymaginatio et memoria quod ymaginatio conseruat
species rerum, hec conseruat intentiones specierum. Dif-
ferentia est quod memoria differt a reminiscentia

quia memoria dicitur recenti ad res componendo
intentiones distinctas cum ymaginationibus
et ideo memoria vero ponitur in posteriori parte cerebri
qui locus est siccus propter riuos ... qui
dicuntur ab ipso. Hec Thomas de ... cap. xxxix. Et
Sensibus spiritualibus percipit anima spiritualia
quia videt sponsum suum pulchrum sub ratione splen-
doris, audit summam armoniam sub ratione
verbi, gustat summam dulcedinem sub ratione
sapientie comprehendentis utrumque scilicet verbum et splen-
dorem, odorat summam fragrantiam sub ratione
verbi inspirati in corde, tangit summam suaui-
tatem sub ratione verbi incarnati et inter nos
habitantis corporaliter et reddentis se nobis pal-
pabile et osculabile per ardentissimam carita-
tem. Hec Bonaventura. Predicti sensus spirituales dicuntur
perceptiones vitales circa veritatem contemplandam
que quidem contemplacio incipit a sensu et peruenit
ad ymaginem, de ymagine ad rationem, de ratione
ad intellectum, de intellectu ad intelligentiam,
de intelligentia ad sapientiam seu notitiam exces-
siuam que hic incipit in via et consummatur in patria.
Hec Thomas de vi ... libro ... cap. ... Sensibus
tuis oportet te xiij custodire. Quia si quis tibi dicat
non manducans ydolatricum sacrificium sed aspice
tunc ydola quorum species ... si autem aspexeris
prouocatum oculus tuus negasti Christum. Inquit
aspice ydola aliquod sit peccatum non. Sed constat
virtutem aspicientis peccatis. Si autem non aspexeris
oculus tuus et confessus es Christum. Non scriptum est
Auerte oculos tuos ne videant vanitatem.
Similiter si auditum prestas blasphemie gen-
tilium deos suos glorificantium Christum negasti.
Si odoratus fueris odorem incensi quod diis
offertur. Si similiter gustasti diis. Diis ymmo-
lasti. Si ydolum manum tuam tetigeris vel
turibulum eius tactu tenueris, si que opera istorum
libidinose perfeceris, Christum negasti. Si vero Christi
et honoris Christi intuitu ... Christum
perfecte confessus es, omnia enim membra tua
non solum tibi ad vsum dei ... sed sibi ad
gloriam. Hec Origenes omelia xlv. Sensus litteralis
sacre scripture generaliter loquendo iudicio meo
non est de arboribus et lignis sed de vineto ...
... sensus litteralis non est vniuersaliter ille
... per voces immediate secundum grammaticam ...
Hec secundum doctores de Lyra super ... apostolus. Item
sensus scripture est sensus quem littera primo desig-
ignat et sensus historicus et sensus misticus
et sic est ... sensus historicus. Aliter enim
sacra scriptura de quibus non oportet sensum
historicum expectare sed statim ad sensum misti-
cum vnum vel alium transmeare. Et sic quidem
scriptura sacra habet sensum litteralem multiplicem
ut dicit Petrus ... et Philippus. Sed cum
illi ... Christo ad litteram de
Christo et Salomone ut ipsum figurante de Christo
quod aliter apostolus ... Hebr. j. Ibi loco ubi
auctoritate ad probandum Christum excellere ange-
los per hoc dictum quod intellexit de Salomone. Paralipomenon
xvij. Ubi Salomon exponit hoc de ipso
... sensus historicus et secundum misticum
... litteralis et misticus. Hec doctor ... doctor
... xxiij ...
Sententia. Sicut ad quod sapientis
ab homine et sicut adduxit ... propter
in ... aliud est sella terrena
aliud est tribunal celeste ab inferiore

accipit sibi a superiore tona secundum augustinum super psalmum xxxviii et xi q. iii. Et super ibidem. Custodi innocenciam tuam, mitte ubi nemo opprimit causam tuam, prevalebit in te falsum testimonium secundum apud homines, numquid apud deum valebit? Ubi nemo opprimit causam tuam, ubi causa tua dicenda est, quia iudex deus erit, alius testis quam consciencia tua non erit. Inter iustum iudicem et conscienciam tuam noli timere nisi causam tuam secundum augustinum ibidem capitulo Custodi. Temerarium iudicium plerumque nihil nocet ei de quo temere iudicatur, ei autem qui temere iudicat ipsa temeritas nocere est ut notat super augustinum de sermone domini in monte et xi q. iii Temerarium. Illud plane non temere dixerim quod si quispiam fidelium fuit anathematizatus iniuste ei potius oberit qui facit quam ei qui hanc patitur iniuriam. Paulo post: Non enim arbitrium hominis sed spiritus voluntate, de petra tenet petram dimittit. Columba tenet columba dimittit. Et Salomon i. ecclesiastica sicut avis in incerto volans et passer quolibet vadens sic maledictum frustra prolatum veniet super illum qui misit illud glossa in presente secundum augustinum et est xi q. iii capitulo Illud. Et augustinus super psalmum cix Qui iniustum est et iniuste maledicit primo illi reddit.

Sentencia cum magna deliberatione dari debet xxxv q. ix Apostolice pro quibusdam. Et sententia ex consideratione temporis et etatis vel propter subreptionem ad quem necessitate sic in melius commutari, xxxv q. ix Sententia et capitulo Sententia. Et sententia rite prolata ab hominibus est tenenda xi q. iii Nemo contempnat. Et secundum [illegible] xxxv q. ix capitulo primo secundum augustinum. Et iudex debet sententiam proferre donec est in mente tuchellite et non in furore xi q. iii Illa pro quibusdam et capitulo Iusta per ambo et cetera. Et oris excommunicatio est timenda etiam si iniuste ligat xi q. iii Cum aliquibus et capitulo Sepius dicitur. Et sententia iniusta animo nocet sentenciam non patienti xi q. iii Illud secundum augustinum xxiii q. ult. Si cum pro non et dicitur de sententia. In sententia ut apud deum ligatur ut apud ecclesiam xi q. iii Si quis presbiter secundum Isidorum. Et subditi sine superiorum ad malum non debent obedire xi q. iii Qui resistit. Sed ergo iniuste non est ferenda sententia quia multitudo est in ecclesia xxiii q. iiii capitulo Si quis. Et simul. Et asseritur sine excommunicatione quinque decem dies cum aliquibus aliquem ad mortem pertrahere, condempnat. xi q. iii Cum apud. Et defertur per x. dies quarumvis appellacio admittitur xi q. ult. Antiochenum. Et cum illatum est sine debito q. vii autem et secundum xi q. iii Cum errore et vacuam et cetera.

Separatio est heretici et scismatici ab ecclesia. Et separati etiam non heretici sunt. Et propter xxiiii q. iii De ille secundum augustinum. Et ypocrite ficto corde quasi mixtim fidelibus et ecclesie corpore est in ecclesia secundum vitam et mali christiani corporaliter separantur ibidem. Et aliqui separantur ab ecclesia per sententiam quos sic videntur ut qui sunt extra, xxiiii q. ult. secundum aliquos per origenem. Et separati a corpore xpi membrorum perdidit virtute spirituale non habent. Corporalia. Et Dominus nos separavit malis dicitur xpi. Dic et secundum extremum et publicanum xxiii q. i. Si peccaverit secundum augustinum. Et aplicantur heretici pertinaciter primo et secunda correctionem devitari xxiiii q. iii. Dixit secundum augustinum. Et exemplo Moysi dicentes separamini a tabernaculo

impiorum ne pereatis xi q. iii Si quis iniuste per sapientiam. Et ex statuto concilii ipsi iudei a christianis debent separari coniugio non obstante si non convertuntur xxviii q. i. Judei. Et exemplo Cipriani qui separatus fuit a Lucifero heretico xxiiii q. i. Adversantur per ambo. Et exemplo Policarpi martiris qui a Cherintho et Marcione separatus fuit xxiiii q. ii. Dis quia per Bedam, non ibi.

Sepultura. Sepultus est Christus secundum carnem non secundum animam et est sepultura dei carne et sola anima erat in inferno, secundum augustinum de civitate dei libro xxii. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et quo augustinus de verbis domini: hoc est infideles infideles cadavera quia sepelirunt mortui mortuum sepeliunt. Et intemptorum corpora templa dicuntur quia in corpore iusti anima inhabitat et regnat quia deus in templo ut ecclesie quod ipse deus habitat in corporibus iustorum. Corpora autem peccatorum sepulcra dicuntur mortuorum quia anima mortua est in corpore peccatoris, ut est de vinetis putanda que nihil vivum vel spirituale agit in corpore sicut ergo sepulcrum quamdiu clausum est pulchrum videtur exterius, si apertum non fuit horribile est sic et simulatores bonorum quamdiu non cognoscuntur laudabiles sunt, cum autem cogniti fuerint, inveniuntur abominabiles. Dic ypocrita si bonum est esse malum ut quid non vis apparere quod es; si autem malum est bonum esse, ut quid non vis esse quod vis apparere; nam quod turpe est apparere turpius est esse, quod autem formosum est apparere formosius est esse, ergo aut esto quod appares aut appare quod es secundum augustinum, omelia xli. Sepultura inter christianos non est vendenda vii q. i Christus et i Sanct. xiii q. ii. Sic ait, presbiter quod pretio victus est Ephron ut sepulcrum venderet et acciperet argentum licet cogente Abraham, vau littera que apud illos pro o legitur ablata est de nomine eius et pro Ephron appellatus est Effran significante sepultura non eum fuisse consuetudine pro fide ipsius. Et virtutis qui potuit in eo deitatem vendere mortuorum. Caveant ergo qui sepulchra vendunt voluntate nec cogantur ut accipiant pretium et a nolentibus quidem extorqueat ne mutatione nomine suo et pene quidem de merito corrupto etiam ille reprehenditur occulto quod tamen accepit. Et sequitur ibidem in textu h. e. sepulcre quarto nec presbiter gratiam fieri quam duus moriens et omnia que de terra sunt in terram revertuntur quia terra terram vendis, memento quia terra es et in terram reverteris, recordare quia non hominis est terra sed domini est terra et plenitudo eius. Gratis accepistis a deo gratis date pro eo. Vane maledictum sit omnibus christianis terra vendere mortuis secundum ibidem, ut modo.

Sepultura aliquando dicitur terra acquisita pro amplificatione cimiterii ad sepeliendum et licitum est pro eo accipere xvi q. iii Aut xxiiii q. viii Sanctum. Et nomine sepulture significatur offitium sepeliendi pro quo etiam non licet aliquid accipere xiii q. ii Precipiendum et capitulo Questa pro quibusdam et ibidem capitulo Et quod dictum est quibusdam. Et officium devote sepulture bone fidei et testium xiii q. ii. Non estimemus, et super augustinum. Et nota ecclesiam et maxime iuxta altare ubi corpus xpi conficitur nullum esse sepeliendum nisi presbiteri devoti et eminentes in sanctitate xiii q. ii. Precipiendum et capitulo Nullus et cetera.

fideli prodest inter bonos et sacro loco sepeliri
ita infideli obest et peccatori. xiii q. ii. Qui in gravia
peccata et c. Non exhibenda p. Augustinus. Et quamvis
modo corpora credentes tacite debent sepel
liri, quod est de oratoribus per suis peccatoribus [illegible]
fructuose pertinent. ibidem quod est de usua
riis et excommunicatis. xxiiii q. ii. Sane. Et
nullus debet sepulturam petentibus superbia vel
odio denegare. xiii q. ii. placuit. Et quinque
[illegible] in uno sepulcro debent sepeliri. xiii q. ii.
[illegible] et c. Abbatem et c. Vnaquaque. Et
ecclesia parochialis de mortuo alibi sepulto
portione participabit. xiii q. ii. Statuimus per
totum. et hoc secundum consuetudinem [illegible] per sa
lutem dei. xiii q. [illegible] et c.

Sequi Christum. Et quis in nullo nisi mereretur se-
quitur et c. Joh. xii. Et qui vult post me
venire abneget semetipsum. Luc. ix. Et dicit se
in Christo manere debet sicut ipse ambulavit et ipse
ambulare. prima Joh. ii. Et ambire non est [illegible]
na non tanta sed [illegible] [illegible] fugere honores
infimos et contemptum omnem mundi et celestem gloriam
libenter amplecti cunctis prodesse amare [illegible]
[illegible] inferre et sibi illatas patienter suf
ferre. sed est insurgentibus a deo veniam postulare
[illegible] sua sed conditoris gloriam querere quantum
valet servi ad amorem superiorum erigere
et [illegible] et huiusmodi genere est Christi sequi vesti-
gia. et per quod ista compendiosa capitaneo
est imitationis formans ad fidem inflam
mans ad caritatem amans ad spem incitans
ad reverentiam inducens ad imitationem co
gens ad humilitatem et invitans ad gravitat
em et bonos docens quodque est nectum de-
prauati. Hugo de s. Victore et [illegible] c. xx. in fine re
citatur [illegible] [illegible] deseque me [illegible] xxxiii
Iste Jeronimus in quadam epistola xxxviii sic scribit lic
et parvulus ex collo tuo filius tuus dependeat licet sparso
crine et scissis vestibus ubera quibus te nutrierat
mater ostendat et licet in limine pater tuus
iaceat per calcatum perge patrem per calcatam
perge matrem et siccis oculis ad vexillum
crucis evola. sola enim pietas est in hac
re esse crudelem. Sequi Christum debemus ne
ab ipsius corpore separemur. et si filii dei sumus
que ipse fecit imitari debemus. di. lxx. Dum
et lxxxvi. Proposuisti. Christus dedit exemplum imi
tationis in patientia et humilitate. di. xciii. Dum
per Hispaniam. Superiores vero in bono imi
tari debemus esse pati. di. xxix. De Constanti
nopolitana per quam exemplum debet se imita
tore crude [illegible] di. lxx. Valentini
anus. Ambrosius historia tripartita. Estote imitatores
Christi sicut filii karissimi. Ephes. v. Imitatores
mei estote sicut et ego Christi. prima Cor. xi. Christus
passus est pro nobis nobis relinquens exemplum
ut sequamini vestigia eius. prima Pet. ii. Et [illegible]
sequitur [illegible] abstinere a peccatis et virtutes am
plecti. Ieronimus ep. l. xxxiii. q. sequi Christum
alii volunt ut sua querat quod non admittit
Christus quantumque se offerunt patres. Augustinus
de v[erbis] do[mini] ser. xv. Et fratres ut illi sequuntur Christum
corde. ubi Christum credimus corpore ascendisse
et si adhuc hic tenemur infirmitate corporis
sequamur tamen eum passibus amoris et
[illegible] qui placidum [illegible] tribulis [illegible]

[illegible] Sequi Christum docet apostolus. Ephes.
v. Singulos Christianos sumendo utrumque preceptum
interius et aliter in moribus facti degeneres non
sunt filii Christi sanctificatione nec vocatione sunt de [illegible]
[illegible] emendare quod [illegible] debet vel faciendo
quod debet vel faciendo quod non debet [illegible] omnes fi
lii diaboli sunt sicut ipse diabolus sunt et in hoc quod
ipsi honores non imitantur Christum. et per consequens dicitur
in moribus consistit tota [illegible] viatorum teste
Augustino in de vera religione c. ii. Et nullum peccatum
potest committi a deo appetitur ea que Christus
contempsit vel fugiunt que Christus sustinuit.
Et declarat pulchre membra istius contemptionis ex
qua plane sequitur quod omnes homines prius Christum
debent sub pena damnationis [illegible] sequi
Christum ipsum sed quod nobilitas cum virtuose con-
sistit tamen difficile in monet apostolus nos tamquam
filios karissimos sequi Christum. Et dicit [illegible]
filiorum dei sed cum tales [illegible] atque clar
sunt qui observantes Christi precepta obediunt suis
superioribus sicut debent. Cariores sunt qui ob
servantes Christi precepta et concedunt consilia
obediunt tam suis superioribus quam equalibus
sicut debent. Sed filii carissimi sunt qui observantes pre
cepta et omnia eius consilia et quando ad
[illegible] obediunt superioribus equalibus et subditis
sicut debent. Et sic Christus baptizari et puri
ficari [illegible] apostoli fuerunt filii dei karissimi implentes
omnem iustitiam. [illegible] di. [illegible] Hugo de s. Victore et [illegible]
de [illegible] xxi. [illegible] Sequitur de eodem. [illegible] quod
et fidelibus [illegible] opera Christi [illegible] ex
emplaria a fidelibus exequendi [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad beatitudinem ut eius vestigiis imitantur
et sepe dicitur [illegible] et in ipso toti [illegible] ut
ipsum sequerent [illegible] [illegible] aliter tota doc
trina sua de sequela sua in vita exemplari
imitatoria foret frustrata in [illegible]
et quod horrendum foret adversantibus nulla verba
vel facta Christi que dignitate [illegible] [illegible]
evidentia et qui habent huiusmodi dignitates
et tunc pure intenderent austeritati ut mi
lites et totum quod habent per rapacem [illegible]
[illegible] occuparent vel [illegible] perturbaret
etiam [illegible] [illegible] istius principii [illegible]
Christus sit a cunctis fidelibus in [illegible] et a
[illegible] precipue imitandus et sic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliter
[illegible] tota religio regule [illegible]
[illegible] quod Christus debet [illegible] [illegible] [illegible]
exercitium in operibus [illegible] [illegible] et non ad
gradum suum sufficiant [illegible] [illegible] attinge
re blasphemat quod regula religionis sue
proposita [illegible] advenerint nec ipsum
[illegible] seducti [illegible] per cautelas novel
[illegible] quod apostolorum observantias superaddunt re
[illegible] iniqua illud [illegible] di. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et c. Hugo de s. Victore [illegible]
[illegible] xxxiii. Sequi debemus Christum
in contemplatione [illegible] in [illegible] [illegible] 20
te quod ego [illegible] sum et c. et in dilectione
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in ma
[illegible] Estote imitatores [illegible] et in ma
[illegible] [illegible] Discite a me quia mitis
sum et humilis corde. [illegible] sequendo [illegible]
relinquendo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Et [illegible] esse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dame dico vobis quod vos qui secuti estis me in re-
centuplum accipietis et vitam eternam possidebitis 2o inter-
pretacionem prout in [illegible] Beda super Mt. Ecce
nos reliquimus omnia etc. Beate inquit petrus petre
fecisti qui credente non potuisti sequi omnibus dimis-
sis ut in eo omnem sufficienciam haberes ps.
[illegible] Cum ipse est omnia in omnibus 2a Cor. 3o
Non quod sufficientes simus ut [illegible]
Serpens prudencia in [illegible]
cognoscitur primo quia caput suum custodit
totum corpus pro eo exponendo sic isti
viri [illegible] qui est caput eorum per se et sua expo-
nere non timent [illegible] xvi [illegible] negligit
caput [illegible] amicum [illegible] 2o quia vix
2o quia in arto foramine se ponit ut pellem ve-
terem deponat sic prudens homo in arta via peni-
tencie se ponit ut pellem veteris hominis deponet [illegible]
[illegible] Deponite vos secundum pristinam conversacionem
veterem hominem qui corrumpitur etc. 3o quia serpens
vnam aurem terre obstruit et aliam cauda ne
vocem incantatoris audiat [illegible] [illegible]
[illegible] obturant aures suas sic isti viri vnam
aurem obstruunt memoria mortis et aliam co-
[illegible] [illegible] ne suggestioni diaboli
acquiescant [illegible] [illegible] iniciatus [illegible]
[illegible] [illegible] et latet in spinis vel
herbis sic isti viri cogitaciones iniciatas
[illegible] more serpentum cum fugiunt
[illegible] Estote prudentes sicut serpentes et
simplices sicut columbe. Serpente eneum
precepit deus moysi fieri in deserto etc. Num. xxi
quem quidem serpentem Ezechias rex valde
bonus confregit etc. ut patet iiii Reg. xviii [illegible]
[illegible] Joh. iii o. Et sicut moyses exaltavit serpen-
tem in deserto ita exaltari etc. Sic de serpentibus
[illegible] [illegible] est quod [illegible] pulli serpentum [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] veneno [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adhuc tenui constituti [illegible]
et catuli luporum [illegible] [illegible] in pugne
venatore [illegible] non [illegible] [illegible]
gaudet et morsibus ludunt sic [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] etate [illegible] malicia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] virtute [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] columbe [illegible] [illegible] xlx [illegible]
Servicium [illegible] corda
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
li [illegible] [illegible] [illegible] xxi [illegible]
[illegible] et videbit [illegible] sit inter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tollite
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jugum meum sua-
ve [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que [illegible] sunt vobis dicite servi inutiles su-
[illegible] Luc. xvii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Joh. xii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] debes regi ut possis regere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Joh. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] amicum se [illegible] [illegible] placet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
videatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
impositum ut tales [illegible] [illegible] [illegible]
regulis non repugnet [illegible] [illegible]

[illegible] Bonum eciam si serviat liber est malus autem
si regnat servus est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est tot dominorum est viciorum [illegible] Aug. li. [illegible] de
civitate dei. Servierunt diis alienis et dereliq-
uerunt me etc. [illegible] [illegible] qui facit peccatum servus
est peccati etc. Joh. viii o. Stipendia autem peccati
mors etc. Rom. vi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] et servus est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] servi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ordinacionem divinam [illegible] [illegible]
[illegible] a domino et [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] xxxii [illegible] [illegible] fit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] boni [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
utilitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fidelis [illegible] absente [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sua utilitate [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Servi debent
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrentur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obedi-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi timor meus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] subditi estote [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad oculum [illegible]
[illegible] fide [illegible] [illegible] fidelis [illegible]
[illegible] [illegible] bone et fidelis etc. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Servire deum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et mandata eius [illegible] est [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] et nobilitatis [illegible]
[illegible] [illegible] servire regnare est 3o quia
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] Tollite [illegible]
[illegible] meum super vos etc. Joh. v o. mandata eius
non sunt [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] utilitatis
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Joh. xvii. Volo pater ut ubi ego sum illic
sit et minister meus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per suos angelos [illegible]
et doctores [illegible] [illegible] [illegible] solem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] predicandos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Servi-
[illegible] [illegible] me [illegible] in peccatis tuis etc. Ser-
[illegible] [illegible] duplex est [illegible] bona et mala
bona triplex [illegible] gracie Rom. vi o [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Luc. i o [illegible]
[illegible] in sanctitate et iusticia [illegible] gloria [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mala triplex [illegible] culpe Joh. viii o [illegible] facit
peccatum servus est peccati [illegible] Joh. viii [illegible]
[illegible] liberabitur a servitute corrupcionis
3o pene eterne [illegible] [illegible] [illegible] diis alie-
nis qui non dabunt vobis requiem. Servi-
tute corporale [illegible] non [illegible] ut corporale
eligit libertate [illegible] [illegible] [illegible] voluntate
servus est et [illegible] sit liber [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] servus [illegible]
[illegible] [illegible] non perdidat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] honestat
corporalis libertas servitute [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] violencia introduxit

Deus eciam scilicet liber creatus est, quem deus in libero
arbitrio posuit, ubi ipse fecit servum. Et secundum hoc est
disparacio in natura creacionis hominum sicut nunc sit servi
in eorum vocacione salutis. h Ep° vi xxxvi k. Ut
dedicare michi servum propria senciet eum contrariare
p° dist. xxxiv. Servus propter in manumissionem degener-
et offendentes revocant in servitutem. h xx de Ro-
man. di. viii. cetera n° 2 xvii q. i. Episcopus qui eciam
Servire duo tenemur infideli. Ut patet per apostolum
Thimoth. vi° et ipse licitum est servire tenemur duo
defecto infideli. Secundum vero raro videtur quod sit
quedam consensus et quod servum proposito timere mor-
tis corporalis, ut dum tenens corripere, 2 ut vi-
de duo pagano, et sunt forte propter raciones eo
subicit apostolus servos fidelibus quod voluit si potuit
libertate quod servi fidelibus incidunt. Primo de mor-
tis in negligencia prestando domini sui. Et dicit
sicut quod servi eos a timore exequuntur. Ut tamen
quod tali domini seculare sunt ex superbia intraductur
et specialiter gentile dominum in servitute similiter
in inter homines e famosum, ne videtur quibusdam
quod opus esset castitas laxare quantum servitute
huiusmodi 2 michi tale in servitute tolerande. Quod
eciam seculare domini 2 servi sui sunt fratres in domino
et dicit illis velle fieri sed in statu quod si deut
romanibus sibi velle et tunc servus talis non
foret desperandus secundum Hugo. Et dicit quod in eo
textu ne sollicite sis, sed esse vis 2 item si iste quo
nunc vult, 2 eciam in apostolus vii et sibi. Ut in cap.
timitate dixit 2 in luc. vi° Ride ipse me
sua qua mensuram fuerit in me vobis. **S**ervus dei
2 dyaboli distinguit, omnes et species inseruntur
sunt, servi dei in virtute, putilitate 2 servi dyaboli in
simulacione habet eciam dyabolus 2 magistros
2 similes hic et castos elemosinarios 2 ieiunos
2 omnem speciem boni qua tamen ad salu-
tem hominum spectat, species dyaboli in tamen ad seduc-
tionem ut inter boni veri 2 boni simulati
confusio fiat, ut simplices homines boni veri
2 boni simulati differenciam intelligere tantum non
possint. Duo quomodo bonos dicit veros et tamen
seductores dyaboli, solum ad caritatem spiritus sancti
non pt spiritus mundi imitari. Quia ergo species in
sunt in peccatoribus inveniuntur sola caritas peccatoribus
non invenitur nisi in servis dei. Hec Ep° c° x B.
Diuq. servus dominabitur stultis filiis 2 inter fratres
hereditate dividet. Prov. xvii°. **S**ervus sciens
voluntatem domini sui 2 non faciens plagis vapulabit
multis, et nunc modo ex quo magis sciuntur
dicitur scitur suum. Dum vero nesciens et faciens
digna plagis vapulabit paucis. Et nunc modo
quo dicit magis sciret scitur suum non quod re-
cuperet minus modo vapulabit multis non minus
ret quod castigatorem cum videat se plagis
dignum inter magis incidat. h Aug. de v. de ?
xvii° h. Sunt nobis servi excursus quod spiritu de servi
aliquis codices habent, de servimus spiritu de servimus
2 non carne sed spiritu de servus carne et servit
quod ex rebus carnalibus spectat placere de eo
non 2 ipsa caro ad bonum opera spiritui subditur
spiritu deo servimus quod carne dominamur ut spiritus
obtemperet deo, spiritus eo regitur caro regitur nec
spiritus bene regit si non regatur. h ibi Aug. lxxix°
Servitus duplex est, vel corporalis 2 spiritualis
xvii q. i. ? redemptor. Et servitus inducta
est ex iure gencium. Di. i. ius gencium per ipsos
2 xvii q. i. ? redemptor ? ? ? ? ? ? iure

divino per libertate. Noe. Gen. ix di. xxxv
sexto per ambo. Sicut in constitucionis di. vii. q. ?
de servo empto agitur quod sex annis serviet
b. ? in septimo liber exiet. Exo. xxi et di.
in canonico est approbata, xvii q. iiii. Illud
constitutum. Item in declinum concessi sunt
libertatis ne absque servitutis a consortibus
exigebantur, di. xxxv sexto per ambo. Ita
servi non esset sicut cetus non fuisset ibidem. Item
quibusdam dyaconi vel presbiteri a principe in
servitute est reducenda di. xxxv ? et si
bene presbiterorum in servitute esse xx q. viii. ? Eu-
nelio. Item in auctoribus est libertate dare servis
xii q. ii. ? redemptor. Item a servitute liberati
si ingrati sunt in servitute reducentur xvii q. ii
Episcopus qui di. ? Nota si servus absente
domino et si servus presente domino plus vel agitur de or-
dine de celibatu de libertate libri 2 variat
Sceleratis genere 2 genus
puniunt de propter peccatum culpam Gen.
vii° sicut omnes homines preter octo animas
periere legimus propter peccata preposita. Gen. xviii° sicut
quinque civitates scilicet Sodomam, Gomorram,
Sobaym, Pleuleym et Segor deus propter pec-
catum contra naturam subvertit. Gen. xix. Sicut
propter vitulum conflatilem ceciderunt de filiis
Israel uno die xxiii milia. Exo. xxxii. Sicut
in sabbato ligna colligens lapidatur est a populo
iussu divino. Num. xv. Sicut Dathan et Abyron
descenderunt in infernum, ducenti quinquaginta
viri combusti sunt ex igne a domino egresso quia sur-
rexerunt contra Moysen. Num. xvi. 2 ibidem
xiiii milia hominum percussit propter peccatum commisso.
in uxore levite fere tota tribus Beniamyn
deleta fuit, quinquaginta milia hominum ceciderunt
filiorum Israel in plures. Judic. xx. Oza eo quod
tetigit archam domini percussus a domino interiit.
2 Reg. vi° mortui sunt ex filiis Israel quia numerauit
David populum lxx milia 2 Reg. xxiiii.
Sicut quadraginta duo pueri a duobus ursis eo
rapti sunt 2 Reg. ii°. Giezi quia munera ac-
cepit a Naaman a lepra sanato percussus
est ipse a lepra. 2 Reg. v. Anthiochus rex
a deo graviter fuit punitus 2 Machab. ix.
Ananias 2 Saphira propter fraudem mortui
sunt Act. v°. Herodes vestitus veste regali
2 sedens pro tribunali percussit eum ange-
lus Act. xii. **S**celeratis non est parcendi
est ex servendi et extendenda di. lxxxvi
Odio 2 eius se. Item in delinquentes severitas
cum benignitate est temperanda di. xlv disciplina
per totum 2 eius. Sed per totum 2 eius per totum
xxiii q. iiii. Ut per Aug. 2 eius ut per ambo.
Item sed in contumacibus severitas est ostendenda
sed humilibus 2 penitentibus lenitas ? non
det, denegetur. Unde Gratianus per totum. Item
melius est cum severitate diligere quam cum lenitate
decipere ut q. v non dicit per Aug. Item ubi
fidei subversio 2 ruina fratrum timetur ve-
ritatis non est disponendi di. l. Absit. Item
plerique veniens scandalum legimus sem-
per in corrigendo efficiuntur immemores
di. xlv. Sed illud per totum plura agitur de cor-
Sagitta hic tractatur in correctione
Secundus spiritus sancti sitit tamen servum est consolatio
in hominibus mundi plenam refectionem ?
Remit. consolari anima mea. Aug. sicut bibit
de flumine paradisi cuius gutta maior est

occeanus resistit ut in eo fletus hominum mundi ex
tincta sit / 2m est in tribulacione illa innumeracio quasi
quod vasa plena propter possessa non resonant / vii de fletus
cantus non nimis resonat non querimonia etc.
2m signum cognoscitur per exteriora opera prov.
xvii in facie prudentis lucet sapientia / Joh.
x de Salvatore / Si michi non vultis credere operibus credite
quia opera quod signum fecit ullum nullo inquam
intellectualia ondit ut dicit augustinus super joh. omelia xlviiii a
sed dum facta non sunt tantum facta sed signa
sed quod signa sunt et id cum mira sunt aliquid sig
nificant ut dicit augustinus super joh. omelia xlix in principio / Signum
filii hominis apparebit in celo matthei 24 / Quidam putant
crucem ostendendam esse in celo. venturus autem
est ipsum christum in corpore suo constitutum habentem
testimonio passionis id est vulnera lancee et cla
vorum ut impleatur quod dictum est zacharie xii
Et videbunt in quem transfixerunt / alii autem te
stes eorum dixerunt / Et videbunt filium hominis ve
nientem in celo ondentes signum christi esse ipsum cor
pus ipsius quod in signum corporis sui ascendentis est
a quibus crucifixus est et ab angelis dicitur illud
qui assumptus est a vobis sic veniet quemadmodum vidistis eum
euntem in celum hoc est cum corpore veniet cum quo
ascendit / Vides quomodo cum est signum dat apostolis cor
poris eius dicens Et veniet ut dicit lyra / Si
gna custodis seculum corporalia significabant
spiritualiter signa custodis mundi non ea pro certo
in signum alicuius rei future quod sunt in [illegible]
quod nomini sit illud dicit signum ut ysaie a
lxv / Signa perversi sunt ista hoc apostata
vir inutilis graditur ore perverso. innuit pede digi
to loquitur pravo corde machinatur malum
et omni tempore iurgia seminat / huic extemplo veniet
perdicio sua et subito conteretur ut prov. vi / Gene
racio prava et adultera signum querit etc. matthei xvi
et viii / Signum est pro infidelibus prophetie
autem pro fidelibus prima cor. xiiii / Signum petere
a filio dei est distrahere filio dei quod est cum
deo blasphemare ut crisostomus omelia xlix / Signa
dicuntur cum per facta verba notificantur aliquis dis
posicio cordis de penitencia in actione / Et ipsius
fuit vera quedam non sunt tamen credenda indi
ti nisi signis certis demonstrent xxi q. iii c.
nis per augustinum / Et spirituale signum filii dei fuit
quod spiritus sanctus descendens mansit super eum
de pe di in c. evenienti per bedam / Et demo
nes videntur signa facere que non sunt utilia vera
xxvi q. v nec mirum [illegible]

Silencium / Sampson uxori sue proble
mata stulte indicavit judicum xiiii
Et dalide fortitudinem suam melius celasset
judicum xvi / Abygail silet viro suo nabal
judicum xxv / Abygail [illegible] non prius
ea pro David donec vinum digessisset primo regum xxv / Sicut
mane sed vinum ut dicit [illegible]
[illegible] verbis uxoris sue non ridet / Thobi
as [illegible] Sara raguelis filia ad verba an
cille [illegible] non respondit etc. Thobie iii
Job de loquela sua reprehendit dicens
Unum locutus sum respondere quod possem
manum meam pono etc. job xxxix / Mandat
Ezechias regi [illegible] ne [illegible] ridet rap
sati [illegible] etc. ysaie xxxvi / Jeremias [illegible]
sanctificatus nescire loqui se dixit / quia puer
erat jere. i / Magdalena flens pedes do
mini lacrimis rigavit / Simone de ea male
loquenti tacuit luc. vii / Soror sue de ea

conquerenti luc. x / Inde a dispicitur a ea sinentibus
matthei xxvi / Mulier in adulterio deprehensa
coram christo accusata non ridet / quia christus
liberavit joh. viii / Christus interrogatus a pylato
aliquid non respondit verbum matthei xxvii interrogatus
ab herode nichil ridet / luc. xxiii / Ecce
[illegible] bona sunt quia [illegible] hominem fortificat
ysaie xxx / In silencio et spe erit fortitudo
vestra / 2m est quia reddit hominem pacificum
prov. xxvi / Qui imponit stulto silencium iras
mitigat / 3m quia reddit hominem reputatione
sapiente prov. xvii / Stultus si tacuerit sapiens
reputabitur / Et tamen est quia signum est spiritualis
dileccionis jacobi i / Si quis in verbo non offendit
hic perfectus est vir / quintum quia ducit ad vitam
ut i petri iii / Qui vult vitam diligere et dies videre bo
nos coherceat linguam suam a malo etc. / Silencium cul
pabile est in [illegible] indiscretum
illud est [illegible] potuit in errore
silencium multos quia audire potuit in errore
relinquit / Et rectori per quod [illegible] / Et sepe
inpericus absque simone quum ex eo perdit
tantum silencio nocet di. xliii [illegible]
plus ubi Taciturnitas etc.

Simulacio / Simulabat vir Effrateus ipsum
non esse de effraym volens transire
vada jordanis / interrogatus de isto
verbo Sebolet quod interpretatur spica respondebat
Thebolech quod ut apprehensus est judicum
xii / Simulabat se uxor Jeroboam minutu
[illegible] veniens ad haiam prophetam cetum
qui eam cognoscens in spiritu iii regum xiiii / Re
ix false simulavit dicitur suum / Clipeum inde
ut veste dupli et filiis gabaonitarum et factum est
[illegible] per similacionem ihesu
voluerunt decepisse quibus ille dixit / quod
me temptatis ypocrite matthei xxii / Nemo esse
in ecclesia amplius nocet quam qui perverse agens
nomen vel ordinem sanctitatis habet / delinquentem
namque hunc redarguere nullus presumit / et in exemplo
culpa vehementer extenditur quia pro reverencia
[illegible] peccator honoratur / Ipsius itaque quam claruit
mia non corrigit magis dicendum est [illegible]
impudicus quam ipsius ut dicit lxxxiii di. Nemo
per augustinum / Simulacionem causa utilitatis
licet quamque in periculo prendere xxiii q. ii utile
per jdem exempli de iehu rege israel qui simulabat
se colere Baal iiii regum x / Et ipse dominus simulat
se voluisse ymmolacionem ysaac quia precepit
pater et postea prohibuit / xxii q. ii / Sed quamvis
per [illegible] / Et quamquam abraham simulavit Sa
ram uxorem suam sororem fuisse ut [illegible]
xxii q. ii / Dominus per augustinum / Et
Jacob simulat Esau primogenitum ysaac / Et
est malum in religioso cadere a proposito et postea
simulare propositum xvi q. i / de te per augustinum / Et
non solum in falsis verbis sed etiam in simulatis
operibus filii sunt dyaboli xxii quis / Nulla
autem res sic exterminat bonum quemadmodum simula
tum bonum in manifesto malum fugit quis
malum et cavetur malum autem sub specie boni cela
tum dum non cognoscitur non cavetur ut dicit crisostomus omelia xxix

Simplicitas / Simplicitatem
Sicco columba ne umquam malo ma
chineris / serpentina astuciam ne
umquam subplanteris insidiis quia non minus
distruit in vero decipere vel decipi ut augustinus
super id Estote prudentes etc. / Simplex eris
si te mundo non implicamus / et explicamus
explicando etc. te a mundo semper vero impli

dup(lex) eis sed aug(ustinus) s(upe)r Joh(annem) o(mel)ia xxxiii prudencia
absq(ue) simplicitate malicia est simplicitas
sine rone stulticia vocat(ur) sed Jero(nimus) s(upe)r ozee utiq(ue)
bis i amonitio(n)e coniugit ut simplicitate colu(m)
be astucia serpentis instruet et i(n)vic(em) serpens astu
cia columbe simplicitas temperet(ur) sed g(re)g(orius) li(bro) (pri)mo
mor(alium) tractans illud Estote prudentes etc. De beato
Job d(icitur) q(uod) vir erat simplex et rectus simplex v(idelicet)
p(er) innocencia mansuetudinis rectus p(er) cautela
discrecionis sanct(us) q(ui)p(pe) nullum ledere p(ro)nus et cunctis
prodesse deprecabat(ur) rectus q(ui) se a nullo p(er)mit
tebat corrumpi sed Beda de templo salomo(n)is
s(upe)r parabolis li(bro) p(ri)mo Simplicitas columbina
est q(uae) dolo caret et sic suadet(ur) xxii q(uaestio) i Domino
xvi q(uaestio) i Si cupis p(er) Jero(nimum) q(uo)d est simplicitas
tracta et sic excipit(ur) a toto i quasi d(ist.) lxxx
vi tanta c(apitulum) p(er) g(re)g(orium) et d(ist.) xlvi de pet(ro) Non
sancta s(i)t simplicitas et sancta rusticitas solo
se p(ro)dest et quantu(m) ex vite merito edificat
tantu(m) nocet si destruentibus no(n) resistat i q(uaestio) i vi
debitur p(er) Jero(nimum) et ubi simplicitate mens studi
doctrine negligit(ur) xi q(uaestio) i ffrat(re)s p(er) g(re)g(orium) Non
i sacerdotu(m) collacione decet esse simplex et sic
venalitate co(n)sensit i q(uaestio) vi Dictu(m) ibi p(er) g(re)g(orium)

Simonia offerentes
Igne alienu(m) coram d(omi)no egressi igne
a d(omi)no devoravit eos s(cilicet) Nadab et
abiu(m) filios aaron levit(ici) x c(apitulo) Quia alieni
gena no(n) comedet de sanctificatis in(de) li(bro) (pri)mo sa
cerdot(is) et mercenari(us) no(n) vescet(ur) ex eis levit(ici)
xxii et Separami de medio co(n)gregacionis hu
ius eos s(cilicet) Dathan et Abyron repente dis
p(er)dam nu(meri) xvi c(apitulo) Prevenit senioris cybus
et maiores natu chadiam nu(meri) xxxi imple
uit unu(m) filiorum eius manu(m) p(at)ris et factus
e(st) ei sacerdos Judic(um) xvii et Post q(ui) recepit
incensum p(er) deu(m) d(omi)ni c(apitulo) x et xti Reg(um) Quicu(m)q(ue) vo
lebat implebat manu(m) sua(m) i Jero(n)ima iii reg(um)
xiii et 2 ii paralip(omenon) xiii et Cathedras
vendencium columbas evertit d(omi)nus mathei xxi
et marci xi luc(e) xix Johan(nis) ii Dixit petrus Si
moni mago pecunia tua tecum sit in p(er)dicio(n)e
act(uum) viii et nec quisq(ue) sumat sibi honorem s(ed)
q(ui) vocat(ur) a deo tamq(uam) aaron heb(reos) v c(apitulo)
Symonia pessima pestis est nam et lepra (Gi)esi
re(m)statu(m) a sancto Heliseo suscepisse qui ex du
cerdotalem se estimat pecuniis comparare
sed ambro(sius) i suo pastorali Tempore h(ic) e(s)t quod
doleo q(uia) archiepiscopus consecrans ep(iscopu)m ven
na aut pecuniam spiritualiter lepram ordinavit
pecunia tua inquit tecum sit in p(er)dicione q(uia)
donu(m) sp(iritu)s s(an)cti gr(ati)e precio co(m)parasti et gr(ati)am
invisibilem i auc(tore) empcionem p(er)egisti sed ambro(sius)
ibid(em) Quid quid talibus videt(ur) q(uod) sp(iritu)s ma
gnus et dimi(ni)ut obtinentibus inspirat(ur) lepre
magnus p(er) pecunia(m) acquirunt indebitum or
dinem et apud deu(m) p(er)didit intrione honoris
tas suscepit dignitate(m) et causa p(er)didit honestatem
sed ambro(sius) ibid(em) Quid ep(iscopu)m no(n) decet manu(m)
qua imponit vendere ita inquit ut votantes
no(n) decet i ordinacione eius vocare aliam
nu(m) vendere sed g(re)g(orius) i s(ynodo) Rom(ana) i q(uaestio) i Quid
ep(iscopu)m Symonie heresis contagio iam olim
i Balaam pullulavit q(ui) divinacionis p(re)
posito ad maledicendum p(o)p(u)lo dei p(re)mebit
Debinc sic(ut) duo legunt(ur) antores cu(m) isti
se alt(er) sub p(ro)phetica alt(er) sub ap(osto)lica doctri
sicut Gesi vi(detur) esse venditor demde
Symon vide(tur) esse emptor horu(m) autem
sectatores s(ed) no(n) s(un)t i errore discrit(e) itaq(ue) in
dapnacione d(e)venit sed hugo li(bro) 20 de sacrame(n)t(is)
p(ar)te 2 c(apitulo) vi Symonia e(s)t studiosa vo
luntas vendendi vel emendi aliq(ui)d spirituale
vel annexu(m) spirituali si ea diffinit(ur) quanta
theolog(us) vel iurist(a) s(ed) a(li)q(ui)b(us) diversis aliis al
ciis forsa(n) sapientibus sic diffi(nit)ur et melius
Symonia e(s)t studiosa voluntas emendi
vel vendendi p(ro) qualitercu(m)q(ue) possidendi
precium spirituale vel eius effectu(m) p(ro) p(re)cio
temporali cu(m) intencione quaqu(an)tu(m) vel sepa
racione unius illorum p(er) alio p(ro)b(atur) diffi(nitio) tam ex
scriptura sacra q(uam) p(er) multa canonica i q(uaestio) i c(apitulo)
p(ro)batu(m) et patrum p(re)scripta legit(ur) ea de(ni)q(ue) cap(itulo)
viii q(uo)d Symon magus videns q(uia) ap(osto)los da
tes sp(iritu)m s(an)ctum p(er) impositione(m) manuu(m)
et q(uo)d d(icitur) q(uo)d Symon magus donu(m) sp(iritu)s
s(an)cti ea intencione voluit emere ut ex ve
dicione signorum que p(er) eu(m) fierent multipli
catam pecuniam lucraret(ur) et sic ab ipso
Symone nomen accepit symonia Unde
illi q(ui) spiritualia vendunt q(ui) illi q(ui) emunt
Symone imitant(ur) et quant(um) symoniaci ap
pellant(ur) Symonia ex(em)plo no(n) solu(m) i novo s(ed)
et(iam) i veteri dapnat(ur) testamento Legit(ur) en(im)
nu(meri) xxii c(apitulo) s(ed) p(ro)b(atur) i glo(sa) q(uo)d Balaam ex cu
piditate sua intendens vendere p(ro)phetiam
vel saltem eius effectu(m) i se p(ro)vocant ira de
i et ip(s)um imitantes i volu(n)tate vendendi
q(uo)dcu(m)q(ue) donu(m) dei recte Balamite possunt
appellari Gesi q(uo)q(ue) incidit Naaman sy
ro vendidit gr(ati)am sanitatis vel saltem eius
effectum nomine Helisei ut 4 reg(um) v c(apitulo) et ip(s)e
gratiam sanitatis Heliseo vindicante factus le
prosus amisit unde et ip(su)m imitantes i actu
vendendi q(uo)dcumq(ue) donu(m) p(ro)ficiti recte
Gesite p(ossun)t appellari sed ip(s)e Symon magus
no(n) solu(m) voluit vendere sed intendebat e
mere donu(m) incompensabile et iō petrus
pravitate ip(s)ius redarguit i ip(s)i sua ma
ledic(ti)o D. pecunia tua tecum sit i p(er)dicione
ut d(icitur) Unde et ip(su)m imitantes i actu vel p(ro)
posito emendi vel vendendi q(uo)dcumq(ue) donu(m)
dei recte Symonite vel Symoniaci appel
lant(ur) Sub quibus omnibus includit(ur) q(ui) vendere
emere vel mutare quecu(m)q(ue) dona dei gr(ati)uita
et supernalia q(uae) ex p(ri)ncipiis naturalibus h(ab)ri no(n)
p(ossun)t de q(ui)b(us) dictu(m) est a xp(ist)o Gratis accepistis
gratis date Ut ergo sufficienter ex dictis
et quecu(m)q(ue) p(re)missa et sim(ilia) se effecerit(ur) et ab
solute s(un)t spiritualia cu(m) intencione quaerendi
p(ro) appreciacione bonu(m) spirituale p(ro) temporali est
symonia utroq(ue) testamento dapnata et ip(s)a
est iniq(ui)tas rone dupl(ici) p(ri)mo q(uia) res p(re)ciosa spiritual(is)
no(n) p(otes)t aliquo p(re)cio terreno co(m)pensari 2o
q(uia) cu(m) q(ui)s vendit re(m) spiritualem vel eius effectum
p(re)tendit se esse dominum rei cuius tu(m)
tu(m) nullus s(un)t bonorum spiritualium p(re)t(er) solu(m) deu(m)
Symonia vero dividit(ur) i quasi sp(eci)es q(uia) se
cu(n)d(u)m Alia est symoniaca imitativa Symo(nis)
Balaam vel Gesi utriusq(ue) testamento dapnata
i quibus sola volu(n)tate committit(ur) symonia ut
p(atet) p(er) p(re)dicta Alia vero est symoniaca no(n) s(e)c(un)d(u)m
divino imitativa Symonis ut p(re)dicta s(un)t
p(er) ordinacione(m) ecclesie tamq(uam) symoniaca
p(ro)hibita et dapnata eo q(uia) et huiusmodi esse
irreprehensibiliter et amne(m) e(ss)e dicit(ur) aliq(ui)d spi
ritualia ut vendere vel emere vel mutare p(re)
laturas p(re)posituras rectorias vicarias

percipiendo decimas oblationes et primitias
et alia consimilia beneficia ecclesiastica vel regimina
spiritualia quibus annexa sunt bona temporalia ecclesie
iuste debite ordinata. Hoc autem non est intel-
ligendum de fructibus et proventibus que res sunt
mere temporales sed de iure percipiendi quod est mere
spirituale. Alia est tertio symonia prohibita eo
eo quod in ipsa dicitur aliqua temporalia vel
antecedere spiritualia ut vendere emere vel permu-
tationes, donationes vel collationes personales
beneficiorum ecclesiasticorum que ratione iuris patronatus
sunt vie temporalis ad consequendum presentationem
beneficium ipsum ecclesiasticum ad quod sit
aliquis presentandus, non tamen intelligas de iure patro-
natus quod est per totus permutandi donandi vel ven-
dendi, sed de presentatione donatione vel colla-
tione pacto vel precio interveniente. Alia sunt
tamen symonia prohibita eo quod in ipsa dicitur
aliquid participare spiritualia ut vendere emere
vel mutare aliquid quod est consecratum vel ecclesiasticum etiam
naturale vel cimiterium consecratum seu vasa
vel vestimenta sacra que prius fuerunt in forma
alias mutata fuerint, calices conflati vel aqua
benedicta et alia consimilia sacramenta ad aliquem
spirituale ordinata que participat consecrationem ex
benedictione spirituali. Alia est adhuc quarto symo-
niaca prohibita per constitutiones ecclesie ut cum
quis renunciat suo beneficio ea conditione vel
pacto ut detur suo nepoti vel amico conferatur
carnali debita ex de officio delegati ex
parte sed in est. Porro ultimis speciebus symonie que
solum committuntur ex prohibitione ecclesie non
tenentur vel symoniace puniri sola voluntate
nisi subsequatur voluntatis effectus. Symo-
nia ultra sit depingitur per eam
... amittit ... amittit ... eo
[illegible] alienum ... quo non habet ...
non est duo alieno ... in pro. Duo tristo
sum et ... in eum ... aliud dap-
... tunc et ... tunc et aliud ...
... que debet ... Hierarchy ...
filiorum quatuor ... latrones ... id est
xxi ... Domus mea domus orationis vocabitur
... i quam symoniace intrant ... in domum
... latrones ... latrones sunt
... patibulo ... ad ...
... ubi deum debent ... ...
... aurum et argentum
... aurum et argentum ...
... regnum ... fide
simul. Act. viii. ... actu vero de Symone
... Simon emere volebat ut aliquis
mago ... Simon ... et ... dicit
vendens plus recipere posset ... Hoc dicit
... non ... octavo ... iste
... petrus ...
... principes sacerdotum
ab ancilla ostiaria in ... ancilla ostiaria
dicit ... non novisse ... ostia ...
... est ... ostiaria ... quem
ancillagio ostiaria ... introduxit quem
carnalitas introduxit. Symonia etiam ...
... quod videtur esse figuratum
ecclesie spiritus sancti quod ... annos Babilone
... captivus vixerit sub ... et ...
captivitatis ... vendere sacerdotium ... ut dicitur
Antiochus ... quod igne significabat spiritus sancti
... per quem igne significabat spiritus sanctus
et hoc est maximum dampnum quod posset sic ecclesie
dei ... maximum dampnum quod posset ipsi corpori
... est ... ei spiritus a quo habet
vigorem suum. Symonia etiam fecit ut

ecclesia que dei sponsa est et debet ... filios generare
nostros ... temporales et asinos cornutos
generat cum eos in aqua ecclesia ... vel
... aliquis avarus posset dici ... ecclesia
... ecclesie mater ... per ... tulpa
... genuit cum eos ... aliquis ...
tur ... concipiens ... ecclesia illa mixta
illud ecclesiastes x. Si mordeat serpens in
silencio nihil eo minus habet qui occulte detrahit
... aliquis ... in aqua ecclesia
tur asinus cornutus in ... talis
non est stolidus ... asinus cornutus
asinus ... est ... stoliditate cornutus ...
... de vitiis. Symonia ... venenum
... ecclesiasticos ... presby-
teros ... ipsum ... tempore
Emeres et vendentes eiecit ihesus de templo
Emeres et vendentes ... questum pie-
tatis putantes ... ut ... vendat
... totum ecclesie zelum ... per ...
tenenda per possessionibus multiplicandis
honor totum ... seculari ... vero ...
antidotum vel remedium ... est in veneno
et quod ... fuerit ... reperitur ...
... de ... clericorum quibus ...
... dictum est. Duo precepit filiis
... ... et ... in ...
... ...
... de quibus ...
... ...
missas ... moneta per monetam ex
... talis missas celebrant ... magis
... vendentes columbas ...
... vendunt et ... ore clamant ... cor
... dicit ... volo ... dare et
ego eum vobis tradam ... clamat ...
... religiosi ... sacer-
dotes ... divina celebrantes ... ecclesie
... pastor ... capitis ... et porci ...
... et ... mactant ... canes multi
... corrupti non valentes latrare et porci
immundi ... mactantes et bestialiter
... in ecclesia collocantur ... maior
abominatio ... in loco ... ipsum
porcus ... vestimentum et officium
celebrant divinum, canes et vulpes presbyteros
... ... altri ... clamant
... ... in ecclesia ... ...
... sibi dede-
... magnates ... ...
... ... laborant ...
... capit ... ...
... ... et missas multiplicat
... voluptatis ... ventre implet
alta voce iubilat porcus immundicie in
luto ... vulpes voluptatis
... omnibus ... et
... bestia ... in
... admiplet
... et ecclesia ... crucem ...
... portat ... pulsat et ...
... missas celebrat ...
... ... magis ululat
... magis ... ...
... qui floruit circa annum domini
noningentesimum vicesimum. 920

Hic de differentiis ad duas columnas usque ad ar[ticulum] sequentem sunt de [illegible] in

Symonia que committitur in [illegible] si per pecuniam vel munere vel per suadicionem mitentium vel per clericatu ordinandum vel putandum ordinatum vel [illegible] per confirmationem vel confirmandum baptizatorum vel per baptismate aut per alia sacramenta aliquid exigatur seu premittitur ut aperte patet extra de symonia tal. cum sacrum in ecclesie [illegible] et que et tertiis capitulo qui peccatum sunt in canone [illegible] Et studet dominum de [illegible] in facto ordine nulla ratione decreto premanie de [illegible] posse dubium non est talis a symonie ... omnibus abscidatur. hec [illegible] [illegible] symonia committit precio vel prece vel obsequio [illegible] Ordinatos precio vel obsequio non nulla sunt alia vicia et [illegible] corrumpit de symonia [illegible] [illegible] per [illegible]

Hic de differentiis usque ad art[iculum] sequentem

Et symoniaca heresis ante omnes alias hereses pullulavit [illegible] Cum liqueat per [illegible] Et ut omnis suspicio symonie vitetur ut scriptum in pastorali per aliquid spirituali dat [illegible] Si quis obiecit Et tamen dans et accipiens aliquid pro spirituali committit symonia [illegible] Et sunt vendentes domum dei et ementes hic peccant Ecclesiasticus xv. Et parvales precio committitur symonia [illegible] Sunt non et [illegible] sequentibus [illegible] per [illegible] viii q. i c. [illegible] Et ille symoniam [illegible] quantum [illegible] ab eo nummum exigitur [illegible] Cum non et [illegible] per [illegible] Et symoniacum sicut non habet spiritualem quod pro spirituali committit sic nec temporale sit retinere quod pro spirituali dedit vel accepit [illegible] de [illegible] Symoniaci si non renunciant et peniteat in eternum peribunt [illegible] Siquis neque sit adeptus perdiderit [illegible] prebendam per [illegible] sit expugnatur [illegible] Cum sacratas per [illegible] et [illegible] studiis sit de [illegible] [illegible] Si quis episcopus et [illegible] [illegible] Cum [illegible] Si quis [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] et [illegible] studiis sit a [illegible] spiritualis [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Et symoniacum [illegible] [illegible] et a [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] sit officium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] sit [illegible] indigne largitur [illegible] Et sacerdos non [illegible] [illegible] [illegible] amicos vel [illegible] [illegible] ipsius symoniacam [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] domus religiosorum vel hospitalium [illegible] dare aliquid [illegible] est [illegible] Si quis [illegible] sit [illegible]

officio vel beneficio ecclesie vel administratione rerum ecclesiasticarum aliquid dare vel accipere symonia detestabilis est [illegible] Salvator [illegible] sit per [illegible] dedicandis [illegible] Si quis episcopus et quamvis [illegible] per [illegible] sit per ecclesiarum prima lapidum fundatione [illegible] vel episcopus sit per baptismo et confirmatione [illegible] Baptizandis et [illegible] et [illegible] sit per confirmatione et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in quibusdam sit in sepulture exhibitione [illegible] sit per [illegible] ecclesie [illegible] [illegible] [illegible] sit per debiti officii exhibitione [illegible] non solum per [illegible] sit per sepultura [illegible] aliquam ordinatione [illegible] sit placatione sive [illegible] [illegible] [illegible] Venditores sit si celebrant symoniaci pollutum sacrificium offerunt [illegible] Hos sacerdotes per [illegible] super [illegible] [illegible] venditores tamquam [illegible] spiritus [illegible] vendit et [illegible] [illegible] [illegible] vendidit assimilatus [illegible] [illegible] qui [illegible]

Symonia [illegible] lepra [illegible] [illegible] [illegible] est in [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] vel ad [illegible] [illegible] et [illegible] horribilior sic est de heresi symonia [illegible] [illegible] cum symoniaco [illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacramenta ecclesiastica [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] patet [illegible] [illegible] membrorum ecclesie cum hiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] lege divina et hec [illegible] heresis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apud deum [illegible] [illegible] caput ecclesie [illegible] aaron [illegible] et maria [illegible] [illegible] [illegible] lepra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lepra [illegible] [illegible] aaron [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mortuum abortivum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apud deum [illegible] [illegible] [illegible] videant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] lege [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Synderesis est vis anime motiua que semper est innata singulis superioribus monens ad bonum et stimulans ad bonum ac aborrens malum et in [illegible] errat necesse sit synderesim esse peccatum. Dicendum est quod synderesis non extinguitur totaliter in diabolis et in dampnatis; remanet enim in illis aliquis actus eius. Synderesis enim quantum ad instinctum boni et quantum ad displicenciam mali culpe absolute considerate extincta est in dyabolis et in dampnatis; Ieremie vii: quod culpa comparatur ad penam sic non est in illis extincta synderesis in hoc malis remanet eis ad penam. Isaie ultimo: Vermis eorum non morietur. Habent igitur displicenciam mali in relacione ad penam secundum Thomam de veritate li. 2º ca. 6º.

Singularitas in monachis et contemplatiuis approbatur: Osee iiii: Ego ducam eam in solitudinem. Est singularitas non sit de vita communi consuetudine non debet violare temporis et communis prauitatis nisi non contrarietas. Di. viii: Que contra. Est singularitas morum eciam bonorum inconsuetorum scandalizat: di. xii Illa per Augustinum. Est quod secularis viuit quod habent mores cum quibus viuit singularis et superstitiosus videtur: di. xli Quisquis per Augustinum. Est singularitas vel morum consuetorum flagicium reputatur: di. viii Que contra per Augustinum. Est non interest enim quod alimentorum sumat, opus diuinum non sit singularis, sed congruit gentibus alimentorum quibus cum quibus viuendum est: di. xli Est dicit per Augustinum.

Sobrietas. Sobrietati monitiua sunt Sapiencie (?) est septima; prima Petri v: Vigilate sobrii simus; secunda ad Thessalonicenses v: Consistentium in pace sobrius esto; prima Petri v: Sobrii estote et vigilate et cetera. Et est exemplum secundum Iohannis Baptiste Mathei iii: Esca eius erat locuste et mel silvestre; Marci (?) i: Est quod valet ad sanitatem corporis et ad salutem anime et corporis: Ecclesiastici xxxvii: Sanitas est anime et corporis sobrius potus. Michi non sic salutem nisi sic solum acutum operatur nisi sic egritudine fugiat sed moderatum refectio: Ieronimi (?) Est quod ad commoditatem corporalem et spiritualem valet: Ecclesiastici xxxi: Exultacio anime et corporis vinum moderate potatum. Gregorius: Si a carne spiritalibus abstinemus moxime (?) in spiritu quod delectat inuenimus. Ieronimi: Est malum quod ex deserto sobrietatis prouenit. Sobrietas corporis [illegible] Di. xxxv per totum et di. xli per totum plus ubi Abstinencia. Alimenta. Sobrietas omnium virtutum mater, de consecratione di. v: Sobrietas omnium viciorum [illegible] ca. xxxviii.

Societas bonorum multum est appetenda. Si in ciuitatibus Sodomorum decem iusti fuissent, pepercisset Dominus, Genesis xviii. Abstraxit illos dicens: Recesserunt; dixit angelus ad Loth, Genesis xix: ne et tu pereas in scelere ciuitatis. Benedixit Dominus Balaam ad introitum, Genesis xxx. Benedixit Dominus domum Egypcii Iacob, Genesis xxx. Benedixit Genesis xxxix. Sapientes baptizat (?) Ioseph Genesis xxxix. Sapientes Babilonis morte et deputati sunt per Danielem exponente sompnium regis sunt saluati, Danielis ii. Fidelis Petrus cum Christo et cum apostolis fidelis [illegible] Iohannis xviii; cum ministris pontificum xviii negauit. Sunt (?) Iohannis xviii et Actuum xxvii. Per Pauli in mari apostolorum (?) ipsum saluati sunt a tempestate quam missa Actuum xxvii. Prouerbiorum ii: cum sapientibus graditur sapiens erit. Proverbiorum xiii: Amabilis societas omnibus est et precipue (?) et nulli onerosa est, Ieronimus devotus ad deum benignus ad proximum, sobrius ad mundum, summi proximi societas: mundi Dominus superiora est ad gaudium, equalia ad consortium, inferiora ad fructum. Hec Hugo libro 3º de anima.

Societas malorum multum nocet. Vnde Abraham commorantem inter Caldeos non legitur visitatus a Deo, sed postquam egressus fuit plures Deus ei apparuit, Genesis xii, xv, xvii et xviii. Dixit Moyses filiis Israel: Recedite a tabernaculis impiorum et cetera. Descenderunt Dathan et Abiron in infernum viuentes, Numeri xvi. Precepit Deus filiis Israel ut interficerent Cananeos, destruerent cultores habitacionis eius et cetera, Numeri xxxiii. Quibus hec non perficientibus successit eis male, ut Iudicum primo et ii. Iosaphat rex Iuda in bello Achab regis Israel ingressus est bellum contra regem Sirie ubi Achab interfectus est et ipse vix euasit, iii Regum xxii; vbi dictum est per prophetam: Impio prebes auxilium et hiis qui oderunt Deum, et cetera, ii Paralipomenon xix.

Societas Achor filius Carmi infecit totum populum Israel. Iosue vii: Dominus ait: Non ero ultra vobiscum donec conteratur eum qui huius sceleris reus est. Iosue vii. Et ne delecteris in semitis impiorum et cetera. Non enim dormiunt nisi malefecerint, Proverbiorum iiii. Dominus: Qui spem habet super infidelem in die angustie amittit salutem, et cetera. Proverbiorum xxv. Discede ab iniquo et deficient mala a te, Ecclesiastici vii. Modicum fermenti totam massam corrumpit, prima Corinthiorum v. Et Galatarum v. Scripsi vobis in epistola ne commisceamini cum fornicariis. Sed si is qui frater nominatur fornicator est aut auarus, aut maledicus aut ebriosus et cetera, prima Corinthiorum v. Corrumpunt bonos mores colloquia praua, prima Corinthiorum xv. Denunciamus vobis fratres in nomine Domini nostri Ihesu Christi ut abstrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate, ii ad Thessalonicenses iii. Volunt ipsius deserere, volunt perdi, volunt ab apostolo sine (?), ut tu si de sanctis a sancto perdi ab ipso moderate seruatis tam cerasse medicum (?), [illegible] Hec Ambrosius super Lucam libro vii. Tollerandi sunt vbique proximi quia abesse non valet, quem Caym malitia non exercet, vnum vero est quod quo vitium societatis malorum debeat ne si forte ipse corrigi non valeant ad imitacionem trahant. Hec Gregorius in omelia super Ezechielem. Tam (?) non est tam malorum odium quam consortium. Sed multa bona habet quod vita secretorum sic plurima mala societas affert malorum. Hec Ysidorus libro 2º soliloquiorum ante prepositi cum quibus edas et bibas quam quid edas et bibas. Hec Seneca in epistola.

Societas reputatur contra mores, di. xli Clerici de Tree et Clerici (?). Est bonum quod in bonitate permanet non polluitur. Hec malo sociatur xxxii q. i Non est peccatum. Hec ibi de Ordine et meretrice. Est bonum et malum potest declinare ne per morbidam ouis inficiat congregacionem societatis, di. xlv Si illud per Ieronimum, xxiiii q. iii Resecande per Ieronimum. Et ca. dicere ac per [illegible] et ca. Illud. Est differenter est incorruptum permanere quam corrupto societatem, xxiii q. iiii Deprehensus ubi in sic. Et exemplum exspectat quam malis communicandum et fauendo est uel nocorripiendo (?), xxiii q. iiii Ipsa plane per Augustinum. Est non caret scrupulo societatis occulte quam manifesto facinori desinit obuiare di. Lxxxiii Error, xxiii q. iii Qui potest, di. Lxxxvi Facientes. Est societas malorum est quam tollerandi quam fugiendi, vii

q. ij Suggestione ca. se. Item incantatores et artes
magice fuit ex quadam pestifera societate
hominum et demonum xxvi q. ij illud quod per Aug.
Doctorem sed specialis collega in officio tenentes
in itinere consortes in pinno. sodalis in mensa
in sede. ff. de sodalibus collegiorum xiv

Sodomia peccatum sodomiticum exercetur
cum masculis et feminis xxxii q. vii
usus per Aug. Item in peccato sodomie de-
ordinatur ordinatio dei et nature xxxii q. vii
c. Adulterii per Aug. Item societas que cum deo
nobis esse debet violatur cum natura cuius ipse
auctor est libidinis perversitate polluitur
xxxii q. vii flagitia per Aug. Item peccatum
sodomie et apud gentiles est detestabile
ibidem. Item gravius est quam cum propria matre peccare
xxxii q. vii c. Adulterii. Item Loth offerebat
filias suas stuprari ad detestandum peccatum
sodomie in aliis xxxii q. vii Offerebat
per ambo plus ubi luxuria late est

Sol sol stetit in medio celi et non festi-
navit occumbere spatio unius diei non
fuit ante nec postea tam longa dies
obediente domino voci hominis Josue x. Item re-
versus est sol decem lineis per gradus quos des-
cenderat iiii Re. xx et Paralipomenon xxxii et Ysaie
xxxviii. Sol elevatus est in ortu suo et
Abacuk iii. Sol convertetur in tenebras Johelis ii
Sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum
Mat. xxiiii. Erunt signa in sole et luna Luc.
xxi. Factus est sol niger sicut saccus cilicinus
Apoc. vi et c. viii. Haymo dicit quod sol intelligitur
dominus Jhesus Christus de quo scriptum est vobis autem
qui timetis deum orietur sol iusticie. Sol
obscurabitur quia dominus Jhesus Christus virtutis sue
potentiam non manifestabit. Luna non dabit
lumen suum quia ecclesia maiorum videlicet suo
tempore non resplendebit. Stelle dicuntur ypo-
crite simulantes fidem in ecclesia sed in tempore tri-
bulationis de corpore cadunt. ff. ille. Est autem sol
alacior hoc est per studiosior et a nobis remotior
nocte quam die vel ab altitudine dies serat mali
et ab elongatione solis a. d. ab eis per terre inter-
positionem a. per tenebrarum amore. Item sicut Christus
sol dicitur quia sol est lux mundi omnibus stellis
in celo lucem prebens medius inter tres su-
periores et tres planetas inferiores motu suo
regulans aliorum motum regulans ipse accedens
ceteris superioribus cum ipsi soli accedunt et appro-
pinquant tres inferiores mercurius et venus et luna defec-
tum patientes sed etiam luna aliquando eclipsa-
tur per terre interpositionem vel lune a nubibus. Ma-
gis movet et regens est materialibus in ipse
materialibus a medio signorum singulis mensibus ...
tur cum alii planete evagentur et movent
motu proprio nisi pressi cum celo movent quia
retrograde hic motu suo certas anni efficit
partes et per participationem pluviarum et tempe-
ramentum elementorum et nature et composi-
tionis elementorum individuorum. Item quia est
causa caloris universalis quia in hoc mundo et
ubi non accedit eius calor impotens in perfecte
tione coagulat ibidem vapores et non ele-
vatur in sublime. Planta in eodem loco propter re-
ti validi et non componitur aliquis ex animalibus
et generantibus ipse quoque et quia per calore suum
in locis sibi appropinquantibus ... sursum ex
aquis maximis partes earum subtiliores et ele-

vat in sublime ubi congregantur in nubes in
tenebris terra fecundantes ff. lumen de eo
... Solaris si ascenderet in circulum stel-
larum fixarum deficerent elementa et elementata
nisi si descenderet ad circulum lune eorum
deficerent. Item in locis a quibus multum elon-
gatur sol multiplicantur nives et vincit in eis
humiditas et frigus et homines habitantes in illis
habent corpora et sunt eorum compagines oc-
culte non apparentes per multitudinem carnium
facies eorum rotunde oculi parvi capilli lenes
colores albi cum rubedine contractus anim-
orum et ebetudo et abstractio pectus parum
tius quam sapit et multitudo oblivionis. Sol
quia in die per calorem suum calefacit aerem et
reddit eum subtilem et nocte eius quia absen-
tia aer densatur ita ut per densitatem eius
non possunt cuncta videri de nocte et essent
stelle per lumen suum aerem subtiliantes et per
motum calefacientes. Tempore quia omni anno
cum pervenit sol ad eorum orizonte die et ascen-
dens ad medium celum eorum fit in augmen-
tatione et fortitudine cum autem declinant a me-
dio celi debilitatur motus eorum atque minuitur
usque ad occasum cum vero occidit sol lavant
corpora ad sopitum. Item hec variatio perfecta
et defecta et declinationis manifestior est in
quibusdam piscibus et floribus qui movent
crescunt et deficiunt aperte cum descensu eius
et declinant cum eius declinatione cum sol
occidit debilitantur et marcescunt. ff. de b.

Solis proprietates hec apte congruunt domino
Jhesu Christo qui dicit ego sum lux mundi ipse
omnibus stellis lumen prebet quia ipse est lux
vera que illuminat. Item homines autem sanctos stel-
las dicere possumus ex Daniele dicente qui
ad iusticiam erudiunt plurimos quasi stelle
in perpetuas eternitates. Ipse autem medius est
quia sicut illum hominem mediator dei et hominum
et quo bis medius inter tres et tres quia ipse ho-
mo inter se et deum et patrem et spiritum sanctum videlicet trinita-
tem hominem superiorem et humanum genus per tres
ordines divisum. ante legem sub lege sub
gratia vel in coniugatos continentes et vir-
gines sive nuptias agentes proficientes et per-
fectos velud luna mercurius et lucifer
luna enim propter nomen lunam bis tipum ecclesie
accepit mercurius propter comitatum solis pro-
ficientium lucifer propter prerogativa luminis
perfectorum et patet quod Christus sicut hominem ad tri-
nitatem accedit et appropinquat nobis autem ad
illum per morem assimilationem et conformitatem
eius quia et motus operationum est nobis vivendi
et movendi regula hic est operandi qui
dicit se in Christo manere debet sicut ipse
ambulabat et ille ambulare. ff. de b.
Item solis virtus est calor et una natura qui alia
inficit ut lutum alia liquefacit ut ceram
nivem et similia sic ira dei reprobos indu-
rat et prius imperiit salvat et iusti-
ficat. Ieronimus epistola ... ca.

Solitudo peculiaris dignitatis tanto
frequentibus viris prestitit quanto ma-
ioribus eius gaudent. ff. q. q. li. xvii
... Solercium dicit qui solercium ip-
sum aliquos ex quadam solertia animi
velox est ad persequendum ea quia sunt agenda

her vsidet hic 24. Solitudo carnalium co-
gitationum fructum perdit iusticie et orationis. Hester
ca xiiii C. Solitudo desperationis est filia
que desperatio solitudinem generat. Qui enim sperat
in deum ille non est solitarius. Quid mirum
a quo bestiarum cum nulla res est que fac-
homines desperare in aliquam necessitate nisi quia
spem non habent in deum. Sperat bonum et operare iusti-
ciam ut spem habeas apud deum et non despe-
rabis. Vera bona ad opera sperare faciunt
mala autem opera desperare compellunt. Non
enim dixit propheta Spera in domino et inhabita
terram. Sed spera in domino et fac bonitatem et
pasceris etc. Hoc est ps xxxvi. Solitudo
tempore est prima spiritualis et laudabilis. Unde
proverbiorum vi. Ne dederis sompnum oculis nec dor-
mitent palpebre tue etc. Secunda corporis vii. Qui
sine uxore est solitarius est que sunt dei. Secunda
est temporalis et tollerabilis. Genesis iii. In sudore
vultus tui vesceris pane tuo. Luce x. Martha mar-
tha sollicita. Porro tertia est superflua
et vituperabilis que cupiditatis. Unde Ecclesiastes 2o
peccatori dedit deus afflictionem ut addet et con-
greget et hic vanitas et cassa solicitudo mentis.
Prima precipit, secunda permittit, tertia prohibetur
multis rationibus. Unde ratio que suffocat verbum dei.
Mat xiii. Quod seminatum est in spinis etc.
Alia ratio est que impedit fructum boni operis
et retrahit mentem a spiritualibus studiis. Ideo
Thimot ii. Nemo militans deo implicat se secu-
laribus negotiis. Solitudo a paucis reputatur. Unde
Ecclesiastes ii. Cum aliquis laborat in sapientia et
doctrina et sollicitudine etc. Et est sed in eodem ca.
in fine. Homini bono in conspectu suo dedit
deus sapientiam et scientiam et intelligentiam peccatori autem
dedit afflictionem etc. Ecclesiastes iiii. Consi-
derans repperi et aliam vanitatem sub sole unus
est et secundum non habet etc. titulum.

Solitudo quinque voluptatibus stimulatur
quia non est ubi est frequentia voluptatum
et inquinationes molestias pati quia
divitias non videt. Augustinus de singularitate clericorum.
Sapiens nunquam solus esse potest. Habet enim se-
cum omnes qui sunt et qui fuerunt boni et animum
liberum et quocumque vult transfert et transfert
et quod corpore non potest cogitatione complec-
titur. Et si hominum inopia fuerit loquitur cum deo.
Nunquam minus solus est. Jeronimus ad Jovinianum
cum eadem quibus hominibus est turbis et in
multitudine fluctuatione voluptatum ut vacat
soli deo ut secretus est a vulgo ut potest
esse. Statius. Hic Jeronimus ad Rusticum supra lenitatem
bonum in propriis est et propriis pro bono satis est
... unum sit non ulli aliter tecum
sinum. Hic Seneca epistola iiiia. Secessisti non tam
ab hominibus sed a rebus et primis a rebus
meis quia nichil videntur agere maiora
agunt. Hic Seneca epistola viiia.

Sompnus. Ut negligentes prelatos
dormientes comparat deus Jer xxxviii per se
per gregem. Et aliquid sompnium multis
et deceptorium dormientibus immittit. Deu-
teronomi xxvi quasi. Sciendum tamen quod
per angelum et demonem in sompniis ma-
xime infideles deludunt diversas eis
species et plures dies offendunt et per deum quasi
decedendo et tunc hic sibi pacienter fit in vere
evenire opinatur. xxvi q. v. Nec mirum.
Et sompniando illusiones contingunt hominibus.
Jacob Gen. xxviii ... et ideo se per pro-
ceratus in sompnis vidit scalam cuius caput
pertingebat ad celum et angelos ascendentes
et descendentes per eam et dominum innitentem
super eam. Pavens autem ipse propheta dicens
quam formidolosus est locus iste non est hic aliud
nisi domus dei et hic porta celi. Et ideo vocavit
eo nomine locum illum Bethlehem quod interpre-
tatur domus dei. Nato itaque in Bethlehem
domino Jhesu prophetia illius propheta completa est. Do-
mus enim dei est corpus Christi ipso dicente Solvi-
te templum hoc etc. Hec est sapientia edificavit
sibi domum. Porta celi est ipse Christus per quem
intratur in regnum celorum dicente propheta Hec por-
ta domini iusti intrabunt per eam. Hic ps cxxxvii.
Sompnum plerumque in scriptura peccatum significat
unde legitur enim nos de sompno surgere et alibi
Surge qui dormis. Sicut sompnus est mors est
peccatum in re mors est. Vidua que in deli-
ciis vivit mortua est. Sompnus est vinculum
et immobilitas sensuum spiritualium anime quia si
mecum intelligentia delectatur que sup-
...est et cognitio et amor ordinatus sui
et eius quod sibi par est. Ergo regendi
et administrandi. Hic est sensus spirituales anime
scilicet sapientia et scientia intellectus ars et scientia.
Sicut corporalis sompnus fit cum vapor ... a cibo
... a nutrimento ascendit in cerebrum et ibi
infrigidatus redit et occupat potencias
sentiendi ut non possit agere. In sompnis
quoque est crapula calor ... ad cor
qui reducatur ad vapores occupantes
potentiam sentiendi. Sic ad sanctitatem
temporalium reducatur amor ad amandum
se. A sompno solet excitare sopitos sti-
mulis loquens validus clamor et magnus
fulgor in oculis. Tunc fervor domini hec sunt
obscurantur et peccatorum te latentium sit
a sompno anime stimuli penalitatum clamor
dei et peccatorum excitantium fulgor rutilans
cogitationis dei et peccatorum tunc mortis terror
dei penas et species primum excitaverunt se
peccato in peccato quia sompnum est quod dormientes
et peccatores facit. Hic Luce xxvi ps.
Sors. Vide dormitio.
Sortes exquirere videtur non esse
bonum hic vix tamen exstitit primo
sorte actor et furto eius capto per sortem
Josue vii. Et Saul electum in regem

primi Regum xiiii. per Ionatam filium eius qui statutum regis comederat, primi Regum xiiii. Per Ionam sorte deprehensum, Ionae i. et Achar de iectu Iosue vii. per Zachariam sorte incensum ponente, Luce i. per Mathiam in apostolatum per apostolos electum, Actuum i. ut dicit Augustinus libro [illegible]. Sors non est aliquid mali, sed res in humana dubietate divinam indicans voluntatem. Ad hoc tamen vide Augustinum [illegible] ubi si esset multa permittebantur que tempore perfectioris discipline penitus sunt eliminata; templa namque sacerdotalia et consecrationes et legali et civili et apostolica auctoritate prohibentur ecclesiastica tamen lege penitus interdicuntur. Sortes et sortilegia nichil mali esse monstrant, prohibentur tamen fidelibus ne sub specie huius divinationis ad antiquos ydolatriae cultus redeant, ut xxvi. q. ii. Sors, et ad penitentiam, sicut patet ibidem per Augustinum, Ieronimum et Bedam et multis aliis.

Sortilegium non capitulis [illegible] magis obseruabit. Pro[ximo] [illegible] Levitici xx. ff. Qui declinat ad magos et ariolos etc. Levitici xx. Vir sive mulier in quibus pythonicus vel divinationis fuerit spiritus morte moriantur; lapidibus obruant eos. Ibi dicitur: pythonissa consuluit Saul ut suscitaret [illegible]. Primi Regum xxviii. Paralipomenon x. Ochozias mortuus est eo quod consuluit Beelzebub deum Accaron, iiii. Regum i. Stent et salvent te augures celi, Ysaie xlvii. Prophete falsi in pecunia divinabant, Michee iii. Varro dixit divinationum esse quatuor genera, terram, aquam, aerem et ignem, hinc geomantiam, ydromantiam, aeromantiam, pyromantiam dictam autumat. Divini dicti sunt quasi deo pleni, divinitate enim se esse plenos simulant et astutia quadam fraudulentia hominibus futura coniectant, ut Augustinus libro de natura demonum.

Sortilegi sunt qui sub nomine ficte religionis per quasdam quas sanctorum apostolorum vocant sortes divinationis scientiam profitentur, aut quarumcumque scripturarum inspectione futura promittunt, ut Ysidorus Ethimologiarum libro viii. et xxvi. q. ii. Sortilegi. Incantatores autem dicti sunt qui arte verbis peragunt. Ariali vocati sunt quia circa aras ydolorum nefarias preces emittunt et funesta sacrificia offerunt, hiis celebritatibus demonum accipiunt responsa. Augures nuncupantur qui volatus aut voces avium intendunt; auspices, qui itinera facientibus observant [illegible]. Idem sunt et auspices dicta sunt auspicia et augurium quasi avigeria eo quod aves gerunt. Phitonisse a Phitonio Apolline dicta eo quod is auctor fuit divinandi. Astrologi dicti sunt eo quod in astris augurantur. Genethliaci appellati sunt propter natalium considerationes dierum. Genesis enim nativitates hominum per xii. signa celi describunt sidera quorum cursu nascentium mores actus et eventus predicere conantur. Hii sunt qui vulgo mathematici vocantur, quos stellarum inspectores magi nuncupant. Quorum legitur in evangelio Christo nato [illegible] annunciavit. Salisatores qui dum eis membrorum quecumque partes salierint aliquid sibi exinde prosperum seu triste significare predicunt, ut xxvi. q. iii. Igitur genus etc. Sortilegio non puniendus prohibuit Deus ille, Levitici xx. et Deuteronomii xviii. Nec sortilegos prohibitos fuisse fuit et qui per consilium sive [illegible] indicium, unde qui sibi salvatorem salute [illegible] et sic beata sapientia estimat se prudente fieri posse non sapiens sed eius erit non prudens sed stultus et egritudine assidua laborabit et in veritate nova stultus et demens permanebit. At prudentibus inquisito et omnibus [illegible] quod a divinis aut magis vel aliquibus demonum et ydolorum cultum expetit, morti potius dandus est quam vite, et qui ea sectantur nisi se correxerint ad eternam damnationem tendunt, propter indicere omnibus his generibus demonia. Hec Augustinus de civitate Dei, et xxvi. q. ii. Illud. Quia sunt divini qui ariolos auspices incantatores observaverit, a prelatis unus sit, anathema sit, xxvi. q. v. Non quis per singulos.

Sortilegium est quoddam genus cultus ydolorum ex divinorum consultationibus futura prediceret, ut Ysidorus Ethimologiarum libro [illegible]. Vide sacerdotes non oportet quod ab hominibus volunt videri iusti, quidam philacteria alligant circa collum, quidam autem partem evangelii scriptam. Dicit sacerdos inspiciens nonne evangelium cottidie legitur in ecclesia et auditur ab hominibus? Cui igitur in aulis posita evangelium nichil profuit, quomodo eum poterit circa collum suspensum salvare? Verbum enim evangelii non in figuris litterarum tamen in intellectu sensuum. Sic in figuris verbo circa collum suspendis sic in intellectu quo melius in corde posita quam circa collum suspensum, ut Crisostomus super Matheum.

Sortilegium multis modis fieri videtur, ubi auctoritas in Parthiis dicitur eorum est quedam opera demonum in istio [illegible] quod artibus quibusdam abolens quas se demonibus mancipaverunt nec per sortes nec per auguria nec ex contemplatione umbrarum [illegible] vi. Similiter omnes inquit operationes demonum sine dubio. Vide specialiter nonne quod [illegible] perimit sunt quando divinationes sub quibus et multe sunt tot [illegible] quod fit parte magica vel expressa vel tacita demonum invocatione. Magica enim ut Ysidorus viii. Ethimologiarum dicit ex traditione malorum angelorum non est et apud Assirios [illegible] primus adinventa per quod [illegible] toto terrarum orbe plurimis seculis [illegible]. Et sunt eius species plurime et diverse, [illegible]

sic dicitur ex quo occultum praestigiatur. Quia per praestigiosas quibusdam apparitionibus aspectui et auditui hominum se daemones ingerunt ad futura praenuntianda. Praestigium dicitur. Quandoque per somnia futura quaedam praenuntiant, dicitur divinatio somniorum, ut dicitur xxxiii q. [illegible] ... tenent somnia et exposuerint, spurcitiis ... eis nigromantia, quae per mortuorum apparitiones aliqua praenuntiant, quod fit quibusdam praecantationibus cum adhibito sanguine, et quod superstitiosi videntur divinare et ad interrogata respondere. Nigromantia enim mortuorum divinatio nuncupatur. Sicut xxvi q. v. Nec mirum ... phitonici, per phitones vivos, ut ... ab Apolline sic nuncupati, eo quod auctor fuit divinandi et phitonicum genus ... Secundum genus divinandi est quod fit invocatione daemonum ... et rebus ... per signa quaedam et figuras quae futura praenuntiant occulta; quia daemones si fiat in aliquo corpore terrestri, putari lignove vel in ferro polito seu lapide polito, dicitur geomantia; si in aqua, dicitur hydromantia; si vero in aere, dicitur aeromantia; si autem in igne, dicitur pyromantia; si autem in visceribus animalium ... in aris daemonum immolatorum, dicitur aruspicium sive per motum vel voces avium, vel quorumcunque animalium, et dicitur augurium; si vero avium ... sive auspicium ... quod omnia damnantur ... sicut scriptum Levitici xix: Non augurabimini, nec observabitis somnia ... et Deuteronomii xviii: Non sit in te maleficus, nec incantator, nec ... ut patet xxxiii q. ... plurimis et aliis et de ... licet ... sed ... littera ... utrumque ...

Secundum tertium genus divinandi est absque daemonum invocatione, non tamen alienum a superstitione, quod fit per signa quaedam vel figuras visui occurrentes ex dispositionibus in humanis corporibus, ut per lineamenta et membrorum ... quod dicitur ... palpitatio membrorum ... Si autem ex lineamentis manus considerat ... quod divinatio ... dicitur chiromantia, a chiros quod est manus. Si autem ex quibusdam signis in spatula alicuius animalis apparentibus aliquid praenosticatur, dicitur spatulimantia. Et eodem modo verba hominum quae ... quando quis ... ad futura ... quod ... praenoscere dicitur ... Hoc genus divinandi pertinet superstitiose illa ... praenosticatio quae fit ex consideratione eorum quae ... ex quibusdam quae ab hominibus ... ad aliquid occultum ... sive per ... quod pertinet ad artem geomantiae sive per ... figurarum ... ex plumbo liquefacto in aquam proiecto sive ex quibusdam cedulis scriptis ... occultis

reponuntur ... considerat ... quis ... illarum accipiat, vel etiam ex festucis inaequalibus propositis, quis maiorem vel minorem accipiat, vel etiam ex talorum proiectione, quis plura puncta proiciat. Vel dum etiam consideratur quid aperienti librum primo occurrat, vel sic quid aliquis ... fiat ad aliquid inquirendum quod fit omnino occultum, tunc hoc genus divinandi habet nomen sortium, ut dicit Thomas in secunda parte q. xcv ... omnino ... Sextum genus divinandi est licitum: et hoc quod fit per considerationem stellarum et motuum earum, quod pertinet ad astrologos, qui genethliaci sive mathematici atque astrologi dicuntur, propter natalium considerationem dierum et horarum. Hoc genus divinandi simpliciter, ut praedicta, damnatur per doctores, ut etiam in sacra scriptura, Jeremiae x et Isaiae xlvii. Et per doctores catholicos ista detestantes, ut Augustinum libro ii De doctrina christiana, et Ciceronem libro i et ii De divinatione, et per beatum Gregorium, et per ... ad ... apud ... Et per alios doctores astronomiae expertos, ut ... quibus ... Averroys super ... texto ... signa ... ad ... dispositionem quo ad plurimas ... quando indicationes et ... ex impressionibus ... futura ... Praenosticatio futura quo ad artem ... quae ... bilitatem, ut quo ad actiones ... quae consistunt in libero arbitrio humano ... et futurum est ... signa sidera ... quia ... mathematici aliquid ... certe ... et data ... constel... lationes ... affirmant, necessitatem super opera liberi arbitrii et super eventus qui dicuntur fortuiti ... super humanos mores, quia non est possibile, inquit, mathematicum de talibus eventibus ... iudicare ... per longam ... genethliacos ... mathematicos ... praenosticantes ... prae... stantes ... conclusiones ... praenosticantes sunt seducti et seductores ... et eorum doctrina impia et ... a dyabolo ... conscripta, quod ... Augustinus ... et doctores. Sortilegi dicuntur qui ... constellatos ... xxvi q. v. Non liceat ... ligaturae ... vel aliarum rerum quae medicina non ... requirit, vel observationem ... signa ... de ... data damnatur cum utentibus, xxvi q. ... illud per Augustinum ... quia ... sortile... gia sive christianae fidei et baptismi ... observatores xxvi q. vii. Non observetis ... a dyabolo ... xxvi q. v ... cogit ab episcopo ... ecclesia sit expellendi ... excommunicandi xxvi q. v. ... fallaces in conviviis ... in domibus

edificando, in arboribus plantando et in
aliis utilibus perficiendo attendendo de
bemus xxvi q. v. Non liceat [illegible]
[illegible] infirmitatibus hominum mederi, co
ferunt sicut lapis et incantacione dyaboli xxvi
q. vii. [illegible] per Augustinum. [illegible]
sustineri licet herbas vel petras contra
[illegible] xxvi q. vii. [illegible]
magis permittitur aliquo ad [illegible] fide
les et decipiendum infideles [illegible]
[illegible] et propter [illegible] dampna[illegible]
[illegible] xxvi q. ii. [illegible] Augustinus et quod
[illegible] non credentium [illegible]
[illegible] a dyabolo illusi xxvi q. v. Non

Spes. Exaudi deus [illegible]
[illegible] corda [illegible] alia spem habent
[illegible] xiii. In te speraverunt patres
nostri, speraverunt et liberasti eos. Psalmo xxi.
Sperantem in domino misericordia circumdabit. Psalmo xxx
[illegible] Sapientie [illegible] letaretur [illegible]
mortuo homine impio nulla erit ultra
spes. Proverbiorum xi. [illegible] Spes impii quasi lanu
go est que a vento tollitur. Sapientie v.
[illegible] nullus speravit in domino et confusus est. Eccli
ii. Confugimus ad tenendam spem propositam
quam sicut anchoram habemus anime tutam
et firmam. Hebreorum vi. [illegible]
esse dei filius [illegible] a quo spes [illegible]
non habet [illegible] qui sibi [illegible]
Augustinus de spiritu et littera. Fides credit, spes
et caritas orat [illegible] fide esse non posset
[illegible] et fides orat. [illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] divina miseracione tue [illegible]
amplius [illegible]
[illegible] Augustinus Enchiridion. De spei [illegible]
[illegible] qui [illegible] spiritibus [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] De creatore
desperare est spem in creaturam ponere [illegible]
[illegible] in morte. Spes est certa expectatio
future beatitudinis proveniens ex gratia dei et
meritis precedentibus que sunt ex [illegible]
Spes est certa quod dicitur propter hesitacionem
que absque [illegible] fluctuat [illegible]
[illegible] ad differentiam [illegible] que
est in [illegible]
future [illegible] ad differentiam [illegible] simul
qui est expectatio future miserie [illegible]
[illegible] ex gratia et ex dei benignitate
[illegible] ad differentiam desperacionis [illegible]
[illegible] dei [illegible]
ad differentiam presumpcionis [illegible] benignitatem
consideret. [illegible] Augustinus. Certitudo spei
[illegible] ex divina largitate ex ha
bundancia meritorum et ex [illegible]
[illegible] Thomas de veritate [illegible]

Spes est audacia mentis de largitate
dei concepta [illegible] p[illegible]
[illegible] fidem et spem [illegible] est [illegible]

Fides enim est de preteritis presentibus et futuris,
spes autem tantum de futuris. Et fides est
tam de bonis quam de malis, spes de bonis
tantum. Est fides de bonis tam sibi quam
aliis, spes autem de bonis sibi tantum con
venientibus. Conveniunt tamen in hoc quod tam
fides quam spes de invisibilibus est. [illegible]
Spes proprie est viatoris sicut est [illegible]
[illegible] opinionis sed certum est. Spes
[illegible] eorum qui sunt in purgatorio et qui fuerunt
in limbo est cum certitudine [illegible]
[illegible] aliquo modo a spe proprie dicta.
Spes [illegible] que fuit in Stephano cum
vidit celos apertos, et que fuit in Pau
lo cum dicit: Scio cui credidi et certus sum,
et que fuit in Adam ante peccatum fuit
ex certitudine visionis [illegible]
in celo [illegible] spes sit [illegible]
[illegible]
propria non est spes quia beatitudo est
omnium bonorum simul tota possessio [illegible]
ibi nihil est futurum quod speretur. Et
licet [illegible] adhuc sit futura corporum [illegible]
[illegible]
[illegible] Thomas de [illegible] libro [illegible] xxxi. Spes
[illegible] suffragium [illegible]
ponenda est in [illegible] in solo deo
[illegible] ut ibi [illegible]
[illegible] Propterea [illegible] Spe
rantem autem in domino misericordia circumdabit. Psalmo
xxxi. [illegible] in domino [illegible]
effectus spei est multiplex [illegible] a tribulatione
liberat. Psalmus: In te speraverunt patres nostri [illegible]
[illegible] de Susanna et de Daniele. Confor
tat [illegible] penitentes
septem fratres [illegible]
[illegible] spem
quam in deum habebat mente elevat
[illegible] xl. Qui sperant in domino mutabunt
fortitudinem, assument pennas ut aquile.
[illegible] Sperantes
in se [illegible]
in te sperant [illegible] Spes
in domino posita [illegible] facit mentem spiritualem
et mundam [illegible] divitias congregat
[illegible] spem suam ponit in terra [illegible]
autem spem suam ponit in terra [illegible]
carnalis est et immundus [illegible]
in tenebris est [illegible]
[illegible]
spem habens in terra [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] intelligit esse malum
quod malum est et [illegible] non [illegible] quia
spem non habet [illegible] qui
autem spem non habet in celo virtute non

het esse corrupis h. Ezech. xxxvi
Spiritus sanctus amor dicitur dupliciter vel esse
ntialiter personaliter et exemplariter
Essencialiter dicitur amor inquantum ipse
cum patre unus est et ipsi cum tribus inquantum unum
sunt et eternitatem diligunt se in amore essen
ciali qui competit spiritui sancto personaliter vero dicitur
spiritus sanctus amor inquantum ipse nexus patris
et filii pater enim et filius diligunt se amore
ab eis procedente qui non est pater vel filius
sed spiritus sanctus Exemplariter quia dicitur spiritus
sanctus amor quia amoris constituit qui est
in nobis spiritus sanctus non solum est causa
efficiens sed etiam est exemplar atque fi
nis Sed ante dicitur pater et filius diligunt se
spiritu sancto dupliciter exponi potest Primo sic di
ligunt se spiritu sancto id est amore qui est spiritus
sanctus et sic sensus bonus est Secundo sic
diligunt se spiritu sancto id est per spiritum sanctum
vel per amorem spiritus qui est sanctus et sic
sensus non est concedendus quia non est ibi
aliquis respectus [illegible] sed dicto per dicitur
principium est enim [illegible] Et sed dicto per dicitur
habitudo principii respectu alicuius positi in
locutione Quod cum dicitur pater operatur per filium
creaturas ibi enim notatur [illegible] principii in filio
respectu operis Et sic concedet [illegible] filius
operatur per patrem [illegible] ibi notatur [illegible] principii
in patre et sic duplici respectu scilicet respectu
filii et respectu operationis h. thomas de veritate
theologie [illegible] Spiritus sanctus datur tribus
modis in signo visibili Primo in igne ut
calefaceret frigidos in linguis ut doceret
ignaros Et in sono ut terreret rebelles
Apparuit [illegible] rebus suis sicut in nube ut
ductor esset in columpna moysi et populo
Exodus xiii [illegible] in columba super xpm baptizatum
Ad ostendendum igitur plenitudinem que in xpo
erat Sed in flatu post resurrectionem ad signi
ficandum dimissionem affectus quia flatus
ab interiore procedit Datio spiritus sancti
tempore est prima ante passionem in [illegible]
discipulorum Joh. xiii Qui lotus est
non indiget nisi ut pedes lavet Secunda in die
pasche Joh. xx Accipite spiritum sanctum
Et est in terra propter dilectionem proximi ad
relaxanda peccata Tertia in pentecoste [illegible]
[illegible] ad robur in operationibus [illegible]
Et est de celo propter dilectionem dei In quorum
signum [illegible] Et in confirmatione
[illegible] baptismo [illegible] in morte [illegible]
effectum consecuti sunt apostoli ex hac datione
[illegible] spiritus sancti [illegible] eloquentiam
[illegible] audaciam in tormentis [illegible]
[illegible] a viciis [illegible]
[illegible] non peccaverunt mortaliter h. [illegible]
Spiritus sanctus datus est in die quinquage
simo ut ostendatur auctor esse remissionis

na annus iubileus fuerat remissionis Beda
die dictavit esse dies renovationis quia fuit
[illegible] datus est fuit in hora tertia quia
[illegible] hora tertia dicitur perdidisse gratiam
[illegible] ut eadem hora mittetur
apostolis Et hora tertia ut ostendatur quod hora
tertia nobis gratia dei datur Sunt enim tres hore
morales scilicet contritio confessio et satisfactio
[illegible] nomine spiritus sanctus potest esse [illegible]
[illegible] nominis et [illegible] pro
[illegible] in trinitate vel [illegible] ille due dictiones
sunt divisim et sic [illegible] in persona est
spiritus sanctus h. albertus ut supra Spiritus sanctus
dicitur donum dei altissimi et [illegible] potest comparari
ad nos quia omne datum optimum et omne
donum perfectum desursum est etc. Et sic fons vivus quia
septemplici rivo donorum nobis influit
Sed dicitur ignis quia affectum accendit [illegible]
[illegible] non solum quia est amor patris et
filii sed quia nos amantes facit Sed dicitur
spiritualis unctio quia omnes tribulationes mun
danas suaves facit et iocundas sicut illud
in labore requies in estu temperies Sed dicitur
dextere dei digitus quia sicut per digitum res
corporales demonstrantur ita per spiritum sanctum
ostenduntur res spirituales oculo spirituali Sed
dicitur [illegible] quia [illegible] celestes me
ntibus instillat Sed dicitur [illegible] optimus
quia intellectum ad cognitionem principii illu
minat Spiritus sanctus dicitur a spirando active
eo quod spiret Joh. iii Spiritus ubi vult
spirat Et similiter nomine spiritus [illegible]
[illegible] rebus [illegible] Sed dicitur a spirando pas
sive eo quod spiretur et sic [illegible] est
spiritui sancto h. thomas ut supra Spiritus sanctus
in igneis linguis apparuit quia omnes quos
replevit ardentes fecit et loquentes fecit
h. greg. om. Sed quia diligit [illegible] in terra
datur spiritus ut diligatur proximus De celo
datur spiritus ut diligatur deus Quia
[illegible] una est caritas et duo precepta ita
unus spiritus et duo bona h. greg. omel.
xxvi In eo quod dominus fecit cum insuf
flavit dicens accipite spiritum sanctum
intelligi voluit quod spiritus sanctus non tantum
sit patris verum etiam ipsius unigeniti Spiritus
quidem ipse patris et filii est spiritus [illegible] quo
est pater spiritus [illegible] et filii et spiritus sanctus
non creatur sed creator neque flatus ille cor
poreus de carnis ore procedens substantia
[illegible] spiritus sancti atque natura
[illegible] significatio qua intelligeremus spiritum
sanctum patri esse filio [illegible] non sunt
[illegible] singuli singuli sed unus amborum est
h. augustinus de civitate dei libro xiii [illegible]
Sed [illegible] insufflavit in faciem spiritum
vel [illegible] flatum quod non de creatura
dicitur non de spiritu sancto Et sic doceret [illegible]
[illegible] flatum [illegible] est [illegible]
[illegible] signis ibi Spiritus sancti
operatio multiplex est Prima est [illegible]

ba totco quia non habitat spiritus sanctus nisi in
corde mundo. Gen. viii legitur de columba
que figurat spiritum sanctum. Quod cum non inve-
nisset ubi requiesceret pes eius reversa
est in archam, aque enim erant super universam
faciem terre, et sicut columba non habitat
in diluvio, ita spiritus sanctus in diluvio peccatorum.
Unde est oracio: sed cum aliquis libenter declinat
ad hospitium ex amore, desideratum spiritum
sanctum vocat ad ipsos qui debita orone ipsum
desiderant. Cap. iiii° corripit eos qui
se corrumpunt. Item e similitudine sive
spiritualis paupertas in timore domini consi-
stit. Ad quem autem respiciam nisi ad pau-
perculum et contritum spiritu et timentem sermones
meos. Item e unitas unde Act. ii. Di-
scipuli erant pariter in eodem loco quando spiritum sanctum
acceperunt, et sicut corporaliter sic et spiritualiter
habebant cor unum et animam. Item e audi-
tus. Unde Act. x. loquente Petro ad ple-
bem cecidit spiritus sanctus super eos qui audi-
ebant verbum. Item ergo ii, i, Eliseus i octava
pasche nec enim fuerunt alibi loco dat
spiritus nisi nunc per insuflationem presentit. Unde
septem est nomen erat spiritus sanctus datus
quia illius nomen erat glorificatus. Spiritus sanctus
equalis est patri et filio a quibus procedit. De
cons. di. v. de spiritu. Spiritus sanctus extra ecclesiam
nichil operabatur ubi acceperunt ipsum non
mentes scismatici scilicet unitate habentes xxiiii
q. i. audivimus. Item peccata dimittere remittere
vel exequitur opus est spiritus sancti ibidem.
Item in duobus permanet spiritus sanctus in aliis
vero sanctis quandoque manet quandoque recedit de
pe. di. ii. Quod enim contra prop. sicut ne-
mo potest dicere dominus Ihesus nisi in spiritu sancto
ibidem primo. Item simoniaci non habent
spiritum vivum sed spiritum mediatum vel alienum
aliis dat i q. i. Item septem modis
quibus peccatur in spiritum sanctum, scilicet cum quis
male sentit de persona spiritus sancti de
cons. di. iii. Item ii bo. p. ii q. i. Item cum quis
obstinatur et dicit clave malo impenitus
et omne bonum incommunicatio de pe. di. ii.
et adsunt per Augustinum i. sic. Item cum peccatis quis
desperat ut Cayn qui dixit maior est ini-
quitas mea quam ut veniam merear de pe. di.
i. cum ho. Item cum quis veritate agnita
impugnat sicut illi qui xpm dixerunt in
Belzebub eicere demonia i q. i. eos. Item
cum quis quotiens non mortaliter peccat
non ex hoc a se spiritum sanctum effugat de
pe. di. ii. quod est habitum. Item cum quis
in mortali peccato sicut permaneat. Item
cum sicut quis eius in mortali pec-
cato habet propositum nunquam penitere de pe.
di. i. quod post. Spiritus sanctus non fuit
patris et filii qui dederunt sed non ergo
qui accepimus sed dicitur deus salus que dat
salutem etc. et inde salus qui accepimus
non ille spiritus in quo sumus quia ipse spiritus
est hominis qui ipse est filius hominis iste in quo
genitus est. Pane nostrum da nobis. Sed Augustinum
de civitate dei xiii propter vitam est. Item Iohannes
venit in spiritu Helie. Dicitur est spiritus Helie
quia spiritus est quem accepit Helias sicut
de Moyse: spiritu dei tollam de spiritu tuo et
dabo eis, i. dabo eis de spiritu sancto quem
iam dedi tibi. Item ergo ff. qui adheret domino
unus spiritus est. Non dixit qui adheret
domino unus est quia unum sit. Sed addidit spiritus
unus est et ita ut spiritus hominis et spiritus dei
sit in coniungendo fit unus spiritus ex duobus
dominis ita ut sic humano spiritu verum sit dei
spiritus et perfectum verum quia hominis spiritus non
nisi cum deo sed ibidem ho. vii° parte xxx
Spiritus idem est quod anima. Unde ps. xxx in
manus tuas commendo spiritum meum, i. animam meam.
Unde Ber. ibidem. Spiritus iste tuus
se rapiat ab ore mortis. Unde autem ope-
ratur ipsum animam demon bonum. Item qui facit
angelos suos spiritus, i. demones bonos.
Demon mali sunt xxi. Sumpsit septem
spiritus nequiores se, i. septem malos
sive universa spiritualis ps. et pl. Omnis
spiritus laudet dominum, i. omnis intellige-
ntia spiritualis ubi. Spiritus est anima bonum
motum ac spiritus. Unde demon bonus
bonum et malum et nota ibi.

Sponsalia sunt federa que sunt futurarum
nuptiarum promissio xxx q. v. non
faciens nuptie dicuntur ab obnubo-
do eo quod puelle pudoris gratia caput
obnubere solebat xxx q. v. vel aliud
de matrimonio sic suo loco. Item nuptie terram
implent virginitas paradisum xxxii q. i.
nuptie per ambo. Item ante septennium
nequeunt contrahi sponsalia xxx q. ii
c. i. Item sponsalia et conubia non te-
nent nisi ad annos discretionis pervene-
rint xxx q. ii. vir. Item sponsalia con-
trahuntur per verba de futuro xxvii q. ii. Sep-
cit nota xxvii q. i. §. Item pueris
non licet prius sponsalia fugere que
verum consensu sunt firmat xxx
q. iii. Si qui pueris. Item sponsalia
per pueros cum tractata debent non esse nisi
virginalis pudoris eligere maritum xxx
q. ii. non omnis quod sunt desponsatione
marie cum Ioseph hominis xxvii q. ii. c. i°.
Sponse promisse non debent statim dari
ne vilescant xxvii q. ii. instituta
per Augustinum. Item uno vivente alteri non
debet coniungi xxvii q. ii. desponsata. Item
sunt publice honestate nevertur alterius
consanguineam ut in vita nec post mortem potest
accipere xxvii q. ii. Si quis desponsavit
et cetera. Si quis uxorem per coniugium. Item
sponsam iubet lugere mortem sponsi
sui quasi viri xxvii q. ii. de hac re sic
per Augustinum. Item fornicatio voluntaria

bi tollere desponsatas uiuentibus de sitis xxx
vii q. ii Raptor ca. opprimeret sponsam
alterius morte puniatur xxvii q. ii De eo
sponsa quam de uxore sponsus quam uiri xxx
vii q. ii Tenuit pro sponso et pluribus ca.
sequentibus ca. Sponsus cum sponsa ob reue-
rentiam benedictionis prima nocte debent
continere de consecratione di. v. sponsus

Statera dolosa que quidem est per le-
uius plus ponderat detestanda
est xxiiii q. i non afferamus ca. vbi
iudex stateram gestare debet uti vtrumque pe-
sa ueritate et iustitiam seruat di. xlv ca.
Regi non est quibus qui in statera dicitur suos
suos ponderare di. l. ponderet ille li-
bra statera statera est quod pendit in illa
respectiva mensura non potest estimari de pe. di.
i Sperans si ca. in iusta mensura culpe
prima in imponi di. xl alienum ca. capit
dicunt non datur in penitentie mensura temporis
quantum dolori de pe. di. i mensuram pro hoc
et capitulo q. i accusatione

Statuta iustitia prima inuiolabiliter
sunt obseruanda di. xi nolite ...
Ecclesiasticorum pro augustinum ca. legit
tamen potest dissolui propter abusum pro tempore
loco et causa ca. p. x q. i propter seruiore
prius de q. di. i ... di. ...
bas sunt meliora pro officio ... propter
ecclesiam ... di. ... presbiteris ...
si illud ca. statutum antecessoris
si opressionem iniustum di. xxxi ...
sit cum iniustitiam continet di. xxv
l. x q. ii Decernimus ... si ... mali
induxit di. ... xii q. i ...
per augustinum ... si ... vel ... acta
sit et causa decedit statuto di. xxxii ...
Stelle ... Glose ...

Stelle super firmamento figuntur et cum
illo semper mouentur enim sunt prius-
figure sunt et specie quantitate magis apta
reuerentia ... claritate luciditate radiorum dif-
ferentia vero inferiori quantitate a sole
illuminate et recepta tenebras expulsi
ne continue noctis obscuritati ... pressi-
ne luminis manifestatione in pura sui lucis
cerebratione et ... serenitate ... de
tatis ... nauigantium directione quanto
... soli ... lucidiores
... ut patet in ...
... firmamento ...
... differunt ac dante ...
... stellarum ...
... illi loco ... effundere
... sol ... eclipsis fit cum se soli luna
... ut tenebras orbi efficiat
... stelle eclipsantur et ...
... planete planete dicuntur
... statio
... diuise
... per ...

mouentur planete aut fixa ...
... continua
...
... mouentur ...
oblique non ... stellas suos
...
... qualitatem ... sole
...
...
... tardior
... opera ali
... eclipsaciunt ... de bethle-
hem ca. v.

Stella quam uiderunt magi
in oriente prophetata erat ex libris balaam
... Orietur stella
ex iacob et ...
... septem ...
...
in oriente studiosores ...
celestium stella ... posteros
suos ... annos
... ascendebant in
monte ...
...
de ...
... super-
...
...
...
...
...
stella et ...
...
... bethleem ut ...

... Stella ...
... magos et ...
...
...
... stelle ...
...
... stelle
non ...
...
... ille
stella ... christo ...
... sol ... luna
fulgore non cessat ...
... magnum ... christo stella
obsequebatur ...
quod ... ad illos ...
stella ... angeli ...
...
... de stella ...

Tedium ... studia ...
...
...
...
...
... lectione et meditatione ...
... lectione ...
meditatione ...

de se ubi pungere oculum et dabit lacrimas, stu gemendo dabit intellectum, nichil est tam insensibile quod non discendo fiat probabile. Hugo super Ecclesiasten. Item sunt studentibus necessaria natura, exercitium et disciplina, quia consideratur ut audita facile percipiat et percepta firmiter retineat. In exercitio ut labore et sedulitate naturalem sensum excolat. In disciplina ut laudabiliter vivens mores cum sapientia componat. Hugo libro didascalicon. Item sunt que precipue studiis legentium obesse solet negligentia, imprudentia et fortuna. Negligentia est que ea que sunt discenda vel penitus omittimus vel minus studiose discimus. Imprudentia est cum congruum ordinem et modum in hiis que discimus non servamus. Fortuna est in eventu casus sive necessitatis contingentis qui vel paupertate vel infirmitate vel naturali tarditate sive etiam doctorum raritate a proposito nostro retrahimur. In hiis autem de negligentia lectorum ammonendum est, de prudentia docendum, de tertio scilicet fortuna ammirandum. Hugo ibidem.

Studiis et divinis potest vacare non potest ut Augustinus illa digna sapientia constituit que videtur incerta dependiis et curis temporalibus obvoluta. Seneca epistola xvii. Tu quoque si potes sine [illegible] verum tramite recto carpe callem, gaudia pelle, pelle timorem spemque fugato nec dolor assit, nubila mens est vincta que sunt hec ubi regnant. Boetius libro primo de consolatione. Item studio et labore legentes scripturas legis et prophetarum dei ita nos dispositi esse ut si studentes et laborantes circa scripturas non adipiscimur salutem sicut gratia dei ne nobis imputetur quod sumus ut [illegible] si studuerimus et laboraverimus circa scripturas ne dormi. dicitur negligentibus. Origenes [illegible] adiutorium est infirmitatis humane. Hugo [illegible] xviii.

Studium a philosophis dicitur esse circa salutem [illegible] dicitur xc vi. Bitter. Item studium dicitur cepi ut dicitur [illegible] studium prout in ecclesiis baptismalibus dicitur xxxviii de quibusdam. Item studium debet esse clericorum divinis officiis intendere dicitur xxxiii. Item igitur [illegible] Item clerici studium audire debent decretalia ibidem [illegible] studium [illegible] Item studium liberalium artium ad utilitatem ecclesie exercendum probatur dicitur xxxvii de quibusdam. Item studium in libris poetarum causa curiositatis clericis interdicitur ne per libros [illegible] studiis secularia [illegible] dicitur xxxvii legitur et circa [illegible] sequitur titulus.

Stultitia apud se perficit correctio apud prudentem quam centum plage apud stultum. Proverbiorum xvii. Quamvis prodest stulto habere divitias cum sapientiam emere non possit. Ibidem. Non expedit ei magis occurrere urse raptis fetibus quam fatuo confidenti sibi in stultitia sua. Ibidem. Ecclesiastici [illegible] videt quod audiat stultus se esse demonstrat et confusione dignum. Proverbiorum xviii. Eccli. Post silentium stultus mores mitigat. Proverbiorum xvii. Sapientum sibi videtur piger septem viris loquentibus sententias. Ibidem. Melior est homo qui abscondit stultitiam suam quam homo qui abscondit sapientiam. Ecclesiastici xli. Stulti tanto interius se a lumine videntur quanto sua presumunt cognoscere. Hugo [illegible] in moralibus. Nam quanto quisque intus amplius stultior fit, tanto minus exterius sapientiorem videri. Hugo Gregorius moralium xvii. Item recta mala [illegible] quosque licet stultitia in [illegible] mittere et [illegible] epistola xvii. Nolle a quoquam [illegible] dicitur stultitia et [illegible] dicitur xxxii. Costantinopolitana propter [illegible] stultitiam peccati et pene correspondentem sermo penseatur stultitia est ergo qui stultus in culpa sapiens est in pena dicitur xxxviii. Cum ea.

Superbia virtutum humilitas inimica contraria et primum vitium capitale radix omnium malorum ex scriptura satis palam ostenditur. Ecclesiastici x. Initium omnis peccati superbia est. Et Tobie iiii. Superbiam numquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas. In ipsa enim sumpsit initium omnis perditio. Superbia perditio. Hugo [illegible] libro de virtute contemplativa nullum inest peccatum quod ut potuit et vinci esse potuit absque superbia. Hugo libro de [illegible] ita dicitur: Omnis peccans superbus est eo quod faciendo vetita contemptui habet divina precepta. Recte enim initium omnis peccati superbia est ut pre[illegible] mandatorum dei inobedientia [illegible] transgressionis culpa [illegible] quod superbia dupliciter potest considerari ut dicit Thomas secunda secunde q. clxii distinctione v. Uno modo secundum se prout est speciale peccatum ut est in [illegible] quod est humilitas. Et sic non superbia dicitur peccatum ut [illegible] capitale et speciale prout est speciale obiectum, quod est humilitas radix et fundamentum omnium virtutum. Alio modo potest considerari secundum quandam influentiam vel redundantiam ad omnia alia peccata, sed contrarium humilitas in omnia virtutum opera et sic Gregorius xxxiiii moralium ponit eam reginam dicens: Superbia regina omnium viciorum cum plene devictum cor ceperit mox illud septem principalibus viciis quasi quibusdam suis ducibus devastandum tradit. Superbia

ideo ... dicitur quod alia ... radix et
regina mortis et origo omnium viciorum. Ipsa non
solum se separat a malis operibus sed et virtutibus
omnibus se insidiatur. Quidquid operatur cari-
tas circa proximum intencione recta propter
deum, hoc idem agit superbia intencione distorta
propter se ipsam, ut ipsa talia opera sibimet
militet ad maiorem laudis sue gloriam
[illegible] ostendenda [illegible] insuper ut quis de
contemptu vane glorie contemptu vanius
ipso etc vane glorie [illegible] teste Augustino libro confessionum X Sepe
aut contemptus ... me arguit ... corpo-
rum arguitur vane glorie contemptu
glorietur non enim eam contempnit qui se gloria-
tur. Sicut igitur origo est omnium viciorum et ruina
virtutum est, ipsa est in peccato prima
... ipsa est postrema ipsa est prima
ad deo recedentibus ipsa est ultima ad deum
redeuntibus ipsa et peccatorum est maxima, quia
tamen virtutes quas per vicia ... metu-
tum exterminat ... teste Augustino
... et ... xxxiiii ...
de vita clericorum ...

Superbia prout est quoddam speciale peccatum
habens suum proprium obiectum ex dictis doctorum
doctorum sic potest diffiniri. Superbia est
amor vel affectus seu appetitus inordinatus
sue excellencie. Aliis iniuste ... propri-
e ... quanto plus a minus recedit a ...
... tanto maius ... minus ...
est dampnabilis ... debitis ...
... est mortale peccatum
... contemptu in appetitu deliberato
... ipsa delectio totum auferit honorem
que est ipsa ... bono non ... regulis
... precepti ... superbie ...
... subrepens ... mortale sed veniale peccatum
... sicut ... omnia que peccatorum sunt
... peccata venialia propter cor-
aliquem motum ... ut ... est ... in
... capitulis ... vos ...
... species superbie. Arrogancia ...
... mendacium ... pertinacia
... discordia ...
... apostasia ...
... blasphemia ... de quibus dicitur est ... sub
... arrogancia et apostasiam que
... tanguntur. Superbie prima species
... arrogancia que et cenodoxia ...
appellatur et est inflacio cordis ... ap-
petens vana laude de qua ... in-
... ne te extollas in cogitatione tua ...
... cenodoxia ... et inane vel
cenodoxia ... gloria que vana ...
... gloria arrogancie ...
... arrogancia
superbia ...
... gloriam alicuius ...
... scripta ... sapiens ... sua ...
... igitur gloria ... vana ...

... nullus alius ... aut ... fallaces
... subtilitas ... infructuosus
labor et ... sunt ...
... commiti ... peccatum
... putat se habere a
se ipso quod habet a deo ... quem ...
... apostolus ... quid non accepisti
si autem accepisti quid gloriaris quasi non acce-
peris ... bonum ... sibi ...
putat se per suis accepisse ... velud
... tamquam iusti ex ope-
ribus legis iustificati ... quos apostolus
non ex operibus iusticie que fecimus nos ...
... bonum aliquid ... appet-
singulariter se habere ut phariseus arrogans
publicanum et ceteros despiciens dicit non
sum sicut ceteri homines raptores et adulteri

Superbie dicitur et alia species per que describitur
... apostasia et est retrocessio quedam a deo
... superbie homo est
apostata a deo ... in ipso ...
... non ... dignitatem ...
... tres species ...
... deo per fidem secundo per debitam subie-
... voluntate ad obediendum preceptis
illius tercio per aliquid speciale ... supererogacionis
... per apostolorum ... perfectorum ...
... et ... perfectissime ...
templando ... aliquis retrocedit a
deo apostatando ab ipsa ... perfectissima
professione quam voluntarie suscepit ...
... apostata et ... ut ...
... retrocedit a deo apostatando
ad eius precepta ... mandatur ...
... apostasia ... vel obediencie ...
... in omni peccato mortali quia
mortale peccatum tollit graciam ...
eo quod tollit ... et ... caritatem ... si quis
autem a fide retrocedit tunc omnino a deo
discedit et tales apostasia ... dicitur perfidia
... Thomas 2a 2e q. xii ... radix et
origo omnium apostasie a deo ...
... est ingratitudo quia non ...
homo ... sicut ...
... amico vel deo ...
in ... multum displicet deo ...
... ingratitudo ... assignat
libro de diligendo deo ... ingratitudo

Superbia ... Babi-
lonis ... fuit
et ... ydolatr... sua ...
... contemptu ... Gen. xviii
... pharao cum suo exercitu in ma-
ri rubro fuit submersus Exo. xiiii Superbia
... et ... moyses
... fuit Num. xvi Superbia
david ... fuit
punita 2 Reg. xxiiii Superbia ...
... Machabeorum ...
xiii Superbia aman ... fuit

humiliata hester vi° et vii. De superbia luci
feri ysaie xiiii sic scribitur Quomodo cecidisti de
celo lucifer &c. et ero similis altissimo Unde
in psalmo detraherent in fine quasi lucifer qui te
viderint ad te inclinabunt Et ibi nabu
chodonosor propter superbiam eius depositus est Dan.
iiii° Balthasar filius eius quia elevavit
cor suum contra dominum Dan. v°. De superbia
Antiochi nota prima Machabeorum v° et vi° ibi
percussus est a domino Item de Nicanore vel
de contra dominum et iudam ii Machabeorum v°. Su
perbia pharisei semper commendat se Superbia
est et humilitas publicani approbata fuit
Luc. xviii° Herodes sedens in veste rega
li percussus est ab angelo &c. Act. xii
Item gloriam Ysa. xlii Gloriam meam alteri
non dabo Superbia multa mala facit
primo quod dei est sibi usurpat Cum
donis et opibus dei que facit
honor et bonitas sibi usurpat
aliud nobis tenuit dominus ... de suaz
parte se parte mea nolumus spoliari Se
cundo contra deum inpugnat Superbia est
quasi turris babel qua usque ad celos et
ad celestes viros quasi pertingit Aug.
Superbia est bonis operibus insidiatur
ut pereant Tertio honorem gratiam dei diminuit
Jacobi iiii° Deus superbis resistit humilibus
dat gratiam Superbia nostram natura comprehen
de incepit in ... Christo honor deo
prestat Hugo de sancto victore Superbia
aufert deo dominum invidia proximo ira ... mei ipsi
Superbia est deo odibilis Eccl. xxv
Tres odit deus pauperem superbum
divitem mendacem et senem fatuum et in
sipientem Item Christo de veri ... Eccl. x° et xv
Superbia est deum inpugnat est vexil
lum inimici sui dyaboli ponit in castris
suis et deponit vexillum Christi cum sit pau
pertas et humilitas quia homo portare
Job xli Et vide beneficium ... dei ...
honor dyabolo assimilat ipse est rex super
omnes filios superbie Unde Aug. dicit Si
inquit cogitaret homines quam mei diabolici
esset si diceret habuerit in ...
tio dyaboli de superbia Si sic inquit ag
nosceret homines se superbia et invidia hu
buerit ad imitari esse dyabolum non esset
qui honorem stultam demeret se ancillam
tiperum ornat et dudum optimam diminuit
Item quam magnum et eternum gaudium vendit
pro modico vel medicina bonum temporalis
que putat se illuc eo superbia pertingere
ubi dyabolus eo existens non potuit eo
superbia inminere Item honor sup Superbia
bieus noles obediare sacerdoti in ...
molestum Deut. xvii Ubi fuit superbia
ibi contumelia ubi humilitas ibi sapientia
Prov. xi Et nunc nobis proferunt sup
erbia a divitiis cantantia quia

contulit nobis Sap. v. Et superbus ... et
timidus nimium. Initium omnis peccati est superbia
Eccl. x Et superbia gentium arescere
fecit deus et plantavit humiles ex ipsis ge
tibus ... Ps. Lauda superbos et corruet
et non erit qui suscitet eum Ps. Et sed
... exaltatus fuit ut angelus et si metu
sedere posuit nidum tuum inde retha
re Abdie vi° Bona viri petere ... strip
et bonis ... Machabeorum Et Deus duras
superborum arescere ... Eccl. x ... ...
...die honorem sumere extollencis Eccl.
xi Ibi ... superbus ...
... aliquid apertum et manifestum petitum
... sibi displiceat si ... sibi placere
... Aug. de ... lib. xiiii
... tollatur ... superbia pauper
superbus quibus feret Aug. ...
Superbus pauper quum nichil habens sed su
perbia extollitur ... ...
... ad ... divitibus ...
non sublime super ... in ...
... solidum ... ... qui ...
... ... et ... ...
... et ... et humilis ... ...
... debeat superbie tumore
inflatum ... ...
... lapsum ... ...
... ... Laudandi
est pauperibus ... ...
regnum ... ...
et celorum regnum ... ...
... ... paupertate ...
... ... arbitrio ...
... pauperes spiritu ... ...
... pauperibus celi regnum ...
... ... copia
... humilitas ... pauper et
humilis pauper spiritu appellatur qui ...
egenum ... ... superbiam
... ... ad appetendum regna ce
lorum plus ... humilitas ... pu
... divitiarum ... paupertas ...
... humiles ... divitias ... possessas
habent pauperes spiritu ... Et
superbos nichil habentes ... dubium
... paupertatis ... Quam
... scriptura loquitur Est qui dives
nichil habens et est pauper in multis divi
tiis ... Aug. viii° ...
Superstitio a superstituta observa
cione nomen habens eo quod sit sup
flua vel simulata religio seu fal
sa vel superflua sedi ... ...
... ...
quia ... ut dicitur Joh. iiii° in spiritu et veri
tate oportet deum adorare Et Aug.
... Et ... ...
... est professio quedam cultus ...

quo deus ipse colitur fide spe et caritate. sicut
ergo religio vera non est fides sed fidei protestatio
per signa quedam exteriora debite deo
exhibita ita superstitio est infidelitatis
protestatio per exteriorem cultum indebite deo
exhibitum. huius multe sunt species sed tres princi
pales. prima est ritus divini cultus contra
decreta ecclesie catholice non debito modo vel
tempore deo incepte exhibitus ut observantia
legalium post veritatem evangelii promul
gata. Ut ex augustino in epistola ad
ieronimum et habetur in glossa Gal. vi. que lega
lia observata post veritatem evangelii pro
mulgata fidei vane sunt mortificata. Secunda
superstitionis species secunda est ydolatria que
dicitur ydolorum servitus vel cultura i. cultus
divinus exhibitus creature de quo augustinus
ut de doctrina christiana Et xxvi q. ii illud
quod superstitiosum est quidquid ab hominibus est
institutum ad facienda et colenda ydola
pertinens vel ad colendum sicut deum creaturam
... adorare conpunxit contra corrupti
di. Exodi xx. non adorabis ea neque coles
... tolerabimus ... glossa ibidem expo
... ille dicit ydolatria ... putat
... diabolo committendo ...
... avaritia dicitur ydolorum servitus
... species est divinatio i. consultatio demonia
ca ... expresse dicto signo vel facto est
... divinatio usurpativa ...
... futurorum ... contingentium
... illud quod scribitur deuteronomio xviii non
... qui phitones consulat vel di
... sortilegium
... superstitio dicitur ... demonis
... xl ... et
... de doctrina christiana
per augustinum de doctrina christiana

Suspensio corporalis est et spiritualis
Corporalis ut iude qui se laqueo
... suspendit ... aliter ...
... suspendentes ... sapientis ...
... per augustinum. Suspensio
... q. v. ... spiritualis est canonica vel ecclesiastica in
spiritualibus ... di. xxxvi ... qui
officio vel beneficio ... ipso facto clerici vel
a canone suspensi ... ipso facto clerici vel
impedicia fornicatores di. xxxviii
... lxx vii. ... quibus de electione
... xxvi ... q. ... Sus
... Sus
... per ambitum suspenditur
clerici ... et ... tribuentes
di. lxxxviii. ... suspenditur
... ab officio di. xxxiiii
... non tenentur suspe
... xi q. iii ...
... depositus ab honore xi q. iii
... quibus episcopis ... et
capitulo placuit ...

Suspicio absque iusta suspicionis materia
in egipto uxore sua dicebat esse
sororem. Genesis xii. Et ... Ysa
ac Genesis xxvi. Item david rex ... dux
tamen ... ad bellum ducere
... ne forte fiet
... contra adversarios ... Iudith ... xxix ... Aman iacentem
super lectum ... ut ipsam rogaret
pro vita sua ... Hester vii. ... videns ... super
... mare ambulantem putabant fantasma
esse. Mathei xiiii. ... Marcus vi. ... iudei audi
entes discipulos loquentes variis linguis
putabant eos musto esse plenos. Actuum ii.
... difficile aliquem suspicari malum qui
bonus est sic difficile suspicari bonum qui
ipse malus est ... fatigationem
... virtutes ... ut ...
... gessit si ... male egerit ...
... Suspicatio ... af
fectum ut ... quod ipse insanit ... putet
... fuisse ... in ... Dub
suspicio dubia potius est repellenda ... sic
... Suspicio temeraria
... est repellenda ut illa inducere suspi
cionis ... per augustinum
... suspicio probabilis ... legittimas re
... xxxv
... Surgit suspicio ex
... ex testium productione
... ex ... vel
... sic ex fama ...
... surgit ex adu
... est ... repruenda
... sequitur

Susurrius. Susurro ... xxi
... et ... ne ederet
... susurro in
... Proverbiorum xxviii non appellers susurro in
vita tua ... Leviticus xix. Susurrans et ...
... sermatio inter fratres proximos
... discordie seminatio inter fratres ... dissipat
vel ... amicicie bonum ... disspac
... Leviticus xix. non eris su
... Proverbiorum vi ... Ex
... susurro ...
... est ... detesta ... anima
... quod est seminare inter fratres discor
dias quod est ... occulte
dicat ... non ...
malum dicere ... ii.
... aliud ... quod obloquitur
... de alio dicit
... Ecclesiastici xxviii. Susurro et bili
... maledictus ... multos ...
... multos commo
... gentem
... illos de gente in gentem
... illa non ... Re
... fuge ... terre ... apud
... Proverbiorum xxvi. ... ex
... Est autem susurrato
... est
... malum expresse
... ita sit eo
... constitutiones pro
... nescitur ...

inclat, nec amicitia augmentat, gemmi
et uel consumet. 3° qui dicto uel facto ali
cui proximo uel amico suo male interpretat
gestam amicitiam cupiens dissipare et
est mortale peccatum quando ex lapsu lingue
a leuitate uel ex intencione mala intendit
dissipare bone amicitie et beniuolentie uin
culum ut odio se prosequatur qui libere diligebat.
Taciturnitas. Taciturnitas
est bona uel mala. di. xliij. sit
rector pro qualitate. Item tacendum
est coram indignis fidei sacra
menta. di. xliij. nisi in mandatis
pro corrigendis. Item qui uerbi obligatione taciturnitas ipsa
taciturnitas sibi preiudicat. di. xxxviija
Quatenus. Item taciturnitas mala est in pec
cati confessione de pe. di. v. taciturnitas. Item in
defectu defensione. xj. q. iij. Quamuis quibus
pro augmento et ca. Nolite timere pro consilio
aut in subditorum correptione propter quod prelatis
tamen imitetur. di. xliij. Sit rector. Item
taciturnitas pure mala scilicet bona cum quis
taceat ad consensum propter timorem uel odium
de libro ergo sicut sciente ex. de. Item dubiis
tenens sinuendi et taceas de. consen
tiendo. Taciturnitas preditoria et specialiter in pre
latis damnabilior uidetur esse circa deo
et legibus loquacitas et simul indiscreta eliget
ter seponitur et exercitando predest parcitur
amici aut eius esse et in instinctus spiri
quoque legibus aut sicut id extinctum fore.
qui tacendo subscribit legibus non ex
cusat dicere obuiat sicut legibus contra
tu cum tu cui loquaris quod in taciturnitate lig
ua ratione cum est in ecclesiis reflectet. Eo
d. Ecclesiasticus iij. Tempus est tacendi et tempus
loquendi quod rogo bauilat intercessio in ume
ris dum non instructum quod bene dicit. Sa
piens agonis et uita in malis legibus. Ideo
ori ponenda est custodia ut nec uita
bonum edificatorum clausa teneret nec se
cularibus peccatis liberum faciat. Et Gregorius
ad sacerdotes et prelatos pastores et speculato
res ex mandato domini clamant. Officium
eius quod eorum taciturnitas faceret. di. predicto
et plane uideri. Ezechielis xxxiij. Si spe
culator uiderit gladium uenientem et non
insonuerit buccinam et populus custodierit
se et ipse istum totum consumendo ita sint multi
prelati in regularitatem et anathema uo
datum. Ut ipsa. Item xvj. di. Si quis
non amauerit dominum ihesum christum anathema
sit et ius sunt dicere. Clamatorum. ca. xx.
Tetigit illa. Cum nostra sequitur
mulier que tetigit fimbriam
christi magis tetigit quam turba que
pressit. quod est tetigit in credit.
Ideo dixit christus mulieri scilicet magdalene no
li me tangere nondum enim ascendi ad
patrem. sed solum me esse putas quod est
apparens noli sic credere. sicut est noli
me tangere per corporeum tactum carnalem.
credere nondum enim ascendi ad patrem et non as
cendi spiritualiter aut sic credere fide spiritali me
tangere. Augustinus super Iohannem omelia xxvj
et de uerbo domini sermone lxv. Item mulier tetige
rit ihesum per persuasionem et ascensionem
in quantum erat ipsa maria magdalena.
Restat quod ut in hiis uerbis scilicet noli me
tangere aliquod lateat sacramentum a
git et sit dictum est, noli me tangere
nondum ascendi ut in illa scilicet figura figura
ret etiam de gentibus que christum non
credidit nisi cum ascenderet ad patrem
ut sit uere uoluit credere ihesus, hic est sic
se spiritualiter tangi quod ipse et pater unum
sunt. Augustinus ubi supra. Iohannes xx. Tan
gere me noli. Vel quod mortuum querit
uiuentem tangere non meretur. Sicut dicit pu
tas me ascendisse ad patrem meum
si hominem fiunde sublatum meo tactu
indigna est. Hieronimus ad Ephesios epistola xliij xxxv
ibi scribit. Vel sic non meretur tangere surgentem
que mortuum estimas in sepulcro. Item qui
iustos tangit quasi pupillam oculi dei
tangit. xj. q. iij. Accusatio. Item tangere
uiuendum est peccatis aliorum consentire
xxiij. q. iiij. Recedite. Item cum peccatis dis
pliceret et illud quod arguit uiuendo non
tangit xxiij. q. iiij. Tollerandi. Item simi
liter castitatis tactus est que peccatum xxx
vj. q. j. nec aliquis per corpus xxxij. Nobis
net solo per augustinum.
Talentum. Quecumque sunt gratie sunt do
na siue quecumque temporibus acquisita
Duo talenta sunt intellectus et bona
operatio. Vnum talentum est intellectus tan
tum quod generosus talentorum duo sunt
apponit operari ad exercitandum uel operibus
utrisque ad spiritualium instructionem et aliorum edi
ficationem. Talentum absconditum est domi
nice uerbi dimittere. Afferre thesaurum in
nostrum adducere diu est diebus iudicij. Vel
quecumque talenta sunt. Richardus de sancto uictore
signare potest scripture discernendi uel in
dicendi sunt quecumque genera de bono et ma
lo, quorum primum est discernere inter bonum
et malum. Secundum est discernere ex bonis
meliora et ex melioribus optima. indicare
de malis peiora et de peioribus pessima.
quartum indicare omnem bonitatem esti
mare secundum sui propriam dignitatem. et hoc
uidet apostolus ad Romanos xiiij. iudicat omnem
diem. Et quartum discernere omne malum sui
digna exagitatur. Illos qui hos quattuor
gradus discretionis gemmat, consilibus
inserit affectum correspondentem ad
ista quatuor discretionum. Et de ista potest
bene dici talenta quod sicut talentum continet
centum libras et maxima in ponderibus ita
ista discretio est preciosissima domini dei
continue ponderans. Pro fructu tertio
primo, tamen errore quecumque gratiarum bonorum

fiducia omne peccatum superfluitas nature famem
gratie virtutum meritum / bonorum et glorie quam
causat in possidendo ista bona secundum Bernardum
est duo talentum sunt quod ex dono dei fuit discer-
nere quid est bonum et quid utile et de utilibus
quid est sibi magis utile / talentum potentia

Temperantia Generalis

Attendere sibi ab omni fornicatione
et peccato magis patiantur cuiuslibet
ple Tholomeus [illegible] anime et corporis
[illegible] potius amaritudo anime bonum multum
potatum Eccli xxxi [illegible] obser[illegible] ex
diebus Danielis [illegible] prudentes [illegible] ut
sobrii sint Titum [illegible] temperantes in
[illegible] vite rebus habet regulam ut [illegible] testa-
mento firmatum ut corpus nichil diligat
nec propter se appetendum putat secundum Augustinum libro
de moribus ecclesie. Temperantia secundum [illegible]
[illegible] est virtus politica ut [illegible] appetere
[illegible] nullo lege moderatius ex
[illegible] subiugare omnis cupiditates domare
Temperantia put est virtus purgatoria et [illegible]
[illegible] natura patitur quantum cor-
poris usus requirit. Temperantia put est [illegible]
[illegible] est terrenas cupiditates [illegible]
[illegible] sed penitus obliuisci. Tempe-
rantia est virtus exemplaris est quedam
[illegible] intentione [illegible] partes
temperantie sunt Tullius sunt tres scilicet continen-
tia clementia modestia. Continentia sunt
[illegible] est virtus per quam cupiditas
[illegible] gubernatione regitur. Clementia per
quam animi motus [illegible] alterius temere [illegible]
[illegible] tollerantur [illegible]. Modestia est
virtus per quam pudor honestus [illegible] et sta-
bilem [illegible] auctoritatem secundum Thomam de veritate
libro v ca xxxviii. Temperantie species
sunt tres scilicet sobrietas continentia modestia
[illegible] consistit circa gustum in quo potest
[illegible] sobrietas. Secunda circa tactum
[illegible] ad [illegible] continentiam est ibi ponit
[illegible] tactus [illegible] consistit in [illegible]
[illegible] facta autem put [illegible]
pertinet ad tres sensus sunt [illegible] ab exter-
[illegible] scilicet visum auditum odoratum
pertinet et tactum [illegible] ad tactum non
est [illegible] sed ad alios tactus [illegible]
organa sunt manus ad [illegible] vel
[illegible] pedes ad ambulandum
[illegible] omnibus istis modestia [illegible]
[illegible] temperantie [illegible] et [illegible]
[illegible] natura [illegible]
[illegible] moribus plus [illegible]
[illegible] Temperantia [illegible]
[illegible] planctum et [illegible]
[illegible] omnis [illegible] medium
[illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible]
quod [illegible] vidua offe-
rente duo minuta [illegible] quedam
[illegible] Temperantia [illegible] et [illegible]
non plus quam necesse est accipi sumitur

[illegible] ex infirmitas [illegible] di xliiii
Temperantia [illegible] de [illegible] non [illegible]
[illegible] nichil [illegible] sed [illegible]
[illegible] di v nichil enim fit
[illegible] et abste-
nendo [illegible] mate-
[illegible] capacitates di xiiii [illegible] et
[illegible] pe. [illegible] Augustinum [illegible] tempore [illegible]
[illegible] temperantia maxime est obseruanda
de [illegible] di v [illegible] Temperantia [illegible]
temperantia attendi [illegible] moribus di xxxii
[illegible] episcopus [illegible] est [illegible]
di lxxxvi [illegible] pulchra [illegible]
[illegible] di xlv [illegible] di
[illegible] et [illegible] quoddam
temperamentum [illegible] tytulo

Templum domini in [illegible] lavacrum [illegible]
[illegible] mare [illegible] et filios duos
[illegible] tabernaculum [illegible]
[illegible] xxx non licebat [illegible]
tabernaculum intrare [illegible] Dili-
gentior fuit Salomon ad edificandum
templum domini [illegible] pulle-
[illegible] Salomonis templi dedicatione
[illegible] reuersi de captivitate baby-
lonis [illegible] edificare templum [illegible]
[illegible] Demetrius ordinavit ut
[illegible] confugerent ad templum quod est
[illegible] omnibus finibus eius [illegible]
[illegible] negotio dimittatur [illegible]
[illegible] Augustinum [illegible] dicentes
[illegible] sanctius esse templorum
[illegible] templi [illegible] ascendebant
[illegible] xxxiii [illegible] nonam
[illegible] templum ad horam orationis nonam
[illegible] Paulum [illegible]
[illegible] templo [illegible]
volebat [illegible] templo [illegible]
[illegible] quod templum dei est
[illegible] Templum [illegible]
[illegible] corda
[illegible] Augustinum de
[illegible] templi
[illegible] di lxx [illegible] templi
[illegible] petrus [illegible] edes [illegible] po-
nendos ad sinistram secundum Augustinum ibidem [illegible]
xv [illegible] templo [illegible]
[illegible] Soluite
[illegible] templum [illegible] Augustinum [illegible]
non martiribus [illegible] templa [illegible]
[illegible] sicut hominibus mortuis
[illegible] apud deum vivunt [illegible]
secundum Augustinum ibidem [illegible] parte [illegible]
corporis [illegible] est [illegible] est
[illegible] et [illegible]
[illegible] templum [illegible]
[illegible] ex [illegible] ad
[illegible] caritas dei diffusa est
secundum Augustinum [illegible] apostoli [illegible]
[illegible] Tem-
plum dei [illegible] ut [illegible]
[illegible] exhibet [illegible] imita-
tur [illegible] Christus [illegible]
[illegible] actum [illegible] tres [illegible]

erat boni medici ut ignis ad inspirandum
timore salvandarum pro ad originem passionis
intenderet. nam sicut de templo omne bonum sic
dicitur sic de templo omne malum procedit ut
de stultitie dispensatore corporis h. c. ca. xxxii.
Templum ei dicitur fuit spelunca latronum quia
fuit taberna avaricie salute petita ut fieret cultus
quia religionis cum modo non tantum cultus dei
est quam magis negotiacio. Ottaviano quot
tidie ei ignis dicitur iste templum suum id est sanctam
ecclesiam et erant vendentes quando dicitur de
etiam episcopos et presbiteros dyacones quam
nonnunquam religiosos ut modo et layicos
qui preter spiritualia dona dei ementes et
vendentes h. c. ca. la. Templum
dei edificatum fuit post Salomonem mense
septembris ut iii regum viii et fuit
festum dedicacionis scenophegia Iohannis x. Secundo per
Zorobabel mense marcii ut i Esdre
x. et fuit festum dedicacionis neomenia. Tercio tem
plum purgatum fuit per machabeos mense
decembris ut primo machabeorum iiii. et fuit
festum dedicacionis encenia. Et per hoc ubertas
etiam esse prophanatum primo per Jeroboam iii.
Regum xii qui fecit duos vitulos au
reos unum in iuda et alium in Bethel
que dicitur domus dei propter avariciam ne re
gnum ad Roboam rediret per quod signatur
avaricia clericorum etiam. Secundo per nabuchodonosor
principem cocorum dictum iiii Regum ult. qui
domum dei combussit et signat illos qui
gulose vivunt vel etiam quod de veniret
est philippum ii per regem antiochum
qui superbissimus fuit et etiam prophanavit
primo machabeorum primo. Item edificavit ydola
abhominacionis super altare dei et combussit
libros et interfecit omnes non ydolatrantes
per que signantur superbi ambiciosi fi
deles expugnantes etiam. Templi
edificacionem audeunt discipuli ad christum
qui dixit illis videtis ne quos vos fe
ceritis est xxiiii. Super quo dicit Crisostomus
aut videtur eum quod ex constitucione basilicarum
sumptuosarum id est hic reprobat tamen ope quam
solum tum ei non sit pre virtuose quia
extra autem videtur quod non sapiunt virtutem
destructio facilitatur ad virtutem. Ubi autem
ad illa facilitatur hic est propter honestatem
loci in quo moventes ut mentes devotum
delectantur sicut quod ad illud cum locus
careret fuit vel martiribus ordinibus devo
tionibus devoti. Bapti fuit id est Jheronimo
ad maiorem contemplandi celestia ele
vati primo vero et presbiteri quam legem novit
quam veteris sub divo effunderunt devotum
preces suas. Quando vero xpo portaverunt in
dicione non fuit ecclesia in templo nec
primitie orantes devotum constituerat
sibi basilicas sicut strictes dispersse
ubique expleant aptaverunt sibi locum

in quibus mentes eorum plus a mundialibus
sint disiuncta. Basilicas autem constitutio inducunt
opposicionem sicut tamen in pollicitione bonum
esse et inducunt errores multitudines quam
tacentes et signa ubertas fecerunt loci
huius sancti extra ut
basilice sapiunt fastum et questum autem
nimiam multitudinem vicorum eiusdem regio sol
licitat sed etiam oratorium fratrum basilicas
fratrum. Ora fratrum claustri sunt eius ligno
in medio eius iuxta ora fratrum refectorium
ipsum ac dormitorium sui cum aliis multis
pharisee introducit ad ecclesiam sicut quod in
estimacione quod quamvis adulta sed
mentes mundana a tunc propterea extra
tatis per xpo vel inventum passione et
spiritus elevatus ad deum id est similiter devo
tione diviniat locum sanctum. Et in sequenti
dicit Crisostomus textum predicte sicut supra pro fratribus et
Sed contra parum de constitutione basi
licarum religiosorum predicatorum obtin
et modo suo sollempnem edificationem
templi Salomonis. Et videtur in isto tempore mi
nime vale. Primo quia licet Salomon in isto
signum fecit tamen per modo excessivo
gerunt peccavit per cuius signum ipsum tem
plum tamen et in brevius est destructum. Item
sed licet religiosorum nova instituat tamen ad
dignitatem regis Salomonis non potest atti
gere et tamen sicut omnes sue basilice forent
in loco uno in illa vero globale extre
dent structura sancti regis. Item tamen Salomon
multis possibilis signum a xpo tamen distans
qui fuit in possibilis atque nobis propicior
inter eos videtur quod transsultat per exemplo
a xpo quae tam facile et tam notum
mutari ad regem talem de lege de
te et quo opus eius adeo deformantur
fuit. Quo scitis bestium ac alie obser
vatie contra ordinem seduant plus
et seipsos sicut scitis suorum locorum atque
donorum spoliat populus atque defraudat
h. dicitur c. ubi b. Dedicacio ecclesie debet
fieri sub aliquo patrone ii q. i. Statuimus
oblata potest episcopus vel dedicacione recipe
non tamen exigere i q. i. placuit. Sollemp
nitas dedicacionum per singulos annos
est celebranda per octo dies exemplo et
auctoritate Salomonis. Et xi Encenia
de con. di. i. sollempnitates.
Tempus est mensura motus primi
mobilis secundum hoc patet quod hic est tempus
et non in celo sunt sua sibi quia
hic mutatur omnia et non ibi hic enim
yemps nec estas nec pax nec discor
dia nec tranquillitas nec tempestuositas
equalitas recte in dicitur in hoc quod ca
mundus principue amplectitur sed supra
compotent in plenitudine tempus et minime
instabile petunt insuper ad occidente

instigari quod origo tendit ad occasionem
sapientie studium cepit in Egipto post ea fuit
in Grecia, post hoc Rome, deinde in Francia
et in Anglia. Sic regna fuerunt potentiori
ante primo apud Romanos ut patet imperium
residens in Germania post secundum Hugonem [illegible]
[illegible] vita [illegible] sicut [illegible] vapor
[illegible] et parvulo [illegible] / [illegible]
regio aque dilabitur. Differentia inter
eternum tempus et eternitatem. Tempus habet principium et
finem. Eviternitas caret fine sed non principio. Eternitas
caret utroque [illegible] in [illegible]
secundum Thomam de veritate libro 2o ca. x. Tempus
[illegible] est quod dominus [illegible] qui
ei consilium de gloria [illegible] dabat. Tempus
[illegible] mundi gloria [illegible] patuit. Tempus [illegible]
[illegible] est tempus de quo in
psalmo [illegible] corpore [illegible]
tempus ego iustitias iudicabo [illegible]
non est tempus iudicandi sed [illegible] tolle
[illegible] secundum Augustinum super psalmos [illegible] xviii.
[illegible] ab institutione [illegible]
[illegible] completa sex milia annorum [illegible]
[illegible] egipti [illegible] quod plus quam octo
milia annorum fuerunt usque ad Alexandrum
magnum secundum Augustinum de civitate dei libro xviii
[illegible] tempus [illegible] est [illegible]
[illegible] ut [illegible] illud [illegible]
fit [illegible] secundum Augustinum
[illegible] xxxix [illegible] tempora [illegible]
[illegible] xxxvi [illegible]
[illegible] Tempus [illegible] non est [illegible] tempore
[illegible] xiii [illegible] per [illegible] tempore
qualitate rerum mutatur [illegible] xxxv [illegible]
[illegible] per [illegible] tempus [illegible] fine
tempore [illegible] fine ad [illegible] ibidem [illegible]
temporibus [illegible] super [illegible] tria [illegible]
[illegible] tollerint propter tempore necessitatem
utilitatem vel scandalum [illegible] xvii [illegible]
et ca. [illegible] xxxiii [illegible]

Temporalia sive pecunia sive laus
sive voluptas [illegible]
[illegible] secundum Augustinum super
psalmos ca. x. [illegible] testante [illegible]
[illegible] temporalia ibidem ca. xxxv.
[illegible] temporalia [illegible] amaritudinem [illegible]
gustaverit [illegible] corde dono celestis [illegible]
[illegible] super [illegible] ca. xc [illegible]
[illegible] plus [illegible] tanto [illegible]
videt celestia [illegible] temporalia
[illegible] propter xiii [illegible] implet in
[illegible] et non appe
tat ista terrena [illegible] est [illegible]
[illegible] xviii [illegible] eternitate animarum
[illegible] temporalia [illegible] non [illegible]
[illegible] xix [illegible] inordinatum [illegible]
temporalium [illegible] gaudium dolor spes
et timor [illegible] delectat [illegible]

[illegible] ca. [illegible] constringit [illegible] procedit [illegible]
[illegible] est [illegible] nove secundum Augustinum
[illegible] secundum Lincon dicto xvii [illegible]
[illegible] purgetur [illegible] et [illegible]
[illegible] possidendo dolacio [illegible]
[illegible] secundum Lincon dicto xviii [illegible] temporalia
[illegible] largitur propter elemosine largitionem xvii
[illegible] per [illegible] subtrahitur [illegible]
non fuit elemosine [illegible] propter [illegible]
[illegible] xvi [illegible] subtrahitur
propter [illegible] contemplationem ab
[illegible] corporali [illegible]
[illegible] ad [illegible]
xi [illegible] per [illegible] de
omnibus temporalibus [illegible]
[illegible] est [illegible] xvi [illegible] Greco

Temptacio temptatur deus [illegible]
ut [illegible] filium suum super montem
Genesis xxii [illegible] dominus ad Moy
sen [illegible] pluam vobis panes de celo et
Exodus xvi. Temptatur paupertas [illegible]
[illegible] Thobie ut
posteris daret exemplum patientie Thobias [illegible]
[illegible] tribulationes quas passus est Job
[illegible] probavit me quasi aurum [illegible] Job
xxiii. Petebat David a domino proba me
et tempta me [illegible] ps. xxv [illegible] dominus
[illegible] ad [illegible] temptantes eum [illegible]
[illegible] et tandem
[illegible] xiii [illegible] aurum
[illegible] xxxvii [illegible]
[illegible] iustitia et [illegible]
[illegible] ad temptationem [illegible]
[illegible] fuit ut
temptatio probaret te Thobias xii [illegible]
[illegible] Temptatus [illegible]
[illegible] ad [illegible]
qui non est [illegible] ca.
[illegible] est [illegible] non [illegible] vos temp
[illegible] quod potestis [illegible] ca. x [illegible]
[illegible] a [illegible]
dabo [illegible] de ligno vite [illegible] Apocalipsis 2o
gaudium existimate [illegible]
temptationes [illegible] Jacobi primo [illegible]
[illegible] die
[illegible] et [illegible] per 2 [illegible]
Tantum admittitur dyabolus temptare [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] a [illegible] secundum Augustinum
super psalmos [illegible] fuit qui [illegible]
[illegible] est [illegible] fuit temp
tator [illegible] est [illegible] accipe
[illegible] temptatione [illegible] secundum Augustinum de [illegible]
[illegible] Temptatus [illegible]
[illegible] dominus [illegible] adul
[illegible] adduci [illegible]
[illegible]
[illegible] te delectat [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] tormentum [illegible]
[illegible]

mate fratres meos cum in temptaciones varias incideritis
scientes quod probacio fidei vestre pacienciam operatur paciencia
autem opus perfectum habet. Hec enim dictat ardet
feruet exultat omnia que delectant et tristi-
cia ad aspera horrenda et turbulencia man-
na fugit et tristis contra amare o ire ergo
pure corpus per hyemem qui auget augmentat suam probitatem
ea et qui perdiderit animam suam propter me in
veniet eam in vitam eternam. Augustinus de
verbis apostoli sermo xxxvi. Quemadmodum decipu-
la ponitur ubi semitam videris esse apparet
quod illic periculum decepcionis nescit ubi
via esse propterea venit cogitacionis.
Gregorius in moralibus. Quando mens sic sale corripi-
tur cum sic temptacionibus assiduis reprimitur
relaxatur. Origenes super leviticum. Ter-
cia temptacionis causa pro bona amicicia
ut per nil ul inhabitacionem gracia. Beda super lucam
dimittant ea ornatus priorum. Terciam nisi
ex speres tuam vox blandicie audis et
facies eius hugo de claustro anime
libro iiii. Temptacio permittit homines deus
multis de causis pro ut homo tamen ad deum
redeat. Isaias xxvi. In angustia requi-
sierunt te. Psalmus imple facies eorum igno-
minia et querent nomen tuum domine. Beda
ut de peccatis suis amplius doleat. Genesis
xlii. Dixerunt fratres ioseph merito hec patimur
quia peccavimus in fratrem nostrum videntes angu-
stiam eius. Quarta ut imperfectionem suam melius que
agnoscat. Gregorius. Magna perfectio est sue
imperfectionis cognicio. Quinta ut homo de propriis
meritis non confidat. 2a ad cor. xii ne ma-
gnitudo revelacionum me extollat datus
est michi stimulus carnis mee angelus sa-
thane ut me colaphizet. Iste temptacio
contemptus est pro fraudulencie de qua
petrus dixit ad ananiam. Cur temptavit
sathanas cor tuum. Actus v. Beda ygu-
re de qua papa primo duo quisque temptatur a
concupiscencia sua abstractus et illectus et 2a
sufficiencie de qua pa ad cor. x. Fidelis deus qui
non temptari vos super id quod potestis. Tercia
experiencie de qua genesis xxii. Temp-
tavit deus abraham tolle filium tuum uni-
genitum quem diligis ysaac et vade offer etc.
Temptacionis ordo qui fuit in primis
parentibus idem in nobis completur nam prius ibi
serpens suggessit mulier delectata est
vir consensit sic in nobis fieri potest. Dya-
bolus gerit serpentis officium sensualitas
mulieris et racio tenet viri locum per consensum
vel dicitur secundum augustinum quod suggestio ser-
pentis est primus motus ex fomite. Co-
lucio mulieris est delectacio cogitacionis
per fluorem partis concupiscibilis. Consensio viri
est consensus superioris racionis. Per hec tria
scilicet suggestionem delectacionem et consensum homo
in temptacionem ducitur que temptacio
per suggestionem inchoatur per delectacionem pro-
greditur per consensum autem consummatur. Cum

autem tamen per se quibus in temptacionem ducitur seu deti-
netur sicut operis primum et consuetudo actus de spe-
culo ecclesie de vi. Tercio temptacione libro 2o capitulo vi. Temp-
tacio quedam est a carne et quedam a
dyabolo. Temptaciones autem que a dyabolo
sunt sepe oriuntur propter vanitatem ut cum nimium sa-
ciatur famem patitur et per longam dormi-
cionem sompno gravatur. Temptaciones vero
que sunt a carne fiunt in sequendo propter neces-
sitatem secundum modum excessum in superfluitate
ut si cibo quis per cenam immoderate quam
appetitus ut in comedendo mensuram et
modum tenere. Temptaciones que sunt spes
prima est aspera et hec sit de laboribus in suscepcione
in prelio questionis. Secunda est blanda et hec
oritur de prosperitatibus spiritualibus ut cum quis
de successibus virtutum glorietur. Tercia dubia
cum quis ambigit quid verius de ali-
qua tenere debet unde accidit quod sequi-
tur quis ipsius ad bonum reddi cum id quod
agit bonum esse dubitat. et prius
sit ad malum quod malum esse nescit. Quarta
est fraudulenta ut cum se dyabolus in angelum
lucis transfigurat sub specie virtutis inducens
vicium. Hoc fit cum suadendo honestatem
inducat superbiam vel persuadendo discrecionem
obsequium inducit nimium carnis comodum
vel persuadendo iusticiam inducit crudelitatem
vel persuadendo misericordiam inducat negli-
genciam vel per largitatem prodigalitatem vel
per providenciam avariciam etc. De singulis per ordinem
primam speciem appellat psalmista timorem noc-
turnum quia nox designat adversitatem. 2am
appellat sagittam volantem in die quia
per diem prosperitas designatur. 3am vocat nego-
cium perambulans in tenebris quia per
dubia perplexitatis cecitatem vocat demonium
meridianum. Hic dicit psalmista de hiis quatuor
speciebus non timebis a timore nocturno a
sagitta volante in die a negocio peram-
bulante in tenebris ab incursu et demonio
meridiano. Terciam hiis x or generibus temptacionum
Idem autem psalmista super aspidem quoad primum
et basiliscum ambulabis quoad secundum et con-
culcabis leonem quoad 3m et draconem quoad
ad 4m. Tercio ecclesiastico libro. Temptacio bonis
competit quia sicut dyabolus in igne non
baptisatur quasi qui non potest fieri ut de
penitus sordibus emundetur quia totum est sor-
didum in ipsa lateris ... lavacio inquit
aliquid lavatur mundatur sed magis in toto
luto amplius sordidatur. Ille enim mundatur
in quo est aliquid boni quod emundetur
ut puta bonus homo si carnalibus viciis fuit
sordidatus temptatur ut illud boni eius
emundetur. In illo autem quod mundatum
in quo nichil est boni. Septimum hoc tamen omnis
videns aliquem pusillanimem in magis tristari
in prelio tuo videtur habitum magis
perfectorum temptacionem pati ne dicas

quod scelicet numquam persecutor patiatur
fideles quomodo numquam persecutari sit sed
boni christi qui sunt filii dei sunt hii sunt in
temptacionibus baptisantur igne [illegible]
t dimittentur quod docuit te paulus dicens
Et omnes volentes pie vivere in christo persecucionem
patientur [illegible] aut homines et seductores
proficient in peius errantes et in errorem
mittentes ii thimo iii. Temptatum
si quis non fuit non potest esse probatus [illegible]
[illegible] de periculo temptacionis [illegible]
de dampno probacionis [illegible] nisi necessario
potest neque [illegible] nisi precesserit labor
[illegible] magis in spiritualibus rebus ubi preesse
nisi temptatus non potest esse probatus [illegible]
aut temptator sit multe temptat homines
ad infirmitatem et de dampnis rerum ad mor
tibus carorum sicut iob et thobiam alios in co
gitacionibus pravis et diffidentiis unde psalmus
proba me domine et tempta me [illegible] xix
Et ad interrogantes [illegible] dotem sit tempta
tem [illegible] non [illegible] et obiectionis
illius astucia racionabili responsione confunde
et non [illegible] ei [illegible] publicanis explo
[illegible] interrogantur de baptismo iohannis [illegible]
xxxiii [illegible] temptat interroga
[illegible] qui [illegible] contradicere [illegible] aut [illegible]
interrogat quod [illegible] audierit [illegible] quesierit
et dicit [illegible] xxxiii [illegible] quare
[illegible] non [illegible] [illegible] ne de
[illegible]. Temptare deum nemo
[illegible] qui de filiis [illegible] temptat
[illegible] [illegible] [illegible] non obedi
erunt [illegible] xiiii [illegible]
david [illegible] saul [illegible] et [illegible]
[illegible] in regem noluit deum temptare [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] agebat
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] temptat [illegible]
iudith [illegible] dixit ihesus [illegible]
temptari non temptabis dominum deum tuum [illegible]
temptari [illegible] dixit ihesus [illegible] tem
[illegible] de tributo cesaris [illegible]
[illegible] quid me temptatis ypocrite [illegible] xxii
[illegible] petrus ananiam et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] act v [illegible]
temptare [illegible] [illegible] exprimere
quomodo temptat deum [illegible] [illegible]
de dei virtute [illegible]
[illegible] [illegible] xxviii [illegible]
Temptare deum [illegible] ut
[illegible] non temptabis dominum deum tuum [illegible]
et glosa deum temptat [illegible] faciat
[illegible] [illegible] periculo [illegible] experimento
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] indigere
[illegible] Et [illegible] quando non deum [illegible]
temptare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alloquitur [illegible] et petere
quod [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] utiliter [illegible]
[illegible] absque necessitate
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

promissa [illegible] veritate [illegible] nos
[illegible] [illegible] [illegible]
ex nobis [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] debeamus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non est expectandum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquis [illegible]
[illegible] auxilium [illegible] quod faciat ne
videatur temptare deum [illegible] apostoli [illegible]
[illegible] [illegible] ut effugeret [illegible]
[illegible] periculum [illegible] potest [illegible]
[illegible] magis temptaret deum [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] xxv [illegible] xxiiii [illegible] xxii [illegible]
Temptacio quedam consistit [illegible] experi
[illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] Et sic [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] temptacionis [illegible] [illegible]
[illegible] temptati [illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible] temptat [illegible]
temptatio [illegible] [illegible] seducens
Et sic temptat dyabolus [illegible] [illegible]
sic [illegible] notitia [illegible] temptatori
[illegible] et [illegible] humana temptacio [illegible]
[illegible] temptatore dyabolo [illegible]
[illegible] temptat [illegible] [illegible] et
[illegible] temptatorem [illegible] temptat
[illegible] temptacioni [illegible] a [illegible]
[illegible] et sic [illegible] temptatus est a dyabolo
[illegible] quod autem [illegible] temptare agi
[illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] temptatore [illegible]
[illegible] temptatore superat et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] temptatorem [illegible] petimus [illegible]
nos [illegible] permittat [illegible] temptatorem
[illegible] [illegible] [illegible] nemo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in
pena [illegible] [illegible] vel in
[illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] [illegible] temptacione [illegible]
[illegible] xxii [illegible]
Temptatio est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
temptat ad [illegible] in [illegible]
[illegible] xxvi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medium
[illegible] [illegible] temptatio [illegible] volentes ad
illicita temptantur [illegible] suggerente
[illegible] consentit [illegible] [illegible]
[illegible] temptat [illegible] dyabolus est
temptatus [illegible] superari [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] temptatorem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] temptat [illegible] xxxv [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] temptat
[illegible] dyabolus [illegible] [illegible]

Quarto dyabolus temptat ut lateat et decipiat
ut quinquagesima ille quarto temptat dormientes de
qua testatur per gregorium et quinque mille modos
habet temptandi xviii quia quinto temptat
sub specie boni mala suggerendo xviii
quia refferte per augustinum quinto propter hoc scienti
sufficient temptatorem dyaboli de quo dixi
quod opor... quinto maxime temptat deo fami
liariores et fundatos in fide fortiores ut qui...

Tenebre quod dicuntur vide ulli
pa ignorancie johannis primo tenebre
fuerunt et lucem lucem
Sciencia culpe johannis primo qui odit fratrem suum
in tenebris est cecitas spiritualis unde thobie
v quale gaudium erit mihi qui in tenebris
sedeo et separatus etiam ca xxii
ligatis manibus et pedibus mittite eum in
tenebras exteriores sunt infernales quia
infra positus extra mundum dicitur de quo Exodi ca
x et tenebre horribiles facte sunt
in universa terra egypti tribus diebus et
exodi x et lux fuit fide tenebre hic
deliti. Tenebre autem mundi dicuntur homi
nes iniqui sicut boni homines lux mundi
appellantur. autem apostolus fuistis aliquando
tenebre nunc autem lux in mundo quia sed
per ... ... mundo ... primi
homines boni obscurant hoc est ca xiii
... ... Tenebre sunt stulte
mentes hominum pravitate ... cecitatem
delitate ... hoc augustinus de civitate dei libro
xx parte 2a. Tenebre sunt peccatores quia
propter peccata veram lucem videre non possunt
ut stultitiam corda eorum ... ...
quod est lux hominum et lux in tenebris lucet
hoc augustinus super johannem ca i johannes bap
tista non illuminatus tenebre erat sed
omnes impii quibus ... dixit
apostolus fuistis aliquando tenebre nunc
... ... lux in domino te
nebre in domino erat ... cum
aliquando tenebre ubi non addit in domino quod
tenebre ... vos lux in domino et ille
non erat lux sed ut testimonium perhiberet
de lumine hoc augustinus super johannem ca i quia
stulti ... et iniqui sunt tenebre de quo
dicitur lux lucet in tenebris ... ... homi
nes nolite esse tenebre nolite esse
infideles ... ...
amatores ... hoc est sunt tenebre lux
... non est absens sed vos absentes estis
a luce ... in sole putez sicut sole sed
absentes a ... soli nolite ergo esse tenebre
hoc augustinus super johannem ca iii. Tenebre inte
riores sunt ... non oculorum ... ...
... non exteriorum sed interiorum ... distinc
... ...
ibidem xxxv ... ...

Terra propter tamen... et ... sustinere
... ... regnaverit per
... ...
... ...
... ...
... ... terra plures lac et mel
est terra ... quia ... ... de
illa ... ... lac et mel ...
lac ... ...
... ... propter quod
... ...
... ...
quam dulcia ... meis eloquia tua
dulcia super mel ori meo ... ...
... ... lacte ...
et melle ... ...
... per fidem hoc est ... xxvi. Tertio a ... tempore
... ... quia
terrena quia ... et quia ...
hoc est ... ... ad ...
... ... hoc est ... xvi
... ... quod de terra ... terra
... ...
... ... ad gloriam ... ...
na ... ... nemo ... terrena
possidere ... ad celestia ...
... ...
... ...
... spiritualia sunt et ... ...
... ...
... ... deponderia sunt spiri
tualia tenuis ... ...
rena ... de pondere hoc est ... vii

Testamentum ... beati testatur
... ... quod illud
... et terrena sunt dona intellige
... ...
manifestatur ... ...
... ...
... ... felicitas hoc augustinus de civitate
dei libro x parte ... ... fuit ...
nobis testamenti ... ...
... ... hoc ... ...
... ... testatio
est ... ...
... ... hoc ...
libro xx parte 2a ... testatio ...
... ... ad ...
hoc augustinus de ... ...
sunt lex et prophete ... ...
... hoc ... testatio ...
ab antiquis ... ...
... ... hoc
... super ... ... Testatio
... ...
... ... xxxiii ...
hoc autem ... ... illud ...
... ...
... ...
... hoc ibidem ... ...
mali ... xxxiii ...
... ...
xxxiii ... ...
... ...
... ...
... ...

opa si volute v q ii. di q sidu p p ii iste
veteri virginitate no approbat quid nubi
quare dat xxxii q iiii decreuit q hiis
iuxta q[uod] concordat nolunto testatum cum veti
d mort observatore q observat de talo
xxxiii q iiii quem ciuitates c. d testa
mentis decedentium vltima voluntas e
observandi xiii q ii cum vltima p ii xxii
q ii admonere et cum consideratio c. reli
giosi no licet testari xix q iii c. a p xxii
ra si est ut fratres qui benefa sit dux pue xiii
q ii illud et cum vlt c. episcopus relictis testa
mentorum concede lic xiii q ii prototum et q ii
... c. d testo xii ff est computandi
p vno filiorum xiii q ii. di q p augm
c. executores testamentorum debite no ex
equentes sine lege sit et fiunt et egenorum suo
rum de exequendi xiii q ii c. vltima
tos xxiii q iiii [illegible] legum p [illegible]
q ii c. siti c. successor no finatis le
gitimi testatori defuncti e abscedendi
xi q iii c. diluuenit c. etiam no dz suscipe
que filio exheredato sibi offeruit xxxii
q iiii cum fuli... plenum ... possessio
bona et ... vbi tutela

Testimonium dico legitur q[uod] proximum tuo
falso testimonio ... xx deut xix
iii d [illegible] falso testi reddet p[ro]v[erbiorum] xiii
frem cogitat fecisse deut xix decebit
fratrem ... refert mediatum ... pell
...s test ... decreptor p ... xiiii c. p ...
... debent pontifices in ...
... ablatum p ... ap ... c.
... test ... consummat i. apparet
... mediatri ... xii c. test. falsi
no est impunitus ... xix c. tres te
stes vnus ... aqua ... et ... solum
... d ... no d ... aqua test.
e sepulture c. ... test. e mortis
... test. e vite ... d aqua
... no ex ... aqua ... ex ...
... ambo ... c. testibus
falsis ... tarde reperit ... qui
separati ... examinatore ... cito
manifestat ... vanitate ...
... e ... separatim ...
maior ... li ...
c. test. falsidicus ... e ... xxxiii
... que ... fallit ... prystino
indici que ... fallit ... primo
... que falso testimonio ledit ...
... e ... teste quinquennium ... na
nd ... alios ... ut obligat et
de facili fugere ... ibidem c. testi
monium ... perhibet ... sua testa
... testimonium ... reddente ... sua
... xx ... opa q ego facio
testimonium perhibet de me ... fama
sua ... testimonium ...
... qui ... xx ... dama
... xxii ... in celo e testis

meus c. Ego at no ab homine testimonium acci
pio ... dus ... dicitur ... completus
... testes d ... r ... dicit
... c. Testimonium ...
... e ... assidue doc
toris ... plena ... negociatorum
... felicitas ... multi ... c.
... xix ... auctoritas testimonium ... indi
... suspectum ... xi ...
xxx ... c. Teste e ... cui
dat ... no ... corrigit ...
augustinus de ... xvi q ... c. Teste triplex
est ... xxiii q i. Di ... per
augm ... teste iunior vij ... xii ...
... p ... teste exterior videlicet
... xi q ... xxiii
... p augm
... xii q ... ut p augm
... testimonium no solum est ... sed est
... sed ... evidentia di xxxiii ...
... di lxxxii p ... proposuisti
... voluntas ... instituto
... testimoniis xxxvi q.
... q i ... c. testimonio ...
... de ... locorum et temporum
... xxxv q ... de ... c. ...
... test ... q iiii ...
c. testes super vno facto d tpe et loco
... appellatur xxx q ix c. testes
... c. d ... testimonium ...
... et auditu xxx q ix c. testes

Testes ille precipue sunt recipiendi de
quibus ... veritate ... magis constat
xxv q ... c. d ... ad ...
... no potest testificari d ...
... c. d ...
... testimonium ... no debet
... testimonium ... c. ...
... appelli ... c. ...
... d testimonium ... no dz appelli
... exigat libertas ... xi q i
... c. d ... c.
... testificandum no dent admitti ...
ad testificandum no debent admitti ...
... xxx ... q ...
... c. Testes ... nimia paupertate
... c. testimonium ...
... no ... p augm
vendendis xiiii q v ... no sane p augm
c. presbiteri ul dyaconi in falso testimonio
... p tres annos ab officio
suspensi d ... penitere v q ...
... falsi testes ...
... xxii q ii ... q ...
... c. clerici no debent
ordinari ab episcopo alieno absque litteris
commendatiuis i. dimissoriis di lxxi p

Timor domini dicitur c. totum
... bona ...
... timueris ...
c. Timor ... p ... i. ...
... xxv
c. ... nihil negligit c. ... xxviii
... xxviii
... c. ... p ... dus ego ...

Sibi et timor meus. Malachie primo. Que ergo servus sub lege agit quia penam timet deum non amat, nec deus est inter filios. Timor filie caritatis liber est, ne possideat aliquis cor tuum precedat servus et cedat timori et sicut dum veniunt locum facit sic ulterius pene si non potest amore iustitie [illegible] et sua obsedit quia consumata caritas foras mittit timorem. Dominus [illegible] deum amat secundum Augustinum de verbis domini sermone lxvii. Timore frequentat [illegible] tentationes et dies defectus et scripturis [illegible] peccata. [illegible] dixit Abraham Abimelech: Cogitavi mecum dicens forsitan non est timor dei in loco isto et interficient me. Genesis xx. Timuerunt obstetrices deum et non observaverunt mores regis etc. Exodi primo. Abdias dispensator domus Achab timebat deum. iii Regum xviii. Apparuerunt duo leones ut interficerent Assirios. iiii Regum xvii. Timete eum qui corpus et animam potest mittere in gehennam ignis. Mathei x. Contulit Petrus in omni gente qui timet deum et operatur iustitiam acceptus est illi. Actuum x. Terre motu ubi erat Paulus et Silas custos carceris tremefactus procidit. Actuum xvi. Timor [illegible] amor domini dicitur esse preceptum ex quibus [illegible] de observantia legis dei. Est autem duplex timor in genere scilicet naturalis et moralis. Naturalis est quo quis timet amittere bonum nature [illegible] a voluntate quo ad mores naturales [illegible] est omne animal timere mortem vel corporis [illegible] quod displicet [illegible] imminere [illegible] quia aliquid non oportet bonum [illegible] ut delectaret in lecto sicut esse contra legem [illegible] in tali timore non est peccatum [illegible] patet. Xpus enim isto genere timoris [illegible] timuit. Mathei xxvi dicitur: Cepit [illegible] pavere et tedere. Et Luce xxii: factus est sudor eius ut gutte sanguinis decurrentis [illegible] in [illegible] declinando in [illegible] passio et non est peccatum sed pena peccati. Timor moralis est quadruplex [illegible] timor mundanus, timor humanus, timor servilis, timor initialis et timor filialis. Timor mundanus vocatur quo culpabiliter timet perdere bona mundi [illegible] bonum mortem [illegible] et iste timor est [illegible] malus quo nos [illegible] timor humanus [illegible] quo quis timendo [illegible] bonum [illegible] peccatum [illegible] et iste timor est culpabilis. Timor servilis est quo quis timet culpam committere [illegible] propter penam et iste est imperfectus propter carentiam caritatis [illegible] a timendo malo et faciendo bonum de genere [illegible]. Timor initialis est quo timet [illegible] perdendo bonum [illegible] propter penam peccati propter amorem iustitie. Et

quia iste timor habet aliquam scintillam caritatis, ideo est bonus [illegible] et introducat timorem filialem vel castum secundum Augustinum super canonica Iohannis. Sicut seta introducit filum, et illud dicitur David, Salomon et [illegible] initium esse sapientie. Et iste timor est perfectissimus ad quem nos [illegible] attingere. Timor filialis vel castus est quo [illegible] timet bonum [illegible] perdere a malo [illegible] propter amorem iustitie. De isto [illegible] psalmo [illegible] xviii. Timor domini sanctus permanet etc. Et ponit Augustinus exempli [illegible] ducens in notitiam horum timorum [illegible] qui [illegible] mores [illegible] bonum [illegible] sunt tres uxores una a corpali adultio [illegible] timentes [illegible] [illegible] alio marito sed solo timere pene in [illegible] mundi scandalum [illegible] tertia [illegible] propter istam et [illegible] propter amorem que [illegible] ad [illegible] propter amorem mariti et delectationem quam habet in pulchritudine celibatus [illegible] [illegible] [illegible] timores [illegible] de [illegible] castum ac filialem loquitur apostolus Romanorum viii. Non accepistis spiritum servitutis in timore sed accepistis spiritum adoptionis etc. [illegible] propter [illegible] Timore domini [illegible] dei impetrant [illegible] super [illegible] qui peccatum fugat [illegible] timor domini expellit peccatum [illegible] qui [illegible] verificat [illegible] timet deum [illegible] xxv [illegible] donatum [illegible] timore domini [illegible] [illegible] psalmo [illegible] timentes [illegible] deum [illegible] hereditatem timentibus nomen tuum domine [illegible] inimicos ad corpus [illegible] timere animam tuam [illegible] non potest [illegible] inimicos [illegible] hanc vitam [illegible] quod [illegible] occidit animam timet [illegible] et non timet gehennam, timet questionarios et tortores et non timet infernales angelos, timet tractatum temporalem et non timet penas ignis inferni, timet et modicum nobis et non timet eternam mortem plus qui timet amittere vitam [illegible] quam [illegible] vitam [illegible] [illegible] mortem anima [illegible] vita deus est vita, xpus est vita [illegible] est non ille plures male agendo templum sordidando [illegible] ad illum ut [illegible] sibi locum [illegible] ad illum ut edificet sibi templum quod tu destruxisti ipse construxit qui peccas et ipse vidit [illegible] audit [illegible] [illegible] eternum ignis supplicium quam temporalis [illegible]. Timor servilis est quo timet [illegible] diabolo [illegible] castus timor et sanctus [illegible] in [illegible] est quo [illegible]

de displicē ꝑ aug. de ci. dei li. xxxxiii
Timet ruina ꝯstitutꝰ fugē exulta-
tōis ad ꝯstitutem et nō paciet ruina
de fastigio ꝯstitutꝰ. Qui aut iactantiam
omē obsequatꝰ ruina cōsequitur et maxima
q̄ omnibꝰ qui ꝯfidentes de opibꝫ suis et
stat ꝯ securus e. q̄ aut securus est nō
timet et q̄ nō timet nō cauet q̄ nō ca-
uet cito nō ꝯstat subplantat a dyabolo et c
icit. ꝑ ꝯfess. v ca. Sicut omnia mala
opat timor mortis sic omnia opat bo
na ꝯtemptꝰ mortis. qui enim tiet mori
q̄ nō ꝯstat bine p̄ morte nec elemosi
nas dat nec oracōibꝫ instat neq̄ iciuni
celebrat neq̄ paupertate neq̄ obprobri
sustinet neq̄ dapnū substancie sue tote
tur et pati neq̄ corpale dolore sustinet
ꝓpt deū. sz hec sibi lucet vite estimāt
boīs istius mundi felicitꝰ fruitū fuerit
et hec dapnū vite sue putat. sz sunt alie
nati ab ipsis boīs eternac q̄ laborē suorū
pmiū de resurrectiōe mortuorū nō spectāt.
Qui aut nō timet mori et q̄ spat vita
hie p̄ morte om̄ia que dura libent
sustinet ꝓpt deū q̄ laborū mercedē indu
bitant in resurrectione expectat. ꝑ ꝯf.
ca. xlvi. Timor dat hoīes de die
indicū q̄ funiendū e mundū nā ꝯpad
mod ꝯfitentes ac diligentes hoīes
facit negligentes sic timor pueris ce
leri negligentes hoīes ꝯcellibꝫ dili
gentes ꝑ michil pdest diligentiā quā
ꝯquat tior nō fides. ꝑ ꝯf. ca. lxi. Ex
ciet eum sibi male ꝯsciis e ꝑ ꝯfess
li. Iustitiis nō ꝯtepnūt. sz timent q
tū. tiet nō ꝯtepnunt sz placē festināt
ꝑ ꝯf. ca. lxiii. Timē deū mandata
eius obseruac ꝓpt omnibꝫ humanis studijs
et mundanis desideriis. ꝑ Bas. sup prin.
pro. Nt sit timor dei neq̄ pt ꝓtere
recedē a malo. ꝑ tior sz spe nō
expedit ut capit ibidē sic spe sz tior
eum dei reddit hoīē sapientē nō ꝯgruē
ibidē sic xxiii. Timor nocturnꝰ d
q̄ ꝯti voletibꝫ ad deū horror auste
rite habi finoc xxxiii. Timendi de
pdpetente de pēdi vi. Neq̄ p aug. in
pn. Amor carnal tior atqꝫ aua
ricia ꝯfos hoīes ebetant. in q̄ ꝯ. v. ac
cusatōes ul testes. vi. g. in. q̄ p aug.
Tribulatio tribulatꝰ e ioseph
Tpmultis annis et tribus ꝑū est
dnꝰ egipti. Gen. xxxvii. De
ꝑunt fr̄es ioseph ꝯ custelli patrem et
idē eos venit sup nos tribulacio. Gen. xlii.
aptheas ꝓphūt vecas mūs est pane
tribulacōis et aqua angustie ꝯpste
ta reg. iii. ca. xxii. In tpe tribulacōis cla
mauerunt ad te ꝓpli tui. ii. reg. neemie ix.
Dixit Mathathias filijs suis in e cemo
ris esse debetis q̄m abraha pr vr
temptatis est Machab. ii. Paue tū
ꝑ tribulatione ꝓcussi sunt ꝯfsur facti.

et principē regis sic fe. xxxi. Zacharias et
fili lapidatꝰ. ii. pe. xxiv et xxxviii.
Susanna a iudicijs tribulatur liberata
est. Dan. xiii. xpūs tribulatiōes et pre
curas mitissime sustinuit pz eo dicere
deni. Ibat apli gaudentes q̄m digni
habiti sūt p nōie ihū ꝯtumeliā pati. Act. v.
Tribulati sūt omēs q̄ deo placuerunt
iudith viii. et ꝑ ꝯf. Iuxta e dnꝰ hijs
qui tribulato sūt corde. ps. xxxiii. Supra
de angustia liberatꝰ est et tradet in pressu
eo. p Bar. xv. Quare mithemꝰ. ꝑ itidē
egredi q̄ ad regnū celi. Act. xiv. Ca. Sicut va
sa figuli pbat fornax et hoīes iustos
temptacō tribulatōis. Eccl. xxvii. ꝑ nō
consurgit duplex tribulatio. Afflixi te et nō
affligā te vlt. Naum. i. De qꝫ ꝑ c. os
qui pie volūt viue in xpo ihū ꝑsecucōnē pati
entur. ii. Thim. iii. Q multas tribulatōes oportz itē
in regnū celorū. Act. xiv. Et quid
patimur ꝓpt iusticiā beati. i. Pe. iii. Quē
enim diligit deꝰ castigat. ad Heb. xii.
Tpus e ut incipiat iudiciū a domo dei
ꝑ at pmū a nobis. i. Pe. iv. Ego quos
amo arguo et castigo. Apoc. iii. ꝑ
Tribulatōis cā nē sūt. qꝫ vel inertis sūt
hic torquent ne fastū et duet ut paulꝰ
ii. Cor. xii. ne magis deo reuerentiā exhibeo.
Qui hic torquent ut sit matutinū sibi debita.
ut Iob xiii et Thob. xii. Quia acceptus eras
deo necē erat ut temptacō pbaret te. Qui
hic torquent ut penis culpa puniat. ut
Maria soror moysi. Nu. xii. et nabuchodono
sor. Dan. iv. Qui ut ꝯ glificet ut cecꝰ
natꝰ. Ioh. ix. nō pcauit hic neq̄ parentes
eius et ceto. Supra ut penam sibi
duplicet ut pharao ꝯ bm. Exo. xiiii. Et
herodes ꝑcussꝰ ab angelo vermibꝫ ꝯsumptꝰ
Act. xii. et anthiochus ii. Machab. ix.
nō dē ꝑ ꝯcordat tho. de vethe. li. v.
ca. xxxiii. ꝑ. Tribulatōis bona sūt.
Ioh. xiii. e q̄ illuminat. Tren. i. mi. Ego
vir videns pauptē meā i virga idignacōis
eius. Item ꝓ multos quos culpa clau
dit pena apit. Itē est q̄ est signum
dilectōis. Apoc. iii. Ego quos amo ar
guo et castigo. Itē exceptus eos a
passione flagellorū exceptus eos a nūo
filiorū ut Heb. xii. ut sup. Nū penitē
ciē e q̄ imitatur ut deū requirant. Osee
vi. In tribulatione sua mane ꝯsurgent ad
me. Gre. Mala que nos hic pmūt ad
deū nos ꝯpellūt. Itē q̄ vita eterna
ꝓstat. luc. vi. Beati qui flēt q̄m ride
bit. Chris. ꝑ hic sculo tribulacōis pau
ptate inimicorū potencia ul morborū
debilitate sunt afflicti tanto plꝰ resurrectione
de futuro maiorā pmia ꝯsequūtur. ꝑ Chri.
de ep. ad Ypaciū. Tamen ꝑ adu
sitate nihil sanctis ꝯtrariū est illam p̄cedē
cunde pati debent. ꝑ Gre. xxx. ho.

Ambr. Tu qui sis nudus ab obnoxius Cesari ... tene qui ind...
... in mundo ... Christi ... obnoxius ...
... reddere que sunt Cesaris Cesari

morsi. Gregorius in quadam epistola: Quia haec vita premit
ti ... necesse est ut electis dei debeat
sub flagello suo retinere. Et Gregorius libro 20
moralium: Nonnumquam permittit ... nostre
in hoc seculo nisi tribulationes pressuras
angustias angustia dolorum, fundatam
tribulationem sicut ipse dominus in ewangelio
dixit: In mundo pressuram habebitis. Johannis 16.
Et iterum: mundus gaudebit, vos autem contrista-
bimini. Johannis 16. Hec Augustinus de ... [illegible]

Tribulatio patienter est tolleranda ne
per impatientiam mutetur sibi vertatur in culpam.
Gregorius. Sed prosperitas est deus ipse suis
melius ... genus tribulationis
mittit ad curae medicamentum ... quo in
omnibus per Augustinum. Ecce de stimulo carnis
pauli. Sed mittit ad virtutis augmentum
... adversitatibus per Gregorium. Ecce ibi de nau-
fragio pauli ... per Gregorium
Sed permittit ad peccati ... [illegible]
... plurimi per Gregorium ... super
... per Gregorium. Sed dimittit ad inchoandam
... Gregorius suggestio. Sed fit
mundi honoris ... disciplina
... per Augustinum ... per Augustinum
... non est ... ut grex si pastor
... tribulatio est declinanda ...
adversitas per Gregorium et Augustinum. Tribulati-
ones ... sustinebat Ihesus cum multa
patientia, cum ei maledicerent non maledice-
bat ... apostoli sui
sufferebant ... penalitates per eius
nomine et ... patientia ...
... corpus et ... apostolus vocat ea
multa que ad ... et ad ... pauli
... passus est ... tribulationibus et ...
... 2 ad Corinthios 11 ... tribula-
tionibus suis. ... tribulati sunt apostoli in
necessitatibus ... est ... necessariorum
vite sicut et ... passus est cum
... voluit ... 2 ad Corinthios 11 et 12.
... tribulati sunt in angustiis quibus ...
... difficultate ... sunt ... abstenti
... tribulati sunt in plagis ... de apostolis
... in carceribus ... impedi-
ebant ... ad edificandum ecclesiam
... sunt ... [illegible]
... sunt ... in predicationibus ut una parte ...
... apostolis ... illos
... de laboribus corporalibus ... operandum
manibus ut fecit paulus apud Thessalonicenses
ut patet Actuum 20. ... tribulati sunt ... vi-
giliis non ... instantiam ... et
diligentiam predicationum ... timorem
persecutionum ... tribulati sunt ... ieiuniis
... ut corpus ...
... nonne ...
ministros Christi ad suum officium ...
... exequendum ... defuerunt
... in ...
... negligentes. Ysidorus super
... [illegible]

Tributum licite datur ... ab ecclesia
... pacis 23 ... 8 ...
... per Augustinum ... tributum ...
... 11 ... Magister per dominum ...
... qui reddit tributum ... 17 ...
... soli quod quis possidet 23
... 8. Tributum 11 ... tributo per
... est ... ipsius
officiorum vel impendendi 23 ...
... datur ...
... datur ...
... Questio ...
... ecclesia ... sub tributaria
conditione de ... filius dei solvit et solvi ...
... esse sol-
... apostolus ... sublimiori-
bus potestatibus subdita sit. Sed petrus ...
omnibus fidelibus scribit: Estote subditi
... sive regi ... precellenti sive ducibus
... ad vindictam ma-
lefactorum laudem vero bonorum ... 11 ...

Trinitas ... per dominum
in unitate ...
sunt tres ... prima est a nulla
... est a solo patre et tertia
... spiratione est a primo et secunda
... trinitas personarum non ex-
cludit ab essentia unitate simplici-
... trinitate ...
... qui credit ... non
posse ... negabit in
eo potentiam, qui vero credit eum posse
... clementiam, qui
vero credit eum velle et posse ...
negabit in eo sapientiam ... potuit
voluit ...
... dilectio ...
... condilectum ...
... testificatur ...
... figuris ... et ... primo
patet in seraphim ... Seraphim
... ter sanctus in laude trinitatis et
... in singular dominus deus sabaoth.
... ad ymaginem
et similitudinem nostram ... in psalmo ... ter
deus ... benedicat nos deus deus et
benedicat nos deus. ...
... apostolus ... quo
omnia per quem omnia in quo omnia ipsi
gloria ... ex ... auctor ...
et est auctor et principium ... qui est principium
sine principio ... sine ...
est ab alio ... principium qui
est principium de principio ... notatur ...
... esse ab aliis ...
... omnium bonorum ...
Trinitas ut dictum est ... in figuris ...
... per tres amicos Job ... per tres
digitos quibus appenditur ... [illegible]

rac^e plorum ff. ex tres civitates refugii
equali spacio inter se distantes. deutro(nomii)
x. Bozor, Ramoth et Golan. Sunt et
ibi et ff. tam difficilia ad investigandum
quod sit via aquile in celo, via navis
in medio maris et via aquile in celo
prov. xxx. ff. tres precelsas civitates
quas vidit Ezechiel. Volvitur eciam
suis vestigiis vere civitatis consorti
eius in magnitudine caritatis potencia patris
et in dispositione superna filii in ortu vo
luntas spiritus sancti. ff. in qualibet enim trini
tas comes debemus unitatem speciem et utilitatem
quam et patri sedem filio per spiritum sancto
competit [illegible] videtur sua essentia sple
ndore et calorem in quibus patrem et filium
et spiritum sanctum consistere. ff. in anima incola
intellectum et voluntatem consideramus quod propter
trinitatem ff. in ierarchia celesti superior
Dei est in cherubin ut maiestas ff. in ecclesia
nubium ut veritas ff. in seraphin ut caritas
Unde quoniam trinitas prior est secundum
est quod aliud dicitur plenitudo caritatis aliud
imago patris vel imago verbi etc. ff. ipso
imago patris. T. Trinitas multi debent considerare
vel ff. Trinitas increata que summa est
et ineffabilis, alie trinitates sunt create et
harum est una que cecidit, scilicet rationalis
concupiscibilis irascibilis. Rationalis per quam
discernit bonum a malo, concupiscibilis qua concupiscit
et irascibilis per quam animus concupiscit
sibi convenientia, irascibilis per quam animus
fugit sibi disconvenientia. Alia est per quam
cecidit homo, suggestio, delectatio
delectatio, consensus. Aliter: consensus cordis cogi
tatus, perfectio per sapientiam inobedientiam
et vetitum in paradiso. Tertia est in qua ce
cidit, scilicet ignorantia boni, impotentia
boni, concupiscentia mali. Est autem trinitas
per quam ad gratiam reparamur, scilicet Christus, verba
que sunt in Christo, id est divinitas, anima et caro.
Tercia est trinitas per quam reparamur ad gratiam,
scilicet spiritus, aqua et sanguis, spiritus in qua
sanctificatur, aqua ablucionis, sanguis
redempcionis. Io v. c. ca. xij. T. Trinitas a
qua homo cecidit, scilicet veritatis, bonitatis
et firmitatis. Est potentia, sapientia, bonitas. Re
cedit in errorem intellectus, voluntas in
qua cecidit impotentiam, ignorantiam, concupiscenciam,
in errorem cecidit cogitatio, affectu
operis. [illegible] pulchritudine ce
cidit in ignorantiam veri et falsi, boni et mali,
commodi et incommodi. Voluntas ceci
dit in concupiscentiam carnis et concupiscentiam oculorum
et superbia vite. Est trinitas per quam
ista resurget, scilicet fides, spes et caritas.
Fides articulorum, preceptorum et sacramentorum,
spes venie, gracie et glorie. Caritas cor
de puro, consciencia bona et fide non ficta.
In [illegible] ff. in magnitudine trinitatis primo
magnitudo est in te et vere, secundo simplici
tate, tercio fides et perennitas est vide.

et ea sicut est perfecta et summa felicitas. Ve
[illegible] ibidem. T. Trinitatis divine potest per
partes demonstrari quibus dubitat [illegible]
ex pura philosophia a Pytagora demonstratur. Potest
esse una quia essentiam et naturam, quia divina
et sicut [illegible] optima et perfectissima pla
nissime ac delectabilissime. Legitur
separari cum omnibus suis passionibus. Et
perfectus cum quolibet assignando ac potest
intellectionem recte intellectione incipiendo
vel desistendo, et sine perfectis non valet et
indigens ad sua virtutem causa ex
mentem adimnante. Et quo [illegible] ita
se habeat, quibus dubitat quod hec potenciam
sine qua potest adiuncta sit agere. Et tamen
illa potencia non potest oriri ex ratione p
ximamente est quod illa ab illa potencia
equalis et sufficienter producat actum existi
rentis, et ratione quod ex illa potencia ac verbo
et sapientia sibi equali producat res tria
que est quietatio et complacentia in se ipso
et illa tamen vocat eciam patrem et filium
et spiritum sanctum, ut potest inferius dici
[illegible] vij. [illegible] ep. dei [illegible] xxxij.
T. Tristicia non constabit
tristicia quedam ei accidit pro. xij.
ff. sunt in vermis vini ira illius
est a [illegible] xij. [illegible] quod non habuit
animi sui tristiciam. [illegible] xviij. A tristicia
ne des animum tuum in cogitationibus tuis. Hec
est vita hominis. [illegible] xxx. ff. tristiciam
longe expelle a me et fiunt. Tristicia
perdit mortem operatur. ij. Cor. vij. Tristicia
aliquis ex Job venit equando et appellat
jac. v. [illegible] velle res illa inebriat ut ani
potest [illegible] tristicia que ducit hominem ad
mortem et abominanda ebrietas est
Job sic gotel [illegible] esse [illegible] bi
ne bona ex vita gaudium ff. est hec
fugio lecto. [illegible] Et nullo populo ut
prior mortem tristari dz. xij. q. ij. Et
posterior perscrutatur. Et illi qui de
morte tristantur videntur de spe resur
rectionis dubitare. xiij. q. j. [illegible]
et [illegible] ff. Est tristicia corporal
que est afflictio carnis et est tristicia spiri
tualis, scilicet desperatio et infidelitas anime. Bo
ni volunt esse tristes hic, [illegible]
[illegible] homines [illegible] homines
[illegible] tristia facit, tristicia et desperantes
[illegible] omel. xv. ff. [illegible]
T. Tutela est ius testamentarium
ex testamento constituitur, legitima que
ex [illegible] assumitur. Et dativa
que [illegible] confert. xvi. q. j. [illegible]
Et tutela pupillorum in duobus consistit,
videlicet vita a criminibus et res ab iniuria ini
micorum. [illegible] xij. q. j. [illegible] Et ipse deus
iussit pupillis et egenis tutorem im
pendi. [illegible] xxxvij. [illegible] Et quibus
tamquam iudex tutorum testium videatur

c° pupillorum c° pegrinorum non presump
acceptat. di. lxxxviij. Epūs tutorem vel
cur se eorum clerici a' monasterii non tenent
ad tutela testamentariam legittimam
vel datiuam. Ac tutelam tamen inhabi
lium personarum omnes tenent. di. lxxxvj. in
placuit. et lxxxvj c. lx et caolia xvj
q. j. generaliter eorum clerici per epm possunt
cogi ad egenorum tutele susceptionem
di. lxxxviij. Tutor dicitur qui pe pu
pillorum vel orphanorum a pueris in capiti
di. lxxxvj. depalatis.

Vagatio eorum equus vagabundus
nisi susceperit expugnat potius
de monasterium repellit. xvj q.
prebet per ges itaque. Eorum clerici
ab ecclesia non sunt tenendi quod vaga
do sub nullius epī delinquerit gessit di.
lxx. nulla eorum religiosi vagantes sunt repel
lendi redire ad monasteria sua. xvj q. j. eiecta
xvj q. j. abbates. Eorum vagari religiosi sine
licentia sui superioris non licz. dicitur nec di
vina officia exercere. xvj q. j. monachi itaque
xvj q. j. abbates nec ibi ly.

Vana gloria dicitur gloria mundi propter quam
pogrutito desiat. Ierē. xl. Omnis
gloria eius quasi flos agri. Secundo
quod vanos facit. Iere. ijo. Abierunt post va
nitatem et vani facti sunt. 3o quod in bonis
pvpe relinquunt. Sap. v. Quid nobis
profuit superbia et cetera. 4o quod nihil in se boni
gerit. ps. Ut quid diligitis vanitatem et querimus et cetera
sicut psalmus iiij. Quam a principio loquitur glorium
vanam quia quod autem quis gloriam enim quod
semper est verus est et iustus nihil illo non
est. ps. eggi i mons de vana gloria videbat
iactantia ypocrisis et contentione pertinatie
discordie et nouitatum presumptiones oriunt.

Vana gloria fugienda est propter tria pri
mo quia spiritualia dona g[illegible] v° non efficiant
inanis glorie cupiditas. 2o quod deo displicet
d. sic quod homo sibi reputat quod deo re
putandum est. Ieremias cor xv. ro. xv. in. Vos
estis quod non recepisti. Eorum displicet
potest plus ac dualibus rationibus propter per exempla
despicit et sponsam duobus certabilium ut sedi
xit videte ne quis sciat et cetera. Vnum
quidam a lep dixit nemini dixeris
sed vade ostende te sacerdoti. Secundum per eum dicta
apostolus v. Attendite ne iustitiam vestram facia
tis coram hominibus. 3o quod homines sidine nobis tantum
cum mala faciant proximo et et nunc qui aufferunt
bona temporalia quod experimentum videtur
quod principes milites et ecclesia magnates
tam ecclesiastici quam seculares stulte ex
pendunt bona sua propter vana gloria
secundum malum est quod sepe aufert homini
bona nature per contentiones vigilias et
certas solicitudines multiplices que
ex vana gloria oriuntur. Unde quibus
dicit apostolus g[illegible] v° non efficiamur

inanis glorie cupidi et cetera. 3m malum est
quod aufert homini bona gratie que sunt spiritualia
quia qui blada sua qui supersit vendita non ex
pectatis maturitatem, sed faciunt ypocrite
religionem falso simulantes. Vnde Gregorius
vbi in monasterio est medicina hominum et sepius
plus vbi ypocrite sequuntur.

Vanitas est magnum malum et pro
pter quod studiosissime laborandum
hominum vel legem peruenire et cetera. Eorum ypo
crisis deans rapina et aliam vanitatem sibi so
le bonum et fieri non licet. Extremus va
ni manuetio presumere potius est vana
ne xxvj q. j. animaduertendum per quem eorum
vanitas gentilium poetarum vel philosophorum per eorum
auctoritatibus vtuntur. di. xxxvij.
Si quod per augm. eorum in predicatione
propone auctoritate gentilium et addu
ce philosophorum vanitas est et voluptas sunt
lecta. di. xxxvij. Si quid vero itaque eorum
vanitas est in dyaletica arte a philosophi
a complebitur occupari. di. xxxvij. Rome.

Venatio alia est itaque
qua prohibetur alia permittitur et
aliqua conceditur. Venatio arena
ria qua quis pugnat cum bestia de
certat in arena prohibetur non solum facie
ntibus sed etiam aspicientibus. di. lxxxvj. in
venatoribus per aug. et ca. sit per ambo
et ambo cap. illam quo extremus publica
infamia est et ab actione in iudicio
repellitur in q. vij. c. ijo. Venatio sulti
cia que sit in saltibus vel siluis tempore
debito et propter vtilitatem quem et non
delectationem laicis sed non clericis permittitur. di.
lxxxvj. c. Quid per dest. vbi sic. Sicut eos
predesticinnae uestibus et luxuriari de
imitantibus abstinendum a talibus et cetera perdit
eos qui putant illico iuuenaes si vero quos primo
diluculo ad ecclesiam vigilat non vero
loca sanctorum martirum per quiritur sed si leporis
congregent sibi vos dispone regia trahis
pendant saltum plures quam plus sicut plures
inquirat ferens pro sicut ad tractam fortissi
magis festinantes et voluptatibus suis
potius accumulat alienant nescientes rem
te futurorum tam de suo de suo delicto quam
de perditione suorum et ambi v. c. ag. j. xl.

Venatio que fit sine strepitu et sine
clamore sicut per rete vel laqueum
propter vtilitatem quem non solum laycis sed
quibusdam clericis conceditur propter recreatorum vbi sunt
dispensationem ut quia solus est prelati
om. di. lxxxvj. c. Episcopum vbi sic. Sit
eps vel venator dixit quod potius dicit
et penitus non inuenimus in scripturis sanctis
sanctum aliquem venatorem piscatores
vero vos inuenimus sanctos. Episcopus vj. pro
lxxxvj. et de cle. di. v. cum dilecti filij
c. di. xxxiiij. Quorumdam. Venator

donat non homini sed arti nequissime donat
na si histrio tam esset venator non esset nec ei
donares honorares eum vicium non naturam
sed aug. super ps. c ii. Videant homines ve-
natorem et delectantur / ve miseris si se
non correxerint / quod enim videant venatores
et delectantur videbunt salvatorem et con-
turbabuntur. aug. super ps. c. plurimum hic
vero de titulo de clericis venatoribus si episcopus
episcopus presbyter aut dyaconus canes et acci-
pitres aut huiusmodi ad venandum habere non
lic. episcopus quidem trium mensium communione abs-
tineat presbyter duobus mensibus sit exterius
cum mensibus a communione si presbyter duobus
si dyaconus ab omni officio suspendatur
et ibidem omnibus servis dei clericis venari
aut silvaticas vagationes cum canibus
aut accipitres et falcones ut dicit
et bartholomaeus in co. scolis. Ubi sunt principes gen-
tium qui dominantur super bestias terre et qui
in avibus celi ludunt et ad inferos descenderunt
ut dicit baruch iii. ubi sunt antiques
mundi qui ad pauca tempora nobiscum erant
nichil ex eis remansit nisi cineres et vermes
homines fuerunt sed et tu comedent vi-
venti ... sperant et ... gaudeant
bene eis ... divitie ubi
gloria ubi letitia ... ... de tali ve-
ro ... ...
...

Videndum spiritualium venditio de qua
super isto textu quid accepistis gratis
date. Mt. x. gratis ordinavi vos.
ergo sic precio de omnibus peractis si nemo ita
alius gratis date ne alium gratis contra
pat. qui precio spiritualia vendunt contra
prendunt xpiani precio dolor non attendunt
et qui recte iudicat et precium remanet of
portat fraude in diebus ... quod in
stitia qua gratis non eum debunt accep
conscientie pecunie vendidit. Homines male
vivunt qui per temporali lucro iniuste iudicant
celestis contra ipsa veritate non veritati iusti-
cie defensio si amor pecunie provocat ...
spes lucri subtrahit confestim a iusti-
cie confessione recedunt. Sed xi q. iii. qui recte
p. ... sic non licet iudici vendere iustum
iudicium et si liceat advocato vendere in-
stum patrocinium et iurisperito iustum con-
silium. Sed xi q. iii non licet. Et aug. pau-
peribus ... quod offerat non potest audire
deus non licet ... contra veritatem opprimere
... violat aurum iusticiam / nullus quam reus
pertinescit culpam qua redimere nummis
existimat. xi q. iii pauper. Vendi
Vendi carnes et emendi vilius studium
maiorem clericis prohibet. xiiii q. iiii. Ca-
nonum contra clericis precium ut pecunias
ab ipsis mutuatis vel alios statuto
tempore prius vendunt rapiunt / xxx q ...

Et quis clericus contra tempore lucra sectatur qui cupi-
ditatis causa tempore messis vilius emit
et dum observat ut carius vendat. xiiii
q. iiii. clericus tempore. Contra qui falso mendacio
pro pecunia veritatem vendit. xiiii q. v. vitiis
est sicut sacerdotes vendit et sui sceleris par-
ticeps factus est. xi q. iii abstat per vedy
contra ... non debet vendere iustum iudicium sicut
testes veri testimonium. xiiii q. v. non sane
per aug. et xi q. iii non licet. Contra nimis
tamen sicut dyabolus possideat ... qui se
prius peccatorum ere vendiderit xv q. i non
est per amos contra vendentes et ementes
cupide et absque caritatis intentione eiecit
et xpistus de templo xvi q. vii. Et si per
contra vendentes oves et pauperes de
capere ... a quo querit honores ver-
bere ... oves est plebes fraudent
dyabolo committe. Sed aug. super johannem xx.

Venia contra tua multorum
corrupti et fuerat filius libenter
ignosce tu ipsi petro pro omni errore
gestanti et ac in mea titubasset et dominum car-
nalis a passione revocasset et tu aurem
sui gladio praecidisset et quod ipsum dominum ter
negasset et tu dissimulationem peccata supersti-
tionis lapsum esse videamus veniam se
gressam tu quoque correpto at firmatum
gressam / usque ad diem passionis gloriam pervenisse
ut ... aug. de agone xpistiano. Nullus debite
gravioris pene accipit veniam nisi quamvis
ex longe minorem quam debeat solvit pe-
nam. Sed aug. de vita clericorum. Negligens
inimicitias firmare oblivisci per tuas
veniam non vult concedere rogat super-
bus veniam petere dedignatur
... inimicitias vivunt homines si
... quibus non nocuerunt occiderunt
vigilant contra negligentiam inconcor-
dant permanent ... superbia vere
... submissa penitencia. Sed aug. de pe-
nitentia. Sed aug. super illud: Dimitte no-
bis nostra ... hic petere inquit
si meretur ... nullus est fructus
penitentia aliquis repetere credere si debitis
peccatis veniam penitenti iuste nunquam ne-
gatur sed ille. Gratie gratie tue deputo
et ... peccata mea tamquam glaciem sol-
visti gratie tue deputo et quecumque non feci
mala quid enim facere non potui et omnia
mihi dimissa esse fateor et que sponte
mea feci mala et que te duce non feci. Sed
aug. ii. confessionum. Non usque septies sed
usque septuagies septies septies. i. quadrin-
genties nonagies vicibus ut totiens
peccanti fratri dimittat et hec quotiens
ipse peccare non possit. Sed jeronimus super mat. Si
peccaverit in nos frater noster et qualiscumque causa
nos leserit dimittendi habemus potestatem
immo necessitatem. Quia dominus papa ut

debitoribus nostris debita dimittimus. Si autem in
deum quis peccauit non est nostri arbitrii ut di
scipulus. Si peccauerit filius in hominem rogabit
pro eo sacerdos. Si autem peccauerit in deum quis ro
gabit pro eo. Ieronimus super illud Mt xviii.
Si peccauerit in te frater tuus corripe eum. Verbum dimissio
Venia non datur adeo in errore durantibus
sed correctis. xxxiiii q. i. legitur. Si
tur in confessione petit [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] venia [illegible] de pe di
i. c. Que opus per augustinum. Et facilitas ve
nie incentiuum tribuit delinquendi. xxxiii q.
iii. Et [illegible] per [illegible] Si ca
[illegible] xxxv q. iii. [illegible] di. lxxxvi
[illegible] patientes. Et non oportet pla
[illegible] si excedit in acceptione a subdito
veniam petere di. lxxxvi c. [illegible] per aug.
de vita clericorum sermo [illegible]
Verbum dei dicitur verbum vite propter quatuor
primo quia meretur vitam. Ioh. vi. dicit. Verba
que locutus sum vobis spiritus et vita
sunt. Secundo quia [illegible] quando [illegible] Hebr. iii.
[illegible] sermo dei. Tercio quia confert vitam. Mt. iiii.
non in solo pane viuit homo. Et Christo perdu
cit ad vitam eternam. Ioh. iiii. Fiet in eo
fons aque salientis in vitam eternam. Mt. xxiiii.
Celum et terra transibunt verba autem mea non
preteribunt. Verbum dei dicitur verbum veritatis propter
[illegible] primo quia a veritate. Ioh. xiiii. Ego sum
via veritas et vita. Secundo quia de veritate. Act.
xxvi. Veritatis et sobrietatis verba eloquor. Tercio
quia de veritate. ii. Cor. ix. Sicut in veritate
omnia locuti sumus Christo per veritatem. Ioh. xviii.
Ego ad hoc natus sum ut testimonium perhibeam veritati.
Verba mea tue venis mens intelligi
tur [illegible] quere [illegible] libro
xxviii. Moralium. Verbum sermo dicitur fidelis et om
ni acceptione dignus [illegible] quod
[illegible] primo ad aurem. Ysaie lv. Inclinate
aurem vestram et venite ad me et audite et
viuet anima vestra. Mt. xiii. Qui habet aures au
diendi audiat. Secundo in corde. Ps. In corde
meo abscondi eloquia tua ut non peccem
tibi. Deut. vi. Audi Israel verba mea et erunt
corde tuo quod in libro scribe. Tercio in tiore [illegible]
xxx. [illegible] Verba mea in ore tuo. Quarto in
opere. Aggei i. Factum est verbum domini in manu
Aggei. Iac. i. Estote factores verbi et
non auditores tantum. Iste qui est ex deo
verba dei audit. Et omnis qui verbum dei audit
adorat estimans ipsum esse diuinum et amplectens
illud cordis affectu sine dubio et verbum dei
[illegible] [illegible] eius [illegible] lxxxxix. Sed
tu masticatum dimittis in stomacho et alit
non potest cibus masticatus sic nec proficit
ad salutem verbum dei [illegible] auditum [illegible]
lectum et memorie commendatum non [illegible] cibus
si manducauimus et iterum vomimus eum de
stomacho nichil prodest sic nichil prodest nobis
verbum et obliuioni traditum [illegible] lxxxxv.
Et nota ibi quod [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] est ad intendendum honorem. Verbum dei
non est alligatum sed recte tractandum. ii. ad
Thimo. ii. Verbum [illegible] [illegible] verbum dei est
predicandum primo [illegible] quibus debet predicari
quia Mt. viii. [illegible] [illegible] ubi [illegible] secundo
[illegible] debet [illegible] audiencium. [illegible]
ad Philippenses [illegible] Tercio quod [illegible] in ea
[illegible] qualem debent predicari [illegible] utilem
et bonum. Ephes. v. Omnis sermo malus ab ore
vestro non procedat. Quarto quando debet [illegible]
Eccl. xlviii. Surrexit Helias propheta quasi
ignis. Sexto ad quem finem debet [illegible] ad edifi
cationem. Philippenses i. Quidam ex bona
voluntate Christum predicant. Quidam ex conten
tione [illegible] annunciant. Et non [illegible]
quia verbum dei quatuor bona facit. Primo illuminat
Ps. Declaratio sermonum tuorum illuminat et
intellectum dat paruulis et insipientibus. Secundo letificat
Iere. xv. Factum est verbum tuum in gaudium
et leticiam cordis mei. Tercio punit. Sap. xvi.
Non herba neque malagma sanauit eos
sed sermo tuus qui omnia sanat. Verbum [illegible] et sanat
eos. Quarto a morte eterna liberat. Ioh. viii.
Si quis sermonem meum seruauerit mortem non gustabit in eternum.
Verba Christi in cruce pendentis in quibus
comprehenditur Christi testamentum nobis patribus in
exemplum conditum ut sequamur vestigia
eius qui peccatum non fecit. i. Reg. xvi.
Quando spiritus malus arripiebat Saul [illegible] arripi
ebat David cytharam et percutiebat manu.
David qui in cithara sua spiritum malum compe
scuit non [illegible] esset in cithara sed quia
Christum et figuram crucis gerebat. Christi passi
onem representat quam David cytharizante
in [illegible] dulcedine [illegible] dyaboli
per [illegible] fugiebat Saul. Ergo per filium
David id est per Christum qui filius David dicitur non
[illegible] [illegible] imitatione operis [illegible]
in cithara crucis septem fuerunt corde
quarum melodia dyabolus effugatur quia
sic [illegible] verba domini in cruce quorum [illegible]
si sonet in mente nostra effugat dyabo
lum et confusum. Primum est. Pater dimitte illis quia
nesciunt quid faciunt. In hac corda sonat
nostra ad proximum quod remittitur iniuria. Et at
tende quod non [illegible] [illegible] de corde
tollere sed [illegible] per delinquente exornare [illegible]
[illegible] ignorantie attribuere. Secundum Christus
[illegible] [illegible] [illegible] contra
[illegible] remittendo et orando pro inimicis.
Secundum verbum [illegible] principum sacerdotum
[illegible] illusionem militum et [illegible] blasphemias
dixit Christus latroni. Hodie mecum eris
in paradiso. In hoc verbo [illegible] fructum pene
in latrone [illegible] enim [illegible] in lat
[illegible] quod sibi restabat momen
to de vita sua deo obtulit in pena et
audire meruit a deo hodie mecum eris et
[illegible] confessio in [illegible] [illegible]
[illegible] proximum [illegible] compatiendo [illegible]

hominibus cognitio scripturarum accusat(ur) et damp(nat)
ab ei culpa ex 'c' mansuetudo manifestat(ur). Item
precio dixit neque tu tuis dei xpi [illegible]
deprecatione est et quo ad scripturam. Et
quidem iuste pene pro sceleribus recipimus et quod
ad deum nichil mali gessit. Hic audi
xpo [illegible] passa est in cruce. Verbum
tonu(m) et aptior erit filius tuus. Psalterium
corda sonat melodia sed innumerorum
discipuli [illegible] pro matre sua quam reliquerat
mater dum recepit et sic virgo virginis
commendat(ur) custodie. Significatur quod relinquerentur
pro xpo tirannici recipient in patria celestia
sed quem dicit virginitas est luxuria. Centesimo
tertio verbo est: Deus meus deus meus ut quid
me dereliquisti. Hic audi severitas divini
iudicii, [illegible] flagellis carnis puniti
licet peccatum non haberet ipso filio non pepercit
deus ut aliene pene exsolvet culpam
ut qui participat nature ade participet
et pene eius ergo benedictio dei non tollitur
pro culpa ipsa ad deus [illegible] filium tam dure
flagellari voluit pro culpa aliena. Hic
audi sollicitudo xpi pro animabus tenet
cardiaca centesimo verbo est: Sitio. Psalterium
cordis sonuit salutis nostre ingentis desi-
derium pro xpo magis quam diversis cibis, nam
ut hominibus affligit sceleribus herenz quod famem
est salvatoris in caritatis nupte deus
nullus invenies [illegible] ardor saciandi desi-
derium nostri. Hic audi sceleris [illegible] referuntur
amara consummatio. Verbum primum
et prius in manus tuas domine commendo spiritum meum. Psalterium vbo
ostendit quod formidabilis sit exitus hominum
vite. Et quod xpus videbat dyabolum se
dente in brachio crucis exspectante animam
xpi ut raperet ad penam. Et hic videt xpus
in manus patris commendavit spiritum. Commendans
ergo tu timeat exitu huius vite. Ergo
[illegible] cum excenti nec non desperet de
[illegible] in iustis vbo salvabitur impius
[illegible] et peccator sibi appetit. Hic audi simul
et peccator in hora mortis indutus hunc[illegible] constit(u)
in hora mortis. Septimum verbum est: Consummatum
est. Ubi dicit: ad dolores et angustias
passionis mee tunc accessit et [illegible]
Psalterium [illegible] corda sonat [illegible] nostre detestans
[illegible] acceptam quod spongia aceto plena dixit
consummatum est. Hic audi dete-
stabilis [illegible] iniquitatis quod xpo in nobis
stabilis [illegible] salutis [illegible] amarum per
ticienti [illegible] [illegible] gravior [illegible]
[illegible] tuis hic audi largitas [illegible]
[illegible] vestimenta [illegible]
[illegible] discipulo [illegible]
[illegible] sanguine et [illegible]
in die iudicii. Verbum sapientis [illegible]
[illegible] examinatorem [illegible]
[illegible] statera pondera [illegible]
[illegible] optimitatem [illegible] sapiens
[illegible] ad [illegible]

puritate a falsitate et [illegible]
non contradicatis. Verbo veritatis [illegible]
dulcorem et utilitatem [illegible] preoccupati
fuerit homo in aliquo delicto vos qui spirituales
estis huiusmodi instruite in spiritu lenitatis
[illegible] quos [illegible] ut alter
non [illegible] et despicit malos [illegible]
[illegible] super terram [illegible] bonos
corrigendos. Hic [illegible] est eum
verbo oratur sive loquitur [illegible] cum
[illegible] verbum, et dicit [illegible]
[illegible] et bonum quod positum erat
in verbo. [illegible] exaudiri attende
[illegible] verbum et [illegible]
xiii. Verbum vitale verbum est
in quo [illegible] septimus [illegible]
et [illegible] et apostolorum [illegible]
[illegible] falsorum [illegible] non intelligens
quod verbum vitale [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] sacerdotes [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] cogitantes [illegible] te-
[illegible] verbo xpi sacerdotes [illegible]
[illegible] legem [illegible]
[illegible] sacerdotes [illegible]
[illegible] verbo veritatis [illegible]
cogitantes quod [illegible] verbo [illegible] steterit
[illegible] sacerdotes esse non [illegible] sacerdo
[illegible] sacerdotes esse non [illegible]
[illegible] propter [illegible] verbum
veritatis [illegible] expositoribus suis ad il-
[illegible] paulopost
[illegible] fiat [illegible]
[illegible] signa [illegible] fiat verbum [illegible]
[illegible] pro signa [illegible]
[illegible] verbo veritatis [illegible] leprosos
[illegible] verbo veritatis [illegible]
mundabat cecos illuminabat surdis [illegible]
dire faciebat mortuos suscitabat
ita [illegible] cogitare [illegible]
veritatis [illegible] signa considerat [illegible]
[illegible] verbo vitale [illegible]
ibi [illegible] assidue [illegible]
[illegible] et sic salutis [illegible]
[illegible] est. Verbum
[illegible] mala [illegible]
[illegible] verbo [illegible]
verbo [illegible] aut
[illegible] datum est [illegible] ut [illegible]
sit organum [illegible] que [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] possit [illegible]
[illegible] sua [illegible]
[illegible] verbo [illegible]
[illegible] veniale [illegible]
[illegible] verbo [illegible] possit esse [illegible]
[illegible] monendo [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] malicia [illegible] peccator [illegible]
malefecerit [illegible] verbo [illegible]
[illegible] verbo [illegible]
[illegible] consuetudine non [illegible]
[illegible] fit mortale

Iob xxxi prius. Quid modicum spuit pau-
lati decidet quid queso confert utrum
magis saxis grandibus vel arena. Sed et
pondus sic ista pua negligentia et comminu-
tiones ad petendum maiorem sufficit se-
ducti facile nos pauimus. Ieronimus in mat[illegible]
ca. xxxviii. Et ociosum est quod aut
utilitate caret rectitudinis aut racione iu-
ste necessitatis. Gregorius. Et sermo vani
vane cum sit inde est. Sermo [illegible] sermo
audit[illegible] tal animus comprobat. Et scrip-
tura non [illegible] ad noxia cito transit
paulati constituit vicium et diu pua non
[illegible] magna plabuntur. Gregorius ii.
Verba eadem non eodem [illegible] dicunt
ut inde distinguimus verbis non verbum
verba proponere neque aliud loquente
nisi voluntate per quam inspirata
verba pmunt. Augustinus de v [illegible] prime
xp[illegible] Et per intelligi voluntatem
loquentis verba dei scripturarum leguntur
et audiuntur. Augustinus Et in princi-
pio erat verbum. Cum dicitur est quo verbo dei
filium dei [illegible] accipimus. De quo ptes
[illegible] verbum caro factum est. Per immutabilitate
[illegible] eius cum fit in tempore exigere
Augustinus de fide [illegible] ptem iii. Et
[illegible] caro et sermo verbo sunt
[illegible] [illegible] p Augustinum. Et verbis pa-
[illegible] cum [illegible] [illegible] de [illegible] pro-
Augustinus. Et [illegible] verbum ad electio
et fit [illegible] [illegible] Et minimum verbum
[illegible] negligenter verbum dei audiunt [illegible] qui
corpus [illegible] in terra cadere negligenter
permittit [illegible] p Augustinum. Et
verba [illegible] sunt instituta ut homines cogita-
tiones suas in notitiam aliorum pferant
[illegible] [illegible] p Augustinum. Et verba
non sunt accipienda put sonant
xxxviii [illegible] patrum eum [illegible] p Augustinum
et est bonum [illegible]. Et dei indigat va-
[illegible] [illegible] [illegible] xxxiii [illegible]
Verecundia [illegible] sit omnibus etatibus
psonis temporibus et locis apta
sed adolescentes iuueniles [illegible]
[illegible] [illegible] maxime ut artifices in materia
commodiore melius operantur [illegible] sic [illegible]
[illegible] ipsa quam corporis decore plus
emicaret. [illegible] ut [illegible] non [illegible]
[illegible] decor corporis [illegible] [illegible]
[illegible] magis quam ornatus vel [illegible]
vel [illegible] Ambrosius de officiis libro i.
Et honor [illegible] putat dici [illegible]
a 69 et [illegible] non [illegible] putat. Augustinus
super [illegible] [illegible]. Erubescere [illegible]
et [illegible] [illegible] nullo [illegible]
[illegible] [illegible] culpa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Ambrosius de morte
Abel. [illegible] [illegible] [illegible] pudeat [illegible]
cogitare. Ieronimus in epistola. Verecundia [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]

xxx [illegible] in [illegible]. Ieronimus ibi de [illegible]
Et est verecundia virginalis qua permittit
Augustinus in [illegible] xxxiii [illegible] dixi [illegible]
[illegible] p Ambrosium. Et verecundia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] subesse peccata aliqua
[illegible] de pe[nitentia] di[stinctio] iii [illegible]. Ieronimus
Et est verecundia penitentis [illegible] est ma-
gna pars satisfactionis [illegible] de [illegible]
fit veniale de pe[nitentia] di[stinctio] i [illegible] [illegible]
p Augustinum et [illegible] [illegible] Et per [illegible]
[illegible] bonum non est dimittendum de pe[nitentia]
di[stinctio] i [illegible] [illegible] p Augustinum.
Veritas [illegible] dixit Balaam
et bona de filiis Israel [illegible] quod
dabunt Balach [illegible] xxxiii
Ioathan filius Gedeonis [illegible] [illegible]
[illegible] de Abimelech et [illegible] [illegible]
in parabola sua Iudicum ix. Zacharias
[illegible] filius Ioiade lapidatus est. ii Pa-
ralipomenon xxiv. [illegible] [illegible] Baruch
verba que scripsit ex ore Ieremie contra
Ioachim regem Iuda fecit rex [illegible]
[illegible] [illegible] Ieremie xxxvi. Da-
niel [illegible] [illegible] Bel et draconem
non esse deos [illegible] in lacum leonum
Danielis xiv. Christus [illegible] veritas et vita
qui veritatem fecit et docuit. Iohannis xiv.
Et Christus est via de exemplo veritas in
promisso vita in premio. Vel Christus est via
[illegible] veritas [illegible] vita [illegible]
Augustinus [illegible] de [illegible]. Veritas
dulcis est et amara [illegible] dulcis [illegible]
et [illegible] amara [illegible] Augustinus ad [illegible]
[illegible]. Et de veritate scandalum sumi-
tur [illegible] scandalum [illegible] [illegible] ve-
ritas relinquatur. Augustinus de libero arbi-
trio [illegible] [illegible] xxvii. Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est amator
veritatis [illegible] [illegible] reprehensum
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Augustinus libro [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] veritate [illegible]
putat [illegible] [illegible] [illegible]
Augustinus de agone christiano. Et libere
[illegible] adulatoris veritate [illegible] et
gesta [illegible] arguere arguentes
[illegible] non [illegible] apud homines. Ambrosius
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] audire
veritatem quam [illegible] [illegible]
Ieronimus super Ezechielem. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Ieronimus ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Veri-
tate [illegible] septem modis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

gallate quibus verbis fastinet non credere
veritati. Beda. Diligere zacharie viii° veritatem
et pacem diligite. Item meditari psalmus 4
viii° meditabitur veritatem guttur meum
et cum loqui. Effesios iiii° loquimini unus
quisque veritatem cum proximo suo. Item facere
Johannis iii° qui facit veritatem venit ad
lucem. Item sexto deffendere. Ecclesiastici iiii° usque
in mortem certa pro iustitia et dominus ... ut
testis fidelis ... Item septimo emere. Proverbiorum
xxiii veritatem eme et noli vendere.
Item sciendum quod religiosi veri quod [illegible]
stent fide et dispensatione huius veritatis
simpliciter vitio veritate et spiritualiter
complicitate. Item veritate ab ineffabili
ratione elaborata. Item veritate ex
ingenuis a [illegible] cogitatione aliqua licet
vera sit timeri apostolica ... inquirenda et
exaltet rumores fidei rumores
audientes et [illegible] veritas quod ...
hodie eo necessariis quo primo medi
tari ... gratia dilige
... habet etiam et se stu
dentes occupato theologie foret ...
[illegible] Tota lex ... et
antiqua ... regulis ordinum
[illegible] a consideratione fidelium. Item
multo evidentius ... fatasti
re ... quod dicit ... [illegible]
... sin xo. Veritatem quidem
... occultat ... ei
se probat ... hoc
... veritatem
occultat ... mediatum ... ille
... per se non vult et iste in
... non despiciat ... Augustinus
ad ... et xi q. iii ... quisquis
Item proditor veritatis est non solum ille
qui ... veritatem palam pro veritate
loquitur mendacium sed et ille qui non
libere veritatem pronunciat quia libere ve
ritatem pronunciare oportet et non libere ve
ritatem deffenderit quia deffendere ...
proditor est veritatis. Item sacerdos
est debitor ut veritatem quam audivit
a deo libere predicet et nullo modo neque propter
timorem neque propter odium neque propter amo
rem licet ... veritatem non libere pronunciare sit
laicus debitor est ut veritatem quam au
divit a sacerdotibus ... in scripturis
defendat fiducialiter ... non fecerit
prodit veritatem et ... xl
... xi q. iii nolite timere. Unde pe
trus dixit actuum iiii° non possumus que
vidimus et audivimus non loqui. Veri
tas sed adiungit ad se fideles ...
... et mediatum infideles
... ad se et ... mediari non
veritatis et veritas quando ... infide
les trahit ad se a ... inexcusabiles

facit eos. Mendacium autem ... licet
aliqua manifestatur in veritate aliqua
veritas ... fidelium ... mendacium
... fidelium ... licet ... Ecclesiastici ... luce
... aptus defensor veritatis est qui quod
recte sentit loqui non metuit nec
erubescit. Item ... Ecclesiastici ... xo. ...
Item omnem veritatem docuit spiritus sanctus
apostolos quod fuit ... dicentes scilicet ...
implevit ... Luce ... Lx
xxix ... et ... nemo ... Veritas
est ... illud ... quod est xxii q. ii
... per augustinum. Item ... exu
... a veritate ... a fide et ve
ritate exit xxiiii q. i aliquis per ... Item
veritas ... catholici xxiiii q. v ... per ... Item
veritas ... consuetudini ... xpc non
dixit ego sum consuetudo sed ego sum veri
tas. Di. viii veritate per augustinum et xxx
... per augustinum et ciprianum. Item qui veritatem
... negat deum ... ne
gat xi q. iii abiit per ... Item ...
veritas ... xxii q. ii ne quis
per augustinum. Item melius est pro veritate pa
ti supplicium quam per adulationem ...
beneficium xi q. iii nemo ... veritatis
non deffendit ... Di. lxxx
iii ... Item tamen solet impedire ve
ritatem carnalis amor ... atque
avaritia ... vel te
stes xxxv q. iii ... propter ... di
... dimittenda est veritas
doctrina xi q. iii ... per ...

Vestes vestis duplex et bona
et mala ... de ... est
... affectionibus ...
Vestimentum mixtum ... et combu
stione. Beda. Est duplicatur ...
prohibetur. Deuteronomii xxii ... induceris ve
stimento quod ex lana ... contextum
est. Item ... est ... Matthei vii° ve
niunt ad vos in vestimentis ovium ...
sed vere bona ... quanti ... est ca
ritas que operit multitudinem peccatorum. Iaco
bi v. Beda ... Apocalypsis
... omni tempore sint vestimenta tua candida
Ecclesiastes ix°. Item non ... vesti
menta sua ... honeste
Proverbiorum xxxi. Ad ... eius ... ve
stibus. Item ... veste fecit sibi
... cum ... honesta
... ad ... esse
... et laudabile debere
ad deum vestimentum ... quorum ... vestis
... vestes ... cor
... per ... est ... hat
veste ... non ...
... induite vos armaturam
dei ut ... induti

ea fg'ne tiebit. pu' xxxi. non
tiebit domui sue a frigoribus nivis
quia omnes qui induti ea non tiebit co
sciobis a die iudicii apok. Beatus qui
custodit et vigilat vestimenta sua. Magis certo
ornatus qui induitur ea non excludetur
a nuptiis celestibus sicut ille de quo
mt xxii. Amice quomodo huc intrasti non hn'
Vestimentum corporis ad tres ptinet
utilitates scilicet ad speciem visionis quantum ad delecta-
mentum corporis aut ad tegumentum nudi-
tatis. Ad speciem visionis quia vestimenta
finis dei non conveniunt sic ad delectatio-
nem corporis de sinctibus non est aptum sed
quod tantum ad nuditates tegendas. Sed
Iohannes non de lana camelina sed de pil-
lis cameli habebat vestimentum duro teste sed
Crisostomus super mt. Corporis enim lingua exterior
hominis ornamenta quanto amplius appe-
titur tanto sit interior homo maiori
destituta. Quanto autem minus appetitur or-
namenta exterior homo tanto magis
moribus pulchris homo interior adornatur. Sed
Augustinus de v apostoli c. lxxxiiij. sed illud
in tortis cum his et ut de ubi omnino
vero vos. Vestis imprimis est quere
quare sit xpi non gloria sacrificium Augustinus sermo
xv: va iohannis Epistolo vestimentorum xpi
in quattuor partes significat ecclesiam diffusam
per quattuor partes mundi. Sed Augustinus ad an
xviij. in veste mea miserunt sortem
sicut dixit propter illa tunicam illius ipsum
de quattuor miserunt sortes potius plenum per singu-
las quattuor locutus scripturis scilicet stius vestitum
non est. Tamen nonnulli radices huius illu-
minarunt sortes non partes. Verba ibidem designando
de unitate quod ad omnes pertinet. Sed
veritatis designandum. Sed Augustinus ibidem super psalmum xxix
vi. Omnia vestimenta apostolorum significat prop-
terea divina nobis legis et gratiam spiritualem
quibus tegimus turpitudines nostre carnis
Sed Cassius ad xxxv. Corporis autem vestitum
est aie sed ait apostolus ad Corinthios. Nam
i quo 2 gemimus onerati et quia nolumus
spoliari sed supervestiri ut mortale
sit absorbeatur a vita. Sed quod vestitum
super homines positum si quis fabundus
sciendat illatore quasi in vere sentit
dispiciendo aut non pati et natura sit
cor suum autem positum si vitandum ab
impiis eam quando ore dicitur illius se-
cit dolorem dispiciendo aut pie natura
non patitur. Sed Cassius ad xlij. Ve-
stes multiplices sunt quia clericorum quare
sordide ne fulgide debent esse de
qua sicut primo pro diffinitione Augustinus in eius confessionum
et eius. Clericus et eius sermone xxxi quia in proposito
eius clerici sine extra sine intra non lau-
dabilibus sed clericalibus vestibus debent ubi-
que veniam servantes gerunt debent puniri
xxxi. quia in ulla eorum ut contra sepe-
sit sati vestes ceterorum quod debent esse
honeste et ante breviter non sit applican-
de se de vestimentis. Et clericorum tamen
non debent esse notabiles ut divisi calor
sed quietes primo et deboroi xxx quia
Sedica quia mulier propter divisione viles
habitum assumens anathema sit di xxx
xxx. In quo mulier in mente pietatis
a detestabilis ut maiore sanctitatem
quanti habit. Unde de vestimentis sepe
plus quam turpe xpi ut quia corpus xpi
madentes non fuit sanitatis simbrie
eius sanctitate saluentur ut depravans de
una assidat in vestimento hominis. Vide
expositionem super xl.
Via bonitatis vite duo media et vo-
luntas. Proverbium xxxiiij. Invitate per angu-
stam portam quia lata porta et spa-
tiosa via que ducit ad perditionem. Re-
cepit viij. Hec est via. Augustinus intende. Per quas
militantes debent subire ordine sancte
xpi et quia debent secre suavitatem et
dulcedinem legis sue. Concordat. Sed
super eodem textu aduersus quia per viam
latam ambulant ad perditionem gaudentes
videntes debriantes debriantes
vete parantes aliena tollentes
a se divites facientes formantes
a terre sicut quia super Iohannem xiiij. Ego
sum veritas via et vita. Tamen dicit
quia via bis me ego sum via. Sed veritas bis
me ego sum veritas libi bis parantem
ego sum vita. Bernardus per ambulemus
in via ne insidiamur sicut eamus inter
viam inimici insidiamur non audet in via
sed mota vita est quod xpus est vita. In
quibus invenimus iter sevulatum posuerunt
inimici. Sed Augustinus de verbo domini sermone lxvi
Via est multe sunt quibus ambulare de-
bemus ut Bap. vi. Iustum deduxit dominus
per vias rectas. Prima est via penitentie in
prima emendatione peccatorum de qua
Hoseas viij. Sic venit vobis via. Tunc secunda
in solitudine. Secunda via devotionis et cau-
tela futurorum. Psalmus. Mitte inmaculati in
via. Tertia via obedientie et obser-
vatio mandatorum. Psalmus. Viam mandato-
rum tuorum cucurri. Quarta via sapientie
contemplative superiorum. Proverbiorum iiij. Via
sapientie monstrabo tibi. Quinta via caritatis
amicitie et subventione proximorum. Sed
Corinthios xij. Excellentiorem vobis viam
demonstro. Sexta via patientie et mun-
die et tranquillitatis. Luce. Iesus sollicitudo
habitus est in tenebris sedentibus. Sed
via veritatis et iustitie. Ecclesiastes in quo mi
psalmus via veritatis elegi. Vide applicando
predicatione. Luc ii. Via hominis
quadruplex est per naturam per quam

ambulat homo ad mortem Job ... semita
per quam non revertar ambulo. Item a culpe
per quam homo ambulat de malo in malum et a
ter mo mali aut ... reductio
nes perficit. et peius ... filii per
casti me adducas pertransire. Item a gratia per
quam homo ambulat de bono in melius
ps. ibunt de virtute in virtutem videbitur
deus deorum in syon. Item a spiritualis gratia gl(ori)e
per quam ambulant sancti sequendo xpm
apok. ambulabunt mecum in albis
quia digni sunt. glorie de qua sit sibi. Item a
vide vias tuas in valle scito quid
feceris Jere. ... operum tuum que
sit via tua ... xxxv ... xiiii
videte ... ambulaverunt ... vos
et ... sit ... Item a
sit tortuosa per obliquitatem. Isa. xxx
hec est via ambulate in ea neque ad dex
teram neque ad sinistram declinetis. Item a ne
sit montuosa per superbiam et ambitionem
Isa. ... parate via populo planum faci
te iter ... Item a ne sit lapidosa per im
patientiam et ... Item tollite de
via lapides ... xiiii. via peccatorum
complanata lapidibus. Item a ne sit luto
sa per luxuriam ... Eripe me de
luto ut non infigar. Item a ne sit
spinosa per avaritiam vel pigritiam ...
xxiiii ... pigri ...
et per vineam stulti ... xiiii
aliquando videtur hominibus recta et no
vissima eius ducunt ad mortem. Et
... xxiiii ... xiii ...
nosce potest ... sicut non
... via ... putres
te ... xpm ...
to ducit ad viam ... via ducit ad por
tam sic ... dyaboli ducit homines
ad penam ... ad dyabolum ducunt
hic. Via xpi ... artat et angusta
quia ... non recipit nisi qui omnibus
... deposuerit ...
... mundi ... fuerunt ...
... in mundo ...
les exeant de mundo. ... est
... ducit ad perditionem ...
quia ... filii ...
tes ... argentum vestimentum
... possessiones omnes species ...
... artificia omnes ...
... militie ...
... quod ...
... ad ...
... non quia omnes qui
ambulant in illis rebus ...
quia omnes iste res ad penam ...
via ... angusta est quia una species
est ... rerum que separat
... omnibus rebus illis ... non
... quia omnes qui sunt in illis pereunt

est omnis qui separant ...
... aut ... non corpore sed ... loco
sed actu ... xxiiii ... via
excellentior est caritatis ... ambu
lare non potest ...
... caritatis ...
via ... non ...
... xviii ...
... mansuetos ...
... xvi ... vos ... U
...
... ad vitam non ducunt ...
sicut gualis et publica via est xpc que
ducit ad vitam ... omnes ...
omnes apostoli ... omnes vie ducunt
ad xpm ... sic ... et pub
lica est via dyaboli que ducit ad mor
tem et hec sunt omnes professiones ...
... professio ... via est via professio
militie ... via mundialis ...
... via ...
... alta via ... plura ...
... actum ...
... est via que ducit ad
dyabolum ...
... ad ...
... ad ... quia sicut ...
... ducunt ad
... formicato ...
... ducunt ad dyabolum
... xxxvi ...

Uenatus xpi ex eius sequela
agnosci potest ... illo
tempore ...
... temptatus ...
...
... gloriam ...
... ut nobis ostenderet quia ...
...
... vanam gloriam non ... ille
...
...
... dyabolice ...
... constat ...
... pauperrimus et ...
obedientissimus homo mundi ...
...
...
... ecclesia si papa sit ...
rapiendo ...
sit homo pauperrimus ...
...
negotio ...
... legi sue obedientissimus ...
de lege sua ... non
... ad legem ...
... aut papa ... aliis
faciet ... aliis ...
xpi ... in ipso ...
salvatoris ... non est ...
me est ... scriptum

textu vidue ne q̄s vos seducat/ plꝰ
i oculta Ira vi. Vgetati dꝫ sm augusti
uetis z noue leg sꝫ reges qui sunt
leges hominu sꝫ potifices/ uo cu ptas
eccl̄ia quia inquit aplus Rom xiij°
no sit corpal q̄d hic excellit eos
epaciu matu e cp e pn̄s spualis
z eclīa ul licz sit uperna peti eorz
p platos quodamo diminuta hec
dē eo. sꝫ clauij dici ff xxxiij nis
si/ omib no est uiduy aplorz i pu
tati sꝫ di lxxxvj quorz uitez est
q' ostediunt/ uictoriu ostenduit illa
qui possunt illa di xxxj sꝫ nobo est
no dꝫ esse laycy uidua qz i decrez
e laicorz castissimos viros medicare
xvij q vij nolua vice. Et q̄ro d quos
sepati dꝫ ostitui q' do spibz z causꝫ
suplementibꝫ loco ex possit satisfare
di lxxxix volui p q̄st z au se.

Vidua veri septem dꝫ hic cadi
tos p'a dꝫ esse ab hoibꝫ elaupt
exemplo Judith viij° In supi
oribꝫ domꝫ sue fecit cubiculy secretu
sibi i quo cu puellis suis claufa mo
rabat. Scda i orōibꝫ assidua ut
luc ij de Anna filia fanuel no disce
debat de teplo ieiuniis z orōibꝫ suiēs
Tercia ieiuniis assueta Judith viij.
Ipsa cilicium renubat omibꝫ dieb
vite sue pt sabbta. Qrta opibꝫ mie
dedita pꝫ thoꝛ v° Vi sedes pedes
lauit/ ht tribulaciōz paciētibꝫ subminst
nit. Qnta vestibꝫ inculta Judith xxx
viij°. Deposuit viduitat vestibꝫ sup
sꝫ teristz. Sexta i deposito ostituē
ac spoḡ sꝫ cor vij. Dico at no
nuptis z viduis bonū est si sic per
maseint. Septia mudi solatio de
stituta pꝫ thꝛ v° que vere vidua e
z desolata speret i deu z c. Vidua
tu sꝫ quartū quod perfectissimū e
celesti pmio pdestinato/ et utiq
i eclīa vidue deo z orōibꝫ z ieiuniis
diet noctē deseruit/ Aliud genꝫ e istz
filiorz z domꝫ cura hit/ quod si no
tam digny sꝫ pernit tu petiti abro
gatu si a qubꝫ se abstineat/ z nuc
opa fructuat/ Tciu at genꝫ e ut
epulis delicijs spectaculis ep sue tu
pidis abiditate amplecti quod
certe mortu pmo fiunt z peiora.
quibꝫ aplus ipa thymot v°. Sed cu
omate fuerint i xpo nube volut
hntes dapnatoz etc. Vidue facile
decipiunt p ypocritas viros ut vebas
siue z pisei yporte q' eo. do viz impo
stures facile no pnt/ mlieb itelige
eo sunt icaute z ad delectaz religiosꝫ
gra facile iclinat eo sunt molles
corde maxie cu tales mlie viduis

mlioribꝫ adheret pt duas causas pꝫ
qz viduu mlier no facile decipit z
ipius cosolatorē viri decisi n° facile
de facltatibꝫ suis aliqꝫ eis dat/ eo
sꝫ i ptate viri vidue aut z facile
decipiunt no hntes cosolatore viros
z facile de rebꝫ suis talibꝫ pstant eo
sunt nulli ptati subiecte. Caueat
ergo ypocrite medicine a viduis quia
suspectu male sꝫ eo auaricia viroz
religiosos talos depicipit/ qsa Sulo
xpi arma pstant ut armet mag'
tas depictas estat. Et logis ac
mltiplicat est magnis rettibꝫ vi
duarz facltatibꝫ facltatibꝫ pstitum
pcca amplis accepit mediu mag
fragmeta fragmeta stitat assumi
tes ve misei h. Cf sa xlij. A
dua sequat etiā ut notat. ago
de vidua e de filiis sub Alijco h gen
sꝫ Heth o° iij. P. Viri scibz vidue
z pupillo no nocebit sꝫ xc Exo xxij
quone lacrime vidue ad maxillam
descendut z exclamatio eius sꝫ dedu
cete assessas ut maxilla e ascen
dut usqꝫ ad celu z dus exauditor
no delectabit i illis ff e extra xxxij
Quanto ei vidue viri vmētes ui
rorz auxilio sꝫ destitute tanto
omonib z ecclastica impedenda
est tuitio h q' xxiij. Esto vidua
temperans i casta sꝫ ij bine ut poss
esse casta ab adulterio ut temptator
ille temptabit sꝫ victa no temptent
na sꝫ iudicis bibisset ne adulterio dn
misit h dnis de viduite pꝫ l. i o ipso.
Vidua sꝫ noud vemisse deo ostinētiā
viduale exhortarem pfecto ut
bonet. Quia vo ea vemisse exhor
tum est ut pseueret h augz de vidu
itate Quid eo dicorz q ut vi
duata uxor. ciugij defuncto fide
fuerit/ quid est hoc/ utilis e° igitur
celeste acquirit/ Vid em q̄re cast
nerunt sꝫ pt regnu celorz h dnis
vo d' offic. Vestes vidue no debz
esse notabiles ut diuisi colores h co
neccenis pme xxiij q° Vidua vo d
que pa mptiales morte iteruēiente
a viro suo diuisa fuit. di xxxi. nup
serbit q se ept dent/ assidue ecclia
dei bonis opibꝫ z orōibꝫ debot and
[illegible] di lxxxj ca° ult. Et tue
deiu stipediis eccle sustetari abid
est ad cleris neccessꝫ in religiosꝫ ma
dent/ esse sociares di lxxxix. Si
clarij z cause est epi z cotu ec
clesiarz plati viduarz sustentare
e pteccori dent intende di xlvij
p totu Reges z impatores eccli
sꝫ dinauites auxiliu eis pbe

[illegible] xxxi q. v^o. Vegecius. Et quam ab
Vigilia. Vigilia imperatoribus
laudabilis est propter quatuor. Primo propter
hostes decipiendi solicitudinem
Sapientie v. Vobis est state et vigilate.
Secundo propter hostis calliditatem que sibi att[illegible]
[illegible] propter tres causas. Primo propter subtili-
tatem nature. Ezech. xxviii. Tu signaculum
similitudinis in paradiso dei fuisti. Secundo
propter primum beneficium creature. Job.
Ipse est principium viarum dei. Tertio
propter fallendi et temptandi assiduitatem
quia non habet aliud facere. Quarto propter nature
fragilitatem que prona est ad malum. Genesis
viii. Videt deus quod cuncta cogitatio homi-
nis inclinata esset ad malum. [illegible]
eum quod homines fragiles in terra conversa-
tur. [illegible] xxxvi. Matthei xxvi.
Et Luc. xxii. Vigilate et orate ne
intretis in temptationem. Tertio quando quod vigi-
lantibus promittitur. Luc. xii. Beati
servi quos cum venerit etc. Sicut venit
deus ad visitandos discipulos suos quos
[illegible] in mane. Quarta vigilia noctis.
Vigilia enim tres horas habet. Per
hoc nox quatuor vigilias habet trinis
horis per singulas vigilias distributas.
Quarta vigilia noctis hec est pene in
nocte finita. Sic veniet in fine se-
culi [illegible] nocte tristicie ad iudican-
dos vivos et mortuos. Secundum Augustinum [illegible]
[illegible] xxiiii. Est vigilia fidei, vigi-
lia spei, vigilia caritatis, vigilia [illegible]
vigilia operis. Secundum Augustinum ibidem. [illegible] xxxi
[illegible] prima vigilia [illegible]
[illegible] tempestas [illegible] gallicinium
[illegible] glossa [illegible]
[illegible] quarta vigilia venit [illegible] ambu-
lans super mare [illegible] Job
vi^o. Vigilare est instanter facere. Dor-
mire autem est negligere. [illegible] xii
[illegible] vigiles [illegible]
[illegible]
[illegible]
Vigilie [illegible]
[illegible] non laudat [illegible]
[illegible]
[illegible]

Vindicta. Ne queras ultionem
[illegible] eius [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
et ego retribuam [illegible] xxxii
[illegible] dicens reddam malum pro malo
[illegible]
[illegible]
vindicandi [illegible]
[illegible] malum
pro malo reddentes [illegible] xii [illegible]
[illegible] ad vindictam
[illegible]

[illegible] xxxix [illegible]
legum et iniuria passus vindictam debet de
aliena pena, querens [illegible] medicinam
[illegible] Augustinus
de [illegible] plus [illegible] residuum
[illegible]. Vindicta clamat
quando peccatum contra deum fuit. Sicut san-
guinis [illegible] effusio. Genesis iiii. Vox
sanguinis fratris tui clamat ad me de
terra. [illegible] peccatum sodomiticum
[illegible] Genesis xviii. Cla-
mor [illegible] sodomorum et go-
morreorum multiplicatus est. Tertia est vox
oppressorum pauperum. Exodi iii. Ascendit
clamor filiorum Israel ad deum ab operibus
et audivit gemitum eorum. Exodi iii.
[illegible] vindictam quam fecit in pharaonem
et exercitum eius propter eos. Quarto est de-
fraudatio pauperis mercede sua qui
laboravit. Jacobi v. [illegible] opera-
riorum [illegible] qui messuerunt regiones
vestras qui fraudata est a vobis clamat.
Eccli. xxxiiii. Qui offert sacrificium
ex substantia pauperis quasi qui victimat filium
in conspectu patris sui. [illegible]
[illegible] statu [illegible]
[illegible] clamat [illegible] vox sanguinis
et sodomorum vox oppressorum merces de-
tenta laborum. Vindicta multiplex est. Est
spiritualis ut excommunicatio, suspensio, de-
gradatio, depositio, deprivatio [illegible]
[illegible] et a publicis actibus
repulsio [illegible] xxxx
ii q. iii. Forte per Augustinum plus de pena.
Est corporalis vindicta punitionis
que convenit [illegible]
non equaliter. xxiii q. v. [illegible]
vindicta corporalis destructionis [illegible]
[illegible] xxiii q. [illegible]
[illegible] q. viii^o [illegible]
[illegible] vindicta quandoque
[illegible] lex precipit. xxiii q. iii
[illegible] per Augustinum. Est vindicta [illegible]
corrigendi [illegible]
[illegible] nisi [illegible]
quia tunc non potest salubris esse vindicta.
xxiii q. iiii. Non potest [illegible]
[illegible] timeat [illegible]
[illegible]
[illegible] xxiii q. [illegible]
per Augustinum [illegible] ex
vindicta dei [illegible]
[illegible] occultum [illegible] manifestum [illegible]
iudicium. xxiii q. iiii. Forte per Augustinum [illegible]
[illegible] notandum quod [illegible]
vindicta fit [illegible]
[illegible]
in quibus [illegible] per Augustinum [illegible]
[illegible] xxiii [illegible] debet
per Augustinum [illegible] vindictam [illegible]

q dt gentili vidua re' v'di xxxiij
q i c i p'mo c i q est ad correpto
nibus exequda papi xxiij q iiij
est iusta et reat' se nisi cor' et vidua
p augu' i g'' et no exequntes vin
dictam debitam correctores causa cui
offendunt xxiij q iiij si ubi p g'' et
c qui r'c est iusta q no debite
vindictado pbat cont se r g'' ipm
flagellum dei di l. illud xxiij q iiij
si quis r c i ca p g'' r aug' et
plati no desirali deu ad vindictam
accedi di lxxxvi si q p g'' xx
iij q v de accidentia p augu' et
hieron de xpo q expresuit dispi los
a vindicta samaritanor xxiij q
iiij et xpus p amb
Virginitas si seduxerit quis
virginem dormierit cum ea do
tabit eam et habebit eam uxore
exo xxij et sacerdotis filia stup
deps eum qui violat nom patris sui flu
mis exurit levi' xxj h si no
inventa i puella virginitas lapidibus
obruet deut xxij et si corrupta
fuit esse xxiiij deo cap viii de
virginibus aut d'i mandatum no habeo
consilium aut do i cor vii et qui ma
tri iungit virgine sua bn fat q aut
no iungit melius fat ibid et de esse
di vos vni viro virgine castam exhibe
xpo ii ad cor xi hij sunt qui cum mulie
ribus no sunt coinquinati virgines eni sunt apoc
xiiij et sicut aurum purum integrum melius
te corrupta melius e thimle
q pphana virginitas h aug' ps pbo
ut ro d d do h' l. bni melior
e virginalis sunt vidual castitas q pu
dicitia coniugalis h aug' eod et c
e virginitas mens integra fides soli
da spes firma castitas h aug' de ps
xxiij u Virgo dumtaxat primitiis pubertatis
d vestiae (?) expertus r placarat sentencii
tam debitae acer domus potius epi
lamisfici sine castli impia et lectum
dime h aug' d l. ad fratres virgines. Do
mina virgo ut scrita omne nec ornata
capitis nec oculi erecti ac letis s
dulis ad terram vultu deposito ple
dat ne cunctis vilescat amores
r si no peat alys exempla pdicans
exhibet h aug' ibid Dicitur virgo
ab a virendo seu vel ripe d se
penitus abstinere r in plenitudine r d'f in ma
lum vitam sua ornare h aug' ibid
Dicitur virgo ut splendore castitatis ut
divitiis nec gnus nobilitate se d extol
le h in humilitate r paupertate spus
xpo acceptari q quamdiu vixerit pma
ne h aug' id Virginitas alcior e
e ad opie angelos hortatur et q vidi
no posse ascendere maneat maneat
de gregor i i legittimo m'imonio q
melius e mediocri uno viti q p abrup
ta libidinis precipitari h g'' in glo
sup illud prenioste salutate sar g'' i
xiiij lega carne in mente ullus et
primum in retributione repromissio h
sed l. to de pu bo Virginitas que
data r pt ut rip oportet spousa xpi est
cor xi de spondi vobis etc ii ty figa
levit xxi precepta est pmo pon
tifici sacerdoti virgine tin ducere d vidua
r vidua r repudiata sordida r me
trix no accipiet p ista qui quod
mulier que a m'io sacerdotis repel
lunt significant qui hoc q
a m'io xpi excluduntur p vidua
intelligitur aia cui mortuus est carnalis
vir et no affectus que sola mens
res hit a malo no cautus talis eni
lig no pt et ti suspicat ad aliqua
mala pro filii yrl ad ollas car
nium exo xxxij p repudiata si
gnificatur illi q mundana negotia repu
diat et ibi se ingerunt no vocati
a mundo contempnit et ropponnit fills
mundum no contempnit qui meretrix a
leratae i a fornicatione sua no recedit
licet absco sentiet vbeat p sordida
intelligitur aia q mundanis affectibus ma
culata est ubi aplis ii cor xiij abiciamus
opa tn et induar lucis p meretricem
que tamen se subdit libidini intelligitur
aia q omnibus reddit tempcioni quod
castis mulier q libenter audit vbum
corruptionis lib artui no crescit Vir
ginitas est quaedam commedatio necessaria m'd
Vid c apoc xiiij hij sunt qui cum mulie
ribus no sunt coinquinati ista mulicia
no maculat carnis libido sn cum
mentes mccc pbat carnis castitatis v
ginitate sua mulierem mec app het
est quasi caro sn ignino vino sine m
reo lapas pro alco hec sunt virgines
fatue a mpcis excluse vporte si
miles sepulcris dealbatis que foris
apparent et iterum est ppt quedam
virginitas commendanda magis illi
cum debet aucelar r fetij accept
cap m' Felix stilus est corrupit ge
nestuit thoro et est expertis vicit
illecebris difficilius q concupiscentia
a morte liberari e confugii carnis
cave voluptas concreta et caro
h beda sup genesim li xlv Virgi
nes quisque ipt rbs quis similes ob
sanctos spirituales fatue et rapes bos
h ulii i ad xxiv De aliqui e virgo

mente corpore tamen fecte est. Et virgo corpore
mente tamen corrupta est et penitus melior
quam fecta. Item illa virgo et mente et corpore
integra est. Item Ciprianus de hab. [illegible] statua quae sola
corporis integritate nec fide conformi reddit
deo placere. Item Ciprianus de [illegible] felix conscientia
et beata virginitas in cuius corde post amorem
Christi, quae est propria castitatis patria, certe
virtutes nullus alius amor [illegible]. Item
Ieronimus epistola lxxxv. Et cum virgo amaveris
tuas [illegible] et amabit te sapientia. Dilige
eam et servabit te. Honora illam et amplexa-
bitur te. Item [illegible] tuus [illegible]
[illegible] nil aliud novit [illegible] tua
[illegible] mixtum [illegible] ponet in [illegible]. Item [illegible]
[illegible] virginitas [illegible] est
[illegible]. Item [illegible] lxxxvii [illegible]
virginis diffinitio est esse [illegible] corpore et
[illegible] potest carne esse virgine [illegible]
[illegible] quis nupserit. Item ibidem capitulo xxi. Et
Virginitas carnis est quo casto corpore
mente fornicatur et adulterium [illegible]
[illegible] dicit [illegible] Paulus [illegible]
Virginitas [illegible] corporis est [illegible]
[illegible] tollatur quod alius [illegible]
[illegible] magis [illegible] tollere
[illegible] Augustinus [illegible] virginitas
[illegible] corporis [illegible]
tas integra [illegible] virginitas [illegible]
[illegible] virginitas non est [illegible]
[illegible] impedi-
[illegible] virginitas [illegible] virgi-
nitas [illegible] humilitate [illegible]
a deo accepta [illegible]
virginitas aufert [illegible] imp-
ne impleverit [illegible] virginitas [illegible]
[illegible]
virginitas plus [illegible] potest ad salutem
[illegible] virginitas
[illegible] operibus non [illegible] ibidem
[illegible] virginitas [illegible] corpore
[illegible] castitatis duplicat [illegible]
[illegible] Paulus [illegible]

Virtus fortitudo cum [illegible] de [illegible]
[illegible] sic [illegible]
[illegible] non posse [illegible] sed
nolle [illegible] tenere [illegible]
[illegible] voluntas [illegible]
[illegible] libere
[illegible] labor posse [illegible] virtutis [illegible]
ibidem [illegible] quem
[illegible] fortitudo [illegible]
[illegible] ut [illegible] affectu [illegible]
[illegible] de [illegible]
virtutes [illegible] ut [illegible]
omnibus [illegible]
[illegible] perfectorum [illegible]
[illegible] spiritualis [illegible]

[illegible] singula [illegible] tanto [illegible]
est [illegible] fortis et [illegible]
[illegible] fortis [illegible]
[illegible]
[illegible] est ad virtutem [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] xxiii. Virtutis diffinitio
[illegible] est [illegible] Augustinus [illegible] est bona qualitas
mentis qua bene vivitur qua nullus male
utitur quam solus deus [illegible] operatur. Item
diffinitio [illegible] ad agentem est
[illegible] Augustinus [illegible] voluntatis in
medio consistens quo ad nos [illegible]
[illegible] sapiens [illegible]. Item diffinitio
[illegible] ad actum [illegible] est
[illegible] ad
optimum [illegible] ad finem. Item
[illegible] vite
[illegible] pietatis cultus divini [illegible] honor
[illegible]. Item diffinitio [illegible]
[illegible] ad effectum [illegible]
[illegible]. Et [illegible]
[illegible] arduorum [illegible]
[illegible] abstinentia [illegible]
[illegible] virorum virtutes. Et [illegible]
[illegible] status. Item [illegible]
[illegible] Virtutis diffinitio
[illegible] Augustinus [illegible] quae posita [illegible]
[illegible] bona qualitas [illegible] qualis [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] a deo bona [illegible] et bonos [illegible]
[illegible] et bonos facit et ad bonum [illegible]
[illegible] ad [illegible] corporalia
[illegible] qua bene
vivitur [illegible] ad [illegible] qualitas [illegible]
[illegible] est [illegible] quam nullus male
utitur [illegible] ad [illegible]
male uti possimus [illegible]
[illegible]
[illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] deus [illegible]
[illegible] ad [illegible] virtutum [illegible]
[illegible]
[illegible] ethica [illegible]
[illegible] virtutes [illegible]
[illegible] a deo [illegible]
[illegible] virtutes [illegible]
[illegible] in bono
[illegible] virtute [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Virtutes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] virtutibus
[illegible] est [illegible]

corda fuit ultio tefta/ ho est armonia
perfecta iterum in anima est armonia perfectissima spi-
ritualis ut omnes assint virtutes. Tertio ne
expectant singula vicia sed aliquae virtutes
omnes gratia oportet habere virtutes ut contra vicia
impugnet. Quarto contra pulchritudo quod sicut
stelle et planete sunt in suis speris ita
oportet esse virtutes in anima/ et hec sunt
virtutes tamen aliquae dicuntur matres virtutum
non quod habitus virtutis generet et augeat
virtutis habitum/ sicut motus motum/ sed dicitur
Verbi gratia Dilectio mater parit cogitacionem cognicio
amorem/ amor frequenciam frequencia fami-
liaritatem familiaritas fiduciam/ fiducia fa-
cile impetrat. Verbi gratia sicut motus generat
aliis moribus virtutum sic fides origine et
motibus fidei sequitur motus aliarum virtu-
tum/ caritatis caritatem potencia regimine
humilitatis exsultatione. Hic v° tractatus
Virtutes studium quibus debilis est stu-
dio probe vt dicitur racione patet primo racione
exempli quia sancti sic fecerunt. 2° racione
auctoritatis quia regnum dei vim est et violenti
rapiunt virtute patet. Tertio racione affectus
quia vitiis peccatis expellit/ sicut non. 4° ra-
cione originis quia vita a deo infunditur sic
per studium acquiritur. Quinto racione finis quia
finis virtutis est gloria et non sine. 6°
racione obiecti quia virtutis obiectum est bonum
sine vero. Septimo racione quia virtus non
est nisi in filiis dei/ sic aliis in hiis et in
aliis. Octavo racione securitatis quia securum est
esse sine opere quod plures... Nono racione ho-
nestatis quia minor honestas est ...
... Decimo racione utilitatis mul-
tis quia primi parentes si manum extendis-
set ad lignum vite sicut ad lignum scientie
non incurrisset tot mala ... peccatis
Hic tractatus v° et vi° Virtutes sunt opa
... politice quibus purgatorie
quibus purgati ... exemplares ...
... politice
... regunt vitam ...
... opera ... Et sunt quod pugnant
... purgatorie dicuntur ... quia sunt
... victoria ... pertinet ... ad
... purgati ... dicuntur ...
... possessor virtutum
... motibus ...
... exemplares dicuntur quod in mente divina
... virtutum ... et ipse
... omnium ... exemplar. Morales dividit
virtutes intellectuales morales et ... que
cardinales intellectuales dividit in ...
... Cardinales dividit ... princi-
pales que sunt prudencia fortitudo ... iu-
sticia. Et ... adiunctas ... magnificencia
liberalitas ... misericordia
... humilitas ... et poli-

tica/ ... que ad ...
... disposita ... urbes et regna
regit. Hic tractatus ... xv. Virtutes
... gratia gratis
... septem sunt virtutes quibus
vita ... regitur. Tres quidem theologice
et quatuor cardinales. Et licet hee virtutes
sint ... perfecta gratia ... tamen
informes sunt per culpam ... refor-
mantur per primam adveniente gratia quia ...
virtutem ... est ... et ...
... aliarum virtutum ...
et caritate ... vita virtutum ...
sunt informes. Deo autem gratia ...
te ... accep-
tabiles ... virtutes informes sunt
... tenebris ... carbo-
nes extincti ... arida et sicut
... mortua ... obscuritate et
... Ergo vir-
tutes forte sunt ... lucerne
visibiles et ... Et
sicut carbones ardentes et ...
... aves volantes et aurum
fulgens et gemme vasa aurea deco-
rates ... virtutes et precepta
et dona et fructus et beatitudines/ ... virtu-
tes potentias disponunt precepta opera re-
gunt/ dona virtutibus perficiunt ad
... fructus gustum saporem spiritualem
apponunt beatitudines ... virtutum statum
... premium ...
Alia est ... operantibus ...
... operantur expedite propter quod ...
... statum ... perfecte perficiunt.
... Hic tractatus ... Virtutum
theologicarum et cardinalium hec est
differencia quia virtutes theologice movent
in finem sed cardinales movent ad ea
que sunt ad finem. Sunt theologice virtutes
... cardinales ... per
acquisitionem ... theologice sunt distinctae
... cardinales ... distinctae
... speculativa ... anima
... ad superiorem partem ... qua ...
sit ymago trinitatis ... per
tres virtutes theologicas ...
... trinitate ...
... essentie. ...
... in trinitate ... et ...
... tres ... virtutum
... trinitatem ...
... fides
... et ...
spes ... ardua ...
... caritas ... summe bonum
... virtutes theologice
differunt ... fides
... assentire. Spes de

deo confidere, caritas facit deum diligere. 2o
diuiditur racione obiecti, nam fides est de cognoscibili
spes de invisibili, caritas de incomprehensibili
i. arduo sed in voluntate que propter altitudinem
actum accipit nomen ut nomine karitatis po
tenciarum. 3o diuiditur racione obiecti nam fides
est de vero, spes de arduo, caritas
de bono. 4o racione effectus nam per puram
fidem deum sequimur, spe currimus ad deum, cari
tate presencialiter amplexamur. 5o
diuiditur racione finis, quia per fidem deus cognoscitur
ut veritas, per spem habetur ut eternitas,
per caritatem diligitur ut bonitas. Hec
Thomas de ca[illegible] xvi et xvii. Virtutes vii
expellunt septem peccata capitalia. Fi
des que mentem illuminat expellit superbiam
que cor hominis excecat. Spes que
gaudio futurorum cor letificat expellit
iram que puram in sua mentem perturbat. Ca
ritasque gaudet de prosperitate, [illegible] invidiam
que est odium felicitatis aliene. Fortitudo
per quam in actibus viriles consurgimus expel
lit accidiam per quam deprimimur contabescimus.
Iusticia que unicuique quod suum est tribuit
eliminat avariciam que aliena retinet et rapit.
Temperancia que excessum reprimit, expellit
gulam que modum excedit. Prudencia que
incorruptam corruptam [illegible] secundum augustinum
de libero arbitrio evacuat luxuriam que
corpus corrumpit et animam. Virtutes et peccata
operibus est quod virtutibus [illegible] edificat
sibi domum [illegible] magister [illegible] que [illegible]
scilicet virtutes theologice fides spes caritas
de quibus dicit [illegible] per augustinum [illegible] de
virtute ad virtutem [illegible] quia unaquaque
virtus est [illegible] augetur de pe [illegible]
[illegible] per [illegible] ad [illegible] de pe di
[illegible] non ex [illegible] sed
ex voluntate [illegible] est
[illegible] magister [illegible]
augustinus [illegible] virtutem [illegible]
[illegible] vobis
[illegible] virtute non [illegible] non
[illegible] illud per
[illegible] ad virtutem ut [illegible] ne
cessitate [illegible] libero arbitrio de
[illegible] augustinum [illegible]
[illegible] per vicia et pecca
[illegible] non
[illegible] virtus
[illegible] adipiscitur
[illegible] virtutes [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] Virtus
iusticie non est [illegible] sed si iustus
tradidit se [illegible] et [illegible]
delectacionis [illegible] illa [illegible]
[illegible] et tollit virtutem quam habet
in capite [illegible] dalida [illegible] nam omnis

virium earum sit [illegible] non de corpore ut in diui
nis sed in virtutibus spiritualibus est posita et
nulla res perdit virtutem sicut corporalis vo
luptas. Ergo perdidit vir virtutem capil
lorum cum apprehenderet eum alienigene i. im
mundi spiritus, et alligabunt eum vinculis
duorum desideriorum et excecabunt oculos
cordis eius ut non videat lumine i. veri
tatis [illegible] et extendat [illegible] suos et im
plicat [illegible] illo quod scriptum est [illegible] de
[illegible] et [illegible] non steterunt. Hec
Lira [illegible] xlvi super istum textum Vbi at
capilli eius mutati sunt. Sequitur.

Visio duplex est dei: visio est [illegible]
et futuro in hoc seculo. Primo scriptum
est: Dum vidi me videt et [illegible]
meam, [illegible] corde quo non
faciunt malum ut cogitant [illegible]
qui omne bonum et [illegible] et cogitat
[illegible] bonum et non cogitat
quia non [illegible] deum [illegible] bonum [illegible] aliqua
alia causa [illegible] omnem iniusticiam facere
cogitat mente sua deum videt [illegible] iusticia
filius est dei [illegible] videbit [illegible]
amplius eodem modo qui male agit et cogi
tat dyabolum videt quia omne malum
dyaboli est figura. In seculo autem futuro
unde corde deum videbunt facie ad fa
ciem [illegible] Vbi mundo
corde. Item mens sicut oculis alius videt
[illegible] sicut mente [illegible] videntur [illegible]
[illegible] xlix [illegible] lix. Virtute duce
[illegible] et quibus videre et
male [illegible] videre
potest, videre autem non potest [illegible]
[illegible] et videre [illegible] augustinus [illegible]
dei [illegible] Quid nobis [illegible] videtur
[illegible] et non audiet [illegible] aliquid
abest quod non videt et non audit. Hec
augustinus [illegible] de visi
one ymaginaria et intellectuali, [illegible]
[illegible] viderunt angelos in
[illegible] corporibus et deum [illegible]
[illegible] videre est dei
[illegible] augustinum super [illegible] xlix [illegible]
[illegible] aliud [illegible] aliud [illegible]
[illegible] augustinus [illegible]
[illegible] filius [illegible] de patre et [illegible]
filii substancia filii [illegible] augustinus [illegible]
[illegible] videre quod est [illegible]
[illegible] videre filium est
[illegible] et [illegible]
[illegible] filius dei [illegible] augustinus
[illegible] Visio dei duplex esse
videtur [illegible] qualis [illegible] videntur
deum [illegible] qualis [illegible]
videntur deum [illegible] in
[illegible] videt
[illegible] videbit me
homo et vivet [illegible] non vivet
[illegible] vitam istam sensibilem

z inuidentia quo ad visionem intuitiuam in
patria videtur quam multum potest visio ista enig
matica z obscura ut videndo inspicimus z virtu
tes alias modo quo hic sufficimus tamquam
intellectum quam per affectum videmus utrumque tamen
ad sua plenitudinem inclinari, et illud est
medium aptissimum viatoris, ut intuitiuam de
claritatem in patria apprehendat. Quapropter enim pro
hoc speculum indisponi quo de mente hu
mana ut indignum sit a luce superna ra
diari [illegible] eius sub coniunctibus z
tunc est speculum quasi puluis occupatum
quasi delectacionum affectionum habuit occu
patio tunc difficile uel impossibile est
hoc speculum emundandum. Ideo sed paulus
precipit ut sol non occidat super iracundiam
vestram ita dicit fidelis de quocumque tempore
qualiter eciam, quod tamen quodcumque
delectatio in alia pro ex diuturnitate in
delectabilitate conuertere. hec dicit dominus ad sua
[illegible] hic textum [illegible] mundo corde. Vissi
onibus istis speculum hoc 2m peccatum inficit
secundum carnis tamen gula quam luxuria. In cuius
testimonium mulier menstruata ex bonitate cor
rupto expirante ab oculis nobis spe
culum inficit sicut mundum quam collectum va
pos expirante ab oculis usque ad plena
superficiem speculi ex frigiditate speculi
z aliis disposicionibus statim incipit tamen
colligitur z [illegible] penetrant corporis
z [illegible] sit inficere [illegible] de quo
cumque tempore delectancie z speculum de gu
la atque luxuria, z hic fidelis de carne
delectacionem [illegible] speculum inficit
[illegible] quam [illegible] ut tela [illegible]
ut [illegible] abstergit oculum a speculum ad
[illegible] intuendum. Ideo medicina salu
berrima [illegible] inducentibus
huius corruptelam [illegible] ne [illegible] sepe
alio [illegible] momentanee in [illegible] delec
tabili [illegible] Ideo hic [illegible] deuota
oracio/edificatoria occupacio z honesta
[illegible] cum pluribus [illegible] cum multis
aliis [illegible] comprehensibilibus [illegible]
[illegible] per hoc verbum [illegible] Beati mundo
corde hic dicit [illegible]. Visio duplex est
videlicet spiritualis per quam deus in fide conspici
[illegible] [illegible] per [illegible] visio spi
ritualis [illegible] [illegible]
[illegible] occupacionem de [illegible] per [illegible]
hinc [illegible] medium [illegible] per [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] a
[illegible] ve visiones [illegible] excludit de
[illegible] hinc [illegible] [illegible] p
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] exarant per [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] Jacob [illegible] est visio corporalis q
videntur temporalia de [illegible] [illegible]
per [illegible] visione corporali prohibent

[illegible] xxxv quo [illegible] per aug.
z [illegible] prohibent vide [illegible] z ludos
[illegible] lxxxvi videntur [illegible] mali vide
[illegible] xpm z [illegible] ibidem [illegible] boni vide
[illegible] z [illegible] [illegible] de [illegible]
per aug. [illegible] Judicum [illegible]

Visitatio vade z vide si cuncta sint prospera
erga fratres tuos Genesis xxxvii [illegible]
[illegible] Samuel per singulos annos
[illegible] Bethel z visitans [illegible]
[illegible] habuerunt [illegible] visitacione
[illegible] super eos [illegible] [illegible]
pigeat visitare infirmum [illegible] lxxxvi
infirmi eram z visitastis me [illegible] xxv
Religio munda et immaculata apud deum
z patrem hec est visitare [illegible] Jacobi i [illegible]
[illegible] visitem fratres [illegible] xv [illegible]
visitat dominus [illegible] Genesis xxi visi
tacio tua domine custodit [illegible] Job x [illegible]
visitabo [illegible] z [illegible] super [illegible]
[illegible] ut [illegible] visitabo [illegible] ma
[illegible] xxxiii visitabo super eos
[illegible] gladium [illegible] Ozee xii
Visitatoris visitacione debet quatuor
facere [illegible] amicicias [illegible] visi
tasti [illegible] glo. [illegible]
[illegible] subditorum corrige [illegible] visi
tabo [illegible] eorum [illegible] pusilla
nimes [illegible] [illegible] Consolabitur [illegible]
[illegible] audire [illegible]
[illegible] visitacionem tuam [illegible] Et notandum
[illegible] per alios honestos si ipsi
fuerint impediti debent [illegible] suas
visitare de vita clericorum de [illegible]
z reparacionem diligenter inquirere [illegible] De
[illegible] de statu laycorum
si in fide sint stabiles [illegible]
adulterii [illegible] z consilia fugiant
[illegible] [illegible] plurimum [illegible]
[illegible] visitando non debent
expensas [illegible] immoderatas
exquirere [illegible] magis
[illegible] [illegible] arta [illegible]
[illegible] per aug. xxxv [illegible]
[illegible] archiepiscopus episcopus uel
alii prelati visitantes [illegible] proponant
verbum dei z [illegible] de vita [illegible]
[illegible] in ecclesiis [illegible]
[illegible] salubriter moneant [illegible]
[illegible] ordina
rius [illegible] ordinarius non est [illegible]
[illegible] corrigat de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Bartholomei

Vis anime. de [illegible]
Vis motiua quamque mouet spiritualis
quamque corporalis [illegible] appetitiua
z diuiditur in concupiscibilem z irascibilem
per quam anima appetit bonum uel insurgit
contra malum [illegible] [illegible]
[illegible] z irascibili oriuntur quatuor
affecciones [illegible] [illegible] dolor z timor

natura sit prius est quod concupiscibilis gaudet
si absens speratur. Sicut si prius est de quo
irascibilis dolet, si absens timet. Sensualitas autem vis anime est sensibilis inclinans
et ad illud movens ad quod concupiscibilis
et irascibilis. Sensualitas enim sic appetit
delectabilia sicut corpori ac nocumenta fugit. Differt autem sensualitas a concupiscibili et irascibili quia sensualitas magis
congruit corpori ac sicut in brutis viget. Sed
nunc illa lege stringitur quia scilicet appetitus rei ad corpus pertinentis moveat.
Concupiscibilis et irascibilis congruunt
rationi et possunt sic in homine refrenari vel
ac regi virtutibus que in ipsis fundantur,
scilicet ut temperancia in concupiscibili et fortitudo in irascibili et sic de aliis. Secundum quod vis
motiva sensibilis movet. Secundum compar
[illegible] dividitur in virtutem naturalem vitalem
animalem, quarum prima scilicet naturalis habet in epate
et ut de primo principio, secunda scilicet vitalis principium
est cor, [illegible] cordis. Tercia in capite ut de primo principio, tamen principium est cor. Vis
igitur enim naturalis est motiva membrorum vitalis pulsum animalis membrorum. Dicitur
enim quod vitalis est motiva membrorum
mediantibus venis et arteriis que radicantur in epate secundum galienum. Secundum
aristotelem radicantur in corde et hoc propter spiritum
naturalem. Est enim spiritus naturalis substancia subtilis et aerea, vi caloris in corde generatur,
hic sanguinem ad singula membra impellit
ex quo corpus vegetatur. Virtus enim motiva
pulsum mediantibus arteriis que radicantur
in corde. Spiritus autem vitalis idem quod
et naturalis, dicitur de substancia secundum diversis
de virtute. Hic per arterias membra corporis
se diffundens vivificat ipsum corpus
tamquam instrumentum. Virtus animalis est vis
motiva membrorum mediantibus nervis qui
radicantur in capite et hoc propter spiritum animalem.
Est autem spiritus animalis idem quod spiritus
naturalis et vitalis, secundum vitalis dicitur ad
cerebrum perveniens. Hic ceteris subtilior per
nervos ad organa sentiendi dirigitur
ut sensus et motus secundum locum exinde generetur in corpore animalis. Contra vires istas
dominans. Sciendum est quod tres virtutes animales
intendunt tunc naturales remittuntur propter hoc
in homine debito studio vel meditacionibus
in [illegible] vegetativa, [illegible] gulacia et augmentativa. Ideo quod patet quia carnis virtutem
prostratam domat in homo studioso. Ve
ut sompnus dormientis sensibus sopitis et vita
carnis non animalis, propterea quia virtutes
animales remittuntur naturales intendunt,
sed patet in sompno qui deprehenditur ex quo
virtute animali tunc intensione indiget.
[illegible] de hoc [illegible] li. 2o ca. 3o

Ista plenitudo est et veri dei perfectum
ut certo quisque intelligat ut bene
vivat. Sic sicut forte. Vita [illegible] non potest

melior esse bene quam certo intelligere quod et bene
vivit, multo amplius intelligere quod male vivit
et quod intelligit perdit. Secundum augustinum
de ci. dei. Vana vita hec est vita dubia,
vita ceca, vita erumpnosa, quam humores
tumidant, dolores extenuant, ardores
desiccant, aera morbidant, esce inflant,
ieiunia macerant, ioci solvunt, tristicie
consumunt, solicitudo coartat, securitas
hebetat, divicie iactant, paupertas deicit,
iuventus extollit, senectus incurvat, infirmitas frangit, meror deprimit, et preter ea
cuncta mors interimit omnibus gaudiis
finem imponit, ita ut cum esse desierit
nec fuisse putetur. Secundum augustinum in [illegible] ad iac. mo
[illegible] vita iusti est. Vita hominum
media est inter vitam angelorum et pecorum.
Si vivit secundum carnem pecoribus comparatur.
Si vivit secundum spiritum angelis sociatur. Secundum
augustinum super iohe. ca. xvi. De bono dei
iudicio agit ut tempore peregrinacionis electorum eius vita libera et in perturbacione
nocivam nec vitam propria diligant. Secundum greg.
li. o xxxiiij. Mundum tunc recepit vivere
ac despiciendus est non quando eum desp-
icimus quem recepimus. Secundum Sene. xx.
in epistola. Dulcius est consumare vitam ante
mortem et expectare securum reliquam
sui temporis partem. Secundum Sene. xxxij epistola. Non
enim vivit cui nichil est de materia
ut vivat. Ede et bibe ut bene vivas non
vivas ut tantum edas et bibas. Secundum sortes
de suis exhortacionibus sicut enim corpus
vivit de cibo terreno ita anima vivit
de observancia dei mandatorum. Secundum Cassa
[illegible] Ego bonos et bibo, amicus meus, tamen de
puti dixit se bonos illos ac de futuris
vis vitas nostras nisi quia vita et mortem
utique respicies qualem ipse predebat
et illius est potestatem faciturum. Et
qui mox ipsum futura cessat respectu puto
possunt tempus vivere propter respiciendam celestem
cogitacionem. Secundum augustinum super iohannem de lxxxiv
tractatu mori. Vita presens que inter celum et
infernum sita est vitijs plena tenebris recipit. xxxiij q. iiij. Secundum aut. xxxij q. iiij.
Recitat per augustinum. Quia ista vita non est
rectitudinis magistra ut virtutes vel si alia
quod sit non tamen sunt dignum. Secundum Deli
quidem Christum. De pe. di. iii. quod ergo sit
in hac vita bonum frequentius affliguntur
et mali prosperantur. De pe. di. iii. Quamvis
etiam sancti eius cum Christo temporale generit non
causa sua secundum et communem utilitatem ten
dunt, complentur. xxxiiij q. i. c. Quamvis per
augustinum. Homo ubi de paulo. Vita quia
sanctus dicitur esse melior quod [illegible] imitatur
apostolos. xvi q. i. Dilectissimi. Dicit est
vita eius anima vita corporis et quod ea
sit anima sic anima sicut deo vivere non potest. De
pe. di. ii. Consistere sicut. Corpus Christi vivit
est mundi. De con. di. ii. Christus per augustinum
et carnem Christo quod dicitur. Vita ac va

et templaria quedam viii q. i. Olim
per Aug. et in scriptura per totum. Sed sufficientia
vincium quibusdam presunt patrum haec vita
quibusdam non prodest q. i. Ipsius

Unctio ex editione dei et legum non
sancti vero ipsius iunctio hec est plenius
sed est poste [illegible] hec unctionis [illegible]
ad alios diffunditur. Et elegantibus fuit unctio
David [illegible] in domo patris sui ad regnum regni
futuri. Hec significat unctionem et baptismum [illegible]
Ebron super Iudam et post ea multa bella
fuit. Hec significat unctionem in confirmatione
Tertio [illegible] Ebron super omnem Israel post
hec in pace regnavit. Hec significat unctionem
in extremis. De substantia autem facti est
[illegible] primum et quod de unctione faciendis sunt sa-
cerdos et est iterando. Tertium est ole-
um et tertium est forma verborum. Quartum
est destinatio loci. Et nota quod isto
sacramento forma verborum est sancti in ordine ut
dicit Iacobus inducat presbiteros et orent
super eum. In baptismo consistit forma in sola
[illegible] alii ad duos baptizatores
[illegible] forma in
[illegible] et Hostiensis de [illegible] in
libro extra [illegible] Unctio sacramentalis non
datur nisi adultis qui peccati venialia videntur
[illegible] que instituta est ideo datur
nisi in extremis et postulantibus si sepe
quis [illegible] sepe potest unctionem
[illegible] in infirmitate [illegible] eadem
infirmitas [illegible] effectus hic
sacramenti est [illegible] et sanitas duplex videlicet
[illegible] liberatio ab infirmitate spirituali que
[illegible] per venialia quibus anima debilis efficitur
ad [illegible] alia est
sanitas secundaria que est si desertum
[illegible] sanitas corporalis
[illegible] et [illegible] sanitas corporalis expedit
sanitati spirituali sunt [illegible]
[illegible] suscipientibus
[illegible] sanitas corporalis sed ad [illegible]
[illegible] valet etiam ad debitorum
[illegible] et ad [illegible] ad
[illegible] sacramento [illegible] tamen sicut in
[illegible] sed unctio exterior aliud
[illegible] sed effectus duplex sanitatis
ut dictum est [illegible] sacramento et [illegible]
[illegible] unctio spiritualis interior in mentis
[illegible] et solacium [illegible] ubi [illegible]

Unctio melior est in [illegible] quod [illegible]
sanctificationem [illegible] de pe. di. v.
[illegible] per Bedam [illegible] unctio
exterior [illegible] baptismalis di. xv.
[illegible] per Augustinum. Est unctio bap-
tizatorum que fit in pectore et [illegible]
[illegible] de conse. di. iiii. [illegible] a parte
[illegible] est unctio baptizatorum que fit
per sacerdotem confirmationis in summitate capitis
de conse. [illegible] Rabanum [illegible]

est unctio confirmationis que fit in fronte [illegible]
[illegible] pontifices di. xcv. presbiteros. Sed unctio
extreme unctionis quam petunt episcopus et presbiteros
[illegible] per [illegible] infirmorum di. xcv.
[illegible] et [illegible] presbiteros. Est unctio
regalis que fit in brachio xii q. vii
[illegible] est et hec est unctio sacerdotalis
in manu [illegible] non confirmate [illegible]
di. xxiii [illegible] xvi q. i [illegible]
sufficienter. Est unctio pontificalis
super manum et caput di. xxiii [illegible]
sed pontifices et sacerdotes [illegible] in corde debent
[illegible] quod sua unctio re-
putet viii q. i. [illegible]

Unitas unitatis [illegible] di. [illegible]
ut sit [illegible] unum [illegible]
ab uno [illegible] xxiii
q. [illegible] est [illegible] unitas ecclesie
[illegible] de conse. di. iii. est
[illegible] per Augustinum de conse. di. ii. [illegible]
per Augustinum [illegible] unitas ecclesie [illegible]
[illegible] per dilectorum [illegible]
xxiiii q. i [illegible] per Cyprianum per quod dicitur
una columba [illegible] membra ad
caput [illegible] illorum sed [illegible] per petrum
a capite non separant xxiiii q. i [illegible]
[illegible] extra unitatem ecclesie non
[illegible] di. [illegible] domini
et catholice unitatis [illegible] per Aug.
Est ut est peccatorum remissio [illegible] remissionem
per Augustinum. Sed extra unitatem non prodest
[illegible] viii q. i [illegible] per Cyprianum
et xxiiii q. i [illegible] nichil est
[illegible] per Aug.
Et [illegible] martirii [illegible]
di. [illegible] per Augustinum. Est [illegible]
et unitas [illegible] non [illegible]
[illegible] in vinculo pacis xxiiii q.
[illegible] per Augustinum. Sed non [illegible]
unitatem [illegible] audit [illegible] xxiiii
q. i alienus. Sed [illegible] unitatem
ecclesie infideles reputatur viii q. i [illegible]
per Cyprianum.

Unitas triplex est [illegible]
[illegible] unitas
substantie [illegible] personis [illegible] una substantia
[illegible]
[illegible] Romana
[illegible] unitas [illegible]
[illegible] cor
unum [illegible] qui adheret
deo unus spiritus est [illegible] unitas
[illegible] in scriptura unitas
[illegible] ad [illegible]
[illegible] que pendent ad eum [illegible]
[illegible] et [illegible] tota
[illegible] est unum [illegible] Aug. [illegible]
[illegible] xxiii super textu [illegible]
et que [illegible] dat [illegible]

Vocatio dei triplex est prima per [illegible]
que est scriptura [illegible]
[illegible] per [illegible]

septima quia per sacrificia et musica et mundi
luc. x. Qui vos audit me audit. Za-
charie vii. Factum est non exaudierunt legem
meam sic clamabunt et non exaudiam
eos dicit dominus. Octava gallina vocat
pullos quos diligit. Bernardus: rapuit a
a milvo sic diligens bene vocare deus
rapit a dyabolo et a vocato est dei spi-
ritus. Ysaie xxx. Aures tue audient
vocem post tergum monentis. Predicta que
loquatur de me dubia. Apocalypsis iii. Ecce sto
ad ostium et pulso etc. Nona per nuntium vocat
et flagellat. Apocalypsis iii. Ego quos amo
arguo et castigo. Emulare ergo et penitentiam
age. Ergo prima sit. Et mittam vo-
cans ad eum compellens intrare ad nup-
tias. Luc. xiv. Decima quandoque nuntium
mittit tempus venitur barba rasa ad
mediam et vestes scissas per medium usque
ad nates sicut Amon [illegible] nuntios
David. ii Reg. x. Sed [illegible] verba Christi
dicentes: [illegible] ministris [illegible] ad pe-

Vox quam vos elegit vocati
vocati multiplex est. Predicta auctoritas
[illegible] Act. xiii. [illegible]
et [illegible] quia per omne sabbatum le-
guntur et [illegible] [illegible] ecclesiam
[illegible] dei [illegible] non [illegible] loquele [illegible]
[illegible] sermo doctorum [illegible] [illegible]
[illegible] predicatores [illegible] ut [illegible]
ad [illegible] spiritu cogitationum [illegible]
vox dilecti mei pulsantis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] extendi manum meam [illegible]
[illegible] largiter et non fuit qui aspiceret
[illegible] extra [illegible] flagellorum [illegible]
[illegible] dominus ad fletum [illegible] septima
[illegible] angelorum [illegible] quia [illegible]
fiet vox super [illegible]. Vocat igitur
apostolos [illegible] [illegible]
[illegible] dicat [illegible] faciat ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] Christi ut [illegible] ut [illegible]
[illegible] fiducialiter dicere possit [illegible] possum
eo [illegible] quod vidimus et audivimus non loqui
videt eos non corporaliter sed spiritualiter non ad
facies eorum sed ad corda eorum respiciens
elegit eos non quia apostolos sed quia apostoli
potarent [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] multi venerunt [illegible] ad [illegible]
notitia de messia ut [illegible]
[illegible] discipuli audierunt Johannem [illegible]
[illegible] agnus dei [illegible] ad familiaritatem [illegible]
[illegible] multa [illegible] [illegible] per-
[illegible] ad apostolatum ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] apostolatum sic [illegible] multiplices ut pe-
trum [illegible] [illegible] ad apostolatum
[illegible] [illegible] vocati [illegible]
[illegible] [illegible] duplicem precedentem
specialiter [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] cum [illegible]
venit [illegible] ad sua predicatorum simplices ut
istos discipulos [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] Joh. [illegible] [illegible]
simplices fuisse deceptos [illegible] miraculo
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fides [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] textum [illegible]

Voluntas dei [illegible] per volunta-
tem essentialem et non personalem [illegible]
tria persona [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
illud [illegible] [illegible] magna opera domini ex-
quisita in omnes voluntates eius [illegible]
[illegible] [illegible] volito et
illa [illegible] voluntas signi ut [illegible]
[illegible] voluntas dei [illegible] [illegible]
[illegible] Doce me facere voluntatem tuam [illegible]
nemo possit resistere dei [illegible]
[illegible] impedire ne fiat quod placet deo [illegible] vo-
luntate signi [illegible] peccatores resistere [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] domini non [illegible]
[illegible] [illegible] dixit Stephanus
Judeis [illegible] [illegible] spiritui sancto
resistitis [illegible] fiet [illegible] dominus quod
[illegible] [illegible] salvatoris [illegible]
[illegible] non est meum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] voluntati
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] preceptum
dei cum [illegible] omnes [illegible] salvos fieri
et [illegible] mandat [illegible] [illegible]
mandata [illegible] [illegible] ut salvetur [illegible]
[illegible] quotlibet voluntates [illegible]
[illegible] mandando vel [illegible] [illegible]
[illegible] peccatori [illegible] non [illegible] facit
[illegible] aliud [illegible] voluntas dei [illegible]
[illegible] [illegible] voluntas dei [illegible] [illegible]
[illegible] voluntas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fiat quod [illegible] est [illegible] facere
[illegible] [illegible] voluntas [illegible]
placiti quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Voluntas [illegible] duplex fuit
[illegible] et [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] duplex [illegible] et [illegible] [illegible]
luntas [illegible] duplex est [illegible] ut [illegible]
est [illegible] ut [illegible] est voluntas [illegible]
ut [illegible] conformat [illegible] omnibus volunta-
tibus [illegible] voluntate [illegible] ut [illegible]
et voluntate spiritualiter voluit [illegible]
quod voluit [illegible] voluntate ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] voluntates non
[illegible] sibi contrarie licet voluntates [illegible]
fuerunt [illegible] voluntate [illegible]
quod [illegible] voluit et [illegible] volunta-
te [illegible] [illegible] [illegible] voluntatem
[illegible] pena [illegible] [illegible]
voluntas quod [illegible] tenuit [illegible]
voluntas [illegible] voluntas [illegible]

obiciaz voluntas carnis nisi quia per peccatum
aliquis velle est illicitum, vel quod non est illi-
citum spiritualiter, sicut fuit in xpo velle non
mori, constringat. Aut voluntas non molesta
fuit temporaliter a spiritualiter. Sicut tamen sensu-
alitas a ratione quia xpus secundum voluntatem
sensitivam illud horribile vere ad ymagi-
nationem et estimationem quo facto naturaliter mor-
tem refugit. Sed autem voluit propter maius
fructum sic non per spiritualitatem, non voluit, dicens
pater si fieri potest etc. Sed petitio fuit tamen sensu-
alitatis quia rationis sensualitatis fuit affec-
tus sed rationis autem fuit proponentis. Sed hic
xpus fieri voluit propter triplicem instructionem
nostram, prima est ut sciamus non esse aliquod
peccatum ex sensualitate nolle. Quod est contra
divine voluntati. Secunda est ut martires xpi non
desperent si mortem horrent cum filius dei
illam exhorruit. Tercia ut dicatur dicente
pete sed supponendo voluntatem tuam
voluntati divine. Et hoc nota in quadam
appendice per fieri potest et ibi bonum non sicut
ego volo sed sicut tu. Secundum Thomam de ve(ritate) questione lio
xvi articulo xvi. Voluntas in duas partes
dividitur, scilicet in thelesim et pulesim, secundum
voluntatem naturalem et deliberativam. Unde est
prima sed voluntas naturalis dicitur per se
desiderium, secunda vero deliberativa per rationem. Alio
modo voluntas proprie et stricte rationabilium
est tantum. Sed large dicitur esse etiam brutorum
improprie vero et quasi methaphorice dicitur
esse vegetabilium. Unde voluntas prout
sumpta prout rationabilium proprie voluntas
dicitur. Secundo prout voluntas est brutorum dicitur
desiderium. Tercio prout voluntas est ve-
getabilium vocatur appetitus. Inter pote-
ncias nulla est liberior quam voluntas nullo
organo obligatur sed ymaginatio est
mato et humori ut cogitur obiecto sed
intellectus cogitur vero. Vires etiam affixe
organis necessario mutantur mutato
organo quibus omnibus voluntas dominatur.
Unde Augustinus ait. Nichil tam in nostra po-
testate est sicut voluntas, sed et sic
nus qualiter voluntas non cogitur bono
sed intellectus vero. Sed est causa tamen primum
in ita bonum est quod non aliquid imp
perfectionis habeat. Sed aliquid ita verum est
quod nichil falsitatis habet ut patet in hiis
propositionibus omne totum est maius sua parte
tamen talis vero cogitur intellectus assentire.
Sed voluntas nullo tempore nullo modo bo-
no creato cogitur adherere. Et voluntas
videtur mundo cogi per inordinatum ap-
petitum prout voluntas aliquis tenetur
honorem et alliget ut bonum consuetum in eo
mutabile et rebus mutabilibus adhereat.
Sed in huius creature libertas quedam est
ut ait Augustinus. Omne peccatum eo adeo
est voluntarium quod si non est voluntarium
non est peccatum. Secundum Thomam de ve(ritate) lio 2o iuo
plus. Voluntas bona est que dei
voluntati subiecta est, quia id vult quod
deus vult. Sed hoc velle debemus quod
vult nos velle debere. Secundum Augustinum de soli-
loquiis. Nemo potest in potestate quidem habere
malum vel meritum sed consentire vel dissentire
propria voluntate. Secundum Augustinum de spiritu et anima. Sine
voluntate tua iusticia dei non est in te.
Voluntas quidem non est nisi tua, iusticia autem
non est nisi dei, esse potest iusticia dei sine vo-
luntate tua, sed in te esse non potest preter voluntatem
tuam. Secundum Augustinum de verbis apostoli sermone xxxviiio.
Voluntate mala, nisi quis concessit esse
sed in superior potestate qua desiderio male
voluntatis impleatur. Secundum Augustinum li(bro) quinto de
civitate dei. Unde hiis omnibus potestas sive
deus tribuitur. Secundum Augustinum super psalmum lx. Vo-
luntas nil habet nisi expresse indicatur vel
quidem tardum ingenium vel labilis me-
moria vel inquietus appetitus vel sensus ob-
tusus vel vita languens, vero per se(?) presta-
turum habere sicut vel contraria in vocetur
et hoc non ob aliud nisi quia sed nimirum ac-
cipit voluntatem posse pervenire probant.
Secundum Augustinum de libero arbitrio. Voluntas
est animi motus ad aliquid non amit-
tendum vel adipiscendum. xv q. i. c. Item
Augustinus. Ex voluntate hominis est causa
boni vel vitiis dei. Sed nostro sed per se
vij q. i. Conveniendo per se ipsum xv q. i. c.
Nichil ullum sit peccatum nisi sit voluntarium.
xv q. i. Sed ex aperto per Augustinum etiam. Ille per
omnes. Nemo tenetur ad culpam
nisi voluntate propria deflexit. xv q. i.
Non est per omnes. Dei non ea que
offeruntur sed voluntatem offerentis re-
spicit. xxxiii q. i. Vide per Ieronimum, contra se
voluntarium servitium elegit sibi deus
servire deo voluntaris. xv q. i. Non est per omnes.
Et bonum opus non perficit facientem
nisi bona voluntate perficiatur. Di(stinctio) xxxv
vi. Non sat per omnes et xv q. i. per totum.
Nichil lex hoc de ope non voluntate
requirit. xv q. i. Et quis non per omnes.
Nichil voluntas per ope reputatur. Eo de
est facultas de pe(nitentia) di(stinctio) i. c. Si for-
te et xxxiii q. iii. Quid est per omnes et
eo. Sicut paulus per Ieronimum xxxii q. i. Imp
cias per Augustinum, lege hoc potest liberum arbitrium
tamen mala voluntas non est libertate di-
mittenda. xxiii q. iiii. Displicet per Augustinum.
Sed mala voluntas nocet ne bonum
cogitur. xxiii q. iiii. Displicet. Et hoc
dei recipiens propria voluntate indicare dignum pre
oreo iam non possit per voluntatem a deo
indicare de pe(nitentia) di(stinctio) i. c. Si cui per Augustinum
Voluntas bona melius abscondit
opera manu meliora quam locus secretus
est. De pe(nitentia) di(stinctio) xii. Voluntas ait dicit

precede ut sequitur gratia nam ut gratia sine
voluntate aliquid operatur nec voluntas sine
gratia aliquid potest nam tamen non committit
nisi plurimum susceperit nec plurima re-
tinuit sine tamen … causa xxxiii q. v. ecclesia
cum glosa est constructum non quia custodire
non potest necessitatis debilitate corporis
sed quia complecti voluntatis sancti propositi sed
ubi habet bona voluntas et non facta
est quia lucina restituit ira malicie
autem factum est quia caligo sue sed causa
xxv … voluntas rumpitur nec subiacet
opus autem perficit testimonium voluntatis … causa
Votum de … xl. …
mali … amputat
solvi non potest voto levitici xxvii
et … votum bonum deo deo non tardabis
reddere deuteronomii xxiii ecclesiastes … mos
est domino et aliud … non … potest … reddit
… bonete et reddite domino deo vestro
psalmus … quod vovisti deo memor
… reddere … v. … maledictus
dolosus qui habet in grege suo masculum
et votum faciens offert debile domino …
… inter … mediocriter
… magnis bono mediocri bonum
… quod stultum est … presentes …
Remigius … epistola … ergo non arbi-
tror … vota … debere …
… ut deus exigere quodcumque sibi
promissum bonum sed pro eo melius aliquid
fuit … alterum forte de-
beri nobis … minores …
per eos … constitutum … solvere
… illa … te vo-
visse peniteat ymmo gaude iam tibi
non licere quod tu detrimento tuo lice-
ret felix necessitas que in … meliora
compellit Augustinus in epistola ad Armentarium
et Paulinam Votum est alicuius boni cum
deliberatione deo facta promissio spontanea
pro viribus implenda ex quo constat quod
ad omne votum obligatorium deliberatione …
… requirit … fiat ad
… alterum … quod
finaliter extendit ad honorem dei …
… solum … sine
… quod vovisti deo …
et ut sit de re … bona et utili et
non de mala … vel illicita …
… nota … decretum …
xxii q. … promissis re-
scinde fidem … voto muta decre-
tum et quod … vovisti …
… ut … deliberatione fiat …
… malo … latum
… stultum … vel … vel …
… utilitati impeditivum non
est … sed … fugiendum …
illud … ut … et …
… et stulta promissio alibi vota
stultorum fugienda sunt … glosa …
… Hugo … de … parte …
… vota stultorum …
… mala sunt …
… non sunt … magis …
… quod … non
… voluntate …
… ordinata
… quod … non
sunt tenenda sed … sint …
melius … arbitrio … stultorum
… sit spontanea quia votum absolute
… debet …
… Votum quod dividitur in species
multiplices aliud est commune quod in
baptismo … respondet re-
nuntiare dyabolo … non est …
ut dicit Augustinus xvii … quidam …
… ut … sponte promit-
tit … virginitate vel continentiam
vel … quos sunt … Augustinus
de votu … quo potest esse …
xvii … Votum singulare ad
… religione …
… aliud … publice
… et … legittime
… deliberatione …
… obligat apud deum ut illud in-
fringens … Beda … lib-
… de … xxxviii … alii doctores
… aliud est votum li-
… tendens in bonum
pro viribus ad implendum …
… deo … acceptum … Reg.
xxviii votum bonum …
… custodierit me
… panem …
… aliud … vota …
… tendens in malum quod …
… omnino in … fuit
votum … amputatur caput Johannis
baptiste aliud est votum … sive
… quia … esse
… esse bonum … aliquo malo …
votum fuit … Judicum xi …
… in … fuit stultum …
reddendo … plus …
… iniquo … quod
… aliquod bonum significabat Votum
… de bono quod … ad actum
… de re mala vel in ma-
lum tendente … aliquid in
… quo … peiorem exitum …
… ligat … sit … bonum
… instituta … Augustinus … xxxii
… sepe est revocare
… quod male locutus est … ead
… non … promissa … fal-
… frequenter
mutat … sicut … dicat
… ibidem … sed … quibus pro …

fiunt ut deficiat aliquis horum atque que
non placet deo puniatur agat et quod con-
mandatum dei statutum est in voto vel voto
scitur libro de talium de voto et voti re-
demptione ca. i. § De peregrinationis votis fit
questio an elemosinis redimi possint an
in aliud commutari. Respondeo quod ab eius qui
peregrinationis pendet arbitrio ut ipse de-
liberans qualitate persone et causam com-
mutationis scilicet an ex infirmitate vel affli-
ctione divitiarum vel alia causa probabili
peregrinatio a recompensatione melior sit
et deo acceptior et secundum hoc debet exinde
dispensare. Hic ibi. Votum quod voluntarium re-
quirit. Quod licet secundum equitatem
quod deceat secundum honestatem et quod expe-
diat secundum utilitatem. Hoc ex voto legis veteris
in qua non minus hoc preceptum dei obligat
quam votum hodie obliget in ecclesia primo-
genita que deus mandabat offerri [illegible]
dum deo redderentur ut primogenita homi-
num quedam redimerentur ut aliorum ani-
malium quedam commutarentur in aliud sed
primogenitum asini quod non ovem commutabatur.
Ideo hic attendendum quod voto commutari possit
in opus aliud pietatis non temptetur ipse
[illegible] loquendum in qua loquatur deo quasi
non recedamus a limite virtutis. hic idem
[illegible] magne. Peius est imple-
re illicitum promissum quod [illegible] xxii q. iiii
Unusquisque et c. duobus. Item ibi de Herode
et saltatrice. Di. xiii duo. Non est medi-
um [illegible] promissum xxii q. v. Beati
Pauli. Item ad nova promissa complens
[illegible] di. xiii duo. Item votum
obligat spirituale nisi impediat in univer-
sum xxix q. i. Due. Item nisi impediat
similis condicio di. liiii. Qualibet. Item nisi
impediat infirmitatis passio xxxiii q. ii
Consuluit. Item votum dei factum deliba-
tione xxiii q. i. Videmus. Item votum ex
deliberatione sine voce expressum sive non
apud deum obligat xvii q. i. [illegible]
[illegible]. Item intentio voti non est fraud-
[illegible]. Item melius est [illegible]
periculosius [illegible] xxxii q. i. Item votum
[illegible] est di. xxxviii
[illegible] de Ananie
Voti dispensandi multiplices sunt
cause videlicet pro [illegible] senectus debili-
tas sive infirmitas status et condicio suppli-
candi sive paupertas et quecumque alia
iusta et rationabilis causa quia [illegible] di-
spensatio redemptio vel commutatio videatur
melior et deo acceptabilior quam ipsa voti
redditio. Etas [illegible] tenem
porum facultate quod distare aliquid pro-
mittit [illegible] ut ex. de voto cap.
[illegible] senectus [illegible]
tas [illegible] consuetis [illegible]
non est lex posita [illegible] legis

onerata ut valide sustineat. Ext. de obs-
ervatione ieiunii cap. Consilium de [illegible]
status et condicio quod non votum religionis ut
filii impuberis ut uxoris absque consensu
dispensare [illegible] firmum esse valeat ut di-
citur in summa [illegible] q. xxxviii [illegible]
[illegible] Ext. de voto cap. con-
stitutum super voto [illegible] supplendum
sive paupertas ut si quis votum emisit
peregrinationis sive abstinentie specia-
lis [illegible] studens fuit [illegible]
superioris arbitrio [illegible] redemptio voti
[illegible] clerici [illegible] indigentiam
[illegible] attenta qualitate persone videretur hic
melius videri et deo acceptabilius. Ext.
de voto cap. [illegible] fiat tam paupe sta-
[illegible] omnibus insistet [illegible]
[illegible] bonis operibus secundum suam possibilitatem.
Ext. de voto cap. [illegible] cap. Item super hiis
dispensatio [illegible] superioris auctoritas ad di-
spensandum redimendum vel commutandum votum
requiritur [illegible] Apostolus [illegible] dicentem
Nam et ego [illegible] donavi [illegible] in persona
Christi ut non circumveniamur a sathana.
Ubi sicut dicit [illegible] omnis legi-
tima dispensatio redemptio sive commutatio debet
esse conformis legi Christi ad honorem eius
et utilitatem ecclesie que est corpus eius.
Usura committitur [illegible] ex eo
tempore quo vendiderit vel impigno-
raverit et quod reliquum est reddatur
emptori [illegible] xxxiii. Item non recipi-
es usuras ut amplius quam dederis hic ibi.
Ext. Item non fenerabis fratri tuo pecuniam
ad usuram nec quamlibet aliam rem [illegible]
xxiii. Item ad usuram donabis et amplius
accipiens nunquam vivet non vivet [illegible]
xviii [illegible]. Item Judas [illegible]
xxx argenteos [illegible] xxviii [illegible]. Item Ju-
das [illegible] melior [illegible] restitutis se
mutuo date [illegible] Luc.
vi [illegible]. Item si aliquem defraudavi reddo
quadruplum. Luc. xix. Item et [illegible] usura est
[illegible] usura est [illegible] contigit
usura est [illegible]
[illegible] usura [illegible] de David
xiiii q. iii. Plerumque. Item plus est usura [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Usura [illegible] vel mutuare
[illegible] particula [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] xiiii q. iii. De feneratoris
[illegible] Augustinus [illegible]
[illegible]

doctores. Et licet quod feneratis intervenit
de tempore ad detestabile lucrum, gravius peccatum
politice est species avaritie et maxime
contra iniquum. Dicitur autem usura quasi usu era
id est usus eris, licet etiam pecunie quia prima pecunia
fuit fiebat ex ere. Et quod pecunie
nomine non solum nummi sed quidquid habent homines
rectius in terra recte intelligitur, sunt servi
vina ager arbor pecus quidquid habere
pecunia dicitur ut ait Augustinus de doctrina christiana
et xiiii q. iii cap. totum. Unde et philosophus in politi-
cis dicit omne illud pro pecunia habetur cuius
precium potest pecunia mensurari. Si vero quis
facto vel spe lucri aliquid mutuo dedit
vel accomodaverit sive sit pecunia sive res
quibus alia ut triticum sive quodcumque
aliud quocumque nomine censeatur cuius pre-
cium possit pecunia mensurari, et licet
aliquid ultra sortem exigat, speret
vel expectet usuram committit et punitur
et quod inde recepit restituere recepit
tenetur illi de quo recepit vel eius here-
di vel executori vel illud pauperibus er-
rogare. Extra de usuris cap. cum tu. Probatur
ista xiiii q. iii cap. per totum. Extra de usuris
cap. consuluit et per omnes doctores.

Usura vero non committitur per hoc quod ex obliga-
tione quis accipiat, dum tamen causa principalis
accomodandi non steterit in spe lucri,
quin ut dicit dictum Thomas oblata non
culpe mutuantis ingerit que non ex ambi-
bicionis petitionis processit quia ut dicit
cumque principaliter et spe lucri
mutuat aliquis non mutuaret, quod ex
pyce et quod oblatum absque ullo sor-
tem recepit, immunis ab usura non est,
propter corruptam mentem spe lucri. Probatur
xiiii q. iii cap. plerique. Extra de usuris
cap. consuluit et per omnes doctores. Et
sed minima tamen non licet exigere pro
mutuo vel sperare pro hoc vel explicite
tacite vel expresse ita ut alienum ali-
quem iniquum vel ex eius obsequio
ut dicit Thomas in secunda secunde q. lxxviii.
Et circa hoc est quod preter pecuniam mensu-
rari potest in illis qui locant operas suas
ad opera lingua vel obsequio velud
manu exerent, sic tamen mutuans huiusmodi
manu lingua vel obsequio non quasi ob-
ligatione vel pacto in principio sed ex benevo-
lentia vel amore recompensans exhibeat
tunc licet accipere exigere vel sperare quin tal-
ter atque benevolentia pecunia mensurari
non potest. Idem est in mutuo quis dat liber-
aliter ex benevolentia vel amore tunc est
donatione donator sic debitor debitor
naturaliter obligatur ad antidota ff. de
petitione hereditatis lege 2. Et si lege
in officiis ea auctoritate primo loco ostendis
tenentur obnoxii ut in quodam beneficio nec
nostri accepisse. Extra de testamentis
cap. ad nos et officiis.

Utrum autem pecunia
tamen aucthoritate quia ratione depositi

..na vel usus testatur depositum hoc vero ut
Extra de usuris cap. in civitate et ibidem cap. ecce quod
est certum testator mutuum dari et nichil
plus pro temporali recipi potest et licet ex bonis
tutelis. Et xiiii q. iii cap. precipiendum. Dicitur enim
usura cum mutuum date nihil inde sperantes
glossa ibidem id est non in hac spem intentio
tenetur quod reddat quod accomodasti. Reddat
dat et deo promittente fecisti quod sit non
reddat hereditas vita mea eius. Et
certum est quod usura nunquam est quia debitor
recipiens rem datam ad usum eius inde in
uatur et nos si non insignis est ab eo lucrum
exigere quia lucrum inde non habetur. Si immo
a relevantur sic ipso usu est consumitur res ipsa. Et
est mutuum quia de meo tuum. Et quasi iniustum
est exigere lucrum de re aliena. Secundum
Raymundus in summa. Et ut ista melius in-
telligantur sciendum est quod quedam sunt
res quarum usus est cum earum distractione ut pe-
cunia que per ipsum usum nullo modo distrahi-
tur legem fieri vel est ipsius rei consumptio ut tri-
ticum vinum vel oleum et cetera quorum
ipso solo usu usus consistit et tamen
comutante eo talibus non debet seorsum con-
putari usus rei a re ipsa. Et contra quando re-
dit usus rei huiusmodi eo ipso concedit
a re ipsa. Alia autem differentia sit quod sit
pars est commutando eorum earum rerum quod
constituere in numero pondere et mensura a quarum
eorum usu nullus est earum receptis et durante
comutante eis in aliis ut in locatione
agri vel domus in habitacione et huiusmodi recepto
sibi dominio. Alia differentia est quod mutuum eorum
est earum rerum quarum usus eorum usus vel dis-
tractio ut pecunia vel consummata ut alime-
ta eorum in rebus omnibus locatione vel in
habitatione. Tertia differentia est quod in mutua-
tione non requiritur sufficit repletio
rei eiusdem speciei ut pecunia pro pecunia
vinum pro vino triticum pro tritico oleum pro oleo
et plurimum. Unde licet sorte aliquid inde
recipere pro mutuatione xiiii q. iii nullus.
Et est ratio quia creditor tantum recipit
quantum dedit sed in locatione non sufficit redd-
ere rem eiusdem speciei sed eandem. Unde si pro
rei peioratione per ipsum usum licitum est
reddere amplius aliquid exigere vel
accipere. Et est ratio quia aliquis non tantum
reciperet quantum dedit eo quod tantum
valeat res per usum peioratum quantum
prius valuit. Nec tamen vocatur proprie usu-
ra quod pro re mutuata nihil potest
exigi ultra sortem, sed potest tamen pro re lo-
cata. Usura corporalis dicitur cum alter
accomodatum pactum accipit ex libero
quod est furtum. Et iniustum bonum alienum
acceptum preter dum liceat capital, potest
tamen feneratio repleri nomine multiplici
Quibus cum accomodat temporale in
ad bene sive necessitatem vel proprium uti
litate ex mutuo misericordie exigentibus
sufficienti. Sed utrumque istorum tollitur in

feneratore. Quo ergo usura temporalis quam Deus insti-
tuit et professus amicus usurarius contra-
xit totum illicitum et sic potest intelligi auc-
toritates librorum legalium. Vide [illegible]
[illegible] Si pecuniam tuam pauperi mu-
tuo dederis qui est tecum non urgebis
eum quasi exactor etc. Exodi xxii. Levitici xxv. Fra-
tri tuo absque usura id quod indiget
accommodabis. Sed quia omnes homines [illegible]
[illegible] fratres mei et moralia legis veteris de-
bent hodie strictius observari videtur quod
tempore legis gratie quasi christiani plus debent
esse caritatiui et magis pauperes non
debet christianus fratribus fenerari. Usure cau-
telas [illegible] non debet credunt tempus
[illegible] quantum [illegible] non ergo [illegible]
ne ipsum [illegible] aut auctoritate vel [illegible]
[illegible] et sic intellige triplex testimonium
librorum sapientialium [illegible] et illud Luce
[illegible] usuris a fratribus tuis non exi-
gatis. Et ps. xiv dicitur. Et illi soli re-
quiescent in eterna militate qui pecu-
niam suam non dedit ad usuram. Et Eze-
chielis [illegible] describendo virum iustum dicit:
ad usuram non accommodat et amplius non
acceperit. Iste ergo auctoritates etc. non sunt
fugienda [illegible] tales cessationes suppo-
nere [illegible] auctoritates [illegible]
[illegible] auctoritate [illegible]
[illegible] detestacionem [illegible] mercatores in-
[illegible] subvertit [illegible] effudit
et eos de templo expulit [illegible]
[illegible] manifestas usuras [illegible]
[illegible] fructum [illegible]
[illegible] stultitia [illegible] dementia [illegible]
[illegible] maius bonum [illegible] bono [illegible]
bonum [illegible] petrum [illegible] vilissimo temporali
et sic fiunt omnes usurarii [illegible] Avun-
culus mandatorum cap. xxvii. Usura
tam detestabilis est. Et clerici convicti
publice de usura [illegible] ad usuras non
[illegible] di. xxx [illegible]
[illegible] di. xlvii per totum. Et clerici
de usura publice convicti [illegible] de ordine
et dignitate deponendi di. xlvii. Et [illegible]
[illegible] Et qui emit vi-
lius ut vendat carius [illegible] est
tempore [illegible] xiv q. iv. Canonum. Et
tempore necessitatis ad usuram potest accipi xxx
vi q. [illegible] Quod culpa per Aug. Et de
usura non potest [illegible] xiv q. [illegible]
[illegible] Et usurarius non [illegible] nisi
usuras restituat xiv q. iv [illegible]
per Aug. [illegible] per Aug. [illegible]
[illegible] usura [illegible] pauperi dato ce-
tuplum capies a Deo [illegible]

Uxor subdita debet esse viro xxx
iii q. v. [illegible] per Aug.
[illegible] Et uxor non est
dimittenda propter sterilitatem aut deformi-
tatem aut [illegible] aut lepram nec propter aliquid
[illegible] excepta causa fornicationis [illegible]
xxxii q. [illegible] uxore per Aug. Et

mariti debet sustinere uxorem suam et diligere et
disciplinare xxxiii q. [illegible] Et quale
[illegible] uxorem vult [illegible] tale [illegible]
[illegible] xxxii q. [illegible] Et dicitur per
Aug. Et si caste vivit uxor et [illegible]
impudicitiam [illegible] caput domus [illegible]
[illegible] xxxiii q. [illegible] Et uxore [illegible]
mariti debet indicare et corrigere [illegible]
[illegible] alterum. Et si [illegible] uxores non [illegible]
[illegible] ubi salva est castitas [illegible]
cessat [illegible] di. xxxii [illegible]
[illegible] Et uxori reddere debitum et
[illegible] exigi [illegible] est
xxxiii q. [illegible]
[illegible] immoderato affectu [illegible]
[illegible] fornicationis [illegible]
[illegible] apostolus [illegible] esse [illegible]
xxx q. [illegible] per Aug. [illegible]
causa [illegible] libidinis [illegible] mortale
xxxii q. iv [illegible]
[illegible] uxorem cognoscere [illegible] naturam
[illegible]
xxxii q. vii [illegible] adulterii per Aug. [illegible] de adul-
terinis coniugiis. Et uxor non debet co-
gnosci tempore menstrui vel ante purificationem
vel ante ablactationem pueri [illegible]
[illegible] lacte. Di. v.
Ad [illegible] per Aug. Et [illegible] adulterium
[illegible] uxorem xxxii q. [illegible]
[illegible] per Aug. [illegible]
Aug. [illegible]

V[illegible]
est [illegible] qui
ulla [illegible]
[illegible]
[illegible]
pignorat [illegible]
ingloriosus [illegible] ut totum [illegible] et angeli-
[illegible] ut possit
[illegible] celestia [illegible] pauperes re-
putare [illegible]
ad [illegible]
[illegible] Paulus [illegible]
[illegible]
Aug. de Vita Christiana. Christianus non
ille [illegible] qui Christum nomine imi-
tatur [illegible]
[illegible] christianum
te esse [illegible]
[illegible] assumere. Aug.
ibidem. Non [illegible] christianus [illegible]
[illegible] Paulus [illegible] et male-
[illegible] xxxviii [illegible]
[illegible] Christo
[illegible] Aug. [illegible]
[illegible]
[illegible] Martinus [illegible]
[illegible] christianus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

statu vel prelati si quesitio eius queritur et [illegible]
turus sic sic tunc est bonus christianus si autem
non est quemadmodum christus mandat sed
[illegible] est sic et Johannes de hereticis [illegible]
[illegible] exemplum non dixit. Si quis ve
nit ad vos non habens doctrinam nolite ave
ei dixeritis. qui enim dicit illi ave communicat
operibus illius malignis. certe in dignitate christia
nitatis non ad nomen attendit sed ad
quem status est nomen non sonum christiani
sunt sed et virtutes christi que de nomine christi
multi ambulant de veritate ab eius
parte. Cris. omelia xxvi [illegible] Christianus
bonus qui vult esse non solum non occidat
sed non irascatur sed causa non solum non
[illegible] sed mentem non solum non forni
cetur sed nec usque ad oculum concupiscat sed
percussum non repercutiat non solum aliena
non tollat sed et rogatus dimittit non
solum sicut amicos diligit sed etiam ini
micos elemosinas faciat non solum tota
habitu oracionibus insistet intra cubiculum
suum in camera celebret non [illegible]
mendicans fratrem suum peccatorem [illegible]
mitat sic [illegible] consideratione ingressus
ut det sanctum canibus neque margari
tas mittat ante porcos querat pe
tat pulset et accipiet. attendat a
falsis prophetis [illegible] christiani
fuerint qui de [illegible] christi [illegible] Sed
et non omnis qui est ex ipsis qualitate sunt
sed non omnis qui christianum dicitur christia
nus est christianorum et opera sunt attendenda
ut [illegible] Cris. omelia xx de [illegible] Christia
norum autem in quibus habitat christus secundum
sunt christi et sicut invenit plures in christia
nis sunt diversi sic et [illegible] plures
christiani divisi et in duodecim [illegible]
quasdam proprietates [illegible] et dispositiones
quibus de ipsis distincte [illegible] ut quidam
[illegible] sunt de terra [illegible] quedam de terra
[illegible] vel leoni vel [illegible] aut
sunt omnes sancti quibus [illegible]
esse dicunt quinque sunt mutabiles propter
quinque sensus spirituales et omnes peccatores
quinque [illegible] fatue quinque [illegible]
biles propter quinque sensus carnales. Et
sed omnes ecclesie christi [illegible] dicuntur ecclesie
quia sunt [illegible] propter septem spiritus
dona et sancti [illegible] virtutibus
fundationem [illegible] Alie dicuntur
ecclesie et sic per singulos tractans [illegible]
[illegible] septem Cris. omelia
xvi. Sequitur tytulus
Christus omnia et bona mundi [illegible]
contempsit quia contempnenda docuit
et mala sustinuit quia sustinenda
precepit. Augustinus de vera re
ligione. Erat christus [illegible]
per totum ministerio [illegible] de celo [illegible]
parentibus [illegible] carnis [illegible] non [illegible]

quos glorie divitis [illegible] apud [illegible]
respectu mortuorum. Erat apud celos
vita [illegible] Augustinus [illegible]
nemo [illegible] christum [illegible] ille
[illegible] ambo semper [illegible] vita [illegible]
legendum [illegible] paupertatis [illegible] sunt
[illegible] adulatio [illegible] urbe ma
xima [illegible] hospites [illegible]
maiorum [illegible] aliud [illegible]
[illegible] aliud tenere et aliud manda
re [illegible] tenere et am
plecti [illegible] Christus videns
bita [illegible] Christus videns
nos [illegible] quos [illegible] ut
nos maiorem caritatem [illegible] Johannes xv
maiorem caritatem nemo habet quam ut animam
suam ponat pro amicis suis. Secundo ut nos ad
suum amorem magis accenderet. Secundo Cor.
[illegible] Caritas enim christi urget nos estiman
tes hoc [illegible] ut in tanto precio nos
a peccatis redimeret [illegible] Empti enim
estis precio magno. [illegible] Augustinus [illegible]
[illegible] attende quantum valeas et nobis
[illegible] in [illegible] satis te christi
[illegible] quam [illegible] precio te re
dimeret [illegible] ut [illegible] eius passione
nulla nobis pena vel tribulatio [illegible]
[illegible] christus passus est pro nobis nobis
relinquens exemplum ut sequamini vestigia
eius [illegible] ut [illegible] pena et flagello non
[illegible] nobis monstret [illegible]
christo passo in carne et vos eadem cogi
tacione armamini quia qui passus est in carne
desiit a peccatis [illegible] aut [illegible]
sed carne sua crucifixerunt cum viciis
et concupiscenciis. Christus redemit nos a tribu
lacione a peccato [illegible] dedit semet
ipsum pro nobis ut redimeret nos ab omni
iniquitate [illegible] a dyabolo. Ozee
xiii de manu mortis liberabo eos
de morte redimam eos. Zo abisso
Ozee xiii ero mors tua o mors
[illegible] christus voluit mori [illegible]
[illegible] erat illa mors valde [illegible]
[illegible] morte turpissima condempnemus
eum [illegible] pati pro [illegible]
apostoli ibant gaudentes quoniam digni habiti sunt
pro nomine [illegible] pati [illegible]
erat illa mors valde penosa [illegible]
[illegible] omnibus qui transitis per viam [illegible]
ut pena [illegible] culpe [illegible]
ligno [illegible] per lignum [illegible]
[illegible] ut ostenderet quod paratus erat nos
recipere [illegible] Tota die expandi
manus meas ad populum non credentem [illegible]
[illegible] christus ivit ad patrem propter [illegible] ut
eum pro nobis rogaret. Johannes [illegible]
[illegible] patrem et aliud paraclitum dabit vobis
Johannes [illegible] Advocatum habemus apud patrem
[illegible] nobis [illegible] Johannes [illegible]
[illegible] enim [illegible] mittam paraclitum ad
vos [illegible] ut nobis locum apud patrem

paret / Joh xiiij vado parare vobis locum

Xpus ihesus dei filius natus est de virgine
maria de qua dicit iij ca° vlt° per Augustinum
de heresi[bus] christi per fidem. Et xpus veniens
in fine temporum retraxit, per que est quasi
verba vltima et revelat ad. A que est lati
nitas 4 i. extremitatem seculi retraxit
ad primum ut responderet nobis. Dicas primum
tit ut tuitudinem ut comedens carnes
i dicens dicit Apostolo. Bonum est non bi
bere vinum et carnes non comedere. Se
mel erat cum cumulus per diluvium est dedi
catus dei xxxv. Abrahaordio per formam. Xpus
verus potifex fuit ex adulterinis co
incorporibus in quibus voluit ut sit maius
fiducia daretur promissionis. Dei heresi per
per formam. Est xpus verus sponsus dicit xpus
in quam est Rigor per formam. Iste xpus ve
dit cum vetitus subiecti. xiiij. Abys
per verum. Et xpus est panis de quo
quis manducaverit vivet in eternum. De ipse
dei ij xpus 2 theo. calce. Et xpus per suam
passionem salvavit mundum. De ipse dei ij
statuit xpus caput nostrum in celo est
et qui laboravit quod dum hic laborat ecclesia
hic xpus esurit hic sitit, mundo est ho
spes est infirmatur i carcere est quidquid
hic patitur corpus eius se dixit pati.
Augustinus de verbis domini xlix.

Ydea vdee rerum et exemplar
et rationes sunt in deo sed quod ydea
imputat causam efficientem co
forme effectum. Sed exemplar
causam formalem. Sed causa
finalem. Deus enim est primum rerum ori
ginans et forma exemplaris ad cuius
imitationem sunt et finis ad quem sunt. Her
ta a se sunt differunt quod exemplar
unum est quod exemplar connotat cau
salitatem causata vero i causa vnde sunt
sunt rationes et ydee plures sunt quod quomodo
cognoscitur cognoscibilia aut distinguuntur
vel cognoscere. Ubi et rationes i deo plu
res sunt quod singula causata sunt propriis
rationibus absurdum est enim dicere in aut
Augustinus. Equum eadem ratione ratum qua ho
minem. Dicendum est quod complures rationes
in deo ut ydee sunt omni veritate i vna
lux i essentia dicuntur tamen plures rationes
et ydee propter pluralitatem ydeatorum ex
exemplo libertatem i centrum videmus et
quod omnes linee circuli dirigunt in centro
remote autem a centro dicunt ambitum.
Ydee ut dicit Augustinus sunt forme principales
rerum que divina intelligentia continentur. Di
cendum est quod quod sicut i mente artificis
prius est forma rei quam opus exeat
sic ydee rerum cum mundi constitutionem
in mente creatoris erant non enim extra
se aliquid aspiciebat secundum quod mundum

faceret. Hec ii. Sicut quod omnis creatura prius in
deo existat quam in se ipsa, vi in abysso
per creationem processit, ubi eo quodam distinc
tione coepit vnde omnis creatura ad ipsum
redire debet et per tempus quantum fuerat
a principio esse. Et hec per ydeas que non
aliud quam ipse deus sunt et causa. Sit
tur ad locum vnde exeunt flumina rever
tuntur. Res autem prout sunt i deo dicuntur vita
que impertant vitam. Bonum. Johannes Quod
factum est i ipso vita erat. Dicuntur et
lux quia impertiunt vitam vere. Augustinus Sed
Vera est causa i deo sunt lux sed autem
dicuntur quod in deo non sunt mala neque
falsa. Deus est ut exemplar liber
vite et speculum. Exemplar magis
respectu rerum producendarum. Speculum re
spectu rerum redeuntium. De libro vite
sicut dicit Hugo de Sancto Victore. Liber vite
est cuius origo eterna incorruptibilis
essentia cognitio vitalis scriptura in
delebilis inspectio desiderabilis doc
trina facilis scientia dulcis profunditas in
perscrutabilis verba innumerabilia tamen vnum
verbum omnia. Amica et moraliter loquendo
multum est in deo sed secundum ramos de arbore
manus in littere scripture de libro stella
de firmamento ymago de speculo cera in
sigillo et nucleus i filio. Hec Hugo de Ve
theo. c. lib. cap. xxxv.

Ypostitas xpianam ad xpm
triplex esse videtur. Prima ypostatica
specifica. Quia quam omnes xpiani
predestinati simul collecti constituunt
vnam personam que est sponsa xpi corpus
persone forme similes et caritate xpi
est caput existente huius sponse
Secunda corporit sed dicta sponsa est
persona que est ecclesia catholica indi
vidualiter a xpo ut forma et illa
ecclesia tamquam materia. Secundo quod sicut ille
et persona xpi ut anima et quilibet
xpianum ut forma ita quod corpus xpi
misticum sit persona xpi non dicens
in se persona xpi cum quod alio fideli
homine predestinato gratia copulatur
et sic est eadem persona xpi cum quo
aliis et quibuscumque predestinatis
sociatur. Licet materie varient se
in persona xpi non quod aliquis talis
persona sit xpus sed membrum xpi et
quod omnes pro se sunt membra.
Ypostatica tertia. Vero talis prorsus videtur quod
sit copulatio nature humane cum xpo
per maximam ut ypostatica quia natura
copulata est eadem persona qua xpus
Secunda quod persona copulata non est
xpus sed eius membrum. Est tertia quia
natura copulata aggregata constituunt
personam cum xpo secundum humanitatem

est per pictam vero templi similitudinem. Oratio
Tripartitae, Iacobi viii. Propter istam formam eos quos
dedisti mihi ut sint unum sicut et nos. Et pro
eis rogo tamen secundum eis qui credituri
sunt per verbum eorum in me. Osee c. iiii. Ego
claritatem quam dedisti mihi dedi eis
ut sint sicut nos. De hoc Apostolus loquitur i Cor.
vi. nescitis quoniam corpora vestra membra sunt
Christi. Qui autem adheret deo unus spiritus est.
Contra Aug. libro iii de doctrina christiana. Dande
primum regulam Tyconii ad illudendum
scripturam. Contra Greg. xxxiii moralium
in principio. Contra Aug. ad Eugenium libro v.
Hugo de sancto Victore libro iii de sacramentis.

Ydolatrie Sacerdotes legem videlicet
per et Iohannes Constantinum ipsum
quod homines esset ut vanis et ydi
ote amirabant. Sap. xiiii. Duxerunt
sacerdotes et alii principibus tre
didit in eo et ex pluribus Ieremie viii. Prope
stulti sunt et elegit deus ut confundat sapientes
primo Cor. i. Predicatores illitterati mittuntur
ad predicandum ut fides christianorum non in vir
tute humana sed eloquentia et doctrina dei
sicut putaretur. Hugo super illud et hoc scriptum
textum beate ... pervenire [illegible] patrum
quod audit surgunt indocti et rapiunt
celum et nos cum doctrinis nostris in infernum
demergimur. Aug. ad Simplicianum.
Sed in carnata veritas in predicatione
pauperes simplices et ydiotas elegit
sic eorum antichristus ad predicandum
falsitatem suam astutos et duplices
et homines mundi sapientes et litteratos elec
turus est. Hugo [illegible] a mortem per similitudinem
similiter sunt tytuli.

Ydolatram committebat plures
filii Israel ad Baal[illegible] ...
fiunt et mortem sunt nobis deos
ut Exo. xxxii. Et formantur et ipsi
cum filiabus Moab qui duxerunt eos ad
sacrificia ydolorum sed deorum suorum Numeri
xxv. Salomon adoravit deos alienarum
omnibus in senectute sua iii Reg. xi. Et
Iosue xxiii. Ieroboam fecit duos
vitulos aureos et dixit [illegible] Israel
at iii Reg. xii. Sennacherib rex Assy
riorum dum suo in templo adoraret fugit
a manu angeli percussus sunt de castris
clxxxv milia Assiriorum iiii Reg.
xix. Babilonii adorauerunt Bel
et draconem quos per Danielem destruxit
Dan. xiv. nephandorum [illegible] cultus ydo
lorum omnis causa mali et initium
et finis et [illegible] dilatatur imprimit et
cetera ... [illegible]
et [illegible] ... Sap. xiv. Ydola sunt
ut dicit scriptura et habent oculos
et non videbunt et quidem tale de

metallis lignis a fabro effigiantur sine vita
sensu carentibus dicendi sunt. Aug.
de civitate dei libro viii parte x. Demonia
spiritus simulacris arte nepharia colli
gatis tribuerunt suorum alias potestatem
sanctitate induxerunt utilitatis cap
tarent. Ut dicit apostolus Rom. per ydola
nichil est. Aug. ibidem. Spiritus enim
ipsi sunt incorporea reflectunt ad propterea
plures errant tamen ydola colere reperi
sunt. Ezechias rex religiosa prestate
deus sumens ad magnam pictura laude
extinxit. Aug. ibidem libro xv parte x.
Stulti sunt homines sunt et futurante
ad cultum ydolatrie passionibus diversis
dimitti et irrationabiles ubi [illegible] ca
reres [illegible] ad deum stulti. Cum autem
stultum est factorem [illegible] qui factu
rarum operum magnum sunt adornare
quam factorem. Hugo Cassiodorus ... Ydo
latria committitur duplex scilicet active et pas
sive. Active patet quando exhibens honorem
soli deo debitum creature sive latum sive
ne autem assumendo vel assignando ad
honorem deo debitum et sic omnis superbus
et presumptuosus et peccator est ydolatria
Lumen quod animae prefert cultum
aliquam. Unde est qui superbiendo assum
sit ut non subiciatur superiori quod est
deo. Hugo de sancto Victore libro ... xv. est
magister historiarum super Baruch ...
Beri ... per confusionem linguarum iactat
quod quidam Beli rex regnum ... Assy
riorum cuius successit Ninus filius
eius qui Niniven civitatem amplificavit
et sic appellavit. Cham tunc re
gnavit et Bractria ... libri de
septem liberalibus artibus quos composuit
lectionem et vii columpnis eneis et
septem columpnis latericiis propter di
luvium. Ninus vero post mortem patris sui fecit ymaginem
quam fecit ... colebat ... tantum colli
gebat reverentiam ut quibuslibet
reis qui ad eam confugerant parceret
inde homines regni eius divinos hono
res ymagini ceperunt impendere.
Huius exemplo plurimi carissimis mor
tuis ymagines dedicaverunt. Et sic
ab ydolo Beli ceteri originem habu
erunt sic et ab eius nomine qualiter fue
runt nomina ydolorum. Et sic Assy
rii dicebant Bel, alibi Bel, alibi Beel,
alibi Baal, alibi Belphegor, alibi Beel
phegor, alibi Belzebub. Hugo ibi.
Ydolatria quam secuntur fideles est ...
noxia superstitio et ... sermone ...
xxviii. Aug. Et ydolorum
cultura subtilitatis demonum adhibet.

xxvi q iiij Sciendum p Aug' contra ep'tolam
ui iij Et ille p'cipere ydolatrie c q
res suas quas p'habere pt puniri
ydolis ymolari xxvi q iij Et de
Arca p Aug' xxv Eligere dt quis
fame mori q ab remanens ydo
lotis ydolaticis Vestis xxxij q iiij a
Sic galus p Aug' Salomon q de
templo construxit templo ydol le
bitis fabricavit xxxij q iiij Salm
p q iiij ydolatria si quis dt ptatum
mltr videlz p Eukaristie preci
cium indignum X p q iiij de xxxij
ff porro de lxxxi Si qui ccte
p rebelle invobuerit ut ibi l viij
q i Sciendum p q ij q si p ecclesia
auro amicicia vi q i Amen ecce
p sortilegium i divinatores xxvi
q ij Sicut p Aug' i cap' Sz par
tem et q 4 et j' ac

Ymaginem sibi facies et sculp
tile neque omnem similitudinem q
est in celo desuper a que in ter
ra deorsum et ut sup' mat xx p' lxx pa
ra hoc xx no videtis aliquam simi
litudinem in die qua locutus est vobis
dominus in Oreb de medio ignis ne forte
decepti faciatis vobis sculptam a
ymaginem masculi vel femine inmo
tem ut forte rapti adores ea
et colas tantum Et infra Contra in
Seculi reputatum q non erubescit
loqui cum illo q sibi ait a p sanitate
infirmum deprecatur et p vita rogat mor
tuum et adiutorium inutilem vocat
et p itinere petit ab eo q ambulare
non pt Sap xiiij plantavit lig
num et una parte coxit carnes
de alia parte fecit sculptile ex q
plurimi cum non confidunt fur optimi corp
ostendit sic confusi est domini istis
lex q aperientur et gloriam incorruptibilis
dei per similitudinem ymaginis et Rom j
Et benedictus maxime et i eos pparata
q princeps non cognovit et Apoc xxj et
magnum et gloria dei et lux illius et
gloria lux est per 2a Cor v et Sicut
est ad ffacturam hominem ad ymaginem
et similitudinem nostram ut faciamus deum ad
ymaginem et similitudinem Cor iij ut sit
ut p et similis et sponsus sicut ut sit
sicut hec ymago dei per similitudinem
vo accedit hic ad deum et dissimilis
recedit ab eo ut Aug' de trinitate
lo vij' parte dicit Item filius est ymago
patris que ymago equalis est patri
hec vero ymago dei et ad ymaginem
dei ppter inparem similitudinem dicitur
et ad ymaginem in aliis ut ymago
trinitatis esse homo non est trinitate equalis

libet sed filius patri Sicut ad dicitur q ad similitudinem
secundum hic lo vij' cap' i Sic mens nostra
unde est ymago trinitatis Sic ille lib' x
parte vj' Et fecit deus hominem ad ymagi
nem dei i sua non filij Sic ibi lo xij
parte 2a Est ff et non fuit forma cor
poris hoc factum est ad ymaginem dei Sed
sine racionale mentem Sic ibi ff Ymago
go triplex est equalis imitacionis repre
sentacionis prima filius ymago est patris
secunda factum est ad ymaginem dei hoc
gentis ij' ffactura hominis tercia modi
de speculum potentis creatoris sed
Cor xiij videmus nunc p speculum in
enigmate Est ymago non ad
ymaginem Sicut filius est et ymago
ad ymaginem ut hic et angelis et
est non ymago sed ad ymaginem ut
mundus est quod ipse non dicitur ymago
sed vestigium creatoris est licet bonitate
re reputetur non tamen trinitatis ut Cor
pays ems sed hec est tamen mundus ad
ymaginem dei factus est deus aliud
exemplar non habuit ad cuius simi
litudinem creaturas faceret in speciem
Est ymago genita Est ymago
creata ut hic et angelis est ymago
facta ut statua Hercules q ipsius
reputat Scd' libro q esse ymagi
nem appetit creatura a culture et
citoi quod est filio qui est ymago
patris creatura vo appetit tamen ap
partis q spiritualis est et ypocrite pre
bent q spiritualis est creatura corporal
tamen loquendo q creatura corporal
est vestigium Sed apostolus Rom j Invi
sibilia dei p ea q facta sunt conspiciuntur
ad q ipsos p'mo dicit medium
dispones in quantum creatura considerata
ppe Sed excitantes cognitionem creatura
p' sed in quantum similitudo creatura quia
ut in quantum dispositio ad cognitionem creatoris
non dispositio ad cognitionem creatoris p
ymo p tale medio potius impedi
ret cognitionem tamen ut creatura et cre
tura maior sit dissimilitudo q simili
tudo creatura ad spiritualis dei simi
tudo creatura Sic xxxiij Tres
gradus similitudinis Est hic idest q et
angelo ppter nature simplicitatem
expressior est similitudo ad deum q
est homine Ymago dei dicitur ipso Scd' ymago
ut dicitur homo ho est creatura corporalis
et plures obtinent trinitates de homine
q de angelo Sed quo ad hoc potius
ex dicitur ymago trinitatis filius dei
possidet duplicem excellenciam sed
tamen apostolus hebr j Qui cum sit splen
dor glorie et figura substantie eius
portansque omnia verbo virtutis sue
Quadruplex est effectu patris a quo procedunt
sic est splendor glorie prime Est

eius ut ait Augustinus ad Dyonisio forte
radius qui se manifestans gloriam primam
secundam respectu spiritus sancti quem producit
ex se sic est figura substantie patris est
et alia persona ab ipso sed a patre quem
non accepit spiritus sanctus a patre sicut
filius secundam respectu creature quam
per eum producitur sic est portans omnia
verbo virtutis sue. Apostolus prima quia verbo filius
patris quo perfecte loquitur voluntatem
et secundum patris libertatem qui sicut voluit
sic voluit quod filius non conveniret
istud est verbum eternaliter genitum temporaliter
promissum a prophetis ab apostolis predicatum
et ab angelo in incarnatione nunti-
atum. Apostolus secundam quod filius ymago patris
sicut cum tres persone sint equales
in eternitate maiestate et potestate cur
filius dicitur potius ymago patris quam spiritus
sanctus quia non solum habet convenientiam
in eo cum patre in essentia et proprietate sed
et spiritus sanctus convenit cum patre eo
quod a patre processit filius sed a filio spiritus
sanctus sed a spiritu sancto nullus. Nota similitu-
dinem intelligendi respectum huius relacionis
sicut contrarietatem assistentes sive positum
sed ab aliquo quod in aliquo. Apostolus tamen
dicitur filius virtus patris [illegible] cor. primo. Nos
autem predicamus Christum dei virtutem et dei
sapientiam. Inscribitur ymago trinitatis
in nobis videlicet memoria intelligentia
et voluntate vel in mente notitia et
amore in quibus per ordinem patri et
filio et spiritui sancto assimilamur.
[illegible] de [illegible] li° [illegible] ix°.

Ymago dei non est in auro depicta sed
in hominibus figurata prudentissima Cesar
est autem numisma dei est homo in
[illegible] Cesar videtur in hominibus deus
agnoscitur ideo divitias vestras Cesari
date. Deo autem conscientie vestre solam
monetam reservate ubi deus videtur
Cesaris vero ymaginem manus ar-
tificis sculpsit et corruptibilibus rebus
[illegible]. Dei autem ymaginem in homine
divina manus formavit et dicte divinis
apicibus demonstravit [illegible] spirituales
[illegible] et [illegible] spirituales. Hugo super Luc.
ca. xxxiiij. [illegible] ea perfecta est dei
ymago quando non per [illegible] Thomas
super Luc. [illegible] Rursus ac duo
humilitate [illegible]
det non est ymago Christi et qui duo
paupertate amare [illegible]
tor est sibi in hoc seculo repellit
et se ex per similitudinem non est veri
discipulus qui non imitatur [illegible] ut est
[illegible] ymago que plus non est auctor
[illegible] ca. xxviij. [illegible] ymago
similitudo dei sunt sancti [illegible]

imitatur [illegible] Gregorius super
Ezech. ca. xxvj. Omnino quidem [illegible]
meruerunt qui Christum et apostolos eius non
in stratis [illegible] sed in preciosis parietibus [illegible]
erunt. Hugo Augustinus de concordia [illegible]

Ymago dei quia sed de [illegible] est omnium
per creationem sic homo primus aliorum hominum
per propagationem. xxxiij. quest. [illegible] Hugo ymago
[illegible] est factus ad ymaginem
et similitudinem dei quia [illegible] prudentia
et aliis virtutibus picta fuit. De pedi-
[illegible] Romanos [illegible] ymaginales
[illegible] non sit contemnenda [illegible] ad [illegible]
[illegible] honeste [illegible] sunt illis
non debent [illegible] proponere
[illegible] de [illegible] venerabiles [illegible]
Gregorius Sergio scribit episcopo. Perlatum fue-
rat ad nos quod inconsiderato zelo
accensus sanctorum ymagines sub hac quasi
excusatione ne adorari debuissent
confregeris et quidem quia eas adorari
vetuisses omnino laudamus fregisse
vero reprehendimus. Aliud est picturam
adorare aliud per picture historiam
quid sit adorandum addiscere. Hec ille
in Regis. li° ix° epistola [illegible]
ibidem li° decimo epistola xxx. ad eundem
episcopum scribit. Et quia ymagines
frangere voluit nunc plebe adorari
non ymagines modis omnibus [illegible]
[illegible] sollicite fraternitas tua
admoneat ut ex visione rei geste
ardorem compunctionis percipiant et in ad-
oratione solius trinitatis prosternantur. [illegible]
[illegible] ibidem li° xiiij° ep. xl. [illegible]

Ymagines vero tamen licet quod male
possint sed bene ad excitandum fideli
[illegible] attendentes [illegible]
ut colat [illegible] est male
ut occasione ymaginum a veritate fidei
aberret ut ymagini illi vel latria
vel dulia adoretur vel ut in persone
prostitute affectione [illegible]
[illegible] debite [illegible] sic
ea layci depingunt [illegible]
[illegible] deus pater foret [illegible]
[illegible] homines [illegible]
[illegible] et deum spiritum sanctum columbam
utrumque descendentem et sic de multis
similitudinibus ex quibus multi layci et
superiores ecclesiastici errant in fide
putantes patrem vel spiritum sanctum et an-
gelos corporeos. Item errant plu-
rimi putantes aliquid esse numinis sub
cortice ymaginis [illegible] ymagini
plus affecti quam alteri adorant ymagi-
nes quod indubie est ydolatria. Et
audi Baruch vj° [illegible]
[illegible] xl [illegible] figura
vel aliud opus humanum non est ado-
randum [illegible] non agit [illegible]

sed symbolum occasione infidelis fallacie
plures putantes quosdam esse in aliis
ubi est pura deceptio. Et contra ista decep
tione gravitatibus adulterie signa quedam
supplicibus Christi continue plus certum. Idolorum predi
candi et tamen prostitutes spectaculorum
et aliis supersticionibus quibus illudunt
peregrinos potius quam propter peccatis lamen
dationem quam propter religionem Christi in supplicibus
augendam. Et 10. Deuteronomii xxvii precepit
tamquam mandatum preceptum morale indis
pensabile quod non faciens est sculp
tile vel similitudinem statue ad adulandam.
Ymagines tales sunt dicentes non ado
rans nisi contra morem sancti cum est ymago
vel similitudo Veneris sic dicuntur confide
les tempore veteris testamenti. Unde ampliora
in articulo narrat historie genti
lium fuisse ad sua ydola quam nos ad
istas ymagines et pro deos astra
vel angelos dicunt quod est unius dei
magnum contra cum virtute dei subdita ope
rantur. Ideo ille est maxime adoran
dus. Ideo quo primo et maximo manda
to precipitur non adorans humanam
fabricam et tunc consequenter precipitur non
facere tales ymagines propter quod summa
diligentia debemus cavere venenum
sub melle adorando ydolatrice si
quod locus signati. Ideo licet consistit
enda ymagines propter auctoritatem
scripture et diligentissime laycis ex
ponenda non solum dicendo quod possunt
bene fieri sed optime et particulariter diligenter
exponendo pictorem et perfectum. Unde Epi
phanius Cyprius ad Johannem Constanti
nopolitanum in epistola qua velum sibi
restituit et ponit in epistolas suas
post septem. Inveni inquit ibi velum
pendens contra fores ecclesie tinctum
atque depictum ymagine crucifixi. Cum er
go vidisse in ecclesia Christi contra auctori
tatem scripturarum hominis pendere ymagi
nem scidi illud et magis dedi consilium
custodibus eiusdem loci ut pauperem mor
tuum ea obvolverent. Et sic papa
in ecclesia Christi hunc velum quecumque
religionem mitius deinceps non appende
re. Sed Deuteronomii libro in capitulo xv. Ymagines
visibiles nos ad honorem dei invisi
bilis adoramus quod certissime falsum
est. Sed cum debes videre dei ymaginem
tale honorem exhibere debetis verum et
ymaginem dei tales. Et enim omnis
homo est ymago dei non tamen in
omnibus dei similitudo est sed ubi benigni
tas et mens pura. Sed qui vero velut
honorare ymaginem dei nos vobis
quod debent capimus ut honorare ad

ymaginem dei factum est ut faciat hono
rem et reverentiam deferat convenienti ti
bus scienti potius misericordie indumentum
egro misericordie peregrino hospitium et in
carcere posito visitationem misereret. Et hec
est quod vere deletum putabit. Sed auc
toritate ad honorem dei cedunt ut qui
ista non fecit sed potius ymaginem
ymaginum sollemne intulisse commodat
quod sit iste honor dei est per lapi
deas et ligneas formas distincte et
manentes atque exanimes figuras tam
quam divina adorare et honorem in quo
vere ymago dei est spernere ymmo pe
rire etiam estote quod sed quis homicidium
faciat vel adulterium et quodcumque contra honorem
vel penam vel iniuriam gerit in hiis omnibus
dei ymago violatur. Sed sanctus Clemens
in itinerario. Ymaginum adoratio
adhuc est distinguenda. Unde Holgot
super isto textu. Omnibus mobilibus mo
bilior est sapientia. Sapientie vii. Non negat
doctor sed simplices ut sic contra lapi
dibus et lignis dei adolent propter
similitudinem ad ydolatriam quamvis
possit homo adorare deum sub pictura ymagine
cum in quantumque ne sit periculum quod ta
lis possit speciem mali melius est a
talibus adorationibus abstinere. Et super
isto textu in scripturis autem sicut Sapientie
xiiii. Quia in hac lectione vituupe
rantur adoratores ymaginum sit
ista dubitatio talis. Utrum liceat
Christianis ymagines aliquas ado
rare. Et videtur quod non quia Deuteronomii xxvii dicitur
non facies tibi ymaginem neque ullam
similitudinem sed non licet facere multo for
tius non licet adorare. Item de nullo alio
vituperant contra scriptura ydolatrie nisi quod
adoraverunt opera manuum suarum
sicut patet in hac lectione. Sed ymagines
sunt opera manuum hominum de auro ar
gento lignis et lapidibus. Quod contra
in Canone scripture nichil tale le
gitur esse doctum quo superstitiosum
videtur tales ymagines introducere.
Ad oppositum est ritus ecclesie. Et Da
mascenus xto libro suo capitulo unico
quod intitulatur de sanctis ymaginibus
ubi allegat dominum Basilium dicentem
quod honor ymaginis ad prothotipum
pervenit i. ad exemplar. Ad ista
questionem respondet sanctus Thomas
super libro 3o di xviii. Quia ymago potest
dupliciter considerari vel sicut quedam res
quedam vel sicut ymago. Primo
nullus honor sibi debetur sed ut
lignum vel lapidi. Secundo modo
est in ymagine ymaginato
eadem est honor et unus honor

debet[ur] ymagini et illi cuius ymago
est. Item contra istam responsionem obicio
sic quia latria honor soli deo debitus est
sed nulla ymago est deus ergo nulli yma-
gini debetur honor talis ergo contradic-
tionem includit dicere quod latria sit honor
soli deo debitus et tamen debeatur Christi
ymagini et Christo. Item quicquid idem honor
debetur ymagini Christi et Christo idem hon-
or debetur lapidi et Christo et per consequens
idem honor debetur deo et creature quod
non est concedendum. Preterea qui honorat
aliquid honore latrie confitetur illud esse
deum. Ergo si aliquis posset licite ho-
norare ymaginem cultu latrie profi-
teretur et confiteretur aliud a deo esse deum.
Ideo aliter potest dici quod nulla adoratio
debetur ymagini ut hec ymago. Ymaginem
adorare vocatur cum adoratio que consistit
in spiritu devotione et amore [illegible] et
ista nullo modo debemus dare alicui creature
dicendum quod tamen propter ymagines Christi ex-
citamur ad adorandum Christum et coram
ymagine adorationem magis facimus. Di-
citur esse quod ymaginem adoramus
Unde videtur mihi dicendum quod non adoro
ymaginem Christi quia lignum non est quod ymago
Christi sed adoro Christum coram ymagine
Christi quia est ymago Christi et excitat
me ad adorandum Christum. Et sic expo-
no Johannem damascenum libro quarto c[apitulo] [illegible]
ubi dicit quod sanctorum ymagines debent ado-
rari. Hoc intelligo sic quod propter ymagines
[illegible] reputationem [illegible]
ymagine [illegible] est [illegible]. Et
eodem modo intelligo sanctum Thomam et
Basilium et totum ecclesie ritum sicut videtur
bene esse dictum quod eodem honore honoratur
ymago Christi quo deus cum est ymago.

Ypocrisis est exterior simulatio sancti-
tatis qua qui possident simula-
tores sanctitatis ideo appellantur
quoniam ut ait dominus in Ewangelio omnia opera
sua faciunt ut videantur ab hominibus. De quibus et
ibidem. Amen dico vobis receperunt
mercedem suam. Dicitur enim ypocrisis secundum Isido-
rum Ethimologiarum ab ypo quod est falsum et cri-
sis iudicium quasi falsum iudicium quia
se simulant quod non est aliorum iu-
dicium fallit. Vel secundum Hugwicionem dicitur ab
ypos quod est sub et crisis quod est aurum quasi
superius deauratum gestiunt enim pulchritudinem
eius quod non est. Unde et ypocrita recte
simulator et ypocrisis simulatio [illegible]
non tamen omnis simulator ypocrita dicitur nec omnis
simulatio ypocrisis appellatur sed illa sola
qua quis simulat virtutis speciem quam
non habet et ypocrita sanctitatis. [illegible]
materialiter significat [illegible] ut dicit

Thomas 2a 2e q[uestione] [illegible]. Si igitur aliquis per bona
opera que facit bona deo exhibet intendere
ad dei finitur(?) premeria et non querit deo
placere sed hominibus simulat veritatem inten-
tionis quam non habet. Talis simulatio ypocrisis
dicitur. De qua et dominus in Ewangelio. Attendite
inquit ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus ut
videamini ab hominibus. Qui enim non ideo facit ut
videatur ab hominibus et si coram hominibus
facit non tamen videtur coram hominibus fecisse
quia et hoc non intendebat. Ypocrisis autem
differt a virtutis sicut species a genere
[illegible] ypocrisis est si non conatur
[illegible] ut plurimum de virtutibus se oste-
tat quas omnino habet et habere desiderat. Sed
igitur [illegible] simulat virtutibus se pollere
cum tamen caret ut intus habere curat. Est
quantum multi modi sicut simonialis
ieiuniis orationibus vigiliis et elemosinis
peccatorum excusatione et [illegible] palliatione
seu alia quacumque falsa simulatione in
animo exteriore compositione [illegible]
sanctitatis devotionem. Vel et dominus in Ewangelio
Ve vobis inquit ypocrite qui similes estis
sepulcris dealbatis [illegible] hominibus apparent
intus plena sunt ossibus mortuorum etc. Et
quidem petrus est simulationis [illegible]
[illegible] non veniet in conspectu dei
omnis ypocrita. Et glosa super Job. Ve-
niet et ante faciem eius stantes simula-
re a fructibus eorum cognoscetis eos. Vel Thomas
2a 2e q[uestione] eadem [illegible]. Tales enim duas
habent affectus principales scilicet carere
nam et vere [illegible] obiectis [illegible]
habitu sed habere astutiam et lupi rapa-
citate ut [illegible] sed [illegible]
rent virtutes foris colunt sed [illegible]
[illegible] sua peccata velant dissimulant
et deffendunt ut videantur vita sublime
devotionis aliorum corripiunt et capiunt
et [illegible] ut zelo videantur habere
iustitie aliis imponunt onera importa-
bilia ipsi autem digito nolunt ea mo-
vere aliis detrahunt aliis blandiuntur
et alios timent. Ypocrita multos
sub habitu monachorum [illegible] di-
spersit callidissimus hostis [illegible]
[illegible] ab omnibus petunt omnibus exigunt
[illegible] lucrose egestatis [illegible]
te precium sanctitatis. Sed Augustinus libro de operibus
monachorum. Simulata equitas non
est equitas sed duplex iniquitas quia
iniquitas est et simulatio. Sed Augustinus super [illegible]
[illegible] peccatori [illegible] ingredienti
duabus viis. Duabus quippe viis tunc
peccator ingreditur quando et dei est quod ope-
re exhibet et mundi quod per cogitationem
querit. Sed Gregorius libro primo moralium. Ypocrita per
[illegible] depravatur et peccator est
[illegible] corrupit. Sed Gregorius ibidem. Vult
ypocrita sancte divina eloquia nec
tamen vult facere vult docte loqui

nº ei velit, bene. Gg. xxxi li. mor.
Ypocrite nullo correptionis iaculo se
penetrare permittunt. Gg. i° mor. Ypocrite quod
faciunt scutum superbie defensionis
opponunt. sed cum quis eos talium de re-
ctitudine iniustitie arguit, non mox
cogitant quo culpam corrigant, sed
quo adiutorio sibi defensionis
appareant. Gg. li° xxxi mor.
Ypocrite volunt humiles esse sed de-
spectu, pauperes sed defectu, dum vestiri
supellectili delicate pasti sed labo-
ribus, adulatores aliis detrahentes de-
tractores mordaces ut canes, dolosi
ut vulpes, superbi ut leones, extrinsecus
ut oves, intrinsecus autem sunt lupi
rapaces. volunt esse sed auctores be-
nedicentes sed bursi testes. Gg. professi
doctores pessimo falsi accusato-
res et omni virtute carentes. Bernardus
super cantica. Ypocrite religiosi vana
divina et spiritualibus viris insidiari solent.
Bernardus super cantica sermone xxiiii. Ybe gla-
rem habet quod est ypocrisis pulchra
et habens pomi corpus, et tamen si ur-
geat in intimis eius cortices mitteret
foras et aresceret; si violenter intimus
absconderet se forsitan ubi eum inde bo-
ne accideret a quo absconderat se.
omnes amici et omnes inimici, omnes ne-
cessarii et omnes adversarii, omnes dome-
stici et nulli pacifici, omnes proximi et
omnes querunt que sua sunt. ministri Christi
sunt et serviunt antichristo. de bonis domini ho-
norati domini honorem non deferunt.
inde hic quos cottidie vides mere-
tricius nitor, histrionicus habitus, regius
apparatus. Inde aurum in frenis, in sellis,
in calcaribus, plus calcaria quam altaria
fulgent. inde mense splendide cibis
et scyphis, inde commessationes et ebrieta-
tes, cythara, lyra et tybia, redundantia
torcularia, promptuaria plena eruc-
tantia ex hoc in illud. pro huius et hu-
iusmodi volunt esse et sunt ecclesiarum prepo-
siti, decani, archidiaconi, episcopi, ar-
chiepiscopi et cetera. Bernardus ubi de ypocrisi super
cantica sermone xxxiii. Ibidem. Ypocrita
inter bonum et malum ut quod malum non
vis apparere, quod autem si aut melius
decorum esse, ut quod non vis esse
quod vis apparere, ne quo turpe est ap-
parere turpius est esse; quod autem for-
mosum est apparere formosius esse. quo
ut esto quod appares et appare quod
es. Gg. Ecclesiastici xli. Dicit autem Christus. Tres
species ypocrisis. prima est quando quis contra
Deum simulat sanctitatem et in occulto ipsi
non desinit offendere. secunda phariseorum. Matthei
xxiii. tertia est quando tangitur occulto
sed in aperto facit bonum sicut ab hominibus

videatur. sed pharisei vivebant contra sab-
batum et omnia decimabant, sibi compre-
hendit. Luce xviii. 3° est quando ypocrisim mi-
norem deserit ut consilio subtiliori prevale-
at et maiori ut negantes ac si
contempnentes bonum opus quod faciunt ne ypo-
crite videantur. Omne enim peccatum commi-
titur ypocrisi. Gg. doctor li. in xa ca° xxiiii.
Ypocrisis prebet ex superbia, dum quis
simulat se habere bonum quod non habet.
ex quo quem non possunt contra re-
ligiosum qui cadit a proposito profitens
et simulat propositum est ypocrita et
peior apostata. xii. q. i. Et cetera. propter
Ypocrita licet vivat corporaliter mor-
tuus est spiritualiter. xii. q. i. Nolo propter
Quod nemo magis nocet quam ypocrita
qui sub pretextu agens nomen vel ordines
sanctitatis vel religionis gerit. xi. di. legis
xxiiii. Nec propterea. Ypocrite licet
in ecclesia sint bonus corporaliter sunt pre-
sentes tamen propter pessimam vitam spiritualiter
sunt separati. xxiiii. q. i. De illo propterea.
Ypocrita est qui festucam in oculo
alieno videt et trabem in oculo suo non
considerat. xxxiii. q. iii. § i. Ubi ypo-
crisis regnat humilitas locum non
habet. De pe. di. i. Caritatis plus
ubi simulatio sequitur.
Zelus. Zelo indiscreto voluit
Josue Moysen prohibuisse
Heldath et Medath prophetasse.
Cui Moyses. Quid emu-
laris pro me? quis tri-
buat ut omnes populus prophetet et det
eis spiritum sanctum. Numeri xi. Abysai
caput Semei voluit amputasse
sed David non permisit. ii. Regum xvi.
Zelavit ruinam Ninive Jo-
nas. iiii. Contra Christum pharisei zelabant quod Christum
manducantem cum publicanis. Matthei xii. capitulo
Luce vi. Johannis ix. Et contra apostolos
spiritus volentes ibidem. Et Christi et
phariseorum zelabat pro suis traditionibus
magis quam Dei mandatis. Matthei xv.
Marci vii. Discipuli contra Dominum manum
imponentem duobus parvulis. Matthei xix.
Marci x. Et contra Mariam Magdalenam
caput Christi ungentem. Matthei xxvi.
Jacobus et Johannes ignem de celo pe-
tentes ad comburendum Samaritanos. Luce
ix. Principes sacerdotum contra Petrum
predicantem. Actuum v.
Judei contra Christum et Paulum et
Barnabam propter quod conveniunt ad gen-
tes. Actuum xiii. Ecclesiastici. Zelo bono fi-
lii Jacob vindicaverunt stuprum Dyne
in Emor et Sychem patrem eius.
Genesis xxxiiii. Videns Moyses vitulum
auream et audiens voces canentium

tubas fregit tabulas digiti dei ex qua
lia inscripsit Exo xxxii Zelus phy-
nees filii Eleasar qui fodit virum
cum muliere coeuntem deo placuit
numeri xxv Zelo bono istud quam bir
bum vindicaverunt scelus commissum de uxo
rem levite ubi de istis lxv milia
ceciderunt occisi et tribus Benyamyn
quasi destructa iudicum xx Helias
arguens regem Achab et prophetas er
roris prophetas baal fecit occidi iii
Re xviii Mathathias interemit regis
Anthiochi ydolum ymolantem iudam
primo machabeorum ii Baptista herodem ar
guebat Matthei xiiii et marci vi Christus
scribas et phariseos octuplex ve increpa
bat Matthei xxiii ut habetur ubi placitum cum
non Christus vendentes eiecit de tem
plo Matthei xxi marci xi luce xix Iohannis ii
De zelo stephani Actuum vii De zelo
pauli bono et malo Actuum ix Zelus
ipse de amore uxorem xxv q ii
Ille peccavit per augustinum Item zelus quando
ponitur pro invidia De ioseph vide per ipsum
Item ibi de Cayn Item quando
ponitur pro ira xxiiii q viii Item per iram
Item ibi de symone cananeo qui
superatos de marte retorsit Item
quando ponitur pro amore xxxiii q
iii De zelo per augustinum Item ibi de
moyse ex amore punire ydola
tras Item quando ponitur pro suspitione xx
vii q i nec aliqua per ieronimum Item
ibi de sponsa que zelat sponsum Item
quando ponitur pro severitate xxv q i
Item qui Item de moniali apostatante
et eius pena Item zelum indiscretum reprobat
xxxiii q iii dicto per vallem Item Deus
est zelotes vindicans in terciam et qu
artam generacionem i q iiii Item omnem qui ult
per aug Item zelo apostolice ulciones sy
moma de arte sua dampnata est
Item infert per ieronimum Item zelo discipli
nari peccatoribus indignatur Item vide plus
bea per gregorium Sequitur
Yzania cum tritico ex permitte
de et mali cum bonis in hac
vita sed Item vide cum istud vi-
gesimum nolite Triticum est voluntas
bona a deo seminata zyzania autem
cogitatio mala a dyabolo inserta
per augustinum et est ca xiii Item etiam ca
vendum est ne vitanda zyzaniam
contra peccatum fiat ut xxv q ii
Ita nobis de fide Item tollenda est zy
zania i mali si fideles non impediunt
a caritate xxiii q iiii ecclesia per aug
vide Matthei xiii Item que autem si zyzania pe
ultima corrupta in singularem semi
ex uenit in quo est herba nascens in

tritico et quedam est de herba a des silig
tritico quod ab eo vix potest discerni licet
cum vim contrariam quoddam venenosam
de menebat mentem pervertit caput
ledit immutat saporem panis et
inficit Item quando noxia sit nimis
ad medendum utilis tamen est exting ad
medendum vulnerum et fistulam cum
frangit per botum nescia mundificat
matricem disponit ad conceptum
Matthei xiii veniunt inimici et superse
minavit zyzania Sinite utraque crescere
usque ad messem dicit dominus noster
ihesus christus Amen etc.

Anno domini mº ccccº xlviiº finitus est
liber iste Septimus per martini.

Bern(ardus) O bone Jhesu tu vere [illegible] et terra mac-
ronia que et [illegible] nobis te nisi cruce
omnibus est miser tamen non sufficit [illegible] sui
et sub capite spinoso non decet membrum esse delica-
tum. Augustinus O vos omnes qui transitis humili-
ter viam hanc vos attendite horrendum flagitium
intensum factum. Virgo sponsa Christi constituta est
ad mercandum regnum ab illis quibus ad custo-
diendum fideliter est commissa principes quidem populorum
non sunt hodie aggregati cum deo Abraham sed
convenerunt in unum adversus dominum et adversus Christum eius
qui clamat clamore prevalido O vos omnes
qui transitis per viam attendite et videte si est similis
Ego vapulo in palmis clerus gaudet in prelatis
vestimentis ego spolior vestimento ipse per ea
specie appareo. Ego coronam superbie regnum. Ego
decem saus sanguinem sudo ipse in delicatissimo
delectatur balneo. Ego prostratus in obprobriis
et conspuitionibus ipse in comminis luxuriis in
ebrietatibus. Ego ducor sub cruce ad mortem
fatigatus ipse ad requiem inebriatus. Ego in cruce
affixus clavis ipse stertit in nobilissimo lecto
licet per totum seculum. Bernardus

Item Gregorius Cum adhuc video bello subiacet ne-
quaquam predicare nisi post debent ipso dicit sancta
et apostolica preceptum domine assumpsit vigesima est
Christi pauperum et cetera tamen residente facit pre-
care corporibus recinitur doctrina videntes
bonitas timentia que ora prope sunt apostolorum lo-
co sumus non solo timorem canit mutantem sed ...
satorum et absinentiam et cetera

Item Gregorius Capitalia vicia tanta sibi quedam
coniungunt ut non nisi unum de altero proferatur prima
namque superbie soboles inanis est gloria. que dum
oppressa mente corrupit mox invidiam gignit quia
nimirum dum vani nominis potentiam appetit ne quis
eam valeat adipisci tabescit invidia
quia ira generat quia quanto interius livoris vulnere animus
sauciatur tanto eo mansuetudo tranquillitatis amit-
titur. Ex ira tristicia oritur quia turbata mens quo se
inordinate se concutit eo adiciendo confundit tristicia
ad avariciam derivatur quia dum confuso cor bonum
leticie in semetipso intus amiserit unde consolari debeat
foris querit et tanto magis exteriora bona adi-
pisci desiderat quanto gaudium non habet ad quod intus re-
fectat

Johannes Damascenus loquor cum ea possit deus sufficitam
digne non potest per gratiam valet quod liberare
de pena sed non vult donare corruptam

Bernardus exponens de malediccione puer centum annorum dicitur male-
dictus caput canum et cor vanum corpus tremulum et cor
contumax, canicies in vertice prurigo in mente frons
rugosa et lingwa impudica oculus serena et speculis facta
visus caligans et carnes clauditas, labium pe-
dens et dentes destituens visus debilis et vita flexibilis
dies tedii et fructus sterilis domini velud ventus sterilis

Augustinus de gloria civium et leta

Omnino circa memoriam quam Christus et apostoli cum dicit correctis
sed spiritualibus preceptis obsequiant

Numerantur cytherie et quorum per libertatem mundana in-
ad vicia non possunt in tempore sed constit et detrahit
divinitatis igitur libidinis vel transfert unde reges corpo-
ris capitale sequitur

Sequitur Passio domini nostri Jhesu

[illegible]

zu semung noch Cristes geburt dreuzehenhundert jare und dornach [illegible]

Jare [illegible]es nehsten freitages vor sand Thomas tage des heiligen [illegible]

Datum que a[illegible]

Liber martini de zytholowetzsko

[illegible]

Finitus est liber iste Anno domini M° CCCC xlvi° per eundem M. orate pro eo

[illegible]

misericordia [illegible]

misericordia [illegible]

[illegible]

[illegible]